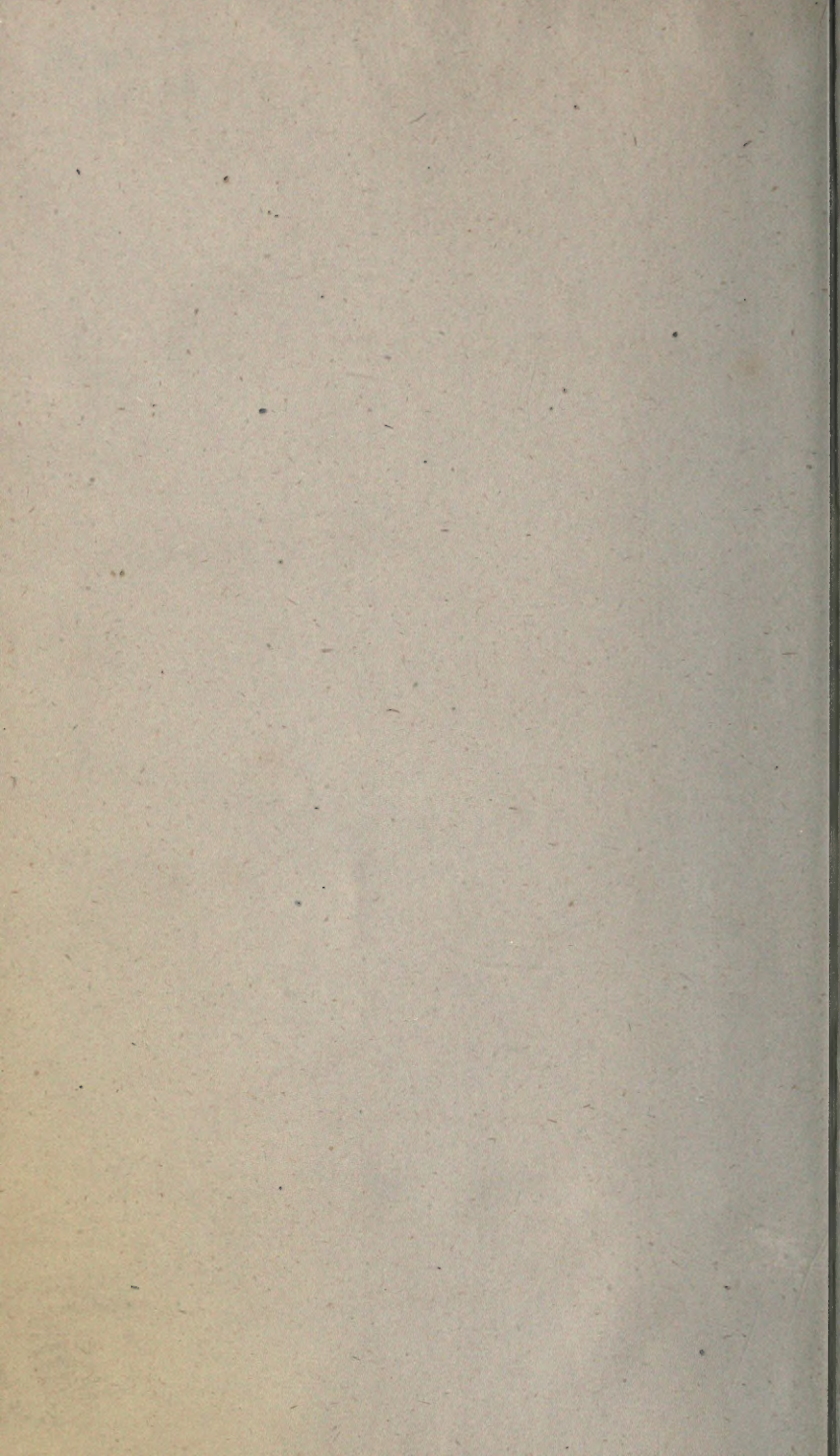
The image shows a dense, intricate marbled paper pattern. The design consists of numerous small, overlapping, teardrop-shaped motifs that create a complex, textured appearance. The color palette is rich and varied, featuring deep reds, dark blues, and earthy browns, all set against a light cream or off-white background. The overall effect is one of a classic, hand-crafted decorative finish.

T. NOYES,
BOOKSELLER,
BATH.

Madison

3. ii. 64.

ORATORES ATTICI

EX RECENSIONE

IMMANUELIS BEKKERI.

TOMUS SECUNDUS.

I S O C R A T E S.

BEROLINI

TYPIS ET IMPENSIS

G. E. REIMERI

1823.

ORATORES ATTICI

EX REEENSIONE

IMMANUELIS BEKKERI

TOMUS SECONDUS

1800 R A T E S

BEROLINAE

APUD M. M. BECKMANN

LIBRARIUM

1800

ΙΣΟΚΡΑΤΗΣ.

UNIVERSITY OF TORONTO

PA
3479
A1
1823
t.2

1.
g. ph. **ΠΡΟΣ ΔΗΜΟΝΙΚΟΝ.*)**

Εν πολλοῖς μὲν, ὡς Δημόνικε, πολὺ διεστῶσας εὐρήσομεν τὰς τε τῶν σπουδαίων γνώμας καὶ τὰς τῶν φαύλων διανοίας· πολὺ δὲ μεγίστην διαφορὰν εἰλήφασιν ἐν ταῖς

*) Codicum Isocrateorum duae sunt familiae, quae cum aliis rebus inter se differunt, tum Antidosi aut integra aut mutila. integram qui habent, tres mihi praesto fuerunt, I. Urbinas 111, A. Vaticanus 936, O. Laurentianus plutei 87. cod. 14: alterius generis duos attigi, A. Vaticanum 65. et Z. Marcianum 415.

Atque I' membranaceus est, forma quadrata, foliis 420, paginis versuum 24 et sub finem 26, a duabus scriptus manibus, quarum prima ad folium 326 r. pertinet, margine a pluribus corrigentium variasque lectiones apponentium oppleta. Neque iis se finibus continuit correctorum temeritas, sed textum quoque adorta effecit ut multis locis, quid ab initio scriptum fuerit, dignosci non possit. nocuit etiam mador, quo factum est ut subinde folia foliis adhaerescerent. insunt orationes 19, desunt Callimachea et Niciana.

A hombycinus est, forma et ipse quadrata, foliis 234, quorum 184—222 Themistio data sunt: eius enim insunt orationes octo, Περὶ τῶν ἡτυχηκότων ἐπὶ Οὐάλεντος, Εἰς τὸν αὐτοκράτορα Κωνσταντῖνον, Περὶ τοῦ αὐτοκράτορος ἐγκωμιάσαντος αὐτὸν πρὸς τὴν γερούσιαν χριστιανίαν, Πρὸς τοὺς ἀξιώσαντας λέγειν ἐκ τοῦ παραχρημα, Εἰς τοὺς σοφιστὰς, Ἐπὶ τῆς εἰρήνης Οὐάλεντι, Προτροπικὸς Οὐάλεντιανῶ νέω, Ἐπαυκὸς εἰς τὸν αὐτοκράτορα Ἰοβιανόν. Themistium excipiunt Isocratis epistolae. communem huius cum Urbinate originem arguit communis in extrema Antidosi lacuna, desunt et quae Urbinati desunt, et de Bigis oratio.

O foliis 145 Aristotelem habet De Mundo, Isocratis orationes undecim, Polemonis de Callimacho et Cynaegiro declamationes, Theophrasti characteres primos.

A membranaceus est, forma quadrata, foliis 304 versuum vicenorum binorum. *Ἐτελειώθη ἡ βιβλος αὕτη παρὰ Θεοδώρου ὑπάτου καὶ βασιλικῶν νοταρίων γραφεῖσα οἰκείᾳ χειρὶ αὐτοῦ μηνὶ ὀκτωβρίῳ... Ἦ. σφου. conf. Coraes p. 08.*

Z denique et ipse membranaceus, forma maxima, foliis 213: qui praeter Isocratem Dionysii Halicarnassensis de Compositione verborum librum habet.

Horum ego Urbinatam totum excussi, ceteris supplementi aut speciminis causa inspectis Evagoram, Helenam, Sophistas, Antidosin cum A contuli, Archidamum cum O, Callimacheam et Nicianam cum A, Aegineticam cum Z.

Tit. **ΠΡΟΣ ΔΗΜΟΝΙΚΟΝ Γ'**: ε πρὸς Δημόνικον παραλειπόμενος. ε. autem i. e. vulgatam dico Coraëam, quatenus e libris manuscriptis ducta est.

πρὸς ἀλλήλους συνηθείαις. οἱ μὲν γὰρ τοὺς φίλους πα-
 ρόντας μόνον τιμῶσιν, οἱ δὲ καὶ μακρὰν ἀπόντας ἀγα-
 πῶσι καὶ τὰς μὲν τῶν φανύλων συνηθείας ὀλίγος χρόνος
 διέλυσε, τὰς δὲ τῶν σπουδαίων φιλίας οὐδ' ἂν ὁ πᾶς
 αἰὼν ἐξαλείψειεν. ἡγούμενος οὖν πρέπειν τοὺς δόξης ὀρε-
 γομένους καὶ παιδείας ἀντιποιοιυμένους τῶν σπουδαίων
 ἀλλὰ μὴ τῶν φανύλων εἶναι μιμητὰς, ἀπίστακά σοι
 τόνδε τὸν λόγον δῶρον, τεκμήριον μὲν τῆς πρὸς ἡμᾶς εὐ-
 νοίας, σημεῖον δὲ τῆς πρὸς Ἰππώνικον συνηθείας· πρέπει
 γὰρ τοὺς παῖδας, ὥσπερ τῆς οὐσίας, οὕτω καὶ τῆς φι-
 λίας τῆς πατρικῆς κληρονομεῖν. ὁρῶ δὲ καὶ τὴν τύχην
 ἡμῖν συλλαμβάνουσαν καὶ τὸν παρόντα καιρὸν συναγω-
 νιζόμενον· σὺ μὲν γὰρ παιδείας ἐπιθυμεῖς, ἐγὼ δὲ παι-
 δεύειν ἄλλους ἐπιχειρῶ, καὶ σοὶ μὲν ἀκμὴ φιλοσοφεῖν,
 ἐγὼ δὲ τοὺς φιλοσοφοῦντας ἐπανορθῶ. ὅσοι μὲν οὖν πρὸς
 τοὺς ἑαυτῶν φίλους τοὺς προτρεπτικούς λόγους συγγρά-
 4 φουσι, καλὸν μὲν ἔργον ἐπιχειροῦσιν, οὐ μὴν περὶ γε τὸ
 κράτιστον τῆς φιλοσοφίας διατρίβουσιν· ὅσοι δὲ τοῖς
 νεωτέροις εἰσηγοῦνται μὴ δὲ ὧν τὴν δεινότητα τὴν ἐν τοῖς
 λόγοις ἀσκήσουσιν, ἀλλ' ὅπως τὰ τῶν τρόπων ἦδη σπου-
 5 ζδαῖοι πεφυκέναι δόξουσι, τοσοῦτω " μᾶλλον ἐκείνων τοὺς
 ἀκούοντας ὠφελούσιν, ὅσον οἱ μὲν ἐπὶ λόγον παρακα-
 5 λούσιν, οἱ δὲ τὸν τρόπον αὐτῶν ἐπανορθοῦσι. διόπερ ἡμεῖς
 οὐ παρὰ κλησιν εὐρόντες ἀλλὰ παρὰ ἰναισιν γράψαντες,
 μέλλομέν σοι συμβουλεύειν ὧν χρὴ τοὺς νεωτέρους ὀρέ-
 γεσθαι καὶ τίνων ἔργων ἀπέχεσθαι καὶ ποίοις τισὶν ἀν-
 6 θρώποις ὁμιλεῖν καὶ πῶς τὸν ἑαυτῶν βίον οἰκονομεῖν. ὅσοι
 γὰρ τοῦ βίου ταύτην τὴν ὁδὸν ἐπορεύθησαν, οὗτοι μόνου
 τῆς ἀρετῆς ἐφικέσθαι γνησίας ἠδυνήθησαν, ἧς οὐδὲν κτῆ-
 6 μα σεμνότερον οὐδὲ βεβαιότερόν ἐστι. κάλλος μὲν γὰρ ἢ
 χρόνος ἀνήλωσεν ἢ νόσος ἐμάρανθ'· πλοῦτος δὲ κακίας
 μᾶλλον ἢ καλοκαγαθίας ὑπηρέτης ἐστίν, ἐξουσίαν μὲν τῆ
 ῥαθυμίας παρασκευάζων, ἐπὶ δὲ τὰς ἡδονὰς τοὺς νέους

2, 4. εὐνοίας Γ: φιλίας 5. 3, 4. σὺ μὲν ἀκμὴν φιλοσοφεῖς 5.
 4, 6. λόγον μόνον παρακαλοῦσιν. οἱ δὲ καὶ τὸν 5. 6, 2. ἀνάλωσεν 5.

παρακαλῶν· ῥῆμη δὲ μετὰ μὲν φρονήσεως ὠφέλησεν, ἄνευ δὲ ταύτης πλείω τοὺς ἔχοντας ἔβλαψε, καὶ τὰ μὲν σώματα τῶν ἀσκούντων ἐκόσμησε, ταῖς δὲ τῆς ψυχῆς ἐπιμελείαις ἐπεσιόκησεν. ἡ δὲ τῆς ἀρετῆς κτήσις, οἷς ἂν ἀκριβῆλως ταῖς διανοαῖς συναυξηθῆ, μόνη μὲν συγγηράσκει, πλούτου δὲ κρείττων, χρησιμωτέρα δὲ εὐγενείας ἐστί, τὰ μὲν τοῖς ἄλλοις ἀδύνατα δυνατὰ καθιστάσα, τὰ δὲ τῷ πλήθει φοβερά θαρσαλέως ὑπομένονσα, καὶ τὸν μὲν ὄκνον ψόγου, τὸν δὲ πόνον ἔπαινον ἡγουμένη. θράδιον δὲ τοῦτο καταμαθεῖν ἐστὶν ἐκ τε τῶν Ἡρακλείους ἀθλων καὶ τῶν Θησείως ἔργων, οἷς ἢ τῶν τρόπων ἀρετὴ τηλικούτου εὐδοξίας χαρακτηῖρα τοῖς ἔργοις ἐπέβαλεν, ὥστε μηδὲ τὸν ἅπαντα χρόνον δύνασθαι λήθην ἐμποιήσαι θῶν ἐκείνοις πεπραγμένων. οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ τὰς τοῦ πατρὸς προαιρέσεις ἀναμνησθεῖς οἰκείον καὶ καλὸν ἔξεις παράδειγμα τῶν ὑπὲρ ἐμοῦ σοι λεγομένων. οὐ γὰρ ὀλιγορῶν τῆς ἀρετῆς οὐδὲ ῥαθυμῶν διετέλεσε τὸν βίον, ἀλλὰ τὸ μὲν σῶμα τοῖς πόνοις ἐγύμναζε, τῇ δὲ ψυχῇ τοὺς κινδύνους ὑπέμενε. οὐδὲ τὸν πλοῦτον παρακαίρεις ἠγάπα, ἀλλ' ἀπέλαυε μὲν τῶν παρόντων ἀγαθῶν ὡς θνητός, ἐπι-
 10 μελεῖτο δὲ τῶν ὑπαρχόντων ὡς ἀθάνατος. οὐδὲ ταπεινῶς ἀδιώκει τὸν ἑαυτοῦ βίον, ἀλλὰ φιλόκαλος ἦν "καὶ μεγαλοπρεπῆς καὶ τοῖς φίλοις κοινός, καὶ μᾶλλον ἐθαύμαζε τοὺς περὶ αὐτὸν σπουδάζοντας ἢ τοὺς τῷ γένει προσήκοντας· ἠγεῖτο γὰρ εἶναι πρὸς ἑταιρίαν πολλῶ κρείττω φύσιν νόμου καὶ τρόπον γένους καὶ προαίρεσιν ἀνάγκης.
 11 ἐπιλείπει δ' ἂν ἡμᾶς ὁ πᾶς χρόνος, εἰ πάσας τὰς ἐκείνου πράξεις καταριθμησάμεθα. ἀλλὰ τὸ μὲν ἀκριβὲς αὐτῶν ἐν ἑτέροις καιροῖς δηλώσομεν, δεῖγμα δὲ τῆς Ἰππονίκου φύσεως νῦν ἐξενηνόχαμεν, πρὸς ὃ δεῖ ζῆν σε ὡσπερ πρὸς παράδειγμα, νόμον μὲν τὸν ἐκείνου τρόπον ἠγησάμενον, μιμητὴν δὲ καὶ ζηλωτὴν τῆς πατρῴας ἀρετῆς γενόμενον·

v. 2. ἔβλαψε] γρ. ἐλαμῖματα mg Γ'. 7, 2. ταῖς Γ: ἐν ταῖς 5.
 9, 6. ὑπέμενε] ὑπλότατο Γ'. 7. ἀπήλαυε 5. 10, 2. φιλόκα-
 λός τε ἦν 5. 11, 4. δ] ὄν Γ'. 6. γενόμενον] τιναίμενον Γ'.

αἰσχρόν γὰρ τοὺς μὲν γραφεῖς ἀπεικάζειν τὰ καλὰ τῶν
ζώων, τοὺς δὲ παῖδας μὴ μιμεῖσθαι τοὺς σπουδαίους τῶν
12 γονέων. ἡγοῦ δὲ μηδενὶ τῶν ἀθλητῶν οὕτω προσήκειν ἐπὶ
τοὺς ἀνταγωνιστὰς ἀσκεῖν, ὡς σοὶ σκοπεῖν ὅπως ἐφά-
μιλλος γενήσῃ τοῖς τοῦ πατρὸς ἐπιτηδεύμασιν. οὕτω δὲ
τὴν γνώμην ἀδύνατον διατεθῆναι τὸν μὴ πολλῶν καὶ κα-
λῶν ἀκουσμάτων πεπληρωμένον· τὰ μὲν γὰρ σώματα
τοῖς συμμέτροις πόνοις, ἢ δὲ ψυχῇ τοῖς σπουδαίοις λό-
γοις αὖξοσθαι πέφυκε. διόπερ ἐγὼ σοὶ πειράσομαι συν-
τόμως ὑποθέσθαι, δι' ὧν ἂν μοι δοκοῖς ἐπιτηδευμάτων
πλεῖστον πρὸς ἀρετὴν ἐπιδοῦναι καὶ παρὰ τοῖς ἄλλοις
ἅπασιν ἀνθρώποις εὐδοκιμῆσαι.

13 Πρῶτον μὲν οὖν εὐσέβει τὰ πρὸς τοὺς θεοὺς, μὴ μόνον
θύων, ἀλλὰ καὶ τοῖς ὅρκοις ἐμμένων· ἐκεῖνο μὲν γὰρ τῆς
τῶν χρημάτων εὐπορίας σημεῖον, τοῦτο δὲ τῆς τῶν τρόπων
καλοκαγαθίας τεκμήριον. Τίμα τὸ δαιμόνιον ἀεὶ μὲν,
μάλιστα δὲ μετὰ τῆς πόλεως· οὕτω γὰρ δόξεις ἅμα τε
τοῖς θεοῖς θύειν καὶ τοῖς νόμοις ἐμμένειν.

14 Τοιοῦτος γίγνου περὶ τοὺς γονεῖς, οἷους ἂν εὖξαιο
περὶ σεαυτὸν γενέσθαι τοὺς σεαυτοῦ παῖδας.

"Ἀσκει τῶν περὶ τὸ σῶμα γυμνασίων μὴ τὰ πρὸς τὴν
ῥώμην ἀλλὰ τὰ πρὸς τὴν ὑγίειαν συμφέροντα· τούτου
5δ' ἂν ἐπιτύχῃς, "εἰ λήγοις τῶν πόνων ἔτι πονεῖν δυνά-
μενος.

15 Μῆτε γέλωτα προπετῆ στέργε, μῆτε λόγον μετὰ θρά-
σους ἀποδέχου· τὸ μὲν γὰρ ἀνόητον, τὸ δὲ μαρτυρῶν. "Ἀ-
ποιεῖν αἰσχρόν, ταῦτα νόμιζε μηδὲ λέγειν εἶναι καλόν.
"Ἐδίξῃς σεαυτὸν εἶναι μὴ σκυθρωπὸν ἀλλὰ σύννου· δι'
ἐκεῖνο μὲν γὰρ αὐθάδης, διὰ δὲ τοῦτο φρόνιμος εἶναι δό-
ξεις. Ἡγοῦ μάλιστα σεαυτῷ πρέπειν κόσμον, αἰσχύ-
νην, δικαιοσύνην, σωφροσύνην· τούτοις γὰρ ἅπασιν δοκεῖ
κρατεῖσθαι τὸ τῶν νεωτέρων ἦθος.

12, 3. γενήσῃ 5. 4. ἀδύνατον] δυνατὸν Γ. 8. δοκοῖς] im-
πο δοκεῖς. 13, 6. νόμοις] ὅρκοις Γ. 14, 2. σεαυτοῦ 5. 4. συμ-
φέροντα om Γ. 5. ἐπιτυχάνοις 5. 15, 4. σεαυτὸν 5.

16 Μηδέποτε μηδὲν αἰσχρὸν ποιήσας ἔλπιζε λήσειν· καὶ γὰρ ἂν τοὺς ἄλλους λάθῃς, σεαυτῷ γε συνειδήσεις.

Τοὺς μὲν θεοὺς φοβοῦ, τοὺς δὲ γονεῖς τίμα, τοὺς δὲ φίλους αἰσχύνου, τοῖς δὲ νόμοις πείθου.

Τὰς ἡδονὰς θήρουνε τὰς μετὰ δόξης· τέρψις γὰρ σὺν τῷ καλῷ μὲν ἄριστον, ἄνευ δὲ τούτου κάκιστον.

17 Εὐλαβοῦ τὰς διαβολάς, κἂν ψευδεῖς ὦσιν· οἱ γὰρ πολλοὶ τὴν μὲν ἀλήθειαν ἀγνοοῦσι, πρὸς δὲ τὴν δόξαν ἀποβλέπουσιν. "Ἀπαντα δόκει ποιεῖν ὡς μηδένα λήσων· καὶ γὰρ ἂν παραντίκα κρύψῃς, ὕστερον ὀφθήσει. μάλιστα δ' ἂν εὐδοκιμοῖς, εἰ φαίνοιο τὰυτα μὴ πράττων, ἢ τοῖς ἄλλοις ἂν πράττουσιν ἐπιτιμῶς.

18 Ἐὰν ἦς φιλομαθής, ἔσει πολυμαθής. "Ἄ μὲν ἐπίστασαι, διαφύλαττε ταῖς μελέταις, ἃ δὲ μὴ μεμάθηκας, προσλαμβάνε ταῖς ἐπιστήμαις· ὁμοίως γὰρ αἰσχρὸν ἀκούσαντα χρήσιμον λόγον μὴ μαθεῖν καὶ διδόμενόν τι ἀγαθὸν παρὰ τῶν φίλων μὴ λαβεῖν. Κατανάλισκε τὴν ἐν τῷ βίῳ σχολὴν εἰς τὴν τῶν λόγων φιληκοῖαν· οὕτω γὰρ τὰ τοῖς ἄλλοις χαλεπῶς εὐρημένα συμ-

19 βῆσεται σοι ῥαδίως μαρτάνειν. "Ἡγοῦ τῶν ἀκουσμάτων πολλὰ πολλῶν εἶναι χρημάτων κρείττω· τὰ μὲν γὰρ ταχέως ἀπολείπει, τὰ δὲ πάντα τὸν χρόνον παραμένει· σοφία γὰρ μόνον τῶν κτημάτων ἀθάνατον. "Μὴ κατόκνει μακρὰν ὁδὸν πορεύεσθαι πρὸς τοὺς διδάσκειν τι χρήσιμον ἐπαγγελλομένους· αἰσχρὸν γὰρ τοὺς μὲν ἐμπόρους τηλικαῦτα πελάγη διαπερᾶν ἔνεκα τοῦ πλείω ποιῆσαι τὴν ὑπάρχουσαν οὐσίαν, τοὺς δὲ νεωτέρους μηδὲ τὰς κατὰ γῆν πορείας ὑπομένειν ἐπὶ τῷ βελτίῳ καταστῆσαι τὴν αὐτῶν διάνοιαν.

20 Τῷ μὲν τρόπῳ γίγνου φιλοπροσῆγορος, τῷ δὲ λόγῳ εὐπροσῆγορος. ἔστι δὲ φιλοπροσηγορίας μὲν τὰ προσφώ-

16, 2. σεαυτῷ ε. γε om Γ. 17, 4. ὀφθήσει Γ; qui tantum non ubique secundam passivi per ε effert: ὀφθήσει ε. 18, 2. διαφύλαττε] ταῦτα διαφύλαττε Γ, 4. μαρτάνειν — λαμβάνειν ε.

19, 4. χρημάτων Γ. 10. ἐαυτῶν ε.

νεῖν τοὺς ἀπαντώντας, εὐπροσηγορίας δὲ τὸ τοῖς λόγοις αὐτοῖς οἰκείως ἐντυγχάνειν. Ἡδέως μὲν ἔχε πρὸς ἀπαντας, χρῶ δὲ τοῖς βελτίστοις· οὕτω γὰρ τοῖς μὲν οὐκ ἀπεχθῆς ἔσει, τοῖς δὲ φίλος γενήσεται. Τὰς ἐντεύξεις μὴ ποιῶν πυκνάς τοῖς αὐτοῖς, μηδὲ μακρὰς περὶ τῶν αὐτῶν πλησμονῇ γὰρ ἀπάντων.

21 Γύμναζε σεαυτὸν πόνοις ἐκουσίοις, ὅπως ἂν δύνῃ καὶ τοὺς ἀκουσίους ὑπομένειν. Ἐφ' ᾧ κρατεῖσθαι τὴν ψυχὴν αἰσχροῦν, τούτων ἐγκράτειαν ἄσκει πάντων, κέρδους, ὀργῆς, ἡδονῆς, λύπης. ἔσει δὲ τοιοῦτος, εἰάν κέρδη μὲν εἶναι νομίσῃς δι' ᾧ εὐδοκίμησας ἀλλὰ μὴ δι' ᾧ εὐπορήσεις, τῇ δὲ ὀργῇ παραπλησίως ἔχῃς πρὸς τοὺς ἀμαρτάνοντας ὥσπερ ἂν πρὸς σεαυτὸν ἀμαρτάνοντα καὶ τοὺς ἄλλους ἔχειν ἀξιώσειας, ἐν δὲ τοῖς τερπνοῖς, εἰάν αἰσχροῦν ὑπολάβῃς τῶν μὲν οἰκετῶν ἄρχειν ταῖς δ' ἡδοναῖς δουλεύειν, ἐν δὲ τοῖς λυπηροῖς, εἰάν τὰς τῶν ἄλλων ἀτυχίας ἐπιβλέπῃς καὶ σεαυτὸν ὡς ἄνθρωπος ᾧ ὑπομιμνήσκῃς.

22 Μᾶλλον τήρει τὰς τῶν λόγων ἢ τὰς τῶν χρημάτων παρακαταθήκας· δεῖ γὰρ τοὺς ἀγαθοὺς ἄνδρας τρόπον ὄρκου πιστότερον φαίνεσθαι παρεχομένους. Προσθήκειν ἡγοῦ τοῖς πονηροῖς ἀπιστεῖν, ὥσπερ τοῖς χρηστοῖς πιστεύειν. Περὶ τῶν ἀπορρήτων μηδενὶ λέγε, πλην εἰάν ὁμοίως συμφέρῃ τὰς πράξεις σιωπᾶσθαι σοὶ τε τῷ λέγοντι κα-

23 κείνοις τοῖς ἀκούουσι. Ὀρκον ἐπακτὸν προσδέχου διὰ δύο προφάσεις, ἢ σεαυτὸν αἰτίας αἰσχροῦς ἀπολύων, ἢ φίλους ἐκ μεγάλων κινδύνων διασώζων. ἔνεκα δὲ χρημάτων μηδένα θεῶν ὁμύσῃς, μηδ' ἂν εὐορκεῖν μέλλῃς· δόξεις γὰρ τοῖς μὲν ἐπιορκεῖν, τοῖς δὲ φιλοχρημάτως ἔχειν.

24 Μηδένα φίλον ποιῶν, πρὶν ἂν ἐξετάσῃς πῶς κηροῦται τοῖς πρότερον φίλοις· ἔλπιζε γὰρ αὐτὸν καὶ περὶ σὲ γενέσθαι τοιοῦτον, οἷος καὶ περὶ ἐκείνους γέγονε. Βραδέως μὲν φίλος γίγνου, γενόμενος δὲ πειρῶ διαμένειν. ὁμοίως

21, 1. δύναο σ. 4. ἂν σ. 7. σεαυτὸν] ἐαυτὸν Γ, σεαυτὸν σ.
10. λυπηροῖς] πονηροῖς Γ. ἂν σ. 11. σεαυτὸν] αὐτὸν Γ, σεαυ-
τὸν σ. 24, 1. πρὶν εἰάν Γ.

γὰρ αἰσχρὸν μηδένα φίλον ἔχειν καὶ πολλοὺς ἐταίρους μεταλλάττειν. Μήτε μετὰ βλάβης πειρῶ τῶν φίλων, μήτε ἄπειρος εἶναι τῶν ἐταίρων θέλε. τοῦτο δὲ ποιήσεις, 25 εἰ μὴ δεόμενός του δεῖσθαι προσποιῆ. Περὶ τῶν ῥη- τῶν ὡς ἀπορῥήτων ἀνακοινοῦ· μὴ τυχῶν μὲν γὰρ οὐδὲν βλαβήσει, τυχῶν δὲ μᾶλλον αὐτῶν τὸν τρόπον ἐπιστήσει. Δοκίμαζε τοὺς φίλους ἕκ τε τῆς περὶ τὸν βίον ἀτυχίας καὶ τῆς ἐν τοῖς κινδύνοις κοινωνίας· τὸ μὲν γὰρ χουσίον ἐν τῷ πυρὶ βασανίζομεν, τοὺς δὲ φίλους ἐν ταῖς ἀτυ- χίαις διαγιγνώσκομεν. Οὕτως ἄριστα χρήσει τοῖς φί- λοις, εἰ μὴ περιμένης τὰς παρ' ἐκείνων δεήσεις, ἀλλ' 26 αὐτεπάγγελτος αὐτοῖς ἐν τοῖς καιροῖς βοηθήσει. Ὁμοίως αἰσχρὸν εἶναι νόμιζε τῶν ἐχθρῶν νικᾶσθαι ταῖς κακο- ποιίαις καὶ τῶν φίλων ἠττάσθαι ταῖς εὐεργεσίαις. Ἀπο- δέχου τῶν ἐταίρων μὴ μόνον τοὺς ἐπὶ τοῖς κακοῖς δυσχε- ραίνοντας, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἐπὶ τοῖς ἀγαθοῖς μὴ φθονοῦν- τας· πολλοὶ γὰρ ἀτυχοῦσι μὲν τοῖς φίλοις συνάχθονται, καλῶς δὲ πράττουσι φθονοῦσι. Τῶν ἀπόντων φίλων μέμνησο πρὸς τοὺς παρόντας, ἵνα δοκῆς μηδὲ τούτων ἀπόντων ὀλιγωρεῖν.

27 Εἶναι βούλου τὰ περὶ τὴν ἐσθῆτα φιλόκαλος, ἀλλὰ μὴ καλλωπιστής. ἔστι δὲ φιλοκάλου μὲν τὸ μεγαλο- πρεπές, καλλωπιστοῦ δὲ τὸ περιεργον.

Ἀγάπα τῶν ὑπαρχόντων ἀγαθῶν μὴ τὴν ὑπερβάλ- λουσαν κτήσιν ἀλλὰ τὴν μετρίαν ἀπόλαυσιν. Κατα- φρόνει τῶν περὶ τὸν πλοῦτον σπουδαζόντων μὲν, χρῆσθαι δὲ τοῖς ὑπάρχουσι μὴ δυναμένων· παραπλήσιον γὰρ οἱ 28 βλοῦνται ἢ πάσχουσι, ὡς περ' ἂν εἴ τις ἵππον κτήσασαιτο κα- κῶς ἵππεύειν ἐπιστάμενος. Πειρῶ τὸν πλοῦτον χρήματα καὶ κτήματα κατασκευάζειν. ἔστι δὲ χρήματα

25, 1. ἂν ε. δεόμενός του Coraes: libri διάμενος τό. 3. τυχῶν
 δι] priorum prioris vocabuli syllabam a correctore habet Γ.
 αὐτῶν τὸν τρόπον Γ: τὸν τρόπον αὐτῶν ε. 6. δοκίμαζομεν ε.
 7. οὕτω δ' ε. 8. ἂν ε. προσμένης Γ. 26, 2. εἶναι add Γ.
 27, 4. post ὑπαρχόντων in Γ litterae tres vel quattuor deletae
 sunt. 6. μὲν add Γ.

μὲν τοῖς ἀπολαύειν ἐπισταμένοις, κτήματα δὲ τοῖς κτᾶσθαι δυναμένοις. Τίμα τὴν ὑπάρχουσαν οὐσίαν δυοῖν ἔνεκεν, τοῦ τε ζημίαν μεγάλην ἐκτίσαι δύνασθαι, καὶ τοῦ φίλῳ σπουδαίῳ δυστυχοῦντι βοηθῆσαι· πρὸς δὲ τὸν ἄλλον βίον μηδὲν ὑπερβαλλόντως ἀλλὰ μετρίως αὐτὴν ἀγάπα.

29 Στέργε μὲν τὰ παρόντα, ζῆτει δὲ τὰ βελτίω.

Μηδενὶ συμφορὰν ὄνειδίσῃς· κοινὴ γὰρ ἡ τύχη καὶ τὸ μέλλον ἀόρατον.

Τοὺς ἀγαθούς εὖ ποιεῖ· καλὸς γὰρ θησαυρὸς παρ' ἀνδρὶ σπουδαίῳ χάρις ὀφειλομένη. Τοὺς κακοὺς εὖ ποιῶν ὅμοια πείσει τοῖς τὰς ἀλλοτρίας κύνας σιτίζουσιν· ἐκείναι τε γὰρ τοὺς δίδοντας ὥσπερ τοὺς τυχόντας ὑλακτοῦσιν, οἳ τε κακοὶ τοὺς ἀφελούσοντας ὥσπερ τοὺς βλάπτοντας ἀδικοῦσι. Μίσει τοὺς κολακεύοντας ὥσπερ τοὺς ἔξαπατῶντας· ἀμφοτέρω γὰρ πιστευθέντες τοὺς πιστεύσαντας ἀδικοῦσιν. Ἐὰν ἀποδέχῃ τῶν φίλων τοὺς πρὸς τὸ φαυλότατον χαριζομένους, οὐχ ἔξεις ἐν τῷ βίῳ τοὺς πρὸς τὸ βέλτιστον ἀπεχθανομένους. Γίγνου πρὸς τοὺς πλησιάζοντας ὁμιλητικὸς, ἀλλὰ μὴ σεμνός· τὸν μὲν γὰρ τῶν ὑπεροπτικῶν ὄγκον μόλις ἂν οἱ δοῦλοι καρτερήσειαν, τὸν δὲ τῶν ὁμιλητικῶν τρόπον ἅπαντες ἡδέως ὑποφέρουσιν. ὁμιλητικὸς δ' ἔσει μὴ δύσερις ὧν μηδὲ δυσάρεστος μηδὲ πρὸς πάντας φιλόδικος, μηδὲ πρὸς τὰς τῶν πλησιαζόντων ὀργὰς τραχέως ἀπαντῶν, μηδ' ἂν ἀδίκως ὀργιζόμενοι τυγχάνωσιν, ἀλλὰ θυμουμένοις μὲν αὐτοῖς εἰκων, πεπανμένοις δὲ τῆς ὀργῆς ἐπιπλήττων· μηδὲ περὶ τὰ γελοῖα σπουδάζων, μηδὲ περὶ τὰ σπουδαῖα τοῖς γελοίοις χαίρων (τὸ γὰρ ἀκαιρον πανταχοῦ λυπηρόν)· μηδὲ τὰς χάριτας ἀχαρίστως χαριζόμενος, ὅπερ πάσχουσιν οἱ πολλοί, ποιῶντες μὲν, ἀηδῶς δὲ τοῖς φίλοις ὑπουργοῦντες· μηδὲ φιλαίτιος ὧν, βαρὺ γὰρ, μηδὲ φιλεπιτιμητής, παροξυντικὸν γάρ.

v. 3. ἔνεκα ε. 30, 2. πιστεύοντας ε. 4. φαυλότατόν σοι χαρ. ε.
31, 2. πάντα φιλόδικος ε. 5. περὶ — περὶ] παρὰ — παρὰ 1'.

32 Μάλιστα μὲν εὐλαβοῦ τὰς ἐν τοῖς πότοις συνουσίας· ἐὰν δέ ποτέ σοι συμπέσῃ καιρός, ἐξανίστασο πρὸ μέθης. ὅταν γὰρ ὁ νοῦς ὑπὸ οἴνου διαφθαρή, ταῦτά πάσχει τοῖς ἄρμασι τοῖς τοὺς ἡνιόχους ἀποβαλοῦσιν· ἐκεῖνά τε γὰρ ἀτάκτως φέρεται διαμαρτόντα τῶν εὐθυνούντων, ἢ τε ψυχὴ πολλὰ σφάλλεται διαφθορείσης τῆς διανοίας.

Ἀθάνατα μὲν φρόνει τῷ μεγαλόψυχος εἶναι, θνητὰ δὲ τῷ συμμέτρως τῶν ὑπαρχόντων ἀπολαύειν.

33 Ἐγοῦ τὴν παιδεῖαν τοσοῦτω μείζον ἀγαθὸν εἶναι τῆς ἀπαιδευσίας, ὅσα τὰ μὲν ἄλλα μοχθηρὰ πάντες κερδαίνοντες πράττουσιν, αὕτη δὲ μόνη καὶ προσεξημίωσε τοὺς ἔχοντας· πολλάκις γάρ, ὧν τοῖς λόγοις ἐλύπησαν, τούτων τοῖς ἔργοις τὴν τιμωρίαν ἔδοσαν.

Οὓς ἂν βούλη ποιήσασθαι φίλους, ἀγαθὸν τι λέγε περὶ αὐτῶν πρὸς τοὺς ἀπαγγέλλοντας· ἀρχὴ γὰρ φιλίας μὲν ἔπαινος, ἔχθρας δὲ ψόγος.

34 Βουλευόμενος παραδείγματα ποιοῦ τὰ παρεληλυθότα τῶν μελλόντων· τὸ γὰρ ἀφανὲς ἐκ τοῦ φανεροῦ ταχίστην ἔχει τὴν διάγνωσιν. Βουλευόμενος μὲν βραδέως, ἐπιτέλει δὲ ταχέως τὰ δόξαντα. Ἐγοῦ κράτιστον εἶναι παρὰ μὲν τῶν θεῶν εὐτυχίαν, παρὰ δὲ ἡμῶν αὐτῶν εὐβουλίαν. Περὶ ὧν ἂν αἰσχύνη παρῆρησάσασθαι, βούλη δὲ τισι τῶν φίλων ἀνακοινώσασθαι, χρῶ τοῖς λόγοις ὡς περὶ ἀλλοτρίου τοῦ πράγματος· οὕτω γὰρ τὴν ἐκείνων τε γνῶσιν αἰσθήσει,

35 καὶ σεαυτὸν οὐ καταφανῆ ποιήσεις. Ὅταν ὑπὲρ σεαυτοῦ μέλλης τινὶ συμβούλω χρῆσθαι, σκόπει πρῶτον πῶς τὰ ἑαυτοῦ διώκησεν· ὁ γὰρ κακῶς διανοηθεὶς περὶ τῶν οικείων οὐδέποτε καλῶς βουλευέσεται περὶ τῶν ἀλλοτρίων. Οὕτω δ' ἂν μάλιστα βουλευέσθαι παροξυνθεὶς, εἰ τὰς συμφορὰς τὰς ἐκ τῆς ἀβουλίας ἐπιβλέψῃς· καὶ γὰρ τῆς ὑγείας πλείστην ἐπιμέλειαν ἔχομεν, ὅταν τὰς λύπας τὰς ἐκ τῆς ἀρρώστιας ἀναμνησθῶμεν.

32, 2. ἂν 5. 4. ἀποβάλλουσιν 5. 5. διαμαρτόνοντα τῶν εὐθυνούντων 5. 33, 4. ὧν — τούτω 5. 7. γὰρ φιλίας μὲν Γ': μὲν γὰρ φιλίας 5. 34, 6. βούλει 5. 8. γνώμην 5. 35, 1. ὅταν δὲ ὑπὲρ τῶν σεαυτοῦ μ. τ. συμβουλευέσθαι, σκόπει 5. 4. οικείων Γ': ἰδίων 5.

¹⁰ "Μιμοῦ τὰ τῶν βασιλέων ἤθη καὶ δίωκε τὰ ἐκείνων
 36 ἐπιτηδεύματα· δόξεις γὰρ αὐτούς ἀποδέχεσθαι καὶ ζη-
 λούν, ὥστε σοι συμβήσεται παρά τε τῷ πλήθει μᾶλλον
 εὐδοκιμεῖν καὶ τὴν παρ' ἐκείνων εὐνοίαν βεβαιοτέραν ἔχειν.
 Πείθου μὲν καὶ τοῖς νόμοις τοῖς ὑπὸ τῶν βασιλέων κειμέ-
 νοις, ἰσχυρότατον μὲντοι νόμον ἡγοῦ τὸν ἐκείνων τρόπον.
 ὥσπερ γὰρ τὸν ἐν δημοκρατίᾳ πολιτευόμενον τὸ πλήθος
 δεῖ θεραπεύειν, οὕτω καὶ τὸν ἐν μοναρχίᾳ κατοικοῦντα
 τὸν βασιλέα προσήκει θαυμάζειν.

37 Εἰς ἀρχὴν κατασταθεὶς μηδενὶ χρωῖ πονηρῷ πρὸς τὰς
 διοικήσεις· ὦν γὰρ ἂν ἐκεῖνος ἀμάρτη, σοὶ τὰς αἰτίας
 ἀναθήσουσιν. Ἐκ τῶν κοινῶν ἐπιμελειῶν ἀπαλλάττου
 μὴ πλουσιώτερος ἀλλ' ἐνδοξότερος· πολλῶν γὰρ χρημά-
 των κρείττων ὁ παρὰ τοῦ πλήθους ἔπαινος.

Μηδενὶ πονηρῷ πράγματι μήτε παρίστασο μήτε συνη-
 γόρει· δόξεις γὰρ καὶ αὐτὸς τοιαῦτα πράττειν, οἷάπερ
 ἂν τοῖς ἄλλοις πράττουσι βοηθῆς.

38 Παρασκευάζε σεαυτὸν πλεονεκτεῖν μὲν δύνασθαι, ἀνέ-
 χου δὲ τὸ ἴσον ἔχων, ἵνα δοκῆς ὀρέγεσθαι τῆς δικαιοσύ-
 νης μὴ δι' ἀσθένειαν ἀλλὰ δι' ἐπιείκειαν. Μᾶλλον ἀπο-
 δέχου δικαίαν πενίαν ἢ πλοῦτον ἀδίκον· τοσοῦτω γὰρ
 κρείττων δικαιοσύνη χρημάτων, ὅσω τὰ μὲν ζῶντας μόνον
 ὠφελεῖ, ἢ δὲ καὶ τελευτήσασι δόξαν παρασκευάζει,
 κἀκείνων μὲν τοῖς φαύλοις μέτεστι, ταύτης δὲ τοῖς

39 μοχθηροῖς ἀδύνατον μεταλαβεῖν. Μηδένα ζήλου τῶν ἐξ
 ἀδικίας κερδαινόντων, ἀλλὰ μᾶλλον ἀποδέχου τοὺς μετὰ
 δικαιοσύνης ζημιωθέντας· οἱ γὰρ δίκαιοι τῶν ἀδίκων εἰ
 μηδὲν ἄλλο πλεονεκτοῦσιν, ἀλλ' οὖν ἐλπίσι γε σπουδαί-
 αις ὑπερέχουσιν.

40 Πάντων μὲν ἐπιμελοῦ τῶν περὶ τὸν βίον, μάλιστα δὲ
 τὴν σαυτοῦ φρόνησιν ἄσκει· μέγιστον γὰρ ἐν ἐλαχίστῳ
 11νοῦς ἀγαθὸς ἐν ἀνθρώπου σώματι. "Παιρῶ τῷ μὲν σώ-

37, 7. οἷάπερ] οἷα Γ. 38, 2. ἔχων Γ cum Valckenar. ad Eur.
 Phoen. 550: ἔχειν ε. 6. ἢ] in Γ fuit τὸ vel τὰ. 7. ταύτης]
 τούτου Γ. 40, 2. σεαυτοῦ ε. 3. τὸ μὲν σῶμα — τὴν δὲ ψυχὴν ε.

ματι εἶναι φιλόπονος, τῇ δὲ ψυχῇ φιλόσοφος, ἵνα τῷ μὲν ἐπιτελεῖν δύνῃ τὰ δόξαντα, τῇ δὲ προορᾶν ἐπίστη τὰ συμφέροντα.

41. Πᾶν ὃ τι ἂν μέλλῃς εἶρεῖν, πρότερον ἐπισκόπει τῇ γνώμῃ· πολλοῖς γὰρ ἢ γλῶττα προτρέχει τῆς διανοίας. Δύο ποιῶν καιροὺς τοῦ λέγειν, ἢ περὶ ὧν οἶσθα σαφῶς, ἢ περὶ ὧν ἀναγκαῖον εἰπεῖν. ἐν τούτοις γὰρ μόνοις ὁ λόγος τῆς σιγῆς κρείττων, ἐν δὲ τοῖς ἄλλοις ἄμεινον σιγᾶν ἢ λέγειν.

42. Νόμιζε μηδὲν εἶναι τῶν ἀνθρωπίνων βέβαιον· οὕτω γὰρ οὔτ' εὐτυχῶν ἔσει περιχαρῆς οὔτε δυστυχῶν περίλυπος. Χαῖρε μὲν ἐπὶ τοῖς συμβαίνοισι τῶν ἀγαθῶν, λυποῦ δὲ μετρίως ἐπὶ τοῖς γιγνομένοις τῶν κακῶν, γίγνου δὲ τοῖς ἄλλοις μηδ' ἐν ἑτέροις ὧν κατάδηλος ἄτοπον γὰρ τὴν μὲν οὐσίαν ἐν ταῖς οἰκίαις ἀποκρούπτει, τὴν δὲ διάνοιαν

43 φανεράν ἔχοντα περιπατεῖν. Μᾶλλον εὐλαβοῦ φόγον ἢ κίνδυνον· δεῖ γὰρ εἶναι φοβεράν τοῖς μὲν φάυλοις τὴν τοῦ βίου τελευτήν, τοῖς δὲ σπουδαίοις τὴν ἐν τῷ ζῆν ἀδοξίαν. Μάλιστα μὲν πειρῶ ζῆν κατὰ τὴν ἀσφάλειαν· εἰάν δέ ποτέ σοι συμβῇ κινδυνεύειν, ζῆται τὴν ἐκ τοῦ πολέμου σωτηρίαν μετὰ καλῆς δόξης, ἀλλὰ μὴ μετ' αἰσχροῦς φήμης· τὸ μὲν γὰρ τελευτῆσαι πάντων ἢ πεπωμένη κατέκρινε, τὸ δὲ καλῶς ἀποθανεῖν ἴδιον τοῖς σπουδαίοις ἢ φύσις ἀπένειμεν.

44. Καὶ μὴ θαυμάσης εἰ πολλὰ τῶν εἰρημίων οὐ πρέπει σοι πρὸς τὴν νῦν παροῦσαν ἡλικίαν. οὐδὲ γὰρ ἐμὲ τοῦτο διέλαθεν· ἀλλὰ προσιλόμην διὰ τῆς αὐτῆς πραγματείας ἅμα τοῦ τε παρόντος βίου συμβουλίαν ἐξενεγκεῖν καὶ τοῦ μέλλοντος χρόνου παράγγελμα καταλιπεῖν. τὴν μὲν γὰρ τούτων χρεῖαν ῥαδίως εἰδήσεις, τὸν δὲ μετ' εὐνοίας συμβουλευόντα χαλεπῶς εὐρήσεις. ὅπως οὖν μὴ παρ' ἑτέρου τὰ λοιπὰ ζητῆς, ἀλλ' ἐντεῦθεν ὡσπερ ἐκ ταμείου

41, 1. εἶρεῖν Γ: λέγειν ε. 42, 3. λυποῦ δὲ Γ: καὶ λυποῦ ε.
43, 8. ἢ φύσις om Γ. 44, 6. συμβουλευόντα μετ' εὐνοίας ε.
7. τὰ λοιπὰ μὴ παρ' ἑτέρου ε.

προφέρης, ᾧθήην δεῖν μηδὲν παραλιπεῖν ὧν ἔχω σοι συμ-
 45βουλεύειν. Πολλὴν δ' ἂν τοῖς θεοῖς χάριν σχοίην, εἰ μὴ
 12διαμαρτοίμι τῆς δόξης ἧς ἔχων περὶ σοῦ τυγχάνω. τῶν
 μὲν γὰρ ἄλλων τοὺς πλείστους εὐρήσομεν, ὡς περ τῶν σι-
 τίων τοῖς ἰδίστοις μᾶλλον ἢ τοῖς ὑγιεινοτάτοις χαίροντας,
 οὕτω καὶ τῶν φίλων τοῖς συνεξαμαρτάνουσι πλησιάζον-
 τας, ἀλλ' οὐ τοῖς νοουθετοῦσι. σὲ δὲ νομίζω τούναντίον τού-
 των ἐγνωκέναι, τεκμηρίω χρώμενος τῇ περὶ τὴν ἄλλην
 σου παιδείαν φιλοπονίᾳ· τὸν γὰρ αὐτῷ τὰ βέλτιστα
 πράττειν ἐπιπάττοντα, τοῦτον εἰκὸς καὶ τῶν ἄλλων τοὺς
 46ἐπὶ τὴν ἀρετὴν περακαλοῦντας ἀποδέχεσθαι. Μάλιστα
 δ' ἂν παροξυνθείης ὀρεχθῆναι τῶν καλῶν ἔργων, εἰ κα-
 ταμάθοις ὅτι καὶ τὰς ἡδονὰς ἐκ τούτων μάλιστα γνη-
 σίως ἔχομεν. ἐν μὲν γὰρ τῷ ῥαθυμεῖν καὶ τὰς πλησμο-
 νὰς ἀγαπᾶν εὐθύς αἱ λύπαι ταῖς ἡδοναῖς παραπεπήγα-
 σι, τὸ δὲ περὶ τὴν ἀρετὴν φιλοπονεῖν καὶ σωφρόνως τὸν
 αὐτοῦ βίον οἰκονομεῖν αἰετὰς τέρψεις εἰλικρινεῖς καὶ
 47βεβαιοτέρας ἀποδίδωσι· κἀκεῖ μὲν πρότερον ἡσθίντες
 ὕστερον ἐλυπήθημεν, ἐνταῦθα δὲ μετὰ τὰς λύπας τὰς
 ἡδονὰς ἔχομεν. ἐν πᾶσι δὲ τοῖς ἔργοις οὐχ οὕτω τῆς ἀρ-
 χῆς μνημονεύομεν, ὡς τῆς τελευτῆς αἰσθησιν λαμβάνο-
 μεν· τὰ γὰρ πλείστα τῶν περὶ τὸν βίον οὐ δι' αὐτὰ τὰ
 πράγματα ποιοῦμεν, ἀλλὰ τῶν ἀποβαινόντων ἕνεκεν δια-
 48πονοῦμεν. Ἐνθυμοῦ δὲ ὅτι τοῖς μὲν φαύλοις ἐνδέχεται
 τὰ τυχόντα πράττειν· εὐθύς γὰρ τοῦ βίου τοιαύτην πε-
 ποιήνται τὴν ὑπόθεσιν· τοῖς δὲ σπουδαίοις οὐχ οἶόντε τῆς
 ἀρετῆς ἀμελεῖν διὰ τὸ πολλοὺς ἔχειν τοὺς ἐπιπλήττον-
 τας. πάντες γὰρ μισοῦσιν οὐχ οὕτω τοὺς ἐξαμαρτάνον-
 τας ὡς τοὺς ἐπιεικεῖς μὲν φάσκοντας εἶναι, μηδὲν δὲ
 49τῶν τυχόντων διαφέροντας, εἰκότως· ὅπου γὰρ τοὺς τῷ
 λόγῳ μόνον ψευδομένους ἀποδοκιμάζομεν, ἢ πού γε

v. 1. ὧν ἂν ἔχω ε. 45, 8. σου om Γ. 46, 2. παροξυνθείη
 ὀρέγεσθαι Γ. 3. post ἡδονὰς cum Γ et Stobaeo omisi τὰς. 7. αὐ-
 τοῦ Γ: ἑαυτοῦ ε. 47, 1. πρῶτον ε. 2. ἐλυπήθησαν Γ. 3. ὑπασσι ε.
 5. δι' αὐτὰ τὰ] διὰ τὰ Γ. 6. ἕνεκα ε. 48, 4. διὰ τὸ Γ: ἢ ε.
 6. φήσαντας Γ. 49, 2. μόνω ε. γε add Γ.

τούς τῷ βίῳ παντὶ ἐλαττουμένους οὐ φαύλους εἶναι φή-
σομεν ; δικαίως δ' ἂν τοὺς τοιούτους ὑπολάβοιμεν μὴ μό-
νον εἰς αὐτοὺς ἀμαρτάνειν, ἀλλὰ καὶ τῆς τύχης εἶναι προ-
δότας· ἢ μὲν γὰρ αὐτοῖς χρήματα καὶ δόξαν καὶ φίλους
ἐνεχείρισεν, οἱ δὲ σφᾶς αὐτοὺς ἀναξίους τῆς ὑπαρχούσης
50 εὐδαιμονίας κατέστησαν. Εἰ δὲ δεῖ θνητὸν ὄντα τῆς τῶν
13 θεῶν στοχάσασθαι διανοίας, ἠγοῦμαι κάκεινους ἐπὶ τοῖς
οἰκιοτάτοις μάλιστα δηλῶσαι πῶς ἔχουσι πρὸς τοὺς
φαύλους καὶ τοὺς σπουδαίους τῶν ἀνθρώπων. Ζεὺς γὰρ
Ἡρακλέα καὶ Τάνταλον γεννήσας, ὡς οἱ μῦθοι λέγουσι
καὶ πάντες πιστεύουσι, τὸν μὲν διὰ τὴν ἀρετὴν ἀθάνα-
τον ἐποίησε, τὸν δὲ διὰ τὴν κακίαν ταῖς μεγίσταις τιμω-
51 τρίαῖς ἐκόλασεν. οἷς δεῖ παραδείγμασι χρωμένους ὀρέγεσθαι
τῆς καλοκαγαθίας, καὶ μὴ μόνον τοῖς ὑφ' ἡμῶν εἰρημέ-
νοις ἐμμένειν, ἀλλὰ καὶ τῶν ποιητῶν τὰ βέλτιστα μαν-
θάειν, καὶ τῶν ἄλλων σοφιστῶν, εἴ τι χρήσιμον εἰρήκα-
52 σιν, ἀναγιγνώσκειν. ὥσπερ γὰρ τὴν μέλιτταν ὀρῶμεν ἐφ'
ἅπαντα μὲν τὰ βλαστήματα καθιζάνουσαν, ἀφ' ἐκάστου
δὲ τὰ βέλτιστα λαμβάνουσαν, οὕτω δεῖ καὶ τοὺς παι-
δείας ὀρεγομένους μηδεὶν μὲν ἀπειρώς ἔχειν, πανταχόθεν
δὲ τὰ χρήσιμα συλλέγειν. μόλις γὰρ ἂν τις ἐκ ταύτης
τῆς ἐπιμελείας τὰς τῆς φύσεως ἀμαρτίας ἐπικρατήσκειν.

2.

ΠΡΟΣ ΝΙΚΟΚΛΕΑ.

14 Οἱ μὲν εἰωθότες, ὦ Νικόκλεις, τοῖς βασιλεῦσιν ὑμῖν
ἔσθητας ἄγειν ἢ χαλκὸν ἢ χρυσὸν εἰργασμένον ἢ τῶν
ἄλλων τι τῶν τοιούτων κτημάτων, ὧν αὐτοὶ μὲν ἐνδεεῖς εἰ-
15 σὶν ὑμεῖς δὲ "πλουτεῖτε, λίαν ἔδοξαν εἶναι μοι καταφα-
νεῖς οὐ δόσιν ἀλλ' ἐμπορίαν ποιούμενοι, καὶ πολὺ τεχνι-

v. 1. φήσωμέν Γ. 3. ἑαυτοὺς 5. 51, 1. δεῖ Γ: χρῆ 5. χρω-
μένους Γ. 52, 3. βέλτιστα Γ: χρήσιμα 5. δεῖ Γ: χρῆ 5. 6. sub-
scribit Γ πρὸς δημόνικον. ἅμα τῷ ἐταίρω εὐσταθίω. Tit. ΠΡΟΣ
ΝΙΚΟΚΛΕΑ Γ: πρὸς Νικοκλέα περὶ τοῦ βασιλευῖν ἢ περὶ βασι-
λείας 5. § 1, 1. ὑμῖν τοῖς βασιλεῦσιν 5, 2. τῶν ἄλλων Γ: ἄλλο 5.

κώτερον αὐτὰ πωλοῦντες τῶν ὁμολογούντων καπηλεύειν. Ἐγὼ δ' ἠγησάμην ἂν γενέσθαι ταύτην καλλίστην δωρεάν καὶ χρησιμωτάτην καὶ μάλιστα πρέπουσαν ἔμοί τε δοῦναι καὶ σοὶ λαβεῖν, εἰ δυναθεῖν ὀρίσαι ποίων ἐπιτηδευμάτων ὀρεγόμενος καὶ τίνων ἔργων ἀπεχόμενος ἄριστ' ἂν καὶ τὴν πόλιν καὶ τὴν βασιλείαν διοικοῖς. τοὺς μὲν γὰρ ἰδιώτας ἔστι πολλά τὰ παιδεύοντα, μάλιστα μὲν τὸ μὴ τρυφᾶν ἀλλ' ἀναγκάζεσθαι περὶ τοῦ βίου καθ' ἐκάστην ζῆν ἡμέραν βουλευέσθαι, ἔπειθ' οἱ νόμοι καθ' οὓς ἕκαστοι πολιτευόμενοι τυγχάνουσιν, ἔτι δ' ἡ παρόρησία καὶ τὸ φανερώς ἐξεῖναι τοῖς τε φίλοις ἐπιπλήξαι καὶ τοῖς ἐχθροῖς ἐπιθέσθαι ταῖς ἀλλήλων ἀμαρτίαις· πρὸς δὲ τούτοις καὶ τῶν ποιητῶν τινὲς τῶν προγεγενημένων ὑποθήκας ὡς χρῆζῃν καταλελοίπασιν· ὥστ' ἐξ ἀπάντων τούτων εἰκὸς αὐτοὺς βελτίους γίνεσθαι. τοῖς δὲ τυράννοις οὐδὲν ὑπάρχει τοιοῦτον, ἀλλ' οὓς ἔδει παιδεύεσθαι μᾶλλον τῶν ἄλλων, ἐπειδὴν εἰς τὴν ἀρχὴν καταστῶσιν, ἀνουθέτητοι διατελοῦσιν· οἱ μὲν γὰρ πλείστοι τῶν ἀνθρώπων αὐτοῖς οὐ πλησιάζουσιν, οἱ δὲ συνόντες πρὸς χάριν ὀμιλοῦσι καὶ γὰρ τοι κύριοι γιγνόμενοι καὶ χρημάτων πλείστων καὶ πραγμάτων μεγίστων, διὰ τὸ μὴ καλῶς χρῆσθαι ταύταις ταῖς ἀφορμαῖς πεποιθήκασιν ὥστε πολλοὺς ἀμφισβητεῖν, πότερόν ἐστιν ἄξιον ἐλέσθαι τὸν βίον τὸν τῶν ἰδιωτευόντων μὲν ἐπιεικῶς δὲ κραττόντων, ἢ τὸν τῶν τυραννευόντων. ὅταν μὲν γὰρ ἀποβλέψωσιν εἰς τὰς τιμὰς καὶ τοὺς πλούτους καὶ τὰς δυναστείας, ἰσοθέους ἅπαντες νομίζουσι τοὺς ἐν ταῖς μοναρχίαις ὄντας· ἐπειδὴν δὲ ἐνθυμηθῶσι τοὺς φόβους καὶ τοὺς κινδύνους, καὶ διεξιόντες ὀρῶσι τοὺς μὲν ὑφ' ὧν ἡκίστα χρῆν διεφθαρμένους, τοὺς

2, 1. ἐγὼ δ' ἠγησάμην mg Γ, ἠγησάμην δ' Γ: ἐγὼ δ' ἠγησαίμην
 5. ταύτην καλλίστην γενέσθαι 5. 4. ἔργων om Γ. 5. διοικολίης 5.
 6. μάλιστα Γ: καὶ μάλιστα 5. 3, 1. τὴν ἡμέραν βουλευέσθαι Γ: ἄγωνίζεσθαι τὴν ἡμέραν 5. 4. τινὲς καὶ τῶν ποιητῶν 5.
 4, 2. μᾶλλον ἔδει τῶν ἄλλων παιδεύεσθαι 5. 3. κατασταθῶν 5.
 5, 1. εἰς τὰς — δυναστείας mg Γ, πρὸς τοὺς τὰς — δυναστείας ἔχοντας Γ. 2. ἅπαντας 5. 5. ὀρῶσι Γ: εὐφωσι 5. ἐχρῆν 5.

δ' εἰς τοὺς οἰκειοτάτους ἑξαμαρτεῖν ἠναγκασμένους, τοῖς δ' ἀμφοτέρωτα ταῦτα συμβεβηκότα, πάλιν ὅπως οὖν ζῆν ἠγοῦνται λυσιτελεῖν μᾶλλον ἢ μετὰ τοιούτων συμφορῶν ¹⁶ βλάβης τῆς Ἀσίας βασιλεύειν. "ταύτης δὲ τῆς ἀνωμαλίας καὶ τῆς ταραχῆς αἰτιὸν ἐστίν, ὅτι τὴν βασιλείαν ὡσπερ ἱερωσύνην παντὸς ἀνδρὸς εἶναι νομίζουσιν, ὃ τῶν ἀνθρωπίνων πραγμάτων μέγιστόν ἐστι καὶ πλείστης προνοίας δεόμενον. Καθ' ἑκάστην μὲν οὖν τὴν πράξιν, ἐξ ὧν ἂν τις μάλιστα δύναίτο κατὰ τρόπον διοικεῖν καὶ τὰ μὲν ἀγαθὰ διαφυλάττειν τὰς δὲ συμφορὰς διαφεύγειν, τῶν αἰεὶ παρόντων ἔργον ἐστὶ συμβουλεύειν· καθ' ὅλων δὲ τῶν ἐπιτηδευμάτων, ὧν-χρὴ στοχάζεσθαι καὶ περὶ ἧ δεῖ ⁷ διατρίβειν, ἐγὼ πειράσομαι διελθεῖν. εἰ μὲν οὖν ἔσται τὸ δῶρον ἐξεργασθὲν ἄξιον τῆς ὑποθέσεως, χαλεπὸν ἀπὸ τῆς ἀρχῆς συνιδεῖν· πολλὰ γάρ καὶ τῶν μετὰ μέτρου ποιημάτων καὶ τῶν καταλογάδην συγγραμμάτων ἔτι μὲν ἐν ταῖς διανοαῖς ὄντα τῶν συντιθέντων μεγάλας τὰς προσδοκίας παρέσχεν, ἐπιτελεσθέντα δὲ καὶ τοῖς ἄλλοις ἐπιδειχθέντα πολὺ καταδεεστέραν τὴν δόξαν τῆς ἐλπίδος ⁸ βέλαβεν· οὐ μὴν ἀλλὰ τὸ γε ἐπιχειρήματα καλῶς ἔχει, τὸ ζητεῖν τὰ παραλελειμμένα καὶ νομοθετεῖν ταῖς μοναρχίαις. οἱ μὲν γὰρ τοὺς ἰδιώτας παιδεύοντες ἐκείνους μόνον ὠφελούσιν· εἰ δὲ τις τοὺς κρατοῦντας τοῦ πλήθους ἐπ' ἀρετὴν προτρέψειν, ἀμφοτέρους ἂν ὀνήσειε, καὶ τοὺς τὰς δυνασταίας ἔχοντας καὶ τοὺς ὑπ' αὐτοῖς ὄντας· τοῖς μὲν γὰρ ἂν τὰς ἀρχὰς ἀσφαλεστέρας, τοῖς δὲ τὰς πολιτείας πραοτέρας ποιήσειεν.

Ἡρῶτον μὲν οὖν σκεπτέον τί τῶν βασιλευόντων ἔργον ἐστίν· εἰ γὰρ ἐν κεφαλαίοις τὴν δύναμιν ὅλου τοῦ πράγματος καλῶς περιλάβωμεν, ἐνταῦθ' ἀποβλέποντες

v. 1. δ' εἰς — δ' ἀμφοτέρωτα Γ: δὲ εἰς — δὲ ἀμφοτέρωτα ζ. et ubique apostrophum posui, posui auctore Γ. 6, 5. τὴν add G. 8. καθόλου ζ. 7, 3. μετὰ μέτρον Γ: ἡμέτρων ζ. 8, 1. ἀλλὰ καὶ τὸ γε ζ. 3. μόνους ζ. 5. ὀνήσειε Γ: ὠφελήσειε ζ. 6. αὐτιάς ζ. 9, 2. ἂν Γ, ἐν κεφαλαίοις τὴν Γ: τὸ κεφάλαιον καὶ τὴν ζ.

- ἄμεινον καὶ περὶ τῶν μερῶν ἐροῦμεν. Οἶμαι δὴ πάντας ἂν ὁμολογήσαι προσήκειν αὐτοῖς πόλιν δυστυχοῦσαν παῦσαι καὶ καλῶς πράττουσαν διαφυλάξαι καὶ μεγάλην ἐκ μικρᾶς ποιῆσαι· τὰ γὰρ ἄλλα τὰ συμπίπτοντο κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκάστην τούτων ἔνεκα πρακτίον ἐστί.
- 10 καὶ μὴν ἐκείνὸ γε φανερόν, ὅτι δεῖ τοὺς ταῦτα δυνασομένους καὶ περὶ τηλικούτων βουλευσομένους μὴ ῥαθυμείν μηδ' ἀμελεῖν, ἀλλὰ σκοπεῖν ὅπως φρονιμώτερον διακεί-
17 σονται τῶν ἄλλων. "δέδεικται γὰρ ὅτι τοιαύτας τὰς βασιλείας ἐξουσι, οἷας ἂν τὰς ἑαυτῶν γνώμας παρασκευ-
11 ἴασωσι. ὥστε οὐδενὶ τῶν ἀσκητῶν οὕτω προσήκει τὸ σῶμα γυμνάζειν, ὡς τοῖς βασιλεῦσι τὴν ψυχὴν τὴν ἑαυτῶν ἄπασαι γὰρ αἱ πανηγύρεις οὐδὲν μέρος τιθέασιν τούτων τῶν ἀθλων, περὶ ὧν ὑμεῖς καθ' ἐκάστην τὴν ἡμέραν ἀγωνίζεσθε. ὧν ἐνθυμούμενον χρῆ προσέχειν τὸν νοῦν, ὅπως ὅσον περ ταῖς τιμαῖς τῶν ἄλλων προέχεις, τοσοῦτον καὶ ταῖς ἀρεταῖς αὐτῶν διοίσεις.
- 12 Καὶ μὴ νόμιζε τὴν ἐπιμελείαν ἐν μὲν τοῖς ἄλλοις πράγμασι χρησίμην εἶναι, πρὸς δὲ τὸ βελτίους ἡμᾶς καὶ φρονιμωτέρους γίνεσθαι μηδεμίαν δύναμιν ἔχειν· μηδὲ καταγνώως τῶν ἀνθρώπων τοσαύτην δυστυχίαν, ὡς περὶ μὲν τὰ θηρία τέχνας εὐρήκαμεν αἰς αὐτῶν τὰς ψυχὰς ἡμεροῦμεν καὶ πλείονος ἀξίας ποιούμεν, ἡμᾶς δ' αὐτοὺς οὐδὲν ἂν πρὸς ἀρετὴν ὠφελήσασθαι, ἀλλ' ὡς καὶ τῆς παιδείουσι καὶ τῆς ἐπιμελείας δυναμένης τὴν ἡμετέραν
13 φρόσιν εὐεργετεῖν, οὕτω διάκεισο τὴν γνώμην, καὶ τῶν τε παρόντων τοῖς φρονιμωτάτοις πλησίαζε καὶ τῶν ἄλλων οὗς ἂν δύνῃ μεταπέμπου, καὶ μήτε τῶν ποιητῶν τῶν εὐδοκιμούντων μήτε τῶν σοφιστῶν μηδενοῦ οἴου δεῖν ἀπειρώως ἔχειν, ἀλλὰ τῶν μὲν ἀκροατῆς γίγνου τῶν δὲ μαθητῆς,

v. 1. περὶ τῶν μερῶν Γ, περὶ τῶν λοιπῶν mg Γ, περὶ τῶν ἄλλων μερῶν ε. 2. πόλιν τε δυστ. ε. 4. τὰ καθ' ἐκάστην ἡμέραν συμπίπτοντα ε. 10, 2. βουλευσομένους Γ. 4. ἐξουσι τὰς βασιλείας ε. 5. οἷας περ ἂν τὰς αὐτῶν ε. 11, 1. ἀσκητῶν Γ: ἀθλητῶν ε. 2. βασιλεύουσι mg Γ. 4. περὶ Γ: ὑπὲρ ε. ἀγωνίζεσθε τὴν ἡμέραν ε. 12, 3. ἔχειν δύναμιν ε.

καὶ παρασκευάζε σεαυτὸν τῶν μὲν ἐλατιόνων κριτῆν τῶν δὲ μειζόνων ἀγωνιστῆν· διὰ γὰρ τούτων τῶν γυμνασίων τάχιστ' ἂν γένοιο τοιοῦτος, οἷον ὑπεθέμεθα δεῖν εἶναι τὸν ὀρθῶς βασιλεύσοντα καὶ τὴν πόλιν ὡς χρηὴ διοικήσονται. Μάλιστα δ' ἂν αὐτὸς ὑπὸ σεαυτοῦ παρακληθεῖς, εἰ δεινὸν ἠγήσαιο τοὺς χεῖρους τῶν βελτιόνων ἄρχειν καὶ τοὺς ἀνοητοτέρους τοῖς φρονιμωτέροις προστάττειν· ὅσα γὰρ ἂν ἐρῶμενεστέρωσ τὴν τῶν ἄλλων ἄνοιαν ἀτιμάσῃσ, τοσοῦτω μᾶλλον τὴν σεαυτοῦ διάνοιαν ἀσκήσεις.

5 Ἄρχεσθαι μὲν οὖν ἐντεῦθεν χρηὴ τοὺς μέλλοντάσ τιτῶν δεόντων ποιήσειν, πρὸσ δὲ τούτοισ φιλάνθρωπον εἶναι δεῖ καὶ φιλόπολιν· οὔτε γὰρ ἵππων οὔτε κυνῶν οὔτ' ἀνδρῶν οὔτ' ἄλλου πράγματοσ οὐδενὸσ οἰόντε καλῶσ ἄρχειν, ἦν μὴ τις χαιρῇ τούτοισ ὧν αὐτὸν δεῖ ποιεῖσθαι τὴν ἐπιμέλειαν. Μελέτω σοι τοῦ πλήθουσ, καὶ περὶ παντὸσ ποιούσ κεχαρισμένωσ αὐτοισ ἄρχειν, ἡγνώσκων ὅτι καὶ τῶν ὀλιγαρχιῶν καὶ τῶν ἄλλων πολιτειῶν αὐται πλεῖστον χρόνον διαμένουσιν, αἷ τινεσ ἂν ἄριστα τὸ πλήθουσ θεραπεύουσιν. καλῶσ δὲ δημαγωγῆσεις, ἐὰν μὴθ' ὑβρίζειν τὸν ὄχλον ἐὰσ μὴθ' ὑβριζόμενον περιορᾷσ, ἀλλὰ σκοπῆσ ὅπωσ οἱ βέλτιστοι μὲν τὰσ τιμάσ ἐξουσιν, οἱ δ' ἄλλοι μηδὲν ἀδικήσονται· ταῦτα γὰρ στοιχεῖα πρῶτα καὶ μέγιστα 7 χρησιτῆσ πολιτείασ ἐστίν. Τῶν προσταγμάτων καὶ τῶν ἐπιτηδευμάτων κίνει καὶ μετατίθει τὰ μὴ καλῶσ καθεστῶτα, καὶ μάλιστα μὲν εὐρετῆσ γίγνου τῶν βελτιστῶν, εἰ δὲ μὴ, μιμοῦ τὰ παρὰ τοῖσ ἄλλοισ ὀρθῶσ ἔχοντα. Ζῆτει νόμουσ τὸ μὲν σύμπαν δικαίουσ καὶ συμφέροντασ καὶ σφίσιν αὐτοισ ὁμολογουμένουσ, πρὸσ δὲ τούτοισ οἷ τινεσ τὰσ μὲν ἀμφισβητήσεις ὡσ ἐλαχίστασ τὰσ δὲ διαλύσεις ὡσ οἰόντε ταχίστασ τοῖσ πολίταισ ποιούσι· ταῦ-

v. 1. σεαυτὸν ε. ἑλασσόνων ε. 2. μειζόνων] μεγίστων της Γ. ἀνταγωνιστῆν ε. 14, 4. ἀγνοίαν Γ et (Antidos. § 78.) Δ.
5. σεαυτοῦ] αὐτοῦ ΓΔ. 15, 1. τῶν δεόντων ποιήσειν ΓΔ: ποιήσειν τῶν δεόντων ε. 4. ἦν] ἂν ΓΔ. 16, 3. θεραπεύσασσι ε. 4. μῆτε τὸν ὄχλον ὑβρίζειν ε. 7. ἀδικηθήσονται ε. 17, 4. ὀρθῶσ ΓΔ: καλῶσ ε. 8. ποιούσιν ΓΔ: ποιήσουσι ε.

τα γὰρ ἅπαντα προσεῖναι δεῖ τοῖς καλῶς κειμένοις νό-
 18μοις. Τὰς μὲν ἐργασίας αὐτοῖς καθίστη κερδαλέας,
 τὰς δὲ πραγματείας ἐπιζημίους, ἵνα τὰς μὲν φεύγωσι,
 πρὸς δὲ τὰς προθυμότερον ἔχωσιν. Τὰς κρίσεις ποιού περὶ
 ὧν ἂν πρὸς ἀλλήλους ἀμφισβητῶσι, μὴ πρὸς χάριν μηδ'
 ἐναντίας ἀλλήλαις, ἀλλ' εἰ ταῦτα περὶ τῶν αὐτῶν
 γίγνωσκε· καὶ γὰρ πρέπει καὶ συμφέρει τὴν τῶν βασι-
 19λέων γνώμην ἀκινήτως ἔχειν περὶ τῶν δικαίων, ὥστε
 τοὺς νόμους τοὺς καλῶς κειμένους. Οἴκει τὴν πόλιν
 ὁμοίως ὥστε τὸν πατρῶον οἶκον, ταῖς μὲν κατασκευαῖς
 λαμπρῶς καὶ βασιλικῶς, ταῖς δὲ πράξεσιν ἀκριβῶς, ἢ
 εὐδοκίμῃς ἅμα καὶ διαρκῆς. Τὴν μεγαλοπρέπειαν ἐπι-
 δείκνυσο μηδ' ἐν μιᾷ τῶν πολυτελειῶν τῶν εὐθὺς ἀφα-
 20ριζομένων, ἀλλ' ἐν τε τοῖς προσηρημένοις καὶ τῷ κάλλει
 τῶν κτημάτων καὶ ταῖς τῶν φίλων εὐεργεσίαις· τὰ γὰρ
 τοιαῦτα τῶν ἀναλωμάτων αὐτῷ τε σοὶ παραμενεῖ, καὶ
 τοῖς ἐπιγιγνομένοις πλείονος ἄξια τῶν δεδαπανημένων κα-
 21οταλείψεις. Τὰ πρὸς τοὺς θεοὺς ποιεῖ μὲν ὡς οἱ πρό-
 γονοι κατέδειξαν, ἡγοῦ δὲ θῦμα τοῦτο κάλλιστον εἶναι
 καὶ θεραπείαν μεγίστην, ἐὰν ὡς βέλτιστον καὶ δικαιο-
 22τατον σαυτὸν παρέχῃς· μᾶλλον γὰρ ἐλπίς τοὺς τοιού-
 19τους ἢ τοὺς ἱερεῖα πολλὰ καταβάλλοντες πράξειν τι
 παρὰ τῶν θεῶν ἀγαθόν. Τίμα ταῖς μὲν ἀρχαῖς τῶν
 φίλων τοὺς οἰκειοτάτους, ταῖς δὲ ἀληθείαις αὐταῖς τοὺς
 21εὐνούσιατους. Φυλακὴν ἀσφαλεστάτην ἡγοῦ τοῦ σώμα-
 20τος εἶναι τὴν τε τῶν φίλων ἀρετὴν καὶ τὴν τῶν πολιτῶν
 εὐνοίαν καὶ τὴν σαυτοῦ φρόνησιν· διὰ γὰρ τούτων καὶ
 κτᾶσθαι καὶ σώζειν τὰς τυραννίδας μάλιστα ἂν τις δύ-
 ναιτο. Κήδου τῶν οἴκων τῶν πολιτικῶν, καὶ νόμιζε

v. 1. νόμοις om pr Γ. 18, 3. προθυμῶς ε. 5. περὶ γε τῶν ε.
 7. ἀμετακινήτως ε. 19, 1. οἴκει Γ: διοικε ε; Δ enim § 19.
 om. 4. ἐνδείκνυσο ἐν μηδεμίᾳ ε. 20, 1. τὰ πρὸς] τὰ μὲν πρὸς
 ΓΔ: τὰ περὶ ε. 2. δὲ om pr Γ. τοῦτο εἶναι θῦμα κάλλιστον ε.
 3. ἐὰν] ἂν ΓΔ. 4. σαυτὸν ε. 6. Τίμα — ἰστί om Δ. 7. φί-
 λων Γ: τιμῶν ε. ἀληθείαις αὐταῖς Γ: ἀληθεσιτάταις ε. 21, 4. δια-
 σώζειν ε. 5. πολιτικῶν Γ: ἰδιωτῶν ε. καὶ post νόμιζε add Γ.

καὶ τοὺς δαπανῶντας ἀπὸ τῶν σῶν ἀναλίσκειν καὶ τοὺς
ἐργαζομένους τὰ σὰ πλείω ποιεῖν· ἅπαντα γὰρ τὰ τῶν
οἰκούντων τὴν πόλιν οἰκεία τῶν καλῶς βασιλευόντων ἐστὶ.

22 Διὰ παντὸς τοῦ χρόνου τὴν ἀλήθειαν οὕτω φαίνου προτι-
μῶν, ὥστε πιστοτέρους εἶναι τοὺς σοῖς λόγους ἢ τοὺς
τῶν ἄλλων ὄρκους. Ἄπασι μὲν τοῖς ξένοις ἀσφαλῆ
τὴν πόλιν παρέχε καὶ πρὸς τὰ συμβόλαια νόμιμον, περὶ
πλείστου δὲ ποιοῦ τῶν ἀφικνουμένων μὴ τοὺς σοὶ δωρεὰς
ἄγοντας, ἀλλὰ τοὺς παρὰ σοῦ λαμβάνειν ἀξιοῦντας·
23 τιμῶν γὰρ τοὺς τοιοῦτους μᾶλλον παρὰ τοῖς ἄλλοις εὐ-
δοκιμήσεις. Τοὺς πολλοὺς φόβους ἐξαίρει τῶν πολι-
τῶν, καὶ μὴ βούλου περιδεεῖς εἶναι τοὺς μηδὲν ἀδικοῦν-
τας· ὅπως γὰρ ἂν τοὺς ἄλλους πρὸς σεαυτὸν διαθῆς,
οὕτω καὶ σὺ πρὸς ἐκείνους ἔξεις. Ποίει μὲν μηδὲν μετ'
ὀργῆς, δόκει δὲ τοῖς ἄλλοις, ὅταν σοι καιρὸς ᾗ. Δεινὸς
μὲν φαίνου τῷ μηδὲν σε λανθάνειν τῶν γιγνομένων, πρᾶος
δὲ τῷ τὰς τιμωρίας ἐλάττους ποιεῖσθαι τῶν ἀμαρτανο-
4 μένων. Ἀρχικὸς εἶναι βούλου μὴ χαλεπότητι μηδὲ τῷ
σφόδρα κολάζειν, ἀλλὰ τῷ πάντας ἠττάσθαι τῆς σῆς
διανοίας καὶ νομίζειν ὑπὲρ τῆς αὐτῶν σωτηρίας ἄμεινον
ἑαυτῶν σε βουλευέσθαι. Πολεμικὸς μὲν ἴσθι ταῖς ἐπι-
στήμασι καὶ ταῖς περαιοκεναῖς, εἰρηλικὸς δὲ τῷ μηδὲν
παρὰ τὸ δίκαιον πλεονεκτεῖν. Οὕτως ὁμίλει τῶν πό-
λεων πρὸς τὰς ἠττους, ὥσπερ ἂν τὰς κρείττους πρὸς
5 σεαυτὸν ἀξιώσειας. Φιλονεῖκει μὴ περὶ πάντων, ἀλλὰ
περὶ ὧν ἂν κρατήσαντι σοι μέλλῃ συνήσειν. Φαύλους
ἠγοῦ μὴ τοὺς συμφερόντως ἠττωμένους, ἀλλὰ τοὺς μετὰ
6 βλάβης περιγιγνομένους. Μεγαλόφρονας νόμιζε μὴ

1. δαπανῶντας F: δαπανωμένους s; δαπανωμένους ἀπὸ τῶν
ιδίων mg F. 22, 2. ἢ μᾶλλον ἢ A. 22, 3. Ἄπασι — ἀμαρτα-
νομένων om A. 23, 1. πολλοὺς add F. ἔξαιρει F: ἔξαιρου s.

2. περιδεεῖς — τοὺς — ἀδικοῦντας F; περιδεῖς — τοῖς — ἀδικοῦσιν s.
3. σεαυτὸν F: σεαυτὸν s. 24, 3. τῆς αὐτῶν σωτηρίας ἄμεινον
ἑαυτῶν σε GA: τῆς ἑαυτῶν σ. ἄ. σε s. 4. μὲν ἴσθι FA: γίγνου s.

7. ὥσπερ — ἐπιχειρῶσι om A. 25, 1. σεαυτὸν] ἑαυτὸν F: πάν-
των F: ἀπάντων s. 2. μέλλῃ] μέλλου, omisso antea ἂν, F. 4. post
μεγαλόφρονας cum F. omisi εἶναι.

τοὺς μείζω περιβαλλομένους ὧν οἳοί τ' εἶσι κατασχέειν, ἀλλὰ τοὺς καλῶν μὲν ἐφιεμένους, ἐξεργάζεσθαι δὲ δυναμένους οἷς ἂν ἐπιχειρῶσιν. Ζήλου μὴ τοὺς μεγίστην ἀρχὴν κησαμένους, ἀλλὰ τοὺς ἄριστα τῇ παρουσίᾳ χρησαμένους, καὶ νόμιζε τελέως εὐδαιμονήσειν οὐκ ἔάν πάντων ἀνθρώπων μετὰ φόβου καὶ κινδύνων καὶ κακίας ἀρχῆς, ἀλλ' ἔάν τοιοῦτος ὧν οἷον χρῆ καὶ πρῶτων ὥσπερ ἐν τῷ παρόντι μετρίων ἐπιθυμῆς καὶ μηδενὸς ἀγούτων ἀτυχῆς. Φίλους κτῶ μὴ πάντας τοὺς βουλομένους, ἀλλὰ τοὺς τῆς σῆς γένσεως ἀξίους ὄντας, μηδὲ μεθ' ὧν ἤδιστα συνδιατρίψεις, ἀλλὰ μεθ' ὧν ἄριστα τὴν πόλιν διοικήσεις. Ἀκριβεῖς ποιῶ τὰς δοκιμασίας τῶν συνόντων, εἰδὼς ὅτι πάντες οἱ μὴ σοὶ πλησιάσαντες ὅμοιον σε τοῖς χρωμένοις εἶναι νομοῦσιν. Τοιοῦτους ἐφίστη τοῖς πράγμασι τοῖς μὴ διὰ σοῦ γιγνομένοις, ὡς αὐτὸς τὰς αἰτίας ἔξων ὧν ἂν ἐκείνοι πράξωσιν. Πιστοὺς ἡγοῦ μὴ τοὺς ἅπαν ὅ τι ἂν λέγῃς ἢ ποιῆς ἐπαινοῦντας, ἀλλὰ τοὺς τοῖς ἀμαρτανομένοις ἐπιτιμῶντας. Δίδου παρρησίαν τοῖς εὖ φρονοῦσιν, ἵνα περὶ ὧν ἂν ἀμφιγνοῆς, ἔχῃς τοὺς συνδοκιμάσοντας. Διόρα καὶ τοὺς τέχνη κολακεύοντας καὶ τοὺς μετ' εὐνοίας θεραπεύοντας, ἵνα μὴ πλέον οἰογῆροὶ τῶν χρηστῶν ἔχουσιν. Ἄκουε τοὺς λόγους τοὺς περὶ ἀλλήλων, καὶ πειρῶ γνωρίζειν ἅμα τοὺς τε λέγοντας, ὁποῖοί τινές εἶσι, καὶ περὶ ὧν ἂν λέγωσιν. Ταῖς αὐταῖς κόλαζε ζημίαις τοὺς ψευδῶς διαβάλλοντας, αἷσπερ τοὺς ἐξαμαρτάνοντας. Ἄρχε σαυτοῦ μηδὲν ἥττον ἢ τῶν ἄλλων, καὶ τοῦθ' ἡγοῦ βασιλικώτατον, ἔάν μηδεμιᾶ δουλεύῃς τῶν ἡδονῶν, ἀλλὰ κρατῆς τῶν ἐπιθυμιῶν μᾶλλον ἢ τῶν πολιτῶν. Μηδεμίαν συνουσίαν

v. 2. καλῶν Γ: μετρίων ε. 26, 3. καὶ νόμιζε — ἀτυχῆς om Δ.
 4. πάντων Γ: ὑπάντων ε. καὶ κακίας add I. 5. ἀρχῆς Γ:
 ἀρχῆς ε. ἔάν] ἂν Γ. 27, 1. ἀτυχῆς Γ: ἀπορῆς ε. 4. ἀκρι-
 βεῖς — πράξωσιν om Δ. 5. πλησιάσαντες Γ: πλησιάζοντες ε. 6. εἰ-
 και add I. 28, 2. πᾶν ε. 7. ἄκουε — λέγωσιν om Δ. 8. τε
 add Γ. 29, 3. αἷσπερ ἂν τοὺς ε. σαυτοῦ ε. 4. ἢ I Δ: ἢ καὶ ε.
 5. ἔάν] ἂν I Δ.

εὐκῆ προσδέχων μὴδ' ἀλογίστως, ἀλλ' ἐπ' ἐκείναις ταῖς
 διατριβαῖς ἔθιζε σπαντὸν χαίρειν, ἐξ ὧν αὐτὸς τ' ἐπιδύ-
 30 σεις καὶ τοῖς ἄλλοις βελτίων εἶναι δόξεις. Μὴ φαίνου
 φιλοτιμούμενος ἐπὶ τοῖς τοιούτοις ἃ καὶ τοῖς κακοῖς δια-
 πράσασθαι δυνατόν ἐστιν, ἀλλ' ἐπ' ἀρετῇ μέγα φρονῶν,
 ἧς οὐδὲν μέρος τοῖς πονηροῖς μέτεστιν. Νόμιζε τῶν τι-
 μῶν ἀληθεστάτας εἶναι μὴ τὰς ἐν τῷ φανερῷ μετὰ θεοὺς
 γιγνομένας, "ἀλλ' ὅταν αὐτοὶ παρ' αὐτοῖς ὄντες μᾶλλον
 σου τὴν γνώμην ἢ τὴν τύχην θαυμάζωσιν. Λάμπανε μὲν,
 ἦν ἐπὶ τῷ σοι συμβῆ τῶν φάυλων χαίρειν, ἐνδείκνυσο δὲ
 31 περὶ τὰ μέγιστα σπουδάζων. Μὴ τοὺς μὲν ἄλλους
 ἀξίου κοσμίως ζῆν, τοὺς δὲ βασιλείας ἀτάκτως, ἀλλὰ
 τὴν σπαντοῦ σωφροσύνην παράδειγμα τοῖς ἄλλοις καθί-
 στη, γινώσκων ὅτι τὸ τῆς πόλεως ὅλης ἦθος ὁμοιοῦται
 τοῖς ἀρχουσιν. Σημεῖον ἔστω σοι τοῦ καλῶς βασι-
 λεύειν, εἰὰν τοὺς ἀρχομένους ὄργῃς εὐπορωτέρους καὶ
 σωφρονεστέρους γιγνομένους διὰ τὴν σὴν ἐπιμέλειαν.
 32 Περὶ πλείονος ποιοῦ δόξαν καλὴν ἢ πλοῦτον μέγαν τοῖς
 παισὶ καταλιπεῖν· ὁ μὲν γὰρ θνητός, ἢ δ' ἀθάνατος,
 καὶ δόξην μὲν χρήματα κητά, δόξα δὲ χρημάτων οὐκ
 ὀνητή, καὶ τὰ μὲν καὶ φάυλοις παραγίγνεται, τὴν
 δ' οὐχ οἷόν τε ἀλλ' ἢ τοὺς διενεγκόντας κητέασθαι.
 Τρύφα μὲν ἐν ταῖς ἐσθῆσι καὶ τοῖς περὶ τὸ σῶμα
 κόσμοις, καρτέρει δὲ ὡς χορὴ τοὺς βασιλεύοντας ἐν
 τοῖς ἄλλοις ἐπιτηδεύμασιν, ἔν' οἱ μὲν ὁρῶντες διὰ τὴν
 ὄψιν ἄξιόν σε τῆς ἀρχῆς εἶναι νομίζωσιν, οἱ δὲ συνόντες
 διὰ τὴν τῆς ψυχῆς ῥώμην τὴν αὐτὴν ἐκείνοις γνώμην
 33 ἔχωσιν. Ἐπισκόπει τοὺς λόγους αἰεὶ τοὺς σπαντοῦ καὶ
 τὰς πράξεις, ἔν' ὡς ἐλαχίστοις ἁμαρτήμασι περι-
 πίπτῃς. Κράτιστον μὲν τῆς ἀκμῆς τῶν καιρῶν τυγχά-

v. 2. σπαντὸν ΓΔ: σπανιὸν ε. χαίρειν] διατέλειν mg Γ et γο Δ.

30, 4. Νόμιζε — σπουδάζων om Δ. 8. ἦν Γ: εἰς ε. 31, 2. βασι-
 λείας ΓΔ. 3. σπαντοῦ ΓΔ: σπαντοῦ ε. 6. εἰς] ἄν ΓΔ. 7. σὴν ἐπιμέλειαν
 om pr Γ. 32, 4. καὶ φάυλοις ΓΔ: καὶ ταῖς φάυλοις ε. 6. Τρύφα —
 § 35. ποιῆσαι om Δ. 7. βασιλεύοντας Γ: βασιλείας ε. 33, 2. ἐλαχίστοις
 ἁμαρτήμασι Γ: ἐλαχίστοις τοῖς ἁμαρτήμασι ε. 3. μὲν] μὲν γὰρ Γ.

νειν, ἐπειδὴ δὲ δυσκαταμαθήτως ἔχουσιν, ἔλλείπειν αἰροῦ
 καὶ μὴ πλεονάζειν· αἱ γὰρ μετριότητες μᾶλλον ἐν ταῖς
 34 ἐνδείαις ἢ ταῖς ὑπερβολαῖς ἐνεῖσιν. Ἄστειος εἶναι πειρω
 καὶ σεμνός· τὸ μὲν γὰρ τῇ τυραννίδι πρόπει, τὸ δὲ πρὸς
 τὰς συνουσίας ἀρμάττει. χαλεπώτατον δὲ τοῦτο πάντων
 ἐστὶ τῶν προσταγμάτων· εὐρήσεις γὰρ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ
 τοὺς μὲν σεμννομένους ψυχροὺς ὄντας, τοὺς δὲ βουλομέ-
 νους ἀστειοὺς εἶναι ταπεινοὺς φαινομένους. δεῖ δὲ χρῆ-
 σθαι μὲν ἀμφοτέραις ταῖς ἰδέαις ταύταις, τὴν δὲ συμ-
 35 φορὰν τὴν ἑκατέρα προσοῦσαν διαφεύγειν. Ὅτι ἂν
 ἀκριβῶσαι βουλευθῆς ὧν ἐπίστασθαι προσήκει τοὺς βα-
 σιλίας, ἐμπειρία μέτιθι καὶ φιλοσοφία· τὸ μὲν γὰρ
 φιλοσοφεῖν τὰς ὁδοὺς σοὶ δείξει, τὸ δὲ ἐπ' αὐτῶν τῶν
 22 ἔργων γυμνάζεσθαι δύνασθαι σε ἵχρησθαι τοῖς πράγμασι
 ποιήσει. Θεώρει τὰ γινόμενα καὶ τὰ συμπίπτοντα
 καὶ τοῖς ἰδιώταις καὶ τοῖς τυράννοις· εἰάν γὰρ τὰ
 παρεληλυθότα μνημονεύῃς, ἄμεινον περὶ τῶν μελλόντων
 36 βουλεύσει. Δεινὸν ἡγοῦ τῶν μὲν ἰδιωτῶν τινὰς ἐθέλειν
 ἀποθνήσκειν, ἵνα τελευτήσαντες ἐπαινεθῶσι, τοὺς δὲ βα-
 σιλίας μὴ τολμᾶν χρῆσθαι τοῖς ἐπιτηδεύμασι τούτοις,
 ἐξ ὧν ζῶντες εὐδοκιμήσουσιν. Βούλου τὰς εἰκόνας τῆς
 ἀρετῆς ὑπόμνημα μᾶλλον ἢ τοῦ σώματος καταλιπεῖν.
 Μάλιστα μὲν πειρω τὴν ἀσφάλειαν καὶ σαυτῷ καὶ τῇ
 πόλει διαφυλάττειν· εἰάν δ' ἀγαγασθῆς κινδυνεύειν,
 37 αἰροῦ καλῶς τεθνάναι μᾶλλον ἢ ζῆν αἰσχροῶς. Ἐν
 πᾶσι τοῖς ἔργοις μέμνησο τῆς βασιλείας, καὶ φρόντιζε
 ὅπως μηδὲν ἀνάξιον τῆς τιμῆς ταύτης πράξεις. Μὴ
 περιύδῃς τὴν σαυτοῦ φύσιν ἅπασαν ἅμα διαλυθεῖσαν·

34, 1. ἔνεῖσιν Γ: λοχούσιν 5. 4. ἐστὶ τῶν προσταγμάτων Γ:
 ἐστὶ πραγμάτων 5. 35, 1. ἑκατέρα Γ: ἑκατέρως 5. 2. ἀκριβῶσαι
 βουλευθῆς Γ: ἀκριβῶς εἰδέναι βούλει 5. βασιλεῖς Γ. 3. μετα-
 τίθει Γ. 7. τυράννοις] τυράννοις ἀπ' αὐτῶν Γ. εἰάν] ἂν Γ. 8. περὶ
 Γ: καὶ περὶ 5. 36, 1. τινὰς ἐθέλειν ΓΔ: ἐθέλειν τινὰς 5. 2. βα-
 σιλίης Γ. 5. καὶ σαυτῷ ΓΔ: σαυτῷ 5. 7. εἰάν ΓΔ: ἦν 5.
 37, 2. πᾶσι ΓΔ: ἅπασι 5. 3. πράξεις ΓΔ: ποιήσεις 5. 4. ἅμα
 ἅμα ΓΔ: ἅμα πᾶσαν 5.

ἀλλ' ἐπειδὴ θνητοῦ σώματος ἔτυχες, πειρῶ τῆς ψυχῆς ἀθάνατον τὴν γνώμην καταλιπεῖν. Μελέτα περὶ καλῶν ἐπιτηδευμάτων λέγειν, ἵνα συνεθισθῆς ὅμοια τοῖς εἰρημένοις φρονεῖν. Ἄτ' ἂν σοι λογιζομένῳ φαίνηται βέλτιστα, ταῦτα τοῖς ἔργοις ἐπιτέλει. Ὡν τὰς δόξας ζηλοῖς, μιμοῦ τὰς πράξεις. Ἄ τοῖς αὐτοῦ παισὶν ἂν συμβουλευσείας τούτοις αὐτὸς ἐμμένειν ἀξίου. Χρῶ τοῖς εἰρημένοις ἢ ζῆτει βελτίῳ τούτων. Σοφούς νόμιζε μὴ τοὺς ἀκριβῶς περὶ μικρῶν ἐρίζοντας, ἀλλὰ τοὺς εὖ περὶ τῶν μεγίστων λέγοντας, μηδὲ τοὺς τοῖς μὲν ἄλλοις εὐδαιμονίαν ὑπισχνουμένους, αὐτοὺς δ' ἐν πολλαῖς ἀπορίαις ὄντας, ἀλλὰ τοὺς μέτρια μὲν περὶ αὐτῶν λέγοντας, ὁμιλεῖν δὲ καὶ τοῖς πράγμασι καὶ τοῖς ἀνθρώποις δυναμένους, καὶ μὴ διαταραττομένους ἐν ταῖς τοῦ βίου μεταβολαῖς, ἀλλὰ καλῶς καὶ μετρίως καὶ τὰς συμφορὰς καὶ τὰς εὐτυχίας φέρειν ἐπισταμένους.

Καὶ μὴ θαύμαζε, εἰ πολλὰ τῶν λεγομένων ἐστὶν ἄκαὶ σὺ γινώσκεις· οὐδὲ γὰρ ἐμὲ τούτο παρέλαθεν, ἀλλ' ἠπιστάμην ὅτι τοσοῦτων ὄντων τὸ πλῆθος καὶ τῶν ἄλλων καὶ τῶν ἀρχόντων οἱ μὲν τι τούτων εἰρήκασιν, οἱ δ' ἀκηκόασιν, οἱ δ' ἐτέρους ποιοῦντας ἐωράκασιν, οἱ δ' αὐτοὶ τυγχάνουσιν ἐπιτηδεύοντες. ἀλλὰ γὰρ οὐκ ἐν τοῖς λόγοις χρὴ τοῖς περὶ τῶν ἐπιτηδευμάτων ζητεῖν τὰς καινότητας, ἐν οἷς οὔτε παράδοξον οὔτ' ἄπιστον οὔτ' ἔξω τῶν νομιζομένων οὐδὲν ἔξεστιν εἰπεῖν, ἀλλ' ἠγείσθαι τοῦτον χαριέστατον, ὃς ἂν τῶν διεσπαρμένων ἐν ταῖς τῶν ἄλλων διανοαῖς ἀθροῖσαι τὰ πλεῖστα θυνηθῆ καὶ φράσαι κάλλιστα περὶ αὐτῶν. ἐπεὶ κάκεινό μοι πρόδηλον ἦν, ὅτι τὰ συμβουλευόντα καὶ τῶν ποιημάτων καὶ

v. 1. θνητοῦ Γ: θνητοῦ μὲν ζ. malim θνητοῦ τοῦ. quae postτυχες ζ adduntur, ἀθανάτου δὲ ψυχῆς, om ΓΔ. 38, 1. τὴν add ΓΔ.

5. τοῖς αὐτοῦ παισὶν ΓΔ: τοῖς παισὶ τοῖς ἑαυτοῦ ζ. 6. χρῶ — τούτων] haec post μεγίστων λέγοντας ponit Δ. 40, 1. λεγομένων Γ: εἰρημένων ζ. 2. παρέλαθεν Γ: διέλαθεν ζ. 4. ἄλλων Γ: ἰδιωτῶν ζ. 5. οἱ δ' αὐτοὶ Γ: ἕνα δ' αὐτοὶ ζ. 41, 2. τοῖς περὶ] τούτοις Γ. 4. ἔξεστιν εἰπεῖν Γ: ἐστὶν εὔρητιν ζ. 5. τοῦτον χαριέστατον Γ: τοῦτον εἶναι χαριέστατον ζ.

τῶν συγγραμμάτων χρησιμώτατα μὲν ἅπαντες νομίζου-
 σιν, οὐ μὴν ἡδιστά γ' αὐτῶν ἀκούουσιν, ἀλλὰ πεπόνθα-
 σιν ὅπερ πρὸς τοὺς νουθειοῦντας· καὶ γὰρ ἐκείνους ἐπαι-
 νοῦσι μὲν, πλησιάζειν δὲ βούλονται τοῖς συνεξαμαρτά-
 43νοῦσιν ἄλλ' οὐ τοῖς ἀποτρέπουσιν. σημεῖον δ' ἂν τις
 ποιήσαιο τὴν Ἡσιόδου καὶ Θεόγγιδος καὶ Φωκυλίδου
 ποιήσαιν· καὶ γὰρ τούτους φασὶ μὲν ἀρίστους γεγενῆ-
 σθαι συμβούλους τῷ βίῳ τῷ τῶν ἀνθρώπων, ταῦτα δὲ
 λέγοντες αἰροῦνται συνδιατρίβειν ταῖς ἀλλήλων ἀνοίαις
 44μᾶλλον ἢ ταῖς ἐκείνων ὑποθήκαις. ἔτι δ' εἴ τις ἐκλέξειε
 τῶν προεχόντων ποιητῶν τὰς καλουμένας γνώμας, ἐφ'
 αἷς ἐκείνοι μάλιστα ἐσπούδασαν, ὁμοίως ἂν καὶ πρὸς
 ταύτας διατεθεῖεν· ἡδιον γὰρ ἂν κωμωδίας τῆς φανλο-
 τάτης ἢ τῶν οὔτω τεχνικῶς πεποιημένων ἀκούσαιεν. καὶ
 45τί δεῖ κατ' ἕνα ἕκαστον λέγοντα διατρίβειν; ὅπως γὰρ εἰ
 θέλομεν σκοπεῖν τὰς φύσεις τὰς τῶν ἀνθρώπων, εὐρή-
 σομεν τοὺς πολλοὺς αὐτῶν οὔτε τῶν αιτίων χείροντας
 τοῖς ὑγιεινοτάτοις οὔτε τῶν ἐπιτηθευμάτων τοῖς καλλί-
 στοις οὔτε τῶν πραγμάτων τοῖς βελτίστοις οὔτε τῶν
 μαθημάτων τοῖς ὠφελιμωτάτοις, ἀλλὰ παντάπασιν
 ἐναντίας τῷ συμφέροντι τὰς ἡδονὰς ἔχοντας, καὶ δοκοῦν-
 τας καρτερικοὺς καὶ φιλοπόνους εἶναι τοὺς τῶν δεόντων
 46τι ποιοῦντας· ὥστε πῶς ἂν τις τοῖς τοιούτοις ἢ παραινῶν
 ἢ διδάσκων ἢ χρήσιμόν τι λέγων ἀρέσειεν; οἱ πρὸς τοῖς
 εἰρημένοις φθοροῦσι μὲν τοῖς εὖ φρονοῦσιν, ἀπλοῦς δ'
 14" ἡγοῦνται τοὺς νοῦν οὐκ ἔχοντας, οὔτω δὲ τὰς ἀληθείας
 τῶν πραγμάτων φεύγουσιν, ὥστ' οὐδὲ τὰ σφέτερόν αὐτῶν
 ἴσασιν, ἀλλὰ λυποῦνται μὲν περὶ τῶν ἰδίων λογιζόμενοι,

v. 2. ἀλλὰ πεπόνθασιν Γ: ἀλλὰ ταῦτο πεπόνθασιν ζ. 3. ἐπαι-
 νοῦσι — συνεξαμαρτάνουσιν Γ: ἐπαινοῦσι μὲν ἅπαντες, πλησιάζειν δὲ
 οὐ βούλονται ἀλλὰ μᾶλλον αἰροῦνται συνεῖναι τοῖς εξαμαρτάνουσι ζ.
 43, 3. γεγενῆσθαι συμβούλους Γ: συμβούλους γεγενῆσθαι ζ.
 44, 1. ἐκλέξειε τῶν Γ: ἐκλέξειε καὶ τῶν ζ. 3. ἐσπούδασαν] ἐσπου-
 σαν Γ. 45, 2. θέλομεν Γ: ἐθέλομεν ζ. τὰς απιε τῶν add Γ.
 6. μαθημάτων] θρημμάτων Γ. 8. καὶ φιλοπόνους εἶναι Γ: εἶναι
 καὶ φιλοπόνους ζ. 46, 3. εἰρημένοις φθοροῦσι Γ: εἰρημένοις λόγους
 φθοροῦσι ζ.

χαίρουσι δὲ περὶ τῶν ἀλλοτρίων διαλεγόμενοι, βούλονται
 δ' ἂν τῷ σώματι κακοπαθῆσαι μᾶλλον ἢ τῇ ψυχῇ πο-
 47 νῆσαι καὶ σκέπασθαι περὶ τινος τῶν ἀναγκαίων. εὖροι
 δ' ἂν τις αὐτοὺς ἐν μὲν ταῖς πρὸς ἀλλήλους συνουσίαις
 ἢ λοιδοροῦντας ἢ λοιδορουμένους, ἐν δὲ ταῖς ἐρημίαις οὐ
 βουλευομένους ἀλλ' εὐχομένους. λέγω δ' οὐ καθ' ἀπάν-
 των, ἀλλὰ κατὰ τῶν ἐνόχων τοῖς εἰρημένοις ὄντων.

8 Ἐκεῖνο δ' οὖν φανερόν, ὅτι δεῖ τοὺς βουλομένους ἢ ποιεῖν
 ἢ γράφειν τι κεχαρισμένον τοῖς πολλοῖς μὴ τοὺς ὀφελι-
 μωτάτους τῶν λόγων ζητεῖν, ἀλλὰ τοὺς μυθωδεστάτους·
 ἀκούοντες μὲν γὰρ τῶν τοιούτων χαίρουσι, θεωροῦντες δὲ
 τοὺς ἀγῶνας καὶ τὰς ἀμίλλας. διὸ καὶ τὴν Ὀμήρου
 ποιήσιν καὶ τοὺς πρώτους εὐρόντας τραγωδίαν ἄξιον θαυ-
 μάζειν, ὅτι κατιδόντες τὴν φύσιν τὴν τῶν ἀνθρώπων ἀμ-
 φοτέραις ταῖς ἰδίαις ταύταις κατεχρήσαντο πρὸς τὴν
 9 ποιήσιν. ὁ μὲν γὰρ τοὺς ἀγῶνας καὶ τοὺς πολέμους
 τοὺς τῶν ἡμιθέων ἐμυθολόγησεν, οἱ δὲ τοὺς μύθους εἰς
 ἀγῶνας καὶ πράξεις κατέστησαν, ὥστε μὴ μόνον ἀκου-
 στοὺς ἡμῖν ἀλλὰ καὶ θεατοὺς γενέσθαι. τοιούτων οὖν
 παραδειγμάτων ὑπαρχόντων, δέδεικται τοῖς ἐπιθυμοῦσι
 τοὺς ἀκροωμένους ψυχαγωγεῖν, ὅτι τοῦ μὲν νοουθετεῖν καὶ
 συμβουλεύειν ἀφεκτέον, τὰ δὲ τοιαῦτα λεκτέον οἷς ὀρῶσι
 τοὺς ὄχλους μάλιστα χαίροντας.

Ο Ταῦτα δὲ διήλθον ἡγούμενος σὲ δεῖν, τὸν οὐχ ἓνα τῶν
 πολλῶν ἀλλὰ πολλῶν βασιλεύοντα, μὴ τὴν αὐτὴν γνώ-
 μην ἔχειν τοῖς ἄλλοις, μηδὲ τὰ σπουδαῖα τῶν πραγμά-
 των μηδὲ τοὺς εὐ φρονοῦντας τῶν ἀνθρώπων ταῖς ἡδοναῖς
 κρίνειν, ἀλλ' ἐπὶ τῶν πράξεων τῶν χρησίμων αὐτοὺς
 10 δοκιμάζειν, ἄλλως τ' ἐπειδὴ περὶ μὲν τῶν γυμνασίου

47, 3. prius ἢ add G. 4. δ' οὐ καθ' ἀπάντων Γ: δὲ ταῦτα
 οὐ κατὰ πάντων ε. 48, 5. ἀμίλλας Γ: ἀμίλλας ἄθροισαι ε. Coraes
 ἀμίλλας ψυχαγωγοῦνται. 49, 2. τοὺς ante τῶν add Γ. 4. γενέ-
 σθαι Γ: γενεῆσθαι ε. 7. τὰ δὲ τοιαῦτα λεκτέον Γ: ἐκίθη δὲ γρα-
 πτέον καὶ λεκτέον ε. 8. μάλιστα add Γ. 50, 1. τὸν add Γ.
 2. βασιλεύοντα Γ: ὄντα τύραννον ε. 5. κρίνειν Γ: ἀνακρίνειν ε.
 τῶν πράξεων om Γ. 51, 1. μὲν add Γ.

τῶν τῆς ψυχῆς ἀμφισβητοῦσιν οἱ περὶ τὴν φιλοσοφίαν ὄντες, καὶ φασιν οἱ μὲν διὰ τῶν ἐριστικῶν λόγων οἱ δὲ 25διὰ τῶν πολίτικῶν οἱ δὲ δι' ἄλλων τινῶν φρονιμωτέρους ἔσεσθαι τοὺς αὐτοῖς πλησιάζοντας, ἐκεῖνο δὲ πάντες ὁμο-
 λογοῦσιν, ὅτι δεῖ τὸν καλῶς πεπαιδευμένον ἐξ ἐκάστου
 52τούτων φαίνεσθαι βουλευέσθαι δυνάμενον. χρῆ τοίνυν
 ἀφέμενον τῶν ἀμφισβητουμένων ἐπὶ τοῦ συνομολογου-
 μένου λαμβάνειν αὐτῶν τὸν ἔλεγχον, καὶ μάλιστα μὲν
 ἐπὶ τῶν καιρῶν θεωρεῖν συμβουλευόντας, εἰ δὲ μή, καὶ
 καθ' ὅλων τῶν πραγμάτων λέγοντας. καὶ τοὺς μὲν
 μηδὲν γινώσκοντας τῶν δεόντων ἀποδοκίμαζε (δῆλον
 γὰρ ὡς ὁ μηδὲν ὢν αὐτὸς χρήσιμος οὐδ' ἂν ἄλλον φρό-
 53νιμον ποιήσειεν), τοὺς δὲ νοῦν ἔχοντας καὶ δυναμένους
 ὁρᾶν πλεον τι τῶν ἄλλων περὶ πολλοῦ ποιοῦ καὶ θερά-
 πευε, γινώσκων ὅτι σύμβουλος ἀγαθὸς χρησιμώτατος
 καὶ τυραννικώτατος ἀπάντων τῶν κτημάτων ἐστίν. ἡγοῦ
 δὲ τούτους μέγιστην σοὶ ποιεῖν τὴν βασιλείαν, οἳ τινες
 ἂν τὴν διάνοιαν τὴν σὴν πλείστ' ὠφελῆσαι δυνηθῶσιν.
 54 Ἐγὼ μὲν οὖν ἅ τε γινώσκω παρήνεκα, καὶ τιμῶ
 σε τούτοις οἷς τυγχάνω δυνάμενος· βούλου δὲ καὶ τοὺς
 ἄλλους, ὅπερ εἶπον ἀρχόμενος, μὴ τὰς εἰθισμένας ἄγειν
 σοὶ δωρεάς, ἃ ὑμεῖς πολὺ πλείονος ἀγοράζετε παρὰ τῶν
 διδόντων ἢ παρὰ τῶν πωλούντων, ἀλλὰ τοιαύτας, αἷς
 κἂν σφόδρα χρῆ καὶ μηδεμίαν ἡμέραν διαλείψης, οὐ
 κατατρίψεις, ἀλλὰ καὶ πλείονος ἀξίας ποιήσεις.

v. 2. ὄντες Γ: διατρίβοντες ε. 52, 1. φαίνεσθαι βουλευέσθαι
 Γ: γενέσθαι συμβουλευέσθαι ε. 2. ἐπὶ τὸ ὁμολογούμενον ελθόντα
 λαμβ. ε. 4. θεωρεῖν τοὺς συμβουλευόντας ε. καὶ καθ' ὅλων Γ:
 vulgo τοὺς καθόλου vel cum Coraë τοὺς καθόλου περί. 5. μὲν
 add Γ. 6. ἀποδοκίμαζειν ε. 7. αὐτῶ ε. 53, 4. τῶν add Γ.
 5. σοὶ μέγιστην ποιήσεις ε. 54, 1. παρήνεκα ε. 5. παρὰ post
 ἢ add Γ. 6. κἂν σφόδρα χρῆ Γ: ἐὰν σφόδρα χρῆ ε. διαλεί-
 πης Γ: διαλείψης ε. 7. ἀξίας ποιήσεις Γ: ἀξίας αὐτῆς ποιήσεις ε.
 subscribit I' πρὸς Νικοκλέα περὶ βασιλείας ὑποθήκαι. Θεόδωρος ἡμῶν
 εἰσταθῆαι.

3.
ΝΙΚΟΚΛΗΣ Η ΚΥΠΡΙΟΙ.

26 **Ε**ἰσὶ τινες οἱ δυσκόλως ἔχουσι πρὸς τοὺς λόγους καὶ διαμέμφονται τοὺς φιλοσοφούντας, καὶ φασιν αὐτοὺς οὐκ ἀρετῆς ἀλλὰ πλεονεξίας ἔνεκα ποιῆσθαι τὰς τοιαύτας διατριβάς. ἠδέως ἂν οὖν πυθοίμην τῶν οὕτω διακειμένων, διὰ τί τοὺς μὲν εὖ λέγειν ἐπιθυμοῦντας ψέγουσι, τοὺς δ' ὀρθῶς πράττειν βουλομένους ἐπαινοῦσιν· εἰ γὰρ αἱ πλεονεξίαι λυποῦσιν αὐτούς, πλείους καὶ μείζους ἐκ τῶν ἔργων ἢ τῶν λόγων εὐρήσομεν γιγνομένας. ἔπειτα κἄκεινο ἄτοπον εἰ λέληθεν αὐτούς, ὅτι τὰ περὶ τοὺς θεοὺς εὖσεβοῦμεν καὶ τὴν δικαιοσύνην ἀσκοῦμεν καὶ τὰς ἄλλας ἀρετὰς ἐπιτηδεύομεν οὐχ ἵνα τῶν ἄλλων ἔλαττον ἔχωμεν, ἀλλ' ὅπως ἂν ὡς μετὰ πλείστων ἀγαθῶν τὸν βίον διάγωμεν. ὥστ' οὐ κατηγορητέον τῶν πραγμάτων τούτων ἐστί, δι' ὧν ἂν τις μετ' ἀρετῆς πλεονεκτήσειεν, ἀλλὰ τῶν ἀνθρώπων τῶν περὶ τὰς πράξεις ἑξαμαρτανόντων ἢ τοῖς λόγοις ἑξαπατώντων καὶ μὴ δικαίως χρωμένων αὐτοῖς. Θαυμάζω δὲ τῶν ταύτην τὴν γνώμην ἐχόντων, ὅπως οὐ καὶ τὸν πλουῖτον καὶ τὴν ῥώμην καὶ τὴν ἀνδρίαν κακῶς λέγουσιν. εἴπερ γὰρ διὰ τοὺς ἑξαμαρτάνοντας καὶ τοὺς ψευδομένους πρὸς τοὺς λόγους χαλεπῶς ἔχουσι, προσήκει καὶ τοῖς ἄλλοις ἀγαθοῖς αὐτοὺς ἐπιτιμᾶν· φανήσονται γὰρ τινες καὶ τῶν ταῦτα κεκτημένων ἑξαμαρτάνοντες καὶ πολλοὺς διὰ τούτων κακῶς ποιοῦντες. ἀλλὰ γὰρ οὐ δίκαιον, οὔτ' εἰ τινες τοὺς ἀπαντῶντας τύπτουσι, τῆς ῥώμης κατηγορεῖν, οὔτε διὰ τοὺς ἀποκτείνοντας οὐδ' οὐ δεῖ τὴν ἀνδρίαν λοιδορεῖν, οὔθ' ὅλως τὴν τῶν ἀνθρώπων πονηρίαν ἐπὶ τὰ πράγματα μεταφέρειν, ἀλλ' αὐτοὺς ἐκείνους ψέγειν, ὅσοι τοῖς ἀγαθοῖς κακῶς χρῶνται καὶ τοῖς ὠφελεῖν δυναμένοις τούτοις βλάπτειν

Tit. ΝΙΚΟΚΛΗΣ Η ΚΥΠΡΙΟΙ Γ: Νικοκλῆς ἢ συμβουλευτικός ε. § 2, 6. τούτων τῶν πραγμάτων ε. 7. δι'] μεθ' Γ: 4, 2. τύπτουιν ε. ἀποκτινύντας ε.

5τούς συμπολιτευομένους ἐπιχειροῦσι. νῦν δ' ἀμελήσαντες
 τοῦτον τὸν τρόπον περὶ ἐκάστου διορίζεσθαι πρὸς ἅπαντας
 τοὺς λόγους δυσκόλως διάκεινται, καὶ τοσοῦτον διημαρ-
 τήκασιν ὥστ' οὐκ αἰσθονται τοιούτῳ πράγματι δυσμε-
 νῶς ἔχοντες, ὃ πάντων τῶν ἐνότων ἐν τῇ τῶν ἀνθρώπων
 φύσει πλείστων ἀγαθῶν αἰτιὸν ἐστι. τοῖς μὲν γὰρ ἄλ-
 λοις οἷς ἔχομεν οὐδὲν τῶν ἄλλων ζώων διαφέρομεν, ἀλλὰ
 πολλῶν καὶ τῷ τάχει καὶ τῇ ῥώμῃ καὶ ταῖς ἄλλαις
 6εὐπορίαις καταδεέστεροι τυγχάνομεν ὄντες· ἐγγενομένου
 δ' ἡμῖν τοῦ πείθειν ἀλλήλους καὶ δηλοῦν πρὸς ἡμᾶς αὐ-
 τοὺς περὶ ὧν ἂν βουλευθῶμεν, οὐ μόνον τοῦ θηριωδῶς ζῆν
 ἀπηλλάγημεν, ἀλλὰ καὶ συνελθόντες πόλεις ὠκίσασαμεν
 καὶ νόμους ἐθέμεθα καὶ τέχνας εὔρομεν, καὶ σχεδὸν ἅ-
 παντα τὰ δι' ἡμῶν μεμηχανημένα λόγος ἡμῖν ἐστὶν ὃ
 7συγκατασκευάσας. οὗτος γὰρ περὶ τῶν δικαίων καὶ
 τῶν ἀδίκων καὶ τῶν αἰσχροῶν καὶ τῶν καλῶν ἐνομοθέτη-
 28σεν· ὧν μὴ διαταχθέντων οὐκ ἂν οἰοίτ' ἡμεν οἰκεῖν μετ'
 ἀλλήλων. τούτῳ καὶ τοὺς κακοὺς ἐξελέγχομεν καὶ τοὺς
 ἀγαθοὺς ἐγκωμιάζομεν. διὰ τούτου τοὺς τε ἀνοήτους
 παιδεύομεν καὶ τοὺς φρονίμους δοκιμάζομεν· τὸ γὰρ λέ-
 γειν ὡς δεῖ τοῦ φρονεῖν εὐ μέγιστον σημεῖον ποιούμεθα,
 καὶ λόγος ἀληθῆς καὶ νόμιμος καὶ δίκαιος ψυχῆς ἀγα-
 8θῆς καὶ πιστῆς εἰδωλὸν ἐστίν. μετὰ τούτου καὶ περὶ τῶν
 ἀμφισβητησίμων ἀγωνιζόμεθα καὶ περὶ τῶν ἀγνοουμένων
 σκοπούμεθα· ταῖς γὰρ πίστεσιν αἷς τοὺς ἄλλους λέ-
 γοντες πείδομεν, ταῖς αὐταῖς ταύταις βουλευόμενοι χρώ-
 μεθα, καὶ ῥητορικοὺς μὲν καλοῦμεν τοὺς ἐν τῷ πλήθει
 δυναμένους λέγειν, εὐβούλους δὲ νομίζομεν οἵτινες ἂν
 αὐτοὶ πρὸς αὐτοὺς ἄριστον περὶ τῶν πραγμάτων δια-
 9λεχθῶσιν. εἰ δὲ δεῖ συλλήβδην περὶ τῆς δυνάμεως ταύ-
 τῆς εἰπεῖν, οὐδὲν τῶν φρονίμως πραττομένων εὐρήσομεν
 ἀλόγως γιγνόμενον, ἀλλὰ καὶ τῶν ἔργων καὶ τῶν δια-

5, 4. αἰσθάνονται ε. 5. ὄντων ε. 8. πολλῶ ε. 7, 1. γὰρ
 καὶ περὶ ε. καὶ περὶ τῶν ἀδίκων ε. 8, 4. ταύταις καὶ περὶ τῶν
 ἄλλων βουλευόμενοι ε. 6. λέγειν δυναμένους ε.

νοημάτων ἀπάντων ἡγεμόνα λόγον ὄντα, καὶ μάλιστα
 χρωμένους αὐτῷ τοὺς πλείστον νοῦν ἔχοντας· ὥστε τοὺς
 πολυῶντας βλασφημεῖν περὶ τῶν παιδευόντων καὶ φιλο-
 σοφούντων ὁμοίως ἄξιον μισεῖν ὥσπερ τοὺς εἰς τὰ τῶν
 θεῶν ἔδη ἐξαμαρτάνοντας.

10 Ἐγὼ δ' ἀποδέχομαι μὲν ἅπαντας τοὺς λόγους τοὺς
 καὶ κατὰ μικρὸν ἡμᾶς ὠφελεῖν δυναμένους, οὐ μὴν ἀλλὰ
 καλλίστους ἡγοῦμαι καὶ βασιλικωτάτους καὶ μάλιστα
 πρέποντας ἐμοὶ τοὺς περὶ τῶν ἐπιτηδευμάτων καὶ τῶν
 πολιτειῶν παραινοῦντας, καὶ τούτων αὐτῶν ὅσοι διδά-
 σκουσι τοὺς τε δυναστεύοντας ὡς δεῖ τῷ πλήθει χρῆσθαι,
 καὶ τοὺς ἰδιώτας ὡς χρῆ πρὸς τοὺς ἄρχοντας διακείσθαι·
 διὰ γὰρ τούτων ὄρω τὰς πόλεις εὐδαιμονεστάτας καὶ
 11 μείστας γιγνομένας. τὸν μὲν οὖν ἕτερον, ὡς χρῆ τυραν-
 νεῖν, Ἰσοκράτους ἡκούσατε, τὸν δ' ἐχόμενον, ἃ δεῖ ποιεῖν
 τοὺς ἄρχομένους, ἐγὼ πειράσομαι διελθεῖν, οὐχ ὡς ἐκείνον
 ὑπερβαλούμενος, ἀλλ' ὡς προσήκόν μοι περὶ τούτων μά-
 λιστα διαλεχθῆναι πρὸς ὑμᾶς. εἰ μὲν γὰρ ἐμοῦ μὴ δη-
 29 λώσαντος ἃ βούλομαι ποιεῖν ὑμᾶς "διαμάρτοτε τῆς
 ἐμῆς γνώμης, οὐκ ἂν εἰκότως ὑμῖν ὀργιζοίμην· εἰ δὲ προ-
 ειπόντος ἐμοῦ μηδὲν γίγνοιτο τούτων, δικαίως ἂν ἤδη τοῖς
 μὴ πειδομένοις μεμφοίμην.

2 Ἐγὼ δ' οὕτως ἂν μάλιστα παρακαλέσαι καὶ
 προτρέψαι πρὸς τὸ μνημονεύειν ὑμᾶς τὰ ἠθθέντα καὶ πει-
 θαρχεῖν αὐτοῖς, οὐκ εἰ περὶ τὸ συμβουλεύειν μόνον γενοί-
 μην καὶ ταῦτ' ἀπαριθμήσας ἀπαλλαγείην, ἀλλ' εἰ προε-
 πιδείξαιμι πρῶτον μὲν τὴν πολιτείαν τὴν παρούσαν ὡς
 ἄξιόν ἐστιν ἀγαπᾶν οὐ μόνον διὰ τὴν ἀνάγκην, οὐδ' ὅτι
 πάντα τὸν χρόνον μετὰ ταύτης οἰκοῦμεν, ἀλλ' ὅτι βελ-
 31 τίστη τῶν πολιτειῶν ἐστίν, ἔπειθ' ὡς ἐγὼ ταύτην ἔχω τὴν
 ἀρχὴν οὐ παρανόμως οὐδ' ἄλλοτρίαν, ἀλλ' ὁσίως καὶ

v. 1. ἡγεμόνα τὸν λόγον ε. 5. ἔδη om Γ. 10, 1. πάντας ε.
 8. διὰ γὰρ Γ: καὶ γὰρ διὰ ε. 11, 1. ἕτερον λόγον ὡς ε. 6. δια-
 μαρτάνοιτε ε. 12, 4. προσεπιδείξαιμι ε. 7. ὅτι καὶ βελτίστη τῶν
 ἄλλων πολιτειῶν ε.

δικαίως καὶ διὰ τοὺς ἕξ ἀρχῆς προγόνους καὶ διὰ τὸν πατέρα καὶ δι' ἑμαυτὸν. τούτων γὰρ προαποδειχθέντων τίς οὐκ αὐτὸς αὐτοῦ καταγνώσεται τὴν μεγίστην ζημίαν, εἰ μὴ πειθαρχῇ τοῖς ὑπ' ἐμοῦ συμβουλευθεῖσι καὶ προσταχθεῖσιν;

- 14 Περὶ μὲν οὖν τῶν πολιτειῶν (ἐντεῦθεν γὰρ ὑποτιθέμενος ἠρξάμην) οἶμαι πᾶσι δοκεῖν δεινότατον μὲν εἶναι τὸ τῶν αὐτῶν ἀξιοῦσθαι τοὺς χρηστοὺς καὶ τοὺς πονηροὺς, δικαιοτάτον δὲ τὸ διωρίσθαι περὶ τούτων καὶ μὴ τοὺς ἀνομοίους τῶν ὁμοίων τυγχάνειν, ἀλλὰ καὶ πράττειν καὶ
- 15 τιμᾶσθαι κατὰ τὴν ἀξίαν ἐκάστους. αἱ μὲν τοίνυν ὀλιγαρχίαι καὶ δημοκρατίαι τὰς ἰσότητας τοῖς μετέχουσι τῶν πολιτειῶν ζητοῦσι, καὶ τοῦτο εὐδοκίμει παρ' αὐταῖς, ἣν μηδὲν ἕτερος ἕτερου δύνηται πλέον ἔχειν ὃ τοῖς πονηροῖς συμφέρον ἐστίν· αἱ δὲ μοναρχίαι πλεῖστον μὲν νέμουσι τῷ βελτίστῳ, δεύτερον δὲ τῷ μετ' ἐκείνον, τρίτον δὲ καὶ τέταρτον τοῖς ἄλλοις κατὰ τὸν αὐτὸν λόγον. καὶ ταῦτ' εἰ μὴ πανταχοῦ καθέστηκεν, ἀλλὰ τὸ γε βούλημα
- 16 τῆς πολιτείας τοιοῦτόν ἐστιν. Καὶ μὲν δὴ διορᾶν καὶ τὰς φύσεις τῶν ἀνθρώπων καὶ τὰς πράξεις ἅπαντες ἂν τὰς τυραννίδας μᾶλλον ὁμολογήσαιεν. καίτοι τίς οὐκ ἂν δέξαιτο τῶν εὖ φρονούντων τοιαύτης πολιτείας μετέ-
- 17 3οχειν ἢ μὴ διαλήσει χρηστὸς ὢν, μᾶλλον ἢ φέρεσθαι μετὰ τοῦ πλήθους μὴ γιγνωσκόμενος ὁποῖός τις ἐστίν; Ἀλλὰ μὴν καὶ πραοτέραν τοσοῦτω δικαίως ἂν αὐτὴν εἶναι κρίνομεν, ὅσῳ περ ῥᾶόν ἐστιν ἑνὸς ἀνδρὸς γνώμη προσέχειν τὸν νοῦν μᾶλλον ἢ πολλαῖς καὶ παντοδαπαῖς
- 17 4διανοαῖς ζητεῖν ἀρέσκειν. Ὅτι μὲν οὖν ἡδίων ἐστὶ καὶ πραοτέρα καὶ δικαιότερα, διὰ πλεόνων μὲν ἂν τις ἀποδείξειεν, οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ διὰ τούτων συνιδεῖν ῥᾶδιόν ἐστι· περὶ δὲ τῶν λοιπῶν, ὅσον αἱ μοναρχίαι πρὸς τὸ βουλευ-

v. 3. τίς Γ: οὐκ ἔστιν ὅστις ε. 4. εἰ μὴ] ἂν Γ. 15, 4. εἰ μὴ ε.

6. δευτέρῳ — τρίτῳ — τετάρτῳ καὶ τοῖς Γ. 16, 4. εὐξαιτο ε.

7. αὐτὴν εἶναι κρίνομεν Γ: vulgo αὐτὴν κρίνομεν vel cum Stobaeo αὐτὴν κρίναιμεν. 9. διανοαῖς καὶ παντοδαπαῖς ε. 4. πρὸς τὸ βουλευέσθαι καὶ πράξαι Γ: καὶ πρὸς τὸ βουλευσασθαι καὶ πρὸς τὸ πράξαι ε.

εσθαι καὶ πράξαι τι τῶν δεόντων διαφέρουσι, οὕτως ἂν κάλλιστα θεωρήσαιμεν, εἰ τὰς μεγίστας τῶν πράξεων παρ' ἀλλήλας τιθέντες ἐξετάζειν ἐπιχειρήσαιμεν αὐτάς. οἱ μὲν τοίνυν κατ' ἐνιαυτὸν εἰς τὰς ἀρχὰς εἰσιόντες πρότερον ἰδιῶται γίνονται, πρὶν αἰσθῆσθαι τι τῶν τῆς πόλεως καὶ λαβεῖν ἐμπειρίαν αὐτῶν· οἱ δ' ἀεὶ τοῖς αὐτοῖς ἐπιστατοῦντες, ἦν καὶ τὴν φύσιν καταδεστέραν ἔχουσιν, ἀλλ' οὖν ταῖς γ' ἐμπειρίαις πολὺ τῶν ἄλλων προέχουσιν. ἐπειθ' οἱ μὲν πολλῶν καταμελοῦσιν, εἰς ἀλλήλους ἀποβλέποντες, οἱ δ' οὐδενὸς ὀλιγοροῦσιν, εἰδότες ὅτι πάντα δεῖ δι' αὐτῶν γίνεσθαι. πρὸς δὲ τούτοις οἱ μὲν ἐν ταῖς ὀλιγαρχίαις καὶ ταῖς δημοκρατίαις διὰ τὰς πρὸς σφᾶς αὐτοὺς φιλοτιμίας λυμαίνονται τοῖς κοινοῖς· οἱ δ' ἐν ταῖς μοναρχίαις ὄντες, οὐκ ἔχοντες ὄτῳ φθονήσουσι, πάντων, ὡς οἰόντ' ἐστί, βέλιστα πράττουσιν. ἐπειθ' οἱ μὲν ὑστερίζουσι τῶν πραγμάτων· τὸν μὲν γὰρ πλείστον χρόνον ἐπὶ τοῖς ἰδίοις διατρίβουσιν, ἐπειδὰν δ' εἰς τὰ συνέδρια συνέλθωσιν, πλεονάκεις ἂν τις αὐτοὺς εὔροι διαφορομένους ἢ κοινῇ βουλευομένους· οἱ δ' οὔτε συνεδρίων οὔτε χρόνων αὐτοῖς ἀποδεδειγμένων, ἀλλὰ καὶ τὰς ἡμέρας καὶ τὰς νύκτας ἐπὶ ταῖς πράξεσιν ὄντες οὐκ ἀπολείπονται τῶν καιρῶν, ἀλλ' ἕκαστον ἐν τῷ δέοντι πράττουσιν. ἔτι δ' οἱ μὲν πρὸς ἀλλήλους δυσμενῶς ἔχουσι, καὶ βούλονται ἂν καὶ τοὺς πρὸ αὐτῶν ἄρχοντας καὶ τοὺς ἐφ' αὐτοῖς ὡς κάκιστα διοικῆσαι τὴν πόλιν, ἵν' ὡς μεγίστην δόξαν αὐτοὶ λάβωσιν· οἱ δὲ διὰ παντὸς τοῦ βίου κύριοι τῶν πραγμάτων ὄντες εἰς ἅπαντα τὸν χρόνον καὶ τὰς εὐνοίας ἔχουσιν. τὸ δὲ μέγιστον· τοῖς γὰρ κοινοῖς οἱ μὲν ὡς ἰδίους, οἱ δ' ὡς ἀλλοτρίοις προσέχουσι τὸν νοῦν, καὶ συμβούλοις χρωῖνται περὶ αὐτῶν οἱ μὲν τῶν ἱστίων τοῖς τολμηροτάτοις, οἱ δ' ἐξ ἁπάντων ἐκλεξάμενοι

18, 5. δεῖ πάντα ε. 9. πάντων Γ: περὶ ἁπάντων ε. 19, 1. βέλ-
 ιστα Γ: τὰ βέλιστα ε. ὑστερίζουσι ε. 20, 1. πρὸς ἀλλήλους
 ια Γ. 3. ἐφ' ἑαυτοῖς ε. 4. λαμβάνωσιν ε. 21, 1. εὐνοίας
 μόλις ἔχουσιν ε. μέγιστον πάντων· τοῖς ε.

τοῖς φρονιμωτάτοις, καὶ τιμῶσιν οἱ μὲν τοὺς ἐν τοῖς ὄχλοι
 εἰπεῖν δυναμένους, οἱ δὲ τοὺς χρῆσθαι τοῖς πράγμασι
 22 ἐπισταμένους. Οὐ μόνον δ' ἐν τοῖς ἐγκυκλίοις κα
 τοῖς κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκάστην γιγνομένοις αἱ μοναρχίαι
 διαφέρουσιν, ἀλλὰ καὶ τὰς ἐν τῷ πολέμῳ πλεονεξία
 ἀπάσας περιελήφασιν. καὶ γὰρ παρασκευάσασθαι δυ
 νάμεις καὶ χρῆσασθαι ταύταις, ὥστε καὶ λαθεῖν κα
 ὀφθῆναι, καὶ τοὺς μὲν πείσαι, τοὺς δὲ βιάσασθαι, παρ
 δὲ τῶν ἐκπρίασθαι, τοὺς δὲ ταῖς ἄλλαις θεραπείαι
 προσαγαγέσθαι, μᾶλλον αἱ τυραννίδες τῶν ἄλλων πολι
 τειῶν οἰαίτ' εἰσίν. Καὶ ταῦτ' ἐκ τῶν ἔργων ἂν τις οὐ
 23 ἤτιον ἢ τῶν λόγων πιστεύσειεν. τοῦτο μὲν γὰρ τὴν τῶν
 Περσῶν δύναμιν ἅπαντες ἴσμεν τηλικαύτην τὸ μέγεθος
 γεγενημένην οὐ διὰ τὴν τῶν ἀνδρῶν φρόνησιν, ἀλλ' ὅτι
 μᾶλλον τῶν ἄλλων τὴν βασιλείαν τιμῶσι· τοῦτο δὲ Διο
 νύσιον τὸν τύραννον, ὅτι παραλαβὼν τὴν μὲν ἄλλην Σι
 κελίαν ἀνάστατον γεγενημένην, τὴν δ' αὐτοῦ πατρίδα
 πολιορκουμένην, οὐ μόνον αὐτὴν τῶν παρόντων κινδύνων
 ἀπήλλαξεν, ἀλλὰ καὶ μεγίστην τῶν Ἑλληνίδων πόλεων
 24 ἐποίησεν· ἔτι δὲ Καρχηδονίους καὶ Λακεδαιμονίους
 τοὺς ἄριστα τῶν Ἑλλήνων πολιτευομένους, οἰκοὶ μὲν ὀλι
 γαρχουμένους, παρὰ δὲ τὸν πόλεμον βασιλευομένους
 ἔχοι δ' ἂν τις ἐπιδείξει καὶ τὴν πόλιν τῶν Ἀθηναίων
 τὴν μάλιστα τὰς τυραννίδας μισοῦσαν, ὅταν μὲν πολλοὶ
 ἐκπέμψῃ στρατηγούς, ἀτυχοῦσαν, ὅταν δὲ δι' ἐνὸς ποι
 25 ἴσηται τοὺς κινδύνους, κατορθοῦσαν. καίτοι πῶς ἂν τι
 σαφέστερον ἐπιδείξειεν ἢ διὰ τοιούτων παραδειγμάτων
 πλείστου τὰς μοναρχίας ἀξίας οὔσας; φαίνονται γὰρ ο
 τε διὰ τέλους τυραννεύοντες μεγίστας δυνάμεις ἔχον
 26 τες, οἳ τε καλῶς ὀλιγαρχούμενοι, "περὶ ἃ μάλιστα

22, 1. δ' om Γ. 2. καθ' ἡμέραν γινν. 5. 6. ὀφθῆναι] ma-
 lim cum Coraë φθῆναι. 23, 5. ὅτι Γ: ὅς 5. 24, 1. καὶ Λακε
 δαιμονίους om pr Γ. 4. τῶν Ἀθηναίων om Γ. sultem malim τῆ
 Ἀθηναίων. 6. ποιήσεται Γ: ποιῆται 5. 25, 1. κατορθοῦσαν
 κρατοῦσαν mg Γ. 2. τοιούτων Γ: τοῦτων τῶν 5. 4. τυραννεύο
 μνοι Γ: τυραννοῦμενοί 5.

σπουδάξουσιν, οἱ μὲν ἓνα μόνον στρατηγὸν οἱ δὲ βασι-
 λεία τῶν στρατοπέδων κύριον καθιστάντες, οἱ τε μισούν-
 τες τὰς τυραννίδας, ὁπόταν πολλοὺς ἄρχοντας ἐκπέμ-
 ψωσιν, οὐδὲν τῶν δεόντων πράττοντες. Εἰ δὲ δεῖ τι καὶ
 τῶν ἀρχαίων εἰπεῖν, λέγεται καὶ τοὺς θεοὺς ὑπὸ Διὸς
 βασιλεύεσθαι. περὶ ὧν εἰ μὲν ἀληθῆς ὁ λόγος ἐστί, δῆ-
 λον ὅτι κάκεινοι ταύτην τὴν κατάστασιν προκρίνουσιν,
 εἰ δὲ τὸ μὲν σαφὲς μηδεὶς οἶδεν, αὐτοὶ δ' εἰκάζοντες
 οὕτω περὶ αὐτῶν ὑπειλήφραμεν, σημεῖον ὅτι πάντες τὴν
 μοναρχίαν προτιμῶμεν· οὐ γὰρ ἂν ποτ' αὐτῇ χρῆσθαι
 τοὺς θεοὺς ἔφαμεν, εἰ μὴ πολὺ τῶν ἄλλων αὐτὴν προέ-
 χειν ἐνομίζομεν.

Περὶ μὲν οὖν τῶν πολιτειῶν, ὅσον ἀλλήλων διαφέρου-
 σιν, ἅπαντα μὲν οὐδ' εὐρεῖν οὐτ' εἰπεῖν δυνατόν ἐστιν· οὐ
 μὴν ἀλλὰ πρὸς γε τὸ παρὸν ἀποχρώντως καὶ νῦν εἴρηται
 περὶ αὐτῶν. ὡς δὲ προσηκόντως τὴν ἀρχὴν ἡμεῖς ἔχομεν,
 πολὺ τούτου συντομώτερος καὶ μᾶλλον ὁμολογούμενος ὁ
 λόγος ἐστί. τίς γὰρ οὐκ οἶδεν ὅτι Τεῦκρος μὲν ὁ τοῦ γέ-
 νους ἡμῶν ἀρχηγός, παραλαβὼν τοὺς τῶν ἄλλων πολιτῶν
 κρογόνους, πλεύσας δεῦρο καὶ τὴν πόλιν αὐτοῖς ἐκτίσεν
 καὶ τὴν χώραν κατένειμεν; ὁ δὲ πατὴρ Εὐαγόρας ἀπο-
 κειμένων ἐτέρων τὴν ἀρχὴν πάλιν ἀνέλαβεν, ὑποστὰς τοὺς
 μεγίστους κινδύνους, καὶ τοσοῦτον μετέστησεν ὥστε μη-
 ἔτι Φοίνικας Σαλαμινίων τυραννεῖν, ἀλλ' ὧν περ ἦν τὴν
 ἀρχὴν, τούτους καὶ νῦν ἔχειν τὴν βασιλείαν.

Λοιπὸν οὖν ἐστὶν ὧν προεθέμην, περὶ ἑμαυτοῦ διελεῖν
 ἐπίσημόν· ὅτι τοιοῦτός ἐστιν ὑμῶν ὁ βασιλεύς, ὃς οὐ
 λόνον διὰ τοὺς προγόνους ἀλλὰ καὶ δι' ἑμαυτὸν δικαίως
 καὶ μείζονος τιμῆς ἢ τηλικαύτης ἠξιώθη. Οἶμαι
 γὰρ ἐγὼ πάντας ἂν ὁμολογῆσαι πλείστου τῶν ἀρετῶν

26, 2. ὑπὸ Διὸς Γ: ὑπὸ τοῦ Διὸς ε. 3. ἀληθῆς ὁ λόγος Γ:
 λόγος ἀληθῆς ε. 7. γὰρ ἂν] γὰν Γ. 8. αὐτὴν προέχειν Γ: προέ-
 χειν αὐτὴν ε. 27, 3. ἀποχρώντως Γ: ἐξαρκούντως ε. 4. τὴν ἀρχὴν
 μῆς Γ: ἡμεῖς τὴν ἀρχὴν ε. 28, 3. τὴν add Γ. 4. διάνειμιν ε.
 29, 2. βασιλευων Γ. 4. ἀξιώθειν ε. 5. ἰγωγε ε.

ἀξίας εἶναι τὴν τε σωφροσύνην καὶ τὴν δικαιοσύνην.
 30οῦ γὰρ μόνον ἡμᾶς τὸ καθ' αὐτὰς ὠφελοῦσιν, ἀλλ' εἰ θέ-
 λοιμεν σκοπεῖν καὶ τὰς φύσεις καὶ τὰς δυνάμεις καὶ
 τὰς χρήσεις τῶν πραγμάτων, εὐρήσομεν τὰς μὲν μὴ με-
 τεγούσας τούτων τῶν ἰδεῶν μεγάλων κακῶν αἰτίας οὐ-
 35σας, τὰς δὲ "μετὰ δικαιοσύνης καὶ σωφροσύνης γιγνομέ-
 νας πολλὰ τὸν βίον τὸν τῶν ἀνθρώπων ὠφελοῦσας.
 Εἰ δὴ τινες τῶν προγεγενημένων ἐπὶ ταύταις ταῖς ἀρε-
 ταῖς εὐδοκίμησαν, ἡγοῦμαι κάμοι προσήκειν τῆς αὐτῆς
 δόξης ἐκείνοις τυγχάνειν.

31 Τὴν μὲν οὖν δικαιοσύνην ἐκείθεν ἂν μάλιστα κατί-
 δοιτε. παραλαβὼν γὰρ, ὅτ' εἰς τὴν ἀρχὴν καθιστάμεν,
 τὰ μὲν βασιλεία χρημάτων κενὰ καὶ πάντα κατηναλω-
 μένα, τὰ δὲ πράγματα ταραχῆς μεστὰ καὶ πολλῆς
 ἐπιμελείας δεόμενα καὶ φυλακῆς καὶ δαπάνης, εἰδὼς
 ἑτέρους ἐν τοῖς τοιούτοις καιροῖς ἐκ παντός τρόπου το-
 σφέτερ' αὐτῶν διορθουμένους καὶ πολλὰ παρὰ τὴν φύσιν
 32τὴν αὐτῶν πράττειν ἀναγκαζομένους, ὅμως οὐδ' ὑφ' ἐνό-
 τούτων διεφθάρην, ἀλλ' οὕτως ὁσίως καὶ καλῶς ἐπεμε-
 λήθην τῶν πραγμάτων, ὥστε μηδὲν ἑλλείπειν ἐξ ὧν οἴοντο
 ἦν ἀξιοθῆναι καὶ πρὸς εὐδαιμονίαν ἐπιδοῦναι τὴν πόλιν
 πρὸς τε γὰρ τοὺς πολίτας μετὰ τοσαύτης πραότητος
 προσηνέχθην, ὥστε μήτε φυγὰς μήτε θανάτους μήτε χρη-
 μάτων ἀποβολὰς μήτ' ἄλλην μηδεμίαν τοιαύτην συμφο-
 33ράν ἐπὶ τῆς ἐμῆς γεγενῆσθαι βασιλείας. ἀβάτου δ'
 τῆς Ἑλλάδος ἡμῖν οὔσης διὰ τὸν πόλεμον τὸν γεγενημέ-
 νον, καὶ πανταχοῦ συλωμένων ἡμῶν, τὰ πλεῖστα τούτων
 διέλυσα, τοῖς μὲν ἅπαντ' ἀποτίνων, τοῖς δὲ μέρη, τῶν δ'
 ἀναβαλέσθαι δεόμενος, πρὸς δὲ τοὺς ὅπως ἠδυνάμην περ
 τῶν ἐγκλημάτων διαλλαττόμενος. ἔτι δὲ καὶ τῶν τὴν νῆ-
 σον οἰκούντων δυσκόλως πρὸς ἡμᾶς διακειμένων, καὶ βα

30, 1. τὸ] τὸν Γ. 4. τῶν ἰδεῶν om Γ. 6. τὸν ante τῶ
 add Γ. 7. εἰ δὲ δὴ ε. 31, 4. τὰ πράγματα δὲ ε. 5. εἰδὼς δ'
 ἑτέρους ε. 32, 5. τοσαύτης] τοιαύτης Γ. 33, 1. δ' ἡμῖν τῆς Ἑλ-
 λάδος ε. 3. συλωμένων ε.

οιλίως τῷ μὲν λόγῳ διηλλαγμένου τῇ δ' ἀληθείᾳ τρα-
 χέως ἔχοντος, ἀμφοτέρωτα ταῦτα κατεπράνα, τῷ μὲν προ-
 θύμως ὑπηρετῶν, πρὸς δὲ τοὺς δίκαιον ἑμαυτὸν παρέχων.
 τοσοῦτου γὰρ δέω τῶν ἀλλοτρίων ἐπιθυμεῖν, ὥσθ' ἕτεροι
 μὲν, ἦν καὶ μικρῷ μείζω τῶν ὁμόρων δύναμιν ἔχωσιν,
 ἀποτέμνονται τῆς γῆς καὶ πλεονεκτεῖν ζητοῦσιν, ἐγὼ δ'
 οὐδὲ τὴν δεδομένην χώραν ἠξίωσα λαβεῖν, ἀλλ' αἰροῦμαι
 μετὰ δικαιοσύνης τὴν ἑμαυτοῦ μόνον ἔχειν μᾶλλον ἢ
 μετὰ κακίας πολλαπλασίαν τῆς ὑπαρχούσης κτήσα-
 σθαι. Καὶ τί "δεῖ καθ' ἕν ἕκαστον λέγοντα διατρίβειν,
 ἄλλως τε καὶ συντόμως ἔχοντα δηλωσαί περὶ ἑμαυτοῦ;
 φανήσομαι γὰρ οὐδένα μὲν πώποτ' ἀδικήσας, πλείους
 δὲ καὶ τῶν πολιτῶν καὶ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων εὖ πεπονη-
 κῶς καὶ μείζους δωρεὰς ἑκατέροις δεδωκῶς ἢ σύμπαντες
 οἱ πρὸ ἑμοῦ βασιλεύσαντες. καίτοι χρὴ τοὺς μέγα φρο-
 νοῦντας ἐπὶ δικαιοσύνη καὶ προσπειουμένους χρημάτων εἶ-
 ναι κρείττους τοιαύτας ὑπερβολὰς ἔχειν εἰπεῖν περὶ αὐτῶν.

Καὶ μὲν δὴ καὶ περὶ σωφροσύνης ἐτι μείζω τούτων
 ἔχω διελθεῖν. εἰδὼς γὰρ ἅπαντας ἀνθρώπους περὶ πλεί-
 στον ποιουμένους τοὺς παῖδας τοὺς αὐτῶν καὶ τὰς γυ-
 ναῖκας, καὶ μάλιστα ὀργιζομένους τοῖς εἰς ταῦτ' ἑξαμαρ-
 τάνουσι, καὶ τὴν ὕβριν τὴν περὶ ταῦτα μεγίστων κακῶν
 αἰτίαν γιγνομένην, καὶ πολλοὺς ἤδη καὶ τῶν ἰδιωτῶν
 καὶ τῶν δυναστευσάντων διὰ ταύτην ἀπολομένους, οὕτως
 ἔφυγον τὰς αἰτίας ταύτας, ὥσθ' ἐξ οὗ τὴν βασιλείαν
 ἔλαβον, οὐδενὶ φανήσομαι σώματι πεπλησιακῶς πλὴν
 τῆς ἑμαυτοῦ γυναικός, οὐκ ἀγνοῶν ὅτι κἀκεῖνοι παρὰ
 τοῖς πολλοῖς εὐδοκιμοῦσιν, ὅσοι περὶ μὲν τὰ τῶν πολιτῶν
 δίκαιοι τυγχάνουσιν ὄντες, ἄλλοθεν δὲ ποθεν αὐτοῖς ἐπο-
 ρίσαντο τὰς ἡδονάς, ἀλλὰ βουλόμενος ἅμα μὲν ἑμαυτὸν
 ὡς προῤῥωτάτω ποιῆσαι τῶν τοιούτων ὑποψιῶν, ἅμα δὲ
 παράδειγμα καταστήσαι τὸν τρόπον τὸν ἑμαυτοῦ τοῖς

34, 6. δεδομένην μοι χώραν ε. 7. μόνην ε. 35, 3. μηδένα ε.
 36, 3. ἑαυτῶν ε. 6. καὶ ante τῶν add F. 7. δυναστευόντων—
 ἀπολλυμένους ε. 37, 1. ὅτι Γ: ὡς ε. 3. ἑαυτοῖς ε.

ἄλλοις πολίταις, γινώσκων ὅτι φιλεῖ τὸ πλῆθος ἐν τού-
 τοις τοῖς ἐπιτηδεύμασι τὸν βίον διάγειν, ἐν οἷς ἂν τοὺς
 38 ἄρχοντας τοὺς αὐτῶν ὀρώσι διατρίβοντας. ἔπειτα καὶ
 προσήκειν ἡγησάμην τοσοῦτω τοὺς βασιλεῖς βελτίους
 εἶναι τῶν ιδιωτῶν, ὅσῳ περ καὶ τὰς τιμὰς μείζους αὐτῶν
 ἔχουσι, καὶ δευνὰ ποιεῖν ὅσοι τοὺς μὲν ἄλλους κοσμίως
 ζῆν ἀναγκάζουσιν, αὐτοὶ δ' αὐτούς μὴ σωφρονεστέρους
 39 τῶν ἀρχομένων παρέχουσιν. πρὸς δὲ τούτοις τῶν μὲν ἄλ-
 λων πράξεων ἐώρων ἐγκρατεῖς καὶ τοὺς πολλοὺς γιγνο-
 μένους, τῶν δ' ἐπιθυμιῶν τῶν περὶ τοὺς παῖδας καὶ τὰς
 γυναῖκας καὶ τοὺς βελτίστους ἠττωμένους· ἐβουλήθην
 οὖν ἐν τούτοις ἑμαυτὸν ἐπιδειξάμενος καρτερεῖν δυνάμενον, ἐν
 οἷς ἔμελλον οὐ μόνον τῶν ἄλλων διοίσειν, ἀλλὰ καὶ τῶν
 40 ³⁵ ἐπ' ἀρετῇ "μέγα φρονοῦντων. ἔτι δὲ καὶ τῶν τοιούτων πολ-
 λὴν κακίαν κατερίγνωσκον, ὅσοι γυναῖκας λαβόντες καὶ
 κοινωνίαν ποιησάμενοι παντὸς τοῦ βίου μὴ στέργουσιν
 οἷς ἔπραξαν, ἀλλὰ ταῖς αὐτῶν ἡδοναῖς λυπουσὶ ταύτας ὑφ'
 ἧν αὐτοὶ μηδὲν ἀξιοῦσι λυπεῖσθαι, καὶ περὶ μὲν ἄλλας
 τινὰς κοινωνίας ἐπιεικῆς σφᾶς αὐτούς παρέχουσιν, ἐν
 δὲ ταῖς πρὸς τὰς γυναῖκας ἐξαμαρτάνουσιν· ἄς ἔδει το-
 σοῦτω μᾶλλον διαφυλάττειν, ὅσῳ περ οἰκειότεραι καὶ μεί-
 41 ζους οὔσαι τῶν ἄλλων τυγχάνουσιν. εἶτα λανθάνουσιν
 ἔνδον ἐν τοῖς βασιλείοις στάσεις καὶ διαφορὰς αὐτοῖς
 ἐγκαταλείποντες. καίτοι χρὴ τοὺς ὀρθῶς βασιλεύοντας
 μὴ μόνον τὰς πόλεις ἐν ὁμοιοῖα πειραῖσθαι διάγειν, ὧν
 ἂν ἀρχῶσιν, ἀλλὰ καὶ τοὺς οἴκους τοὺς ἰδίους καὶ τοὺς
 τόπους ἐν οἷς ἂν κατοικῶσιν· ἅπαντα γὰρ ταῦτα σω-
 42 φροσύνης ἔργα καὶ δικαιοσύνης ἐστίν. Οὐ τὴν αὐτὴν δὲ
 γνώμην ἔσχον οὐδὲ περὶ τῆς παιδοποιίας τοῖς πλείστοις
 τῶν βασιλείων, οὐδ' ὤηθην δεῖν τοὺς μὲν ἐκ ταπεινοτέρων
 ποιήσασθαι τῶν παίδων τοὺς δ' ἐκ σεμνοτέρων, οὐδὲ τοὺς

38, 1. ἰαντῶν ζ. 2. βασιλεῖς Γ. 39, 2. καὶ om Γ. 4. ἡβου-
 λήθη ζ. 6. ἄλλων Γ: πολλῶν ζ. 40, 6. κοινωνίας τινὰς ζ.

41, 1. τυγχάνουσι τῶν ἄλλων ζ. εἶτα καὶ λανθάνουσιν ἔνδον ἐν
 αὐτοῖς τοῖς ζ. 2. ἑαυτοῖς ζ. 5. τοὺς ἰδίους οἴκους ζ.

μὲν νόθους αὐτῶν τοὺς δὲ γνησίους καταλιπεῖν, ἀλλὰ πάντας ἔχειν τὴν αὐτὴν φύσιν καὶ πρὸς πατρός καὶ πρὸς μητρός ἀνενεγκεῖν, τῶν μὲν θνητῶν εἰς Εὐαγόραν τὸν πατέρα τὸν ἐμόν, τῶν δ' ἡμιθέων εἰς Αἰακίδας, τῶν δὲ θεῶν εἰς Δία, καὶ μηδένα τῶν ἐξ ἐμοῦ γενομένων ἀποστερηθῆναι ταύτης τῆς εὐγενείας.

3 Πολλῶν δέ με προτρεπόντων ἐμμένειν τοῖς ἐπιτηδεύμασι τούτοις, οὐχ ἥκιστα κακεῖνο παρεκάλεσεν, ὅτι τῆς μὲν ἀνδρίας καὶ τῆς δεινότητος καὶ τῶν ἄλλων τῶν εὐδοκιμούντων ἐώρων καὶ τῶν κακῶν ἀνδρῶν πολλοὺς μετέχοντας, τὴν δὲ δικαιοσύνην καὶ σωφροσύνην ἴδια κτήματα τῶν καλῶν κἀγαθῶν ὄντα. κάλλιστον οὖν ὑπέλαβον, εἴ τις δύναιτο ταύταις ταῖς ἀρεταῖς προίχειν τῶν ἄλλων, ὧν οὐδὲν μέρος τοῖς πονηροῖς μέτεστιν, ἀλλὰ γνησιώταται καὶ βεβαιόταται καὶ μεγίστων ἐπαίνων ἀξίαι
 44 τινγχάνουσι οὕσαι. τούτων ἕνεκα καὶ ταῦτα διανοηθεῖς περιττοτέρως τῶν ἄλλων ἤσκησα τὴν σωφροσύνην καὶ
 36 προειλόμην τῶν ἡδονῶν οὐ τὰς ἐπὶ τοῖς ἔργοις τοῖς μηδεμίαν τιμὴν ἔχουσι, ἀλλὰ τὰς ἐπὶ ταῖς δόξαις ταῖς δι' ἀνδραγαθίαν γιγνομέναις. Χρὴ δὲ δοκιμάζειν τὰς ἀρετὰς οὐκ ἐν ταῖς αὐταῖς ἰδέαις ἀπάσας, ἀλλὰ τὴν μὲν δικαιοσύνην ἐν ταῖς ἀπορίαις, τὴν δὲ σωφροσύνην ἐν ταῖς δυναστείαις, τὴν δ' ἐγκράτειαν ἐν ταῖς τῶν νεωτέρων ἡλι-
 45 κίαις. Ἐγὼ τοίνυν ἐν πᾶσι τοῖς καιροῖς φανήσομαι πείραν τῆς ἐμαυτοῦ φύσεως δεδωκώς. ἐνδεὴς μὲν γε χρημάτων καταλειφθεὶς οὕτω δίκαιον ἐμαυτὸν παρέσχον ὥστε μηδένα λυπῆσαι τῶν πολιτῶν λαβὼν δ' ἐξουσίαν ὥστε ποιεῖν ὅ τι ἂν βούλωμαι, σωφρονέστερος τῶν ἰδιωτῶν ἐγενόμην τούτων δ' ἀμφοτέρων ἐκράτησα ταύτην ἔχων

v. 4. τὸν ἐμόν om Γ. 5. ἀποστερηθῆναι] γρ. ἀπολειφθαι
 rc mg I'. 43. 2. ἥκιστά με κακεῖνο 5. 5. τὴν δὲ σωφροσύνην
 καὶ τὴν δικαιοσύνην 5. 7. προίχειν τὸν νοῦν τῶν ἄλλων ἀφελόμε-
 νος (Coraës ἀφήμετος) ὧν μηδὲν 5. 8. ἀλλὰ καὶ γνησιώταται 5.
 44. 1. καὶ add I'. 2. περιττότερον 5. τὴν σωφροσύνην καὶ
 τὴν δικαιοσύνην καὶ ταύτας προειλόμην 5. 3. τοῖς ἔργοις μηδεμίαν
 τιμὴν ἔχούσας 5. 8. δ' ἐγκράτειαν Γ: δὲ καρτερίαν 5. 45. 1. ἀπιοι
 τοῖς καιροῖς τούτοις 5. 2. γρ rc Γ (pr enim om): γὰρ 5.

τὴν ἡλικίαν, ἐν ἧ' τοὺς πλείστους ἂν εὐροίμεν πλείστα
 46 περὶ τὰς πράξεις ἐξαμαρτάνοντας. Καὶ ταῦτ' ἐν ἐτέροις
 μὲν ἴσως ἂν ὠκνοῦν εἰπεῖν, οὐχ ὡς οὐ φιλοτιμούμενος
 ἐπὶ τοῖς πεπραγμένοις, ἀλλ' ὡς οὐκ ἂν πιστευθεῖς ἐκ
 τῶν λεγομένων ὑμεῖς δ' αὐτοὶ μοι μάρτυρές ἐστε πάντων
 τῶν εἰρημένων. Ἄξιον μὲν οὖν καὶ τοὺς φύσει κοσμίους
 47 ὄντας ἐπαινεῖν καὶ θαυμάζειν, ἔτι δὲ μᾶλλον καὶ τοὺς
 μετὰ λογισμοῦ τοιούτους ὄντας· οἱ μὲν γὰρ τύχῃ καὶ μὴ
 γνώμῃ σωφρονοῦντες τυχόν ἂν καὶ μεταπεισθεῖεν· οἱ δὲ
 πρὸς τῷ πεφυκέναι καὶ διεγνωκότες ὅτι μέγιστόν ἐστι
 τῶν ἀγαθῶν ἀρετὴ, δῆλον ὅτι πάντα τὸν βίον ἐν ταύτῃ τῇ
 τάξει διαμένουσιν.

Διὰ τοῦτο δὲ πλείους ἐποιησάμην τοὺς λόγους καὶ
 περὶ ἑμαυτοῦ καὶ περὶ τῶν ἄλλων τῶν προειρημένων, ἵνα
 μηδεμίαν ὑπολίπω πρόφασιν ὡς οὐ δεῖ ποιεῖν ὑμᾶς ἐκόν-
 τας καὶ προθύμως, ἅττ' ἂν ἐγὼ συμβουλεύσω καὶ
 προστάξω.

48 Φημὶ δὲ χρῆναι πράττειν ἕκαστον ὑμῶν, ἐφ' οἷς ἐφέ-
 στηκεν, ἐπιμελῶς καὶ δικαίως· καθ' ὁπότερον γὰρ ἂν
 ἐλλείπητε τούτων, ἀνάγκη κακῶς σχεῖν ταύτῃ τὰς
 πράξεις. μηδενὸς οὖν ὀλιγωρεῖτε μηδὲ καταφρονεῖτε τῶν
 προστεταγμένων, ὑπολαμβάνοντες ὡς οὐ παρὰ τοῦτ'
 ἐστίν, ἀλλ' ὡς παρ' ἕκαστον τῶν μερῶν ἢ καλῶς ἢ κα-
 κῶς τὸ σύμπαν ἔξον, οὕτω σπουδάζετε περὶ αὐτῶν.
 37" 49 Κήδεσθε μηδὲν ἦρτον τῶν ἐμῶν ἢ τῶν ὑμετέρων αὐτῶν,
 καὶ μὴ νομίζετε μικρὸν ἀγαθὸν εἶναι τὰς τιμὰς ἃς ἔχου-
 σιν οἱ καλῶς τῶν ἡμετέρων ἐπιστατοῦντες. Ἀπέχεσθε
 τῶν ἀλλοτριῶν, ἵν' ἀσφαλέστερον τοὺς οἴκους τοὺς ὑμετέ-
 ρους αὐτῶν κερτῆσθε. Τοιούτους εἶναι χρὴ περὶ τοὺς
 ἄλλους ὑμᾶς, οἷόνπερ ἐμὲ περὶ ὑμᾶς ἀξιοῦτε γίγνε-

v. 1. πλείστα Γ: μάλιστα ε. 46, 6. καὶ τοὺς Γ: τοὺς καὶ ε.
 47, 9. προστάξω καὶ συμβουλεύσω ε. 48, 1. δὲ χρῆναι πράττειν
 Γ, δὴ πράττειν ε. Coraēs δὴ δεῖν πράττειν. 3. ἑλλητικέ τι τού-
 των ε. ταύτῃ κακῶς ἔχειν ε. 4. οὖν om Γ. 5. ταῦτ' ε.
 7. ἔξον τὸ σύμπαν ε. 49, 1. καὶ κήδεσθε ε. 6. ὑμᾶς post
 ἄλλους om Γ.

σοθαι. Μὴ σπεύδετε πλουτεῖν μάλλον ἢ χρηστοὶ δοκεῖν εἶναι, γινώσκοντες ὅτι καὶ τῶν Ἑλλήνων καὶ τῶν βαρβάρων οἱ μέγιστας ἐπ' ἀρετῇ δόξας ἔχοντες πλείστων ἀγαθῶν δεσπόται καθίστανται. Τοὺς χρηματισμοὺς τοὺς παρὰ τὸ δίκαιον γιγνομένους ἠγείσθε μὴ πλοῦτον ἀλλὰ κίνδυνον ποιήσιν. Μὴ τὸ μὲν λαβεῖν κέρδος εἶναι νομίζετε, τὸ δὲ ἀναλωσαὶ ζημίαν· οὐδέτερον γὰρ τούτων ἀεὶ τὴν αὐτὴν ἔχει δύναμιν, ἀλλ' ὁπότερον ἂν ἐν καιρῷ καὶ μετ' ἀρετῆς γίγνηται, τοῦτ' ὠφελεῖ τοὺς ποιούντας.

1 Μὴδὲ πρὸς ἓν χαλεπῶς ἔχετε τῶν ὑπ' ἐμοῦ προστατιμένων· ὅσοι γὰρ ἂν ὑμῶν περὶ πλείστα τῶν ἐμῶν χρησίμους αὐτοὺς παράσχωσιν, οὗτοι πλείστα τοὺς οἴκους τοὺς αὐτῶν ὠφελήσουσιν. "Ὁ τι ἂν ὑμῶν ἕκαστος αὐτὸς αὐτῷ τύχῃ συνειδῶς, ἠγείσθω μὴδ' ἐμὲ λήσιν, ἀλλ' ἐὰν καὶ τὸ σῶμα τοῦμὸν μὴ παρῇ, τὴν γε διάνοιαν τὴν ἐμὴν οἰέσθω τοῖς γιγνομένοις παρεστάναι· ταύτην γὰρ τὴν γνώμην ἔχοντες, σωφρονέστερον βουλευέσθε περὶ ἀπάντων.

2 Μὴδὲν ἀποκρύπτεσθε μὴθ' ὧν κέκτησθε μὴθ' ὧν ποιεῖτε μὴθ' ὧν μέλλετε πράττειν, εἰδότες ὅτι περὶ τὰ κεκρυμμένα τῶν πραγμάτων ἀναγκαῖόν ἐστι πολλοὺς φόβους γίνεσθαι. Μὴ τεχνικῶς ζητεῖτε πολιτεύεσθαι μὴδ' ἀφανῶς, ἀλλ' οὕτως ἀπλῶς καὶ φανερῶς ὥστε μὴδ' ἂν τις βούληται ῥάδιον ὑμᾶς εἶναι διαβαλεῖν. Δοκιμάζετε τὰς πράξεις, καὶ νομίζετε πονηρὰς μὲν ἄς πρᾶττοντες λανθάνειν ἐμὲ βούλεσθε, χρηστὰς δὲ περὶ ὧν ζῆγ' ἄλλω πυνθόμενος βελτίους ὑμᾶς νομεῖν. Μὴ κατασιωπᾶτε, ἐὰν τινὰς ὁρᾶτε περὶ τὴν ἀρχὴν τὴν ἐμὴν πονηροὺς ὄντας, ἀλλ' ἐξελέγχετε, καὶ νομίζετε τῆς αὐτῆς ζημίας ἀξίους εἶναι τοὺς συγκρύπτοντας τοῖς ἀμαρτάνουσιν. "Εὐτυχεῖν νομίζετε μὴ τοὺς λανθάνοντας, ἐὰν τι

50, 8. ἔχειν pr Γ. 9. ὠφελήσει ε. 51, 4. αὐτῶν Γ: ἐαντῶν ε.
 6. τοῦμὸν om Γ. 7ε om Γ. 8. σωφρ. ἂν βουλευέσασθε περὶ αὐτῶν ε.
 52, 6. εἶναι ὑμᾶς διαβάλλειν ε. 7. ἄς ἂν πρᾶττοντες ἐμὲ βούλησθε λανθάνειν ε. 8. ὧν ἂν ἐγὼ ε. 53, 4. εἶναι ζημίας ἀξίους ε.
 ἐξαμαρτάνουσιν ε. 5. εὐτυχεῖς ε.

κακὸν ποιήσωσιν, ἀλλὰ τοὺς μηδὲν ἑξαμαρτάνοντας· τοὺς μὲν γὰρ εἰκὸς τοιαῦτα παθεῖν, οἳ ἀπερ αὐτοὶ ποιούσι, τοὺς δὲ χάριν ἀπολαβεῖν, ἧς ἄξιοι τυγχάνουσιν ὄντες.

54 Ἐταιρείας μὴ ποιεῖσθε μηδὲ συνόδους ἄνευ τῆς ἐμῆς γνώμης· αἱ γὰρ τοιαῦται συστάσεις ἐν μὲν ταῖς ἄλλαις πολιτείαις πλεονεκτοῦσιν, ἐν δὲ ταῖς μοναρχίαις κινδυνεύουσιν. Μὴ μόνον ἀπέχεσθε τῶν ἀμαρτημάτων, ἀλλὰ καὶ τῶν ἐπιτηδευμάτων τῶν τοιούτων ἐν οἷς ἀναγκαῖόν ἐστιν ὑποψίαν ἐγγίγνεσθαι. Τὴν ἐμὴν φιλίαν ἀσφα-

55 λεστάτην καὶ βεβαιοτάτην εἶναι νομίζετε. Διαφυλάττετε τὴν παρούσαν κατάστασιν, καὶ μηδεμιᾶς ἐπιθυμεῖτε μεταβολῆς, εἰδότες ὅτι διὰ τὰς ταραχὰς ἀναγκαῖόν ἐστι καὶ τὰς πόλεις ἀπόλλυσθαι καὶ τοὺς οἴκους τοὺς ἰδίους ἀναστάτους γίγνεσθαι. Μὴ μόνον τὰς φύσεις αἰτίας νομίζετε τοῦ χαλεποῦς ἢ πράου εἶναι τοὺς τυράννους, ἀλλὰ καὶ τὸν τρόπον τὸν τῶν πολιτῶν· πολλοὶ γὰρ ἤδη διὰ τὴν τῶν ἀρχομένων κακίαν τραχύτερον ἢ

56 κατὰ τὴν αὐτῶν γνώμην ἀρχεῖν ἠναγκάσθησαν. Θαυρῆεῖτε μὴ μᾶλλον διὰ τὴν πραότητα τὴν ἐμὴν ἢ διὰ τὴν ὑμετέραν αὐτῶν ἀρετὴν. Τὴν ἐμὴν ἀσφάλειαν ἄδειαν ὑμῖν αὐτοῖς εἶναι νομίζετε· καλῶς γὰρ τῶν περὶ ἐμὲ καθεστῶτων τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ τὰ περὶ ὑμᾶς ἔξει. Ταπεινοὺς μὲν εἶναι χρεὶ πρὸς τὴν ἀρχὴν τὴν ἐμὴν, ἐμμενοντας τοῖς ἔθεσι καὶ διαφυλάττοντας τοὺς νόμους τοὺς βασιλικούς, λαμπροὺς δ' ἐν ταῖς ὑπὲρ τῆς πόλεως λειτουργίαις καὶ τοῖς ἄλλοις τοῖς ὑπ' ἐμοῦ προσταττομέ-

57 νοις. Προτρέπετε τοὺς νεωτέρους ἐπ' ἀρετὴν μὴ μόνον παραινοῦντες, ἀλλὰ καὶ περὶ τὰς πράξεις ὑποδεικνύντες αὐτοῖς οἴους εἶναι χρεὶ τοὺς ἄνδρας τοὺς ἀγαθοὺς. Διδάσκετε τοὺς παῖδας τοὺς ὑμετέρους αὐτῶν βασιλεύε-

54, 1. ἑταιρίας μὴ ποιῆτε μήτε 5. 6. γίγνεσθαι 5. 55, 1. καὶ διαφυλάττετε 5. 3. τὰς τοιαύτας ταραχὰς 5. 6. πράου] πρῶτου 5. 7. alterum τὸν add Γ. 56, 1. ἐαυτῶν 5. 2. μὴ διὰ τὴν ἐμὴν μᾶλλον πραότητα 5. 4. ὑμῖν αὐτοῖς Γ: ἑαυτοῖς 5. 5. ὑμᾶς αὐτοῖς ἔξει 5. 7. ἠθεσι 5. 8. δ' ἐν τε ταῖς 5. 57, 2. ὑποδεικνύοντες Γ. 3. ὁποῖους 5. 4. βασιλεύεσθαι] πειθαρχεῖν Γ.

οθαι, καὶ περὶ τὴν παιδευσιν τὴν τοιαύτην ἐθίζειτ' αὐτοὺς
ὡς μάλιστα διατρίβειν· ἦν γὰρ καλῶς ἄρχεσθαι μά-
θωσι, πολλῶν ἄρχειν δυνήσονται, καὶ πιστοὶ μὲν ὄντες
καὶ δίκαιοι μεθέξουσι τῶν ἡμετέρων ἀγαθῶν, κακοὶ δὲ
³⁹₅₈ γενόμενοι κινδυνεύουσι περὶ τῶν ὑπαρχόντων. "Μέγι-
στον ἡγεῖσθε τοῖς παισὶ καὶ βεβαιότατον πλοῦτον παραδώ-
σειν, ἦν αὐτοῖς δύνησθε τὴν ἡμετέραν εὐνοίαν καταλεί-
πειν. Ἀθλιωτάτους ἡγεῖσθε καὶ δυστυχεστάτους, ὅσοι
περὶ τοὺς πιστεύοντας ἄπιστοι γεγονάσιν· ἀνάγκη γὰρ
τοὺς τοιοῦτους ἀθύμως ἔχοντας καὶ φοβουμένους ἅπαν-
τα καὶ μηδὲν μᾶλλον πιστεύοντας τοῖς φίλοις ἢ τοῖς
⁵⁹ ἐχθροῖς, τὸν ἐπίλοιπον χρόνον διάγειν. Ζηλοῦτε μὴ τοὺς
πλεῖστα κεκτημένους, ἀλλὰ τοὺς μηδὲν κακὸν σφίσι
αὐτοῖς συνειδότες· μετὰ γὰρ τοιαύτης ψυχῆς ἥδιστ'
ἂν τις δύναιτο τὸν βίον διαγαγεῖν. Μὴ τὴν κακίαν
οἴεσθε δύνασθαι μὲν πλείω τῆς ἀρετῆς ὠφελεῖν, τὸ δ'
ὄνομα δυσχερέστερον ἔχειν, ἀλλ' οἷων περ ὀνομάτων ἕκα-
στον τῶν πραγμάτων τετύχηκε, τοιαύτας ἡγεῖσθε καὶ
⁶⁰ θάς δυνάμεις αὐτῶν εἶναι. Μὴ φθονεῖτε τοῖς παρ' ἔμοι
πρωτεύουσιν ἀλλ' ἀμιλλᾶσθε, καὶ πειρᾶσθε χρηστοὺς ὑ-
μᾶς αὐτοὺς παρέχοντες ἐξισοῦσθαι τοῖς προέχουσιν. Φι-
λεῖν οἴεσθε δεῖν καὶ τιμᾶν οὔσπερ ἂν καὶ ὁ βασιλεὺς, ἵνα
καὶ παρ' ἔμοῦ τυγχάνητε τῶν αὐτῶν τούτων. Οἷά περ
παρόντος ἔμοῦ λέγετε, τοιαῦτα καὶ περὶ ἀπόντος φρο-
⁶¹ νεῖτε. Τὴν εὐνοίαν τὴν πρὸς ἡμᾶς ἐν τοῖς ἔργοις ἐνδεί-
κνυσθε μᾶλλον ἢ ἐν τοῖς λόγοις. Ἄ πάσχοντες ὑφ' ἐτέ-
ρων ὀργίζεσθε, ταῦτα τοὺς ἄλλους μὴ ποιεῖτε. Περὶ
ὧν ἂν ἐν τοῖς λόγοις κατηγορῆτε, μηδὲν τούτων ἐν τοῖς
ἔργοις ἐπιτηδεύετε. Τοιαῦτα προσδοκᾶτε πράξειν, οἷ ἂν

v. 1. τὴν τοιαύτην ἐθίζειτ'] τὴν εἰρημίνην διδάσκει Γ. 2. ἦν γὰρ καλῶς Z: ἵαν γὰρ ς. 3. πολλῶ μᾶλλον ἄρχειν ς. 58, 2. τοῖς παισὶ καὶ βεβαιότατον] καὶ δικαιοτάτον τοῖς παισὶ Γ. 3. ἵαν — καταλείπειν ς. 5. πιστεύοντας ς. 6. ἅπαντας ς. 59, 3. ἥδιον ἂν τις τὸν βίον δύναιτο διάγειν ς. 4. κακίαν δύνασθαι μὲν πλείον τῆς ἀρετῆς ὠφελεῖν νομίζετε ς. 6. ἕκαστα ς. 60, 3. ἐξισοῦσθαι] ἐξισοῦσθαι Γ. 5. μου Γ. 6. περὶ add Γ. 61, 2. ἐν post ἢ add G. 3. τοὺς ἄλλους Hier. Wolfius: libri τοῖς ἄλλοις.

περὶ ἡμῶν διανοήσθε. Μὴ μόνον ἐπαινεῖτε τοὺς ἀγαθοὺς
62 ἀλλὰ καὶ μιμῆσθε. Τοὺς λόγους τοὺς ἐμοὺς νόμους εἶ-
ναι νομίζοντες πειρᾶσθε τούτοις ἐμμένειν, εἰδότες ὅτι τοῖς
μάλιστα ποιοῦσιν ὑμῶν ἀγὼ βούλομαι, τάχιστα τού-
τοις ἐξέσται ζῆν ὡς αὐτοὶ βούλονται. Κεφάλαιον δὲ
τῶν εἰρημένων, οἷους περ τοὺς ὑφ' ὑμῶν ἀρχομένους οἴσθε
δεῖν περὶ ὑμᾶς εἶναι, τοιούτους χρὴ καὶ περὶ τὴν ἀρχὴν
τὴν ἐμὴν ὑμᾶς γίνεσθαι.

63 Καὶ ταῦτ' εἰὼν ποιῆτε, τί δεῖ περὶ τῶν συμβησομένων
μακρολογεῖν; ἦν γὰρ ἐγὼ τε παρέχω τοιοῦτον ἐμαντὸν
οἷόν περ ἐν τῷ παρελθόντι χρόνῳ, καὶ τὰ παρ' ὑμῶν
40 ὑπηρετῆται, ἴταχέως ὄψεσθε καὶ τὸν βίον τὸν ὑμέτερον
αὐτῶν ἐπιδεδωκότα καὶ τὴν ἀρχὴν τὴν ἐμὴν ἠΰξημένην καὶ
64 τὴν πόλιν εὐδαίμονα γεγεννημένην. ἄξιον μὲν οὖν τηλικού-
των ἀγαθῶν ἔνεκα μηδὲν ἑλλείπειν, ἀλλὰ καὶ πόνους
καὶ κινδύνους οὐστυνασοῦν ὑπενεργεῖν ὑμῖν δ' ἔξεστι μη-
δὲν ταλαιπωρηθεῖσιν, ἀλλὰ πιστοῖς μόνον καὶ δικαίοις
οὔσιν, ἅπαντα ταῦτα διαπράξασθαι.

4.

ΠΑΝΗΓΥΡΙΚΟΣ.

41 Πολλάκις ἐθαύμασα τῶν τὰς πανηγύρεις συναγαγόν-
των καὶ τοὺς γυμνικοὺς ἀγῶνας καταστησάντων, ὅτι
τὰς μὲν τῶν σωμάτων εὐεξίας οὕτω μεγάλων δωρεῶν
ἠξίωσαν, τοῖς δ' ὑπὲρ τῶν κοινῶν ἰδίᾳ πονήσασι καὶ τὰς
ἑαυτῶν ψυχὰς οὕτω παρασκευάσασιν ὥστε καὶ τοὺς ἄλ-
λους ὠφελεῖν δύνασθαι, τούτοις δ' οὐδεμίαν τιμὴν ἀπέ-
2 νειμαν, ὧν εἰκὸς ἦν αὐτοὺς μᾶλλον ποιήσασθαι πρόνοιαν
τῶν μὲν γὰρ ἀθλητῶν δις τοσαύτην ῥώμην λαβόντων οὐ-
δὲν ἂν πλέον γένοιτο τοῖς ἄλλοις, ἐνὸς δὲ ἀνδρὸς εὐφρονή-

62, 2. νομίζετε καὶ πειρᾶσθε ζ. 3. ἀγὼ Γ: ἄ ζ. τάχιστα
τούτοις Γ, μάλιστα τούτοις mg Γ: om adverbium ζ. 4. δὲ om Γ.
5. οἷους περ ἂν τοὺς ζ. 6. καὶ add Γ. 63, 1. εἰὼν] ἂν Γ.
3. ὑμῶν ὁμοίως ὑπηρετῆται ζ. 64, 2. ἔνεκα καὶ μηδὲν Γ.
5. subscribit Γ νικουκλῆς ἢ κυπριοι. § 1, 3. εὐεξίας] εὐτυχίας Γ.
6. δ' add Γ.

σαντος ἅπαντες ἂν ἀπολαύσειαν οἱ βουλόμενοι κοινωνεῖν
 3 τῆς ἐκείνου διανοίας. οὐ μὴν ἐπὶ τούτοις ἀθυρήσας εἰλό-
 μην ῥαθυμεῖν, ἀλλ' ἱκανὸν νομίσας ἄθλον ἔσεσθαι μοι τὴν
 δόξαν τὴν ἀπ' αὐτοῦ τοῦ λόγου γενησομένην ἤκω συμβου-
 λεύσων περὶ τε τοῦ πολέμου τοῦ πρὸς τοὺς βαρβάρους καὶ
 τῆς ὁμοιοῦσας τῆς πρὸς ἡμᾶς αὐτοὺς, οὐκ ἀγνοῶν ὅτι πολ-
 42
 4 λόγον ὤρμησαν, ἀλλ' ἅμα μὲν ἐλπίζων τοσοῦτον διοί-
 σειν ὥστε τοῖς ἄλλοις μηδὲν πώποτε δοκεῖν εἰρῆσθαι περὶ
 αὐτῶν, ἅμα δὲ προκρίνας τούτους καλλίστους εἶναι τῶν
 λόγων, οὔτινες περὶ μεγίστων τυγχάνουσι ὄντες καὶ τοὺς
 τε λέγοντας μάλιστ' ἐπιδεικνύουσι καὶ τοὺς ἀκούοντας
 5 πλεῖστ' ὠφελοῦσιν, ὧν εἰς οὗτός ἐστιν. ἔπειτ' οὐδ' οἱ και-
 ροὶ πω παρεληλύθασιν, ὥστ' ἤδη μάλιστα εἶναι τὸ μεμνη-
 σθαι περὶ τούτων. τότε γὰρ χρὴ παύεσθαι λέγοντας,
 ὅταν ἢ τὰ πράγματα λάβῃ τέλος καὶ μηκέτι δέη βου-
 λεύεσθαι περὶ αὐτῶν, ἢ τὸν λόγον ἴδη τις ἔχοντα πέρας,
 6 ὥστε μηδεμίαν λελεῖρθαι τοῖς ἄλλοις ὑπερβολὴν. ἕως δ'
 ἂν τὰ μὲν ὁμοίως ὥσπερ πρότερον φέρεται, τὰ δ' εἰρημένω
 φανύλως ἔχοντα τυγχάνῃ, πῶς οὐ χρὴ σκοπεῖν καὶ φιλο-
 σοφεῖν τοῦτον τὸν λόγον, ὃς ἦν κατορθωθῆ, καὶ τοῦ πολέ-
 7 μου τοῦ πρὸς ἀλλήλους καὶ τῆς ταραχῆς τῆς παρουσίας
 καὶ τῶν μεγίστων κακῶν ἡμᾶς ἀπαλλάξει; Πρὸς δὲ
 τούτοις, εἰ μὲν μηδαμῶς ἄλλως οἶόν τ' ἦν δηλοῦν τὰς
 αὐτὰς πράξεις ἀλλ' ἢ διὰ μιᾶς ἰδέας, εἶχεν ἂν τις ὑπο-
 λαβεῖν ὡς περιεργόν ἐστι τὸν αὐτὸν τρόπον ἐκείνοις λέ-
 γοντα πάλιν ἐνοχλεῖν τοῖς ἀκούουσιν· ἐπειδὴ δ' οἱ λόγοι
 8 τοιαύτην ἔχουσι τὴν φύσιν, ὥσθ' οἶόν τ' εἶναι περὶ τῶν
 αὐτῶν πολλαχῶς ἐξηγήσασθαι, καὶ τὰ τε μεγάλα τα-
 πεινὰ ποιῆσαι καὶ τοῖς μικροῖς μέγεθος περιθεῖναι, καὶ
 τὰ παλαιὰ καινῶς διελεθεῖν καὶ περὶ τῶν νεωστὶ γεγε-

4, 1. τοσοῦτον αὐτῶν διοίσειν 5. 2. πώποτε μηδὲν τοῖς ἄλλοις Γ.
 5, 3. αὐτῶν 5. λέγοντα 5. 5. αὐτὸν pr Γ. 6, 5. alterum
 εἰς om Γ. 8, 1. ταύτην Γ. ὡς pr Γ. τὸν αὐτὸν Γ. 3. προσ-
 θεῖναι 5. 4. διελεθεῖν 5.

- νημένων ἀρχαίως εἰπεῖν, οὐκέτι φευκτίον ταῦτ' ἐστὶ περὶ ὧν ἕτεροι πρότερον εἰρήκασιν, ἀλλ' ἄμεινον ἐκείνων εἰπεῖν θρησκατέον. αἱ μὲν γὰρ πράξεις αἱ προγεγενημέναι κοινὰ πᾶσιν ἡμῖν κατελείφθησαν, τὸ δ' ἐν καιρῷ ταύταις καταχρήσασθαι καὶ τὰ προσήκοντα περὶ ἐκάστης ἐνθυμηθῆναι καὶ τοῖς ὀνόμασιν εὖ διαθέσθαι τῶν εὖ φρονούντων
- 10 ἰδίον ἐστίν. ἡγοῦμαι δ' οὕτως ἂν μεγίστην ἐπίδοσιν λαμβάνειν καὶ τὰς ἄλλας τέχνας καὶ τὴν περὶ τοὺς λόγους φιλοσοφίαν, εἴ τις θαυμάζοι καὶ τιμῶῃ μὴ τοὺς πρώτους τῶν ἔργων ἀρχομένους, ἀλλὰ τοὺς ἄρισθ' ἕκαστον αὐτῶν
- 43 ἔξεργαζομένους, μὴδὲ τοὺς περὶ τούτων ἕζητοῦντας λέγειν περὶ ὧν μὴδεὶς πρότερον εἰρηκεν, ἀλλὰ τοὺς οὕτως ἐπισταμένους εἰπεῖν ὡς οὐδεὶς ἂν ἄλλος δύναται.
- 11 Καίτοι τινὲς ἐπιτιμῶσι τῶν λόγων τοῖς ὑπὲρ τοὺς ἰδιώπας ἔχουσι καὶ λίαν ἀπηκριβωμένοις, καὶ τοσοῦτον διημαρτήκασιν ὥστε τοὺς πρὸς ὑπερβολὴν πεπονημένους πρὸς τοὺς ἀγῶνας τοὺς περὶ τῶν ἰδίων συμβολαίων σκοποῦσιν, ὥσπερ ὁμοίως δέον ἀμφοτέρους ἔχειν, ἀλλ' οὐ τοὺς μὲν ἀσφαλῶς τοὺς δ' ἐπιδεικτικῶς, ἢ σφᾶς μὲν διορῶντας τὰς μετριότητος, τὸν δ' ἀκριβῶς ἐπιστάμενον λέγειν ἀ-
- 12 πλῶς οὐκ ἂν δυνάμενον εἰπεῖν. οὗτοι μὲν οὖν οὐ λελήθασιν ὅτι τούτους ἐπαινοῦσιν ὧν ἐγγὺς αὐτοῖ τυγχάνουσιν ὄντες. ἐμοὶ δ' οὐδὲν πρὸς τοὺς τοιοῦτους ἀλλὰ πρὸς ἐκείνους ἐστὶ τοὺς οὐδὲν ἀποδεξομένους τῶν εἰκῆ λεγομένων, ἀλλὰ δυσχερανοῦντας καὶ ζητήσοντας ἰδεῖν τι τοιοῦτον ἐν τοῖς ἐμοῖς, οἷον παρὰ τοῖς ἄλλοις οὐχ εὐρήσουσιν. πρὸς οὓς ἐτι μικρὸν ὑπὲρ ἑμαντοῦ θρασυνάμενος, ἤδη περὶ τοῦ
- 13 πράγματος ποιήσομαι τοὺς λόγους. τοὺς μὲν γὰρ ἄλλους ἐν τοῖς προοιμίοις ὀρῶ καταπραΰνοντας τοὺς ἀκροατάς, καὶ προφασίζομένους ὑπὲρ τῶν μελλόντων ῥηθήσεσθαι, καὶ λέγοντας τοὺς μὲν ὡς ἐξ ὑπογυίου γέγονεν αὐ-

10, 3. τιμῶῃ καὶ θαυμάζοι 5. 4. ἔργων Γ: λόγων 5. ἄριστα αὐτῶν ἕκαστον 5. 5. ζητοῦντας τι λ. 5. 11, 5. ἀμφοτέρους δέον 5.
12, 1. ἂν μὴ δυνάμενον 5. 3. τοιοῦτους ἐστὶν ἀλλὰ πρὸς ἐκείνους 5. 4. τῶν εἰκῆ Γ: εἰκῆ τῶν 5. 6. οἷον Γ: λόγοις ὁ 5.

τοῖς ἢ παρασκευῇ, τοὺς δ' ὡς χαλεπὸν ἔστιν ἴσους τοὺς
 14 λόγους τῷ μεγέθει τῶν ἔργων ἔξευρεῖν. ἐγὼ δ' ἦν μὴ καὶ
 τοῦ πράγματος ἀξίως εἶπω καὶ τῆς δόξης τῆς ἔμαντοῦ
 καὶ τοῦ χρόνου, μὴ μόνον τοῦ περὶ τὸν λόγον ἡμῖν δια-
 τριφθέντος ἀλλὰ καὶ σύμπαντος οὗ βεβίωκα, παρακα-
 λούμαι μηδεμίαν μοι συγγνώμην ἔχειν, ἀλλὰ καταγε-
 λᾶν καὶ καταφρονεῖν· οὐδὲν γὰρ ὅ τι τῶν τοιούτων οὐκ
 ἀξιός εἰμι πάσχειν, εἴτερ μηδὲν τῶν ἄλλων διαφέρων
 οὕτω μεγάλας ποιούμαι τὰς ὑποσχέσεις. Περὶ μὲν οὖν
 τῶν ἰδίων ταῦτά μοι προειρήσθω.

15 Περὶ δὲ τῶν κοινῶν, ὅσοι μὲν εὐθύς ἐπελθόντες διδά-
 σκουσιν ὡς γρηῃ διαλυσαμένους τὰς πρὸς ἡμᾶς αὐτοὺς
 ἐχθρας ἐπὶ τὸν βάρβαρον τραπέσθαι, καὶ διεξέρχονται
 τὰς τε συμφορὰς τὰς ἐκ τοῦ πολέμου τοῦ πρὸς ἀλλή-
 λους ἡμῖν γεγενημένας καὶ τὰς ὠφελείας τὰς ἐκ τῆς
 στρατείας τῆς ἐπ' ἐκείνου ἐσομένας, ἀληθῆ μὲν λέγουσιν,
 440ὐ μὴν ἔντευθεν ποιούνται τὴν ἀρχὴν ὅθεν ἂν μάλιστα
 βουσιῆσαι ταῦτα δυνηθεῖεν. τῶν γὰρ Ἑλλήνων οἱ μὲν ὑφ'
 ἡμῖν οἱ δ' ὑπὸ Λακεδαιμονίοις εἰδίν· αἱ γὰρ πολιτεῖαι,
 δι' ὧν οἰκοῦσι τὰς πόλεις, οὕτω τοὺς πλείστους αὐτῶν
 διειλήφασιν. ὅστις οὖν οἶεται τοὺς ἄλλους κοινῆ τι πρά-
 ξειν ἀγαθόν, πρὶν ἂν τοὺς προεσιῶτας αὐτῶν διαλλάξῃ,
 17 λίαν ἀπλῶς ἔχει καὶ πόρρω τῶν πραγμάτων ἔστιν. ἀλλὰ
 δεῖ τὸν μὴ μόνον ἐπίδειξιν ποιούμενον ἀλλὰ καὶ δια-
 πράξασθαι τι βουλόμενον ἐκείνους τοὺς λόγους ζητεῖν, οἳ
 τινες τὴν πόλιν τούτω πείσουσιν ἰσομοιρῆσαι πρὸς ἀλλή-
 λας καὶ τὰς θ' ἡγεμονίας διελέσθαι, καὶ τὰς πλεονεξίας
 ἄς νῦν παρὰ τῶν Ἑλλήνων ἐπιθυμοῦσιν αὐταῖς γίγνε-
 18 σθαι, ταύτας παρὰ τῶν βαρβάρων ποιήσασθαι. τὴν μὲν
 οὖν ἡμετέραν πόλιν ῥᾶδιον ἐπὶ ταῦτα προαγαγεῖν, Λα-

v. 1. ἴσους τῷ μεγέθει λόγους 5. 14, 7. εἰμὶ πύσχειν Γ, quí
 pr εἰμὶ παρασχεῖν: εἰμὶ μὴ πάσχειν 5. τῶν ἄλλων om pr Γ. 8. τὰς
 ὑποσχέσεις ποιούμαι 5. 15, 7. ἐντευθέν γε π. 5. 16, 1. ὑφ' Γ: ἐφ' 5.
 17, 2. τοὺς — ποιούμενους — βουλομένους 5. 4. τὴν πόλιν τούτω
 (litteris et a correctore positus) Γ: τὰς πόλεις ταύτας 5. 18, 2. προα-
 γαγεῖν 5.

κεδαιμόνιοι δὲ νῦν μὲν ἔτι δυσπιστώσως ἔχουσι· παρειλή-
 φασι γὰρ ψευδῆ λόγον, ὡς ἔστιν αὐτοῖς ἠγεῖσθαι πά-
 τριον· ἦν δ' ἐπιδείξῃ τις αὐτοῖς ταύτην τὴν τιμὴν ἡμετέ-
 ραν οὕσαν μᾶλλον ἢ κείνων, τάχ' ἂν εἴσαντες τὸ δια-
 19κριβοῦσθαι περὶ τούτων ἐπὶ τὸ συμφέρον ἔλθοιεν. Ἐχρῆν
 μὲν οὖν καὶ τοὺς ἄλλους ἐντεῦθεν ἀρχεσθαι καὶ μὴ πρό-
 τερον περὶ τῶν ὁμολογουμένων συμβουλεύειν, πρὶν ἢ περὶ
 τῶν ἀμφισβητουμένων ἡμᾶς ἐδίδαξαν· ἐμοὶ δ' οὖν ἀμ-
 φοτέρων ἕνεκα προσήκει περὶ ταῦτα ποιήσασθαι τὴν πλεί-
 στην διατριβήν, μάλιστα μὲν ἵνα προὔργου τι γένηται καὶ
 παυσάμενοι τῆς πρὸς ἡμᾶς αὐτοὺς φιλονικίας κοινῇ τοῖς
 20βαρβάροις πολεμήσωμεν, εἰ δὲ τοῦτ' ἔστιν ἀδύνατον, ἵνα
 δηλώσω τοὺς ἐμποδῶν ὄντας τῇ τῶν Ἑλλήνων εὐδαιμονία,
 καὶ πᾶσι γένηται φανερόν ὅτι καὶ πρότερον ἢ πόλις ἡμῶν
 δικαίως τῆς θαλάττης ἤρξε καὶ νῦν οὐκ ἀδίκως ἀμφισβη-
 21τεῖ τῆς ἡγεμονίας. τοῦτο μὲν γὰρ εἰ δεῖ τούτους ἐφ'
 ἐκάστῳ τιμᾶσθαι τῶν ἔργων τοὺς ἐμπειροτάτους ὄντας
 καὶ μεγίστην δύναμιν ἔχοντας, ἀναμφισβητήτως ἡμῖν
 προσήκει τὴν ἡγεμονίαν ἀπολαβεῖν, ἦν περ πρότερον
 ἐτυγχάνομεν ἔχοντες· οὐδεὶς γὰρ ἂν ἐτέραν πόλιν ἐπι-
 δείξειε τοσοῦτον ἐν τῷ πολέμῳ τῷ κατὰ γῆν ὑπερέχου-
 45σαν, ὅσον τὴν ἡμετέραν ἐν τοῖς κινδύνοις τοῖς κατὰ θά-
 22λατταν διαφέρουσαν. τοῦτο δ' εἰ τινες ταύτην μὲν μὴ
 νομίζουσι δικαίαν εἶναι τὴν κρίσιν, ἀλλὰ πολλὰς τὰς
 μεταβολὰς γίνεσθαι (τὰς γὰρ δυναστείας οὐδέποτε τοῖς
 αὐτοῖς παραμένειν), ἀξιοῦσι δὲ τὴν ἡγεμονίαν ἔχειν ὡσπερ
 ἄλλο τι γέρας ἢ τοὺς πρῶτους τυχόντας ταύτης τῆς τι-
 μῆς ἢ τοὺς πλείστων ἀγαθῶν αἰτίους τοῖς Ἑλλησιν ὄν-
 23τας, ἡγοῦμαι καὶ τούτους εἶναι μεθ' ἡμῶν· ὅσῳ γὰρ
 ἂν τις πορρωτέρωθεν σκοπῇ περὶ τούτων ἀμφοτέρων, το-
 σοῦτῳ πλέον ἀπολείψομεν τοὺς ἀμφισβητούντας. ὁ-

v. 1. δυσπιστώσως Γ. 4. κείνων Γ, qui ita solet post vocalem:
 ξεκίτων 5. 19, 3. ἦ add Γ. 4. ἐδίδαξαν Γ: ἀπαλλάξαι 5. 7. φι-
 λονικίας 5. 20, 4. ἀμφισβητεῖ περὶ τῆς 5. 21, 4. περ add Γ.
 6. γῆν] τὴν Γ. 22, 2. νομίζωσι 5. 23, 1. τούτους γ' εἶναι 5.
 2. πορρωτέρω 5. 3. πλείον 5. ἀμφισβητούντας περὶ αὐτῶν 5.

μολογείται μὲν γὰρ τὴν πόλιν ἡμῶν ἀρχαιοτάτην εἶναι καὶ μεγίστην καὶ παρὰ πᾶσιν ἀνθρώποις ὀνομαστοτάτην· οὕτω δὲ καλῆς τῆς ὑποθέσεως οὔσης, ἐπὶ τοῖς ἐχομένοις τούτων ἔτι μᾶλλον ἡμᾶς προσήκει τιμᾶσθαι. ταύτην γὰρ οἰκοῦμεν οὐχ ἑτέρους ἐκβαλόντες οὐδ' ἐρήμην καταλαβόντες οὐδ' ἐκ πολλῶν ἔθνῶν μιγάδες συλλεγόντες, ἀλλ' οὕτω καλῶς καὶ γνησίως γέγοναμεν, ὥστ' ἐξ ἧσπερ ἔφυμεν, ταύτην ἔχοντες ἅπαντα τὸν χρόνον διατελοῦμεν, αὐτόχθονες ὄντες καὶ τῶν ὀνομάτων τοῖς αὐτοῖς, οἷσπερ τοὺς οἰκειοτάτους, τὴν πόλιν ἔχοντες προσεπειν'· μόνοις γὰρ ἡμῖν τῶν Ἑλλήνων τὴν αὐτὴν τροφὸν καὶ πατρίδα καὶ μητέρα καλέσαι προσήκει. καίτοι χρὴ τοὺς εὐλόγως μέγα φρονούντας καὶ περὶ τῆς ἡγεμονίας δικαίως ἀμφισβητοῦντας καὶ τῶν πατρίων πολλάκις μεμνημένους τοιαύτην τὴν ἀρχὴν τοῦ γένους ἔχοντας φαίνεσθαι.

Τὰ μὲν οὖν ἐξ ἀρχῆς ὑπάρξαντα καὶ παρὰ τῆς τύχης δωρηθέντα τηλικαῦθ' ἡμῖν τὸ μέγεθος ἐστίν· ὅσων δὲ τοῖς ἄλλοις ἀγαθῶν αἴτιοι γενόμεναι, οὕτως ἂν κάλλιστ' ἐξετάσαιμεν, εἰ τὸν τε χρόνον ἀπ' ἀρχῆς καὶ τὰς πράξεις τὰς τῆς πόλεως ἐφεξῆς διέλθοιμεν· εὐρήσομεν γὰρ αὐτὴν οὐ μόνον τῶν πρὸς τὸν πόλεμον κινδύνων ἀλλὰ καὶ τῆς ἄλλης κατασκευῆς, ἐν ἧ' κατοικοῦμεν καὶ μεθ' ἧς πολιτευόμεθα καὶ δι' ἣν ζῆν δυνάμεθα, σχεδὸν ἀπάσης αἰτίαν οὔσαν. ἀνάγκη δὲ προαιρεῖσθαι τῶν εὐεργεσιῶν μὴ τὰς διὰ μικρότητα διαλαθούσας καὶ κατασιωπηθεῖσας, ἢ τὰς διὰ τὸ μέγεθος ὑπὸ πάντων ἀνθρώπων καὶ κάλαι καὶ νῦν καὶ πανταχοῦ καὶ λεγομένας καὶ μνημονοουμένας.

Πρῶτον μὲν τοίνυν, οὗ πρῶτον ἢ φύσις ἡμῶν ἐδεήθη, διὰ τῆς πόλεως τῆς ἡμετέρας ἐπορίσθη· καὶ γὰρ εἰ μνησθῆς ὁ λόγος γέγονεν, ὅμως αὐτῷ καὶ νῦν ῥηθῆναι

v. 2. ἀνθρώποις] ἀνθρώποις οἷς pr Γ. 3. καλῆς τῆς Γ: καλότης ε. 24, 6. τοῖς ὀνόμασι τοῖς αὐτοῖς ὥσπερ ε. 25, 5. παρῶν ε. 27, 2. δέ] μεθ' pr Γ. 4. καὶ κατασιωπηθείσας om Γ Γ. 28, 1. τοίων Γ: οὖν ε. 2. τῆς πόλεως om pr Γ. 3. αὐτὸν ε.

προσῆκει. Δημήτρος γὰρ ἀφικνομένης εἰς τὴν χώραν ὅτι ἐπλανήθη τῆς Κόρης ἀρπασθείσης, καὶ πρὸς τοὺς προγόνους ἡμῶν εὐμενῶς διατεθείσης ἐκ τῶν εὐεργεσιῶν αὐτοῦ οὐχ οἶόν τ' ἄλλοις ἢ τοῖς μεμνημένοις ἀκούειν, καὶ δουροῦς δωρεὰς αἴπερ μέγιστα τυγχάνουσιν οὖσαι, τοὺς τε καρπούς, οἱ τοῦ μὴ θηρωδῶς ζῆν ἡμᾶς αἴτιοι γεγονάσιν καὶ τὴν τελετήν, ἧς οἱ μετασχόντες περὶ τε τῆς τοῦ βίου τελευτῆς καὶ τοῦ σύμπαντος αἰῶνος ἡδίοις τὰς ἐλπίδας ἔχουσιν, οὕτως ἡ πόλις ἡμῶν οὐ μόνον θεοφιλῶς ἀλλὰ καὶ φιλανθρώπως ἔσχεν, ὥστε κυρία γενομένη τοιοῦτων ἀγαθῶν οὐκ ἐφθόνησε τοῖς ἄλλοις, ἀλλ' ὧν ἔλαβεν ἅπανσι μετέδωκεν. καὶ τὰ μὲν ἔτι καὶ νῦν καθ' ἕναστος τὸ ἐνιαυτὸν δείκνυμεν, τῶν δὲ συλλήβδην τὰς χρείας καὶ τὰς ἐργασίας καὶ τὰς ὠφελίας τὰς ἀπ' αὐτῶν γιγνομένης ἐδίδαξεν. Καὶ τούτοις ἀπιστεῖν μικρῶν ἔτι προστεθέντων οὐδεὶς ἂν ἀξιώσειεν. πρῶτον μὲν γάρ, ἐξ ὧν αἴτις καταφρονήσῃσι τῶν λεγομένων ὡς ἀρχαίων ὄντων, ἐκ τῶν αὐτῶν τούτων εἰκότως ἂν καὶ τὰς πράξεις γεγενῆσθαι νομίσειεν· διὰ γὰρ τὸ πολλοὺς εἰρηκέναι καὶ πάντας ἀκηκοῖναι προσῆκει μὴ καινὰ μὲν πιστὰ δὲ δοκεῖν εἶναι τὰ λεγόμενα περὶ αὐτῶν. ἔπειτ' οὐ μόνον ἐνταῦθα καταφυγεῖν ἔχομεν, ὅτι τὸν λόγον καὶ τὴν φήμην ἐκ πολλοῦ παρελήφαμεν, ἀλλὰ καὶ σημείοις μείζουσιν τούτοις ἔστιν ἡμῖν χρήσασθαι περὶ αὐτῶν. αἱ μὲν γὰρ πλεῖστα τῶν πόλεων ὑπόμνημα τῆς παλαιᾶς εὐεργεσίας ἀπαρχὰς τοῦ σίτου καθ' ἕναστος ἐνιαυτὸν ὡς ἡμᾶς ἀποπέμπουσι, ταῖς δ' ἐκλειπούσαις πολλάκις ἡ Πυθίη προσέταξεν ἀποφέρειν τὰ μέρη τῶν καρπῶν καὶ ποιεῖν πρὸς τὴν πόλιν τὴν ἡμετέραν τὰ πάτρια. καίτοι περὶ τίτωνων χρὴ μᾶλλον πιστεῦειν ἢ περὶ ὧν ὁ τε θεὸς ἀναιρεῖ

v. 1. ἀφικνομένης ε. χώραν ἡμῶν ὅτι ε. 3. ἡμῶν Γ: τοῦ ἡμετέρου ε. 5. δωρεὰς διττὰς αἴπερ ε. 7. μετέχοντες ε. 8. ἡδίοι τὰς] ἡδίοτοις Γ. 29, 2. τοιοῦτων Γ. 4. τὸν add Γ. 5. τὰ εὐεργεσίας καὶ τὰς χρείας καὶ τὰς ὠφελίας τὰς δι' ε. 30, 1. ἐδίδαξμεν ε. μικρῶν ἡμῶν ἔτι προστεθέντων ε. 31, 2. ὑπόμνημα ε. 7. μάλιστα ε.

ται καὶ πολλοῖς τῶν Ἑλλήνων συνδοκεῖ, καὶ τὰ τε πάλαι
 ῥηθέντα τοῖς παροῦσιν ἔργοις συμμαρτυρεῖ, καὶ τὰ νῦν
 32 γιγνόμενα τοῖς ὑπ' ἐκείνων εἰρημένοις ὁμολογεῖ; Χωρὶς
 δὲ τούτων, ἦν ἅπαντα ταῦτ' ἐάσαντες ἀπὸ τῆς ἀρχῆς
 σκοπιῶμεν, εὐρήσομεν ὅτι τὸν βίον οἱ πρῶτοι φανέντες ἐπὶ
 γῆς οὐκ εὐθύς οὕτως ὥσπερ νῦν ἔχοντα κατέλαβον, ἀλλὰ
 κατὰ μικρὸν αὐτοὶ συνεπορίσαντο. τίνας οὖν χρὴ μάλ-
 λον νομίζειν ἢ θωρεῖν παρὰ τῶν θεῶν λαβεῖν ἢ ζητοῦντας
 33 αὐτούς ἐντυχεῖν; οὐ τοὺς ὑπὸ πάντων ὁμολογουμένους καὶ
 πρώτους γενομένους καὶ πρὸς τε τὰς τέχνας εὐφρεστά-
 τους ὄντας καὶ πρὸς τὰ τῶν θεῶν εὐσεβέστατα διακειμέ-
 νους; καὶ μὴν ὅσῃ προσήκει τιμῆς τυγχάνειν τοὺς τηλι-
 κούτων ἀγαθῶν αἰτίους, περίεργον διδάσκειν. οὐδεὶς γὰρ
 ἂν δύναίτο θωρεῖν τοσαύτην τὸ μέγεθος εὐρεῖν, ἢ τις
 ἴση τοῖς πεπραγμένοις ἐστίν.

34 Περὶ μὲν οὖν τοῦ μεγίστου τῶν εὐεργετημάτων καὶ
 πρώτου γενομένου καὶ πᾶσι κοινοτάτου ταῦτ' εἰπεῖν ἔχο-
 μεν. περὶ δὲ τοὺς αὐτοὺς χρόνους ὀρώσα τοὺς μὲν βαρ-
 βάρους τὴν πλείστην τῆς χώρας κατέχοντας, τοὺς δ'
 Ἕλληνας εἰς μικρὸν τόπον κατακεκλειμένους καὶ διὰ
 σπανιότητα τῆς γῆς ἐπιβουλεύοντάς τε σφίσι αὐτοῖς καὶ
 στρατείας ἐπ' ἀλλήλους ποιουμένους, καὶ τοὺς μὲν δι'
 ἐνδειαν τῶν καθ' ἡμέραν τοὺς δὲ διὰ τὸν πόλεμον ἀπολ-
 35 λυμένους, οὐδὲ ταῦθ' οὕτως ἔχοντα περιεῖδεν, ἀλλ' ἠγε-
 μόνας εἰς τὰς πόλεις ἐξέπεμψεν, οἱ παραλαβόντες τοὺς
 μάλιστα βίου δεομένους, στρατηγοὶ καταστάντες αὐτῶν
 καὶ πολέμῳ κρατήσαντες τοὺς βαρβάρους, πολλὰς μὲν
 ἐφ' ἑκατέρας τῆς ἡπείρου πόλεις ἔκτισαν, ἀπάσας δὲ
 τὰς νήσους κατώκισαν, ἀμφοτέρους δὲ καὶ τοὺς ἀκολου-
 36 θήσαντας καὶ τοὺς ὑπομείναντας ἔσωσαν· τοῖς μὲν γὰρ
 ἱκανὴν τὴν οἴκοι χώραν κατέλιπον, τοῖς δὲ πλείω τῆς
 ὑπαρχούσης ἐπόρισαν· ἅπαντα γὰρ περιεβάλλοντο τὸν

32, 2. εἰν ε. 5. αὐτοὶ Γ: αὐτοῖς ε. 33, 5. περίεργον ε.
 6. θωρεῖας τοσαύτης ε. 34, 2. ἔχομεν ἡπιῶν ε. 5. κατακε-
 κλεισμένους ε. 35, 5. ἑκάτερα ε. πάσας ε.

- τόπον, ὃν νῦν τυγχάνομεν κατέχοντες. ὥστε καὶ τοῖς ὕστερον βουλευθεῖσιν ἀποικίσαι τινὰς καὶ μὴ μήσασθαι τὴν πόλιν τὴν ἡμετέραν πολλὴν ἔρασιώνην ἐποίησαν· οὐ γὰρ 48αὐτοὺς ἔδει κτωμένους χώραν διακινδυνεύειν, "ἀλλ' εἰς τὴν 37 ὑφ' ἡμῶν ἀφορισθεῖσαν, εἰς ταύτην οἰκεῖν ἰόντας. καίτοι τις ἂν ταύτης ἡγεμονίαν ἐπιδείξειεν ἢ πατριωτέραν τῆς πρότερον γενομένης πρὶν τὰς πλείστας οἰκισθῆναι τῶν Ἑλληνίδων πόλεων, ἢ μᾶλλον συμφέρουσαν τῆς τοὺς μὲν βαρβάρους ἀναστατάτους ποιήσασθαι, τοὺς δ' Ἑλληνας εἰς τοσαύτην εὐπορίαν προαγαγούσης;
- 38 Οὐ τοίνυν, ἐπειδὴ τὰ μέγιστα συνδιέπραξε, τῶν ἄλλων ὀλιγόρησεν, ἀλλ' ἀρχὴν μὲν ταύτην ἐποίησατο τῶν εὐεργεσιῶν, τρῶφὴν τοῖς θεομένοις εὐρεῖν, ἢνπερ χρητὸς τοὺς μέλλοντας καὶ περὶ τῶν ἄλλων καλῶς διοικήσειν, ἡγουμένη δὲ τὸν βίον τὸν ἐπὶ τούτοις μόνον οὕτω τοῦ ζῆν ἐπιθυμῆν ἀξίως ἔχειν οὕτως ἐπεμελήθη καὶ τῶν λοιπῶν, ὥστε τῶν παρόντων τοῖς ἀνθρώποις ἀγαθῶν, ὅσα μὴ παρὰ θεῶν ἔχομεν ἐλλὰ δι' ἀλλήλους ἡμῖν γέγονε, μηδὲν μὲν ἀνευ τῆς πόλεως τῆς ἡμετέρας εἶναι, τὰ δὲ πλεί-
- 39στα διὰ ταύτην γεγενῆσθαι. παραλαβοῦσα γὰρ τοὺς Ἑλληνας ἀνόμως ζῶντας καὶ σποράδην οἰκοῦντας, καὶ τοὺς μὲν ὑπὸ δυναστειῶν ὑβριζομένους τοὺς δὲ δι' ἀναρχίαν ἀπολλυμένους, καὶ τούτων τῶν κακῶν αὐτοὺς ἀπήλλαξε, τῶν μὲν κυρία γενομένη, τοῖς δ' αὐτὴν παράδειγμα ποιήσασα· πρώτη γὰρ καὶ νόμους ἔθετο καὶ πολιτείαν κατεστήσατο. δῆλον δ' ἐκεῖθεν· οἱ γὰρ ἐν ἀρχῇ περὶ τῶν φονικῶν ἐγκαλέσαντες, καὶ βουλευθέντες μετὰ λόγου καὶ μὴ μετὰ βίας διαλύσασθαι τὰ πρὸς ἀλλήλους, ἐν τοῖς νόμοις τοῖς ἡμετέροις τὰς κρίσεις ἐποίησαντο περὶ αὐτῶν. Καὶ μὲν δὴ καὶ τῶν τεχνῶν τὰς τε πρὸς τὰναγκαῖα τοῦ βίου χρησίμας καὶ τὰς πρὸς ἡδονὴν μεμηχανημένας, τὰς μὲν εὐροῦσαι τὰς δὲ δοκιμάσασα χρη-

37, 2. ἐπιδείξειεν om pr Γ. 3. τὰς add Γ. 5. εἰς Γ: ἐπὶ 5.

38, 4. καλῶς] καλῶν καλῶς Γ. 8. παρὰ τῶν θεῶν 5. 40, 5. αὐτῶν Γ: τούτων 5. 6. τὰ ἀναγκαῖα 5.

ισθαι τοῖς ἄλλοις παρέδωκεν. Τὴν τοίνυν ἄλλην διοίκη-
 σιν οὕτω φιλοξένως κατεσκευάσατο καὶ πρὸς ἅπαντας
 οἰκείως, ὥστε καὶ τοῖς χρημάτων δεομένοις καὶ τοῖς ἀπο-
 λαῦσαι τῶν ὑπαρχόντων ἐπιθυμοῦσιν ἀμφοτέροις ἀρμότ-
 τειν, καὶ μήτε τοῖς εὐδαιμονοῦσι μήτε τοῖς δυστυχοῦσιν
 ἐν ταῖς αὐτῶν ἀχρήστως ἔχειν, ἀλλ' ἑκατέροις αὐτῶν
 εἶναι παρ' ἡμῖν, τοῖς μὲν ἡδίστας διατριβάς, τοῖς δὲ
 ἀσφαλεσιτάτην καταφυγὴν. "Ἐπι δὲ τὴν χώραν οὐκ αὐ-
 τάκη κεκτημένων ἐκάστων, ἀλλὰ τὰ μὲν ἐλλείπουσαν
 τὰ δὲ πλείω τῶν ἰκανῶν φέρουσαν, καὶ πολλῆς ἀπορίας
 οὔσης τὰ μὲν ὅπου χρὴ διαθέσθαι τὰ δ' ὁπόθεν εἰσαγα-
 γέσθαι, καὶ ταύταις ταῖς συμφοραῖς ἐπήμυνεν· ἐμπόριον
 γὰρ ἐν μέσῳ τῆς Ἑλλάδος τὸν Πειραιᾶ κατεσκευάσατο,
 τοσαύτην ἔχονθ' ὑπερβολὴν, ὥσθ' ἂ παρὰ τῶν ἄλλων ἐν
 παρ' ἐκάστων χαλεπὸν ἔστι λαβεῖν, ταῦθ' ἅπαντα παρ'
 αὐτῆς ῥάδιον εἶναι πορίασθαι.

Τῶν τοίνυν τὰς πανηγύρεις καταστησάντων δικαίως
 ἐπαινουμένων ὅτι τοιοῦτον ἔθος ἡμῖν παρέδωκαν, ὥστε
 σπεισαμένους πρὸς ἀλλήλους καὶ τὰς ἐχθρας τὰς ἐν-
 εστηκνίας διαλυσαμένους ἀνελθεῖν εἰς ταῦτόν, καὶ μετὰ
 ταῦτ' εὐχὰς καὶ θυσίας κοινὰς ποιησαμένους ἀγαμνησοῦσθαι
 καὶ μὲν τῆς συγγενείας τῆς πρὸς ἀλλήλους ὑπαρχούσης,
 εὐμενεστέρως δ' εἰς τὸν λοιπὸν χρόνον διατεθῆναι πρὸς
 ἡμᾶς αὐτούς, καὶ τὰς τε παλαιὰς ξενίας ἀνακεῶσασθαι
 καὶ καινὰς ἐτέρας ποιήσασθαι, καὶ μήτε τοῖς ἰδιώταις
 μήτε τοῖς διενεγκοῦσι τὴν φύσιν ἀργὸν εἶναι τὴν διατρι-
 βὴν, ἀλλ' ἀθροισθέντων τῶν Ἑλλήκων ἐγγενέσθαι τοῖς
 μὲν ἐπιδείξασθαι τὰς αὐτῶν εὐτυχίας, ταῖς δὲ θεάσα-
 σθαι τούτους πρὸς ἀλλήλους ἀγωνιζομένους, καὶ μηδστέ-
 ρους ἀθύμως διάγειν, ἀλλ' ἑκατέρους ἔχειν ἐφ' οἷς φιλο-

41, 1. ἄλλοις Γ: λοιποῖς ε. 6. ταῖς αὐτῶν ε. 42, 6. κα-
 τεσκευάσατο ε. 7. ὑπερβολὴν ἔχον ὥστε ε. 43, 3. πρὸς ἀλλήλους
 im Γ. 4. καὶ μετὰ ταῦθ' Γ: μετὰ δὲ τοῦτο ε. 44, 1. ἐτέρας Γ:
 ἄλλας ε. 3. ἀλλὰ ἀθροισθέντων ε. ἐγγενέσθαι Γ: εἰς ἐν γε-
 ἔσθαι ε. 4. αὐτῶν ε. εὐτυχίας] quidni εἰξίας, ut § 1. ?

τιμηθῶσιν, οἱ μὲν ὅταν ἴδωσι τοὺς ἀθλητὰς αὐτῶν ἕνεκα
 ποιοῦντας, οἱ δ' ὅταν ἐνθυμηθῶσιν ὅτι πάντες ἐπὶ τὴν
 σφετέρην θεωρίαν ἤκουσι, — τοσαύτων τοίνυν ἀγαθῶν διὰ
 τὰς συνόδους ἡμῖν γιγνομένων οὐδ' ἐν τούτοις ἡ πόλις
 45 ἡμῶν ἀπελείφθη. καὶ γὰρ θεάματα πλείστα καὶ κάλ-
 λιστα κέκτηται, τὰ μὲν ταῖς δαπάναις ὑπερβάλλοντα,
 τὰ δὲ κατὰ τὰς τέχνας εὐδοκιμοῦντα, τὰ δ' ἀμφοτέροις
 τούτοις διαφέροντα· καὶ τὸ πλῆθος τῶν εἰσαφικνουμέ-
 νων ὡς ἡμᾶς τοσαῦτόν ἐστιν, ὥστ' εἴ τι ἐν τῷ πλησιάζειν
 ἀλλήλοις ἀγαθόν ἐστι, καὶ τοῦθ' ὑπὲρ αὐτῆς περιειλήφθαι.
 πρὸς δὲ τούτοις καὶ φιλίας εὐρεῖν πιστοτάτας καὶ συν-
 ουσίαις ἐντυχεῖν παντοδαπατάταις μάλιστα παρ' ἡμῖν
 ἐστιν, εἴτε δὲ ἀγῶνας ἰδεῖν, μὴ μόνον τάχους καὶ ῥώμης,
 50 ἀλλὰ καὶ λόγων καὶ γνώμης καὶ τῶν ἄλλων ἔργων
 46 ἀπάντων, καὶ τούτων ἄθλα μέγιστα. πρὸς γὰρ οἷς αὐτῇ
 τίθηται, καὶ τοὺς ἄλλους διδόναι συναναπεῖθει· τὰ γὰρ
 ὑφ' ἡμῶν κριθέντα τοσαύτην λαμβάνει δόξαν ὥστε παρὰ
 πᾶσιν ἀνθρώποις ἀγαπᾶσθαι. χωρὶς δὲ τούτων αἱ μὲν
 ἄλλαι πανηγύρεις διὰ πολλοῦ χρόνου συλλεγεῖσθαι τὰ-
 χέως διελύθησαν, ἡ δ' ἡμετέρα πόλις ἅπαντα τὸν αἰῶνα
 τοῖς ἀφικνουμένοις πανηγυρίς ἐστιν.

47 Φιλοσοφίαν τοίνυν, ἡ πάντα ταῦτα συνεξεῦρε καὶ συγ-
 κατεσκεύασε, καὶ πρὸς τε τὰς πράξεις ἡμᾶς ἐπαίδευσε
 καὶ πρὸς ἀλλήλους ἐπράυνε, καὶ τῶν συμφορῶν τὰς τε
 δι' ἀμαθίαν καὶ τὰς ἐξ ἀνάγκης γιγνομένας διεῖλε, καὶ
 τὰς μὲν φυλάξασθαι τὰς δὲ καλῶς ἐνεγκεῖν ἐδίδαξεν, ἡ
 πόλις ἡμῶν κατέδειξε, καὶ λόγους ἐτίμησεν, ὧν πάντες
 48 μὲν ἐπιθυμοῦσι, τοῖς δ' ἐπισηταμένοις φθονοῦσι, συνειδυῖα
 μὲν ὅτι τοῦτο μόνον ἐξ ἀπάντων τῶν ζώων ἴδιον ἔφρμεν
 ἔχοντας, καὶ ὅτι τούτῳ πλεονεκτήσαντες καὶ τοῖς ἄλλοις
 ἅπασιν αὐτῶν διημέγκαμεν, ὁρῶσα δὲ περὶ μὲν τὰς ἄλ-
 λας πράξεις οὕτω ταραχώδεις οὔσας τὰς τύχας ὥστε

v. 1. ἐαυτῶν ε. 45, 4. ἀφικνουμένων ε. 8. παντοδαπαῖς ε.
 9. μὴ Γ: καὶ μὴ ε. 47, 3. καὶ πρὸς ἀλλήλους ἐπράυνε om pr Γ.
 48, 3. ὅτι τούτῳ] διότι τούτων Γ.

πολλάκις ἐν αὐταῖς καὶ τοὺς φρονίμους ἀτυχεῖν καὶ τοὺς ἀνοήτους κατορθοῦν, τῶν δὲ λόγων τῶν καλῶς καὶ τεχνικῶς ἐχόντων οὐ μετὸν τοῖς φαύλοις, ἀλλὰ ψυχῆς εὐφρονοῦσης ἔργον ὄντας, καὶ τοὺς τε σοφοὺς καὶ τοὺς ἀμαθεῖς δοκοῦντας εἶναι ταύτῃ πλεῖστον ἀλλήλων διαφέροντας, ἔτι δὲ τοὺς εὐθύς ἐξ ἀρχῆς ἐλευθέρως τεθραμμένους ἐκ μὲν ἀνδρίας καὶ πλούτου καὶ τῶν τοιοῦτων ἀγαθῶν οὐ γινωσκομένους, ἐκ δὲ τῶν λεγομένων μάλιστα καταφανεῖς γιγνομένους, καὶ τοῦτο σύμβολον τῆς παιδείσεως ἡμῶν ἐκάστου πιστότατον ἀποδεδειγμένον, καὶ τοὺς λόγῳ καλῶς χρωμένους οὐ μόνον ἐν ταῖς αὐτῶν δυναμένους, ἀλλὰ καὶ παρὰ τοῖς ἄλλοις ἐντίμους ὄντας. τοσοῦτον δ' ἀπολέλοιπεν ἡ πόλις ἡμῶν περὶ τὸ φρονεῖν καὶ λέγειν τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους, ὥσθ' οἱ ταύτης μαθηταὶ τῶν

5 ἄλλων διδάσκαλοι γέγονασι, "καὶ τὸ τῶν Ἑλλήνων ὄνομα πεποίηκε μηκέτι τοῦ γένους ἀλλὰ τῆς διανοίας δοκεῖν εἶναι, καὶ μᾶλλον Ἕλληνας καλεῖσθαι τοὺς τῆς παιδείσεως τῆς ἡμετέρας ἢ τοὺς τῆς κοινῆς φύσεως μετέχοντας.

1 Ἴνα δὲ μὴ δοκῶ περὶ τὰ μέρη διατρίβειν ὑπὲρ ὅλων τῶν πραγμάτων ὑποθέμενος μηδ' ἐκ τούτων ἐγκωμιάζειν τὴν πόλιν ἀπορῶν τὰ πρὸς τὸν πόλεμον αὐτὴν ἐπαίρειν, ταῦτα μὲν εἰρήσθω μοι πρὸς τοὺς ἐπὶ τοῖς τοιοῦτοις φιλοτιμουμένους, ἡγοῦμαι δὲ τοῖς προγόνοις ἡμῶν οὐχ ἦττον ἐκ τῶν κινδύνων τιμᾶσθαι προσήκειν ἢ τῶν ἄλλων

5 εὐεργεσιῶν. οὐ γὰρ μικροὺς οὐδ' ὀλίγους οὐδ' ἀφανεῖς ἀγῶνας ὑπέμειναν, ἀλλὰ πολλοὺς καὶ δεινοὺς καὶ μεγάλους, τοὺς μὲν ὑπὲρ τῆς αὐτῶν χώρας, τοὺς δ' ὑπὲρ τῆς τῶν ἄλλων ἐλευθερίας· ἅπαντα γὰρ τὸν χρόνον διετέλεσαν κοινῇ τὴν πόλιν παρέχοντες καὶ τοῖς ἀδικουμένοις

53 ἀεὶ τῶν Ἑλλήνων ἐπαμύνουσαν. Διὸ δὴ καὶ κατηγό-

v. 2. κατορθοῦν] primas litteras a correctore habet Γ. 49, 5. εὐθύς add Γ. 7. τοὺς τῶν λόγῳ ε. 50, 2. δ' add Γ. περὶ τοῦ ε.

5. δοκεῖν τεκμήριον εἶναι ε. 7. μετασχόντας ε. 51, 2. ὑποθέμενος ἔχειν μηδὲ ε. 5. τοὺς προγόνους ε. 6. κινδύνων τῶν πρὸς τὸν πόλεμον τιμᾶσθαι ε.

ροῦσί τινες ἡμῶν ὡς οὐκ ὀρθῶς βουλευομένων, ὅτι τοὺς ἀσθενεστέρους εἰθίσμεθα θεραπεύειν, ὥσπερ οὐ μετὰ τῶν ἐπαινεῖν βουλομένων ἡμᾶς τοὺς λόγους ὄντας τοὺς τοιούτους. οὐ γὰρ ἀγνοοῦντες ὅσον διαφέρουσιν αἱ μείζους τῶν συμμαχιῶν πρὸς τὴν ἀσφάλειαν οὕτως ἐβουλευόμεθα περὶ αὐτῶν, ἀλλὰ πολὺ τῶν ἄλλων ἀκριβέστερον εἰδότες τὰ συμβαίοντ' ἐκ τῶν τοιούτων ὅμως ἤροῦμεθα τοῖς ἀσθενεστεροῖς καὶ παρὰ τὸ συμφέρον βοηθεῖν μᾶλλον ἢ τοῖς κρείττοσι τοῦ λυσιτελοῦντος ἕνεκα συναδικεῖν.

- 54 Γνοίη δ' ἂν τις καὶ τὸν τρόπον καὶ τὴν ῥώμην τὴν τῆς πόλεως ἐκ τῶν ἱκετιῶν, ἃς ἤδη τινὲς ἡμῖν ἐποιήσαντο. τὰς μὲν οὖν ἤνεωσι γεγεννημένας ἢ περὶ μικρῶν ἐλθούσας παραλείψω· πολὺ δὲ πρὸ τῶν Τρωϊκῶν (ἐκεῖθεν γὰρ δίκαιον τὰς πίστεισ λαμβάνειν τοὺς ὑπὲρ τῶν πατριῶν ἀμφισβητοῦντας) ἦλθον οἱ δ' Ἡρακλείους παῖδες καὶ μικρὸν πρὸ τούτων Ἀδραστος ὁ Ταλαοῦ, βασιλεὺς ὢν
- 55 Ἀργούς, οὗτος μὲν ἐκ τῆς στρατείας τῆς ἐπὶ Θήβας 52" δεδυστυχηκῶς, καὶ τοὺς ὑπὸ τῇ Καδμείᾳ τελευτήσαντας αὐτὸς μὲν οὐ δυνάμενος ἀνελεῖσθαι, τὴν δὲ πόλιν ἀξιῶν βοηθεῖν ταῖς κοιναῖς τύχαισ καὶ μὴ περιορᾶν τοὺς ἐν τοῖς πολέμοις ἀποθνήσκοντας ἀτάφους γιγνομένους μηδὲ πα-
- 56 λαιὸν ἔθος καὶ πάτριον νόμον καταλυόμενον, οἱ δ' Ἡρακλείους παῖδες φεύγοντες τὴν Εὐρουσθίως ἔχθραν, καὶ τὰς μὲν ἄλλας πόλεις ὑπερορῶντες ὡς οὐκ ἂν δυναμένας βοηθῆσαι ταῖς ἑαυτῶν συμφοραῖσ, τὴν δ' ἡμετέραν ἱκανὴν νομίζοντες εἶναι μόνην ἀποδοῦναι χάριν ὑπὲρ ὧν ὁ πατήρ
- 57 αὐτῶν ἅπαντας ἀνθρώπους εὐεργέτησεν. ἐκ δὲ τούτων ῥάδιον κατιδεῖν ὅτι καὶ κατ' ἐκείνον τὸν χρόνον ἡ πόλις ἡμῶν ἡγεμονικῶς εἶχε [καὶ νῦν οὐκ ἀδίκως ἀμφισβητεῖ περὶ τῆς ἡγεμονίας]· τίς γὰρ ἂν ἱκετεύειν τολμήσειεν ἢ τοὺς ἥττους αὐτοῦ ἢ τοὺς ὑφ' ἑτέροις ὄντας, παραλιπῶν

v. 5. ἐβουλευόμεθα ε. 54, 1. τὴν ante τῆς add Γ. 2. ἡμῶν ε.
5. ὑπὲρ Γ: περὶ ε. 55, 1. δεδυστυχηκῶς τῆς ἐπὶ Θήβας ε. 3. πόλιν ἡμῶν ἀξιῶν ε. 56, 1. οἱ δὲ παῖδες Ἡρακλείους ε. 57, 1. εὐεργέτησιν ε. 3. καὶ νῦν οὐκ ἀδίκως ἀμφισβητεῖ περὶ τῆς ἡγεμονίας om Γ. 4. τινὲς — τολμήσειεν — αὐτῶν — παραλιπόντες ε.

τοὺς μείζω δύναμιν ἔχοντας, ἄλλως τε καὶ περὶ πραγμάτων οὐκ ἰδίων ἀλλὰ κοινῶν καὶ περὶ ὧν οὐδένας ἄλλους εἰκὸς ἦν ἐπιμεληθῆναι πλὴν τοὺς προεστάναι τῶν Ἑλλήνων ἀξιοῦντας. ἔπειτ' οὐδὲ ψευσθέντες φαίνονται τῶν ἐλπίδων, δι' ἃς κατέφυγον ἐπὶ τοὺς προγόνους ἡμῶν. ἀνελλόμενοι γὰρ πόλεμον ὑπὲρ μὲν τῶν τελευταίων πρὸς Θηβαίους, ὑπὲρ δὲ τῶν παίδων τῶν Ἡρακλείους πρὸς τὴν Εὐρυσθέως δύναμιν, τοὺς μὲν ἐπιστρατεύσαντες ἠνάγκασαν ἀποδοῦναι θάψαι τοὺς νεκροὺς τοῖς προσήκουσι, Πελοποννησίων δὲ τοὺς μετ' Εὐρυσθέως εἰς τὴν χώραν ἡμῶν εἰσβαλόντας ἐπεξελθόντες ἐνίκησαν μαχόμενοι κάκεινον τῆς ὕβρεως ἔπαυσαν. θαυμαζόμενοι δὲ καὶ διὰ τὰς ἄλλας πράξεις, ἐκ τούτων τῶν ἔργων ἔτι μᾶλλον εὐδοκίμησαν. οὐ γὰρ παρὰ μικρὸν ἐποίησαν, ἀλλὰ τοσοῦτον τὰς τύχας ἐκατέρων μετέλλαξαν, ὥστ' ὁ μὲν ἰκετεύειν ἡμᾶς ἀξιώσας βίᾳ τῶν ἐχθρῶν ἄπανθ' ὅσων ἐδέχθη διαπραξάμενος ἀπῆλθεν, Εὐρυσθεὺς δὲ βιάσασθαι προσδοκῆσας αὐτὸς αἰχμάλωτος γενόμενος ἰκέτης ἠναγκάσθη κατασιτῆναι, καὶ τῷ μὲν ὑπερενεγκόντι τὴν ἀνθρωπίνην φύσιν, ὃς ἐκ Διὸς μὲν γεγονὼς ἔτι δὲ θνητὸς ὢν θεοῦ ῥώμην ἔσχε, τούτῳ μὲν ἐπιτάττων καὶ λυμαινόμενος ἄπαντα τὸν χρόνον διετέλεσεν, "ἐπειδὴ δὲ εἰς ἡμᾶς ἐξήμαρτεν, εἰς τοσαύτην κατέστη μεταβολήν, ὥστ' ἐπὶ τοῖς παισὶ τοῖς ἐκείνου γενόμενος ἐπονειδίστως τὸν βίον ἐτελεύτησεν.

Πολλῶν δ' ὑπαρχουσῶν ἡμῖν εὐεργεσιῶν εἰς τὴν πόλιν τὴν Λακεδαιμονίων, περὶ ταύτης μόνης μοι συμβέβηκεν εἰπεῖν· ἀφορμὴν γὰρ λαβόντες τὴν δι' ἡμῶν αὐτοῖς γενομένην σωτηρίαν οἱ πρόγονοι μὲν τῶν νῦν ἐν Λακεδαίμονι βασιλευόντων, ἔκγονοι δ' Ἡρακλείους, κατῆλθον μὲν εἰς Πελοπόννησον, κατέσχον δ' Ἄργος καὶ Λακεδαί-

v. 3. τοὺς — ἀξιοῦν Γ: τῶν — ἀξιούντων ε. 58, 3. γὰρ τὸν πόλεμον ε.

59, 3. οὐ γὰρ παρὰ μικρὸν ἐποίησαν om pr Γ.

5. ἐχθρῶν κρατήσας ἄπανθ' ε. 7. γενόμενος Γ: γεγονὼς ε.

60, 1. ὑπενεγκόντι pr Γ. 2. μὲν ἦν γεγονὼς ε. 3. εἶχε ε.

61, 1. εὐεργεσιῶν ἡμῖν ε. 2. τὴν Λακ. Γ: τῶν Λακ. ε. 6. μὲν om pr Γ.

μονα καὶ Μεσσηνήν, οἰκιστὰὶ δὲ Σπάρτης ἐγένοντο, καὶ τῶν παρόντων ἀγαθῶν αὐτοῖς ἀπάντων ἀρχηγοὶ κατέ-
 62σθησαν. ὧν ἐχρῆν ἐκείνους μεμνημένους μηδέποτ' εἰς τὴν
 χώραν ταύτην εἰσβαλεῖν, ἐξ ἧς ὄρμηθέντες αὐτῶν οἱ
 πρόγονοι τοσαύτην εὐδαιμονίαν κατεστήσαντο, μηδ' εἰς
 κινδύνους καθιστάναί τὴν πόλιν τὴν ὑπὲρ τῶν παιδῶν τῶν
 Ἡρακλέους προκινδυνεύσασαν, μηδὲ τοῖς μὲν ἀπ' ἐκείνου
 γεγονόσι δίδοναι τὴν βασιλείαν, τὴν δὲ τῷ γένει τῆς σω-
 63τηρίας αἰτίαν οὖσαν δουλεύειν αὐτοῖς ἀξιοῦν. Εἰ δὲ
 δεῖ τὰς χάριτας καὶ τὰς ἐπιεικείας ἀνελόντως ἐπὶ τὴν
 ὑπόθεσιν πάλιν ἐπανελθεῖν καὶ τὸν ἀκριβέστατον τῶν λό-
 γων εἰπεῖν, οὐ δὴ πού πάτριόν ἐστιν ἡγεῖσθαι τοὺς ἐπὶ ἡ-
 λυδας τῶν ἀντοχθόνων, οὐδὲ τοὺς εὐπαθόντας τῶν εὐ-
 ποιησάντων, οὐδὲ τοὺς ἰκέτας γενομένους τῶν ὑποδέξα-
 μένων.

64 "Ἐτι δὲ συντομώτερον ἔχω δηλώσαι περὶ αὐτῶν. τῶν
 μὲν γὰρ Ἑλληνίδων πόλεων, χωρὶς τῆς ἡμετέρας, Ἄρ-
 γος καὶ Θῆβαι καὶ Λακεδαιμόνων καὶ τότε ἦσαν μέγι-
 σται καὶ νῦν ἔτι διατελοῦσι. φαίνονται δ' ἡμῶν οἱ πρό-
 γονοὶ τοσοῦτον ἀπάντων διενεγκόντες, ὥσθ' ὑπὲρ μὲν Ἄρ-
 γείων δυστυχησάντων Θηβαίους, ὅτε μέγιστον ἐφρόνησαν,
 65ἐπιτάττοντες, ὑπὲρ δὲ τῶν παιδῶν τῶν Ἡρακλέους Ἄρ-
 γείους καὶ τοὺς ἄλλους Πελοποννησίους μάχη κρατή-
 σαντες, ἐκ δὲ τῶν πρὸς Εὐρουσθέα κινδύνων τοὺς οἰκιστὰς
 τῆς Σπάρτης καὶ τοὺς ἡγεμόνας τοὺς Λακεδαιμονίων
 διασώσαντες. ὥστε περὶ μὲν τῆς ἐν τοῖς Ἑλλησι δυνα-
 στείας οὐκ οἶδ' ὅπως ἂν τις σαφέστερον ἐπιδείξει δινηθεῖν.

54 "Δοκεῖ δὲ μοι καὶ περὶ τῶν πρὸς τοὺς βαρβάρους τῆ
 66 πόλει πεπραγμένων προσήκειν εἰπεῖν, ἄλλως τ' ἐπειδὴ
 καὶ τὸν λόγον κατεστησάμην περὶ τῆς ἡγεμονίας τῆς ἐπ'

v. 1. Μεσσηνήν 5. 2. αὐτοῖς ἀγαθῶν 5. 62, 2. ἐμβαλεῖν 5.
 αὐτῶν om I'. 3. πρόγονοι εἰς τοσαύτην εὐδαιμονίαν κατέστη-
 σαν 5. 6. γεγονόσιν Γ: γενομένοις 5. 63, 1. ἐαντοῖς 5. ἀξιον
 pr Γ. 64, 1. συντομωτέρως 5. 65, 2. νικήσαντες, ἐκ δὲ τοῦ — κιν-
 δύνου 5. 4. τῆς Σπάρτης om I'. et oportebat τοὺς Σπάρτης.
 66, 1. vulgo ante Morum περὶ τῶν πρότερον τῶν πρὸς.

ἐκείνους. ἅπαντας μὲν οὖν ἑξαριθμῶν τοὺς κινδύνους λίαν ἂν μακρολογοίην· ἐπὶ δὲ τῶν μεγίστων [στάς] τὸν αὐτὸν τρόπον ὃν περ ὀλίγω πρότερον πειράσομαι καὶ περὶ τούτων διελθεῖν. Ἔστι γὰρ ἀρχικώτατα μὲν τῶν γενομένων καὶ μεγίστας δυναστείας ἔχοντα Σκύθαι καὶ Θρᾶκες καὶ Πέρσαι, τυγχάνουσι δ' οὗτοι μὲν ἅπαντες ἡμῖν ἐπιβουλεύσαντες, ἣ δὲ πόλις πρὸς ἅπαντας τούτους διακινδυνεύασα. καίτοι τί λοιπὸν ἔσται τοῖς ἀντιλέγουσιν, ἦν ἐπιδειχθῶσι τῶν μὲν Ἑλλήνων οἱ μὴ δυνάμενοι τυγχάνειν τῶν δικαίων ἡμᾶς ἱκετεύειν ἀξιοῦντες, τῶν δὲ βαρβάρων οἱ βουλόμενοι καταδουλώσασθαι τοὺς Ἑλληνας ἐφ' ἡμᾶς πρῶτους ἰόντες;

Ἐπιφανέστατος μὲν οὖν τῶν πολέμων ὁ Περσικὸς γέγονεν, οὐ μὴν ἐλάττω τεκμήρια τὰ παλαιὰ τῶν ἔργων ἔστι τοῖς περὶ τῶν πατρίων ἀμφισβητοῦσιν. ἔτι γὰρ ταπεινῆς οὔσης τῆς Ἑλλάδος ἦλθον εἰς τὴν χώραν ἡμῶν Θρᾶκες μὲν μετ' Εὐμόλπου τοῦ Ποσειδῶνος, Σκύθαι δὲ μετ' Ἀμαζόνων τῶν Ἄρεως θυγατέρων, οὐ κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον, ἀλλὰ καθ' ὃν ἐκάτεροι τῆς Εὐρώπης ἐπῆρχον, μισοῦντες μὲν ἅπαν τὸ τῶν Ἑλλήνων γένος, ἰδίᾳ δὲ πρὸς ἡμᾶς ἐγγλήματα ποιησάμενοι, νομίζοντες ἐκ τούτου τοῦ τρόπου πρὸς μίαν μὲν πόλιν κινδυνεύσειν, ἀπασῶν δὲ ἅμα κρατήσειν. οὐ μὴν κατώρθωσαν, ἀλλὰ πρὸς μόνους τοὺς προγόνους τοὺς ἡμετέρους συμβαλόντες ὁμοίως διεφθάρησαν ὡςπερ ἂν εἰ πρὸς ἅπαντας ἀνθρώπους ἐπολέμησαν. δῆλον δὲ τὸ μέγεθος τῶν κακῶν τῶν γενομένων ἐκείνοις· οὐ γὰρ ἂν ποθ' οἱ λόγοι περὶ αὐτῶν τσαῦτον χρόνον διέμειναν, εἰ μὴ καὶ τὰ πραχθέντα πολὺ τῶν ἄλλων διήνεγκεν. λέγεται δ' οὖν περὶ μὲν Ἀμαζόνων ὡς τῶν μὲν ἐλθουσῶν οὐδεμία πάλιν ἀπῆλθεν, αἱ δ' ὑπολειφθεῖσαι διὰ τὴν ἐνθάδε συμφορὰν ἐκ τῆς ἀρχῆς ἐξεβλήθησαν, περὶ δὲ Θρακῶν ὅτι τὸν ἄλλον χρόνον ὁμοροῖ

v. 2. στάς add Coraēs e A Antidos.

πειράσομαι ε. 67, 1. γενομένων I: ἐθνῶν ε.

ε. πρότερον διήλθον

4. δὲ ἡμετέρα πόλις ε.

68, 2. ἐλάττω τούτων τεκμήρια ε.

55προσοικούντες ἡμῖν διὰ τὴν " τότε γεγενημένην στρατείαν τοσοῦτον δαίλιπον, ὥστ' ἐν τῷ μεταξύ τῆς χώρας ἔθνη πολλά καὶ γένη παντοδαπά καὶ πόλεις μεγάλας κατοικισθῆναι.

71 Κατὰ μὲν οὖν καὶ ταῦτα, καὶ πρόποτα τοῖς περὶ τῆς ἡγεμονίας ἀμφισβητοῦσιν· ἀδελφὰ δὲ τῶν εἰρημίων, καὶ τοιαῦθ' οἷά περ εἰκὸς τοὺς ἐκ τοιούτων γεγονότας, οἱ πρὸς Δαρεῖον καὶ Ξέρξην πολεμήσαντες ἐπραξαν. μεγίστου γὰρ πολέμου ουσιάντος ἐκείνου, καὶ πλείστων κινδύνων εἰς τὸν αὐτὸν χρόνον συμπεσόντων, καὶ τῶν μὲν πολεμίων ἀνυποστάτων οἰομένων εἶναι διὰ τὸ πλῆθος, τῶν δὲ συμμάχων ἀνυπέρβλητον ἡγουμένων ἔχειν

72τὴν ἀρετὴν, ἀμφοτέρων κρατήσαντες ὡς ἐκατέρων προσῆκεν, καὶ πρὸς ἅπαντας τοὺς κινδύνους διενεγκόντες, εὐθύς μὲν τῶν ἀριστείων ἠξιώθησαν, οὐ πολλῶ δ' ὕστερον τὴν ἀρχὴν τῆς θαλάττης ἔλαβον, δόντων μὲν τῶν ἄλλων Ἑλλήνων, οὐκ ἀμφισβητούντων δὲ τῶν νῦν ἡμᾶς ἀφαιρεῖσθαι ζητούντων.

73 Καὶ μηδεὶς οἰέσθω με ἀγνοεῖν ὅτι καὶ Λακεδαιμόνιοι περὶ τοὺς καιροὺς τούτους πολλῶν ἀγαθῶν αἴτιοι τοῖς Ἕλλησι κατέστησαν· ἀλλὰ διὰ τοῦτο καὶ μᾶλλον ἐπαινεῖν ἔχω τὴν πόλιν, ὅτι τοιούτων ἀνταγωνιστῶν τυχοῦσα τοσοῦτον αὐτῶν διήνεγκεν. Βούλομαι δ' ὀλίγα μακρότερα περὶ τοῖν πόλειν εἰπεῖν καὶ μὴ ταχὺ λίαν παραδραμεῖν, ἵν' ἀμφοτέρων ἡμῖν ὑπόμνημα γένηται, τῆς τε τῶν προγόνων ἀρετῆς καὶ τῆς πρὸς τοὺς βαρβάρους

74ἔχθρας. καίτοι μ' οὐ λέληθεν ὅτι χαλεπὸν ἔστιν ὕστατον ἐπελθόντα λέγειν περὶ πραγμάτων πάλαι προκατελημμένων, καὶ περὶ ὧν οἱ μάλιστα δυνηθέντες τῶν

70, 5. διὰ τὴν τότε γεγενημένην στρατείαν om Γ. 71, 5. ἐκείνου πολέμου ουσιάντος 5. 6. εἰς Γ: κατὰ 5. 72, 3. τῆς θαλάττης τὴν ἀρχὴν 5. 73, 2. τούτους τοὺς καιροὺς 5. 3. ἀλλὰ] καὶ Γ. 4. τὴν πόλιν τὴν ἡμετέραν ὅτι 5. 6. ταῖν πόλειν ταῦταιν εἰπεῖν 5. 7. ὑπόμνημα] ita est in Antidosi: hic enim omnes ὑπομνήματα. ante γένηται in Γ deletae sunt litterae duo vel tres. 74, 1. μ' οὐ Γ: με οὐδὲ 5.

πολιτῶν εἶπείν ἐπὶ τοῖς δημοσίᾳ θραπτομένοις πολλάκις εἰρήκασιν· ἀνάγκη γὰρ τὰ μὲν μέγιστ' αὐτῶν ἤδη κατακεχρῆσθαι, μικρὰ δὲ τινα παραλελείφθαι. ὅμως δ' ἐκ τῶν ὑπολοίπων, ἐπειδὴ συμφέρει τοῖς πράγμασιν, οὐκ ὀκνητέον μνησθῆναι περὶ αὐτῶν.

5 Πλείστον μὲν οὖν ἀγαθῶν αἰτίους καὶ μεγίστων ἐπαίνων ἀξίους ἡγοῦμαι γεγενῆσθαι τοὺς τοῖς σώμασιν ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος προκινδυνεύσαντας· οὐ μὴν οὐδὲ τῶν πρὸ τοῦ πολέμου τούτου γενομένων καὶ δυναστευσάντων ἐν ἑκατέρᾳ τοῖν πόλεσιν δίκαιον ἀμνημονεῖν· ἐκείνοι γὰρ ἦσαν οἱ προσασκήσαντες τοὺς ἐπιγιγνομένους καὶ τὰ πλήθη προτρέψαντες ἐπ' ἄρετὴν καὶ χαλεποὺς ἀνταγωνιστάς τοῖς βαρβάροις ποιήσαντες. οὐ γὰρ ὀλιγώρουσιν τῶν κοινῶν, οὐδ' ἀπέλασιν μὲν ὡς ἰδίων, ἡμέλουσιν δ' ὡς ἀλλοτρίων, ἀλλ' ἐκήδοντο μὲν ὡς οἰκείων, ἀπείχοντο δ' ὡς περὶ χρῆ τῶν μηδὲν προσηκόντων· οὐδὲ πρὸς ἀργύριον τὴν εὐδαιμονίαν ἔκρινον, ἀλλ' οὗτος ἐδόκει πλοῦτον ἀσφαλέστατον κεκτηῆσθαι καὶ κάλλιστον, ὅστις τοιαῦτα τυγχάνοι πράττων ἐξ ὧν αὐτός τε μέλλοι μάλιστα εὐδοκμήσειν καὶ τοῖς παισὶ μέγιστην δόξαν καταλείψειν. οὐδὲ τὰς θρασυτήτας τὰς ἀλλήλων ἐζήλουν, οὐδὲ τὰς τόλμας τὰς αὐτῶν ἤσκουν, ἀλλὰ θεινότερον μὲν ἐνόμιζον εἶναι κακῶς ὑπὸ τῶν πολιτῶν ἀκούειν ἢ καλῶς ὑπὲρ τῆς πόλεως ἀποθνήσκειν, μᾶλλον δ' ἡσχύνοντ' ἐπὶ τοῖς κοινοῖς ἁμαρτήμασιν ἢ νῦν ἐπὶ τοῖς ἰδίοις τοῖς σφετέροις αὐτῶν. 3 Τούτων δ' ἦν αἴτιον ὅτι τοὺς νόμους ἐσοκόπου ὅπως ἀκριβοῶς καὶ καλῶς ἔξουσιν, οὐχ οὕτω τοὺς περὶ τῶν ἰδίων συμβολαίων ὡς τοὺς περὶ τῶν καθ' ἑκάστην τὴν ἡμέραν ἐπιτηδευμάτων· ἠπίσταντο γὰρ ὅτι τοῖς καλοῖς κάγαθοῖς τῶν ἀνθρώπων οὐδὲν δεήσει πολλῶν γραμμάτων, ἀλλ'

v. 2. μέγιστα τούτων ε. 3. δὲ τινα] δέ τι Γ. 75, 4. γεγενημένων ε. δυναστευόντων ἑκατέρᾳ ταῖν ε. 7. ἄρετῆ ε. 76, 6. τοιαῦτα τυγχάνοι] αὐτὰ τυγχάνοι Γ: τυγχάνοι τοιαῦτα ε. 77, 1. οὐδὲ γὰρ τὰς ε. 2. alterum τὰς add Γ. 3. τὰς καθ' ἑαυτῶν ε. θεινότερον ἐνόμιζον εἶναι τὸ κακῶς ε. 4. πόλεως ἀποθνήσκειν Γ: πατρίδος ἀποθνήσκων ε. 78, 3. τὴν add Γ.

ἀπὸ ὀλίγων συνθημάτων ῥαδίως καὶ περὶ τῶν ἰδίων καὶ
 79 περὶ τῶν κοινῶν ὁμονοήσουσιν. οὕτω δὲ πολιτικῶς εἶχον,
 ὥστε καὶ τὰς στάσεις ἐποιούντο πρὸς ἀλλήλους οὐχ ὀπό-
 τεροι τοὺς ἑτέρους ἀπολέσαντες τῶν λοιπῶν ἄρξουσιν, ἀλλ'
 ὀπότεροι φθήσονται τὴν πόλιν ἀγαθὸν τι ποιήσαντες·
 καὶ τὰς ἐταιρείας συνήγρον οὐχ ὑπὲρ τῶν ἰδία συμφε-
 80 ρόντων, ἀλλ' ἐπὶ τῇ τοῦ πλήθους ὠφελείᾳ. Τὸν αὐτὸν
 δὲ τρόπον καὶ τὰ τῶν ἄλλων διώκουν, θεραπεύοντες ἀλλ'
 οὐχ ὑβρίζοντες τοὺς Ἕλληνας, καὶ στρατηγεῖν οἰόμενοι
 δεῖν ἀλλὰ μὴ τυραννεῖν αὐτῶν, καὶ μᾶλλον ἐπιθυμοῦντες
 ἡγεμόνες ἢ δεσπόται προσαγορεύεσθαι καὶ σωτῆρες ἀλλὰ
 μὴ λυμεῶνες ἀποκαλεῖσθαι, τῷ ποιεῖν εὖ προσαγόμενοι
 81 τὰς πόλεις, ἀλλ' οὐ βία καταστρεφόμενοι, πιστοτέροις
 82 μὲν τοῖς ἰσχυροῖς ἢ νῦν τοῖς ὄρκοις χρώμενοι, ταῖς δὲ συν-
 θήκαις ὡσπερ ἀνάγκαις ἐμμένειν ἀξιοῦντες, οὐχ οὕτως
 ἐπὶ ταῖς δυναστείαις μέγα φρονοῦντες, ὡς ἐπὶ τῷ σω-
 φρόνως ζῆν φιλοτιμούμενοι, τὴν αὐτὴν ἀξιοῦντες γνώμην
 ἔχειν πρὸς τοὺς ἡττοὺς ἢ πρὸς τοὺς κρείττους πρὸς σφᾶς
 αὐτούς, ἴδια μὲν ἄσθη τὰς αὐτῶν πόλεις ἡγούμενοι,
 κοινήν δὲ πατρίδα τὴν Ἑλλάδα νομίζοντες εἶναι.
 82 Τοιαύταις διανοαῖς χρώμενοι, καὶ τοὺς νεωτέρους ἐν
 τοῖς τοιούτοις ἡθροῖσι παιδεύοντες, οὕτως ἄνδρας ἀγαθοὺς
 ἀπέδειξαν τοὺς πολεμήσαντας πρὸς τοὺς ἐκ τῆς Ἀσίας,
 ὥστε μηδένα πώποτε δυνηθῆναι περὶ αὐτῶν μήτε τῶν
 ποιητῶν μήτε τῶν σοφιστῶν ἀξίως τῶν ἐκείνοις πεπραγμέ-
 νων εἰπεῖν. καὶ πολλὴν αὐτοῖς ἔχω συγγνώμην· ὁμοίως
 γὰρ ἔστι χαλεπὸν ἐπαινεῖν τοὺς ὑπερβεβληκότας τὰς
 τῶν ἄλλων ἀρετὰς ὡσπερ τοὺς μηδὲν ἀγαθὸν πεποιηκό-
 τας· τοῖς μὲν γὰρ οὐχ ὑπείσει πράξεις, πρὸς δὲ τοὺς οὐκ
 83 εἰσὶν ἀρμόττιοντες λόγοι. πῶς γὰρ ἂν γένοιτο σύμμετροι
 τοιούτοις ἀνδράσιν, οἳ τοσοῦτον μὲν τῶν ἐπὶ Τροίαν στρα-

79, 4. φθήσονται Γ: ὀφθήσονται 5. 5. ἐταιρίας 5. 81, 7. ἄσθη]
 * τη Γ. αὐτῶν Γ: ἑαυτῶν 5. 8. Ἑλλάδα] αὐτῶν πόλιν Γ.
 82, 1. vulgo νεωτέρους τοιούταις vel νεωτέρους ἐν τοιούτοις.
 7. ὑπερβεβληκότας 5. 83, 2. μὲν add Γ.

τευσαμένων διήνεγκαν, ὅσον οἱ μὲν περὶ μίαν πόλιν ἔτη δέκα διέτριψαν, οἱ δὲ τὴν ἐξ ἀπάσης τῆς Ἀσίας δύναμιν ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ κατεπολέμησαν, οὐ μόνον δὲ τὰς αὐτῶν πατρίδας διέσωσαν, ἀλλὰ καὶ τὴν σύμπασαν Ἑλλάδα ἠλευθέρωσαν; ποίον δ' ἂν ἔργον ἢ πόνων ἢ κινδύνων ἀπέστησαν ὥστε ζῶντες εὐδοκίμειν, οἳ τινες ὑπὲρ τῆς δόξης ἢς ἔμελλον τελευτήσαντες ἔξω οὕτως ἐτοίμως ἤθελον ὑποθνήσκειν; Οἶμαι δὲ καὶ τὸν πόλεμον θεῶν τινὰ συναγαγεῖν ἀγασθέντα τὴν ἀρετὴν αὐτῶν, ἵνα μὴ τοιοῦτοι γενόμενοι τὴν φύσιν διαλάθοιεν μηδ' ἀκλεῶς τὸν βίον τελευτήσαιεν, ἀλλὰ τῶν αὐτῶν τοῖς ἐκ τῶν θεῶν γεγονόσι καὶ καλουμένοις ἡμιθέοις ἀξιοθεῖεν· καὶ γὰρ ἐκείνων τὰ μὲν σώματα ταῖς τῆς φύσεως ἀνάγκαις ἀπέδωσαν, τῆς δ' ἀρετῆς ἀθάνατον τὴν μνήμην ἐποίησαν.

5 Ἀεὶ μὲν οὖν οἳ θ' ἡμέτεροὶ πρόγονοι καὶ Λακεδαιμόνιοι φιλοτίμως πρὸς ἀλλήλους εἶχον, οὐ μὴν ἀλλὰ περὶ καλλιστῶν ἐν ἐκείνοις τοῖς χρόνοις ἐφιλονίκησαν, οὐκ 58' ἐχθροὺς ἀλλ' ἀνταγωνιστὰς σαφῶς αὐτοὺς εἶναι νομίζοντες, οὐδ' ἐπὶ δουλείᾳ τῇ τῶν Ἑλλήνων τὸν βάρβαρον θεραπεύοντες, ἀλλὰ περὶ μὲν τῆς κοινῆς σωτηρίας ὁμοιοῦντες, ὑπότεροι δὲ ταύτης αἰτίοι γενήσονται, περὶ τούτου ποιούμενοι τὴν ἄμιλλαν. Ἐπεδείξαντο δὲ τὰς αὐτῶν βάρετας πρῶτον μὲν ἐν τοῖς ὑπὸ Λακείου πεμφθεῖσιν. ἀποβάντων γὰρ αὐτῶν εἰς τὴν Ἀττικὴν οἱ μὲν οὐ περιέμειναν τοὺς συμμάχους, ἀλλὰ τὸν κοινὸν πόλεμον ἴδιον κίνδυνον ποιησάμενοι πρὸς τοὺς ἀπάσης τῆς Ἑλλάδος καταφρονήσαντας ἀπήντων τὴν οἰκείαν δύναμιν ἔχοντες, ὀλίγοι πρὸς πολλὰς μυριάδας ὥσπερ ἐν ἀλλοτρίαις ψυχαῖς μέλλοντες κινδυνεύειν, οἳ δ' οὐκ ἔφθησαν πυθόμενοι τὸν περὶ τὴν Ἀττικὴν πόλεμον, καὶ πάντων τῶν ἄλλων ἀμε-

ν. 1. πόλιν στρατεύσαντες ἔτη 5. 3. ἑαυτῶν 5. 4. Ἑλλάδα σύμπασαν 5. 7. ἢς om Γ. 84, 1. πόλεμον τούτον θεῶν 5.
5. ἐκείνοι 5. 7. ἐποίησαν Γ: κατέλιπον 5. 85, 2. ἀλλὰ καὶ περὶ 5. 3. ἐφιλονίκησαν 5. 6. ἀλλὰ ἅμα μὲν περὶ 5. 86, 3. κίνδυνον om Γ. 7. κινδυνεύειν 5.

λήσαντες ἦκον ἡμῖν ἀμυνοῦντες, τοσαύτην ποιησάμενοι
 σπουδὴν ὅσην περ ἂν τῆς αὐτῶν χώρας πορθουμένης.
 87σημεῖον δὲ τοῦ τάχους καὶ τῆς ἀμίλλης· τοὺς μὲν γὰρ
 ἡμετέρους προγόνους φασὶ τῆς αὐτῆς ἡμέρας πυθέσθαι τε
 τὴν ἀπόβασιν τὴν τῶν βαρβάρων, καὶ βοηθήσαντας ἐπὶ
 τοὺς ὄρους τῆς χώρας καὶ μάχῃ νικήσαντας τρόπαιον
 στήσαι τῶν πολεμίων, τοὺς δ' ἐν τρισὶν ἡμέραις καὶ το-
 σαύταις νυξὶ διακόσια καὶ χίλια στάδια διελθεῖν στρα-
 τοπέδῳ πορευομένους. οὕτω σφόδρ' ἠπειχθήσαν οἱ μὲν με-
 ταρχεῖν τῶν κινδύνων, οἱ δὲ φθῆναι συμβαλόντες πρὶν
 88ἐλθεῖν τοὺς βοηθήσοντας. Μετὰ δὲ ταῦτα γενομένης τῆς
 ὕστερον στρατείας, ἣν αὐτὸς Ξέρξης ἤγαγεν, ἐκλιπῶν μὲν
 τὰ βασίλεια, στρατηγὸς δὲ καταστήναι τολμήσας, ἄ-
 παντας δὲ τοὺς ἐκ τῆς Ἀσίας συναγεῖρας· περὶ οὗ τίς
 οὐχ ὑπερβολὰς προθυμηθεὶς εἰπεῖν ἐλάττω τῶν ὑπαρχόν-
 89των εἶρηκεν; ὅς εἰς τοσοῦτον ἤλθεν ὑπερηφανίας, ὥστε
 μικρὸν μὲν ἠγησάμενος ἔργον εἶναι τὴν Ἑλλάδα χειρώ-
 σασθαι, βουλευθεὶς δὲ τοιοῦτον μνημεῖον καταλιπεῖν ὃ μὴ
 τῆς ἀνθρωπίνης φύσεώς ἐστιν, οὐ πρότερον ἐπαύσατο πρὶν
 ἐξεῦρε καὶ συνηνάγκασεν ὃ πάντες θρυλοῦσιν, ὥστε τῷ
 στρατοπέδῳ πλεῦσαι μὲν διὰ τῆς ἠπείρου πεζεῦσαι δὲ
 διὰ τῆς θαλάττης, τὸν μὲν Ἑλλήσποντον ζεύξας, τὸν δ'
 59^ο Ἄθω διορύξας. πρὸς δὲ τὸν οὕτω μέγα φρονήσαντα καὶ
 90^ο τηλικαῦτα διαπραξάμενον καὶ τοσοῦτων δεσπότην γενό-
 μενον ἀπῆντων διελόμενοι τὸν κίνδυνον, Λακεδαιμόνιοι
 μὲν εἰς Θερμοπύλας πρὸς τὸ πεζόν, χιλίους αὐτῶν ἐπιλέ-
 ξαντες καὶ τῶν συμμάχων ὀλίγους παραλαβόντες, ὡς ἐν
 τοῖς στενοῖς κωλύσοντες αὐτοὺς περαιτέρω προελθεῖν, οἱ
 δ' ἡμέτεροι πατέρες ἐπ' Ἀρτεμίσιον, ἐξήκοντα τριήρεις
 πληρώσαντες πρὸς ἅπαν τὸ τῶν πολεμίων ναυτικόν.
 91ταῦτα δὲ ποιεῖν ἐτόλμων οὐχ οὕτω τῶν πολεμίων καταφρο-
 νοῦντες ὡς πρὸς ἀλλήλους ἀγωνιῶντες, Λακεδαιμόνιοι

γ. 2. ἐκτῶν ε. 87, 4. καὶ ante μάχῃ om Γ. 8. φθῆναι Γ:
 ὀφθῆναι ε. 89, 1. ὑπερηφανείας ε. 5. verbi συνηνάγκασεν lit-
 teras vāy a correctore habet Γ. θρυλλοῦσιν ε. 90, 6. προσ-
 ελθεῖν pr Γ. 91, 2. ἀγωνιζόμενοι ε.

μὲν ζηλοῦντες τὴν πόλιν τῆς Μαραθῶνι μάχης, καὶ ζη-
 τοῦντες αὐτοὺς ἐξιῶσαι, καὶ δεδιότες μὴ δις ἐφεξῆς ἢ
 πόλις ἡμῶν αἰτία γένηται τοῖς Ἕλλησι τῆς σωτηρίας, οἱ
 δ' ἡμέτεροι μάλιστα μὲν βουλόμενοι διαφυλάξαι τὴν
 παρούσαν δόξαν, καὶ πᾶσι ποιῆσαι φανερόν ὅτι καὶ τὸ
 πρότερον δι' ἀρετὴν ἀλλ' οὐ διὰ τύχην ἐνίκησαν, ἔπειτα
 καὶ προαγαγέσθαι τοὺς Ἕλληνας ἐπὶ τὸ διαναυμαχεῖν,
 ἐπιδείξαντες αὐτοῖς ὁμοίως ἐν τοῖς ναυτικοῖς κινδύνοις
 ὥσπερ ἐν τοῖς πεζοῖς τὴν ἀρετὴν τοῦ πλήθους περι-
 γυγνομένην. ἴσως δὲ τὰς τόλμας παρασχόντες οὐχ ὁμοί-
 ας ἐχρήσαντο ταῖς τύχαις, ἀλλ' οἱ μὲν διεφθάρησαν καὶ
 ταῖς ψυχαῖς νικῶντες τοῖς σώμασιν ἀπέπικον (οὐ γὰρ δὴ
 τοῦτό γε θέμις εἰπεῖν, ὡς ἠτήθησαν· οὐδεὶς γὰρ αὐτῶν
 φυγεῖν ἠξίωσεν), οἱ δ' ἡμέτεροι τὰς μὲν πρόπλους ἐνίκη-
 σαν, ἐπειδὴ δὲ ἤκουσαν τῆς παρόδου τοὺς πολεμίους κρα-
 τοῦντας, οἴκαθε καταπλεύσαντες οὕτως ἐβουλεύσαντο περὶ
 τῶν λοιπῶν, ὥστε πολλῶν καὶ καλῶν αὐτοῖς προειργα-
 σμένων ἐν τοῖς τελευταίοις τῶν κινδύνων ἔτι πλέον διή-
 νεγκαν. ἀθύμως γὰρ ἀπάντων τῶν συμμάχων διακειμέ-
 νων, καὶ Πελοποννησίων μὲν διατειχιζόντων τὸν Ἴσθμόν
 καὶ ζητούντων ἰδίαν αὐτοῖς σωτηρίαν, τῶν δὲ ἄλλων πό-
 λεων ὑπὸ τοῖς βαρβάροις γεγενημένων καὶ συστρατενο-
 μένων ἐκείνοις, πλὴν εἴ τις διὰ μικρότητα ἡμελήθη,
 προσπλευσῶν δὲ τριήρων διακοσίων καὶ χιλίων καὶ πε-
 ζῆς στρατιᾶς ἀναριθμήτου μελλούσης εἰς τὴν Ἀττικὴν
 εἰσβάλλειν, οὐδεμιᾶς σωτηρίας αὐτοῖς ὑποφαινομένης,
 ἀλλ' ἔρημοι συμμάχων γεγενημένοι καὶ τῶν ἐλπίδων
 ἀπασῶν διημαρτηκότες, ἐξὸν αὐτοῖς μὴ μόνον τοὺς πα-
 ρόντας κινδύνους διαφυγεῖν ἀλλὰ καὶ τιμὰς ἐξαιρέτους
 λαβεῖν, ὥς αὐτοῖς ἐδίδου βασιλεὺς ἡγούμενος, εἰ τὸ τῆς

v. 1. τῆς ἐν Μαραθῶνι s. 2. ἑαυτοὺς ἐξίσου καταστῆσαι s.
 4. ἡμέτεροι πρόγονοι μάλιστα s. 5. τὸ add Γ. 6. διὰ τὴν
 τύχην s. ἔπειτα δὲ καὶ προαγαγέσθαι s. 7. ἐπὶ τῷ s. 9. τοῖς
 ante πεζοῖς add Γ. 92, 1. ὁμοίως s. 9. ἐπὶ πλέον διενεγκεῖν s.
 93, 3. δὲ om Γ. 5. μικρότητα παρημελήθη s. 6. καὶ τῆς
 πέζης s. 8. ὑπολειπομένης s.

πόλεως προσλάβοι ναυτικόν, παραχρήμα καὶ Πελοπον-
νήσου κρατήσῃ, οὐχ ὑπέμειναν τὰς παρ' ἐκείνου δωρεάς,
οὐδ' ὀργισθέντες τοῖς Ἕλλησιν ὅτι προὔδοθ' ἄσμένως
ἐπὶ τὰς διαλλαγὰς τὰς πρὸς τοὺς βαρβάρους ὤρμησαν,
95 ἀλλ' αὐτοὶ μὲν ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας πολεμεῖν παρεσκευά-
ζοντο, τοῖς δ' ἄλλοις τὴν δουλείαν αἰρουμένοις συγγνώμην
εἶχον. ἤγουντο γὰρ ταῖς μὲν ταπειναῖς τῶν πόλεων προσ-
ῆκειν ἐκ παντὸς τρόπου ζητεῖν τὴν σωτηρίαν, ταῖς δὲ
προεστάναι τῆς Ἑλλάδος ἀξιούσαις οὐχ οἶόν τ' εἶναι δια-
φεύγειν τοὺς κινδύνους, ἀλλ' ὥσπερ τῶν ἀνδρῶν τοῖς κα-
λοῖς κάγαθοῖς αἰρετώτερόν ἐστι καλῶς ἀποθανεῖν ἢ ζῆν
αἰσχροῦς, οὕτω καὶ τῶν πόλεων ταῖς ὑπερεχούσαις λυσι-
τελεῖν ἐξ ἀνθρώπων ἀφανισθῆναι μᾶλλον ἢ δούλαις ὄρθῃ-
96 ναι γενομέναις. Δῆλον δ' ὅτι ταῦτα διενοήθησαν ἐπειδὴ
γὰρ οὐχ οἶοί τ' ἦσαν πρὸς ἀμφοτέρας ἅμα παρατάξα-
σθαι τὰς δυνάμεις, παραλαβόντες ἅπαντα τὸν ὄχλον τὸν
ἐκ τῆς πόλεως εἰς τὴν ἐχόμενην νῆσον ἐξέπλευσαν, ἵν' ἐν
μέρει πρὸς ἑκατέραν κινδυνεύσωσιν. καίτοι πῶς ἂν ἐκεί-
νων ἄνδρες ἀμείνους ἢ μᾶλλον φιλέλληνας ὄντες ἐπι-
δειχθεῖεν, οὔτινες ἐτόλμησαν ἐπιθεῖν, ὥστε μὴ τοῖς λοι-
ποῖς αἴτιοι γενίσθαι τῆς δουλείας, ἐρήμην μὲν τὴν πόλιν
γενομένην, τὴν δὲ χώραν πορθουμένην, ἱερὰ δὲ συλώμενα
καὶ νεῶς ἐμπικραμένους, ἅπαντα δὲ τὸν πόλεμον περὶ
97 τὴν πατρίδα τὴν αὐτῶν γιγνόμενον; Καὶ οὐδὲ ταῦτ' ἀπέ-
χρησεν αὐτοῖς, ἀλλὰ πρὸς χιλίας καὶ διακοσίας τριήρεις
μόνοι διαναυμαχεῖν ἐμέλλησαν. οὐ μὴν εἰάθησαν· κα-
ταισχυνθέντες γὰρ Πελοποννήσιοι τὴν ἀρετὴν αὐτῶν, καὶ
νομίσαντες προδιαφθαρέντων μὲν τῶν ἡμετέρων οὐδ' αὐ-
τοὶ σωθῆσεσθαι, κατορθωσάντων δ' εἰς ἀτιμίαν τὰς αὐτῶν
61 πόλεις καταστήσειν, ἠναγκάσθησαν μετασχεῖν τῶν κιν-
δύνων. καὶ τοὺς μὲν θορούβους τοὺς ἐν τῷ πράγματι γενο-
μένους καὶ τὰς κραυγὰς καὶ τὰς παρὰ κελεύσεις, ἃ

95, 4. ἐξ ἁπαντος ε. 96, 5. ἑκατέραν τὴν δύναμιν ἀλλὰ μὴ πρὸς
ἀμφοτέρας ἅμα κινδυνεύσωσιν ε. 9. γενομένην ε. 10. περὶ
πατρίδα τὴν αὐτῶν ε. 97, 3. ἐμέλλησαν Γ': ἐτόλμησαν ε.

κοινὰ πάντων ἐστὶ τῶν ναυμαχούντων, οὐκ οἶδ' ὅ τι δεῖ
 θλίγοντα διατρίβειν· ἃ δ' ἐστὶν ἴδια καὶ τῆς ἡγεμονίας
 ἄξια καὶ τοῖς προειρημένοις ὁμολογούμενα, ταῦτα δ' ἐμὸν
 ἔργον ἐστὶν εἰπεῖν. τοσοῦτον γὰρ ἡ πόλις ἡμῶν διέφερον,
 ὅτ' ἦν ἀκέραιος, ὡστ' ἀνάστατος γενομένη πλείους μὲν
 συνεβάλετο τριήρεις εἰς τὸν κίνδυνον τὸν ὑπὲρ τῆς Ἑλλά-
 δος ἢ σύμπαντες οἱ ναυμαχήσαντες, οὐδεὶς δὲ πρὸς ἡμᾶς
 οὕτως ἔχει δυσμενῶς, ὅς τις οὐκ ἂν ὁμολογήσειε διὰ μὲν
 τὴν ναυμαχίαν ἡμᾶς τῷ πολέμῳ κρατῆσαι, ταύτης δὲ
 9 τὴν πόλιν αἰτίαν γενέσθαι. Καίτοι μελλούσης στρα-
 τείας ἐπὶ τοὺς βαρβάρους ἔσεσθαι τίνας χρὴ τὴν ἡγεμο-
 νίαν ἔχειν; οὐ τοὺς ἐν τῷ προτέρῳ πολέμῳ μάλιστα εὐ-
 δοκίμησαντας, καὶ πολλάκις μὲν ἴδια προκινδυνεύσαν-
 τας, ἐν δὲ τοῖς κοινοῖς τῶν ἀγώνων ἀριστείων ἀξιοθέντας;
 οὐ τοὺς τὴν αὐτῶν ἐκλιπόντας ὑπὲρ τῆς τῶν ἄλλων σω-
 τηρίας, καὶ τό τε παλαιὸν οἰκιστὰς τῶν πλείστων πόλεων
 γενομένους, καὶ πάλιν αὐτὰς ἐκ τῶν μεγίστων συμφο-
 ρῶν διασώσαντας; πῶς δ' οὐκ ἂν δεινὰ πάθοιμεν, εἰ τῶν
 κακῶν πλείστον μέρος μετασχόντες ἐν ταῖς τιμαῖς ἔλατ-
 τον ἔχειν ἀξιωθεῖμεν, καὶ τότε προταχθέντες ὑπὲρ ἀπάν-
 των νῦν ἐτέροις ἀκολουθεῖν ἀναγκασθεῖμεν;

0 Μέχρι μὲν οὖν τούτων οἶδ' ὅτι πάντες ἂν ὁμολογή-
 σαιαν πλείστων ἀγαθῶν τὴν πόλιν τὴν ἡμετέραν αἰτίαν
 γεγενῆσθαι, καὶ δικαίως ἂν αὐτῆς τὴν ἡγεμονίαν εἶναι
 μετὰ δὲ ταῦτ' ἤδη τινὲς ἡμῶν κατηγοροῦσιν, ὡς ἐπειδὴ
 τὴν ἀρχὴν τῆς θαλάττης παρελάβομεν, πολλῶν κακῶν
 αἰτιοὶ τοῖς Ἕλλησι κατέστημεν, καὶ τὸν τε Μηλίων ἀν-
 δραποδισμόν καὶ τὸν Σκιωναίων ἕλεθρον ἐν τούτοις τοῖς
 1 λόγοις ἡμῖν προφέρουσιν. Ἐγὼ δ' ἠγοῦμαι πρῶτον μὲν
 οὐδὲν εἶναι τοῦτο σημεῖον ὡς κακῶς ἤρχομεν, εἰ τινες τῶν
 πολεμησάντων ἡμῖν σφόδρα φαίνονται κολασθέντες, ἀλλὰ

v. 1. ἐστὶ Γ: εἰσὶ ζ. οὐκ οἶδ' Γ: οὐκ ἔρω ζ. 98, 3. εἰπεῖν
 ἐστὶν ζ. 99, 1. τὴν ἡμετέραν πόλιν ζ. 6. ἐαυτῶν ζ. 11. ἀξιο-
 θετήμεν — ἀναγκασθετήμεν ζ. 100, 1. ὁμολογήσαιεν ζ. 2. τὴν
 ἡμετέραν Γ: ἡμῶν ζ. 7. ἕλεθρον οὐκ 1'.

- πολὺ τόδε μείζον τεκμήριον ὡς καλῶς διωκοῦμεν τὰ τῶν
 βουσιμάχων, ὅτι τῶν πόλεων τῶν ὑφ' ἡμῖν οὐσῶν οὐδεμία
 102 τοιαύταις συμφοραῖς περιέπεσεν. ἔπειτ' εἰ μὲν ἄλλοι τι-
 νες τῶν αὐτῶν πραγμάτων πραότερον ἐπεμελήθησαν, εἰ-
 κότως ἂν ἡμῖν ἐπιτιμῶμεν· εἰ δὲ μάτε τοῦτο γέγονε μὴδ'
 οἷόν τ' ἐστὶ τοσοῦτων πόλεων τὸ πλῆθος κρατεῖν, ἣν μὴ
 τις κολάζῃ τοὺς ἑξαμαρτάνοντας, πῶς οὐκ ἤδη δίκαιόν
 ἐστὶν ἡμᾶς ἐπαινεῖν, οἳ τινες ἐλαχίστοις χαλεπήσαντες
 103 πλείστον χρόνον τὴν ἀρχὴν κατασχεῖν ἠδυνήθημεν; Οἴμαι
 δὲ πᾶσι δοκεῖν τούτους κρατίστους προστάτας γενήσε-
 σθαι τῶν Ἑλλήνων, ἐφ' ὧν οἳ πειθαρχήσαντες ἄριστα
 τυγχάνουσι πράξαντες. ἐπὶ τοίνυν τῆς ἡμετέρας ἡγεμο-
 νίας εὐρήσομεν καὶ τοὺς οἴκους τοὺς ἰδίους πρὸς εὐδαιμο-
 νίαν πλείστον ἐπιδόντας καὶ τὰς πόλεις μεγίστας γενο-
 104 μένας. οὐ γὰρ ἐφθονοῦμεν ταῖς ἀξαναομέναις αὐτῶν, οὐδὲ
 παραχᾶς ἐνεποιοῦμεν πολιτείας ἐναντίας παρακαθιστάν-
 τεσ, ἢν' ἀλλήλοις μὲν στασιάζοιεν, ἡμᾶς δ' ἀμρότεροι
 θεραπεύοιεν, ἀλλὰ τὴν τῶν συμμάχων ὁμόνοιαν κοινήν
 ὠφέλειαν νομίζοντες τοῖς αὐτοῖς νόμοις ἀπάσας τὰς πό-
 λεις διωκοῦμεν, συμμαχικῶς ἀλλ' οὐ δεσποτικῶς βου-
 λευόμενοι περὶ αὐτῶν, ὅλων μὲν τῶν πραγμάτων ἐπιστα-
 105 τοῦντες, ἰδία δ' ἐκάστους ἐλευθέρους ζῶντες εἶναι, καὶ τῶ
 μὲν πλῆθει βοηθοῦντες, ταῖς δὲ δυναστείαις πολεμοῦντες,
 δεινὸν ἡγρούμενοι τοὺς πολλοὺς ὑπὸ τοῖς ὀλίγοις εἶναι,
 καὶ τοὺς ταῖς οὐσίαις ἐνδεεστέρους τὰ δ' ἄλλα μηδὲν
 χεῖρους ὄντας ἀπελαύνεσθαι τῶν ἀρχῶν, ἔτι δὲ κοινῆς τῆς
 πατρίδος οὐσης τοὺς μὲν τυραννεῖν τοὺς δὲ μετοικεῖν, καὶ
 φύσει πολίτας ὄντας νόμῳ τῆς πολιτείας ὑποστερεῖσθαι.
- 106 τοιαυτ' ἔχοντες ταῖς ὀλιγαρχίαις ἐπιτιμῶν καὶ πλείω
 τούτων, τὴν αὐτὴν πολιτείαν ἢν περ παρ' ἡμῖν αὐτοῖς καὶ
 παρὰ τοῖς ἄλλοις κατεστήσαμεν, ἣν οὐκ οἶδ' ὅ τι δεῖ

v. 2. ὑφ' Γ: ἐφ' ε. 102, 1. τοιαύταις] ταύταις ταῖς Γ. 3. μή-
 τε Γ: μήποτε ε. 5. οὐκ ἤδη Γ: οὐ ε. 103, 2. γενενησθαι ε.
 4. ἡγεμονίας] εὐδαιμονίας Γ. 104, 2. ἐποιοῦμεν πολιτείας ὑπ-
 ναντίας ε. 3. ἢν' ἐν ἀλλήλοις ε. 105, 2. ταῖς δυναστείαις δὲ ε.
 3. δεινὸν ἡγρούμενοι.] δεινοὶ Γ', δεινὸν ὀλομένοι ΓC Γ'. 106, 3. δεῖ om Γ.

δαὶ μακροτέρων ἐπαινείν, ἄλλως τε καὶ συντόμως ἔχοντα δηλώσαι περὶ αὐτῆς. μετὰ γὰρ ταύτης οἰκούντες ἑβδομήκοντ' ἔτη διετελέσαμεν ἄπειροι μὲν τυραννίδων, ἐλεύθεροι δὲ πρὸς τοὺς βαρβάρους, ἀστασίαστοι δὲ πρὸς σφᾶς αὐτούς, εἰρήνην δ' ἄγοντες πρὸς πάντας ἀνθρώπους.

77 Ἐπὶ δ' ὧν προσήκει τοὺς εὐφρονοῦντας μεγάλην χάριν ἔχειν πολὺ μᾶλλον ἢ τὰς κληρουχίας ἡμῖν ὀνειδίζειν, ὡς ἡμεῖς εἰς τὰς ἐρημουμένας τῶν πόλεων φυλακῆς ἕνεκα τῶν χωρίων, ἀλλ' οὐ διὰ πλεονεξίαν ἐξεπέμπομεν. σημεῖον δὲ τούτων ἔχοντες γὰρ χώραν μὲν ὡς πρὸς τὸ πλῆθος τῶν πολιτῶν ἐλαχίστην, ἀρχὴν δὲ μεγίστην, καὶ κεκτημένοι τριήρεις διπλασίας μὲν ἢ σύμπαντες οἱ ἄλλοι, δυναμένας δὲ πρὸς δις τοσαύτας κινδυνεύειν, ὑποκειμένης τῆς Εὐβοίας ὑπὸ τὴν Ἀττικὴν, ἢ καὶ πρὸς τὴν ἀρχὴν τὴν τῆς θαλάττης εὐφυῶς εἶχε καὶ τὴν ἄλλην ἀρετὴν ἀπασῶν τῶν νήσων διέφερε, κρατοῦντες αὐτῆς μᾶλλον ἢ τῆς ἡμετέρας αὐτῶν, καὶ πρὸς τούτοις εἰδότες καὶ τῶν Ἑλλήνων καὶ τῶν βαρβάρων τούτους μάλιστα εὐδοκιμοῦντας, οἱ τοὺς ὁμόρους ἀναστάτους ποιήσαντες ἄφθογον καὶ ῥάθυμον αὐτοῖς κατεστήσαντο τὸν βίον, ὅμως οὐδὲν τούτων ἡμᾶς ἐπῆρε περὶ τοὺς ἔχοντας τὴν νῆσον ἱεραρτεῖν, ἀλλὰ μόνοι δὴ τῶν μεγάλῃ δυνάμει λαβόντων περισιδομεν ἡμᾶς αὐτοὺς ἀπορωτέρας ζῶντας τῶν δουλεύειν αἰτίαν ἔχόντων. καίτοι βουλόμενοι πλεονεκτεῖν οὐκ ἂν δὴ πούτῃς μὲν Σκιωναίων γῆς ἐπεθυμήσαμεν, ἢν Πλαταιέων τοῖς ὡς ἡμᾶς καταφυγοῦσι φαινόμεθα παραδόντες, τοσαύτην δὲ χώραν παρελίπομεν, ἢ πάντας ἂν ἡμᾶς ὑπορωτέρους ἐποίησεν.

ο. Τοιούτων τίνων ἡμῶν γεγεννημένων, καὶ τοσαύτην πί-

v. 4. σφᾶς] ἡμᾶς τε γρ Γ. 5. ἅπαντας ε. 107, δ. μὲν ὡς πρὸς Γ: πρὸς μὲν ε. 6. καὶ κεκτημένοι Γ: κεκτημένοι δὲ ε. 7. οἱ ἄλλοι om Γ. 108, 1. ὑποκειμένης δὲ τῆς ε. 2. τὴν ante τῆς add Γ. 3. καὶ πρὸς τὴν ε. 6. τῶν ἄλλων Ἑλλήνων ε. τούτους] τοὺς pr Γ. 7. οἱ] vel εἶναι vel ὅσοι habere videtur Γ: 109, 1. λαβόντων Γ: ἔχόντων ε. 2. ἀπορωτέρον ε. 5. καταφυγοῦσι] φυγοῦσι pr Γ:

στην δεδωκότων ὑπὲρ τοῦ μὴ τῶν ἀλλοτριῶν ἐπιθυμεῖν, τολμῶσι κατηγορεῖν οἱ τῶν δεκαδραχίων κοινωνήσαντες καὶ τὰς αὐτῶν πατρίδας διαλυμνήμενοι καὶ μικρὰς μὲν ποιήσαντες δοκεῖν εἶναι τὰς τῶν προγεγενημένων ἀδικίας, οὐδεμίαν δὲ λιπόντες ὑπερβολὴν τοῖς ἀδῆτις βουλομένοις γενέσθαι πονηροῖς, ἀλλὰ φάσκοντες μὲν λακωνίζειν, τὰναντία δ' ἐκείνοις ἐπιτηδεύοντες, καὶ τὰς μὲν Μηλίων ἀνυρόμενοι συμφορὰς, περὶ δὲ τοὺς αὐτῶν πολί-
 111 τας ἀνήκεστα τολμήσαντες ἔξαμαρτεῖν. ποῖον γὰρ αὐ-
 τοὺς ἀδίκημα διέφυγεν; ἢ τί τῶν αἰσχυρῶν καὶ δεινῶν
 640ῦ διεξῆλθον; "οἱ τοὺς μὲν ἀνομοτάτους πιστοτάτους ἐνό-
 μιζον, τοὺς δὲ προδότας ὡσπερ εὐεργέτας ἐθεράπευον,
 ἤροῦντο δὲ τῶν Εἰλώτων ἐνίοις δουλεύειν ὥστ' εἰς τὰς
 αὐτῶν πατρίδας ὑβρίζειν, μᾶλλον δ' ἐτίμων τοὺς αὐτό-
 χιρας [καὶ φονέας] τῶν πολιτῶν ἢ τοὺς γονέας τοὺς
 112 αὐτῶν, εἰς τοῦτο δ' ὁμότητος ἅπαντας ἡμᾶς κατέστη-
 σαν, ὥστε πρὸ τοῦ μὲν διὰ τὴν παραοῦσαν εὐδαιμονίαν καὶ
 ταῖς μικραῖς ἀτυχίαις πολλοὺς ἕκαστος ἡμῶν εἶχε
 τοὺς συμπαθήσαντας, ἐπὶ δὲ τῆς τούτων ἀρχῆς διὰ τὸ
 πλῆθος τῶν οἰκείων κακῶν ἐπανασάμεθ' ἀλλήλους ἐλε-
 οῦντες. οὐδενὶ γὰρ τοσαύτην σχολὴν παρέλιπον ὥσθ'
 113 ζέτερω συναχθεσθῆναι. τίνας γὰρ οὐκ ἐφίκοντο; ἢ τίς
 αὐτῶ πόρρω τῶν πολιτικῶν ἦν πραγμάτων, ὅστις οὐκ
 ἐγγὺς ἠναγκάσθη γενέσθαι τῶν συμφορῶν, εἰς ἃς αἱ τοι-
 αῦται φύσεις ἡμᾶς κατέστησαν; εἴτ' οὐκ αἰσχύνονται
 τὰς ἐαυτῶν πόλεις οὕτως ἀνόμως διαθέντες καὶ τῆς
 ἡμετέρας ἀδίκως κατηγοροῦντες, ἀλλὰ πρὸς τοῖς ἄλλοις
 καὶ περὶ τῶν δικῶν καὶ τῶν γραφῶν τῶν ποτὲ παρ' ἡμῖν
 γενομένων λέγειν τολμῶσιν, αὐτοὶ πλείους ἐν τρισὶ μῆσιν
 ἀκρίτους ἀποκτείναντες ἢ ἢ πόλις ἐπὶ τῆς ἀρχῆς ἀπά-
 114 σης ἔκριεν. φυγὰς δὲ καὶ στάσεις καὶ νόμων σύγχύ-

v. 3. αὐτῶν Γ: ἐαυτῶν ε. λυμνήμενοι ε. 5. ἀπολιπόν-
 τες ε. 6. γεγενησθαι ε. 8. αὐτῶν Γ: ἐαυτῶν ε. 111, 2. καὶ]
 ἢ Γ. 5. ἐνίοις] ἐνὶ Γ. 6. αὐτῶν Γ: ἐαυτῶν ε. 112, 3. ἕκαστον
 ἡμῶν ἔχειν Γ. 4. συμπαθήσαντας Γ. 113, 2. οὕτω τοσοῦτον
 πόρρω ε. 5. τὰς ἐαυτῶν — καὶ τῆς Γ: τὴς μὲν ἐαυτῶν — τῆς δ' ε.

σεις καὶ πολιτειῶν μεταβολάς, ἔτι δὲ παιδῶν ὕβρεις καὶ γυναικῶν αἰσχύναις καὶ χρημάτων ἀρπαγὰς, τίς ἂν δύναίτο διεξελθεῖν; πλὴν τοσοῦτον εἰπεῖν ἔχω καθ' ἀπάντων ὅτι τὰ μὲν ἐφ' ἡμῶν θεινὰ ῥαδίως ἂν τις ἐνὶ ψηφίσματι διέλυσαι, τὰς δὲ σφαγὰς καὶ τὰς ἀνομίας τὰς ἐπὶ τούτων γενομένας οὐδεὶς ἂν ἰάσασθαι δύναίτο.

5 Καὶ μὴν οὐδὲ τὴν παρούσαν εἰρήνην, οὐδὲ τὴν αὐτονομίαν τὴν ἐν ταῖς πολιτείαις μὲν οὐκ ἐνοῦσαν ἐν δὲ ταῖς συνθήκαις ἀναγεγραμμένην, ἄξιον ἐλέσθαι μᾶλλον ἢ τὴν ἀρχὴν τὴν ἡμετέραν. τίς γὰρ ἂν τοιαύτης καταστάσεως ἐπιθυμήσειεν, ἐν ἧ καταποντισταὶ μὲν τὴν θάλατταν κατέχουσι, πελτασταὶ δὲ τὰς πόλεις καταλαμβάνουσιν, βᾶντι δὲ τοῦ πρὸς ἐπείρους περὶ τῆς χώρας πολεμεῖν ἐντὸς 65τείχους οἱ πολῖται πρὸς ἀλλήλους μάχονται, πλείους δὲ πόλεις αἰχμάλωτοι γέγονασιν ἢ πρὶν τὴν εἰρήνην ἡμᾶς ποιήσασθαι, διὰ δὲ τὴν πυκνότητα τῶν μεταβολῶν ἀθυμοτέρως διάγουσιν οἱ τὰς πάλεις οἰκούντες τῶν ταῖς φυγαῖς ἐξημιωμένων· οἱ μὲν γὰρ τὸ μέλλον δεδίασιν, οἱ δ' 7αεὶ κατέναι προσδοκῶσιν. τοσοῦτον δ' ἀπέχουσι τῆς ἐλευθερίας καὶ τῆς αὐτονομίας, ὥσθ' αἱ μὲν ὑπὸ τυράννοισι εἰσὶ, τὰς δ' ἀρροσταὶ κατέχουσιν, ἔνιαι δ' ἀνάστατοι γέγονασιν, τῶν δ' οἱ βάρβαροι δεσπότες καθεστήκασιν· οὗς ἡμεῖς διαβῆναι τολμήσαντας εἰς τὴν Εὐρώπην καὶ μείζον ἢ προσῆκεν αὐτοῖς φρονήσαντας οὕτω διέθεμεν, 8βῶστε μὴ μόνον παύσασθαι στρατείας ἐφ' ἡμᾶς ποιουμένους ἀλλὰ καὶ τὴν αὐτῶν χώραν ἀνέχεσθαι πορθομένην, καὶ διακοσίαις καὶ χιλίαις ναυσὶ περιπλέοντας εἰς τοσαύτην ταπεινότητα κατέστησαμεν, ὥστε μακρὸν πλοῖον ἐπὶ τὰδε Φασήλιδος μὴ καθέλκειν, ἀλλ' ἡσυχίαν ἄγειν καὶ τοὺς καιροὺς περιμένειν, ἀλλὰ μὴ τῇ παρουσίᾳ δυνάμει πιστεύειν. Καὶ ταῦθ' ὅτι διὰ τὴν τῶν προγόνων τῶν ἡμετέρων ἀρετὴν οὕτως εἶχεν, αἱ τῆς πόλεως συμφοραὶ

v. 3. καθ' ἀπάντων ε.

116, 2. πρὸς ἀλλήλους οἱ πολῖται ε.

4. ἀθυμότερον ε.

118, 5. ἐπὶ τὰδε λ': ἐντὸς ε.

- σαφῶς ἐπέδειξαν· ἅμα γὰρ ἡμῖς τε τῆς ἀρχῆς ἀπεστεροῦμεθα καὶ τοῖς Ἕλλησιν ἀρχὴ τῶν κακῶν ἐγίγνετο. μετὰ γὰρ τὴν ἐν Ἑλλησπόντῳ γενομένην ἀτυχίαν ἐτέρων ἡγεμόνων καταστάντων ἐνίκησαν μὲν οἱ βάρβαροι ναυμαχοῦντες, ἤρξαν δὲ τῆς θαλάττης, κατέσχον δὲ τὰς πλείστας τῶν νήσων, ἀπέβησαν δ' εἰς τὴν Λακωνικὴν, Κύθηρα δὲ κατὰ κράτος εἶλον, ἅπασαν δὲ τὴν Πελοπόννησον κα-
- 120 ῶς ποιοῦντες περιέπλευσαν. Μάλιστα δ' ἂν τις συνίδοι τὸ μέγεθος τῆς μεταβολῆς, εἰ παραναγνοίῃ τὰς συνθήκας τὰς τ' ἐφ' ἡμῶν γενομένας καὶ τὰς νῦν ἀναγεγραμμένας. τότε μὲν γὰρ ἡμεῖς φανησόμεθα τὴν ἀρχὴν τὴν βασιλείως ὀρίζοντες καὶ τῶν φόρων ἐπίους τάττοντες καὶ κολύοντες αὐτὸν τῇ θαλάττῃ χρῆσθαι νῦν δ' ἐκείνός ἐστιν ὁ διοικῶν τὰ τῶν Ἑλλήνων, καὶ προστάτων ἂν χρὴ ποιεῖν ἐκάστους, καὶ μόνον οὐκ ἐπιστάθμους ἐν ταῖς
- 121 πόλεσι καθιστάς. πλὴν γὰρ τούτου τί τῶν ἄλλων ὑπόλοιπὸν ἐστιν; οὐ καὶ τοῦ πολέμου κύριος ἐγένετο, καὶ τὴν εἰρήνην ἐπρυτάνευσε, καὶ τῶν παρόντων πραγμάτων ἐπιστάτης καθίστηται; οὐχ ὡς ἐκείνον πλέομεν ὥσπερ πρὸς δεσπότην, ἀλλήλων κατηγορήσοντες; οὐ βασιλεῖα τὸν μέγαν αὐτὸν προσαγορεύομεν, ὥσπερ αἰχμάλωτοι γερονότες; οὐκ ἐν τοῖς πολέμοις τοῖς πρὸς ἀλλήλους ἐν ἐκείνῳ τὰς ἐλπίδας ἔχομεν τῆς σωτηρίας, ὅς ἀμφοτέρους ἡμᾶς ἠδέως ἂν ἀπολέσειεν;
- 122 Ὡν ἄξιον ἐνθυμηθέντας ἀγανακτῆσαι μὲν ἐπὶ τοῖς παροῦσι, ποθέσαι δὲ τὴν ἡγεμονίαν τὴν ἡμετέραν, μέμψασθαι δὲ Λακεδαιμονίοις ὅτι τὴν μὲν ἀρχὴν εἰς τὸν πόλεμον κατέστησαν ὡς ἐλευθερώσοντες τοὺς Ἕλληνας, ἐπὶ δὲ τελευτῆς οὕτω πολλοὺς αὐτῶν ἐκδότους ἐποίησαν, καὶ τῆς μὲν ἡμετέρας πόλεως τοὺς Ἴωνας ἀπέστησαν, ἐξ ἧς ἀπώκησαν καὶ δι' ἣν πολλὰκις ἐσώθησαν, ταῖς δὲ βαρβάροις αὐτοὺς ἐξέδωσαν, ὧν ἀκόντων τὴν χά-

120, 2. ἐπιρ ἀναγνοίη σ.
ἀνάξιον Γ. 2. ποθῆσαι σ.
τοῖς βαρβάροις ἐπόησαν σ.

6. θαλάσση σ. 122, 1. ἄξιον] ἐκδότους

5. ἐπὶ τελευτῆς δὲ σ.

ραν ἔχουσι καὶ πρὸς οὓς οὐδὲ πώποτ' ἐπαύσαντο πολε-
 ζμοῦντες. καὶ τότε μὲν ἠγανάκτουν, ὅθ' ἡμεῖς νομίμως
 ἐπάρχειν τινῶν ἠξιούμεν· νῦν δ' εἰς τοιαύτην δουλείαν
 καθεστῶτων οὐδὲν φροντίζουσιν αὐτῶν, οἷς οὐκ ἔξαρκεῖ
 δασμολογεῖσθαι καὶ τὰς ἀκροπόλεις ὄραν ὑπὸ τῶν
 ἐχθρῶν κατεχομένας, ἀλλὰ πρὸς ταῖς κοιναῖς συμφοραῖς,
 καὶ τοῖς σώμασι δεινότερα πάσχουσι τῶν παρ' ἡμῖν ἀρ-
 γυρωνήτων· οὐδεὶς γὰρ ἡμῶν οὕτως αἰκίζεται τοὺς οἰκέ-
 τας, ὡς ἐκείνοι τοὺς ἐλευθέρους κολάζουσιν· μέγιστον δὲ
 τῶν κακῶν, ὅταν ὑπὲρ αὐτῆς τῆς δουλείας ἀναγκάζονται
 συστρατεύεσθαι, καὶ πολεμεῖν τοῖς ἐλευθεροῦν ἀξιοῦσι,
 καὶ τοιοῦτους κινδύνους ὑπομένειν, ἐν οἷς ἠττηθέντες μὲν
 παραχρῆμα διαφθαρῆσονται, κατορθώσαντες δὲ μᾶλλον
 οἱς τὸν λοιπὸν χρόνον δουλεύσουσιν. Ὡς τίνας ἄλλους
 αἰτίους χρῆ νομίζειν ἢ Λακεδαιμονίους, οἱ τοσαύτην ἰσχὴν
 ἔχοντες περιορῶσι τοὺς μὲν αὐτῶν συμμάχους γενομέ-
 νους οὕτω δεινὰ πάσχοντας, τὸν δὲ βάρβαρον τῆ τῶν Ἑλ-
 λήνων ῥώμη τὴν ἀρχὴν τὴν αὐτοῦ κατασκευαζόμενον. καὶ
 πρότερον μὲν τοὺς τυράννους ἐξέβαλλον, τῷ δὲ πλήθει τὰς
 βροηθείας ἐποιοῦντο, τῶν δὲ τοσοῦτον μεταβεβλήκασιν
 ὥστε ταῖς μὲν πολιτείαις πολεμοῦσι, τὰς δὲ μοναρχίας
 δουγκαδιστᾶσι. τὴν μὲν γὰρ Μαντινέων πόλιν εἰρήνης ἤδη
 γεγεννημένης ἀνάστατον ἐποίησαν, καὶ τὴν Θηβαίων Κα-
 δμείαν κατέλαβον, καὶ νῦν Ὀλυνθίους καὶ Φλιασίους
 πολιορκοῦσιν, Ἀμύντα δὲ τῷ Μακεδόνων βασιλεῖ καὶ
 Διονυσίῳ τῷ Σικελίας τυράννῳ καὶ τῷ βαρβάρῳ τῷ τῆς
 Ἀσίας κρατοῦντι συμπράττουσιν ὅπως ὡς μέγιστην
 γὰρ ἀρχὴν ἔξουσιν. καίτοι πῶς οὐκ ἄτοπον τοὺς προεστῶτας
 τῶν Ἑλλήνων εἶνα μὲν ἄνδρα τοσοῦτων ἀνθρώπων καθι-
 σταῖναι δεσπότην, ὧν οὐδὲ τὸν ἀριθμὸν ἐξευρεῖν ῥᾶδιόν ἐστι,

γ. 1. ἐπαύσαντο] παύσανται pr Γ. 123, 2. τοσαύτην ε.
 124, 3. ἐλευθεροῦν ἀξιοῦσαι] ἐλευθέρους ἀξιοῦσιν εἶναι Γ. 125, 1. λοι-
 πὸν Γ': ἐπὶ λοιπὸν ε. 3. αὐτῶν Γ': αὐτῶν ε. 7. δι εἰς τοσοῦτον ε.
 126, 1. μὲν γὰ Γ': δι ε. 2. καὶ τὴν Γ': τὴν δι ε. 3. Ὀλυνθίοις
 καὶ Φλιασίοις πολεμοῦσιν ε. 5. τῷ ante τῆς add Γ. 6. ὡς add Γ.

- τὰς δὲ μεγίστας τῶν πόλεων μὴδ' αὐτὰς αὐτῶν εἶναι κυρίας, ἀλλ' ἀναγκάζειν δουλεύειν ἢ ταῖς μεγίσταις συμφοραῖς περιβάλλειν. ὃ δὲ πάντων δεινότατον, ὅταν τις ἴδῃ τοὺς τὴν ἡγεμονίαν ἔχειν ἀξιούντας ἐπὶ μὲν τοὺς Ἕλληνας καθ' ἑκάστην ἡμέραν στρατευομένους, πρὸς δὲ τοὺς βαρβάρους εἰς ἅπαντα τὸν χρόνον συμμαχίαν πεποιημένους.
- 129 Καὶ μηδεὶς ὑπολάβῃ με δυσκόλως ἔχειν, ὅτι τραχύτερον τούτων ἐμνήσθην, προειπὼν ὡς περὶ διαλλαγῶν ποιήσομαι τοὺς λόγους· οὐ γὰρ ἵνα πρὸς τοὺς ἄλλους διαβάλλω τὴν πόλιν τὴν Λακεδαιμονίων οὕτως εἴρηκα περὶ αὐτῶν, ἀλλ' ἔν' αὐτοὺς ἐκείνους παύσω, καθ' ὅσον
- 130 ὁ λόγος δύναται, τοιαύτην ἔχοντας τὴν γνώμην. ἔστι δὲ οὐχ οἷόν τ' ἀποτρέπειν τῶν ἀμαρτημάτων, οὐδ' ἐτέρων πράξεων πείθειν ἐπιθυμεῖν, ἢν μὴ τις ἐρόωμένως ἐπιτιμῆσθαι τοῖς παροῦσιν· χρεὶ δὲ κατηγορεῖν μὲν ἡγεῖσθαι τοὺς ἐπὶ βλάβῃ τοιαῦτα λέγοντας, νουθετεῖν δὲ τοὺς ἐπὶ ὠφελείᾳ λαιδοροῦντας. τὸν γὰρ αὐτὸν λόγον οὐχ ὁμοίως ὑπολαμβάνειν δεῖ, μὴ μετὰ τῆς αὐτῆς διανοίας λεγόμενον.
- 131 ἵνον. ἐπεὶ καὶ τοῦτ' ἔχομεν αὐτοῖς ἐπιτιμᾶν, ὅτι τῇ μὲν αὐτῶν πόλει τοὺς ὁμόρους εἰλωτεύειν ἀναγκάζουσι, τῷ δὲ κοινῷ τῷ τῶν συμμαχῶν οὐδὲν τοιοῦτον κατασκευάζουσι, ἐξὸν αὐτοῖς τὰ πρὸς ἡμᾶς διαλυσαμένοις ἅπαντας τοὺς βαρβάρους περιόικους ὅλης τῆς Ἑλλάδος κα-
- 132 ταστῆσαι. καίτοι χρεὶ τοὺς φύσει καὶ μὴ διὰ τύχην βεβημένα φρονοῦντας τοιοῦτοις ἔργοις ἐπιχειρεῖν πολὺ μᾶλλον ἢ τοὺς κησιώτας δασμολογεῖν, οὓς ἀξίον ἔστιν ἐλεεῖν, ὁρῶντας τούτους μὲν διὰ σπανιότητα τῆς γῆς ὄρη γεωργεῖν ἀναγκαζομένους, τοὺς δ' ἠπειρώτας δι' ἀφθονίαν

v. 1. αὐτῶν Γ: ἐαυτῶν ε. 128, 2. Ἕλληνας μόνον οὐχὶ καθ' ἑ. 129, 4. διαβάλλω pr Γ. 130, 1. ἔχοντας τὴν γνώμην Γ: γνώμην ἔχοντας ε. 4. παροῦσιν Γ: ἀμαρτάνουσι ε. 5. τοιαῦτα λέγοντας Γ: λαιδοροῦντας ε. 6. λαιδοροῦντας Γ: τοιαῦτα πράττοντας ε. 131, 5. τῷ ante τῶν add Γ. 4. ἐξὸν Γ: ἐξ ὧν ἵπται ε. ante ἅπαντας deletae in Γ litterae duae. 132, 4. τούτους Γ: τοὺς ε. γῆς τὰ ὄρη ε.

τῆς χώρας τὴν μὲν πλείστην αὐτῆς ἀργὸν περιορῶντας,
 ἐξ ἧς δὲ καρποῦνται τοσοῦτον πλοῦτον κεκτημένους.
 3 Ἠγοῦμαι δ', εἴ τινες ἄλλοθεν ποθεν ἐπελθόντες θεα-
 τὰί γένοιτο τῶν παρόντων πραγμάτων, πολλὴν ἂν αὐ-
 τοὺς καταγνῶναι μανίαν ἀμφοτέρων ἡμῶν, οἳ τινες οὕτω
 περὶ μικρῶν κινδυνεύομεν, ἐξὸν ἀδεῶς πολλὰ κεκτηῖσθαι,
 καὶ τὴν ἡμετέραν αὐτῶν χώραν διαφθείρομεν, ἀμελή-
 σαντας τὴν Ἀσίαν καρποῦσθαι. καὶ τῷ μὲν οὐδὲν προὔρ-
 γαιότερόν ἐστιν ἢ σκοπεῖν ἐξ ὧν μηδέποτε παυσόμεθα
 πρὸς ἀλλήλους πολεμοῦντες· ἡμεῖς δὲ τοσοῦτον δέομεν
 συγκρούειν τι τῶν ἐκείνου πραγμάτων ἢ ποιεῖν στασιάζ-
 ζειν, ὥστε καὶ τὰς διὰ τύχην αὐτῷ γεγενημένας ταρα-
 χὰς συνδιαλύειν ἐπιχειροῦμεν, οἳ τινες καὶ τοῖν στρατο-
 πέδοιιν τοῖν περὶ Κύπρον ἔωμεν αὐτὸν τῷ μὲν χρῆσθαι τὸ
 δὲ πολιορκεῖν, ἀμφοτέροισιν αὐτοῖν τῆς Ἑλλάδος ὄντοιν.
 5 οἳ τε γὰρ ἀφεστῶτες πρὸς ἡμᾶς τε οἰκείως ἔχουσι καὶ
 Λακεδαιμονίοις σφᾶς αὐτοὺς ἐνδιδόασιν, τῶν τε μετὰ
 Τριβιάζου στρατευομένων καὶ τοῦ πεζοῦ τὸ χρησιμώτα-
 τον ἐκ τῶνδε τῶν τόπων ἤθροισται, καὶ τοῦ ναυτικοῦ τὸ
 πλείστον ἀπ' Ἰωνίας συμπέπλευκεν, οἳ πολὺ ἂν ἤδιον
 κοινῇ τὴν Ἀσίαν ἐπόρθουν ἢ πρὸς ἀλλήλους ἕνεκα μικρῶν
 6 κινδύνων. ὧν ἡμεῖς οὐδεμίαν ποιούμεθα πρόνοιαν, ἀλλὰ
 περὶ μὲν τῶν Κυκλάδων νήσων ἀμφισβητοῦμεν, τσαύ-
 τας δὲ τὸ πλῆθος πόλεις καὶ τηλικαύτας τὸ μέγεθος
 δυνάμεις οὕτως εἰκῆ τῷ βαρβάρῳ παραδεδώκαμεν. τοι-
 γαροῦν τὰ μὲν ἔχει, τὰ δὲ μέλλει, τοῖς δ' ἐπιβουλεύει,
 7 δικαίως ἀπάντων ἡμῶν καταπεφρανηκώς. διαπέπρακται
 γὰρ ὁ τῶν ἐκείνου προγόνων οὐδεὶς πώποτε· τὴν τε γὰρ
 Ἀσίαν διωμολόγηται καὶ παρ' ἡμῶν καὶ παρὰ Λακε-
 δαιμονίων βασιλέως εἶναι, τὰς τε πόλεις τὰς Ἑλληνί-
 δας οὕτω κυρίως παρέλιφεν, ὥστε τὰς μὲν αὐτῶν κα-

v. 1. τῆς add Γ. 133, 1. ποθεν om Γ. 5. ἀμελήσαντες τοῦ
 τὴν ε. 134, 1. ἵστι προὔργαιερον ε. 2. οὐδέποτε ε. 3. πο-
 λεμοῦντες πρὸς ἀλλήλους ε. 5. τύχας — διαλύειν ε. 8. αὐτοῖν
 ἐκ τῆς ε. 135, 3. τριβιάζου Γ. 5. πλείστον μέρος ἀπ' ε. 136, 3. πό-
 λεις Γ: τριήρεις ε.

τασκάπτειν, ἐν δὲ ταῖς ἀκροπόλεσι ἐντερχίζειν. καὶ ταῦτα πάντα γέγονε διὰ τὴν ἡμετέραν ἀνοίαν, ἀλλ' οὐ διὰ τὴν ἐκείνου δύναμιν.

⁶⁹
138 "Καίτοι τινὲς θαυμάζουσι τὸ μέγεθος τῶν βασιλείωσ
πραγμάτων, καὶ φασὶν αὐτὸν εἶναι δυσπολέμητον, δι-
εξιόντες ὡς πολλὰς τὰς μεταβολὰς τοῖς Ἑλλησι πε-
ποίηκεν. Ἐγὼ δ' ἠγοῦμαι μὲν τοὺς ταῦτα λέγοντας
οὐκ ἀποτρέπειν ἀλλ' ἐπισπεύδειν τὴν στρατείαν· εἰ γὰρ
ἡμῶν ὁμοιοφάντων αὐτὸς ἐν ταραχαῖς ὧν χαλεπὸς
ἔσται προσπολεμεῖν, ἢ που σφόδρα χρή δεδιέναι τὸν και-
ρὸν ἐκείνον, ὅταν τὰ μὲν τῶν βαρβάρων καταστῆ καὶ διὰ
μίας γένηται γνώμη, ἡμεῖς δὲ πρὸς ἀλλήλους ὡσπερ
139 νῦν πολεμικῶς ἔχωμεν. οὐ μὴν οὐδ' εἰ συναγορεύουσι
τοῖς ὑπ' ἐμοῦ λεγομένοις, οὐδ' ὡς ὀρθῶς περὶ τῆς ἐκείνου
δυνάμεως γινώσκουσιν. εἰ μὲν γὰρ ἀπέφαινον αὐτὸν
ἅμα τοῖν πόλεσιν ἀμφοτέροισιν πρότερόν ποτε περιγεγενη-
μένον, εἰκότως ἂν ἡμᾶς καὶ νῦν ἐκφοβεῖν ἐπεχείρουν· εἰ
δὲ τοῦτο μὲν μὴ γέγονεν, ἀντιπάλων δ' ὄντων ἡμῶν καὶ
Λακεδαιμονίων προσθέμενος τοῖς ἑτέροις ἐπικινδύστερα τὰ
πράγματα θάτερόν ἐποίησεν, οὐδὲν ἐστὶ τοῦτο σημεῖον
τῆς ἐκείνου ῥώμης. ἐν γὰρ τοῖς τοιούτοις καιροῖς πολ-
λάκις μικραὶ δυνάμεις μεγάλας τὰς ῥοπὰς ἐποίησαν,
ἐπεὶ καὶ περὶ Χίων ἔχοιμ' ἂν τοῦτον τὸν λόγον εἰπεῖν,
ὡς ὀποτέροις ἐκείνοι προσθέσθαι βουληθεῖεν, οὗτοι κατὰ
140 θάλατταν κρείττους ἦσαν. ἀλλὰ γὰρ οὐκ ἐκ τούτων δί-
καιόν ἐστι σκοπεῖν τὴν βασιλείωσ δύναμιν, ἐξ ὧν μεθ'
ἐκατέρων γέγονεν, ἀλλ' ἐξ ὧν αὐτὸς ὑπὲρ αὐτοῦ πεπο-
λέμηκεν. καὶ πρῶτον μὲν ἀποστάσης Αἰγύπτου τί δια-
πέπρακται πρὸς τοὺς ἔχοντας αὐτήν; οὐκ ἐκείνος μὲν
ἐπὶ τὸν πόλεμον τοῦτον κατέπεμψε τοὺς εὐδοκιμωτάτους
Περσῶν, Ἀβροκόμαν καὶ Τιθραύστην καὶ Φαρνάβαζον,

v. 1. τειχίζειν 5. 138, 3. μεταβολὰς ἐν τοῖς Ἑλλησι πεποληται 5.
4. τοὺς ταῦτα Γ: ταῦτα τοὺς 5. 6. ὁμοιοφάντων ὑπάντων ἀ-
τὸς 5. 139, 4. ταῖν πόλεσιν ἀμφοτέροισιν 5. 6. μὴ Γ: μηδέποτε 5.
8. θάτερό Γ: τούτων 5. 10. τὰς add Γ. 140, 3. αὐτοῦ Γ:
ἐαυτοῦ 5. 7. Ἀβροκόμαν 5.

οὔτοι δὲ τρεῖς ἔτη μείναντες, καὶ πλείω κακὰ παθόντες ἢ ποιήσαντες, τελευτῶντες οὕτως αἰσχρῶς ἀπηλλάγησαν, ὅστε τοὺς ἀφροσύνας μηκέτι τὴν ἐλευθερίαν ἀγαπᾶν, ἀλλ' ἤδη καὶ τῶν ὁμῶρων ζητεῖν ἐπάρχειν. Μετὰ δὲ ταῦτ' ἐπ' Εὐαγόραν στρατεύσας, ὃς ἄρχει μὲν μιᾶς πόλεως, ἐν δὲ ταῖς συνθήκαις ἔκδοτός ἐστιν, οἰκῶν δὲ νῆσον κατὰ μὲν θάλατταν προδεδυστύχηκεν, ὑπὲρ δὲ τῆς χώρας τρισχιλίους ἔχει μόνον πελταστάς, ἀλλ' ὅμως οὕτω ὡς ταπεινῆς δυνάμεως οὐ δύναται περιγενέσθαι βασιλεὺς πολεμῶν, ἀλλ' ἤδη μὲν ἕξ ἔτη διατέτριφεν, εἰ δὲ θεῖ τὰ μέλλοντα τοῖς γεγενημένοις τεκμαίρεσθαι, πολὺ πλείων ἔλπις ἐστὶν ἕτερον ἀποσιῆναι πρὶν ἐκεῖνον ἐκπολιορκηθῆναι· τοιαῦται βραδυτῆτες ἐν ταῖς πράξεσι ταῖς βασιλείας ἐνεσιον. Ἐν δὲ τῷ πολέμῳ τῷ περὶ Ῥόδον ἔχων μὲν τοὺς Λακεδαιμονίων συμμάχους εὐνοὺς διὰ τὴν χαλεπότητα τῶν πολιτειῶν, χρώμενος δὲ ταῖς ὑπηρεσίαις ταῖς παρ' ἡμῶν, στρατηγούντος δ' αὐτῷ Κόνωνος, ὃς ἦν ἐπιμελείστατος μὲν τῶν στρατηγῶν, πιστότατος δὲ τοῖς Ἕλλησιν, ἐμπειρότατος δὲ τῶν πρὸς τὸν πόλεμον κινδύνων, τειοῦτον λαβὼν συναγωνιστὴν τρία μὲν ἔτη περιεῖδε τὸ ναυτικὸν τὸ προκινδυνεῦον ὑπὲρ τῆς Ἀσίας ὑπὸ τριήρων ἑκατὸν μόνων πολιορκούμενον, πεντεκαίδεκα δὲ μηνῶν τοὺς στρατιώτας τὸν μισθὸν ἀπεστέρησεν, ὥστε τὸ μὲν ἐπ' ἐκείνῳ πολλάκις ἂν διελύθησαν, διὰ δὲ τὸν ἐφροσύνα κίνδυνον καὶ τὴν συμμαχίαν τὴν περὶ Κόρινθον συστάσασαν μόλις ποτὲ ναυμαχοῦντες ἐνίκησαν. Κατὰ ταῦτ' ἐστὶ τὰ βασιλικώτατα καὶ σεμνότατα τῶν ἐκείνῳ πεπραγμένων, καὶ περὶ ὧν οὐδέποτε παύονται λέγοντες οἱ βουλόμενοι τὰ τῶν βαρβάρων μεγάλα ποιεῖν, ὥστ' οὐδεὶς ἂν ἔχοι τοῦτ' εἰπεῖν, ὡς οὐ δικαίως χροῦμαι

141, 2. πόλις ἐν Γ': πόλις τῶν ἐν Κύπρῳ ἐν 5.

4. θάλασσαν 5.

5. εἶχε 5.

142, 1. Ῥόδον] Κνίδον Hier. Wolfius:

4. Κόνωνος Wolfius, κοινωρος Γ': ceteri κίμωνος.

8. τὸ προ-

κινδυνεῦον ὑπὲρ τῆς Ἀσίας Γ': τὸ περὶ τὴν Ἀσίαν 5.

9. μόνον 5.

δὲ οἱ Γ'.

12. ἐφροσύνα κίνδυνον καὶ τὴν συμμαχίαν] ἐφροσύνα καὶ συμμαχίαν pr Γ'.

143, 1. ποτὲ ὡς Γ'.

5. δικαίως 5.

τοῖς παραδείγμασιν, οὐδ' ὡς ἐπὶ μικροῖς διατρίβω τὰς
 144 μεγίστας τῶν πράξεων παραλείπων· φεύγων γὰρ ταύ-
 την τὴν αἰτίαν τὰ κάλλιστα τῶν ἔργων διήλθον, οὐκ
 ἀμνημονῶν οὐδ' ἐκείνων, ὅτι Δερκυλίδας μὲν χιλιούς
 ἔχων ὀπλίτας τῆς Αἰολίδος ἐπῆρξε, Δράκων δὲ Ἀταρνεία
 καταλαβὼν καὶ τρισχιλίους πελταστὰς συλλέξας τὸ Μύ-
 σιον πεδῖον ἀνάστατον ἐποίησε, Θίβρων δὲ ὀλίγω πλεί-
 ους τούτων διαβιβάσας τὴν Λυδίαν ἄπασαν ἐπόρθησεν,
 Ἀγησίλαος δὲ τῷ Κύρου στρατεύματι χρώμενος μικροῦ
 145 δεῖν τῆς ἐντὸς Ἄλφειας χώρας ἐκράτησεν. Καὶ μὴν οὐ-
 δὲ τὴν στρατιάν τὴν μετὰ βασιλέως περιπολοῦσαν,
 οὐδὲ τὴν Περσῶν ἀνδρίαν ἄξιον φοβηθῆναι· καὶ γὰρ ἐκείνοι
 φανερώς ἐπεδείχθησαν ὑπὸ τῶν Κύρου συναναβάντων οὐδὲν
 71 βελτίους ὄντες τῶν ἐπὶ θαλάττῃ· τὰς μὲν γὰρ ἄλλας
 μάχας ὅσας ἠτήθησαν ἐῶ, καὶ τίδημι στασιάζειν αὐ-
 τοὺς καὶ μὴ βούλεσθαι προθύμως πρὸς τὸν ἀδελφὸν τὸν
 146 βασιλέως διακινδυνεύειν. ἀλλ' ἐπειδὴ Κύρου τελευτήσαν-
 τος συνῆλθον ἅπαντες οἱ τὴν Ἀσίαν κατοικοῦντες, ἐν τού-
 τοις τοῖς καιροῖς οὕτως αἰσχροῶς ἐπολέμησαν, ὥστε μη-
 δένα λόγον ὑπολιπεῖν τοῖς εἰθισμένοις τὴν Περσῶν ἀν-
 δρίαν ἐπαινεῖν. λαβόντες γὰρ ἑξακισχιλίους τῶν Ἑλ-
 λήνων οὐκ ἀριστινὴν ἐπιλεγμένους, ἀλλ' οἱ διὰ φαν-
 λότητα ἐν ταῖς αὐτῶν οὐχ οἰοί τ' ἦσαν ζῆν, ἀπείρους μὲν
 τῆς χώρας ὄντας, ἐρήμους δὲ συμμάχων γεγεννημένους,
 προδομένους δ' ὑπὸ τῶν συναναβάντων, ἀπεστερημέ-
 147 νους δὲ τοῦ στρατηγοῦ μεθ' οὗ συνηκολούθησαν, τοσοῦτον
 αὐτῶν ἦττους ἦσαν, ὥσθ' ὁ βασιλεὺς ἀπορήσας τοῖς
 παροῦσι πράγμασι καὶ καταφρονήσας τῆς περὶ αὐτὸν δυ-
 νάμειος τοὺς ἄρχοντας τοὺς τῶν ἐπικούρων ὑποσπόνδους

144, 1. παραλιπὼν ε. 3. Δερκυλλίδας ε. 4. ἐπῆρξε ε.
 6. Θίβρων ε. 7. πᾶσαν ε. 8. Κύρου Γ: Κοραῆς Κυρεῖω.
 145, 1. χώρας ἀπίσης ἐκράτησε ε. μὴν add Γ. 2. μετὰ τοῦ βα-
 σιλέως Γ. 5. θαλάττης ε. 7. τὸν βασ. Γ: τοῦ βασ. ε. 146, 4. ὑπο-
 λιπεῖν ε. τὴν τῶν Περσῶν ε. 6. ἐπιλεγμένους Γ: μὲν ἐπιλε-
 λεγμένους ε. 7. ταῖς ἐαντῶν πόλεσιν οὐχ ε. 9. προδομένους ε.
 147, 2. ἦττους αὐτῶν ε. 4. ἐπικούρων Γ: Ἑλλήνων ε.

συλλαβεῖν ἐτόλμησεν, ὡς εἰ τοῦτο παρανομήσεις συντα-
 ράξων τὸ στρατόπεδον, καὶ μᾶλλον εἴλετο περὶ τοὺς θεοὺς
 ἔξαμαρτεῖν ἢ πρὸς ἐκείνους ἐκ τοῦ φανεροῦ διαγωνισα-
 σθαι. διαμαρτῶν δὲ τῆς ἐπιβουλῆς, καὶ τῶν στρατιω-
 τῶν συρμεινάντων καὶ καλῶς ἐνεγκόντων τὴν συμφο-
 ράν, ἀπιοῦσιν αὐτοῖς Τισσαφέρην καὶ τοὺς ἰππέας συνέ-
 περιψεν, ὑφ' ὧν ἐκείνοι παρὰ πᾶσαν ἐπιβουλευόμενοι τὴν
 ὁδὸν ὁμοίως διεπορεύθησκον ὡπερὰν εἰ προπεμπόμενοι,
 μάλιστα μὲν φοβούμενοι τὴν ἀοίκητον τῆς χώρας, μέγιστον
 δὲ τῶν ἀγαθῶν νομίζοντες εἰ τῶν πολεμίων ὡς πλείστοις
 ἐντίχοιεν. κεφάλαιον δὲ τῶν εἰρημένων· ἐκείνοι γὰρ, οὐκ
 ἐπὶ λείαν ἐλθόντες οὐδὲ κόμην καταλαβόντες, ἀλλ' ἐπ'
 αὐτὸν τὸν βασιλέα στρατεύσαντες, ἀσφαλέστερον κατέ-
 βησαν τῶν περὶ φιλίας ὡς αὐτὸν πρεσβευόντων. ὥστε
 μοι δοκοῦσιν ἐν ἅπασιν τοῖς τόποις σαφῶς ἐπιδεδείχθαι
 τὴν αὐτῶν μαλακίαν· καὶ γὰρ ἐν τῇ παραλίᾳ τῆς
 Ἀσίας πολλὰς μάχας ἤττηνται, καὶ διαβάντες εἰς τὴν
 Εὐρώπην δίκην ἔδοσαν (οἱ μὲν γὰρ αὐτῶν κακῶς ἀπώ-
 λοντο, οἱ δ' αἰσχροῦς ἐσώθησαν), καὶ τελευτῶντες ὑπ'
 αὐτοῖς τοῖς βασιλείοις καταγέλαστοι γέγονασιν.

² "Καὶ τούτων οὐδὲν ἀλόγως γέγονεν, ἀλλὰ πάντ' εἰκό-
 τως ἀποβέβηκεν· οὐ γὰρ οἶόν τε τοὺς οὕτω τρεφομένους
 καὶ πολιτευομένους οὔτε τῆς ἄλλης ἀρετῆς μετέχειν οὔτ'
 ἐν ταῖς μάχαις τρόπαιον ἰστάναι τῶν πολεμίων. πῶς
 γὰρ ἐν τοῖς ἐκείνων ἐπιτηδεύμασιν ἐγγενέσθαι δύναται
 ἂν ἢ στρατηγὸς δεινὸς ἢ στρατιώτης ἀγαθός, ὧν τὸ μὲν
 πλείστον ἐστὶν ὄχλος ἄτακτος καὶ κινδύνων ἀπειρος, πρὸς
 μὲν τὸν πόλεμον ἐκλελυμένος, πρὸς δὲ τὴν δουλείαν ἄμει-
 νον τῶν παρ' ἡμῖν οἰκετῶν πεπαιδευμένος, οἱ δ' ἐν ταῖς
 μεγίσταις δόξαις ὄντες αὐτῶν ὁμαλῶς μὲν οὐδὲ κοινῶς οὐδὲ
 πολιτικῶς οὐδεπώποτ' ἐβίωσαν, ἅπαντα δὲ τὸν χρόνον

148, 1. ἐπιβολῆς Γ. 2. ἐνεγκόντων ζ. 3. Τισσαφέρην ζ.

149, 2. ἐπὶ λείαν Γ: ἐπιμείλιον vel ἐπὶ μὲν λείαν ζ, Coraëis ἐπὶ
 Μυσῶν λείαν. 4. ὡς αὐτὸν Γ: αὐτοῦ ζ, auctore Wolfio: libri
 enim ceteri αὐτῶν. 9. ὑπ' Γ: ἐπ' ζ. 150, 2. οὐ Γ: οὐδὲ ζ.

4. ἴστασθαι ζ. 5. γὰρ ἂν ἐν ζ.

διάγουσιν εἰς μὲν τοὺς ὕβριζοντες τοῖς δὲ δουλεύοντες, ὡς
 ἂν ἄνθρωποι μάλιστα τὰς φύσεις διαφθαρείεν, καὶ τὰ
 μὲν σώματα διὰ τοὺς πλοῦτους τρυφῶντες, τὰς δὲ
 ψυχὰς διὰ τὰς μοναρχίας ταπεινὰς καὶ περιδεεῖς ἔχον-
 τες, ἐξεταζόμενοι πρὸς αὐτοῖς τοῖς βασιλείοις καὶ προ-
 κλινοῦμενοι καὶ πάντα τρόπον μικρὸν φρονεῖν μελετῶν-
 τες, θνητὸν μὲν ἄνδρα προσκυνοῦντες καὶ δαίμονα προσ-
 αγορεύοντες, τῶν δὲ θεῶν μᾶλλον ἢ τῶν ἀνθρώπων ὀλι-
 152 γωροῦντες. τοιγαροῦν οἱ καταβαίνοντες αὐτῶν ἐπὶ θά-
 λατταν, οὓς καλοῦσι σατράπας, οὐ καταισχύνοῦσι τὴν
 ἐκεῖ παιδευσιν, ἀλλ' ἐν τοῖς ἡθεσι τοῖς αὐτοῖς διαμένου-
 σι, πρὸς μὲν τοὺς φίλους ἀπίστως πρὸς δὲ τοὺς ἐχθροὺς
 ἀνάνδρως ἔχοντες, καὶ τὰ μὲν ταπεινῶς τὰ δ' ὑπερηφά-
 νως ζῶντες, τῶν μὲν συμμάχων καταφρονοῦντες, τοὺς δὲ
 153 πολεμίους θεραπεύοντες. τὴν μὲν γε μετ' Ἀγησιλάου
 στρατιὰν ὀκτὼ μῆνας ταῖς αὐτῶν δαπάναις διέθρεψαν,
 τοὺς δ' ὑπὲρ αὐτῶν κινδυνεύοντας ἐτίρου τοσοῦτον χρόνον
 τὸν μισθὸν ἀπεστέρησαν· καὶ τοῖς μὲν Κισθίηνην καταλα-
 βούσιν ἑκατὸν τάλαντα δίνεμιαν, τοὺς δὲ μεθ' αὐτῶν
 εἰς Κύπρον στρατευσαμένους μᾶλλον ἢ τοὺς αἰχμαλώ-
 154 τούς ὕβριζον. ὡς δ' ἀπλῶς εἰπεῖν καὶ μὴ καθ' ἐν
 ἑαστον ἀλλ' ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ, τίς ἢ τῶν πολεμησάντων
 αὐτοῖς οὐκ εὐδαίμονήσας ἀπῆλθεν, ἢ τῶν ὑπὲρ ἐκείνοις γε-
 73 νομένων οὐκ αἰκισθεὶς τὸν βίον ἔτελεύτησεν; οὐ Κόνωνα
 μὲν, ὃς ὑπὲρ τῆς Ἀσίας στρατηγήσας τὴν ἀρχὴν τὴν
 Λακεδαιμονίων κατέλυσεν, ἐπὶ θανάτῳ συλλαβεῖν ἐτόλ-
 μησαν, Θεμιστοκλέα δ', ὃς ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος αὐτοῖς
 155 κατεναμάχησε, τῶν μεγίστων δωρεῶν ἠξίωσαν; καί-
 τοι πῶς χορὴ τὴν τούτων φιλίαν ἀγαπᾶν, οὐ τοὺς μὲν εὐ-
 εργέτας τιμωροῦνται, τοὺς δὲ κακῶς ποιοῦντας οὕτως

v. 1. ὄσαντι — διαφθαρέμενοι ε. 5. ἐξεταζόμενοι δὲ πρὸς ε.
 προκλινοῦμενοι ε. 8. ὀλιγοῦντες Γ: καταφρονοῦντες ε.
 152, 3. ἐκεῖ Γ: ἐκείνων ε. 153, 3. κινδυνεύσαντας ε. 5. μεθ'
 ἑαυτῶν ε. 154, 1. ἐν add Γ. 5. τὴν Λακεδαιμονίων ἀρχὴν ε.
 6. θάνατον ε. 7. ὃς a correctore habet Γ. 155, 1. τῶν Γ:
 καὶ ε.

ἐπιφανῶς κολακεύουσιν; Περὶ τίνες δ' ἡμῶν οὐκ ἐξαμαρτήκασι; ποῖον δὲ χρόνον διαλελοίπασι ἐπιβουλεύοντες τοῖς Ἕλλησιν; τί δ' οὐκ ἐχθρὸν αὐτοῖς ἔστι τῶν παρ' ἡμῖν, οἳ καὶ τὰ τῶν θεῶν ἔδη καὶ τοὺς νεῶς συλᾶν δὲν τῷ προτέρῳ πολέμῳ καὶ κατακάειν ἐτόλμησαν; διὸ καὶ τοὺς Ἰωνας ἄξιον ἐπαινεῖν, ὅτι τῶν ἐμπροσθέντων ἱερῶν ἐπηράσαντο εἴ τινας κινήσειαν ἢ πάλιν εἰς τὰρχαῖα καταστῆσαι βουληθεῖεν, οὐκ ἀποροῦντες πόθεν ἐπισκευάσωσι, ἀλλ' ἔν' ὑπόμνημα τοῖς ἐπιγιγνομένοις ἢ τῆς τῶν βαρβάρων ἀσεβείας, καὶ μηδεὶς πιστεύῃ τοῖς τοιαῦτα εἰς τὰ τῶν θεῶν ἐξαμαρτεῖν τολμῶσιν, ἀλλὰ καὶ φυλάττωνται καὶ δεδίωσι, ὁρῶντες αὐτοὺς οὐ μόνον τοῖς σώμασιν ἡμῶν ἀλλὰ καὶ τοῖς ἀναθήμασι πολεμήσαντας.

Ἐγὼ δὲ καὶ περὶ τῶν πολιτῶν τῶν ἡμετέρων τοιαῦτα διελθεῖν. καὶ γὰρ οὗτοι πρὸς μὲν τοὺς ἄλλους, ὅσοις πεπολεμήκασι, ἅμα διαλλάττονται καὶ τῆς ἐχθρας τῆς γεγεννημένης ἐπιλανθάνονται, τοῖς δ' ἡπειρώταις οὐδ' ὅταν εὖ πάσχωσι χάριν ἴσασιν· οὕτως ἀείμνηστον τὴν ὀργὴν πρὸς αὐτοὺς ἔχουσι. καὶ πολλῶν μὲν οἱ πατέρες ἡμῶν μηδισμοῦ θάνατον κατέγνωσαν, ἐν δὲ τοῖς συλλόγοις ἔτι καὶ νῦν ἀρὰς ποιοῦνται, πρὶν ἄλλο τι χρηματίζεσθαι, εἴ τις ἐπικηρυκεύεται Πέρσαις τῶν πολιτῶν. Ἐνμολπίδαι δὲ καὶ κήρυκες ἐν τῇ τελευτῇ τῶν μυστηρίων διὰ τὸ τούτων μῖσος καὶ τοῖς ἄλλοις βαρβάροις εἰργασθαι τῶν ἱερῶν, ὥσπερ τοῖς ἀνδροφόνοις, προαγορεύουσιν. οὕτω δὲ φύσει πολεμικῶς πρὸς αὐτοὺς ἔχομεν, ὥστε καὶ τῶν μύθων ἡδιστα συνδιατρίβομεν τοῖς Τρωέκοις καὶ Περσικοῖς, δι' ὧν ἔστι πυνθάνεσθαι τὰς ἐκείνων συμφοράς. εὐροὶ δ' ἂν τις ἐκ μὲν τοῦ πολέμου τοῦ πρὸς τοὺς βαρ-

v. 1. ἐξαμαρτάνουσιν ε. 2. διαλελοίπασι οὐκ ἐπιβουλεύοντες ε.
156, 1. κατακάειν ε. 3. εἰ] εἴ τι Valcken. ad Herodot. 5, 102.
κινήσειαν Γ': οἰκοδομήσειεν ε. τὰ ἄρχαῖα ε. 4. πόθεν Γ':
vulgo ὅθεν vel ὁπόθεν. 7. θεῶν ἔδη ἐξαμαρτεῖν τολμήσασιν ε.
157, 1. ἡμετέρων πολλὰ τοιαῦτα ε. 4. προγεγεννημένης ε. 5. πρὸς
αὐτοὺς τὴν ὀργὴν ε. 10. τελευτῇ Γ'.

- βάρους ὕμνους πεποιημένους, ἐκ δὲ τοῦ πρὸς τοὺς Ἑλ-
 ληνας θρήνους ἡμῖν γεγενημένους, καὶ τοὺς μὲν ἐν ταῖς
 ἑορταῖς ἀδομένους, τῶν δ' ἐπὶ ταῖς συμφοραῖς ἡμῶν
 159 μεμνημένους. οἶμαι δὲ καὶ τὴν Ὀμήρου ποίησιν μείζω
 λαβεῖν δόξαν, ὅτι καλῶς τοὺς πολεμήσαντας τοῖς βαρ-
 βάροις ἐνεκωμίασε, καὶ διὰ τοῦτο βουλευθῆναι τοὺς προ-
 γόνους ἡμῶν ἐντιμον αὐτοῦ ποιῆσαι τὴν τέχνην ἐν τε τοῖς
 τῆς μουσικῆς ἄθλοις καὶ τῇ παιδεύσει τῶν νεωτέρων, ἵνα
 πολλάκις ἀκούοντες τῶν ἐπιῶν ἐκμανθάνωμεν τὴν ἔχθραν
 τὴν ὑπάρχουσαν πρὸς αὐτούς, καὶ ζηλοῦντες τὰς ἀρε-
 τὰς τῶν στρατευσαμένων ἐπὶ Τροίαν τῶν αὐτῶν ἔργων
 ἐκείνοις ἐπιθυμῶμεν.
- 160 Ὡστε μοι δοκεῖ πολλὰ λίαν εἶναι τὰ παρακλενο-
 μενα πολεμεῖν αὐτοῖς, μάλιστα δ' ὁ παρῶν καιρὸς, ἐν
 οὐκ ἀφετίον· καὶ γὰρ αἰσχρὸν παρόντι μὲν μὴ χρῆσθαι,
 παρελθόντος δ' αὐτοῦ μεμνηῆσθαι. τί γὰρ ἂν καὶ βου-
 ληθῆμεν ἡμῖν προσγενέσθαι, μέλλοντες βασιλεῖ πολε-
- 161 μεῖν, ἔξω τῶν νῦν ὑπαρχόντων; οὐκ Αἴγυπτος μὲν αὐτοῦ
 καὶ Κύπρος ἀφέστηκε, Φοινίκη δὲ καὶ Συρία διὰ τὸν
 πόλεμον ἀνάστατοι γέγονασι, Τύρος δ', ἐφ' ἣ μὲγ' ἐφρό-
 νησεν, ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν τῶν ἐκείνου κατείληπται; τῶν
 δ' ἐν Κιλικίᾳ πόλεων τὰς μὲν πλείστας οἱ μεθ' ἡμῶν
 ὄντες ἔχουσι, τὰς δ' οὐ χαλεπὸν ἐστὶ κήσασθαι. Λυ-
- 162 κίας δ' οὐδ' εἰς πώποτε Περσῶν ἔκρατήσεν. Ἐκα-
 τώμως δ' ὁ Καρίας ἐπίσταθμος τῇ μὲν ἀληθείᾳ πολὺν
 ἤδη χρόνον ἀφέστηκεν, ὁμολογήσει δ' ὅταν ἡμεῖς βουλη-
 θῶμεν. ἀπὸ δὲ Κνίδου μέχρι Σινώπης Ἕλληνας τὴν Ἀσίαν
 παροικοῦσιν, οὓς οὐ δεῖ πείθειν ἀλλὰ μὴ κωλύειν πολε-
 μεῖν. Καίτοι τοιούτων ὀρητηγρίων ὑπαρξάντων, καὶ
 τοσούτου πολέμου τὴν Ἀσίαν περιστάντος, τί δεῖ τὰ

v. 1. τοὺς add I. 3. τῶν δὲ] τοὺς δὲ I. 159, 7. πρὸς αὐ-
 τοὺς ὑπάρχουσαν 5. 8. ἐπὶ Τροίαν om I. 160, 2. quae post
 ὃν οὐκ ἀφετίον vulgo ponunt, οὐ σαφέστερον οὐδέν, a pr I ommissa
 ante illa ὃν οὐκ ἀφετίον ponit rc mg I. 4. βουλευθῆμεν 5.
 161, 4. τῶν ante ἐκείνου om I. 162, 1. Ἐκατόμμος 5. 6. Καί-
 τοι I: καὶ 5.

συμβησόμενα λίαν ἀκριβῶς ἐξετάζειν; ὅπου γὰρ μικρῶν μερῶν ἤττους εἰσίν, οὐκ ἄδηλον ὡς ἂν διατεθεῖεν, εἰ πᾶσιν ἡμῖν πολεμεῖν ἀναγκασθεῖεν. ἔχει δ' οὕτως. ἐὰν μὲν ὁ βάρβαρος ἐρῶμενεστέρως κατάσχη τὰς πόλεις τὰς ἐπὶ θαλάττῃ, φρουρὰς μείζους ἐν αὐταῖς ἢ νῦν ἔγκαταστήσας, τάχ' ἂν καὶ τῶν νήσων αἱ περὶ τὴν ἠπειρον, οἷον Ῥόδος καὶ Σάμος καὶ Χίος, ἐπὶ τὰς ἐκείνου τύχας ἀποκλίναιεν· ἦν δ' ἡμεῖς αὐτὰς πρότεροι καταλάβωμεν, εἰκὸς τοὺς τὴν Λυδίαν καὶ Φρυγίαν καὶ τὴν ἄλλην τὴν ὑπερκειμένην χώραν οἰκοῦντας ἐπὶ τοῖς ἐντεῦθεν ὀρμωμένοις εἶναι. Διὸ δεῖ σπεύδειν καὶ μηδεμίαν ποιεῖσθαι διατριβήν, ἵνα μὴ πάθωμεν ὅπερ οἱ πατέρες ἡμῶν. ἐκεῖνοι γὰρ ὑστερίσαντες τῶν βαρβάρων καὶ προέμενοι τινὰς τῶν συμμάχων ἠναγκάσθησαν ὀλίγοι πρὸς πολλοὺς κινδυνεύειν, ἐξὸν αὐτοῖς προτέροις διαβάσιν εἰς τὴν ἠπειρον μετὰ πάσης τῆς τῶν Ἑλλήνων δυνάμεως ἐν μέρει τῶν ἔθνῶν ἕκαστον χειροῦσθαι. δέδεικται γάρ, ὅταν τις πολεμῇ πρὸς ἀνθρώπους ἐκ πολλῶν τόπων συλλεγομένους, ὅτι δεῖ μὴ περιμένειν ἕως ἂν ἐπιστῶσιν, ἀλλ' ἔτι διεσπαρμένοις αὐτοῖς ἐπιχειρεῖν. ἐκεῖνοι μὲν οὖν προεξαμαρτόντες ἅπαντα ταῦτ' ἐπηνωρθώσαντο, καταστάντες εἰς τοὺς μεγίστους ἀγῶνας· ἡμεῖς δ' ἂν σωφρονῶμεν, ἐξ ἀρχῆς φυλαξόμεθα, καὶ πειρασόμεθα φθῆναι περὶ τὴν Λυδίαν καὶ τὴν Ἰωνίαν στρατόπεδον ἐγκαταστήσαντες, εἰδότες ὅτι καὶ βασιλεὺς οὐχ ἐκόντων ἄρχει τῶν ἠπειρωτῶν, ἀλλὰ μείζω δύναμιν περὶ αὐτὸν ἐκάστων αὐτῶν ποιησάμενος· ἥς ἡμεῖς ὅταν κρείττω διαβιβάσωμεν, ὁ βουλευθέντες ῥαδίως ἂν ποιήσαιμεν, ἀσφαλῶς ἅπασαν τὴν Ἀσίαν καρπωσόμεθα. πολὺ δὲ κάλλιον ἐκείνῳ περὶ τῆς βασιλείας πολεμεῖν, ἢ πρὸς ἡμᾶς αὐτοὺς περὶ τῆς ἡγεμονίας ἀμφισβητεῖν.

v. 1. ἐξετάζειν Γ: προαγορεύειν ς. 2. οὐκ ἄδηλον ὡς Γ: πῶς ς.
 163, 4. αἱ περὶ Γ: αἱ εἰσι περὶ ς. 164, 3. ὑστερήσαντες ς. προσ-
 ἔμενοι Γ. 165, 1. χειροῦσασθαι ς. 2. συλλεγομένους τόπων ς.
 3. ἐπιστῶσιν Γ: ἀθροισθῶσιν ς. 4. οὖν οἷα Γ. προεξαμαρ-
 τόντες Γ. 8. καὶ τὴν Γ: καὶ περὶ τὴν ς. 166, 3. ὁπόταν ς.

- 167 " Ἄξιον δ' ἐπὶ τῆς νῦν ἡλικίας ποιήσασθαι τὴν στρα-
 τείαν, ἵν' οἱ τῶν συμφορῶν κοινωνήσαντες, οὗτοι καὶ τῶν
 ἀγαθῶν ἀπολαύσωσι καὶ μὴ πάντα τὸν χρόνον δυστυ-
 χοῦντες διαγάρωσιν. ἱκανὸς γὰρ ὁ παρεληλυθὼς, ἐν ᾧ
 τί τῶν δεινῶν οὐ γέγονεν; πολλῶν γὰρ κακῶν τῇ φύσει
 τῇ τῶν ἀνθρώπων ὑπαρχόντων αὐτοὶ πλείω τῶν ἀναγ-
 καίων προσεξευρήκαμεν, πολέμους καὶ στάσεις ἡμῖν ἀν-
 168 τοῖς ἐμποιήσαντες, ὥστε τοὺς μὲν ἐν ταῖς αὐτῶν ἀνόμως
 ῥαπόλλυσθαι, " τοὺς δ' ἐπὶ ξένης μετὰ παιδῶν καὶ γυναι-
 κῶν ἀλᾶσθαι, πολλοὺς δὲ δι' ἔνδειαν τῶν καθ' ἡμέραν
 ἐπικουρεῖν ἀναγκαζομένους ὑπὲρ τῶν ἐχθρῶν τοῖς φίλοις
 μαχομένους ἀποθνήσκειν. ὑπὲρ ὧν οὐδεὶς πώποτ' ἠγα-
 νάκτησεν, ἀλλ' ἐπὶ μὲν ταῖς συμφοραῖς ταῖς ὑπὸ τῶν
 ποιητῶν συγκειμέναις δακρῦειν ἀξιοῦσιν, ἀληθινὰ δὲ πάθη
 πολλὰ καὶ δεινὰ γινόμενα διὰ τὸν πόλεμον ἐφορῶντες
 τοσοῦτου δέουσιν ἔλσειν, ὥστε καὶ μᾶλλον χαίρουσιν ἐπὶ
 169 τοῖς ἀλλήλων κακοῖς ἢ τοῖς αὐτῶν ἰδίοις ἀγαθοῖς. ἴσως
 δ' ἂν καὶ τῆς ἐμῆς εὐηθείας πολλοὶ καταγελάσειαν, εἰ
 δυστυχίας ἀνδρῶν ὄδυροίμην ἐν τοῖς τοιοῦτοις καιροῖς,
 ἐν οἷς Ἰταλία μὲν ἀνάστατος γέγονε, Σικελία δὲ κατα-
 δεδούλωται, τοσαῦται δὲ πόλεις τοῖς βαρβάρους ἐκδίδον-
 ται, τὰ δὲ λοιπὰ μέρη τῶν Ἑλλήνων ἐν τοῖς μεγίστοις
 κινδύνοις ἔστιν.
- 170 Θαυμάζω δὲ τῶν δυναστευόντων ἐν ταῖς πόλεσιν, εἰ
 προσήκειν αὐτοῖς ἠγοῦνται μέγα φρονεῖν, μηδὲν πώποθ'
 ὑπὲρ τηλικούτων πραγμάτων μῆτ' εἰπεῖν μῆτ' ἐνθυμηθῆ-
 ναι δυναθέντες. ἐχρῆν γὰρ αὐτούς, εἴπερ ἦσαν ἄξιοι τῆς πα-
 ρούσης δόξης, ἀπάντων ἀφεμένους τῶν ἄλλων περὶ τοῦ πο-
 λέμου τοῦ πρὸς τοὺς βαρβάρους εἰσηγεῖσθαι καὶ συμ-
 171 βουλευεῖν. τυχὸν μὲν γὰρ ἂν τι συνεπέραναν· εἰ δὲ καὶ
 προαπεῖπον, ἀλλ' οὖν τοὺς γε λόγους ὥσπερ χρησμούς

167, 2. τῶν νῦν συμφορῶν Γ. 4. παρεληλυθὼς χρόνος ἐν 5.
 6. πλείον 5. 168, 6. μὲν add Γ. 169, 1. ἰδίοις αὐτῶν 5.
 3. δυστυχίαν ἀνδρῶν ἐν τοιοῦτοις καιροῖς ὄδυροίμην 5. 171, 1. διε-
 πέραναν 5.

εἰς τὸν ἐπιόντα χρόνον ἂν κατέλιπον. νῦν δ' οἱ μὲν ἐν ταῖς μεγίσταις δόξαις ὄντες ἐπὶ μικροῖς σπουδάζουσιν, ἡμῖν δὲ τοῖς τῶν πολιτικῶν ἐξεστηκῶσι περὶ τηλικούτων πραγμάτων συμβουλεύειν παραλελοίπασιν.

Οὐ μὴν ἀλλ' ὅσω μικροψυχότεροι τυγχάνουσιν ὄντες οἱ προστώτες ἡμῶν, τοσούτω τοὺς ἄλλους ἐρῶμενεστέρως δεῖ σκοπεῖν ὅπως ἀπαλλαγσόμεθα τῆς παρούσης ἐχθρας. νῦν μὲν γὰρ μάτην ποιούμεθα τὰς περὶ τῆς εἰρήνης συνθήκας· οὐ γὰρ διαλυόμεθα τοὺς πολέμους ἀλλ' ἀναβαλλόμεθα, καὶ περιμένομεν τοὺς καιροὺς ἐν οἷς ἀνήκεστόν τι κακὸν ἀλλήλους ἐργάσασθαι δυνησόμεθα. δεῖ δὲ ταύτας τὰς ἐπιβουλὰς ἐμποδῶν ποιησαμένους ἐκείνοις τοῖς ἔργοις ἐπιχειρεῖν, ἐξ ὧν τὰς τε πόλεις ἀσφαλέστερον οἰκήσομεν καὶ πιστότερον διακεισόμεθα πρὸς ἡμᾶς αὐτούς. Ἔστι δ' ἀπλοῦς καὶ ῥᾶδιος ὁ λόγος ὁ περὶ τούτων· οὔτε γὰρ εἰρήνην οἷόν τε βεβαίαν ἀγαγεῖν, ἢ μὴ κοινῇ τοῖς βαρβάροις πολεμήσωμεν, οὔθ' ὁμονοῆσαι τοὺς Ἕλληνας, πρὶν ἂν καὶ τὰς ὠφελίας ἐκ τῶν αὐτῶν καὶ τοὺς κινδύνους πρὸς τοὺς αὐτοὺς ποιησώμεθα. τούτων δὲ γενομένων, καὶ τῆς ἀπορίας τῆς περὶ τὸν βίον ἡμῶν ἀφαιρεθείσης, ἢ καὶ τὰς ἐταιρίας διαλύει καὶ τὰς συγγενείας εἰς ἐχθραν προάγει καὶ πάντας ἀνθρώπους εἰς πολέμους καὶ στάσεις καθίστησιν, οὐκ ἔστιν ὅπως οὐχ ὁμονοήσομεν καὶ τὰς εὐνοίας ἀληθινὰς πρὸς ἡμᾶς αὐτοὺς ἔχομεν. Ὡν ἔνεκα περὶ πάντος ποιητέον ὅπως οἷς τάχιστα τὸν ἐνθένδε πόλεμον εἰς τὴν ἠπειρὸν διορισθῆμεν, οἷς μόνον ἂν τοῦτ' ἀγαθὸν ἀπολαύσαιμεν τῶν κινδύνων τῶν πρὸς ἡμᾶς αὐτούς, εἰ ταῖς ἐμπειρίαις ταῖς ἐκ τούτων γεγενημέναις πρὸς τὸν βάρβαρον καταχορήσασθαι δόξαν ἡμῖν.

v. 1. ἂν add Γ. 4. καταλελοίπασιν ε. 172, 2. τοσούτον ε. 173, 2. ἐμποδῶν] ἐκπολλῶν pr Γ. 6. τε ἔστι βεβαίαν ε. 8. ὠφελίας Γ: φιλίας ε. 174, 2. γενομένων Γ: γηγοτάτων ε. 5. οὐκ ἔστιν om pr Γ. 9. μόνον δ' ἂν vel γ' ἂν ε. ἀπολαύσαιμεν ἐκ τῶν ε.

- 175 Ἄλλὰ γὰρ ἴσως διὰ τὰς συνθήκας ἄξιον ἐπισχεῖν, ἀλλ' οὐκ ἐπειχθῆναι καὶ θάπτον ποιήσασθαι τὴν στρατείαν; δι' ἃς αἱ μὲν ἠλευθερωμέναι τῶν πόλεων βασιλεῖ χάριν ἴσασιν, ὡς δι' ἐκείνον τυχοῦσαι τῆς αὐτονομίας ταύτης, αἱ δ' ἐκδεδομένοι τοῖς βαρβάροις μάλιστα μὲν Λακεδαιμονίοις ἐπικαλοῦσιν, ἔπειτα δὲ καὶ τοῖς ἄλλοις τοῖς μετασχοῦσι τῆς εἰρήνης, ὡς ὑπὸ τούτων δουλεύειν ἠναγκασμένοι. καίτοι πῶς οὐ χρὴ διαλύειν ταύτας τὰς ὁμολογίας, ἐξ ὧν τοιαύτη δόξα γέγονεν, ὥστε ὁ μὲν βάρβαρος κήδεται τῆς Ἑλλάδος καὶ φύλαξ τῆς εἰρήνης ἐστίν, ἡμῶν δὲ τινές εἰσιν οἱ λυμαινόμενοι καὶ κακῶς
- 176ποιοῦντες αὐτήν; Ὁ δὲ πάντων καταγελαστότατον, ὅτι τῶν γεγραμμένων ἐν ταῖς ὁμολογίαις τὰ χερίστα τυγχάνομεν διαφυλάττοντες. ἃ μὲν γὰρ αὐτονόμους ἀφίησι τὰς τε νῆσους καὶ τὰς πόλεις τὰς ἐπὶ τῆς Εὐρώπης, πάλαι λέλυται καὶ μάτην ἐν ταῖς στήλαις ἐστίν· ἃ δ' αἰσχύνῃν ἡμῖν φέροι καὶ πολλοὺς τῶν συμμάχων ἐκέδωκε, ταῦτα δὲ κατὰ γῶραν μένει καὶ πάντες αὐτὰ κύρια ποιοῦμεν, ἃ χρὴν ἀναιρεῖν καὶ μηδεμίαν ἔαν ἡμέραν, νομίζοντας προστάγματα καὶ μὴ συνθήκας εἶναι. τίς γὰρ οὐκ οἶδεν ὅτι συνθῆκαι μὲν εἰσιν, αἱ τινες ἂν ἴσως
- 78καὶ κοινῶς ἀμφοτέροις ἔχωσι, ἢ προστάγματα δὲ τὰ τοὺς
- 177ἑτέρους ἐλαττοῦντα παρὰ τὸ δίκαιον; Διὸ καὶ τῶν πρεσβευσάντων ταύτην τὴν εἰρήνην δικαίως ἂν κατηγοροῖμεν, ὅτι πεμφθέντες ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων ὑπὲρ τῶν βαρβάρων ἐποίησαντο τὰς συνθήκας. ἐχρῆν γὰρ αὐτοὺς, εἴτ' ἐδόκει τὴν ἑαυτῶν ἔχειν ἐκαστοὺς, εἴτε καὶ τῶν δοριαλώτων ἐπάρχειν, εἴτε τούτων κρατεῖν ὧν ὑπὸ τὴν εἰρήνην ἐτυγχάνομεν ἔχοντες, ἐν τι τούτων ὀρισαμένους καὶ κοινὸν τὸ δίκαιον ποιησαμένους, οὕτω συγγράφασθαι περὶ αὐτῶν. νῦν δὲ τῇ μὲν ἡμετέρα πόλει καὶ τῇ Λακεδαιμονίων οὐδεμίαν

175, 6. ἐπικαλοῦσιν 5. 7. μετέχουσι 5. ὑπὸ Γ: ὑπὲρ 5. 8. ἠναγκασμένοι Γ. 11. λυμαινόμενοι καὶ] λυμαιν οἱ Γ. 176, 6. φέροι ἡμῖν 5. 7. πάντι 5. 8. χρὴ 5. 11. κοινῶς ἐν ἀμφοτέροις 5. 177, 1. ἑταίρους Γ. 5. αὐτῶν Γ: ἑαυτῶν 5. 6. εἴτε καὶ τούτων 5.

τιμὴν ἀπένειμαν, τὸν δὲ βάρβαρον ἀπάσης τῆς Ἀσίας
 δεσπότην κατέστησαν, ὡς ὑπὲρ ἐκείνου πολεμησάντων
 ἡμῶν, ἢ τῆς μὲν Περσῶν ἀρχῆς πάλαι καθεστηκυίας,
 ἡμῶν δὲ ἄρτι τὰς πόλεις κατοικούντων, ἀλλ' οὐκ ἐκείνων
 μὲν νεωστὶ ταύτην τὴν τιμὴν ἐχόντων, ἡμῶν δὲ τὸν ἀπαν-
 τια χρόνον ἐν τοῖς Ἑλλήσι δυναστευόντων. Οἶμαι δ'
 ἐκείνως εἰπὼν μᾶλλον δηλώσειν τὴν τε περὶ ἡμᾶς ἀτι-
 μίαν γεγεννημένην καὶ τὴν [τοῦ] βασιλέως πλεονεξίαν, τῆς
 γὰρ γῆς ἀπάσης τῆς ὑπὸ τῷ κόσμῳ κειμένης δίχα τε-
 τμημένης, καὶ τῆς μὲν Ἀσίας τῆς δ' Εὐρώπης καλουμένης,
 τὴν ἡμίσειαν ἐκ τῶν συνθηκῶν εἴληφεν, ὥσπερ πρὸς τὸν
 Δία τὴν χώραν νεμόμενος, ἀλλ' οὐ πρὸς ἀνθρώπους τὰς
 συνθήκας ποιούμενος. Καὶ ταύτας ἡμᾶς ἠνάγκασεν
 ἐν στήλαις λιθίναις ἀναγράψαντας ἐν τοῖς κοινοῖς τῶν
 ἱερῶν ἀναθεῖναι, πολὺ κάλλιον τρόπαιον τῶν ἐν ταῖς μά-
 χαις γιγνομένων· τὰ μὲν γὰρ ὑπὲρ μικρῶν ἔργων καὶ
 μιᾶς τύχης ἐστίν, αὐταὶ δ' ὑπὲρ ἀπαντος τοῦ πολέμου
 καὶ καθ' ὅλης τῆς Ἑλλάδος ἐστήκασιν.

Ἐπεὶ ὦν ἄξιον ὀργίζεσθαι, καὶ σκοπεῖν ὅπως τῶν
 τε γεγεννημένων δίκην ληψόμεθα καὶ τὰ μέλλοντα διορ-
 θωσόμεθα. καὶ γὰρ αἰσχρὸν ἰδίᾳ μὲν τοῖς βαρβάροις
 οἰκέταις ἀξιούν χρῆσθαι, δημοσίᾳ δὲ τοσούτους τῶν συμ-
 μάχων περιορᾶν αὐτοῖς δουλεύοντας, καὶ τοὺς μὲν περὶ
 τὰ Τρωϊκὰ γεγομένους μιᾶς γυναικὸς ἀρπασθείσης οὕτως
 ἀπαντας συνοργισθῆναι τοῖς ἀδικηθείσιν, ὥστε μὴ πρότε-
 ρον παύσασθαι πολεμοῦντας ἢ πρὶν τὴν πόλιν ἀνάστατον
 εἰποιήσαν τοῦ τολμήσαντος ἑξαμαρτεῖν, ἡμᾶς δ' ὅλης τῆς
 Ἑλλάδος ὑβρίζομένης μηδεμίαν ποιήσασθαι κοινὴν τιμω-
 ρίαν, ἐξὸν ἡμῖν εὐχῆς ἄξια διαπραῖξασθαι. μόνος γὰρ
 οὗτος ὁ πόλεμος εἰρήνης κρείττω ἐστί, θεωρία μὲν
 μᾶλλον ἢ στρατεία προσηρικώς, ἀμφοτέροις δὲ συμφέ-

v. 5. ταύτην add I. 179, 7. πρὸς τοὺς ἀνθρώπους ε. 180, 1. συν-
 ἠνάγκασεν ἡμᾶς ε. 3. ἀναθεῖναι] καταθεῖναι Γ. 5. παρὶς ε.
 181, 1. ὦν καὶ ἄξιον ε. 2. τε add I. 182, 4. κρείττων εἰρή-
 νης ε. θεωρία μὲν Γ: καὶ θεωρία ε.

ρων, καὶ τοῖς ἡσυχίαν ἄγειν βουλομένοις καὶ τοῖς πο-
λεμῆν ἐπιθυμοῦσιν. εἴη γὰρ ἂν τοῖς μὲν ἀδεῶς τὰ σφέ-
τερόν αὐτῶν καρποῦσθαι, τοῖς δ' ἐκ τῶν ἀλλοτρίων μεγά-
λους πλοῦτους κατακτῆσασθαι.

183 Πολλαχοῦ δ' ἂν τις λογιζόμενος εὔροι ταύτας τὰς
πράξεις μάλιστα λυσιτελοῦσας ἡμῖν. φέρε γάρ, πρὸς
τίνας χρὴ πολεμῆν τοὺς μηδεμιᾶς πλεονεξίας ἐπιθυμοῦν-
τας ἀλλ' αὐτὸ τὸ δίκαιον σκοποῦντας; οὐ πρὸς τοὺς
καὶ πρότερον κακῶς τὴν Ἑλλάδα ποιήσαντας καὶ νῦν
ἐπιβουλεύοντας καὶ πάντα τὸν χρόνον οὕτω πρὸς ἡμᾶς

184 διακειμένους; τίσι δὲ φθονεῖν εἰκός ἐστι τοὺς μὴ παντά-
πασιν ἀνάνδρως διακειμένους ἀλλὰ μετριῶς τούτῳ τῷ
πράγματι χρωμένους; οὐ τοῖς μείζους μὲν τὰς δυνα-
στείας ἢ κατ' ἀνθρώπους περιβεβλημένοις, ἐλάττονος δ'
ἀξίους τῶν παρ' ἡμῖν δυστυχούντων; ἐπὶ τίνας δὲ στρα-
τεύειν προσήκει τοὺς ἅμα μὲν εὐσεβεῖν βουλομένους ἅμα
δὲ τοῦ συμφέροντος ἐνθυμουμένους; οὐκ ἐπὶ τοὺς καὶ
φύσει πολεμίους καὶ πατρικοὺς ἐχθρούς, καὶ πλεῖστα
μὲν ἀγαθὰ κερτημένους, ἥμιστα δ' ὑπὲρ αὐτῶν ἀμύ-
νεσθαι δυναμένους; οὐκοῦν ἐκείνοι πᾶσι τούτοις ἔνοχοι

185 τυγχάνουσιν ὄντες. Καὶ μὴν οὐδὲ τὰς πόλεις λυπήσομεν
στρατιώτας ἐξ αὐτῶν καταλέγοντες, ὃ νῦν ἐν τῷ πολέμῳ
τῷ πρὸς ἀλλήλους ὀκληρότατόν ἐστιν αὐταῖς· πολὺ γὰρ
οἶμαι σπανιωτέρους ἔσεσθαι τοὺς μένειν ἐθελήσοντας τῶν
συνακολουθεῖν ἐπιθυμησόντων. τίς γὰρ οὕτως ἢ νέος ἢ
παλαιὸς ἑξέθυμός ἐστιν, ὅστις οὐ μετασχεῖν βουλήσεται
ταύτης τῆς στρατιᾶς τῆς ὑπ' Ἀθηναίων μὲν καὶ Λακε-
δαιμονίων στρατηγουμένης, ὑπὲρ δὲ τῆς τῶν συμμάχων
ἐλευθερίας ἀθροισομένης, ὑπὸ δὲ τῆς Ἑλλάδος ἀπάσης
ἐκπεμπομένης, ἐπὶ δὲ τὴν τῶν βαρβάρων τιμωρίαν πο-
ρευομένης; Φήμην δὲ καὶ μνήμην καὶ δόξαν πόσῃν τινὰ

186⁸⁰

v. 1. τοῖς τὴν ἡσυχίαν ε. βουλομένοις om Γ. 2. εἴη Γ:
ἔξεται ε. 4. καταστήσασθαι ε. 183, 2. λυσιτελοῦσας μάλιστα ε.
5. τὴν Ἑλλάδα κακῶς ε. 6. διακειμένους πρὸς ἡμᾶς ε. 184, 5. δὲ
μᾶλλον προσήκει στρατεύειν ε. 7. ἐνθυμουμένους Γ: προνοουμέ-
νους ε. 9. ἀμύνεσθαι ε. 185, 3. αὐταῖς ἐστι ε. 4. ἐθελοντας ε.

χρῆ νομίζειν ἢ ζῶντας ἔξειν ἢ τελευτήσαντας καταλείπειν τοὺς ἐν τοῖς τοιοῦτοις ἔργοις ἀριστεύσαντας; ὅπου γὰρ οἱ πρὸς Ἀλέξανδρον πολεμήσαντες καὶ μίαν πόλιν ἐλόγησαν τοιοῦτων ἐπαίνων ἠξιώθησαν, ποίων τινῶν χρῆ προσδοκᾶν ἐγκωμίων τεύξεσθαι τοὺς ὅλης τῆς Ἀσίας κρατήσαντας; τίς γὰρ ἢ τῶν ποιεῖν δυναμένων ἢ τῶν λέγειν ἐπισταμένων οὐ πονήσει καὶ φιλοσοφήσει βουλόμενος ἅμα τῆς θ' αὐτοῦ διανοίας καὶ τῆς ἐκείνων ἀρετῆς μνημεῖον εἰς ἅπαντα τὸν χρόνον καταλιπεῖν;

7 Οὐ τὴν αὐτὴν δὲ τυγχάνω γνώμην ἔχων ἐν τε τῷ παρόντι καὶ περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ λόγου. τότε μὲν γὰρ ὡμην ἄξιως δυνήσεσθαι τῶν πραγμάτων εἰπεῖν νῦν δ' οὐκ ἐφικνοῦμαι τοῦ μεγέθους αὐτῶν, ἀλλὰ πολλά με διαπέφηνεν ὧν διενόηθην. αὐτοὺς οὖν χρῆ συνδιορᾶν ὅσης ἂν εὐδαιμονίας τύχοιμεν, εἰ τὸν μὲν πόλεμον τὸν νῦν ὄντα περὶ ἡμᾶς πρὸς τοὺς ἠπειρώτας ποιησαίμεθα, τὴν δ' εὐδαιμονίαν τὴν ἐκ τῆς Ἀσίας εἰς τὴν Εὐρώπην διακομίσαιμεν, καὶ μὴ μόνον ἀκροατὰς γενομένους ἀπελθεῖν, ἀλλὰ τοὺς μὲν πράττειν δυναμένους παρακαλοῦντας ἀλλήλους πειραῖσθαι διαλλάττειν τὴν τε πόλιν τὴν ἡμετέραν καὶ τὴν Λακεδαιμονίαν, τοὺς δὲ τῶν λόγων ἀμφισβητοῦντας πρὸς μὲν τὴν παρακαταθήμην καὶ περὶ τῶν ἄλλων ὧν νῦν φλυαροῦσι παύεσθαι γράφοντας, πρὸς δὲ τοῦτον τὸν λόγον ποιεῖσθαι τὴν ἀμίλλαν, καὶ σκοπεῖν ὅπως ἄμεινον ἐμοῦ περὶ τῶν αὐτῶν πραγμάτων ἐροῦσιν, ἐνδυνουμένους ὅτι τοῖς μεγάλα ὑποσχρουμένοις οὐ πρόπει περὶ μικρὰ διατριβεῖν, οὐδὲ τοιαῦτα λέγειν ἐξ ὧν ὀβίος μηδὲν ἐπιδώσει τῶν πεισθέντων, ἀλλ' ὧν ἐπιτελεσθέντων αὐτοὶ τε ἀπαλλαγῆσονται τῆς παρούσης ἀπορίας καὶ τοῖς ἄλλοις μεγάλων ἀγαθῶν αἴτιοι δόξουσιν εἶναι.

v. 2. τοῖς τοιοῦτοις Γ: τοῦτοις τοῖς ε. 5. τεύξεσθαι om pr Γ.
 τῆς add Γ'. 8. ἅμα τε τῆς ε. 9. μνήμην ε. 187, 1. πα-
 ρόντι καιρῷ καὶ ε. 3. δυνήσεσθαι περὶ τῶν ε. 5. συνορᾶν ε.
 6. μὲν om Γ'. 188, 5. ἄλλων ὑπάντων ὧν ε. 6. παύεσθαι ε.
 189, 1. μεγάλας τὰς ὑποσχέσεις ποιουμένοις ε. 4. παρούσης Γ:
 τοιαύτης ε.

ΠΡΟΘΕΣΙΣ ΤΟΥ ΠΡΟΣ ΦΙΛΙΠΠΟΝ ΛΟΓΟΥ ΑΔΗΛΟΥ ΤΟΥ
ΓΡΑΨΑΝΤΟΣ.

Ἰστέον ὅτι τὸν λόγον τοῦτον ἔγραψε τῷ Φιλίππῳ ὁ Ἰσοκράτης μετὰ τὴν εἰρήνην τὴν γενομένην ὑπὸ τῶν περὶ τὸν Αἰσχίνην καὶ Δημοσθένην· διὸ καὶ ἔσχε καιρὸν γράψαι αὐτῷ τῷ Φιλίππῳ, ὡς φίλῳ γενομένῳ τῆς Ἀθηναίων πόλεως. ἐν σχήματι δὲ τοῦ ἐγκωμιάσαι αὐτὸν παραινῆ αὐτῷ διαλλάξαντα τὰς Ἑλληνικὰς πόλεις τὰς μεγάλας, πρὸς ἑαυτὰς στασιαζούσας, στρατεῦσαι κατὰ Περσῶν. πρέπει γάρ σοι, φησί, τοῦτο ποιῆσαι, Ἡρακλείδῃ ὄντι καὶ τοιοῦτῳ δυνατῷ. καὶ ὁ μὲν Φίλιππος λαβὼν τὸν λόγον καὶ ἀναγνοὺς οὐκ ἐπέσθη τοῖς λεγομένοις, ἀλλ' ἀνεβάλετο τέως· ὕστερον δὲ ὁ παῖς ὁ τοῦτου Ἀλέξανδρος ἀναγνοὺς τὸν λόγον καὶ ἰρεθισθεὶς ἰσχύρισε κατὰ Δαρείου τοῦ ὑστέρου καὶ λεγομένου Ὠχου. τὸ μὲν γὰρ κύριον ὄνομα Ὠχος ἐλέγετο, κολυκεύοντες δ' αὐτὸν οἱ Πέρσαι ἐπίκλην αὐτὸν ὠνόμαζον Δαρεῖον, ὡς πρὸς τοὺς πρώτους προγόνους.

Ἡ δὲ στάσις τοῦ λόγου πραγματικὴ· συμβουλεύει γάρ. ἔγραψε δὲ ὁ Ἰσοκράτης τὸν λόγον γέρον ὢν, μικρὸν πρὸ τῆς ἑαυτοῦ καὶ Φιλίππου τελευτῆς, ὡς φησὶν ὁ Ἑρμιππος.

82 **Μ**ὴ θαυμάσης, ὦ Φίλιππιτε, διότι τοῦ λόγου ποιήσομαι τὴν ἀρχὴν οὐ τοῦ πρὸς σὲ ῥηθησομένου καὶ νῦν δειχθήσεσθαι μέλλοντος, ἀλλὰ τοῦ περὶ Ἀμριπόλεως γραφέντος· περὶ οὗ μικρὰ βούλομαι προειπεῖν, ἵνα δηλώσω καὶ σοὶ καὶ τοῖς ἄλλοις ὡς οὐ δι' ἄνοιαν οὐδὲ διαψευθεὶς τῆς ἀρρώστιας τῆς νῦν μοι παρούσης ἐπεθέμην γράφειν πῶν πρὸς σὲ λόγον, ἀλλ' εἰκότως καὶ κατὰ μικρὸν ὑπαχθεῖς.

2 Ὅρων γὰρ τὸν πόλεμον τὸν ἐνστάνατα σοὶ καὶ τῇ πόλει περὶ Ἀμριπόλεως πολλῶν κακῶν αἴτιον γιγνόμενον, ἐπεχείρησα λέγειν περὶ τε τῆς πόλεως ταύτης καὶ τῆς χώρας οὐδὲν τῶν αὐτῶν οὔτε τοῖς ὑπὸ τῶν σῶν ἐταίρων λεγομένοις οὔτε τοῖς ὑπὸ τῶν ῥητόρων τῶν παρ' ἡμῖν, ἀλλ'

Tit. 1. ΦΙΛΙΠΠΟΣ Γ': πρὸς Φίλιππον 5. 2. Argumentum om G. § 1, 5. ἄνοιαν Γ. διαψευθεὶς ὑπὸ τῆς 5. 6. ὑπεθέμην 5. 2, 1. σοὶ τε καὶ 5. 2. πολλῶν κακῶν om pr G.

Ζῶς οἶόν τε πλεῖστον ἀφροστώτα τῆς τούτων διανοίας. οὐ-
 τοι μὲν γὰρ παρώξυνον ἐπὶ τὸν πόλεμον, συναγορεύοντες
 ταῖς ἐπιθυμίαις ὑμῶν· ἐγὼ δὲ περὶ μὲν τῶν ἀμφισβη-
 τουμένων οὐδὲν ἀπεφαινόμην, ὃν δ' ὑπελάμβανον τῶν λό-
 γων εἰρηνικώτατον εἶναι, περὶ τοῦτον διέτριβον, λέγων ὡς
 83 ἀμφοτέρωθεν "διαμαρτάνετε τῶν πραγμάτων, καὶ σὺ μὲν
 πολεμεις ὑπὲρ τῶν ἡμῖν συμφερόντων, ἢ δὲ πόλις ὑπὲρ
 τῆς σῆς δυναστείας· λυσιτελεῖν γὰρ σοὶ μὲν ἡμᾶς ἔχειν
 τὴν χώραν ταύτην, τῇ δὲ πόλει μῆδ' ἐξ ἑνὸς τρόπου λα-
 4βεῖν αὐτήν. καὶ περὶ τούτων οὕτως ἐδόκουν διεξιέναι τοῖς
 ἀκούουσιν, ὥστε μῆδένα τὸν λόγον αὐτῶν μῆδὲ τὴν
 λέξιν ἐπαινεῖν ὡς ἀκριβῶς καὶ καθαρῶς ἔχουσιν, ὅπερ
 εἰώθασι τινες ποιεῖν, ἀλλὰ τὴν ἀλήθειαν τῶν πραγμάτων
 θαυμάζειν, καὶ νομίζειν οὐδαμῶς ἂν ἄλλως παύσασθαι
 5τῆς φιλονικίας ὑμᾶς, πλὴν εἰ σὺ μὲν πεισθείης πλειό-
 νος ἀξίαν ἔσεσθαι σοὶ τὴν τῆς πόλεως φιλίαν ἢ τὰς προσ-
 ὄδους τὰς ἐξ Ἀμφιπόλεως γιγνομένας, ἢ δὲ πόλις δυνη-
 6θεῖη καταμαθεῖν ὡς χρὴ τὰς μὲν τοιαύτας φεύγειν ἀποι-
 κίας, αἱ τινες τετράκις ἢ πεντάκις ἀπολωλέκασιν τοὺς
 ἔμπολιτευθέντας, ζητεῖν δ' ἐκείνους τοὺς τόπους τοὺς
 πόρρω μὲν κειμένους τῶν ἀρχαίων δυναμένων, ἐγγὺς δὲ τῶν
 δουλεύειν εἰθισμένων, εἰς οἷόν περ Λακεδαιμόνιοι Κυρη-
 7ναίους ἀπώκισαν· πρὸς δὲ τούτοις, εἰ σὺ μὲν γνοίης ὅτι
 λόγῳ παραδούς τὴν χώραν ἡμῖν ταύτην αὐτὸς ἔργῳ κρα-
 τήσεις αὐτῆς, καὶ προσέτι τὴν εὐνοίαν τὴν ἡμετέραν κτή-
 σει (τοσοῦτους γὰρ ὀμήρους λήψει παρ' ἡμῶν τῆς φι-
 λίας, ὅσους περ ἂν ἐποίκους εἰς τὴν σὴν δυναστείαν
 ἀποστείλωμεν), τὸ δὲ πλῆθος ἡμῶν εἴ τις διδάξειεν, ὡς
 ἦν λάβωμεν Ἀμφίπολιν, ἀναγκασθησόμεθα τὴν αὐτὴν
 εὐνοίαν ἔχειν τοῖς σοῖς πράγμασι διὰ τοὺς ἐνταῦθα κα-
 τοικοῦντας οἷαν περ εἶχομεν Μηδόκῳ τῷ παλαιῷ διὰ

3, 4. ἀπεφαινόμην 5. 8. μὲν ἔχειν vel μὲν μὴ ἔχειν 5. 4, 2. αὐ-
 τῶν Γ: αὐτὸν 5. 3. ὅπερ Γ: ὡςπερ 5. 5, 1. φιλονικίας ὑμᾶς
 ταύτης 5. 6, 1. ὅτι σὺ μὲν λόγῳ 5. 4. παρ' ἡμῶν λήψει 5.
 5. ἀποίκους 5. 7. ἦν] ἂν Γ. 8. κατοικοῦντας ἡμῶν οἷαν 5.
 9. Μηδόκῳ] ἀμαδοκῳ cοιΓ Γ.

7 τούς ἐν Χερρόνῃσιν γεωργοῦντας. Τοιούτων δὲ πολλῶν λε-
γομένων ἤλπισαν ὅσοι περὶ ἤκουσαν, διαδοθέντος τοῦ λόγου
διαλύσεσθαι τὸν πόλεμον ὑμᾶς καὶ γνωσιμαχίσαντας
βουλεύσεσθαι τι κοινὸν ἀγαθὸν περὶ ὑμῶν αὐτῶν. εἰ μὲν
οὖν ἀφρόνως ἢ καὶ νουνεχόντως ταῦτ' ἐδόξαζον, δικαίως
ἂν ἐκείνοι τὴν αἰτίαν ἔχοιεν· ὄντος δ' οὖν ἐμοῦ περὶ τὴν
πραγματείαν ταύτην ἐφθητε ποιησάμενοι τὴν εἰρήνην,
πρὶν ἐξεργασθῆναι τὸν λόγον, σωφρονοῦντες· ὅπως γὰρ οὖν
84^α πεπραχθῆαι κρείττον ἦν αὐτὴν ἢ συνεχέσθαι τοῖς κακοῖς
δοτοῖς διὰ τὸν πόλεμον γιγνομένοις. συνησθεῖς δὲ τοῖς περὶ
τῆς εἰρήνης ψηφισθεῖσι, καὶ νομίσασι μόνον ἡμῖν ἀλλὰ
καὶ σοὶ καὶ τοῖς ἄλλοις Ἕλλησιν ἅπασιν συνοίσειν, ἀπο-
στῆσαι μὲν τὴν ἐμαντοῦ διάνοιαν τῶν ἐχομένων οὐχ οἷός
τ' ἦν, ἀλλ' οὕτω διεκείμην ὥστ' εὐθύς σκοπεῖσθαι πῶς
ἂν τὰ πεπραγμένα παραμείνειν ἡμῖν καὶ μὴ χρόνον ὀλί-
γον ἢ πόλις ἡμῶν διαλεποῦσα πάλιν ἐτέρων πολέμων
9 ἐπιθυμήσει· διεξιὼν δὲ περὶ τούτων πρὸς ἐμαντὸν εὐρι-
σκον οὐδαμῶς ἂν ἄλλως αὐτὴν ἡσυχίαν ἀγοῦσαν, πλήν
εἰ δόξαις ταῖς πόλεσι ταῖς μεγίσταις διαλυσαμέναις τὰ
πρὸς σφᾶς αὐτὰς εἰς τὴν Ἀσίαν τὸν πόλεμον ἐξενεγκεῖν,
καὶ τὰς πλεονεξίας, ὡς νῦν παρὰ τῶν Ἑλλήνων ἀξιοῦ-
σιν αὐταῖς γίγνεσθαι, ταύτας εἰ παρὰ τῶν βαρβάρων
ποιήσασθαι βουλευθεῖεν· ἅπερ ἐν τῷ πανηγυρικῷ λόγῳ
τυγχάνω συμβεβουλευκῶς.

- 10 Ταῦτα δὲ διανοηθεῖς, καὶ νομίσας οὐδέποτε ἂν εὐρεθῆ-
ναι καλλίω ταύτης ὑπόθεσιν οὐδὲ κοινοτέραν οὐδὲ μᾶλλον
ἅπασιν ἡμῖν ξυμφέρουσαν, ἐπήρθη πάλιν γράψαι περὶ
αὐτῆς, οὐκ ἀγνοῶν οὐδὲν τῶν περὶ ἐμαντόν, ἀλλ' εἰδὼς
μὲν τὸν λόγον τοῦτον οὐ τῆς ἡλικίας τῆς ἐμῆς θεόμενον,
ἀλλ' ἀνδρὸς ἀνθοῦσαν τὴν ἀκμὴν ἔχοντος καὶ τὴν φύσιν
11 πολὺ τῶν ἄλλων διαφέροντος, ὁρῶν δ' ὅτι χαλεπὸν ἐστὶ

7, 1. πολλῶν λεγομένων Γ: ὄντων τῆ πόλει τῶν λεγομένων ἡμῖν ε.
3. ἡμᾶς — ἡμῶν ε. 9. αὐτὴν Γ: ὑμῖν vel ἡμῖν ε. 9, 1. δε
περὶ Γ: δ' ἕκαστα ε. 5. ἀξιοῦσαι παρὰ τῶν Ἑλλήνων ε. 10, 5. ἅπα-
σιν add Γ. συμφέρουσαν Γ. συγγράψαι ε. 5. μὲν om Γ.
τῆς ἐμῆς ἡλικίας ε.

περὶ τὴν αὐτὴν ὑπόθεσιν δύο λόγους ἀνεκτῶς εἰπεῖν, ἄλλως τε καὶ ἂν ὁ πρότερον ἐκδοθεὶς οὕτως ἢ γεγραμμένος, ὥστε καὶ τοὺς βασκαίνοντας ἡμᾶς μμεισθαι καὶ θαναμάξαι αὐτὸν μᾶλλον τῶν καθ' ὑπερβολὴν ἐπαινούντων. 2. ἀλλ' ὅμως ἐγὼ ταύτας τὰς δυσχερεῖας ὑπεριδὼν οὕτως ἐπὶ γήρως γέγονα φιλότιμος, ὥστ' ἠβουλήθη ἅμα τοῖς πρὸς σὲ λεγομένοις καὶ τοῖς μετ' ἐμοῦ διατρίψασιν ὑποδείξαι καὶ ποιῆσαι φανερόν, ὅτι τὸ μὲν ταῖς πανηγύρεσιν ἐνοχλεῖν καὶ πρὸς ἅπαντας λέγειν τοὺς συντρέχοντας ἐν αὐταῖς πρὸς οὐδένα λέγειν ἔστιν, ἀλλ' ὁμοίως οἱ τοιοῦτοι τῶν λόγων ἄκυροι τυγχάνουσιν ὄντες τοῖς νόμοις καὶ ταῖς πολιτείαις ταῖς ὑπὸ τῶν σοφιστῶν γεγραμμέναις, 85 δεῖ δὲ τοὺς βουλομένους μὴ ἴμάτην φλυαρεῖν ἀλλὰ προὔργου τι ποιεῖν καὶ τοὺς οἰομένους ἀγαθόν τι κοινὸν εὐρηκέναι τοὺς μὲν ἄλλους ἔαν πανηγυρίζειν, αὐτοὺς δ' ὧν εἰσηγοῦνται ποιήσασθαι τινα προστάτην τῶν καὶ λέγειν καὶ πράττειν δυναμένων καὶ δόξαν μεγάλην ἐχόντων, εἴπερ μέλλουσι τινες προσέξειν αὐτοῖς τὸν νοῦν. Ἄπερ ἐγὼ γνοὺς διαλεχθῆναι σοι προειλόμην, οὐ πρὸς χάριν ἐκλεξάμενος, — καίτοι πρὸ πολλοῦ ποιησαίμην ἂν σοι κεχαρισμένως εἰπεῖν, ἀλλ' οὐκ ἐπὶ τούτῳ τὴν διάνοιαν ἔσχον. ἀλλὰ τοὺς μὲν ἄλλους ἐώρων τοὺς ἐνδόξους τῶν ἀνδρῶν ὑπὸ πόλεσι καὶ νόμοις οἰκοῦντας, καὶ οὐδὲν ἔξον αὐτοῖς ἄλλο πράττειν πλὴν τὸ προσταττόμενον, ἔτι δὲ πολὺ καταδεεστέρους ὄντας τῶν πραγμάτων τῶν ῥηθησομένων, σοὶ δὲ μόνῳ πολλὴν ἐξουσίαν ὑπὸ τῆς τύχης δεδομένην καὶ πρέσβεις πέμπειν πρὸς οὓς τινὰς ἂν βουληθῆς, καὶ δέχεσθαι παρ' ὧν ἂν σοι δοκῆ, καὶ λέγειν ὅτι ἂν ἡγῆ συμφέρειν, πρὸς δὲ τούτοις καὶ πλοῦτον καὶ δύναμιν κεντημένον ὄσσην οὐδεὶς τῶν Ἑλλήνων, ἢ μόνον τῶν ὄντων καὶ πείθειν καὶ βιάζεσθαι πέφυκεν ὧν οἶμαι

v. 2. πρότερος ε. 12, 1. ἐγὼ ἀπάσας ταύτας ε. 2. ἐπὶ γήρως] ἐν δυσχερεῖαι Γ. ὥστε βουληθῆναι ε. 6. οὐδένα Γ. 14, 1. τινες add G. αὐτοῖς] αὐτῶ Γ. 3. ἐκλεξάμενος Γ. 4. τοῦτο ε. 5. ἔσχον] ἔχων pr Γ. 6. αὐτοῖς ἔξον ε. 7. πλὴν Γ: ἢ ε. 15. 2. οὓς ἂν βουληθεῖς ε. 4. δύναμιν καὶ πλοῦτον — ὄσον ε.

- 16 καὶ τὰ ῥηθησόμενα προσδεήσεσθαι. μέλλω γάρ σοι συμβουλεύειν προστιῆναι τῆς τε τῶν Ἑλλήνων ὁμονοίας καὶ τῆς ἐπὶ τοὺς βαρβάρους στρατείας· ἔστι δὲ τὸ μὲν πείθειν πρὸς τοὺς Ἕλληνας συμφέρον, τὸ δὲ βιάζεσθαι πρὸς τοὺς βαρβάρους χρήσιμον. Ἡ μὲν οὖν περιβολὴ παντὸς τοῦ λόγου τοιαύτη τις ἔστιν.
- 17 Οὐκ ὀνήσω δὲ πρὸς σὲ κατεπειν ἐφ' οἷς ἐλύπησάν τινές με τῶν πλησιασάντων· οἶμαι γὰρ ἔσεσθαι τι προὔργου. δηλώσαντος γάρ μου πρὸς αὐτοὺς ὅτι μέλλω σοι λόγον πέμπειν οὐκ ἐπίδειξιν ποιησόμενον οὐδ' ἐγκωμιασόμενον τοὺς πολέμους τοὺς διὰ σοῦ γεγενημένους (ἕτεροι γὰρ τοῦτο ποιήσουσιν), ἀλλὰ πειρασόμενόν σε προτρέπειν ἐπὶ πράξεις οἰκειότερας καὶ καλλίους καὶ
- 18 μᾶλλον συμφερούσας ὣν νῦν τυγχάνεις προηρημένος, οὕτως ἐξεπλάγησαν μὴ διὰ τὸ γῆρας ἐξεστηκῶς ὡ τοῦ φρονεῖν, ὥστ' ἐτόλμησαν ἐπιπλήξαι μοι, πρότερον οὐκ ἄβειωθότες τοῦτο ποιεῖν, λέγοντες ὡς ἀτόποις "καὶ λίαν ἀνοήτοις ἐπιχειρῶ πράγμασιν, „ὅς τις Φιλίππῳ συμβουλεύσοντα λόγον μέλλεις πέμπειν, ὅς εἰ καὶ πρότερον ἐνόμιζεν αὐτὸν εἶναι τινος πρὸς τὸ φρονεῖν καταδεέστερον, νῦν διὰ τὸ μέγεθος τῶν συμβεβηκότων οὐκ ἔστιν ὅπως οὐκ οἶεται βέλτιον δύνασθαι βουλευέσθαι
- 19 τῶν ἄλλων. ἔπειτα καὶ Μακεδόνων ἔχει περὶ αὐτὸν τοὺς σπουδαιοτάτους, οὓς εἰκός, εἰ καὶ περὶ τῶν ἄλλων ἀπειρώς ἔχουσι, τὸ τε συμφέρον ἐκείνῳ μᾶλλον ἢ σὲ γινώσκειν, ἔτι δὲ καὶ τῶν Ἑλλήνων πολλοὺς ἂν ἴδοις ἐκεῖ κατοικοῦντας, οὐκ ἀδόξους ἄνδρας οὐδ' ἀνοήτους, ἀλλ' οἷς ἐκεῖνος ἀνακοινοῦμενος οὐκ ἐλάττω τὴν βασιλείαν πεποίηκεν ἀλλ' εὐχῆς ἄξια διαπέπρακται.
- 20 τί γὰρ ἐλλέλοιπεν; οὐ Θετταλοὺς μὲν τοὺς πρότερον

16, 1. τὰ νῦν ῥηθησόμενα ε· προσδεῖσθαι pr Γ. 4. πρὸς τοὺς Ἕλληνας συμφέρον Γ: στρατεύειν ἰδίᾳ σοὶ τιμὴν φέρον ε. βιάζεσθαι πρὸς τοὺς βαρβάρους χρήσιμον Γ: ἐπὶ τοὺς βαρβάρους κοινῇ χρήσιμον ε. 6. τοῦ λόγου παντὸς ε. 17, 2. με τινες τῶν πλησιασάντων ε. 18, 2. ἐξεστηκῶς ὡ Γ: ἐξέστηκα ε. 6. μέλλω ε.

ἐπάρχοντας Μακεδονίας οὕτως οἰκείως πρὸς αὐτὸν διακείσθαι πεποίηκεν, ὡς θ' ἐκάστους αὐτῶν μᾶλλον ἐκείνῳ πιστεύειν ἢ τοῖς συμπολιτευομένοις; τῶν δὲ πόλεων τῶν περὶ τὸν τόπον ἐκείνον τὰς μὲν ταῖς εὐεργεσίαις πρὸς τὴν αὐτοῦ συμμαχίαν προσῆκται, τὰς δὲ σφόδρα λυπούσας αὐτὸν ἀναστάτους πεποίηκεν; 1 Μάγνητας δὲ καὶ Περόραιβαίους καὶ Παιόνας κατέστραπται, καὶ πάντας ὑπηκόους αὐτοὺς εἴληφεν; τοῦ δ' Ἰλλυριῶν πλήθους πλὴν τῶν παρὰ τὸν Ἀδρίαν οἰκούντων ἐγκρατῆς καὶ κύριος γέγονεν; ἀπάσης δὲ τῆς Θράκης οὐς ἠβουλήθη δεσπότας κατέστησεν; τὸν δὴ τοιαῦτα καὶ τηλικαῦτα διαπεπραγμένον οὐκ οἶε πολλὴν μωρίαν καταγνώσεσθαι τοῦ πέμψαντος τὸ βιβλίον, καὶ πολὺ διεψεύσθαι νομίζειν τῆς τε τῶν λόγων 2 δυνάμεως καὶ τῆς αὐτοῦ διανοίας; " Ταῦτ' ἀκούσας ὡς μὲν τὸ πρῶτον ἐξεπλάγην, καὶ πάλιν ὡς ἀναλαβὼν ἑμαυτὸν ἀντεῖπον πρὸς ἕκαστον τῶν ῥηθέντων, παραλείψω, μὴ καὶ δόξω τισὶ λίαν ἀγαπᾶν, εἰ χαριέντως αὐτοὺς ἠμυνάμην· λυπήσας δ' οὖν μετρίως (ὡς ἑμαυτὸν ἐπειθον) τοὺς ἐπιπλήξαί μοι τολμήσαντας, τελευτῶν ὑπεσχόμην μόνοις αὐτοῖς τὸν λόγον τῶν ἐν τῇ πόλει δείξειν, καὶ ποιήσειν οὐδὲν ἄλλο περὶ αὐτοῦ πλὴν 7 ὅ τι ἂν ἐκείνοις δόξῃ. τούτων ἀκούσαντες ἀπῆλθον, " οὐκ οἶδ' ὅπως τὴν διάνοιαν ἔχοντες. πλὴν οὐ πολλαῖς ἡμέραις ὕστερον ἐπιτελεσθέντος τοῦ λόγου καὶ δειχθέντος αὐτοῖς τοσοῦτον μετέπεσον, ὡς τ' ἠσχύνοντο μὲν ἐφ' οἷς ἔθρασύναντο, μετέμελε δ' αὐτοῖς ἀπάντων τῶν εἰρημένων, ὁμολογοῦν δὲ μηδενὸς πώποτε τοσοῦτον πράγματος διαμαρτεῖν, ἔσπευδον δὲ μᾶλλον ἢ γὰρ πεμφθῆναί σοι τὸν λόγον τοῦτον, ἔλεγον δ' ὡς ἐλπίζουσιν οὐ μόνον σὲ

v. 1. ἐπάρχοντας ε. 6. αὐτὸν add Γ. 21, 1. Περόραιβαίους ε.
 2. αὐτοῖς Γ. 3. Ἰλλυριῶν Γ. παρὰ Γ: περὶ ε. 6. τοιαῦτα Γ: τοιοῦτον ε.
 7. τοῦ] malim σοῦ. βιβλίον Γ. 22, 4. λίαν add Γ.
 5. οὖν οὐ μετρίως ε. 7. τῶν ἐν τῇ πόλει τὸν λόγον ε.
 23, 4. τοσοῦτο ε. 5. ἔθρασύνοντο ε. 7. ἡγὼ Γ: εἰς τὸ ε.
 8. τοῦτον τὸν λόγον ε.

καὶ τὴν πόλιν ἔξειν μοι χάριν ὑπὲρ τῶν εἰρημένων, ἀλλὰ καὶ τοὺς Ἕλληνας ἅπαντας.

- 24 Τούτου δ' ἕνεκά σοι ταῦτα διήλθον, ἵν' ἦν τί σοι φανῆ τῶν ἐν ἀρχῇ λεγομένων ἢ μὴ πιστὸν ἢ μὴ δυνατὸν ἢ μὴ πρέπον σοι πράττειν, μὴ δυσχεράνας ἀποστῆς τῶν λοιπῶν, μηδὲ πάθῃς ταῦτ' οἷς ἐπιτηδεῖοις τοῖς ἑμοῖς, ἀλλ' ἐπιμείνῃς ἡσυχάζουσαν ἔχων τὴν διάνοιαν, ἕως ἂν διὰ τέλους ἀκούσης ἀπάντων τῶν λεγομένων. οἶμαι γὰρ
- 25 ἔρεῖν τι τῶν δεόντων καὶ τῶν σοὶ συμφερόντων. Καίτοι μ' οὐ λέληθεν ὅσον διαφέρουσι τῶν λόγων εἰς τὸ πείθειν οἱ λεγόμενοι τῶν ἀναγιγνωσκομένων, οὐδ' ὅτι πάντες ὑπειλήφασιν τοὺς μὲν περὶ σπουδαίων πραγμάτων καὶ κατεπειγόντων ῥητορεύεσθαι, τοὺς δὲ πρὸς ἐπίδειξιν καὶ πρὸς ἐργολαβίαν γεγράφθαι. καὶ ταῦτ' οὐκ ἀλόγως ἐγνώ-
- 26 κασιν· ἐπειδὴν γὰρ ὁ λόγος ἀποστερηθῆ τῆς τε δόξης τῆς τοῦ λέγοντος καὶ τῆς φωνῆς καὶ τῶν μεταβολῶν τῶν ἐν ταῖς ῥητορείαις γιγνομένων, ἔτι δὲ τῶν καιρῶν καὶ τῆς σπουδῆς τῆς περὶ τὴν πράξιν, καὶ μηδὲν ἢ τὸ συναγωνιζόμενον καὶ συμπεῖθον, ἀλλὰ τῶν μὲν προειρημένων ἀπάντων ἔρημος γένηται καὶ γυμνός, ἀναγιγνωσκῆ δέ τις αὐτὸν ἀπιθάνως καὶ μηδὲν ἤθος ἐσημαινόμενος
- 27 ἀλλ' ὡσπερ ἀπαριθμῶν, εἰκότως, οἶμαι, φαῦλος εἶναι δοκεῖ τοῖς ἀκούουσιν, ἢ περ καὶ τὸν νῦν ἐπιδεικνύμενον μάλιστα ἂν βλάβει καὶ φαυλότερον φαίνεσθαι ποιήσῃεν· οὐδὲ γὰρ ταῖς περὶ τὴν λέξιν εὐρυθμίαις καὶ ποιικιλίαις κεκοσμήκαμεν αὐτόν, αἷς αὐτὸς τε νεώτερος ὢν ἐχρώμην, καὶ τοῖς ἄλλοις ὑπέδειξα δι' ὧν τοὺς λόγους
- 88 ἠδίους ἂν ἅμα καὶ πιστοτέρους ποιοῖεν. ὧν οὐδὲν ἔτι
- 28 δύναμαι διὰ τὴν ἡλικίαν, ἀλλ' ἀπόχρη μοι τοσοῦτον, ἦν αὐτὰς τὰς πράξεις ἀπλῶς δυνηθῶ διελθεῖν. ἡγοῦμαι δὲ καὶ σοὶ προσήκειν ἀπάντων τῶν ἄλλων ἀμελήσαντι ταύ-

24, 1. ἦν] ἂν Γ. 2. φαίνεται ε. 4. τὸ αὐτὸ ε. τοῖς ἑμοῖς Γ: ἑμολ ε. 25, 6. οὐκ ἀλόγως Γ: οὐ κακῶς ε. 26, 2. τῆς ante τοῦ add Γ. 3. ἔτι δὲ καὶ τῶν ε. 6. ἀπάντων ἔρημος om pr Γ. 28, 1. ἠδίους δ' ἅμα ε.

ταις μόναϊς προσέχειν τὸν νοῦν. οὕτω δ' ἂν ἀκριβέστατα καὶ κάλλιστα θεωρήσειας εἴ τι τυγχάνομεν λέγοντες, ἦν τὰς μὲν δυσχερείας τὰς περὶ τοὺς σοφιστὰς καὶ τοὺς ἀναγιγνωσκομένους τῶν λόγων ἀφέλης, ἀναλαμβάνων δ' ἕκαστον αὐτῶν εἰς τὴν διάνοιαν ἐξετάζης, μὴ πάροργον ποιούμενος μηδὲ μετὰ ῥαθυμίας, ἀλλὰ μετὰ λογισμοῦ καὶ φιλοσοφίας, ἧς καὶ σὲ μετεσχηκέναι φασίν. μετὰ γὰρ τούτων σκοπούμενος μᾶλλον ἢ μετὰ τῆς τῶν πολλῶν δόξης ἄμεινον ἂν βουλευσαιο περὶ αὐτῶν. Ἄ μὲν οὖν ἐβουλόμην σοι πρόειρησθαι, ταῦτ' ἐστίν.

0 Περὶ δ' αὐτῶν τῶν πραγμάτων ἤδη ποιήσομαι τοὺς λόγους. φημί γὰρ χρῆναί σε τῶν μὲν ἰδίων μηθενὸς ἀμελήσαι, πειραθῆναι δὲ διαλλάξαι τὴν τε πόλιν τὴν Ἀργείων καὶ τὴν Λακεδαιμονίων καὶ τὴν Θηβαίων καὶ τὴν ἡμετέραν. ἦν γὰρ ταύτας συστήσαι δυνηθῆς, οὐ χαλεπῶς καὶ τὰς ἄλλας ὁμονοεῖν ποιήσεις· ἅπασαι γὰρ εἰσιν ὑπὸ ταῖς εἰρημέναις, καὶ καταφεύγουσιν, ὅταν φοβηθῶσιν, ἐφ' ἣν ἂν τύχωσι τούτων, καὶ τὰς βοηθείας ἐντεῦθεν λαμβάνουσιν. ὥστ' εἰὰν τέτταρας μόνον πόλεις εὖ φρονεῖν πείσης, καὶ τὰς ἄλλας πολλῶν κακῶν ἀπαλλάξεις.

2 Γνοίης δ' ἂν ὡς οὐδεμιᾶς σοι προσήκει τούτων ὀλιγορεῖν, ἦν ἀνεγίγης αὐτῶν τὰς πράξεις ἐπὶ τοὺς σοὺς πρόγονους· εὐρήσεις γὰρ ἐκάστη πολλὴν φιλίαν πρὸς ὑμᾶς καὶ μεγάλας εὐεργεσίας ὑπαρχούσας. Ἄργος μὲν γὰρ ἐστὶ σοι πατρίς, ἧς δίκαιον τοσαύτην σε ποιεῖσθαι πρόνοιαν ὅσην περ τῶν γονέων τῶν σαυτοῦ· Θηβαῖοι δὲ τὸν ἀρχηγὸν τοῦ γένους ὑμῶν τιμῶσι καὶ ταῖς προσόδοις καὶ ζταις θυσίαις μᾶλλον ἢ τοὺς θεοὺς τοὺς ἄλλους· Λακεδαιμόνιοι δὲ τοῖς ἀπ' ἐκείνου γεγονόσι καὶ τὴν βασιλείαν καὶ τὴν ἡγεμονίαν εἰς ἅπαντα τὸν χρόνον δεδώκασιν· τὴν

v. 2. εἴ τι τυγχάνομεν] εἰ τυγχάνομεν Γ, εἴ τι τυγχάνοιμεν ε.
 29, 8. ἢβουλόμην ε. σοι] μοι corr Γ. 30, 5. χαλεπῶς οἶμαι καὶ ε. 31, 3. τούτων τύχωσι ε. 32, 3. γὰρ ἐν ἐκάστη ε.

δὲ πόλιν τὴν ἡμετέραν φασίν, οἷς περὶ τῶν παλαιῶν πιστεύομεν, Ἡρακλεῖ μὲν συναίτιαν γενέσθαι τῆς ἀθανασίας (ὣν δὲ τρόπον, σὸν μὲν αὐτῆς πνεύσεσθαι ῥάδιον, ἐμοὶ δὲ νῦν εἰπεῖν οὐ καιρὸς), τοῖς δὲ παισὶ τοῖς ἐκείνου τῆς σωτηρίας. μόνη γὰρ ὑποστῆσα τοὺς μεγίστους κινδύνους πρὸς τὴν Εὐρουσθίως δύναμιν ἐκείνόν τε τῆς ὑβρεως ἔπαυσε, καὶ τοὺς παῖδας τῶν φόβων τῶν αἰεὶ παραγιγνομένων αὐτοῖς ἀπήλλαξεν. ὑπὲρ ὧν οὐ μόνον τοὺς τότε σωθέντας δίκαιον ἦν ἡμῖν χάριν ἔχειν, ἀλλὰ καὶ τοὺς νῦν ὄντας· διὰ γὰρ ἡμᾶς καὶ ζῶσι καὶ τῶν ὑπαρχόντων ἀγαθῶν ἀπολαύουσι· μὴ γὰρ σωθέντων ἐκείνων οὐδὲ γενέσθαι τὸ παράπαν ὑπῆρχεν αὐτοῖς.

35 Τοιούτων οὖν ἀπασῶν τῶν πόλεων γεγενημένων ἔδει μὲν μηδέποτε σοι μηδὲ πρὸς μίαν αὐτῶν γενέσθαι διαφορὰν. ἀλλὰ γὰρ ἅπαντες πλείω πεφύκαμεν ἔξαμαρτάνειν ἢ κατορθοῦν. ὥστε τὰ μὲν πρότερον γεγενημένα κοινὰ δεῖναι δίκαιόν ἐστιν· εἰς δὲ τὸν ἐπίλοιπον χρόνον φυλακτέον ὅπως μηδὲν συμβήσεται σοι τοιοῦτον, καὶ σκεπτέον τί ἂν ἀγαθὸν αὐτὰς ἐργασάμενος φανείης ἄξια καὶ σαν-
36 τοῦ καὶ τῶν ἐκείναις πεπραγμένων πεποιθῆκός. ἔχεις δὲ καιρόν· ἀποδιδόντα γὰρ σε χάριν ὧν ὠφείλεις, ὑπολήφονται διὰ τὸ πλῆθος τοῦ χρόνου τοῦ μεταξὺ προϋπάρχειν τῶν εὐεργεσιῶν. καλὸν δ' ἐστὶ δοκεῖν μὲν τὰς μεγίστας τῶν πόλεων εὖ ποιεῖν, μηδὲν δ' ἦττον ἑαυτὸν
37 ἢ κείνας ὠφελεῖν. Χωρὶς δὲ τούτων, εἰ πρὸς τινὰς αὐτῶν ἀηδὲς τί σοι συμβέβηκεν, ἅπαντα ταῦτα διαλύσεις· αἱ γὰρ ἐν τοῖς παρούσι καιροῖς εὐεργεσίαι λήθην ἐμποιοῦσι τῶν πρότερον ὑμῖν εἰς ἀλλήλους πεπλημμελημένων. Ἀλλὰ μὴν κἀκεῖνο φανερόν, ὅτι πάντες ἄνθρωποι τούτων πλείστην μνείαν ἔχουσι, ὧν ἂν ἐν ταῖς συμφοραῖς εὖ
38 πᾶθωσι. ὁρᾷς δ' ὡς τεταλαιπώρηται διὰ τὸν πόλεμον,

v. 1. οἷς περὶ] οἷσπερ Γ. 2. αἰτίαν ε. 34. 2. τῆς μεγίστης ὑβρεως Γ. 35, 3. πάντες ε. 6. συμβήσεται τοιοῦτο ε. 7. σταντοῦ καὶ τῶν ἐκείνοις ε. 36, 2. ὀφείλεις ε. 5. σταντὸν ἢ ἐκείνας ε. 37, 3. ἐμποιοῦσι ε. 4. ἡμῖν ε. 6. ὧν] ὑφ' ὧν Γ.

καὶ ὡς παραπλησίως ἔχουσι τοῖς ἰδία μαχομένοις. καὶ γὰρ ἐκείνους ἀυξομένης μὲν τῆς ὀργῆς οὐδεὶς ἂν διαλλάξειεν· ἐπὴν δὲ κακῶς ἀλλήλους διαθῶσιν, οἷθενός διαλύοντος αὐτοὶ διέστησαν. ὅπερ οἶμαι καὶ ταύτας ποιήσομαι, "ἦν μὴ σὺ πρότερον αὐτῶν ἐπιμεληθῆς.

39 Τὰχ' οὖν ἂν τις ἐνοστήναι τοῖς εἰρημένοις τολμήσειε, λέγων ὡς ἐπιχειρῶ σε πείθειν ἀδυνάτοις ἐπιτίθεσθαι πράγμασιν· οὔτε γὰρ Ἀργείους φίλους ἂν ποτε γενέσθαι Λακεδαιμονίοις οὔτε Λακεδαιμονίους Θηβαίοις, οὔθ' ὅλως τοὺς εἰθισμένους ἅπαντα τὸν χρόνον πλεονεκτεῖν οὐδέποτ' ἂν ἰσομοιρῆσαι πρὸς ἀλλήλους. Ἐγὼ δ', ὅτε μὲν ἡ πόλις ἡμῶν ἐν τοῖς Ἑλλησιν ἐδυνάστευε καὶ πάλιν ἡ Λακεδαιμονίων, οὐδὲν ἂν ἡγοῦμαι περανθῆναι τούτων· ῥαδίως γὰρ ἂν ἑκατέραν ἐμποδῶν γενέσθαι τοῖς πραττομένοις· νῦν δ' οὐχ ὁμοίως ἔγνωκα περὶ αὐτῶν. οἶδα γὰρ ἀπάσας ὠμαλισμένας ὑπὸ τῶν συμφορῶν, ὡσθ' ἡγοῦμαι πολὺ μᾶλλον αὐτὰς αἰρήσεσθαι τὰς ἐκ τῆς ὁμονομίας ὠφελείας ἢ τὰς ἐκ τῶν τότε πραττομένων πλεονεξίας.

1 Ἐπειτα τῶν μὲν ἄλλων ὁμολογῶ μηδὲν ἂν δυνηθῆναι διαλλάξαι τὰς πόλεις ταύτας, σοὶ δ' οὐδὲν τῶν τοιούτων ἐστὶ χαλεπὸν. ὀρῶ γὰρ σε τῶν τοῖς ἄλλοις ἀνεπιπίστων δοκούντων εἶναι καὶ παραδόξων πολλὰ διαπεπραγμένον, ὡστ' οὐδὲν ἄτοπον εἰ καὶ ταῦτα μόνος συστήσαι δυνηθεῖς· χορὴ δὲ τοὺς μέγα φρονούντας καὶ τοὺς διαφέροντας μὴ τοῖς τοιούτοις ἐπιχειρεῖν ἅ καὶ τῶν τυχόντων ἂν τις καταπράξειεν, ἀλλ' ἐκείνοις οἷς μηδεὶς ἂν ἄλλος ἐπιχειρήσειε πλὴν τῶν ὁμοίαν σοὶ καὶ τὴν φύσιν καὶ τὴν δύναμιν ἔχόντων.

2 Θαυμάζω δὲ τῶν ἡγουμένων ἀδύνατον εἶναι πραχθῆναι τι τούτων, εἰ μήτ' αὐτοὶ τυγχάνουσιν εἰδότες μήθ' ἐτέρων ἀκηκόασιν ὅτι πολλοὶ δὴ πόλεμοι καὶ δεινοὶ γεγόνασιν,

v. 2. ἀυξομένης ε. 39, 2. ἐπιτίθεσθαι ε. 4. οἷθ' ἂν Λακεδαιμονίους ε. 40, 3. ἡγοῦμαι ε. 4. γὰρ ἑκατέραν ἐμποδῶν ἂν ε. 41, 3. δοκούντων ἀνεπιπίστων ε. 5. μόνος ἂν νοσησῶ ε. 7. τοῖς add Γ. 9. ἐπιχειρήσει Γ.

οὓς οἱ διαλυσάμενοι μεγάλων ἀγαθῶν ἀλλήλοις αἰτίοι
κατέστησαν. τίς γὰρ ἂν ὑπερβολὴ γένοιτο τῆς ἔχθρας
τῆς πρὸς Ξέρξην τοῖς Ἑλλήσι γενομένης; οὐ τὴν φιλίαν
ἅπαντες ἴσασιν ἡμᾶς τε καὶ Λακεδαιμονίους μᾶλλον
ἀγαπήσαντας ἢ τῶν συγκατασκευασάντων ἑκατέρους
43 ἡμῶν τὴν ἀρχήν. καὶ τί δεῖ λέγειν τὰ παλαιὰ καὶ τὰ
πρὸς τοὺς βαρβάρους; ἀλλ' εἴ τις ἀθρόσσει καὶ σκίψαι-
το τὰς τῶν Ἑλλήνων συμφοράς, οὐδὲν ἂν μέρος οὔσαι
91 φανεῖεν τῶν διὰ Θηβαίους καὶ Λακεδαιμονίους ἡμῖν γε-
γεννημένων. ἀλλ' οὐδὲν ἦττον Λακεδαιμονίων τε στρατευ-
σάντων ἐπὶ Θηβαίους, καὶ βουλομένων λυμῆνασθαι τὴν
Βοιωτίαν καὶ διοικίσαι τὰς πόλεις, βοηθήσαντες ἡμεῖς
44 ἐμποδῶν ἐγενόμεθα ταῖς ἐκείνων ἐπιθυμίαις· καὶ πάλιν
μεταπεσοῦσης τῆς τύχης, καὶ Θηβαίων καὶ Πελοποννη-
σίων ἀπάντων ἐπιχειρησάντων ἀνάστατον ποιῆσαι τὴν
Σπάρτην, ἡμεῖς καὶ πρὸς ἐκείνους μόνοι τῶν Ἑλλήνων
ποιησάμενοι συμμαχίαν συναίτιοι τῆς σωτηρίας αὐτοῖς
45 κατέστημεν. Πολλῆς οὖν ἀνοίας ἂν εἴη μεστός, εἴ τις
ὄρων τηλικαύτας μεταβολὰς γιγνομένας, καὶ τὰς πόλεις
μῆτ' ἔχθρας μῆθ' ὄρκων μῆτ' ἄλλου μηδενοῦς φροντισού-
σας, πλὴν ὅ τι ἂν ὑπολάβωσιν ὠφέλιμον αὐταῖς εἶναι,
τοῦτο δὲ στεργούσας μόνον καὶ πᾶσαν τὴν σπουδὴν περὶ
τούτου ποιουμένας, μὴ καὶ νῦν νομίζοι τὴν αὐτὴν γνώ-
μην ἔξειν αὐτάς, ἄλλως τε καὶ σοῦ μὲν ἐπιστατουῦντος
ταῖς διαλλαγαῖς, τοῦ δὲ συμφέροντος πείθοντος, τῶν δὲ
παρόντων κακῶν ἀναγκαζόντων. ἐγὼ μὲν γὰρ οἶμαι
τούτων σοι συναγωνιζομένων ἅπαντα γενήσεσθαι κατὰ
τρόπον.

46 Ἐγοῦμαι δ' οὕτως ἂν σε μάλιστα καταμαθεῖν εἴτ'
εἰρηρικῶς εἴτε πολεμικῶς αἱ πόλεις αὐταὶ πρὸς ἀλλήλας
ἔχουσιν, εἰ διεξέλθοιμεν μῆτε παντάπασιν ἀπλῶς μῆτε
λίαν ἀκριβῶς τὰ μέγιστα τῶν παρόντων αὐταῖς.

v. 1. αἰτίοι ἀλλήλοις 5. 43, 1. δεῖ με λέγειν 5. 3. Ἑλλή-
νων Γ: ἄλλων 5. 7. διοικίσαι corr Γ: διοικῆσαι 5. 44, 5. αἰτίοι 5.
45, 5. μόνον στεργούσας 5. 6. τοῦτο 5. 10. σοι add Γ.
46, 3. διεξέλθοιμεν] δε τι ἐξέλθοιμεν Γ. 4. ἀκριβῶς ἀλλὰ τὰ 5.

Καὶ πρῶτον μὲν σκεψώμεθα τὰ Λακεδαιμονίων. οὗτοι γὰρ ἄρχοντες τῶν Ἑλλήνων (οὐ πολὺς χρόνος ἐξ αὐ) κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν, εἰς τοσαύτην μεταβολὴν ἤλθον, ἐπειδὴ τὴν μάχην ἠττήθησαν τὴν ἐν Λεύκτροις, ὥστε ἀπεστερήθησαν μὲν τῆς ἐν τοῖς Ἑλλησι δυναστείας, τοιούτους δ' ἄνδρας ἀπώλεσαν σφῶν αὐτῶν, οἱ προηροῦντο τεθνάναι μᾶλλον ἢ ζῆν ἠττηθέντες ὧν πρότερον ἐδέεποζον. πρὸς δὲ τοῦτοις ἐπεΐδον Πελοποννησίους ἅπαντας τοὺς πρότερον μεθ' αὐτῶν ἐπὶ τοὺς ἄλλους ἀκολουθοῦντας, τούτους μετὰ Θηβαίων εἰς τὴν αὐτῶν εἰσβαλόντας, πρὸς οὓς ἠναγκάσθησαν διακινδυνεύειν οὐκ ἐν τῇ χώρᾳ περὶ τῶν καρπῶν, ἀλλ' ἐν μέσῃ τῇ πόλει πρὸς αὐτοῖς τοῖς ἀρχείοις περὶ παίδων καὶ γυναικῶν, οὕτοιον κίνδυνον ὃν μὴ κατορθώσαντες μὲν εὐθύς ἀπώλλονται, νικήσαντες δὲ οὐδὲν μᾶλλον ἀπηλλαγμένοι τῶν κακῶν εἰσίν, ἀλλὰ πολεμοῦνται μὲν ὑπὸ τῶν τὴν χώραν αὐτῶν περιόικούντων, ἀπιστοῦνται δ' ὑφ' ἀπάντων Πελοποννησίων, μισοῦνται δ' ὑπὸ τοῦ πλήθους τῶν Ἑλλήνων, ἄγονται δὲ καὶ φέρονται τῆς νυκτὸς καὶ τῆς ἡμέρας ὑπὸ τῶν οἰκετῶν τῶν σφετέρων αὐτῶν, οὐδένα δὲ χρόνον διαλείπουσιν ἢ στρατεύοντες ἐπὶ τινας ἢ μαχόμενοι πρὸς τινας ἢ βοηθοῦντες τοῖς ἀπολλυμένοις αὐτῶν. τὸ δὲ μέγιστον τῶν κακῶν δεδιότες γὰρ διατελοῦσι μὴ Θηβαῖοι διαλυσάμενοι τὰ πρὸς Φωκίας πάλιν ἐπανελθόντες μείξουσιν αὐτοὺς συμφοραῖς περιβάλωσι τῶν πρότερον γεγεννημένων. Καίτοι πῶς οὐ χρὴ νομίζειν τοὺς οὕτω διακειμένους ἀσμένους ἂν ἰδεῖν ἐπιστατοῦντα τῆς εἰρήνης ἀξιόχρεων ἄνδρα καὶ δυνάμενον διαλύσαι τοὺς ἐνεστώτας πολέμους αὐτοῖς;

1 Ἀρχείοις τοίνυν ἴδοις ἂν τὰ μὲν παραπλησίως τοῖς

v. 1. σκεψώμεθα Γ. τὰ τῶν Λακεδαιμονίων ε. 47, 1. οὗτοι μὲν γὰρ ε. 48, 2. μεθ' αὐτῶν Γ: μετ' αὐτῶν ε. 4. εἰσβάλλοντας — κινδυνεύειν ε. 7. ἀπόλοιτο ε. 49, 3. ὑπὸ πάντων ε. 5. καὶ post νυκτὸς om Γ. 6. οὐδένα δὲ χρόνον] οὐδεμίαν δ' ἡμέραν Γ. 50, 4. πρότερον αὐτοῖς γεγεννημένων ε. 6. ἀσμένως ε. 8. αὐτοῖς πολέμους ε.

εἰρημένοις πράττοντας, τὰ δὲ χειρὸν τούτων ἔχοντας πολεμοῦσι μὲν γὰρ ἐξ οὗ περ τὴν πόλιν οἰκοῦσι πρὸς τοὺς ὁμόρους, ὡς περ Λακεδαιμόνιοι, τοσοῦτον δὲ διαφέρουσιν ὅσον ἐκείνοι μὲν πρὸς ἡττοὺς αὐτῶν, οὗτοι δὲ πρὸς κρείττους· ὃ πάντες ἂν ὁμολογήσειαν μέγιστον εἶναι τῶν κακῶν. οὕτω δὲ τὰ περὶ τὸν πόλεμον ἀτυχοῦσιν, ὡστ' ὀλίγου δεῖν καθ' ἕκαστον τὸν ἐνιαυτὸν τεμνομένην καὶ 52 πορθουμένην τὴν αὐτῶν χώραν περιορῶσιν. ὃ δὲ πάντων δεινότατον· ὅταν γὰρ οἱ πολέμιοι διαλίπωσι κακῶς αὐτοὺς ποιοῦντες, αὐτοὶ τοὺς ἐνδοξοτάτους καὶ πλουσιωτάτους τῶν πολιτῶν ἀπολλύουσι, καὶ ταῦτα δρωῦντες οὕτω χαίρουσιν ὡς οὐδένας ἄλλοι τοὺς πολεμίους ἀποκτείνοντες. αἴτιον δ' ἐστὶ τοῦ ταραχιδῶς αὐτοὺς ζῆν οὕτως οὐδὲν ἄλλο πλὴν ὁ πόλεμος· ὃν ἦν διαλύσης, οὐ μόνον αὐτοὺς τούτων ἀπαλλάξεις, ἀλλὰ καὶ περὶ τῶν ἄλλων ἄμεινον βουλευέσθαι ποιήσεις.

53 Ἀλλὰ μὴν τὰ περὶ Θηβαίους οὐδὲ σὲ λέληθεν. καλλίστην γὰρ μάχην νικήσαντες, καὶ δόξαν ἐξ αὐτῆς μεγίστην λαβόντες, διὰ τὸ μὴ καλῶς χρῆσθαι ταῖς εὐτυχίαις οὐδὲν βελτίον πράττουσι τῶν ἡττηθέντων καὶ δυστυχησάντων. οὐ γὰρ ἔφθασαν τῶν ἐχθρῶν κρατήσαντες, καὶ 93 πάντων ἀμελήσαντες ἠνώχλουν ἢ μὲν ταῖς πόλεσι ταῖς ἐν Πελοποννήσῳ, Θετταλίαν δ' ἐτόλμων καταδουλοῦσθαι, Μεγαρεῦσι δὲ ὁμόροις οὔσιν ἠπειλοῦν, τὴν δ' ἡμετέραν πόλιν μέρος τι τῆς χώρας ἀπεστέρουν, Εὐβοίαν δ' ἐπόρθουν, εἰς Βυζάντιον δὲ τειρήρεις ἐξέπεμπον ὡς καὶ γῆς 54 καὶ θαλάττης ἄρξοντες. τελευτῶντες δὲ πρὸς Φωκίας πόλεμον ἐξήνεγκαν ὡς τῶν τε πόλεων ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ κρατήσαντες, τὸν τε τόπον ἅπαντα τὸν περιέχοντα κατασχέοντες, τῶν τε χρημάτων τῶν ἐν Δελφοῖς περιγενη-

v. 2. πολεμοῦσι γὰρ ἐξ ὅσου ε. 3. ὡς περ καὶ Λακεδαιμόνιοι ε.
 7. δὲ Γ. τὸν add Γ. 52, 1. αὐτῶν-add Γ. 5. ἀποκτείνοντες ε.
 6. οὕτως ζῆν ε. 53, 2. μεγίστην ἐξ αὐτῆς δόξαν ε.
 3. χρῆσασθαι ε. 6. τὰς πόλεις τὰς ε. 8. ὁμογόροις pr Γ.
 10. γῆς καὶ θαλάττης] γῆς θαλάττης Γ, γῆς καὶ θαλάσσης ε.
 54, 3. κρατήσαντες Γ.

σόμενοι ταῖς ἐκ τῶν ἰδίων δαπάναις. ὧν οὐδὲν αὐτοῖς ἀποβέβηκεν, ἀλλ' ἀντὶ μὲν τοῦ λαβεῖν τὰς Φωκίων πόλεις τὰς αὐτῶν ἀπολωλέκασιν, εἰσβάλλοντες δ' εἰς τὴν τῶν πολεμίων ἐλάττω κακὰ ποιῶσιν ἐκείνους ἢ πάσχου-

55 σιν ἀπιόντες εἰς τὴν αὐτῶν· ἐν μὲν γὰρ τῇ Φωκίᾳ τῶν μισθοφόρων τινὰς ἀπακτείνουσιν, οἷς λυσιτελεῖ τεθνήσκειν μάλλον ἢ ζῆν, ἀναχωροῦντες δὲ τοὺς ἐνδοξοτάτους αὐτῶν καὶ μάλιστα τολμᾶντας ὑπὲρ τῆς πατρίδος ἀποθνήσκειν ἀπολλύουσιν. εἰς τοῦτο δ' αὐτῶν περιέστηκε τὰ πράγματα, ὥστ' ἐλπίζοντες ἅπαντας τοὺς Ἕλληνας ὑφ' αὐτοῖς ἔσεσθαι νῦν ἐν σοὶ τὰς ἐλπίδας ἔχουσι τῆς αὐτῶν σωτηρίας. Ὡστ' οἶμαι καὶ τούτους ταχέως ποιήσειν ὅ

56 τι ἂν σὺ κελεύῃς καὶ συμβουλεύῃς. Λοιπὸν δ' ἂν ἦν ἡμῖν εἶπερὶ τῆς πόλεως διαλεχθῆναι τῆς ἡμετέρας, εἰ μὴ προτέρα τῶν ἄλλων εὖ φρονήσασα τὴν εἰρήνην ἐπεποιήτο. νῦν δ' αὐτὴν οἶμαι καὶ συναγωνισθῆναι τοῖς ὑπὸ σοῦ πραττομένοις, ἄλλως τε κὰν δυνηθῆ συνιδεῖν ὅτι ταῦτα δικαιεῖς πρὸ τῆς ἐπὶ τὸν βάρβαρον στρατείας.

57 Ὡς μὲν οὖν οὐκ ἀδύνατόν ἐστι σοὶ συστῆσαι τὰς πόλεις ταύτας, ἐκ τῶν εἰρημένων ἡγοῦμαί σοι γεγενῆσθαι φανερόν· εἶ τοίνυν ὡς καὶ ῥαδίως ταῦτα πράξεις, ἐκ πολλῶν παραδειγμάτων οἶμαι σε γνῶναι ποιήσειν. ἦν γὰρ φανῶσιν ἕτεροὶ τινες τῶν προγεγενημένων μὴ καλλίστοι μὲν μηδ' ὀσιωτέροις ὧν ἡμεῖς συμβεβουλευκάμεν ἐπιχειρήσαντες, μείζω δὲ καὶ δυσκολώτερα τούτων ἐπιτελέσαντες, τί λοιπὸν ἔσται τοῖς ἀντιλέγονσιν ὡς οὐ θάττον αὐτὰ ῥᾶω πράξεις ἢ κείνοι τὰ χαλεπώτερα;

94 58 Ἐκέψαι δὲ πρῶτον τὰ περὶ Ἀλκιβιάδην. ἐκείνος γὰρ φυγὼν παρ' ἡμῶν, καὶ τοὺς ἄλλους ὄρων τοὺς πρὸ

ν. 1. αὐτοῖς add Γ. 4. ἐκείνοις ε. πάσχουσι πρὶν ἀπιέαι ε.
 55, 3. αὐτῶν add Γ. 5. δὲ τὰ πράγματα αὐτῶν περιέστηκεν ε.
 9. καὶ συμβουλεύῃς add Γ. 56, 3. ἐποίησατο ε. οἶμαι om Γ.
 5. διοικήσεις ε. 57, 2. γενήσασθαι ε. 4. γνῶναι σε ε. 7. δυσκολώτερα Γ: σκολιώτερα ε. 9. τὰ ῥᾶω Γ: ταῦτα ε. ἐκείνοι ε.
 58, 1. περὶ τὸν Ἀλκιβιάδην ε. 2. φυγὼν Γ: ἐκπετῶν ε.

αὐτοῦ ταύτη τῇ συμφορᾷ κεχημένους ἐπιτηχότας διὰ τὸ μέγεθος τὸ τῆς πόλεως, οὐ τὴν αὐτὴν γνώμην ἔσχεν ἐκείνοις, ἀλλ' οἰηθεὶς πειρατέον εἶναι βίᾳ κατελθεῖν προείλετο
 59 πολεμεῖν πρὸς αὐτήν. καθ' ἕνασθὸν μὲν οὖν τῶν τότε γενομένων εἴ τις λέγειν ἐπιχειρήσειεν, οὐτ' ἂν διελθεῖν ἀκριβῶς δύναίτο, πρὸς τε τὸ παρὸν ἴσως ἂν ἐνοχλήσειεν· εἰς τοσαύτην δὲ ταραχὴν κατέστησεν οὐ μόνον τὴν πόλιν ἀλλὰ καὶ Λακεδαιμονίους καὶ τοὺς ἄλλους Ἕλληνας, ὥσθ' ἡμᾶς μὲν παθεῖν ἅ πάντες ἴσασι, τοὺς δ' ἄλλους
 60 τηλικούτοις κακοῖς περιπείσειν, ὥστε μηδέπω νῦν ἐξιτήλους εἶναι τὰς συμφορὰς τὰς δι' ἐκεῖνον τὸν πόλεμον ἐν ταῖς πόλεσιν ἐγγεγενημένας, Λακεδαιμονίους δὲ τοὺς τότε δόξαντας εὐτυχεῖν εἰς τὰς νῦν ἀτυχίας δι' Ἀλκιβιάδην καθεστάναι· πεισθέντες γὰρ ὑπ' αὐτοῦ τῆς κατὰ θάλατταν δυνάμεως ἐπιθυμῆσαι καὶ τὴν κατὰ γῆν
 61 ἡγεμονίαν ἀπώλεσαν, ὥστ' εἴ τις φαίη τότε τὴν ἀρχὴν αὐτοῖς γενέσθαι τῶν παρόντων κακῶν, ὅτε τὴν ἀρχὴν τῆς θαλάττης ἐλάβανον, οὐκ ἂν ἐξελεγχθεῖη ψευδόμενος. ἐκεῖνος μὲν οὖν τηλικούτων αἴτιος γενόμενος κατῆλθεν εἰς τὴν πόλιν, μεγάλης μὲν δόξης τυχών, οὐ μὴν ἐπαινούμενος ὑφ' ἀπάντων· Κόνων δ' οὐ πολλοῖς ἔτεσιν
 62 ὕστερον ἀντίστροφα τούτων ἐπράξεν. ἀτυχήσας γὰρ ἐν τῇ ναυμαχίᾳ τῇ περὶ Ἑλλάσποντον οὐ δι' αὐτὸν ἀλλὰ διὰ τοὺς συνάροχοντα, οἵκαδε μὲν ἀφικέσθαι κατησχύνθη, πλεύσας δ' εἰς Κύπρον χρόνον μίντινα περὶ τὴν τῶν ἰδίων ἐπιμέλειαν διέτριβεν, αἰσθόμενος δ' Ἀγησίλαον μετὰ πολλῆς δυνάμεως εἰς τὴν Ἀσίαν διαβεβηκότα
 63 καὶ πορθοῦντα τὴν χώραν οὕτω μίγ' ἐφρόνησεν, ὥστ' ἀφορμὴν οὐδεμίαν ἄλλην ἔχων πλὴν τὸ σῶμα καὶ τὴν διάνοιαν ἤλπισε Λακεδαιμονίους καταπολεμήσειν ἀροχοντάς τῶν Ἑλλήνων καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν,

v. 2. τὸ add Γ. ἔσχεν] ἔχειν pr Γ. 59, 2. εἴ τις λέγειν Γ: οὔτε λέγειν ἂν τις ε. 60, 3. γεγενημένας ε. 5. ὑφ' αὐτοῦ Γ. 61, 2. γίνεσθαι Γ. 4. τηλικούτων κακῶν αἴτιος Γ. 6. ἐπαινουμένης ε. 62, 3. οἵκαδε μὲν] ὕστερον pr Γ. 6. εἰς τὴν Ἀσίαν μετὰ πολλῆς δυνάμεως ε. 63, 4. τῶν ἄλλων Ἑλλήνων ε.

καὶ ταῦτα πέμπων ὡς τοὺς βασιλέως στρατηγούς ὑπισχεῖτο ποιήσιν. καὶ τί δεῖ τὰ πλείω λέγειν; οὐστάντος γὰρ αὐτῷ ναυτικοῦ περὶ Ῥόδον καὶ νικήσας τῆ⁵ ναυμαχία Λακεδαιμονίους μὲν ἔξέβαλεν ἐκ τῆς ἀρχῆς, τοὺς δ' Ἑλληνας ἤλευθέρωσεν, οὐ μόνον δὲ τὰ τεῖχη τὰ τῆς πατρίδος ἀνώρθωσεν, ἀλλὰ καὶ τὴν πόλιν εἰς τὴν αὐτὴν δόξαν προήγαγεν ἐξ ἧσπερ ἐξέπεσεν, καίτοι τίς ἂν προσεδόκησεν ὑπ' ἀνδρός οὕτω ταπεινῶς πράξαντος ἀναστραφήσεσθαι τὰ τῆς Ἑλλάδος πράγματα, καὶ τὰς μὲν ἀτιμωθήσεσθαι τὰς δ' ἐπιπολάσειν τῶν Ἑλληνίδων πόλεων;

5 Διονύσιος τοίνυν (βούλομαι γὰρ ἐκ πολλῶν σε πεισθῆναι ῥαδίαν εἶναι τὴν πράξιν, ἐφ' ἣν σε τυγχάνω παρακαλῶν) πολλοστός ὢν Συρακοσίων καὶ τῷ γένει καὶ τῇ δόξῃ καὶ τοῖς ἄλλοις ἅπασιν, ἐπιθυμήσας μοναρχίας ἀλόγως καὶ μανικῶς, καὶ τολμήσας ἅπαντα πράττειν τὰ φέροντα πρὸς τὴν δύναμιν ταύτην, κατέσχε μὲν Συρακούσας, ἅπασας δὲ τὰς ἐν Σικελίᾳ πόλεις, ὅσαι περ ἦσαν Ἑλληνίδες, κατεστρέφατο, τηλικαύτην δὲ δύναμιν περιεβάλετο καὶ πεζὴν καὶ ναυτικὴν, ὅσην οὐδεις ἀνὴρ τῶν πρὸ ἐκείνου γενομένων. Ἔτι τοίνυν Κύρος (ἵνα μνησθῶμεν καὶ περὶ τῶν βαρβάρων) ἐκτεθεὶς μὲν ὑπὸ τῆς μητρὸς εἰς τὴν ὁδόν, ἀναιρεθεὶς δ' ὑπὸ Περσίδος γυναικός, εἰς τοσαύτην ἦλθε μεταβολὴν ὡσθ' ἀπάσης τῆς Ἀσίας γενέσθαι δεσπότης.

7 Ὅπου δ' Ἀλκιβιάδης μὲν φηγὰς ὢν, Κόνων δὲ δεδυστυχηκῶς, Διονύσιος δ' οὐκ ἔνδοξος ὢν, Κύρος δ' οὕτως οἰκτρᾶς αὐτῷ τῆς ἐξ ἀρχῆς γενέσεως ὑπαρξάσης, εἰς τοσοῦτον προῆλθον καὶ τηλικαῦτα διεπράξαντο, πῶς οὐ σέ γε χρὴ προσδοκᾶν, τὸν ἐκ τοιούτων μὲν γεγονότα,

v. 1. ὑπισχνῆται ε. 2. τὰ add Γ. 3. Ῥόδον Γ: Κνίδον ε. καὶ add Γ. 64, 2. δὲ ἄλλους Ἑλληνας ε. alterum τὰ om Γ. 65, 3. Συρακοσίων ε. 4. ἅπασιν add Γ. 7. συρακούσας Γ. 9. πεζικὴν ε. 66, 1. γεγενημένων ε. 2. περὶ add Γ. 67, 3. ὑπαρχουσης ε. 4. τηλικαῦτα Γ: τοσαῦτα ε.

Μακεδονίας δὲ βασιλεύοντα, τοσοῦτων δὲ κύριον ὄντα, ῥαδίως τὰ προειρημένα συστήσειν;

- 68 Σκέψαι δ' ὡς ἄξιόν ἐστι τοῖς τοιοῦτοις τῶν ἔργων μάλιστ' ἐπιχειρεῖν, ἐν οἷς κατορθώσας μὲν ἐνάμιλλον τὴν σπαντοῦ δόξαν καταστήσεις τοῖς πρωτεύουσι, διαμαρτῶν δὲ τῆς προσδοκίας ἄλλ' οὖν τὴν γ' εὐνοϊαν κτήσει τὴν παρὰ τῶν Ἑλλήνων; ἤν πολὺ κάλλιον ἐστι λαβεῖν ἢ πολλὰς πόλεις τῶν Ἑλληνίδων κατὰ κράτος ἔλαιν' τὰ μὲν γὰρ τοιαῦτα τῶν ἔργων φθόρον ἔχει καὶ δυσμένειαν καὶ πολλὰς βλασφημίας, οἷς δ' ἡμεῖς συμβεβουλεύκαμεν οὐδὲν πρόσεστι τούτων. ἀλλ' εἴ τις θεῶν αἴρεσιν σοι γδοῖη μετὰ ποίας ἂν ἐπιμελείας καὶ διατριβῆς εὐξαιο τὸν βίον διαγαγεῖν, οὐδεμίαν ἔλοι' ἂν, εἴπερ ἐμοὶ συμβούλω χρῶο, μᾶλλον ἢ ταύτην. οὐ γὰρ μόνον ὑπὸ τῶν ἄλλων ἔσει ζηλωτός, ἀλλὰ καὶ σὺ σπαντὸν μακαριεῖς. τίς γὰρ ἂν ὑπερβολὴ γένοιτο τῆς τοιαύτης εὐδαιμονίας, ὅταν πρέσβεις μὲν ἦκωσιν ἐκ τῶν μεγίστων πόλεων οἱ μάλιστ' εὐδοκιμοῦντες εἰς τὴν σὴν δυναστείαν, μετὰ δὲ τούτων βουλεύῃ περὶ τῆς κοινῆς σωτηρίας, περὶ ἧς οὐδεὶς ἄλλος
- 70 φανήσεται τοιαύτην πρόνοιαν πεποιημένος, αἰσθάνῃ δὲ τὴν Ἑλλάδα πᾶσαν ὀρθὴν οὔσαν ἐφ' οἷς σὺ τυγχάνεις εἰσηγούμενος, μηδεὶς δ' ὀλιγῶρος ἔχη τῶν παρὰ σοὶ βραβευομένων, ἀλλ' οἱ μὲν πυνθάνονται περὶ αὐτῶν ἐν οἷς ἐστίν, οἱ δ' εὐχωνταὶ σε μὴ διαμαρτεῖν ὧν ἐπεθύμησας, οἱ δὲ δεδίδωσι μὴ πρότερόν τι πάθης πρὶν τέλος ἐπιθεῖναι
- 71 τοῖς πραττομένοις; ὧν γιγνομένων πῶς οὐκ ἂν εἰκότως μέγα φρονοῖς; πῶς δ' οὐκ ἂν περιχαρῆς ὦν τὸν βίον διατελοῖς, τηλικούτων εἰδῶς σπαντὸν πραγμάτων ἐπιστάτην γεγενημένον; τίς δ' οὐκ ἂν τῶν καὶ μετρίως λογιζομένων ταύτας ἂν σοὶ παραινέσεις μάλιστα προ-

68, 2. ἐνάμιλλον ε. 6. ἔλαιν Γ: ceteri ἔχει. 11. διάγειν ε.
 69, 2. οὐ om Γ. 70, 2. ηγούμενος ε. 5. εἰδῶν ε. 71, 1. ὧν
 γιγνομένων Γ: ἐφ' οἷς γιγνομένοις ε. 2. δὲ οὐχὶ περ. ε. 3. σπαν-
 τὸν εἰδῶς ε. 5. λογιζομένων Γ: λογιζοθῆναι δυναμένων ε. μά-
 λιστα παραινέσεις ε.

αιρείσθαι τῶν πράξεων τὰς ἀμφοτέρω φέρειν ἅμα δυναμένους, ὡπερ καρπούς, ἠδονάς θ' ὑπερβαλλούσας καὶ τιμὰς ἀνεξαλείπτους;

2 Ἀπέχρη δ' ἂν ἦδη μοι τὰ προειρημένα περὶ τούτων, εἰ μὴ παραλελοιπώς ἦν τινὰ λόγον, οὐκ ἀμνημονήσας ἀλλ' ὀκνήσας εἰπεῖν, ὃν ἦδη μοι δοκῶ δηλώσειν· οἶμαι γὰρ σοὶ τε συμφέρειν ἀκοῦσαι περὶ αὐτῶν, ἐμοὶ τε προσήκειν μετὰ παρόρησις (ὡπερ εἶθισμαι) ποιῆσθαι τοὺς λόγους.

3 Αἰσθάνομαι γάρ σε διαβαλλόμενον ὑπὸ τῶν σοὶ μὲν φθονούντων, τὰς δὲ πόλεις τὰς αὐτῶν εἰθισμένων εἰς ταραχὰς καθιστάναι, καὶ τὴν εἰρήνην τὴν τοῖς ἄλλοις κοινήν πόλεμον τοῖς αὐτῶν ἰδίους εἶναι νομιζόντων, οἱ πάντων τῶν ἄλλων ἀμελήσαντες περὶ τῆς σῆς δυνάμεως λέγουσιν, ὡς οὐχ ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος ἀλλ' ἐπὶ ταύτην αὐξάνεται, καὶ σὺ πολὺν χρόνον ἦδη πᾶσιν ἡμῖν ἐπιβουλεύεις, καὶ λόγῳ μὲν μέλλεις Μεσσηνίοις βοηθεῖν, γέαν τὰ περὶ Φωκίας διοικήσης, ἔργῳ δ' ὑπὸ σαυτῶ ποιῆσθαι Πελοπόννησον· ὑπάρχουσι δὲ σοι Θετταλοὶ μὲν καὶ Θηβαῖοι καὶ πάντες οἱ τῆς Ἀμφικτυονίας μετέχοντες ἔτοιμοι συνακολουθεῖν, Ἀργεῖοι δὲ καὶ Μεσσηνιοὶ καὶ Μεγαλοπολίται καὶ τῶν ἄλλων πολλοὶ συμπόλεμειν καὶ ποιεῖν ἀναστάτους Λακεδαιμονίους· ἦν δὲ ταῦτα πράξης, ὡς καὶ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων ῥαδίως κερατήσεις, ταῦτα φλυαροῦντες καὶ φάσκοντες ἀκριβῶς εἰδέναι, καὶ ταχέως ἅπαντα τῷ λόγῳ καταστρεφόμενοι, πολλοὺς πείθουσι, καὶ μάλιστα μὲν τοὺς τῶν αὐτῶν κακῶν ἐπιθυμοῦντας ὧν περ οἱ λογοποιοῦντες, ἔπειτα καὶ τοὺς οὐδενὶ λογισμῶ χωμένους ὑπὲρ τῶν κοινῶν,

v. 1. ἀμφοτέρω σοὶ φέρειν ε. δυνάμεις pr Γ. 3. ἀνεξαλείπτους] μεγίστους Γ. 72, 1. ἀπέχρη Γ: ceteri ἀπόχρη. ἦδη add Γ.

73, 3. καθιστάναι Γ: ceteri καθιστάναι ε. τὴν — ἰδίους Γ: τῆς εἰρήνης οὐσης τοῖς ἄλλοις κοινῆς τὸν πόλεμον αὐτῶν ἴδιον vel ἡδίω ε.

7. σὺ πολὺν Γ: συχρὸν ε. ἦδη χρόνον ἅπασιν ε. 74, 2. φωκίης Γ.

3. post Πελοπόννησον cum Γ' omisi διανοή. 4. ἀμφικτυονίας Γ.

8. ὡς add Γ. 75, 3. μὲν add Γ. 4. ἔπειτα δὲ καὶ ε. 5. λόγῳ ε.

ἀλλὰ παντάπασιν ἀναισθήτως διακειμένους καὶ πολλὴν χάριν ἔχοντας τοῖς ὑπὲρ αὐτῶν φοβεῖσθαι καὶ δεδιέναι προσποιουμένοις, ἔτι δὲ τοὺς οὐκ ἀποδοκιμάζοντας τὸ δοκεῖν ἐπιβουλεύειν σε τοῖς Ἑλλησιν, ἀλλὰ τὴν αἰτίαν
 76 ταύτην ἀξίαν ἐπιθυμίας εἶναι νομίζοντας· οἱ τοσοῦτον ἀφροσύνη τοῦ νοῦν ἔχειν, ὥστ' οὐκ ἴσασιν ὅτι τοῖς αὐτοῖς ἂν τις λόγους χρώμενος τοὺς μὲν βλάβειεν τοὺς δ' ὠφελήσειεν. οἷον καὶ νῦν, εἰ μὲν τις φαίη τὸν τῆς Ἀσίας βασιλέα τοῖς Ἑλλησιν ἐπιβουλεύειν καὶ παρεσκευάσθαι στρατεύειν ἐφ' ἡμᾶς, οὐδὲν ἂν λέγοι περὶ αὐτοῦ φλαῦρον, ἀλλ' ἀνδρωδέστερον αὐτὸν καὶ πλείονος ἀξίον δοκεῖν εἶναι ποιήσειεν· εἰ δὲ τῶν ἀφ' Ἡρακλείους τινὶ πεφυκότων, ὃς ἀπάσης κατέστη τῆς Ἑλλάδος εὐεργέτης, ἐπιφέρει τὴν αἰτίαν ταύτην, εἰς τὴν μεγίστην αἰσχύ-
 77 νην ἂν αὐτὸν καταστήσειεν. τίς γὰρ οὐκ ἂν ἀγανακτήσειε καὶ μισήσειεν, εἰ φαίνοιτο τούτοις ἐπιβουλεύων ὑπὲρ ὧν ὁ πρόγονος αὐτοῦ προείλετο κινδυνεύειν, καὶ τὴν μὲν εὐνοίαν, ἣν ἐκεῖνος κατέλιπε τοῖς ἕξ ἑαυτοῦ γεγενημένοις, μὴ πειρωθῆτο διαφυλάττειν, ἀμελήσας δὲ τούτων ἐπονειδίστων ἐπιθυμοῖα καὶ πονηρῶν πραγμάτων;

78 Ὡν ἐνθυμούμενόν σε χρὴ μὴ περιορᾶν τοιαύτην φήμην σαυτῷ περιφρομένην, ἣν οἱ μὲν ἐχθροὶ περιθεῖναι σοι ζητοῦσι, τῶν δὲ φίλων οὐδεὶς ὅστις οὐκ ἂν ἀντειπεῖν ὑπὲρ σοῦ τολμήσειεν. καίτοι περὶ τῶν σοὶ συμφερόντων ἐν ταῖς τούτων ἀμφοτέρων γνώμαις μάλιστα ἂν κατίδοις τὴν ἀλήθειαν.

98 Ἴσως οὖν ὑπολαμβάνεις μικροψυχίαν εἶναι τὸ τῶν
 79 βλασφημούντων καὶ φλυαρούντων καὶ τῶν πειδομένων τούτοις φροντίζειν, ἄλλως θ' ὅταν καὶ μηδὲν σαυτῷ συνειδῆς ἑξαμαρτάνων. χρὴ δὲ μὴ καταφρονεῖν τοῦ πλήθους, μηδὲ παρὰ μικρὸν ἠγρεῖσθαι τὸ παρὰ πᾶσιν

v. 1. ἀνοήτως ε. 4. σε ἐπιβουλεύειν ε. 76, 3. λογισμοῖς ε.
 5. παρεσκευάσθαι ε. 7. πλείονος ε. 77, 1. ἂν post οὐκ om pi Γ.
 4. ἕξ αὐτοῦ ε. 78, 1. σε om Γ. 79, 1. οὖν Γ: δ' ε. 2. τῶν om Γ. 4. συνίδης ε.

εὐδοκιμεῖν, ἀλλὰ τότε νομίζεις καλὴν ἔχειν καὶ μεγάλην τὴν δόξαν καὶ πρόπευσαν σοὶ καὶ τοῖς προγόνοις καὶ τοῖς ὑφ' ὑμῶν πεπραγμένοις, ὅταν οὕτω διαθῆς τοὺς Ἕλληνας, ὡσπερ ὄρως Λακεδαιμονίους τε πρὸς τοὺς ἑαυτῶν βασιλέας ἔχοντας τοὺς θ' ἐταίρους τοὺς σοὺς πρὸς σὲ διακειμένους. ἔστι δ' οὐ χαλεπὸν τυχεῖν τούτων, ἦν ἐθελήσῃς κοινὸς ἅπασι γενέσθαι, καὶ παύσῃ ταῖς μὲν τῶν πόλεων οἰκείως ἔχων, πρὸς δὲ τὰς ἀλλοτρίως διακειμένους, ἔτι δ' ἦν τὰ τοιαῦτα προαιροῖ πράττειν, ἐξ ὧν τοῖς μὲν Ἕλλησιν ἔσει πιστός, τοῖς δὲ βαρβάροις φοβερός.

Καὶ μὴ θαυμάσῃς, ἃ περ ἐπέστειλα καὶ πρὸς Διονύσιον τὴν τυραννίδα κτησάμενον, εἰ μήτε στρατηγὸς ὢν μήτε ῥήτωρ μήτ' ἄλλως δυνάστης θρασύτερόν σοι διείλεγμαί τῶν ἄλλων. ἐγὼ γὰρ πρὸς μὲν τὸ πολιτεύεσθαι πάντων ἀφνεστάτος ἐγενόμην τῶν πολιτῶν (οὔτε γὰρ φωνὴν ἔσχον ἰκανὴν οὔτε τόλμαν δυναμένην ὄχλῳ χρῆσθαι καὶ μολύνεσθαι καὶ λοιδορεῖσθαι τοῖς ἐπὶ τοῦ βήματος κυλινδουμένοις), τοῦ δὲ φρονεῖν εὖ καὶ πεπαιδευθῆναι καλῶς, εἰ καὶ τις ἀγροικότερον εἶναι φήσῃ τὸ ῥηθὲν, ἀμφισβητῶ, καὶ θείην ἂν ἑμαυτὸν οὐκ ἐν τοῖς ἀπολελειμμένοις ἀλλ' ἐν τοῖς προέχουσι τῶν ἄλλων. διὸ περ ἐπιχειρῶ συμβουλεύειν τὸν τρόπον τοῦτον, ὃν ἐγὼ πέφυκα καὶ δύναμαι, καὶ τῇ πόλει καὶ τοῖς Ἕλλησι καὶ τῶν ἀνδρῶν τοῖς ἐνδοξοτάτοις.

Περὶ μὲν οὖν τῶν ἐμῶν καὶ ὧν σοὶ πρακτέον ἐστὶ πρὸς τοὺς Ἕλληνας, σχεδὸν ἀκήκοας· περὶ δὲ τῆς στρατείας τῆς εἰς τὴν Ἀσίαν ταῖς μὲν πόλεσιν, ἃς ἔφην χρῆναι σε διαλλάττειν, τότε συμβουλεύσομεν ὡς χρῆ πολεμεῖν πρὸς τοὺς βαρβάρους, ὅταν ἴδωμεν αὐτὰς ὁμονοούσας, πρὸς σὲ δὲ νῦν ποιήσομαι τοὺς λόγους, οὐ τὴν αὐ-

v. 2. σοὶ Γ: καὶ σοὶ ζ. 80, 4. τυχεῖν Γ: εἰπεῖν τυχεῖν ζ.

81, 2. τὴν Γ: τὸν ζ. 6. χρῆσασθαι καὶ μολύνεσθαι ζ. 82, 1. κυλινδουμένοις ζ. 5. τοῦτον τὸν τρόπον ζ. 6. τοῖς ἄλλοις Ἕλλησι ζ. 83, 1. καὶ περὶ ὧν ἠγοῦμαι σοὶ πρακτέον εἶναι ζ. 3. σε χρῆναι ζ. 4. τότε μοι δοκῶ συμβουλεύειν (vel cum Coraë συμβουλεύσειν) ζ.

- 99την ἔχων διάνοιαν καὶ κατ' ἐκείνην τὴν ἡλικίαν, ὅτ'
 84ἔγραφον περὶ τὴν αὐτὴν ὑπόθεσιν ταύτην. τότε μὲν γὰρ
 παρεκελευόμην τοῖς ἀκουσομένοις καταγελαῖν μου καὶ
 καταφρονεῖν, ἢν μὴ καὶ τῶν πραγμάτων καὶ τῆς δόξης
 τῆς ἑμαυτοῦ καὶ τοῦ χρόνου τοῦ περὶ τὸν λόγον δια-
 τριφθέντος ἀξίως φαίνωμαι διεξιῶν· νῦν δὲ φοβοῦμαι μὴ
 πάντων τῶν προειρημένων πολὺ καταδεέστερον τύχῃ δια-
 λεχθεῖς. καὶ γὰρ πρὸς τοῖς ἄλλοις ὁ λόγος ὁ πανηγυρι-
 κός, ὁ τοὺς ἄλλους τοὺς περὶ τὴν φιλοσοφίαν διατρίβον-
 τας εὐπορωτέρους ποιήσας, ἔμοι πολλὴν ἀπορίαν παρέσχη-
 κεν· οὔτε γὰρ ταῦτ' αὐτὰ βούλομαι λέγειν τοῖς ἐν ἐκείνῳ
 85γεγραμμένοις, οὔτ' ἔτι καινὰ δύναμαι ζητεῖν. οὐ μὴν
 ἀποστατέον ἐστίν, ἀλλὰ λεκτέον περὶ ὧν ὑπεθέμην, ὅτι
 ἂν ὑποπέσῃ καὶ συμφέρῃ πρὸς τὸ πείσαι σε ταῦτα
 πράττειν. καὶ γὰρ ἦν ἐλλίπω τι καὶ μὴ δυνηθῶ τὸν αὐ-
 τὸν τρόπον γράψαι τοῖς πρότερον ἐκδεδομένοις, ἀλλ' οὖν
 ὑπογράψειν γ' οἶμαι χαριέντως τοῖς ἐξεργάζεσθαι καὶ
 διαπονεῖν δυναμένοις.
- 86 Τὴν μὲν οὖν ἀρχὴν τοῦ λόγου τοῦ σύμπαντος οἶμαι
 πεποιῆσθαι ταύτην, ἢν περ προσήκει τοὺς ἐπὶ τὴν Ἀσίαν
 πείθοντας στρατεύειν. δεῖ γὰρ μηδὲν πρότερον πράττειν,
 πρὶν ἂν λάβῃ τις τοὺς Ἕλληνας δυοῖν θάτερον, ἢ συνα-
 γωνιζομένους ἢ πολλὴν εὐνοίαν ἔχοντας τοῖς πραττομέ-
 νοις. ὧν Ἀγησίλαος ὁ δόξας εἶναι Λακεδαιμονίῳ φρονι-
 μώτατος ὀλιγώρησεν, οὐ διὰ κακίαν, ἀλλὰ διὰ φιλοτι-
 87μίαν. ἔσχε γὰρ διττὰς ἐπιθυμίας, καλὰς μὲν ἀμφοτέρας,
 οὐ συμφωνούσας δ' ἀλλήλαις οὐδ' ἅμα πράττεσθαι δυ-
 ναμένας. προηρείτο γὰρ βασιλεῖ τε πολεμεῖν, καὶ τοὺς
 ἑταίρους εἰς τὰς πόλεις τὰς αὐτῶν καταγαγεῖν καὶ κυ-
 ρίους ποιῆσαι τῶν πραγμάτων. συνέβαινε οὖν ἐκ μὲν
 τῆς πραγματείας τῆς ὑπὲρ τῶν ἑταίρων ἐν κακοῖς καὶ

v. 1. διάνοιαν νῦν καὶ ζ. 84, 1. περὶ add Γ. 4. τοὺς λό-
 γους ζ. 7. ὁ ante λόγος om Γ. 85, 1. οὔτε δύναμαι καινὰ ζ.
 2. ἀποστατέον γ' ἐστίν ζ. 3. ὑποπέσοι καὶ συμφέροι ζ. 87, 4. κα-
 τήγειν ζ.

κινδύνοις εἶναι τοὺς Ἕλληνας, διὰ δὲ τὴν ταραχὴν τὴν ἐνθάδε γιγνομένην μὴ σχολὴν ἄγειν μηδὲ δύνασθαι πολεμεῖν τοῖς βαρβάροις. ὥστ' ἐκ τῶν ἀγνοηθέντων κατ' ἐκείνον τὸν χρόνον ῥάδιον καταμαθεῖν ὅτι δεῖ τὸν ὀρθῶς βουλευόμενον μὴ πρότερον ἐκφέρειν τὸν πρὸς βασιλέα πόλεμον, "πρὶν ἂν διαλλάξῃ τοὺς Ἕλληνας καὶ παύσῃ τῆς μαρίας τῆς νῦν αὐτοῖς ἐνεσιώσης· ἃ περ καὶ σοὶ συμβεβουλευκότες τυγχάνομεν.

Περὶ μὲν οὖν τούτων οὐδεὶς ἂν ἀντειπεῖν τῶν εὖ φρονούντων τολμήσειεν· οἶμαι δὲ τῶν μὲν ἄλλων εἴ τισι δόξειε περὶ τῆς στρατείας τῆς εἰς τὴν Ἀσίαν συμβουλευεῖν, καὶ ταύτην ἂν ἐπιπυσεῖν τὴν παράκλησιν, λέγοντας ὡς ὅσοι περ ἐπεχείρησαν πρὸς τὸν βασιλέα πολεμεῖν, ἅπασι συνέπεσεν ἐξ ἀδόξων μὲν γενέσθαι λαμπροῖς, ἐκ πενήτων δὲ πλουσίοις, ἐκ ταπεινῶν δὲ πολλῆς χώρας καὶ πόλεων δεσπόταις. ἐγὼ δ' οὐκ ἐκ τῶν τοιούτων μέλλω σε παρακαλεῖν, ἀλλ' ἐκ τῶν ἡτυχηκέναι δοξάντων, λέγω δ' ἐκ τῶν μετὰ Κύρου καὶ Κλεάρχου συστρατευσαμένων. ἐκείνους γὰρ ὁμολογεῖται νικῆσαι μὲν μαχομένους ἅπασαν τὴν βασιλέως δύναμιν τοσοῦτον, ὅσον περ ἂν εἰ ταῖς γυναῖξιν αὐτῶν συνέβαλον, ἤδη δ' ἐγκρατεῖς δοκοῦντας εἶναι τῶν πραγμάτων διὰ τὴν Κύρου προπέτειαν ἀνυξῆσαι· περιχαρῆ γὰρ αὐτὸν ὄντα καὶ διώκοντα πολὺ πρὸ τῶν ἄλλων, ἐν μέσοις γενόμενον τοῖς πολεμίοις ἀποθνεῖν. ἀλλ' ὅμως τηλικαύτης συμφορᾶς συμπεσοῦσης οὕτω σφόδρα κατεφρόνησεν ὁ βασιλεὺς τῆς περὶ αὐτὸν δυνάμεως, ὥστε προκαλεσάμενος Κλεάρχον καὶ τοὺς ἄλλους ἡγεμόνας εἰς λόγον ἐλθεῖν, καὶ τούτοις μὲν ὑπισχνούμενος μεγάλας δωρεὰς δῶσαι, τοῖς δ' ἄλλοις στρατιώταις ἐντελῆ τὸν μισθὸν ἀποδοῦς ἀποπέμψειν, τοιαύταις ἐλπίσιν ὑπαγαγόμενος, καὶ πί-

88, 2. τοὺς ὀρθῶς βουλευομένους Γ. 3. τὸν πρὸς] πρὸς τὸν Γ.

89, 2. μὲν om Γ. 90, 3. συστρατευσαμένων ε. 4. ὁμολογοῦσι ε.

91, 2. συμπεσοῦσης ἀπὸ οὗτω ε. 3. προκαλεσάμενος ε. 5. ὑποσχόμενος ε. 7. ὑπαγόμενος ε.

στεις δούς τῶν ἐκεῖ νομιζομένων τὰς μεγίστας, συλλαβῶν αὐτοὺς ἀπέκτεινε, καὶ μᾶλλον εἴλετο περὶ τοὺς θεοὺς ἔξαμαρτεῖν ἢ τοῖς στρατιώταις οὕτως ἐρήμοις οὔσι συμ-
92βαλεῖν. ὥστε τίς ἂν γένοιτο παράκλησις ταύτης καλλίων καὶ πιστοτέρα; φαίνονται γὰρ κάκεινοι κρατήσαντες ἂν τῶν βασιλέως πραγμάτων, εἰ μὴ διὰ Κύρον. σοὶ δὲ τὴν τε ἀτυχίαν τὴν τότε γεγενημένην οὐ χαλεπὸν φυλάξασθαι, τοῦ τε στρατοπέδου τοῦ κρατήσαντος τὴν ἐκείνου δύναμιν ῥάδιον πολὺ κρεῖττον παρασκευάσασθαι. καίτοι τούτων ἀμφοτέρων ὑπαρξάντων πῶς οὐ χρὴ θαρ-
93ρῆν ποιούμενον τὴν στρατείαν ταύτην;

¹⁰¹ "Καὶ μηδεὶς ὑπολάβῃ με βούλεσθαι λαθεῖν, ὅτι τού-
93των ἔνια πέφρακα τὸν αὐτὸν τρόπον ὃν περ πρότερον. ἐπιστὰς γὰρ ἐπὶ τὰς αὐτὰς διανοίας εἰλόμην μὴ πονεῖν γλιχόμενος τὰ δεδηλωμένα καλῶς ἐτέρως εἰπεῖν· καὶ γὰρ εἰ μὲν ἐπίδειξιν ἐποιούμην, ἐπειρώμην ἂν ἅπαντα
94τὰ τοιαῦτα διαφεύγειν, σοὶ δὲ συμβουλεύων μαρὸς ἂν ἦν, εἰ περὶ τὴν λέξιν πλείω χρόνον διέτριβον ἢ περὶ τὰς πράξεις, ἔτι δ' εἰ τοὺς ἄλλους ὁρῶν τοῖς ἔμοις χρωμένους αὐτὸς μόνος ἀπειχόμεν τῶν ὑπ' ἐμοῦ πρότερον εἰρημένων. τοῖς μὲν οὖν οἰκείοις τυχὸν ἂν χρησαίμην, ἦν που σφόδρα κατεπείγῃ καὶ πρέπῃ, τῶν δ' ἀλλοτριῶν οὐδὲν ἂν προσδεξαίμην, ὥσπερ οὐδ' ἐν τῷ παρελθόντι χρόνῳ.

95 Ταῦτα μὲν οὖν οὕτως· δοκεῖ δὲ μοι μετὰ ταῦτα περὶ τῆς παρασκευῆς διαλεκτέον εἶναι τῆς τε σοὶ γενησομένης καὶ τῆς ἐκείνοις ὑπαρξάσης. τὸ μὲν τοίνυν μέγιστον, οὐ μὲν τοὺς Ἕλληνας εὐνοὺς ἔξεις, ἦν περ ἐθελήσης ἐμμεῖναι τοῖς περὶ τούτων εἰρημένοις, ἐκείνοι δὲ διὰ τὰς δεκαδαρχίας τὰς ἐπὶ Λακεδαιμονίων ὡς οἶόν τε δυσμενε-

v. 1. ἐκεῖ Γ: ἐκείνω ζ. 92, 1. ὥστε Γ: καίτοι ζ. 4. τὴν ἀτυχίαν τὴν τότε γεγενημένην ζ. 6. κατασκευάσασθαι Γ. 93, 3. ἐπιστὰς — μὴ πονεῖν Γ: εἰ — ἐλθεῖν ποιεῖν ζ. 4. ἐτέρως Γ: εἶχεν ζ. 94, 1. διαφεύγειν Γ: διαφυλάττειν ζ. 2. ἦν Γ: εἶην ζ. πλείονα vel πλείον ζ. 4. ἀπειχόμεν ζ. 5. που om Γ. 6. πρέπον ἢ ζ. 95, 1. ταῦτα μὲν οὕτως ἔξει ζ. 2. γενομένης ζ. 4. ἐθελῆς ζ. 6. δυσμενεσταίτους] Coraës δυσμενεσταίτους εἶχον.

στάτους. ἤγουντο γὰρ Κύρου μὲν καὶ Κλεάρχου κατορθωσάντων μᾶλλον ἔτι δουλεύσειν, βασιλείως δὲ κρατήσαντος ἀπαλλαγῆσθαι τῶν κακῶν τῶν παρόντων· ὃ δὲ πρὸς καὶ συνέπεσεν αὐτοῖς. καὶ μὴν καὶ στρατιώτας σὺ μὲν ἐξ ἐτοίμου λήψει τοσοῦτους ὅσους ἂν βουλευθῆς· οὕτω γὰρ ἔχει τὰ τῆς Ἑλλάδος, ὥστε ῥᾶον εἶναι συστήσαι στρατόπεδον μείζον καὶ κρείττον ἐκ τῶν πλανωμένων ἢ τῶν πολιτευομένων· ἐν ἐκείνοις δὲ τοῖς χρόνοις οὐκ ἦν ξενικὸν οὐδέν, ὥστ' ἀναγκαζόμενοι ξηρολογεῖν ἐκ τῶν πόλεων πλείον ἀνήλισκον εἰς τὰς διδομένας τοῖς συλλέγουσι δωρεὰς ἢ τὴν εἰς τοὺς στρατιώτας μισθοφορὰν. καὶ μὴν εἰ βουλευθῆμεν ἐξετάσαι καὶ παραβαλεῖν σέ τε τὸν νῦν ἡγησόμενον τῆς στρατείας καὶ βουλευσόμενον περὶ ἀπάντων καὶ Κλεάρχον τὸν ἐπιστατήσαντα τῶν τότε πραγμάτων, εὐρήσομεν ἐκείνον μὲν οὐδεμᾶς πώποτε δυνάμεως πρότερον οὔτε ναυτικῆς οὔτε πεζῆς καταστάντα κύριον, ἀλλ' ἐκ τῆς ἀτυχίας τῆς συμβάσης αὐτῷ περὶ τὴν ἡπειρόν ὀνομαστὸν γενόμενον, "σὲ δὲ τοσαῦτα καὶ τηλικαῦτα τὸ μέγεθος διαπεπραγμένον, περὶ ὧν εἰ μὲν πρὸς ἑτέρους τὸν λόγον ἐποιούμην, καλῶς ἂν εἶχε διελθεῖν, πρὸς σέ δὲ διαλεγόμενος, εἰ τὰς σὰς πράξεις σοι διεξιόην, δικαίως ἂν ἀνόητος ἄμα καὶ περίεργος εἶναι δοκοίην.

3) Ἄξιον δὲ μνησθῆναι καὶ τῶν βασιλέων ἀμφοτέρων, ἐφ' ὃν σοὶ τε συμβουλεύω στρατεύειν καὶ πρὸς ὃν Κλεάρχος ἐπολέμησεν, ἢ ἐκατέρου τὴν γνώμην καὶ τὴν δύναμιν εἰδῆς. ὁ μὲν τοίνυν τούτου πατὴρ τὴν πόλιν τὴν ἡμετέραν καὶ πάλιν τὴν Λακεδαιμονίων κατεπολέμησεν, οὗτος δ' οὐδενὸς πώποτε τῶν στρατευμάτων τῶν τὴν χώραν αὐτοῦ λυμαιομένων ἐπεκράτησεν. ἔπειθ' ὁ μὲν τὴν Ἀσίαν ἅπασαν παρὰ τῶν Ἑλλήνων ἐν ταῖς συνθήκαις

96, 3. ῥᾶον] malim ῥᾶδιον.

7. συλλέγουσι Γ: Ἑλλησι ε.

97, 1. τὴν — μισθοφορὰν Γ: τὸν — μισθόν ε.

2. βουλευθῆμεν

μεν ε.

3. πάντων ε.

98, 3. ἂν add Γ.

4. τὰς σὰς Γ: πά-

σας τὰς ε.

5. ἄμα add Γ.

99, 1. ἀμφοτέρων add Γ.

2. συμ-

βουλευόμεν ε.

3. ἐκατέρου καὶ τὴν ε.

4. τὴν τε πόλιν ε.

5. τὴν

τῶν Λακεδαιμονίων ε.

100, 2. πᾶσαν — ἔλαβεν ε.

- ἐξέλαβεν, οὗτος δὲ τοσοῦτον δεῖ τῶν ἄλλων ἄρχειν, ὥστ'
 οὐδὲ τῶν ἐκδοθεισῶν αὐτῷ πόλεων ἔγκρατῆς ἐστίν. ὥστ'
 οὐδεὶς ὅστις οὐκ ἂν ἀπορήσειε, πότερα χορὴ νομίζειν τοῦ-
 τον αὐτῶν ἀφειστάναι δι' ἀναδρῖαν, ἢ ἐκείνας ὑπερεω-
 ρακίαι καὶ καταπεφρονηκίαι τῆς βαρβαρικῆς δυναστείας.
- 101 Τὰ τοίνυν περὶ τὴν χώραν ὡς διάκειται, τίς οὐκ ἂν
 ἀκούσας παροξυνθεῖη πολεμεῖν πρὸς αὐτόν; Αἴγυπτος
 γὰρ ἀφειστήκει μὲν καὶ κατ' ἐκείνον τὸν χρόνον, οὐ μὴν
 ἀλλ' ἐροβοῦντο μὴ ποτε βασιλεὺς αὐτὸς ποιησάμενος
 στρατείαν κρατήσῃ καὶ τῆς διὰ τὸν ποταμὸν δυσχωρίας
 καὶ τῆς ἄλλης παρασκευῆς ἀπάσης· νῦν δ' οὗτος ἀπήλ-
 λαξεν αὐτοὺς τοῦ δέους τούτου. συμπαρασκευασάμενος
 γὰρ δύναμιν ὅσην οἶός τ' ἦν πλείστην, καὶ στρατεύσας
 ἐπ' αὐτούς, ἀπῆλθεν ἐκεῖθεν οὐ μόνον ἠττηθεῖς, ἀλλὰ καὶ
 καταγελασθεῖς καὶ δόξας οὔτε βασιλεύειν οὔτε στρατη-
- 102 γεῖν ἄξιος εἶναι. Τὰ τοίνυν περὶ Κίπρον καὶ Φοινίκην
 καὶ Κιλικίαν καὶ τὸν τόπον ἐκείνον, ὅθεν ἐχρῶντο ναυ-
 τικῶ, τότε μὲν ἦν βασιλέως, νῦν δὲ τὰ μὲν ἀφείσθηκε,
 τὰ δ' ἐν πολέμῳ καὶ κακοῖς τοσοῦτοις ἐστίν, ὥστ' ἐκείνῳ
 μὲν μηδὲν εἶναι τούτων τῶν ἔθνων χορήσιμον, σοὶ δ', ἦν
- 103 πολεμῶν πρὸς αὐτόν βουλευθῆς, συμφόρως ἔξῃ. Καὶ
 μὴν Ἰδριεῖα γε τὸν εὐπορώτατον τῶν νῦν περὶ τὴν ἡπειρον
 προσήκει δυσμενέστερον εἶναι τοῖς βασιλέως πράγμασι
- 104 τῶν πολεμουμένων· ἢ πάντων γ' ἂν εἴη σχετιώτατος, εἰ
 μὴ βούλοιτο καταλελύσθαι ταύτην τὴν ἀρχὴν τὴν αἰκι-
 σαμένην μὲν τὸν ἀδελφόν, πολεμήσασαν δὲ πρὸς αὐτόν,
 ἅπαντα δὲ τὸν χρόνον ἐπιβουλεύουσαν καὶ βουλομένην
 τοῦ τε σώματος αὐτοῦ καὶ τῶν χρημάτων ἀπάντων γενέ-
- 104 σθαι κυρία. ὑπὲρ ὧν δεδιῶς νῦν μὲν ἀναγκάζεται φερα-
 πεύειν αὐτόν καὶ χρήματα πολλὰ καθ' ἕκαστον τὸν
- v. 1. ἄλλων Γ: Ἑλλήνων ζ. 2. αὐτῷ πόλεων ἔγκρατῆς Γ, ce-
 teri αὐτῷ κύριος. 3. οὐδεὶς ὅστις Γ: οὐκ ἔστιν ὅστις ζ. 101, 3. μὲν
 γὰρ ἀφειστήκει ζ. 7. συμπαρασκευασάμενος Γ: συναγαγὼν ζ. 8. πλεί-
 στην ὅσην οἶός τ' ἦν ζ. 102, 2. ἐχρῶντο τῷ ναυτικῷ ζ. 3. ἦν
 μετὰ βασιλέως ζ. 5. τῶν ἔθνων τούτων ζ. 103, 4. γ' add Γ.
 5. καταλελύσθαι] utramque λ corr habet Γ. 7. βουλευομένην ζ.
 104, 2. τὸν add Γ.

ἐνιαυτὸν ἀναπέμπειν· εἰ δὲ σὺ διαβαίης εἰς τὴν ἡπειρον, ἐκεῖνός τ' ἂν ἄσμενος ἴδοι βοηθὸν ἤκειν αὐτῷ σε νομίζων, τῶν τ' ἄλλων σατραπῶν πολλοὺς ἀποστήσεις, ἣν ὑπόσχη τὴν ἐλευθερίαν αὐτοῖς, καὶ τὸ ὄνομα τοῦτο διασπείρης εἰς τὴν Ἀσίαν, ὃ περ εἰς τοὺς Ἕλληνας εἰσπεσὸν καὶ τὴν ἡμετέραν καὶ τὴν Λακεδαιμονίων ἀρχὴν κατέλυσεν.

5 Ἔτι δ' ἂν πλείω λέγειν ἐπεχείρουν, ὃν τρόπον πολεμῶν τάχιστα ἂν περιγένοιο τῆς τοῦ βασιλέως δυνάμεως· νῦν δὲ φοβοῦμαι μὴ τινες ἐπιτιμήσωσιν ἡμῖν, εἰ μὴδὲν πώποτε μεταχειρισάμενος τῶν στρατηγικῶν νῦν τολμῶν σοὶ παραινεῖν τῷ πλείοστα καὶ μέγιστα διαπεπραγμένῳ κατὰ πόλεμον. ὥστε περὶ μὲν τούτων οὐδὲν οἶμαι δεῖν πλείω λέγειν· περὶ δὲ τῶν ἄλλων, ἡγοῦμαι τὸν τε πατέρα σου καὶ τὸν κτησάμενον τὴν βασιλείαν καὶ τὸν τοῦ γένους ἀρχηγόν, εἰ τῷ μὲν εἶη θέμις, οἱ δὲ δύναμιν λάβοιεν, τῶν αὐτῶν ἂν τούτων γενέσθαι συμβούλους ὧν περ βέγω. χρῶμαι δὲ τεκμηρίοις ἐξ ὧν διαπεπραγμένοι τυγχάνουσι. ὃ τε γὰρ πατὴρ σου πρὸς τὰς πόλεις ταύτας, αἷς σοὶ παραινῶ προσέχειν τὸν νοῦν, πρὸς ἀπάσας οἰκείως εἶχεν· ὃ τε κτησάμενος τὴν ἀρχὴν, μεῖζον φρονήσας τῶν αὐτοῦ πολιτῶν καὶ μοναρχίας ἐπιθυμήσας, οὐχ ὁμοίως ἐβουλευσατο τοῖς πρὸς τὰς τοιαύτας φιλοτιμίας ἰσορρομημένοις. οἱ μὲν γὰρ ἐν ταῖς αὐτῶν πόλεσι στάσεις καὶ ταραχὰς καὶ σφαγὰς ἐμποιοῦντες ἐκτῶντο τὴν τιμὴν ταύτην, ὃ δὲ τὸν μὲν τόπον τὸν Ἑλληνικὸν ὅλως εἶασε, τὴν δ' ἐν Μακεδονίᾳ βασιλείαν κατασχεῖν ἐπεθύμησεν· ἠπίστατο γὰρ τοὺς μὲν Ἕλληνας οὐκ εἰθισμένους ὑπομένειν τὰς μοναρχίας, τοὺς δ' ἄλλους οὐ δυναμένους ἀνευ αὐτῆς τοιαύτης ἰδναστείας διοικεῖν τὸν βίον τὸν σφέτερον βαυτῶν. καὶ γὰρ τοι συνέβη διὰ τὸ γνῶναι περὶ τούτων αὐτὸν ἰδίως καὶ τὴν βασιλείαν γεγενῆσθαι πολὺ τῶν ἄλλ-

v. 5. τὴν ἡμετέραν ἀρχὴν καὶ τὴν Λακεδαιμονίων ε. 105, 4. μεταχειρισάμενος — σοὶ Γ: μεταχειρισάμενοι τῶν στρατηγικῶν σοὶ τολμῶμεν ε. 7. ἡγοῦμαι ἄρκειν πρὸς παράδειγμα τὸν ε. 8. σοὶ ε. 9. θέμις Γ: λέγειν vel cum Wolfio βουλομένη λέγειν ε, 107, 1. ἰσορρομημένοις ε. ἰαυτῶν ε, 2. σφαγὰς καὶ ταραχὰς ε.

λων ἐξηλλαγμένην· μόνος γὰρ Ἑλλήνων οὐχ ὁμοφύλο
γένους ἄρχειν ἀξιώσας μόνος καὶ διαφυγεῖν ἠδυνήθη·
τούς κινδύνους τοὺς περὶ τὰς μοναρχίας γιγνομένους, τοὺ
μὲν γὰρ ἐν τοῖς Ἑλλησι τοιοῦτόν τι διαπεπραγμένους εἰ
ροίμεν ἂν οὐ μόνον αὐτοὺς διεφθαρμένους, ἀλλὰ καὶ τὸ
γένος αὐτῶν ἐξ ἀνθρώπων ἠφρανισμένον, ἐκείνον δ' αὐτό
τ' ἐν εὐδαιμονίᾳ τὸν βίον διάγοντα, τῷ τε γένει καταλι
πόντα τὰς αὐτὰς τιμὰς ἄσπερ αὐτὸς εἶχεν.

109 Περὶ τοίνυν Ἡρακλείους, οἱ μὲν ἄλλοι τὴν ἀνδρῆ
ὑμνοῦντες αὐτοῦ καὶ τοὺς ἄθλους ἀπαριθμοῦντες διατε
λοῦσι, περὶ δὲ τῶν ἄλλων τῶν τῇ ψυχῇ προσόντων ἀγα
θῶν οὐδεὶς οὔτε τῶν ποιητῶν οὔτε τῶν λογοποιῶν οὐδεμίαν
φανήσεται μνεῖαν πεποιημένους. ἐγὼ δ' ὄρω μὲν τόπον
ἴδιον καὶ παντάπασιν ἀδιεξέργαστον, οὐ μικρὸν οὐδ'
κενόν, ἀλλὰ πολλῶν μὲν ἐπαίνων καὶ καλῶν πράξεων
γέμοντα, ποθοῦντα δὲ τὸν ἀξίως ἂν δυναθῆντα διαλεχθῆ-

110 ναὶ περὶ αὐτῶν ἐφ' ὃν εἰ μὲν νεώτερος ὢν ἐπέστην, ῥα
δίως ἂν ἐπέδειξα τὸν πρόγονον ὑμῶν καὶ τῇ φρονήσει κα
τῇ φιλοτιμίᾳ καὶ τῇ δικαιοσύνῃ πλέον διενεγκόντα πάν
των τῶν προγεγενημένων ἢ τῇ ῥώμῃ τῇ τοῦ σώματος· νῦν
δ' ἐπελθὼν ἐπ' αὐτόν, καὶ κατιδὼν τὸ πλῆθος τῶν ἐνό
των εἰπεῖν, τὴν τε δύναμιν τὴν παροῦσάν μοι κατεμεμ
ψάμην καὶ τὸν λόγον ἠσθόρμη διπλάσιον ἂν γεγέμενοι
τοῦ νῦν ἀναγιγνωσκομένου. τῶν μὲν οὖν ἄλλων ἀπέστη
διὰ τὰς αἰτίας ταύτας, μίαν δὲ πράξιν ἐξ αὐτῶν ἔλα
βον, ἣ περ ἦν προσήκουσα μὲν καὶ πρέπουσα τοῖς προει
ρημένοις, τὸν δὲ καιρὸν ἔχουσα μάλιστα σύμμετρον τοῖς
νῦν λεγομένοις.

111 Ἐκεῖνος γὰρ ὄρων τὴν Ἑλλάδα πολέμων καὶ στάσεων
καὶ πολλῶν ἄλλων κακῶν μεστήν εὔσαν, παύσας ταῦτα
καὶ διαλλάξας τὰς πόλεις πρὸς ἀλλήλας ὑπέδειξε τοῖς

v. 1. γὰρ τῶν Ἑλλήνων 5. 2. ἀξιώσας ἄρχειν 5. 109, 6. ἀδι
εξέργαστον] διεξέργαστον Γ: ἀδιεργαστον 5. 8. ἀξίως] ἀρίως, nisi
fallor, Γ. 110, 3. φιλοτιμία Γ: φιλοσοφία 5. 7. διπλάσιον 5.
8. ἀπέστην διὰ Γ: ἀφεξομαι πάντων διὰ 5. 10. εἰρημένοις 5.
11. ἔχοντα pr Γ.

ἐπιγιγνομένοις, μεθ' ὧν χρηὴ καὶ πρὸς οὓς δεῖ τοὺς πολέ-
 μους ἐκφέρειν. ποιησάμενος γὰρ στρατείαν ἐπὶ Τροίαν,
 ἢ περ εἶχε τότε μεγίστην δύναμιν τῶν περὶ τὴν Ἀσίαν,
 τοσοῦτον διήνεγκε τῇ στρατηγίᾳ τῶν πρὸς τὴν αὐτὴν ταύ-
 ρτην ὕστερον πολεμησάντων, ὅσον οἱ μὲν μετὰ τῆς τῶν
 Ἑλλήνων δυνάμεως ἐν ἔτεσι δέκα μόλις αὐτὴν ἐξεπολιόρ-
 κησαν, ὁ δ' ἐν ἡμέραις ἐλάττωσιν ἢ τοσαύταις καὶ μετ'
 ὀλίγων στρατεύσας ῥαδίως αὐτὴν κατὰ κράτος εἶλεν.
 καὶ μετὰ ταῦτα τοὺς βασιλέας τῶν ἐθνῶν τῶν ἐφ' ἑκα-
 τέρας τῆς ἡπείρου τὴν παραλίαν κατοικοῦντων ἅπαντας
 ἀπέκτεινεν· οὓς οὐδέποτε ἂν διέφθειρεν, εἰ μὴ καὶ τῆς δυ-
 νάμεως αὐτῶν ἐκράτησεν. ταῦτα δὲ πράξας τὰς στήλας
 τὰς Ἡρακλείους καλουμένας ἐποίησατο, τρόπαιον μὲν
 τῶν βαρβάρων, μνημεῖον δὲ τῆς ἀρετῆς αὐτοῦ καὶ τῶν
 κινδύνων, ὅρους δὲ τῆς τῶν Ἑλλήνων χώρας.

Τούτου δ' ἐνεκά σοι περὶ τούτων διηλθον, ἵνα γνῶς ὅτι
 σε τυγχάνω τῷ λόγῳ παρακαλῶν ἐπὶ τοιαύτας πράξεις,
 ὡς ἐπὶ τῶν ἔργων οἱ πρόγονοί σου φαίνονται κάλλιστα
 προκρίναντες. ἅπαντας μὲν οὖν χρηὴ τοὺς νοῦν ἔχοντας
 τὸν κράτιστον ὑποστησαμένους πειρᾶσθαι γίνεσθαι τοι-
 ούτους, μάλιστα δὲ σοὶ προσήκει. τὸ γὰρ μὴ δεῖν ἄλ-
 λοτριόις χρησθαι παραδείγμασιν, ἀλλ' οἰκείον ὑπάρ-
 χειν, πῶς οὐκ εἰκὸς ὑπ' αὐτοῦ σε παροξύνεσθαι, καὶ
 φιλονικεῖν ὅπως τῷ προγόνῳ σου τὸν ὅμοιον παρα-
 σκευάσεις; λέγω δ' οὐχ ὡς δυνησόμενον ἀπάσας σε μι-
 μήσασθαι τὰς Ἡρακλείους πράξεις (οὐδὲ γὰρ ἂν τῶν
 θεῶν ἐνιοι δυνηθεῖεν)· ἀλλὰ κατὰ γε τὸ τῆς ψυχῆς ἦθος
 καὶ τὴν φιλανθρωπίαν καὶ τὴν εὐνοίαν, ἣν εἶχεν εἰς τοὺς
 Ἕλληνας, δύναί ἂν ὁμοιωθῆναι τοῖς ἐκείνου βουλήμα-
 σιν. ἔστι δὲ σοι πεισθέντι τοῖς ὑπ' ἐμοῦ λεγομένοις τυ-
 χεῖν δόξης, οἷας ἂν αὐτὸς βουληθῆς· ῥᾶον γὰρ ἔστιν

v. 2. ποιησάμενος γὰρ Γ': μὴ γὰρ ῥαθυμῆσας ποιησάμενος δὲ ε.

3. μεγίστην τότε ε. 113, 5. τον Γ': τὸ ε. 6. μὴ δεῖν Γ'

μηδὲ vel μηδὲν ε. 7. οἰκείον] οικεία mavault Coraës. 9. φιλο-

νικεῖν ε. παρασκευάσας Γ'. 114, 3. οὐδὲ γὰρ τῶν θ. γ. δυνη-

θεῖεν ἂν ε. 5. βουλεύμασιν ε. 115, 1. βουληθείης ε. ῥαίδιον Γ

ἐκ τῶν παρόντων κτήσασθαι σε τὴν καλλίστην, ἣ ἐξ ὧν παρέλαβες ἐπὶ τὴν νῦν ὑπάρχουσαν προσελθεῖν. σκέψαι δ' ὅτι σε τυγχάνω παρακαλῶν, ἐξ ὧν ποιήσει τὰς στρατείας οὐ μετὰ τῶν βαρβάρων ἐφ' οὓς οὐ δίκαιόν ἐστιν, ἀλλὰ μετὰ τῶν Ἑλλήνων ἐπὶ τούτους πρὸς οὓς προσήκει τοὺς ἀφ' Ἡρακλέους γεγονότας πολεμεῖν.

¹⁰⁶
116 Καὶ μὴ θαυμάσης, εἰ διὰ παντός σε τοῦ λόγου πειρῶμαι προτρέπειν ἐπὶ τε τὰς εὐεργεσίας τὰς τῶν Ἑλλήνων καὶ πραότητα καὶ φιλανθρωπίαν· ὁρῶ γὰρ τὰς μὲν χαλεπότητας λυπηρὰς οὖσας καὶ τοῖς ἔχουσι καὶ τοῖς ἐντυγχάνουσι, τὰς δὲ πραότητας οὐ μόνον ἐπὶ τῶν ἀνθρώπων καὶ τῶν ἄλλων ζῶων ἀπάντων εὐδοκιμούσας,
117 ἀλλὰ καὶ τῶν θεῶν τοὺς μὲν τῶν ἀγαθῶν αἰτίους ἡμῖν ὄντας Ὀλυμπίους προσαγορευομένους, τοὺς δ' ἐπὶ ταῖς συμφοραῖς καὶ ταῖς τιμωρίαις τεταγμένους δυσχερεστέρας τὰς ἐπωνυμίας ἔχοντας, καὶ τῶν μὲν καὶ τοὺς ἰδιώτας καὶ τὰς πόλεις καὶ νεῶς καὶ βωμοὺς ἰδρυμένους, τοὺς δ' οὐτ' ἐν ταῖς εὐχαῖς οὐτ' ἐν ταῖς θυσίαις τιμω-
118 μένους, ἀλλ' ἀποπομπὰς αὐτῶν ἡμᾶς ποιουμένους. ὧν ἐνθυμούμενον ἐθίζειν σαυτὸν χρῆ, καὶ μελετᾶν ὅπως ἔτι μᾶλλον ἢ νῦν τοιαύτην ἅπαντες περὶ σοῦ τὴν γνώμην ἔξουσιν. χρῆ δὲ τοὺς μείζονος δόξης τῶν ἄλλων ἐπιθυμούντας περιβάλλεσθαι μὲν τῇ διανοίᾳ τὰς πράξεις δυνατὰς μὲν, εὐχῇ δ' ὁμοίας, ἐξεργάζεσθαι δὲ ζητεῖν αὐτὰς ὅπως ἂν οἱ καιροὶ παραδιδῶσιν.

119 Ἐκ πολλῶν δ' ἂν κατανοήσεις ὅτι δεῖ τοῦτον τὸν τρόπον πράττειν, μάλιστα δ' ἐκ τῶν Ἰάσωνι συμβάντων. ἐκεῖνος γὰρ οὐδὲν τοιοῦτοκ οἶον οὐ κατεργασάμενος μεγίστης δόξης ἔτυχεν, οὐκ ἐξ ὧν ἔπραξεν, ἀλλ' ἐξ ὧν ἔφησεν· ἐποίητο γὰρ τοὺς λόγους ὡς εἰς τὴν ἡπειρον διαβη-
120 σόμενος καὶ βασιλεῖ πολεμήσω. ὅπου δ' Ἰάσων λόγῳ

v. 1. σε om Γ. καλλίστην] καλλίστην δόξαν Γ. ἢ Γ: ἡπερ ε.
2. νῦν add Γ. 116, 2. ἐπὶ τὰς εὐεργεσίας τῶν ε. 3. πραότη-
τας καὶ φιλανθρωπίας ε. 5. ἐπὶ τῶν ζῶων καὶ τῶν ἀνθρώπων καὶ
τῶν ἄλλων ε. 117, 1. ἡμῖν αἰτίους ε. 6. ἐν ταῖς om Γ.
118, 1. ἡμᾶς om pr Γ. 2. σαυτὸν ε. 5. περιβαλλέσθαι ε.

μόνον χρησάμενος οὕτως αὐτὸν ἠΐξεσεν, ποίαν τινα χρῆ
 προσδοκᾶν περὶ σοῦ γνώμην αὐτοὺς ἔξειν, ἣν ἔργῳ ταῦτα
 πράξης, καὶ μάλιστα μὲν πειραθῆς ὅλην τὴν βασιλείαν
 εἰλεῖν, εἰ δὲ μὴ, χώραν ὅτι πλείστην ἀφορίσασθαι καὶ
 διαλαβεῖν τὴν Ἀσίαν, ὡς λέγουσι τινες, ἀπὸ Κιλικίας
 μέχρι Σινώπης, πρὸς δὲ τούτοις κτίσαι πόλεις ἐπὶ τού-
 τῳ τῷ τόπῳ, καὶ κατοικίσαι τοὺς νῦν πλανωμένους δι-
 21 ἔνδειαν τῶν καθ' ἡμέραν καὶ λυμαινομένους οἷς ἂν ἐν-
 τύχουσιν. οὓς εἰ μὴ παύσομεν ἀθροισομένους βίον αὐτοῖς
 ἰκανὸν πορίσαντες, λήσουσιν ἡμᾶς τοσοῦτοι γενόμενοι τὸ
 πλῆθος, ὥστε μηδὲν ἥττον αὐτοὺς εἶναι φοβεροὺς τοῖς
 22 Ἕλλησιν ἢ τοῖς βαρβάροις ὧν οὐδεμίαν ποιούμεθα πρό-
 νοίαν, ἀλλ' ἀγνοοῦμεν κοινὸν φόβον καὶ κίνδυνον ἅπασιν
 23 ἡμῖν ἀξανάμενον. ἔστιν οὖν ἀνδρὸς μέγα φρονοῦντος καὶ
 φιλέλληγος καὶ πορρωτέρῳ τῶν ἄλλων τῇ διανοίᾳ καθο-
 ρῶντος, ἀποχρησάμενον τοῖς τοιοῦτοις πρὸς τοὺς βαρβά-
 ρους, καὶ χώραν ἀποτεμόμενον τοσαύτην ὕσην ὀλίγῳ πρό-
 τερον εἰρήκαμεν, ἀπαλλάξαι τε τοὺς ξενιτενομένους τῶν
 κακῶν ὧν αὐτοὶ τ' ἔχουσι καὶ τοῖς ἄλλοις παρέχουσι,
 καὶ πόλεις ἐξ αὐτῶν συστήσαι, καὶ ταύταις ὀρίσαι τὴν
 23 Ἑλλάδα καὶ προβαλέσθαι πρὸ ἀπάντων ἡμῶν. ταῦτα
 γὰρ πράξας οὐ μόνον ἐκείνους εὐδαίμονας ποιήσεις, ἀλλὰ
 καὶ πάντας ἡμᾶς εἰς ἀσφάλειαν καταστήσεις. ἦν δ'
 οὖν τούτων διαμάρτης, ἀλλ' ἐκείνὸ γὰρ ῥαδίως ποιήσεις,
 τὰς πόλεις τὰς τὴν Ἀσίαν κατοικούσας ἐλευθερώσεις. ὅ
 τι δ' ἂν τούτων προᾶξαι δυνήθῃς ἢ καὶ μόνον ἐπιχειρήσῃς,
 οὐκ ἔσθ' ὅπως οὐ μᾶλλον τῶν ἄλλων εὐδοκίμησῃς, καὶ
 δικαίως, ἦν περ αὐτὸς τ' ἐπὶ ταῦθ' ὀρμήσῃς καὶ τοὺς
 24 Ἕλληνας προτρέψῃς· ἐπεὶ νῦν γὰρ τίς οὐκ ἂν εἰκότως τὰ
 συμβεβηκότα θαυμάσειε καὶ καταφρονήσειεν ἡμῶν, ὅπου
 παρὰ μὲν τοῖς βαρβάροις, οὓς ὑπειλήφαμεν μαλακοὺς
 v. 4. ἀνελεῖν Γ. 5. ὡς Γ: ἦν ς. 6. ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ ς.
 121, 1. παύσομεν ς. ἰκανὸν αὐτοῖς εἰσπορίσαντες ς. 122, 3. ξενι-
 τενομένους] πολιτενομένους Γ. 7. ὀρίσαι Γ: ἐχυρῶσαι ς.
 123, 1. προ] πρὸς Γ. 7. μᾶλλον] μόνον Γ. 8. ἐπὶ ταῦτα αὐ-
 τὸς τε ς.

εἶναι καὶ πολέμων ἀπείρους καὶ διεφθαρμένους ὑπὸ τῆς
 τρυφῆς, ἄνδρες ἐγγεγόνασιν οἱ τῆς Ἑλλάδος ἄρχαι
 ἠξίωσαν, τῶν δ' Ἑλλήνων οὐδεὶς τοσοῦτον πεφρόνηκεν
 125 ὥστ' ἐπιχειρῆσαι τῆς Ἀσίας ἡμᾶς ποιῆσαι κυρίους, ἀλλὰ
 τοσοῦτον αὐτῶν ἀπολελειμμένοι τυγχάνομεν, ὥστ' ἐκεῖνοι
 μὲν οὐκ ὤκνησαν οὐδὲ προὔπάρξαι τῆς ἐχθρας τῆς πρὸς
 τοὺς Ἕλληνας, ἡμεῖς δ' οὐδ' ὑπὲρ ὧν κακῶς ἐπάθομεν
 ἀμύνεσθαι τολμῶμεν αὐτούς, ἀλλ' ὁμολογούντων ἐκει-
 νων ἐν ἅπασιν τοῖς πολέμοις μήτε στρατιώτας ἔχειν μήτε
 στρατηγούς μήτ' ἄλλο μηδὲν τῶν εἰς τοὺς κινδύνους χρη-
 126 σίμων, ἀλλὰ ταῦτα πάντα παρ' ἡμῶν μεταπεμπομένων,
 εἰς τοῦθ' ἤκομεν ἐπιθυμίας τοῦ κακῶς ἡμᾶς αὐτούς ποι-
 εῖν, ὥστ' ἐξὸν ἡμῖν τὰ κείνων ἀδεῶς ἔχειν πρὸς ἡμᾶς τ'
 αὐτούς περὶ μικρῶν πολεμοῦμεν, καὶ τοὺς ἀφισταμένους
 τῆς ἀρχῆς τῆς βασιλείως συγκαταστρεφόμεθα, καὶ λε-
 108 δλήθαμεν ἡμᾶς αὐτούς ἐνίοτε μετὰ τῶν πατρικῶν ἐχθρῶν
 τοὺς τῆς αὐτῆς συγγενείας μετέχοντας ἀπολλύναι ζη-
 τοῦντες.

127 Διὸ καὶ σοὶ νομίζω συμφέρειν οὕτως ἀκάνδρως διακει-
 μένων τῶν ἄλλων προστῆναι τοῦ πολέμου τοῦ πρὸς ἐκει-
 νόν. προσήκει δὲ τοῖς μὲν ἄλλοις τοῖς ἀφ' Ἡρακλέους
 πεφυκόσι καὶ τοῖς ἐν πολιτείᾳ καὶ νόμοις ἐνδεδεμένοις
 ἐκείνην τὴν πόλιν στέργειν, ἐν ἣ τυγχάνουσι κατοικοῦντες,
 σὲ δ' ὥσπερ ἀφ' ἑστέον γεγεννημένον ἅπασαν τὴν Ἑλλάδα
 πατρίδα νομίζειν, ὥσπερ ὁ γεννήσας ὑμᾶς, καὶ κινδυ-
 νεύειν ὑπὲρ αὐτῆς ὁμοίως ὥσπερ ὑπὲρ ὧν μάλιστα
 σπονδάξεις.

128 Ἴσως δ' ἂν τινες ἐπιτιμῆσαί μοι τολμήσειαν τῶν οὐ-
 δὲν ἄλλο δυναμένων ἢ τοῦτο ποιεῖν, ὅτι σὲ προειλόμην
 παρακαλεῖν ἐπὶ τε τὴν στρατείαν τὴν ἐπὶ τοὺς βαρβάρους
 καὶ τὴν ἐπιμέλειαν τὴν τῶν Ἑλλήνων, παραλιπῶν
 129 τὴν ἑμαυτοῦ πόλιν. ἐγὼ δ' εἰ μὲν πρὸς ἄλλους τινὰς

v. 2. γεγόνασιν ε. ἠξίωσαν ἄρχαι ε. 3. [Ἑλλήνων] ἄλλων Γ.
 τοσοῦτο ε. 125, 5. ἀμύνεσθαι ε. 126, 3. τ' add Γ. 127, 6. πᾶ-
 σαν ε. 8. ὡς περὶ ὧν ε. 128, 5. τε om Γ.

πρότερον ἐπεχείρουν διαλέγεσθαι περὶ τούτων ἢ πρὸς τὴν πατρίδα τὴν τρις τοὺς Ἑλληνας ἐλευθέρωσασαν, δις μὲν ἀπὸ τῶν βαρβάρων, ἅπαξ δ' ἀπὸ τῆς Λακεδαιμονίων ἀρχῆς, ὁμολογοῦν ἂν πλημμελεῖν· νῦν δ' ἐκείνην μὲν φανήσομαι πρώτην ἐπὶ ταῦτα προτρέπων ὡς ἡδυνάμην μετὰ πλείστης σπουδῆς, αἰδοθάνομενος δ' ἔλαττον αὐτὴν φροντίζουσαν τῶν ὑπ' ἐμοῦ λεγομένων ἢ τῶν ἐπὶ τοῦ βήματος μαινομένων ἐκείνην μὲν εἶσα, τῆς δὲ προ-

σοματείας οὐκ ἀπέστην. διὸ δικαίως ἂν με πάντες ἐπαινοῖεν, ὅτι τῇ δυνάμει ταύτῃ χρώμενος ἦν ἔχων τυγχάνω, διατετέλεκα πάντα τὸν χρόνον πολεμῶν μὲν τοῖς βαρβάροις, κατηγορῶν δὲ τῶν μὴ τὴν αὐτὴν ἐμοὶ γνώμην ἔχόντων, προτρέπειν δ' ἐπιχειρῶν οὓς ἂν ἐλπίσω μάλιστα δυνήσεσθαι τοὺς μὲν Ἑλληνας ἀγαθόν τι ποιῆσαι, τοὺς δὲ βαρβάρους ἀφελέσθαι τὴν ὑπάρχουσαν εὐδαιμονίαν.

Ἰδιόπερ καὶ νῦν πρὸς σὲ ποιούμαι τοὺς λόγους, οὐκ ἄγνωῶν ὅτι τούτοις ὑπ' ἐμοῦ μὲν λεγομένοις πολλοὶ φθονήσουσι, τοῖς δ' αὐτοῖς τούτοις ὑπὸ σοῦ πραττομένοις ἅπαντες σννησθήσονται. τῶν μὲν γὰρ εἰρημένων οὐδεὶς κεκοινώνηκε, τῶν δ' ὠφελιῶν τῶν κατεργασθησομένων οὐκ ἔστιν ὅστις οὐκ οἰήσεται μεθέξειν.

⁹ "Σκέψαι δ' ὡς αἰσχροὺν περιορᾶν τὴν Ἀσίαν ἄμεινον

² πράττουσαν τῆς Εὐρώπης καὶ τοὺς βαρβάρους εὐπορωτέ-

ρους τῶν Ἑλλήνων ὄντας, ἔτι δὲ τοὺς μὲν ἀπὸ Κύρου

τὴν ἀρχὴν ἔχοντας, ὃν ἡ μήτηρ εἰς τὴν ὁδὸν ἐξέβαλε,

βασιλέας μεγάλους προσαγορευομένους, τοὺς δ' ἀφ'

Ἡρακλείους πεφυκότας, ὃν ὁ γεννήσας διὰ τὴν ἀρετὴν εἰς

θεοὺς ἀνήγαγε, ταπεινοτέροις ὀνόμασιν ἢ κείνους προσυ-

γορευομένους. ὧν οὐδὲν ἑατέον οὕτως ἔχειν, ἀλλ' ἀνα-

στρεπτιέον καὶ μεταστατέον ἅπαντα ταῦτ' ἔστιν.

3 Εὐ δ' ἴσθι μηδὲν ἂν με τούτων ἐπιχειρήσαντά σε πεί-

v. 2. πατρίδα τὴν αὐτοῦ τὴν τρις Γ. 4. ἐκείνην φανήσομαι
 πρῶτον ε. 130, 4. μοι ε. 5. ἔλαττω ε. 131, 1. ποιήσομαι Γ.
 2. τοῖς μὲν ὑπ' ἐμοῦ ε. 5. ὠφελιῶν ε. 132, 3. ὄντας τῶν
 Ἑλλήνων ε. 5. βασιλεῖς ε. 8. ἀλλὰ μεταναστατέον καὶ ἀναστρο-
 πτιέον ε. 133, 1. κείθιν σε ε.

- θειν, εἰ δυναστείαν μόνον καὶ πλοῦτον ἐώρων ἐξ αὐτῶν γεννησόμενον· ἠγοῦμαι γὰρ τά γε τοιαῦτα καὶ νῦν σοι πλειωτῶν ἰκανῶν ὑπάρχειν, καὶ πολλὴν ἀπληστίαν ἔχειν ὅς τις προαιρεῖται κινδυνεύειν ὥστ' ἢ ταῦτα λαβεῖν ἢ στερηθῆναι
- 134 τῆς ψυχῆς. ἀλλὰ γὰρ οὐ πρὸς τὰς τούτων κτήσεις ἀποβλέψας ποιῶμαι τοὺς λόγους, ἀλλ' οἰόμενος ἐκ τούτων μεγίστην σοι καὶ καλλίστην γενήσεσθαι δόξαν. ἐνθυμοῦ δ' ὅτι τὸ μὲν σῶμα θνητὸν ἅπαντες ἔχομεν, κατὰ δὲ τὴν εὐδοξίαν καὶ τοὺς ἐπαίνους καὶ τὴν φήμην καὶ τὴν μνήμην τὴν τῷ χρόνῳ συμπαρακολουθοῦσαν ἀθανασίας μεταλαμβάνομεν, ἧς ἄξιον ὀρεγομένους καθ' ὅσον οἰοί τ' εἶμεν
- 135 ὅτι οὐκ ἔστιν πάσχειν. ἴδοις δ' ἂν καὶ τῶν ἰδιωτῶν τοὺς ἐπιεικεστάτους ὑπὲρ ἄλλου μὲν οὐδενὸς ἂν τὸ ζῆν ἀντικαταλλάξαμένους, ὑπὲρ δὲ τοῦ τυχεῖν καλῆς δόξης ἀποθνήσκειν ἐν τοῖς πολέμοις ἐθέλοντας, ὅλως δὲ τοὺς μὲν τιμῆς ἐπιθυμοῦντας ἀεὶ μείζονος ἧς ἔχουσιν ὑπὸ πάντων ἐπαινούμενους, τοὺς δὲ πρὸς ἄλλο τι τῶν ὄντων ἀπλήστως διακειμένους ἀκρατεστέρους καὶ φαυλοτέρους εἶναι δοκοῦν
- 136 τας. τὸ δὲ μέγιστον τῶν εἰρημένων, ὅτι συμβαίνει τοῦ μὲν πλούτου καὶ τῶν δυναστειῶν πολλάκις τοὺς ἐχθροὺς κυρίους γίνεσθαι, τῆς δ' εὐνοίας τῆς παρὰ τῶν πολιτῶν καὶ τῶν ἄλλων τῶν προειρημένων μηδένας ἄλλους καταλείπεσθαι κληρονόμους πλὴν τοὺς ἐξ ἡμῶν γεγονότας. ὥστ' ἠσχυρόμην ἂν, εἰ μὴ τούτων ἔνεκα συνεβού
- 110 λενον καὶ τὴν στρατείαν ποιῆσθαι ταύτην " καὶ πολεμεῖν καὶ κινδυνεύειν.
- 137 Οὕτω δ' ἀρίστα βουλευσει περὶ τούτων, ἣν ὑπολάβης μὴ μόνον τὸν λόγον τοῦτόν σε παρακαλεῖν, ἀλλὰ καὶ τοὺς προγόνους καὶ τὴν τῶν βαρβάρων ἀνανδρίαν καὶ τοὺς ὀνομασπρατάτους γενομένους καὶ δόξαντας ἡμιθέους εἶναι διὰ τὴν στρατείαν τὴν ἐπ' ἐκείνους, μάλιστα δὲ

134, 5. εὐδοξίαν] εὐλογίαν corr G, pr quid habuerit, non liquet. καὶ τὴν μνήμην add Γ. 135, 6. τῶν — διακειμένους Γ: τῶν ἀνοήτως φιλονόμενων τοῖς πολλοῖς ὀλοσχερῶς διακειμένους ε. 136, 3. πολιτῶν] πολλῶν Γ. 6. συνεβούλιον σε καὶ ε. 137, 1. ἂν ε.

2. σε τοῦτον ε.

3. βαρβάρων ἀνανδρίαν Γ: πατέρων ἀνδρίαν ε.

πάντων τὸν καιρὸν, ἐν ᾧ σὺ μὲν τυγχάνεις τοσαύτην δύναμιν κεκτημένος ὅσην οὐδεὶς τῶν τὴν Εὐρώπην κατοικησάντων, πρὸς ὃν δὲ πολεμήσεις, οὕτω σφόδρα μεμισημένος καὶ καταπεφρονημένος ὑφ' ἀπάντων ὡς οὐδεὶς πώποτε τῶν βασιλευσάντων.

38 Πρὸ πολλοῦ δ' ἂν ἐποιησάμην οἷόν τ' εἶναι συνεῖναι τοὺς λόγους ἅπαντας τοὺς ὑπ' ἐμοῦ περὶ τούτων εἰρημένους· μᾶλλον γὰρ ἂν ἄξιος οὗτος ἔδοξεν εἶναι τῆς ὑποθέσεως. οὐ μὴν ἀλλὰ σέ γε χρὴ σκοπεῖν ἐξ ἀπάντων τὰ συντείνοντα καὶ προτρέποντα πρὸς τὸν πόλεμον τοῦτον· οὕτω γὰρ ἂν ἄριστα βουλευσάιο περὶ αὐτῶν.

39 Οὐκ ἄγνωθ' ὅτι πολλοὶ τῶν Ἑλλήνων τὴν βασιλείως δύναμιν ἄμαχον εἶναι νομίζουσιν· ὧν ἄξιον θαυμάζειν, εἰ τὴν ὑπ' ἀνθρώπου βαρβάρου καὶ κακῶς τεθραμμένου κατασταθεῖσαν καὶ συναχθεῖσαν ἐπὶ δουλείᾳ, ταύτην ὑπ' ἀνδρὸς Ἑλληνος καὶ περὶ τοὺς πολέμους πολλὴν ἐμπειρίαν ἔχοντος μὴ νομίζουσιν ἂν ἐπ' ἐλευθερίᾳ διαλυθῆναι, καὶ ταῦτ' εἰδότες ὅτι συστῆσαι μὲν ἔστιν ἅπαντα χαλεπὸν, διαλύσαι δὲ ῥάδιον.

40 Ἐνθυμοῦ δ' ὅτι μάλιστα τούτους τιμῶσιν ἅπαντες καὶ θαυμάζουσιν, οἵτινες ἀμφοτέρωθεν δύνανται, καὶ πολιτεύεσθαι καὶ στρατηγεῖν. ὅταν οὖν ὄρας τοὺς ἐν μιᾷ πόλει ταύτην ἔχοντας τὴν φύσιν εὐδοκιμοῦντας, ποίους τινας χρὴ προσδοκᾶν τοὺς ἐπαίνους ἔσεσθαι τοὺς περὶ σοῦ ῥηθησομένους, ὅταν φαίνη ταῖς μὲν εὐεργεσίαις ἐν ἅπασιν τοῖς Ἑλλήσι πεπολιτευμένους, ταῖς δὲ στρατηγίαις τοὺς

41 βαρβάρους κατεστραμμένους; ἐγὼ μὲν γὰρ ἠγοῦμαι ταῦτα πέρασ ἔξειν· οὐδένα γὰρ ἄλλον ποτὲ δυνήσεσθαι μείζω πρᾶξι τούτων· οὔτε γὰρ ἐν τοῖς Ἑλλήσι γενήσε-

v. 2. οὐκ ἄγνωθ' ὅτι. 3. οὕτω — καταπεφρονημένον Γ': οὕτως ἔστι σφόδρα μεμισημένος καὶ καταπεφρονημένος ε. 138, 1. συνεῖναι pr Γ', συγκιρᾶσαι corr: ὅπως ἂν συνερανθῶμεν ε. 2. πάντας ε. 3. vocis εἰρημένους primas litteras corr habel Γ'. ἂν om Γ'. ἄξιος — εἶναι Γ': ἀξιοχρεῶς ἔδοξεν οὕτως ἢ πραγματεία εἶναι ε. 4. γε Γ': τε ε. 6. οὕτω γὰρ ἂν ἄριστα βουλευσάιο περὶ αὐτῶν add Γ'. 139, 4. καταστραμμένους Γ'. 8. διαλύσαι] διακίρῆσαι Γ'. 140, 2. δύνανται Γ': ἂν δύνανται ε. 4. τοιαύτην ε. 141, 5. γιγενήσθαι ε.

- σθαι τηλικούτων ἔργον, ὅσον ἐστὶ τὸ πάντας ἡμᾶς ἐκ το-
 σούτων πολέμων ἐπὶ τὴν ὁμόνοιαν προαγαγεῖν, οὔτε τοῖς
 βαρβάροις εἰκός ἐστι συστήναι τηλικαύτην δύναμιν, ἣν
 142 τὴν νῦν ὑπάρχουσαν καταλύσης. ὥστε τῶν μὲν ἐπι-
 γιγνομένων οὐδ' ἦν τις τῶν ἄλλων διενέγκῃ τὴν φύσιν,
 οὐδὲν ἔξει ποιῆσαι τοιοῦτον. ἀλλὰ μὴν τῶν γε προγεγε-
 νημένων ἔχω μὲν ὑπερβαλεῖν τὰς πράξεις τοῖς ἤδη διὰ
 σοῦ κατειργασμένοις, οὐ γλίσχρως, ἀλλ' ἀληθινῶς·
 ὅστις γὰρ ἔθνη τοσαῦτα τυγχάνεις κατεστραμμένος ὅσας
 οὐδεὶς πώποτε τῶν Ἑλλήνων πόλεις εἶλε, πῶς οὐκ ἂν
 πρὸς ἕκαστον αὐτῶν ἀντιπαραβαλῶν ῥαδίως ἂν ἐπέ-
 143 δεῖξα μείζω σε κἀκείνων διαπεπραγμένον; ἀλλὰ γὰρ
 εἰλόμην ἀποσχέσθαι τῆς τοιαύτης ἰδέας δι' ἀμφοτέρα,
 διὰ τε τοὺς οὐκ εὐκαιρῶς αὐτῇ χρωμένους, καὶ διὰ τὸ μὴ
 βούλεσθαι ταπεινοτέρους ποιεῖν τῶν νῦν ὄντων τοὺς ἡμι-
 θεούς εἶναι νομιζομένους.
- 144 Ἐνθυμοῦ δ', ἵνα τι καὶ τῶν ἀρχαίων εἴπωμεν, ὅτι τὸν
 Ταντάλου πλοῦτον καὶ τὴν Πέλοπος ἀρχὴν καὶ τὴν Εὐ-
 ρυσθέως δύναμιν οὐδεὶς ἂν οὔτε λόγων εὐρετῆς οὔτε ποιη-
 τῆς ἐπαινέσειεν, ἀλλὰ μετὰ γε τὴν Ἡρακλείους ὑπερ-
 βολὴν καὶ τὴν Θησίους ἀρετὴν τοὺς ἐπὶ Τροίαν στρα-
 τευσασμένους καὶ τοὺς ἐκείνοις ὁμοίους γενομένους ἅπαν-
 145 τες ἂν εὐλογήσειαν. καίτοι τοὺς ὀνομαστοτάτους καὶ
 τοὺς ἀρίστους αὐτῶν ἴσμεν ἐν μικροῖς πολιχνίοις καὶ νη-
 σιδρίοις τὰς ἀρχὰς κατασχόντας. ἀλλ' ὁμως ἰσόθεον
 καὶ παρὰ πᾶσιν ὀνομαστήν τὴν αὐτῶν δόξαν κατέλι-
 πον ἅπαντες γὰρ φιλοῦσιν οὐ τοὺς σφίσιον αὐτοῖς μεγί-
 στην δυναστείαν κησαμένους, ἀλλὰ τοὺς τοῖς Ἑλλησι
 πλείστον ἀγαθῶν αἰτίους γεγενημένους.
- 146 Οὐ μόνον δ' ἐπὶ τούτων αὐτοὺς ὄψει τὴν γνώμην ταύ-

v. 2. οὐτ' ἐν τοῖς ζ. 142, 1. τῶν νῦν μὲν ζ. 3. τῶν — ὑπερ-
 βαλεῖν Γ: τῶν προγεγενημένων ἔχομεν παραβαλεῖν ζ. 5. οὐκ ἀλαχρῶς ζ.
 7. τῶν ἄλλων Ἑλλήνων ζ. εἶδε pg 6. 8. ἀντιπαραβάλλον Γ.
 144, 4. ἀλλὰ γε μετὰ ζ. 5. ἀρετὴν καὶ τοὺς ζ. 145, 1. καί-
 τοι Γ: καὶ ζ. τοὺς post καὶ add ἀρίστους Γ. 4. παρὰ add Γ.
 6. κεντημένους ζ.

την ἔχοντας, ἀλλ' ἐπὶ πάντων ὁμοίως, ἐπεὶ καὶ τὴν πό-
 λιν ἡμῶν οὐδεὶς ἂν ἐπαινέσειεν, οὐθ' ὅτι τῆς θαλάττης
 ἤρξεν οὐθ' ὅτι τοσοῦτον πλῆθος χρημάτων εἰσπράξασα
 τοὺς συμμάχους εἰς τὴν ἀκρόπολιν ἀνήνεγκεν, ἀλλὰ μὴν
 οὐδ' ὅτι πολλῶν πόλεων ἐξουσίαν ἔλαβε, τὰς μὲν ἀνα-
 στατάτους ποιῆσαι, τὰς δ' ἀνῆῆσαι, τὰς δ' ὅπως ἐβου-
 47 λήθη διοικῆσαι· πάντα γὰρ ταῦτα παρῆν αὐτῇ πρῶτ-
 112 τειν· ἀλλ' ἐκ τούτων μὲν πολλαὶ κατηγορίαι κατ' αὐ-
 τῆς γέγονασιν, ἐκ δὲ τῆς Μαραθῶνι μάχης καὶ τῆς
 ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχίας, καὶ μάλιστα ὅτι τὴν αὐτῶν ἐξε-
 λιπον ὑπὲρ τῆς τῶν Ἑλλήνων σωτηρίας, ἅπαντες αὐ-
 τὴν ἐγκωμιάζουσιν. τὴν δ' αὐτὴν γνώμην καὶ περὶ Λα-
 48 κεδαιμονίων ἔχουσιν· καὶ γὰρ ἐκείνων μᾶλλον ἄγανται
 τὴν ἦτταν τὴν ἐν Θερμοπύλαις ἢ τὰς ἄλλας νίκας, καὶ
 τὸ τρόπαιον τὸ μὲν κατ' ἐκείνων ὑπὸ τῶν βαρβάρων στα-
 θέν ἀγαπῶσι καὶ θεωροῦσι, τὰ δ' ὑπὸ Λακεδαιμονίων
 κατὰ τῶν ἄλλων οὐκ ἐπαινοῦσιν ἀλλ' ἀηδῶς ὀρῶσιν·
 ἡγοῦνται γὰρ τὸ μὲν ἀρετῆς εἶναι σημεῖον, τὰ δὲ πλεο-
 νεξίας.

49 Ταῦτ' οὖν ἐξετάσας ἅπαντα καὶ διελθὼν πρὸς αὐτόν,
 ἦν μὲν τι τῶν εἰρημένων ἢ μαλακώτερον ἢ καταδέε-
 στερον, αἰτιῶ τὴν ἡλικίαν τὴν ἐμὴν, ἢ δικαίως ἂν ἅπαν-
 τες συγγνώμην ἔχοιεν· ἦν δ' ὅμοια τοῖς πρότερον διαδε-
 δομένοις, νομίζειν αὐτὰ χρὴ μὴ τὸ γῆρας τοῦ μόνου εὐρεῖν
 ἀλλὰ τὸ δαιμόνιον ὑποβαλεῖν, οὐκ ἐμοῦ φροντίζον, ἀλλὰ
 τῆς Ἑλλάδος κηδόμενον, καὶ βουλόμενον ταύτην τε τῶν
 κακῶν ἀπαλλάξαι τῶν παρόντων καὶ σοὶ πολὺ μείζω
 50 ὀπεριθεῖναι δόξαν τῆς νῦν ὑπαρχούσης. οἶμαι δὲ σε οὐκ
 ἄγνοεῖν ὃν τρόπον οἱ θεοὶ τὰ τῶν ἀνθρώπων διοικοῦσιν. οὐ

v. 3. τοσοῦτο ε. 6. ἡβουλήθη ε. 147, 1. ταῦτα γὰρ ἅπαν-
 τα ε. 2. κατὰ ταύτης Γ. 3. τῆς ἐν Μαραθῶνι ε. τῆς ἐν
 add Γ. 5. τῆς τῶν Ἑλλήνων σωτηρίας] haec corr habet Γ loco
 duodecim litterarum capace. αὐτὴν om Γ. 6. τὴν αὐτὴν δὲ Γ.
 148, 1. ἄγανται μᾶλλον ε. 149, 1. πάντα ε. 2. ἢ Γ: εἴη ε.
 ἢ Γ: καὶ ε. 3. αἰτιῶ — ἐμὴ Γ: ἀποβλέπειν εἰς τὴν ἡλικίαν τὴν
 ἐμὴν δεῖ ε. 8. δόξαν πολὺ μείζω τηρηθῆναι ε.

- γὰρ αὐτόχειρες οὔτε τῶν ἀγαθῶν οὔτε τῶν κακῶν γίνονται τῶν συμβαινόντων αὐτοῖς, ἀλλ' ἐκάστοις τοιαύτην
- 151 ἔννοιαν ἐμποιοῦσιν, ὥστε δι' ἀλλήλων ἡμῖν ἐκάτερα παραγίγνεσθαι τούτων. οἷον ἴσως καὶ νῦν τοὺς μὲν λόγους ἡμῖν ἀπένειμαν, ἐπὶ δὲ τὰς πράξεις σὲ τάττουσι, νομίζοντες τούτων μὲν σὲ κάλλιστ' ἂν ἐπιστατῆσαι, τὸν δὲ λόγον τὸν ἐμὸν ἤμιστ' ἂν ὀχληρὸν γενέσθαι τοῖς ἀκούουσιν. ἡγοῦμαι δὲ καὶ τὰ πεπραγμένα πρότερον οὐκ ἂν ποτέ σοι γενέσθαι τηλικαῦτα τὸ μέγεθος, εἰ μὴ τις θεῶν
- 152 αὐτὰ συγκατώρθωσεν, οὐχ ἵνα τοῖς βαρβάροις μόνον τοῖς
- 113 ἐπὶ τῆς Εὐρώπης κατοικοῦσι πολεμῶν διατελῆς, "ἀλλ' ὅπως ἂν ἐν τούτοις γυμνασθεῖς καὶ λαβὼν ἐμπειρίαν καὶ γνωσθεῖς οἷος εἴ τούτων ἐπιθυμήσης ὣν ἐγὼ τυγχάνω συμβεβουλευκῶς. αἰσχρὸν οὖν ἐστὶ καλῶς τῆς τύχης ἡγουμένης ἀπολειφθῆναι, καὶ μὴ παρασχεῖν σαυτὸν εἰς ὃ βούλεται σε προαγαγεῖν.
- 153 Νομίζω δὲ χρῆναί σε πάντας μὲν τιμᾶν τοὺς περὶ τῶν σοι πεπραγμένων ἀγαθόν τι λέγοντας, κάλλιστα μὲντοι νομίζειν ἐκείνους ἐγκωμιάζειν τοὺς μειζόνων ἔργων ἢ τηλικούτων τὴν σὴν φύσιν ἀξιοῦντας, καὶ τοὺς μὴ μόνον ἐν τῷ παρόντι κεχαρισμένως διειλεγμένους, ἀλλ' οἱ τινες ἂν τοὺς ἐπιγιγνομένους οὕτω ποιήσωσι τὰς σὰς πράξεις θαυμάζειν ὡς οὐδενὸς ἄλλου τῶν προγεγενημένων. πολλὰ δὲ βουλόμενος τοιαῦτα λέγειν οὐ δύναμαι τὴν δ' αἰτίαν δι' ἣν, πλεονάκεις τοῦ δέοντος εἶρηκα.
- 154 Λοιπὸν οὖν ἐστὶ τὰ προειρημένα συναγαγεῖν, ἵν' ὡς ἐν ἐλαχίστοις κατίδοις τὸ κεφάλαιον τῶν συμβεβουλευμένων. φημὶ γὰρ χρῆναί σε τοὺς μὲν Ἕλληνας εὐεργετεῖν, Μακεδόνων δὲ βασιλεύειν, τῶν δὲ βαρβάρων ὡς

v. 1. οὔτε μετὰ τῶν ἀγαθῶν ε. 2. συμβαινόντων Γ: συνόντων ε. 152, 3. ἂν add Γ. 4. ἐγὼ add Γ. 6. αὐτὸν εἰς ἃ ε.
 153, 1. μὲν τιμᾶν] μαν Γ. 3. ἐγκωμιάζειν ἐκείνους ε. 4. ἢ Γ: καὶ ε. μὴ μόνον τοὺς ε. 6. οἵτινες ἂν τοὺς — ποιήσωσι τὰς πράξεις Γ: οἵτινες τοὺς — ποιήσουσι τὰς σὰς πράξεις ε. 154, 2. ἐν add Γ.

πλείστων ἄρχειν. ἦν γὰρ ταῦτα πράττης, ἅπαντές σοι χάριν ἔξουοιν, οἱ μὲν Ἕλληνες ὑπὲρ ὧν εὖ πάσχουσι, Μακεδόνες δ' ἦν βασιλικῶς ἀλλὰ μὴ τυραννικῶς αὐτῶν ἐπιστατῆς, τὸ δὲ τῶν ἄλλων γένος, ἦν διὰ σὲ βαρβαρικῆς δεσποτείας ἀπαλλαγέντες Ἑλληνικῆς ἐπιμει-
 55 λείας τύχῳσι. ταῦθ' ὅπως μὲν γέγραπται τοῖς καιροῖς καὶ ταῖς ἀκριβείαις, παρ' ὑμῶν τῶν ἀκουόντων πυνθάνεσθαι δίκαιόν ἐστιν ὅτι μέντοι βελτίω τούτων καὶ μᾶλλον ἀρμόττοντα τοῖς ὑπάρχουσιν οὐδεὶς ἂν σοι συμβουλεύσειεν, σαφῶς εἰδέναι νομίζω.

6.

ΑΡΧΙΔΑΜΟΣ.

ΤΠΟΘΕΣΙΣ ΑΔΗΛΟΤ ΤΟΤ ΓΡΑΨΑΝΤΟΣ.

Μετὰ τὰ Λευκτρικὴ κατέτριχον τὴν Λακεδαιμονία Θηβαῖοι, καὶ πολ-
 λάκις αὐτὴν ἐκίκωσαν, ὡς καὶ τὰς Λακεδαιμονίων γυναῖκας ἀπαντῆσαι
 Λακεδαιμονίοις συνεχῶς φεύγουσι, καὶ εἰπεῖν „ἦ καὶ δεύτερον ὑμᾶς
 ἔχομεν ἐν τῇ γαστρὶ δέξασθαι;” καὶ οὕτω συστραφέντες ἐν Μαντινείᾳ
 ἐνίκησαν, τῶν Ἀθηναίων ἐπιπέων κυλῶς παραταξαμένων. μετὰ τὰ ἐν
 Μαντινείᾳ οὖν ἐπιμψαν Λακεδαιμόνιοι πρὸς Θηβαίους, αἰτοῦντες αὐ-
 τοὺς τὴν εἰρήνην· οἱ δὲ ὑπέσχεοντο αὐτοῖς ἡσυχάσειν, εἰ Μεσσηνίην ἀνοι-
 κίσωσι καὶ αὐτόνομον ἴσσωσι. τῶν οὖν ἄλλων συμβουλευόντων Λακε-
 δαιμονίοις ἀνοικίσαι, Ἀρχίδαμος ὁ νεώτερος συμβουλεύει Λακεδαιμο-
 νίοις μὴ ἀνοικίσαι. κατέγεται δ' οὕτως ὁ μικρὸς Ἀρχίδαμος· Ζευξί-
 δαμος, οὐ Ἀρχίδαμος, οὐ Ἄγις, οὐ Ἀγησίλαος, οὐ Ἀρχίδαμος· καὶ οἱ
 μὲν λέγουσιν ὅτι πέμψας Ἀρχίδαμος ἐν Ἀθήναις τὸν λόγον παρὰ Ἰσο-
 κράτους ἰδέξατο· ἄλλοι δὲ φασὶ γυμνασίαν εἶναι τὸν λόγον Ἰσοκράτους,
 τίνας ἂν εἴποι λόγους Ἀρχίδαμος συμβουλευόντων Λακεδαιμονίοις. Καὶ
 ἢ μὲν ὑπόθεσις αὕτη, στάσις δὲ τῷ λόγῳ πραγματικῆ, κενότατον δὲ
 τὸ ἐνμύθηον.

116 Ἰσως τινὲς ὑμῶν θαυμάζουσιν ὅτι τὸν ἄλλον χρόνον ἐμμεμενηκῶς τοῖς τῆς πόλεως νομίμοις ὡς οὐκ οἶδ' εἴ τις ἄλλος τῶν ἡλικιωτῶν, τοσαύτην πεποιήμαι τὴν με-

v. 2. ὧν ἂν εὖ πάσχωσι ς. 3 et 4. ἦν Γ': ἂν ς. 155, 4. ἐπάρ-
 χουσιν Γ'. Tit. 2. Argumentum om 1° Θ. § 1, 2. νόμοις Θ.

3. τὴν add ΓΘ.

ταβολήν ὥστε περὶ ὧν ὀκνοῦσιν οἱ πρεσβύτεροι λέγειν, 2περὶ τούτων νεώτερος ὧν παρελήλυθα συμβουλευσών. ἐγὼ δ', εἰ μὲν τις τῶν εἰθισμένων ἐν ὑμῖν ἀγορεύειν ἀξίως ἦν τῆς πόλεως εἰρηκώς, πολλήν ἂν ἡσυχίαν ἤγον· νῦν δ' ὄρων τοὺς μὲν συναγορεύοντας οἷς οἱ πολέμιοι προστάτ- 3τουσι, τοὺς δ' οὐκ ἐρῶμένως ἐναντιούμενους, τοὺς δὲ παν- 4τάπασιν ἀποσεισσηκώτας, ἀνέστην ἀποφανόμενος ἃ γινώσκω περὶ τούτων, αἰσχρὸν νομίσας, εἰ τὴν ἰδίαν τοῦ βίου τάξιν διαφυλάττων περιόσομαι τὴν πόλιν ἀνάξια ψηφισαμένην ἑαυτῆς.

3 Ἐγοῦμαι δ', εἰ καὶ περὶ τῶν ἄλλων πρέπει τοὺς τη- 4λικούτους σιωπᾶν, περὶ γὰρ τοῦ πολεμεῖν ἢ μὴ προσή- 5κειν τούτους μάλιστα συμβουλεύειν, οἷπερ καὶ τῶν κιν- 6δύνων πλείστον μέρος μεθέξουσιν, ἄλλως τε δὴ καὶ τοῦ 7ἀγγῶναί τι τῶν δεόντων ἐν κοινῷ καθεστῶτος ἡμῖν. εἰ μὲν 8γὰρ ἦν ἀποδεδειγμένον, ὥστε τοὺς μὲν πρεσβυτέρους 9περὶ ἀπάντων εἰδέναι τὸ βέλτιστον, τοὺς δὲ νεωτέρους 10μηδὲ περὶ ἑνὸς ὀρθῶς γινώσκειν, καλῶς ἂν εἶχεν ἀπειρ- 11γειν ἡμᾶς τοῦ συμβουλεύειν· ἐπειδὴ δ' οὐ τῷ πλήθει 12τῶν ἐτῶν πρὸς τὸ φρονεῖν εὖ διαφέρομεν ἀλλήλων, ἀλλὰ 13τῆ φύσει καὶ καὶς ἐπιμελείαις, πῶς οὐκ ἀμφοτέρων 14χρῆ τῶν ἡλικιωῶν πείραν λαμβάνειν, ἢ ἐξ ἀπάντων ὑμῖν 15ἐξῆ τῶν ῥηθέντων εἰλέσθαι τὰ συμφορώτατα; Θαυμάζω 16δ' ὅσοι τριήρων μὲν ἡγεῖσθαι καὶ στρατοπέδων ἄρχειν 17ἀξιοῦσιν ἡμᾶς, ὑπὲρ ὧν μὴ καλῶς βουλευσάμενοι πολ- 18λαῖς ἂν συμφοραῖς καὶ μεγάλαις τὴν πόλιν περι- 19βάλοιμεν, εἰπεῖν δ' ἃ γινώσκωμεν περὶ ὧν ὑμεῖς μέλ- 20λετε κρίνειν οὐκ οἶονται δεῖν ἡμᾶς, ἐν οἷς κατορθώ-

2, 2. τις ἄλλος τῶν Θς. 3. πολλήν ἂν ἡσυχίαν Γ: ἡσυχίαν ἂν Θς. 4. οἱ om Θ. 5. ἀποφανόμενος Θ. 6. τάξιν τοῦ βίου Θς. προήσομαι τὴν πόλιν ἀνάξίως προφεισαμένην Θς. 3, 2. σιωπᾶν add Γ. ἢ] εἰ Θ. 3. τούτους μάλιστα Γ, τούτοις μάλιστα Θ: μάλιστα τούτοις ε. 4. δὴ om Θ. 4, 2. δεδαγμένον Γ, praepositione in mg posita. 4. μηδὲ περὶ ἑνὸς Γ: περὶ μηδενὸς Θς. 5. ἐπεὶ Θ. 7. οὐκ ἐπ' ἀμφοτέρων ε. 8. ἡλικιωτῶν Θ. 5, 2. ὅσοι] ὅτι Θ. 4. συμφοραῖς ἂν Θ. 6. μεγάλαις Γ. περιβάλλομεν Γ. 6. ὑμᾶς Θ. μὲν κατορθώσαντες Γ.

σαντες μὲν ἅπαντας ἂν ὠφελήσαιμεν, διαμαρτόντες δὲ τῆς ὑμετέρας γνώμης αὐτοὶ μὲν ἴσως φαυλότεροι βδοξομεν εἶναι, τὸ δὲ κοινὸν οὐδὲν ἂν ζημιώσαιμεν. οὐ μὴν ὡς ἐπιθυμῶν τοῦ λέγειν, οὐδ' ὡς ἄλλως πως παρεσκευασμένους ζῆν ἢ τὸν παρελθόντα χρόνον, οὕτως εἶρηκα περὶ τούτων, ἀλλὰ βουλόμενος ὑμᾶς προτρέψαι μηδεμίαν ἀποδοκιμάζειν τῶν ἡλικιωῶν, ἀλλ' ἐν ἀπάσαις ζητεῖν εἴ τις τι δύναται περὶ τῶν παρόντων πραγμάτων εἰπεῖν γὰγαθόν, ὡς ἐξ οὗ τὴν πόλιν οἰκοῦμεν, οὐδεὶς οὔτε κίνδυνος οὔτε πόλεμος περὶ τηλικούτων τὸ μέγεθος ἡμῖν γέγονε, περὶ ὅσων νυνὶ βουλευσόμενοι συνεληλύθαμεν. πρότερον μὲν γὰρ ὑπὲρ τοῦ τῶν ἄλλων ἄρχειν ἡγωνιζόμεθα, νυνὶ δ' ὑπὲρ τοῦ μὴ ποιεῖν αὐτοὶ τὸ προσταττόμενον· ὃ σημεῖον ἐλευθερίας ἐστίν, ὑπὲρ ἧς οὐδὲν ὅ τι τῶν δεινῶν οὐχ ὑπομενετέον, οὐ μόνον ἡμῖν, ἀλλὰ καὶ τοῖς ἄλλοις τοῖς μὴ λίαν ἀνάνδρως διακειμένοις ἀλλὰ καὶ βικατὰ μικρὸν ἀρετῆς ἀντιποιοιμένοις. Ἐγὼ μὲν οὖν, εἰ δεῖ τοῦμόν ἴδιον εἰπεῖν, ἐλοίμην ἂν ἀποθανεῖν ἤδη μὴ ποιήσας τὸ προσταττόμενον, μᾶλλον ἢ πολλαπλάσιον χρόνον ζῆν τοῦ τεταρμένου ψηφισάμενος ἢ Θηβαῖοι κελεύουσι· αἰσχυνοίμην γὰρ ἂν, εἰ γεγονὼς μὲν ἀφ' Ἡρακλείους, τοῦ δὲ πατρὸς βασιλεύοντος, αὐτὸς δ' ἐπίδοξος ὦν τυχεῖν τῆς τιμῆς ταύτης, περὶδοιμι, καθ' ὅσον ἐστὶν ἐπ' ἐμοί, τὴν χώραν ἣν ἡμῖν οἱ πατέρες κατέλιπον, ταύτην τοὺς οἰκέτας τοὺς ἡμετέρους ἔχοντας. ἀξιῶ δὲ καὶ ὑμᾶς τὴν αὐτὴν ἐμοὶ γνώμην ἔχειν, ἐνθυμηθέντας ὅτι μέχρι μὲν ταυτησὶ τῆς ἡμέρας δεδυστυχημένοι

ν. 1. ἂν] ὑμᾶς Γ. ὠφελήσαιμεν corr Γ. 2. ἴσως ἂν φαυλότεροι βδοξομεν Θς. 3. 5. ἡλικιωῶν Θ. 6. τι add Γ. 7. 1. ἀγαθόν Γ: ἀγαθόν τι Θς. ὡς οὐκ ἐξ Θ. πόλεμος οὔτε κίνδυνος Θς.
 2. τηλικούτων] τοσούτων Γ. 3. νῦν Θς. βουλευσόμενος οἰνω-
 ελήλυθα ς. 4. γὰρ ἂν ὑπὲρ Θ. 5. νυνὶ] νῦν Γ. 7. ὑπομε-
 νετέον Γ, ὑπομενητέον Θ: ὑπομονητέον ς. 8. μὴ λίαν Γ: μηδὲ Θς.
 8, 2. δεῖ τοῦμόν ἴδιον Γ, δεῖ μετὰ τούτων ὁμοιον Θ: δεῖ μετὰ τοῦ-
 το ἴδιον ς. εἰλοίμην Γ. 3. πολλαπλάσιον Γ: πολὺ πλεονα Θς.
 4. ψηφισάμενος Γ: ποιήσας Θς. Θηβαῖοις Θ. 8. ἐπ' Γ: ἐν Θς.
 πατέρες Γ: πρόγονοι Θς. 9, 2. δὲ ὑμᾶς ταύτην Θ. 3. ταυ-
 τησὶ Γ: ταύτης Θς.

- 118δοκοῦμεν ἐν τῇ μάχῃ τῇ πρὸς Θηβαίους, "καὶ τοῖς μὲν σώμασι κρατηθῆναι διὰ τὸν οὐκ ὀρθῶς ἡγησάμενον, τὰς 10δὲ ψυχὰς ἔτι καὶ νῦν ἀητήτους ἔχειν, εἰ δὲ φοβηθέντες τοὺς ἐπιόντας κινδύνους προησομέθα τι τῶν ἡμετέρων αὐτῶν, βεβαιώσομεν τὰς Θηβαίων ἀλαζονείας καὶ πολὺ σεμνότερον τρόπαιον τοῦ περὶ Λεύκτρα καὶ φανερώτερον στήσομεν καθ' ἡμῶν αὐτῶν· τὸ μὲν γὰρ ἀτυχίας, τὸ δὲ τῆς ἡμετέρας διανοίας ἔσται γεγενημένον. μηδεὶς οὖν ὑμᾶς πείσῃ τοιαύταις αἰσχύναις τὴν πόλιν περιβαλεῖν.
- 11 Καίτοι λίαν προθύμως οἱ σύμμαχοι συμβεβουλεύ-
 κασιν ὑμῖν ὡς χρὴ Μεσσήνην ἀφέντας ποιήσασθαι τὴν εἰρήνην. οἷς ὑμεῖς δικαίως ἂν ὀργίζοισθε πολὺ μᾶλλον ἢ τοῖς ἐξ ἀρχῆς ἀποστάσιν ὑμῶν. ἐκεῖνοι μὲν γὰρ ἀφήμε-
 νοι τῆς ἡμετέρας φιλίας τὰς αὐτῶν πόλεις ἀπώλεσαν, εἰς στάσεις καὶ στραγὰς καὶ πολιτείας πονηρὰς ἐμβα-
 12λόντες, οὗτοι δ' ἡμᾶς ἤκουσι κακῶς ποιήσοντες· τὴν γὰρ δόξαν, ἣν ἡμῖν οἱ πρόγονοι μετὰ πολλῶν κινδύνων ἐν ἑπτακοσίοις ἔτεσι κτησάμενοι κατέλιπον, ταύτην ἐν ὀλί-
 γῳ χρόνῳ πείθουσιν ἡμᾶς ἀποβαλεῖν, ἧς οὐτ' ἀπροεπιστέ-
 ραν τῇ Λακεδαιμόνι συμφορὰν οὔτε δεινότεραν οὐδέποτε
 13ἂν εἶρεῖν ἠδυνήθησαν. εἰς τοῦτο δ' ἤκουσι πλεονεξίας καὶ τοσαύτην ἡμῶν κατεγνώκασιν ἀνανδρίαν, ὥστε πολλά-
 κισ ἡμᾶς ἀξιώσαντες ὑπὲρ τῆς αὐτῶν πολεμεῖν, ὑπὲρ Μεσσήνης οὐκ οἴονται δεῖν ἡμᾶς κινδυνεύειν, ἀλλ' ἵν' αὐτοὶ τὴν σφετέραν αὐτῶν ἀσφαλῶς καρπῶνται, πειρωῶ-
 ται διδάσκειν ἡμᾶς ὡς χρὴ τοῖς ἐχθροῖς τῆς ἡμετέρας παραχωρῆσαι, καὶ πρὸς τοῖς ἄλλοις ἐπαπειλοῦσιν ὡς εἰ μὴ ταῦτα συγχωρήσομεν ποιησόμενοι τὴν εἰρήνην κατὰ
 14σφᾶς αὐτούς. Ἐγὼ δ' οὐ τοσοῦτω χαλεπώτερον ἡ-
 γοῦμαι τὸν κίνδυνον ἡμῖν ἔσσεσθαι τὸν ἄνευ τούτων, ὅσῳ καλλίω καὶ λαμπρότερον καὶ παρὰ πᾶσιν ἀνθρώποις

v. 2. τῶν — ἡγησάμενων 5. 10. 1. ἴσχειν 5. 3. αὐτῶν add Γ.

4. λεύκτραν Θ. 11, 2. μεσσηνη Θ, qui sic ubique. 12, 1. κα-
 κῶς ποιήσοντες ἤκουσι Θ5. 3. κτησάμενοι et μοχ συμφορὰν add Γ.

13, 2. κατεγνώκασιν ἡμῶν Θ5. 4. δεῖν ἡμᾶς] δεῖν ὑμᾶς Θ,
 δεῖν Γ. 14, 1. τοσοῦτον Θ5.

ὀνομαστότερον· τὸ γὰρ μὴ δι' ἐτέρων ἀλλὰ δι' ἡμῶν αὐ-
τῶν πειρᾶσθαι σῶζεσθαι καὶ περιγενέσθαι τῶν ἐχθρῶν
ὁμολογούμενον τοῖς ἄλλοις τοῖς τῆς πόλεως ἔργοις ἐστίν.

5 Οὐδὲ πώποτε δὲ λόγους ἀγαπήσας, ἀλλ' αἰεὶ νο-
9 μίζων τοὺς περὶ τοῦτο διατριβοντας ἀργοτέρους "εἶναι
πρὸς τὰς πράξεις, νῦν οὐδὲν ἂν περὶ πλείονος ποιησαίμην
ἢ δυνηθῆναι περὶ τῶν προκειμένων ὡς βούλομαι διελθεῖν·
ἐν γὰρ τῷ παρόντι διὰ τούτων ἐλπίζω μεγίστων ἀγαθῶν
βαῖτιος ἂν γενέσθαι τῇ πόλει. Πρῶτον μὲν οὖν οἶμαι δεῖν
διαλεχθῆναι πρὸς ὑμᾶς ὃν τρόπον ἐκτησάμεθα Μεσ-
σήνην καὶ δι' ἧς αἰτίας ἐν Πελοποννήσῳ κατοικήσατε
Δωριεῖς τὸ παλαιὸν ὄντες· διὰ τοῦτο δὲ προλήψομαι
πορρωτέρωθεν, ἵν' ἐπίστηθε ὅτι ταύτην ὑμᾶς τὴν χώραν
ἐπιχειροῦσιν ἀποστερεῖν, ἣν ὑμεῖς οὐδὲν ἤττον ἢ τὴν ἄλ-
λην Λακεδαιμόνα κέκτησθε δικαίως.

7 Ἐπειδὴ γὰρ Ἡρακλῆς μετήλλαξε τὸν βίον θεὸς ἐκ
θητοῦ γενόμενος, κατὰ μὲν ἀρχὰς οἱ παῖδες αὐτοῦ διὰ
τὴν τῶν ἐχθρῶν δύναμιν ἐν πολλοῖς πλάνοις καὶ κινδύ-
νοις ἦσαν, τελευτήσαντος δ' Εὐρυσθέως κατοίκησαν ἐν
Δωριεῦσιν. ἐπὶ δὲ τρίτης γενεᾶς ἀφίκοντο εἰς Δελφούς,
χρήσασθαι τῷ μαντεῖῳ περὶ τινων βουληθέντες. ὁ δὲ θεὸς
περὶ μὲν ὧν ἐπηρώτησαν οὐκ ἀνεῖλεν, ἐκέλευσε δ' αὐ-
βτους ἐπὶ τὴν πατρίαν ἵναί χῶραν. σκοπούμενοι δὲ τὴν
μαντείαν, εὕρισκον Ἄργος μὲν κατ' ἀγγιστείαν αὐτῶν
γιγνόμενον (Εὐρυσθέως γὰρ ἀποθανόντος μόνοι Περσει-
δῶν ἦσαν καταλελειμμένοι), Λακεδαιμόνα δὲ κατὰ δόσιν
(ἐκβληθεῖς γὰρ Τυνδάρεως ἐκ τῆς ἀρχῆς, ἐπειδὴ Κάστωρ
καὶ Πολυδεύκης ἐξ ἀνθρώπων ἠφανίσθησαν, καταγα-
ρόντος αὐτὸν Ἡρακλέους δίδωσιν αὐτῷ τὴν χώραν διὰ

- v. 3. τοῖς ante τῆς add ΓΘ. 15, 1. πώποτε] ποτε Θ. αἰεὶ Θ.
2. τοῦτο Γ: τῶντα Θς. 3. πρὸς add ΓΘ. 16, 2. διαλεχθῆ-
ναι πρὸς ὑμᾶς Γ: ὑμᾶς ὑπομῆσαι Θς. ὃν Γ: δι' ὃν Θς. 3. πε-
λοποννήσῳ Θ. 5. πόρρωθεν Θς. ὅτι Γ: διότι Θς. 6. ἀποστε-
ρεῖν ἐπιχειροῦσιν Θς. 17, 1. ἐπὶ Θς. 5. δὲ τῆς τρίτης Θς.
7. μὲν ὧν Γ: ὧν μὲν Θς. αὐτοῖς add Γ. 18, 4. κατὰ δό-
σιν Γ: καταδοῦλωθῆσαν Θς. 5. ἐκβληθέντος γὰρ τυνδάρεω Γ.
6. κατάγοντος pr Γ. 7. αὐτῷ add Γ.

τε τὴν εὐεργεσίαν ταύτην καὶ διὰ τὴν συγγένειαν τὴν
 19 πρὸς τοὺς παῖδας), Μεσσήνην δὲ δοριάλωτον ληφθεῖ-
 σαν (συληθεῖς γὰρ Ἡρακλῆς τὰς βοῦς τὰς ἐκ τῆς
 Ἐρυθείας ὑπὸ Νηλέως καὶ τῶν παιδῶν, πλὴν ὑπὸ Νέ-
 στορος, λαβὼν αὐτὴν αἰχμάλωτον τοὺς μὲν ἀδικήσαντας
 ἀπέκτεινεν, Νέστορι δὲ παρακατατίθεται τὴν πόλιν, νο-
 μίσας αὐτὸν εὖ φρονεῖν, ὅτι νεώτατος ὢν οὐ ξυνεξήμαρτε
 20 τοῖς ἀδελφοῖς). ὑπολαβόντες δ' οὕτως ἔχειν τὴν μαν-
 τεῖαν, καὶ τοὺς προγόνους τοὺς ὑμετέρους παραλαβόντες
 καὶ στρατόπεδον συστησάμενοι, τὴν μὲν ἰδίαν γῶραν
 120 εἰς τὸ κοινὸν τοῖς συνακολουθήσασιν ἔδωσαν, τὴν δὲ βα-
 σιλείαν ἐξαίρετον αὐτοὶ παρ' ἐκείνων ἔλαβον, ἐπὶ δὲ τού-
 τοις πίστει ἀλλήλοις δόντες ἐποιοῦντο τὴν στρατείαν.
 21 τοὺς μὲν οὖν κινδύνους τοὺς ἐν τῇ πορείᾳ γενομένους καὶ
 τὰς ἄλλας πράξεις τὰς οὐδὲν πρὸς τὸ παρὸν φερούσας
 τί δεῖ λέγοντα διατρίβειν; πολέμῳ δὲ κρατήσαντες τοὺς
 ἐν τοῖς τόποις τοῖς εἰρημένοις κατοικοῦντας τριχῇ διεί-
 λοντο τὰς βασιλείας. Ὑμεῖς μὲν οὖν μέχρι ταυτησὶ
 τῆς ἡμέρας ἐμμένετε ταῖς συνθήκαις καὶ τοῖς ὄρκοις, οὓς
 22 ἐποιήσασθε πρὸς τοὺς προγόνους τοὺς ἡμετέρους· διὸ καὶ
 τὸν παρελθόντα χρόνον ἄμεινον τῶν ἄλλων ἐφέρεσθε, καὶ
 τὸν ἐπιόντα προσδοκᾶν χρησιμῶς ὄντας βέλτιον ἢ νῦν
 πράξειν. Μεσσήνιοι δ' εἰς τοῦτ' ἀσεβείας ἦλθον, ὥστ'
 ἐπιβουλεύσαντες ἀπέκτειναν Κρεσφόντην τὸν οἰκιστὴν μὲν
 τῆς πόλεως, κύριον δὲ τῆς γῶρας, ἔκγονον δ' Ἡρα-
 23 κλέους, αὐτῶν δ' ἡγεμόνα γεγεννημένον. διαφυγόντες δ'
 οἱ παῖδες αὐτοῦ τοὺς κινδύνους ἰκέται κατέστησαν ταυ-
 τησὶ τῆς πόλεως, ἀξιούντες βοηθεῖν τῷ τεθνεῶτι καὶ τὴν
 γῶραν δίδόντες ἡμῖν. ἐπερόμενοι δὲ τὸν θεόν, κάκεινον
 προστάξαντος δέχεσθαι ταῦτα καὶ τιμωρεῖν τοῖς ἡδικη-

19, 1. δοριάλωτον Θ. 2. τὰς ἐκ τῆς Ἐρυθείας Γ: ἡς ἐκ τῆς
 Ἐρυθείας ἐξήλασεν Θς. 3. ὑπὸ add I'. 6. ὢν ἐξήμαρτε Θ.
 20, 3. καὶ τὸ στρατόπεδον Θς. 4. συνακολουθοῦσιν esse vide-
 tur in Γ. 6. πίστιν Θς. 21, 5. ταύτης Θς. 23, 1. αὐτὸν δὲ
 γεγεννημένον ἡγεμόνου Θς. 2. ταύτης Θς.

μένοις, ἐκπολιορκήσαντες Μεσσηνίους οὕτως ἐκτίσασθε τὴν χώραν.

24 Περὶ μὲν οὖν τῶν ἐξ ἀρχῆς ὑπαρξάντων ἡμῖν ἀκριβῶς μὲν οὐ διήλθον (ἀ γὰρ παρῶν καιρὸς οὐκ ἔσ' μυθολογεῖν, ἀλλ' ἀναγκαῖον ἦν συντομώτερον ἢ σαφέστερον διαλεχθῆναι περὶ αὐτῶν), οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ διὰ τούτων οἶμαι πᾶσι φανερόν εἶναι διότι τὴν ὁμολογουμένην ἡμετέραν εἶναι χώραν οὐδὲν διαφερόντως κευτημένοι τυγχάνομεν ἢ τὴν ἀμφισβητουμένην. ταύτην τε γὰρ οἰκοῦμεν δόντων μὲν Ἡρακλειδῶν, ἀνελόντες δὲ τοῦ Θεοῦ, πολέμῳ δὲ κρατήσαντες τοὺς ἔχοντας· ἐκείνην τ' ἐλάβομεν παρὰ τῶν αὐτῶν καὶ τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ ταῖς μανστραῖς χρησάμενοι ταῖς αὐταῖς. Εἰ μὲν οὖν οὕτως ἔχομεν ὥστε μηδὲ περὶ ἐνὸς ἀντιλέγειν, μηδ' ἐὰν εὐτήν τὴν Σπάρτην ἐκλιπεῖν προστάττωσιν ἡμῖν, περιεργόν ἐστιν ὑπὲρ Μεσσηνίας σπουδάζειν· εἰ δὲ μηδεὶς ἂν ὑμῶν ἀξιώσει ζῆν ἀποστερούμενος τῆς πατρίδος, προσήκει καὶ περὶ ἐκείνης τὴν αὐτὴν ὑμᾶς γνώμην ἔχειν. τὰ γὰρ αὐτὰ δικαιώματα καὶ τοὺς αὐτοὺς λόγους περὶ ἀμφοτέρων αὐτῶν ἔχομεν εἰπεῖν.

6 Ἀλλὰ μὴν οὐδ' ἐκεῖν ὑμᾶς λέληθεν, ὅτι τὰς κτήσεις καὶ τὰς ἰδίας καὶ τὰς κοινάς, ἦν ἐπιγένηται πολὺς χρόνος, κυρίας καὶ πατροφᾶς ἅπαντες εἶναι νομίζουσιν. ἡμεῖς τοίνυν Μεσσηνίην εἶλομεν πρὶν Πέρσας λαβεῖν τὴν βασιλείαν καὶ κρατῆσαι τῆς ἠπείρου, καὶ πρὶν οἰκισθῆναι τῆς τῶν πόλεων τῶν Ἑλληνίδων. καὶ τούτων ἡμῖν ὑπαρχόντων τῷ μὲν βαρβάρῳ τὴν Ἀσίαν ὡς πατροφᾶν οὔσαν ἀποδιδόασιν, ὅς οὔπω διακόσι' ἔτη κατέσχηκε

24, 1. οὖν om Γ'. ἡμῖν ὑπαρξάντων Θς. 3. ἦ] καὶ Γ'. 5. εἶναι φανερόν Θς. 6. χώραν] πόλιν Θ. 7. ταύτην τε γὰρ οἰκοῦμεν Γ, ταύτην οἰκοῦμεν Θ: ταύτην μὲν γὰρ οἰκοῦμεν ζ. 8. ἐνδόντων Θ. δὲ om pr Γ. 9. τ' Γ': δὲ Θς. 10. παρ' αὐτῶν Θ. καὶ τὸν Γ': κατὰ τὸν Θς. 25, 2. ἂν Θς. 3. ἐκλιπεῖν ζ. ἡμῖν προστάττωσι Θς. 4. ὑπὲρ ΓΘ: περὶ ζ. 6. ὑμᾶς τὴν αὐτὴν Θς. 8. εἰπεῖν ἔχομεν Θς. 26, 2. ἦν] ἂν Γ. 4. πρὶν ἢ Πέρσας Θς. 27, 1. ὑπαρχόντων ἡμῖν Θς. 2. Ἀσίαν] πατροφᾶν Θ. ὡς Γ': ὡσπερ Θς. 3. ἀποδίδουσαν Θς. κατέσχε Θς.

τὴν ἀρχὴν, ἡμᾶς δὲ Μεσσηνίην ἀποστεροῦσιν, οἱ πλεον
ἢ διπλάσιον χρόνον ἢ τοσοῦτον τυγχάνομεν ἔχοντες
αὐτήν· καὶ Θεσπιάς μὲν καὶ Πλαταιάς ἐχθῆς καὶ
πρώην ἀναστάτους πεποιήκασι, ταύτην δὲ διὰ τετρα-
κοσίων ἐτῶν μέλλουσι κατοικίσειν, ἀμρότερα παρὰ τοὺς
28 ὄρκους καὶ τὰς συνθήκας πράττοντες. Καὶ εἰ μὲν τοὺς
ὡς ἀληθῶς Μεσσηνίους κατήγον, ἠδίκουν μὲν ἄν, ὅμως
δ' εὐλογώτερος ἄν εἰς ἡμᾶς ἐξημάρτανον· νῦν δὲ τοὺς
Εἰλωτας ὁμόρους ἡμῖν παρακατοικίζουσιν, ὥστε μὴ τοῦτ'
εἶναι χαλεπώτατον, εἰ τῆς χώρας στερησόμεθα παρὰ
τὸ δίκαιον, ἀλλ' εἰ τοὺς δούλους τοὺς ἡμετέρους ἐποπό-
μεθα κυρίους αὐτῆς ὄντας.

29 "Ἐτι τοίνυν ἐκ τῶν ἐχομένων γνώσεσθε σαφέστερον ὅτι
καὶ νῦν δεινὰ πάσχομεν καὶ τότε Μεσσηνίην εἶχομεν δι-
καίως. πολλῶν γὰρ κινδύνων ἡμῖν γεγενημένων ἤδη
ποτὲ ποιήσασθαι τὴν εἰρήνην ἠναγκάσθημεν πολὺ χειρὸν
πράττοντες τῶν πολεμιῶν· ἀλλ' ὅμως ἐν τοιούτοις και-
ροῖς γιγνομένων τῶν συνθηκῶν, ἐν οἷς οὐχ' οἶόν τ' ἦν
30 πλεονεκτεῖν, περὶ μὲν ἄλλων τινῶν ἀμφισβητήσεις ἐγί-
γνοντο, περὶ δὲ Μεσσηνίας οὔτε βασιλεὺς οὔθ' ἢ τῶν
Ἀθηναίων πόλις οὐδὲ πώποθ' ἡμῖν ἐνεκάλεσεν ὡς ἀδί-
κως κερτημένοις αὐτήν. καίτοι πῶς ἄν περὶ τοῦ δικαίου
κρίσιν ἀκριβεστέραν ταύτης εὔροιμεν τῆς ὑπὸ μὲν τῶν
ἐχθρῶν ἐγνωσμένης, ἐν δὲ ταῖς ἡμετέραις δυσπραξίαις
γεγενημένης;

122
31 Τὸ τοίνυν μαντεῖον, ὃ πάντες ἄν ὁμολογήσειαν ἀρ-
χαιότατον εἶναι καὶ κοινότατον καὶ πιστότατον, οὐ μόνον

v. 1. μεσσηνίης Θ; Μεσσηνίας σ. πλεον ἢ] πλεον Γ, πλεον ἢ Θσ.
3. αὐτήν] αὐτήν μὲν Θ. Θεσπιάς μὲν καὶ Πλαταιάς Γ, Πλα-
ταιῶν καὶ Θεσπιάς Θ; Πλαταιῶν μὲν καὶ Θεσπιάς σ. χθῆς Θ.
4. πεποιήκασι ἀναστάτους Θσ. τριακοσίων Θσ. 5. μέλλουσι
κατοικίσειν Γ; κατοικίξουσι Θσ. 28, 2. ὡς οἱ Θ. ἠδίκουν μὲν]
ἠδικοῦμεν Θ. 3. εὐλογώτερον — ἐξημάρτανον Θσ. 5. χαλεπώτερον Γ.
στερησόμεθα Θσ. 6. ὁπόμεθα πρ Γ. 29, 2. δικαίως Μεσ-
σηνίην εἶχομεν Θσ. 3. γεγενημένων ἡμῖν σ. 4. ποιέσθαι Θσ.
5. ἐν τοῖς τοιούτοις Θ. 6. γενομένων σ. 30, 1. ἀμφισβητήσις
ἐγίγνοντο Θσ. 2. δὲ τῆς Μεσσηνίας Θσ. οὔθ' ὁ βασιλεὺς σ. 3. Ἀθη-
ναίων Γ; θηβαίων Θσ. ἐνεκάλεσαν Θσ. 31, 1. ὁμολογήσειαν Θσ.

ἔγνω τόθ' ἡμετέραν εἶναι Μεσσηνήν, ὅτι δαδόντων ἡμῖν αἰτὴν τῶν Κρεσφόντου παίδων προσέταξε δέχεσθαι τὴν δουρεάν καὶ βοήθειν τοῖς ἀδικουμένοις, ἀλλὰ καὶ τοῦ πολέμου μακροῦ γιγνομένου περιψάντων ἀμφοτέρων εἰς Δελφούς, κακείνων μὲν σωτηρίαν αἰτούντων, ἡμῶν δ' ἐπερωτώντων ὅτῳ τρόπῳ τάχιςτ' ἂν κρατήσαιμεν τῆς πόλεως, τοῖς μὲν οὐδὲν ἀνείλεν ὡς οὐ δικάϊαν ποιουμένοις τὴν αἰτησίαν, ἡμῖν δ' ἐδήλωσε καὶ τὰς θυσίας ἃς ἔδει ποιήσασθαι καὶ βοήθειαν παρ' ὧν μεταπέμψασθαι.

32 Καίτοι πῶς ἂν τις μαρτυρίαν μείζω καὶ σαφεστέραν τούτων παράσχοιτο; φαινόμεθα γὰρ πρῶτον μὲν παρὰ τῶν κυρίων τὴν χώραν λαβόντες (οὐδὲν γὰρ κωλύει πάλιν διὰ βραχείων περὶ αὐτῶν διελθεῖν), ἔπειτα κατὰ πόλεμον αὐτὴν ἐλόντες, ὅνπερ τρόπων αἱ πλεῖστοι τῶν πόλεων περιέκεινους τοὺς χρόνους ᾤκηθησαν, ἔτι δὲ τοὺς ἠσεβηκότας εἰς τοὺς παῖδας τοὺς Ἡρακλείους ἐκβεβληκότας, οἱ δικάϊως ἂν ἐξ ἀπάσης τῆς οἰκουμένης ὑπερωρίσθησαν, πρὸς δὲ τούτοις καὶ τῷ πλήθει τοῦ χρόνου καὶ τῇ τῶν ἐχθρῶν κρίσει καὶ ταῖς τοῦ θεοῦ μαντεῖαις 33 προσηκόντως ἔχοντες αὐτήν. ὧν ἕν ἕκαστον ἱκανόν ἐστι διαλυῖσαι τοὺς λόγους τῶν τολμώντων κατηγορεῖν ὡς ἢ νῦν διὰ πλεονεξίαν οὐ ποιούμεθα τὴν εἰρήνην, ἢ τότε τῶν ἀλλοτρίων ἐπιθυμοῦντες ἐπολεμήσαμεν πρὸς Μεσσηνίους. Περὶ μὲν οὖν τῆς κτήσεως ἔνεστι μὲν ἴσως πλείω τούτων εἰπεῖν, οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ ταῦθ' ἱκανῶς εἰρηθῆναι νομίζω.

34 Λέγουσι δ' οἱ συμβουλευόντες ἡμῖν ποιεῖσθαι τὴν εἰρήνην, ὡς χορὴ τοὺς εὐφρονοῦντας μὴ τὴν αὐτὴν γνώμην ἔχειν περὶ τῶν πραγμάτων εὐτυχοῦντας καὶ δυστυχοῦν-

v. 2. αὐτὴν add Γ. 3. δουρεάν Γ: πόλιν Θς. ἡδικημένοις Θ.
 4. περιψάντων ἡμῶν ἀμφοτέρων Θς. 5. ἐκείνων Θς. 8. καὶ
 Θουσίας οἴας Θς. 9. μεταπέμψασθαι Θς. 32, 1. ἂν μαρτυρίαν —
 παράσχοι τις τούτων Θς. 3. λαβόντες τὴν χώραν Θς. κωλύει
 οὐκ Θ. 4. διὰ βραχείων πάλιν Θς. αὐτῶν ἔτι διελθεῖν Θς. 5. ἔχον-
 τες Θς. 7. τοὺς ἠρακλείους Γ, τοὺς ἠρακλείους Θ: τοῦ Ἡρακλείους 5.
 33, 1. ὧν ἕκαστόν ἐστιν ἱκανόν Θς. 2. κατηγορεῖν τολμώντων Θς.
 3. ἢ τὴν] εἰ Θ. οὐ add Γ. 5. εἰπεῖν ἴσως πλείω τούτων Θς.
 34, 3. εὐτυχοῦντίς τε καὶ Θς.

τας, ἀλλὰ πρὸς τὸ παρὸν αἰεὶ βουλευέσθαι καὶ ταῖς
 τύχαις ἐπακολουθεῖν καὶ μὴ μείζον φρονεῖν τῆς δυνά-
 μews, μηδὲ τὸ δίκαιον ἐν τοῖς τοιούτοις καιροῖς ἀλλὰ τὸ
 35συμφέρον ζητεῖν. Ἐγὼ δὲ περὶ μὲν τῶν ἄλλων ὁμολογῶ
 ταύτοις, ὅπως δὲ χρὴ τοῦ δικαίου ποιεῖσθαι τι προὔρ-
 36γιστάτερον οὐδεὶς ἂν με λέγων πείσειεν. "ὄρω γὰρ καὶ
 τοὺς νόμους ἔνεκα τούτου κειμένους, καὶ τοὺς ἄνδρας
 τοὺς καλοὺς καγαθοὺς ἐπὶ τούτῳ φιλοτιμουμένους, καὶ
 τὰς εὖ πολιτευομένας πόλεις περὶ τούτου μάλιστα
 37σπουδαζούσας, ἔτι δὲ τοὺς πολέμους τοὺς προγεγεννη-
 μένους οὐ κατὰ τὰς δυνάμεις ἀλλὰ κατὰ τὸ δίκαιον
 τὸ τέλος ἅπαντας εἰληφότας, ὅλως δὲ τὸν βίον τὸν
 τῶν ἀνθρώπων διὰ μὲν κακίαν ἀπολλύμενον δι' ἀρετὴν δὲ
 σωζόμενον. ὥστ' οὐκ ἀθυμεῖν δεῖ τοὺς ὑπὲρ τῶν δικαίων
 κινδυνεύειν μέλλοντας, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον τοὺς ὑβρίζον-
 τας καὶ τοὺς τὰς εὐτυχίας μὴ μετρίως φέρον ἐπιστα-
 38μένους. Ἐπειτα κακέينو χρὴ σκοπεῖν: νυνὶ γὰρ περὶ
 μὲν τοῦ δικαίου πάντες τὴν αὐτὴν γνώμην ἔχομεν, περὶ
 δὲ τοῦ συμφέροντος ἀντιλέγομεν. δυοῖν δὲ προτεινομένοιιν
 ἀγαθοῖν, καὶ τοῦ μὲν ὄντος προδήλου τοῦ δὲ ἀγνοουμένου,
 πῶς οὐκ ἂν ποιήσαίτε καταγέλαστον, εἰ τὸ μὲν ὁμολο-
 γούμενον ἀποδοκιμάσαίτε, τὸ δ' ἀμφισβητούμενον ἐλέ-
 σθαι δόξειεν ὑμῖν, ἄλλως τε καὶ τῆς αἰρέσεως τοσοῦτον
 39διαφερούσης; ἐν μὲν γὰρ τοῖς ἑμοῖς λόγοις ἔνεστι
 μηδὲν μὲν προσέσθαι τῶν ἡμετέρων αὐτῶν μηδ' αἰσχύνῃ
 μηδεμιᾶ τὴν πόλιν περιβαλεῖν, ὑπὲρ δὲ τῶν δικαίων
 κινδυνεύοντας ἐλπίζειν ἄμεινον ἀγωνιεῖσθαι τῶν ἐχθρῶν,
 ἐν δὲ ταῖς τούτων ἀφροσύναι μὲν ἤδη Μεσσήνης, προεξα-

v. 1. αἰεὶ Γ: εὖ Θs. 2. μείζονα Θs. 35, 2. τοῦ δικαίου χρὴ Θs.
 προεργιστάτερον τὸ συμφέρον οὐδεὶς Θs. 3. με λέγων Γ: μελε-
 τῶν Θs. 5. καλοὺς τε καγαθοὺς Θs. τοῦτο Θ. 6. τὰς πόλεις
 τὰς εὖ καὶ φιλοτίμως πολιτευομένας Θs. ταῦτο Θs. 36, 1. καὶ
 δὲ Γ: καὶ Θs. 3. τὸ ante τέλος add Γ. 4. τῶν om pr Γ.
 37, 1. γὰρ περὶ μὲν Γ: μὲν γὰρ περὶ Θs. 3. προκειμένοιιν Θs.
 5. ποιήσαίτε Θ. 6. ἀποδοκιμάσαίτε Θ. 38, 1. ἑμοῖς Γ: ἡμετέ-
 ροις Θs. 2. μὲν add F. 3. δικαίων Γ: ceteri δεινῶν. 5. προ-
 ξαμαρτάνοντας Θs.

μαρτόντας δὲ τοῦτ' εἰς ὑμᾶς αὐτοὺς τυχόν καὶ τοῦ συμπίροντος καὶ τοῦ δικαίου καὶ τῶν ἄλλων ἀπάντων 59 ὧν προσδοκᾶτε διαμαρτεῖν. Καὶ γὰρ οὐδὲ τοῦτό πω φανερόν ἐστιν, ὡς ἐὰν ποιήσωμεν τὰ κελεύόμενα, βεβαίως ἤδη τὴν εἰρήνην ἄξομεν. οἴμαι γὰρ ὑμᾶς οὐκ ἄγνοεῖν ὅτι πάντες εἰώθασι πρὸς μὲν τοὺς ἀμυνομένους περὶ τῶν δικαίων διαλέγεσθαι, τοῖς δὲ λίαν ἐτοίμως 10 ποιοῦσι τὸ προσταττόμενον ἀεὶ πλείω προσεπιβάλλειν οἷς ἂν ἐξ ἀρχῆς διανοηθῶσιν, ὥστε συμβαίνειν βελτίονος εἰρήνης τυγχάνειν τοὺς πολεμικῶς διακειμένους τῶν ῥαδίως τὰς ὁμολογίας ποιουμένων.

10 "Ἴνα δὲ μὴ δοκῶ περὶ ταῦτα πολὺν χρόνον διατρίβειν, ἀπάντων τῶν τοιούτων ἀφέμενος ἐπὶ τὸν ἀπλούστατον 24 ἤδη τρέφομαι τῶν λόγων." εἰ μὲν γὰρ μηδένας πώποτε τῶν δυστυγησάντων ἀνέλαβον αὐτοὺς μηδ' ἐπεκράτησαν τῶν ἐχθρῶν, οὐδ' ἡμᾶς εἰκὸς ἐλπίζειν περιγενήσεσθαι πολεμοῦντας. εἰ δὲ πολλάκις γέγονεν ὥστε καὶ τοὺς μείζω δύναμιν ἔχοντας ὑπὸ τῶν ἀσθενεστέρων κρατηθῆναι καὶ τοὺς πολιορκοῦντας ὑπὸ τῶν κατακεκλειμένων διαφθαρήναι, τί θαυμαστόν εἰ καὶ τὰ νῦν καθεστῶτα 11 λήψεται τινα μετὰστασιν; Ἐπὶ μὲν οὖν τῆς ἡμετέρας πόλεως οὐδὲν ἔχω τοιούτον εἰπεῖν· ἐν γὰρ τοῖς ἐπέκεινα χρόνοις οὐδένας πώποτε κρείττους ἡμῶν εἰς ταύτην τὴν χώραν εἰσέβαλον· ἐπὶ δὲ τῶν ἄλλων πολλοῖς ἂν τις παραδείγμασι χρῆσαιτο, καὶ μάλιστα ἐπὶ τῆς πό- 2 λεως τῆς Ἀθηναίων. τούτους γὰρ εὐρήσομεν, ἐξ ὧν μὲν τοῖς ἄλλοις προσέτατον, πρὸς τοὺς Ἕλληνας διαβληθέν-

v. 1. τυχόν] σχεδόν Γ. 39, 1. ὧν om Θ. διαμαρτάνειν Θς.
 πω add Γ. 2. ἐὰν] ἂν Γ. 3. ἔξομεν Θς. οὐκ ἄγνοεῖν ὑμᾶς Θς. 6. πραττόμενον Θ. πλείω Γ, πλώ Θ: πλέονς. προσεπιβάλλειν Γ: προσεπιτάττειν Θς. 7. οἷς Γ, ὡς Θ: ὧνς. διακοηθῶσιν Γ: ceteri ἐπινοηθῶσιν. συμβαίνει Θς. 8. διατεθειμένους Θ. 40, 2. πάντων Θς. 3. μηδεῖς Θ. 4. ἐαντοὺς Θς. 8. καὶ om Θ. κατακεκλειμένων] καταδυστέρων κατακεκλειμένων Γ, κατακεκλειομένων Θς. 41, 2. οὐδὲ Θ. 3. κρείττους Γ, κρείττον Θ: κρείττονεςς. ἡμῶν Γ: ceteri ἡμῖνς. 42, 1. τῆς Ἀθηναίων] τῶν ἀθηναίων Θ. μὲν add ΓΘ.

τας, ἐξ ὧν δὲ τοὺς ὑβρίζοντας ἡμύναντο, παρὰ πᾶσιν ἀνθρώποις εὐδοκίμησαντας. τοὺς μὲν οὖν παλαιοὺς κινδύνους εἰ διεξιόην, οὓς ἐποίησαντο πρὸς Ἀμαζόνας ἢ Θρακίας ἢ Πελοποννησίους τοὺς μετ' Εὐρυσθέως εἰς τὴν χώραν αὐτῶν εἰσβαλόντας, ἴσως ἀρχαῖα καὶ πόρρω τῶν νῦν παρόντων λέγειν ἂν δοκίην, ἐν δὲ τῷ Περσικῷ πολέμῳ τίς οὐκ οἶδεν ἐξ οἴων συμφορῶν εἰς ὄσσην εὐδαιμο-
 43 νίαν κατέστησαν; μόνοι γὰρ τῶν ἔξω Πελοποννήσου κατοικούντων, ὀρῶντες τὴν τῶν βαρβάρων δύναμιν ἀνυπόστατον οὔσαν οὐκ ἠξίωσαν βουλευσασθαι περὶ τῶν προστατιμένων αὐτοῖς, ἀλλ' εὐθύς εἶλοντο περιδεῖν ἀνάστατον τὴν πόλιν γεγεννημένην μᾶλλον ἢ δουλεύουσαν. ἐκλιπόντες δὲ τὴν χώραν, καὶ πατρίδα μὲν τὴν ἐλευθερίαν νομίσαντες, κοινωνήσαντες δὲ τῶν κινδύνων ἡμῖν, τοσαύτης μεταβολῆς ἔτυχον, ὥστε ὀλίγας ἡμέρας στερήθιντες τῶν αὐτῶν πολὺν χρόνον τῶν ἄλλων δεσποῖαι κατέστησαν.

44 Οὐ μόνον δ' ἐπὶ ταύτης ἂν τις τῆς πόλεως ἐπιδείξειε τὸ τολμᾶν ἀμύνεσθαι τοὺς ἐχθρούς, ὡς πολλῶν ἀγαθῶν αἰτίον ἐστιν, ἀλλὰ καὶ Διονύσιος ὁ τύραννος καταστάς εἰς πολιορκίαν ὑπὸ Καρχηδονίων, οὐδεμιᾶς αὐτῷ σπηγρίας ὑποφαινομένης, ἀλλὰ καὶ τῷ πολέμῳ κατεχόμε-
 125 νος " καὶ τῶν πολιτῶν δυσκόλως πρὸς αὐτὸν διακειμένων, αὐτὸς μὲν ἐμέλλησεν ἐκπλεῖν, τῶν δὲ χρωμένων τινὸς τολμήσαντος εἰπεῖν ὡς καλὸν ἐστὶν ἐνπράξιον ἢ τυ-
 45 ραννίς, αἰσχυρθεὶς ἐφ' οἷς διανοήθη καὶ πάλιν ἐπιχειρήσας πολεμεῖν πολλὰς μὲν μυριάδας Καρχηδονίων διέφθειρεν,

v. 1. ἡμύναντο Θς. 2. εἰ διεξιέθοιμι κινδύνους Θς. 4. τοὺς μετ' — εἰσβαλόντας] τοῦ μὲν — εἰσβάλλοιτος Θ. 5. ἀρχαῖα καὶ] ἀρχαῖα Θ. πόρρω τῶν Θς. 6. νῦν Θ. 43, 4. περιδεῖν] περιελεῖν Θ. τὴν πόλιν ἀνάστατον γιγνομένην Θς. 6. τὴν χώραν καὶ πατρίδα Γ, τὴν πόλιν καὶ τὴν χώραν καὶ πατρίδα Θ: τὴν χώραν καὶ τὴν πόλιν καὶ πατρίδα ε. 7. νομίζοντες Θ. 9. ἐαυτῶν Θς. δεσποῖαι τῶν ἄλλων Θς. 44, 1. ἂν τις ἐπὶ ταύτης Θς. 4. ὑπὸ τῶν καρχηδονίων Θ. 5. ὑπολειπομένης Θς. 6. δυσκόλως πρὸς αὐτὸν Γ, δυσχερῶς πρὸς αὐτὸν Θ: πρὸς αὐτὸν δυσχερῶς ε. 7. αὐτὸς] αὐτοῦς Θ.

ἐγκρατεστέραν δὲ τὴν ἀρχὴν τὴν τῶν πολιτῶν κατεστή-
σατο, πολὺ δὲ μείζω τὴν δύναμιν τὴν αὐτοῦ τῆς πρότε-
ρον ὑπαρχούσης ἐκτίησατο, τυραννῶν δὲ τὸν βίον διετέλεσε,
καὶ τὸν υἱὸν ἐν ταῖς ἀνταῖς τιμαῖς καὶ δυναστείαις, ἐν
αἰσπερ αὐτὸς ἦν, κατέλιπεν.

46 Παραπλήσια δὲ τοῖσις Ἀμύντας ὁ Μακεδόνων βα-
σιλεὺς ἐπραξεν. ἠτηθεῖς γὰρ ὑπὸ τῶν βαρβάρων τῶν
προσοικούντων μάχη καὶ πάσης Μακεδονίας ἀποστερη-
θεῖς τὸ μὲν πρῶτον ἐκλιπεῖν τὴν χώραν διενόηθη καὶ
τὸ σῶμα διασώζειν, ἀκούσας δὲ τινος ἐπαινουμένου τὸ
πρὸς Διονύσιον ῥηθῆναι, καὶ μεταγνοὺς ὥσπερ ἐκεῖνος,
χωρίον μικρὸν καταλαβὼν καὶ βοήθειαν ἐνθένδε μετα-
πεμψάμενος ἐντὸς μὲν τριῶν μηνῶν κατέσχεν ἅπασαν
Μακεδονίαν, τὸν δ' ἐπίλοιπον χρόνον βασιλεύων γῆρα
τὸν βίον ἐτελεύτησεν.

47 Ἀπείπομεν δ' ἂν ἀκούοντες τε καὶ λέγοντες, εἰ πᾶ-
σας τὰς τοιαύτας πράξεις ἐξετάζομεν, ἐπεὶ καὶ τῶν
περὶ Θήβας πράχθέντων εἰ μνησθῆιμεν, ἐπὶ μὲν τοῖς
γεγενημένοις ἂν λυπηθεῖμεν, περὶ δὲ τῶν μελλόντων
βελτίους ἐλπίδας ἂν λάβοιμεν. τολμησάντων γὰρ αὐτῶν
ὑπομῆναι τὰς εἰσβολὰς καὶ τὰς ἀπειλὰς τὰς ἡμετέρας,
εἰς τοῦθ' ἢ τύχη τὰ πράγματ' αὐτῶν περιέστησεν, ὥστε
τὸν ἄλλον χρόνον ὑφ' ἡμῖν ὄντες νῦν ἡμῖν προστάτ-
τειν ἀξιούσιν.

48 Ὅστις οὖν ὄρων τοσαύτας μεταβολὰς γεγενημένας
ἐφ' ἡμῶν οἶται παύσεσθαι, λίαν ἀνόητός ἐστιν· ἀλλὰ
δεῖ καρτερεῖν ἐπὶ τοῖς παροῦσι καὶ θαρσύνειν περὶ τῶν μελ-
λόντων, ἐπισταμένους ὅτι τὰς τοιαύτας συμφορὰς αἱ πό-
λεις ἐπανορθοῦνται πολιτεία χρηστῇ καὶ ταῖς περὶ τὸν
πόλεμον ἐμπειρίαις. περὶ ὧν οὐδεὶς ἂν τολμήσειεν ἀν-

v. 1. τὴν ante τῶν add Γ. 2. ἐαυτοῦ Θς. 46. 1. ὁ τῶν
Μακεδόνων ζ. 8. ἅπασαν κατέσχε Θς. 47. 2. τῶν om Θ. 4. λυ-
πηθεῖμεν Θς. 5. ἂν ἐλπίδας Θς. 7. πράγματα περιέστησεν αὐ-
τῶν Θς. 8. ὑφ' ἐφ' Γ. ἡμῖν Γ: ἡμῶς Θς. ὄντες — ὄρων
om Θ. 48. 1. τοσαύτας Γ, τὰς Θ: τοιαύτας ζ. 2. παύσεσθαι Γ:
ceteri παύσεσθαι: 6. ἂν add Γ.

τειπεῖν, ὡς οὐ τὴν μὲν ἐμπειρίαν μᾶλλον τῶν ἄλλων ἔχομεν, πολιτείαν δ' οἷαν εἶναι χρῆ, παρὰ μόνοις ἡμῖν ἰαβεστίν. ὧν ὑπαρχόντων οὐκ ἔστιν ὅπως οὐκ ἄμεινον πράξομεν τῶν μηδετέρου τούτων πολλὴν ἐπιμέλειαν ποιημένων.

49 Κατηγοροῦσι δὲ τινες τοῦ πολέμου, καὶ διεξέρχονται τὴν ἀπιστίαν αὐτοῦ τεκμηρίοις ἄλλοις τε πολλοῖς χρώμενοι καὶ μάλιστα τοῖς περὶ ἡμᾶς γεγενημένοις, καὶ θαυμάζουσιν εἴ τινες οὕτω χαλεπῶ καὶ παραβόλῳ πράγματι πιστεύειν ἀξιοῦσιν. Ἐγὼ δὲ πολλοὺς μὲν οἶδα διὰ τὸν πόλεμον μεγάλην εὐδαιμονίαν κτησαμένους, πολλοὺς δὲ τῆς ὑπαρχούσης ἀποστερηθέντας διὰ τὴν εἰρή-
50νην· οὐδὲν γὰρ τῶν τοιούτων ἐστὶν ἀποτόμως οὔτε κακὸν οὔτε ἀγαθόν, ἀλλ' ὡς ἂν χροῆσθαι τις τοῖς πράγμασι καὶ τοῖς καιροῖς, οὕτως ἀνάγκη καὶ τὸ τέλος ἐκβαίνειν ἐξ αὐτῶν. χρῆ δὲ τοὺς μὲν εὖ πράττοντας τῆς εἰρήνης ἐπιθυμεῖν· ἐν ταύτῃ γὰρ τῇ καταστάσει πλείστον ἂν τις χρόνον τὰ παρόντα διαφυλάξειεν· τοὺς δὲ δυστυχοῦν-
51τας τῷ πολέμῳ προσέχειν τὸν νοῦν· ἐκ γὰρ τῆς ταραχῆς καὶ τῆς καινουργίας θᾶπτον ἂν μεταβολῆς τύχοιεν. ὧν
ἡμεῖς δέδοικα μὴ τάναντία πράττοντες φανῶμεν· ὅτε μὲν γὰρ ἐξῆν ἡμῖν τροφᾶν, πλείους τοὺς πολέμους ἐποι-
οῦμεθα τοῦ δέοντος, ἐπειδὴ δ' εἰς ἀνάγκην καθέσταμεν ὥστε κινδυνεύειν, ἡσυχίας ἐπιθυμοῦμεν καὶ περὶ ἀσφα-
λείας βουλευόμεθα. καίτοι χρῆ τοὺς βουλομένους ἐλευθέρους εἶναι τὰς μὲν ἐκ τῶν ἐπιταγμάτων συνθήκας φεύ-
γειν ὡς ἔγγυς δουλείας οὔσας, ποιῆσθαι δὲ τὰς δια-
λλαγάς, ὅταν ἢ περιγέωνται τῶν ἐχθρῶν ἢ τὴν δύναμιν τὴν αὐτῶν ἐξισώσωσιν τῇ τῶν πολεμίων· ὡς τοιαύτην

ν. 2. δ' om Θ. εἶναι add Γ. 3. ἰσθ' Θς. 49, 7. στερη-
θέντας Θς. διὰ τὴν εἰρήνην om pr Γ. 50, 1. ἀποτόμως Γ.
2. ὡς Γ: ὅπως Θς. τις καὶ τοῖς Θς. 4. τῆς add Γ. 5. γὰρ
τῇ καταστάσει ταύτῃ Θς. 8. καινουργίας Θς. 51, 1. δέδοικα
Wolffius: libri omnes δεδοικαμεν. 3. καθέσταμεν Γ: vulgo κα-
θέσταμεν vel cum Wolffio κατέστημεν. 7. ποιῆσθαι] φοβεῖσθαι Θ.
8. τὴν αὐτῶν δύναμιν Θς. 9. ὡς Γ: ὥστε Θς.

ἕκαστοι τὴν εἰρήνην ἔξουσιν, οἷαν περ ἂν τοῦ πολέμου ποιήσωνται τὴν κατάλυσιν.

52 Ὡν ἐνθυμουμένους χρὴ μὴ προπετῶς ὑμᾶς αὐτοὺς ἐμβαλεῖν εἰς αἰσχρὰς ὁμολογίας, μηδὲ ῥαθυμότερον ὑπὲρ τῆς πατρίδος ἢ τῶν ἄλλων φανῆναι βουλευομένους. Ἀναμνήσθητε δὲ πρὸς ὑμᾶς αὐτοὺς ὅτι τὸν παρελθόντα χρόνον, εἰ πολιορκουμένη τιλὶ τῶν πόλεων τῶν συμμαχίδων εἰς μόνος Λακεδαιμονίων βοηθήσειεν, ὑπὸ πάντων ἂν ὁμολογεῖτο παρὰ τοῦτον γενέσθαι τὴν σωτηρίαν αὐτοῖς. καὶ τοὺς μὲν πλείστους τῶν τοιούτων ἀνδρῶν παρὰ 27 τῶν πρεσβυτέρων ἂν τις ἀκούσειεν, τοὺς δὲ ὀνομαστοτά- 53 τιστους ἔχω καὶ γὰρ διελθεῖν. Πεδάριτος μὲν γὰρ εἰς Χίον εἰσπλεύσας τὴν πόλιν αὐτῶν διέσωσε· Βρασιδάς δ' εἰς Ἀμφίπολιν εἰσελθὼν, ὀλίγους περὶ αὐτὸν τῶν πολιορκουμένων συνταξάμενος, πολλοὺς ὄντας τοὺς πολιορκού- 54 τας ἐνίκησε μαχόμενος· Γύλιππος δὲ Συρακοσίοις βοηθήσας οὐ μόνον ἐκείνους διέσωσεν, ἀλλὰ καὶ τὴν δύναμιν τὴν κρατοῦσαν αὐτῶν καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν 55 ἄπασαν αἰχμάλωτον ἔλαβεν. καίτοι πῶς οὐκ αἰσχρὸν τότε μὲν ἕκαστον ἡμῶν ἱκανὸν εἶναι τὰς ἀλλοτρίας πόλεις διαφυλάττειν, νυνὶ δὲ πάντας μηδὲ πειρᾶσθαι τὴν ἡμετέραν αὐτῶν διασώζειν; καὶ τὴν μὲν Εὐρώπην καὶ τὴν Ἀσίαν μεστὴν πεποικημένοι τροπαίων ὑπὲρ τῶν ἄλλων πολεμοῦντας, ὑπὲρ δὲ τῆς πατρίδος οὕτω φανερώς ὑβριζομένης μηδεμίαν μάχην ἀξίαν λόγου φαίνεσθαι με- 55 μαχημένους; ἀλλ' ἐτίρας μὲν πόλεις ὑπὲρ τῆς ἡμετέρας ἀρχῆς τὰς ἐσχάτας ὑπομείναι πολιορκίας, αὐτοὺς δ' ἡμᾶς, ὑπὲρ τοῦ μηδὲν ἀναγκασθῆναι παρὰ τὸ δίκαιον ποιεῖν, μηδὲ μικρὰν οἶεσθαι δεῖν ὑπενεγκεῖν κακοπά-

ν. 2. διάλυσιν Θς. 52, 2. ἐμβαλεῖν Γ, ἐμβάλειν Θ: ἐμβάλλειν ς. αλοχρᾶν ὁμολογίαν Θς. 3. ἢ περὶ τῶν Θς. 6. Λακεδαιμό- νιος Θς. 7. ἂν add Γ. γεγενῆσθαι Θς. 53, 1. Πεδάριτος] τριούτιος Θ. 2. πλείστας Θς. 3. ὀλίγους τοὺς περὶ Γ. 54, 2. ἡμῶν ἕκαστον Θ. 3. μηδὲ πειρᾶσθαι] μήτε δύνασθαι μήτε πειρᾶσθαι Γ. 4. Ἀσίαν καὶ τὴν Εὐρώπην Θς. 55, 3. παρὰ τὸ δίκαιον ἀναγκα- σθῆναι Θς. 4. ὑπενεγκεῖν Γ: ὑπομείναι Θς.

θειαν, ἀλλὰ ζεύγη μὲν ἵππων ἀδηφαγούντων ἔτι καὶ νῦν ὀράσθαι τρέφοντας, ὥσπερ δὲ τοὺς εἰς τὰς δεινοτάτας ἀνάγκας ἀφιγμένους καὶ τῶν καθ' ἡμέραν ἐνδεεῖς ὄντας οὕτω ποιῆσθαι τὴν εἰρήνην;

56 Ὁ δὲ πάντων σχετικώτατον, εἰ φιλοπονώτατοι δοκοῦντες εἶναι τῶν Ἑλλήνων ῥαθυμότερον τῶν ἄλλων βουλευσόμεθα περὶ τούτων. τίνας γὰρ ἴσμεν, ὧν καὶ ποιήσασθαι μνείαν ἀξιόν ἐστι, οἵτινες ἅπαξ ἠττηθέντες καὶ μιᾶς εἰσβολῆς γενομένης οὕτως ἀνάνδρως ὠμολόγησαν πάντα τὰ προσταττόμενα ποιήσῃν; πῶς δ' ἂν οἱ

57 τοιοῦτοι πολὺν χρόνον δυστυχοῦντες ἀνταρκέσειαν; τίς δ' οὐκ ἂν ἐπιτιμήσειεν ἡμῖν, εἰ Μεσσηνίων ὑπὲρ ταύτης τῆς χώρας εἴκοσιν ἔτη πολιορκηθέντων ἡμεῖς οὕτω ταχέως κατὰ συνθήκας αὐτῆς ἀποσταίημεν, καὶ μηδὲ τῶν προγόνων μνησθείημεν, ἀλλ' ἦν ἐκεῖνοι μετὰ πολλῶν πόνων
128 καὶ κινδύνων ἐκτέησαντο, ταύτην ἡμεῖς ὑπὸ λόγων πεισθέντες ἀποβάλοιμεν;

58 Ὡν οὐδὲν ἐνιοὶ φροντίσαντες, ἀλλὰ πάσας τὰς αἰσχύννας ὑπεριδόντες, τοιαῦτα συμβουλεύουσι ὑμῖν, ἐξ ὧν εἰς ὀνειδῆ τὴν πόλιν καταστήσουσιν. οὕτω δὲ προθύμως ἐπαγοῦσιν ὑμᾶς πρὸς τὸ παραδοῦναι Μεσσηνήν, ὥστε καὶ διεξελθεῖν ἐτόλμησαν τὴν τε τῆς πόλεως ἀσθένειαν καὶ τὴν τῶν πολεμίων δύναμιν, καὶ κελεύουσι ἀποκρίνασθαι τοὺς ἐναντιούμενους αὐτοῖς, πόθεν βοήθειαν προσδοκῶν-

59 τες ἔξῃν διακελευόμεθα πολεμεῖν. Ἐγὼ δὲ μεγίστην ἠγοῦμαι συμμαχίαν εἶναι καὶ βεβαιοτάτην τὸ τὰ δίκαια πράττειν (εἰκὸς γὰρ καὶ τὴν τῶν θεῶν εὐνοίαν γενέσθαι

v. 1. ἀδηφαγούντων Θ. 56, 2. τῶν ἄλλων add Γ. 3. τίνας γὰρ ἴσμεν ὧν καὶ ποιήσασθαι Γ, τίνας παρισταμένων καὶ ποιήσασθαι Θ: τίνας δὲ τῶν περισταμένων ἡμῖν ἐξ ἀνδρῶν τοιούτων ἀπειλῶν καὶ ποιῆσθαι ς. 5. ἀνάνδρως ἠττηθέντες ὠμολόγησαν Γ. 6. ἅπαντα Θς. πῶς δ' Γ: ἢ πῶς Θς. 57, 1. δυστυχοῦντες πολὺν χρόνον Θς. ἐπαρκέσειαν Θς. 2. εἰ Μεσσηνίων om pr Γ. τῆς χώρας ταύτης Θς. 4. κατὰ] καὶ τὰς Θ. 58, 2. τοιαῦτα συμβουλεύουσι ὑμῖν Γ: συμβουλεύουσι ταῦτα Θς. 3. ἐπαγοῦσιν Γ: παρακαλοῦσιν Θς. 4. ἡμᾶς ς. τὴν Μεσσηνήν ς. 59, 1. ἔξῃν Θς. πολεμεῖν ὑμῖν Θς. μεγίστην] malim μεγίστην μὲν. 3. γενέσθαι Γ: ἴσασθαι Θς.

μετὰ τούτων, εἴπερ χρὴ περὶ τῶν μελλόντων τεκμαίρεσθαι τοῖς ἤδη γεγενημένοις), πρὸς δὲ ταύτῃ τὸ καλῶς πολιτεύεσθαι καὶ σωφρόνως ζῆν καὶ μάχεσθαι τοῖς πολεμίοις ἐθέλειν καὶ μηδὲν οὕτω δεινὸν νομίζειν ὡς τὸ κακῶς ἀκούειν ὑπὸ τῶν πολιτῶν· ἂ μᾶλλον ἡμῖν ἢ τοῖς ἄλλοις ἀνθρώποις ὑπάρχει. μεθ' ὧν ἐγὼ πολὺ ἂν ἡδιον πολεμοίην ἢ μετὰ πολλῶν μυριάδων· οἶδα γὰρ καὶ τοὺς πρώτους ἡμῶν εἰς ταύτην τὴν χώραν ἀφικομένους οὐ τῷ πλήθει τῶν ἄλλων περιγενομένους, ἀλλὰ ταῖς ἀρεταῖς ταῖς ὑπ' ἐμοῦ προειρημέναις. ὥστ' οὐκ ἄξιον διὰ τοῦτο φοβεῖσθαι τοὺς πολεμίους, ὅτι πολλοὶ τυγχάνουσιν ὄντες, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον ἐπ' ἐκείνοις θαρσύνειν, ὅταν ὀρῶμεν ἡμᾶς μὲν αὐτοὺς οὕτως ἐνηνοχότας τὰς συμφορὰς ὡς οὐδένας ἄλλοι πώποτε, καὶ τοῖς τε νόμοις καὶ τοῖς ἐπιτηδεύμασιν ἐμμένοντας οἷς ἐξ ἀρχῆς κατεστησάμεθα, τοὺς δὲ μηδὲ τὰς εὐτυχίας φέρειν δυναμένους, ἀλλὰ διατεταραγμένους, καὶ τοὺς μὲν τὰς συμμαχίδας πόλεις καταλαμβάνοντας, τοὺς δὲ τὰναντία τούτοις πράττοντας, ἄλλους δὲ περὶ χώρας τοῖς ὁμόροις ἀμφοβητούντας, τοὺς δὲ μᾶλλον ἀλλήλοις φθονοῦντας ἢ πρὸς ἡμᾶς πολεμοῦντας. ὥστε θαυμάζω τῶν μείζω συμμαχίαν ζητούντων, ὧν οἱ πολέμοι τυγχάνουσιν ἐξαμαρτάνοντες.

2 *Εἰ δὲ δεῖ καὶ περὶ τῶν ἔξωθεν βοηθειῶν εἰπεῖν, ἡγοῦμαι πολλοὺς ἔσσεσθαι τοὺς βουλομένους ἑπαμύνειν ἡμῖν. ἐπίσταμαι γὰρ πρῶτον μὲν Ἀθηναίους, εἰ καὶ μὴ πάντα μεθ' ἡμῶν εἰσὶν, ἀλλ' ὑπὲρ γε τῆς σωτηρίας τῆς ἡμε-*

v. 3. σωφρόνως — ἐθέλειν Γ: σωφρόνως καὶ μέχρι θανάτου μάχεσθαι τ. π. θάλειν Θς. 5. ἂ Γ: ὁ Θς. 60, 1. ἂν ἐγὼ πολὺ Θς.
 3. πρώτους — ἀφικομένους Γ: προγόνους — ἀφικνομένους Θς.
 5. φοβεῖσθαι διὰ τούτου Θ. 6. πολλοὶ] πολὺ Θ. 61, 1. τοῖς τε νόμοις Γ, τοῖς γενομένοις Θ: τοῖς νομιζομένοις 5. 3. μηδὲ τὰς εὐτυχίας φέρειν δυναμένους Γ: τὰς εὐτυχίας φέρειν μὴ δυναμένους Θς.
 4. τὰς συμμαχίδας Γ: ἔχοντας συμμαχίας Θς. 6. ἄλλοι — ἀμφοβητούντες Θ. 8. θαυμάζω Θς. 9. quae addi solent post ἐξαμαρτάνοντες, ταῦθ' ἡμῖν βοηθήσει, omisi auctore Γ. 62, 1. εἰπεῖν βοηθειῶν Θ. ἡγοῦμαι add Γ'. 2. ἡμῖν ἐπαμύνειν Θς.
 4. ἀλλ' οὖν ὑπὲρ Θς. τῆς σωτηρίας τῆς ἡμετέρας Γ: τῆς ἐαντῶν σωτηρίας Θς.

τέρως ὅτιοῦν ἂν ποιήσοντας· ἔπειτα τῶν ἄλλων πόλεων
 ἔστιν ἄς ὁμοίως ἂν ὑπὲρ τῶν ἡμῖν συμφερόντων ὡς
 63 περὶ τῶν ἑαυταῖς βουλευσομένας· ἔτι δὲ Διονύσιον τὸν
 τύραννον καὶ τὸν Αἰγυπτίων βασιλέα καὶ τοὺς ἄλλους
 τοὺς κατὰ τὴν Ἀσίαν δυνάστας, καθ' ὅσον ἕκαστοι
 δύνανται, προθύμως ἂν ἡμῖν ἐπικουρήσοντας· πρὸς δὲ
 τούτοις καὶ τῶν Ἑλλήνων τοὺς ταῖς οὐσίαις προσέχοντας
 καὶ ταῖς δόξαις πρωτεύοντας καὶ βελτίστον πραγμάτων
 ἐπιθυμοῦντας, εἰ καὶ μήπω συνεστήκασιν, ἀλλὰ ταῖς
 γ' εὐνοίαις μεθ' ἡμῶν ὄντας, ἐν οἷς περὶ τῶν μελλόντων
 64 εἰκότως ἂν μεγάλας ἐλπίδας ἔχοιμεν. Οἶμαι δὲ καὶ
 τὸν ἄλλον ὄχλον τὸν ἐν Πελοποννήσῳ καὶ τὸν δῆμον,
 ὃν οἰόμεθα μάλιστα πολεμεῖν ἡμῖν, ποθεῖν ἤδη τὴν
 ἡμετέραν ἐπιμέλειαν. οὐδὲν γὰρ αὐτοῖς ἀποστάσι γέγο-
 νεν ὧν προσεδόκησαν, ἀλλ' ἀντὶ μὲν τῆς ἐλευθερίας τού-
 ναντιον ἀποβέβηκεν (ἀπολέσαντες γὰρ αὐτῶν τοὺς βελ-
 τίστους ἐπὶ τοῖς χειρίστοις τῶν πολιτῶν γερόνασιν), ἀντὶ
 δὲ τῆς αὐτονομίας εἰς πολλὰς καὶ δεινὰς ἀνομίας ἐμ-
 65 πεπτώκασιν, εἰθισμένοι δὲ τὸν ἄλλον χρόνον μεθ' ἡμῶν
 ἐφ' ἐτέρους ἰέναι, νῦν τοὺς ἄλλους ὀρῶσιν ἐφ' αὐτοὺς
 στρατευομένους, καὶ τὰς στάσεις, ἄς ἐπινθάνοντο πρότε-
 ρον παρ' ἐτέροις οὔσας, νῦν παρ' αὐτοῖς ὀλίγου δεῖν καθ'
 ἑκάστην ἡμέραν γιγνομένας, οὕτω δ' ὠμαλισμένοι ταῖς
 συμφοραῖς εἰσὶν, ὥστε μηδένα διαγνῶναι δύνασθαι
 66 τοὺς κάκιστα πράττοντας αὐτῶν· οὐδεμία γὰρ ἔστι τῶν
 πόλεων ἀκέραιος, οὐδ' ἢ τις οὐχ ὁμόρους ἔχει τοὺς κα-
 κῶς ποιήσοντας, ὡς τετμηῆσθαι μὲν τὰς χώρας, πεπορ-

v. 1. ὅτιοῦν ἂν Γ: πάντα Θς. 2. ἔστιν ἄς Γ: τινὰς Θς. τῶν
 νῦν ἡμῖν Θς. 63, 2. τὸν αἰγυπτίων Γ: ceteri τῶν αἰγυπτίων.

3. ὅσον ἂν ἕκαστοι δύνωνται Θς. 5. οὐσίαις προσέχοντας Γ.

6. καὶ τῶν βελτίστον Θς. 64, 1. μεγάλας τὰς ἐλπίδας Θς.

2. ἄλλον add Γ. 3. ὃν om pr Γ. μάλιστα πολεμεῖν ἡμῖν,

ποθεῖν ἤδη τὴν ἡμετέραν ἐπιμέλειαν Γ, πολλὴν ποιήσεσθαι τὴν ἐπιμέ-
 λειαν Θ: κἂν οὐ πρότερον ἀλλὰ νῦν γε πολλὴν ποιήσεσθαι τὴν ἐπιμέ-
 λειαν ς. 5. τούναντιον αὐτοῖς ἀποβέβηκεν Θς. 65, 2. ὀρῶσιν ἐφ'
 αὐτοὺς Γ, ἐπ' αὐτοὺς ὀρῶσιν ς. Θ et praepositionem et verbum
 omittit. 5. γιγνομένας ὀρῶσιν Θς. δ' ὠμαλισμένοι Γ, δεδασμέ-
 νοι Θ: δὲ δεδασμασμένοι ς. 6. μηδένα Γ: μηδὲ Θς. 66, 2. οὐδ'.

add Γ. 3. ὡς] immo ὥστε.

θῆσθαι δὲ τὰς πόλεις, ἀναστάτους δὲ γεγενῆσθαι τοὺς οἴκους τοὺς ἰδίους, ἀνεστράφθαι δὲ τὰς πολιτείας καὶ καταλελύσθαι τοὺς νόμους, μεθ' ὧν οἰκοῦντες εὐδαιμονέ-
 γονται τῶν Ἑλλήνων ἦσαν. οὕτω δ' ἀπίστως τὰ πρὸς σφᾶς αὐτοὺς καὶ δυσμενεῶς ἔχουσιν, ὥστε μᾶλλον τοὺς πολίτας ἢ τοὺς πολεμίους δεδίασιν ἄντι δὲ τῆς ἐφ' ἡμῶν ὁμονοίας καὶ τῆς παρ' ἀλλήλων εὐπορίας εἰς το-
 σοαύτην ἄμιξιαν ἐληλύθασιν, ὥσθ' οἱ μὲν κεκτημένοι τὰς οὐσίας ἡδίων ἂν εἰς τὴν θάλατταν τὰ σφέτερ' αὐτῶν ἐκ-
 βάλοιεν ἢ τοῖς δεομένοις ἐπαρκέσειαν, οἱ δὲ καταδεέστε-
 ρον πράττοντες οὐδ' ἂν εὐρεῖν δέξαιντο μᾶλλον ἢ τὰ τῶν βεχόντων ἀφελέσθαι καταλύσαντες δὲ τὰς θυσίας ἐπὶ τῶν βωμῶν σφάττους ἀλλήλους· πλείους δὲ φεύγουσι νῦν ἐκ μιᾶς πόλεως ἢ πρότερον ἐξ ἀπάσης τῆς Πελοπον-
 νήσου. Καὶ τοσοῦτων ἀπηριθμημένων κακῶν, πολὺ πλείω τὰ παραλελειμμένα τῶν εἰρημένων ἐστίν· οὐδὲν γὰρ ὅτι τῶν δεινῶν ἢ χαλεπῶν οὐκ ἐνταῦθα συνδεδράμηκεν.
 ὧν οἱ μὲν ἤδη μεστοὶ τυγχάνουσι ὄντες, οἱ δὲ διὰ τα-
 χέων ἐμπλησθήσονται, καὶ ζητήσουσιν τινα τῶν παρόντων πραγμάτων εὐρεῖν ἀπαλλαγὴν. μὴ γὰρ οἴεσθ' αὐτοὺς μένειν ἐπὶ τούτοις· οἷτινες γὰρ εὖ πράττοντες ἀπέειπον, πῶς ἂν οὗτοι κακοπαθοῦντες πολὺν χρόνον καρτερήσειαν; ὥστ' οὐ μόνον ἦν μαχόμενοι νικήσωμεν, ἀλλ' ἐὰν ἡσυ-
 χίαν ἔχοντες περιμείνωμεν, ὄψεσθ' αὐτοὺς μεταβαλλο-
 μένους καὶ τὴν ἡμετέραν συμμαχίαν σωτηρίαν αὐτῶν εἶναι νομίζοντας. Τὰς μὲν οὖν ἐλπίδας ἔχω τοιαύτας.

Τοσοῦτον δ' ἀπέχω τοῦ ποιῆσαι τι τῶν προστα-
 τομένων, ὥστ' εἰ μηδὲν γίγνοιτο τούτων μηδὲ βοηθείας μηδαμόθεν τυγχάνοιμεν, ἀλλὰ τῶν Ἑλλήνων οἱ μὲν ἀδι-

67, 1. ἦσαν Γ, lacunam Θ: ἐτύχασον ς. τὰ add Γ. 4. ὁμο-
 νοίας Γ: εὐπορίας Θς. ἀλλήλων εὐπορίας Γ: ἡμῶν εὐνοίας Θς.
 6. βάλοιεν Θς. 68, 1. ἐχόντων] ἐχθρῶν Θ. 5. οἷτι] ἔτι Γ.
 6. τῶν δεινῶν] δεινῶν Θ. ἢ om Γ. χαλεπῶν Θ. 69, 1. διὰ
 ταχέων Γ: ταχέως Θς. 6. ἂν — νικῶμεν Θς. ἀλλὰ καὶ Θς.
 7. μεταβαλλομένους αὐτοὺς Θς. 8. αὐτῶν Γ: αὐτοῖς Θς.
 70, 1. τοσοῦτον Θ. ποιῆσθαι Θς. προστατομένων Θ.

- κοίην ἡμᾶς οἱ δὲ περιορῶεν, οὐδ' ἂν οὕτω μεταγνοίην, ἀλλὰ πάντας ἂν τοὺς ἐκ τοῦ πολέμου κινδύνους ὑπομείναιμι πρὶν ποιήσασθαι τὰς ὁμολογίας ταύτας. αἰσχυνθεῖν γὰρ ἂν ὑπὲρ ἀμφοτέρων, εἴτε καταγνοίημεν τῶν προγόνων ὡς ἀδίκως Μεσσηνίους ἀφείλοντο τὴν χώραν, εἴτ' ἐκείνων ὀρθῶς κτησαμένων καὶ προσηκόντως ἡμεῖς
- 71 παρὰ τὸ δίκαιον συγχωρήσαιμὲν τι περὶ αὐτῆς. τούτων μὲν οὖν οὐδέτερον ποιητέον. σκεπτέον δ' ὅπως ἀξίως ἡμῶν αὐτῶν πολεμήσομεν, καὶ μὴ τοὺς εἰθισμένους ἔγκωμιάζειν τὴν πόλιν ἐλέγξομεν ψευδεῖς ὄντας, ἀλλὰ τοιούτους ἡμᾶς αὐτοὺς παρασχέσομεν, ὥστε δοκεῖν ἐκείνους ἐλάττω τῶν ὑπαρχόντων εἰρηκέναι περὶ ἡμῶν.
- 72 Οἶμαι μὲν οὖν οὐδὲν συμβήσεσθαι δεινότερον τῶν νῦν ἰσχυπαρόντων, ἀλλὰ τοὺς ἐχθροὺς τοιαῦτα "βουλευέσεσθαι καὶ πράξειν, ἐξ ὧν ἐπανορθώσουσιν ἡμᾶς· ἂν δ' ἄρα ψευσθῶμεν τῶν ἐλπίδων καὶ πανταχόθεν ἐξεργώμεθα καὶ μὴδὲ τὴν πόλιν ἔτι δυνώμεθα διαφυλάττειν, χαλεπὰ μὲν ἐστὶν ἃ μέλλω λέγειν, ὅμως δ' οὐκ ὀκνήσω παρήγοσιάσασθαι περὶ αὐτῶν. καὶ γὰρ ἐξαγγελθῆναι τοῖς Ἕλλησι καλλίω ταῦτ' ἐστί, καὶ μᾶλλον ἀρμόττοντα τοῖς ἡμετέροις φρονήμασιν, ὧν ἐνιοὶ τινες ἡμῖν συμβουλεύουσι.
- 73 Φημὶ γὰρ χρῆναι τοὺς μὲν γονέας τοὺς ἡμετέρους αὐτῶν καὶ τοὺς παῖδας καὶ τὰς γυναῖκας καὶ τὸν ὄχλον τὸν ἄλλον ἐκ τῆς πόλεως ἐκπέμψαι, τοὺς μὲν ἐς Σικελίαν καὶ Ἰταλίαν, τοὺς δ' εἰς Κυρήνην, τοὺς δ' εἰς τὴν ἠπειρον (ἀσμένοι δ' αὐτοὺς ἅπαντες οὗτοι δέξονται καὶ χώρα πολλῇ καὶ ταῖς ἄλλαις ταῖς περὶ τὸν βίον
- v. 1. ὑπερορῶεν Θ. 4. ἂν om Θ. εἴτε] εἴγε Θ. 5. Μεσσηνίων 5. 6. καὶ προσηκόντως add Γ. 71, 2. οὐδέτερον Θ. 3. πολεμήσομεν ΓΘ. ἐγκωμιάζειν ἡμῶν τὴν Θ. 4. ἐλέγξομεν Γ, ἐξελέγξομεν Θ: ἐλέγξομεν 5. 5. παρασχόμεν corr Θ. ἐκείνους ἐλάττω τι τῶν ὑπαρχόντων δοκεῖν Θ. 72, 1. μὴδὲν Θ. συμβήσεσθαι δεινότερον Γ, δεινότερον συμβεβησθαι Θ: δεινότερον συμβήσεσθαι 5. 2. βουλευέσεσθαι πράξειν Θ. 5. φυλάττειν 5. 9. βουλεύουσι Θ. 73, 2. παῖδας] παῖδας καὶ τοὺς γονέας Θ. 3. ἐκ σικελίας Θ. 5. ἀσμένως Θ. οὗτοι ἅπαντες Θ. 6. ταῖς ante περὶ add Γ.

εὐπορίας, οἱ μὲν χάριν ἀποδιδόντες ὧν εὖ πεπόνθασιν, οἱ δὲ κομίσσασθαι προσδοκῶντες ὧν ἂν προὑπάρξωσιν), ὑπολειφθέντας δὲ τοὺς βουλομένους καὶ δυναμένους κινδυνεύειν τῆς μὲν πόλεως ἀφείσθαι καὶ τῶν ἄλλων κτημάτων, πλὴν ὅσα ἂν οἰοῖ τ' ὤμεν ἀπενέγκασθαι μεθ' ἡμῶν αὐτῶν, καταλαβόντας δὲ χωρίον, ὃ τι ἂν ἐχυρώτατον ἦ καὶ πρὸς τὸν πόλεμον συμφωρώτατον, ἄγειν καὶ φέρειν τοὺς πολεμίους καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν, ἕως ἂν παύσωνται τῶν ἡμετέρων ἀμφισβητοῦντες. Καὶ ταῦτ' ἔαν τολμήσωμεν καὶ μὴ κατοκνήσωμεν, ὄψεσθε τοὺς νῦν ἐπιτάττοντας ἱκετεύοντας καὶ δεομένους ἡμῶν Μεσσηνίην ἀπολαβεῖν καὶ ποιήσασθαι τὴν εἰρήνην. ποία γὰρ ἂν τῶν πόλεων τῶν ἐν Πελοποννήσῳ τοιοῦτον πόλεμον ὑπομείνειεν, οἷον εἰκὸς γενέσθαι βουλευθέντων ἡμῶν; τίνες δ' οὐκ ἂν ἐκπλαγεῖεν καὶ δαίσειεν στρατόπεδον συνιστάμενον τοιαῦτα μὲν διαπεπραγμένον, δικαίως δὲ τοῖς αἰτίοις τούτων ὠργισμένον, ἀπονενοημένως δὲ πρὸς τὸ ζῆν διακείμενον, καὶ τῷ μὲν σχολὴν ἄγειν καὶ μηδὲ περὶ ἕν ἄλλο διατρίβειν ἢ περὶ τὸν πόλεμον τοῖς ξενικοῖς στρατεύμασιν ὁμοιωμένον, ταῖς δ' ἀρεταῖς καὶ τοῖς ἐπιτηδεύμασι τοιοῦτον οἷον ἐξ ἀπάντων ἀνθρώπων οὐδεὶς ἂν συντάξειεν, ἔτι δὲ μηδεμιᾷ πολιτεία τεταγμένη χρώμενον, ἀλλὰ θυραυλεῖν καὶ πλανᾶσθαι κατὰ τὴν χώραν δυνάμενον καὶ ῥαδίως μὲν ὁμορον οἷς ἂν βούληται γιγνόμενον, τοὺς δὲ τόπους ἅπαντας τοὺς πρὸς τὸν πόλεμον συμφέροντας πατρίδας εἶναι νομίζον; Ἐγὼ μὲν γὰρ οἶμαι τῶν λόγων μόνον ῥηθέντων τούτων καὶ

v. 1. post πεπόνθασιν: ὑφ' ἡμῶν, οἱ Θς. 2. κομίσσασθαι Θς. προὑπάρξωσιν Θς. 74, 1. υπολειφθέντες Θ. 2. ἀφείσθαι Γ: ἀφίστασθαι Θς. 3. ὅσα corr habet Γ. οἰοῖ τ' ὤμεν Γ: δυνάμεθα Θς. ἀπενέγκασθαι] primum a a correctore est in Γ. 4. καταλαβόντες Θ. ὀχυρώτατον Θς. 75, 5. εἰκὸς γενέσθαι Γ, εἰκὸς ἦν γενέσθαι Θ: εἰκὸς ἢ γενέσθαι ζ. 7. συμπεπραγμένον Θς. 76, 1. τὸ μὲν Θ. σχολὴν πρῶτον ἄγειν Θς. 2. μηδὲ] μὴ Θ. 5. δὲ μηδεμιᾷ πολιτεία τεταγμένη χρώμενον Γ: δὲ μηδεμιᾷ (velcum Wolfio δὲ ἐν μηδεμιᾷ) πόλει τεταγμένον Θς. 7. ὁμηρον Θ. 77, 2. μόνων Θ. τούτων καὶ διασπαρέντων add Γ.

διασπαρέντων εἰς τοὺς Ἕλληνας εἰς πολλὴν ταραχὴν καταστῆσεσθαι τοὺς ἐχθροὺς ἡμῶν, ἔτι δὲ μᾶλλον, ἢν καὶ τέλος ἐπιθεῖναι τούτοις ἀναγκασθῶμεν. τίνα γὰρ οληθῶμεν αὐτοὺς γνώμην ἔξειν, ὅταν αὐτοὶ μὲν κακῶς
 78 πᾶσχωσιν, ἡμᾶς δὲ μηδὲν δύνωνται ποιεῖν; καὶ τὰς μὲν αὐτῶν πόλεις ἴδωσιν εἰς πολιορκίαν καθεστηκυίας, τὴν δ' ἡμετέραν οὕτω διεσκευασμένην ὥστε μηκέτι τῆ συμφορᾷ ταύτῃ περιπεσεῖν; ἔτι δὲ τὴν τῶν σωμάτων προφῆν ἡμῖν μὲν ῥαδίαν οὖσαν ἕκ τε τῶν ὑπαρχόντων καὶ τῶν ἐκ τοῦ πολέμου γιγνομένων, αὐτοῖς δὲ χαλεπὴν διὰ τὸ μὴ ταῦτόν εἶναι στρατόπεδόν τε τοιοῦτον διοικεῖν καὶ τοὺς ὄχλους τοὺς ἐν ταῖς πόλεσι διατρέ-
 79 φειν; ὃ δὲ πάντων ἀλγιστον ἐκείνοις, ὅταν τοὺς μὲν ἡμετέρους οἰκείους ἐν πολλαῖς εὐπορίαις πυνθάνωνται γεγεννημένους, τοὺς δ' αὐτῶν ὀρώσιν καθ' ἐκάστην τὴν ἡμέραν τῶν ἀναγκαίων ἐνδεεῖς ὄντας, καὶ μηδ' ἐπικουρῆσαι δύνωνται τοῖς κακοῖς τούτοις, ἀλλ' ἐργαζόμενοι μὲν τὴν χώραν τὰ σπέρματα προσαπολλύωσιν, ἀργὸν δὲ περιορῶντες μηδένα χρόνον ἀνταρκεῖν οἰοί τ' ὦσιν.

80 Ἀλλὰ γὰρ ἴσως ἀθροισθέντες καὶ κοινὸν ποιησάμενοι στρατόπεδον παρακολουθήσουσι, καὶ κολύσουσιν ἡμᾶς κακῶς ποιεῖν αὐτούς. Καὶ τί ἂν εὐξάμεθα μᾶλλον ἢ λαβεῖν πλησιάζοντας καὶ παρατεταγμένους καὶ περὶ τὰς αὐτὰς δυσχωρίας ἡμῖν ἀντιστρατοπεδεύοντας ἀνθρώπους ἀτάκτους καὶ μιγάδας καὶ πολλοῖς ἄρχουσι χωρῆμένους; οὐδὲν γὰρ ἂν πολλῆς πραγματείας δεήσειεν,

ν. 2. ἡμῶν add Γ. ἢν Γ: ceteri ei. 4. αὐτοὶ καλῶς μὲν Θ:
 78, 1. μηδὲν δύνωνται ποιεῖν Γ; ποιεῖν δύνανται Θ; ποιεῖν μὴ δύνωνται ς. 2. πόλεις αὐτῶν ς. πολιορκίας Γ. 3. παρεσκευασμένη Θς. 5. ῥαδίαν οὖσαν ἕκ τε τῶν ὑπαρχόντων Γ: ῥαδίαν (Θ ῥαδίως) ἕκ τε τῆς τῶν ὑπαρχόντων κτήσεως Θς. 6. γιγνομένην Θ.
 χαλεπὴν εἶναι διὰ Θς. 7. τοιοῦτο ς. 8. τὸν ὄχλον τὸν Θς.
 79, 1. πάντων Γ, πάντως Θ: ceteri παντός. ἐκείνοις ἀλγεινότατον Θς. 3. τὴν add Θ. 4. ἐνδεεῖς ὄντας τῶν ἀναγκαίων Θς.
 5. αὐτοῖς add Γ. 7. ἀνταρκεῖν Θς. 80, 2. παρακολουθήσουσιν ἡμῖν καὶ Θς. 4. παρατεταγμένους Θ. 5. δυσχωρίας Γ: ceteri δυσχωρίας, 7. οὐδὲν Γ; οὐδέ Θς. δεηθήμεν Θς.

ἀλλὰ ταχέως ἂν αὐτοὺς ἐξαναγκάσαιμεν ἐν τοῖς ἡμετέροις καιροῖς ἀλλὰ μὴ τοῖς αὐτῶν ποιήσασθαι τοὺς κινδύνους.

31 Ἐπιλίπτοι δ' ἂν τὸ λοιπὸν μέρος τῆς ἡμέρας, εἰ τὰς πλεονεξίας τὰς ἔσομένας λέγειν ἐπιχειρήσαιμεν. ἐκείνο δ' οὖν πᾶσι φανερόν, ὅτι τῶν Ἑλλήνων διενηνόχαμεν οὐ τῷ μεγέθει τῆς πόλεως οὐδὲ τῷ πλήθει τῶν ἀνθρώπων, "ἀλλ' ὅτι τὴν πολιτείαν ὁμοίαν κατεστησάμεθα στρατοπέδῳ καλῶς διοικουμένῳ καὶ πειθαρχεῖν ἐθέλοντι τοῖς ἄρχουσιν. ἦν οὖν εἰλικρινὲς τοῦτο ποιήσωμεν, ὃ μιμησαμένοις ἡμῖν συνήνεγκεν, οὐκ ἄδηλον ὅτι ῥαδίως 2 τῶν πολεμίων ἐπικρατήσομεν. Ἴσμεν δὲ καὶ τοὺς οἰκιστὰς ταυτησὶ τῆς πόλεως γενομένους, ὅτι μικρὸν μὲν στρατόπεδον εἰς τὴν Πελοπόννησον εἰσῆλθον ἔχοντες, πολλῶν δὲ καὶ μεγάλων πόλεων ἐκράτησαν. καλὸν οὖν μιμήσασθαι τοὺς προγόνους, καὶ πάλιν ἐπὶ τὴν ἀρχὴν ἐπανελθόντας, ἐπειδὴ προσεπταίκαμεν, πειραθῆναι τὰς τιμὰς καὶ τὰς δυναστείας ἀναλαβεῖν, ἃς πρότερον ἐτυγχάνομεν ἔχοντες. Πάντων δ' ἂν δεινότατον ποιήσαιμεν, εἰ συνειδότες Ἀθηναίοις ἐκλιποῦσι τὴν αὐτῶν χώραν ὑπὲρ τῆς τῶν Ἑλλήνων ἐλευθερίας, ἡμεῖς μὴδ' ὑπὲρ τῆς ἡμετέρας αὐτῶν σωτηρίας ἀφέσθαι τῆς πόλεως τολμήσαιμεν, ἀλλὰ δεῖον ἡμᾶς παράδειγμα τῶν τοιούτων ἔργων τοῖς ἄλλοις παρέχειν, μὴδὲ μιμῆσασθαι τὰς ἐκείνων πράξεις ἐθέλῃσαιμεν. Ἐτι δὲ τούτου καταγελαστότερον, εἰ Φωκαεῖς μὲν φεύγοντες τὴν βασιλείῳ τοῦ μεγάλου δεσποτείαν, ἐκλιπόντες τὴν Ἀσίαν εἰς Μασ-

v. 1. ταχέως μὲν αὐτοὺς ἀναγκάσαιμεν Θς. καιροῖς add Γ.

2. μὴ ἐν τοῖς ἐναντιῶν Θς. 81, 1. Ἐπιλίπτοι Γ: ceteri ἐπιλείπτοι.

2. ἔσομένας Γ: ἡμετέρας Θς. 3. πᾶσι add Γ. 4. ἀνθρώπων Γ:

ἀνδρῶν Θς. 6. ἐθέλοντι Γ: ceteri θέλοντι. 7. ἦν — τοῦτο]

ἔν — τοῦτω Θ. ποιησάμεθα Θς. 8. ῥαδίως add Γ. 82, 1. οἰ-

κιστὰς Γ: ἐπικρατιστὰς Θ: ἐπικρατιῖς ζ. 2. ταύτης ζ. 4. πόλεων

add Γ. 6. καὶ τὰς δυναστείας add Γ. 83, 1. δ' om Θ. 2. αὐ-

τῶν add Γ. 3. τῶν ἄλλων Ἑλλήνων Θς. ἡμεῖς] ἡμεῖς δὲ Θ.

4. ἀφέσθαι Γ. 5. παράδειγματα τοιούτων ἔργων καὶ Θς. 6. μι-

μῆσθαι Θς. 84, 2. φωκίης Θ. 3. Μεσσαλίαν Γ, Μασσαλίον Θ.

σαλίαν ἀπέκησαν, ἡμεῖς δ' εἰς τοσοῦτον μικροψυχίας ἔλθοιμεν ὥστε τὰ προστάγματα τούτων ὑπομείναι, ὧν ἄρχοντες ἅπαντα τὸν χρόνον διετελέσαμεν.

85 Χρὴ δὲ μὴ περὶ τὴν ἡμέραν ταύτην ταῖς ψυχαῖς διατρίβειν, ἐν ἧ' δεήσει χωρίζειν τοὺς οἰκειοτάτους ἀφ' ἡμῶν αὐτῶν, ἀλλ' ἐπ' ἐκείνους τοὺς χρόνους ἀφορᾶν, ἐν οἷς περιγενομένοι τῶν ἐχθρῶν ἀνορθώσομεν τὴν πόλιν, κομιούμεθα δὲ τοὺς ἡμετέρους αὐτῶν, ἐπιδειξόμεθα δὲ πᾶσιν ὅτι νῦν μὲν ἀδίκως δεδυστηγήκαμεν, τὸν δὲ παρελθόντα χρόνον δικαίως τῶν ἄλλων πλέον ἔχειν ἤξιοῦμεν.

86 Ἐχει δ' οὕτως. ἐγὼ τούτους εἰρήκα τοὺς λόγους οὐχ ὡς δεόν ἡμᾶς ἤδη ταῦτα πράττειν, οὐδ' ὡς οὐδεμιᾶς ἄλλης ἐνούσης ἐν τοῖς πράγμασι σωτηρίας, ἀλλὰ βουλόμενος ὑμῶν προτρέψασθαι τὰς γνώμας, ὡς καὶ ταύτας τὰς συμφορὰς καὶ πολὺ δεινότερας τούτων ὑπομενετέον ἡμῖν, πρὶν περὶ Μεσσηνίας ποιήσασθαι συν-
154 θήκας "οἷας κελεύουσιν ἡμῶς.

87 Οὐχ οὕτω δ' ἂν προθύμως ἐπὶ τὸν πόλεμον ὑμᾶς παρακάλουν, εἰ μὴ τὴν εἰρήνην ἐώρων ἐξ ὧν μὲν ἐγὼ λέγω καλὴν καὶ βεβαίαν γενησομένην, ἐξ ὧν δ' ἐνιοὶ τινες συμβουλεύουσιν, οὐ μόνον αἰσχροὺς ἐσομένην, ἀλλ' οὐδὲ χρόνον οὐδένα παραμενοῦσαν. ἦν γὰρ παρακατοικισώμεθα τοὺς Εἰλωτας καὶ τὴν πόλιν ταύτην περιίδωμεν αὐξηθεῖσαν, τίς οὐκ οἶδεν ὅτι πάντα τὸν βίον ἐν ταρχαῖς καὶ κινδύνοις διατελοῦμεν ὄντες; ὥσθ' οἱ περὶ ἀσφαλείας διαλεγόμενοι λεληθάσιν αὐτοὺς τὴν μὲν εἰρήνην ὀλίγας ἡμέρας ἡμῖν ποιοῦντες, τὸν δὲ πόλεμον εἰς ἅπαντα τὸν χρόνον κατασκευάζοντες.

v. 1. τοσοῦτον Γ: τοῦτο Θς. 2. ἔλθοιμεν] primas litteras et diphthongum a correctore habet Γ. ὑπομείναιμεν Γ. 85, 1. μὴ Γ, μηδὲ ς: Θ om. 2. οἰκειοτάτους εὐθὺς ἀφ' Θς. 3. ἐπ' add Γ.
4. ἐπανορθώσομεν Θς. 5. αὐτῶν Γ: αὐτῶν οἰκείους Θς. 6. παρεληλυθότα Θς. 86, 1. ἐγὼ γὰρ τούτους ς. 2. οὐδ'] οὐχ Θ.
4. προτρέψασθαι Γ: προπαρασκευάσαι Θς. 5. ταύτας καὶ πολὺ τούτων δεινότερας συμφορὰς Θς. 6. περὶ] ὑπὲρ Γ. 87, 3. τινες add Γ. 4. οὐ μόνον add Γ. 5. ἦν γὰρ — αὐξηθεῖσαν Γ: ἐὰν γὰρ παρακατοικησωμεν ταύτην αὐξηθεῖσαν Θς. 7. πάντα τὸν Γ: τὸν πάντα Θς. 8. διατελέσομεν Θς. 11. πάντα ς.

- 88 Ἰδέως δ' ἂν αὐτῶν πνυθοίμην, ὑπὲρ τίνων οἴονται χρῆ-
 ναι μαχομένους ἡμᾶς ἀποθνήσκειν· οὐχ ὅταν οἱ πολέμιοι
 προσιάττωσί τι παρὰ τὸ δίκαιον καὶ τῆς χώρας ἀπο-
 τέμνωνται καὶ τοὺς οἰκέτας ἐλευθερώσι; καὶ τούτους
 μὲν κατοικίξωσιν εἰς ταύτην ἣν ἡμῖν οἱ πατέρες κατέλι-
 πον, ἡμᾶς δὲ μὴ μόνον τῶν ὄντων ἀποστερώσιν, ἀλλὰ
 καὶ πρὸς τοῖς ἄλλοις κακοῖς εἰς ὄνειδη καθιστώσιν;
- 89 Ἐγὼ μὲν γὰρ ὑπὲρ τούτων οὐ μόνον πόλεμον ἀλλὰ καὶ
 φυγὰς καὶ θανάτους οἶομαι προσήκειν ἡμῖν ὑπομένειν·
 πολὺ γὰρ κρεῖττον ἐν ταῖς δόξαις αἷς ἔχομεν τελευτῆσαι
 τὸν βίον μᾶλλον, ἢ ζῆν ἐν ταῖς ἀτιμίαις, ἃς ληψόμεθα
 ποιήσαντες ἢ προσιάττουσιν ἡμῖν. ὅμως δ' εἰ δεῖ μηδὲν
 ὑποστειλάμενον εἰπεῖν, αἰρετώτερον ἡμῖν ἐστὶν ἀναστά-
 τοις γενέσθαι μᾶλλον ἢ καταγελάστοις ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν.
 τοὺς γὰρ ἐν ἀξιώμασι καὶ φρονήμασι τηλικούτοις βε-
 βιωκότας δυοῖν δεῖ θάτερον, ἢ πρωτεύειν ἐν τοῖς Ἕλλησιν,
 ἢ παντάπασιν ἀνηρῆσθαι μηδὲν ταπεινὸν διαπραξαμέ-
 νους, ἀλλὰ καλὴν τὴν τελευτὴν τοῦ βίου ποιησαμένους.
- 90 Ἄ χρῆ διαλογισαμένους μὴ φιλοψυχεῖν, μηδ' ἐπα-
 κολουθεῖν ταῖς τῶν συμμάχων γνώμαις, ὧν ἠγεῖσθαι
 πρότερον ἠξιούμεν, ἀλλ' αὐτοὺς σκεψαμένους ἐλέσθαι
 μὴ τὸ τούτοις ῥᾶστον, ἀλλ' ὃ πρέπον ἐστὶ τῇ Λακε-
 δαίμονι καὶ τοῖς πεπραγμένοις ἡμῖν. περὶ γὰρ τῶν αὐ-
 τῶν οὐχ ὁμοίως ἅπασιν βουλευτέον, ἀλλ' ὡς ἂν ἐξ ἀρχῆς
- 91 ἕκαστοι τοῦ βίου ποιήσονται τὴν ὑπόθεσιν. Ἐπιδαυριοῖς

88, 3. τι add Γ. 4. τούτους Γ: τοὺς Θς. 5. κατοικίξωσιν
 εἰς ταύτην Γ, κατορθώσιν εἰς ταύτην Θ: εἰς ταύτην κατάγωσιν ζ.
 6. ὄντων] ὄψων Γ. ἀλλὰ πρὸς τοῖς ἄλλοις καὶ εἰς Θς. 89, 2. οἶ-
 μαι Θς. 4. ταῖς — ποιήσαντες Γ: πάσαις ἀτιμίαις ποιήσαντας Θς.
 5. ὅμως δ' εἰ Γ: εἰ δὲ Θς. 6. εἰπεῖν αἰρετώτερον ἡμῖν ἐστὶν ἀνα-
 στάτοις Γ, εἰπεῖν χρῆ τὸ φαινόμενον αἰρετώτερον ὑμῖν εἰπεῖν ἀναστά-
 τοις Θ: εἰπεῖν τὸ φαινόμενον αἰρετώτερον ἡμῖν ἀναστάτοις ζ. 7. κα-
 ταγελάστοις Θς. 8. τηλικούτοις Γ: τοιούτοις Θς. 10. ἀναιρεῖ-
 σθαι Θς. μηδὲν ταπεινὸν διαπραξαμένους om Θ. 11. ἀλλὰ κα-
 λὴν τὴν τελευτὴν τοῦ βίου ποιησαμένους Γ et, qui διαπραξαμένους
 habet, Θ: om ζ. 90, 1. διαλογισαμένους Γ: λογιζόμενος Θς.
 4. μὴ τὸ Γ, μὴ ὃ ζ: Θ μὴ. τούτοις] τοῦτο Θ. 5. τῶν om Θ.
 91, 1. τοῦ βίου ποιήσονται Γ: ποιήσονται τούτου Θς.

135 μὲν γὰρ καὶ Ἰορυνθίοις καὶ Φλιασίοις οὐδεὶς ἂν ἐπιπλή-
 ξειεν, εἰ μηδενὸς ἄλλου φροντίζοιεν ἢ τοῦ διαγαγέσθαι καὶ
 περικοιῆσαι σφῆς αὐτούς· Λακεδαιμονίους δ' οὐχ οἷόν τ'
 ἐστὶν ἐκ παντὸς τρόπου ζητεῖν τὴν σωτηρίαν, ἀλλ' ἂν μὴ
 προσῆ τὸ καλῶς τῷ σώζεσθαι, τὸν θάνατον ἡμῖν μετ'
 εὐδοξίας αἰρετέον ἐστί. τοῖς γὰρ ἀρετῆς ἀμφισβητοῦσιν
 ὑπὲρ οὐδενὸς οὕτω σπουδαστέον, ὡς ὑπὲρ τοῦ μηδὲν αἰ-
 92 σχρὸν φανῆναι πράττοντας. Εἰσὶ δ' αἱ τῶν πόλεων
 κακίαι καταφανεῖς οὐχ ἦττον ἐν τοῖς τοιοῦτοις βουλευ-
 μασιν ἢ τοῖς ἐν τῷ πολέμῳ κινδύνοις. τῶν μὲν γὰρ ἐκεῖ
 γιγνομένων τὸ πλεῖστον μέρος τῇ τύχῃ μέτεστι, τὸ δ'
 ἐνθάδε γνωσθὲν αὐτῆς τῆς διανοίας σημεῖόν ἐστιν. ὥσθ'
 ὁμοίως ἡμῖν φιλονικητέον ἐστὶν ὑπὲρ τῶν ἐνθάδε ψηφι-
 σθησομένων, ὥσπερ ὑπὲρ τῶν ἐν τοῖς ὅπλοις ἀγώνων.

93 Θαυμάζω δὲ τῶν ὑπὲρ μὲν τῆς ἰδίας δόξης ἀποθνή-
 σκειν ἐθελόντων, ὑπὲρ δὲ τῆς κοινῆς μὴ τὴν αὐτὴν γνώμην
 ἐχόντων· ὑπὲρ ἧς ὅτιοῦν πάσχειν ἄξιον, ὥστε μὴ κατα-
 σχῦναι τὴν πόλιν, μηδὲ περιδεῖν τὴν τάξιν λιποῦσαν, εἰς
 ἣν οἱ πατέρες κατέστησαν αὐτήν. Πολλῶν δὲ πραγμάτων
 ἡμῖν καὶ δεινῶν ἐφεστώτων, ἃ δεῖ διαφυγεῖν, ἐκείνο μάλιστα
 94 λίστα φυλακτέον, ὅπως μηδὲν ἀνάδρως φανησόμεθα
 διαπραττόμενοι μηδὲ συγχωροῦντες τοῖς πολεμίοις παρὰ
 τὸ δίκαιον. αἰσχρὸν γὰρ τοὺς ἄρξαι τῶν Ἑλλήνων ἀξιο-
 θέντας ὀφθῆναι τὸ προσταττόμενον ποιοῦντας, καὶ τοσοῦ-
 τον ἀπολειφθῆναι τῶν προγόνων, ὥστε τοὺς μὲν ὑπὲρ τοῦ
 τοῖς ἄλλοις ἐπιτάττειν ἐθέλειν ἀποθνήσκειν, ἡμᾶς δ' ὑπὲρ
 τοῦ μὴ ποιεῖν τὸ κελευόμενον μὴ τολμᾶν διακινδυνεύειν.

v. 1. γὰρ Γ: οὐν Θς. Φλιασίοις καὶ Κορινθίοις Θς. 5. τῷ
 add Γ: τὸν εἰ μετ' εὐδοξίας add Γ. 6. γὰρ περὶ ἀρετῆς ζ.
 92, 1. πράττοντας φανῆναι Θς. δ' αἱ Γ': δι' Θς. 4. τὸ —
 γνωσθὲν Γ: τῶν — γνωσθέντων Θς. 6. φιλονικητέον — ψηφισόμε-
 των Θς. 7. ὥσπερ — ὅπλοις Γ: ὡς — πολέμοις Θς. 93, 1. ὑπὲρ
 τῆς ἰδίας χάρις Θ. 5. ὥστε μὴ κατασχύναι Γ: καὶ μὴ κατασχύ-
 νειν Θς. 4. περιδεῖν τὴν τάξιν λιποῦσαν Γ, περιδεῖν τὴν τάξιν ἐλε-
 παῦσαν Θ: περιδεῖν αὐτὴν ἐκλείπουσαν τὴν τάξιν ζ. 6. καὶ δεινῶν
 ἡμῖν Θς. 94, 7. κεινομένοι — διακινδυνεύειν Γ: προσταττόμενοι —
 κινδυνεύειν Θς.

95 Ἄξιον δὲ καὶ τὴν Ὀλυμπιάδα καὶ τὰς ἄλλας αἰ-
 σχυνθῆναι πανηγύρεις, ἐν αἷς ἕκαστος ἡμῶν ζηλωτότε-
 ρος ἦν καὶ θαυμαστότερος τῶν ἀθλητῶν τῶν ἐν τοῖς
 ἀγῶσι τὰς νίκας ἀναιρουμένων. εἰς ἃς τίς ἂν ἐλθεῖν
 τολμήσειεν, ἀντὶ μὲν τοῦ τιμᾶσθαι καταφρονηθησό-
 μενος, ἀντὶ δὲ τοῦ περιστάτος ὑπὸ πάντων δι' ἀρετὴν εἶ-
 ναι περιβλεπτος ὑπὸ τῶν αὐτῶν ἐπὶ κακίᾳ γενησόμενος,
 96 ἔτι δὲ πρὸς τούτοις ὀφόμενος μὲν τοὺς οἰκίτας ἀπὸ τῆς
 χώρας ἧς οἱ πατέρες ἡμῖν κατέλιπον ἀπαρχὰς καὶ θυσίας
 μείζους ἡμῶν ποιουμένους, ἀκουσόμενος δ' αὐτῶν τοιαύ-
 ταις βλασφημίαις χρωμένων, οἷαις περ εἰκὸς τοὺς χα-
 λεπώτερον μὲν τῶν ἄλλων δεδουλευκότας, ἐξ ἴσου δὲ νῦν
 τὰς συνθήκας τοῖς δεσπόταις πεποιημένους· ἐφ' αἷς ἕκα-
 στος ἡμῶν οὕτως ἂν ἀλγήσειεν, ὡς οὐδεὶς ἂν τῶν ζών-
 των διὰ λόγου δηλώσειεν. Ὑπὲρ ὧν χρὴ βουλευέσθαι,
 καὶ μὴ τότε ἀγανακτεῖν ὅτι οὐδὲν ἡμῖν ἔσται πλέον,
 ἀλλὰ νῦν σκοπεῖν ὅπως μηδὲν συμβήσεται τοιοῦτον.
 ὡς ἔστιν ἐν τῶν αἰσχυρῶν πρότερον μὲν μηδὲ τὰς τῶν
 ἐλευθέρων ἰσηγορίας ἀνέχεσθαι, νῦν δὲ καὶ τὴν τῶν δού-
 λων παρῶρησιαν ὑπομένοντας φαίνεσθαι. δόξομεν γὰρ
 τὸν παρελθόντα χρόνον ἀλαζονεύεσθαι, καὶ τὴν μὲν φύσιν
 ὅμοιοι τοῖς ἄλλοις εἶναι, ταῖς δ' αὐθαδεῖαις καὶ ταῖς
 σεμνότησιν οὐκ ἀληθιναῖς ἀλλὰ πεπλασμέναις κεχρη-
 σθαι. Μηδὲν οὖν ἐνδῶμεν τοιοῦτον τοῖς εἰθισμένοις ἡμᾶς
 κακολογεῖν, ἀλλὰ τοὺς λόγους αὐτῶν ἐξελέγξαι πειραθῶ-
 μεν, ὅμοιοι γενόμενοι τοῖς τῶν προγόνων ἔργοις.

95, 1. Ὀλυμπίαν Θ5. 3. ἦν om Θ. 4. τίς — τολμήσειεν Γ:
 αἷνας ἂν τολμήσειεν ἡμῶν οἷσθε ἐλθεῖν Θ5. 5. μὲν] μέντοι Γ.
 καταφρονηθησομένους — περιστάτους — περιβλέπτους — γενησομέ-
 νους — ὀφόμενος Θ5. 96, 1. ἐκ τῆς χώρας ἦν Θ5. 3. ἀκουσο-
 μέτους Θ5. 4. οἷαις] αἷς Θ. 7. οὕτως om pr Γ. ἂν ἀλγή-
 σειεν Γ, ἀναγκάσειεν Θ, ἀναγκάσειαν 5. 97, 1. λόγου δηλώσειεν Γ:
 5 λόγων δηλώσαι vel cum Θ δηλώση. 2. μὴ ποτ' Θ. 3. τοιοῦ-
 το Θ5. 4. τὰς] malim τῆς cum Coraë. 5. ἀνασχέσθαι Θ5.
 98, 1. γὰρ om Θ. 4. ἀληθινῶς ἀλλὰ καταπεπλασμένως χρησθαι Γ.
 5. τοιοῦτον add Γ. 6. τοὺς λόγους αὐτῶν Γ, τοὺς μὲν λόγους 5,
 τοὺς λόγους μὲν Θ.

- 99 Ἀναμνήσθητε δὲ τῶν ἐν Διπταία πρὸς Ἀρκάδας ἀγωνισαμένων, οὓς φασιν ἐπὶ μιᾷ ἀσπίδος παραταξαμένους τρόπαιον στήσαι πολλῶν μυριάδων, καὶ τῶν τριακοσίων τῶν ἐν Θυρέαις ἅπαντας Ἀργείους μάχῃ νικησάντων, καὶ τῶν χιλίων τῶν εἰς Θερμοπύλας ἀπαντησάντων, οἱ πρὸς ἑβδομήκοντα μυριάδας τῶν βαρβάρων συμβαλόντες οὐκ ἔφυγον οὐδ' ἠττήθησαν, ἀλλ' ἐνταῦθα τὸν βίον ἐτελεύτησαν οὐ περ ἐτάχθησαν, τοιοῦτους σφᾶς αὐτοὺς παρασχόντες ὥστε τοὺς μετὰ τέχνης ἐγκωμιάζοντας μὴ δύνασθαι τοὺς ἐπαίνους ἐξιῶσαι ταῖς ἐκείνων
- 100 ἀρεταῖς. Ἀπάντων οὖν τούτων ἀναμνησθέντες ἐρῶμεν ἄλλοτερον ἀντιλαβόμεθα τοῦ πολέμου, καὶ μὴ περιμένωμεν ὡς ἄλλων τινῶν τὰς παρούσας ἀτυχίας ἰσχυρομένων, ἀλλ' ἐπειδήπερ ἐφ' ἡμῶν γεγόνασιν, ἡμεῖς αὐτὰς
- 137 καὶ διαλύσαι πειραθῶμεν. "χρὴ δὲ τοὺς ἄνδρας τοὺς ἀγαθούς ἐν τοῖς τοιοῦτοις καιροῖς φαίνεσθαι διαφέροντας· αἱ μὲν γὰρ εὐτυχίαι καὶ τοῖς φάυλοις τῶν ἀνθρώπων τὰς κακίας συγκρύπτουσι, αἱ δὲ δυσπραξίαι ταχέως καταφανεῖς ποιοῦσιν, ὅποιοί τινες ἕκαστοι τυγχάνουσιν ὄντες· ἐν αἷς ἡμῖν ἐπιδεικτέον ἐστίν, εἴτι τῶν ἄλλων ἄμεινον τεθράμμεθα καὶ πεπαιδευμέθα πρὸς ἀρετήν.
- 103 Ἔστι δ' οὐδὲν ἀνέλπιστον ἐκ τῶν νῦν παρόντων συμβῆναί τι τῶν δεόντων ἡμῖν. οἴμαι γὰρ ὑμᾶς οὐκ ἀγνοεῖν ὅτι πολλαὶ πράξεις ἤδη τοιαῦται γεγόνασιν, ἃς ἐν ἀρχῇ μὲν ἅπαντες ὑπέλαβον εἶναι συμφοράς, καὶ τοῖς παθοῦσι συνηχθέσθησαν, ὕστερον δὲ τὰς αὐτὰς ταύτας ἔγνωσαν
- 104 μεγίστων ἀγαθῶν αἰτίας γεγενημένας. Καὶ τί δεῖ τὰ πόρρω λέγειν; ἀλλὰ καὶ νῦν τὰς πόλεις τὰς γε πρωτευούσας, λέγω δὲ τὴν Ἀθηναίων καὶ Θηβαίων, εὐροίμεν

99, 1. τῶν ἐν Διπταία πρὸς Ἀρκάδας ἀγωνισαμένων Γ: τῶν προηγουμένων τῶν πρὸς τοῖς Ἀρκάδας ἠγωνισμένων Θς. 3. τριακοσίων τῶν] τριακοσίων ἢ τῶν Θ. 4. θυραῖς Γ: θυραῖς Θς. 5. τῶν ante εἰς om Θ. 100, 1. μυριάδων Θ. 3. περ add Γ. σφᾶς om Γ. 101, 1. μνησθέντες ἐρῶμενως Θς. 2. πολεμῖν ε. περιμενόμεν Θς. 5. καὶ add Γ. δὲ Γ: γὰρ Θς. 102, 4. ὅποιοί τινες Γ: οἰοί περ Θς. 5. εἴ τι Γ: ὅτι Θς. 103, 1. νυνὶ Θς. 2. δεόντων Γ: μὴ παρόντων Θς. 104, 2. καὶ et γε add Γ. 3. δι Γ: δὴ Θς.

ἂν οὐκ ἐκ τῆς εἰρήνης μεγάλην ἐπίδοσιν λαβούσας, ἀλλ' ἐξ ὧν ἐν τῷ πολέμῳ προδυστυχήσασαι πάλιν αὐτάς ἀνέλαβον, ἐκ δὲ τούτων τὴν μὲν ἡγεμόνα τῶν Ἑλλήνων κατασταῶσαν, τὴν δ' ἐν τῷ παρόντι τηλικαύτην γεγεννημένην ὅσῃν οὐδεὶς πώποτ' ἔσσεσθαι προσεδόκησεν· αἱ γὰρ ἐπιφάνειαι καὶ λαμπρότητες οὐκ ἐκ τῆς ἡσυχίας ἀλλ' ἐκ τῶν ἀγώνων γίνεσθαι φιλοῦσιν. ὧν ἡμᾶς ὀρέγεσθαι προσήκει, μήτε τῶν σωμάτων μήτε τῆς ψυχῆς μήτε τῶν ἄλλων ὧν ἔχομεν μηδενὸς φειδομένους. ἦν γὰρ κατορθώσωμεν καὶ τὴν πόλιν εἰς ταυτό καταστήσαι δυναθώμεν, ἐξ ὧν περ ἐκπέπτωκε, καὶ τῶν προγεγεννημένων μᾶλλον θαυμασθησόμεθα, καὶ τοῖς ἐπιγιγνομένοις οὐδεμίαν ὑπερβολὴν ἀνδραγαθίας ὑπολείψομεν, ἀλλὰ καὶ τοὺς βουλομένους εὐλογεῖν ἡμᾶς ἀπορεῖν ποιήσομεν, ὅτι τῶν πεπραγμένων ἡμῖν ἄξιον ἔροῦσιν. δεῖ δὲ μηδὲ τοῦτο λανθάνειν ὑμᾶς, ὅτι πάντες τῷ συλλόγῳ τούτῳ καὶ τοῖς γνωσθησομένοις ὑφ' ἡμῶν προσέχουσι τὸν νοῦν. ὥσπερ οὖν ἐν κοινῷ θεάτρῳ τῶν Ἑλλήνων διδοὺς ἔλεγχον ἕκαστος ὑμῶν τῆς αὐτοῦ φύσεως, οὕτω διακείσθω τὴν γνώμην.

¹³⁸ 07 Ἔστι δ' ἀπλοῦν τὸ καλῶς βουλευῆσθαι περὶ τούτων. ἦν μὲν γὰρ ἐθέλωμεν ἀποθνήσκειν ὑπὲρ τῶν δικαίων, οὐ μόνον εὐδοκιμήσομεν, ἀλλὰ καὶ τὸν ἐπίλοιπον χρόνον ἀσφαλῶς ἡμῖν ἐξέσται ζῆν· εἰ δὲ φοβησόμεθα τοὺς κινδύνους, εἰς πολλὰς ταραχὰς καταστήσομεν ἡμᾶς αὐτούς. Παρακαλέσαντες οὖν ἀλλήλους ἀποδώμεν τὰ τροφεία τῇ πατρίδι, καὶ μὴ περιδώμεν ὑβρισθεῖσαν τὴν Λακεδαιμόνα καὶ καταφρονηθεῖσαν, μηδὲ ψευδοῦναι ποιήσομεν τῶν ἐλπίδων τοὺς εὐνοὺς ἡμῖν ὄντας, μηδὲ

v. 1. λαμβανούσας Θς. 2. δυστυχήσασαι Θς. ἀνέλαβον αὐτάς Θς. 3. τῶν Ἑλλήνων add Γ. 5. ἔσσεσθαι πώποτε Θς. 105, 3. ἦν Γ: ἴαν Θς. κατορθώσωμεν Θ. 4. ταυτόν Θ. 6. θαυμασθησόμεθα Γ: ἰγκωμισθησόμεθα Θς. 7. καταλείψομεν Γ. 8. ἡμᾶς εὐλογεῖν Θς. ὅτι — ἄξιον Γ: τί — ἄξιως Θς. 106, 2. πάντας Θ. 3. προσέχουσι Θς. 107, 2. ἦν Γ: ἴαν Θς. μὲν om Θ. 4. φοβηθησόμεθα Θς. 108, 1. παρακαλέσαντας Θ.

- περὶ πλείονος φανῶμεν ποιούμενοι τὸ ζῆν τοῦ παρὰ
 109 πᾶσιν ἀνθρώποις εὐδοκμεῖν, ἐνθυμηθέντες ὅτι κάλλιόν
 ἐστὶν ἀντὶ θνητοῦ σώματος ἀθάνατον δόξαν ἀντικατα-
 λάξασθαι, καὶ ψυχῆς ἧς οὐχ ἔχομεν ὀλίγων ἐτῶν
 πρίασθαι τοιαύτην εὐκλειαν ἢ πάντα τὸν αἰῶνα τοῖς ἐξ
 ἡμῶν γενομένοις παραμενεῖ, πολὺ μᾶλλον ἢ μικροῦ
 χρόνου γλιχομένους μεγάλας αἰσχύναις ἡμᾶς αὐτοὺς
 110 περιβαλεῖν. Ἠγοῦμαι δ' οὕτως ἂν ὑμᾶς μάλιστα
 παροξυνθῆναι πρὸς τὸν πόλεμον, εἰ ταῖς διανοίαις ὥσπερ
 παρεσιῶτας ἴδοιτε τοὺς γονέας καὶ τοὺς παῖδας τοὺς
 ὑμετέρους αὐτῶν, τοὺς μὲν παρακελευομένους μὴ κα-
 ταισχῦναι τὸ τῆς Σπάρτης ὄνομα, μηδὲ τοὺς νόμους ἐν
 οἷς ἐπαιδευθῆμεν, μηδὲ τὰς μάχας τὰς ἐφ' αὐτῶν γε-
 νομένας, τοὺς δ' ἀπαιτοῦντας τὴν χώραν ἣν οἱ πρόγονοι
 κατέλιπον, καὶ τὴν δυναστείαν τὴν ἐν τοῖς Ἑλλησι, καὶ
 τὴν ἡγεμονίαν ἣν περ αὐτοὶ παρὰ τῶν πατέρων παρελά-
 βομεν· πρὸς οὓς οὐκ ἂν ἔχοιμεν εἰπεῖν ὡς οὐκ ἀμφο-
 τεροὶ δίκαια τυγχάνουσι λέγοντες.
- 111 Οὐκ οἶδ' ὅ τι δεῖ μακρολογεῖν, πλὴν τοσοῦτον, ὡς
 πλείστων τῆ πόλει ταύτῃ πολέμων καὶ κινδύνων γεγε-
 νημένων οὐδεπώποθ' οἱ πολέμιοι τρόπαιον ἡμῶν ἔστησαν
 ἡγουμένου βασιλέως ἐκ τῆς οἰκίας τῆς ἡμετέρας. ἐστὶ δὲ
 νοῦν ἐχόντων ἀνδρῶν, οἷσπερ ἂν ἐν ταῖς μάχαις ἡγεμόσι
 χρώμενοι κατορθῶσι, τούτοις καὶ περὶ τῶν μελλόντων
 κινδύνων συμβουλεύουσι μᾶλλον ἢ τοῖς ἄλλοις πείθεσθαι.

v. 1. ποιούμενοι τὸ ζῆν προδότηι φανῶμεν τοῦ Θς. 109, 3. ἧς
 οὐχ ἔχομεν Θ, ἣν οὐχ ἔχομεν Γ: ἧς οὐκ εὐπορήσομεν ζ. 4. τοσου-
 την Θ. 5. γενομένοις Θς. πολὺ μᾶλλον ἢ ΓΘ: πολὺ γὰρ μᾶλ-
 λον κρεῖττον μεγάλου καιροῦ τιμὴν ἀνταλλάξασθαι ἢ ζ. 6. γλιχο-
 μένους add Γ. 110, 1. ἂν ὑμᾶς οὕτω Θς. 4. αὐτῶν add Γ.
 6. ἐφ' ἑαυτῶν Θς. 8. καὶ τὴν δυναστείαν τὴν ΓΘ: ceteri καὶ
 δυναστείαν τῶν. 10. οὐκ] οὐδὲν Γ. 111, 1. ὡς] ὅτι Θ. 2. πλεί-
 στων τῆ πόλει ταύτῃ Γ: πολλῶν τῆ πόλει Θς. 5. οἷσπερ ἂν ἐν —
 κατορθῶσιν Γ: οἷσπερ ἐν — κατορθοῦσι Θς. 6. παρὰ Θ.

ΑΡΕΟΠΑΓΙΤΙΚΟΣ.

140 **Π**ολλοὺς ὑμῶν οἶμαι θαυμάζειν ἤντινά ποτε γνώ-
 μην ἔχων περὶ σωτηρίας τὴν πρόσοδον ἐποιησάμην, ὡσπερ
 τῆς πόλεως ἐν κινδύνοις οὔσης ἢ σφαλερῶς αὐτῇ τῶν
 πραγμάτων καθεστηκότων, ἀλλ' οὐ πλείους μὲν τριήρεις
 ἢ διακοσίας κεκτημένης, εἰρήνην δὲ καὶ τὰ περὶ τὴν χώ-
 ραν ἀγούσης, καὶ τῶν κατὰ θάλατταν ἀρχούσης, ἔτι δὲ
 συμμάχους ἐχούσης πολλοὺς μὲν τοὺς ἐτοιμῶς ἡμῖν,
 ἦν τι δέη, βοηθήσοντας, πολὺ δὲ πλείους τοὺς τὰς συντά-
 ξεις ὑποτελοῦντας καὶ τὸ προστατιτόμενον ποιοῦντας· ὧν
 ὑπαρχόντων ἡμᾶς μὲν ἂν τις φήσειεν εἰκὸς εἶναι θαρ-
 ρεῖν ὡς πόρρω τῶν κινδύνων ὄντας, τοῖς δ' ἐχθροῖς τοῖς
 ἡμετέροις προσήκειν δεδιέναι καὶ βουλεύεσθαι περὶ τῆς
 4 ζαυτῶν σωτηρίας. ὑμεῖς μὲν οὖν οἶδ' ὅτι τούτῳ χρώμενοι
 τῷ λογισμῷ καὶ τῆς ἐμῆς πρόσοδου καταφρονεῖτε, καὶ
 πᾶσαν ἐλπίζετε τὴν Ἑλλάδα ταύτῃ τῇ δυνάμει κατα-
 στήσειν· ἐγὼ δὲ δι' αὐτὰ ταῦτα τυγχάνω δεδιώς. ὄρω γάρ
 τῶν πόλεων τὰς ἄριστα πράττειν οἰομένας κάκιστα βου-
 λευομένας καὶ τὰς μάλιστα θαρρόουσας εἰς πλείστους
 4 κινδύνους καθισταμένας. αἴτιον δὲ τούτων ἐστίν, ὅτι τῶν
 ἀγαθῶν καὶ τῶν κακῶν οὐδὲν αὐτὸ καθ' αὐτὸ παραγί-
 γνεται τοῖς ἀνθρώποις, ἀλλὰ συντέτακται καὶ συνακο-
 λουθεῖ τοῖς μὲν πλούτοις καὶ ταῖς δυναστείαις ἄνοια καὶ
 41 μετὰ ταύτης ἀκολασία, ταῖς δ' ἐνδεείαις καὶ ταῖς ἴτα-
 5 πεινότησι σωφροσύνη καὶ μετριότης. ὥστε χαλεπὸν εἶ-
 ναι διαγνῶναι ποτέραν ἂν τις δέξαιτο τῶν μερίδων τούτων
 τοῖς παισὶ τοῖς αὐτοῦ καταλιπεῖν. ἴδοιμεν γάρ ἂν ἐκ
 μὲν τῆς φαυλοτέρας εἶναι δοκούσης ἐπὶ τὸ βέλτιον ὡς
 ἐπὶ τὸ πολὺ τὰς πράξεις ἐπιδιδούσας, ἐκ δὲ τῆς κρείτ-

Tit. ΑΡΕΟΠΑΓΙΤΙΚΟΣ Γ: Ἀρειοπαγιτικός ε. § 2, 2. ἐτοί-
 μως Γ: ceteri ἐτοιμοὺς. 5. ὑμᾶς ε. 7. τῆς αὐτῶν add Γ.
 3, 3. καταστήσειν Γ. 5. τὰ κάκιστα ε. 5, 1. καὶ πολλή με-
 τριότης Γ.

τονος φαινομένης ἐπὶ τὸ χεῖρον εἰθισμένης μεταπίπτειν. Ἐκαὶ τούτων ἐνεργεῖν ἔχω παραδείγματα πλεῖστα μὲν ἐν τῶν ἰδιωτικῶν πραγμάτων (πυκνοτάτας γὰρ ταῦτα λαμβάνει τὰς μεταβολὰς), οὐ μὴν ἀλλὰ μείζω γε καὶ φανερώτερα τοῖς ἀκούουσιν ἐκ τῶν ἡμῖν καὶ Λακεδαιμόνιοις συμβάντων. ἡμεῖς τε γὰρ ἀναστάτου μὲν τῆς πόλεως ὑπὸ τῶν βαρβάρων γεγενημένης διὰ τὸ δεδιέναι καὶ προσέχειν τὸν νοῦν τοῖς πράγμασιν ἐπρωτεύσαμεν τῶν Ἑλλήνων, ἐπειδὴ δ' ἀνυπερβλήτον ᾤήθημεν τὴν δύναμιν ἔχειν, παρὰ μικρὸν ἤλθομεν ἐξανδραποδισθῆναι. Λακεδαιμόνιοι τε τὸ μὲν παλαιὸν ἐκ φαύλων καὶ ταπεινῶν πόλεων ὄρμηθέντες διὰ τὸ σωφρόνως ζῆν καὶ στρατιωτικῶς κατέσχον Πελοπόννησον, μετὰ δὲ ταῦτα μείζον φρονήσαντες τοῦ δέοντος, καὶ λαβόντες καὶ τὴν κατὰ γῆν καὶ τὴν κατὰ θάλατταν ἀρχήν, εἰς τοὺς αὐτοὺς κινδύνους κατέστησαν ἡμῖν. ὅστις οὖν εἰδὼς τοσαύτας μεταβολὰς γεγενημένας καὶ τηλικαύτας δυνάμεις οὕτω παχέως ἀναιρεθείσας πιστεύει τοῖς παροῦσι, λίαν ἀνόητός ἐστιν, ἄλλως τε καὶ τῆς μὲν πόλεως ἡμῶν πολὺ καταδειότερον νῦν πραττούσης ἢ κατ' ἐκείνον τὸν χρόνον, τοῦ δὲ μίσους τοῦ τῶν Ἑλλήνων καὶ τῆς ἐχθρας τῆς πρὸς βασιλέα πάλιν ἀνακεκαινισμένης, ἧ τότε κατεπολέμησεν ἡμᾶς.

9 Ἀπορῶ δὲ πότερον ὑπολάβω μηδὲν μέλειν ὑμῖν τῶν κοινῶν πραγμάτων ἢ φροντίζειν μὲν αὐτῶν, εἰς τοῦτο δ' ἀναισθησίας ἤκειν ὥστε λανθάνειν ὑμᾶς εἰς ὅσην ταραχὴν ἢ πόλιν καθέστηκεν. εἰοίκατε γὰρ οὕτω διακειμένοις ἀνθρώποις, οἵτινες ἀπάσας μὲν τὰς πόλεις τὰς ἐπὶ Θοράκης ἀπολωλεκότες, πλείω δ' ἢ χίλια τάλαντα

6, 1. ἔχω Γ: ἔχειν vel ἔχει 5. 2. ἰδιωτικῶν] ἰδίω Γ. 3. οὐ μὴν ἀλλὰ μείζω γε Γ: μείζω δὲ 5. 6. γεγενημένης 5. 8. ἔχειν τὴν δύναμιν 5. 7, 2. φαύλων καὶ ταπεινῶν Γ: φαύλων τε καὶ μικρῶν 5. 4. μείζω 5. 6. θάλατταν Γ: ceteri θάλασσαν. ἡμῖν κινδύνους κατέστησαν 5. 8, 3. λίαν add Γ. 4. μὲν om Γ. 7. πρὸς τὸν βασιλέα 5. 9, 1. ὑμῖν om pr Γ. 2. ἢ om pr Γ. 4. ἢ πόλις ἡμῶν καθέστηκεν 5.

10. ματήν εἰς τοὺς ξένους ἀνηλωκότες, πρὸς δὲ τοὺς Ἕλλη-
 νας διαβεβλημένοι καὶ τῷ βαρβάρῳ πολέμιοι γεγονότες,
 11. ἔτι δὲ τοὺς μὲν Θηβαίων φίλους σώζειν ἠναγκασμένοι,
 12. αὐτοὺς δ' ἡμετέρους αὐτῶν ὀσμητάρχους ἀπολωλεκότες, ἐπὶ
 13. τοσαύταις πράξεσιν εὐαγγέλια μὲν δις ἤδη τεθύκαμεν,
 14. ἡδυνώτερον δὲ περὶ αὐτῶν ἐκκλησιάζομεν τῶν πάντα τὰ
 15. δίδοντα πραττόντων. Καὶ ταῦτ' εἰκότως καὶ ποιούμεν καὶ
 16. πάσχομεν· οὐδὲν γὰρ οἶόν τε γίνεσθαι κατὰ τρόπον
 17. τοῖς μὴ καλῶς περὶ ὅλης τῆς διοικήσεως βεβουλευμέ-
 18. νοις, ἀλλ' ἐὰν καὶ κατορθώσωσι περὶ τινος τῶν πρά-
 19. ξεων ἢ διὰ τύχην ἢ δι' ἀνδρὸς ἀρετὴν, μικρὸν διαλιπόν-
 20. τες πάλιν εἰς τὰς αὐτὰς ἀπορίας κατέστησαν. καὶ
 21. ταῦτα γνοίη τις ἂν ἐκ τῶν περὶ ἡμᾶς γεγενημένων
 22. ἀπάσης γὰρ τῆς Ἑλλάδος ὑπὸ τὴν πόλιν ἡμῶν ὑποπε-
 23. σούσης καὶ μετὰ τὴν Κόνωνος ναυμαχίαν καὶ μετὰ τὴν
 24. Τιμοθέου στρατηγίαν, οὐδένα χρόνον τὰς εὐτυχίας κατα-
 25. σχεῖν ἠδυνήθημεν, ἀλλὰ ταχέως διεσκαριφησάμεθα καὶ
 26. διελύσαμεν αὐτάς. πολιτείαν γὰρ τὴν ὀρθῶς ἂν τοῖς
 27. πράγμασι χρησαμένην οὐτ' ἔχομεν οὔτε καλῶς ζητού-
 28. ζμεν. καίτοι τὰς εὐπραγίας ἅπαντες ἴσμεν καὶ παρα-
 29. γινομένας καὶ παραμενούσας οὐ τοῖς τὰ τεῖχη κάλ-
 30. λιστα καὶ μέγιστα περιβεβλημένοις, οὐδὲ τοῖς μετὰ
 31. πλείστων ἀνθρώπων εἰς τὸν αὐτὸν τόπον συνηθροισμένοις,
 32. ἀλλὰ τοῖς ἄριστα καὶ σωφρονέστατα τὴν αὐτῶν πόλιν
 33. 4. διοικοῦσιν. ἔστι γὰρ ψυχὴ πόλεως οὐδὲν ἕτερον ἢ πολι-
 34. τεία, τοσαύτην ἔχουσα δύναμιν ὅσην περ ἐν σώματι
 35. φρόνησις. αὕτη γὰρ ἔστιν ἡ βουλευομένη περὶ ἀπάντων,
 36. καὶ τὰ μὲν ἀγαθὰ διαφυλάττουσα, τὰς δὲ συμφορὰς
 37. διαφεύγουσα. ταύτη καὶ τοὺς νόμους καὶ τοὺς ῥήτορας
 38. καὶ τοὺς ἰδιώτας ἀναγκαῖόν ἐστιν ὁμοιοῦσθαι, καὶ πράτ-

10, 1. ἀπνηλωκότες ε. 11, 3. τῆς διοικήσεως ὅλης ε. 4. τῶν
 πράξεων Γ: πράξις ε. 7. γινομένων ε. 12, 5. ἂν τοῖς πράγμα-
 σι χρησαμένην] πράγμασι χρησαμένην Γ: ἂν τοῖς πράγμασι χρησομέ-
 νην ε. 6. καλῶς Γ: λαβεῖν ε. 13, 2. τοῖς τεῖχη μέγιστα καὶ
 κάλλιστα ε. 4. ἠθροισμένοις ε. 5. πόλιν add Γ. 14, 1. ἔτε-
 ρον Γ: ἄλλο ε. 2. περ om Γ.

- 15 **Τ**ειν οὕτως ἐκάστους οἶαν περ ἂν ταύτην ἔχωσιν. ἥς ἡμεῖς διεφθαρμένης οὐδὲν φροντίζομεν, οὐδὲ σκοποῦμεν ὅπως ἐπανορθώσομεν αὐτήν· ἀλλ' ἐπὶ μὲν τῶν ἐργαστηρίων καθίζοντες κατηγοροῦμεν τῶν καθεστώτων, καὶ λέγομεν ὡς οὐδέποτε ἐν δημοκρατίᾳ κάκιον ἐπολιτεύθημεν, ἐν δὲ τοῖς πράγμασι καὶ ταῖς διανοίαις αἷς ἔχομεν μᾶλλον αὐτήν ἀγαπῶμεν τῆς ὑπὸ τῶν προγόνων καταλειφθείσης. ὑπὲρ ἧς ἐγὼ καὶ τοὺς λόγους μέλλω ποιεῖ-
- 143 **σ**θαι καὶ τὴν πρόσοδον ἀπεγραψάμην. "εὐρίσκω γὰρ ταύ-
- 16 **τ**ην μόνην ἂν γενομένην καὶ τῶν μελλόντων κινδύνων ἀποτροπὴν καὶ τῶν παρόντων κακῶν ἀπαλλαγὴν, ἣν ἐθελήσομεν ἐκείνην τὴν δημοκρατίαν ἀναλαβεῖν, ἣν Σόλων μὲν ὁ δημοτικώτατος γενόμενος ἐνομοθέτησε, Κλεισθένης δὲ ὁ τοὺς τυράννους ἐκβαλὼν καὶ τὸν δῆμον κα-
- 17 **τ**αγαγὼν πάλιν ἐξ ἀρχῆς κατέστησεν. ἥς οὐκ ἂν εὐροίμεν οὔτε δημοτικωτέραν οὔτε τῇ πόλει μᾶλλον συμφέρουσαν. τεκμήριον δὲ μέγιστον· οἱ μὲν γὰρ ἐκείνη χρώμενοι, πολλὰ καὶ καλὰ διαπραξάμενοι καὶ παρὰ πᾶσιν ἀνθρώποις εὐδοκίμησαντες, παρ' ἐκόντων τῶν Ἑλλήνων τὴν ἡγεμονίαν ἔλαβον, οἱ δὲ τῆς νῦν παρούσης ἐπιθυμήσαντες, ὑπὸ πάντων μισηθέντες καὶ πολλὰ καὶ δεινὰ παθόντες, μικρὸν ἀπέλιπον τοῦ μὴ ταῖς ἐσχάταις
- 18 **σ**υμφοραῖς περιπεσεῖν. καίτοι πῶς χρὴ ταύτην τὴν πολιτείαν ἐπαινεῖν ἢ στέργειν τὴν τοσοῦτων μὲν κακῶν αἰτίαν πρότερον γενομένην, νῦν δὲ καθ' ἕκαστον τὸν ἐνιαυτὸν ἐπὶ τὸ χεῖρον φερομένην; πῶς δ' οὐ χρὴ δεδιέναι μὴ τοσαύτης ἐπιδόσεως γιγνομένης τελευτῶντες εἰς τραχύτερα πράγματα τῶν τότε γενομένων ἐξοκείλωμεν;
- 19 **"**Ἴνα δὲ μὴ συλλήβδην μόνον ἀκηκοότες, ἀλλ' ἀκριβῶς εἰδότες ποιῆσθε καὶ τὴν αἴρεσιν καὶ τὴν κρίσιν αὐτῶν,

15, 1. ἂν om pr Γ. αὐτήν 5. 3. ἐπανορθώσομεν Γ. ἐργαστηρίων — καθεστώτων Γ: δικαστηρίων τῶν καθεστηκότων κατηγοροῦμεν 5. 8. τὸν λόγον 5. 16, 2. ἂν μόνην 5. 3. κακῶν] κινδύνων Γ. 17, 2. μᾶλλον τῇ πόλει 5. 4. πολλὰ καὶ Γ: πολλάκις 5. 18, 2. πρότερον αἰτίαν 5. 3. ἕκαστον μὲν τὸν ἐνιαυτὸν Γ: ἕκαστον ἐνιαυτὸν 5. 4. χεῖρον αἰεὶ φερομένην 5. 5. χρὴ Γ: δεῖ 5. 5. τοιαύτης Γ. 6. γιγνομένων Γ. 19, 2. κρίσιν περὶ αὐτῶν 5.

ὁμίτερον μὲν ἔργον ἐστὶ παρασχεῖν ὑμᾶς αὐτοὺς προσέ-
χοντας τὸν νοῦν τοῖς ὑπὲρ ἐμοῦ λεγομένοις, ἐγὼ δ' ὡς ἂν
δύναμαι συντομώτατα περὶ ἀμφοτέρων τούτων πειρά-
σομαι διελθεῖν πρὸς ὑμᾶς.

20 Οἱ γὰρ κατ' ἐκείνον τὸν χρόνον τὴν πόλιν διοικοῦντες
κατεστήσαντο πολιτείαν οὐκ ὀνόματι μὲν τῷ κοινοτάτῳ
καὶ πρασιτάτῳ προσαγορευομένην, ἐπὶ δὲ τῶν πράξεων οὐ
τοιαύτην τοῖς ἐντυγχάνουσι φαινομένην, οὐδ' ἢ τοῦτον
τὸν τρόπον ἐπαίδευε τοὺς πολίτας ὥσθ' ἠγείσθαι τὴν μὲν
ἠκολασίαν δημοκρατίαν, τὴν δὲ παρανομίαν ἐλευθερίαν,
τὴν δὲ παρρησίαν ἰσονομίαν, τὴν δ' ἐξουσίαν τοῦ ταῦτα
ποιεῖν εὐδαιμονίαν, ἀλλὰ μισοῦσα καὶ κολάζουσα τοὺς
21 τοιοῦτους βελτίους καὶ σωφρονεστεροὺς ἅπαντας τοὺς
44 πολίτας ἐποίησεν. μέγιστον δ' αὐτοῖς συνεβάλετο πρὸς
τὸ καλῶς οἰκεῖν τὴν πόλιν, ὅτι δυοῖν ἰσοτήτων ἠνομιζο-
μέναι εἶναι, καὶ τῆς μὲν ταῦτόν ἅπασιν ἀπονεμούσης
τῆς δὲ τὸ προσῆκον ἐκάστοις, οὐκ ἠγνόουν τὴν χρησι-
μωτέραν, ἀλλὰ τὴν μὲν τῶν αὐτῶν ἀξιούσαν τοὺς χρη-
στοὺς καὶ τοὺς πονηροὺς ἀπεδοκίμαζον ὡς οὐ δικαίαν
22 οὔσαν, τὴν δὲ κατὰ τὴν ἀξίαν ἕκαστον τιμῶσαν καὶ
κολάζουσαν προηροῦντο, καὶ διὰ ταύτης ᾤκουν τὴν πόλιν
οὐκ ἐξ ἀπάντων τὰς ἀρχὰς κληροῦντες, ἀλλὰ τοὺς βελ-
τίστους καὶ τοὺς ἰκανωτάτους ἐφ' ἕκαστον τῶν ἔργων
προκρίνοντες. τοιοῦτους γὰρ ἠλπίζον ἔσεσθαι καὶ τοὺς
23 ἄλλους, οἳοὶ περ ἂν ᾧσιν οἱ τῶν πραγμάτων ἐπιστα-
33 τούντες. ἔπειτα καὶ δημοτικωτέραν ἐνόμιζον εἶναι ταύ-
την τὴν κατάστασιν ἢ τὴν διὰ τοῦ λαγχάνειν γιγνο-
μένην· ἐν μὲν γὰρ τῇ κληρώσει τὴν τύχην βραβεύσειν,
καὶ πολλάκις λήψεσθαι τὰς ἀρχὰς τοὺς ὀλιγαρχίας

ν. 3. πειράσομαι περὶ ἀμφοτέρων τούτων ε. 20, 2. κοινοτάτῳ
καὶ πρασιτάτῳ] πρασιτάτῳ καὶ ὀνομαστοτάτῳ Γ. 4. οὐδὲ τὸν τρόπον
τοῦτον ἐπαίδεον ε. 8. ἀλλὰ καὶ μισοῦσα ε. 21, 2. ἰσοτήτων
πρ Γ. 4. δὲ πρὸς τὸ ε. ἠγνόουν τούτων τὴν ε. 6. τοὺς post
καὶ add Γ. 22, 1. τὴν add Γ. 5. πληροῦντες Γ. 23, 1. τῶν
τὴν εἶναι ε. 2. ἢ τὴν — γιγνομένην Γ: τῆς — γιγνομένης ε. 3. βρα-
βεύσειν ε.

ἐπιθυμοῦντας, ἐν δὲ τῷ προκρίνειν τοὺς ἐπιεικεστάτους
 τὸν δῆμον ἔσεσθαι κύριον ἐλέσθαι τοὺς ἀγαπῶντας μά-
 24 λιστα τὴν καθεστῶσαν πολιτείαν. Αἴτιον δ' ἦν τοῦ ταῦ-
 τα τοῖς πολλοῖς ἀρέσκειν καὶ μὴ περιμαχίτους εἶναι
 τὰς ἀρχάς, ὅτι μεμαθηκότες ἦσαν ἐργάζεσθαι καὶ φεί-
 δεσθαι, καὶ μὴ τῶν μὲν οἰκείων ἀμελεῖν τοῖς δ' ἄλλο-
 τριοῖς ἐπιβουλεύειν, μηδ' ἐκ τῶν δημοσίων τὰ σφέτερόν
 αὐτῶν διοικεῖν, ἀλλ' ἐκ τῶν ἐκάστοις ὑπαρχόντων, ὅποτε
 δεήσῃ, τοῖς κοινοῖς ἐπαρκεῖν, μηδ' ἀκριβέστερον εἰδέναι
 τὰς ἐκ τῶν ἀρχείων προσόδους ἢ τὰς ἐκ τῶν ἰδίων γι-
 25 γνομένας αὐτοῖς. οὕτω δ' ἀπειχόντο σφόδρα τῶν τῆς
 πόλεως, ὥστε χαλεπώτερον ἦν ἐν ἐκείνοις τοῖς χρόνοις εὐ-
 ρεῖν τοὺς βουλομένους ἄρχειν ἢ νῦν τοὺς μηδὲν δεομένους.
 οὐ γὰρ ἐμπορίαν ἀλλὰ λειτουργίαν ἐνόμιζον εἶναι τὴν τῶν
 κοινῶν ἐπιμελείαν, οὐδ' ἀπὸ τῆς πρώτης ἡμέρας ἐσκό-
 πουν ἐλθόντες εἴ τι λῆμμα παραλελοίπασιν οἱ πρότερον
 ἄρχοντες, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον εἴ τινος πράγματος κα-
 26 τημελήκασιν τῶν τέλος ἔχειν κατεπειγόντων. ὡς δὲ συν-
 τόμως εἰπεῖν, ἐκείνοι διεγνωκότες ἦσαν ὅτι δεῖ τὸν μὲν
 δῆμον ὥσπερ τύραννον καθιστάναι τὰς ἀρχάς καὶ κολά-
 145 ζεῖν τοὺς ἐξαμαρτάνοντας καὶ κρίνειν περὶ τῶν ἀμφισβη-
 τουμένων, τοὺς δὲ σχολὴν ἄγειν δυναμένους καὶ βίον
 ἰκανὸν κερτημένους ἐπιμελεῖσθαι τῶν κοινῶν ὥσπερ οἰ-
 27 κέτας, καὶ δικαίους μὲν γενομένους ἐπαιεῖσθαι καὶ
 στέργειν ταύτῃ τῇ τιμῇ, κακῶς δὲ διοικήσαντας μηδε-
 μιᾶς συγγνώμης τυγχάνειν ἀλλὰ ταῖς μεγίσταις ζη-
 μίαις περιπίπτειν. καίτοι πῶς ἂν τις εὖροι ταύτης
 βεβαιωτέραν ἢ δικαιοτέραν δημοκρατίαν, τῆς τοὺς μὲν
 δυνατωτάτους ἐπὶ τὰς πράξεις καθιστάσης, αὐτῶν δὲ
 τούτων τὸν δῆμον κύριον ποιούσης;

28 Τὸ μὲν οὖν σύνταγμα τῆς πολιτείας τοιοῦτον ἦν αὐ-
 τοῖς· ῥάδιον δ' ἐκ τούτων καταμαθεῖν ὡς καὶ τὰ καθ'

24, 3. μεμελετηκότες 5. 6. εἴποτε δεήσῃ Γ. 7. τοῖς Γ: καὶ
 τοῖς 5. 25, 1. σφόδρα add Γ. 6. ἐλθόντες add Γ. 26, 6. οἰ-
 κέτας Γ: οὐκιστάτων 5. 27, 2. ταύτην τὴν τιμὴν 5. 4. τις ταύ-
 της ἢ β. ἢ δ. δημοκρατίαν εὖροι 5. 28, 2. καταμανθάνειν 5. τὰ om Γ.

ἡμέραν ἐκάστην ὀρθῶς καὶ νομίμως πράττοντες διετέλεσαν. ἀνάγκη γὰρ τοῖς περὶ ὅλων τῶν πραγμάτων καλὰς τὰς ὑποθέσεις πεποιθημένοις καὶ τὰ μέρη τὸν αὐτὸν τρόπον ἔχειν ἐκείνοις.

9 Καὶ πρῶτον μὲν τὰ περὶ τοὺς θεοὺς (ἐντεῦθεν γὰρ ἄρχεσθαι δίκαιον) οὐκ ἀνωμάλως οὐδ' ἀτάκτως οὐτ' ἐθεράπευον οὐτ' ὠργιάζον· οὐδ' ὅποτε μὲν δόξειεν αὐτοῖς, τριακοσίους βούς ἐπεμπον, ὅποτε δὲ τύχοιεν, τὰς πατρίους θυσίας ἐξέλειπον· οὐδὲ τὰς μὲν ἐπιθέτους ἑορτάς, αἷς ἐστίασίς τις προσείη, μεγαλοπρεπῶς ἤγον, ἐν δὲ τοῖς ἀγχιωτάτοις τῶν ἱερῶν ἀπὸ μισθωμάτων ἔθνον· ἀλλ' ἐκεῖνο μόνον ἐτήρουν, ὅπως μηδὲν μῆτε τῶν πατρίων καταλύσουσι μῆτ' ἔξω τῶν νομιζομένων προσθήσουσιν. οὐ γὰρ ἐν ταῖς πολυτελείαις ἐνόμιζον εἶναι τὴν εὐσέβειαν, ἀλλ' ἐν τῷ μηδὲν κινεῖν ὧν αὐτοῖς οἱ πρόγονοι παρέδωκαν. καὶ γὰρ τοὶ καὶ τὰ παρὰ τῶν θεῶν οὐκ ἐμπλήκτως οὐδὲ παραχωδῶς αὐτοῖς συνέβαινεν, ἀλλ' εὐκαίρως καὶ πρὸς τὴν ἐργασίαν τῆς χώρας καὶ πρὸς τὴν συγκομιδὴν τῶν καρπῶν.

Παραπλησίως δὲ τοῖς εἰρημένοις καὶ τὰ πρὸς σφᾶς αὐτοὺς διώκουν. οὐ γὰρ μόνον περὶ τῶν κοινῶν ὡμονόουν, ἀλλὰ καὶ περὶ τὸν ἴδιον βίον τοσαύτην ἐποιοῦντο πρόνοιαν ἀλλήλων, ὅσην περὶ χρῆ τούς εὐ φρονούντας καὶ πατρίδος κοινωνοῦντας. "οἱ τε γὰρ πενέστεροι τῶν πολιτῶν τοσοῦτον ἀπέειχον τοῦ φθονεῖν τοῖς πλείω κεκτημένοις, ὥσθ' ὁμοίως ἐκήδοντο τῶν οἰκῶν τῶν μεγάλων ὥσπερ τῶν σφειτέρων αὐτῶν, ἡγούμενοι τὴν ἐκείνων εὐδαιμονίαν αὐτοῖς εὐπορίαν ὑπάρχειν· οἱ τε τὰς οὐσίας ἔχοντες οὐχ ὅπως ὑπερεώρων τοὺς καταδειότερον πράττοντας, ἀλλ' ὑπολαμβάνοντες αἰσχύνῃν αὐτοῖς εἶναι τὴν τῶν πολιτῶν ἀπορίαν ἐπήμυνον ταῖς ἐνδεΐαις, τοῖς μὲν γεωργίας ἐπιμετρίαις μισθώσεσι παραδιδόντες, τοὺς δὲ κατ' ἐμπορίαν

v. 8. καὶ κατὰ τὰ ε.

8. ὅποτε Γ: ἔπειτα ε.

δ. κινεῖν] ποιεῖν Γ.

29, 2. δίκαιον Γ: δίκαιόν μοι δοκεῖ ε.

6. ἐστίασις Γ.

30, 2. καταλύσουσι Γ.

6. τριγάρτοι ε.

31, 1. προσεργημένοις ε.

ἐπιέμποντες, τοῖς δ' εἰς τὰς ἄλλας ἐργασίας ἀφορμὴν
 33 παρέχοντες. οὐ γὰρ ἐδεδίεσαν μὴ δυοῖν θάτερον πάθειεν,
 ἢ πάντων στερηθεῖεν, ἢ πολλὰ πράγματα σχόντες μέρος
 τι κομίσαιτο τῶν προεθέντων· ἀλλ' ὁμοίως ἐθάξουσιν περὶ
 τῶν ἔξω δεδομένων ὡσπερ περὶ τῶν ἔνδον κειμένων.
 ἐώρων γὰρ τοὺς περὶ τῶν συμβολαίων κρινοντας οὐ ταῖς
 ἐπιεικείαις χρωμένους, ἀλλὰ τοῖς νόμοις πειδομένους,
 34 οὐδ' ἐν τοῖς τῶν ἄλλων ἀγῶσιν αὐτοῖς ἀδικεῖν ἐξουσίαν
 παρασκευάζοντας, ἀλλὰ μᾶλλον ὀργιζομένους τοῖς ἀπο-
 στεροῦσιν αὐτῶν τῶν ἀδικουμένων, καὶ νομίζοντας διὰ
 τοὺς ἄπιστα τὰ συμβόλαια ποιοῦντας μείζω βλάπτε-
 σθαι τοὺς πένητας τῶν πολλὰ κεκτημένων· τοὺς μὲν
 γὰρ, ἢν παύσωνται προϊέμενοι, μικρῶν προσόδων ἀπο-
 στερηθήσονται, τοὺς δ', ἢν ἀπορήσωσι τῶν ἐπαρκούντων,
 35 εἰς τὴν ἰσχάτην ἔνδειαν καταστήσονται. καὶ γὰρ τοὶ
 διὰ τὴν γνώμην ταύτην οὐδεὶς οὐτ' ἀπεκρύπτετο τὴν οὐ-
 σίαν οὐτ' ὄκει συμβάλλειν, ἀλλ' ἡδῖον ἐώρων τοὺς
 δανειζομένους ἢ τοὺς ἀποδιδόντας. ἀμφοτέρω γὰρ αὐτοῖς
 συνέβαιεν, ἄπερ ἂν βουληθεῖεν ἄνθρωποι νοῦν ἔχοντες·
 ἅμα γὰρ τοὺς τε πολίτας ὠφέλουν καὶ τὰ σφέτερόν αὐ-
 τῶν ἐνεργὰ καθίστασαν. κεφάλαιον δὲ τοῦ καλῶς ἀλ-
 λήλοις ὀμιλεῖν· αἱ μὲν γὰρ κτήσεις ἀσφαλεῖς ἦσαν,
 οἷσπερ κατὰ τὸ δίκαιον ὑπῆρχον, αἱ δὲ χρήσεις κοιναὶ
 πᾶσι τοῖς δεομένοις τῶν πολιτῶν.

36 Ἴσως ἂν οὖν τις ἐπιτιμήσειεν τοῖς εἰρημένοις, ὅτι τὰς
 μὲν πράξεις ἐπαινῶ τὰς ἐν ἐκείνοις τοῖς χρόνοις γεγενη-
 147 μένας, τὰς δ' αἰτίας ἡ οὐ φράζω, δι' ἧς οὕτω καλῶς
 καὶ τὰ πρὸς σφᾶς αὐτοὺς εἶχον καὶ τὴν πόλιν διώκουν.
 ἐγὼ δ' οἶμαι μὲν εἰρημέναι τι καὶ τοιοῦτον, οὐ μὴν ἀλλ'

33, 1. οὐ Γ: οὐδὲ 5. 3. προεθέντων] ἐθέντων (supra posita
 re προ) Γ: πρόσθεν ὄντων 5. 4. δεδομένων 5. ἔνδον] οἶκοι Γ.
 ἀποκειμένων 5. 5. συμβολαίων Γ: τοιοῦτων 5. 6. καταχρω-
 μένους 5. 34, 6. προϊέμενοι Γ: προσποιούμενοι 5. ἀποστερησε-
 σθαι 5. 7. ἢν Γ: ἂν 5. 35, 1. κατασταθήσασθαι 5. 2. τὴν
 γνώμην ταύτην οὐδεὶς Γ: ταύτην τὴν γνώμην 5. 3. συμβάλλειν οὐ-
 δεῖς, ἀλλ' 5. 7. ἐνεργῶ] ἔργα pr Γ. 9. χρήσεις ἐπίσης κοιναὶ 5.
 36, 1. τινὲς ἐπιτιμήσειαν 5. 2. γιγνομένας Γ. 4. τὰ add Γ.

ἔτι πλείω καὶ σαφέστερον πειράσομαι διαλεχθῆναι περὶ αὐτῶν.

37 Ἐκεῖνοι γὰρ οὐκ ἐν μὲν ταῖς παιδείαις πολλοὺς τοὺς ἐπιστατοῦντας εἶχον, ἐπειδὴ δ' εἰς ἄνδρας δοκιμασθεῖεν, ἐξῆν αὐτοῖς ποιεῖν ὅ τι βουλευθεῖεν, ἀλλ' ἐν αὐταῖς ταῖς ἀκμαῖς πλείονος ἐπιμελείας ἐτύγχανον ἢ παῖδες ὄντες. οὕτω γὰρ ἡμῶν οἱ πρόγονοι σφόδρα περὶ τὴν σωφροσύνην ἐσπούδαζον, ὥστε τὴν ἐξ Ἀρείου πάγου βουλήν ἐπέστησαν ἐπιμελεῖσθαι τῆς εὐκοσμίας, ἧς οὐχ οἶόν τ' ἦν μετασχεῖν πλὴν τοῖς καλῶς γεγονόσι καὶ πολλὴν ἀρετὴν ἐν τῷ βίῳ καὶ σωφροσύνην ἐνδεδειγμένοις, ὥστ' εἰκότως

38 αὐτὴν διενεγκεῖν τῶν ἐν τοῖς Ἑλλησι συνεδρίων. Σημείοις δ' ἂν τις χρῆσαιτο περὶ τῶν τότε καθεστῶτων καὶ τοῖς ἐν τῷ παρόντι γιγνομένοις· ἔτι γὰρ καὶ νῦν ἀπάντων τῶν περὶ τὴν αἴρεσιν καὶ τὴν δοκιμασίαν κατημελημένων ἴδοιμεν ἂν τοὺς ἐν τοῖς ἄλλοις πράγμασιν οὐκ ἀνεκτοὺς ὄντας, ἐπειδὴν εἰς Ἀρείον πάγον ἀναβῶσιν, ὀκνοῦντας τῇ φύσει χρῆσθαι καὶ μᾶλλον τοῖς ἐκεῖ νομίμοις ἢ ταῖς αὐτῶν κακίαις ἐμμένοντας. τοσοῦτον φόβον ἐκεῖνοι τοῖς πονηροῖς ἐνεργάσαντο, καὶ τοιοῦτο μνημεῖον ἐν τῷ τόπῳ τῆς αὐτῶν ἀρετῆς καὶ σωφροσύνης ἐγκατέλιπον.

39 Τὴν δὲ τοιαύτην, ὅσπερ εἶπον, κυρίαν ἐποίησαν τῆς εὐταξίας ἐπιμελεῖσθαι, ἣ τοὺς μὲν οἰομένους ἐνταῦθα βελτίστους ἄνδρας γίγνεσθαι, παρ' οἷς οἱ νόμοι μετὰ πλείστης ἀκριβείας κείμενοι τυγχάνουσιν, ἀγροεῖν ἐνόμιζεν· οὐδὲν γὰρ ἂν κωλύειν ὁμοίους ἅπαντας εἶναι τοὺς Ἑλληνας ἐνεκὰ γε τοῦ ἱερίου εἶναι τὰ γράμματα λαβεῖν παρ' ἀλλήλων. ἀλλὰ γὰρ οὐκ ἐκ τούτων τὴν ἐπίδοσιν εἶναι τῆς ἀρετῆς, ἀλλ' ἐκ τῶν καθ' ἐκείστην τὴν

37, 5. αὐταῖς] ταῖς Γ. 4. πλείονος 5. 5. ἡμῶν οἱ πρόγονοι ἀπόδοσι Γ: οἱ πρόγονοι ἡμῶν 5. 9. καὶ σωφροσύνην ἐν τῷ βίῳ 5. ὥστε τὴν ἐξ αὐτῆν εἰκότως 5. 38, 3. γὰρ] δε Γ. 4. δοκιμασίαν ταύτην κατημελημένων 5. 8. ἐνεργάσαντο — ἐνεργάσαντο 5. τοσοῦτον — ὡσαύτως 5. 39, 1. ἐπιμελεῖσθαι τῆς εὐταξίας 5. 2. ἣ — ἐνόμιζεν Γ: αὐτῶν ἐνόμιζον 5. 5. ἀν add Γ. 40, 1. τοιοῦτων 5. 2. τὴν add Γ.

ἡμέραν ἐπιτηδευμάτων· τοὺς γὰρ πολλοὺς ὁμοίους τοῖς
 ἤθεσιν ἀποβαίνειν, ἐν οἷς ἂν ἕκαστοι παιδευθῶσιν, ἐπεὶ
 τὰ γε πλήθη καὶ τὰς ἀκριβείας τῶν νόμων σημείον εἶναι
 148 τοῦ κακῶς οἰκεῖσθαι τὴν πόλιν ταύτην· ἔμφράγματα
 γὰρ αὐτοὺς ποιουμένους τῶν ἀμαρτημάτων πολλοὺς τί-
 41 θεσθαι τοὺς νόμους ἀναγκάζεσθαι, δεῖν δὲ τοὺς ὀρθῶς
 πολιτενομένους οὐ τὰς στοὰς ἐμπιπλάναι γραμμάτων,
 ἀλλ' ἐν ταῖς ψυχαῖς ἔχειν τὸ δίκαιον· οὐ γὰρ τοῖς ψη-
 φίσμασιν ἀλλὰ τοῖς ἤθεσι καλῶς οἰκεῖσθαι τὰς πόλεις,
 καὶ τοὺς μὲν κακῶς τετραμμένους καὶ τοὺς ἀκριβῶς τῶν
 νόμων ἀναγεγραμμένους τολμήσειν παραβαίνειν, τοὺς δὲ
 καλῶς πεπαιδευμένους καὶ τοῖς ἀπλῶς κειμένοις ἐθελή-
 42 σαι ἐμμένειν. Ταῦτα διανοηθέντες οὐ τοῦτο πρῶτον
 ἐσκόπουν, δι' ὧν κολάσουσι τοὺς ἀκοσμοῦντας, ἀλλ' ἐξ
 ὧν παρασκευάσουσι μηδὲν αὐτοὺς ἄξιον ζημίας [βουλή-
 σεσθαι] ἐξαμαρτάνειν· ἡγοῦντο γὰρ τοῦτο μὲν αὐτῶν
 ἔργον εἶναι, τὸ δὲ περὶ τὰς τιμωρίας σπουδάζειν τοῖς
 ἐχθροῖς προσήκειν.

43 Ἀπάντων μὲν οὖν ἐφρόντιζον τῶν πολιτῶν, μάλιστα
 δὲ τῶν νεωτέρων, ἐφ' ὧν γὰρ τοὺς τηλικούτους ταραχωδέ-
 στατα διακειμένους καὶ πλείστων γέμοντας ἐπιθυμιῶν,
 καὶ τὰς ψυχὰς αὐτῶν μάλιστα παιδευθῆναι δεομένας
 ἐπιθυμίαις καλῶν ἐπιτηδευμάτων καὶ πόνοις ἡδονὰς
 ἔχουσιν· ἐν μόνοις γὰρ ἂν τούτοις ἐμμεῖναι τοὺς ἐλευ-
 θέρως τετραμμένους καὶ μεγαλοφροεῖν εἰδισμένους.
 44 ἄπαντας μὲν οὖν ἐπὶ τὰς αὐτὰς ἀγειν διατριβὰς οὐχ
 οἷόν τ' ἦν, ἀνωμάλως τὰ περὶ τὸν βίον ἔχοντας· ὡς δὲ
 πρὸς τὴν εὐσίαν ἤρμοττεν, οὕτως ἕκάστοις προσέταττον.

v. 1, ταῖς ἤθεσιν ἀποβαίνειν ὁμοίους ἀνάγκη γ. 4. ταύτην Γ·
 αὐτήν γ. 41, 1, δεῖν — ὀρθῶς Γ· ceteri δὲ — εἰδ. 4. καλῶς Γ·
 ἀσφαλῶς γ. 7. παιδευομένου Γ. ἀπλῶς Γ· καλῶς γ. ἐθελήσειν
 Γ· ceteri θελήσειν. 42, 1, ταῦτα δὲ διανοηθέντες γ. 3. ἂν ἂν
 κατασκευάσωσι γ. ἄξιον ζημίας βουλήσεσθαι] ἄξιον ζημίας Γ.
 4. ἀμαρτάνειν γ. 43, 1, μάλιστα παιδευθῆναι Γ, prima et se-
 cunda verbi syllabis correctis, cum haec mas fuisset, illa aut lu
 aut δαι παιδευθῆναι μάλιστα γ. 3. ἐπιθυμίας Γ· ἐν ἐπιθυμίαις γ.
 sed aptius videtur ἐπιμελείαις, 6. ἐμμένειν γ.

τοὺς μὲν γὰρ ὑποδεέστερον πράττοντας ἐπὶ τὰς γεω-
 ρίας καὶ τὰς ἐμπορίας ἔτρεπον, εἰδότες τὰς μὲν ἀπο-
 ρίας διὰ τὰς ἀργίας γιγνομένας, τὰς δὲ κακουργίας
 45 διὰ τὰς ἀπορίας· ἀναιρῶντες οὖν τὴν ἀρχὴν τῶν κακῶν
 ἀπαλλάξιν ᾤοντο καὶ τῶν ἄλλων ἀμαρτημάτων τῶν
 μετ' ἐκείνην γιγνομένων. τοὺς δὲ βίον ἱκανὸν κεντημέ-
 νους περὶ τὴν ἱππικὴν καὶ τὰ γυμνάσια καὶ τὰ κνη-
 γείσια καὶ τὴν φιλοσοφίαν ἠνάγκασαν διατρίβειν, ὀρῶν-
 τες ἐκ τούτων τοὺς μὲν διαφέροντας γιγνομένους, τοὺς
 46 δὲ τῶν πλείστων κακῶν ἀπεχομένους. Καὶ ταῦτα νομο-
 149 θετήσαντες οὐδὲ τὸν λοιπὸν χρόνον ὀλιγώρουν, ἄλλὰ διε-
 λόμενοι τὴν μὲν πόλιν κατὰ κώμας τὴν δὲ χώραν κατὰ
 δήμους ἐθεώρουν τὸν βίον τὸν ἐκάστου, καὶ τοὺς ἀκο-
 σμοῦντας ἀνήγον εἰς τὴν βουλήν. ἡ δὲ τοὺς μὲν ἐνουθέ-
 τει, τοῖς δ' ἠπειλεί, τοὺς δ' ὡς προσῆκεν ἐκόλαζεν. ἠπί-
 σταντο γὰρ ὅτι δύο τρόποι τυγχάνουσι ὄντες οἱ καὶ προ-
 τρέποντες ἐπὶ τὰς ἀδικίας καὶ παύοντες τῶν πονηριῶν·
 47 παρ' οἷς μὲν γὰρ μήτε φυλακὴ μήτε ζημία τῶν τοιού-
 των καθέστηκε μήθ' αἱ κρίσεις ἀκριβεῖς εἰσὶ, παρὰ τού-
 τοις μὲν διαφθείρεσθαι καὶ τὰς ἐπιεικεῖς τῶν φύσεων,
 ὅπου δὲ μήτε λαθεῖν τοῖς ἀδικοῦσι ῥᾶδιόν ἐστι μήτε φα-
 νεροῖς γενομένοις συγγνώμης τυχεῖν, ἐνταῦθα δ' ἔξιτήλους
 γίνεσθαι τὰς κακοηθείας. ἄπερ ἐκείνοι γιγνώσκοντες
 48 ἀμφοτέροις κατεῖχον τοὺς πολίτας, καὶ ταῖς τιμωρίας
 καὶ ταῖς ἐπιμελείαις· τοσοῦτου γὰρ ἔδειον αὐτοὺς λαν-
 θάνειν οἱ κακὸν τι δεδρακότες, ὥστε καὶ τοὺς ἐπιδόξους
 ἀμαρτήσεσθαι τι προχθάνοντο. Τοιγαροῦν οὖν ἐν τοῖς
 σκιραφείοις οἱ νεώτεροι διέτριβον, οὐδ' ἐν ταῖς αὐλητρι-
 σιν, οὐδ' ἐν τοῖς τοιούτοις συλλόγοις ἐν οἷς νῦν διημερεύ-
 ουσιν· ἀλλ' ἐν τοῖς ἐπιτηδεύμασιν ἔμενον ἐν οἷς ἐτάχθη-

v. 2. μὲν ἀπορίας] ἀπορίας μὲν Γ. 45, 3. ἐκείνων ζ. 4. περὶ
 τὴν Γ: περὶ τε ζ. 46, 1. ἀποσοχομένους ζ. ταῦτ' οὐ νομοθετή-
 ουντες τὸν ζ. 5. εἰς τὴν βουλήν ἤγον ζ. 47, 1. ζημία] μία pr Γ.
 7. ἀμφοτέροις Γ: ceteri ἀμφοτέρους vel ἀμφοτέρως. 8. τοσοῦ-
 τον Γ. ἔδειονιο ζ. 48, 1. τι add Γ. 2. σκιραφείοις Γ; σκιρα-
 φείοις ζ: σκντορράφείοις corr Γ.

σαν, θαυμάζοντες καὶ ζηλοῦντες τοὺς ἐν τούτοις πρω-
τεύοντας. οὕτω δ' ἔφευγον τὴν ἀγοράν, ὥστ' εἰ καὶ ποτε
διελθεῖν ἀναγκασθεῖεν, μετὰ πολλῆς αἰδοῦς καὶ σωφρο-
49 σῆνης ἐφαίνοντο τοῦτο ποιοῦντες. ἀντειπεῖν δὲ τοῖς πρε-
σβυτέροις ἢ λοιδορήσασθαι δεινότερον ἐνόμιζον ἢ νῦν περὶ
τοὺς γονέας ἔξαμαρτεῖν. ἐν καπηλείῳ δὲ φαγεῖν ἢ πιεῖν
οὐδεὶς οὐδ' ἂν οἰκίτης ἐπιεικῆς ἐτόλμησεν· σεμνύνεσθαι
γὰρ ἐμελέτων, ἀλλ' οὐ βωμολοχεύεσθαι. καὶ τοὺς εὐ-
τραπέλους δὲ καὶ τοὺς σκώπτειν δυναμένους, οὓς νῦν εὐ-
φρεῖς προσαγορεύουσιν, ἐκεῖνοι δυστυχεῖς ἐνόμιζον.

50 Καὶ μηδεὶς οἰέσθω με δυσκόλως διακεῖσθαι πρὸς τοὺς
ταύτην ἔχοντας τὴν ἡλικίαν. οὕτε γὰρ ἠγοῦμαι τούτους
αἰτίους εἶναι τῶν γιγνομένων, σύνοιδά τε τοῖς πλείστοις
αὐτῶν ἤμιστα χαίρουσι ταύτῃ τῇ καταστάσει, δι' ἣν ἔξε-
στιν αὐτοῖς ἐν ταῖς ἀκολασίαις ταύταις διατρίβειν· ὥστ'
150 οὐκ ἂν εἰκότως τούτοις ἐπιτιμώην, "ἀλλὰ πολὺ δικαιο-
51 τερον τοῖς ὀλίγοις πρὸ ἡμῶν τὴν πόλιν διοικήσασιν. ἐκεῖνοι
γὰρ ἦσαν οἱ προτρέψαντες ἐπὶ ταύτας τὰς ὀλιγορίας
καὶ καταλύσαντες τὴν τῆς βουλῆς δύναμιν. ἥς ἐπιστα-
τούσης οὐ δικῶν οὐδ' ἐγκλημάτων οὐδ' εἰσφορῶν οὐδὲ
πενίας οὐδὲ πολέμων ἢ πόλις ἔγεμεν, ἀλλὰ καὶ πρὸς
ἀλλήλους ἡσυχίαν εἶχον καὶ πρὸς τοὺς ἄλλους ἅπαν-
τας εἰρήνην ἦγον. παρεῖχον γὰρ σφᾶς αὐτοῖς τοῖς μὲν
52 Ἑλλησι πιστούς, τοῖς δὲ βαρβάρους φοβερούς· τοὺς μὲν
γὰρ σεσωκότες ἦσαν, παρὰ δὲ τῶν δίκην τηλικαύτην εἰ-
ληφότες, ὥστ' ἀγαπᾶν ἐκείνους εἰ μηδὲν ἔτι κακὸν πά-
σχοιεν. τοιγάρτοι διὰ ταῦτα μετὰ τοσαύτης ἀσφαλείας
διῆγον, ὥστε καλλίους εἶναι καὶ πολυτελεστέρας τὰς οἰ-
κήσεις καὶ τὰς κατασκευὰς τὰς ἐπὶ τῶν ἀγρῶν ἢ τὰς

v. 1. ζηλοῦντες Γ cum Valckenario (ad E. Hippolyt. p. 177. b),
in vito Lobeckio (ad S. Aiac. p. 295.): ὁμιλοῦντες ε. 49, 2. ἐνό-
μιζον εἶναι ἢ — ἔξαμαρτάνειν ε. 5. γὰρ ἐμελέτων ἀλλ' Γ: δὲ ἐμε-
λέτων καὶ ε. 6. τοὺς ante σκώπτειν add Γ. 50, 6. ἐπιτιμώμεν ε.
παλὺ ἂν δικαιότερον ε. 51, 2. οἱ τὴν ἀρχὴν προτρέψαντες ε.
4. δικῶν] δικαίων Γ. 6. ἡσυχίαν — ἄλλους omi pr Γ. 52, 6. ἐπι-
σκευὰς ε.

ἐντὸς τείχους, καὶ πολλοὺς τῶν πολιτῶν μὴδ' εἰς τὰς
 ἑορτὰς εἰς ἄστυ καταβαίνειν, ἀλλ' αἰρεῖσθαι μένειν ἐπὶ
 53 τοῖς ἰδίοις ἀγαθοῖς μᾶλλον ἢ τῶν κοινῶν ἀπολαύειν. οὐδὲ
 γὰρ τὰ περὶ τὰς θεωρίας, ὧν ἕνεκ' ἂν τις ἦλθεν, ἀσελ-
 γῶς οὐδ' ὑπερηφάνως ἀλλὰ νουνεχόντως ἐποιοῦν. οὐ γὰρ
 ἐκ τῶν πομπῶν οὐδ' ἐκ τῶν περὶ τὰς χορηγίας φιλονει-
 κῶν οὐδ' ἐκ τῶν τοιούτων ἀλαζονειῶν τὴν εὐδαιμονίαν
 ἰδοχίμαζον, ἀλλ' ἐκ τοῦ σωφρόνως οἰκεῖν καὶ τοῦ βίου
 τοῦ καθ' ἡμέραν καὶ τοῦ μηδένα τῶν πολιτῶν ἀπορεῖν
 τῶν ἐπιτηδείων. ἐξ ὧν περ χρῆ κρίνειν τοὺς ὡς ἀληθῶς
 54 εὐπράττοντας καὶ μὴ φορτικῶς πολιτευομένους· ἐπεὶ
 νῦν γε τίς οὐκ ἂν ἐπὶ τοῖς γιγνομένοις τῶν εὐφρονούντων
 ἀλγήσειεν, ὅταν ἴδῃ πολλοὺς τῶν πολιτῶν αὐτοὺς μὲν
 περὶ τῶν ἀναγκαίων, εἴθ' ἔξουσιν εἴτε μὴ, πρὸ τῶν δικα-
 στηρίων κληρουμένους, τῶν δ' Ἑλλήνων τοὺς ἐλαύνειν τὰς
 ναῦς βουλομένους τρέφειν ἀξιούντας, καὶ χορεύοντας μὲν
 ἐν χρυσοῖς ἱματίοις, χειμάζοντας δ' ἐν τοιούτοις ἐν οἷς
 οὐ βούλομαι λέγειν, καὶ τοιαύτας ἄλλας ἐναντιώσεις
 περὶ τὴν διοίκησιν γιγνομένας, αἱ μεγάλην αἰσχύνην
 55 τῇ πόλει ποιοῦσιν. Ὡν οὐδὲν ἦν ἐπ' ἐκείνης τῆς βου-
 λῆς· ἀπήλλαξε γὰρ τοὺς μὲν πένητας τῶν ἀποριῶν ταῖς
 56 ἐργασίαις καὶ ταῖς παρὰ τῶν ἔχόντων ὠφελίαις, τοὺς
 δὲ νεωτέρους τῶν ἀκολασιῶν τοῖς ἐπιτηδεύμασι καὶ ταῖς
 αὐτῶν ἐπιμελείαις, τοὺς δὲ πολιτευομένους τῶν πλεον-
 εξιῶν ταῖς τιμωρίαις καὶ τῷ μὴ λανθάνειν τοὺς ἀδι-
 κοῦντας, τοὺς δὲ πρεσβυτέρους τῶν ἀθυμιῶν ταῖς τιμαῖς
 ταῖς πολιτικαῖς καὶ ταῖς παρὰ τῶν νεωτέρων θεραπείαις.
 καίτοι πῶς ἂν γένοιτο ταύτης πλείονος ἀξία πολιτεία,
 τῆς οὕτω καλῶς ἀπάντων τῶν πραγμάτων ἐπιμεληθείσης;

56 Περὶ μὲν οὖν τῶν ποτὲ καθεστῶτων, τὰ μὲν πλεί-
 οστα διεληλύθαμεν· ὅσα δὲ παραλειπίπαμεν, ἐκ τῶν εἰ-

53, 2. ἕνεκ' ἂν τις Γ': ceteri ἕνεκά τις. 8. ὡς ομη Γ. 54, 3. πολ-
 λούς Γ': τινάς ε. 7. τοιούτοις Γ': τούτοις ε. 9. τὴν τοιαύτην
 διοίκησιν ε. 55, 1. περιποιούσι τῇ πόλει ε. 5. ἐργασίαις Γ':
 ceteri ἐργασίαις. ὠφελείαις ε. 7. ἀθυμιῶν ε. 56, 1. Περὶ Γ':
 καὶ περὶ ε. ποτὲ Γ': τότε ε.

ρημέων, ὅτι κἀκεῖνα τὸν αὐτὸν τρόπον εἶχε τούτοις, ῥά-
 διὸν ἔστι καταμαθεῖν. ἤδη δέ τινες ἀκούσαντές μου ταῦ-
 τα διεξιόντος ἐπήνεσαν μὲν ὡς οἶόν τε μάλιστα, καὶ
 τοὺς προγόνους ἐμακάρισαν ὅτι τὸν τρόπον τοῦτον τὴν πό-
 57 λιν διώκουν, οὐ μὴν ὑμᾶς γε ᾤοντο πεισθήσεσθαι χρῆ-
 σθαι τούτοις, ἀλλ' αἰρήσεσθαι διὰ τὴν συνήθειαν ἐν τοῖς
 καθεστηκόσι πράγμασι κακοπαθεῖν μᾶλλον ἢ μετὰ πο-
 λιτείας ἀκριβεστέρας ἄμεινον τὸν βίον διάγειν. εἶναι δ'
 ἔφασαν ἔμοι καὶ κίνδυνον, μὴ τὰ βέλτιστα συμβου-
 λεύων μισόδημος εἶναι δόξω καὶ τὴν πόλιν ζητεῖν εἰς ὀλι-
 58 γαρχίαν ἐμβαλεῖν. Ἐγὼ δ' εἰ μὲν περὶ πραγμάτων
 ἀγνοουμένων καὶ μὴ κοινῶν τοὺς λόγους ἐποιούμην, καὶ
 περὶ τούτων ἐκέλευον ὑμᾶς ἐλέσθαι συνέδρους ἢ συγγρα-
 φέας, δι' ὧν ὁ δῆμος κατελύθη τὸ πρότερον, εἰκότως ἂν
 εἶχον ταύτην τὴν αἰτίαν· νῦν δ' οὐδὲν εἴρηκα τοιοῦτον,
 ἀλλὰ διείλεγμαί περὶ διοικήσεως οὐκ ἀποκεκρυμμένης
 59 ἀλλὰ πᾶσι φανεράς, ἣν πάντες ἴστε καὶ πατρίαν ἡμῖν
 οὔσαν καὶ πλείστον ἀγαθῶν καὶ τῇ πόλει καὶ τοῖς ἄλ-
 λοις Ἑλλήσιν αἰτίαν γεγενημένην, πρὸς δὲ τούτοις ὑπὸ
 τοιούτων ἀνδρῶν νομοθετηθεῖσαν καὶ κατασταθεῖσαν, οὓς
 οὐδεὶς ὅστις οὐκ ἂν ὁμολογήσειε δημοτικωτάτους γεγενῆ-
 σθαι [τῶν πολιτῶν]. ὥστε πάντων ἂν μοι συμβαίη
 δεινότατον, εἰ τοιαύτην πολιτείαν εἰσηγούμενος νεωτέρων
 60 δόξαιμι πραγμάτων ἐπιθυμεῖν. ἔπειτα κἀκεῖθεν ῥάδιον
 γνῶναι τὴν ἐμὴν διάνοιαν· ἐν γὰρ τοῖς πλείστοις τῶν
 152 λόγων τῶν εἰρημένων ὑπ' ἐμοῦ φανήσομαι ταῖς μὲν ὀλι-
 γαρχίαις καὶ ταῖς πλεονεξίαις ἐπιτιμῶν, τὰς δ' ἰσό-
 τητας καὶ τὰς δημοκρατίας ἐπαινῶν, οὐ πάσας, ἀλλὰ
 τὰς καλῶς καθεστηκυίας, οὐδ' ὡς ἔτυχον, ἀλλὰ δι-
 61 καιῶς καὶ λογονεχόντως. οἶδα γὰρ τοὺς τε προγόνους

v. 3. ἐπεξιόντος 5. μὲν Γ: με 5. 57, 1. γε add I'. 5. μοι 5.
 58, 1. πραγμάτων περὶ 5. 2. μὴ κοινῶν Γ: κοινῶν 5. 5. ἔχον
 τὴν αἰτίαν ταύτην 5. τοιοῦτο 5. 59, 1. πᾶσι add I'. ἀπαν-
 τες 5. πατρίον 5. 6. τῶν πολιτῶν] horum loco tres litteras ha-
 buit Γ, quarum ultima v. 60, 2. τὴν διάνοιαν διαγνῶναι τὴν
 ἐμὴν 5. 4. ταῖς post καὶ add Γ. 6. ἐτύχωνον 5. 61, 1. λο-
 γονεχόντως] λογονεχόντων I', ρουνεχόντως 5.

τούς ἡμετέρους ἐν ταύτῃ τῇ καταστάσει πολὺ τῶν ἄλλων διενεγκόντας, καὶ Λακεδαιμονίους διὰ τοῦτο κάλλιστα πολιτευομένους, ὅτι μάλιστα δημοκρατούμενοι τυγχάνουσι. ἐν γὰρ τῇ τῶν ἀρχῶν αἰρέσει καὶ τῷ βίῳ τῷ καθ' ἡμέραν καὶ τοῖς ἄλλοις ἐπιτηδεύμασι ἴσοιμεν ἂν παρ' αὐτοῖς τὰς ἰσότητας καὶ τὰς ὁμοιότητας μᾶλλον ἢ παρὰ τοῖς ἄλλοις ἰσχυρούσας· οἷς αἱ μὲν ὀλιγαρχίαι πολεμοῦσι, οἱ δὲ καλῶς δημοκρατούμενοι χρώμενοι

62 διατελοῦσι. τῶν τοίνυν ἄλλων πόλεων ταῖς ἐπιφανεστάταις καὶ μεγίσταις, ἣν ἐξετάζειν βουλευθῶμεν, εὐρήσομεν τὰς δημοκρατίας μᾶλλον ἢ τὰς ὀλιγαρχίας συμφερούσας· ἐπεὶ καὶ τὴν ἡμετέραν πολιτείαν, ἣ πάντες ἐπιτιμῶσι, ἣν παραβάλωμεν αὐτὴν μὴ πρὸς τὴν ὑπ' ἐμοῦ ῥηθεῖσαν ἀλλὰ πρὸς τὴν ὑπὸ τῶν τριάκοντα καταστασαν, οὐδεὶς ὅστις οὐκ ἂν θεοποιήτων εἶναι νομίσειεν.

63 Βούλομαι δ', εἰ καὶ τινὲς με φήσουσι ἐξω τῆς ὑποθέσεως λέγειν, δηλῶσαι καὶ διελθεῖν ὅσον αὕτη τῆς τότε διήνεγκεν, ἵνα μηδεὶς οἴηται με τὰ μὲν ἀμαρτήματα τοῦ δήμου λίαν ἀκριβῶς ἐξετάζειν, εἰ δέ τι καλὸν ἢ σεμνὸν διαπέπρακται, ταῦτα δὲ παραλείπειν. ἔσται δ' ὁ λόγος οὔτε μακρὸς οὔτ' ἀνωφελὴς τοῖς ἀκούουσιν.

64 Ἐπειδὴ γὰρ τὰς ναῦς τὰς περὶ Ἑλλάσποντον ἀπωλέσαμεν καὶ ταῖς συμφοραῖς ἐκείναις ἢ πόλις περιέπεσε, τίς οὐκ οἶδε τῶν πρεσβυτέρων τοὺς μὲν δημοτικούς καλουμένους ἐτοιμούς ὄντας ὅτι οὖν πάσχειν ὑπὲρ τοῦ μὴ ποιεῖν τὸ προσταττόμενον, καὶ δεινὸν ἠγούμενους εἴ τις ὄψεται τὴν πόλιν τὴν τῶν Ἑλλήνων ἄρξασαν ταύτην ὑφ' ἑτέροις οὖσαν, τοὺς δὲ τῆς ὀλιγαρχίας ἐπιθυμήσαντας ἐτίμως καὶ τὰ τεῖχη καθαιρούοντας καὶ τὴν δουλείαν

v. 1. ἐν add Γ. 4. ἀρχῶν] ἀρχόντων Γ. 5. τοῖς ἄλλοις ἐπιτηδεύμασι Γ: ceteri τοῖς ἄλλοις τοῖς ἐπιτηδεύμασι. 62, 2. μεγίσταις Γ: μεγάλαις ε. 6. ὑπὸ Γ: ἐπὶ ε. 63, 1. τινὲς Γ: τί ε. 3. διήνεγκεν Γ: διέστηκεν ε. 5. δὲ add Γ. 64, 1. περὶ τὸν Ἑλλάσποντον ε. 2. συμφοραῖς Γ: ἀτυχίαις ε. 6. ταύτην add Γ. eodem auctore omisi quae post οὖσαν inferebantur, καὶ τούτους μὲν ἱσπώνδους γινόμενους.

65 ὑπομένοντας; καὶ τότε μὲν, ὅτε τὸ πλῆθος ἦν κύριον
 ἰσχυρῶν πραγμάτων, ἡμᾶς ἰσχυρῶν ἄλλων ἀκροπόλεις φρου-
 ροῦντας, ἐπειδὴ δ' οἱ τριάκοντα παρέλαβον τὴν πολι-
 τείαν, τοὺς πολεμίους τὴν ἡμετέραν ἔχοντας; καὶ κατὰ
 μὲν ἐκείνον τὸν χρόνον δεσπότης ἡμῶν ὄντας Λακεδαιμο-
 νίους, ἐπειδὴ δ' οἱ φεύγοντες κατελθόντες πολεμῆν ὑπὲρ
 τῆς ἐλευθερίας ἐτόλμησαν καὶ Κόνων ναυμαχῶν ἐνίκησε,
 πρέσβεις ἐλθόντας παρ' αὐτῶν καὶ δίδοντας τῇ πόλει τὴν
 66 ἀρχὴν τὴν τῆς θαλάσσης; Καὶ μὲν δὴ καὶ τάδε τίς οὐ
 μνημονεύει τῶν ἡλικιωτῶν τῶν ἐμῶν, τὴν μὲν δημοκρατίαν
 οὕτω κοσμήσασαν τὴν πόλιν καὶ τοῖς ἱεροῖς καὶ τοῖς
 ὀσίοις, ὥστ' ἔτι καὶ νῦν τοὺς ἀφικνουμένους νομίζειν αὐτὴν
 ἀξίαν εἶναι μὴ μόνον τῶν Ἑλλήνων ἀρχεῖν ἀλλὰ καὶ τῶν
 ἄλλων ἀπάντων, τοὺς δὲ τριάκοντα τῶν μὲν ἀμελήσαν-
 τας, τὰ δὲ συλήσαντας, τοὺς δὲ νεωσοίκους ἐπὶ κα-
 θαιρέσει τριῶν ταλάντων ἀποδομένους, εἰς οὓς ἡ πόλις
 67 ἀνήλωσεν οὐκ ἐλάττω χιλίων ταλάντων; ἀλλὰ μὴν οὐδὲ
 τὴν πραότητα δικαίως ἂν τις ἐπαινέσειε τὴν ἐκείνων μάλ-
 λον ἢ τὴν τοῦ δήμου. οἱ μὲν γὰρ ψηφίσματι παραλα-
 βόντες τὴν πόλιν πεντακοσίους μὲν καὶ χιλίους τῶν πο-
 λιτῶν ἀκρίτους ἀπέκτειναν, εἰς δὲ τὸν Πειραιᾶ φυγεῖν
 πλείους ἢ πεντακισχιλίους ἠνάγκασαν· οἱ δὲ κρατήσαν-
 τες καὶ μεθ' ὀπλων κατιόντες, αὐτοὺς τοὺς αἰτιωτάτους
 τῶν κακῶν ἀνελόντες, οὕτω τὰ πρὸς τοὺς ἄλλους κα-
 λῶς καὶ νομίμως διώκησαν, ὥστε μηδὲν ἐλαττον ἔχειν
 68 τοὺς ἐκβαλόντας τῶν κατελθόντων. ὁ δὲ πάντων κάλλι-
 στον καὶ μέγιστον τεκμήριον τῆς ἐπιεικειᾶς τοῦ δήμου
 δανεισαμένων γὰρ τῶν ἐν ἄστει μεινάντων ἑκατὸν τά-
 λαντα παρὰ Λακεδαιμονίων εἰς τὴν πολιορκίαν τῶν τὸν
 Πειραιᾶ κατασχόντων, ἐκκλησίας γενομένης περὶ ἀπο-

65, 1. κύριον ἦν 5. 66, 1. ἀρχὴν τῆς θαλάσσης 5. 3. τοῖς
 ὀσίοις Γ: ταῖς θυσίαις 5. 7. τὰ Γ: τοὺς 5. 8. ἀποδομένους Γ.
 67, 3. τοῦ δήμου Γ: τῆς δημοκρατίας 5. 5. φυγεῖν πλείους Γ:
 ceteri φεύγειν πλείους. 7. κατιόντες Γ: ceteri μετιόντες. 8. πρὸς
 τοὺς ἄλλους Γ: ceteri τὰ πρὸς ἄλλους vel τὰ πρὸς ἀλλήλους. 68, 2. τε-
 κμήριον καὶ μέγιστον 5. 5. κατεχόντων 5.

δόσεως τῶν χορημάτων, καὶ λεγόντων πολλῶν ὡς δίκαιόν
 ἔστι διαλύειν τὰ πρὸς Λακεδαιμονίους μὴ τοὺς πολιορ-
 κουμένους ἀλλὰ τοὺς δανεισαμένους, ἔδοξε τῷ δήμῳ κοι-
 69 νὴν ποιήσασθαι τὴν ἀπόδοσιν. καὶ γὰρ τοι διὰ ταύτην
 τὴν γνώμην εἰς τοιαύτην ἡμᾶς ὁμόνοιαν κατέστησαν καὶ
 τοσοῦτον ἐπιδοῦναι τὴν πόλιν ἐποίησαν, ὥστε Λακεδαι-
 154 μονίους, τοὺς ἐπὶ τῆς ὀλιγαρχίας ὀλίγου δεῖν καθ' ἑκά-
 στην τὴν ἡμέραν προστάτοντας ἡμῖν, ἔλθειν ἐπὶ τῆς
 δημοκρατίας ἰκετεύσοντας καὶ δεησομένους μὴ περιδεῖν
 αὐτοὺς ἀναστάτους γενομένους. τὸ δ' οὖν κεφάλαιον
 τῆς ἐκατέρων διανοίας τοιοῦτον ἦν· οἱ μὲν γὰρ ἤξιουν
 τῶν μὲν πολιτῶν ἄρχειν, τοῖς δὲ πολεμίοις δουλεύειν,
 οἱ δὲ τῶν μὲν ἄλλων ἄρχειν, τοῖς δὲ πολίταις ἴσον ἔχειν.

70 Ταῦτα δὲ διήλθον δυοῖν ἔνεκα, πρῶτον μὲν ἑμαυτὸν
 ἐπιδείξει βουλόμενος οὐκ ὀλιγαρχιῶν οὐδὲ πλεονεξιῶν
 ἀλλὰ δικαίας καὶ κοσμίας ἐπιθυμοῦντα πολιτείας, ἔπει-
 τα τὰς δημοκρατίας τὰς τε κακῶς καθεστηκυίας ἐλατ-
 τόνων συμφορῶν αἰτίας γιγνομένης, τὰς τε καλῶς
 πολιτενομένης προεχούσας τῷ δικαιοτέρῳ εἶναι καὶ κοι-
 νοτιέρας καὶ τοῖς χρωμένοις ἡδίους.

71 Τὰχ' οὖν ἂν τις θαυμάσειεν, τί βουλόμενος ἀντὶ τῆς
 πολιτείας τῆς οὕτω πολλὰ καὶ καλὰ διαπεπραγμένης
 ἐτέραν ὑμᾶς πείθω μεταλαβεῖν, καὶ τίνος ἔνεκα νῦν μὲν
 οὕτω καλῶς ἐγκεχωμμένα τὴν δημοκρατίαν, ὅταν δὲ τύ-
 χῳ, πάλιν μεταβαλὼν ἐπιτιμῶ καὶ κατηγορῶ τῶν κα-
 2 θεσιώτων; Ἐγὼ δὲ καὶ τῶν ἰδιωτῶν τοὺς ὀλίγα μὲν
 κατορθοῦντας πολλὰ δ' ἔξαμαρτάνοντας μέμφομαι καὶ
 νομίζω φαυλοτέρους εἶναι τοῦ δέοντος, καὶ πρὸς γε τοῦ-
 τοις τοὺς γεγονότας ἐκ καλῶν κἀγαθῶν ἀνδρῶν, καὶ μι-
 κρῶ μὲν ὄντας ἐπιεικεστέρας τῶν ὑπερβαλλόντων ταῖς

v. 2. πρὸς τοὺς Λακεδαιμονίους ε. 69, 5. τὴν add Γ. ἡμῖν
 προστάτιοντας ε. 7. αἰτιῶς Γ: σφᾶς αὐτοὺς ε. praestabat σφᾶς
 soluti. ἀναστάτους ὑπὸ Θηβαίων γενομένους ε. 70, 1. ἔνεκεν ε.
 4. τὰς — καθεστηκυίας — τὰς — πολιτενομένης] τῶν — καθεστηκό-
 των — των — πολιτενομένων Γ. 71, 1. τινὲς θαυμάσειαν ε. 5. κα-
 θεσιωκότων ε.

- πονηρίαις, πολὺ δὲ χείρους τῶν πατέρων, λοιδορῶ, καὶ συμβουλευσαίμ' ἂν αὐτοῖς παύσασθαι τοιοῦτοις οὔσιν.
- 73 τὴν αὐτὴν οὖν γνώμην ἔχω καὶ περὶ τῶν κοινῶν ἡγοῦμαι γὰρ δεῖν ἡμᾶς οὐ μέγα φρονεῖν οὐδ' ἀγαπᾶν, εἰ κακοδαιμονησάντων καὶ μανέντων ἀνθρώπων νομιμώτεροι γεγόναμεν, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον ἀγανακτεῖν καὶ βαρέως φέρειν, εἰ χείρους τῶν προγόνων τυγχάνοιμεν ὄντες· πρὸς γὰρ τὴν ἐκείνων ἀρετὴν ἀλλ' οὐ πρὸς τὴν τῶν τριάκοντα πονηρίαν ἀμιλλητέον ἡμῖν ἐστίν, ἄλλως τε καὶ προσήκον
- 74 ἡμῖν βελτίστοις ἀπάντων ἀνθρώπων εἶναι. Καὶ τοῦτον
155 εἶρηκα τὸν λόγον οὐ νῦν πρῶτον, ἀλλὰ πολλάκις ἤδη καὶ πρὸς πολλούς. ἐπίσταμαι γὰρ ἐν μὲν τοῖς ἄλλοις τόποις φύσεις ἐγγιγνομένας καρπῶν καὶ δένδρων καὶ ζῶων ἰδίας ἐν ἑκάστοις καὶ πολὺ τῶν ἄλλων διαφερούσας, τὴν δ' ἡμετέραν χώραν ἀνδρας φέρειν καὶ τρέφειν δυναμένην οὐ μόνον πρὸς τὰς τέχνας καὶ τὰς πράξεις καὶ τοὺς λόγους εὐφρεστάτους, ἀλλὰ καὶ πρὸς ἀνδρίαν καὶ πρὸς
- 75 ἀρετὴν πολὺ διαφέροντας. τεκμαίρεσθαι δὲ δικαίον ἐστὶ τοῖς τε παλαίοις ἀγῶσιν, οὓς ἐποίησαντο πρὸς Ἀμαζόνων καὶ Θρακῶν καὶ Πελοποννησίους ἀπαντας, καὶ τοῖς κινδύνοις τοῖς περὶ τὰ Περσικὰ γενομένοις, ἐν οἷς καὶ μόνοι καὶ μετὰ Πελοποννησίων, καὶ πεζομαχοῦντες καὶ ναυμαχοῦντες, νικῆσαντες τοὺς βαρβάρους ἀριστείων ἠξιώθησαν ὧν οὐδὲν ἂν ἔπραξαν, εἰ μὴ πολὺ τὴν φύσιν διήνεγκαν.
- 76 Καὶ μηδεὶς οἰέσθω ταύτην τὴν εὐλογίαν ἡμῖν προσήκειν τοῖς νῦν πολιτευομένοις, ἀλλὰ πολὺ τούναντίον. εἰδὶ γὰρ οἱ τοιοῦτοι τῶν λόγων ἔπαινος μὲν τῶν ἀξίους σφᾶς αὐτοὺς τῆς τῶν προγόνων ἀρετῆς παρεχόντων, κατηγορία δὲ τῶν τὰς εὐγενείας ταῖς αὐτῶν ἡθυμίαις καὶ κακίαις

73, 1. ἔχω — ἡγοῦμαι γὰρ δεῖν Γ: ἔχων — ἡγοῦμαι δεῖν ε. 2. μὴ μεγαλοφρονεῖν μὴ δ' ε. 3. ἀνθρώπων om pr Γ. 5. τυγχάνοιμεν ε. 74, 3. μὲν om Γ. 6. καὶ τρέφειν καὶ φέρειν ε. 7. καὶ τοὺς λόγους et, quod infertur, πολὺ add Γ. 75, 5. καὶ ναυμαχοῦντες om pr Γ. 76, 1. τὴν εὐλογίαν ταύτην προσήκειν ἡμῖν ε.

καταισχυνόντων. ὅπερ ἡμεῖς ποιούμεν· εἰρήσεται γὰρ
 τάληθές. τοιαύτης γὰρ ἡμῖν τῆς φύσεως ὑπαρχούσης
 οὐ διεφυλάξαμεν αὐτήν, ἀλλ' ἐμπεπτόκαμεν εἰς ἄνοιαν
 7 καὶ ταραχήν καὶ πονηρῶν πραγμάτων ἐπιθυμίαν. Ἀλλὰ
 γὰρ ἦν ἐπακολουθῶ τοῖς ἐνοῦσιν ἐπιτιμῆσαι καὶ κατη-
 γορηῆσαι τῶν ἐνεστώτων πραγμάτων, δέδοικα μὴ πόρρω
 λίαν τῆς ὑποθέσεως ἀποπλανηθῶ. περὶ μὲν οὖν τούτων
 καὶ πρότερον εἰρήκαμεν, καὶ πάλιν ἐροῦμεν, ἦν μὴ πείσω-
 μεν ὑμᾶς παύσασθαι τοιαῦτα ἔξαμαρτάνοντας· περὶ δ'
 ὧν ἐξ ἀρχῆς τὸν λόγον κατεστησάμην, βραχέα διαλεχθεῖς
 παραχωρῶ τοῖς βουλομένοις ἔτι συμβουλευεῖν περὶ τούτων.

3 Ἡμεῖς γὰρ ἦν μὲν οὕτως οἰκῶμεν τὴν πόλιν ὥσπερ
 νῦν, οὐκ ἔστιν ὅπως οὐ καὶ βουλευσόμεθα καὶ πολεμή-
 σομεν καὶ βιωσόμεθα καὶ σχεδὸν ἅπαντα καὶ πει-
 σόμεθα καὶ πράξομεν, ἅπερ " ἐν τῷ παρόντι καιρῷ καὶ
 τοῖς παρελθούσι χρόνοις· ἦν δὲ μεταβάλωμεν τὴν πολι-
 τείαν, δῆλον ὅτι κατὰ τὸν αὐτὸν λόγον, οἷά περ ἦν τοῖς
 προγόνοις τὰ πράγματα, τοιαῦτ' ἔσται καὶ περὶ ἡμᾶς·
 ἀνάγκη γὰρ ἐκ τῶν αὐτῶν πολιτευμάτων καὶ τὰς πρά-
 ξεις ὁμοίας αἰεὶ καὶ παραπλησίας ἀποβαίνειν. δεῖ δὲ
 τὰς μεγίστας αὐτῶν παρ' ἀλλήλας θέντας βουλευσα-
 σθαι, ποτέρας ἡμῖν αἰρετέον ἐστίν. καὶ πρῶτον μὲν σκε-
 ψόμεθα τοὺς Ἕλληνας καὶ τοὺς βαρβάρους, πῶς πρὸς
 ἐκείνην τὴν πολιτείαν διέκειντο καὶ πῶς νῦν ἔχουσι πρὸς
 ἡμᾶς. οὐ γὰρ ἐλάχιστον μέρος τὰ γένη ταῦτα συμβάλ-
 λεται πρὸς εὐδαιμονίαν, ὅταν ἔχη κατὰ τρόπον ἡμῖν.

Οἱ μὲν τοίνυν Ἕλληνες οὕτως ἐπίστευον τοῖς κατ' ἐκεί-
 νον τὸν χρόνον πολιτευομένοις, ὥστε τοὺς πλείστους αὐτῶν
 ἐκόντας ἐγχειρίσαι τῇ πόλει σφᾶς αὐτούς· οἱ δὲ βάρβα-
 ροὶ τοσοῦτον ἀπείχον τοῦ πολυπραγμονεῖν περὶ τῶν Ἑλ-

v. 2. γὰρ ἡμῖν τῆς add Γ. 3. ἄνοιαν ε. 77, 2. ἐπακολου-
 θῶν τοῖς αἰνοῦσιν (vel cum Coraë τοῖς νῦν οὖσαν) ἐπιτιμῆσω καὶ κα-
 τήγορησω ε. 4. ἀποπλανῶ ε. 8. παραχωρήσομαι ε. 78, 2. νῦν
 ἔχουμεν οὐκ ε. οὐ καὶ Γ: οὐκ ἂν ε. 3. ἅπαντα καὶ Γ: ἅπαν-
 α καὶ ε. verbi πεισόμεθα prima syllaba non liquet in Γ.
 4. καιρῷ add Γ. 79, 2. τιθέντας ε. 3. μὲν add Γ.

ληνικῶν πραγμάτων, ὥστε οὔτε μακροῖς πλοίοις ἐπὶ
τάδε Φασήλιδος ἐπλεον οὔτε στρατοπέδοις ἐντὸς Ἄλνυος

81 ποταμοῦ κατέβαινον, ἀλλὰ πολλὴν ἠσυχίαν ἤγον. νῦν
δ' εἰς τοῦτο τὰ πράγματα περιέστηκεν, ὥσθ' οἱ μὲν μι-
σοῦσι τὴν πόλιν, οἱ δὲ καταφρονοῦσιν ἡμῶν. καὶ περὶ
μὲν τοῦ μίσους τῶν Ἑλλήνων αὐτῶν ἀκηκόατε τῶν στρα-
τηγῶν ὡς δὲ βασιλεὺς ἔχει πρὸς ἡμᾶς, ἐκ τῶν ἐπιστο-
λῶν ὧν ἐπεμψεν ἐδήλωσεν.

82 Ἐπι πρὸς τούτοις ὑπὸ μὲν ἐκείνης τῆς εὐταξίας οὕτως
ἐπαιδευθήσαν οἱ πολῖται πρὸς ἀρετὴν, ὥστε σφᾶς μὲν
αὐτοὺς μὴ λυπεῖν, τοὺς δ' εἰς τὴν χώραν εἰσβάλλοντας
ἅπαντες μαχόμενοι νικᾶν. ἡμεῖς δὲ τούναντιον ἄλλήλοις
μὲν γὰρ κακὰ παρέχοντες οὐδεμίαν ἡμέραν διαλείπο-
μεν, τῶν δὲ περὶ τὸν πόλεμον οὕτω κατημελήκαμεν,
ὥσθ' οὐδ' εἰς ἔξετάσεις ἵεναι τολμῶμεν, ἢ μὴ λαμβάνω-

83 μεν ἀργύριον. τὸ δὲ μέγιστον τότε μὲν οὐδεὶς ἦν τῶν
πολιτῶν ἐνδεὴς τῶν ἀναγκαίων, οὐδὲ προσαιτῶν τοὺς ἐν-
τυγχάνοντας τὴν πόλιν κατήσχυε, νῦν δὲ πλείους εἰσὶν
οἱ σπανίζοντες τῶν ἐχόντων· οἷς ἄξιόν ἐστι πολλὴν συγ-
γνώμην ἔχειν, εἰ μηδὲν τῶν κοινῶν φροντίζουσιν, ἀλλὰ
τοῦτο σκοποῦσιν ὁπόθεν τὴν ἀεὶ παροῦσαν ἡμέραν
διάξουσιν.

84 Ἐγὼ μὲν οὖν ἠγούμενος, ἢ μιμησώμεθα τοὺς προ-
γόνους, καὶ τῶν κακῶν ἡμᾶς τούτων ἀπαλλαγῆσεσθαι
καὶ σωτηρίας οὐ μόνον τῆς πόλεως ἀλλὰ καὶ τῶν Ἑλλή-
νων ἀπάντων γενήσεσθαι, τὴν τε πρόσοδον ἐποιησάμην
καὶ τοὺς λόγους εἶρηκα τούτους· ὑμεῖς δὲ πάντα λογι-
σάμενοι ταῦτα χειροτονεῖθ' ὅ τι ἂν ὑμῖν δοκῇ μάλιστα
συμφέρειν τῇ πόλει.

ν. 1. ἐπὶ τάδε Γ: ἔγγιστα ζ. 81, 2. καθέστημεν ζ. 5. ἔχει
τὰ πρὸς ζ. 82, 1. ἐπι δὲ πρὸς ζ. 3. λυπεῖν Γ: κινεῖν ζ. 5. πα-
ρῆχειν ζ. παραλείπομεν ζ. 6. κατημελήκαμεν ζ. 83, 4. σπανι-
ζόμενοι ζ. 6. ἀεὶ τὴν ζ. διάξουσιν Γ: δυνησονται διαγαγεῖν ζ.
84, 1. ἠγούμενος μὲν οὖν ἐγὼ ζ. 5. ταῦτα πάντα λογισάμε-
νοι ζ.

ΠΕΡΙ ΕΙΡΗΝΗΣ.

ΠΡΟΘΕΣΙΣ ΑΔΗΛΟΥ ΤΟΥ ΓΡΑΨΑΝΤΟΣ.

Περὶθεις ὁ Χέρης καταδουλώσασθαι τὴν Ἀμφίπολιν, αὐτονομούμενην κατ' ἐκείνον τὸν χρόνον καὶ καθ' ἑαυτὴν γενομένην, ὡς τῶν Λακιδαιμονίων μὲν κακῶς διακειμένων μετὰ τὰ Λευκτρικά, καὶ τῶν Ἀθηναίων δ' ἀσθενῶν ὄντων, οὗτος νομίζων εὐχερῶς αὐτὴν ὅτι δὴ ποτε λαβεῖν, καὶ μᾶλλον βουλόμενος τὴν ἀρχαίαν δύναμιν περιποιῆσαι τοῖς Ἀθηναίοις, ἐπεχείρησε Χίοις καὶ Ρόδιοις καὶ τοῖς λοιποῖς συμμάχοις. εἴτα ἐκείνοι ἀντίστησαν, καὶ ἠττήθη ὁ Χέρης οὕτως ὥστε λοιπὸν αὐτὸν ἀπορεῖν τί δεῖ ποιῆσαι· καὶ γὰρ εἰ ἀνεχώρησεν ἐξ αὐτῶν καὶ ἦλθεν εἰς Ἀμφίπολιν, αὐτοὶ ἂν ἀνυπόμεινοι ἤρχοντο εἰς τὴν Ἀττικὴν. ταῦτα δὲ οἱ Ἀθηναῖοι ἀκούσαντες ἤτησαν σπινθάς, καὶ εὐθὺς οἱ Χίοι καὶ Ρόδιοι σὺν τοῖς ἄλλοις συνέθεντο. καὶ οὗτος ὁ συμμαχικὸς πόλεμος. Νῦν οὖν πρόκειται ἐκκλησία περὶ τοῦ καταθέσθαι τὸν πόλεμον, καὶ ἀνίσταται ὁ Ἰσοκράτης συμβουλευῶν ὡς δεῖ μὴ πολυπραγμασιεῖν ἀλλ' ἡσυχάζειν. καὶ μετρίζει τὸν λόγον εἰς δύο, ἐν μὲν τὸ καὶ τοὺς Χίους καὶ τοὺς ἄλλους εἶσαι αὐτονόμους, ἐν δὲ τὸ εἶσαι τὴν ἡγεμονίαν τῆς κατὰ Θύλακτιν. κατὰ τοῦτο δὲ τὸ μέρος λέγεται Ἀριστείδης ἐπαφείνας τὸν ἀντιφρόνικόν τῆς εἰρήνης. Καὶ ἡ μὲν ὑπόθεσις αὕτη, κεφάλαιον δὲ τοῦ λόγου τὸ συμφέρον, ἡ δὲ στίσις πραγματικὴ συμβουλή γὰρ περὶ τῆς εἰρήνης.

Ἐὰν δέ ποτε ἀναγκασθῆς κοινὸν προσίμιον εἰπεῖν, τὴν κατασκευὴν αὐτῷ ἰδίαν πρόσταγε, ὡς ἐν τῷδε τῷ περὶ εἰρήνης Ἰσοκράτους ἡ κατασκευὴ ἰδία προσετέθη, ὅπου φησὶ „περὶ μεγάλων ἤκομεν· περὶ γὰρ πολέμου καὶ εἰρήνης“. κάλλιστον δὲ ἐν τούτοις καὶ τὸ τῆς μεθόδου, εἰ μεθοδεύοιμεν αὐτὰ ἐπισημαινόμενοι, εἰ καὶ πᾶσιν εἰσθῶς ὁ λόγος εἴη.

Ἀπαντες μὲν εἰώθασιν οἱ παριόντες ἐνθάδε ταῦτα μέγιστα φάσκειν εἶναι καὶ μάλιστα σπουδῆς ἄξια τῇ πόλει, περὶ ὧν ἂν αὐτοὶ μέλλωσι συμβουλευέσθαι· οὐ μὴν ἀλλ' εἰ καὶ περὶ ἄλλων τινῶν πραγμάτων ἤρμοσε τοιαῦτα προεπιεῖν, δοκεῖ μοι πρέπειν καὶ περὶ τῶν νῦν παρόντων ἐντεῦθεν ποιήσασθαι τὴν ἀρχήν. ἤκομεν γὰρ ἐκκλησιάσοντας περὶ πολέμου καὶ εἰρήνης, ἃ μέγιστην ἔχει

Tit. 1. ΠΕΡΙ ΕΙΡΗΝΗΣ Γ: περὶ τῆς εἰρήνης ἢ συμμαχικὸς 5.
2. argumentum om Γ. § 1, 4. ἤρμοξε 5. 5. σὺν παρόντων
πραγμάτων 5. 2, 2. περὶ τοῦ πολέμου 5.

δύναμιν ἐν τῷ βίῳ τῶ τῶν ἀνθρώπων, καὶ περὶ ὧν ἀνάγκη τοὺς ὀρθῶς βουλευομένους ἄμεινον τῶν ἄλλων πράττειν. τὸ μὲν οὖν μέγεθος, ὑπὲρ ὧν συνεληλύθαμεν, τηλικούτων ἐστίν.

3 Ὅρω δ' ὑμᾶς οὐκ ἐξ ἴσου τῶν λεγόντων τὴν ἀκρόασιν ποιουμένους, ἀλλὰ τοῖς μὲν προσέχοντας τὸν νοῦν, τῶν δ' οὐδὲ τὴν φωνὴν ἀνεχομένους. καὶ θαυμαστόν οὐδὲν ποιεῖτε· καὶ γὰρ τὸν ἄλλον χρόνον εἰώθατε πάντα τοὺς ἄλλους ἐμβάλλειν, πλὴν τοὺς συναγορεύοντας ταῖς ὑπε-
4 τέραις ἐπιθυμίαις. ὃ καὶ δικαίως ἂν τις ὑμῖν ἐπιτιμήσειεν, ὅτι συνειδότες πολλοὺς καὶ μεγάλους οἴκους ὑπὸ τῶν κολακευόντων ἀναστάτους γεγεννημένους, καὶ μισούν-
τες ἐπὶ τῶν ἰδίων τοὺς ταύτην ἔχοντας τὴν τέχνην, ἐπὶ τῶν κοινῶν οὐχ ὁμοίως διάκεισθε πρὸς αὐτούς, ἀλλὰ κα-
τηγοροῦντες τῶν προσιεμένων καὶ χαιρόντων τοῖς τοιού-
τοις αὐτοὶ φαίνεσθε μᾶλλον τούτοις πιστεύοντες ἢ τοῖς
5 ἄλλοις πολίταις. καὶ γὰρ τοὶ πεποιήκατε τοὺς ῥήτο-
ρας μελετᾶν καὶ φιλοσοφεῖν οὐ τὰ μέλλοντα τῇ πόλει συνοίσειν, ἀλλ' ὅπως ἄρεσκοντας ὑμῖν λόγους ἐροῦσιν. ἐφ' οὓς καὶ νῦν τὸ πλῆθος αὐτῶν ἐρῶύηκεν. πᾶσι γὰρ ἦν φανερόν ὅτι μᾶλλον ἠσθήσευθε τοῖς παρακαλοῦσιν ὑμᾶς ἐπὶ τὸν πόλεμον ἢ τοῖς περὶ τῆς εἰρήνης συμβουλευούσιν.
6 οἱ μὲν γὰρ προσδοκίαν ἐμποιοῦσιν ὡς καὶ τὰς κτήσεις τὰς ἐν ταῖς πόλεσι κομιούμεθα, καὶ τὴν δύναμιν ἀνα-
ληψόμεθα πάλιν, ἣν πρότερον ἐτυγχάνομεν ἔχοντες· οἱ δ' οὐδὲν τοιούτον ὑποτείνουσιν, ἀλλ' ὡς ἡσυχίαν ἔχειν δεῖ καὶ μὴ μεγάλων ἐπιθυμεῖν παρὰ τὸ δίκαιον, ἀλλὰ
160 στέργειν τοῖς παροῦσιν, "ὃ χαλεπώτατον πάντων τοῖς πλείστοις τῶν ἀνθρώπων ἐστίν. οὕτω γὰρ ἐξηρτήμεθα τῶν ἐλπίδων καὶ πρὸς τὰς δοκοίσας εἶναι πλεονεξίας ἀπλή-
στως ἔχομεν, ὥστ' οὐδ' οἱ κεκτημένοι τοὺς μεγίστους

4, 4. τέχνην Γ: γνώμην ε. 7. τούτοις] τοῖς τοιούτοις Γ.

5, 1. γὰρ τοὶ Γ: ceteri γὰρ αὐτοί. 4. συνερῶύηκεν ε. ἅπασι γὰρ ἐστὶ ε. 5. ἠδέσθε ε. 6, 3. ἦν καὶ πρότερον ε. 4. τοιούτου προτείνουσιν ε. 6. ὃ a correctore est in Γ.

πλοῦτους μένειν ἐπὶ τούτοις ἐθέλουσιν, ἀλλ' αἰεὶ τοῦ
 πλείονος ὀρεγόμενοι περὶ τῶν ὑπαρχόντων κινδυνεύουσι.
 ὅπερ ἄξιόν ἐστι δεδιέναι, μὴ καὶ νῦν ἡμεῖς ἔνοχοι γενώ-
 μεθα ταύταις ταῖς ἀνοίαις· λίαν γὰρ τινές μοι δοκοῦσιν
 ὠρμῆσθαι πρὸς τὸν πόλεμον, ὥσπερ οὐ τῶν τυχόντων
 συμβεβουλευκότων, ἀλλὰ τῶν θεῶν ἀκηκοότες ὅτι κα-
 τορθώσομεν ἅπαντα καὶ ῥαδίως ἐπικρατήσομεν τῶν
 ἐχθρῶν. χρηὴ δὲ τοὺς νοῦν ἔχοντας περὶ μὲν ὧν ἴσασι μὴ
 βουλευέσθαι (περίεργον γάρ) ἀλλὰ πράττειν ὡς ἐγνώ-
 κασι, περὶ ὧν δ' ἂν βουλευῶνται, μὴ νομίζεω εἰδέναι τὸ
 συμβησόμενον, ἀλλ' ὡς δόξῃ μὲν χρωμένους, ὃ τι ἂν
 τύχῃ δὲ γενησόμενον, οὕτω διανοεῖσθαι περὶ αὐτῶν. ὧν
 ὑμεῖς οὐδέτερον τυγχάνετε ποιοῦντες, ἀλλ' ὡς οἶόν τε τα-
 ραχιδέστατα διάκεισθε. συνεληλύθατε μὲν γὰρ ὡς θεόν
 ὑμᾶς ἐξ ἀπάντων τῶν ῥηθέντων ἐκλέξασθαι τὸ βέλτιστον,
 ὥσπερ δ' ἤδη σαφῶς εἰδότες ὃ πρακτέον ἐστίν, οὐκ ἐθέλει
 ἀκούειν πλὴν τῶν πρὸς ἡδονὴν δημηγορούντων. καί τι
 προσῆκεν ὑμᾶς, εἴπερ ἠβούλεσθε ζητεῖν τὸ τῇ πόλει συμ-
 φέρον, μᾶλλον τοῖς ἐναντιουμένοις ταῖς ὑμετέραις γνώμαις
 προσέχειν τὸν νοῦν ἢ τοῖς καταχαριζομένοις, εἰδότες ὅτι
 τῶν ἐνθάδε παριόντων οἱ μὲν ἂ βούλεσθε λέγοντες ῥαδίως
 ἐξαπατᾶν δύνανται (τὸ γὰρ πρὸς χάριν ῥηθὲν ἐπισκοτεῖ
 τῷ καθορᾶν ὑμᾶς τὸ βέλτιστον), ὑπὸ δὲ τῶν μὴ πρὸς
 ἡδονὴν συμβουλευόντων οὐδὲν ἂν πάθοιτε τοιοῦτον· οὐ
 γὰρ ἐστὶν ὅπως ὧν μεταπεισοὶ δυνηθεῖεν ὑμᾶς, μὴ φανε-
 ρὸν τὸ συμφέρον ποιήσαντες. χωρὶς δὲ τούτων πῶς ἂν ἄν-
 θρωποι καλῶς δυνηθεῖεν ἢ κρῖναι περὶ τῶν γεγενημένων ἢ
 βουλευέσθαι περὶ τῶν μελλόντων, εἰ μὴ τοὺς μὲν λό-
 γους τοὺς τῶν ἐναντιουμένων παρ' ἀλλήλους ἐξετάζοιεν,
 "αὐτοὶ δ' αὐτοὺς κοινούς ἀμφοτέροις ἀκροατὰς παράσχοιεν;
 Θαυμάζω δὲ τῶν τε πρεσβυτέρων, εἰ μηκέτι μνημο-

v. 2. πλείονος ε. περὶ Γ: καὶ περὶ ε. 8, 3. ἀλλὰ Γ: ἀλλ'
 ὅς ε. ὅτι καὶ κατορθώσομεν ε. 4. τῶν ἐχθρῶν ἐπικρατήσομεν ε.
 10, 2. βούλεσθε πρ Γ. 11, 2. δυνηθῶσιν Γ. 7. παρήχοιεν ε.
 12, 1. τε add Γ.

νεύουσι, καὶ τῶν νεωτέρων, εἰ μηδενὸς ἀκηκόασιν, ὅτι διὰ
 μὲν τοὺς παλαιούοντας ἀντέχεσθαι τῆς εἰρήνης οὐδὲν πώ-
 ποτε κακὸν ἐπάθομεν, διὰ δὲ τοὺς ῥαδίως τὸν πόλεμον
 αἰρουμένους πολλαῖς ἤδη καὶ μεγάλας συμφοραῖς πε-
 ριπέσομεν. ὧν ἡμεῖς οὐδεμίαν ποιοῦμεθα μνείαν, ἀλλ'
 ἰστοίμως ἔχομεν, μηδὲν εἰς τοῦ μπροσθεν ἡμῖν αὐτοῖς πράτ-
 τοντες, τριήρεις πληροῦν καὶ χρημάτων εἰσφορὰς ποιῶ-
 σθαι καὶ βοηθεῖν καὶ πολεμεῖν οἷς ἂν τύχωμεν, ὥσπερ
 13 ἐν ἄλλοτρίᾳ τῇ πόλει κινδυνεύοντες. Τούτων δ' αἰτίον
 ἔστιν, ὅτι προσῆκον ὑμᾶς ὁμοίως ὑπὲρ τῶν κοινῶν ὥσπερ
 ὑπὲρ τῶν ἰδίων σπουδάζειν, οὐ τὴν αὐτὴν γνώμην ἔχετε
 περὶ αὐτῶν, ἀλλ' ὅταν μὲν ὑπὲρ τῶν ἰδίων βουλευήσθε,
 ζητεῖτε συμβούλους τοὺς ἄμεινον φρονούντας ὑμῶν αὐτῶν,
 ὅταν δ' ὑπὲρ τῆς πόλεως ἐκκλησιάζητε, τοῖς μὲν τοιού-
 τοις ἀπιστεῖτε καὶ φθονεῖτε, τοὺς δὲ πονηροτάτους τῶν
 ἐπὶ τὸ βῆμα παριόντων ἀσκεῖτε, καὶ νομίζετε δημοτικω-
 τέρας εἶναι τοὺς μεθύοντας τῶν νηφόντων καὶ τοὺς νοῦν
 οὐκ ἔχοντας τῶν εὖ φρονούντων καὶ τοὺς τὰ τῆς πόλεως
 διανεμομένους τῶν ἐκτῆς ἰδίας οὐσίας ὑμῖν λειτουργούν-
 των. ὥστ' ἄξιον θαυμάζειν, εἴ τις ἐλπίζει τὴν πόλιν τοι-
 οῦτοις συμβούλοις χρωμένην ἐπὶ τὸ βέλτιον ἐπιδώσειν.
 14 Ἐγὼ δ' οἶδα μὲν ὅτι πρόσαντές ἐστιν ἐναντιοῦσθαι
 ταῖς ὑμετέραις διανοαῖς, καὶ ὅτι δημοκρατίας οὔσης οὐκ
 ἔστι παρρησία, πλὴν ἐνθάδε μὲν τοῖς ἀφρονεστάτοις καὶ
 μηδὲν ὑμῶν φροντίζουσιν, ἐν δὲ τῷ θεάτρῳ τοῖς κωμωδοδι-
 δασκάλοις (ὃ καὶ πάντων ἐστὶ δεινότατον, ὅτι τοῖς μὲν
 ἐκφέρουσιν εἰς τοὺς ἄλλους Ἕλληνας τὰ τῆς πόλεως
 ἁμαρτήματα τοσαύτην ἔχετε χάριν ὅσην οὐδὲ τοῖς εὖ
 ποιοῦσι, πρὸς δὲ τοὺς ἐπιπλήττοντας καὶ νοθετοῦντας
 ὑμᾶς οὕτω διατίθεσθε δυσκόλως ὥσπερ πρὸς τοὺς κα-
 15 κόν τι τὴν πόλιν ἐργαζομένους)· ὅμως δὲ καὶ τούτων
 ὑπαρχόντων οὐκ ἂν ἀποσταίην ὧν διενοήθην. παρελήλυθα

γ. 4. ἀναιρουμένους ε. 13, 3. οὐ Γ: ὑμεῖς δὲ οὐ ε. 6. ὑπὲρ
 τῶν τῆς ε. 7. πονηροῦς ε. 8. ἀσκεῖτε Γ: ἐπιμανῖτε ε. 14, 9. πρὸς
 add Γ.

βαγὰρ οὐ χαριούμενος ὑμῖν ὀυδὲ χειροτονίαν μνηστεύσων, ἀλλ' ἀποφανούμενος ἂ τυγχάνω γιγνώσκων πρῶτον μὲν περὶ ὧν οἱ προτάσεις προτιθέασιν, ἔπειτα περὶ τῶν ἄλλων τῶν τῆς πόλεως πραγμάτων ὀυδὲν γὰρ ὄφελος ἔσται τῶν νῦν περὶ τῆς εἰρήνης γνωσθέντων, ἦν μὴ καὶ περὶ τῶν λογίων ὀρθῶς βουλευσῶμεθα.

6 Φημὶ δ' οὖν χρήναι ποιῆσθαι τὴν εἰρήνην μὴ μόνον πρὸς Χίους καὶ Ῥοδίους καὶ Βυζαντίους, ἀλλὰ πρὸς ἅπαντας ἀνθρώπους, καὶ χρῆσθαι ταῖς συνθήκαις μὴ ταύταις αἷς νῦν τινὲς γεγράφασι, ἀλλὰ ταῖς γενομέναις μὲν πρὸς βασιλεῖα καὶ Λακεδαιμονίους, προστατιτούσαις δὲ τοὺς Ἕλληνας αὐτονόμους εἶναι καὶ τὰς φρουρὰς ἐκ τῶν ἀλλοτριῶν πόλεων ἐξίνααι καὶ τὴν αὐτῶν ἔχειν ἐκάστους. τούτων γὰρ οὔτε δικαιοτέρας εὐρήσομεν οὔτε μᾶλλον τῇ πόλει συμφερούσας.

7 Ἦν μὲν οὖν ἐνταῦθα καταλίπω τὸν λόγον, εἰδ' ὅτι δόξω τὴν πόλιν εἰλατοῦν, εἰ Θηβαῖοι μὲν ἔξουσι Θεσπιάς καὶ Πλαταιάς καὶ τὰς ἄλλας πόλεις ἄς παρὰ τοὺς ὄρκους κατειλήφασι, ἡμεῖς δ' ἔξιμεν μηδεμιᾶς ἀνάγκης οὔσης ἐξ ὧν τυγχάνομεν ἔχοντες ἦν δὲ διὰ τέλους ἀκούσιγέ μου προσέχοντες τὸν νοῦν, οἶμαι πάντας ὑμᾶς καταγνώσεσθαι πολλὴν ἀνοιαν καὶ μαρίαν τῶν τὴν ἀδικίαν πλεονεξίαν εἶναι νομιζόντων, καὶ τῶν τὰς ἀλλοτριᾶς πόλεις βία κατεχόντων, καὶ μὴ λογιζομένων τὰς συμφορὰς τὰς ἐκ τῶν τοιούτων ἔργων γιγνομένας. ταῦτα μὲν οὖν διὰ παντὸς τοῦ λόγου πειρασῶμεθα διδάσκειν ὑμᾶς, περὶ δὲ τῆς εἰρήνης πρῶτον διαλεχθῶμεν, καὶ σκεψῶμεθα τί ἂν ἐν τῷ παρόντι γενέσθαι βουλευθῆμεν ἡμῖν. ἦν γὰρ ταῦτα καλῶς ὀρισώμεθα καὶ νονηχόντως, πρὸς ταύτην τὴν ὑπόθεσιν ἀποβλέποντες ἀμεινον βουλευσῶμεθα καὶ περὶ τῶν ἄλλων.

9 Ἀρ' οὖν ἂν ἐξαρκέσειεν ἡμῖν, εἰ τὴν τε πόλιν ἀσφαλῶς

4. 3. ἔπειτα καὶ περὶ 5. 5. ἴσται 17. ἴσται 5. 16, 2. ἀλλὰ καὶ πρὸς 5. 17, 6. πάντας ἂν ὑμᾶς 5. 9. κατεχόντων βία 5. 18, 2. πειρασῶμαι 5. 4. βουλευθῆμεν 5. 5. καλῶς ταῦτα 4.

οικοῖμεν καὶ τὰ περὶ τὸν βίον εὐπορώτεροι γιγνοίμεθα
καὶ τὰ τε πρὸς ἡμᾶς αὐτοὺς ὁμονοοῖμεν καὶ παρὰ τοῖς
"Ἑλλήσιν εὐδοκμοῖμεν; ἐγὼ μὲν γὰρ ἠγοῦμαι τούτων
163 ὑπαρξάντων τελείως τὴν πόλιν εὐδαιμονήσειν, ὁ μὲν τοί-
νον πόλεμος ἀπάντων ἡμᾶς τῶν εἰρημένων ἀπεστέρηκεν
καὶ γὰρ πενεστέρους πεποίηκε, καὶ πολλοὺς κινδύνους
ὑπομένειν ἠνάγκασε, καὶ πρὸς τοὺς "Ἑλληνας διαβέβλη-
20κε, καὶ πάντας τρόπους τεταλαιπώρηκεν ἡμᾶς. ἦν δὲ
τὴν εἰρήνην ποιησώμεθα, καὶ τοιούτους ἡμᾶς αὐτοὺς πα-
ράσχωμεν οἷους αἱ κοινὰ συνθῆκαι προστάττουσι, μετὰ
πολλῆς μὲν ἀσφαλείας τὴν πόλιν οἰκήσομεν, ἀπαλλα-
γόντες πολέμων καὶ κινδύνων καὶ ταραχῆς, εἰς ἣν νῦν
πρὸς ἀλλήλους καθέσταμεν, καθ' ἐκάστην δὲ τὴν ἡμέραν
πρὸς εὐπορίαν ἐπιδώσομεν, ἀναπεπανμένοι μὲν τῶν εἰσ-
φορῶν καὶ τῶν τριηραρχῶν καὶ τῶν ἄλλων τῶν περὶ τὸν
πόλεμον λειτουργῶν, ἀδεῶς δὲ γεωργοῦντες καὶ τὴν θά-
λατταν πλείοντες καὶ ταῖς ἄλλαις ἐργασίαις ἐπιχειροῦν-
21τες, αἱ νῦν διὰ τὸν πόλεμον ἐκλελοίπασιν. ἐψόμεθα δὲ
τὴν πόλιν διπλασίας μὲν ἢ νῦν τὰς προοόδους λαμβά-
νουσαν, μεστὴν δὲ γιγνομένην ἐμπόρων καὶ ξένων καὶ
μετοίκων, ὧν νῦν ἐρήμη καθέστηκεν. τὸ δὲ μέγιστον,
συμμάχους ἔξομεν ἅπαντας ἀνθρώπους, οὐ βεβιασμέ-
νους ἀλλὰ πεπεισμένους, οὐδ' ἐν μὲν ταῖς ἀσφαλείαις
διὰ τὴν δύναμιν ἡμᾶς ὑποδεχομένους, ἐν δὲ τοῖς κινδύ-
νοις ἀποστησομένους, ἀλλ' οὕτω διακειμένους ὥσπερ χρὴ
22 τοὺς ὡς ἀληθῶς συμμάχους καὶ φίλους ὄντας. πρὸς
δὲ τούτοις, ἃ νῦν ἀπολαβεῖν οὐ δυνάμεθα διὰ πόλεμον
καὶ πολλῆς δαπάνης, ταῦτα διὰ πρεσβείας ῥαδίως κο-
μοῦμεθα. μὴ γὰρ οἴσθε μήτε Κερσοβλίπτην ὑπὲρ Χερ-
ρόνησου μήτε Φίλιππον ὑπὲρ Ἀμφιπόλεως πολεμήσειν,
ὅταν ἴδωσιν ἡμᾶς μηδενὸς τῶν ἀλλοτρίων ἐπιειμένους. νῦν

γ. 1. περὶ Γ: πρὸς ε. 2. τοῖς ἄλλοις Ἑλλησιν ε. 4. πόλιν
παλιν εὐδαιμονήσειν ε. 6. γὰρ Γ: γὰρ τοι ε. ἐποίησε Γ.
20, 1. πάντα τρόπον ε. 7. πρὸς Γ: εἰς ε. 21, 3. γενομένην ε.
4. ἴσημος ε. 6. μὲν ταῖς] ταῖς μὲν Γ. 7. ὑποδεχομένους ε.
22, 1. ὡς add Γ. 5. Ἀμφιπόλεως ἡμῶν πολεμήσειν ε.

μὲν γὰρ εἰκότως φοβούνται γείτονα ποιήσασθαι τὴν πό-
 23 λιν ταῖς αὐτῶν δυναστείαις (ὀρώσι γὰρ ἡμᾶς οὐ στερ-
 γοντας ἐφ' οἷς ἂν ἔχωμεν, ἀλλ' αἰεὶ τοῦ πλείονος, ὀρε-
 γομένους), ἦν δὲ μεταβαλόμεθα τὸν τρόπον καὶ δόξαν
 βελτίω λάβωμεν, οὐ μόνον ἀποσιήσονται τῆς ἡμετέρας,
 ἀλλὰ καὶ τῆς αὐτῶν προσδώσουσι· λυσιτελήσει γὰρ αὐ-
 τοῖς θεραπεύουσι τὴν δύναμιν τὴν τῆς πόλεως ἀσφαλῶς
 24 ἔχειν τὰς ἑαυτῶν βασιλείας. καὶ μὲν δὴ καὶ τῆς Θρά-
 κης ἡμῖν ἐξέσται τοσαύτην ἀποτεμέσθαι χώραν, ὥστε
 μὴ μόνον αὐτοὺς ἀφθονον ἔχειν, ἀλλὰ καὶ τοῖς δεομένοις
 τῶν Ἑλλήνων καὶ δι' ἀπορίαν πλανημένοις ἰκανὸν δυνα-
 σθαι βίον παρασχέιν. ὅπου γὰρ Ἀθηνόδωρος καὶ Καλλι-
 στρατος, ὁ μὲν ἰδιώτης ὢν, ὁ δὲ φυγὰς, οἰκίσαι πόλεις
 οἷοί τε γέγονασιν, ἧ που βουλευθέντες ἡμεῖς πολλοὺς ἂν
 τόπους τοιοῦτους κατασχέιν δυνηθεῖμεν. χρὴ δὲ τοὺς
 πρωτεύειν ἐν τοῖς Ἑλλησιν ἀξιοῦντας τοιούτων ἔργων ἡγε-
 μόνας γίνεσθαι πολὺ μᾶλλον ἢ πολέμου καὶ στρατο-
 πέδων ξενικῶν, ὧν νῦν ἐπιθυμοῦντες ἡμεῖς τυγχάνομεν.
 5 Περὶ μὲν οὖν ὧν οἱ πρέσβεις ἐπαγγέλλονται, καὶ
 ταῦθ' ἰκανά, καὶ πολλὰ ἂν ἴσως τις προσθεῖη τούτοις·
 ἡγοῦμαι δὲ δεῖν ἡμᾶς οὐ μόνον ψηφισαμένους τὴν εἰρήνην
 ἐκ τῆς ἐκκλησίας ἀπελθεῖν, ἀλλὰ καὶ βουλευσαμένους
 ὅπως ἄξομεν αὐτήν, καὶ μὴ ποιήσομεν ὅπερ εἰώθαμεν,
 ὀλίγον χρόνον διαλιπόντες πάλιν εἰς τὰς αὐτὰς κατα-
 στησόμεθα ταραχάς, μηδ' ἀναβολὴν ἀλλ' ἀπαλλαγὴν
 26 βεβύρησόμεν τινα τῶν κακῶν τῶν παρόντων. οὐδὲν δὲ τού-
 των οἷόν τι ἐστὶ γενέσθαι πρότερον, πρὶν ἂν πεισθῆτε τὴν
 μὲν ἡσυχίαν ὠφελιμωτέραν καὶ κερδαλεωτέραν εἶναι τῆς
 πολυπραγμοσύνης, τὴν δὲ δικαιοσύνην τῆς ἀδικίας, τὴν
 δὲ τῶν ἰδίων ἐπιμέλειαν τῆς τῶν ἀλλοτρίων ἐπιθυμίας.
 περὶ ὧν οὐδεὶς πώποτε τῶν ῥητόρων εἶπειν ἐν ὑμῖν ἐτόλ-
 μησεν· ἐγὼ δὲ περὶ αὐτῶν τούτων τοὺς πλείστους τῶν

23, 2. ἐφ' add Γ. πλείονος ε. 24, 1. αὐτῶν ε. 8. δυνη-
 θεῖμεν κατασχέιν ε. 10. στρατοπέδου ξενικοῦ ε. 11. ἡμεῖς ἐπι-
 θυμούντες ε. 26, 1. τούτων om Γ. 6. ἐν add Γ.

- λόγων μέλλω ποιείσθαι πρὸς ὑμᾶς· ὁρῶ γὰρ τὴν εὐδαι-
μονίαν ἐν τούτοις ἐνοῦσαν, ἀλλ' οὐκ ἐν οἷς νῦν τυγχάνο-
27 μεν πρῶτοντες. ἀνάγκη δὲ τὸν ἔξω τῶν εἰθισμένων ἐπι-
χειροῦντα δημηγορεῖν καὶ τὰς ὑμετέρας γνώμας μετα-
στῆσαι βουλόμενον πολλῶν πραγμάτων ἄψασθαι καὶ
διὰ μακροτέρων τοὺς λόγους ποιήσασθαι, καὶ τὰ μὲν
ἀναμνηῆσαι, τῶν δὲ κατηγορεῖσθαι, τὰ δ' ἐπαινέσαι, περὶ
δὲ τῶν συμβουλεύσαι· μόλις γὰρ ἂν τις ὑμᾶς ἐξ ἀπάν-
των τούτων ἐπὶ τὸ βέλτιον φρονῆσαι δυνηθεῖη προαγαγεῖν.
- 28 Ἐχει γὰρ οὕτως, ἐμοὶ δοκοῦσιν ἅπαντες μὲν ἐπιθυ-
μεῖν τοῦ συμφέροντος καὶ τοῦ πλεόν ἔχειν τῶν ἄλλων,
165 οὐκ εἰδέναι ἢ δὲ τὰς πράξεις τὰς ἐπὶ ταῦτα φερούσας,
ἀλλὰ ταῖς δόξαις διαφέρειν ἀλλήλων· οἱ μὲν γὰρ ἔχειν
ἐπιεικείς καὶ στοχάζεσθαι τοῦ δέοντος δυναμένους, οἱ δ'
ὡς οἶόν τε πλείστον τοῦ συμφέροντος διαμαρτανούσας.
- 29 ὅπερ καὶ τῇ πόλει συμβέβηκεν. ἡμεῖς γὰρ οἰόμεθα μὲν,
ἦν τὴν θάλατταν πλέωμεν πολλαῖς τριήρεσι καὶ βιαζώ-
μεθα τὰς πόλεις συντάξεις δίδοναι καὶ συνέδρους ἐνθάδε
πέμπειν, διαπράξασθαι τι τῶν δεόντων· πλείστον δὲ διε-
ψεύσμεθα τῆς ἀληθείας. ὧν μὲν γὰρ ἠλπίζομεν, οὐδὲν
ἀποβέβηκεν, ἔχθραι δ' ἡμῖν ἐξ αὐτῶν καὶ πόλεμοι καὶ
30 δαπάναι μεγάλαι γεγόνασιν, εἰκότως· καὶ γὰρ τὸ πρό-
τερον ἐκ μὲν τῆς τοιαύτης πολυπραγμοσύνης εἰς τοὺς
ἰσχύτους κινδύνους κατέστημεν, ἐκ δὲ τοῦ δικαίαν τὴν
πόλιν παρέχειν καὶ βοηθεῖν τοῖς ἀδικουμένοις καὶ μὴ τῶν
ἀλλοτρίων ἐπιθυμεῖν παρ' ἐκόντων τῶν Ἑλλήνων τὴν ἡγε-
μονίαν ἐλάβομεν· ὧν νῦν ἀλογίστως καὶ λίαν εἰκῆ πολὺν
31 ἦδη χρόνον καταφρονοῦμεν. εἰς τοῦτο γὰρ τινες ἀνοίας
ἐληλύθασιν, ὥσθ' ὑπειλήφασιν τὴν μὲν ἀδικίαν ἐπονείδι-
ατον μὲν εἶναι, κερδαλέαν δὲ καὶ πρὸς τὸν βίον τὸν καθ'
ἡμέραν συμφέρουσαν, τὴν δὲ δικαιοσύνην εὐδόκιμον μὲν,
ἀλυσιτελῆ δὲ καὶ μᾶλλον δυναμένην τοὺς ἄλλους ὄφε-

v. 2. οἷς νῦν τυγχάνομεν Γ: ceteri οἷς ἐτυγχάνομεν. 28, 3. φε-
ρούσας] φερούμενας Γ. 4. ἔχειν Γ: ἔχουσιν ε. 29, 2. θάλατταν Γ:
ceteri θάλασσαν. 30, 1. μεγάλας Γ: πολλάς ε.

32 λείν ἢ τοὺς ἔχοντας αὐτήν, κακῶς εἰδότες ὡς οὔτε πρὸς
 χορηγισμὸν οὔτε πρὸς δόξαν οὔτε πρὸς ἄδει πρᾶττειν
 οὐδ' ὅλως πρὸς εὐδαιμονίαν οὐδὲν ἂν συμβάλοιτο τηλι-
 καύτην δύναμιν ὅσην περ ἀρετῆ καὶ τὰ μέρη ταύτης·
 τοῖς γὰρ ἀγαθοῖς οἷς ἔχομεν ἐν τῇ ψυχῇ, τούτοις κτώ-
 μεθα καὶ τὰς ἄλλας ὠφελείας, ὧν δεόμενοι τυγχάνο-
 μεν ὡσθ' οἱ τῆς αὐτῶν διανοίας ἀμελοῦντες λελήθασι
 33 σφᾶς αὐτοὺς ἅμα τοῦ τε φρονεῖν ἄμεινον καὶ τοῦ πρᾶτ-
 τειν βέλτιον τῶν ἄλλων ὀλιγοφροῦντες. Θαυμάζω δ' εἰ
 τις οἶεται τοὺς τὴν εὐσέβειαν καὶ τὴν δικαιοσύνην ἀσκοῦν-
 τας καρτερεῖν καὶ μένειν ἐκ τούτοις ἐλπίζοντας ἕλατιον
 34 ἔξιν τῶν πονηρῶν, ἀλλ' οὐχ ἠγνομήτους καὶ παρὰ θεοῖς
 35 καὶ παρ' ἀνθρώποις πλέον οἴεσθαι τῶν ἄλλων. ἐγὼ μὲν
 γὰρ πέπεισμαι τούτους μόνους ὧν δεῖ πλεονεκτεῖν, τοὺς
 4δ' ἄλλους ὧν οὐ βέλτιόν ἐστιν. ὁρῶ γὰρ τοὺς μὲν τὴν
 ἀδικίαν προτιμῶντας καὶ τὸ λαβεῖν τι τῶν ἄλλοτριῶν
 μέγιστον ἀγαθὸν νομίζοντας ὅμοια πάσχοντας τοῖς δε-
 λεαζομένοις τῶν ζώων, καὶ κατ' ἀρχὰς μὲν ἀπολαύοντας
 ὧν ἂν λάβωσιν, ὀλίγω δ' ὕστερον ἐν τοῖς μεγίστοις κα-
 κοῖς ὄντας, τοὺς δὲ μετ' εὐσεβείας καὶ δικαιοσύνης ζῶν-
 τας ἐν τε τοῖς παροῦσι χρόνοις ἀσφαλῶς διάγοντας καὶ
 περὶ τοῦ σύμπαντος αἰῶνος ἠδίστους τὰς ἐλπίδας ἔχοντας.
 5 καὶ ταῦτ' εἰ μὴ κατὰ πάντων οὕτως εἰδίσται συμβαί-
 νειν, ἀλλὰ τὸ γ' ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ τοῦτον γίγνεται τὸν
 τρόπον. χρῆ δὲ τοὺς εὐφρονοῦντας, ἐπειδὴ τὸ μέλλον αἰεὶ
 συνοίσειν οὐ καθορῶμεν, τὸ πολλάκις ὠφελοῦν, τοῦτο
 φαίνεσθαι προαιρουμένους. πάντων δ' ἀλογώτατον πε-
 πόνθασιν ὅσοι κάλλιον μὲν ἐπιτήδευμα νομίζουσιν εἶναι
 καὶ θεοφιλέστερον τὴν δικαιοσύνην τῆς ἀδικίας, χειρὸν δ'
 οἴονται βιώσεσθαι τοὺς ταύτῃ χρωμένους τῶν τὴν πονη-
 ρίαν προηρημένων.

32, 6. ἄλλας add Γ. 7. αὐτῶν — ἀμελοῦντες Γ: φαυτῶν — ὀλι-
 γοφροῦντες ε. 8. βέλτιον τῶν ἄλλων πρᾶττειν ε. 33, 2. ἀσκοῦν-
 τας καὶ καρτερεῖν καὶ μένειν ἐπὶ τούτοις ἐθλοῦντας ε. 34, 1. ὁρῶ
 μὲν γὰρ ε. 3. ἀγαθὸν εἶναι νομίζοντας ε. 35, 8. οἴονται] οἶ-
 σθαι Γ. 9. προαιρουμένων ε.

36 Ἡβουλόμην δ' ἄν, ὡσπερ πρόχειρόν ἐστιν ἐπαινεῖσαι τὴν ἀρετὴν, οὕτω ῥᾶδιον εἶναι τοὺς ἀκούοντας πείσαι ἀσκεῖν αὐτήν· νῦν δὲ δέδοικα μὴ μάτην τὰ τοιαῦτα λέγω. διεφθάρμεθα γὰρ πολὺν ἤδη χρόνον ὑπ' ἀνθρώπων οὐδὲν ἄλλ' ἢ φενακίζειν δυναμένων, οἱ τοσοῦτον τοῦ πλήθους καταπεφρονήκασιν ὥσθ', ὅποταν βουληθῶσι πόλεμον πρὸς τινὰς ἐξενεγκεῖν, αὐτοὶ χρήματα λαμβάνοντες λέγειν τολμῶσιν ὡς χρὴ τοὺς προγόνους μιμεῖσθαι, καὶ μὴ περιορᾶν ἡμᾶς αὐτοὺς καταγελομένους μηδὲ τὴν θάλατταν πλείοντα τοὺς μὴ τὰς συντάξεις ἐθέλοντας ἡμῖν ὑπο-
 37τελεῖν. Ἡδέως ἄν οὖν αὐτῶν πυνθοίμην, τίσιν ἡμᾶς τῶν προγεγενημένων κελεύουσιν ὁμοίους γίγνεσθαι, πότερον τοῖς περὶ τὰ Περσικὰ γενομένοις, ἢ τοῖς πρὸ ταῦ πολέμου τοῦ Δεκελείου τὴν πόλιν διοικήσασιν; εἰ μὲν γὰρ τούτοις, οὐδὲν ἄλλ' ἢ συμβουλευούσιν ἡμῖν πάλιν περὶ ἀνδραπο-
 38δισμοῦ κινδυνεύειν· εἰ δὲ τοῖς ἐν Μαραθῶνι τοὺς βαρβά-
 167ρους νικήσασι" καὶ τοῖς πρὸ τούτων γενομένοις, πῶς οὐ πάντων ἀναισχυντότατοι τυγχάνουσιν ὄντες, εἰ τοὺς τότε πολιτευομένους ἐπαινοῦντες τὰναντία πράττειν ἐκείνοις πείθουσιν ἡμᾶς, καὶ τοιαῦτ' ἐξαμαρτάνειν περὶ ὧν ἀπορῶ τί ποιήσω, πότερα χροῆσωμαι ταῖς ἀληθείαις ὡσπερ περὶ τῶν ἄλλων, ἢ κατασιωπήσω, δεῖσας τὴν πρὸς ὑμᾶς ἀπέχθειαν; δοκεῖ μὲν γὰρ μοι βέλτιον εἶναι διαλεχθῆναι περὶ αὐτῶν, ὁρῶ δ' ὑμᾶς χαλεπώτερον διατιθεμένους πρὸς τοὺς ἐπιτιμῶντας ἢ πρὸς τοὺς αἰτίους τῶν κακῶν γεγε-
 39νημένους. οὐ μὴν ἄλλ' αἰσχυνθεῖην ἄν, εἰ φανείην μᾶλλον φροντίζων τῆς ἑμαντοῦ δόξης ἢ τῆς κοινῆς σωτηρίας. ἐμὸν μὲν οὖν ἔργον ἐστί, καὶ τῶν ἄλλων τῶν κηδομένων τῆς πόλεως, προαιρεῖσθαι τῶν λόγων μὴ τοὺς ἡδίστους

36, 1. ἐπαινεῖσθαι Γ. 2. οὕτω ῥᾶδιον] οὕτω προσήκον Γ, οὕτω καὶ ῥᾶδιον ε. πείσαι τοὺς ἀκούοντας ε. 3. λέγωμεν Γ. 6. ὅταν ε.

37, 2. κελεύουσιν ὁμοίους γίγνεσθαι Γ: ceteri ὁμοίους κελεύουσι γεγενησθαι. 6. τοὺς βαρβαροὺς add Γ. 38, 1. τούτων γενομέ-
 ρους Γ: αὐτῶν γεγενημένοις ε. οὐχ ἀπάντων ε. 3. πολιτευομέ-
 ρους Γ: ceteri πεπολιτευμένους. 4. ἄν καὶ ἀπορῶ ε. 39, 3. μὲν
 add Γ.

ἀλλὰ τοὺς ὠφελιμωτάτους· ὑμᾶς δὲ χρῆ πρότον μὲν
 τοῦτο γινώσκειν, ὅτι τῶν μὲν περὶ τὸ σῶμα νοσημάτων
 πολλαὶ θεραπείαι καὶ παντοδαπαὶ τοῖς ἰατροῖς εὐρονται,
 ταῖς δὲ ψυχαῖς ταῖς ἀγνοούσαις καὶ γεμούσαις πονη-
 ρῶν ἐπιθυμιῶν οὐδὲν ἐστὶν ἄλλο φάρμακον πλὴν λόγος ὁ
 40 ζοολμῶν τοῖς ἀμαρτανομένοις ἐπιπλήττειν, ἐπειδ' ὅτι κα-
 ταγέλαστόν ἐστι τὰς μὲν καύσεις καὶ τὰς τομὰς τῶν
 ἰατρῶν ὑπομένειν, ἵνα πλειόνων ἀλγηδόνων ἀπαλλαγῶ-
 μεν, τοὺς δὲ λόγους ἀποδοκιμάζειν πρὶν εἰδέναι σαφῶς
 εἰ τοιαύτην ἔχουσι τὴν δύναμιν ὡστ' ὠφελῆσαι τοὺς
 ἀκούοντας.

41 Τούτου δ' ἕνεκα ταῦτα προεῖπον, ὅτι περὶ τῶν λοιπῶν
 οὐδὲν ὑποστειλάμενος ἀλλὰ παντάπασιν ἀνειμένως μέλ-
 λω τοὺς λόγους ποιῆσθαι πρὸς ὑμᾶς. τίς γὰρ ἄλλοθεν
 ἐπελθὼν καὶ μῆπω συνδιεφθαρμένος ἡμῖν, ἀλλ' ἐξαίφνης
 ἐπιστὰς τοῖς γιγνομένοις, οὐκ ἂν μαινέσθαι καὶ παρα-
 φρονεῖν ἡμᾶς νομίσειεν, οἳ φιλοτιμούμεθα μὲν ἐπὶ τοῖς
 τῶν προγόνων ἔργοις καὶ τὴν πόλιν ἐκ τῶν τότε πραχθέν-
 των ἐγκωμιάζειν ἔχομεν, οὐδὲν δὲ τῶν αὐτῶν ἐκείνοις
 2 πρᾶττομεν, ἀλλὰ πᾶν τούναντιον. οἱ μὲν γὰρ ὑπὲρ τῶν
 Ἑλλήνων τοῖς βαρβάρους πολεμοῦντες διετέλεσαν, ἡμεῖς
 δὲ τοὺς ἐκ τῆς Ἀσίας τὸν βίον ποριζομένους ἐκείθεν ἀνα-
 68 στήσαντες ἐπὶ τοὺς Ἕλληνας ἡγάγομεν· κακείνοι μὲν
 ἐλευθεροῦντες τὰς πόλεις τὰς Ἑλληνίδας καὶ βοηθοῦντες
 αὐταῖς τῆς ἡγεμονίας ἡξιώθησαν, ἡμεῖς δὲ καταδουλού-
 μενοι καὶ τάναντία τοῖς τότε πρᾶττοντες ἀγανακτοῦμεν,
 3 εἰ μὴ τὴν αὐτὴν τιμὴν ἐκείνοις ἔχομεν, οἳ τοσοῦτον ἀπο-
 λελείμεθα καὶ τοῖς ἔργοις καὶ ταῖς διανοαῖς τῶν κατ'
 ἐκείνον τὸν χρόνον γενομένων, ὅσον οἱ μὲν ὑπὲρ τῆς τῶν
 Ἑλλήνων σωτηρίας τὴν τε πατρίδα τὴν αὐτῶν ἐκλιπεῖν
 ἐτόλμησαν, καὶ μαχόμενοι καὶ ναυμαχοῦντες τοὺς βαρ-
 βάρους ἐνίκησαν, ἡμεῖς δ' οὐδ' ὑπὲρ τῆς ἡμετέρας αὐτῶν

v. 2. μὲν add Γ.
 αἰσθαι τοὺς λόγους ε.
 ἄλλων Γ.

6. ἀγνοούσαις Γ: νοσοῦσαις ε.

43, 1. ἐκείνοις τιμὴν ε.

41, 3. ποι-
 4. Ἑλλήνων]

44 πλονεξίας κινδυνεύειν ἀξιούμεν, ἀλλ' ἄρχειν μὲν ἀπάν-
 των ζητοῦμεν, στρατεύεσθαι δ' οὐκ ἐθέλομεν, καὶ πόλεμος
 μὲν μικροῦ δεῖν πρὸς ἀπαντας ἀνθρώπους ἀναιρούμεθα,
 πρὸς δὲ τοῦτον οὐχ ἡμᾶς αὐτοὺς ἀσκοῦμεν, ἀλλὰ ἀν-
 θρώπους τοὺς μὲν ἀπόλιδας τοὺς δ' αὐτομόλους τοὺς δ'
 ἐκ τῶν ἄλλων κακουργῶν συνερῆθηκότες, οἷς ὁπόταν τις
 διδῶ πλείω μισθόν, μετ' ἐκείνου ἐφ' ἡμᾶς ἀκολουθή-
 45 σουσιν. ἀλλ' ὅμως οὕτως αὐτοὺς ἀγαπῶμεν, ὥσθ' ὑπὲρ
 μὲν τῶν παίδων τῶν ἡμετέρων, εἰ περὶ τινος ἐξαμάρ-
 τοιεν, οὐκ ἂν ἐθελήσαιμεν δίκας ὑποσχεῖν, ὑπὲρ δὲ τῆς
 ἐκείνων ἀρπαγῆς καὶ βίας καὶ παρανομίας μελλόντων
 τῶν ἐγκλημάτων ἐφ' ἡμᾶς ἤξειν οὐχ ὅπως ἀνανακτοῦ-
 μεν, ἀλλὰ καὶ χαίρομεν ὅταν ἀκούσωμεν αὐτοὺς τοιοῦ-
 46 τόν τι διαπεπραγμένους. εἰς τοῦτο δὲ μισρίας ἐληλυθά-
 μεν, ὥστ' αὐτοὶ μὲν ἐνδεεῖς τῶν καθ' ἡμέραν ἔσμεν, ξε-
 νοτροφεῖν δ' ἐπιχειρήκαμεν, καὶ τοὺς συμμάχους τοὺς
 ἡμετέρους αὐτῶν λυμαινόμεθα καὶ δασμολογοῦμεν, ἵνα
 τοῖς ἀπάντων ἀνθρώπων κοινοῖς ἐχθροῖς τὸν μισθὸν ἐκ-
 47 πορίζωμεν. τοσοῦτῳ δὲ χείρους ἔσμεν τῶν προγόνων, οὐ
 μόνον τῶν εὐδοκμησάντων ἀλλὰ καὶ τῶν μισηθέντων,
 ὅσον ἐκείνοι μὲν εἰ πολεμῆιν πρὸς τινος ψηφίσαιντο, μεστῆς
 οὔσης ἀργυρίου καὶ χρυσίου τῆς ἀκροπόλεως ὅμως ὑπὲρ
 τῶν δοξάντων τοῖς αὐτῶν σώμασιν ὦντο δεῖν κινδυνεύειν,
 ἡμεῖς δ' εἰς τοσαύτην ἀπορίαν ἐληλυθότες καὶ τοσοῦτοι
 τὸ πλῆθος ὄντες ὥσπερ βασιλεὺς ὁ μέγας μισθωτοῖς
 169
 48 χρώμεθα τοῖς στρατοπέδοις. "καὶ τότε μὲν εἰ τριήρεις
 πληροῖεν, τοὺς μὲν ξένους καὶ τοὺς δούλους ναύτας εἰσε-
 βίβαζον, τοὺς δὲ πολίτας μεθ' ὀπλων ἐξέπεμπον· νῦν δὲ
 τοῖς μὲν ξένοις ὀπλίταις χρώμεθα, τοὺς δὲ πολίτας ἐλαύ-
 νειν ἀναγκάζομεν, ὥσθ' ὁπόταν ἀποβαίνωσιν εἰς τὴν τῶν
 πολεμίων, οἱ μὲν ἄρχειν τῶν Ἑλλήνων ἀξιούντες ὑπῆρξ-

44, 3. δᾶν] δᾶ pr Γ. 4. τοῦτον] τοῦτοιοις Γ. 7. ceteri πλείονα
 μισθὸν διδῶ. ἐκείνων Γ. 45, 2. εἰ Γ: ceteri ἦν. 4. παρανο-
 μίας Γ: πλονεξίας ε. 6. τοιοῦτό τι διαπραττομένους ε. 46, 2. ἔσμεν
 τῶν καθ' ἡμέραν ε. 5. ἀνθρώπων add Γ,

σιον ἔχοντες ἐμβαίνουσιν, οἱ δὲ τοιοῦτοι τὰς φύσεις ὄντες οἷους ὀλίγω πρότερον διήλθον, μεθ' ὅπλων κινδυνεύουσιν.

49 Ἀλλὰ γὰρ τὰ κατὰ τὴν πόλιν ἂν τις ἰῶν καλῶς διοικούμενα περὶ τῶν ἄλλων θαρσύνῃσιν, ἀλλ' οὐκ ἂν ἐπὶ αὐτοῖς τούτοις μάλιστ' ἀγανακτῆσιν; οἵτινες αὐτόχθονες μὲν εἶναι φασιν καὶ τὴν πόλιν ταύτην προτίραν οἰκισθῆναι τῶν ἄλλων, προσῆκον δ' ἡμᾶς ἅπασιν εἶναι παράδειγμα τοῦ καλῶς καὶ τεταγμένως πολιτεύεσθαι, χεῖρον καὶ ταραχωδέστερον τὴν ἡμετέραν αὐτῶν διοικούμεν

50 τῶν ἄρτι τὰς πόλεις οἰκισόντων, καὶ σεμνυνόμεθα μὲν καὶ μέγα φρονοῦμεν ἐπὶ τῷ βέλτιον γεγονέναι τῶν ἄλλων, ῥῆον δὲ μεταδίδομεν τοῖς βουλομένοις ταύτης τῆς εὐγενείας ἢ Τριβαλλοὶ καὶ Λευκανοὶ τῆς αὐτῶν δυσγενείας· πλείστους δὲ τιθέμενοι νόμους οὕτως ὀλίγον αὐτῶν φροντίζομεν (ἐν γὰρ ἀκούσαντες γνώσεσθε καὶ περὶ τῶν ἄλλων) ὥστε θανάτου τῆς ζημίας ἐπικειμένης, ἣν τις ἀλῶ δικάζων, τοὺς τοῦτο φανερώτατα ποιοῦντας στρατηγούς χειροτονοῦμεν, καὶ τὸν πλείστους διαφθεῖραι τῶν πολιτῶν δυνηθέντα, τοῦτον ἐπὶ τὰ μέγιστα τῶν πραγμά-

51 των καθίσταμεν· σπουδάζοντες δὲ περὶ τὴν πολιτείαν οὐχ ἦτιον ἢ περὶ τὴν σωτηρίαν ὅλης τῆς πόλεως, καὶ τὴν δημοκρατίαν εἰδότες ἐν μὲν ταῖς ἡσυχίαις καὶ ταῖς ἀσφαλείαις ἀξανανομένην καὶ διαμίνουσαν, ἐν δὲ τοῖς πολέμοις δις ἤδη καταλυθεῖσαν, πρὸς μὲν τοὺς τῆς εἰρήνης ἐπιθυμοῦντας ὡς πρὸς ὀλιγαρχικούς ὄντας δυσκόλως ἔχομεν, τοὺς δὲ τὸν πόλεμον ποιοῦντας ὡς τῆς δημοκρατίας κηδομένους εὖνους εἶναι νομίζομεν· ἐμπειρότατοι δὲ λόγων καὶ πραγμάτων ὄντες οὕτως ἀλογόστως

70 ἔχομεν, ὥστε περὶ τῶν αὐτῶν τῆς αὐτῆς ἡμέρας οὐ ταῦτα γινώσκομεν, ἀλλ' ὡν μὲν πρὶν εἰς τὴν ἐκκλησίαν ἀναβῆναι κατηγοροῦμεν, ταῦτα συνελθόντες χειροτονοῦμεν, οὐ πολὺν δὲ χρόνον διαλιπόντες τοῖς ἐνθάδε ψηφισθεῖσιν,

49, 3. διοικούμενα καὶ περὶ 5. 50, 3. ραιδιον Γ'. 4. αὐτῶν
 οἱ Γ'. 51, 7. ἐμποιοῦντας 6. 52, 6. διαλιπόντες τοῖς ἐνταῦθα 6.

ἐπειδὴν ἀπίωμεν, πάλιν ἐπιτιμῶμεν· προσποιούμενοι δὲ
σοφώτατοι τῶν Ἑλλήνων εἶναι τοιούτοις χρώμεθα συμ-
βούλοις, ὧν οὐκ ἔστιν ὅστις οὐκ ἂν καταφρονήσειεν, καὶ
τοὺς αὐτοὺς τούτους κυρίους ἀπάντων τῶν κοινῶν καθί-
53σταμεν, οἷς οὐδεὶς ἂν οὐδὲν τῶν ἰδίων ἐπιτρέψειεν. ὁ δὲ
πάντων σχετλιώτατον· οὐς γὰρ ὁμολογήσαιμεν ἂν πονη-
ροτάτους εἶναι τῶν πολιτῶν, τούτους πιστοτάτους φύλα-
κας ἡγοῦμεθα τῆς πολιτείας εἶναι· καὶ τοὺς μὲν μετοί-
κους τοιούτους εἶναι νομίζομεν, οἷους περ ἂν τοὺς προστά-
τας νέμωσιν, αὐτοὶ δ' οὐκ οἴομεθα τὴν αὐτὴν λήψεσθαι
54δόξαν τοῖς προσεστώσιν ἡμῶν. τοσοῦτον δὲ διαφέρομεν τῶν
προγόνων, ὅσον ἐκείνοι μὲν τοὺς αὐτοὺς προστάτας τε
τῆς πόλεως ἐπειοῦντο καὶ στρατηγούς ἤροῦντο, νομίζοντες
τὸν ἐπὶ τοῦ βήματος τὰ βέλτιστα συμβουλευσαι δυνάμε-
νον, τὸν αὐτὸν τοῦτον ἄριστ' ἂν βουλευσασθαι καὶ καθ'
αὐτὸν γενόμενον, ἡμεῖς δὲ τὸναντίον τούτων ποιούμεν·
55οἷς μὲν γὰρ περὶ τῶν μεγίστων συμβούλοις χρώμεθα,
τούτους μὲν οὐκ ἀξιούμεν στρατηγούς χειροτονεῖν ὡς νοῦν
οὐκ ἔχοντας, οἷς δ' οὐδεὶς ἂν οὔτε περὶ τῶν ἰδίων οὔτε
περὶ τῶν κοινῶν συμβουλευσαιοτο, τούτους δ' αὐτοκράτο-
ρας ἐπιέμπομεν ὡς ἐκεῖ σοφωτέροις ἐσομένοις καὶ ῥᾶσθ
βουλευσομένους περὶ τῶν Ἑλληνικῶν πραγμάτων ἢ περὶ
56τῶν ἐνθάδε προτιθεμένων. λέγω δὲ ταῦτ' οὐ κατὰ πάν-
των, ἀλλὰ κατὰ τῶν ἐνόχων τοῖς λεγομένοις ὄντων. ἐπι-
λίποι δ' ἂν με τὸ λοιπὸν μέρος τῆς ἡμέρας, εἰ πάσας
τὰς πλημμελείας τὰς ἐν τοῖς πράγμασιν ἐγγεγενημέ-
νας ἐξετάζειν ἐπιχειρήσῃν.

57 Τάχ' οὖν ἂν τις τῶν σφόδρα τοῖς λεγομένοις ἐνόχων
ὄντων ἀγανακτήσας ἐρωτήσειεν „πῶς, εἴπερ οὕτω κα-
κῶς βουλευόμεθα, σωζόμεθα καὶ δύναμιν οὐδεμίας πό-
λιτεως ἐλάττω κεκτημένοι τυγχάνομεν;” “Ἐγὼ δὲ πρὸς

v. 2. συμβούλοις χρώμεθα ε.

4. τῶν κοινῶν ἀπάντων ε.

53, 1. ὁ Γ: τὸ ε.

54, 2. τε add Γ.

6. γενόμενον Γ: ceteri

δυνάμενον. 55, 6. πραγμάτων καὶ πολιτικῶν ἢ ε.

56, 2. ἐπιλεί-

ποι ε.

4. γεγενημένος ε.

57, 2. πῶς οὖν εἴπερ ε.

ταῦτ' ἀποκριναιήην ἄν ὅτι τοὺς ἀντιπάλους ἔχομεν οὐ-
 58 δὲν βέλτιον ἡμῶν φρονοῦντας. εἰ γὰρ μετὰ τὴν μάχην,
 ἢ ἐνίκησαν Θηβαῖοι Λακεδαιμονίους, ἐκεῖνοι μὲν ἐλευθε-
 ρώσαντες τὴν Πελοπόννησον καὶ τοὺς ἄλλους Ἕλληνας
 αὐτονόμους ποιήσαντες ἡσυχίαν εἶχον, ἡμεῖς δὲ τοιαῦτ'
 ἐξημαρτάνομεν, οὗτ' ἄν οὗτος ἔσχε ταύτην ποιήσασθαι
 τὴν ἐρώτησιν, ἡμεῖς τ' ἄν ἔγνωμεν ὅσω κρεῖττόν ἐστι τὸ
 59 σωφρονεῖν τοῦ πολυπραγμονεῖν. νῦν δ' ἐνταῦθα τὰ πρά-
 γματα περίσθηκεν, ὥστε Θηβαῖοι μὲν ἡμᾶς σώζουσι,
 ἡμεῖς δὲ Θηβαίους, καὶ συμμάχους ἐκεῖνοι μὲν ἡμῖν
 ποιοῦσιν, ἡμεῖς δ' ἐκείνοις. ὥστ' εἰ νουν εἶχομεν, ἀλλή-
 λους ἄν εἰς τὰς ἐκκλησίας ἀργύριον παρείχομεν· ὁπότεροι
 γὰρ ἄν πλεονάκεις συλλεγῶσιν, οὗτοι τοὺς ἐναντίους ἄμει-
 60 ρονον πράττειν ποιοῦσιν. χρεὴ δὲ τοὺς καὶ μικρὰ λογιζέσθαι
 δυναμένους οὐκ ἐν τοῖς τῶν ἐχθρῶν ἁμαρτήμασι τὰς ἐλ-
 πίδας ἔχειν τῆς σωτηρίας, ἀλλ' ἐν τοῖς αὐτῶν πράγμασι
 καὶ ταῖς αὐτῶν διανοαῖσι· τὸ μὲν γὰρ διὰ τὴν ἐκείνων
 ἁμαθίαν συμβαῖνον ἡμῖν ἀγαθὸν τυχόν ἄν παύσαιτο καὶ
 λάβοι μεταβολήν, τὸ δὲ δι' ἡμᾶς αὐτοὺς γιγνόμενον
 βεβαιότερος ἄν ἔχοι καὶ μᾶλλον παραμείνειεν ἡμῖν.

1 Πρὸς μὲν οὖν τοὺς εἰκῆ τὰς ἐπιλήψεις ποιουμένους
 οὐ χαλεπὸν ἀντειπεῖν· εἰ δὲ δὴ τίς μοι παραστὰς τῶν
 ἐπιεικέστερον διακειμένων ἀληθῆ μὲν λέγειν με προσομο-
 λογήσειεν καὶ προσηκόντως ἐπιτιμᾶν τοῖς γιγνομένοις,
 δίκαιον δ' εἶναι φαίη τοὺς ἐπ' εὐνοία νουθετοῦντας μὴ
 2 μόνον κατηγορεῖν τῶν πεπραγμένων, ἀλλὰ καὶ συμβου-
 λεύειν τίνων ἀπεχόμενοι καὶ ποίων ὀρεγόμενοι παυσά-
 μεθ' ἄν ταύτην ἔχοντες τὴν γνώμην καὶ τοιαῦτ' ἐξαμαρ-
 τάνοντες, οὗτος ὁ λόγος ἀπορεῖν ἄν με ποιήσειεν ἀποκρί-
 σεως, οὐκ ἀληθοῦς καὶ συμφερούσης, ἀλλ' ἀρεσκούσης

v. 1. ἄν ἀποκριναιήην ε. 58, 3. Ἕλληνας om Γ. 5. εἶχε
 ποιήσασθαι ταύτην ε. 59, 1. περίσθηκε τὰ πρόγματα ε. 3. ἡμῖν
 — ἐκείνοις Γ: ceteri ἡμᾶς — ἐκείνους. 4. ἔχομεν — παρείχομεν Γ:
 60, 7. βεβαίως ε. 61, 1. ἐπιλήψεις ε. 62, 2. τίνων — ποίων Γ:
 ποίων — τίνων ε. 5. καὶ Γ: οὐδὲ ε.

- ὑμῖν. οὐ μὴν ἀλλ' ἐπειδὴ περ ἀποκεκαλυμμένως ὄρημα
λέγειν, οὐκ ἀποκνητέον ἀποφήνασθαι καὶ περὶ τούτων.
- 63 Ἄ μὲν οὖν ὑπάρχειν δεῖ τοῖς μέλλουσιν εὐδαιμονήσειν,
τὴν τ' εὐσίβειαν καὶ τὴν σωφροσύνην [καὶ τὴν δικαιο-
172σύνην] καὶ τὴν ἄλλην ἀρετὴν ὀλίγω πρότερον εἰρήκαμεν
ὡς δ' ἂν τάχιστα πρὸς τὸ τοιοῦτοι γενέσθαι παιδευθεῖ-
μεν, ἀληθεὺς μὲν ἔστι τὸ ῥηθησόμενον, ἴσως δ' ἂν ἀκούσα-
σιν ὑμῖν δεινὸν εἶναι δόξειεν καὶ παρὰ πολὺ τῆς τῶν ἄλ-
64λων ἐξηλλαγμένον διανοίας. ἐγὼ γὰρ ἠγοῦμαι καὶ τὴν
πόλιν ἡμᾶς ἄμεινον οἰκῆσειν καὶ βελτίους αὐτοὺς ἔσεσθαι
καὶ πρὸς ἀπάσας τὰς πράξεις ἐπιδώσειν, ἣν παυσώμεθα
τῆς ἀρχῆς τῆς κατὰ θάλατταν ἐπιθυμοῦντες. αὕτη γὰρ
ἔστιν ἣ καὶ νῦν εἰς ταραχὴν ἡμᾶς καθιστάσα, καὶ τὴν
δημοκρατίαν ἐκείνην καταλύσασα μεθ' ἧς οἱ πρόγονοι
ζῶντες εὐδαιμονέστατοι τῶν Ἑλλήνων ἦσαν, καὶ σχεδὸν
ἀπάντων αἰτία τῶν κακῶν ὧν αὐτοὶ τ' ἔχομεν καὶ τοῖς
65ἄλλοις παρέχομεν. οἶδα μὲν οὖν ὅτι χαλεπὸν ἔστι δυνα-
στείας ὑπὸ πάντων ἐρωμένης καὶ περιμαχίτου γεγενη-
μένης κατηγοροῦντα δοκεῖν ἀνεκτόν τι λέγειν· ὅμως δ'
ἐπειδὴ περ ὑπεμείνατε καὶ τοὺς ἄλλους λόγους, ἀληθεῖς
μὲν ὄντας φιλαπεχθήμονας δέ, καὶ τούτων ὑμᾶς ἀνα-
66σχέσθαι δέομαι, καὶ μὴ καταγνώναί μου τοσαύτην μα-
νίαν, ὡς ἄρ' ἐγὼ προειλόμην ἂν διαλεχθῆναι πρὸς ὑμᾶς
περὶ πραγμάτων οὕτω παραδόξων, εἰ μὴ τι λέγειν ἀλη-
θεὺς εἶχον περὶ αὐτῶν. νῦν δ' οἶμαι πᾶσι φανερὸν ποιή-
σειν ὡς οὔτε δικαίας ἀρχῆς ἐπιθυμοῦμεν οὔτε γενέσθαι
δυνατῆς οὔτε συμφερούσης ἡμῖν.
- 67 Ὅτι μὲν οὖν οὐ δικαίας, παρ' ὑμῶν μαθὼν ὑμᾶς ἔχω
διδάσκειν. ὅτε γὰρ Λακεδαιμόνιοι ταύτην εἶχον τὴν δύνα-
μιν, ποίους λόγους οὐκ ἀνηλώσαμεν κατηγοροῦντες μὲν
τῆς ἐκείνων ἀρχῆς, διεξιόντες δ' ὡς δίκαιόν ἐστιν αὐτο-

63, 2. τ' om Γ. τὴν δικαιοσύνην om Γ. 4. παιδευθει-
μιν ε. 64, 4. θάλατταν Γ: ceteri θάλασσαν. 8. τῶν κακῶν αἰ-
τίαι ε. 65, 5. τοῦτον Γ. ἀνέχεσθαι ε. 66, 1. τοιαύτην Γ.
2. ἂν add Γ. 4. φανερὸν ποιήσῃσιν ἅπασιν ε.

θνόμους εἶναι τοὺς Ἕλληνας; τίνας δὲ τῶν πόλεων τῶν
 ἄλλογίμων οὐ παρεκαλέσαμεν ἐπὶ τὴν συμμαχίαν τὴν
 ὑπὲρ τούτων συσταῖσαν; πόσας δὲ προσβείας ὡς βασι-
 λεία τὸν μέγαν ἀπεστείλαμεν, διδάξουσας αὐτὸν ὡς
 οὔτε δίκαιόν ἐστιν οὔτε συμφέρον μίαν πόλιν κυρίαν εἶναι
 τῶν Ἑλλήνων; οὐ πρότερον δ' ἐπαυσάμεθα πολεμοῦντες
 καὶ κινδυνεύοντες καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν,
 73 ἢ πρὶν ἠθέλησαν Λακεδαιμόνιοι ποιήσασθαι τὰς συνθήκας
 74 τὰς περὶ τῆς αὐτονομίας. Ὅτι μὲν οὖν οὐ δίκαιόν ἐστι
 τοὺς κρείττους τῶν ἡττόνων ἄρχειν, ἐν ἐκείνοις τε τοῖς
 χρόνοις τυγχάνομεν ἐγνωκότες, καὶ νῦν ἐπὶ τῆς πολι-
 τείας τῆς παρ' ἡμῖν καθεστῶσης ὡς δ' οὐδ' ἂν δυνη-
 θείημεν τὴν ἀρχὴν ταύτην καταστήσασθαι, ταχέως οἴ-
 μαι δηλώσειν. ἦν γὰρ μετὰ μυρίων ταλάντων οὐχ οἷοί
 τ' ἡμεν διαφυλάξαι, πῶς ἂν ταύτην ἐκ τῆς παρουσίας
 ἀπορίας κτήσασθαι δυνηθείημεν, ἄλλως τε καὶ χρώμενοι
 τοῖς ἠθεσιν οὐχ οἷς ἐλάβομεν ἀλλ' οἷς ἀπωλέσαμεν αὐ-
 τήν; Ὡς τοίνυν οὐδὲ δέξασθαι δεδομένην τῇ πόλει συμ-
 φέρει, δοκεῖτέ μοι τάχιστ' ἂν ἐκείθεν καταμαθεῖν. μάλ-
 λον δὲ καὶ περὶ τούτων βούλομαι μικρὰ προσιπεῖν· δέ-
 δοικα γὰρ μὴ διὰ τὸ πολλοῖς ἐπιτιμῶν δόξω τισὶ προη-
 σῆσθαι τῆς πόλεως κατηγορεῖν.

Ἐγὼ δ' εἰ μὲν πρὸς ἄλλους τινὰς ἐπεχείρουν οὕτω
 διεξιέναι περὶ τῶν πραγμάτων, εἰκότως ἂν εἶχον τὴν αἰ-
 τίαν ταύτην· νῦν δὲ πρὸς ὑμᾶς ποιοῦμαι τοὺς λόγους,
 οὐ διαβάλλειν ἑτέροις ἐπιθυμῶν, ἀλλ' αὐτοὺς βουλό-
 μενος παῦσαι τῶν τοιούτων ἔργων, καὶ τὴν εἰρήνην, περὶ
 ἧς ἅπας ὁ λόγος ἐστί, βεβαίως καὶ πῆν πόλιν καὶ τοὺς
 ἄλλους Ἕλληνας ἀγαγεῖν. ἀνάγκη δὲ τοὺς νοουθετοῦντας
 καὶ τοὺς κατηγοροῦντας τοῖς μὲν λόγοις χρῆσθαι παρα-

68, 2. ἄλλογίμων Γ: Ἑλληνίδων ε. 4. διδάσκουσας ε. 6. πο-
 λεμοῦντες ἐπαυσάμεθα ε. 69, 3. ἐτυγχάνομεν ε. 4. καθεστηνίας Γ.
 5. καταστρέψασθαι Γ. 8. δυνηθείημεν ε. 70, 1. δεδομένην
 δέξασθαι ε. 4. πολλῶν — προαιρεῖσθαι ε. 71, 1. οὕτως ἐπεχεί-
 ρουν ε. 4. ἑτέροις Γ: πρὸς ἑτέρους ε. αὐτοὺς ὑμᾶς βουλομέ-
 τος ε. 6. τοὺς Ἕλληνας τοὺς ἄλλους ε.

πλησίσις, τὰς δὲ διανοίας ἔχειν ἀλλήλαις ὡς οἶόν τ' ἐναντιωτάτας. ὥστε περὶ τῶν ταῦτ' λεγόντων οὐκ αἰ προσήκει τὴν αὐτὴν ὑμᾶς γνώμην ἔχειν, ἀλλὰ τοὺς μὲν ἐπὶ βλάβῃ λοιδοροῦντας μισεῖν ὡς κακόνους ὄντας τῆ πόλει, τοὺς δ' ἐπ' ὠφελίᾳ νοουθετοῦντας ἐπαινεῖν καὶ

73 βελτίστους τῶν πολιτῶν νομίζειν, καὶ τούτων αὐτῶν μάλιστα τὸν ἐναργέστατα δυνάμενον δηλῶσαι τὰς πονηρὰς τῶν πράξεων καὶ τὰς συμφορὰς τὰς ἀπ' αὐτῶν γιγνομένας· οὗτος γὰρ ἂν τάχιστα ποιήσειεν ὑμᾶς, μισήσαντας ἃ δεῖ, βελτιόνων ἐπιθυμῆσαι πραγμάτων. ὑπὲρ μὲν οὖν τῆς τῶν λόγων τραχύτητος καὶ τῶν εἰρημένων καὶ τῶν ῥηθήσεσθαι μελλόντων ταῦτ' ἔχω λέγειν πρὸς ὑμᾶς· ὅθεν δ' ἀπέλιπον, πάλιν ποιήσομαι τὴν ἀρχήν.

174 ¹⁷⁴ "Εφασκον γὰρ ἐκεῖθεν κάλλιστ' ἂν ὑμᾶς καταμαθεῖν
74 ὡς οὐ συμφέρεи λαβεῖν τὴν κατὰ θάλατταν ἀρχήν, εἰ σκέψαισθε τίνα τρόπον ἢ πόλις διέκειτο πρὶν τὴν δύναμιν ταύτην κήσασθαι, καὶ πῶς ἐπειδὴ κατέσχεν αὐτήν· ἦν γὰρ ταῦτα παρ' ἀλλήλα τῇ διανοίᾳ θεωρήσητε, γνώσεσθ' ὅσων κακῶν αἰτία τῇ πόλει γέγονεν.

75 Ἡ μὲν τοίνυν πολιτεία τοσοῦτω βελτιῶν ἦν καὶ κρείττων ἢ τότε τῆς ὑστερον καταστάσεως, ὅση περ' Ἀριστείδης καὶ Θεμιστοκλῆς καὶ Μιλτιάδης ἄνδρες ἀμείνους ἦσαν Ἐπερβόλου καὶ Κλεοφῶντος καὶ τῶν νῦν δημηγορούντων τὸν δὲ δῆμον εὐρήσετε τὸν τότε πολιτευόμενον οὐκ ἀργίας

76 οὐδ' ἀπορίας οὐδ' ἐλπίδων κενῶν ὄντα μεστόν, ἀλλὰ νικῶν μὲν δυνάμενον ἐν ταῖς μάχαις ἅπαντας τοὺς εἰς τὴν χώραν εἰσβάλλοντας, ἀριστείων δ' ἀξιούμενον ἐν τοῖς ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος κινδύνοις, οὕτω δὲ πιστευόμενον ὥστε τὰς πλείστας αὐτῶ τῶν πόλεων ἐκούσας ἐγχειρίσαι

77 σφᾶς αὐτάς. τούτων δ' ὑπαρχόντων, ἀντὶ μὲν τῆς πολι-

v. 2. αἰεὶ add Γ. 5. ὠφελίᾳ 5. 73, 1. βελτίστους Γ: ceteri βελτίους. 2. τὰς τε πονηρὰς 5. 4. οὗτος Γ: οὗτω 5. 74, 3. διέκειτο Γ: διακίετο 5. 5. γνώσεσθε πόσων 5. 76, 2. πάντας 5. 5. ἐγχειρίσειν 5.

τείας τῆς παρὰ πᾶσιν εὐδοκιμούσης ἐπὶ τοιαύτην ἀκολο-
 σίαν ἢ δύναμις ἡμᾶς αὕτη προήγαγεν, ἦν οὐδεὶς ἂν ἀν-
 θρώπων ἐπαινέσειεν· ἀντὶ δὲ τοῦ νικᾶν τοὺς ἐπιστρατεύον-
 τας οὕτω τοὺς πολίτας ἐπαίδευσεν, ὥστε μηδὲ πρὸ τῶν
 βτειχῶν τολμᾶν ἐπεξιέναι τοῖς πολεμίοις· ἀντὶ δὲ τῆς εὐ-
 νοίας τῆς παρὰ τῶν συμμάχων αὐτοῖς ὑπαρχούσης καὶ
 τῆς δόξης τῆς παρὰ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων εἰς τοσοῦτον
 μῖσος κατέστησεν, ὥστε παρὰ μικρὸν ἔλθεῖν ἑξανδραπο-
 δισθῆναι τὴν πόλιν, εἰ μὴ Λακεδαιμονίων τῶν ἐξ ἀρχῆς
 πολεμοῦντων εὐνοσιτέρων ἐτύχομεν ἢ τῶν πρότερον ἡμῖν
 συμμάχων ὄντων. οἷς οὐκ ἂν δικαίως ἐγκαλοῖμεν, ὅτι
 χάλειπῶς πρὸς ἡμᾶς διετέθησαν· οὐ γὰρ ὑπάρχοντες ἀλλ'
 ἀμυνόμενοι καὶ πολλὰ καὶ δεινὰ παθόντες τοιαύτην
 γνώμην ἔσχον περὶ ἡμᾶς· τίς γὰρ ἂν ὑπέμεινε τὴν ἀσέλ-
 γειαν τῶν πατέρων τῶν ἡμετέρων, οἱ συναγαγόντες ἐξ
 ἀπάσης τῆς Ἑλλάδος τοὺς ἀρχοτάτους καὶ τοὺς ἀπασῶν
 τῶν πονηριῶν μετέχοντας, πληροῦντες τούτων τὰς τριῆρεις,
 ἀπηχθάνοντο "τοῖς Ἑλλησι, καὶ τοὺς μὲν βελτίστους τῶν
 ἐν ταῖς ἄλλαις πόλεσιν ἐξέβαλλον, τοῖς δὲ πονηροτάτοις
 τῶν Ἑλλήνων τὰ κείνων διένεμον; Ἄλλὰ γὰρ εἰ τολμή-
 σαιμι περὶ τῶν ἐν ἐκείνοις τοῖς χρόνοις γενομένων ἀκρι-
 βῶς διελθεῖν, ὑμᾶς μὲν ἴσως ἂν ποιήσαιμι βέλτιον βου-
 λεύσασθαι περὶ τῶν παρόντων, αὐτὸς δ' ἂν διαβληθείην·
 εἰλώθατε γὰρ μισεῖν οὐχ οὕτω τοὺς αἰτίους τῶν ἀμαρτη-
 μάτων ὡς τοὺς κατηγοροῦντας αὐτῶν. τοιαύτην οὖν ὑμῶν
 γνώμην ἐχόντων, δέδοικα μὴ πειρώμενος ὑμᾶς εὐεργετεῖν
 αὐτὸς ἀπολαύσω τι φλαῦρον. οὐ μὴν ἀποστήσομαι παν-
 ἀπασιν ὧν διενόηθην, ἀλλὰ τὰ μὲν πικρότατα καὶ μά-
 λιστ' ἂν ὑμᾶς λυπήσοντα παραλείψω, μνησθῆσομαι δὲ
 εὐούτων μόνον ἐξ ὧν γνώσεσθε τὴν ἄνοιαν τῶν τότε πολι-
 τευομένων.

78, 3. τοσοῦτο μῖσους ε. 4. κατέστησαν Γ. 79, 5. συνάγον-
 ες ε. 80, 2. χρόνοις γενομένων] πράγμασις γιγνομένων Γ. 4. πα-
 ὄντων Γ: ἄλλων ε.

82 Οὕτω γὰρ ἀκριβῶς εὕρισκον ἐξ ὧν ἄνθρωποι μάλιστα
 ἂν μισθθεῖεν, ὥστ' ἐψηφίσαντο τὸ περιγιγνόμενον ἐκ τῶν
 φόρων ἀργύριον, διελόντες κατὰ τάλαντον, εἰς τὴν ὀρχή-
 σιραν τοῖς Διονυσίοις εἰσφέρειν, ἐπειδὴν πλήρες ἢ τὸ θεά-
 τρον· καὶ τοῦτ' ἐποιοῦν, καὶ παρεισῆγον τοὺς παῖδας τῶν
 ἐν τῷ πολέμῳ τετελευτηκότων, ἀμφοτέροις ἐπιδεικνύ-
 ντες, τοῖς μὲν συμμάχοις τὰς τιμὰς τῆς οὐσίας αὐτῶν
 ὑπὸ μισθωτῶν εἰσφερομένας, τοῖς δ' ἄλλοις Ἑλλησι τὸ
 83 πλεονεξίαν ταύτην γιγνομένηας. καὶ ταῦτα δρῶντες αὐτοί-
 τε τὴν πόλιν εὐδαιμονίζον, καὶ πολλοὶ τῶν νοῦν οὐκ ἐχόν-
 των ἐμακάριζον αὐτήν, τῶν μὲν συμβήσεσθαι διὰ ταῦτα
 μελλόντων οὐδεμίαν ποιούμενοι πρόνοιαν, τὸν δὲ πλοῦτον
 θαυμάζοντες καὶ ζηλοῦντες, ὅς ἀδίκως εἰς τὴν πόλιν εἰσ-
 ελθὼν καὶ τὸν δικαίως ὑπάρξαντα διὰ ταχέων ἤμελλε
 84 προσαπολεῖν. εἰς τοῦτο γὰρ κατέστησαν τῶν μὲν οἰκείων
 ἀμελείας τῶν δ' ἄλλοτρίων ἐπιθυμίας, ὥστε Λακεδαι-
 μονίων ἐμβεβληκότων εἰς τὴν χώραν καὶ τοῦ τείχους ἤδη
 τοῦ Λεκελειᾶσιν ἐστηκότος εἰς Σικελίαν τριήρεις ἐπλή-
 ρουν, καὶ οὐκ ἠσχύνοντο τὴν μὲν πατρίδα τεμνομένην καὶ
 πορθουμένην περιορῶντες, ἐπὶ δὲ τοὺς οὐδὲν πώποτ' εἰς
 176 ἡμᾶς ἐξαμαρτόντας στρατιὰν ἐκπέμποντες, ἄλλ' εἰς
 85 τοῦτ' ἀφροσύνης ἦλθον, ὥστε τῶν προαστείων τῶν οἰ-
 κείων οὐ κρατοῦντες Ἰταλίας καὶ Σικελίας καὶ Καρχη-
 δόνος ἄρξιν προσεδόκησαν. τοσοῦτον δὲ διήνεγκαν ἀνοίαν
 πάντων ἀνθρώπων, ὥστε τοὺς μὲν ἄλλους αἰ συμφοραὶ
 συστέλλουσι καὶ ποιοῦσιν ἐμφρονεατέρους, ἐκεῖνοι δ' οὐδ'
 86 ὑπὸ τούτων ἐπαιδεύθησαν. καίτοι πλείοσι καὶ μείζοσι
 κακοῖς περιέπεσον ἐπὶ τῆς ἀρχῆς ταύτης τῶν ἐν ἅπαντι
 τῷ χρόνῳ τῆ πόλει γεγενημένων. εἰς Αἴγυπτον μὲν γε

82, 2. ἐκ om Γ. 3. πόρων — διελόντας Γ. 6. ἐπιδεικνύον-
 τες Γ. 83, 3. μὲν om Γ. 6. ἤμελλε ζ. 84, 4. Λεκελειᾶσιν
 ἐστηκότος Coraës e A; ζ cum Γ Λεκελαικού συνεστηκότος, sed in I
 praepositio a correctore est. 85, 1. στρατιᾶς ζ. 2. προαστείων Γ.
 6. σφρονεατέρους ζ. 86, 2. κακοῖς om Γ.

διακόσiai πλεύσασαι τριήρεις αὐτοῖς πληρώμασι διε-
φθάρησαν, περὶ δὲ Κύπρον πεντήκοντα καὶ ἑκατόν· ἐν δὲ
τῷ Πόντῳ μυρίους ὀπίτας αὐτῶν καὶ τῶν συμμάχων
ἀπώλεσαν, ἐν Σικελίᾳ δὲ τέτταρας μυριάδας καὶ τριήρεις
τετταράκοντα καὶ διακοσίας, τὸ δὲ τελευταῖον ἐν Ἑλλησ-
πόντῳ διακοσίας. τὰς δὲ κατὰ δέκα καὶ πέντε καὶ
πλείους τούτων ἀπολλυμένας καὶ τοὺς κατὰ χιλίους καὶ
δισχιλίους ἀποθνήσκοντας τίς ἂν ἐξαριθμήσειεν; πλὴν
ἐν ἣν τοῦτο τῶν ἐγκυκλίων, ταφὰς ποιεῖν καθ' ἕκαστον
τὸν ἐνιαυτόν, εἰς ἃς πολλοὶ καὶ τῶν ἀστυγεϊτόνων καὶ
τῶν ἄλλων Ἑλλήνων ἐφοίτων, οὐ συμπενθήσοντες τοὺς
τεθνεῶτας, ἀλλὰ συνησοθησόμενοι ταῖς ἡμετέραις συμφο-
ραῖς. τελευτῶντες δ' ἔλαθον σφᾶς αὐτοὺς τοὺς μὲν τά-
φους τοὺς δημοσίους τῶν πολιτῶν ἐμπλήσαντες, τὰς δὲ
φρατρίας καὶ τὰ γραμματεῖα τὰ ληξιαρχικά τῶν οὐδὲν
τῇ πόλει προσηκόντων. γνοίη δ' ἂν τις ἐκείθεν μάλιστα
τὸ πλῆθος τῶν ἀπολλυμένων· τὰ γὰρ γένη τῶν ἀνδρῶν
τῶν ὀνομαστοτάτων καὶ τοὺς οἴκους τοὺς μεγίστους, οἳ
καὶ τὰς τυραννικὰς στάσεις καὶ τὸν Περσικὸν πόλεμον
διέφυγον, εὐρήσομεν ἐπὶ τῆς ἀρχῆς, ἧς ἐπιθυμοῦμεν, ἀνα-
στάτους γεγενημένους. ὡστ' εἴ τις σκοπεῖσθαι βούλοιο
περὶ τῶν ἄλλων, ὥσπερ πρὸς δεῖγμα τοῦτ' ἀναφέρων,
φανείμεν ἂν μικροῦ δεῖν ἀντηλλαγμένοι. καίτοι χροὴ πόλιν
μὲν εὐδαιμονίζειν μὴ τὴν ἐξ ἀπάντων τῶν ἀνθρώπων εἰκῆ
πολλοὺς πολίτας ἀθροίζουσαν, ἀλλὰ τὴν τὸ γένος τῶν ἐξ
ἀρχῆς τὴν πόλιν οἰκισάντων μᾶλλον τῶν ἄλλων δια-
σώζουσαν, ἄνδρας δὲ ζηλοῦν μὴ τοὺς τὰς τυραννίδας
κατέχοντας "μηδὲ τοὺς μείζω δυναστείαν τοῦ δικαίου κε-
κτημένους, ἀλλὰ τοὺς ἀξίους μὲν ὄντας τῆς μεγίστης
τιμῆς, στέργοντας δ' ἐπὶ ταῖς ὑπὸ τοῦ πλήθους διδομέ-

v. 1. αὐτοῖς ταῖς πληρώμασι Γ. 2. δὲ τῷ Πόντῳ] δάτω δὲ Γ.
87, 4. ἐν ἣν τοῦτο — ποιεῖν Γ: ἐνὴν τοῦτων — ποιεῖσθαι 5.
5. τον add Γ. 7. ἀλλ' ἐσησοθησόμενοι 5. 88, 1. τελευτῶν-
τες 5. 89, 2. παράδειγμα — φανείμεν 5. 4. τῶν add Γ. 6. οἰ-
κησάντων 5. των ἄλλων om Γ. 10. διδομέναις δωρεαῖς 5.

90ναις. ταύτης γὰρ ἔξιν οὐτ' ἀνήρ οὔτε πόλις λαβεῖν ἂν
 δύναίτο σπουδαιοτέραν οὐδ' ἀσφαλεστέραν οὐδὲ πλείο-
 νος ἀξίαν· ἦνπερ οἱ περὶ τὰ Περσικὰ γενόμενοι σχόντες
 οὐχ ὁμοίως τοῖς λησταῖς ἐβίωσαν, τοτὲ μὲν πλείω τῶν
 ἱκανῶν ἔχοντες, τοτὲ δ' ἐν σιτοδείαις καὶ πολιορκίαις
 καὶ τοῖς μεγίστοις κακοῖς καθεστῶτες, ἀλλὰ περὶ μὲν
 τὴν τροφήν τὴν καθ' ἡμέραν οὐτ' ἐν ἐνδείαις οὐτ' ἐν ὑπερ-
 βολαῖς ὄντες, ἐπὶ δὲ τῇ τῆς πολιτείας δικαιοσύνῃ καὶ
 ταῖς ἀρεσταῖς ταῖς αὐτῶν φιλοτιμούμενοι καὶ τὸν βίον
 91ἡδίων τῶν ἄλλων διάγοντες. ὧν ἀμελήσαντες οἱ γενόμε-
 νοι μετ' ἐκείνους οὐκ ἄρχειν ἀλλὰ τυραννεῖν ἐπεθύμησαν,
 ἃ δοκεῖ μὲν τὴν αὐτὴν ἔχειν δύναμιν, πλείστον δ' ἀλλήλων
 κερχώρισταί τῶν μὲν γὰρ ἀρχόντων ἔργον ἐστὶ τοὺς ἀρ-
 χομένους ταῖς αὐτῶν ἐπιμελείαις ποιεῖν εὐδαιμονεστέ-
 ρους, τοῖς δὲ τυράννοις ἔθος καθέστηκε τοῖς τῶν ἄλλων
 πόνοις καὶ κακοῖς αὐτοῖς ἡδονὰς παρασκευάζειν. ἀνάγκη
 δὲ τοὺς τοιοῦτοις ἔργοις ἐπιχειροῦντας τυραννικαῖς καὶ
 ταῖς συμφοραῖς περιπίπτειν, καὶ τοιαῦτα πάσχειν οἷά
 92περ ἂν καὶ τοὺς ἄλλους δρᾶσωσιν. ἃ καὶ τῇ πόλει συνέ-
 πεσεν· ἀντὶ μὲν γὰρ τοῦ φρουρεῖν τὰς τῶν ἄλλων ἀκρο-
 πόλεις τῆς αὐτῶν ἐπεῖδον τοὺς πολεμίους κυρίους γενομέ-
 νους· ἀντὶ δὲ τοῦ παιδας ὁμήρους λαμβάνειν, ἀποσπών-
 τες ἀπὸ πατέρων καὶ μητέρων, πολλοὶ τῶν πολιτῶν
 ἠναγκάσθησαν τοὺς αὐτῶν ἐν τῇ πολιορκίᾳ χεῖρον παι-
 δεύειν καὶ τρέφειν ἢ προσῆκεν αὐτοῖς· ἀντὶ δὲ τοῦ γεωρ-
 γεῖν τὰς χώρας τὰς ἀλλοτρίας πολλῶν ἐτῶν οὐδ' ἰδεῖν
 93αὐτοῖς ἐξεγένετο τὴν αὐτῶν. ὥστ' εἴ τις ἡμᾶς ἐρωτήσῃεν
 εἰ δεξαίμεθ' ἂν τοσοῦτον χρόνον ἄρξαντας τοιαῦτα πα-
 θοῦσαν τὴν πόλιν ἐπιδεῖν, τίς ἂν ὁμολογήσῃεν, πλὴν εἴ
 τις παντάπασιν ἀπονενοημένος ἐστὶ καὶ μήθ' ἰερῶν μήτε
 γονέων μήτε παιδῶν μήτ' ἄλλου μηδενὸς φροντίζει πλὴν

90, 1. ἔξιν Γ: ἔξουσιαν ζ. οὐτ' Γ: οὐδαίς οὐτ' ζ. 7. ἐν ante
 ἐνδείαις om Γ. 91, 2. ἐπεθύμησαν Γ: ἐπεχείρησαν ζ. 5. ἐαν-
 τῶν ζ. 92, 4. ἀποσπώντας ζ. 6. τῇ add Γ. 93, 2. ἂν om Γ.
 πάσχουσαν ζ. 3. εἰ μή τις ζ. 5. φροντίζοι ζ.

178του χρόνου μόνον του καθ' ἑαυτὸν; ὧν οὐκ ἄξιον τὴν διάνοιαν ζηλοῦν, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον τῶν πολλῆν πρόνοιαν ἀπάντων τῶν τοιούτων ποιουμένων, καὶ μηδὲν ἦττον ὑπὲρ τῆς κοινῆς δόξης ἢ τῆς ἰδίας φιλοτιμουμένων, καὶ προαιρουμένων μέτριον βίον μετὰ δικαιοσύνης μᾶλλον

94ῆ μέγαν πλοῦτον μετ' ἀδικίας. καὶ γὰρ οἱ πρόγονοι τοιοῦτους αὐτοὺς παρασχόντες τὴν τε πόλιν εὐδαιμονεστάτην τοῖς ἐπιγιγνομένοις παρέδωκαν, καὶ τῆς αὐτῶν ἀρετῆς ἀθάνατον τὴν μνήμην κατέλιπον. ἐξ ὧν ἀμφοτέρα ῥαδίον ἐστὶ καταμαθεῖν, καὶ τὴν χώραν ἡμῶν, ὅτι δύναται τρέφειν ἄνδρας ἀμείνους τῶν ἄλλων, καὶ τὴν καλουμένην μὲν ἀρχὴν οὖσαν δὲ συμφορὰν, ὅτι πέφυκε χεῖρους ἅπαντας ποιεῖν τοὺς χρωμένους αὐτῇ.

95 Μέγιστον δὲ τεκμήριον· οὐ γὰρ μόνον ἡμᾶς ἀλλὰ καὶ τὴν Λακεδαιμονίων πόλιν διέφθειρεν, ὥστε τοῖς εἰδιωμένοις ἐπαινεῖν τὰς ἐκείνων ἀρετὰς οὐχ οἷόν τ' ἐστὶν εἰπεῖν τοῦτον τὸν λόγον, ὡς ἡμεῖς μὲν διὰ τὸ δημοκρατεῖσθαι κακῶς ἐχρησάμεθα τοῖς πράγμασιν, εἰ δὲ Λακεδαιμόνιοι ταύτην τὴν δύναμιν παρέλαβον, εὐδαίμονας ἂν καὶ τοὺς ἄλλους καὶ σφᾶς αὐτοὺς ἐποίησαν. πολὺ γὰρ θαύτην ἐν ἐκείνοις ἐπεδείξατο τὴν φύσιν τὴν αὐτῆς· τὴν γὰρ πολιτείαν ἦν ἐν ἑπτακοσίοις ἔτεσιν οὐδεὶς οἶδεν οὐδ' ὑπὸ κινδύνων οὐδ' ὑπὸ συμφορῶν κινήθεισαν, ταύτην ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ σαλευῖσαι καὶ λυθῆναι παρὰ μικρὸν ἐποίησεν.

96οισιν. ἀντὶ γὰρ τῶν καθεστῶτων παρ' αὐτοῖς ἐπιτηδευμάτων τοὺς μὲν ἰδιώτας ἐνέπλησεν ἀδικίας, ῥαθυμίας, ἀνομίας, φιλαργυρίας, τὸ δὲ κοινὸν τῆς πόλεως ὑπεροψίας μὲν τῶν συμμάχων, ἐπιθυμίας δὲ τῶν ἀλλοτρίων, ὀλιγωρίας δὲ τῶν ὄρκων καὶ τῶν συνθηκῶν. τοσοῦτον γὰρ ὑπερεβάλλοντο τοὺς ἡμετέρους τοῖς εἰς τοὺς Ἕλληνας ἀμαρτήμασιν, ὅσον πρὸς τοῖς πρότερον ὑπάρχουσι σφαγὰς καὶ

v. 1. μόνου ε. 3. ἀπάντων τῶν τοιούτων οση Γ. πεποιημέτων ε. 94. 1. πλοῦτον μέγαν ε. 3. ἐπιγενομένοις ε. 95. 2. διέφθειρεν οὕτως ὥστε ε. 5. οἱ δὲ — δύναμιν εἰ παρέλαβον ε. 9. ἐν add Γ. εἶδεν Γ. 11. σαλευθῆναι ε.

στάσεις ἐν ταῖς πόλεσιν ἐποίησαν, ἐξ ὧν ἀειμνήστους
 97 τὰς ἔχθρας πρὸς ἀλλήλους ἔχουσιν. οὕτω δὲ φιλοπολέ-
 μως καὶ φιλοκινδύνως διετέθησαν, τὸν ἄλλον χρόνον πρὸς
 τὰ τοιαῦτα πεφυλαγμένως μᾶλλον τῶν ἄλλων ἔχοντες,
 179 ὥστε οὐδὲ τῶν συμμάχων οὐδὲ τῶν εὐεργετῶν ἀπέσχοντο
 τῶν σφετέρων αὐτῶν, ἀλλὰ βασιλείως μὲν αὐτοῖς εἰς τὸν
 πρὸς ἡμᾶς πόλεμον πλέον ἢ πεντακισχίλια τάλαντα πα-
 ρασχόντος, Χίων δὲ προθυμότατα πάντων τῶν συμμά-
 98 χων τῷ ναυτικῷ συγκινδυνεύσαντων, Θηβαίων δὲ μεγί-
 στην δύναμιν εἰς τὸ πεζὸν συμβαλομένων, οὐκ ἔφθα-
 σαν τὴν ἀρχὴν κατασχόντες, καὶ Θηβαίους μὲν εὐθύς
 ἐπεβαύλευσαν, ἐπὶ δὲ τὸν βασιλέα Κλέαρχον καὶ στρα-
 τιὰν ἀνέπεμψαν, Χίων δὲ τοὺς μὲν πρώτους τῶν πολι-
 τῶν ἐφυγάδευσαν, τὰς δὲ τριήρεις ἐκ τῶν νεωρίων ἐξελκύ-
 99 σαντες ἀπάσας ὄχοντο λαβόντες. οὐκ ἐξήρκεσε δ' αὐ-
 τοῖς ταῦτ' ἑξαμαρτεῖν, ἀλλὰ περὶ τοὺς αὐτοὺς χρόνους
 ἐπόρθουν μὲν τὴν ἠπειρον, ὕβριζον δὲ τὰς νήσους, ἀνήρουν
 δὲ τὰς ἐν Ἰταλίᾳ καὶ Σικελίᾳ πολιτείας καὶ τυράννους
 καθίστασαν, ἐλυμαίνοντο δὲ τὴν Πελοπόννησον καὶ με-
 στήν στάσεων καὶ πολέμων ἐποίησαν. ἐπὶ ποίαν γὰρ τῶν
 πόλεων οὐκ ἐστράτευσαν; ἢ περὶ τίνας αὐτῶν οὐκ ἐξή-
 100 μαρτον; οὐκ Ἠλείων μὲν μέρος τι τῆς χώρας ἀφείλοντο,
 τὴν δὲ γῆν τὴν Κορινθίων ἔτεμον, Μαντινέας δὲ διώκισαν,
 Φλιασίους δ' ἐξεπολιόρμησαν, εἰς δὲ τὴν Ἀργείων εἰσέ-
 βαλον, οὐδὲν δ' ἐπαύσαντο τοὺς μὲν ἄλλους κακῶς ποι-
 οῦντες, αὐτοῖς δὲ τὴν ἦτταν τὴν ἐν Λεύκτροις παρασκευ-
 ᾶζοντες; ἦν φασὶ τίνας αἰτίαν γεγενῆσθαι τῇ Σπάρτῃ
 τῶν κακῶν, οὐκ ἀληθῆ λέγοντες· οὐ γὰρ διὰ ταύτην ὑπὸ
 τῶν συμμάχων ἐμισήθησαν, ἀλλὰ διὰ τὰς ὕβρεις τὰς ἐν
 τοῖς ἔμπροσθεν χρόνοις καὶ ταύτην ἠττήθησαν καὶ περὶ

v. 1. ἐποίησαντο ε. 97, 1. ἔχουσιν ε. 98, 1. συγκινδυνευ-
 σάντων τῷ ναυτικῷ ε. 2. συμβαλλομένων Γ. ἔφθησαν ε. 5. ἐξέ-
 πεμψαν ε. πρώτους μὲν ε. 99, 1. ἤρκεσε ε. 4. τυραννίδας ε.
 6. πολέμων καὶ στάσεων ε. 100, 2. τὴν Κορινθίων Γ: τῶν Κο-
 ρινθίων ε. 3. ἐπέβαλον ε. 4. ἐπαύοντο ε. 5. τὴν ante ἐν
 om Γ. 6. γενέσθαι ε.

11 τῆς αὐτῶν ἐκινδύνευσαν. χρὴ δὲ τὰς αἰτίας ἐπιφέρειν οὐ
 τοῖς κακοῖς τοῖς ἐπὶ τῇ τελευτῇ γιγνομένοις, ἀλλὰ τοῖς
 πρώτοις τῶν ἀμαρτημάτων, ἐξ ὧν ἐπὶ τὴν τελευτὴν ταύ-
 την κατηνέχθησαν. ὥστε πολὺ ἂν τις ἀληθέστερα τυγ-
 χάνοι λέγων, εἰ φαίη τότε τὴν ἀρχὴν αὐτοῖς γεγενῆσθαι
 τῶν συμφορῶν, ὅτε τὴν ἀρχὴν τῆς θαλάττης παρελάμ-
 βανον, ἐκτῶντό τε δύναμιν οὐδὲν ὁμοίαν τῇ πρότερον
 2 ὑπαρχούσῃ. διὰ μὲν γὰρ τὴν κατὰ γῆν ἡγεμονίαν καὶ
 τὴν εὐταξίαν καὶ τὴν καρτερίαν τὴν ἐν αὐτῇ μελετωμένην
 30 ῥαδίως τῆς κατὰ θάλατταν δυνάμειος ἐπεκράτησαν, διὰ
 δὲ τὴν ἀκολασίαν τὴν ὑπὸ ταύτης τῆς ἀρχῆς αὐτοῖς ἐγ-
 γενομένην ταχείως ἀκείνης τῆς ἡγεμονίας ἀπεστερήθη-
 σαν. οὐ γὰρ ἔτι τοὺς νόμους ἐφύλαττον οὐς παρὰ τῶν
 προγόνων παρέλαβον, οὐδ' ἐν τοῖς ἡθεσιν ἔμμενον οἷς πρό-
 32 τερον εἶχον, ἀλλ' ὑπολαβόντες ἐξεῖναι ποιεῖν αὐτοῖς ὅτι
 ἂν βουληθῶσιν, εἰς πολλὴν ταραχὴν κατέστησαν. οὐ γὰρ
 ἤδεσαν τὴν ἐξουσίαν ἧς πάντες εὐχονται τυχεῖν, ὡς δύσ-
 χρηστός ἐστιν, οὐδ' ὡς παραφρονεῖν ποιεῖ τοὺς ἀγα-
 πῶντας αὐτήν, οὐδ' ὅτι τὴν φύσιν ὁμοίαν ἔχει ταῖς
 4 ἐταίραις ταῖς ἐρᾷ μὲν αὐτῶν ποιούσαις, τοὺς δὲ χρω-
 μένους ἀπολλυούσαις. Καίτοι φανερῶς ἐπιδέδεικται
 ταύτην ἔχουσα τὴν δύναμιν· τοὺς γὰρ ἐν πλείσταις
 ἐξουσίαις γεγενημένους ἴδοι τις ἂν ταῖς μεγίσταις συμ-
 φοραῖς περιπεπωκότας, ἀρξάμενους ἀφ' ἡμῶν καὶ Λακε-
 δαιμονίων. αὐταὶ γὰρ αἱ πόλεις καὶ πολιτευόμεναι πρό-
 τερον σωφρονέστατα καὶ δόξαν ἔχουσαι καλλίστην, ἐπει-
 δὴ ταύτης ἔτυχον καὶ τὴν ἀρχὴν ἔλαβον, οὐδὲν ἀλλή-
 λων διήνεγκαν, ἀλλ' ὡσπερ προσήκει τοὺς ὑπὸ τῶν αὐ-
 τῶν ἐπιθυμιῶν καὶ τῆς αὐτῆς νόσον διεφθαρμένους,

101, 2. τοῖς ἐπὶ τῇ τελευτῇ γιγνομένοις] ἐπιγιγνομένοις Γ. 4. πο-
 λὺ ἂν τις πῶς οὐκ ἂν ἀληθέστερα 5. 7. ἐκτῶντό τε Coraës e A,
 ἐκτῶντο γὰρ Γ: ἐκ τῶν τότε 5. 102, 1. τὴν κατὰ γῆν ἡγεμονίαν
 καὶ τὴν εὐταξίαν Γ, τὴν ἡγεμονίαν γῆν εὐταξίαν Α: ceteri τὴν κατὰ
 τὴν ἡγεμονίαν εὐταξίαν 5. 3. δυνάμειος Γ: ἀρχῆς 5. 4. γεγενη-
 μένην — ἐστερήθησαν 5. 7. ἐμμενον 5. 103, 1. ἐπολαμβάνοντες 5.
 6. ἐαυτῶν 5. 104, 4. ἀρξάμενος 5. 8. τοῖς — διεφθαρμένους 5.

καὶ ταῖς πράξεις ταῖς αὐταῖς ἐπεχείρησαν καὶ τοῖς
 ἀμαρτήμασι παραπλησίους ἐχρήσαντο καὶ τὸ τελευ-
 105ταῖον ὁμοίαις ταῖς συμφοραῖς περιέπεσον. ἡμεῖς τε γὰρ
 μισηθέντες ὑπὸ τῶν συμμάχων καὶ περὶ ἀνδραποδισμοῦ
 κινδυνεύσαντες ὑπὸ Λακεδαιμονίων ἐσώθημεν, ἐκεῖνοί
 τε πάντων αὐτοὺς ἀπολέσαι βουλευθέντων ἐφ' ἡμᾶς κα-
 ταφυγόντες δι' ἡμῶν τῆς σωτηρίας ἔτυχον. καίτοι πῶς
 χρὴ τὴν ἀρχὴν ταύτην ἐπαινεῖν τὴν τὰς τελευταῖς οὕτω
 πονηρὰς ἔχουσαν; ἢ πῶς οὐ μισεῖν καὶ φεύγειν τὴν πολ-
 λά καὶ δεινὰ ποιεῖν ἀμφοτέρας τὰς πόλεις ἐπάρασαν καὶ
 παθεῖν ἀναγκάσαν;

106 Οὐκ ἄξιον δὲ θαυμάζειν, εἰ τὸν ἄλλον χρόνον ἐλάνθαν-
 νεν ἅπαντας τοσοῦτων οὐσα κακῶν αἰτία τοῖς ἔχουσιν
 αὐτήν, οὐδ' εἰ περιμάχητος ἦν ὑφ' ἡμῶν καὶ Λακεδαιμο-
 νίων· εὐρήσετε γὰρ τοὺς πλείστους τῶν ἀνθρώπων περὶ
 181τὰς αἰρέσεις τῶν πραγμάτων ἄμαρτάνοντας, καὶ πλείους
 μὲν ἐπιθυμίας ἔχοντας τῶν κακῶν ἢ τῶν ἀγαθῶν, ἀμει-
 νον δὲ βουλευομένους ὑπὲρ τῶν ἐχθρῶν ἢ σφῶν αὐτῶν.

107καὶ ταῦτ' ἴδοι τις ἂν ἐπὶ τῶν μεγίστων· τί γὰρ οὐχ οὕ-
 τω γέγονεν; οὐχ ἡμεῖς μὲν τοιαῦτα προηρούμεθα πράτ-
 τειν, ἐξ ὧν Λακεδαιμόνιοι δεσπότες τῶν Ἑλλήνων κατέ-
 στησαν, ἐκεῖνοι δ' οὕτω κακῶς προὔστησαν τῶν πραγμά-
 των, ὥσθ' ἡμᾶς οὐ πολλοῖς ἔτεσιν ὕστερον πάλιν ἐπιπο-

108λάσαι καὶ κυρίους γενέσθαι τῆς ἐκείνων σωτηρίας; οὐχ ἡ-
 μὲν τῶν ἀττικίζόντων πολυπραγμοσύνη λακωνίζειν τὰς
 πόλεις ἐποίησεν, ἢ δὲ τῶν λακωνιζόντων ὕβρις ἀττικίζειν
 τὰς αὐτὰς ταύτας ἠνάγκασεν; οὐ διὰ μὲν τὴν τῶν δη-
 μηγορούντων πονηρίαν αὐτὸς ὁ δῆμος ἐπεθύμησε τῆς ὀλι-
 γαρχίας τῆς ἐπὶ τῶν τετρακοσίων καταστάσης, διὰ δὲ
 τὴν τῶν τριάκοντα μανίαν ἅπαντες δημοτικώτεροι γεγό-

109ναμεν τῶν Φυλῆν καταλαβόντων; ἀλλὰ γὰρ ἐπὶ ταῖς

105, 1. ὁμοίαις Γ: ceteri ὁμοίως. 6. τὴν ἀρχὴν ταύτην Γ
 τὴν τοιαύτην ἀρχὴν ε. 7. ἢ πῶς Γ: πῶς δ' ε. τὴν οὕτω δεινὰ
 καὶ πολλὰ ε. 106, 5. πλείους] πλείστους Γ. 107, 2. προηρούμεθα ε
 3. τῶν Ἑλλήνων δεσπότες ε. 108, 4. ἠνάγκαζεν Γ. 7. τὴν
 ἐπὶ τῶν — πάντες ε.

ἐλαττόνων καὶ τοῦ βίου τοῦ καθ' ἡμέραν ἐπιδείξειεν ἄν
τις τοὺς πολλοὺς χαίροντας μὲν καὶ τῶν ἔδεσμάτων καὶ
τῶν ἐπιτηδευμάτων τοῖς καὶ τὸ σῶμα καὶ τὴν ψυχὴν
βλάπτουσι, ἐπίπονα δὲ καὶ χαλεπὰ νομίζοντας ἀφ' ὧν
ἄμφοτερα ταῦτ' ἂν ὠφελοῖτο, καὶ καρτερικοὺς εἶναι

10 Ὀδοκοῦντας τοὺς ἐν τούτοις ἐμμένοντας. οἳ τινες οὖν, ἐν οἷς
ἀεὶ ζῶσι καὶ περὶ ὧν αὐτοῖς μᾶλλον μέλει, τὰ χεῖρα
φαίνονται προαιρούμενοι, τί θαυμαστὸν εἰ περὶ τῆς ἀρχῆς
τῆς κατὰ θάλατταν ἀγνοοῦσι καὶ μάχονται πρὸς ἀλλή-
λους, περὶ ἧς μηδεὶς πώποτε αὐτοῖς λογισμὸς εἰσῆλθεν;

11 Ὅρατε δὲ καὶ τὰς μοναρχίας τὰς ἐν ταῖς πόλεσι
καθισταμένας, ὅσους ἔχουσι τοὺς ἐπιθυμητὰς καὶ τοὺς
ἐτοιμοὺς ὄντας ὅτιοῦν πάσχειν ὥστε κατασχεῖν αὐτάς·
αἷς τί τῶν δεινῶν ἢ τῶν χαλεπῶν οὐ πρόσεστιν; οὐκ
εὐθύς ἐπειδὴν λάβωσι τὰς δυναστείας, ἐν τοσοῦτοις ἐμ-

12 πεπλεγμένοι κακοῖς εἰσὶν, ὥστ' ἀναγκάζεσθαι πολεμεῖν
μὲν ἅπασι τοῖς πολίταις, μισεῖν δ' ὑφ' ὧν οὐδὲν κακὸν
πεπόνθασιν, ἀπιστεῖν δὲ τοῖς φίλοις καὶ τοῖς ἐταίροις
82 τοῖς αὐτῶν, "παρακατατίθεσθαι δὲ τὴν τῶν σωματίων

σωτηρίαν μισθοφόροις ἀνθρώποις, οὓς οὐδὲ πώποτε εἶδον,
μηδὲν δ' ἤττον φοβεῖσθαι τοὺς φυλάττοντας ἢ τοὺς
ἐπιβουλεύοντας, οὕτω δ' ὑπόπτως πρὸς ἅπαντας ἔχειν

13 ζῶστε μηδὲ τοῖς οικειοτάτοις θαρρῆεῖν πλησιάζοντας; εἰκό-
τως· συνίσασι γὰρ τοὺς πρὸ αὐτῶν τετυραννευκότες τοὺς
μὲν ὑπὸ τῶν γονέων ἀνηρημένους, τοὺς δ' ὑπὸ τῶν παι-
δων, τοὺς δ' ὑπὸ ἀδελφῶν, τοὺς δ' ὑπὸ γυναικῶν, ἔτι δὲ
τὸ γένος αὐτῶν ἐξ ἀνθρώπων ἠφανισμένον. ἀλλ' ὁμως
ὑπὸ τσαύτας τὸ πλῆθος συμφορὰς ἐκόντες σφᾶς αὐτοὺς
ὑποβάλλουσι. ὅπου δ' οἱ πρωτεύοντες καὶ δόξας μεγί-

v. 2. τοὺς add Γ. 5. ἄμφοτερα καὶ ταῦτ' Γ. ὠφελοῖντο ε.
καρτερικοὺς Γ. 110, 1. οἳ Γ: εἰ ε. 5. λογισμὸς αὐτοῖς ε.

111, 4. δεινῶν ἢ Γ: δεινῶν, τί ε. 112, 2. δὲ τούτους ὑφ' ε.

5. δὲ καὶ τοῖς — ἑαυτῶν ε. 6. μηδὲν δ' Γ: καὶ μηδὲν ε.

113, 2. τετυραννηκότες — ὑπὸ γονέων ε. 3. ὑπὸ τῶν παιδῶν Γ:
ὑπὸ παιδῶν ε.

στας ἔχοντες τοσοῦτων κακῶν ἐρῶσι, τί δαί θαναμάζειν τοὺς ἄλλους, εἰ τοιούτων ἐτέρων ἐπιθυμοῦσιν;

114 Οὐκ ἄγνοῶ δ' ὅτι τὸν μὲν περὶ τῶν τυράννων λόγον ἀποδέχεσθε, τὸν δὲ περὶ τῆς ἀρχῆς δυσκόλως ἀκούετε· πεπόνθατε γὰρ πάντων αἰσχιστον καὶ ῥαθυμότατον· ἅ γὰρ ἐπὶ τῶν ἄλλων ὁρᾶτε, ταῦτ' ἐφ' ὑμῶν αὐτῶν ἀγνοεῖτε. καίτοι τῶν φρονίμως διακειμένων οὐκ ἐλάχιστον τοῦτο σημεῖον ἔστιν, ἦν τὰς αὐτὰς πράξεις ἐπὶ πάντων τῶν ὁμοίων φαίνονται γνωρίζοντες. ὣν ὑμῖν οὐδὲν πώ-

115 ποτ' ἐμέλησεν; ἀλλὰ τὰς μὲν τυραννίδας ἠγείσθε χαλεπὰς εἶναι καὶ βλαβεράς οὐ μόνον τοῖς ἄλλοις ἀλλὰ καὶ τοῖς ἔχουσιν αὐτάς, τὴν δ' ἀρχὴν τὴν κατὰ θάλατταν μέγιστον τῶν ἀγαθῶν, τὴν οὐδὲν οὔτε τοῖς πάθεσιν οὔτε ταῖς πράξεσι τῶν μοναρχιῶν διαφέρουσαν. καὶ τὰ μὲν Θηβαίων πράγματα πονηρῶς ἔχειν νομίζετε, ὅτι τοὺς περιοίκους ἀδικοῦσιν, αὐτοὶ δ' οὐδὲν βέλτιον τοὺς συμμάχους διοικοῦντες ἢ κείνοι τὴν Βοιωτίαν, ἠγείσθε πάντα τὰ δέοντα πράττειν.

116 Ἦν οὖν ἔμοι πεισθῆτε, πανσάμενοι τοῦ παντάπασιν εἰκῆ βουλευέσθαι προσέξετε τὸν νοῦν ὑμῖν αὐτοῖς καὶ τῇ πόλει, καὶ φιλοσοφήσετε καὶ σκέψεσθε τί τὸ ποιησάν ἔστι τῷ πόλῃ τούτῳ, λέγω δὲ τὴν ἡμετέραν καὶ τὴν Λακεδαιμονίων, ἐκ ταπεινῶν μὲν πραγμάτων ἐκατέραν ὀρμηθεῖσαν ἄρξαι τῶν Ἑλλήνων, ἐπεὶ δ' ἀνυπέρβλητον τὴν δύναμιν ἔλαβον, περὶ ἀνδραποδισμοῦ κινδυνεῦσαι·

¹⁸³ 117 καὶ διὰ τίνας αἰτίας Θετταλοὶ μὲν, μεγίστους πλούτους παραλαβόντες καὶ χώραν ἀρίστην καὶ πλείστην ἔχοντες, εἰς ἀπορίαν καθεστήκασιν, Μεγαρεῖς δέ, μικρῶν αὐτοῖς καὶ φαύλων τῶν ἐξ ἀρχῆς ὑπαρξάντων, καὶ γῆν

v. 1. τοὺς ἄλλους θαναμάζειν ε. 2. ἐτέρων Γ: ἔργων ε.

114, 3. πάντων αἰσχιστον καὶ ῥαθυμότατον Γ: ἅπαν αἰσχιστον ε.

4. ἀγνοεῖτε αὐτῶν ε.

5. ἐλάχιστον Γ: ἔλαττον ε.

7. τῶν ὁμοίων Γ: ὁμοίως ε.

115, 4. μέγιστον τῶν ἀγαθῶν Γ: μεγίστων ἀγαθῶν αἰτίας ε.

οὐτ' ἐν — οὐτ' ἐν ε.

6. μὲν τῶν Θηβαίων ε.

νομίξετε πονηρῶς ἔχειν ε.

8. ἐκείνοι ε.

116, 1. πείσθηθε ε.

4. τῷ πόλῃ τούτῳ Γ: τὰ πόλεις ταῦτα ε.

117, 2. χῶ-

ραν ἀρίστην Γ: δύναμιν μεγίστην ε.

4. ὑπαρχόντων ε.

μὲν οὐκ ἔχοντες οὐδὲ λιμένας οὐδ' ἀργυρεῖα, πέτρας δὲ
 γεωργοῦντες, μεγίστους οἴκους τῶν Ἑλλήνων κέκτηνται
 18 καὶ κείνων μὲν τὰς ἀκροπόλεις ἄλλοι τινὲς αἰεὶ κατέχου-
 σιν, ὄντων αὐτοῖς πλεον ἢ τρισχιλίων ἱππέων καὶ πελ-
 ταστῶν ἀναριθμήτων, οὗτοι δὲ μικρὰν δύναμιν ἔχοντες
 τὴν αὐτῶν ὅπως βούλονται διοικοῦσιν· καὶ πρὸς τούτοις
 οἱ μὲν σφίσι αὐτοῖς πολεμοῦσιν, οὗτοι δὲ μεταξὺ Πε-
 λοποννησίων καὶ Θηβαίων καὶ τῆς ἡμετέρας πόλεως οἰ-
 19 κούντες εἰρήνην ἄγοντες διατελοῦσιν. ἦν γὰρ ταῦτα καὶ
 τὰ τοιαῦτα διεξίητε πρὸς ὑμᾶς αὐτούς, εὐρήσατε τὴν μὲν
 ἀκολασίαν καὶ τὴν ὑβρίν τῶν κακῶν αἰτίαν γιγνομένην,
 τὴν δὲ σωφροσύνην τῶν ἀγαθῶν· ἦν ὑμεῖς ἐπὶ μὲν τῶν
 ἰδίων ἐπαινεῖτε, καὶ νομίζετε τοὺς ταύτῃ χρωμένους
 ἀσφαλέστατα ζῆν καὶ βελτίστους εἶναι τῶν πολιτῶν,
 τὸ δὲ κοινὸν ἡμῶν οὐκ οἴεσθε δεῖν τοιοῦτο παρασκευά-
 20 ζειν. καίτοι προσήκει τὰς ἀρετὰς ἀσκεῖν καὶ τὰς κα-
 κίας φεύγειν πολὺ μᾶλλον ταῖς πόλεσιν ἢ τοῖς ἰδιώ-
 ταις. ἀνὴρ μὲν γὰρ ἀσεβὴς καὶ πονηρὸς τυχὸν ἂν φθά-
 σαι τελευτήσας πρὶν δοῦναι δίκην τῶν ἡμαρτημένων· αἱ
 δὲ πόλεις διὰ τὴν ἀθανασίαν ὑπομένουσι καὶ τὰς παρὰ
 τῶν ἀνθρώπων καὶ τὰς παρὰ τῶν θεῶν τιμωρίας.
 21 Ὡν ἐνθυμουμένους χρὴ μὴ προσέχειν τὸν νοῦν τοῖς ἐν
 τῷ παρόντι μὲν χαριζομένοις, τοῦ δὲ μέλλοντος χρόνου
 μηδεμίαν ἐπιμέλειαν ποιουμένοις, μηδὲ τοῖς φιλεῖν μὲν
 τὸν δῆμον φάσκουσιν, ὅλην δὲ τὴν πόλιν λυμαινομένοις·
 ὡς καὶ πρότερον, ἐπειδὴ παρέλαβον οἱ τοιοῦτοι τὴν ἐπὶ
 τοῦ βήματος δυναστείαν, εἰς τοσαύτην ἀνοιαν προήγαγον
 τὴν πόλιν, ὥστε παθεῖν αὐτὴν οἷά περ ὀλίγω πρότερον
 22 ὑμῖν διγηγησάμην. ὃ καὶ πάντων μάλιστα ἂν τις θαυμά-
 184 σαιεν, ὅτι προχειρίζεσθε δημαγωγούς "οὐ τοὺς τὴν αὐτὴν
 γνώμην ἔχοντας τοῖς μεγάλην τὴν πόλιν ποιήσασι, ἀλλὰ

v. 2. τῶν Ἑλλήνων οἴκους ε. 118, 2. ἢ om Γ. 5. αὐτοῖς
 αἰεὶ πολεμοῦσιν ε. 119, 1. τὴν εἰρήνην ε. 5. ἰδ(ων) ἰδιωτῶν Γ.
 6. βελτίστους Γ: ceteri βελτίους. 7. ὑμῶν ε. 120, 2. πολὺ Γ:
 καὶ πολὺ ε. 4. τελευτήσας Γ: ceteri τελευτήσαι. 121, 7. οἷά περ
 ὅπερ Γ. 122, 1. ὃ] ἂ Γ.

- τούς ὁμοίᾳ καὶ λέγοντας καὶ πράττοντας τοῖς ἀπολέσασιν αὐτήν, καὶ ταυτ' εἰδότες οὐ μόνον ἐν τῷ ποιῆσαι τὴν πόλιν εὐδαίμονα τοὺς χρηστοὺς τῶν πονηρῶν διαφέροντας,
- 123 ἀλλὰ καὶ τὴν δημοκρατίαν ἐπὶ μὲν ἐκείνων ἐν πολλοῖς ἔτεσιν οὔτε κινήθεισαν οὔτε μετασταῶσαν, ἐπὶ δὲ τούτων ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ δις ἤδη καταλυθεῖσαν, καὶ τὰς φυγὰς τὰς ἐπὶ τῶν τυράννων καὶ τὰς ἐπὶ τῶν τριάκοντα γενομένας οὐ διὰ τοὺς συκοφάντας κατελθούσας, ἀλλὰ διὰ τοὺς μισοῦντας τοὺς τοιοῦτους καὶ μεγίστην ἐπ' ἀρετῇ δόξαν ἔχοντας.
- 124 Ἄλλ' ὁμως τηλικούτων ἡμῖν ὑπομνημάτων καταλειμμένων ὡς ἐφ' ἑκατέρων αὐτῶν ἡ πόλις ἔπραττεν, οὕτω χαίρομεν ταῖς τῶν ῥητόρων πονηρίαις, ὡσθ' ὀρώντες διὰ τὸν πόλεμον καὶ τὰς ταραχάς, ἃς οὗτοι πεποιήκασιν, τῶν μὲν ἄλλων πολιτῶν πολλοὺς ἐκ τῶν πατρῶων ἐκπεπτωκότας, τούτους δ' ἐκ πενήτων πλουσίους γεγενημένους, οὐκ ἀγανακτοῦμεν οὐδὲ φθονοῦμεν ταῖς εὐπρα-
- 125 γίαις αὐτῶν, ἀλλ' ὑπομένομεν τὴν μὲν πόλιν διαβολὰς ἔχουσαν ὡς λυμαίνεται καὶ δασμολογεῖ τοὺς Ἕλληνας, τούτους δὲ τὰς ἐπικαρπίας λαμβάνοντας, καὶ τὸν μὲν δῆμον, ὃν φασιν οὗτοι δεῖν τῶν ἄλλων ἄρχειν, χεῖρον πράττοντα τῶν ταῖς ὀλιγαρχίαις δουλεύόντων, οἷς δ' οὐδὲν ὑπῆρχεν ἀγαθόν, τούτους δὲ διὰ τὴν ἄνοιαν τὴν
- 126 ἡμετέραν ἐκ ταπεινῶν εὐδαίμονας γεγενημένους. καίτοι Περικλῆς ὁ πρὸ τῶν τοιοῦτων δημαγωγὸς καταστάς, παραλαβὼν τὴν πόλιν χεῖρον μὲν φρονοῦσαν ἢ πρὶν κατασχεῖν τὴν ἀρχήν, ἔτι δ' ἀνεκτῶς πολιτευομένην, οὐκ ἐπὶ τὸν ἴδιον χρηματισμὸν ὤρμησεν, ἀλλὰ τὸν μὲν οἶκον ἐλάττω τὸν αὐτοῦ κατέλιπεν ἢ παρὰ τοῦ πατρὸς παρέλαβεν, εἰς δὲ τὴν ἀκρόπολιν ἀνήνεγκεν ὀκτακισχίλια

v. 2. ἐν add Γ. 123, 1. ἐν add Γ. 3. φυγὰς καὶ τὰς ὑπὸ Γ.
 4. γεγενημένας 5. 124, 2. ὡς ἐφ' Γ: ceteri ἐξ ὧν ἀφ'. 4. οὐ-
 τοι Γ: αὐτοῖς 5. 125, 1. τὴν μὲν πόλιν Γ: ceteri τὴν πόλιν 5.
 4. ὃν et τῶν ἄλλων ἄρχειν om pr Γ. χεῖρω 5. 6. δὲ add Γ.
 126, 1. εὐδαιμονεστέρους Γ. 5. χεῖρω 5. 6. αὐτοῦ 5. 7. ἀνή-
 νεγκεν] ἀνήγαγεν Γ.

27 τάλαντα χωρὶς τῶν ἱερῶν. οὗτοι δὲ τοσοῦτον ἐκείνου διεν-
 νηνόχασιν, ὥστε λέγειν μὲν τολμῶσιν ὡς διὰ τὴν τῶν
 κοινῶν ἐπιμέλειαν οὐ δύνανται τοῖς αὐτῶν ἰδίοις προσ-
 εχειν τὸν νοῦν, φαίνεται δὲ τὰ μὲν ἀμελούμενα τοσαύτην
 85 εἰληφότα τὴν ἐπίδοσιν, "ὄσῃν οὐδ' ἂν εὐξασθαι τοῖς θεοῖς
 πρότερον ἤξιωσαν, τὸ δὲ πλῆθος ἡμῶν, οὐ κήδεσθαι φα-
 σιν, οὕτω διακείμενον ὥστε μηδένα τῶν πολιτῶν ἠδέως
 ζῆν μηδὲ ῥαθύμως, ἀλλ' ὀδυρμῶν μεστήν εἶναι τὴν πόλιν.
 90 οἱ μὲν γὰρ τὰς πενίας καὶ τὰς ἐνδείας ἀναγκάζονται
 διεξιέναι καὶ θρηνεῖν πρὸς σφᾶς αὐτούς, οἱ δὲ τὸ πλῆθος
 τῶν προσταγμάτων καὶ τῶν λειτουργιῶν καὶ τὰ κακὰ
 τὰ περὶ τὰς συμμορίας καὶ τὰς ἀντιδόσεις ἃ τοιαύτας
 ἐμποιεῖ λύπας, ὥστ' ἄλγιον ζῆν τοὺς τὰς οὐσίας κεκτη-
 μένους ἢ τοὺς συνεχῶς πενομένους.

9 Θαυμάζω δ' εἰ μὴ δύνασθε συνιδεῖν ὅτι γένος οὐδέν
 ἔστι κακονοώτερον τῷ πλήθει πονηρῶν ῥητόρων καὶ δημα-
 γωγῶν· πρὸς γὰρ τοῖς ἄλλοις κακοῖς καὶ τῶν κατὰ τὴν
 ἡμέραν ἐκάστην ἀναγκαίων οὗτοι μάλιστα βούλονται
 σπανίζειν ὑμᾶς, ὀρῶντες τοὺς μὲν ἐκ τῶν ἰδίων δυναμέ-
 νους τὰ σφέτερό αὐτῶν διοικεῖν τῆς πόλεως ὄντας καὶ τῶν
 10 τὰ βέλτιστα λεγόντων, τοὺς δ' ἀπὸ τῶν δικαστηρίων
 ζῶντας καὶ τῶν ἐκύλησιῶν καὶ τῶν ἐντεῦθεν λημμάτων
 ὑφ' αὐτοῖς διὰ τὴν ἐνδειαν ἠναγκασμένους εἶναι, καὶ
 πολλὴν χάριν ἔχοντας ταῖς εἰσαγγελίαις καὶ ταῖς γρα-
 φαῖς καὶ ταῖς ἄλλαις συκοφανταῖς ταῖς δι' αὐτῶν γι-
 15 γνομέναις. ἐν οὖν ταῖς ἀπορίαις, ἐν αἷς αὐτοὶ δυνα-
 στεύουσιν, ἐν ταύταις ἡδιστ' ἂν ἴδοιεν ἅπαντας ὄντας
 τοὺς πολίτας. τεκμήριον δὲ μέγιστον· οὐ γὰρ τοῦτο σκο-
 ποῦσιν, ἐξ οὗ τρόπου τοῖς δεομένοις βίον ἐμποριοῦσιν,
 ἀλλ' ὅπως τοὺς ἔχειν τι δοκοῦντας τοῖς ἀπόροις ἐξιώσουσιν.

2 Τίς οὖν ἀπαλλαγὴ γένοιτ' ἂν τῶν κακῶν τῶν πα-

127, 7. ζῆν ἠδέως μήτε ε. 128, 3. πραγμάτων Γ. καὶ λι-
 129, 4. τὴν add Γ.
 5. ὀρῶντες Γ: ὀρῶσι γὰρ ε. 131, 1. αὐτοὶ om Γ. 4. οὐ Γ:
 5. ὅπως καὶ τοὺς ε. 132, 1. τῶν
 παρόντων κακῶν ε.

ρόντων; διείλεγμαί μὲν τὰ πλείστα περὶ αὐτῶν τούτων, οὐκ ἐφεξῆς, ἀλλ' ὡς ἕκαστον τῷ καιρῷ συνέπιπτεν· μᾶλλον δ' ἂν ὑμῖν ἐγγένοιτο μνημονεύειν, εἰ συναγαγὼν τὰ μάλιστα κατεπείγοντα πάλιν ἐπανελθεῖν αὐτὰ πειραθεῖην.

- 133 "Ἔστι δ' ἐξ ὧν ἂν ἐπανορθώσαιμεν τὰ τῆς πόλεως καὶ βελτίω ποιήσαιμεν, πρῶτον μὲν ἦν συμβούλους ποιῶμεθα τοιούτους περὶ τῶν κοινῶν, οἷους περ ἂν περὶ τῶν ἰδίων ἡμῖν εἶναι βουληθεῖμεν, καὶ πανσώμεθα δημοτι-
186βιοὺς μὲν εἶναι νομίζοντες τοὺς συκοφάντας, "ὀλιγαρχι-
κοὺς δὲ τοὺς καλοὺς ἀγαθοὺς τῶν ἀνδρῶν, γνόντες ὅτι φύσει μὲν οὐδεὶς οὐδετέρον τούτων, ἐν ἧ δ' ἂν ἕκα-
στοι τιμῶνται, ταύτην βούλονται καθεστάναι τὴν πολι-
134τειαν· δεύτερον δ' ἦν ἐθελήσωμεν χρῆσθαι τοῖς συμμά-
χοις ὁμοίως ὥσπερ τοῖς φίλοις, καὶ μὴ λόγῳ μὲν αὐ-
τονόμους ἀφιῶμεν, ἔργῳ δὲ τοῖς στρατηγοῖς αὐτοὺς ὅτι ἂν βούλονται ποιεῖν ἐκιδιδῶμεν, μηδὲ δεσποτικῶς ἀλλὰ
συμμαχικῶς αὐτῶν ἐπιστατῶμεν, ἐκεῖνο καταμαθόντες,
ὅτι μιᾶς μὲν ἐκάστης τῶν πόλεων κρείττους ἐσμέν, ἀπα-
135σῶν δ' ἦττους· τρίτον δ' ἦν μηδὲν περὶ πλείονος ἡγήσθε,
μετὰ γε τὴν περὶ τοὺς θεοὺς εὐσέβειαν, τοῦ παρὰ τοῖς
"Ἐλλήσιν εὐδοκιμεῖν· τοῖς γὰρ οὕτω διακειμένοις ἐκόντες
καὶ τὰς ἡγεμονίας καὶ σφᾶς αὐτοὺς διδῶσιν.
- 136 "Ἦν οὖν ἐμμείνητε τοῖς εἰρημένοις, καὶ πρὸς τούτοις ὑμᾶς αὐτοὺς παράσχετε πολεμικοὺς μὲν ὄντας ταῖς με-
λέταις καὶ ταῖς παρασκευαῖς, εἰρηνικοὺς δὲ τῷ μηδὲν
παρὰ τὸ δίκαιον πράττειν, οὐ μόνον εὐδαίμονα ποιήσετε
ταύτην τὴν πόλιν, ἀλλὰ καὶ τοὺς "Ἐλλήνας ἅπαντας.
137οὐδὲ γὰρ ἄλλη τῶν πόλεων οὐδεμία τολμήσει περὶ αὐτοὺς
ἐξαμαρτάνειν, ἀλλ' ὀκνήσουσι καὶ πολλὴν ἥσυχίαν ἄξου-

133, 1. ἂν add Γ.

4. βουληθεῖμεν ε.

5. νομίζοντες εἶναι ε.

134, 1. δ' add Γ.

2. ὥσπερ] περ Γ.

μὲν αὐτοὺς αὐτονό-

μοις ε. 4. ἐκιδιδῶμεν ε. 135, 1. δ' om Γ. 4. τὰς ἡγεμονίας

καὶ σφᾶς αὐτοὺς] τὰς δυναστείας καὶ τὰς ἡγεμονίας Γ. ἐκιδιδῶσιν ε.

136, 3. καὶ ταῖς om Γ.

τῷ] τοῦ Γ.

5. τοὺς ἄλλους "Ἐλλήνας Γ.

137, 2. ἔξουσιν ε.

σιν, ὅταν ἴδωσιν ἐφεδρεύουσαν τὴν δύναμιν τὴν ἡμετέ-
 ραν καὶ παρεσκευασμένην τοῖς ἀδικουμένοις βοηθεῖν. οὐ
 μὴν ἀλλ' ὁπότερον ἂν ποιήσωσι, τό γ' ἡμέτερον καλῶς
 βέξει καὶ συμφερόντως. ἦν τε γὰρ δόξη τῶν πόλεων ταῖς
 προεχούσαις ἀπέχεσθαι τῶν ἀδικημάτων, ἡμεῖς τούτων
 τῶν ἀγαθῶν τὴν αἰτίαν ἔχομεν ἦν τ' ἐπιχειρῶσιν ἀδι-
 κεῖν, ἐφ' ἡμᾶς ἅπαντες οἱ δεδιότες καὶ κακῶς πάσχον-
 τες καταφεύξονται, πολλὰς ἰκετείας καὶ δεήσεις ποι-
 ούμενοι, καὶ δίδόντες οὐ μόνον τὴν ἡγεμονίαν ἀλλὰ καὶ
 θοφᾶς αὐτούς. ὥστ' οὐκ ἀπορήσομεν μεθ' ὧν κολύσομεν
 τοὺς ἐξαμαρτάνοντας, ἀλλὰ πολλοὺς ἔχομεν τοὺς ἐτοί-
 μως καὶ προθύμως συναγωνιζομένους ἡμῖν. ποία γὰρ
 πόλις ἢ τίς ἀνθρώπων οὐκ ἐπιθυμήσει μετασχεῖν τῆς φι-
 λίας καὶ τῆς συμμαχίας τῆς ἡμετέρας, ὅταν ὁρῶσι τοὺς
 ἑαυτοὺς ἀμφοτέρω, καὶ δικαιοτάτους ὄντας " καὶ μεγίστην
 δύναμιν κεκτημένους, καὶ τοὺς μὲν ἄλλους σῶζειν καὶ
 βουλομένους καὶ δυναμένους, αὐτοὺς δὲ μηδεμιᾶς βοη-
 θείας δεομένους; πόσῃν δὲ χρὴ προσδοκᾶν ἐπίδοσιν τὰ
 τῆς πόλεως λήψεσθαι, τοιαύτης εὐνοίας ἡμῖν παρὰ τῶν
 ἄλλων ὑπαρξάσης; πόσον δὲ πλοῦτον εἰς τὴν πόλιν
 εἰσρῆσεσθαι, δι' ἡμῶν ἀπάσης τῆς Ἑλλάδος σωζομένης;
 τίνας δ' οὐκ ἐπαινέσεσθαι τοὺς τοσοῦτων καὶ τηλικούτων
 ἀγαθῶν αἰτίους γεγενημένους; Ἀλλὰ γὰρ οὐ δύναμαι
 διὰ τὴν ἡλικίαν ἅπαντα τῷ λόγῳ περιλαβεῖν, ἃ τυχάνω
 τῇ διανοίᾳ καθορῶν, πλὴν ὅτι καλόν ἐστιν ἐν ταῖς τῶν
 ἄλλων ἀδικίαις καὶ μανίαις πρώτους εὖ φρονήσαντας
 προστῆναι τῆς τῶν Ἑλλήνων ἐλευθερίας, καὶ σωτήρας
 ἀλλὰ μὴ λυμεῶνας αὐτῶν κληθῆναι, καὶ περιβλέπτους
 ἐπ' ἀρετῇ γενομένους τὴν δόξαν τὴν τῶν προγόνων ἀνα-
 λαβεῖν.

v. 1. εἰδῶσιν Γ. τὴν δύναμιν τὴν ἡμετέραν Γ: τὴν ἡμετέραν
 πόλιν ε. 3. ποιῶσιν ε. 138, 2. ἀπέχεσθαι τούτων τῶν ε. 5. ἰκε-
 τείας Γ: ceteri ἰκετηρίας. 139, 3. καὶ προθύμως add Γ. γὰρ
 πόλις Γ: ceteri γὰρ ἢ πόλις. 140, 2. τοιαύτης εὐνοίας ἡμῖν Γ: τῆς
 τοιαύτης εὐνοίας ε. 3. εἰσρῆσεσθαι καὶ εἰς τὴν πόλιν ε. 141, 6. λυ-
 μαῖῶνας Γ. 7. τὴν ante τῶν add Γ.

- 142 Κεφάλαιον δὲ τούτων ἐκείν' ἔχω λέγειν, εἰς ὃ πάντα τὰ προειρημένα συντείνει καὶ πρὸς ὃ χρὴ βλέποντας τὰς πράξεις τὰς τῆς πόλεως δοκιμάζειν. δεῖ γὰρ ἡμᾶς, εἴπερ βουλόμεθα διαλύσασθαι μὲν τὰς διαβολὰς ἄς ἔχομεν ἐν τῷ παρόντι, παύσασθαι δὲ τῶν πολέμων τῶν μάτην γιγνομένων, κτήσασθαι δὲ τῇ πόλει τὴν ἡγεμονίαν εἰς τὸν ἅπαντα χρόνον, μισῆσαι μὲν ἀπάσας τὰς τυραννικὰς ἀρχὰς καὶ τὰς δυναστείας, ἀναλογισαμένους τὰς συμφορὰς τὰς ἐξ αὐτῶν γεγενημένας, ζηλωσαὶ δὲ καὶ
- 143 μιμῆσασθαι τὴν ἐν Λακεδαίμονι βασιλείαν. ἐκείνοις γὰρ ἀδικεῖν μὲν ἦντον ἔξεστιν ἢ τοῖς ἰδιώταις, τοσοῦτω δὲ μακαριστότεροι τυγχάνουσιν ὄντες τῶν βίᾳ τὰς τυραννίδας κατεχόντων, ὅσον οἱ μὲν τοὺς τοιοῦτους ἀποκτείναντες τὰς μεγίστας δωρεὰς παρὰ τῶν συμπολιτευομένων λαμβάνουσιν, ὑπὲρ ἐκείνων δ' οἱ μὴ τολμῶντες ἐν ταῖς μάχαις ἀποθνήσκουσιν ἀτιμότεροι γίνονται τῶν τὰς τάξεις
- 144 λειπόντων καὶ τὰς ἀσπίδας ἀποβαλλόντων. ἄξιον οὖν ὀρέγεσθαι τῆς τοιαύτης ἡγεμονίας. ἔνεστι δὲ τοῖς πράγμασις ἡμῶν τυχεῖν παρὰ τῶν Ἑλλήνων τῆς τιμῆς ταύτης, ἣν περ ἐκείνοι παρὰ τῶν πολιτῶν ἔχουσιν, ἣν ὑπολάβωσι τὴν δύναμιν τὴν ἡμετέραν μὴ δουλείας ἀλλὰ
- 188' σωτηρίας αἰτίαν αὐτοῖς ἔσεσθαι.
- 145 Πολλῶν δὲ καὶ καλῶν λόγων ἐνόητων περὶ τὴν ὑπόθεσιν ταύτην, ἐμοὶ μὲν ἀμφοτέρω συμβουλεύει παύσασθαι λέγοντι, καὶ τὸ μῆκος τοῦ λόγου καὶ τὸ πλήθος τῶν ἑτῶν τῶν ἐμῶν τοῖς δὲ νεωτέροις καὶ μᾶλλον ἀκμάζουσιν ἢ ἐγὼ παραινῶ καὶ παρακινεῦμαι τοιαῦτα καὶ λέγειν καὶ γράφειν, ἐξ ὧν τὰς μεγίστας τῶν πόλεων καὶ τὰς εἰδισμένας ταῖς ἄλλαις κακὰ παρέχειν

142, 1. τούτων Γ: πάντων ζ. 6. τῇ πόλει add Γ. 8. ἀναλογισομένους — ἀπ' — γιγνησομένης ζ. 143, 1. τὴν ἐν Λακεδαίμονι βασιλείαν] τὰς ἐν Λακεδαίμονι βασιλείας Γ: τὴν Λακεδαιμονίων βασιλείαν ζ. praestat fortasse τοὺς — βασιλέας. 144, 2. δ' ἐν τοῖς τοιοῦτοις πράγμασις ἡμᾶς ζ. 3. τῆς τοιαύτης τιμῆς ζ. 6. αὐτοῖς αἰτίαν γενέσθαι ζ. 145, 1. καλῶν Γ: παντοδαπῶν ζ. 4. τῶν ἐμῶν ἑτῶν ζ. 6. καὶ ante λέγειν add Γ.

προτρέψουσιν ἐπ' ἀρετὴν καὶ δικαιοσύνην, ὡς ἐν ταῖς τῆς Ἑλλάδος εὐπραγίαις συμβαίνει καὶ τὰ τῶν φιλοσόφων πράγματα πολλῶ βελτίω γίνεσθαι.

9.

ΕΥΑΓΟΡΑΣ.

9 Ὁρῶν, ὦ Νικόκλεις, τιμῶντά σε τὸν τάφον τοῦ πα-
 τρός οὐ μόνον τῷ πλήθει καὶ τῷ κάλλει τῶν ἐπιφερομέ-
 νων, ἀλλὰ καὶ χοροῖς καὶ μουσικῇ καὶ γυμνικοῖς ἀγῶ-
 σιν, ἔτι δὲ πρὸς τούτοις ἵππων τε καὶ τριήρων ἀμίλλαις,
 2 καὶ λείποντ' οὐδεμίαν τῶν τοιούτων ὑπερβολήν, ἡγησάμην
 Εὐαγόραν, εἴ τις ἐστὶν αἰσθησις τοῖς τετελευτηκόσι περὶ
 τῶν ἐνθάδε γιγνομένων, εὐμενῶς μὲν ἀποδέχεσθαι καὶ
 ταῦτα, καὶ χαίρειν ὀρῶντα τὴν τε περὶ αὐτὸν ἐπιμέλειαν
 καὶ τὴν σὴν μεγαλοπρέπειαν, πολὺ δ' ἂν ἔτι πλείω χά-
 ριν ἔχειν ἢ τοῖς ἄλλοις ἅπασιν, εἴ τις δυνηθεῖη περὶ τῶν
 ἐπιτηδευμάτων αὐτοῦ καὶ τῶν κινδύνων ἀξίως διελθεῖν
 3 τῶν ἐκείνω πεπραγμένων· εὐρήσομεν γὰρ τοὺς φιλοτίμους
 καὶ μεγαλοψύχους τῶν ἀνδρῶν οὐ μόνον ἀντὶ τῶν τοιού-
 των ἐπαινεῖσθαι βουλομένους, ἀλλ' ἀντὶ τοῦ ζῆν ἀποθνή-
 σκειν εὐκόλως αἰρουμένους, καὶ μᾶλλον περὶ τῆς δόξης
 ἢ τοῦ βίου σπουδάζοντας, καὶ πάντα ποιῶντας ὅπως
 4 ἀθάνατον τὴν περὶ αὐτῶν μνήμην καταλείψουσιν. αἱ μὲν
 οὖν δαπάναι τῶν μὲν τοιούτων οὐδὲν ἐξεργάζονται, τοῦ δὲ
 πλούτου σημεῖόν εἰσιν· οἱ δὲ περὶ τὴν μουσικὴν καὶ τὰς
 ἄλλας ἀγωνίας ὄντες, οἱ μὲν τὰς δυνάμεις τὰς αὐτῶν
 οἱ δὲ τὰς τέχνας ἐπιδειξάμενοι, σφᾶς αὐτούς ἐντιμοτέ-
 ρους κατέστησαν· ὁ δὲ λόγος εἰ καλῶς διέλθοι τὰς
 ἐκείνου πράξεις, αἰμίμηστον ἂν τὴν ἀρετὴν τὴν Εὐαγό-
 ρου παρὰ πᾶσιν ἀνθρώποις ποιήσειεν.

5 Ἐχρῆν μὲν οὖν καὶ τοὺς ἄλλους ἐπαινεῖν τοὺς ἐφ'

Tit. ΕΥΑΓΟΡΑΣ Γ: Εὐαγόρου ἐγκόμιον ἢ Εὐαγόρας ε.

§ 3, 4. εὐκόλως Γ' et rc γη Δ: εὐκλεῶς ε. αἰρουμένους Γ'.

4, 1. καταλείψουσιν ΓΔ: ceteri καταλείψωσιν. 4. τὰς ante αὐ-
 τῶν add ΓΔ. 5, 1. ἐφ' ἑαυτῶν ε.

αὐτῶν ἀνδρας ἀγαθοὺς γεγενημένους, ἴν' οἷ τε δυνάμενοι
 τὰ τῶν ἄλλων ἔργα κοσμεῖν ἐν εἰδόσι ποιούμενοι τοὺς
 190 λόγους ταῖς ἀληθείαις ἐχρῶντο περὶ αὐτῶν, οἳ τε νεώτεροι
 φιλοτιμοτέρως διέκειντο πρὸς τὴν ἀρετὴν, εἰδότες ὅτι του-
 τῶν εὐλογησονται μᾶλλον, ὢν ἂν ἀμείνους σφᾶς αὐτοὺς
 βπαράσχωσιν. νῦν δὲ τίς οὐκ ἂν ἀθυμήσειεν, ὅταν ὄρᾳ τοὺς
 μὲν περὶ τὰ Τρωϊκὰ καὶ τοὺς ἐπέκεινα γενομένους ὑμνου-
 μένους καὶ τραγωδομένους, αὐτὸν δὲ προειδῆ, μῆδ' ἂν
 ὑπερβάλλῃ τὰς ἐκείνων ἀρετάς, μῆδέποτε τοιούτων
 ἐπαίνων ἀξιοθησόμενον; τούτων δ' αἷτιος ὁ φθόνος, ὃ
 τοῦτο μόνον ἀγαθὸν πρόσσεστι, ὅτι μείριστον κακὸν τοῖς
 ἔχουσιν ἔστιν. οὕτω γὰρ τινες δυσκόλως πεφύκασιν, ὥσθ'
 ἥδιον ἂν εὐλογουμένων ἀκούοιεν οὐς οὐκ ἴσασιν εἰ γεγό-
 νασιν, ἢ [τούτους] ὑφ' ὧν εὖ πεπονθότες αὐτοὶ τυγχά-
 790 νουσιν. οὐ μὴν δουλευτέον τοὺς νοῦν ἔχοντας τοῖς οὕτω
 κακῶς φρονοῦσιν, ἀλλὰ τῶν μὲν τοιούτων ἀμελητέον,
 τοὺς δ' ἄλλους ἐθιστέον ἀκούειν περὶ ὧν καὶ λέγειν δι-
 καιόν ἐστιν, ἄλλως τ' ἐπειδὴ καὶ τὰς ἐπιδόσεις ἴσμεν
 γιγνομένας καὶ τῶν τεχνῶν καὶ τῶν ἄλλων ἀπάντων οὐ
 διὰ τοὺς ἐμμένοντας τοῖς καθεστῶσι, ἀλλὰ διὰ τοὺς
 ἐπανορθοῦντας καὶ τολμῶντας ἀεὶ τι κινεῖν τῶν μὴ
 καλῶς ἐχόντων.

8 Οἶδα μὲν οὖν ὅτι χαλεπὸν ἔστιν ὃ μέλλω ποιεῖν, ἀν-
 δρὸς ἀρετὴν διὰ λόγων ἐγκωμιάζειν. σημεῖον δὲ μείριστον
 περὶ μὲν γὰρ ἄλλων πολλῶν καὶ παντοδαπῶν λέγειν
 τολμῶσιν οἱ περὶ τὴν φιλοσοφίαν ὄντες, περὶ δὲ τῶν τοι-
 ούτων οὐδεὶς πώποτ' αὐτῶν συγγράφειν ἐπεχείρησεν. καὶ
 9 πολλὴν αὐτοῖς ἔχω συγγνώμην. τοῖς μὲν γὰρ ποιηταῖς
 πολλοὶ δέδονται κόσμοι· καὶ γὰρ πλησιάζοντας τοὺς
 θεοὺς τοῖς ἀνθρώποις οἶόν τ' αὐτοῖς ποιῆσαι, καὶ διαλεγο-

ν. 2. ἄλλων ΓΔ: ceteri πολλῶν. 5. εὐλογηθήσονται ε. 6, 3. ἐαν-
 τόν ε. 4. ὑπερβάλλῃ pr Γ, ὑπερβάλληται Δ: ὑπερβύλληται ε. 6. πρόσ-
 σεστιν ἀγαθόν ε. 8. ἥδιον εὐλογουμένων ἀκούειν ε. 9. ἢ τοῦ
 790 τούς Γ, ἢ ταύτων Δ: ἢ τι τούτων ε. τυγχάνουσιν ἀποδέχεσθαι ε

7, 1. τοὺς γε νοῦν ε. 3. περὶ] καὶ περὶ Γ. δικαιότερόν ε
 4. ἴσμεν ΓΔ: ὄρωμεν ε. 9, 2. τοῖς ἀνθρώποις τοὺς θεοὺς ε
 3. αὐτοῖς ἐστὶ ποιῆσαι ε.

μένους καὶ συναγωνιζομένους οἷς ἂν βουληθῶσι, καὶ περὶ τούτων δηλῶσαι μὴ μόνον τοῖς τεταγμένοις ὀνόμασι, ἀλλὰ τὰ μὲν ξένοις τὰ δὲ καινοῖς τὰ δὲ μεταφοραῖς, καὶ μηδὲν παραλιπεῖν, ἀλλὰ πᾶσι τοῖς εἶδεσι διαποιικίλαι οὐκ ἴσην ποιήσιν· τοῖς δὲ περὶ τοὺς λόγους οὐδὲν ἕξεισι τῶν τοιούτων, ἀλλ' ἀποτόμως καὶ τῶν ὀνομάτων τοῖς πολιτικοῖς μόνον καὶ τῶν ἐνθυμημάτων τοῖς περὶ αὐτὰς τὰς πράξεις ἀναγκαῖόν ἐστι "χρησθαι. πρὸς δὲ τούτοις οἱ μὲν μετὰ μέτρων καὶ ῥυθμῶν ἅπαντα ποιούσιν, οἱ δ' οὐδενὸς τούτων κοινωνοῦσιν· ἃ τσαύτην ἔχει χάριν ὡστ', ἂν καὶ τῇ λέξει καὶ τοῖς ἐνθυμήμασι ἔχη κακῶς, ὅμως αὐταῖς ταῖς εὐρυθμίαις καὶ ταῖς συμμετρίαις ψυχαγωγῶσι τοὺς ἀκούοντας. γνοίη δ' ἂν τις ἐκείθεν τὴν δύναμιν αὐτῶν· ἦν γὰρ τις τῶν ποιημάτων τῶν εὐδοκίμωντων τὰ μὲν ὀνόματα καὶ τὰς διανοίας καταλίπη, τὸ δὲ μέτρον διαλύσῃ, φανήσεται πολὺ καταδεέστερα τῆς δόξης ἧς νῦν ἔχομεν περὶ αὐτῶν. ὅμως δέ, καίπερ τοσοῦτον πλεονεκτούσης τῆς ποιήσεως, οὐκ ὀκνητέον, ἀλλ' ἀποπειρατέον τῶν λόγων ἐστὶν εἰ καὶ τοῦτο δυνήσονται, τοὺς ἀγαθοὺς ἄνδρας εὐλογεῖν μηδὲν χεῖρον τῶν ἐν ταῖς ᾠδαῖς καὶ τοῖς μέτροις ἐγκωμιαζόντων.

2 Πρῶτον μὲν οὖν περὶ τῆς φύσεως τῆς Εὐαγόρου, καὶ τίνων ἦν ἀπόγονος, εἰ καὶ πολλοὶ προσπίστανται, δοκεῖ μοι πρέπειν καὶ μὲ τῶν ἄλλων ἔνεκα διελθεῖν περὶ αὐτῶν, ἵνα πάντες εἰδῶσιν ὅτι καλλίστων αὐτῷ καὶ μεγίστων παραδειγμάτων καταλειφθέντων οὐδὲν καταδεέστερον αὐτὸν ἐκείνων παρίσχειν. Ὁμολογεῖται μὲν γὰρ τοὺς ἀπὸ Διὸς εὐγενεστάτους τῶν ἡμιθέων εἶναι, τούτων δ' αὐτῶν οὐκ ἐστὶν ὅστις οὐκ ἂν Αἰακίδας προκρίνειεν· ἐν μὲν γὰρ τοῖς ἄλλοις γένεσιν εὐρήσομεν τοὺς μὲν ὑπερβάλλοντας τοὺς δὲ καταδεεστέρους ὄντας, οὗτοι δ' ἅπαντες ὀνο-

v. 3. τὰ δὲ καινοῖς om pr Δ. 10, 5. μόνον add ΓΔ. 8. αὐ-
ταῖς ταῖς ΓΔ: ταῖς γε ε. 11, 1. γνοίη ΓΔ: καταμάθοι ε. 7. ἐστὶ
τῶν λόγων ε. τοῦτο ΓΔ: οὗτοι ε. 8. εὐ λέγειν ε. 12, 3. καὶ
ἴμλ ε. 13, 1. ἑαυτὸν ε.

- 14μαστώτατοι τῶν καθ' ἑαυτοὺς γεγονόσων. τοῦτο μὲν γὰρ
 Αἰακὸς ὁ Διὸς μὲν ἔκγονος, τοῦ δὲ γένους τοῦ Τευκρινῶν
 πρόγονος, παροῦτον διήνεγκεν ὥστε γενομένων ἀνδρῶν ἐν
 τοῖς Ἕλλησι καὶ πολλῶν ἀνθρώπων διαφθαρέντων, ἐπειδὴ
 τὸ μέγεθος τῆς συμφορᾶς ὑπερέβαλλεν, ἦλθεν οἱ προ-
 εσιτώτες τῶν πόλεων ἰκετεύοντες αὐτόν, νομίζοντες διὰ τῆς
 συγγενείας καὶ τῆς εὐσεβείας τῆς ἐκείνου τάχιστ' ἀν-
 εὔρεσθαι παρὰ τῶν θεῶν τῶν παρόντων κακῶν ἀπαλλα-
 15γῆν. σωθέντες δὲ καὶ τυχόντες ὧν ἐδεήθησαν, ἱερὸν ἐν
 Αἰγίῳ κατεστήσαντο κοινὸν τῶν Ἑλλήνων, οὗ περ ἐκεῖνος
 19εἰποίησατο τὴν εὐχὴν. καὶ κατ' ἐκεῖνον μὲν τὸν χρόνον, ἕως
 ἦν μετ' ἀνθρώπων, μετὰ καλλίστης ὧν δόξης διετέλεσεν
 ἐπειδὴ δὲ μετήλλαξε τὸν βίον, λέγεται παρὰ Πλούτωνι
 καὶ Κόρῃ μεγίστας τιμὰς ἔχων παρεδρεύειν ἐκείνοις.
 16Τούτου δὲ παῖδες ἦσαν Τελαμῶν καὶ Πηλεὺς, ὧν ὁ μὲν
 ἕτερος μετ' Ἡρακλέους ἐπὶ Λαομέδοντα στρατευσάμενος
 ἀριστεῖον ἤξιώθη, Πηλεὺς δ' ἐν τε τῇ μάχῃ τῇ πρὸς
 Κενταύρους ἀριστεύσας καὶ κατὰ πολλοὺς ἄλλους κιν-
 δύνους εὐδοκμήσας Θετίδι τῇ Νηρέως, θνητὸς ὧν ἀθανά-
 τη, συνώκησε, καὶ μόνου τούτου φασὶ τῶν προγεγενη-
 17μένων ὑπὸ θεῶν ἐν τοῖς γάμοις ὑμέναιον ἄσθῆναι. Τού-
 τοιν δ' ἑκατέρου, Τελαμῶνος μὲν Αἴας καὶ Τεῦκρος
 ἐγενέσθην, Πηλεὺς δὲ Ἀχιλλεύς, οἱ μέγιστον καὶ σαφέ-
 στατον ἔλεγχον ἔδωσαν τῆς αὐτῶν ἀρετῆς· οὐ γὰρ ἐν ταῖς
 αὐτῶν πόλεσι μόνον ἐπρώτευσαν, οὐδ' ἐν τοῖς τόποις ἐν
 οἷς κατώκουν, ἀλλὰ στρατείας τοῖς Ἕλλησιν ἐπὶ τοῦ
 βαρβάρους γενομένης, καὶ πολλῶν μὲν ἑκατέρωθεν ἀθρο-
 18σθέντων, οὐδενὸς δὲ τῶν ὀνομαστῶν ἀπολειφθέντος, ἐν
 τούτοις τοῖς κινδύνοις Ἀχιλλεύς μὲν ἀπάντων διήνεγκεν

14, 5. ὑπερέβαλεν 5. 7. εὐγενείας 5. 15, 1. τυχόντες ὧν I
 ἀπάντων τυχόντες ὧν Δ: τυχόντες πάντων ὧν 5. 3. μὲν] τε Γ: om Δ
 4. δόξης ὧν 5. 6. τιμὰς μεγίστας 5. 16, 3. τῶν ἀριστείων
 ἔτυχε 5. τε add ΓΔ. 5. ἀθανάτη pr Γ: ἀθανάτω Δ5. 17, 1. τοῦ
 τῶν pr Γ. 2. ἑκατέρου pr Γ: ἑκατέρω 5. 3. ἐγεννήθη 5.
 5. ἐπρώτευσαν μόνον 5. 7. ἑκατέρωθεν] ἑκατέρων pr Γ, πα
 ἑκατέρων γρ Δ.

Λίας δὲ μετ' ἐκείνον ἤριστευσε, Τεύκρος δὲ τῆς τε τούτων συγγενείας ἄξιος καὶ τῶν ἄλλων οὐδενὸς χείρων γενόμενος, ἐπειδὴ Τροίαν συνεξείλεν, ἀφικόμενος εἰς Κύπρον Σαλαμῖνά τε κατῴκισεν, ὁμώνυμον ποιήσας τῆς πρότερον αὐτῷ πατρίδος οὔσης, καὶ τὸ γένος τὸ νῦν βασιλευῖον κατέλιπεν.

9 Τὰ μὲν οὖν ἐξ ἀρχῆς Εὐαγόρα παρὰ τῶν προγόνων ὑπάρξαντα τηλικαῦτα τὸ μέγεθός ἐστι. τοῦτον δὲ τὸν τρόπον τῆς πόλεως κατοικισθείσης, κατὰ μὲν ἀρχὰς οἱ γεγονότες ἀπὸ Τεύκρου τὴν βασιλείαν εἶχον· χρόνῳ δὲ ὕστερον ἀφικόμενος ἐκ Φοινίκης ἀνὴρ φυγᾶς, καὶ πιστευθεὶς ὑπὸ τοῦ τότε βασιλεύοντος καὶ μεγάλας δυναστείας λαβῶν, οὐ χάριν ἔσχε τούτων, ἀλλὰ κακὸς μὲν γενομένος περὶ τὸν ὑποδεξάμενον, δεινὸς δὲ πρὸς τὸ πλεονεκτῆσαι, τὸν μὲν εὐεργέτην ἐξέβαλεν, αὐτὸς δὲ τὴν βασιλείαν κατέσχευεν. ἀπιστῶν δὲ τοῖς πεπραγμένοις, καὶ βουλόμενος ἀσφαλῶς κατασκευάσασθαι [τὰ] περὶ αὐτόν, τὴν τε πόλιν ἐξεβαρβάρωσε καὶ τὴν νῆσον ὅλην βασιλεῖ τῷ³ μεγάλῳ κατεδούλωσεν. "οὕτω δὲ καὶ τῶν πραγμάτων¹ καθεστῶτων καὶ τῶν ἐγγόνων τῶν ἐκείνου τὴν ἀρχὴν ἐχόντων, Εὐαγόρας γίγνεται· περὶ οὗ τὰς μὲν φήμας καὶ τὰς μαντείας καὶ τὰς ὄψεις τὰς ἐν τοῖς ὕπνοις γενομένας, ἐξ ὧν μείζονας ἂν φανείη γεγονῶς ἢ κατ' ἀνθρωπον, αἰροῦμαι παραλιπεῖν, οὐκ ἀπιστῶν τοῖς λεγομένοις, ἀλλ' ἵνα πᾶσι ποιήσω φανερόν ὅτι τοσοῦτου δέω πλασάμενος εἰπεῖν τι περὶ τῶν ἐκείνῳ πεπραγμένων, ὥστε καὶ τῶν ὑπαρχόντων ἀφήμι τὰ τοιαῦτα περὶ ὧν ὀλίγοι τινὲς ἐπίστανται καὶ μὴ πάντες οἱ πολῖται συνίσασιν. ἀρξομαι δ' ἐκ τῶν ὁμολογουμένων λέγειν περὶ αὐτοῦ.

22 Παῖς μὲν γὰρ ὧν ἔσχε κάλλος καὶ ῥώμην καὶ σωφροσύνην, ἃ περ τῶν ἀγαθῶν πρεπωδέστατα τοῖς τηλικούτοις

19, 3. οικισθείσης ε. 6. βασιλεύοντος τότε καὶ δυναστείας μεγάλας ε. 20, 5. κατασκευάσασθαι περὶ Γ' ei pr Δ, κατασκευασθαι τὰ περὶ re Δ: καταθῆσθαι τὰ περὶ ε. 21, 1. καὶ add ΓΔ. 2. καὶ τῶν ἐγγόνων τῶν ἐκείνου τὴν ἀρχὴν ἐχόντων add ΓΔ. 5. μείζων ε. 6. καταλιπεῖν ε.

ἔστιν. καὶ τούτων μάρτυρας ἂν τις ποιήσαιο, τῆς μὲν
σωφροσύνης τοὺς συμπαιδευθέντας τῶν πολιτῶν, τοῦ δὲ
κάλλους ἅπαντας τοὺς ἰδόντας, τῆς δὲ ῥώμης τοὺς
23 ἀγῶνας ἐν οἷς ἐκεῖνος τῶν ἡλικιωτῶν ἑκρατίστευσεν. ἀν-
δρὶ δὲ γενομένῳ ταῦτά τε πάντα συνηυξήθη, καὶ πρὸς
τούτοις ἀνδρία προσεγένετο καὶ σοφία καὶ δικαιοσύνη,
καὶ ταῦτ' οὐ μέσως οὐδ' ὥσπερ ἑτέροις, ἀλλ' ἕκαστον
αὐτῶν εἰς ὑπερβολήν· τοσοῦτον γὰρ καὶ ταῖς τοῦ σώμα-
24 τος καὶ ταῖς τῆς ψυχῆς ἀρεταῖς διήνεγκεν, ὥσθ' ὁπότε
μὲν αὐτὸν ὀρῶεν οἱ τότε βασιλεύοντες, ἐκπλήττεσθαι καὶ
φοβεῖσθαι περὶ τῆς ἀρχῆς, ἡγουμένους οὐχ οἷόν τ' εἶναι
τὸν τοιοῦτον τὴν φύσιν ἐν ἰδιώτου μέρει διαγαγεῖν, ὁπότε
δ' εἰς τοὺς τρόπους ἀποβλέψαιεν, οὕτω σφόδρα πιστεύειν
ὥστ' εἰ καὶ τις ἄλλος τολμῶη περὶ αὐτοὺς ἐξαμαρτά-
25 νειν, νομίζειν Εὐαγόραν αὐτοῖς ἔσεσθαι βοηθόν. καὶ το-
σοῦτον τῆς δόξης παραλλαττούσης, οὐδετέρου τούτων ἐψεύ-
σθησαν· οὔτε γὰρ ἰδιώτης ὢν διετέλεσεν οὔτε περὶ ἐκείνους
ἐξήμαρτεν, ἀλλὰ τοσαύτην ὁ δαίμων ἔσχεν αὐτοῦ πρόνοι-
αν, ὅπως καλῶς λήψεται τὴν βασιλείαν, ὥσθ' ὅσα μὲν
ἀναγκαῖον ἦν παρασκευασθῆναι δι' ἀσεβείας, ταῦτα μὲν
26 ἕτερος ἔπραξεν, ἐξ ὧν δ' οἷόν τ' ἦν ὀσίως καὶ δικαίως
λαβεῖν τὴν ἀρχήν, Εὐαγόρα διεφύλαξεν. εἰς γὰρ τῶν
δυναστευόντων ἐπιβουλεύσας τὸν τε τύραννον ἀπέκτεινε
καὶ συλλαβεῖν Εὐαγόραν ἐπεχείρησεν, ἡγούμενος οὐ δυ-
νήσεσθαι κατασχεῖν τὴν ἀρχήν, εἰ μὴ κάκεινον ἐκποδῶν
194 ποιήσαιο. "διαφυγῶν δὲ τὸν κίνδυνον, καὶ σωθεὶς εἰς
27 Σόλους τῆς Κιλικίας, οὐ τὴν αὐτὴν γνώμην ἔσχε τοῖς
ταῖς τοιαύταις συμφοραῖς περιπίπτουσιν. οἱ μὲν γὰρ
ἄλλοι, κἂν ἐκ τυραννίδος ἐκπέσωσι, διὰ τὰς παρούσας
τύχας ταπεινοτέρας τὰς ψυχὰς ἔχουσιν· ἐκεῖνος δ' εἰς
τοσοῦτον μεγαλοφροσύνης ἦλθεν, ὥστε τὸν ἄλλον χρό-

v. 1. ἂν τις μάρτυρας ε. 3. ῥώμης ἅπαντας τοὺς ΓΔ.

23, 4. ὥσπερ ἑτέροις Γ: ὥσπερ ἐν ἑτέροις τιτὸν Δε. 5. εἰς ΓΔ:
πρὸς ε.

24, 2. μὲν om pr Γ. 6. εἰ καὶ ΓΔ: καὶ εἰ ε.

26, 1. ἔπραξεν — § 38. ἀρετήν] haec in recentiore folio habet Δ.

3. Εὐαγόρα ε. 27, 1. ποιήσαιο Δε. 6. τοσοῦτο ε.

νον ιδιώτης ὢν, ἐπειδὴ φεύγειν ἠναγκάσθη, τυραννεῖν
 βεβήθη δειν. καὶ τοὺς μὲν πλάνους τοὺς φυγαδικούς, καὶ
 τὸ δι' ἑτέρων ζητεῖν τὴν κάθοδον καὶ θεραπεύειν αὐτοῦ
 χεῖρους, ὑπερείδεν· λαβὼν δὲ ταύτην ἀφορμὴν ἦν περὶ
 τοὺς εὐσεβεῖν βουλομένους, ἀμύνεσθαι καὶ μὴ προτέρους
 ὑπάρχειν, καὶ προελόμενος ἢ κατορθώσας τυραννεῖν ἢ δι-
 αμαρτῶν ἀποθανεῖν, παρακαλέσας ἀνθρώπους (ὡς οἱ
 τοὺς πλείστους λέγοντες) περὶ πεντήκοντα, μετὰ τούτων
 παρεσκευάζετο ποιεῖσθαι τὴν κάθοδον. ὅθεν καὶ μάλιστα
 ἂν τις καὶ τὴν φύσιν τὴν ἐκείνου καὶ τὴν δόξαν ἦν εἶχε
 παρὰ τοῖς ἄλλοις θεωρήσειεν· μέλλων τε γὰρ πλεῖν
 μετὰ τοσοῦτων ἐπὶ τηλικαύτην πόλιν τὸ μέγεθος, καὶ
 πάντων τῶν δεινῶν πλησίον ὄντων, οὐτ' ἐκείνος ἠθύμη-
 σεν οὔτε τῶν παρακληθέντων οὐδεὶς ἀποστῆναι τῶν κιν-
 δύνων ἠξίωσεν, ἀλλ' οἱ μὲν ὥσπερ θεῶ συνακολουθοῦντες
 ἅπαντες ἐνέμειναν τοῖς ὠμολογημένοις, ὁ δ' ὥσπερ ἢ
 στρατόπεδον ἔχων κρεῖττον τῶν ἀντιπάλων, ἢ προειδὼς
 τὸ συμβησόμενον, οὕτω διέκειτο τὴν γνώμην. δῆλον δ' ἐκ
 τῶν ἔργων· ἀποβάς γὰρ εἰς τὴν νῆσον οὐχ ἠγήσατο δειν
 χωρίον ὄχυρόν καταλαβὼν καὶ τὸ σῶμα ἐν ἀσφαλείᾳ
 καταστήσας περιδεῖν, εἰ τινες αὐτῷ τῶν πολιτῶν βοηθή-
 σουσιν· ἀλλ' εὐθύς, ὥσπερ εἶχε, ταύτης τῆς νυκτὸς
 διελὼν τοῦ τείχους πυλῖδα καὶ ταύτη τοὺς μεθ' αὐτοῦ
 διαγαγὼν προσέβαλε πρὸς τὸ βασιλείον. καὶ τοὺς μὲν
 θορούβους τοὺς ἐν τοῖς τοιοῦτοις καιροῖς γιγνομένους καὶ
 τοὺς φόβους τοὺς τῶν ἄλλων καὶ τὰς παρακελεύσεις
 τὰς ἐκείνου τί δεῖ λέγοντα διατρίβειν; γενομένων δ'
 αὐτῷ τῶν μὲν περὶ τὸν τύραννον ἀνταγωνιστῶν, τῶν δ'
 ἑσῶν πολιτῶν θεατῶν" (δεδιότες γὰρ τοῦ μὲν τὴν ἀρχὴν

ν. 1. φεύγειν Δς. 28, 2. αὐτοῦ Γ: τοὺς αὐτοῦ Δς. 3. ταύ-
 την τὴν ἀφορμὴν Δς. 6. οἱ πλείστοι λέγουσιν Δς. 29, 2. καὶ
 ante τὴν add Γ. 3. μέλλων τε] μέλλοντος Γ. 4. πόλιν Γ: πρῶ-
 τιν Δς. 7. συνακολουθήσαντες Δς. 8. ὥσπερ ἢ Γ: ὥσπερ Δς.
 3. ἐν Γ: ἐπ' Δς. 6. μεθ' ἑαυτοῦ ς. 31, 1. προσέβαλλεν Γ.
 2. γιγνομένους Γ: συμβαίνοντας Δς. 3. τῶν add ΓΔ. 4. λέ-
 γοντας Δ.

32 τοῦ δὲ τὴν ἀρετὴν ἡσυχίαν εἶχον) οὐ πρότερον ἐπαύσατο
μαχόμενος καὶ μόνος πρὸς πολλοὺς καὶ μετ' ὀλίγων
πρὸς ἅπαντας τοὺς ἐχθροὺς, πρὶν εἶλόν τὸ βασιλείον καὶ
τοὺς ἐχθροὺς ἐτιμωρήσατο καὶ τοῖς φίλοις ἐβοήθησεν, ἐτι
δὲ τῷ γένει τὰς τιμὰς τὰς πατρίους ἐκομίσατο, καὶ τύ-
ραννον αὐτὸν τῆς πόλεως κατέστησεν.

33 Ἐγούμαι μὲν οὖν, εἰ καὶ μηδενὸς ἄλλου μνησθεῖην,
ἀλλ' ἐνταῦθα καταλείπομι τὸν λόγον, ῥᾶδιον ἐκ τούτων
εἶναι γινῶναι τὴν τε ἀρετὴν τὴν Εὐαγόρου καὶ τὸ μέγεθος
τῶν ἐκείνῳ πεπραγμένων· οὐ μὴν ἀλλ' ἐτι γε σαφέστε-
ρον περὶ ἀμφοτέρων τούτων ἐκ τῶν ἐχομένων οἶομαι δη-

34 λῶσειν. τοσοῦτων γὰρ τυράννων ἐν ἅπαντι τῷ χρόνῳ
γεγενημένων οὐδεὶς φανήσεται τὴν τιμὴν ταύτην κάλλιον
ἐκείνου κτησάμενος. εἰ μὲν οὖν πρὸς ἕκαστον αὐτῶν τὰς
πράξεις τὰς Εὐαγόρου παραβάλλοιμεν, οὐτ' ἂν ὁ λόγος
ἴσως τοῖς καιροῖς ἀρμόσειεν, οὐτ' ἂν ὁ χρόνος τοῖς λεγο-
μένοις ἀρκέσειεν· ἦν δὲ προελόμενοι τοὺς εὐδοκιμωτάτους
ἐπὶ τούτων σκοπῶμεν, οὐδὲν μὲν χειρὸν ἐξετώμεν, πολὺ
δὲ συντομώτερον διαλεχθῆσόμεθα περὶ αὐτῶν.

35 Τῶν μὲν οὖν τὰς πατρικὰς βασιλείας παραλαβόντων
τίς οὐκ ἂν τοὺς Εὐαγόρου κινδύνους προκρίνειεν; οὐδεὶς
γάρ ἐστιν οὗτο ῥᾶθυμος, ὅστις ἂν δέξαιτο παρὰ τῶν προ-
γόνων τὴν ἀρχὴν ταύτην παραλαβεῖν μᾶλλον ἢ κτησά-
μενος ὥσπερ ἐκείνος τοῖς παισὶ τοῖς αὐτοῦ καταλιπεῖν.

36 Καὶ μὴν τῶν γε παλαιῶν καθόδων αὐταὶ μάλιστα εὐδο-
κιμοῦσιν, ἃς παρὰ τῶν ποιητῶν ἀκούομεν· οὗτοι γὰρ οὐ
μόνον τῶν γεγενημένων τὰς καλλίστας ἡμῖν ἀπαγγέλ-
λουσιν ἀλλὰ καὶ παρ' αὐτῶν καινὰς συντιθέασιν. ἀλλ'
ὅμως οὐδεὶς αὐτῶν μεμυθολόγηκεν, ὅστις οὕτω δεινούς
καὶ φοβερούς ποιησάμενος τοὺς κινδύνους εἰς τὴν αὐτοῖ

32, 1. εἶχον Γ: ἦγον Δς. 2. μόνος καὶ πρὸς Δ. 3. τοὺς τ' ἐχθροὺς ΓΔ. 33, 2. καταλείπομι Δς. 4. ἐκείνῳ om pr Γ. 5. οἶμαι Δς. 34, 4. παραβάλλοιμεν 5. 5. καιροῖς ἀρμόσειεν Γ: ἀκούουσαι ἀρέσειεν 5. 6. ἦν Γ: ἰάν Δς. 7. ἐξετώμεν Γ: ἔξομεν Δς. 35, 4. κτησάμενος ὁσῶς ὥσπερ Δς. 5. ἐαυτοῦ Δς. 36, 3. προγεγενημένων Δς. 6. τοὺς add Γ. ἐαυτοῦ Δς.

κατήλθεν· ἀλλ' οἱ μὲν πλείστοι πεποιοῦνται διὰ τύχην
λαβόντες τὰς βασιλείας, οἱ δὲ μετὰ δόλου καὶ τέχνης
37 περιγεγόμενοι τῶν ἐχθρῶν. Ἀλλὰ μὴν τῶν γ' ἐπὶ τά-
δε γεγενημένων, ἴσως δὲ καὶ τῶν ἀπάντων, Κῦρον τὸν
Μήδους μὲν ἀφελόμενον τὴν ἀρχήν, Πέρσαις δὲ κησά-
96 μενον, καὶ πλείστοι καὶ μάλιστα θαυμάζουσιν. "ἀλλ' ὁ
μὲν τῷ Περσῶν στρατοπέδῳ τὸ Μήδων ἐνίκησεν, ὁ πολλοὶ
καὶ τῶν Ἑλλήνων καὶ τῶν βαρβάρων ῥαδίως ἂν ποιή-
σειαν· ὁ δὲ διὰ τῆς ψυχῆς τῆς ἑαυτοῦ καὶ τοῦ σώματος
τὰ πλείστα φαίνεται τῶν προειρημένων διαπραξάμενος.
38 ἔπειτα ἔκ μὲν τῆς Κύρου στρατείας οὐπω δῆλον ὅτι καὶ
τοὺς Εὐαγόρου κινδύνους ἂν ὑπέμεινεν, ἐκ δὲ τῶν τούτω
πεπραγμένων ἅπασι φανερόν ὅτι ῥαδίως ἂν κἀκείνοις
τοῖς ἔργοις ἐπεχείρησε. πρὸς δὲ τούτοις τῷ μὲν ὁσίως
καὶ δικαίως ἅπαντα πέπρακται, τῷ δ' οὐκ εὐσεβῶς
ἐνια συμβέβηκεν· ὁ μὲν γὰρ τοὺς ἐχθρούς ἀπόλεσε,
Κῦρος δὲ τὸν πατέρα τὸν τῆς μητρὸς ἀπέκτεινεν. ὥστ'
εἴ τινες βούλονται μὴ τὸ μέγεθος τῶν συμβάντων ἀλλὰ
τὴν ἀρετὴν τὴν ἑκατέρου κρίνειν, δικαίως ἂν Εὐαγόρου
39 καὶ τούτου μᾶλλον ἐπαινέσειαν. Εἰ δὲ δεῖ συντόμως καὶ
μηδὲν ὑποστειλάμενον μηδὲ δέισαντα τὸν φθόνον, ἀλλὰ
παρόρησις χρησάμενον εἰπεῖν· οὐδεὶς οὔτε θνητὸς οὔτε ἡμί-
θεος οὔτ' ἀθάνατος εὐρεθήσεται κάλλιον οὐδὲ λαμπρότε-
ρον οὐδ' εὐσεβέστερον λαβὼν ἐκείνου τὴν βασιλείαν. καὶ
τούτοις ἐκείνως ἂν τις μάλιστα πιστεύσειεν, εἰ σφόδρα
τοῖς λεγομένοις ἀπιστήσας ἐξετάζειν ἐπιχειρήσειεν ὅπως
ἕκαστος ἐτυράννευσεν. φανήσομαι γὰρ οὐκ ἐκ παντὸς
τρόπου μεγάλη λέγειν προθυμούμενος, ἀλλὰ διὰ τὴν τοῦ
πράγματος ἀλήθειαν οὕτω περὶ αὐτοῦ θρασείως εἰρηκώς.

37, 1. περιγεγενημένοι Γ. ἐπὶ τὰδε Γ; ἔπειτα Δς. 3. Μή-
δων Γ cum Δς, sed correcta ultima. 4. καὶ πλείστοι Γ, ὃν καὶ
πλείστοι Δ: οἱ πλείστοι ε. 38, 1. στρατηγας pr Γ, στρατηγας rc.
5. πέπρακται ἅπαντα Δς. 7. τὸν ante τῆς add Γ. 9. al-
terum τὴν add ΓΔ. 39, 6. μάλιστα ἂν τις ε. εἰ σφόδρα τοῖς
λεγομένοις Γ, εἰ σφόδρα τοῖς λεγομένοις νῦν Δ: εἰ μὴ σφόδρα τοῖς νῦν
λεγομένοις ε. 8. ἰτυράνησιν ε.

40 Εἰ μὲν οὖν ἐπὶ μικροῖς διήνεγκε, τοιούτων ἂν καὶ τῶν λόγων αὐτῷ προσῆκεν ἀξιοῦσθαι· νῦν δ' ἅπαντες ἂν ὁμολογήσειαν τυραννίδα καὶ τῶν θείων ἀγαθῶν καὶ τῶν ἀνθρώπων μέγιστον καὶ σεμνότατον καὶ περιμαχητότατον εἶναι. τὸν δὲ τὸ κάλλιστον τῶν ὄντων κάλλιστα κτησάμενον τίς ἂν ῥήτωρ ἢ ποιητὴς ἢ λόγων εὔρετὴς ἀξίως τῶν πεπραγμένων ἐπαινέσειεν;

41 Οὐ τοίνυν ἐν τούτοις ὑπερβαλλόμενος ἐν τοῖς ἄλλοις εὔρεθήσεται καταδεέστερος γενόμενος, ἀλλὰ πρῶτον μὲν εὐφρέστατος ὢν τὴν γνώμην καὶ πλείστα κατορθοῦν δυνάμενος ὅμως οὐκ ᾤηθη δεῖν ὀλιγορεῖν οὐδ' αὐτοσχεδιάζειν περὶ τῶν πραγμάτων, "ἀλλ' ἐν τῷ ζητεῖν καὶ φροντίζειν καὶ βουλευέσθαι τὸν πλείστον τοῦ χρόνου διέτριβεν, ἡγούμενος μὲν, εἰ καλῶς τὴν αὐτοῦ φρόνησιν παρασκευάσειε, καλῶς αὐτῷ καὶ τὴν βασιλείαν ἔξειν, θαυμάζων δ' ὅσοι τῶν μὲν ἄλλων ἕνεκα τῆς ψυχῆς ποιοῦνται τὴν ἐπιμελειαν, αὐτῆς δὲ ταύτης μηδὲν τυγχάνουσι φροντίζοντες.

42 ἔπειτα καὶ περὶ τῶν πραγμάτων τὴν αὐτὴν διάνοιαν εἶχεν· ὁρῶν γὰρ τοὺς ἄριστα τῶν ὄντων ἐπιμελουμένους ἐλάχιστα λυπούμενους, καὶ τὰς ἀληθινὰς τῶν ῥαθυμιῶν οὐκ ἐν ταῖς ἀργίαις ἀλλ' ἐν ταῖς εὐπραγίαις [καὶ καρτερίαις] ἐνούσας, οὐδὲν ἀνεξέταστον παρέλιπεν, ἀλλ' οὕτως ἀκριβῶς καὶ τὰς πράξεις ἤδει καὶ τῶν πολιτῶν ἕκαστον ἐγίγνωσκεν, ὥστε μήτε τοὺς ἐπιβουλεύοντας αὐτῷ φθάνειν μήτε τοὺς ἐπιεικεῖς ὄντας λανθάνειν, ἀλλὰ πάντα τυγχάνειν τῶν προσηκόντων· οὐ γὰρ ἐξ ὧν ἑτέρων ἤκουεν, οὐτ' ἐκόλαζεν οὐτ' ἐτίμα τοὺς πολίτας, ἀλλ' ἐξ

43 ὧν αὐτὸς συνῆδει, τὰς κρίσεις ἰποιεῖτο περὶ αὐτῶν. ἐν τοιαύταις δ' ἐπιμελείαις ἑαυτὸν καταστήσας, οὐδὲ περὶ

40, 2. αὐτῷ προσῆκεν ἢ 5. δὲ πάντες 5. 6. ἂν ἢ ῥήτωρ 5.

42, 1. ὑπερβαλλόμενος 5. 2. γενόμενος ΓΔ: γεγονώς 5. 6. τοῦ χρόνου ΓΔ: χρόνον 5. 7. ἑαυτοῦ 5. 8. καλῶς ὁμοίως καλῶς Δ.

9. τῆς μὲν ψυχῆς ἕνεκα τῶν ἄλλων 5. 10. ταύτης add ΓΔ.

42, 2. εἶχεν] ἔχειν habere videtur Γ. 4. καὶ καρτερίαις Δ cum re Γ: pr enim om: καὶ ταῖς καρτερίαις 5. 8. φθάνειν] φθονεῖν Δ et corr Γ. 10. ἐτίμα τοὺς πολίτας ΓΔ: ceteri ἐπιτίμα τοῖς πολίταις. 11. ἐν ταῖς τοιαύταις 5.

τῶν κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκάστην προσπιπτόντων οὐδὲ περὶ
 ἓν πεπλανημένως εἶχεν, ἀλλ' οὕτω θεοφιλῶς καὶ φιλαν-
 θρώπως διώκει τὴν πόλιν, ὥστε τοὺς εἰσαφικνουμένους
 μὴ μᾶλλον Εὐαγόραν τῆς ἀρχῆς ζηλοῦν ἢ τοὺς ἄλλους
 τῆς ὑπ' ἐκείνου βασιλείας· ἅπαντα γὰρ τὸν χρόνον διε-
 τέλεσεν οὐδένα μὲν ἀδικῶν, τοὺς δὲ χρηστοὺς τιμῶν, καὶ
 σφόδρα μὲν ἀπάντων ἀρχῶν, νομίμως δὲ τοὺς ἑξαμαρ-
 4 τόντας κολάζων· οὐδὲν μὲν συμβούλων δεόμενος, ὅμως δὲ
 τοῖς φίλοις συμβουλευόμενος· πολλὰ μὲν τῶν χρωμένων
 ἠττώμενος, ἅπαντα δὲ τῶν ἐχθρῶν περιγιγνόμενος· σεμνὸς
 ὢν οὐ ταῖς τοῦ προσώπου συναγογαῖς, ἀλλὰ ταῖς τοῦ
 βίου κατασκευαῖς· οὐδὲ πρὸς ἓν ἀτάκτως οὐδ' ἀνωμά-
 λως διακείμενος, ἀλλ' ὁμοίως τὰς ἐν τοῖς ἔργοις ὁμολο-
 5 γίας ὡπερ τὰς ἐν τοῖς λόγοις διαφυλάττων· μέγα
 φρονῶν οὐκ ἐπὶ τοῖς διὰ τύχην, ἀλλ' ἐπὶ τοῖς δι' αὐτὸν
 γιγνομένοις· τοὺς μὲν φίλους ταῖς εὐεργεσίαις ὑφ' αὐτῷ
 98 ποιοῦμενος, "τοὺς δ' ἄλλους τῇ μεγαλοψυχίᾳ καταδου-
 λούμενος· φοβερὸς ὢν οὐ τῷ πολλοῖς χαλεπαίνειν, ἀλλὰ
 τῷ πολὺ τὴν τῶν ἄλλων φύσιν ὑπερβάλλειν· ἠγούμενος
 τῶν ἡδονῶν, ἀλλ' οὐκ ἀγόμενος ὑπ' αὐτῶν· ὀλίγοις πό-
 νοις πολλὰς ῥαστώνας κτώμενος, ἀλλ' οὐ διὰ μικρὰς
 6 ῥαθυμίας μεγάλους πόνους ὑπολειπόμενος· ὅλως οὐδὲν
 παραλείπων ὢν προσεῖναι δεῖ τοῖς βασιλεῦσιν, ἀλλ' ἐξ
 ἐκάστης τῆς πολιτείας ἐξειλεγμένος τὸ βέλτιστον, καὶ
 δημοτικὸς μὲν ὢν τῇ τοῦ πλήθους θεραπείᾳ, πολιτικὸς δὲ
 τῇ τῆς πόλεως ὅλης διοικήσει, στρατηγικὸς δὲ τῇ πρὸς
 τοὺς κινδύνους εὐβουλία, μεγαλόφρων δὲ τῷ πᾶσι τού-
 τοις διαφέρειν. Καὶ ταῦθ' ὅτι προσῆν Εὐαγόρα, καὶ
 πλείω τούτων, ἐξ αὐτῶν τῶν ἔργων ῥᾶδιον καταμαθεῖν.

ν. 3. ἀφικνουμένους 5. 4. ἄλλους Γ: ἀρχομένους Δ5. 7. ἑξα-
 μαρτόντας Δ5. 44, 3. περιγιγνόμενος Γ: ceteri περιγεγόμενος.

6. ἔργοις — λόγοις ΓΔ: λόγοις — ὄρκοις 5. 45, 3. γιγνομένοι Γ2
 γιγνομένοις ἀγαθοῖς Δ5. 6. φύσιν τῶν ἄλλων 5. 8. μικρὰς ΓΔ.

46, 1. ὅλως δὲ οὐδὲν παραλιπῶν 5. 2. δεῖ τοῖς βασιλεῦσιν ΓΔ: 2
 τοῖς βασιλεῦσι πρέπει 5. 3. τῆς add Γ. ἐκλεγόμενος 5. 5. ὅλης
 add ΓΔ. 6. τοῦς add ΓΔ. μεγαλόφρων ΓΔ: τυραννικὸς 5.

47 Παραλαβὸν γὰρ τὴν πόλιν ἐκβεβαρβαρωμένην, καὶ
 διὰ τὴν τῶν Φοινίκων ἀρχὴν οὔτε τοὺς Ἑλληνας προσδε-
 χομένην οὔτε τέχνας ἐπισταμένην οὔτ' ἐμπορίῳ χρωμένην
 οὔτε λιμένα κεκτημένην, ταῦτά τε πάντα διώρθωσε,
 καὶ πρὸς τούτοις καὶ χώραν πολλὴν προσεκτήσατο καὶ
 τείχη προσπεριεβάλετο καὶ τριήρεις ἐναυπηγήσατο, καὶ
 ταῖς ἄλλαις κατασκευαῖς οὕτως ἠΰξησε τὴν πόλιν ὥστε
 μηδεμιᾶς τῶν Ἑλληνίδων ἀπολελείφθαι, καὶ δύναμιν
 τοσαύτην ἐνεποίησεν ὥστε πολλοὺς φοβεῖσθαι τῶν πρό-
 48τερον κατατρονούντων αὐτῆς. καίτοι τηλικαύτας ἐπιδό-
 σεις τὰς πόλεις λαμβάνειν οὐχ οἶόν τ' ἐστίν, ἢν μὴ τις
 αὐτὰς διοικῆται οὔτοις ἤθεσιν, οἷσις Εὐαγόρας μὲν εἶχεν,
 ἐγὼ δ' ὀλίγῳ πρότερον ἐπειράθην διελθεῖν. ὥστ' οὐ δέδοικα
 καὶ μὴ φανῶ μείζω λέγων τῶν ἐκείνῳ προσόντων, ἀλλὰ
 49μὴ πολὺ λίαν ἀπολειφθῶ τῶν πεπραγμένων αὐτῷ. τίς
 γὰρ ἂν ἐφίκοιτο τοιαύτης φύσεως, ὅς οὐ μόνον τὴν ἑαυ-
 τοῦ πόλιν πλείονος ἀξίαν ἐποίησεν, ἀλλὰ καὶ τὸν τόπον
 ὅλον τὸν περιέχοντα τὴν νῆσον ἐπὶ πραότητα καὶ μετριό-
 τητα προήγαγεν; πρὶν μὲν γε λαβεῖν Εὐαγόραν τὴν
 ἀρχὴν οὕτως ἀπροσοίστως καὶ χαλεπῶς εἶχον, ὥστε καὶ
 τῶν ἀρχόντων τούτους ἐνόμιζον εἶναι βελτίστους, οἳ τινες
 ὠμότατα πρὸς τοὺς Ἑλληνας διακειμένοι τυγχάνοιεν.
 199 νῦν δὲ τοσοῦτον μεταπεπτώκασιν, ὥστ' ἀμιλλᾶσθαι μὲν
 50 οἳ τινες αὐτῶν δόξουσι φιλέλληνες εἶναι μάλιστα, παι-
 δοποιεῖσθαι δὲ τοὺς πλείστους αὐτῶν γυναῖκας λαμβά-
 νοντας παρ' ἡμῶν, χαίρειν δὲ καὶ τοῖς κτήμασι καὶ τοῖς
 ἐπιτηδεύμασι τοῖς Ἑλληνικοῖς μᾶλλον ἢ τοῖς παρὰ σφί-
 σιν αὐτοῖς, πλείους δὲ καὶ τῶν περὶ τὴν μουσικὴν καὶ
 περὶ τὴν ἄλλην παιδείου ἐν τούτοις τοῖς τόποις διατρί-

47, 3. χρωμένην διὰ τὸ μὴ ἐμπορεύεσθαι τινὰς παρ' αὐτῶν διὰ τὴν ὠμότητα αὐτῶν. εἰ δὲ τις οὖν εἴποι καὶ οὔτε Δ et re mg Γ.

4. λιμένας Δς. 7. παρασκευαῖς ε. 8. Ἑλληνίδων πόλεων ἀπο-
 λελείφθαι ε. 9. φοβεῖσθαι πολλοὺς ε. 48, 2. ἂν ε. 49, 2. αὐ-
 τοῦ ε. 3. τὸν τόπον ὅλον τὸν περιέχοντα ΓΔ: τὸν περιέχοντα τό-
 πον ε. 5. μὲν γὰρ ΓΔ: μὲν γὰρ ε. 7. οἳ τινες ἂν ὠμότατα Δς.

50, 2. εἶναι μάλιστα ΓΔ: μᾶλλον εἶναι ε. 6. καὶ τῶν περὶ Δς.

βειν ἢ παρ' οἷς πρότερον εἰωθότες ἦσαν. καὶ τούτων ἀπάντων οὐδεὶς ὅστις οὐκ ἂν Εὐαγόραν αἴτιον εἶναι προσημολογήσειεν.

- 51 Μέγιστον δὲ τεκμήριον καὶ τοῦ τρόπου καὶ τῆς ὀσιότητος τῆς ἐκείνου· τῶν γὰρ Ἑλλήνων πολλοὶ καὶ καλοὶ κάγαθοὶ τὰς ἑαυτῶν πατρίδας ἀπολιπόντες ἦλθον εἰς Κύπρον οἰκήσαντες, ἠγούμενοι κουφοτέραν καὶ νομιμωτέραν εἶναι τὴν Εὐαγόρου βασιλείαν τῶν οἴκοι πολιτειῶν· ὧν τοὺς μὲν ἄλλους ὀνομασι διελθεῖν πολὺ ἂν ἔργον εἴη.
- 52 Κόνωνα δὲ τὸν διὰ πλείστας ἀρετὰς πρωτεύσαντα τῶν Ἑλλήνων τίς οἶκ οἶδεν, ὅτι δυστυχησάσης τῆς πόλεως ἐξ ἀπάντων ἐκλεξάμενος ὡς Εὐαγόραν ἦλθε, νομίσας καὶ τῷ σώματι βεβαιωτάτην εἶναι τὴν παρ' ἐκείνου καταφυγὴν, καὶ τῇ πόλει τάχιστ' ἂν αὐτὸν γενέσθαι βοηθόν. καὶ πολλὰ πρότερον ἤδη καταρωθῶκώς, οὐδὲ περὶ ἐνὸς πάποτε πράγματος ἔδοξεν ἄμεινον ἢ περὶ τούτου βουλεύσασθαι· συνέβη γὰρ αὐτῷ διὰ τὴν ἀφίξιν τὴν εἰς Κύπρον καὶ ποιῆσαι καὶ παθεῖν πλείστα ἀγαθὰ. πρῶτον μὲν γὰρ οὐκ ἔφθασαν ἀλλήλοις πλησιάσαντες, καὶ περὶ πλείοκος ἐποίησαντο σφᾶς αὐτοὺς ἢ τοὺς πρότερον οἰκείους ὄντας. ἔπειτα περὶ τε τῶν ἄλλων ὁμονοοῦντες ἅπαντα τὸν χρόνον διετέλεσαν, καὶ περὶ τῆς ἡμετέρας
- 54 πόλεως τὴν αὐτὴν γνώμην εἶχον. ὀρῶντες γὰρ αὐτὴν ὑπὸ Λακεδαιμονίοις οὖσαν καὶ μεγάλη μεταβολῇ κεχρημένην λυπηρῶς καὶ βαρέως ἔφερον, ἀμφοτέροι προσήκοντα ποιοῦντες· τῷ μὲν γὰρ ἦν φύσει πατρίς, τὸν δὲ διὰ πολλὰς καὶ μεγάλας εὐεργεσίας νόμῳ πολίτην ἐπεποίητο. σκοπούμενοι δὲ αὐτοῖς ὅπως τῶν συμφροῶν αὐτὴν ἀπαλλάξουσιν, ταχὺν τὸν καιρὸν Λακεδαιμόνιοι παρεσκεύασαν· ἄρχοντες γὰρ τῶν Ἑλλήνων καὶ κατὰ γῆν καὶ

v. 2. ὁμολογήσειεν s. 51, 3. κάγαθοὶ ΓΔ. 4. κουφοτέραν Γ: κοινοτέραν Δs. εἶναι καὶ νομιμωτέραν s. 52, 2. δυστυχήσας Γ. 4. ἐκείνου s. 6. καὶ πολλὰ ΓΔ: πολλὰ δὲ s. 7. τούτων βιβουλευσθαι s. 53, 3. ἐφθασαν s. 54, 1. ἴσχυον Δs. 6. ἀπαλλάξουσιν Γ: ceteri ἀπαλλάξωσι s. 7. ταχὺ Δs.

κατὰ θάλατταν, εἰς τοῦτ' ἀπληστίας ἤλθον ὥστε καὶ
 55 τὴν Ἀσίαν κακῶς ποιεῖν ἐπεχείρησαν· λαβόντες δ' ἐκεῖ-
 νοι τοῦτον τὸν καιρὸν, καὶ τῶν στρατηγῶν τῶν βασιλέως
 ἀπορούντων ὃ τι χρήσονται τοῖς πράγμασιν, ἐδίδα-
 σκον αὐτοὺς μὴ κατὰ γῆν ἀλλὰ κατὰ θάλατταν ποι-
 εῖσθαι τὸν πόλεμον τὸν πρὸς Λακεδαιμονίους, νομίζοντες,
 εἰ μὲν πεζὸν καταστήσαιτο στρατόπεδον καὶ τούτῳ
 περιγένοιτο, τὰ περὶ τὴν ἡπειρον μόνον καλῶς ἔξειν, εἰ
 δὲ κατὰ θάλατταν κρατήσεται, ἅπασαν τὴν Ἑλλάδα
 56 τῆς νίκης ταύτης μεθέξειν. ὅπερ συνέβη· πεισθέντων γὰρ
 ταῦτα τῶν στρατηγῶν καὶ ναυτικοῦ συλλεγόντος Λακε-
 δαιμόνιοι μὲν κατεναυμαχήθησαν καὶ τῆς ἀρχῆς ἀπε-
 στερήθησαν, οἱ δ' Ἕλληνες ἠλευθερώθησαν, ἡ δὲ πόλις
 ἡμῶν τῆς τε παλαιᾶς δόξης μέρος τι πάλιν ἀνέλαβε
 καὶ τῶν συμμάχων ἡγεμῶν κατέστη. καὶ ταῦτ' ἐπράχθη
 Κόνωνος μὲν στρατηγοῦντος, Εὐαγόρου δὲ αὐτὸν τε πα-
 ρασχόντος καὶ τῆς δυνάμεως τὴν πλείστην παρασκευά-
 57σαντος. ὑπὲρ ὧν ἡμεῖς μὲν αὐτοὺς ἐτιμήσαμεν ταῖς με-
 γίσταις τιμαῖς, καὶ τὰς εἰκόνας αὐτῶν ἐστήσαμεν οὐ
 περ τὸ τοῦ Διὸς ἄγαλμα τοῦ σωτήρος, πλησίαν ἐκείνου
 τε καὶ σφῶν αὐτῶν, ἀμφοτέρων ὑπόμνημα, καὶ τοῦ με-
 γέθους τῆς εὐεργεσίας καὶ τῆς φιλίας τῆς πρὸς ἀλλή-
 λους. βασιλεὺς δὲ οὐ τὴν αὐτὴν γνώμην ἔσχε περὶ αὐ-
 τῶν, ἀλλ' ὅσω μείζω καὶ πλείονος ἄξια κατειργάσαντο,
 τοσοῦτω μᾶλλον ἔδεισεν αὐτούς. περὶ μὲν οὖν Κόνωνος
 ἄλλος ἡμῖν ἔσται λόγος· ὅτι δὲ πρὸς Εὐαγόραν οὕτως
 58 ἔσχε, οὐδ' αὐτὸς λαθεῖν ἐζήτησεν. φαίνεται γὰρ μᾶλλον
 μὲν σπουδάσας περὶ τὸν ἐν Κύπρῳ πόλεμον ἢ περὶ τοὺς
 ἄλλους ἅπαντας, μείζω δὲ καὶ χαλεπώτερον ἐκείνον ἀν-

ν. 1. θάλατταν ΓΔ: ceteri θάλασσαν. 55, 3. χρήσονται ΓΔ: ceteri χρήσονται. πράγμασιν Γ: παροῦσιν Δς. 4. τὸν πόλεμον τὸν πρὸς Λακεδαιμονίους ποιῆσθαι ς. 6. στρατόπεδον καταστή- σαινο ς. 7. μόνην Δς. 8. κρατήσαιν ΓΔ. πᾶσαν ς. 56, 5. τε om pr Γ. ἀπέλαβε ς. 7. αὐτὸν τε] τοῦτο pr Γ. παρέχοντος Δ, qui et mox παρασκευάζοντος. 57, 2. οὐπερ] ἤπερ ms Δ. 7. πλείονος ς.

ταγωνιστήν νομίμας ἢ Κῦρον τὸν περὶ τῆς βασιλείας ἀμφισβητήσαντα. μέγιστον δὲ τεκμήριον τοῦ μὲν γὰρ ἀκούων τὰς παρασκευὰς τοσοῦτον κατεφρόνησεν, ὥστε διὰ τὸ μὴ φροντίζειν μικροῦ δεῖν ἐλαθεῖν αὐτὸν ἐπὶ τὸ βασιλείον ἐπιστάς· πρὸς δὲ τοῦτον οὕτως ἐκ πολλοῦ περιθεῶς ἔσχεν, ὥστε μεταξὺ πάσων εὖ πολεμεῖν πρὸς αὐτὸν ἐπεχείρησε, δίκαια μὲν οὐ ποιοῶν, "οὐ μὴν παντάπασιν ἀλόγως βουλευσάμενος. ἠπίστατο μὲν γὰρ πολλοὺς καὶ τῶν Ἑλλήνων καὶ τῶν βαρβάρων ἐκ ταπεινῶν καὶ φαύλων πραγμάτων, μεγάλας δυναστείας κατεργασάμενους, ἤσθάνετο δὲ τὴν Εὐαγόρου μεγαλοψυχίαν καὶ τὰς ἐπιδόσεις αὐτῷ καὶ τῆς δόξης καὶ τῶν πραγμάτων οὐ κατὰ μικρὸν γιγνομένας, ἀλλὰ καὶ τὴν φύσιν ἀνυπέροβλητον ἔχοντα καὶ τὴν τύχην αὐτῷ συναγωνιζομένην· ὥστ' οὐχ ὑπὲρ τῶν γεγενημένων ὀργιζόμενος ἀλλὰ περὶ τῶν μελλόντων φοβούμενος, οὐδὲ περὶ Κύπρου μόνον δεδιώς ἀλλὰ πολὺ περὶ μειζόνων, ἐποίησατο τὸν πόλεμον πρὸς αὐτόν. οὕτω δ' οὖν ὤρμησεν, ὥστε εἰς τὴν στρατείαν ταύτην πλέον ἢ τάλαντα πεντακισχίλια καὶ μύρια κατηνάλωσεν.

Ἄλλ' ὅμως Εὐαγόρας, πάσαις ἀπολελειμμένος ταῖς δυνάμεσιν, ἀντιτάξας τὴν αὐτοῦ γνώμην πρὸς τὰς οὕτως ὑπερμεγέθεις παρασκευὰς, ἐπέδειξεν αὐτὸν ἐν τούτοις πολὺ θαυμαστότερον ἢ τοῖς ἄλλοις τοῖς προειρημένοις. ὅτε μὲν γὰρ αὐτὸν εἶων εἰρήνην ἄγειν, τὴν αὐτοῦ πόλιν μόνην εἶχεν· ἐπειδὴ δὲ ἠναγκάσθη πολεμεῖν, τοιοῦτος ἦν καὶ τοιοῦτον εἶχε Πρυταγόραν τὸν υἱὸν τὸν ἑαυτοῦ συναγωνιστήν, ὥστε μικροῦ μὲν ἐδέησε Κύπρον ἅπασαν κατασχεῖν, Φοινίην δ' ἐπόρθησε, Τύρον δὲ κατὰ κράτος εἶλε, Κιλικίαν δὲ βασιλείως ἀπέστησε, τοσοῦτους δὲ τῶν πολεμίων ἀπώλεσεν ὥστε πολλοὺς Περσῶν, πενθούντας

v. 2. μέγιστον δὲ ΓΔ: καὶ τούτου μέγιστον ε. 5g, 5. τῆς δόξης καὶ ΓΔ: τὰς δόξας ε. 6o, 5. τάλαντα πεντακισχίλια καὶ μύρια ΓΔ: πεντακισμύρια τάλαντα ε. τρισχίλια γο γο Δ. 61, 2. ἑαυτοῦ ε.

5. ἑαυτοῦ μόνην πόλιν ε. 62, 2. Πρυταγόραν Δε. 6. τῶν Περσῶν ε.

τάς ἐαυτῶν συμφοράς, μεμνήσθαι τῆς ἀρετῆς τῆς ἐκεί-
 63 βου· τελευτῶν δ' οὕτως ἐπέπλησεν αὐτούς τοῦ πολεμεῖν
 ὥστ' εἰδιωμένων τὸν ἄλλον χρόνον τῶν βασιλέων μὴ δια-
 λάττεσθαι τοῖς ἀποσταῖσι πρὶν κύριοι γένοιτο τῶν σωμα-
 των, ἄσμενοι τὴν εἰρήνην ἐποιήσαντο λύσαντες μὲν τὸν νό-
 μον τοῦτον, οὐδὲν δὲ κινήσαντες τῆς Εὐαγόρου τυραννίδος.
 64 καὶ Λακεδαιμονίων μὲν τῶν καὶ δόξαν καὶ δύναμιν με-
 γίστην ἐχόντων κατ' ἐκείνον τὸν χρόνον ἐντὸς τριῶν ἐτῶν
 ἀφείλετο τὴν ἀρχήν· Εὐαγόρα δὲ πολεμήσας ἔτη δέκα
 τῶν αὐτῶν κύριον αὐτὸν κατέλιπεν, ὥνπερ ἦν καὶ πρὶν
 εἰς τὸν πόλεμον εἰσελθεῖν. ὃ δὲ πάντων δεινότατον· τὴν
 65 γὰρ πόλιν ἦν Εὐαγόρας ἐτέρου τυραννοῦντος μετὰ πεν-
 τήκοντ' ἀνδρῶν εἶλε, ταύτην βασιλεὺς ὁ μέγας τοσαύτην
 δύναμιν ἔχων οὐχ οἶός τ' ἐγένετο χειρῶσασθαι.

65 Καίτοι πῶς ἂν τις τὴν ἀνδρίαν ἢ τὴν φρόνησιν ἢ σύμ-
 πασαν τὴν ἀρετὴν τὴν Εὐαγόρου φανερώτερον ἐπιδείξειεν
 ἢ διὰ τοιούτων ἔργων καὶ κινδύνων; οὐ γὰρ μόνον φανεί-
 ται τοὺς ἄλλους πολέμους ἀλλὰ καὶ τὸν τῶν ἡρώων
 ὑπερβαλόμενος, τὸν ὑπὸ πάντων ἀνθρώπων ὑμνούμενον.
 οἱ μὲν γὰρ μεθ' ἀπάσης τῆς Ἑλλάδος Τροίαν μόνην εἶλον,
 ὃ δὲ μίαν πόλιν ἔχων πρὸς ἅπασαν τὴν Ἀσίαν ἐπολέμη-
 σεν· ὥστ' εἰ τοσοῦτοι τὸ πλῆθος ἐγκωμιάζειν αὐτὸν ἐβου-
 λήθησαν ὅσοι περ ἐκείνους, πολὺ ἂν μείζω καὶ τὴν δόξαν
 66 αὐτῶν ἔλαβεν. τίνα γὰρ εὐρήσομεν τῶν τότε γενομένων,
 εἰ τοὺς μύθους ἀφέντες τὴν ἀλήθειαν σκοποῖμεν, τοι-
 αῦτα διαπεπραγμένον, ἢ τίνα τρσοῦτων μεταβολῶν ἐν
 τοῖς πράγμασιν αἴτιον γεγεννημένον; ὃς αὐτὸν μὲν ἐξ
 ἰδιώτου τύραννον κατέστησε, τὸ δὲ γένος ἅπαν ἀπελη-
 λαμμένον τῆς πολιτείας εἰς τὰς προσηκούσας τιμὰς πά-
 λιν ἐπανήγαγε, τοὺς δὲ πολίτας ἐκ βαρβάρων μὲν Ἑλ-

v. 1. τὺς om pr Γ. 64, 2. χρόνον ΓΔ: καιρὸν ε. 4. αὐτὸν
 add ΓΔ. 5. δεινότατον ΓΔ: θαυμαστότατον ε. 6. ἦν om pr Γ.
 τυραννεύοντος ε. 65, 6. μεθ' ἀπάσης τῆς ΓΔ: μετὰ πάσης ε.
 9. μείζω ἂν ε. 66, 1. γὰρ ἂν εὐρήσομεν ε. 2. μύθους νυν
 ἀφέντες ε. σκοποῖμεν ΓΔ: ceteri σκοπῶμεν. 4. ὃς om Γ. ἐαυ-
 τὸν ε. 5. ἀπεληλαμμένον ἅπαν ε.

ληνας ἐποίησεν, ἐξ ἀνάνδρων δὲ πολεμικούς, ἐξ ἀδόξων
 67 δὲ ὀνομαστούς, τὸν δὲ τόπον ἄμικτον ὄλον παραλαβῶν
 καὶ παντάπασιν ἐξηγρωμένον ἡμεράτερον καὶ προότερον
 κατέστησεν, ἔτι δὲ πρὸς τούτοις εἰς ἐχθραν μὲν βασιλεῖ
 καταστάς οὕτως αὐτὸν ἡμύνατο καλῶς, ὥστ' ἀείμνηστον
 γεγενῆσθαι τὸν πόλεμον τὸν περὶ Κύπρον, ὅτε δ' ἦν
 αὐτῷ σύμμαχος, τοσοῦτω χρησιμώτερον αὐτὸν παρέσχε
 68 τῶν ἄλλων, ὥσθ' ὁμολογουμένως μεγίστην αὐτῷ συμβα-
 λίσθαι δύναμιν εἰς τὴν ναυμαχίαν τὴν περὶ Κνίδον, ἧς
 γενομένης βασιλεὺς μὲν ἀπάσης τῆς Ἀσίας κύριος κατέ-
 στη, Λακεδαιμόνιοι δ' ἀντὶ τοῦ τὴν ἡπειρον πορθεῖν περὶ
 τῆς αὐτῶν κινδυνεύειν ἠναγκάσθησαν, οἱ δ' Ἕλληνες
 ἀντὶ δουλείας αὐτονομίας ἔτυχον, Ἀθηναῖοι δὲ τοσοῦτον
 ἐπέδοσαν ὥστε τοὺς πρότερον αὐτῶν ἄρχοντας ἔλθεῖν ἀν-
 9 τοῖς τὴν ἀρχὴν δάσοντας. ὥστ' εἴ τις ἔροιτό με τί νομίζω
 3 μείριστον εἶναι τῶν Εὐαγόρα πεπραγμένων, πότερον τὰς
 ἐπιμελείας καὶ τὰς παρασκευὰς τὰς πρὸς Λακεδαιμο-
 νίους, ἐξ ὧν τὰ προειρημένα γέγονεν, ἢ τὸν τελευταῖον
 πόλεμον, ἢ τὴν κατάληψιν τῆς βασιλείας, ἢ τὴν ὅλην
 τῶν πραγμάτων διοίκησιν, εἰς πολλὴν ἀπορίαν ἂν κα-
 τασταίην· ἀεὶ γάρ μοι δοκεῖ μείριστον εἶναι καὶ θαυ-
 μαστότατον, καθ' ὃ τι ἂν αὐτῶν ἐπιστήσω τὴν γνώμην.
 Ὡστ' εἴ τινες τῶν προγεγενημένων δι' ἀρετὴν ἀθάνα-
 τοὶ γεγόνασιν, οἶμαι κάκεινον ἠξιῶσθαι ταύτης τῆς δω-
 ρεῆς, σημείοις χρώμενος ὅτι καὶ τὸν ἐνθάδε χρόνον εὐτυ-
 χέστερον καὶ θεοφιλέστερον ἐκείνων διαβεβίωκεν. τῶν μὲν
 γὰρ ἡμιθέων τοὺς πλείστους καὶ τοὺς ὀνομαστοτάτους
 εὐρήσομεν ταῖς μεγίσταις συμφοραῖς περιπεσόντας, Εὐ-
 αγόρας δ' οὐ μόνον θαυμαστότατος ἀλλὰ καὶ μακα-
 67, 5. γενέσθαι 5. 6. ἐαυτὸν 5. 68, 5. ἐαυτῶν 5. 6. αὐ-
 τονομίαν ἔχον 5. 7. ὡς αὐτοὺς τὴν ἀρχὴν παραδώσοντας 5.
 69, 4. ἔξ ΓΔ: δι' 5. 6. ἂν om ΓΔ. 7. ἀεὶ γάρ μοι Γ, τοῦτο
 γάρ μοι αἰετς Δ: τοῦτο γάρ μοι 5. 8. γνώμην] διάνοιαν Δ et
 mg Γ. 70, 1. γεγενημένων pr Γ. 3. χρόνον ΓΔ: βλον 5.
 5. τοὺς post καὶ add ΓΔ. 6. εὐρήσομεν ἡμῖν ταῖς Γ. 7. ἄλ-
 λά καὶ μακαριώτατος (Δ μακαριστότατος) ἐξ ἀρχῆς ὧν διετέλειεν ΓΔ:
 ἐξ ἀρχῆς ὧν διετέλειεν ἀλλὰ καὶ μακαριστότατος 5.

- 71ριώτατος ἐξ ἀρχῆς ὧν διετέλεσεν. τί γὰρ ἀπέλειπεν εὐ-
 δαιμονίας, ὅς τοιούτων μὲν προγόνων ἔτυχεν οἶων οὐδεὶς
 ἄλλος, πλὴν εἴ τις ἀπὸ τῶν αὐτῶν ἐκείνω γέγονεν, το-
 σοῦτον δὲ καὶ τῷ σώματι καὶ τῇ γνώμῃ τῶν ἄλλων
 διήνεγκεν ὥστε μὴ μόνον Σαλαμῖνος ἀλλὰ καὶ τῆς
 Ἀσίας ἀπάσης ἄξιός εἶναι τυραννεῖν, κάλλιστα δὲ κτη-
 σάμενος τὴν βασιλείαν ἐν ταύτῃ διετέλεσε τὸν βίον,
 θνητὸς δὲ γενόμενος ἀθάνατον τὴν περὶ αὐτοῦ μνήμην
 κατέλιπε, τοσοῦτον δ' ἐβίω χρόνον ὥστε μήτε τοῦ γήρωσ
 ἄμοιρος γενέσθαι μήτε τῶν νόσων μετασχεῖν τῶν δια-
- 72ταύτην τὴν ἡλικίαν γιγνομένων. πρὸς δὲ τούτοις, ὃ δοκεῖ
 σπανιώτατον εἶναι καὶ χαλεπώτατον, εὐπαιδίας τυχεῖν
 ἅμα καὶ πολυπαιδίας, οὐδὲ τούτου διήμαρτεν, ἀλλὰ
 καὶ τοῦτ' αὐτῷ συνέπεσεν. καὶ τὸ μέγιστον, ὅτι τῶν ἐξ
 αὐτοῦ γεγονότων οὐδένα κατέλιπεν ἰδιωτικοῖς ὀνόμασι
 προσαγορευόμενον, ἀλλὰ τὸν μὲν βασιλέα καλούμενον,
 τοὺς δὲ ἀνακτας, τὰς δὲ ἀνάσσας. ὥστ' εἴ τινες τῶν
 ποιητῶν περὶ τινος τῶν γεγενημένων ὑπερβολαῖς κέ-
 χρηται, λέγοντες ὡς ἦν θεὸς ἐν ἀνθρώποις ἢ δαίμων
 θνητὸς, ἅπαντα τὰ τοιαῦτα περὶ τὴν ἐκείνου φύσιν ῥη-
 θῆναι μάλιστα ἂν ἀρμόσειεν.
- 73 Τῶν μὲν οὖν εἰς Εὐάγοραν πολλὰ μὲν οἶμαι παρα-
 204λιπεῖν ὑστερίζω γὰρ "τῆς ἀκμῆς τῆς ἔμαντοῦ, μεθ' ἧς
 ἀκριβέστερον καὶ φιλοπονώτερον ἐξειργασάμην ἂν τὸν
 ἔπαινον τοῦτον· οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ νῦν, ὅσον κατὰ τὴν
 ἐμὴν δύναμιν, οὐκ ἀνεγκωμιάσιτός ἐστιν. ἐγὼ δ' ὡ Νι-
 κούκλεις ἠγοῦμαι καλὰ μὲν εἶναι μνημεῖα καὶ τὰς τῶν
 σωμάτων εἰκόνας, πολὺ μὲντοι πλέονος ἀξίας τὰς τῶν
 πράξεων καὶ τῆς διανοίας, ὥς ἐν τοῖς λόγοις ἂν τις μόνον
- 74τοῖς τεχνικῶς ἔχουσι θεωρήσειεν. προκρίνω δὲ ταύτας

71, 4. τῶν ἄλλων καὶ τῇ γνώμῃ 5. 7. τὸν βίον διετέλεσεν Δ5.
 10. νοσημάτων 5. 72, 3. τούτων Δ. 5. γενομένων Δ5. οὐ-
 δὲν Γ. 8. τινος Γ. προγεγενημένων Δ5. 9. δαίμων θνητὸς
 pr Γ: δαίμων ἀλλ' οὐ θνητὸς Δ5. 10. τὴν om pr Δ. ῥηθῆναι
 φύσιν 5. 73, 1. οἶμαι 5. 4. ὅσον ἦν κατὰ 5. 7. πλείονος 5.

πρῶτον μὲν εἰδὼς τοὺς καλοὺς καὶ ἀγαθοὺς τῶν ἀνδρῶν
οὐχ οὕτως ἐπὶ τῷ κάλλει τοῦ σώματος σεμνυνομένους
ὡς ἐπὶ τοῖς ἔργοις καὶ τῇ γνώμῃ φιλοτιμουμένους·
ἐπειδ' ὅτι τοὺς μὲν τύπους ἀναγκαῖον παρὰ τοῦτοις εἶναι
μόνοις παρ' οἷς ἂν σταθῶσι, τοὺς δὲ λόγους ἐξενεχθῆναι
οἷόν τ' ἐστὶν εἰς τὴν Ἑλλάδα, καὶ διαδοθέντας ἐν ταῖς
τῶν εὐφροονόντων διατριβαῖς ἀγαπᾶσθαι, παρ' οἷς κρείτ-
75 τόν ἐστιν ἢ παρὰ τοῖς ἄλλοις ἅπασιν εὐδοκιμεῖν· πρὸς
δὲ τούτοις ὅτι τοῖς μὲν πεπλασμένοις καὶ γεγραμμέ-
νοις οὐδεὶς ἂν τὴν τοῦ σώματος φύσιν ὁμοιώσειε, τοὺς
δὲ τρόπους τοὺς ἀλλήλων καὶ τὰς διανοίας τὰς ἐν τοῖς
λεγομένοις ἐνούσας ῥᾶδιόν ἐστι μιμῆσθαι τοῖς μὴ ῥα-
6 θυμῆν αἰρουμένοις ἀλλὰ χρηστοῖς εἶναι βουλομένοις. ὧν
ἐνεκα καὶ μᾶλλον ἐπεχείρησα γράφειν τὸν λόγον τοῦ-
τον ἡγούμενος καὶ σοὶ καὶ τοῖς σοῖς παισὶ καὶ τοῖς ἄλ-
λοις τοῖς ἀπ' Εὐαγόρου γενομένοις πολὺ καλλίστην ἂν
γενέσθαι ταύτην παράκλησιν, εἴ τις ἀθροίσας τὰς ἀρε-
τάς τὰς ἐκείνου καὶ τῷ λόγῳ κοσμήσας παραδοίῃ θεω-
7 ρεῖν ὑμῖν καὶ συνδιατρίβειν αὐταῖς. τοὺς μὲν γὰρ ἄλλους
προτρέπομεν ἐπὶ τὴν φιλοσοφίαν ἑτέρους ἐπαινοῦντες, ἵνα
ζηλοῦντες τοὺς εὐλογουμένους τῶν αὐτῶν ἐκείνοις ἐπιτη-
δευμάτων ἐπιθυμῶσιν· ἐγὼ δὲ σὲ καὶ τοὺς σοὺς οὐκ ἄλ-
λοτριῶς παραδείγμασι χρώμενος ἀλλ' οἰκείως παρακα-
λῶ, καὶ συμβουλεύω προσέχειν τὸν νοῦν, ὅπως καὶ λέ-
γειν καὶ πράττειν μηδενὸς ἧττον δυνήσῃ τῶν Ἑλλήνων.

8 Καὶ μὴ νόμιξέ με καταγιγνώσκειν ὡς νῦν ἀμελεῖς,
ὅτι πολλάκις σοὶ διακελεύομαι περὶ τῶν αὐτῶν. οὐ γὰρ
οὐτ' ἐμὲ λέληθας οὔτε τοὺς ἄλλους, ὅτι καὶ πρῶτος καὶ
ἡμίονος τῶν ἐν τυραννίδι καὶ πλοῦτῳ καὶ τρυφαῖς ὄντων

v. 1. καὶ ἀγαθοὺς 5. 3. γνώμη Γ: μνήμη Α5. 5. μόνοις ΓΔ:
μόνον 5. 75, 2. καὶ τοῖς γεγραμμένοις 5. 3. φύσιν] ῥώμη mg.
ΓΔ. 4. διανοίας] διατριβᾶς corr A. 5. ἐνούσας ἐκ τούτων ῥα-
διον 5. μιμῆσθαι], τεκμῆροσθαι mg Γ, id habuisse videtur A.
76, 2. τοῦτον τὸν λόγον 5. 5. ταύτην παράκλησιν A: ταύτην
τὴν παράκλησιν Γ5. 77, 3. ζηλοῦντες ἐκ τούτων τοὺς 5. 78, 3. λέ-
ληθαι 5.

φιλοσοφεῖν καὶ πονεῖν ἐπικεχθίρηκας, οὐδ' ὅτι πολλοὺς τῶν βασιλέων ποιήσεις ζηλώσαντας τὴν σὴν παιδευσιν τούτων τῶν διατριβῶν ἐπιθυμῆναι, ἀφεμένους ἐφ' οἷς νῦν 79
 79 *λίαν* χαίρουσιν. ἀλλ' ὅμως ἐγὼ ταύτ' εἰδὼς οὐδὲν ἤτιον καὶ ποιῶ καὶ ποιήσω ταυτόν ὅπερ ἐν τοῖς γυμνικοῖς ἀγῶσιν οἱ θεαταὶ· καὶ γὰρ ἐκείνοι παρακελεύονται τῶν δρομέων οὐ τοῖς ἀπολελειμμένοις ἀλλὰ τοῖς περὶ τῆς νίκης ἀμιλλωμένοις.

80 Ἐμὸν μὲν οὖν ἔργον καὶ τῶν ἄλλων φίλων τοιαῦτα λέγειν καὶ γράφειν, ἐξ ὧν μέλλομέν σε παροξύνειν ὀρέγεσθαι τούτων ὧν περὶ καὶ νῦν τυγχάνεις ἐπιθυμῶν· σοὶ δὲ προσήκει μηδὲν ἐλλείπειν, ἀλλ' ὥσπερ ἐν τῷ παρόντι καὶ τὸν λοιπὸν χρόνον ἐπιμελεῖσθαι, καὶ τὴν ψυχὴν ἀσκεῖν, ὅπως ἄξιός ἔσει καὶ τοῦ πατρὸς καὶ τῶν ἄλλων προγόνων. ὡς ἅπασι μὲν προσήκει περὶ πολλοῦ ποιεῖσθαι τὴν φρόνησιν, μάλιστα δ' ὑμῖν τοῖς πλείστον καὶ μεγί- 81
 81 *στων* κυρίοις οὖσιν. χρεὴ δ' οὐκ ἀγαπᾶν εἰ τῶν παρόντων τυγχάνεις ὧν ἤδη κρείττων, ἀλλ' ἀγανακτεῖν εἰ τοιοῦτος μὲν ὧν αὐτὸς τὴν φύσιν, γεγονός δὲ τὸ μὲν παλαιὸν ἐκ Διός, τὸ δ' ὑπογυιότατον ἐξ ἀνδρὸς τοιοῦτου τὴν ἀρετὴν, μὴ πολὺ διοίσεις καὶ τῶν ἄλλων καὶ τῶν ἐν ταῖς αὐταῖς σοὶ τιμαῖς ὄντων. ἔστι δ' ἐπὶ σοὶ μὴ διαμαρτεῖν τούτων· ἐὰν γὰρ ἐμμένῃς τῇ φιλοσοφίᾳ καὶ τοσοῦτον ἐπιδιδῶς ὅσον περὶ νῦν, ταχέως γενήσῃ τοιοῦτος οἷόν σε προσήκει.

10.

ΕΛΕΝΗΣ ΕΓΚΩΜΙΟΝ.

208 **Εἰσὶ** τινες οἱ μέγα φρονοῦσιν, ἣν ὑπόθεσιν ἄτοπον καὶ παράδοξον ποιησάμενοι περὶ ταύτης ἀνεκτῶς εἰπεῖν δυνή-

v. 1. φιλοπονεῖν ἐπικεχθίρηκας 5. 79, 1. τοῦτ' Δ. 5. ἀμιλλω-
 μένοις Γ: ἀγωνιζομένοις Δς. 80, 1. οὖν om Δ. ἔργον ΓΔ: ἔστι 5.
 τοιαῦτα καὶ λέγειν 5. 5. λοιπὸν ΓΔ: ἄλλον 5. 8. καὶ μεγί-
 στων add ΓΔ. 81, 3. αὐτὸς ὧν 5. 4. ἐκ ΓΔ: ὑπὸ 5. 5. μὴ
 ΓΔ: εἰ μὴ 5. 7. ἐὰν] ἂν ΓΔ. 9. subscribit Γ' εὐαγόρας: ἐλε-
 κύντιος ἄμι τῷ ἐταίρῳ εἰδοσθῶι. § 1, 1. Εἰσὶ — 2, 7 συγγραμ]
 haec codicis Γ' primam faciunt paginam suntque lectu difficillima.
 codicis Δ recentius est folium primum (1 Εἰσὶ — 13, 4 ἐφικέσθαι καί).

θῶσι· καὶ καταγεγραῖκασιν οἱ μὲν οὐ φάσκοντες οἷόν τ' εἶναι ψευδῆ λέγειν οὐδ' ἀντιλέγειν οὐδὲ δύο λόγῳ περὶ τῶν αὐτῶν πραγμάτων ἀντειπεῖν, οἱ δὲ διεξιόντες ὡς ἀνδρία καὶ σοφία καὶ δικαιοσύνη ταῦτόν ἐστι, καὶ φύσει μὲν οὐδὲν αὐτῶν ἔχομεν, μία δ' ἐπιστήμη καθ' ἀπάντων ἐστίν· ἄλλοι δὲ περὶ τὰς ἐριδας διατρίβουσι τὰς οὐδὲν μὲν ὠφελούσας, πράγματα δὲ παρέχειν τοῖς πλησιάζουσιν δυναμείας. ἐγὼ δ' εἰ μὲν ἑώρων νεωστὶ τὴν περιεργίαν ταύτην ἐν τοῖς λόγοις ἐγγεγεννημένην καὶ τούτους ἐπὶ τῇ καινότητι τῶν εὐρημένων φιλοτιμουμένους, οὐκ ἂν ὁμοίως ἐθαύμαζον αὐτῶν· νῦν δὲ τίς ἐστιν οὕτως ὀψιμαθῆς ὅστις οὐκ οἶδε Πρωταγόραν καὶ τοὺς κατ' ἐκείνον τὸν χρόνον γεναμένους σοφιστάς, ὅτι καὶ τοιαῦτα καὶ πολὺ τούτων πραγματωδέστερα συγγράμματα κατέλιπον ἡμῖν; πῶς γὰρ ἂν τις ὑπερβάλοιτο Γοργίαν τὸν τολμήσαντα λέγειν ὡς οὐδὲν τῶν ὄντων ἐστιν, ἢ Ζήνωνα τὸν ταῦτ' ἀδύνατα καὶ πάλιν ἀδύνατα πειρώμενον ἀποφαίνειν, ἢ Μέλισσον, ὃς ἀπείρων τὸ πλῆθος πεφυκότων τῶν πραγμάτων ὡς ἐνὸς ὄντος τοῦ παντός ἐπεχειρήσεν ἀποδείξει εὐρίσκειν; ἀλλ' ὅμως οὕτω φανερώς ἐκείνων ἐπιδειξάντων ὅτι ῥαδίον ἐστὶ περὶ ὧν ἂν τις πρόδηται ψευδῆ μηχανήσασθαι λόγον, ἔτι περὶ τὸν τόπον τοῦτον διατρίβουσιν· οὗς ἐχρῆν ἀφεμένους ταύτης τῆς τεθρῆϊας, τῆς ἐν μὲν τοῖς λόγοις ἐξελέγγειν προσποιουμένης, ἐν δὲ τοῖς ἔργοις πολὺν ἤδη χρόνον ἐξεληλεγμένης, τὴν ἀλήθειαν διώκειν, καὶ περὶ τὰς πράξεις ἐν αἷς πολιτευόμεθα τοὺς συνόντας παιδεύειν, καὶ περὶ τὴν ἐμπειρίαν τὴν τούτων γυμνάζειν, ἐνθυμουμένους ὅτι πολὺ κρεῖττόν ἐστι περὶ τῶν χρησίμων ἐπιεικῶς δοξάζειν ἢ περὶ τῶν ἀχρήστων ἀκριβῶς ἐπίστασθαι, καὶ μικρὸν προίχειν ἐν τοῖς με-

- v. 2. δύο A. 5. κατὰ πάντων Δ5. 2, 2. γεγεννημένην Δ5.
 3. τῇ add Γ'. 4. αὐτούς Δ5. οὕτως ὀψιμαθῆς ἐστὶν Δ5.
 6. καὶ τὰ τοιαῦτα A. 7. τοῦτων ἐν πραγματωδέστερα Δ5.
 3, 3. καὶ πάλιν ἀδύνατα om pr Γ. 4, 2. ἀποδείξάντων Δ5.
 3. τόπον] ἰσόπον Γ'. 4. τεθρῆϊας ΓΔ: ceteri τεθρῆϊας vel τε-
 ρατείας. 5, 5. μᾶλλον add Γ'.

γάλοις μᾶλλον ἢ πολὺ διαφέρειν ἐν τοῖς μικροῖς καὶ τοῖς
 βυμηδὲν πρὸς τὸν βίον ὠφελούσιν. ἀλλὰ γὰρ οὐδενὸς αὐ-
 τοῖς ἄλλου μέλει, πλὴν τοῦ χρηματίζεσθαι παρὰ τῶν
 νεωτέρων. ἔστι δ' ἡ περὶ τὰς ἔριδας φιλοσοφία δυνα-
 μίνη τοῦτο ποιεῖν· οἱ γὰρ μήτε τῶν ἰδίων πω μήτε τῶν
 κοινῶν φροντίζοντες τούτοις μάλιστα χαιρούσι τῶν λόγων,
 οἱ μὴδὲ πρὸς ἕν χρησιμοὶ τυγχάνουσι ὄντες.

7 Τοῖς μὲν οὖν τηλικούτοις πολλὴ συγγνώμη ταύτην
 ἔχειν τὴν διάνοιαν ἐπὶ γὰρ ἀπάντων τῶν πραγμάτων
 πρὸς τὰς περιττότητας καὶ τὰς θαυματοποιίας οὕτω
 διακειμένοι διατελοῦσι τοῖς δὲ παιδεύειν προσποιουμέ-
 νοις ἄξιον ἐπιτιμᾶν, ὅτι κατηγοροῦσι μὲν τῶν ἐπὶ τοῖς
 ἰδίοις συμβολαίοις ἑξαπατώντων καὶ μὴ δικαίως τοῖς
 λόγοις χρωμένων, αὐτοὶ δ' ἐκείνων δεινότερα ποιοῦσιν. οἱ
 μὲν γὰρ ἄλλους τινὰς ἐξημίωσαν, οὗτοι δὲ τοὺς συνόντας
 μάλιστα βλάπτουσι.

8 Τοσοῦτον δ' ἐπιδεδωκέναι πεποιήκασι τὸ ψευδολογεῖν,
 ὥστ' ἤδη τινές, ὀρῶντες τούτους ἐκ τῶν τοιούτων ὠφελου-
 μένους, τολμῶσι γράφειν ὡς ἔστιν ὁ τῶν πτωχευόντων
 καὶ φευγόντων βίος ζηλωτότερος ἢ ὁ τῶν ἄλλων ἀνθρώ-
 πων. καὶ ποιοῦνται τεκμήριον ὡς, εἰ περὶ πονηρῶν πρα-
 γμάτων ἔχουσι τι λέγειν, περὶ γε τῶν καλῶν ἀγαθῶν
 θράδῳς εὐπορήσουσιν. ἔμοι δὲ δοκεῖ πάντων εἶναι κατα-
 γελαστότατον τὸ διὰ τούτων τῶν λόγων ζητεῖν πείθειν
 ὡς περὶ τῶν πολιτικῶν ἐπιστήμην ἔχουσιν, ἐξὸν ἐν αὐτοῖς
 οἷς ἐπαγγέλλονται τὴν ἐπίδειξιν ποιεῖσθαι· τοὺς γὰρ
 ἀμφισβητοῦντας τοῦ φρονεῖν καὶ φάσκοντας εἶναι σοφι-
 210στάς "οὐκ ἐν τοῖς ἡμελημένοις ὑπὸ τῶν ἄλλων, ἀλλ' ἐν
 οἷς ἅπαντές εἰσιν ἀνταγωνισταὶ προσήκει διαφέρειν καὶ
 10 κρείττους εἶναι τῶν ἰδιωτῶν. νῦν δὲ παραπλήσιον ποιοῦ-
 σιν, ὥσπερ ἂν εἴ τις προσποιοῖτο κρᾶτιστος εἶναι τῶν

6, 3. φιλοσοφία Γ: φιλονεικία Δς. 4. πω add Γ. 7, 3. τὰς
 post καὶ add Γ. 6. ἰδίους add Γ. 8, 4. ζηλωτότερος Γ. 6. περὶ
 τῶν καλῶν καὶ ἀγαθῶν Δς. 9, 2. τοῦτον τὸν λόγον Δ. 4. ἀπό-
 δεῖξιν Δς. 6. ἄλλων Ἑλλήνων ἀλλ' Δς.

ἀθλιτῶν ἐνταῦθα καταβαίνων οὐ μὴδεὶς ἂν ἄλλος ἀξιώ-
σειεν. τίς γὰρ ἂν τῶν εὖ φρονοῦντων συμφορὰς ἐπαινεῖν
ἐπιχειρήσειεν; ἀλλὰ δῆλον ὅτι δι' ἀσθένειαν ἐνταῦθα κα-
ταφεύγουσιν. ἔστι γὰρ τῶν μὲν τοιούτων συγγραμμάτων
μία τις ὁδός, ἣν οὐθ' εὗρεῖν οὔτε μαθεῖν οὔτε μιμήσασθαι
δύσκολόν ἐστιν· οἱ δὲ κοινοὶ καὶ πιστοὶ καὶ τούτοις ὅμοιοι
τῶν λόγων διὰ πολλῶν ἰδεῶν καὶ καιρῶν δυσκαταμαθή-
τοιον εὗρισκονται τε καὶ λέγονται, καὶ τοσοῦτω χαλεπω-
τέραν ἔχουσι τὴν σύνθεσιν, ὅσω περὶ τὸ σεμνύνεσθαι τοῦ
σκώπτειν καὶ τὸ σπουδάζειν τοῦ παίξειν ἐπιπονώτερόν
ἐστιν. σημεῖον δὲ μέγιστον· τῶν μὲν γὰρ τοὺς βομβυ-
λιοὺς καὶ τοὺς ἄλας καὶ τὰ τοιαῦτα βουληθέντων ἐπαι-
νεῖν οὐδεὶς πώποτε λόγων ἠπόρησεν, οἱ δὲ περὶ τῶν ὁμολο-
γουμένων ἀγαθῶν ἢ καλῶν ἢ τῶν διαφερόντων ἐπ' ἀρετῇ
λέγειν ἐπιχειρήσαντες πολὺ καταδείεστερον τῶν ὑπαρχόν-
των ἅπαντες εἰρήκασιν. οὐ γὰρ τῆς αὐτῆς γνώμης ἐστὶν
ἀξίως εἰπεῖν περὶ ἐκατέρων αὐτῶν, ἀλλὰ τὰ μὲν μικρὰ
ῥᾶδιον τοῖς λόγοις ὑπερβαλέσθαι, τῶν δὲ χαλεπὸν τοῦ
μεγέθους ἐρικέσθαι καὶ περὶ μὲν τῶν δόξαν ἐχόντων
σπάνιον εὗρεῖν ἢ μὴδεὶς πρότερον εἴρηκε, περὶ δὲ τῶν
φραύλων καὶ ταπεινῶν ὅτι ἂν τις τύχη φθειγξάμενος,
ἅπαν ἰδιὸν ἐστίν.

Διὸ καὶ τὸν γράψαντα περὶ τῆς Ἑλένης ἐπαινω μά-
λιστα τῶν εὖ λέγειν τι βουληθέντων, ὅτι περὶ τοιαύτης
ἐμνήσθη γυναικός, ἣ καὶ τῷ γένει καὶ τῷ κάλλει καὶ τῇ
δόξῃ πολὺ διήνεγκεν. οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ τοῦτον μικρόν τι
παρέλαθεν· φησὶ μὲν γὰρ ἐγκώμιον γεγραφέναι περὶ
αὐτῆς, τυγχάνει δ' ἀπολογίαν εἰρηκῶς ὑπὲρ τῶν ἐκείνη
ὑπεπραγμένων. ἔστι δ' οὐκ ἐκ τῶν αὐτῶν ἰδεῶν οὐδὲ περὶ
τῶν αὐτῶν ἔργων ὁ λόγος, ἀλλὰ πᾶν τούναντίον· ἀπο-
λογεῖσθαι μὲν γὰρ προσήκει περὶ τῶν ἀδικεῖν αἰτίαν
ἐχόντων, ἐπαινεῖν δὲ τοὺς ἐπ' ἀγαθῷ τινὶ διαφέροντας.

12, 4. ἀρετῇ τι λέγειν Δ5.
add Δ. 15, 2. ἔργων om Γ.

13, 5. ἢ ΓΔ: δ ζ.
ἀλλ' ἅπαν ζ.

14, 5. μὲν

"Ἴνα δὲ μὴ δοκῶ τὸ ῥᾶστον ποιεῖν, ἐπιτιμᾶν τοῖς ἄλλοις μηδὲν ἐπιδεικνύς τῶν ἐμαυτοῦ, πειράσομαι περὶ τῆς αὐτῆς ταύτης εἰπεῖν, παραλιπὼν ἅπαντα τὰ τοῖς ἄλλοις εἰρημένα.

- 16 Τὴν μὲν οὖν ἀρχὴν τοῦ λόγου ποιήσομαι τὴν ἀρχὴν τοῦ γένους αὐτῆς. πλείστων γὰρ ἡμιθέων ὑπὸ Διὸς γεννηθέντων μόνης ταύτης γυναικὸς πατὴρ ἤξιώσε κληθῆναι. σπουδάσας δὲ μάλιστα περὶ τε τὸν ἐξ Ἀλκμήνης καὶ τοὺς ἐκ Λήδας, τοσοῦτω μᾶλλον Ἑλένην Ἡρακλείους προὔτιμησεν, ὥστε τῷ μὲν ἰσχυρὸν ἔδωκεν, ἢ βία τῶν ἄλλων κρατεῖν δύναται, τῇ δὲ κάλλος ἀπένειμεν, ὃ καὶ τῆς ῥώ-
- 17 μης αὐτῆς ἄρχειν πέφυκεν. εἰδὼς δὲ τὰς ἐπιφανείας καὶ τὰς λαμπρότητας οὐκ ἐκ τῆς ἡσυχίας ἀλλ' ἐκ τῶν πολέμων καὶ τῶν ἀγῶνων γιγνομένας, καὶ βουλόμενος αὐτῶν μὴ μόνον τὰ σώματ' εἰς θεοὺς ἀναγαγεῖν ἀλλὰ καὶ τὰς δόξας ἀειμνήστους καταλιπεῖν, τοῦ μὲν ἐπίπονον καὶ φιλοκίνδυνον τὸν βίον κατέστησε, τῆς δὲ περίβλεπτον καὶ
- 18 περιμάχητον τὴν φύσιν ἐποίησεν. καὶ πρῶτον μὲν Θησεύς, ὁ λεγόμενος μὲν Αἰγέως γενόμενος δ' ἐκ Ποσειδῶνος, ἰδὼν αὐτὴν οὕτω μὲν ἀκμάζουσαν ἤδη δὲ τῶν ἄλλων διαφέρουσαν, τοσοῦτον ἠτιτήθη τοῦ κάλλους ὃ κρατεῖν τῶν ἄλλων εἰθισμένος, ὥσθ' ὑπαρχούσης αὐτῷ καὶ πατρίδος μεγίστης καὶ βασιλείας ἀσφαλεστάτης ἠγησάμενος οὐκ ἄξιον εἶναι ζῆν ἐπὶ τοῖς παροῦσιν ἀγαθοῖς ἄνευ τῆς πρὸς ἐκείνην
- 19 οἰκειότητος, ἐπειδὴ παρὰ τῶν κυρίων οὐχ οἷός τ' ἦν αὐτὴν λαβεῖν, ἀλλ' ἐπέμενον τὴν τε τῆς παιδὸς ἡλικίαν καὶ τὸν χρησμὸν τὸν παρὰ τῆς Πυθίας, ὑπεριδὼν τὴν ἀρχὴν τὴν Τυνδάρειω, καὶ καταφρονήσας τῆς ῥώμης τῆς Κάστορος καὶ Πολυδεύκουσ, καὶ πάντων τῶν ἐν Λακεδαιμονίᾳ δεινῶν ὀλιγορήσας, βία λαβὼν αὐτὴν εἰς Ἀφιδναν

v. 3. τῆς add ΓΔ. 16, 1. τὴν ἀρχὴν τοῦ cum ε corr Δ, τοιαύτην τοῦ Γ'. 2. γεννηθέντων ὑπὸ Διὸς ε. 3. ταύτης τῆς γυναικὸς ε. 6. ἔδωκεν ΓΔ. ἄλλων ἀπάντων κρατεῖν ε. 17, 1. λαμπρότητας καὶ τὰς ἐπιφανείας ε. 3. καὶ ante βουλόμενος om Δ. 18, 3. ἤδη Γ': εἶδε Αε. 4. ὃ add Γ'. 19, 2. ἀνέμενον ε. 4. καστορός τε καὶ Δ.

τῆς Ἀττικῆς κατέθετο, καὶ τοσαύτην χάριν ἔσχε Πει-
ρίθῳ τῷ μετασχόντι τῆς ἀρπαγῆς, ὥστε βουλευθέντος αὐ-
τοῦ μνηστεῦσαι Κόρην τὴν Διὸς καὶ Δήμητρος, καὶ
παρακαλοῦντος αὐτὸν ἐπὶ τὴν εἰς Ἴδου κατάβασιν,
"ἐπειδὴ συμβουλευὼν οὐχ οἶός τ' ἦν ἀποτρέπειν, προδήλου
τῆς συμφορᾶς οὔσης ὅμως αὐτῷ συνηκολούθησε, νομίζων
ὀφείλειν τοῦτον τὸν ἔρανον, μηδενὸς ἀποστῆναι τῶν ὑπὸ
Πειριόθου προσταχθέντων ἀνθ' ὧν ἐκεῖνος αὐτῷ συνεκινδύ-
νευσεν.

Εἰ μὲν οὖν ὁ ταῦτα πράξας εἰς ἦν τῶν τυχόντων ἀλλὰ
μὴ τῶν πολὺ διενεγκόντων, οὐκ ἂν πω δῆλος ἦν ὁ λόγος,
πότερον Ἑλένης ἐπαινος ἢ κατηγορία Θεσείως ἐστίν· νῦν
δὲ τῶν μὲν ἄλλων τῶν εὐδοκιμησάντων εὐρέσομεν τὸν μὲν
ἀνδρίας τὸν δὲ σοφίας τὸν δ' ἄλλου τινὸς τῶν τοιούτων
μερῶν ἀπεστερημένον, τοῦτον δὲ μόνον οὐδενὸς ἐνδεᾶ γε-
νόμενον, ἀλλὰ παντελῆ τὴν ἀρετὴν κηυσάμενον. Δοκεῖ
δὲ μοι πρέπειν περὶ αὐτοῦ καὶ διὰ μακροτέρων εἰπεῖν·
ἡγοῦμαι γὰρ ταύτην μεγίστην εἶναι πίστιν τοῖς βουλομέ-
νοις Ἑλένην ἐπαινεῖν, ἣν ἐπιδείξωμεν τοὺς ἀγαπήσαντας
καὶ θαυμάσαντας ἐκείνην αὐτοὺς τῶν ἄλλων θαυμαστο-
τέρους ὄντας. ὅσα μὲν γὰρ ἐφ' ἡμῶν γέγονεν, εἰκότως ἂν
ταῖς δόξαις ταῖς ἡμετέραις αὐτῶν διακρίνομεν, περὶ δὲ
τῶν οὕτω παλαιῶν προσήκει τοῖς κατ' ἐκείνον τὸν χρόνον
εὐφρονήσασιν ὁμονοοῦντας ἡμᾶς φαίνεσθαι.

Κάλλιστον μὲν οὖν ἔχω περὶ Θεσείως τοῦτ' εἰπεῖν,
ὅτι κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον Ἡρακλεῖ γινόμενος ἐνάμιλλ-
λον τὴν αὐτοῦ δόξαν πρὸς τὴν ἐκείνου κατέστησεν. οὐ γὰρ
μόνον τοῖς ὅπλοις ἐκόσμησαντο παραπλησίσις, ἀλλὰ
καὶ τοῖς ἐπιτηδεύμασιν ἐχρήσαντο τοῖς αὐτοῖς, πρόποντα
τῇ συγγενείᾳ ποιοῦντες. ἔξ ἀδελφῶν γὰρ γεγονότες, ὁ
μὲν ἐκ Διὸς ὁ δ' ἐκ Ποσειδῶνος, ἀδελφὰς καὶ τὰς ἐπι-

20, 1. κατέθετο ΓΔ: ἐκόμισις ε. 4. αὐτὸν οἱμ Γ. εἰς add ΓΔ.
8. προστατιομένων ε. 21, 6. οὐδενὸς ΓΔ: ceteri οὐθενός.
22, 2. πρίπιν add ΓΔ. 23, 1. περὶ Θεσείως τοῦτ' εἰπεῖν ἔχω ε.
2. ἐνάμιλλον τὴν ἡμετέρας ε. 4. παραπλησίσις ΓΔ: ceteri παρα-
πλησίως. 6. γὰρ ΓΔ: δι ε.

θυμίας ἔσχον. μόνοι γὰρ οὗτοι τῶν προγεγενημένων ὑπὲρ
 24 τοῦ βίου τοῦ τῶν ἀνθρώπων ἀθληταὶ κατέστησαν. συνέ-
 βη δὲ τὸν μὲν ὀνομαστοτέρους καὶ μείζους, τὸν δ' ὠφελι-
 μωτέρους καὶ τοῖς Ἑλλησιν οἰκειοτέρους ποιήσασθα
 τοὺς κινδύνους. τῷ μὲν γὰρ Εὐρουσθεὺς προσέταττε τὰς
 τε βούς τὰς ἐκ τῆς Ἑρυσθείας ἀγαγεῖν καὶ τὰ μῆλα
 τὰ τῶν Ἑσπερίδων ἐνεγκεῖν καὶ τὸν Κέρβερον ἀναγα-
 γεῖν καὶ τοιοῦτους ἄλλους πόνους, ἐξ ὧν ἤμελλον οὐ
 25 τοὺς ἄλλους ὠφελήσειν ἀλλ' αὐτὸς κινδυνεύσειν· ὁ δ'
 213 αὐτὸς αὐτοῦ ἡνίοχος ὧν τούτους προηρείτο τῶν ἀγώνων,
 ἐξ ὧν ἤμελλον ἢ τῶν Ἑλλήνων ἢ τῆς αὐτοῦ πατρίδος
 εὐεργέτης γενήσεσθαι. καὶ τὸν τε ταῦρον τὸν ἀνεθέντα μὲν
 ὑπὸ Ποσειδῶνος, τὴν δὲ χώραν λυμαινόμενον, ὃν πάντες
 οὐκ ἐτόλμων ὑπομένειν, μόνος χειρωσάμενος μεγάλο
 φόβον καὶ πολλῆς ἀπορίας τοὺς οἰκοῦντας τὴν πόλιν
 26 ἀπήλλαξεν· καὶ μετὰ ταῦτα Λαπίθαις σύμμαχος γενό-
 μενος καὶ στρατευσάμενος ἐπὶ Κενταύρους τοὺς διφρεῖς,
 οἱ τάχει καὶ ῥώμῃ καὶ τόλμῃ διενεγκόντες τὰς μὲν
 ἐπόρθουν τὰς δ' ἤμελλον ταῖς δ' ἠπειλοῦν τῶν πόλεων,
 τούτους μάχῃ νικήσας εὐθύς μὲν αὐτῶν τὴν ὕβριν ἔπαν-
 σεν, οὐ πολλῷ δ' ὕστερον χρόνῳ τὸ γένος ἐξ ἀνθρώπων
 27 ἠφάνισεν. περὶ δὲ τοὺς αὐτοὺς χρόνους τὸ τέρας τὸ τρα-
 φὲν μὲν ἐν Κρήτῃ, γενόμενον δ' ἐκ Παισιφάης τῆς Ἥλιου
 θυγατρὸς· ᾧ κατὰ μαντείαν δασμὸν τῆς πόλεως δις
 ἑπτὰ παῖδας ἀποστελλούσης, ἰδὼν αὐτοὺς ἀγομένους
 καὶ πανδημεὶ προπεμπομένους ἐπὶ θάνατον ἄνομον καὶ
 προὔπιτον καὶ πενθουμένους ἔτι ζῶντας, οὕτως ἠγανάκτη-
 σεν ὥσθ' ἠγήσατο κρεῖττον εἶναι τεθνάναι μᾶλλον ἢ ζῆν

24, 1. τοῦ ante τῶν add ΓΔ. 3. καὶ τοῖς Ἑλλησιν οἰκειοτέ-
 ρους om Δ. 5. τῆς add ΓΔ. ἀγειν ΓΔ. 6. τὰ τῶν Ἑσπερί-
 δων ΓΔ; ceteri τῶν Ἑσπερίων. 7. πόνους ἄλλους 5. 25, 1. ὠφε-
 λεῖν 5. 2. προήρητο 5. 3. ἤμελλον Γ; ceteri ἤμελλεν. αὐτοῦ —
 γενήσεσθαι ΓΔ; ἐαυτοῦ — νομισθήσεσθαι 5. 7. πολλῆς ἀπορίας
 τοὺς ΓΔ; μεγάλης ἀπορίας πάντας τοὺς 5. 26, 2. καὶ om Γ. 3. οἱ
 καὶ τάχει Δ5. καὶ τόλμῃ om Γ. 4. ἤμελλον 5. 6. χρόνῳ add ΓΔ.
 27, 2. γενόμενον] εμενον Γ, deleta antea littera una. 5. πάν-
 δημον 5.

ἄρχων τῆς πόλεως τῆς οὕτως οἰκτρὸν τοῖς ἐχθροῖς φόρον
 δύποτελεῖν ἠναγκασμένης. σύμπλους δὲ γενόμενος, καὶ
 κρατήσας φύσεως ἐξ ἀνδρὸς μὲν καὶ ταύρου μεμιγμένης,
 τὴν δ' ἰσχὺν ἐχούσης οἴαν προσήμει τὴν ἐν τοιούτων
 σωματίων συγκειμένην, τοὺς μὲν παῖδας διασώσας τοῖς
 γονεῦσιν ἀπέδωκεν, τὴν δὲ πόλιν οὕτως ἀνόμου καὶ δεινοῦ
 καὶ δυσσαπαλλάκτου προστάγματος ἤλευθέρωσεν.

Ἐπορῶ δ' ὅ τι χρήσωμαι τοῖς ἐπιλοιποῖς· ἐπιστάς
 γὰρ ἐπὶ τὰ Θεσείως ἔργα καὶ λέγειν ἀρχάμενος περὶ αὐ-
 τῶν ὄκνω μὲν μεταξὺ παύσασθαι, καὶ παραλιπεῖν τὴν
 τε Σκίρωνος καὶ Κερκύονος καὶ τῶν ἄλλων τῶν τοιούτων
 παρανομίαν, πρὸς οὓς ἀνταγωνιστὴς γενόμενος ἐκεῖνος
 πολλῶν καὶ μεγάλων συμφορῶν τοὺς Ἕλληνας ἀπήλ-
 λαξεν, αἰσθάνομαι δ' ἑμαυτὸν ἐξω φερόμενον τῶν καιρῶν,
 καὶ δίδωκα μὴ τισι δόξω περὶ τούτου μᾶλλον σπουδά-
 ζειν ἢ περὶ ἧς τὴν ἀρχὴν ὑπεθέμην. Ἐξ ἀμφοτέρων οὖν
 τούτων αἰροῦμαι τὰ μὲν πλείστα παραλιπεῖν διὰ τοὺς
 δυσκόλως ἀκρωμένους, περὶ δὲ τῶν ἄλλων ὡς ἂν δύνοι-
 μαι συντομώτατα διελθεῖν, ἵνα τὰ μὲν ἐκείνοις τὰ δ'
 ἑμαυτῷ χαρίσωμαι, καὶ μὴ παντάπασιν ἠττηθῶ τῶν εἰ-
 δισμένων φθονεῖν καὶ τοῖς λεγομένοις ἅπασιν ἐπιτιμᾶν.

Τὴν μὲν οὖν ἀνδρίαν ἐν τούτοις ἐπεδείξατο τοῖς ἔργοις,
 ἐν οἷς αὐτὸς καθ' αὐτὸν ἐκινδύνευσε, τὴν δ' ἐπιστήμην ἣν
 εἶχε πρὸς τὸν πόλεμον, ἐν ταῖς μάχαις ἐν αἷς μεθ' ὅλης
 τῆς πόλεως ἠγωνίσαστο, τὴν δ' εὐσέβειαν τὴν πρὸς τοὺς
 θεοὺς ἐν τε ταῖς Ἀδράστον καὶ ταῖς τῶν παιδῶν τῶν
 Ἡρακλείους ἰκετείαις (τοὺς μὲν γὰρ μάχῃ νικήσας Πελο-
 ποννησίους διέσωσε, τῷ δὲ τοὺς ὑπὸ τῇ Καδμείᾳ τε-
 λευτήσαντας βία Θεβαίων θάψαι παρέδωκε,) τὴν δ'
 ἄλλην ἀρετὴν καὶ σωφροσύνην ἐν τε τοῖς προειρημένοις
 καὶ μάλιστα ἐν οἷς τὴν πόλιν διώκησεν. ὄρων γὰρ τοὺς
 βία τῶν πολιτῶν ζητοῦντας ἄρχειν ἑτέροις δουλεύοντας,

ν. 1. ἄρχων Γ, αἰσχροῦς Δ: αἰσχροῦς ἄρχων 5. 28, 3. σωματίων
 τοιούτων 5. 6. δυσσαπαλλάκτου Γ. 29, 3. τὴν Σκίρωνος 5.

31, 7. τὴν Καδμείαν 5. 9. καὶ τὴν σωφροσύνην 5. 32, 2. ἀρ-
 χην ζητοῦντας 5.

καὶ τοὺς ἐπικίνδυνον τὸν βίον τοῖς ἄλλοις καθιστάντων
 αὐτοὺς περιδεῶς ζῶντας καὶ πολεμῆν ἀναγκαζομένους
 μετὰ μὲν τῶν πολιτῶν πρὸς τοὺς πολεμίους, μετὰ δ'
 33 ἄλλων τινῶν πρὸς τοὺς συμπολιτευομένους, ἔτι δὲ οὐλῶν-
 τας μὲν τὰ τῶν θεῶν, ἀποκτείνοντας δὲ τοὺς βελτίστου-
 τῶν πολιτῶν, ἀπιστοῦντας δὲ τοῖς οἰκειοτάτοις, οὐδὲν δ'
 ῥαθυμότερον ζῶντας τῶν ἐπὶ θανάτῳ συνειλημμένων, ἀλ-
 λά τὰ μὲν ἔξω ζηλουμένους, αὐτοὺς δὲ παρ' αὐτοῖς μάλ-
 34 λον τῶν ἄλλων λυπουμένους (τί γὰρ ἔστιν ἄλγιον ἢ ζῆ-
 δεδιότα μὴ τις αὐτὸν τῶν παρεστώτων ἀποκτείνῃ, κα-
 μηδὲν ἦντιον φοβούμενον τοὺς φυλάκτοντας ἢ τοὺς ἐπι-
 βουλευόντας;), τούτων ἀπάντων καταφρονήσας, καὶ νο-
 μίσας οὐκ ἄρχοντας ἀλλὰ νοσήματα τῶν πόλεων εἶνα
 τοὺς τοιοῦτους, ἐπέδειξεν ὅτι ῥᾶδιόν ἐστιν ἅμα τυραννεῖν
 καὶ μηδὲν χεῖρον διακεῖσθαι τῶν ἐξ ἴσου πολιτευομένων
 35 καὶ πρῶτον μὲν τὴν πόλιν σποράδην καὶ κατὰ κόμας
 οἰκοῦσαν εἰς ταῦτ' ὁμοθυμαδὸν συναγαγὼν τηλικαύτην ἐποίησεν
 215 ὥστ' ἔτι καὶ νῦν ἀπ' ἐκείνου τοῦ χρόνου μεγίστην τῶν
 Ἑλληνίδων εἶναι μετὰ δὲ ταῦτα κοινὴν τὴν πατρίδα
 καταστήσας, καὶ τὰς ψυχὰς τῶν συμπολιτευομένων
 ἐλευθερώσας, ἐξ ἴσου τὴν ἄμιλλαν αὐτοῖς περὶ τῆς ἀρε-
 τῆς ἐποίησε, πιστεύων μὲν ὁμοίως αὐτῶν προέξειν ἀσκούν-
 των ὥσπερ ἀμελούντων, εἰδὼς δὲ τὰς τιμὰς ἡδίους οὔσας
 τὰς παρὰ τῶν μέγα φρονούντων ἢ τὰς παρὰ τῶν δουλευ-
 36 ῶντων. τοσοῦτου δ' ἐδέησεν ἀκόντων τι ποιεῖν τῶν πολι-
 τῶν, ὥστ' ὁ μὲν τὸν δῆμον καθίστη κύριον τῆς πολιτείας,
 οἱ δὲ μόνον αὐτὸν ἄρχειν ἡξιοῦν, ἡγούμενοι πιστοτέραν καὶ
 κοινοτέραν εἶναι τὴν ἐκείνου μοναρχίαν τῆς αὐτῶν δημο-
 κρατίας. οὐ γὰρ ὥσπερ ἕτεροι τοὺς μὲν πόνους ἄλλοις

v. 3. τῶν πολιτῶν — πολεμίους, μετὰ δ' ἄλλων τινῶν ΓΔ: τῆς πόλεως — ἐπιστρατευομένους, μετ' ἄλλων δὲ τινῶν ε. 33, 2. ἀποκτινύνοντας ε. 34, 1. ζῆν αἰεὶ δεδιότα Δε. 6. ἀπέδειξεν Δε. ῥᾶδον ε.

7. ἦντιον, γρ χεῖρον, Δ. 35, 2. οἰκουμένην Δ. ταῦτόν ε.

5. πολιτευομένων ε. 6. τῆς ἀρετῆς ΓΔ: τὴν ἀρχὴν ε. 36, 1. τοσοῦτου ΓΔ, ille quidem ante deletam litteram unam, quam putavi esse δ': τοσοῦτον non addita particula ε.

προσέταπτε, τῶν δ' ἡδονῶν αὐτὸς μόνος ἀπέλαυεν, ἀλλὰ τοὺς μὲν κινδύνους ἰδίους ἐποιεῖτο, τὰς δ' ὠφελείας ἄπασι εἰς τὸ κοινὸν ἀπέδιδου. καὶ γὰρ τοι διετέλεσε τὸν βίον οὐκ ἐπιβουλευόμενος ἀλλ' ἀγαπώμενος, οὐδ' ἐπακτῶ δυνάμει τὴν ἀρχὴν διαφυλάττων, ἀλλὰ τῇ τῶν πολιτῶν εὐνοίᾳ δορυφορούμενος, τῇ μὲν ἐξουσίᾳ τυραννῶν, ταῖς δ' εὐεργεσίαις δημαγωγῶν. οὕτω γὰρ νομίμως καὶ καλῶς διώκει τὴν πόλιν, ὥστ' ἔτι καὶ νῦν ἵχνος τῆς ἐκείνου πραότητος ἐν τοῖς ἡθεσιν ἡμῶν καταλελειφθαι.

3 Τὴν δὴ γεννηθεῖσαν μὲν ὑπὸ Διός, κρατήσασαν δὲ τοιαύτης ἀρετῆς καὶ σωφροσύνης, πῶς οὐκ ἐπαινεῖν χρὴ καὶ τιμᾶν καὶ νομίζειν πολὺ τῶν πρόποτε γενομένων διενεγκεῖν; οὐ γὰρ δὴ μάρτυρά γε πιστότερον οὐδὲ κριτὴν ἰκανώτερον ἔχομεν ἐπαγαγέσθαι περὶ τῶν Ἑλένης προσόντων ἀγαθῶν τῆς Θεσίως διανοίας. ἵνα δὲ μὴ δοκῶ δι' ἀπορίαν περὶ τὸν αὐτὸν τόπον διατρίβειν, μηδ' ἀνδρὸς ἐνὸς δόξῃ καταχρώμενος ἐπαινεῖν αὐτὴν, βούλομαι καὶ περὶ τῶν ἐχομένων διελθεῖν.

Μετὰ γὰρ τὴν Θεσίως εἰς Αἰδου κατάβασιν ἐπαυελθούσης αὐτῆς εἰς Λακεδαίμονα καὶ πρὸς τὸ μνηστεύεσθαι λαβούσης ἡλικίαν, ἅπαντες οἱ τότε βασιλεύοντες καὶ δυναστεύοντες τὴν αὐτὴν γνώμην ἔσχον περὶ αὐτῆς· ἔξόν γὰρ αὐτοῖς λαμβάνειν ἐν ταῖς αὐτῶν πόλεσι γυναῖκας τὰς πρωτεούσας, ὑπεριδόντες τοὺς οἴκοι γάμους ἤλθον ἐκείνην μνηστεύσοντες. οὕτω δὲ κερκισμένοι τοῦ μέλλοντος αὐτῇ συνοικήσειν, ἀλλ' ἔτι κοινῆς τῆς τύχης οὔσης, οὕτω πρόδηλος ἦν ἅπασιν ἰσομένη περιμάχητος, ὥστε συνελθόντες πίστει εἶδοσαν ἀλλήλοις ἢ μὴν βοηθήσειν, εἴ τις ἀποστεροίη τὸν ἀξιοθέντα λαβεῖν αὐτὴν, νομίζων ἕκαστος τὴν ἐπικουρίαν ταύτην αὐτῶ παρασκευάζειν. τῆς μὲν οὖν ἰδίας ἐλπίδος πλήν ἐνὸς

37, 2. ἐπεισάκτω ς. 38, 6. περὶ τὸν αὐτὸν τόπον δι' ἀπορίαν ς.
39, 2. μνηστεύεσθαι ς. 3. ἅπαντες om pr Γ. 4. δυναστεύοντες ἐν ταῖς πόλεσι τὴν Δς. 40, 1. ἤλθον ὡς ἐκείνην ς. 2. συνοικεῖν ς. 3. ἅπασιν ἀνθρώποις ἰσομένη ς. 6. ταύτην τὴν ἐπικουρίαν ἑαυτῶ ς.

- ἀνδρὸς ἅπαντες ἐψεύσθησαν, τῆς δὲ κοινῆς δόξης ἢ
 ἔσχον περὶ ἐκείνης οὐδεὶς αὐτῶν διήμαρτεν. οὐ πολλοὶ
 γὰρ χρόνου διεληθόντος, γενομένης ἐν θεοῖς περὶ κάλ-
 λους ἔριδος ἢς Ἀλέξανδρος ὁ Πριάμου κατέστη κριτῆς
 καὶ διδούσης Ἥρας μὲν ἀπάσης αὐτῷ τῆς Ἀσίας βα-
 σιλεύειν, Ἀθηναῖς δὲ κρατεῖν ἐν τοῖς πολέμοις, Ἀφροδί-
 42της δὲ τὸν γάμον τὸν Ἑλένης, τῶν μὲν σωματῶν οὐ δυ-
 νηθεὶς λοβεῖν διάγνωσιν, ἀλλ' ἤττηθεὶς τῆς τῶν θεῶν
 ὄψεως, τῶν δὲ δωρεῶν ἀναγκασθεὶς γενέσθαι κριτῆς, εἴ-
 λετο τὴν οἰκειότητα τὴν Ἑλένης ἀντὶ τῶν ἄλλων ἀπάν-
 των, οὐ πρὸς τὰς ἡδονὰς ἀποβλέψας, — καίτοι καὶ τοῦ-
 το τοῖς εὖ φρονοῦσι πολλῶν αἰρετώτερόν ἐστιν, ἀλλ' ὅμως
 οὐκ ἐπὶ τοῦθ' ὤρμησεν, ἀλλ' ἐπεθύμησε Διὸς γενέσθαι
 43κηδεστής, νομίζων πολὺ μείζω καὶ καλλίω ταύτην εἶνα
 τὴν τιμὴν ἢ τὴν τῆς Ἀσίας βασιλείαν, καὶ μεγάλας μὲν
 ἀρχὰς καὶ δυναστείας καὶ φαύλοισι ἀνθρώποις ποτὲ πα-
 ραγίγνεσθαι, τοιαύτης δὲ γυναικὸς οὐδένα τῶν ἐπιγιγνο-
 μένων ἀξιωθῆσεσθαι, πρὸς δὲ τούτοις οὐδὲν ἂν κτῆμα
 κάλλιον καταλιπεῖν τοῖς παισὶν ἢ παρασκευάσας αὐ-
 τοῖς ὅπως μὴ μόνον πρὸς πατρός ἀλλὰ καὶ πρὸς μη-
 44τρὸς ἀπὸ Διὸς ἔσονται γεγονότες. ἠπίστατο γὰρ τὰ
 μὲν ἄλλας εὐτυχίας ταχέως μεταπιπτούσας, τὴν δὲ
 εὐγένειαν αἰεὶ τοῖς αὐτοῖς παραμένουσας, ὥστε ταύτην μὲν
 τὴν αἴρεσιν ὑπὲρ ἅπαντος τοῦ γένους ἔσεσθαι, τὰς δ' ἐτέ-
 ρας δωρεὰς ὑπὲρ τοῦ χρόνου μόνον τοῦ καθ' αὐτόν.
- 45 Τῶν μὲν οὖν εὖ φρονοῦντων οὐδεὶς ἂν τοῖς λογισμοῖς
 217' τούτοις ἐπιτιμήσειεν, τῶν δὲ μηδὲν πρὸ τοῦ πράγματος
 ἐνθυμουμένων ἀλλὰ τὸ συμβαῖνον μόνον σκοπούμενων
 ἤδη τινὲς ἐλοιδόρησαν αὐτόν· ὧν τὴν ἄνοιαν ἐξ ὧν ἐβλα-
 46σφήμησαν περὶ ἐκείνου ῥάδιον ἅπασι καταμαθεῖν. πῶ

v. 1. ἢν Δ5. 3. καὶ γενομένης 5. θεαῖς 5. 5. βασιλεία
 τῆς Ἀσίας 5. 6. τοῖς add ΓΔ. 42, 4. τὴν Ἑλένης ΓΔ: τῆς Ἑλέ-
 νης 5. 5. καὶ add ΓΔ. 7. γενέσθαι καὶ κληθῆναι κηδεστής Δ.
 43, 3. παραγίγνεσθαι 5. 5. κάλλιον κτῆμα 5. 7. μὴ μόνον
 πρὸς πατρός ἀλλὰ καὶ ΓΔ: καὶ πρὸς πατρός καὶ 5. 44, 2. ταχέως
 εὐχερῶς γε γρ Δ. 5. ἐαυτόν 5. 45, 3. σκοποῦντων 5.

γὰρ οὐ καταγέλαστον πεπόνθασιν, εἰ τὴν αὐτῶν φύσιν
 ἰκανωτέραν εἶναι νομίζουσι τῆς ὑπὸ τῶν θεῶν προκριθεί-
 σης; οὐ γὰρ δὴ που, περὶ ὧν εἰς τοσαύτην ἔριν κατέστη-
 σαν, τὸν τυχόντα διαγνῶναι κύριον ἐποίησαν, ἀλλὰ δῆλον
 ὅτι τοσαύτην ἔσχον σπουδὴν ἐκλέξασθαι κριτὴν τὸν βέλ-
 τιστον, ὅσῃν περὶ αὐτοῦ τοῦ πράγματος ἐπιμέλειαν ἐποιή-
 σαντο. χρεὶ δὲ σκοπεῖν ὁποῖός τις ἦν καὶ δοκιμάζειν αὐ-
 τὸν οὐκ ἐκ τῆς ὀργῆς τῆς τῶν ἀποτυχουσῶν, ἀλλ' ἐξ ὧν
 ἅπασαι βουλευσάμεναι προείλοντο τὴν ἐκείνου διάνοιαν.
 κακῶς μὲν γὰρ παθεῖν ὑπὸ τῶν κραιπτόνων οὐδὲν καλῶς
 καὶ τοὺς μηδὲν ἐξημαρτηκότας· τοιαύτης δὲ τιμῆς τυ-
 χεῖν ὥστε θνητὸν ὄντα θεῶν γενέσθαι κριτὴν, οὐχ οἶόν τε
 μὴ οὐ τὸν πολὺ τῇ γνώμῃ διαφέροντα.

Θαυμάζω δ' εἰ τις οἶεται κακῶς βεβουλευσῆσθαι τὸν
 μετὰ ταύτης ζῆν ἐλόμενον, ἧς ἔνεκα πολλοὶ τῶν ἡμιθέων
 ἀποθνήσκουσιν ἢ θέλησαν. πῶς δ' οὐκ ἂν ἦν ἐνόητος, εἰ
 τὰς θεὰς εἰδὼς περὶ κάλλους φιλονεικούσας αὐτὸς κάλ-
 λους κατεφρόνησε, καὶ μὴ ταύτην ἐνόμισε μεγίστην
 εἶναι τῶν δωρεῶν, περὶ ἧς κακείνας ἑώρα μάλιστα
 σπουδαζούσας;

Τίς δ' ἂν τὸν γάμον τὸν Ἑλένης ὑπερεῖδεν, ἧς ἀρπα-
 σθείσης οἱ μὲν Ἕλληνες οὕτως ἠγανάκτησαν ὥσπερ ὅλης
 τῆς Ἑλλάδος πεπορθημένης, οἱ δὲ βάρβαροι τοσοῦτον
 ἐφρόνησαν ὅσον περ ἂν εἰ πάντων ἡμῶν ἐκράτησαν. δῆλον
 δ' ὡς ἐκάτεροι διετέθησαν· πολλῶν γὰρ αὐτοῖς πρότερον
 ἐγκλημάτων γενομένων περὶ μὲν τῶν ἄλλων ἡσυχίαν
 ἤγον, ὑπὲρ δὲ ταύτης τηλικούτον συνεστήσαντο πόλε-
 μον οὐ μόνον τῷ μεγέθει τῆς ὀργῆς ἀλλὰ καὶ τῷ μήκει
 τοῦ χρόνου καὶ τῷ πλήθει τῶν παρασκευῶν, ὅσος οὐδεὶς
 πώποτε γέγονεν. ἐξὸν δὲ τοῖς μὲν ἀποδοῦσιν Ἑλένην
 βάπτηλλάχθαι τῶν παρόντων κακῶν, "τοῖς δ' ἀμελήσασιν

v. 1. καταγελαστότατον — αὐτῶν ε. 3. δὴ που — ἔριν ΓΔ: δὴ
 — φιλονεικίαν ε. 5. κριτὴν ἐκλέξασθαι ε. 6. περὶ] περ Δ.
 47, 2. τῆς ante τῶν add ΓΔ. 7. τὸν om pr Δ. 48, 3. ἦε Δ:
 εἴη Γε. 4. ταὺς θεοὺς — φιλονεικούντις Γ: 49, 6. περὶ] ὑπὲρ ΓΔ.
 7. ἡγάγον ε. τοσοῦτον ε.

- ἐκείνης ἀδεῶς οἰκεῖν τὸν ἐπίλοιπον χρόνον, οὐδέτεροι ταῦτ' ἠθέλησαν· ἀλλ' οἱ μὲν περιεώρων καὶ πόλεις ἀναστάτους γιγνομένας καὶ τὴν χώραν πορθουμένην, ὥστε μὴ προέσθαι τοῖς Ἕλλησιν αὐτήν, οἱ δ' ἤρουντο μένοντες ἐπὶ τῆς ἀλλοτρίας καταγῆρας καὶ μηδέποτε τοὺς αὐτῶν ἰδεῖν μᾶλλον ἢ κείνην καταλιπόντες εἰς τὰς αὐτῶν
- 51 πατρίδας ἐπανελθεῖν. καὶ ταῦτ' ἐποιοῦν οὐχ ὑπὲρ Ἀλεξάνδρου καὶ Μενελάου φιλονεικοῦντες, ἀλλ' οἱ μὲν ὑπὲρ τῆς Ἀσίας οἱ δ' ὑπὲρ τῆς Εὐρώπης, νομιζόντες, ἐν ὁποτέρῳ τὸ σῶμα τοῦ ἐκείνης κατοικήσειε, ταύτην εὐδαιμονοστέρα τὴν χώραν ἔσεσθαι.
- 52 Τοσοῦτος δ' ἔρως ἐνέπεσε τῶν πόνων καὶ τῆς στρατείας ἐκείνης οὐ μόνον τοῖς Ἕλλησι καὶ τοῖς βαρβάροις ἀλλὰ καὶ τοῖς θεοῖς, ὥστε οὐδὲ τοὺς ἐξ αὐτῶν γεγονότας ἀπέτρεψαν τῶν ἀγῶνων τῶν περὶ Τροίαν, ἀλλὰ Ζεὺς μὲν προειδὼς τὴν Σαρπηδόνος εἰμαρμένην, Ἥρως δὲ τὴν Μέμνονος, Ποσειδῶν δὲ τὴν Κύκνου, Θέτις δὲ τὴν Ἀχιλλεύως, ὅμως αὐτοὺς συνεξώρμησαν καὶ συνέπεμψαν.
- 53 ἡγούμενοι κάλλιον αὐτοῖς εἶναι τεθνάναι μαχομένοις περὶ τῆς Διὸς θυγατρὸς μᾶλλον ἢ ζῆν ἀπολειφθεῖσι τῶν περὶ ἐκείνης κινδύνων. καὶ τί δεῖ θαυμάζειν ἃ περὶ τῶν παιδῶν διανοήθησαν; αὐτοὶ γὰρ πολὺ μείζω καὶ δεινότεραν ἐποίησαντο παράταξιν τῆς πρὸς Γίγαντας αὐτοῖς γενομένης· πρὸς μὲν γὰρ ἐκείνους μετ' ἀλλήλων ἐμαχέσαντο περὶ δὲ ταύτης πρὸς σφᾶς αὐτοὺς ἐπολέμησαν.
- 54 Εὐλόγως δὲ κἀκεῖνοι ταῦτ' ἔγνωσαν, κἀγὼ τηλικαύταις ὑπερβολαῖς ἔχω χρῆσασθαι περὶ αὐτῆς· κάλλου γὰρ πλεῖστον μέρος μετέσχεν, ὃ σεμνότατον καὶ τιμιώτατον καὶ θειότατον τῶν ὄντων ἐστίν. ῥάδιον δὲ γνῶναι

v. 4. αὐτήν τοῖς Ἕλλησιν 5. 5. ἐαυτῶν — ἐκείνην — ἐαυτῶν
 51, 1. ἀπελθεῖν ΓΔ. 4. τὸ ἐκείνης Δ5. τὴν χώραν εὐδαιμονοστέρα 5.
 52, 5. προειδὼς] praepositionem a correctore habet Γ, fuisse videtur δεῖως. Ἡρα Δ et corr Γ, qui quid pr habuerit, non liquet. 7. συνεξέπεμψαν 5. 53, 4. διανοήθησι ΓΔ: ἔγνωσαν 5.
 5. παράταξιν — Γίγαντας ΓΔ: τὴν παράταξιν τοὺς Γίγαντας 5. 54, 3. μετέσχεν 5. 4. διαγνώων 5.

τὴν δύναμιν αὐτοῦ· τῶν μὲν γὰρ ἀνδρίας ἢ σοφίας ἢ δικαιοσύνης μὴ μετεχόντων πολλὰ φανήσεται τιμώμενα μᾶλλον ἢ τούτων ἕκαστον, τῶν δὲ κάλλους ἀπεστερημένων οὐδὲν εὐρήσομεν ἀγαπώμενον, ἀλλὰ πάντα καταφρονούμενα πλὴν ὅσα ταύτης τῆς ἰδέας κεκοινωνήκε, καὶ τὴν ἀρετὴν διὰ τοῦτο μάλιστα εὐδοκίμοῦσαν, ὅτι 5 κάλλιστον τῶν ἐπιτηδευμάτων ἐστίν. Γνωίη δ' ἂν τις 17 κακείθεν ὅσον διαφέρει τῶν ὄντων, ἐξ ὧν αὐτοὶ διατιθέμεθα πρὸς ἕκαστον αὐτῶν. τῶν μὲν γὰρ ἄλλων, ὧν ἂν ἐν χρεῖα γενώμεθα, τυχεῖν μόνον βουλόμεθα, περαιτέρω δὲ περὶ αὐτῶν οὐδὲν τῇ ψυχῇ προσπεπόνθαμεν· τῶν δὲ καλῶν ἔρως ἡμῖν ἐγγίγνεται, τοσοῦτω μείζω τοῦ βουλεσθαι ῥώμην ἔχων, ὅσω περ καὶ τὸ πρᾶγμα κρείττον 6 ἐστίν. καὶ τοῖς μὲν κατὰ σύνεσιν ἢ κατ' ἄλλο τι προέχουσι φθονοῦμεν, ἣν μὴ τῷ ποιεῖν ἡμᾶς εὖ καθ' ἕκαστην τὴν ἡμέραν προσαγάγονται καὶ στέργειν σφᾶς αὐτοὺς ἀναγκάσωσι τοῖς δὲ καλοῖς εὐθύς ἰδόντες εὐνοὶ γιγνόμεθα, καὶ μόνους αὐτοὺς ὥσπερ τοὺς θεοὺς οὐκ 7 ἀπαγορεύομεν θεραπεύοντες, ἀλλ' ἡδῖον δουλεύομεν τοῖς τοιοῦτοις ἢ τῶν ἄλλων ἄρχομεν, πλείω χάριν ἔχοντες τοῖς πολλὰ προσιάττουσιν ἢ τοῖς μηδὲν ἐπαγγέλλουσιν. καὶ τοὺς μὲν ὑπ' ἄλλῃ τινὶ δυνάμει γιγνομένους λαιδοροῦμεν καὶ κόλακας ἀποκαλοῦμεν, τοὺς δὲ τῷ κάλλει λατρεύοντας φιλοκάλους καὶ φιλοπόνους εἶναι νομίζομεν. τοσαύτη δ' εὐσεβεία καὶ προνοία χρώμεθα περὶ τὴν ἰδέαν τὴν τοιαύτην, ὥστε καὶ τῶν ἐχόντων τὸ κάλλος τοὺς μὲν μισθαργήσαντας καὶ κακῶς βουλευσαμένους περὶ τῆς αὐτῶν ἡλικίας μᾶλλον ἀτιμάζομεν ἢ τοὺς εἰς τὰ τῶν ἄλλων σώματ' ἐξαμαρτόντας· ὅσοι δ' ἂν τὴν αὐτῶν ὄραν διαφυλάξωσιν, ἄβατον τοῖς πονηροῖς ὥσπερ

v. 2. μὴ add Γ, in A erasum aliquid ante μετεχόντων. 4. ἄλλὰ καὶ πάντα Δ. 5. τῆς ἰδέας ταύτης ε. 6. ὅτι ΓΑ: διότι ε. 55, 6. βουλεύεσθαι ε. 56, 3. τὴν add ΓΔ. προσάγονται ε. 57, 4. ὑπ' ΓΑ: ceteri om. 6. νομίζομεν εἶναι ε. 58, 2. καὶ αὐτῶν τῶν κεκτημένων τὸ ε. 5. ἐξαμαρτόντας ε.

ιερόν ποιήσαντες, τούτους εἰς τὸν ἐπίλοιπον χρόνον ὁμοίως τιμῶμεν ὥσπερ τοὺς ὄλην τὴν πόλιν ἀγαθόν τι ποιήσαντας.

- 59 Καὶ τί δεῖ τὰς ἀνθρωπίνας δόξας λέγοντα διατρίβειν, ἀλλὰ Ζεὺς ὁ κρατῶν πάντων ἐν μὲν τοῖς ἄλλοις τὴν αὐτοῦ δύναμιν ἐνδείκνυται, πρὸς δὲ τὸ κάλλος ταπεινὸς γιγνόμενος ἀξιοῖ πλησιάζειν. Ἀμφιπόρῳ μὲν γὰρ ἑκασθεῖς ὡς Ἀλκμήνην ἤλθε, χρυσὸς δὲ ἔνυξις Δανάη συνεγένετο, κύκνος δὲ γενόμενος εἰς τοὺς Νεμέσεως κόλπους κατέφυγε, τούτῳ δὲ πάλιν ὁμοιωθεὶς Ἀθήδαν ἐνύμφευσεν· αἰεὶ δὲ μετὰ τέχνης ἀλλ' οὐ μετὰ βίας θηρώμενος φαίνεται τὴν φύσιν τὴν τοιαύτην. Τοσοῦτῳ δὲ μᾶλλον
218προτετίμηται "τὸ κάλλος παρ' ἐκείνοις ἢ παρ' ἡμῖν, ὥστε καὶ ταῖς γυναιξὶ ταῖς αὐτῶν ὑπὸ τούτου κρατουμέναις συγγνώμην ἔχουσι· καὶ πολλὰς ἂν τις ἐπιδείξειε τῶν ἀθανάτων αἰ Ἰθνητοῦ κάλλους ἠττήθησαν, ὧν οὐδεμία λαθεῖν τὸ γεγενημένον ὡς αἰσχύνην ἔχον ἐζήτησεν, ἀλλ' ὡς καλῶν ὄντων τῶν πεπραγμένων ὑμνεῖσθαι μᾶλλον ἢ σιωπᾶσθαι περὶ αὐτῶν ἐβουλήθησαν. μέγιστον δὲ τῶν εἰρημένων τεκμήριον· πλείους γὰρ ἂν εὐροίμεν διὰ τὸ κάλλος ἀθανάτους γεγενημένους ἢ διὰ τὰς ἄλλας ἀρετὰς ἀπάσας.
- 61 Ὡν Ἑλένη τοσοῦτῳ πλέον ἔσχεν, ὅσῳ περ καὶ τὴν ὄψιν αὐτῶν διήνεγκεν. οὐ γὰρ μόνον ἀθανασίας ἔτυχεν, ἀλλὰ καὶ τὴν δύναμιν ἰσόθεον λαβοῦσα πρῶτον μὲν τοὺς ἀδελφοὺς ἤδη κατεχομένους ὑπὸ τῆς πεπρωμένης εἰς θεοὺς ἀνήγαγε, βουλομένη δὲ πιστὴν ποιῆσαι τὴν μεταβολὴν οὕτως αὐτοῖς τὰς τιμὰς ἐναργεῖς ἔδωκεν, ὥσθ' ὄρωμένους ὑπὸ τῶν ἐν τῇ θαλάττῃ κινδυνευόντων σώζειν οἱ τινες
62ἂν αὐτοὺς εὐσεβῶς ἐπικαλέσωνται. μετὰ δὲ ταῦτα τοσαύτην Μενελάῳ χάριν ἀπέδωκεν ὑπὲρ τῶν πόνων καὶ

v. 1. ὁμοίως add ΓΔ.

2. ποιήσαντας ΓΔ: δρῶσαντας τ.

59, 2. ἀπάντων ε.

4. γενόμενος ε.

60, 1. τὰς φύσεις τὰς

τοιαύτας ε.

3. ἐαντῶν ε.

8. ἠβουλήθησαν ε.

9. τεκμήριον

οἱ pr Γ.

62, 1. εὐσεβῶς αὐτοὺς Δε.

ἐπικαλέσωνται] κάτω κα-

τακαλέσονται Γ.

Μενελάῳ τοσαύτην ε.

τῶν κινδύνων οὐς δι' ἐκείνην ὑπίμεινεν, ὥστε τοῦ γένους ἅπαντος τοῦ Πελοπιδῶν διαφθαρέντος καὶ κακοῖς ἀνηκέστοις περιπεσόντος οὐ μόνον αὐτὸν τῶν συμφορῶν τούτων ἀπήλλαξεν, ἀλλὰ καὶ θεὸν αὐτὸν ἀντὶ θνητοῦ ποιήσασα σύννοικον αὐτῇ καὶ πάρεδρον εἰς ἅπαντα τὸν αἰῶνα ζκατεστήσατο. καὶ τούτοις ἔχω τὴν πόλιν τὴν Σπαρτιατῶν τὴν μάλιστα τὰ παλαιὰ διασώζουσαν ἔργῳ παρασχέσθαι μαρτυροῦσαν· ἔτι γὰρ καὶ νῦν ἐν Θεράπναις τῆς Λακωνικῆς θυσίας αὐτοῖς ἀγίας καὶ πατρίας ἀποτελοῦσιν οὐχ ὡς ἥρωσιν ἀλλ' ὡς θεοῖς ἀμφοτέροις οὖσιν.

4 Ἐνεδείξατο δὲ καὶ Στησιχόρῳ τῷ ποιητῇ τὴν ἑαυτῆς δύναμιν· ὅτε μὲν γὰρ ἀρχόμενος τῆς ᾠδῆς ἐβλασφήμησέ τι περὶ αὐτῆς, ἀνέστη τῶν ὀφθαλμῶν ἑσπερημένος, ἐπειδὴ δὲ γνοὺς τὴν αἰτίαν τῆς συμφορᾶς τὴν καλουμένην παλινωδίαν ἐποίησε, πάλιν αὐτὸν εἰς τὴν αὐτὴν φύσιν κατέστησε. Λέγουσι δὲ τινες καὶ τῶν Ὀμηριδῶν ὡς ἐπιστάσα τῆς νυκτὸς Ὀμήρῳ προσέταξε ποιεῖν περὶ τῶν στρατευσαμένων ἐπὶ Τροίαν, "βουλομένη τὸν ἐκείνων θάνατον ζηλωτότερον ἢ τὸν βίον τὸν τῶν ἄλλων καταστήσαι· καὶ μέρος μὲν τι διὰ τὴν Ὀμήρου τέχνην, μάλιστα δὲ διὰ ταύτην οὕτως ἐπαφρόδιτον καὶ παρὰ πᾶσιν ὀνομαστήν αὐτοῦ γενέσθαι τὴν ποιήσιν.

6 Ὡς οὖν καὶ δίκην λαβεῖν καὶ χάριν ἀποδοῦναι δυναμένην, τοὺς μὲν τοῖς χρήμασι προέχοντας ἀναθήμασι καὶ θυσίαις καὶ ταῖς ἄλλαις προσόδοις ἰλάσκεσθαι καὶ τιμᾶν αὐτὴν χρῆ, τοὺς δὲ φιλοσόφους πειραῖσθαι τι λέγειν περὶ αὐτῆς ἄξιον τῶν ὑπαρχόντων ἐκείνη· τοῖς γὰρ πεπαιδευμένοις πρέπει τοιαύτας ποιῆσθαι τὰς ἀπαρχάς.

7 Πολὺ δὲ πλείω τὰ παραλελειμμένα τῶν εἰρημένων ἐστίν. χωρὶς γὰρ τεχνῶν καὶ φιλοσοφιῶν καὶ τῶν ἄλ-

v. 4. αὐτὸν add ΓΔ. 63, 1. τούτοις ἂν ἔχω Δ. τὴν Σπαρτιατῶν ΓΔ: τῶν Σπαρτιατῶν ε. 4. ἀγίους καὶ πατρῶους ε. ἐπιτελοῦσιν Αε. 64, 1. ἐπεδείξατο Δε. 3. ἀπειρημένος Αε. 65, 2. τῆς add ΓΔ. προστάξει ε. 4. τὸν ante τῶν add ΓΔ. 5. μὲν τι διὰ Α, μὲν διὰ Γ: μὲν τι καὶ διὰ ε. 66, 1. λαμβάνειν ε. 67, 2. καὶ χωρὶς ε.

λων ὠφελειῶν, ὡς ἔχει τις ἂν εἰς ἐκείνην καὶ τὸν πόλεμον τὸν Τρωϊκὸν ἀνευγκεῖν, δικαίως ἂν καὶ τοῦ μὴ δουλεύειν ἡμᾶς τοῖς βαρβάροις Ἑλένην αἰτίαν εἶναι νομίζομεν. εὐρήσομεν γὰρ τοὺς Ἑλληνας δι' αὐτὴν ὁμονοήσαντας καὶ κοινὴν στρατείαν ἐπὶ τοὺς βαρβάρους ποιησάμενους, καὶ τότε πρῶτον τὴν Εὐρώπην τῆς Ἀσίας

68 τρώπαιον στήσασαν· ἐξ ὧν τοσαύτης μεταβολῆς ἐτύχομεν, ὥστε τὸν μὲν ἐπέκεινα χρόνον οἱ δυστυχοῦντες ἐν τοῖς βαρβάροις τῶν Ἑλληνίδων πόλεων ἄρχειν ἤξιουν, καὶ Δαναὸς μὲν ἐξ Αἰγύπτου φυγῶν Ἄργος κατέσχε, Κάδμος δὲ Σιδωνίος Θηβῶν ἐβασίλευσε, Κᾶρες δὲ τὰς νήσους κατέκονν, Πελοποννήσον δὲ συμπάσης ὁ Ταντάλου Πέλοψ ἐκράτησεν, μετὰ δ' ἐκείνον τὸν πόλεμον τοσαύτην ἐπίδοσιν τὰ γένος ἡμῶν ἔλαβεν, ὥστε καὶ πόλεις μεγάλας καὶ χώραν πολλὴν ἀφελῆσθαι τῶν βαρβάρων.

69 Ἦν οὖν τινὲς βούλωνται ταῦτα διεργάζεσθαι καὶ μηκύνειν, οὐκ ἀπορήσουσιν ἀφορμῆς ὅθεν Ἑλένην ἔξω τῶν εἰρημένων ἔξουσιν ἐπαινεῖν, ἀλλὰ πολλοῖς καὶ καινοῖς λόγοις ἐντεύξονται περὶ αὐτῆς.

11.

Β Ο Υ Σ Ι Ρ Ι Σ .

ΠΡΟΘΕΣΙΣ ΤΟΥ ΒΟΥΣΙΡΙΔΟΣ ΑΔΗΛΟΤ ΤΟΥ ΓΡΑΨΑΝΤΟΣ.

220 Τοῦτον τὸν λόγον γράφει πρὸς Πολυκράτη τινὰ σοφιστὴν, ἐξ ἀνάγκης ἐλθόντα ἐπὶ τὸ σοφιστεῦν διὰ πενταν, Ἀθηναῖον μὲν τῷ γένει, σοφιστεύοντα δὲ νῦν ἐν Κύπρῳ. γράφει δὲ αὐτῷ ὡς φίλος, ἐπανορθούμενος αὐτὸν δῆθεν ὡς σφαλέντα ἐν τούτοις τοῖς λόγοις οἷς ἔγραψεν, ἐν τε τῷ ἔγκωμῳ τοῦ Βουσίριδος καὶ ἐν τῇ κατηγορίᾳ τοῦ Σωκράτους. αὐτὸς γὰρ ἐστὶν ὁ παρασχὼν τὸν λόγον τῆς κατηγορίας Σωκράτους τοῖς περὶ Ἄνυτον καὶ Μέλητον, ἵνα κατηγορηθῆις ἀποθάνῃ. κατηγοροῦν δὲ αὐτοῦ ὡς ὅτι καινὰ δαιμόνια εἰσφέρει τοῖς Ἀθηναίοις, λέγων δεῖν σέ-

v. 4. γὰρ καὶ τοὺς Δ. διὰ ταύτην ε. 6. Εὐρώπην κατὰ τῆς Δς. 68, 3. ἤξιουν ἄρχειν ε. 5. δὲ ὁ Σιδωνίος Δς. 7. μετ' ἐκείνον δὲ ε. 69, 1. ἐπεργάζεσθαι Δς. 3. πολλοῖς καὶ καινοῖς καὶ καινοῖς ε. 4. subscribit Γ ἑλένης ἔγκωμιον. ἑλικώνιος.

Tit. 1. ΒΟΥΣΙΡΙΣ Ι', diphthongi in hoc nomine usque tenax.

2: argumentum om Γ.

βειν ὄρνια καὶ κύνας καὶ τὰ τοιαῦτα, καὶ διὰ τοῦτο διαφθείρει τοὺς νέους τοὺς μανθάνοντας. Ἐξήτησαν δὲ τινες διὰ πόταν αἰτίαν μὴ φανερώς τὸν κατ' αὐτοῦ λόγον εἰσηλθεῖν, εἶγε φείδεται τοῦ διδασκάλου; καὶ λέγομεν, ἵνα μὴ ὀργισθῶσιν οἱ Ἀθηναῖοι, ἄξιως Σωκράτους καταψηφισάμενοι. δοκεῖ οὖν διὰ τούτου ὥσπερ ἐλέγχειν αὐτοὺς ὡς κακῶς καταψηφισαμένους. καὶ γὰρ καὶ αὐτοὶ μετέγνωσαν ὕστερον, ὅτι ἄσεβῶς ἔπραξαν καταψηφισάμενοι Σωκράτους, εἴτα καὶ σωφρονισθέντες διὰ τοῦ λοιμοῦ τοῦ ἐγκατασκήψαντος αὐτοῖς διὰ τὸν Σωκράτους θάνατον. ἀπέθανε δὲ ἐπὶ Λάχηςτος ἄρχοντος. ὅθεν λοιπὸν ἐκέλευσαν μηδένα δημοσίᾳ, οἷον ἐν κοινῷ θεάτρῳ, λέγειν περὶ Σωκράτους. ἀμέλει λέγεται τι τοιοῦτον, ὡς οἱ Εὐρυπίδου βουλομένου εἰπεῖν περὶ αὐτοῦ καὶ δεδιότος, ἀναπλάσασθαι Παλαμῆδην, ἵνα διὰ τούτου σχολῆ καιρὸν τοῦ αἰνέσασθαι εἰς τὸν Σωκράτη καὶ εἰς τοὺς Ἀθηναίους „ἐκάνετε, ἐκάνετε τῶν Ἑλλήνων τὸν ἄριστον” ὃ ἔστιν ἐφρονεύσατε. καὶ νοήσαν τὸ θεάτρον ἄπυρ ἰδάκρυσε, διότι περὶ Σωκράτους ἤντικτο. Γράφει οὖν αὐτῷ τὸν λόγον τοῦτον, ὥσπερ εἶπομεν, ἐπιλαμβάνόμενος αὐτοῦ. εἰ δὲ τις ζητήσῃ τὴν αἰτίαν διὰ τί μὴ καὶ τὸν ἄλλον λόγον εἶπεν εἰς τὸν Σωκράτην, λέγομεν, ὡς ἦδη περὶ τούτου προειρήκαμεν, ἵνα μὴ ὀργισθῶσιν αὐτῷ οἱ Ἀθηναῖοι Ἰναγχος καταψηφισάμενοι.

Ἢ δ' ὑπόθεσις τοῦ Βουσίριδος τοιαύτη. Βούσιρις τῆς Λιβύης καὶ Ποσειδῶνος ἐγένετο παῖς· οὗτος τεχθεὶς ἐν Λιβύῃ τῇ χώρᾳ, ὑπεριδὼν τῆς ἐκτὶ οἰκίσεως εἴλετο τὴν ἐν Αἰγύπτῳ, καὶ κτίθει πόλιν ὁμώνυμον αὐτῷ Βούσιριν, ἣ τις καὶ νῦν οὕτω κέκληται. αἰτίαν δ' ἔσχεν ὡς ξενηλάτης καὶ ὡς θύων τοὺς ξένους. ὁ οὖν Πολυκράτης, ἅτε δὴ καὶ σοφιστῆς καὶ λογογράφος, ἠθέλησε καὶ ἀπολογίαν γράψαι ὑπὲρ τοῦ Βουσίριδος καὶ ὑπὲρ τούτων ἂν ἐνεκαλεῖτο· εἰς ἣν αὐτοῦ ὁ Ἰσοκράτης ἐπιλαμβάνεται, καὶ ὑποτίθεται αὐτὸς πῶς ἴδει αὐτὸν γράψαι τὸ ἐγκώμιον. διὸ καὶ ὁ λόγος οὗτος τῶν τεσσάρων ἐγκωμίων ἔστιν.

21 **Τ**ὴν μὲν ἐπιείκειαν τὴν σὴν, ὦ Πολύκρατες, καὶ τὴν τοῦ βίου μεταβολὴν παρ' ἄλλων πυνθανόμενος οἶδα· τῶν δὲ λόγων τινάς, ὧν γέγραφας, αὐτὸς ἀνεγνωκῶς ἤδιστα μὲν ἂν σοὶ περὶ ὅλης ἐπαφρόρησασάμην τῆς παιδείσεως περὶ ἣν ἠνάγκασαι διατρίβειν (ἠγοῦμαι γὰρ τοῖς ἀναξίως μὲν δυστυχοῦσιν, ἐκ δὲ φιλοσοφίας χρηματίζεσθαι ζηταῦσιν ἅπαντας τοὺς πλείω πεπραγματευμένους καὶ μᾶλλον ἀπηκριβωμένους προσήκειν ἐθελοντὰς στωϊκὸν εἰσφέρειν τὸν ἔρμον), ἐπειδὴ δ' οὐπω περαιτυχή-

καμεν ἀλλήλοις, περὶ μὲν τῶν ἄλλων, ἦν ποτ' εἰς ταύ-
 τὸν ἔλθωμεν, τόθ' ἡμῖν ἐξέσται διὰ πλειόνων ποιήσασθαι
 τὴν συνουσίαν, ἃ δ' ἐν τῷ παρόντι δυναίμην ἂν εὐεργετή-
 σαί σε, ταῦτα δ' ὤψθην χρῆναι σοὶ μὲν ἐπιστεῖλαι,
 πρὸς δὲ τοὺς ἄλλους ὡς οἶόν τε μάλιστ' ἀποκρῦψασθαι.
 Ζγιγνώσκω μὲν οὖν ὅτι τοῖς πλείστοις τῶν νοθευομένων
 222 ἐμφυτόν ἐστι μὴ πρὸς τὰς ὠφελείας ἀποβλέπειν, "ἀλλὰ
 τοσοῦτῳ χαλεπώτερον ἀκούειν τῶν λεγομένων, ὅσῳ περ
 ἂν αὐτῶν τις ἀκριβέστερον ἐξετάσῃ τὰς ἀμαρτίας· ὅμως
 δ' οὐκ ὀνητέον ὑπομένειν τὴν ἀπέχθειαν ταύτην τοῖς εὐ-
 νοϊκῶς πρὸς τινὰς ἔχουσιν, ἀλλὰ πειρατέον μεθιστάναι
 τὴν δόξαν τῶν οὕτω πρὸς τοὺς συμβουλευόντας διακειμέ-
 4νων. Αἰσθόμενος οὖν οὐχ ἡμιστά σε μεγαλαυχούμενον
 ἐπὶ τε τῇ Βουσιρίδος ἀπολογία καὶ τῇ Σωκράτους κατη-
 γορία, πειράσομαί σοι ποιῆσαι καταφανὲς ὅτι πολὺ
 τοῦ δέοντος ἐν ἀμφοτέροις τοῖς λόγοις διήμαρτες. ἀπάν-
 των γὰρ εἰδότες ὅτι δεῖ τοὺς μὲν εὐλογεῖν τινὰς βουλο-
 μένους πλείω τῶν ὑπαρχόντων ἀγαθῶν αὐτοῖς προσόντ'
 ἀποφαίνειν, τοὺς δὲ κατηγοροῦντας τὰναντία τούτων ποι-
 5δειν, τοσοῦτου δέεις οὕτω κεχρησθαι τοῖς λόγοις, ὥσθ'
 ὑπὲρ μὲν Βουσιρίδος ἀπολογησασθαι φάσκων οὐχ ὅπως
 τῆς ὑπαρχούσης αὐτὸν διαβολῆς ἀπήλλαξας, ἀλλὰ καὶ
 τηλικαύτην αὐτῷ τὸ μέγεθος παρανομίαν προσῆψας, ἧς
 οὐκ ἔσθ' ὅπως ἂν τις δεινότεραν ἐξευρεῖν δυνηθεῖη· τῶν
 γὰρ ἄλλων τῶν ἐπιχειρησάντων ἐκείνον λαιδορεῖν τοσοῦτο
 μόνον περὶ αὐτοῦ βλασφημούντων, ὡς ἔθυσ τῶν ξένων
 τοὺς ἀφικνουμένους, σὺ καὶ κατεσθίειν αὐτὸν τοὺς ἀνθρώ-
 6πους ἠτιάσω· Σωκράτους δὲ κατηγορεῖν ἐπιχειρήσας, ὡς-
 περ ἔγκωμιάσαι βουλόμενος Ἀλκιβιάδην ἔδωκας αὐτῷ
 μαθητὴν, ὃν ὑφ' ἐκείνου μὲν οὐδεὶς ἦσθετο παιδευόμενον,

v. 1. ἦν ποτ' — ἔλθωμεν Γ: ὁπόταν — συνέλθωμεν ε. 4. χρῆ-
 ναι Γ: δεῖν ε. 5, 1. νοθευομένων Γ. 4. τις ἀκριβέστερον αὐτῶν ε.
 4, 1. αἰσθόμενος ε. 3. τοῦ δέοντος πολὺ ε. 6. προσόντ' Γ:
 τὰ προσόντα ε. 5, 1. τοσοῦτου Γ: ceteri τοσοῦτο. 9. ἠτιάσω]
 hoc an aliud verbum habeat Γ, incertum est. ἐπιχειρήσας ε.

ὅτι δὲ πολὺ διήνεγκε τῶν ἄλλων, ἅπαντες ἂν ὁμολογή-
 σαιαν. τοιγαροῦν εἰ γένοιτ' ἐξουσία τοῖς τετελευτηκόσι
 βουλευσασθαι περὶ τῶν εἰρημένων, ὁ μὲν ἂν σοι τοσαύτην
 ἔχοι χάριν ὑπὲρ τῆς κατηγορίας ὅσην οὐδενὶ τῶν ἐπαινεῖν
 αὐτὸν εἰθισμένων, ὁ δ' εἰ καὶ περὶ τοὺς ἄλλους πραότα-
 τος ἦν, ἀλλ' οὖν ἐπὶ γε τοῖς ὑπὸ σοῦ λεγομένοις οὕτως
 ἂν ἀγανακτήσειεν ὥστε μηδεμιᾶς ἂν ἀποσχέσθαι τι-
 μωρίας. καίτοι πῶς οὐκ αἰσχύνεσθαι μᾶλλον ἢ σεμνύ-
 νεσθαι προσήκει τὸν παρὰ τοῖς λοιδορουμένοις ὑφ' αὐ-
 τοῦ μᾶλλον ἀγαπώμενον ἢ παρὰ τοῖς ἐγκωμιαζομένοις;
 Οὕτω δ' ἠμέλησας εἰ μηδὲν ὁμολογούμενον ἔρεις, ὥστε
 φῆς μὲν αὐτὸν τὴν Αἰόλου καὶ τὴν Ὀρφείως ζηλώσαι δό-
 ξαν, ἀποφαίνεις δ' οὐδὲν τῶν αὐτῶν ἐκείνοις ἐπιτηδεύ-
 σαντα. πότερα γὰρ τοῖς περὶ Αἰόλου λεγομένοις αὐτὸν
 παρατάξωμεν; ἄλλ' ἐκείνος μὲν τῶν ξένων τοὺς ἐπὶ
 τὴν χώραν ἐκπίπτοντας εἰς τὰς αὐτῶν πατρίδας ἀπέ-
 σιλλεν, ὁ δ' εἰ χρὴ τοῖς ὑπὸ σοῦ λεγομένοις πιστεύειν,
 βθύσας κατήσθιεν. ἢ τοῖς Ὀρφείως ἔργοις ὁμοιώσωμεν;
 ἀλλ' ὁ μὲν ἐξ Αἴδου τοὺς τεθνεώτας ἀνήγεν, ὁ δὲ πρὸ
 μοῖρας τοὺς ζῶντας ἀπώλλυεν. ὡσθ' ἠδέως ἂν εἰδείην
 τί ποτ' ἂν ἐποίησεν, εἰ καταφρονῶν αὐτῶν ἐτύγγανεν, ὃς
 θαυμάζων τὴν ἀρετὴν τὴν ἐκείνων ἅπαντα φαίνεται τά-
 ναντία διαπραττόμενος. ὃ δὲ πάντων ἀτοπώτατον, ὅτι
 περὶ τὰς γενεαλογίας ἐσπουδακῶς ἐτόλμησας εἰπεῖν ὡς
 τούτους ἐζήλωσεν, ὧν οὐδ' οἱ πατέρες πω κατ' ἐκείνον τὸν
 χρόνον γεγονότες ἦσαν.

Ἰνα δὲ μὴ δοκῶ τὸ προχειρότατον ποιεῖν, ἐπιλαμβά-
 νεσθαι τῶν εἰρημένων μηδὲν ἐπιδεικνύς τῶν ἔμμαντοῦ, πει-
 ράσομαι σοι διὰ βραχείων δηλῶσαι περὶ τὴν αὐτὴν ὑπό-

v. 1. ἄλλων] ἑλλήνων Γ. 6, 2. ὁ μὲν — εἰθισμένων Γ: ὁ μὲν
 χάριν ἂν εἰδείη σοι ε. 6. ἂν ante ἀγανακτήσειεν add Γ, post μη-
 δεμιᾶς om. 8. ὑπ' αὐτοῦ ε. 7, 1. ὡσθ' ἔφη ε. 3. δ' αὐτὸν
 οὐδὲν ε. 4. πότερον ε. 5. παραβύλωμεν ε. 7. πιστεύειν τοὺς
 ξένους θύσας ε. 8, 1. ἢ Γ: ἀλλὰ καὶ ε. 4. τί Γ: ὅτι ε. 9, 2. μη-
 δὲν ἐπιδεικνύς τῶν ἔμμαντοῦ om pr Γ: rc pro ἐπιδεικνύς posuit ἐν-
 δεικνύς. 5. περὶ Γ: τὰ περὶ ε.

θεσιν, καίπερ οὐ σπουδαίαν οὔσαν οὐδὲ σεμνοῦς λόγους ἔχουσαν, ἐξ ὧν ἔδει καὶ τὸν ἔπαινον καὶ τὴν ἀπολογίαὶν ποιήσασθαι.

- 10 Περὶ μὲν οὖν τῆς Βουσίριδος εὐγενείας τίς οὐκ ἂν δυνηθεῖη ῥαδίως εἰπεῖν; ὃς πατὴρ μὲν ἦν Ποσειδῶνος, μητρὸς δὲ Λιβύης τῆς Ἐπάφου τοῦ Διός, ἦν φασὶ πρῶτην γυναῖκα βασιλεύσασαν ὁμώνυμον αὐτῇ τὴν χώραν καταστήσαι. τυγὼν δὲ τοιούτων προγόνων οὐκ ἐπὶ τούτοις μόνοις μὲν ἔφρόνησεν, ἀλλ' ὤφθη δεῖν καὶ τῆς ἀρετῆς τῆς αὐτοῦ μνημεῖον εἰς ἅπαντα τὸν χρόνον καταλιπεῖν.
- 11 τὴν μὲν οὖν μητρῶαν ἀρχὴν ὑπερεῖδεν, ἐλάττω νομίσας ἢ κατὰ τὴν αὐτοῦ φύσιν εἶναι, πλείστους δὲ καταστρεψάμενος καὶ μεγίστην δύναμιν κησάμενος ἐν Αἰγύπτῳ κατεστήσατο τὴν βασιλείαν, οὐκ ἐκ τῶν παρουσῶν μόνον ἀλλ' ἐξ ἀπασῶν προκρίνας τὴν ἐκεῖ πολὺ διαφέρειν
- 12 οἰκησιν. ἐώρα γὰρ τοὺς μὲν ἄλλους τόπους οὐκ εὐκαιρῶς οὐδ' εὐαρμόστως πρὸς τὴν τοῦ σύμπαντος φύσιν ἔχοντας, ἀλλὰ τοὺς μὲν ὑπὲρ ὄμβρων κατακλυζομένους, τοὺς δ' ὑπὸ καυμάτων διαφθειρομένους, ταύτην δὲ τὴν χώραν ἐν καλλίστῳ μὲν τοῦ κόσμου κειμένην, πλείστα δὲ καὶ παντοδαπὰ [τάγαθὰ] φέρειν δυναμένην, ἀθανάτῳ δ.
- ²²⁴τείγει τῷ Νεῖλῳ τετειχισμένην, ὃς οὐ μόνον φυλακὴν
- 13 ἀλλὰ καὶ τροφὴν ἱκανὴν αὐτῇ παρέχειν πέφυκεν, ἀνάλωτος μὲν ὧν καὶ δύσμαχος τοῖς ἐπιβουλεύουσιν, εὐαγωγὸς δὲ καὶ πρὸς πολλὰ χρήσιμος τοῖς ἐντὸς αὐτοῦ κατοικοῦσιν. πρὸς γὰρ τοῖς προειρημένοις καὶ τὴν δύναμιν αὐτῶν πρὸς τὴν τῆς γῆς ἔργασίαν ἰσόθεον πεποίηκεν· τῶν γὰρ ὄμβρων καὶ τῶν αὐχμῶν τοῖς μὲν ἄλλοις ὁ Ζεὺς ταμίης ἐστίν, ἐκείνων δ' ἕκαστος ἀμφοτέρων τούτων αὐτὸς κύριος καθέστηκεν. εἰς τοσαύτην δ' ὑπερβολὴν εὐδαιμονίας ἤκουσιν, ὥστε τῇ μὲν ἀρετῇ καὶ τῇ φύσει τῇ

v. 2. ἐξ ὧν ἔδει Γ: ὡς δεῖ ε. 10, 6. μόνοις add Γ. 11, 4. παροῦστων — ἀπαιτων ε. 5. ἐκεῖ Γ: ceteri ἐκεῖσε. 12, 2. οὐμπαιτος κόσμου φύσιν ε. 6. παντοδαπὰ] extremum ᾧ a corrector habet Γ. τάγαθὰ] ἀγαθὰ corr Γ, pr autem vocabulum habu penitus diversum. 13, 3. δυσμάχιος ε. 5. εἰρημέτοις ε.

χώρας καὶ τῷ πλήθει τῶν πεδίων ἤπειρον καρποῦνται, τῇ δὲ τῶν περιόντων διαθέσει καὶ τῇ τῶν ἔλλειπόντων κομιδῇ διὰ τὴν τοῦ ποταμοῦ δύναμιν νῆσον οἰκοῦσιν· κύκλω γὰρ αὐτὴν περιέχων καὶ πᾶσαν διαρρέων πολλὴν αὐτοῖς εὐπορίαν ἀμφοτέρων τούτων πεποίηκεν.

Ἡρῆατο μὲν οὖν ἐντεῦθεν ὅθεν περὶ χρητὸς εὐφρονοῦντας, ἅμα τὸν τε τόπον ὡς κάλλιστον καταλαβεῖν καὶ τροφὴν ἰκανὴν τοῖς περὶ αὐτὸν ἐξευρεῖν· μετὰ δὲ ταῦτα διελόμενος χωρὶς ἐκάστους τοὺς μὲν ἐπὶ τὰς ἰερωσύνας κατέστησε, τοὺς δ' ἐπὶ τὰς τέχνας ἔτρεψε, τοὺς δὲ τὰ περὶ τὸν πόλεμον μελετᾶν ἠνάγκασεν, ἠγούμενος τὰ μὲν ἀναγκαῖα καὶ τὰς περιουσίας ἕκ τε τῆς χώρας καὶ τῶν τεχνῶν δεῖν ὑπάρχειν, τούτων δ' εἶναι φυλακὴν ἀσφαλεστάτην τὴν τε περὶ τὸν πόλεμον ἐπιμέλειαν καὶ τὴν πρὸς τοὺς θεοὺς εὐσέβειαν. ἅπαντας δὲ τοὺς ἀριθμοὺς περιλαβὼν ἐξ ὧν ἄριστ' ἂν τις τὰ κοινὰ διοικήσειεν, αἰεὶ τοῖς αὐτοῖς τὰς αὐτὰς πράξεις μεταχειρίζεσθαι προσέταξεν, εἰδὼς τοὺς μὲν μεταβαλλομένους τὰς ἐργασίας οὐδὲ πρὸς ἓν τῶν ἔργων ἀκριβῶς ἔχοντας, τοὺς δ' ἐπὶ ταῖς αὐταῖς πράξεσι συνεχῶς διαμένοντας εἰς ὑπερβολὴν ἕκαστον ἀποτελοῦντας. τοιγαροῦν καὶ πρὸς τὰς τέχνας εὐρήσομεν αὐτοὺς πλέον διαφέροντας τῶν περὶ τὰς αὐτὰς ἐπιστήμας ἢ τοὺς ἄλλους δημιουργοὺς τῶν ἰδιωτῶν, καὶ πρὸς τὴν σύνταξιν, δι' ἧς τὴν τε βασιλείαν καὶ τὴν ἄλλην πολιτείαν διαφυλάττουσιν, οὕτω καλῶς ἔχοντας, ὥστε καὶ τῶν φιλοσόφων τοὺς ὑπὲρ τῶν τοιούτων λέγειν ἐπιχειροῦντας καὶ μάλιστα εὐδοκιμοῦντας "τὴν ἐν Αἰγύπτῳ προαιρεῖσθαι πολιτείαν ἐπαινεῖν, καὶ Λακεδαιμονίους μέρος τι τῶν ἐκεῖθεν μιμουμένους ἄριστα διοικεῖν τὴν αὐτῶν πόλιν. καὶ γὰρ τὸ μηδένα τῶν μαχίμων ἄνευ τῆς τῶν ἀρχόντων γνώμης ἀποδημεῖν καὶ τὰ συσσί-

v. 2. ὄντων 5. 15, 2. ἅμα τὸν τε τόπον Γ: ἅμα τόπον 5. καὶ τὴν τροφὴν 5. 4. ταῖς ἰερωσύνας 5. 9. πρὸς Γ: περὶ 5. 16, 4. οὐδὲ πρὸς ἓν Γ: πρὸς οὐδὲν 5. 6. ἐπιμένοντας 5. 17, 2. πλέον 5. 4. πρὸς Γ: περὶ 5. 6. λέγειν — εὐδοκίμ] haec a correctore sunt in Γ. 8. ἐπαινεῖν add Γ.

- τια καὶ τὴν τῶν σωμάτων ἄσκησιν, ἔτι δὲ τὸ μηδένα τῶν ἀναγκαίων ἀποροῦντα τῶν κοινῶν προσταγμάτων ἀμελεῖν, μηδ' ἐπὶ ταῖς ἄλλαις τέχναις διατρίβειν, ἀλλὰ τοῖς ὅπλοις καὶ ταῖς στρατείαις τὸν νοῦν προσέχειν,
- 19 ἐκεῖθεν ἅπαντα ταῦτ' εἰλήφασιν. τοσοῦτω δὲ χειρὸν κέχρηται τούτοις τοῖς ἐπιτηδεύμασιν, ὅσον οὗτοι μὲν ἅπαντες στρατιῶται καταστάντες βία τὰ τῶν ἄλλων λαμβάνειν ἀξιούσιν, ἐκεῖνοι δ' οὕτως οἰκοῦσιν ὥσπερ χρῆ τὸς μήτε τῶν ἰδίων ἀμελοῦντας μήτε τοῖς ἀλλοτρίοις ἐπιβουλεύοντας. Γνοίη δ' ἂν τις ἐνθένδε τὸ διάφορον ἐκατέρως
- 20 τῆς πολιτείας. εἰ μὲν γὰρ ἅπαντες μιμησαίμεθα τὴν Λακεδαιμονίων ἀρχίαν καὶ πλεονεξίαν, εὐθύς ἂν ἀπολοίμεθα καὶ διὰ τὴν ἐνδειαν τῶν καθ' ἡμέραν καὶ διὰ τὸν πόλεμον τὸν πρὸς ἡμᾶς αὐτούς· εἰ δὲ τοῖς Αἰγυπτίων νόμοις χρῆσθαι βουλευθῆμεν, καὶ τοῖς μὲν ἐργάζεσθαι τοῖς δὲ τὰ τούτων σώζειν δόξειεν, ἕκαστοι τὴν αὐτῶν ἔχοντες εὐδαιμόνως ἂν τὸν βίον διατελοῖμεν.
- 21 Καὶ μὲν δὴ καὶ τῆς περὶ τὴν φρόνησιν ἐπιμελείας εἰκότως ἂν τις ἐκείνον αἴτιον νομίσειεν. τοῖς γὰρ ἱερεῦσι παρεσκεύασεν εὐπορίαν μὲν ταῖς ἐκ τῶν ἱερῶν προσόδοις, σωφροσύνην δὲ ταῖς ἀγνείαις ταῖς ὑπὸ τῶν νόμων προστεταγμέναις, σχολὴν δὲ ταῖς τῶν κινδύνων καὶ τῶν ἄλλων
- 22 ἔργων ἀτελείαις· μεθ' ὧν ἐκεῖνοι βιοτεύοντες τοῖς μὲν σώμασιν ἰατρικὴν ἐξεῦρον ἐπικουρίαν, οὐ διακεκινδυνευμένοις φαρμάκοις χρωμένην, ἀλλὰ τοιούτοις ἃ τὴν μὲν ἀσφάλειαν ὁμοίαν ἔχει τῇ τροφῇ τῇ καθ' ἡμέραν, τὰς δ' ὠφελείας τηλικαύτας ὥστ' ἐκείνους ὁμολογουμένως ὑγιεινοτάτους εἶναι καὶ μακροβιωτάτους, ταῖς δὲ ψυχαῖς φιλοσοφίας ἄσκησιν κατέδειξαν, ἣ καὶ νομοθετη-
- 23σαι καὶ τὴν φύσιν τῶν ὄντων ζητῆσαι δύναται. καὶ

v. 1. μηδένα — ἀποροῦντα Claverius: libri enim μηδενός — ἀποροῦντας. 3. ἀλλὰ] ἀλλ' ἐπὶ Γ. 4. προσέχειν τὸν νοῦν 5. 19, 1. τοσοῦτον — τούτοις κέχρηται 5. 20, 5. χρῆσθαι νομίμοις 5. 21, 2. αἰτιῶν εἶναι νομίσειεν 5. 22, 4. ἔχει ὁμοίαν 5. 6. καὶ μακροβιωτάτους εἶναι 5. 7. κατέδειξεν 5. 23, 1. δύναται ζητῆσαι 5.

τοὺς μὲν πρεσβυτέρους ἐπὶ τὰ μέγιστα τῶν πραγμά-
 26των ἔταξαν, τοὺς δὲ νεωτέρους ἀμελήσαντας " τῶν ἡδονῶν
 ἐπ' ἀστρολογία καὶ λογισμοῖς καὶ γεωμετρίᾳ διατρέ-
 βειν ἔπεισαν, ὧν τὰς δυνάμεις οἱ μὲν ὡς πρὸς ἕτερα
 χρησίμους ἐπαινοῦσιν, οἱ δ' ὡς πλεῖστα πρὸς ἀρετὴν
 συμβαλλομένας ἀποφαίνειν ἐπιχειροῦσιν.

4 Μάλιστα δ' ἄξιον ἐπαινεῖν καὶ θαυμάζειν τὴν εὐσέ-
 βειαν αὐτῶν καὶ τὴν περὶ τοὺς θεοὺς θεραπείαν. ὅσοι μὲν
 γὰρ σφᾶς αὐτοὺς οὕτω κατεσχημάτισαν, ὥστ' ἢ κατὰ
 σοφίαν ἢ κατ' ἄλλην τιν' ἀρετὴν ὑπολαμβάνεσθαι μει-
 ζόνως ἢ κατὰ τὴν ἀξίαν, οὗτοι μὲν βλάπτουσι τοὺς
 ξεπατηθέντας. ὅσοι δὲ τῶν θείων πραγμάτων οὕτω
 προέστησαν, ὥστε καὶ τὰς ἐπιμελείας καὶ τὰς τιμω-
 ρίας δοκεῖν εἶναι ἀκριβεστέρας τῶν συμβαινόντων, οἱ δὲ
 τοιοῦτοι πλεῖστα τὸν βίον τὸν τῶν ἀνθρώπων ὠφελοῦσιν.

5 καὶ γὰρ τὴν ἀρχὴν οἱ τὸν φόβον ἡμῖν ἐνεργασάμενοι
 τούτων αἴτιοι γέγονασι τοῦ μὴ παντάπασι θηριωδῶς δια-
 κείσθαι πρὸς ἀλλήλους. ἐκεῖνοι τοίνυν οὕτως ἀγίως περὶ
 ταῦτα καὶ σεμνῶς ἔχουσιν, ὥστε καὶ τοὺς ὄρκους πιστο-
 τέρους εἶναι τοὺς ἐν τοῖς ἐκείνων ἰεροῖς ἢ τοὺς παρὰ τοῖς
 ἄλλοις καθεστῶτας, καὶ τῶν ἀμαρτημάτων ἕκαστόν οἴ-
 εσθαι παραχρῆμα δώσειν δίκην, ἀλλ' οὐ διαλήσειν τὸν
 παρόντα χρόνον, οὐδ' εἰς τοὺς παῖδας ἀναβληθήσεσθαι
 6 τὰς τιμωρίας. καὶ ταῦτ' εἰκότως δοξάζουσιν· πολλὰς
 γὰρ αὐτοῖς καὶ παντοδαπὰς ἀσκήσεις τῆς ὀσιότητος
 ἐκεῖνος κατέστησεν, ὅστις καὶ τῶν ζώων τῶν παρ' ἡμῖν
 καταφρονομένων ἔστιν ἄσέβεσθαι καὶ τιμᾶν ἐνομοθέτη-
 σεν, οὐκ ἀγνοῶν τὴν δύναμιν αὐτῶν, ἀλλ' ἅμα μὲν ἐθί-
 ζειν οἰόμενος δεῖν τὸν ὄχλον ἐμμένειν ἅπασιν τοῖς ὑπὸ

v. 1. μέγιστα τῶν πραγμάτων ἔταξαν Γ: βέλτεστα ἔταξαν ς.

3. ἐν ἀστρονομίᾳ ς. 4. ἔπεισαν ς. ἕτερα] ἕνα Γ. 5. πλε-
 στον ς. 24, 1. δ' ἄξιον — αὐτῶν Γ: δ' — αὐτῶν ἄξιον ς. 4. σο-
 φίαν Γ: φιλοσοφίαν ς. 5. μὲν add Γ. 8. εἶναι δοκεῖν ς. ἀκρι-
 βειστέρας τῶν συμβαινόντων] μελλουσας Γ. 9. τὸν τῶν ἀνθρώπων
 βίον ς. 25, 1. ἐργασάμενοι ς. 3. καὶ σεμνῶς περὶ ταῦτα ς.
 5. παρ' ἄλλοις καθεστῶτας ς. 8. παρόντα om pr Γ. 26, 2. ὀσιό-
 τητος Γ: θεϊότητος ς. 6. ἅπασιν ἐμμένειν ς.

27 τῶν ἀρχόντων παραγγελλομένοις, ἅμα δὲ βουλόμενος πείραν λαμβάνειν ἐν τοῖς φανεροῖς, ἣν τινα περὶ τῶν ἀφανῶν διάνοιαν ἔχουσιν. ἐνόμιζε γὰρ τοὺς μὲν τούτων ὀλιγορῶντας τυχόν καὶ τῶν μειζόνων καταφρονήσειν, τοὺς δ' ἐπὶ πάντων ὁμοίως ἐμμένοντας τῇ τάξει βεβαίως ἔσεσθαι τὴν αὐτῶν εὐσέβειαν ἐπιδεικνυμένους.

28 "Ἐχοι δ' ἂν τις μὴ σπεύδειν ὠρμημένος πολλὰ καὶ θαυμαστὰ περὶ τῆς ὁσιότητος αὐτῶν διελθεῖν, ἣν οὔτε μόνος οὔτε πρῶτος ἐγὼ τυγχάνω καθωρακῶς, ἀλλὰ πολ-
227λοὶ καὶ τῶν ὄντων καὶ τῶν "προγεγενημένων, ὧν καὶ Πυθαγόρας ὁ Σάμιός ἐστιν· ὃς ἀφικόμενος εἰς Αἴγυπτον καὶ μαθητῆς ἐκείνων γενόμενος τὴν τε ἄλλην φιλοσοφίαν πρῶτος εἰς τοὺς "Ἕλληνας ἐκόμισε, καὶ τὰ περὶ τὰς θυσίας καὶ τὰς ἀγιστείας τὰς ἐν τοῖς ἱεροῖς ἐπιφανέστερον τῶν ἄλλων ἐσπούδασεν, ἠγούμενος, εἰ καὶ μηδὲν αὐτῷ διὰ ταῦτα πλέον γίγνοιτο παρὰ τῶν θεῶν, ἀλλ' οὖν παρὰ γε τοῖς ἀνθρώποις ἐν τούτων μάλιστα

29 εὐδοκίμησιν. ὅπερ αὐτῷ καὶ συνέβη· τοσοῦτον γὰρ εὐδοξία τοὺς ἄλλους ὑπερέλαβεν, ὥστε καὶ τοὺς νεωτέρους ἅπαντας ἐπιθυμῆσαι αὐτοῦ μαθητὰς εἶναι, καὶ τοὺς προσφύτους ἡδίων ὄραν τοὺς παῖδας τοὺς αὐτῶν ἐκείνῳ συγγιγνομένους ἢ τῶν οἰκείων ἐπιμελουμένους. καὶ τούτοις οὐχ οἷόν τε ἀπιστεῖν· ἔτι γὰρ καὶ νῦν τοὺς προσποιουμένους ἐκείνου μαθητὰς εἶναι μᾶλλον σιγῶντας θαυμάζουσιν ἢ τοὺς ἐπὶ τῷ λέγειν μεγίστην δόξαν ἔχοντας.

30 "Ἴσως ἂν οὖν τοῖς εἰρημένοις ἀπαντήσῃς, ὅτι τὴν μὲν χώραν καὶ τοὺς νόμους καὶ τὴν εὐσέβειαν, ἔτι δὲ τὴν φιλοσοφίαν ἐπαινῶ τὴν Αἰγυπτίων, ὡς δὲ τούτων αἴτιος ἦν ὃν ὑπεθέμην, οὐδεμίαν ἔχω λέγειν ἀπόδειξιν. ἐγὼ δ' εἰ μὲν ἄλλος τις μοι τὸν τρόπον τοῦτον ἐπέπληττεν,

27, 3. ἔχουσιν 5. 4. τυχόν ἂν καὶ 5. 5. βεβαίως ἔσεσθαι Γ: ceteri βεβαιώσεσθαι vel βεβαιώσασθαι. 28, 2. θαυμαστὰ Γ: μεγάλη 5. 5. Σάμιος εἰς ἐστίν 5. 8. θυσίας τε καὶ 5. 10. πλείον 5. 11. οὖν add Γ. 29, 7. θαυμάζομεν 5. 30, 2. δὲ καὶ τὴν 5. 3. τὴν Αἰγυπτίων Γ: τῶν Αἰγυπτίων 5.

ἡγούμην ἂν αὐτὸν πεπαιδευμένως ἐπιτιμᾶν· σοὶ δ' οὐ
 προσήκει ταύτην ποιεῖσθαι τὴν ὑπόληψιν. βουλευθεὶς γὰρ
 Βούσιριν εὐλογεῖν προεῖλου λέγειν ὡς τὸν τε Νεῖλον περὶ
 τὴν χώραν περιεῖρήξῃς καὶ τῶν ξένων τοὺς ἀφικνουμένους
 θύων κατήσθιεν· ὡς δὲ ταῦτ' ἐποίησεν, οὐδεμίαν πίστιν
 εἶρηκας. καίτοι πῶς οὐ καταγέλαστόν ἐστι ταῦτα παρὰ
 τῶν ἄλλων ἀπαιτεῖν, οἷς αὐτὸς μηδὲ κατὰ μικρὸν τυγ-
 χάνεις κεχρημένος; ἀλλὰ τοσοῦτῳ πλέον ἡμῶν ἀπέχεις
 τοῦ πιστὰ λέγειν, ὅσον ἐγὼ μὲν οὐδενὸς αὐτὸν αἰτιῶμαι
 τῶν ἀδυνάτων ἀλλὰ νόμων καὶ πολιτείας, αἱ περ εἰσὶ
 πράξεις τῶν ἀνδρῶν τῶν καλῶν κάγαθῶν· οὐ δὲ τοιούτων
 δημιουργὸν ἀποφαίνεις, ὧν οὐδέτερον οὐδεὶς ἂν ἀνθρώπων
 ποιήσειεν, ἀλλὰ τὸ μὲν τῆς τῶν θεῶν ὠμότητος τὸ δὲ
 τῆς τῶν θεῶν δυνάμεως ἔργον ἐστίν. ἔπειτ' εἰ καὶ τυγχά-
 νομεν ἀμφοτέροι ψευδῆ λέγοντες, "ἀλλ' οὖν ἐγὼ μὲν
 κέχρημαι τούτοις τοῖς λόγοις οἷς περ χρῆ τοὺς ἐπαι-
 νοῦντας, οὐ δ' οἷς προσήκει τοὺς λουδοροῦντας· ὥστ' οὐ
 μόνον τῆς ἀληθείας αὐτῶν ἀλλὰ καὶ τῆς ἰδέας ὅλης, δι'
 ἧς εὐλογεῖν δεῖ, φαίνει διημαρτηκῶς.

Χωρὶς δὲ τούτων, εἰ δεῖ τῶν σῶν ἀπαλλαγέντα τὸν
 ἑμὸν λόγον ἐξετάζειν, οὐδεὶς ἂν αὐτῷ δικαίως ἐπιπλή-
 ξειεν. εἰ μὲν γὰρ ἄλλος τις ἦν φανερός ὁ ταῦτα πράξας
 ἀγὼ φημὶ γεγενῆσθαι δι' ἐκείνον, ὁμολογῶ λίαν εἶναι
 τολμηρός, εἰ περὶ ὧν ἅπαντες ἐπίστανται, περὶ τούτων
 μεταπειθεῖν ἐπιχειρῶ. νῦν δ' ἐν κοινῷ τῶν πραγμάτων
 ὄντων, καὶ δοξάσαι θεόν περὶ αὐτῶν, τίν' ἂν τις τῶν ἐκεῖ
 καθεστῶτων ἐκ τῶν εἰκότων σκοπούμενος αἰτιώτερον εἶναι
 νομίσειεν ἢ τὸν ἐκ Ποσειδῶνος μὲν γεγονότα, πρὸς δὲ μη-
 τρὸς ἀπὸ Διὸς ὄντα, μεγίστην δὲ δύναμιν τῶν καθ' αὐ-
 τὸν κησαμένον καὶ παρὰ τοῖς Ἑλλήσιν ὀνομαστότα-
 τον γεγενημένον; οὐ γὰρ δὴ πού τοὺς ἀπάντων τούτων

31, 3. ἀφικνουμένους θύων Γ: εἰσαφικνουμένους ε. 6. μηδὲ]
 μὴ pr Γ. κεχρημένος τυγχάνεις ε. 32, 5. ἂν om pr Γ. 33, 2. ἀμ-
 φότεροι τὰ ψευδῆ ε. 3. τούτοις κέχρημαι ε. 34, 2. ἐπιπλήξειεν Γ:
 ἐπιστήσειεν ε. 4. ἂ ἐγὼ ε. 35, 6. Ἑλλήσιν Γ: ἄλλοις ε. 7. ἅπα-
 να τούτοις ε.

- ἀπολελειμμένους προσήμει μᾶλλον ἢ κείνον τηλικούτων
 36 ἄγαθῶν εὐρετὰς γενέσθαι. Καὶ μὲν δὴ καὶ τοῖς χρό-
 νοῖς ῥαδίως ἂν τις τοὺς λόγους τοὺς τῶν λοιδορούντων
 ἐκείνον ψευδεῖς ὄντας ἐπιδείξειεν. οἱ γὰρ αὐτοὶ τῆς τε
 Βουσιρίδος ξеноφονίας κατηγοροῦσι, καὶ φασὶν αὐτὸν ὑφ'
 37 Ἡρακλέους ἀποθανεῖν· ὁμολογεῖται δὲ παρὰ πάντων τῶν
 λογοποιῶν Περσείως τοῦ Διὸς καὶ Δανάης Ἡρακλέα μὲν
 εἶναι τέτταρσι γενεαῖς νεώτερον, Βουσιριν δὲ πλεον ἢ
 διακοσίοις ἔτεσι πρεσβύτερον. καίτοι τὸν βουλόμενον
 ἀπολύσασθαι τὴν ὑπὲρ ἐκείνου διαβολὴν πῶς οὐκ ἄτο-
 πόν ἐστι ταύτην τὴν πίστιν παραλιπεῖν, τὴν οὕτως ἐναργῆ
 καὶ τηλικαύτην δύναμιν ἔχουσαν;
- 38 Ἄλλὰ γὰρ οὐδὲν σοι τῆς ἀληθείας ἐμέλησεν, ἄλλο
 ταῖς τῶν ποιητῶν βλασφημίαις ἐπηκολούθησας, οἱ δευ-
 νότερα μὲν πεποηκότας καὶ πεπονθότας ἀποφαίνουσι
 τοὺς ἐκ τῶν ἀθανάτων γεγονότας ἢ τοὺς ἐκ τῶν ἀνθρώ-
 πων τῶν ἀνοσιωτάτων, τοιούτους δὲ λόγους περὶ αὐτῶν
 τῶν θεῶν εἰρήκασιν, οἷους οὐδεὶς ἂν περὶ τῶν ἐχθρῶν εἰ-
 πεῖν τολμήσειεν· οὐ γὰρ μόνον κλοπᾶς καὶ μοιχείας καὶ
 παρ' ἀνθρώποις θητείας αὐτοῖς ὠνείδισαν, ἀλλὰ καὶ παι-
 229δων βρώσεις καὶ πατέρων ἐκτομᾶς καὶ μητέρων δεσμούς
 καὶ πολλὰς ἄλλας ἀνομίας κατ' αὐτῶν ἐλογοποίησαν.
- 39 Ὑπὲρ ὧν τὴν μὲν ἀξίαν δίκην οὐκ ἔδοσαν, οὐ μὴν ἀτιμώ-
 ρητοὶ γε διέφυγον, ἀλλ' οἱ μὲν αὐτῶν ἀλήται καὶ τῶν
 καθ' ἡμέραν ἐνδεεῖς κατέστησαν, οἱ δ' ἐτυφλώθησαν,
 ἄλλος δὲ φεύγων τὴν πατρίδα καὶ τοῖς οἰκειοτάτοις
 πολεμῶν ἅπαντα τὸν χρόνον διετέλεσεν, Ὀρφεὺς δὲ, ὁ
 μάλιστα τούτων τῶν λόγων ἀψάμενος, διασπασθεὶς
 40 τὸν βίον ἐτελεύτησεν· ὥστ' ἦν σωφρονῶμεν, οὐ μιμησόμε-

ν. 1. ἐκείνον ε. 36, 1. εὐεργέτην γενεῆσθαι ε. 3. τῆς τε
 βουσιρίδος ξеноφονίας Γ: τῆς Βουσιρίδος ξеноκτονίας ε. 37, 3. τέ-
 ττασι ε. 5. ἀπολύσασθαι τὴν — διαβολὴν Γ. 38, 6. οὐς ε. τολ-
 μήσειεν εἰπεῖν ε. 9. δεσμούς Γ: συνουσίας ε. 10. ἐλογοποίησαι
 κατὰ τούτων ε. 39, 2. ἀλήται Γ: πλανῆται ε. 4. ἄλλοι δὲ φεύ-
 γοντες ε. οἰκειοῖς πολεμῶντες ε. 5. διετέλεσαν ε. 6. τούτων
 τῶν Γ: τῶν τοιούτων ε. 40, 1. ἦν Γ: ἂν ε.

μεθα τοὺς λόγους τοὺς ἐκείνων, οὐδὲ περὶ μὲν τῆς πρὸς ἀλλήλους κακηγορίας νομοθετήσομεν, τῆς δ' εἰς τοὺς θεοὺς παρρησίας ὀλιγορήσομεν, ἀλλὰ φυλαξόμεθα καὶ νομιοῦμεν ὁμοίως ἀσεβεῖν τοὺς τε λέγοντας τὰ τοιαῦτα καὶ τοὺς πιστεύοντας αὐτοῖς.

1 Ἐγὼ μὲν οὖν οὐχ ὅπως τοὺς θεοὺς, ἀλλ' οὐδὲ τοὺς ἐξ ἐκείνων γεγονότας οὐδεμιᾶς ἡγοῦμαι κακίας μετασχεῖν, ἀλλ' αὐτούς τε πάσας ἔχοντας τὰς ἀρετὰς φῦναι, καὶ τοῖς ἄλλοις τῶν καλλίστων ἐπιτηδευμάτων ἡγεμόνας καὶ διδασκάλους γεγενῆσθαι. καὶ γὰρ ἄλογον, εἰ τῆς μὲν ἡμετέρας εὐπαιδίας εἰς τοὺς θεοὺς τὴν αἰτίαν ἀναφέρομεν, τῆς δὲ σφετέρας αὐτῶν μηδὲν αὐτοὺς φροντίζειν νομιζοίμεν. ἀλλ' εἰ μὲν ἡμῶν τις τῆς τῶν ἀνθρώπων φύσεως καταστατὴρ κύριος, οὐδ' ἂν τοὺς οἰκέτας ἐάσειεν εἶναι πονηροὺς· ἐκείνων δὲ καταγιγνώσκομεν ὡς καὶ τοὺς ἐξ αὐτῶν γεγονότας περιεῖδον οὕτως ἀσεβεῖς καὶ παρανόμους ὄντας. καὶ σὺ μὲν οἶε καὶ τοὺς μηδὲν προσήκοντας, ἦν σοι πλησιάσωσι, βελτίους ποιήσειν, τοὺς δὲ θεοὺς οὐδεμίαν ἡγεῖ τῆς τῶν παιδῶν ἀρετῆς ἔχειν ἐπιμέλειαν. καίτοι κατὰ τὸν σὸν λόγον δυοῖν τοῖν αἰσχίστοις οὐ διαμαρτάνουσιν· εἰ μὲν γὰρ μηδὲν δέονται χρηστοὺς αὐτοὺς εἶναι, χεῖρους εἰσὶ τῶν ἀνθρώπων τὴν διάνοιαν, εἰ δὲ βούλονται μὲν, ἀποροῦσι δ' ὅπως ποιήσωσιν, ἐλάττω τῶν σοφιστῶν τὴν δύναμιν ἔχουσιν.

Πολλῶν δ' ἐνόητων εἰπεῖν ἐξ ὧν ἂν τις καὶ τὸν ἔπαινον καὶ τὴν ἀπολογία μὴκύνειεν, οὐχ ἡγοῦμαι δεῖν μακρολογεῖν· οὐ γὰρ ἐπίδειξεν τοῖς ἄλλοις ποιούμενος, ἀλλ' ὑποδείξαί σοι βουλόμενος ὡς χρὴ τούτων ἐκάτερον ποιεῖν, διείλεγμα περὶ αὐτῶν, ἐπεὶ τὸν γε λόγον ὃν συνέγρα-

v. 1. πρὸς ἀλλήλους κακηγορίας Γ: ἀλλήλων κατηγορίας ε.
 4. ἀσεβεῖν τοὺς τε λ. τ. τ. Γ: τοὺς τε λ. τ. τ. πλημμελεῖν ε.
 41, 5. τε τὰς πάσας ἔχοντας ἀρετὰς ε. 5. γενέσθαι ε. 42, 1. νομιζοίμεν ε. 2. καταστατὴρ Γ: ceteri καταστήη. 3. δὲ οὐ καταγιγνώσκομεν εἰ τοὺς — περιείδοιεν ε. 6. ἦν Γ: ἦν ε. βελτίστους ε.
 43, 2. μηδὲν δέονται Γ: μηδὲ βούλονται ε. 4. ποιήσουσιν Γ.
 44, 1. δὲ ὄντων Γ.

- ψας οὐκ ἀπολογίαν ὑπὲρ Βουσίριδος ἀλλ' ὁμολογίαν
 45 τῶν επικαλουμένων δικαίως ἂν τις εἶναι νομίσειεν. οὐ
 γὰρ ἀπολύεις αὐτὸν τῶν αἰτιῶν, ἀλλ' ἀποφαίνεις ὡς
 καὶ τῶν ἄλλων τινὲς ταῦτά πεποιήκασι, ῥαθυμοτάτην
 τοῖς ἁμαρτάνουσιν εὐρίσκων καταφυγήν. εἰ γὰρ τῶν μὲν
 ἀδικημάτων μὴ ῥάδιον εὐρεῖν ὃ μήπω τυγχάνει γεγενη-
 μένον, τοὺς δ' ἐφ' ἐκάστοις αὐτῶν ἀλισκομένους μηδὲν
 ἠγοίμεθα δεινὸν ποιεῖν, ὅταν ἕτεροι ταῦτά φαίνωνται δια-
 πεπραγμένοι, πῶς οὐκ ἂν καὶ τὰς ἀπολογίας ἅπασι
 ῥάδιαι ποιήσαιμεν, καὶ τοῖς βουλομένοις εἶναι πονηροῖς
 46 πολλὴν ἐξουσίαν παρασκευάσαιμεν; Μάλιστα δ' ἂν
 κατίδοις τὴν εὐήθειαν τῶν εἰρημένων ἐπὶ σαντοῦ θρωρή-
 σασ. ἐνθυμήθητι γάρ· εἰ μεγάλων καὶ δεινῶν αἰτιῶν περὶ
 σὲ γενομένων τοῦτόν τις τὸν τρόπον σοι συνείποι, πῶς
 ἂν διατεθείης; ἐγὼ μὲν γὰρ οἶδ' ὅτι μᾶλλον ἂν αὐτὸν
 μισήσεις ἢ τοὺς κατηγοροῦντας. καίτοι πῶς οὐκ αἰ-
 σχρὸν τοιαύτας ὑπὲρ τῶν ἄλλων ἰεῖσθαι τὰς ἀπολο-
 γίας, ἐφ' αἷς ὑπὲρ σαντοῦ λεγομέναις μάλιστα ἂν ὀρ-
 γισθείης;
- 47 Σκέψαι δὲ κἀκεῖνο, καὶ διέλθε πρὸς αὐτόν. εἴ τις
 τῶν νῦν σοι συνόντων ἐπαρθείη ποιεῖν ἃ σὺ τυγχάνεις
 εὐλογῶν, πῶς οὐκ ἂν ἀθλιώτατος εἴη καὶ τῶν ὄντων καὶ
 τῶν πώποτε γεγενημένων; ἄρ' οὖν χρεὶ τοιούτους λόγους
 γράφειν, οἷς τοῦτο πρᾶσιεται μέγιστον ἀγαθόν, ἣν μη-
 δένα πείσαι τῶν ἀκουσάντων δυνηθῶσιν;
- 48 Ἀλλὰ γὰρ ἴσως ἂν εἶποις ὡς οὐδὲ σὲ τοῦτο παρέλαθεν,
 ἀλλ' ἐβουλήθης τοῖς φιλοσόφοις παράδειγμα καταλιπεῖν
 ὡς χρεὶ περὶ τῶν αἰσχρῶν αἰτιῶν καὶ δυσχερῶν πραγμάτων
 ποιεῖσθαι τὰς ἀπολογίας. ἀλλ' εἰ καὶ πρότερον ἠγνόεις,
 οἷμαί σοι νῦν γεγενῆσθαι φανερόν ὅτι πολὺ θάττον ἂν τις
 σωθείη μηδὲν φθεγγάμενος ἢ τοῦτον τὸν τρόπον ἀπολο-

45, 1. ἐγκαλουμένων ε. 2. αἰτιῶν Γ: ἁμαρτιῶν ε. 5. μὴ Γ:
 οὐ ε. 46, 1. κατασκευάσαιμεν ε. 4. γεγονυῖων ε. σοι τὸν
 τρόπον ε. 5. γὰρ add F. μᾶλλον ἂν Γ: πολὺ μᾶλλον ε. 47, 2. νῦν
 add F. 5. συγγράφειν ε.

499 γησάμενος. Καὶ μὲν δὴ καὶ τοῦτο δῆλον, ὅτι τῆς φιλοσοφίας ἐπικήρως διακειμένης καὶ φθονουμένης διὰ τοὺς τοιοῦτους τῶν λόγων ἔτι μᾶλλον αὐτὴν μισήσουσιν.

31 "Ἦν οὖν ἐμοὶ πείσθη, μάλιστα μὲν οὐ ποιήσεις τοῦ λοιποῦ πονηρὰς ὑποθέσεις, εἰ δὲ μή, τοιαῦτα ζητήσεις λέγειν, ἐξ ὧν μήτ' αὐτὸς χείρων εἶναι δόξεις μήτε τοὺς μιμουμένους λυμανεῖ μήτε τὴν περὶ τοὺς λόγους παιδεύσιν διαβαλεῖς.

0 Καὶ μὴ θαυμάσης εἰ νεώτερος ὢν καὶ μηδὲν σοὶ προσήκων οὕτω προχείρως ἐπιχειρῶ σε νοθετεῖν· ἡγοῦμαι γὰρ οὐ τῶν πρεσβυτάτων οὐδὲ τῶν οἰκειοτάτων, ἀλλὰ τῶν πλείστα εἰδότεων καὶ βουλομένων ὠφελεῖν ἔργον εἶναι περὶ τῶν τοιούτων συμβουλεύειν.

ΠΑΝΑΘΗΝΑΙΙΚΟΣ.

2 Νεώτερος μὲν ὢν προηρούμην γράφειν τῶν λόγων οὐ τοὺς μυθώδεις οὐδὲ τοὺς τερατείας καὶ ψευδολογίας μεστούς, οἷς οἱ πολλοὶ μᾶλλον χαίρουσιν ἢ τοῖς περὶ τῆς αὐτῶν σωτηρίας λεγομένοις, οὐδὲ τοὺς τὰς παλαιὰς πράξεις καὶ τοὺς πολέμους τοὺς Ἑλληνικοὺς ἐξηγουμένους, καίπερ εἰδὼς δικαίως αὐτοὺς ἐπαινουμένους, "οὐδ' αὖ τοὺς ἀπλῶς δοκοῦντας εἰρῆσθαι καὶ μηδεμιᾶς κομψότητος μετέχοντας, οὗς οἱ δεινοὶ περὶ τοὺς ἀγῶνας παραινοῦσι τοῖς νεωτέροις μελετᾶν, εἴπερ βούλονται πλέον ἔχειν τῶν ἀντιδίκων, ἀλλὰ πάντας τούτους ἐάσας περὶ ἐκείνους ἐπραγματενύμην τοὺς περὶ τῶν συμφερόντων τῆ τε πόλει καὶ τοῖς ἄλλοις Ἑλλησι συμβουλεύοντας, καὶ πολλῶν μὲν ἐνθυμημάτων γέμοντας, οὐκ ὀλίγων δ' ἀντιθέσεων καὶ παρισώσεων καὶ τῶν ἄλλων ἰδεῶν τῶν ἐν ταῖς ῥητορείαις διαλαμπουσῶν καὶ τοὺς ἀκούοντας ἐπισημαί-

49, 4. μοι ε. 7. λυμανεῖ] λυμανεῖ Γ: λυμανῆ ε. 50, 1. θαύμαζε ε. νεώτερος ὢν καὶ om pr Γ. 5. subscribit I; βούσειρις ΠΗΗΠ

ΔΔΔΔ. ἐλεγκνίος ἄμα τοῖς ἱταλοῖς θεοδώρῳ καὶ εὐσταθίῳ.

§ 1, 7. εἰρῆσθαι δοκοῦντας ε. κομψότητος Γ: κοσμιότητος ε.

μεσθαι καὶ θορυβεῖν ἀναγκαζουσῶν· νῦν δ' οὐδ' ὅπωσούν
 ζτοὺς τοιούτους. ἤγούμαι γὰρ οὐχ ἀρμόττειν οὔτε τοῖς
 ἔτεσι τοῖς ἐνεθήκοντα καὶ τέτταρον, ἀγὰ τυγχάνω
 γεγυνώς, οὐθ' ὄλως τοῖς ἤδη πολιτὰς ἔχουσιν ἐκείνον τὸν
 τρόπον ἔτι λέγειν, ἀλλ' ὡς ἅπαντες μὲν ἂν ἐλπίσαιαν
 εἰ βουληθεῖεν, οὐδεὶς δ' ἂν δυνηθεῖη ῥαδίως πλὴν τῶν
 ἄπινειν ἐθελόντων καὶ σφόδρα προσεχόντων τὸν νοῦν.
 Τούτου δ' ἔνεκεν ταῦτα προεῖπον, ἵν' ἦν τισιν ὁ μέλλον
 δειχθήσεσθαι λόγος μαλακώτερος ὢν φαινῆται τῶν πρό-
 τερον διαδεδομένων, μὴ παραβάλλωσι πρὸς τὴν ἐκείνων
 ποιικιλίαν, ἀλλὰ πρὸς τὴν ὑπόθεσιν αὐτὸν κρίνωσι τὴν ἐν
 τῷ παρόντι θεδοκιμασμένην.

5 Διαλέξομαι δὲ περὶ τε τῶν τῆ πόλει πεπραγμένων
 καὶ περὶ τῆς τῶν προγόνων ἀρετῆς, οὐκ ἀπὸ τούτων ἀρ-
 ξάμενος, ἀλλ' ἀπὸ τῶν ἐμοὶ συμβεβηκότων· ἐντεῦθεν γὰρ
 οἶμαι μᾶλλον κατεπεῖγειν. πειρωμένος γὰρ ἀναμαρτή-
 τως ζῆν καὶ τοῖς ἄλλοις ἀλύπως, οὐδένα διαλέλοιπα
 χρόνον ὑπὸ μὲν τῶν σοφιστῶν τῶν ἀδοκίμων καὶ πονηρῶν
 διαβαλλόμενος, ὑπ' ἄλλων δὲ τινῶν οὐχ οἶός εἰμι γιγνω-
 σκόμενος, ἀλλὰ τοιοῦτος ὑπολαμβανόμενος οἷον ἂν παρ'
 βετέρων ἀκούσωσιν. βούλομαι οὖν προδιαλεχθῆναι περὶ τ'
 ἔμαντοῦ καὶ περὶ τῶν οὕτω πρὸς με διακειμένων, ἵν' ἦν
 πως οἶός τε γένομαι, τοὺς μὲν παύσω βλασφημοῦντας,
 τοὺς δ' εἰδέναι ποιήσω περὶ ἃ τυγχάνω διατρίβων· ἦν
 234 γὰρ ταῦτα τῷ λόγῳ δυνηθῶ διοικῆσαι κατὰ τρόπον, ἔλ-
 πίξω τὸν ἐπίλοιπον χρόνον αὐτὸς τε ἀλύπως διάξειν, καὶ
 τῷ λόγῳ τῷ μέλλοντι ῥηθήσεσθαι τοὺς παρόντας μᾶλλον
 προσέξειν τὸν νοῦν.

7 Οὐκ ὀκνήσω δὲ κατεπειν οὔτε νῦν τὴν ἐγγιγνομένην
 ἐν τῇ διανοίᾳ μοι ταραχὴν, οὔτε τὴν ἀτοπίαν ὣν ἐν τῷ

3, 2. ἐνεθήκοντα καὶ τέτταρον Γ: ceteri ἐνεθήκοντα καὶ τέσσαρα-
 σιν. ἀγὰ Δ: ὦν ἐγὼ ε. 5. εἰ Γ: ἦ ε. 4, 2. ἔνεκα ε. 3. λό-
 γος λεχθήσεσθαι ε. 4. διαδεδομένων Γ: ceteri διδομένων. 5, 1. τε
 add Γ. 4. post μᾶλλον deletae in Γ litterae duae vel tres.

6, 4. ἃ προαιρούμενος τυγχάνω διατρίβειν ε. 7, 1. γενομένην ε.
 2. μοι — ὦν Γ: μου — ἦν ε.

παρόντι τυγχάνω γιγνώσκων, οὐτ' εἶ τι πράττω τῶν δε-
 όντων. ἐγὼ γὰρ μετσοχηκῶς τῶν μεγίστων ἀγαθῶν, ὧν
 ἅπαντες ἂν εὐξαιντο μεταλαβεῖν, πρῶτον μὲν τῆς περι-
 τὸ σῶμα καὶ τὴν ψυχὴν ὑγείας οὐχ ὡς ἔτυχον, ἀλλ'
 ἐναμίλλως τοῖς μάλιστα περι ἐκάτερον τούτων εὐτυχη-
 κόσιν, ἔπειτα τῆς περι τὸν βίον εὐπορίας, ὥστε μηθενὸς
 πώποτ' ἀπορῆσαι τῶν μετρίων μηδ' ὧν ἄνθρωπος ἂν νοῦν
 δέχων ἐπιθυμήσειεν, ἔτι τοῦ μὴ τῶν καταβεβλημένων εἰς
 εἶναι μηδὲ τῶν κατημελημένων, ἀλλ' ἐκείνων περι ὧν οἱ
 χαριέστατοι τῶν Ἑλλήνων καὶ μνησθεῖεν ἂν καὶ δια-
 λεχθεῖεν ὡς σπουδαίων ὄντων, τούτων ἀπάντων μοι συμ-
 βεβηκότων τῶν μὲν ὑπερβαλλόντως τῶν δ' ἔξαρκούντως
 οὐκ ἀγαπῶ ζῶν ἐπὶ τούτοις, ἀλλ' οὕτω μοι τὸ γῆρας
 ἐστι δυσάρεστον καὶ μικρολόγον καὶ μεμψίμορον, ὥστε
 πολλάκις ἤδη τὴν τε φύσιν τὴν ἐμαυτοῦ κατεμεμψά-
 μην, ἧς οὐδεὶς ἄλλος καταπεφρόνηκε, καὶ τὴν τύχην
 ᾧδουράμην, ταύτη μὲν οὐδὲν ἔχων ἐπικαλεῖν ἄλλο πλὴν
 ὅτι περι τὴν φιλοσοφίαν ἦν προειλόμην ἀτυχίαί τινές
 μοι καὶ συκοφανταί γεγόνασι, τὴν δὲ φύσιν εἰδὼς
 πρὸς μὲν τὰς πράξεις ἀρρώστοτέραν καὶ μαλακωτέραν
 αὔσαν τοῦ δέοντος, πρὸς δὲ τοὺς λόγους οὐ τελείαν οὔτε
 πανταχῇ χρησίμην, ἀλλὰ δοξάσαι μὲν περι ἐκάστου τὴν
 ἀλήθειαν μᾶλλον δυναμένην τῶν εἰδέναι φασκόντων, εἰ-
 πείν δὲ περι τῶν αὐτῶν τούτων ἐν συλλόγῳ πολλῶν
 [παρόρησίᾳ] ἀνθρώπων ἀπασῶν ὡς ἔπος εἰπεῖν ἀπολε-
 λειμένην. οὕτω γὰρ ἐνδεής ἀμφοτέρων ἐγενόμην τῶν με-
 γίστην δύναμιν ἐχόντων παρ' ἡμῖν, φωνῆς ἰκανῆς καὶ
 τόλμης, ὡς οὐκ οἶδ' εἶ τις ἄλλος τῶν πολιτῶν ὧν οἱ
 μὴ τυχόντες ἀτιμότεροι περιέρονται πρὸς τὸ δοκεῖν
 βᾶξιοί τινος εἶναι τῶν ὀφειλόντων τῷ δημοσίῳ· τοῖς μὲν

v. 4. ἔτυχον ε. 5. ἠτύχηκόσιν ε. 6. ὥστε Γ: οὕτως ὥστε ε.
 8, 1. καὶ δὲ τοῦ ε. 6. μοι om Γ. 8. τὴν τε Γ: ceteri τὴν
 μίν. 9. ἧς] ὡς Γ. τύχη] ψυχην Γ. 9, 1. ἐγκαλεῖν ε. 2. προσ-
 ειλόμην pr Γ. 3. μοι om Γ. 9. παρόρησία delet Wolfius, post
 illa εἰπεῖν δὲ ponit Coraës. 10, 4. περιέρονται Γ: γίνονται ε.
 τῷ μὴ δοκεῖν ε.

- γὰρ ἐκτίσειν τὸ καταγνωσθὲν ἐλπίδες ὑπείσιν, οἱ δ' 11
οὐδέποτε ἂν τὴν φύσιν μεταβάλοιεν. Οὐ μὴν ἐπὶ τού-
τοις ἀθυρήσας περιεῖδον ἑμαυτὸν ἄδοξον οὐδ' ἀφανῆ
παντάσῃ γενόμενον, ἀλλ' ἐπειδὴ τοῦ πολιτεύεσθαι διή-
μαρτον, ἐπὶ τὸ φιλοσοφεῖν καὶ πονεῖν καὶ γράφειν ἃ
διανοηθεῖν κατέφυγον, οὐ περὶ μικρῶν τὴν προαίρεσιν
ποιούμενος οὐδὲ περὶ τῶν ἰδίων συμβολαίων οὐδὲ περὶ
ᾧν ἄλλοι τινὲς ληροῦσιν, ἀλλὰ περὶ τῶν Ἑλληνικῶν καὶ
βασιλικῶν καὶ πολιτικῶν πραγμάτων, δι' ἃ προσήκειν
φῶμην μοι τοσοῦτω μᾶλλον τιμᾶσθαι τῶν ἐπὶ τὸ βῆμα
παριόντων, ὅσῳ περ περὶ μειζόνων καὶ καλλίωνων ἢ
12 κείνοι τοὺς λόγους ἐποιούμην. ᾧν οὐδὲν ἡμῖν ἀποβέβηκεν.
καίτοι πάντες ἴσασι τῶν μὲν ῥητόρων τοὺς πολλοὺς οὐχ
ὑπὲρ τῶν τῆ πόλει συμφερόντων, ἀλλ' ὑπὲρ ᾧν αὐτοὶ λή-
ψεσθαι προσδοκῶσι, δημηγορεῖν τολμῶντας, ἐμὲ δὲ καὶ
τοὺς ἐμοὺς οὐ μόνον τῶν κοινῶν ἀπεχομένους μᾶλλον τῶν
ἄλλων, ἀλλὰ καὶ τῶν ἰδίων εἰς τὰς τῆς πόλεως χρείας
ὑπὲρ τὴν δύναμιν τὴν ἡμετέραν αὐτῶν δαπανωμένους.
- 13 ἔτι δὲ τοὺς μὲν ἢ λοιδορουμένους ἐν ταῖς ἐκκλησίαις περὶ
μισεγγνώματος σφίσι αὐτοῖς ἢ λυμαιομένους τοὺς
συμμάχους ἢ τῶν ἄλλων ὃν ἂν τύχῃσι συκοφαντοῦν-
τας, ἐμὲ δὲ τῶν λόγων ἡγεμόνα τούτων γεγενημένον τῶν
παρακαλούντων τοὺς Ἕλληνας ἐπὶ τε τὴν ὁμόνοιαν τὴν
πρὸς ἀλλήλους καὶ τὴν στρατείαν τὴν ἐπὶ τοὺς βαρβά-
14 ρους, καὶ τῶν συμβουλευόντων ἀποικίαν ἐκπέμπειν κοινῇ
πάντας ἡμᾶς ἐπὶ τῷ αὐτῆν χώρῃ καὶ τοιαύτην, περὶ
ἧς ὅσοι περ ἀκηκόασιν ὁμολογοῦσιν ἡμᾶς τε, εἰ σωφρο-
νήσοιμεν καὶ πανσαιμέθῃ τῆς πρὸς ἀλλήλους μανίας,
ταχέως ἂν ἄνευ πόνων καὶ κινδύνων κατασχεῖν αὐτήν,
ἐκείνην τε ῥαδίως ἂν ἅπαντας δέξασθαι τοὺς ἐνδεεῖς

11, 3. ἐπειδὴ τοῦ πολιτεύεσθαι Γ: ceteri ἐπὶ πεπολιτεύεσθαι ς.
6. ποιούμενος Γ: αἰρούμενος ς. 9. φῶμην ς. 10. περ add Γ.
12, 2. τοὺς add Γ. 7. αὐτῶν add Γ. 13, 2. μισεγγνημάτων ς.
3. ὃν Γ: ᾧν ς. 4. τούτων ἡγεμόνα ς. 6. ἀλλήλους] τοὺς Ἕλ-
ληνας Γ. 14, 2. πάντας ἐπὶ τοιαύτην χώρῃ καὶ τοιαύτην ς. 5. αἰ
add Γ.

ἡμῶν ὄντας τῶν ἐπιτηδείων ὧν πράξεις, εἰ πάντες συνελθόντες ζητοῖεν, οὐδέποτε ἂν εὔροισεν καλλίους οὐδὲ μείζους οὐδὲ μᾶλλον ἅπασιν ἡμῖν συμφερούσας.

15 Ἄλλ' ὁμως οὕτω πολὺ τῇ διανοίᾳ διστώτων ἡμῶν,
236 καὶ τοσοῦτῳ ἴσπουδαιότεραν ἐμοῦ πεποιημένου τὴν αἴρεσιν, οὐ δικαίως οἱ πολλοὶ περὶ ἡμῶν ὑπειλήφασιν, ἀλλὰ ταραχωδῶς καὶ παντάπασιν ἀλογίστως. τῶν μὲν γὰρ ῥητόρων τὸν τρόπον ψέγοντες προστάτας αὐτοὺς τῆς πόλεως ποιοῦνται καὶ κυρίους ἀπάντων καθιστᾶσιν, ἐμοῦ δὲ τοὺς λόγους ἐπαινοῦντες αὐτῷ μοι φθονοῦσι, δι' οὐδὲν ἕτερον ἢ διὰ τούτους οὐς ἀποδεχόμενοι τυγχάνουσιν οὕτως ἀτυχῶς φέρομαι παρ' αὐτοῖς.

16 Καὶ τί δεῖ θαυμάζειν τῶν πρὸς ἀπάσας τὰς ὑπεροχὰς οὕτω διακίεσθαι πεφυκῶτων, ὅπου καὶ τῶν οἰομένων διαφέρειν καὶ ζηλούντων ἐμὲ καὶ μιμῆσθαι γλιχομένων τινὲς ἔτι δυσμενέστερον ἔχουσί μοι τῶν ἰδιωτῶν ὧν τίνας ἂν τις εὔροι πονηροτέρους (εἰρήσεται γάρ, εἰ καὶ τισὶ δόξω νεώτερα καὶ βαρύτερα λέγειν τῆς ἡλικίας), οἵτινες οὐτε φράζειν οὐδὲν μέρος ἔχοντες τοῖς μαθηταῖς τῶν εἰρημένων ὑπ' ἐμοῦ, τοῖς τε λόγοις παραδείγμασι χρώμενοι τοῖς ἐμοῖς καὶ ζῶντες ἐντεῦθεν τοσοῦτον δέουσι χάριν ἔχειν τούτων, ὥστ' οὐδ' ἀμελεῖν ἡμῶν ἐθέλουσιν, ἀλλ' ἀεὶ τι φλαῦρον περὶ ἐμοῦ λέγουσιν.

17 Ἔως μὲν οὖν τοὺς λόγους μου ἐλυμαίνοντο, παραναγιγνώσκοντες ὡς δυνατόν κάκιστα τοῖς ἑαυτῶν καὶ διαιροῦντες οὐκ ὀρθῶς καὶ κατακνίζοντες καὶ πάντα τρόπον διαφθείροντες, οὐδὲν ἐφρόντιζον τῶν ἀπαγγελλομένων, ἀλλὰ ῥαθύμως εἶχον· μικρὸν δὲ πρὸ τῶν Παναθηναίων τῶν μεγάλων ἠχθέσθην δι' αὐτούς. ἀπαντήσαντες γάρ τινες μοι τῶν ἐπιτηδείων ἔλεγον ὡς ἐν τῷ Δυκείῳ συγκαθεζόμενοι τρεῖς ἢ τέτταρες τῶν ἀγλαίων σοφιστῶν

15, 3. ταραχώδη — ἀλογιστον 5. 4. γὰρ ἄλλων ῥητόρων 5.
6. ἀπάντων Γ: ceteri αὐτούς. 7. δι' οὐδὲν om pr Γ. 16, 1. τῶν om pr Γ. οὕτω διακίεσθαι πεφυκῶτων πρὸς ἀπάσας τὰς ὑπεροχὰς 5.
4. τινὲς om pr Γ. μοι add Γ. 5. καὶ τισὶ Γ: ceteri καὶ τι.
10. τούτων add Γ. 17, 1. μου Γ: ἡμῶν 5. 18, 2. μοί τινες 5.

καὶ πάντα φασκόντων εἰδέναι καὶ ταχέως πανταχοῦ
 γιγνομένων διαλέγοντο περὶ τε τῶν ἄλλων ποιητῶν καὶ
 τῆς Ἑοιδόδου καὶ τῆς Ὀμήρου ποιήσεως, οὐδὲν μὲν παρ'
 αὐτῶν λέγοντες, τὰ δ' ἐκείνων ῥαψωδοῦντες καὶ τῶν
 πρότερον ἄλλοις τισὶν εἰρημένων τὰ χαριέστατα μνημο-
 19νεύοντες· ἀποδεξαμένων δὲ τῶν περιεστώτων τὴν διατρι-
 βὴν αὐτῶν ἓνα τὸν τολμηρότατον ἐπιχειρῆσαι ἐμὲ δια-
 βάλλειν, λέγονθ' ὡς ἐγὼ πάντων καταφρονῶ τῶν τοιού-
 237των, "καὶ τὰς τε φιλοσοφίας τὰς τῶν ἄλλων καὶ τὰς
 παιδείας ἀπάσας ἀναιρῶ, καὶ φημι πάντας ληρεῖν πλήν
 τοὺς μετεσχηκότας τῆς ἐμῆς διατριβῆς· τούτων δὲ ῥηθέν-
 των ἀηδῶς τινὰς τῶν παρόντων διατεθῆναι πρὸς ἡμᾶς.
 20ὡς μὲν οὖν ἐλυπήθη καὶ σύνεταράχθη ἀκούσας ἀπο-
 δέξασθαι τινὰς τοὺς λόγους τούτους, οὐκ ἂν δυναίμην
 εἰπεῖν· ὦμην γὰρ οὕτως ἐπιφανῆς εἶναι τοῖς ἀλαζονευο-
 μένοις πολεμῶν καὶ περὶ ἑμαυτοῦ μετρίως διειλεγμένός,
 μᾶλλον δὲ ταπεινῶς, ὥστε μηδὲν ἂν ποτε γενέσθαι πι-
 στὸν τῶν λεγόντων ὡς ἐγὼ τοιαύταις ἀλαζονείαις ἐχρη-
 21σάμην. ἀλλὰ γὰρ οὐκ ἀλόγως ὠδυράμην ἐν ἀρχῇ τὴν
 ἀτυχίαν τὴν παρακολουθοῦσάν μοι πάντα τὸν χρόνον ἐν
 τοῖς τοιούτοις· αὕτη γὰρ ἐστὶν αἰτία καὶ τῆς ψευδολο-
 γίας τῆς περὶ ἐμὲ γιγνομένης καὶ τῶν διαβολῶν καὶ
 τοῦ φθόνου καὶ τοῦ μὴ δύνασθαι με τυχεῖν τῆς δόξης ἧς
 ἄξιός εἰμι, μηδὲ τῆς ὁμολογουμένης, μηδ' ἦν ἔχουσι τι-
 νες τῶν πεπλησιακότων μοι καὶ πανταχῇ τεθεωρηκότων
 22ἡμᾶς. Ταῦτα μὲν οὖν οὐχ οἶόν τ' ἄλλως ἔχειν, ἀλλ'
 ἀνάγκη στέργειν τοῖς ἤδη συμβεβηκόσι πολλῶν δὲ μοι
 λόγων ἐφεστώτων, ἀπορῶ πότερον ἀντικατηγορῶ τῶν εἰ-
 θισμένων ἀεὶ τι ψεύδεσθαι περὶ ἐμοῦ καὶ λέγειν ἀνεπι-

v. 3. τῶν Ἑοιδόδου καὶ Ὀμήρου ποιήσεων ε. 19, 2. τολμηρό-
 τατον ἐκείνων ἐπιχειρῆσαι ε. ἐμὲ] libri με. 20, 1. ὡς — ἀκού-
 σας om pr Γ. ἀναδέξασθαι Γ. 2. τούτους εἶναι ἐμοὺς οὐκ ε.
 5. ἂν add Γ. 21, 2. παρακολουθοῦσαν — χρόνον ἐν τοῖς Γ':
 ceteri παρακολουθήσασαν — χρόνον τοῖς. 4. περὶ με Γ. 6. τῆς
 om Γ. 7. ἐμοὶ ε. 22, 3. ἀντικατηγορῶ Γ': ceteri ἀντικατηγορῶν.
 4. μου Γ.

τῆδειον [τολμώντων]. ἀλλ' εἰ φανείην σπουδάζων καὶ πολλοὺς λόγους ποιούμενος περὶ ἀνθρώπων οὓς οὐδεὶς ὑπέλιπεν ἀξίους εἶναι λόγου, δικαίως ἂν μωρὸς εἶναι ᾤδοκοίην. ἀλλὰ τούτους ὑπεριδὼν ἀπολογῶμαι πρὸς τοὺς ἀδίκως μοι τῶν ἰδιωτῶν φθονοῦντας, καὶ πειρωῶμαι διδάσκειν αὐτοὺς ὡς οὐ δικαίως οὐδὲ προσηκόντως περὶ ἐμοῦ ταύτην ἔχουσι τὴν γνώμην; καὶ τίς οὐκ ἂν καταγνοίη μου πολλὴν ἄνοϊαν, εἰ τοὺς μηδὲν δι' ἕτερον δυσκόλως πρὸς με διακειμένους ἢ διὰ τὸ δοκεῖν χαριέντως εἰρηκέναι περὶ τινων, τούτους οἰηθείην ὁμοίως διαλεχθεῖς ὡσπερ πρότερον παύσειν ἐπὶ τοῖς λεγομένοις λυπουμενούς, ἀλλ' οὐ μᾶλλον ἀλγήσειν, ἄλλως τε κἂν φανῶ μηδὲ νῦν ἴπω τηλικούτος ὢν πεπαυμένος παραληρῶν. ἀλλὰ μὴν οὐδ' βέκεινο ποιεῖν οὐδεὶς ἂν μοι συμβουλεύσειεν, "ἀμελήσαντι τούτων καὶ μεταξὺ καταβαλόντι περαίνειν τὸν λόγον, ὃν προήρημαι βουλόμενος ἐπιδειξάει τὴν πόλιν ἡμῶν πλειόνων ἀγαθῶν αἰτίαν γεγεννημένην τοῖς Ἕλλησιν ἢ τὴν Λακεδαιμονίῳν· εἰ γὰρ τοῦτο ἤδη ποιοίην μῆτε τέλος ἐπιθεῖς τοῖς γεγραμμένοις μῆτε συγκλείσας τὴν ἀρχὴν τῶν ῥηθήσεσθαι μελλόντων τῇ τελευτῇ τῶν ἤδη προειρημένων, ὁμοίος ἂν εἶναι δόξαιμι τοῖς εἰκῆ καὶ φορτικῶς καὶ χυδην ὅ τι ἂν ἐπέλθῃ λέγουσιν· ἃ φυλακτέον ἡμῖν ἐστίν.

Κράτιστον οὖν ἐξ ἀπάντων τούτων, περὶ ὧν τὸ τελευταῖόν με διέβαλλον ἀποφηνάμενον ἃ δοκεῖ μοι, τότ' ἤδη λέγειν περὶ ὧν ἐξ ἀρχῆς διενεόθη· οἶμαι γάρ, ἦν ἐξενέγκω γράψας καὶ ποιήσω φανεράν ἦν ἔχω γνώμην περὶ τε τῆς παιδείας καὶ τῶν ποιητῶν, παύσειν αὐτοὺς ψευδεῖς πλάττοντας αἰτίας καὶ λέγοντας ὅ τι ἂν τύχωσιν.

Τῆς μὲν οὖν παιδείας τῆς ὑπὸ τῶν προγόνων καταλειφθείσης τοσούτου δέω καταφρονεῖν, ὥστε καὶ τὴν ἐφ'

v. 1. τολμώντων om pr Γ. 23, 1. ὑπεριδὼν — φθονοῦντας Γ: ὑπεριδὼν ὡς φθονοῦντας ε. 2. καὶ add Γ. 6. διὰ add Γ. 9. κἂν Γ: ἂν καὶ ε. 24, 1. πεπαυμένος Γ: μὴ ε. 3. καὶ μεταξὺ καταβαλόντι Γ: ceteri καὶ καταβάλλοσι. 6. ποιοίην Γ: ceteri ποιοίμην.

25, 1. τὸ τελευταῖον — λέγειν περὶ ὧν add Γ. 3. διενεόθη ἐπιπίν· οἶμαι ε. 26, 1. Τῆς μὲν — εἶναι φήσειεν add Γ.

- ἡμῶν κατασταθεῖσαν ἐπαινῶ, λέγω δὲ τὴν τε γεωμετρίαν
καὶ τὴν ἀστρολογίαν καὶ τοὺς διαλόγους τοὺς ἐριστικούς,
καλουμένους, οἷς οἱ μὲν νεώτεροι μᾶλλον χαίρουσι το
δέοντος, τῶν δὲ πρεσβυτέρων οὐδεὶς ἔστιν ὅστις ἀνεκτοῦ
27 αὐτοὺς εἶναι φήσειεν. ἀλλ' ὅμως ἐγὼ τοῖς ὠρημένοι
ἐπὶ ταῦτα παρακλεύομαι πονεῖν καὶ προσέχειν τὸν νοῦν
ἅπασι τούτοις, λέγων ὡς εἰ καὶ μηδὲν ἄλλο δύναται
τὰ μαθήματα ταῦτα ποιεῖν ἀγαθόν, ἀλλ' οὖν ἀποτρέπε
γε τοὺς νεωτέρους πολλῶν ἄλλων ἀμαρτημάτων. τοῖ
μὲν οὖν τηλικούτοις οὐδέποτε ἂν εὐρεθῆναι νομίζω διατρι
28 βὰς ὠφελιμωτέρας τούτων οὐδὲ μᾶλλον πρεπούσας· τοῖ
δὲ πρεσβυτέροις καὶ τοῖς εἰς ἄνδρας δεδοκιμασμένοις οὐ
κέτι φημὶ τὰς μελέτας ταύτας ἀρμόττειν. ὁρῶ γὰρ ἐνί
ους τῶν ἐπὶ τοῖς μαθήμασι τούτοις οὕτως ἀπηκριβωμέ
νων ὥστε καὶ τοὺς ἄλλους διδάσκειν, οὐτ' εὐκαιρῶς ταῖς
ἐπιστήμασι αἷς ἔχουσι χρωμένους, ἐν τε ταῖς ἄλλαις
πραγματεῖαις ταῖς περὶ τὸν βίον ἀφρονεστέρους ὄντα
29 τῶν μαθητῶν· ὁκνῶ γὰρ εἰπεῖν τῶν οἰκετῶν. τὴν αὐτὴν
δὲ γνώμην ἔχω καὶ περὶ τῶν δημηγορεῖν δυναμένων καὶ
τῶν περὶ τὴν γραφὴν τὴν τῶν λόγων εὐδοκιμούντων, ὅλω
δὲ περὶ ἀπάντων τῶν περὶ τὰς τέχνας καὶ τὰς ἐπι
στήμας καὶ τὰς δυνάμεις διαφερόντων. οἶδα γὰρ καὶ
τούτων τοὺς πολλοὺς οὐτε τὰ περὶ σφᾶς αὐτοὺς καλῶς
διωκηκότας οὐτ' ἐν ταῖς ἰδίαις συνουσίαις ἀνεκτοὺς ὄν
τας, τῆς τε δόξης τῆς τῶν συμπολιτευομένων ὀλιγοροῦν
τας, ἄλλων τε πολλῶν καὶ μεγάλων ἀμαρτημάτων γέ
30 39 μοντας· ὥστ' οὐδὲ "τούτους ἡγοῦμαι μετέχειν τῆς ἔξεως
30 περὶ ἧς ἐγὼ τυγχάνω διαλεγόμενος. Τίνας οὖν καλῶ
πεπαιδευμένους, ἐπειδὴ τὰς τέχνας καὶ τὰς ἐπιστήμας
καὶ τὰς δυνάμεις ἀποδοκιμάζω; πρῶτον μὲν τοὺς κα
λῶς χρωμένους τοῖς πράγμασι τοῖς κατὰ τὴν ἡμέραν

27, 2. παρακλεύομαι πονεῖν καὶ προσέχειν Γ: ceteri παρακλεῖν
μὴ πονεῖν καὶ μὴ προσέχειν. 3. δυνασεται 5. 28, 4. ἀπηκριβω
μένους Γ. 29, 4. δὲ καὶ περὶ 5. περὶ τὰς τέχνας καὶ add Γ.
7. διοικήσαντας 5. 10. μετασχεῖν 5. 30, 1. καλῶ Γ: ἔχω 5.

ἐκάστην προσπίπτουσι, καὶ τὴν δόξαν ἐπιτυχῆ τῶν καιρῶν ἔχοντας καὶ δυναμένην ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ στοχάζεσθαι τοῦ συμφέροντος. ἔπειτα τοὺς προπόντως καὶ δικαίως ὀμιλοῦντας τοῖς ἀεὶ πλησιάζουσι, καὶ τὰς μὲν τῶν ἄλλων ἀηδίας καὶ βαρύτητας εὐκόλως καὶ ῥαδίως φέροντας, σφᾶς δ' αὐτοὺς ὡς δυνατὸν ἐλαφροτάτους καὶ μετριοτάτους τοῖς συνοῦσι παρέχοντας· ἔτι τοὺς τῶν μὲν ἡδονῶν ἀεὶ κρατοῦντας, τῶν δὲ συμφορῶν μὴ λίαν ἠττωμένους, ἀλλ' ἀνδρωδῶς ἐν αὐταῖς διακειμένους καὶ 2τῆς φύσεως ἀξίως ἧς μετέχοντες τυγχάνομεν· τέταρτον, ὅπερ μέγιστον, τοὺς μὴ διαφθειρομένους ὑπὸ τῶν εὐπραγιῶν μηδ' ἐξισταμένους αὐτῶν μηδ' ὑπερηφάνους γιγνομένους, ἀλλ' ἐμμένοντας τῇ τάξει τῇ τῶν εὖ φρονούντων, καὶ μὴ μᾶλλον χαίροντας τοῖς διὰ τύχην ὑπάρξασιν ἀγαθοῖς ἢ τοῖς διὰ τὴν αὐτῶν φύσιν καὶ φρόνησιν ἐξ ἀρχῆς γιγνομένοις. τοὺς δὲ μὴ μόνον πρὸς ἓν τούτων ἀλλὰ καὶ πρὸς ἅπαντα ταῦτα τὴν ἕξιν τῆς ψυχῆς εὐάρμοστον ἔχοντας, τούτους φημὶ καὶ φρονίμους εἶναι καὶ τελείους 3ἄνδρας καὶ πάσας ἔχειν τὰς ἀρετάς. Περὶ μὲν οὖν τῶν πεπαιδευμένων τυγχάνω ταῦτα γινώσκων.

Περὶ δὲ τῆς Ὀμήρου καὶ τῆς Ἡσιόδου καὶ τῆς τῶν ἄλλων ποιήσεως ἐπιθυμῶ μὲν εἰπεῖν (οἶμαι γὰρ ἂν παῦσαι τοὺς ἐν τῷ Λυκείῳ ῥαψωδοῦντας τὰ κείνων καὶ ληροῦντας περὶ αὐτῶν), αἰδοῦμαι δ' ἐμαυτὸν ἕξω φερόμενον τῆς συμμετρίας τῆς συντεταγμένης τοῖς προοιμίαις. 4ἔστι δ' ἀνδρὸς νοῦν ἔχοντος μὴ τὴν εὐπορίαν ἀγαπᾶν, ἣν ἔχη τις περὶ τῶν αὐτῶν πλείω τῶν ἄλλων εἰπεῖν, ἀλλὰ τὴν εὐκαιρίαν διαφυλάττειν ὑπὲρ ὧν ἂν ἀεὶ τυγχάνῃ διαλεγόμενος· ὅπερ ἔμοι ποιητέον ἐστίν. περὶ μὲν

31, 4. ἐλαφροτάτους Γ: ceteri ἐλαφροτέρους. 5. ἔτι δὲ τοὺς 5.

32, 3. ἐξισταμένους Γ: ceteri ἐξισταμένους. 4. τῇ ante τῶν

add Γ. 8. καὶ add Γ. 9. τελείους 5. 33, 2. ταῦτα γινώσκων

τυγχάνω 5. 3. καὶ τῆς Ἡσιόδου καὶ τῆς τῶν Γ: καὶ τῶν 5. 5. τὰ

κελεύων 5. ληροῦντας τὰ περὶ 5. 34, 1. ἔστι a correctore est

in Γ. ἀνδρὸς om pr Γ. 2. ἣν ἔχη Γ: ceteri ἣν ἔχει. 3. ὑπὲρ

Γ: περὶ 5.

οὖν τῶν ποιητῶν αὐθις ἐροῦμεν, ἦν μὴ με προανέλη τὸ γῆρας, ἢ περὶ σπουδαιοτέρων πραγμάτων ἔχω τι λέγειν
240 ἢ "τούτων.

35 Περὶ δὲ τῶν τῆς πόλεως εὐεργεσιῶν τῶν εἰς τοὺς Ἑλληνας ἤδη ποιήσομαι τοὺς λόγους, οὐχ ὡς οὐ πλείους ἐπαινούς πεποιημένος περὶ αὐτῆς ἢ σύμπαντες οἱ περὶ τὴν ποιήσιν καὶ τοὺς λόγους ὄντες· οὐ μὴν ὁμοίως καὶ νῦν. τότε μὲν γὰρ ἐν λόγοις [τοῖς] περὶ ἐτέρων πραγμάτων ἐμεμνήμην αὐτῆς, νῦν δὲ περὶ ταύτης τὴν ὑπόθε-
36 σιν ποιησάμενος. Οὐκ ἀγνοῶ δ' ἡλικίος ὢν ὅσον ἔργον ἐνίσταμαι τὸ μέγεθος, ἀλλ' ἀκριβῶς εἰδὼς καὶ πολλάκις εἰρηκῶς ὅτι τὰ μὲν μικρὰ τῶν πραγμάτων ῥάδιον τοῖς λόγοις ἀξῆσαι, τοῖς δ' ὑπερβάλλουσι τῶν ἔργων καὶ τῷ μεγέθει καὶ τῷ κάλλει χαλεπὸν ἐξιῶσαι τοὺς
37 ἐπαινούς. ἀλλ' ὅμως οὐδὲν μᾶλλον ἀποστατέον αὐτῶν ἐστίν, ἀλλ' ἐπιτελεστέον, ἦν περ ἔτι ζῆν δυνηθῶμεν, ἄλλως τε καὶ πολλῶν με παροξυνόντων γράφειν αὐτόν, πρῶτον μὲν τῶν εἰθισμένων ἀσελγῶς κατηγορεῖν τῆς πόλεως ἡμῶν, ἔπειτα τῶν χαριέντως μὲν ἀπειροτέρως
38 δὲ καὶ καταδεεστέρως ἐπαινούντων αὐτήν, ἔτι δὲ τῶν ἐτέρων μᾶλλον εὐλογεῖν τολμώντων οὐκ ἀνθρωπίνως ἀλλ' οὕτως ὥστε πολλοὺς ἀντιτάττεσθαι πρὸς αὐτούς, πάντων δὲ μάλιστα τῆς ἡλικίας τῆς παρούσης, ἢ τοὺς ἄλλους πέφυκεν ἀποτρέπειν· ἐλπίζω γάρ, ἦν μὲν κατορθώσω, μείζω λήψεσθαι δόξαν τῆς ὑπαρχούσης, ἦν δ' ἐνδεέστερον τύχῃ διαλεχθεῖς, πολλῆς συγγνώμης τεύξεσθαι παρὰ τῶν ἀκούοντων.

39 Ἄ μὲν οὖν ἐβουλήθη καὶ περὶ ἐμαντοῦ καὶ περὶ τῶν ἄλλων ὡσπερ χορὸς πρὸ τοῦ ἀγῶνος προαναβαλέσθαι, ταῦτά ἐστιν. Ἠγοῦμαι δὲ χρῆναι τοὺς βουλομένους ἐγκωμιάσαι τινὰ τῶν πόλεων ἀκριβῶς καὶ δικαίως μὴ μό-

ν. 2. ἢ περὶ — ἔχω τι Γ: περὶ γὰρ — ἔχομεν 5. 35, 5. ἐν τοῖς
λόγοις 5. τοῖς add Coraës. 37, 1. ὅμως add Γ. ἐστὶν αὐ-
τῶν 5. 3. με add Γ. 5. ἀπειρώς 5. 6. καταδεέστερον Γ.
38, 1. εὐ λέγειν 5. ἀπανθρωπίνως Γ. 39, 1. ἐβουλήθη 5.

νον περὶ αὐτῆς ποιῆσθαι τοὺς λόγους ἧς προηρημένοι τυγχάνουσιν, ἀλλ' ὥσπερ τὴν πορφύραν καὶ τὸν χρυσὸν θεωροῦμεν καὶ δοκιμάζομεν ἕτερα παραδεικνύοντες τῶν καὶ τὴν ὄψιν ὁμοίαν ἐχόντων καὶ τῆς τιμῆς τῆς αὐτῆς ὀξείουμένων, οὕτω καὶ ταῖς πόλεσι παριστάναι, μὴ τὰς μικρὰς ταῖς μεγάλας, μηδὲ τὰς πάντα τὸν χρόνον ὑφ' ἡμέτεrais οὔσας ταῖς ἄρχειν εἰθισμέναις, μηδὲ τὰς ὀσώζεσθαι δεομένας πρὸς τὰς σώζειν δυναμένας, ἀλλὰ τὰς παραπλησίαν καὶ τὴν δύναμιν ἐχούσας καὶ περὶ τὰς αὐτὰς πράξεις γεγενημένας καὶ ταῖς ἐξουσίαις ὁμοίαις κεκηρημένας· οὕτω γὰρ ἂν μάλιστα τῆς ἀληθείας τύχοιεν. ἦν δὴ τις ἡμᾶς τὸν τρόπον τοῦτον σκοπῆται καὶ παραβάλλῃ μὴ πρὸς τὴν τυχοῦσαν πόλιν ἀλλὰ πρὸς τὴν Σπαρτιατῶν, ἦν οἱ μὲν πολλοὶ μετρίως ἐπαινοῦσιν, ἔνιοι δὲ τινες ὥσπερ τῶν ἡμιθέων ἐκεῖ πεπολιτευμένων μέμνηται περὶ αὐτῶν, φανησόμεθα καὶ τῇ δυνάμει καὶ ταῖς πράξεσι καὶ ταῖς εὐεργεσίαις ταῖς περὶ τοὺς Ἕλληνας πλείον ἀπολελοιπότες αὐτοὺς ἢ κείνοι τοὺς ἄλλους.

Τοὺς μὲν οὖν παλαιοὺς ἀγῶνας τοὺς ὑπὲρ τῶν Ἑλλήνων γεγενημένους ὑστερον ἐροῦμεν, νῦν δὲ ποιήσομαι περὶ ἐκείνων τοὺς λόγους ἀρξάμενος, ἐπειδὴ κατέσχον τὰς πόλεις τὰς Ἀχαιῖδας καὶ πρὸς Ἀργεῖους καὶ Μεσσηνίους διείλοντο τὴν χώραν· ἐντεῦθεν γὰρ προσήκει διαλέγεσθαι περὶ αὐτῶν. Οἱ μὲν τοίνυν ἡμέτεροι πρόγονοι φανήσονται τὴν τε πρὸς τοὺς Ἕλληνας ὁμόνοϊαν καὶ τὴν πρὸς τοὺς βαρβάρους ἔχθραν, ἣν παρέλαβον ἐκ τῶν Τρωϊκῶν, διαφυλάττοντες καὶ μένοντες ἐν τοῖς αὐτοῖς. καὶ πρῶτον μὲν τὰς Κυκλάδας νήσους, περὶ ἃς ἐγένοντο πολλαὶ πραγματεῖαι κατὰ τὴν Μίνω τοῦ Κρητὸς δυναστείαν, ταύτας τὸ τελευταῖον ὑπὸ Κερῶν κατεχομένας, ἐβαλόντες ἐκείνους οὐκ ἐξειδίωσασθαι τὰς χώρας ἐτόλμησαν,

v. 1. ποιῆσθαι περὶ αὐτῆς ε. 40, 1. ταῖς πόλεσι] malim τὰς πόλεις ταῖς πόλεσι. 3. ταῖς πάντα τὸν χρόνον ἄρχειν ε. 41, 2. παραβάλλῃ ε. 4. πεπολιτευμένων] immo πολιτευομένων. 6. εὐεργεσίαις Γ: εὐπραγίαις ε. 7. ἐκείνοι ε. 46, 2. γενομένους ε.

4. Ἀχαιῖδας ε.

ἀλλὰ τοὺς μάλιστα βίου τῶν Ἑλλήνων δεομένους κατὰ
 44 κίσαν εἰς αὐτάς· καὶ μετὰ ταῦτα πολλὰς πόλεις ἐφ'
 ἐκατέρας τῶν ἡπείρων καὶ μεγάλας ἔκτισαν, καὶ τοὺς
 μὲν βαρβάρους ἀνέστειλαν ἀπὸ τῆς θαλάσσης, τοὺς δ'
 Ἑλληνας ἐδίδαξαν ὃν τρόπον διοικοῦντες τὰς αὐτῶν πα-
 τρίδας καὶ πρὸς οὓς πολεμοῦντες μεγάλην ἂν τὴν Ἑλ-
 45 λιάδα ποιήσειαν. Λακεδαιμόνιοι δὲ περὶ τὸν αὐτὸν χρό-
 νον τοσοῦτον ἀπέσχον τοῦ πράττειν τι τῶν αὐτῶν τοῖς
 ἡμετέροις καὶ τοῦ τοῖς μὲν βαρβάροις πολεμεῖν τοὺς δ'
 Ἑλληνας εὐεργετεῖν, ὥστ' οὐδ' ἡσυχίαν ἄγειν ἠθέλησαν,
 ἀλλ' ἔχοντες πόλιν ἀλλοτρίαν καὶ χώραν οὐ μόνον ἰκα-
 46 ξαν ἐπὶ τούτοις, ἀλλὰ μαθόντες ἐξ αὐτῶν τῶν συμβεβη-
 κόντων κατὰ μὲν τοὺς νόμους τὰς τε πόλεις καὶ τὰς
 χώρας τούτων εἶναι δοκούσας τῶν ὀρθῶς καὶ νομίμως
 κησαμένων, κατὰ δὲ τὴν ἀλήθειαν τούτων γιγνομένας
 τῶν τὰ περὶ τὸν πόλεμον μάλιστα ἀσκούντων καὶ νικῶν
 ἐν ταῖς μάχαις τοὺς πολεμίους δυναμένων, ταῦτα δια-
 νοηθέντες, ἀμελήσαντες γεωργῶν καὶ τεχνῶν καὶ τῶν
 ἄλλων ἀπάντων, οὐδὲν ἐπαύοντο κατὰ μίαν ἐκάστην τῶν
 πόλεων τῶν ἐν Πελοποννήσῳ πολιορκοῦντες καὶ κακῶς
 ποιοῦντες, ἕως ἀπάσας κατεστρέψαντο πλὴν τῆς Ἀρ-
 47 γείων. Συνέβαινε οὖν ἐξ ὧν μὲν ἡμεῖς ἐπράττομεν,
 αὐξάνεσθαι τε τὴν Ἑλλάδα καὶ τὴν Εὐρώπην κρείττω
 γίνεσθαι τῆς Ἀσίας, καὶ πρὸς τούτοις τῶν μὲν Ἑλλή-
 νων τοὺς ἀποροῦντας πόλεις λαμβάνειν καὶ χώρας, τῶν
 δὲ βαρβάρων τοὺς εἰθισμένους ὑβρίζειν ἐπίπτειν ἐκ τῆς
 αὐτῶν καὶ φρονεῖν ἕλαττον ἢ πρότερον· ἐξ ὧν δὲ Σπαρ-
 τιάται, τὴν ἐκείνων μόνην μεγάλην γίνεσθαι, καὶ πασῶν
 μὲν τῶν ἐν Πελοποννήσῳ πόλεων ἄρχειν, ταῖς δ' ἄλλαις
 φοβερὰν εἶναι καὶ πολλῆς θεραπείας τυγχάνειν παρ' αὐ-

44, 2. ἐκατέρας] libri ἐκάτερα. τῆς ἡπείρου 5. 5. ἀνέστη-
 σαν 5. 5. ἂν add Γ. 46, 5. μάλιστα Γ: κάλλιστι 5. 6. τοὺς
 πολεμίους ἐν ταῖς μάχαις 5. 10. ἕως ἀπάσας κατεστρέψαντο Γ: ce-
 teri καὶ κατεστρέψαντες. 47, 1. πρᾶττομεν pr Γ. 2. τε add Γ.
 5. ἐκ add Γ. 8. δ'. ἄλλαις φοβερὰν Γ: ceteri ἄλλαις φανεράν 5.

Βίων. ἐπαινεῖν μὲν οὖν δίκαιόν ἐστι τὴν τοῖς ἄλλοις πολλῶν ἀγαθῶν αἰτίαν γεγενημένην, δεινὴν δὲ νομίζειν τὴν αὐτῇ τὰ συμφέροντα διαπραττομένην, καὶ φίλους μὲν ποιεῖσθαι τοὺς ὁμοίως αὐτοῖς τε καὶ τοῖς ἄλλοις χρωμένους, φοβεῖσθαι δὲ καὶ δεδιέναι τοὺς πρὸς σφᾶς μὲν αὐτοὺς ὡς δυνατόν εἰκειότατα διακειμένους, πρὸς δὲ τοὺς ἄλλους ἄλλοτριῶς καὶ πολεμικῶς τὴν αὐτῶν διοικοῦντας. Τὴν μὲν οὖν ἀρχὴν ἑκατέρα τοῖν πολέοιν τοιαύτην ἐποίησατο.

Χρόνῳ δ' ὕστερον γενομένου τοῦ Περσικοῦ πολέμου, καὶ Ξέρξου τοῦ τότε βασιλεύοντος τριήρεις μὲν συναγαγόντος τριακοσίας καὶ χιλίας, τῆς δὲ πεζῆς στρατιᾶς πεντακοσίας μὲν μυριάδας τῶν ἀπάντων, ἑβδομήκοντα δὲ τῶν μαχίμων, τηλικαύτη δὲ δυνάμει στρατεύσαντος ἐπὶ τοὺς Ἕλληνας, Σπαρτιᾶται μὲν ἀρχοντες Πελοποννησίων εἰς τὴν ναυμαχίαν τὴν ποιήσασαν ῥοπήν ἅπαντος τοῦ πολέμου δέκα μόνον συνεβάλοντο τριήρεις, οἱ δὲ πατέρες ἡμῶν ἀνάστατοι γενόμενοι καὶ τὴν πόλιν ἐκλελειπότες διὰ τὸ μὴ τετειχίσθαι κατ' ἐκεῖνον τὸν χρόνον πλείους ναῦς παρέσχοντο καὶ μείζω δύναμιν ἐχούσας ἢ σύμπαντες οἱ συγκινδυνεύσαντες· καὶ στρατηγὸν οἱ μὲν Εὐρυβιάδην, ὃς εἰ τέλος ἐπέθηκεν οἷς διανοήθη πράττειν, οὐδὲν ἂν ἐκώλυεν ἀπολωλέναι τοὺς Ἕλληνας, οἱ δ' ἡμέτεροι Θεμιστοκλέα τὸν ὁμολογουμένως ἅπασιν αἰτιον εἶναι δόξαντα καὶ τοῦ τὴν ναυμαχίαν γενέσθαι κατὰ τὸν τρόπον καὶ τῶν ἄλλων ἀπάντων τῶν ἐν ἐκείνῳ τῷ χρόνῳ κατορθωθέντων. τεκμήριον δὲ μέγιστον· ἀφελόμενοι γὰρ Λακεδαιμονίους τὴν ἡγεμονίαν οἱ συγκινδυνεύσαντες τοῖς ἡμετέροις παρέδωκαν. καίτοι τίνας ἂν τις κριτὰς ἰκανωτέρους ποιήσαιτο καὶ πιστοτέρους τῶν τότε πραχθέντων ἢ τοὺς ἐν αὐτοῖς τοῖς ἀγῶσι παραγενομένους; τίνα δ'

48, 2. γενομένην 5. 7. ἄλλους ὡς δυνατόν ἄλλοτριῶς Γ. 8. ταῖν πολέοιν ἑκατέρα 5. 49, 3. διακοσίας 5. 4. μὲν add Γ. πάντων 5. 50, 2. ῥοπήν] τροπήν Γ. 4. γενόμενοι] γενοασινμενο Γ. 6. πυρῶχον 5. 51, 3. ἐκώλυεν 5. 52, 5. ἀγῶσι Γ: κινδύοις 5. τίνα] τίς pr Γ omisso τις.

ἂν τις εὐεργεσίαν εἰπεῖν ἔχοι ταύτης μείζω τῆς ἅπασα
τὴν Ἑλλάδα σῶσαι δυνηθείσης;

- 53 Μετὰ ταῦτα τοίνυν συνέβη κυρίαν ἐκατέραν γενέσθαι
τῆς ἀρχῆς τῆς κατὰ θάλατταν, ἣν ὁπότεροι ἂν κατα-
σχῶσιν, ὑπὸ κέρους ἔχουσι τὰς πλείστας τῶν πόλεων
ὅλως μὲν οὖν οὐδετέραν ἐπαινώ· πολλὰ γὰρ ἂν τις αὐταὶ
ἐπιτιμήσειεν· οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ περὶ τὴν ἐπιμέλειαν ταύ-
την οὐκ ἔλαττον αὐτῶν διηγήκαμεν ἢ περὶ τὰς πράξεις
54 τὰς ὀλίγῳ πρότερον εἰρημένας. οἱ μὲν γὰρ ἡμέτεροι
πατέρες ἐπειθον τοὺς συμμάχους ποιεῖσθαι πολιτεία
ταύτην, ἣν περ αὐτοὶ διετέλουν ἀγαπῶντες· ὃ σημεῖόν
ἐστὶν εὐνοίας καὶ φιλίας, ὅταν τινὲς παραινῶσι τοῖς ἄλ-
λοις χρῆσθαι τούτοις, ἅπερ ἂν σφίσι αὐτοῖς συμφέροι
ὑπολάβωσιν· Λακεδαιμόνιοι δὲ κατέστησαν οὐδ' ὁμοίᾳ
τῇ παρ' αὐτοῖς οὔτε ταῖς ἄλλοθι που γεγενημέναις, ἀλ-
λὰ δέκα μόνους ἀνδρας κυρίους ἐκάστης τῆς πόλεω
ἐποίησαν, ὧν ἐπιχειρήσας ἂν τις κατηγορεῖν τρεῖς ἢ τέτ-
ταρας ἡμέρας συνεχῶς οὐδὲν ἂν μέρος εἰρηκέναι δόξειε τῶν
55 ἐκείνοις ἡμαρτημένων. καθ' ἕκαστον μὲν οὖν διεξιέναι περ
τῶν τοιούτων καὶ τοσοῦτων τὸ πλῆθος ἀνόητόν ἐστιν
244 ὀλίγα δὲ καθ' ἀπάντων εἰπεῖν, "ὅ τοῖς ἀκούσασιν ὀργῆ
ἀξίαν ἐμποιήσειεν ἂν τῶν πεπραγμένων, νεώτερος μὲν
ὦν ἴσως ἂν ἐξεῦρον, νῦν δ' οὐδὲν ἐπέρχεται μοι τοιούτων
ἀλλ' ἅπερ ἅπασιν, ὅτι τοσοῦτον ἐκείνοι διήνεγκαν ἀνο-
μία καὶ πλεονεξία τῶν προγεγενημένων, ὥστ' οὐ μόνον
αὐτοὺς ἀπώλεσαν καὶ τοὺς φίλους καὶ τὰς πατρίδας
τὰς αὐτῶν, ἀλλὰ καὶ Λακεδαιμονίους πρὸς τοὺς συμ-
μάχους διαβαλόντες εἰς τοιαύτας καὶ τοσαύτας συμφο-
ρὰς εἰσέβαλον, ὅσας οὐδεὶς πώποτ' αὐτοῖς γενήσεσθαι
προσεδόκησεν.

53, 1. γενέσθαι] εἶναι Γ. 54, 3. τοιαύτην ε. 7. γενομέ-
καις ε. 8. τῆς add Γ. 55, 3. κατὰ πάντων ε. 4. ἐμποιήσει
ἂν Γ: ἐμποιήσουσι ε. 5. ἂν add Γ. 6. ἀλλ' ἅπερ ἅπασιν Γ
ceteri ἀλλὰ παρὰ πάντων. 8. αὐτοὺς ἅπαντας ἡμῶν ἀπώλεσαν Γ.
9. ἐαυτῶν ε. 10. διαβάλλοντες ε. τοσαύτας καὶ τοιαύτας Γ
11. ἐνέβαλον ε.

6 Μάλιστα μὲν οὖν ἐντεῦθεν ἂν τις δυνηθεῖη κατιδεῖν ὅσω μετριώτερον καὶ πραότερον ἡμεῖς τῶν πραγμάτων ἐπεμελήθημεν, δεύτερον δ' ἐκ τοῦ ὀρηθῆσεσθαι μέλλοντος Σπαρτιαῖται μὲν γὰρ ἔτη δέκα μόλις ἐπεισάτησαν αὐτῶν, ἡμεῖς δὲ πέντε καὶ ἐξήκοντα συνεχῶς κατέσοχμεν τὴν ἀρχήν. καίτοι πάντες ἴσασι τὰς πόλεις τὰς ὑφ' ἐτίθους γιγνομένας, ὅτι πλείστον χρόνον τούτοις παραμένουσιν ὑφ' ἧν ἂν ἐλάχιστα κακὰ πάσχουσαι τυγχάνωσιν.

7 Ἐκ τούτων τοίνυν ἀμφοτέραι μισηθεῖσαι κατέστησαν εἰς πόλεμον καὶ ταραχήν, ἐν ἣ τὴν μὲν ἡμετέραν εὐροι τις ἂν, ἀπάντων αὐτῆ καὶ τῶν Ἑλλήνων καὶ τῶν βαρβάρων ἐπιθεμένων, ἔτη δέκα τούτοις ἀντισχεῖν δυνηθεῖσαν, Λακεδαιμονίους δὲ κρατοῦντας ἔτι κατὰ γῆν, πρὸς Θηβαίους μόνους πολεμήσαντας καὶ μίαν μάχην ἤττηθέντας, ἀπάντων ἀποστερηθέντας ὧν εἶχον, καὶ παραπλησίαις ἀντιβηγαίαις χρησαμένους καὶ συμφοραῖς αἴσπερ ἡμεῖς, καὶ πρὸς τούτοις τὴν μὲν ἡμετέραν πόλιν ἐλάττωσιν ἔτεσιν ἀναλαβοῦσαν αὐτὴν ἢ κατεπολεμήθη, Σπαρτιαῖτας δὲ μετὰ τὴν ἤτταν μηδ' ἐν πολλαπλασίῳ χρόνῳ δυνηθέντας καταστήσασθαι σφᾶς αὐτοὺς εἰς τὴν αὐτὴν ἔξιν ἐκ ἧς περ ἐξέπεσον, ἀλλ' ὁμοίως ἔτι καὶ νῦν ἔχοντας.

Τὰ τοίνυν πρὸς τοὺς βαρβάρους ὡς ἐκάτεροι προσηνήχθημεν, δηλωτέον ἔτι γὰρ τοῦτο λοιπὸν ἐστίν. ἐπὶ μὲν γὰρ τῆς ἡμετέρας δυναστείας οὐκ ἐξῆν αὐτοῖς οὐτ' ἐντός "Ἄλως πεζῶ στρατοπέδῳ καταβαίνειν οὔτε μακροῖς πλοίοις ἐπὶ τὰδε πλεῖν Φασήλιδος· ἐπὶ δὲ τῆς Λακεδαιμονίων" οὐ μόνον τοῦ πορεύεσθαι καὶ πλεῖν ὄφθι βουληθεῖεν ἐξουσίαν ἔλαβον, ἀλλὰ καὶ δεσπόται πολλῶν Ἑλληνίδων πόλεων κατέστησαν.

Τὴν δὴ καὶ τὰς συνθήκας τὰς πρὸς βασιλέα γενναϊοτέρας καὶ μεγαλοφρονεστέρας ποιησαμένην, καὶ τῶν

56, 6. ὑφ' ἐτέρων Γ. 57, 5. γῆν Γ: ceteri τὴν. 58, 2. ἐλάττωσιν] ἐν ἐλάττωσιν Coraels.

5. τὴν αὐτὴν Γ: τὴν αὐτῶν ε. 59, 4. Ἄλως πεζῶ στρατοπέδῳ Γ: Ἄλως ποταμοῦ πεζῶ ε. 5. τὰδε Γ: τὰνδον ε. 6. ὅπου vel ὅπη ε. 60, 2. καὶ μεγαλοφρονιστέρας om pr Γ.

- πλείστων καὶ μεγίστων τοῖς μὲν βαρβάροις κακῶν τοῖς δ' Ἑλλήσιν ἀγαθῶν, αἰτίαν γεγεννημένην, ἔτι δὲ τῆς Ἀσίας τὴν παραλίαν καὶ πολλὴν ἄλλην χώραν τοῖς μὲν πολεμίοις ἀφελομένην τοῖς δὲ συμμάχοις κησαμένην, καὶ τοὺς μὲν ὑβρίζοντας τοὺς δ' ἀποροῦντας παύσασαν, πρὸς δὲ τούτοις ὑπὲρ αὐτῆς τε πολεμήσασαν ἄμεινον τῆς εὐδοκιμούσης περὶ τὰ τοιαῦτα καὶ τὰς συμφορὰς θάττον διαλυσαμένην τῶν αὐτῶν τούτων, πῶς οὐ δίκαιον ἐπαινεῖν καὶ τιμᾶν μᾶλλον ἢ τὴν ἐν ἅπασι τούτοις ἀπολειμμένην; Περὶ μὲν οὖν τῶν πραχθέντων παρ' ἄλληλα καὶ τῶν κινδύνων τῶν ἅμα καὶ πρὸς τοὺς αὐτοὺς γενομένων ἐν τῷ παρόντι ταῦτ' εἶχον εἰπεῖν.
- 62 Οἶμαι δὲ τοὺς ἀηδῶς ἀκούοντας τῶν λόγων τούτων τοῖς μὲν εἰρημένοις οὐδὲν ἀντερεῖν ὡς οὐκ ἀληθέσιν οὔσιν, οὐδ' αὖ πράξεις ἐτέρας ἔξαι εἰπεῖν περὶ ἅς Λακεδαιμόνιοι γενόμενοι πολλῶν ἀγαθῶν αἴτιοι τοῖς Ἑλλήσιν κατέστησαν, κατηγορεῖν δὲ τῆς πόλεως ἡμῶν ἐπιχειρήσειν,
- 63 ὅπερ αἰεὶ ποιεῖν εἰώθησι, καὶ διεξιέναι τὰς δυσχερεστάτας τῶν πράξεων τῶν ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τῆς κατὰ θάλατταν γεγεννημένων, καὶ τὰς τε δίκας καὶ τὰς κρίσεις τὰς ἐνθάδε γιγνομένας τοῖς συμμάχοις καὶ τὴν τῶν φόρων εἰσπραξίαν διαβαλεῖν, καὶ μάλιστα διατρίψειν περὶ τὰ Μηλιῶν πάθη καὶ Σικωναίων καὶ Τορωναίων, οἰομένους ταῖς κατηγορίαις ταύταις καταρυπανεῖν τὰς τῆς πόλεως εὐ-
 64 εργεσίας τὰς ὀλίγῃ πρότερον εἰρημένας. Ἐγὼ δὲ πρὸς ἅπαντα μὲν τὰ δίκαιως ἂν ῥηθέντα κατὰ τῆς πόλεως οὐτ' ἂν δυναίμην ἀντεπεῖν οὐτ' ἂν ἐπιχειρήσαιμι τοῦτο ποιεῖν· καὶ γὰρ ἂν αἰσχυνοίμην, ὅπερ εἶπον ἤδη καὶ πρότερον, εἰ τῶν ἄλλων μηδὲ τοὺς θεοὺς ἀναμαρτήτους εἶνα νομιζόντων ἐγὼ γλιχοίμην καὶ πειρώμην πείθειν ὡς περ.

v. 2. τῆς μὲν Ἀσίας ε. 3. τοὺς μὲν πολεμίους Γ: ceteri τοῖς μὲν πολεμίοις. 61, 4. δίκαιόν ἐστιν ἐπ. 5. 6. τῶν ante ἄμεινον add Γ. 8. ἔχομεν ε. 62, 2. οὐδὲν ἀντερεῖν Γ: ceteri οὐδὲν ἀντερεῖν. 4. γενόμενοι Γ: ceteri γιγνόμενοι. 5. ἐπιχειρήσειν Γ: ceteri ἐπιχειροῦσιν. 63, 5. διαβαλοῦσι — διατρίβουσι 5. 6. καὶ Τορωναίων add Γ. οἰόμενοι ε. 7. καταρυπανεῖν ε.

οὐδὲν πρόποτε τὸ κοινὸν ἡμῶν πεπλημμέληκεν· οὐ μὴν
 5 ἀλλ' ἐκεῖνό γ' οἶομαι ποιήσῃ, τὴν τε πόλιν τὴν Σπαρ-
 τιατῶν ἐπιδείξειν περὶ τὰς πράξεις τὰς προειρημένας
 πολὺ πικροτέραν καὶ χαλεπωτέραν τῆς ἡμετέρας γεγενη-
 μένην, τοὺς δ' ὑπὲρ ἐκείνων βλασφημοῦντας καθ' ἡμῶν
 ὡς δυνατόν ἀφρονέστατα διακειμένους καὶ τοῦ κακῶς ἀ-
 βουλεύειν ὑφ' ἡμῶν τοὺς φίλους αὐτῶν αἰτίους ὄντας· ἐπει-
 δὲν γὰρ τὰ τοιαῦτα κατηγορῶσιν, οἷς ἔνοχοι Λακεδαι-
 μόνιοι μᾶλλον τυγχάνουσιν ὄντες, οὐκ ἀποροῦμεν τοῦ
 περὶ ἡμῶν ῥηθέντος μεῖζον ἀμάρτημα κατ' ἐκείνων εἰπεῖν.
 οἷον καὶ νῦν, ἣν μνησθῶσι τῶν ἀγῶνων τῶν τοῖς συμμά-
 χοις ἐνθάδε γιγνομένων, τίς ἐστιν οὕτως ἀφύης, ὅστις οὐχ
 εὐρήσει πρὸς τοῦτ' ἀντεπεῖν ὅτι πλείους Λακεδαιμόνιοι
 τῶν Ἑλλήνων ἀκρίτους ἀπεκτόνασι τῶν παρ' ἡμῖν, ἐξ οὗ
 τὴν πόλιν οἰκοῦμεν, εἰς ἀγῶνα καὶ κρίσιν καταστάντων;

Τοιαῦτα δὲ καὶ περὶ τῆς εἰσπράξεως τῶν φόρων ἦν τι
 λέγωσιν, ἔξομεν εἰπεῖν· πολὺ γὰρ ἐπιδείξομεν συμφορώ-
 τερα πράξαντας τοὺς ἡμετέρους ἢ Λακεδαιμονίους ταῖς
 πόλεσι ταῖς τὸν φόρον ἐνεγκούσαις. πρῶτον μὲν γὰρ οὐ
 προσταχθὲν ὑφ' ἡμῶν τοῦτ' ἐποιοῦν, ἀλλ' αὐτοὶ γρόντες,
 ὅτε περ τὴν ἡγεμονίαν ἡμῖν τὴν κατὰ θάλατταν ἔδο-
 σαν· ἐπειτ' οὐχ ὑπὲρ τῆς σωτηρίας τῆς ἡμετέρας ἔφερον,
 ἀλλ' ὑπὲρ τῆς δημοκρατίας καὶ τῆς ἐλευθερίας τῆς αὐ-
 τῶν καὶ τοῦ μὴ περιπεσεῖν ὀλιγαρχίας γενομένης τηλι-
 κούτοις κακοῖς τὸ μέγεθος, ἡλικίοις ἐπὶ τῶν δεκαρχῶν
 καὶ τῆς δυναστείας τῆς Λακεδαιμονίων. ἔτι δ' οὐκ ἐκ
 τούτων ἔφερον ἐξ ὧν αὐτοὶ διέσωσαν, ἀλλ' ἀφ' ὧν δι'
 ἡμᾶς εἶχον· ὑπὲρ ὧν, εἰ καὶ μικρὸς λογισμὸς ἐνῆν αὐ-
 τοῖς, δικαίως ἂν χάριν εἶχον ἡμῖν. παραλαβόντες γὰρ
 τὰς πόλεις αὐτῶν τὰς μὲν παντάπασιν ἀναστάτους γε-
 γενημένας ὑπὸ τῶν βαρβάρων, τὰς δὲ πεπορθημένας, εἰς
 τοῦτο προηγάγομεν, ὥστε μικρὸν μέρος τῶν γιγνομένων

66, 2. τὰ add Γ. 3. τῶν — ῥηθέντων ε. 67, 5. ἀλλὰ καὶ
 αὐτοὶ ε. 6. περ add Γ. θάλατταν Γ: ceteri θάλασσαν. 68, 4. δι-
 ιαρχῶν ε. 6. ἔξ malim abesse.

ἡμῖν δίδοντας μηδὲν ἐλάττους ἔχειν τοὺς οἴκους Πελοποννήσιων τῶν οὐδένα φόρον ὑποτελούντων.

- 70 Περὶ τοίνυν τῶν ἀναστάτων γεγενημένων ὑφ' ἑκατέρας
 247 τῶν πόλεων, ὃ μόνοις τινὲς ἡμῖν ὀνειδίζουσιν, ἑπιδειξομεν
 πολὺ δεινότερα πεποιηκότας οὓς ἐπαινοῦντες διατελοῦσιν.
 ἡμῖν μὲν γὰρ συνέπεσε περὶ νησούδρια τοιαῦτα καὶ τηλι-
 καῦτα τὸ μέγεθος ἑξαμαρτεῖν, ἃ πολλοὶ τῶν Ἑλλήνων
 οὐδ' ἴσασιν, ἐκεῖνοι δὲ τὰς μεγίστας πόλεις τῶν ἐν Πε-
 λοποννήσῳ καὶ τὰς πανταχῆ προεχούσας τῶν ἄλλων
 71 ἀναστάτους ποιήσαντες αὐτοὶ τὰ κείνων ἔχουσιν, ἃς ἄξιον
 ἦν, εἰ καὶ μηδὲν αὐταῖς πρότερον ὑπῆρχεν ἀγαθόν, τῆς
 μεγίστης δωρεᾶς παρὰ τῶν Ἑλλήνων τυχεῖν διὰ τὴν
 στρατείαν τὴν ἐπὶ Τροίαν, ἐν ἣ σφᾶς τε αὐτὰς παρέσχον
 πρωτευούσας καὶ τοὺς ἡγεμόνας ἀρετὰς ἔχοντας οὐ μόνον
 τὰς τοιαύτας ὧν πολλοὶ καὶ τῶν φαύλων κοινωνοῦ-
 σιν, ἀλλὰ καὶ κείνας ὧν οὐδεὶς ἂν πονηρὸς ὧν δυνηθεῖη
 72 μετασχεῖν. Μεσσήνη μὲν γὰρ Νέστορα παρέσχε τὸν
 φρονιμώτατον ἀπάντων τῶν κατ' ἐκεῖνον τὸν χρόνον γενόμε-
 νον, Λακεδαιμόνων δὲ Μενέλαον τὸν διὰ σωφροσύνην καὶ
 δικαιοσύνην μόνον ἀξιοθέντα Διὸς γενέσθαι κηδεστήν, ἣ
 δ' Ἀργείων πόλις Ἀγαμέμνονα τὸν οὐ μίαν οὐδὲ δύο σχόν-
 τα μόνον ἀρετὰς, ἀλλὰ πάσας ὅσας ἂν ἔχοι τις εἰπεῖν,
 73 καὶ ταύτας οὐ μετρίως ἀλλ' ὑπερβαλλόντως οὐδένα γὰρ
 εὐρήσομεν τῶν ἀπάντων οὐτ' ἰδιωτέρας πράξεις μεταχειρι-
 σάμενον οὔτε καλλίους οὔτε μείζους οὔτε τοῖς Ἑλλησιν
 οἰφελιμωτέρας οὔτε πλειόνων ἐπαίνων ἀξίας. καὶ τούτοις
 οὕτω μὲν ἀπρηθιμημένοις εἰκότως ἂν τινες ἀπιστήσειαν,
 μικρὸν δὲ περὶ ἐκάστου ρηθέντων ἅπαντες ἂν ἀληθῆ
 με λέγειν ὁμολογήσειαν.

v. 1. ἐλάττους — οἴκους Γ: ceteri κλιττον — οἰκείους. 70, 5. ἑξα-
 μαρτάνειν ε. 6. τῶν Γ: τὰς ε. 7. ἄλλων Γ: Ἑλλήνων ε.
 71, 2. πρότερον αὐταῖς ὑπῆρξεν ε. 4. σφᾶς αὐτοὺς παρέσχον ε.
 5. καὶ τοὺς Γ: τοὺς θ' ε. 6. τῶν φαύλων Γ: φαῦλοι ε. 7. δυ-
 νηθεῖη Γ: ceteri δυνηθῆ. 72, 2. γενόμενον] libri γενομένων.
 3. καὶ δικαιοσύνην add Γ. 4. γενέσθαι καὶ κληθῆναι κηδεστήν ε.
 5. μόνον ἔχοντα ε. 6. ἔχοι τις ἂν ε. 73, 5. τινες ἀπιστή-
 σειαν Γ: ἀπιστήσειαν πολλοὶ ε.

74 Οὐ δύναμαι δὲ κατιδεῖν, ἀλλ' ἀπορῶ ποίοις ἂν λό-
γοις μετὰ ταῦτα χρῆσάμενος ὀρθῶς εἶην βεβουλευμένος.
αἰσχύνομαι μὲν γάρ, εἰ τοσαῦτα περὶ τῆς Ἀγαμέμνονος
ἀρετῆς προειρηκῶς μηδενὸς μνησθήσομαι τῶν ὑπὲρ ἐκείνου
πεπραγμένων, ἀλλὰ δόξω τοῖς ἀκούουσιν ὁμοίως εἶναι
τοῖς ἀλαστονευομένοις καὶ λέγουσιν ὅτι ἂν τύχωσιν ὄρῳ
δὲ τὰς πράξεις τὰς ἔξω λεγομένας τῶν ὑποθέσεων οὐκ
ἐπαινουμένας ἀλλὰ παραχόδους εἶναι δοκούσας, καὶ
πολλοὺς μὲν ὄντας τοὺς κακῶς χραμένους αὐταῖς, πολὺ
5 δὲ πλείους τοὺς ἐπιτιμῶντας. διὸ δέδοικα μὴ καὶ περὶ
ἐμὲ συμβῆῃ τι τοιοῦτον. οὐ μὴν ἀλλ' αἰρούμαι βοηθῆσαι
τῷ ταῦτόν ἐμοί τε καὶ πολλοῖς πεπονθότι, καὶ διημαρ-
τηκότι τῆς δόξης ἧς προσῆκε τυχεῖν αὐτόν, καὶ μεγί-
στων μὲν ἀγαθῶν αἰτίῳ γεγενημένῳ περὶ ἐκείνον τὸν χρό-
νον, ἦντιον δ' ἐπαινουμένῳ τῶν οὐδὲν ἄξιον λόγου δια-
πεπραγμένων.

6 Τί γάρ ἐκεῖνος ἐνέλιπεν, ὃς τηλικαύτην μὲν ἔσχε τι-
μὴν, ἧς εἰ πάντες συνελθόντες μείζω ζητοῖεν, οὐδέ ποτ' ἂν
εὐρεῖν δυνηθεῖεν; μόνος γὰρ ἀπάσης τῆς Ἑλλάδος ἠξιώθη
γενέσθαι στρατηγός. ὁπότερον δέ, εἴθ' ὑπὸ πάντων αἰρε-
θεῖς εἴτ' αὐτὸς κτησάμενος, οὐκ ἔχω λέγειν. ὁποτέρως δ'
οὐκ ἀν συμβέβηκεν, οὐδεμίαν ὑπερβολὴν λέλοιπε τῆς περὶ
7 αὐτόν δόξης τοῖς ἄλλοις πρὸς τιμηθεῖσιν. ταύτην δὲ λαβὼν
τὴν δύναμιν οὐκ ἔστιν ἦν τίνα τῶν Ἑλληνίδων πόλεων
ἐλύπησεν, ἀλλ' οὕτως ἦν πόρρω τοῦ περὶ τινος ἐξαμαρ-
τεῖν, ὥστε παραλαβὼν τοὺς Ἕλληνας ἐν πολέμῳ καὶ
ταραχαῖς καὶ πολλοῖς κακοῖς ὄντας τούτων μὲν αὐτοὺς
ἀπῆλλαξεν, εἰς ὁμόνοιαν δὲ καταστήσας τὰ μὲν περιττὰ
τῶν ἔργων καὶ τερατώδη καὶ μηδὲν ὠφελούντα τοὺς ἄλ-
λους ὑπερείδῃ, στρατόπεδον δὲ συστήσας ἐπὶ τοὺς βαρ-
8 βάρους ἤγαγεν. τούτου δὲ κάλλιον στρατήγημα καὶ τοῖς

74, 1. ποίοις λόγοις — ὀρθῶς ἂν εἶην ε. 3. μὲν add Γ.

75, 3. πολλοῖς ἄλλοις πεπονθότι ε. 4. αὐτόν] δυνατόν Γ. 5. μὲν
add Γ. 77, 3. τοῦ — Ἕλληνας Γ: τούτου ὡς καὶ τινος ε. 5. πολ-
λοῖς ἄλλοις κακοῖς ε. αὐτοὺς om pr Γ.

Ἐλλήσιν ὠφελιμώτερον οὐδεὶς φανήσεται πράξας οὔτε τῶν κατ' ἐκείνον τὸν χρόνον εὐδοκιμησάντων οὔτε τῶν ὕστερον ἐπιγενομένων. ἂν κείνος πράξας καὶ τοῖς ἄλλοις ὑποδείξας οὐχ οὕτως εὐδοκίμησεν, ὡς προσῆκεν αὐτόν, διὰ τοὺς μᾶλλον ἀγαπῶντας τὰς θαυματοποιίας τῶν εὐεργεσιῶν καὶ τὰς ψευδολογίας τῆς ἀληθείας, ἀλλὰ τοιοῦτος γενόμενος ἐλάττω δόξαν ἔχει τῶν οὐδὲ μιμήσασθαι τολμησάντων αὐτόν.

79 Οὐ μόνον δ' ἐπὶ τούτοις ἂν τις ἐπαινέσειεν αὐτόν, ἀλλὰ καὶ ἐφ' οἷς περὶ τὸν αὐτὸν χρόνον ἐπραξεν. εἰς τοῦτο γὰρ μεγαλοφροσύνης ἦλθεν, ὥστ' οὐκ ἀπέχρησεν αὐτῷ λαβεῖν στρατιώτας τῶν ἰδιωτῶν ὁπόσους ἐξ ἐκάστης ἐβουλήθη τῆς πόλεως, ἀλλὰ τοὺς βασιλεῖς τοὺς ποιούντας ἐν ταῖς αὐτῶν ὅτι βουληθεῖεν καὶ τοῖς ἄλλοις προσταττοντας, τούτους ἐπεισεν ὑφ' αὐτῷ γενέσθαι, καὶ συνακολουθεῖν ἐφ' οὓς ἂν ἡγήται, καὶ ποιεῖν τὸ προσταττόμενον, καὶ βασιλικὸν βίον ἀφέντας στρατιωτικῶς ζῆν, ἐτι 249δὲ κινδυνεύειν καὶ πολεμεῖν ὡς ὑπὲρ τῆς σφετέρως αὐτῶν πατρίδος καὶ βασιλείας, ἀλλὰ λόγῳ μὲν ὑπὲρ Ἑλένης τῆς Μενέλεω γυναικός, ἔργῳ δ' ὑπὲρ τοῦ μὴ τὴν Ἑλλάδα πάσχειν ὑπὸ τῶν βαρβάρων μήτε τοιαῦτα μήθ' οἷα πρότερον αὐτῇ συνέπεσε περὶ τὴν Πέλοπος μὲν ἀπάσης Πελοποννήσου κατάληψιν, Δαναοῦ δὲ τῆς πόλεως τῆς Ἀργείων, Κάδμου δὲ Θηβῶν· ὧν τις ἄλλος φανήσεται προνοηθεὶς, ἢ τίς ἐμποδῶν καταστάς τοῦ μηδὲν ἐτι γενέσθαι τοιοῦτον, πλὴν τῆς ἐκείνου φύσεως καὶ δυνάμεως;

81 Τὸ τοίνυν ἐχόμενον, ὃ τῶν μὲν προειρημένων ἕλαττόν ἐστι, τῶν δὲ πολλάκις ἐγκεκωμισμένων μείζον καὶ λόγου μᾶλλον ἄξιον· στρατόπεδον γὰρ συνεληλυθὸς ἐξ ἀπασῶν τῶν πόλεων, τοσοῦτον τὸ πλῆθος ὅσον εἰκός, ὃ πολλοὺς

v. 1. οὔτε om Γ. 2. οὔτε Γ: οὐδὲ ζ. 79, 1. αὐτὸν ἐπαινέσειεν ζ. 5. ἡβουλήθη τῶν πόλεων ζ. 6. ὅτι βουληθεῖεν Γ: ἂ βουλονται ζ. 8. ἡγήσεται ζ. 80, 1. ἀφέντας add Γ. 4. Μενελάου Γ. 10. δυνάμεως] μὴ δυνάμενος Γ. 81, 4. τοσοῦτον τὸ πλῆθος Γ: ceteri τοσοῦτο πλῆθος. ὃ πολλοὺς εἶχεν αὐτῷ Γ: πολλοὺς ἔχειν ζ.

εἶπεν αὐτῷ τοὺς μὲν ἀπὸ θεῶν τοὺς δ' ἐξ αὐτῶν τῶν θεῶν
γεγονότας, οὐχ ὁμοίως διακειμένους τοῖς πολλοῖς οὐδ'
ἴσον φρονούντας τοῖς ἄλλοις, ἀλλ' ὀργῆς καὶ θυμοῦ καὶ
32 φθόρου καὶ φιλοτιμίας μεστούς, ἀλλ' ὁμως τὸ τοιοῦτον
ἔτη δέκα κατέσχευεν. οὐ μισθοφοραῖς μεγάλας οὐδὲ χρη-
μάτων δαπάναις, αἷς νῦν ἅπαντες δυναστεύουσιν, ἀλλὰ
τῷ καὶ τῇ φρονήσει διαφέρειν καὶ δύνασθαι τροφήν ἐκ
τῶν πολεμίων τοῖς στρατιώταις πορίζειν, καὶ μάλιστα
τῷ δοκεῖν ἐκείνον ἄμεινον ὑπὲρ τῆς τῶν ἄλλων βουλευ-
33 ζεσθαι σωτηρίας ἢ τοὺς ἄλλους περὶ σφῶν αὐτῶν. Τὸ
τοίνυν τέλος, ὃ πᾶσι τούτοις ἐπέθηκεν, οὐδενὸς ἦτονον προσ-
ῆκει θαυμάζειν· οὐ γὰρ ἀρεπὲς οὐδ' ἀνάξιον τῶν προει-
ρημένων φανήσεται ποιησάμενος, ἀλλὰ λόγῳ μὲν πρὸς
μίαν πόλιν πολεμήσας, ἔργῳ δ' οὐ μόνον πρὸς ἅπαντας
τοὺς τὴν Ἀσίαν κατοικοῦντας ἀλλὰ καὶ πρὸς ἄλλα γένη
πολλὰ τῶν βαρβάρων κινδυνεύων οὐκ ἀπέπειν οὐδ' ἀπῆλ-
θε, πρὶν τὴν τε πόλιν τοῦ τολμήσαντος ἐξαμαρτεῖν ἐξη-
δραποδίσαστο καὶ τοὺς βαρβάρους ἐπαυσευ ὑβρίζοντας.

84 Οὐκ ἀγνωῶ δὲ τὸ πλῆθος τῶν εἰρημένων περὶ τῆς
Ἀγαμέμνονος ἀρετῆς, οὐδ' ὅτι τούτων καθ' ἓν μὲν ἕκα-
στον, εἴ τινες σκοποῖντο τί ἂν ἀποδοκιμάσειαν, οὐδεὶς
50 ἂν οὐδὲν αὐτῶν ἀφελεῖν τολμήσειεν, ἐφεξῆς δὲ ἀναγι-
γνωσκομένων ἅπαντες ἂν ἐπιτιμήσειαν ὡς πολὺ πλείο-
85 σιν εἰρημένοις τοῦ δέοντος. Ἐγὼ δ' εἰ μὲν ἔλαθον ἑμαυ-
τὸν πλεονάζων, ἡσχυνόμην ἂν, εἰ γράφειν ἐπιχειρῶν περὶ
ῶν μηδεὶς ἂν ἄλλος ἐτόλμησεν, οὕτως ἀναισθητῶς διεκεί-
μην· νῦν δ' ἀκριβέστερον ἤδειν τῶν ἐπιπλήττειν μοι τολ-
μησόντων, ὅτι πολλοὶ τούτοις ἐπιτιμήσουσιν· ἀλλὰ γὰρ
ἡγήσαμην οὐχ οὕτως ἔσεσθαι δεινόν, ἦν ἐπὶ τοῦ μέρους
τούτου δόξω τισὶ τῶν καιρῶν ἀμελεῖν, ὡς ἦν περὶ ἀνδρός

82, 1. τοὺς τοιοῦτους 5. 3. αἷς a correctore est in Γ, vide-
tur fuisse η. πάντες 5. 4. τῷ πολλῷ καὶ 5. καὶ μὴ δύ-
νασθαι Γ. 83, 2. προσέθηκεν 5. 7. οὐδ' Γ: ceteri οὐκ. 84, 2. τοῦ-
των τοσοῦτων ὄντων καθ' 5. 5. ἀποδοκιμάσειαν Γ. 4. ἀφελεῖν
αὐτῶν 5. 5. ἐπιτιμήσειαν Γ. 85, 4. τολμησάντων 5. 6. ἵνα—
καταλείπω 5.

ταίουτου διαλεγόμενος παραλίπω τι τῶν ἐκείνω τε προσ-
 86όντων ἀγαθῶν κἀμοὶ προσηκόντων εἰπεῖν. ὦμην δὲ καὶ
 παρὰ τοῖς χαριστάτοις τῶν ἀκροατῶν εὐδοκιμήσειν, ἣν
 φαίνωμαι περὶ ἀρετῆς μὲν τοὺς λόγους ποιούμενος, ὅπως
 δὲ ταύτης ἀξίως ἐρῶ μᾶλλον σπουδάξω ἢ περὶ τὴν τοῦ
 λόγου συμμετρίαν, καὶ ταῦτα σαφῶς εἰδὼς τὴν μὲν περὶ
 τὸν λόγον ἀκαιρίαν ἀδοξότερον ἐμὲ ποιήσουσαν, τὴν δὲ
 περὶ τὰς πράξεις εὐβουλίαν αὐταῦς τοὺς ἐπαινουμένους
 ὠφελήσουσαν· ἀλλ' ὅμως ἐγὼ τὸ λυσιτελεῖς ἔασας τὸ
 87δικαίον εἰλόμην. οὐ μόνον δ' ἂν εὐρεθείην ἐπὶ τοῖς νῦν
 λεγομένοις ταύτην ἔχων τὴν διάνοιαν, ἀλλ' ὁμοίως ἐπὶ
 πάντων, ἐπεὶ καὶ τῶν πεπλησιακότων μοι φανεῖν ἂν
 μᾶλλον χαίρων τοῖς ἐπὶ τῷ βίῳ καὶ ταῖς πράξεσιν εὐδο-
 κημοῦσιν ἢ τοῖς περὶ τοὺς λόγους δεινοῖς εἶναι δοκοῦσιν.
 καίτοι τῶν μὲν εὐ ῥηθέντων εἰ καὶ μηδὲν συμβαλοίμην,
 ἅπαντες ἂν ἐμοὶ τὴν αἰτίαν ἀναθεῖεν, τῶν δ' ὀρθῶς
 πραττομένων εἰ καὶ πάντες εἰδείεν με σύμβουλον γεγε-
 νημένον, οὐδεὶς ὅστις οὐκ ἂν αὐτὸν τὸν μεταχειριζό-
 μενον τὰς πράξεις ἐπαινέσειεν.

88 Ἀλλὰ γὰρ οὐκ οἶδ' ὅποι τυγχάνω φερόμενος· αἶε
 γὰρ εἰόμενος δεῖν προστιθέναι τὸ τῶν προειρημένων ἐχό-
 μενον, παντάπασι πόσῳ γεγονός τῆς ὑποθέσεως. λοιπὸν
 οὐκ ἔστιν οὐδὲν ἄλλο, πλὴν αἰτησάμενον τῷ γήρα συγ-
 γνώμην ὑπὲρ τῆς λήθης καὶ τῆς μακρολογίας, τῶν εἰ-
 δισμένων παραγίγνεσθαι τοῖς τηλικούτοις, ἐπανελθεῖν εἰς
 τὸν τόπον ἐκείνον ἐξ οὗπερ εἰσέπεσον εἰς τὴν περιτολο-
 89⁸⁵¹ρίαν ταύτην. "οἶμαι δ' ἤδη καθορᾶν ὅθεν ἐπλανήθη· τοῖς
 γὰρ ὄνειδίζουσιν ἡμῶν τῇ πόλει τὰς Μηλιῶν καὶ τὰς
 τῶν τοιοῦτων πολυγνίων συμφορὰς ἀντέλεγον, οὐχ ὡς

86, 1. ὦμην 5. 2. ἣν Γ: ἐάν 5. 87, 1. προσεἰλόμην 5.
 2. ὁμοίως Γ: ὅπως 5. 6. εὐ ῥηθέντων Coraës, εὐρεθέντων ΓΑ:
 ceteri ῥηθέντων. μηδὲν συμβαλοίμην Γ: ceteri μηδὲν ἕτερον συμ-
 βαλοίμην. 7. ἐπιθεῖεν 5. 8. ἐμὲ 5. 88, 1. ὅποι Γ: ceteri
 ὅπως. αἶε γὰρ εἰόμενος add Γ. 3. γεγονότα 5. 7. ἐξέπε-
 στον 5. 89, 1. δ' ἤδη Γ: δὴ δειν 5. 2. ἡμῶν Γ: ceteri ἡμῶν.
 3. τῶν τοιοῦτων τῶν πολ. Γ. οὐχ ὡς οὐχ Γ: ceteri ὡς οὐχ.

οὐχ ἡμαρτημένων τούτων, ἀλλ' ἐπιδεικνύων τοὺς ἀγαπω-
 μένους ὑπ' αὐτῶν πολὺ πλείους πόλεις καὶ μείζους ἡμῶν
 ἀναστάτους πεποιηκότας, ἐν οἷς καὶ περὶ τῆς ἀρετῆς τῆς
 Ἀγαμέμνονος καὶ Μενελάου καὶ Νέστορος διελέχθη, ἡ
 ψεύδος μὲν οὐδὲν λέγων, πλείω δ' ἴσως τῶν μετρίων.
 τοῦτο δ' ἐποίουν ὑπολαβὼν οὐδενὸς ἔλαττον ἐμάρτημα
 τοῦτο δόξειν εἶναι τῶν τολμησάντων ἀναστάτους ποιῆσαι
 τὰς πόλεις τὰς γεννησάσας καὶ θρηψάσας τοιοῦτους ἄν-
 δρας, περὶ ὧν καὶ νῦν ἔχει τις ἂν πολλοῖς καὶ καλοῖς
 χορήσασθαι λόγοις. Ἀλλὰ γὰρ ἴσως ἀνόητόν ἐστι περὶ
 μίαν πράξιν διατρίβειν, ὥσπερ ἀπορίας οὔσης τί ἂν ἔχει
 τις εἰπεῖν περὶ τῆς ὠμότητος καὶ χαλεπότητος τῆς Λα-
 κειδαιμονίων, ἀλλ' οὐ πολλῆς ἀφθονίας ὑπαρχούσης· οἷς
 οὐκ ἐξήρκεσε περὶ τὰς πόλεις ταύτας καὶ τοὺς ἄνδρας
 τοὺς τοιοῦτους ἐξαμαρτεῖν, ἀλλὰ καὶ περὶ τοὺς ἐκ τῶν
 αὐτῶν ὀρηθέντας καὶ κοινὴν τὴν στρατείαν ποιησαμέ-
 νους καὶ τῶν αὐτῶν κινδύνων μετασχόντας, λέγω δὲ περὶ
 Ἀργείων καὶ Μεσσηνίων. καὶ γὰρ τούτους ἐπεθύμησαν
 ταῖς αὐταῖς συμφοραῖς περιβαλεῖν αἴσπερ ἐκείνους· καὶ
 Μεσσηνίους μὲν πολιορκοῦντες οὐ πρότερον ἐπαύσαντο,
 πρὶν ἐξίβαλον ἐκ τῆς χώρας, Ἀργείοις δ' ὑπὲρ τῶν αὐ-
 τῶν τούτων ἔτι καὶ νῦν πολεμοῦσιν. ἃ τοίνυν περὶ Πλα-
 ταιᾶς ἔπραξαν, ἄτοπος ἂν εἴην, εἰ ταῦτ' εἰρηκῶς ἐκείνων
 μὴ μνησθεῖν· ὧν ἐν τῇ χώρᾳ στρατοπεδευσάμενοι μεθ'
 ἡμῶν καὶ τῶν ἄλλων συμμάχων, καὶ παραταξάμενοι
 τοῖς πολεμίοις, καὶ θυσάμενοι τοῖς θεοῖς τοῖς ὑπ' ἐκείνων
 ἰδρυμένοις, οὐ μόνον ἠλευθερώσαμεν τῶν Ἑλλήνων τοὺς
 μεθ' ἡμῶν ὄντας ἀλλὰ καὶ τοὺς ἀναγκασθέντας γενέσθαι
 μετ' ἐκείνων, καὶ ταῦτ' ἐπράξαμεν Πλαταιᾶς λάβοντες
 μόνους Βοιωτῶν συναγωνιστάς· οὗς οὐ πολὺν χρόνον δια-

v. 2. μείζους καὶ πλείους πόλεις ε. 3. ἀρετῆς Γ: ἀρχῆς ε.

5. λέγων] λέγων ἡμῶν Γ. 90, 2. διελεῖν ε. 5. ἴσως ὁμ Γ.

91, 3. τοὺς τοιοῦτους ἐξαμαρτεῖν Γ: τούτους ἐξαμαρτάνειν ε. 4. κοι-
 νῶς ε. 8. πολιορκοῦντες add Γ. 9. ἀργείοις Γ: ceteri Ἀργεῖοι.

92, 1. Πλαταιᾶς ε. 93, 2. μόνους λαβόντες ε. 3. διαλιπών-
 τας Γ.

λιπόντες Λακεδαιμόνιοι, χαριζόμενοι Θηβαίοις, εκπολιο-
 252 κήσαντες ἅπαντας ἀπέκτειναν πλὴν τῶν ἄποδράναι δυ-
 νηθέντων. περὶ οὓς ἡ πόλις ἡμῶν οὐδὲν ὁμοία γέγονεν ἐκεί-
 94 νοις· οἱ μὲν γὰρ ἐπὶ τοὺς εὐεργέτας τῆς Ἑλλάδος καὶ
 τοὺς συγγενεῖς τοὺς αὐτῶν τὰ τοιαῦτ' ἐξαμαρτάνειν ἐτόλ-
 μησαν, οἱ δ' ἡμέτεροι Μεσσηνίων μὲν τοὺς διασωθέντας
 εἰς Ναύπακτον κατέκισαν, Πλαταιέων δὲ τοὺς περιγενο-
 μένους πολίτας ἐποίησαντο καὶ τῶν ὑπαρχόντων αὐτοῖς
 ἀπάντων μετέδοσαν. ὥστ' εἰ μηδὲν εἶχομεν ἄλλο περὶ
 τοῖν πόλειον εἰπεῖν, ἐκ τούτων ῥᾶδιον εἶναι καταμαθεῖν
 τὸν τρόπον ἑκατέρας αὐτῶν, καὶ ποτέρα πλείους πόλεις
 καὶ μείζους ἀναστάτους πεποίηκεν.

95 Δισθάνομαι δὲ πάθος μοι συμβαῖνον ἐναντίον τοῖς
 ὀλίγω πρότερον εἰρημένοις· τότε μὲν γὰρ εἰς ἄγνοιαν καὶ
 πλάνον καὶ λήθην ἐνέπεσον, νῦν δ' οἶδα σαφῶς ἐμαυτὸν
 οὐκ ἐμμένοντα τῇ πραότητι τῇ περὶ τὸν λόγον, ἣν εἶχον
 ὅτ' ἠρχόμεν γράφειν αὐτόν, ἀλλὰ λέγειν τ' ἐπιχειροῦντα
 περὶ ὧν οὐκ ᾤμην ἔρεῖν, θρασύτερόν τε διακείμενον ἢ
 κατ' ἐμαυτόν, ἀκρατῆ τε γιγνόμενον ἐνίων ὧν λέγω διὰ τὸ
 96 πλῆθος τῶν εἰπεῖν ἐπιρροέοντων. ἐπειδὴ περ οὖν ἐπελήλυθέ
 μοι τὸ παρρησιάσασθαι, καὶ λέλυκα τὸ στόμα, καὶ τοι-
 αύτην τὴν ὑπόθεσιν ἐποιησάμην ὥστε μήτε καλὸν εἶναι
 μοι μήτε δυνατὸν παραλιπεῖν τὰς τοιαύτας πράξεις, ἐξ
 ὧν οἶόν τ' ἐστὶν ἐπιδεικνύναι πλείονος ἀξίαν τὴν πόλιν
 ἡμῶν γεγενημένην περὶ τοὺς Ἕλληνας τῆς Λακεδαιμο-
 νίων, οὐ κατασιωπητέον οὐδὲ περὶ τῶν ἄλλων κακῶν τῶν
 οὐπω μὲν εἰρημένων ἐν δὲ τοῖς Ἕλλησι γεγενημένων, ἀλλ'
 ἐπιδεικτέον τοὺς μὲν ἡμετέρους ὀψιμαθεῖς αὐτῶν γεγενη-
 μένους, Λακεδαιμονίους δὲ τὰ μὲν πρώτους τὰ δὲ μό-
 νους ἐξαμαρτόντας.

94, 6. εἶχομεν 5. περὶ] περὶ τὸ Γ: περὶ τε 5. 7. ταῖν 5.
 95, 2. καὶ πλάνον add Γ. 5. τ' ἐπιχειροῦντα Γ: ἐπιχειροῦντα
 ταῦτα 5. 6. ᾤμην 5. 7. ὧν λέγω Γ: λέγω δὲ 5. 96, 2. παρ-
 ρησιάσασθαι 5. 4. μοι add Γ. 5. πλείονος 5. 6. γεγενημέ-
 νην ἡμῶν 5. 11. ἐξαμαρτηκότας 5.

97 Πλείστοι μὲν οὖν κατηγοροῦσιν ἀμφοῖν τοῖν πόλειον, ὅτι προσποιούμεναι κινδυνεῦσαι πρὸς τοὺς βαρβάρους ὑπὲρ τῶν Ἑλλήνων οὐκ εἴασαν τὰς πόλεις αὐτονόμους εἶναι καὶ διοικῆσαι τὰ σφέτερ' αὐτῶν ὅπως ἐκάστη συνέφερεν, ἀλλ' ὥσπερ αἰχμαλώτους εἰληφῦναι διελόμεναι κατεδουλώσαντο πάσας αὐτάς, καὶ παραπλήσιον ἐποίησαν τοῖς παρὰ μὲν τῶν ἄλλων τοὺς οἰκέτας εἰς ἐλευθερίαν ἀφαι-
 98 θρουμένοις, σφίσι δ' αὐτοῖς δουλεύειν ἀναγκάζουσιν. τοῦ
 53 δὲ λέγεσθαι ταῦτα ἡ καὶ πολὺ πλείω καὶ μικρότερα τούτων οὐχ ἡμεῖς αἴτιοι γεγόναμεν, ἀλλ' οἱ νῦν μὲν ἐν τοῖς λεγομένοις ἡμῖν ἀντιτεταγμένοι, τὸν δ' ἄλλον χρόνον ἐν τοῖς πραττομένοις ἅπασιν. τοὺς μὲν γὰρ ἡμετέρους προγόνους οὐδεὶς ἂν ἐπιδείξειεν ἐν τοῖς ἐπέκεινα χρόνοις τοῖς ἄναριθμήτοις οὐδεμιᾶς πόλεως οὔτε μείζονος οὔτ' ἐλάττονος ἄρχειν ἐπιχειρήσαντας. Λακεδαιμονίους δὲ πάντες ἴσασιν, ἀφ' οὗ περ εἰς Πελοπόννησον εἰσῆλθον, οὐδὲν ἄλλο πράττοντας οὐδὲ βουλευομένους πλὴν ὅπως μάλιστα μὲν θά πάντων ἄρξουσιν, εἰ δὲ μή, Πελοποννησίον. ἀλλὰ μὴν καὶ τὰς στάσεις καὶ τὰς σφαγὰς καὶ τὰς τῶν πολιτειῶν μεταβολὰς, ἃς ἀμφοτέροις τινὲς ἡμῖν ἐπιφέρουσιν, ἐκείνοι μὲν ἂν φανείεν ἀπάσας τὰς πόλεις πλὴν ὀλίγων μεστὰς πεποιηκότες τῶν τοιούτων συμφορῶν καὶ νοσημάτων, τὴν δ' ἡμετέραν πόλιν οὐδεὶς ἂν οὐδ' εἰπέιν τολμήσεις πρὸ τῆς ἀτυχίας τῆς ἐν Ἑλλησπόντῳ γενομένης, ὡς τοιοῦτον ἐν τοῖς συμμάχοις τι διαπραξαμένη ἦν. ἀλλ' ἐπειδὴ Λακεδαιμόνιοι κύριοι καταστάντες τῶν Ἑλλήνων πάλιν ἐξέπιπτον ἐκ τῶν πραγμάτων, ἐν τούτοις τοῖς καιροῖς στασιαζουσῶν τῶν ἄλλων πόλεων δὴ ἢ τρεῖς τῶν στρατηγῶν τῶν ἡμετέρων (οὐ γὰρ ἀποκρύψομαι τάλῃθός) ἐξῆμαρτον περὶ τινὰς αὐτῶν ἐλπίζοντες, ἦν μιμήσονται τὰς Σπαρτιατῶν πράξεις, μᾶλλον αὐτάς δυνήσεσθαι

97, 1. τοῖν corr Γ: ταῖν ε. 98, 4. ἐν τοῖς πραττομένοις] ἔνοχοι τοῖς πεπραγμένοις Γ. 99, 3. ἃς ἀμφοτέροις τινὲς ἡμῖν ἐπιφέρουσιν add Γ. 6. οὐδ' add Γ. 7. ἐν om Γ. 100, 1. τοιοῦτο ε. διαπραξαμένη ἦν] διαπραξαμένην Γ, διαπεπραγμένην ε.
 5. ἀποκρύψομαι ε.

101 κατασχῆν. ὥστε δικαίως ἂν ἐκείνοις μὲν ἅπαντες ἐγκαλέσειαν ὡς ἀρχηγοῖς γεγενημένοις καὶ διδασκάλοις τῶν τοιούτων ἔργων, τοῖς δ' ἡμετέροις, ὥσπερ τῶν μαθητῶν τοῖς ὑπὸ τῶν ὑπισχνουμένων ἐξηπατημένοις καὶ δημαρτηκόσι τῶν ἐλπίδων, εἰκότως ἂν συγγνώμην ἔχοιεν.

102 Τὸ τοίνυν τελευταῖον, ὃ μόνον καὶ καθ' αὐτοὺς ἐπραξάν, τίς οὐκ οἶδεν ὅτι κοινῆς ἡμῖν τῆς ἔχθρας ὑπαρχούσης τῆς πρὸς τοὺς βαρβάρους καὶ τοὺς βασιλέας αὐτῶν, ἡμεῖς μὲν ἐν πολέμοις πολλοῖς γιγνόμενοι καὶ μεγάλας συμφοραῖς ἐνίοτε περιπίπτοντες καὶ τῆς χώρας ἡμῶν θαμὰ πορθουμένης καὶ τεμνομένης οὐδεπώποτ' ἀπεβλέψαμεν πρὸς τὴν ἐκείνων φιλίαν καὶ συμμαχίαν, ἀλλ' ὅπερ ὦν τοῖς Ἑλλήσιν ἐπεβούλευσαν μισοῦντες αὐτοὺς διετελέσαμεν μᾶλλον ἢ τοὺς ἐν τῷ παρόντι κακῶς

²⁵⁴ ἡμᾶς ποιοῦντας. Ἀσκεδαίμονιοι δ' οὔτε πάσχοντες κακῶν οὐδὲν οὔτε μέλλοντες οὔτε δεδιότες εἰς τοῦτ' ἀπληστίας ἦλθον, ὥστ' οὐκ ἐξήρκεσεν αὐτοῖς ἔχειν τὴν κατὰ γῆν ἀρχήν, ἀλλὰ καὶ τὴν κατὰ θάλατταν δύναμιν οὕτως ἐπεθύμησαν λαβεῖν, ὥστε κατὰ τοὺς αὐτοὺς χρόνους τοὺς τε συμμάχους τοὺς ἡμετέρους ἀφίστασαν, ἐλευθερώσειν αὐτοὺς ὑπισχνούμενοι, καὶ βασιλεῖ περὶ φιλίας διελέγοντο καὶ συμμαχίας, παραδώσειν αὐτῷ φάσκοντες

104 ἅπαντας τοὺς ἐπὶ τῆς Ἀσίας κατοικοῦντας. πίστει δὲ δόντες τούτοις ἀμφοτέροις καὶ καταπολεμήσαντες ἡμᾶς, οὓς μὲν ἐλευθερώσειν ὤμοσαν, κατεδαλώσαντο μᾶλλον ἢ τοὺς Εἰλωτας, βασιλεῖ δὲ τοιαύτην χάριν ἀπέδωκαν ὥστ' ἐπεισαν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ Κῦρον ὄντα νεώτερον ἀμφισβητεῖν τῆς βασιλείας, καὶ στρατόπεδον αὐτῷ συναγαγόντες καὶ στρατηγὸν Κλέαρχον ἐπιστήσαντες ἀνέπεμ-

101, 1. ἂν add Γ'. ἐγκαλέσαμεν ε. 2. διδασκάλους τῶν τοιούτων] διδάσκαλοι τῶν τοιούτων γεγόνασιν Γ. 3. δ' ἡμετέροις Γ: ceteri μέντοι (vel μὲν δὴ) ἡμετέροις. 5. ἔχοιμεν ε. 102, 1. καὶ add Γ'. 5. ἡμῖν θαμνά ε. 6. καὶ τεμνομένης add Γ'. ἀπεβλέψαμεν] ἐβλάψαμεν Γ. 104, 1. οἰκοῦντας ε. 2. τούτων ἀμφοτέροι ε. 5. ὤμοσαν Γ: ὠμολόγησαν ε. 7. καὶ om Γ'. Κλέαρχον στρατηγὸν ε.

05 φαν ἐπ' ἄκρον· ἀτυχήσαντες δ' ἐν τούτοις καὶ γνωσθέν-
 τες ὧν ἐπεθύμουν, καὶ μισηθέντες ὑπὸ πάντων, εἰς πόλε-
 μον καὶ ταραχὰς τοσαύτας κατέστησαν ὅσας εἰκὸς
 τοὺς καὶ περὶ τοὺς Ἕλληνας καὶ τοὺς βαρβάρους ἐξημαρ-
 τηκότας. περὶ ὧν οὐκ οἶδ' ὅ τι δεῖ πλείω λέγοντα διατρι-
 βειν, πλὴν ὅτι καταναυμαχηθέντες ὑπὸ τῆς βασιλείας
 06 δυνάμεως καὶ τῆς Κόωνος στρατηγίας τοιαύτην ἐποιή-
 θσαντο τὴν εἰρήνην, ἧς οὐδεὶς ἂν ἐπιδειξίειεν οὔτ' αἰσχίω
 πώποτε γενομένην οὔτ' ἐπονειδιστοτέραν οὔτ' ὀλιγωροτέ-
 ραν τῶν Ἑλλήνων οὔτ' ἐναντιωτέραν τοῖς λεγομένοις ὑπό-
 τινων περὶ τῆς ἀρετῆς τῆς Λακεδαιμονίων· οἳ τινες, ὅτε
 μὲν αὐτοὺς ὁ βασιλεὺς δεσπότης τῶν Ἑλλήνων κατέ-
 στησεν, ἀφελέσθαι τὴν βασιλείαν αὐτοῦ καὶ τὴν εὐδαι-
 μονίαν ἅπασαν ἐπεχείρησαν, ἐπειδὴ δὲ καταναυμαχίᾳς
 ταπεινούς ἐποίησεν, οὐ μικρὸν μέρος αὐτῶ τῶν Ἑλλήνων
 παρέδωκαν ἀλλὰ πάντας τοὺς τὴν Ἀσίαν οἰκοῦντας,
 07 διαφρόδην γράψαντες χρῆσθαι τοῦθ' ὅ τι ἂν αὐτοὺς βούλη-
 γται, καὶ οὐκ ἠσχύνθησαν τοιαύτας ποιούμενοι τὰς ὁμολο-
 γίας περὶ ἀνδρῶν, οἷς χρώμενοι συμμάχοις ἡμῶν τε πε-
 ριεγένοντο καὶ τῶν Ἑλλήνων κύριοι κατέστησαν καὶ τὴν
 55 Ἀσίαν ἅπασαν ἤλπισαν κατασχέσειν, ἄλλὰ τὰς τοιαύ-
 τας συνθήκας αὐτοὶ τ' ἐν τοῖς ἱεροῖς τοῖς σφετέροις αὐ-
 τῶν ἀνέγραψαν καὶ τοὺς συμμάχους ἠνάγκασαν.

08 Τοὺς μὲν οὖν ἄλλους οὐκ οἶομαι πράξεων ἐτέρων ἐπι-
 θυμήσειν ἕκαστον, ἀλλ' ἐκ τῶν εἰρημένων ἰκανῶς μεμα-
 θηκέναι νομιεῖν ὑποία τις τοῖν πολέοιν ἑκατέρω περὶ τοὺς
 Ἕλληνας γέγονεν· ἐγὼ δ' οὐχ οὔτω τυγχάνω διακείμε-
 νος, ἀλλ' ἡγοῦμαι τὴν ὑπόθεσιν ἣν ἐποίησάμην ἄλλων τε
 πολλῶν προσδεῖσθαι λόγων, καὶ μάλιστα τῶν ἐπιδειξόν-
 των τὴν ἄνοιαν τῶν ἀντιλέγειν τοῖς εἰρημένοις ἐπιχειρη-
 90 σόντων· οὓς οἶομαι ῥαδίως εὐρήσειν. τῶν γὰρ ἀποδεχο-

v. 3. ὅσον εἰκὸς τοὺς περὶ ε. 106, 2. πάποτε Γ: ποτὲ ε. 4. οἰ-
 τινες ὄντες ὅτε Γ. 5. αὐτοὺς add Γ. 8. τῶν Ἑλλήνων add Γ.
 107, 4. κατασχέειν ε. 108, 1. οἶμαι ε. 2. πρὸς εἰρημένων ε.
 3. νομιεῖν ε. τοῖν corr Γ: ταῖν ε. 7. ἐπιχειρησάντων ε.
 109, 1. οἶμαι ε.

- μένων άπάσας τὰς Λακεδαιμονίων πράξεις, τοὺς μὲν
 βελτίστους αὐτῶν ἠγοῦμαι καὶ πλείστον νοῦν ἔχοντας
 τὴν μὲν Σπαρτιατῶν πολιτείαν ἐπαινέσεσθαι καὶ τὴν
 αὐτὴν γνώμην ἔξειν περὶ αὐτῆς ἤνπερ πρότερον, περὶ δὲ
 τῶν εἰς τοὺς Ἕλληνας πεπραγμένων ὁμοιοῦσιν τοῖς ὑπ'
 110 ἔμοῦ λεγομένοις, τοὺς δὲ φαυλοτέρους οὐ μόνον τούτων
 ὄντας ἀλλὰ καὶ τῶν πολλῶν, καὶ περὶ μὲν ἄλλου πρά-
 γματος οὐδενὸς ἂν οἴους τε γενομένους ἀνεκτῶς εἰπεῖν,
 περὶ δὲ Λακεδαιμονίων οὐ δυναμένους σιωπᾶν, ἀλλὰ
 προσδοκῶντας, ἢ ὑπερβάλλοντας τοὺς ἐπαίνους περὶ ἐκεί-
 νων ποιῶνται, τὴν αὐτὴν λήψεσθαι δόξαν τοῖς ἀδρότεροις
 111 αὐτῶν καὶ πολὺ βελτίοσιν εἶναι δοκοῦσι τοὺς δὴ τοιού-
 τούς, ἐπειδὴν αἰσθῶνται τοὺς τόπους ἅπαντας προκατει-
 λημμένους καὶ μηδὲ πρὸς ἓν ἀντειπεῖν ἔχουσι τῶν εἰρημέ-
 νων, ἐπὶ τὸν λόγον οἶμαι τρέψεσθαι τὸν περὶ τῶν πολι-
 τειῶν, καὶ παραβάλλοντας τὰκεῖ καθεστῶτα τοῖς ἐνθά-
 δε, καὶ μάλιστα τὴν σωφροσύνην καὶ τὴν πειθαρχίαν
 πρὸς τὰς παρ' ἡμῖν ὀλιγορίας, ἐκ τούτων ἐγκωμιάσειν
 112 τὴν Σπάρτην. ἦν δὴ τοιοῦτον ἐπιχειρῶσί τι ποιεῖν, προσ-
 ἤκει τοὺς εὖ φρονοῦντας ληρεῖν νομίζειν αὐτούς. ἐγὼ γὰρ
 ὑπεθέμην οὐχ ὡς περὶ τῶν πολιτειῶν διαλεξόμενος, ἀλλ' ὡς
 ἐπιδείξων τὴν πόλιν ἡμῶν πολὺ πλείονος ἀξίαν Λακεδαι-
 μονίων περὶ τοὺς Ἕλληνας γεγεννημένην. ἦν μὲν οὖν ἀναι-
 ρῶσί τι τούτων, ἢ πράξεις ἐτέρας κοινὰς λέγωσι περὶ ἃς ἐ-
 κείνοι βελτίους ἡμῶν γέγονασιν, εἰκότως ἂν ἐπαίνου τυγ-
 256 χάνοιεν " ἦν δὲ λέγειν ἐπιχειρῶσι περὶ ὧν ἐγὼ μηδεμίαν
 μυθεῖαν ποιησαίμην, δικαίως ἂν ἅπασιν ἀναισθητῶς ἔχειν
 113 δοκοῖεν. Οὐ μὴν ἀλλ' ἐπειδὴ περ αὐτούς οἶμαι τὸν λόγον
 τὸν περὶ τῶν πολιτειῶν εἰς τὸ μέσον ἐμβαλεῖν, οὐκ
 ὀκνήσω διαλεχθῆναι περὶ αὐτῶν. οἶμαι γὰρ ἐν αὐτοῖς
 τούτοις τὴν πόλιν ἡμῶν ἐπιδείξειν πλέον διενεγκοῦσαν
 ἢ τοῖς ἤδη προειρημένοις.

v. 5. ὁμολογήσειν 5. 111, 5. παραθέτας 5. 6. τὴν post
 καὶ om Γ. 112, 1. τοιοῦτο ἐπιχειρῶσι ποιεῖν 5. 4. ἀξίαν ἢ τὴν
 Λακεδαιμονίων 5. 9. ἐποιησάμην 5. 113, 3. οἶμαι 5.

4 Καὶ μηδεὶς ὑπολάβῃ με ταῦτ' εἰρηκίμαι περὶ ταύτης, ἣν ἀναγκασθέντες μετελάβομεν, ἀλλὰ περὶ τῆς τῶν προγόνων, ἧς οὐ καταφρονήσαντες οἱ πατέρες ἡμῶν ἐπὶ τὴν νῦν καθεστῶσαν ὄρμησαν, ἀλλὰ περὶ μὲν τὰς ἄλλας πράξεις πολὺ σπουδαιοτέραν ἐκείνην προκρίναντες, περὶ δὲ τὴν δύναμιν τὴν κατὰ θάλατταν, ταύτην χρησιμωτέραν εἶναι νομίζοντες, ἣν λαβόντες καὶ καλῶς ἐπιμεληθέντες οἰοί τ' ἐγένοντο καὶ τὰς ἐπιβουλάς τὰς Σπαρτιατῶν ἀμύνασθαι καὶ τὴν Πελοποννησίων ἀπάντων ῥώμην, ὣν κατήπειγε τὴν πόλιν περὶ ἐκείνον τὸν χρόνον μά-
 5 λιστα περιγενέσθαι πολεμοῦσαν. ὥστ' οὐδεὶς ἂν δικαίως ἐπιτιμήσεις τοῖς ἐλομένοις αὐτήν· οὐ γὰρ διήμαρτον τῶν ἐλπίδων, οὐδ' ἠγνόησαν οὐδὲν οὔτε τῶν ἀγαθῶν οὔτε τῶν κακῶν τῶν προσόντων ἐκατέρᾳ τῶν δυνάμεων, ἀλλ' ἀκριβῶς ἤδεσαν τὴν μὲν κατὰ γῆν ἡγεμονίαν ὑπ' εὐταξίας καὶ σωφροσύνης καὶ πειθαρχίας καὶ τῶν ἄλλων τῶν τοιούτων μελετωμένην, τὴν δὲ κατὰ θάλατταν δύναμιν οὐκ ἐκ τούτων ἀξανομένην, ἀλλ' ἐκ τε τῶν τεχνῶν τῶν περὶ τὰς ναῦς καὶ τῶν ἐλαύνειν αὐτὰς δυναμένων καὶ τῶν τὰ σφέτερα μὲν αὐτῶν ἀπολωλεκότων, ἐκ δὲ τῶν ἀλλοτριῶν πορίζεσθαι τὸν βίον εἰθισμένων· ὧν εἰσπεσόντων εἰς τὴν πόλιν οὐκ ἄδηλος ἦν ὁ τε κόσμος ὁ τῆς πολιτείας τῆς πρότερον ὑπαρχούσης λυθησόμενος, ἢ τε τῶν συμμάχων εὐνοία ταχέως ληψομένη μεταβολήν, ὅταν οἷς πρότερον χώρας ἐδίδουσαν καὶ πόλεις, τούτους ἀναγκάζωσι συντάξεις καὶ φόρους ὑποτελεῖν, ἢ ἔχωσι μισθὸν διδόναι
 7 τοῖς τοιούτοις οἷους ὀλίγω πρότερον εἶπον. ἀλλ' ὅμως οὐδὲν ἀγνοοῦντες τῶν προειρημένων ἐνόμιζον τῇ πόλει [τῇ] τηλικαύτη μὲν τὸ μέγεθος, τοιαύτην δ' ἐχούση δόξαν, λυσιτελεῖν καὶ πρέπειν ἀπάσας ὑπομῖναι τὰς δυσχερείας

114, 1. ταύτης] ταύτης πολιτείας Γ. 5. σπουδαιοτέραν ἐκείνην προκρίναντες Γ: ceteri σπουδαιοτέραν προκρίναντες. 6. ταύτην Γ: ceteri αὐτήν.

7. καλῶς add Γ. 115, 3. ἠγνόησαν οὐδὲν οὔτε Γ: ceteri ἠγνόησαν οὔτε. τῶν κακῶν οὔτε τῶν ἀγαθῶν ε. 5. ἐπ' ε.

116, 1. τε add Γ. 5. τῆς πρότερον ὑπαρχούσης πολιτείας ε.

117, 2. τῇ add τε Γ.

- 257 μᾶλλον ἢ τὴν Λακεδαιμονίων ἀρχὴν· δυοῖν γὰρ πραγμάτοις προτεινομένοις μὴ σπουδαιοῖν, κρείττω τὴν αἰρεσιν εἶναι τοῦ δεινὰ ποιεῖν ἑτέροισ ἢ πάσχειν αὐτοὺς καὶ τοῦ μὴ δίκαιως τῶν ἄλλων ἄρχειν μᾶλλον ἢ φεύγοντα.
- 118 τὴν αἰτίαν ταύτην ἀδίκως Λακεδαιμονίοις δουλεύειν. ἅπαντες μὲν ἂν οἱ νοῦν ἔχοντες ἔλοιτο καὶ βουλευθεῖεν· ὀλίγοι δ' ἂν τινες τῶν προσποιουμένων εἶναι σοφῶν ἐρωτηθέντες οὐκ ἂν φήσαιεν. Αἱ μὲν οὖν αἰτίαι δι' αὐτὸς μετέλαβον τὴν πολιτείαν τὴν ὑπὸ τινῶν ψεγομένην ἀντὶ τῆς ὑπὸ πάντων ἐπαινουμένης, διὰ μακροτέρων μὲν αὐτὰς διήλθον, αὐταὶ δ' οὖν ἦσαν.
- [119] Ἦδη δὲ περὶ ἧς τε ὑπεθέμην καὶ τῶν προγόνων ποιήσομαι τοὺς λόγους, ἐκείνων τῶν χρόνων ἐπιλαβόμενος ὅτι οὐκ ἦν οὔτ' ὀλιγαρχίας οὔτε δημοκρατίας ὄνομα πω λεγόμενον, ἀλλὰ μοναρχίαι καὶ τὰ γένη τὰ τῶν βαρβάρων καὶ
- 120 τὰς πόλεις τὰς Ἑλληνίδας ἀπάσας διόκουν. διὰ τοῦτο δὲ προειλόμην πορρωτέρωθεν ποιήσασθαι τὴν ἀρχὴν, πρῶτον μὲν ἡγούμενος προσήκειν τοῖς ἀμφισβητοῦσιν ἀρετῆς εὐθύς ἀπὸ γενεᾶς διαφέροντας εἶναι τῶν ἄλλων, ἔπειτ' αἰσχυνόμενος εἰ περὶ ἀνδρῶν ἀγαθῶν μὲν οὐδὲν δ' ἔμοι προσηκόντων πλείω διαλεχθεῖς τῶν μετρίων περὶ τῶν προγόνων τῶν τὴν πόλιν κάλλιστα διοικησάντων μηδὲ μικρῶν
- 121 ποιήσομαι μνείαν, οἳ τοσοῦτον βελτίους ἐγένοντο τῶν τοιαύτας δυναστείας ἐχόντων, ὅσον περ' ἄνδρες οἱ φρονιμώτατοι καὶ πραότατοι διενέγκοιεν ἂν θηρίων τῶν ἀγριωτάτων καὶ πλείστης ὠμότητος μεστῶν. τί γὰρ οὐκ ἂν εὐροίμεν τῶν ὑπερβαλλόντων ἀνοσιότητι καὶ δεινότητι πεπραγμένον ἐν ταῖς ἄλλαις πόλεσι, καὶ μάλιστα ἐν ταῖς μερίσταις καὶ τότε νομιζομέναις καὶ νῦν εἶναι δοκούσαις;
- v. 1. καὶ δυοῖν πραγμάτων προτεινομένων καὶ μὴ σπουδαίων vel καὶ σπουδαίων 5. 3. αὐτοὺς ἐνόμιον καὶ 5. 118, 3. ἂν add Γ.
 119, 1. δὲ περὶ ἧς Γ: δ' ὑπὲρ ὧν 5. 3. οὔτε δημοκρατίας οὔτ' ὀλιγαρχίας 5. 4. τὰ add Γ'. 120, 2. ποιήσασθαι πορρωτέρω 5.
 5. libri δέ μοι 121, 1. τοιαύτας Γ: τὰς 5. 2. πραότατοι καὶ φρονιμώτατοι 5. 3. διενέγκαιεν 5. 4. ἂν add Γ'. 5. πεπραγμένον ἐν Γ: τῶν πεπραγμένων ἐν τε 5. 6. καὶ μάλιστα Γ: μάλιστα δ' 5.

οὐ φόρους ἀδελφῶν καὶ πατέρων καὶ ξένων παμπληθεῖς
 γεγενημένους; οὐ σφαγὰς μητέρων καὶ μίξεις καὶ παι-
 δοποιίας ἐξ ὧν ἐτύγχανον αὐτοὶ πεφυκότες; οὐ παιδῶν
 βρωσίην ὑπὸ τῶν οἰκειοτάτων ἐπιβεβουλευμένην; οὐκ ἐπι-
 βολὰς ὧν ἐγέννησαν, καὶ καταποντισμοὺς καὶ τυφλώ-
 σεως ἢ καὶ τοσαύτας τὸ πλῆθος κακοποιίας, ὥστε μηδένα
 πώποτε ἀπορῆσαι τῶν εἰδικμένων καθ' ἕκαστον τὸν
 ἐνιαυτὸν εἰσφέρειν εἰς τὸ θέατρον τὰς τότε γεγενημένας
 συμφορὰς;

3 Ταῦτα δὲ διήληθον οὐκ ἐκείνους λαιδορῆσαι βουλόμενος,
 ἀλλ' ἐπιδειξαι παρὰ τοῖς ἡμετέροις οὐ μόνον οὐδὲν τοι-
 οὔτον γεγενημένον· τοῦτο μὲν γὰρ ἂν σημεῖον ἦν οὐκ ἀρε-
 τῆς ἀλλ' ὡς εὐχ' ὅμοιοι τὰς φύσεις ἦσαν τοῖς ἀνοσιωτά-
 τοις γεγενημένοις· δεῖ δὲ τοὺς ἐπιχειροῦντας καθ' ὑπερ-
 βολὴν τινὰς ἐπαινεῖν μὴ τοῦτο μόνον ἐπιδεικνύναι, μὴ πο-
 νηροὺς ὄντας αὐτούς, ἀλλ' ὡς ἀπάσαις ταῖς ἀρεταῖς καὶ
 τῶν τότε καὶ τῶν νῦν διήνεγκαν. ἄπειρ' ἔχοι τις ἂν καὶ
 περὶ τῶν προγόνων τῶν ἡμετέρων εἰπεῖν. οὕτω γὰρ ὁσίως
 καὶ καλῶς καὶ τὰ περὶ τὴν πόλιν καὶ τὰ περὶ σφᾶς
 αὐτοὺς διώκησαν, ὥσπερ προσῆκον ἦν τοὺς ἀπὸ θεῶν μὲν
 γεγονότας, πρώτους δὲ καὶ πόλιν οἰκήσαντας καὶ νόμοις
 χρησαμένους, ἅπαντα δὲ τὸν χρόνον ἡσιγηκότας εὐσέβειαν
 μὲν περὶ τοὺς θεοὺς δικαιοσύνην δὲ περὶ τοὺς ἀνθρώπους,
 ὄντας δὲ μήτε μιγάδας μήτ' ἐπήλυδας, ἀλλὰ μόνους
 αὐτόχθονας τῶν Ἑλλήνων, καὶ ταύτην ἔχοντας τὴν χώραν
 τροφὸν ἐξ ἧς περ' ἔφυσαν, καὶ στείργοντας αὐτὴν ὁμοίως
 ὥσπερ οἱ βέλτιστοι τοὺς πατέρας καὶ τὰς μητέρας τὰς
 αὐτῶν, πρὸς δὲ τούτοις οὕτω θεοφιλεῖς ὄντας, ὥσθ' ὁ δοκεῖ
 χαλεπώτατον εἶναι καὶ σπανιώτατον, εὐρεῖν τινὰς τῶν
 οἰκῶν τῶν τυραννικῶν καὶ βασιλικῶν ἐπὶ τέτταρας ἢ πέντε
 γενεὰς διαμείναντας, καὶ τοῦτο συμβῆναι μόνους ἐκεί-

v. 1. παμπληθεῖ Γ. 122, 3. ἐπιβουλευομένην 5. 6. τὸν li-
 bris deest. 7. γενομένης 5. 123, 2. τοιοῦτο 5. 124, 4. πρώ-
 τους Γ: ceteri πρώτως. 5. πάντα 5. 125, 2. ἔφυσαν ἡμῖν καὶ Γ.
 7. συμβῆναι Γ: ceteri συμβάλειν

- 126νοῖς. Ἐριχθόνιος μὲν γὰρ ὁ φύς ἐξ Ἡφαίστου καὶ γῆς
 παρὰ Κέκροπος ἄπαιδος ὄντος ἀφρόνων παίδων τὸν οἶκον
 καὶ τὴν βασιλείαν παρέλαβεν· ἐντεῦθεν δ' ἀρξάμενοι
 πάντες οἱ γενόμενοι μετ' ἐκείνων, ὄντες οὐκ ὀλίγοι, τὰς
 κτήσεις τὰς αὐτῶν καὶ τὰς δυναστείας τοῖς αὐτῶν παισὶ
 παρέδοσαν μέχρι Θησέως. περὶ οὗ πρὸ πολλοῦ ἂν ἐποιο-
 σάμην μὴ διειλέχθαι πρότερον περὶ τῆς ἀρετῆς καὶ τῶν
 πεπραγμένων αὐτῶ· πολὺ γὰρ ἂν μᾶλλον ἤρμοσεν ἐν
 127τῷ λόγῳ τῷ περὶ τῆς πόλεως διελθεῖν περὶ αὐτῶν. ἀλλὰ
 γὰρ χαλεπὸν ἦν, μᾶλλον δ' ἀδύνατον, τὰ κατ' ἐκείνων
 128ἐπελθόντα τὸν χρόνον εἰς τοῦτον ἄποθέσθαι τὸν καιρὸν,
 ὃν οὐ προήδειν ἐσόμενον· ἐκεῖνα μὲν οὖν ἑάσομεν, ἐπειδὴ
 πρὸς τὸ παρὸν αὐτοῖς κατεχρησάμην, μιᾶς δὲ μόνον μνη-
 σθήσομαι πράξεως, ἣ συμβέβηκε μὴτ' εἰρησθαι πρότερον
 μῆτε πεπραχθαι μὴδ' ὑφ' ἑνὸς ἄλλου πλὴν ὑπὸ Θησέως,
 σημεῖον δ' εἶναι μέγιστον τῆς ἀρετῆς τῆς ἐκείνου καὶ
 129φρονήσεως. ἔχων γὰρ βασιλείαν ἀσφαλεστάτην καὶ μεγί-
 στην, ἐν ἧ πολλὰ καὶ καλὰ διαπεπραγμένος ἦν καὶ
 κατὰ πόλεμον καὶ περὶ διοίκησιν τῆς πόλεως, ἅπαντα
 ταῦθ' ὑπερείδεν, καὶ μᾶλλον εἴλετο τὴν δόξαν τὴν ἀπὸ
 τῶν πόνων καὶ τῶν ἀγῶνων εἰς ἅπαντα τὸν χρόνον μνη-
 μονευθησομένην ἢ τὴν ἑραθυμίαν καὶ τὴν εὐδαιμονίαν τὴν
 129διὰ τὴν βασιλείαν ἐν τῷ παρόντι γιγνομένην. καὶ ταῦτ'
 ἔπραξεν οὐκ ἐπειδὴ πρᾶβύτερος γενόμενος ἀπολελαυκῶς
 ἦν τῶν ἀγαθῶν τῶν παρόντων, ἀλλ' ἀκμάζων, ὡς λέ-
 γεται, τὴν μὲν πόλιν διοικεῖν τῷ πλήθει παρέδωκεν, αὐτὸς
 δ' ὑπὲρ ταύτης τε καὶ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων διετέλει
 κινδυνεύων.
- 130 Περὶ μὲν οὖν τῆς Θησέως ἀρετῆς νῦν μὲν ὡς οἶόν τ' ἦν
 ἀνεμνήσαμεν, πρότερον δ' ἀπάσας αὐτοῦ τὰς πράξεις οὐκ
 ἀμελῶς διήλθομεν· περὶ δὲ τῶν παραλαβόντων τὴν τῆς

126, 3. δ' ἀρξάμενοι Γ: ceteri ἀρξάμενοι. 7. περὶ τῆς ἀρε-
 τῆς Γ: καὶ τῆς ἀρετῆς vel ἢ τῆς ἀρετῆς ε. 127, 1. τῷ ante περὶ
 οἱ Γ. 3. ὃν οὐ προήδειν Γ: οὐδὲ προεἶδεν ε. 8. δ' Γ: τ' ε.
 128, 1. γὰρ τὴν βασιλείαν ε. 3. περὶ Γ: κατὰ ε. 129, 3. τῶν
 παρόντων ἀγαθῶν ε. τὴν μὲν πόλιν, ὡς λέγεται Γ.

πόλεως διοίκησιν, ἣν ἐκεῖνος παρέδωκεν, οὐκ ἔχω τίνας ἐπαίνους εἰπὼν ἀξίους ἂν εἶην εἰρηκῶς τῆς ἐκείνων διανοίας. οἵτινες ἄπειροί πολιτικῶν ὄντες, οὐ διήμαρτον αἰρούμενοι τῆς ὑπὸ πάντων ἂν ὁμολογηθείσης οὐ μόνον εἶναι κοινοτάτης καὶ δικαιοτάτης, ἀλλὰ καὶ συμφοροτάτης ἅπασι τοῖς χρωμένοις καὶ ἡδίστης. κατεστήσαντο γὰρ δημοκρατίαν οὐ τὴν εἰκῆ πολιτευομένην, καὶ νομίζουσιν τὴν μὲν ἀκολασίαν ἐλευθερίαν εἶναι, τὴν δ' ἐξουσίαν ὃ τι βούλεται τις ποιεῖν εὐδαιμονίαν, ἀλλὰ τὴν τοῖς τοιούτοις μὲν ἐπιτιμῶσαν, ἀριστοκρατίαν δὲ χρωμένην· ἦν οἱ μὲν πολλοὶ χρησιμωτάτην οὖσαν ὥσπερ τὴν ἀπὸ τῶν τιμημάτων ἐν ταῖς πολιτείαις ἀριθμοῦσιν, οὐ δι' ἀμαθίαν ἀγνοοῦντες, ἀλλὰ διὰ τὸ μηδὲν πάποι' αὐτοῖς μελῆσαι βίων τοιούτων. ἐγὼ δὲ φημι τὰς μὲν ἰδέας τῶν πολιτικῶν οἱ τρεῖς εἶναι μόνας, ὀλιγαρχίαν, δημοκρατίαν, μοναρχίαν, τῶν δ' ἐν ταύταις οἰκόντων ὅσοι μὲν εἰώθασιν ἐπὶ τὰς ἀρχὰς καθιστάναί καὶ τὰς ἄλλας πράξεις τοὺς ἱκανωτάτους τῶν πολιτῶν καὶ τοὺς μέλλοντας ἄριστα καὶ δικαιοτάτα τῶν πραγμάτων ἐπιστατήσιν, τούτους μὲν ἐν ἀπάσαις ταῖς πολιτείαις καλῶς οἰκῆσειν καὶ πρὸς σφᾶς αὐτοὺς καὶ πρὸς τοὺς ἄλλους· τοὺς δὲ τοῖς θρασυτάτοις καὶ πονηροτάτοις ἐπὶ ταῦτα χρωμένους, καὶ τῶν μὲν τῆ πόλει συμφερόντων μηδὲν φροντίζουσιν, ὑπὲρ δὲ τῆς αὐτῶν πλεονεξίας ἐτοιμοὶς οὖσιν ὅτιοῦν πάσχειν, τὰς δὲ τούτων πόλεις ὁμοίως οἰκῆσεσθαι ταῖς τῶν προεσιωπῶν πονηρίας· τοὺς δὲ μὴθ' οὕτως μὴθ' ὡς πρότερον εἶπον, ἀλλ' ὅταν μὲν θαρρόωσι, τούτους μάλιστα τιμῶντας τοὺς πρὸς χάριν λέγοντας, ὅταν δὲ δείσωσιν, ἐπὶ τοὺς βελτίστους καὶ φρονιμωτάτους καταφεύγοντας, τοὺς δὲ τοιούτους ἐναλλάξ τοτὲ μὲν χειρόν τοτὲ δὲ βέλτιον πράξειν.

131, 1. τοῖς χρωμένοις καὶ] καὶ τοῖς χρωμένοις Γ. 3. εἶναι
 add Γ. 6. χρησίμην ε. τῶν add Γ. 132, 1. τοιούτων] δειν-
 των Γ. 133, 1. πονηροτάτοις καὶ θρασυτάτοις ε. 5. πονηρίας
 τοὺς δὲ ΓΑ: πονηρίας θέλοντας, τούτους αὐ τούνακτίον κακίτους
 ἵαυτοῖς τι καὶ τοῖς πολιταῖς εἶναι νομίζω· τοὺς δὲ ε. 9. δὲ Γ:
 ceteri δή.

134. Αἱ μὲν οὖν φύσεις καὶ δυνάμεις τῶν πολιτειῶν οὕτως ἔχουσιν, ἡγοῦμαι δὲ ταῦτα ἑτέροις μὲν πολὺ πλείους λόγους παρέξειν τῶν νῦν εἰρημένων, ἐμοὶ δ' οὐκέτι περὶ ἀπασῶν αὐτῶν εἶναι διαλεκτέον, ἀλλὰ περὶ μόνῃς τῆς τῶν προγόνων· ταύτην γὰρ ὑπεσχόμην ἐπιδείξειν σπουδαιότεραν καὶ πλειόνων ἀγαθῶν αἰτίαν οὔσαν τῆς ἐν
- 135 Σπάρτην καθεστηκυίας. ἔσται δ' ὁ λόγος τοῖς μὲν ἡδίως ἂν ἀκούσασι πολιτείαν χρηστέην ἐμοῦ διεξιόντος οὐτ' ὀχληρὸς οὐτ' ἀκαιρὸς, ἀλλὰ σύμμετρος καὶ προσήκων τοῖς πρότερον εἰρημένοις, τοῖς δὲ μὴ χαίρουσι τοῖς μετὰ πολλῆς σπουδῆς εἰρημένοις, ἀλλὰ τοῖς ἐν ταῖς πανηγύρεσι μάλιστα μὲν λαιδορουμένοις, ἣν δ' ἀπόσχονται τῆς μαγίας ταύτης, ἐγκωμιάζουσιν ἢ τὰ φανυλότατα τῶν ὄντων ἢ τοὺς παρανομοτάτους τῶν γεγενημένων, τεύτοις δ' αὐ-
- 136 τὸν οἶμαι δόξειν πολὺ μακρότερον εἶναι τοῦ δέοντος. ἐμοὶ δὲ τῶν μὲν τοιούτων ἀκροατῶν οὐδὲν πώποτε ἐμέλησεν, οὐδὲ τοῖς ἄλλοις τοῖς εὖ φρονοῦσιν, ἐκείνων δὲ τῶν ἅ τε προείπον πρὸ ἅπαντος τοῦ λόγου μνημονευσόντων, τῶν 261 τε πλήθει τῶν λεγομένων ἢ οὐκ ἐπιτιμησόντων, οὐδ' ἦν μυρίων ἐπῶν ἢ τὸ μήκος, ἀλλ' ἐφ' αὐτοῖς εἶναι νομιούντων τοσοῦτον ἀναγκῶναι μέρος καὶ διελθεῖν ὅποσον ἂν αὐτοὶ βουληθῶσιν, πάντων δὲ μάλιστα τῶν οὐδενὸς ἂν ἡδίων ἀκουσόντων ἢ λόγου διεξιόντος ἀνδρῶν ἀρετὰς καὶ πόλεως
- 137 τρόπον καλῶς οἰκουμένης, ἅπερ εἰ μιμήσασθαι τινες βουληθεῖεν καὶ δυνηθεῖεν, αὐτοὶ τ' ἂν ἐν μεγάλῃ δόξῃ τὸν βίον διαγάγοιεν καὶ τὰς πόλεις τὰς αὐτῶν εὐδαίμονας ποιήσασιν. οἴους μὲν οὖν εὐξαιίμην ἂν εἶναι τοὺς ἀκουσομένους τῶν ἐμῶν, εἴρηκα, δέδοικα δὲ μὴ τοιούτων γενομένων πολὺ καταδεέστερον εἶπω τῶν πραγμάτων περὶ ὧν μέλλω ποιῆσθαι τοὺς λόγους. ὅμως δ' οὕτως ὅπως ἂν οἷός τ' ὦ πειράσομαι διαλεχθῆναι περὶ αὐτῶν.

134, 2. μὲν ἑτέροις 5. 4. πασῶν 5. 6. τῆς ἐν Σπάρτην καθεστηκυίας Γ: ἢ τῆς ἐν Σπάρτην καθεστηκυίας 5. 135, 4. πρότερον Γ: ἐμπροσθεν 5. 7. ἢ add Γ. 136, 3. τῶν ἄλλων 5. ἐπιτιμινα Γ. 4. παντός λόγου 5. 5. τε] δὲ I. ἦν Γ: ἂν 5. 8. βουληθῶσιν 5. 137, 3. ποιήσασιν 5. 7. ὁποῖως 5.

8 Τοῦ μὲν οὖν διαφερόντως τῶν ἄλλων οἰκεῖσθαι τὴν πό-
 λιν ἡμῶν κατ' ἐκείνον τὸν χρόνον δικαίως ἂν ἐπενέγκοι-
 μεν τὴν αἰτίαν τοῖς βασιλεύσασιν αὐτῆς, περὶ ὧν ὀλίγω
 πρότερον διελέχθη. ἐκείνοι γὰρ ἦσαν οἱ παιδεύσαντες τὸ
 πλῆθος ἐν ἀρετῇ [καὶ δικαιοσύνῃ] καὶ πολλῇ σωφρο-
 σύνῃ, καὶ διδάξαντες ἐξ ὧν διώκουν, ἅπερ ἐγὼ φανείην
 ἂν ὑπερτερον εἰρηκῶς ἢ κείνοι πράξαντες, ὅτι πᾶσα πολι-
 τεία ψυχὴ πόλειός ἐστι, τοσαύτην ἔχουσα δύναμιν ὅσην
 περ ἐν σώματι φρόνησις· αὕτη γάρ ἐστιν ἡ βουλευομένη
 περὶ ἀπάντων, καὶ τὰ μὲν ἀγαθὰ διαφυλάττουσα, τὰς
 δὲ συμφορὰς διαφεύγουσα, καὶ πάντων αἰτία τῶν ταῖς
 πόλεσι συμβαινόντων. Ἄμαθῶν ὁ δῆμος οὐκ ἐπελά-
 θετο διὰ τὴν μεταβολήν, ἀλλὰ μᾶλλον τούτῳ προσεῖχεν ἢ
 τοῖς ἄλλοις, ὅπως λήψεται τοὺς ἡγεμόνας δημοκρατίας
 μὲν ἐπιθυμοῦντας, τὸ δ' ἦθος τοιοῦτον ἔχοντας οἷον περ οἱ
 πρότερον ἐπιστατοῦντες αὐτῶν, καὶ μὴ λήσουσι σφᾶς αὐ-
 τοὺς κυρίους ἀπάντων τῶν κοινῶν καταστήσαντες οἷς οὐ-
 δεῖς ἂν οὐδὲν τῶν ἰδίων ἐπιτρέψειεν, μηδὲ περιόψονται
 πρὸς τὰ τῆς πόλεως προσιόντας τοὺς ὁμολογουμένως ὄν-
 τας πονηροὺς, μηδ' ἀνέξονται τὴν φωνὴν τῶν τὰ μὲν
 σώματα τὰ σφέτερό αὐτῶν ἐπονειδίστως διατιθεμένων,
 συμβουλευεῖν δὲ τοῖς ἄλλοις ἀξιούντων ὄν τρόπον τὴν πό-
 λιν διοικοῦντες σωφρονοῖεν ἂν καὶ βέλτιον πράττειεν,
 μηδὲ τῶν ἂ μὲν παρὰ τῶν πατέρων παρέλαβον εἰς αὖ-
 σχρὰς ἡδοκὰς ἀνηλωκότων, ἐκ δὲ τῶν κοινῶν ταῖς ἰδίαις
 ἀπορίαις βοηθεῖν ζητούντων, μηδὲ τῶν πρὸς χάριν μὲν αἰεὶ
 λέγειν γλιγομένων, εἰς πολλὰς δ' ἀηδίας καὶ λύπας
 τοὺς πειδομένους ἐμβαλλόντων, ἀλλὰ τοὺς τε τοιοῦτους
 ἅπαντας ἀπειρογενεῖ ἀπὸ τοῦ συμβουλευεῖν ἕκαστος οἴησε-
 ται δεῖν, καὶ πρὸς τούτοις ἐκείνους τοὺς τὰ μὲν τῶν ἄλ-
 λων κτήματα τῆς πόλεως εἶναι φάσκοντας, τὰ δὲ ταύ-

138, 2. ἐπενέγκοιμεν 5.

4. διελέχθην Γ: ceteri διελέχθην.

5. καὶ δικαιοσύνη om pr F.

7. ἂν add Γ.

139, 1. συμβου-
 λούντων ἀγαθῶν. ἢς ὁ 5.

6. οὐδεῖς ἂν οὐδὲν τῶν ἰδίων Γ: ceteri

οὐδεῖς οὐδὲ τῶν ἰδίων τι.

140, 3. τὴν add Γ.

6. διοικῆσοσι

καὶ ὅπως σωφρονοῖεν 5.

141, 1. τι Γ: γε 5.

της ἴδια κλέπτειν καὶ διαρπάζειν τολμῶντας, καὶ φιλεῖν
 μὲν τὸν δῆμον προσποιουμένους, ὑπὸ δὲ τῶν ἄλλων ἀπάν-
 142των αὐτὸν μισεῖσθαι ποιῶντας, καὶ λόγῳ μὲν δεδιότας
 ὑπὲρ τῶν Ἑλλήνων, ἔργῳ δὲ λυμαינוμένους καὶ ἀνικοφαν-
 τοῦντας καὶ διατιθέντας αὐτοὺς οὕτω πρὸς ἡμᾶς, ὥστε
 τῶν πόλεων τὰς εἰς τὸν πόλεμον καθισταμένας ἥδιον ἂν
 καὶ θάττον ἐνίας εἰσδέξασθαι τοὺς πελιορκοῦντας ἢ τὴν
 παρ' ἡμῶν βοήθειαν. ἀπειποὶ δ' ἂν τις γράφων, εἰ πά-
 σασ τὰς κακοηθείας καὶ πονηρίας ἐξαριθμεῖν ἐπιχειρή-
 143σειεν. ὥς ἐκεῖνοι μισήσαντες καὶ τοὺς ἔχοντας αὐτάς,
 ἐπαιοῦντο συμβούλους καὶ προστάτας οὐ τοὺς τυχόντας
 ἀλλὰ τοὺς βελτίστους καὶ φρονημοτάτους καὶ κάλλιστα
 βεβιωκότας, καὶ τοὺς αὐτοὺς τούτους στρατηγούς
 ἤροῦντο καὶ πρέσβεις (εἴ ποί δεήσειεν) ἐπεμπον, καὶ
 πάσας τὰς ἡγεμονίας τὰς τῆς πόλεως αὐτοῖς παρεδίδο-
 σαν, νομίζοντες τοὺς ἐπὶ τοῦ βήματος βουλομένους καὶ
 δυναμένους τὰ βέλτιστα συμβουλεύειν, τούτους καὶ καθ'
 αὐτοὺς γενομένους ἐν ἅπασι τοῖς τόποις καὶ περὶ ἀπά-
 σασ τὰς πράξεις τὴν αὐτὴν γνώμην ἔξειν ἄπερ αὐτοῖς
 144καὶ συνέβαινεν. διὰ γὰρ τὸ ταῦτα γινώσκειν ἐν ὀλίγαις
 ἡμέραις ἑώρων τοὺς τε νόμους ἀναγεγραμμένους, οὐχ
 ὁμοίους τοῖς νῦν κειμένοις, οὐδὲ τοσαύτης ταραχῆς καὶ
 τοσοῦτων ἐναντιώσεων μεστοὺς ὥστε μηδὲν ἂν δυναθῆναι
 συνιδεῖν μήτε τοὺς χρησίμους μήτε τοὺς ἀχρήστους αὐ-
 τῶν, ἀλλὰ πρῶτον μὲν ὀλίγους, ἱκανοὺς δὲ τοῖς χρῆσθαι
 μέλλουσι καὶ ῥαδίους συνιδεῖν, ἔπειτα δικαίους καὶ
 συμφέροντας καὶ σφίσι αὐτοῖς ὁμολογουμένους, κα-
 263μᾶλλον ἐσπονδασμένους τοὺς περὶ τῶν κοινῶν ἐπιτηδευ-
 μάτων ἢ τοὺς περὶ τῶν ἰδίων συμβολαίων, οἷους περ εἶνα
 145χρῆ παρὰ τοῖς καλῶς πολιτενομένοις. περὶ δὲ τοὺς αὐ-
 τοὺς χρόνους καθίστασαν ἐπὶ τὰς ἀρχὰς τοὺς προκριθέν-

142, 3. αὐτοὺς add Γ. 143, 3. φρονημοτάτους καὶ βελτίστους s.
 5. εἰ ποί] εἰ που Γ, εἰ ποτε s. 7. βουλομένους Γ: plerique βου-
 λουμένους. 9. ἑαυτοὺς s. πᾶσι s. 144, 1. καὶ om Γ. 2. ἐω-
 ραυ Γ. 3. ὁμοίως s. 4. ἐναντίων Γ. 5. συνιδεῖν add I
 7. ῥαδίους Γ: ceteri ῥαδίως.

τας ὑπὸ τῶν φυλειῶν καὶ δημοτῶν, οὐ περιμαχίτους αὐτὰς ποιήσαντες οὐδ' ἐπιθυμίας ἀξίας, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον λειτουργίαις ὁμοίας ταῖς ἐνοχλοῦσαις μὲν οἷς ἂν προσταχθῶσι, τιμὴν δὲ τινα περιτιθείσαις αὐτοῖς· ἔδει γὰρ τοὺς ἄρχειν αἰρεθέντας τῶν τε κτημάτων τῶν ἰδίων ἀμελεῖν, καὶ τῶν λημμάτων τῶν ἐἰθισμένων δίδοσθαι ταῖς ἀρχαῖς ἀπέχεσθαι μηδὲν ἧττον ἢ τῶν ἑρῶν (ἂ τις ἂν ἐν τοῖς νῦν καθεστῶσιν ὑπομείνειεν;) καὶ τοὺς μὲν ἀκριβεῖς περὶ ταύτας γιγνομένους μετρίως ἐπαινεθέντας ἐφ' ἑτέραν ἐπιμέλειαν τάττεσθαι τοιαύτην, τοὺς δὲ καὶ μικρὸν παραβάντας ταῖς ἐσχάταις αἰσχύναις καὶ μεγίσταις ζημίαις περιπίπτειν· ὥστε μηδένα τῶν πολιτῶν ὥσπερ νῦν διακίεσθαι πρὸς τὰς ἀρχάς, ἀλλὰ μᾶλλον τότε ταύτας φεύγειν ἢ νῦν διώκειν, καὶ πάντας νομίζειν μηδέποτε ἂν γενέσθαι δημοκρατίαν ἀληθεστέραν μηδὲ βεβαιοτέραν μηδὲ μᾶλλον τῷ πλήθει συμφέρουσαν τῆς τῶν μὲν τοιοῦτων πραγματειῶν ἀπέλειαν τῷ δήμῳ διδούσης, τοῦ δὲ τὰς ἀρχάς καταστῆσαι καὶ λαβεῖν δίκην παρὰ τῶν ἔξαμαρτόντων κύριον ποιούσης, ἅπερ ὑπάρχει καὶ τῶν τυράννων τοῖς εὐδαιμονοειάτοις. Σημεῖον δὲ μέγιστον οὗ ταῦτ' ἡγάπων μᾶλλον ἢ γὰρ λέγω φαίνεται γὰρ ὁ δῆμος ταῖς μὲν ἄλλαις πολιτείαις ταῖς οὐκ ἀρεσκοῦσαις μαχόμενος καὶ καταλύων καὶ τοὺς προσοτώτας αὐτῶν ἀποκτείνων, ταύτῃ δὲ χρώμενος οὐκ ἐλάττω χιλίων ἐτῶν, ἀλλ' ἐμμείνας ἀφ' οὗ περ ἔλαβε μέχρι τῆς Σόλωνος μὲν ἡλικίας Πεισιστραίου δὲ δυναστείας, ὃς δημαγωγὸς γενόμενος καὶ πολλὰ τὴν πόλιν λυμηγόμενος καὶ τοὺς βελτίστους τῶν πολιτῶν ὡς ὀλιγαρχικούς ὄντας ἐμβαλὼν, τελευτῶν τὸν τε δῆμον κατέλυσε καὶ τύραννον αὐτὸν κατέστησεν.

v. 1. τῶν συμφυλειῶν καὶ τῶν δημοτῶν ε. 4. προστιθείσαις ε.
 7. ἂν om pr Γ. 146, 6. τότε φεύγειν ταύτας ἢ νῦν Γ: τὸ φεύγειν ταύτας ἢδὲ ἢ ε. 147, 2. μηδὲ βεβαιοτέραν add Γ. 5. δίκην λαβεῖν — ἔξαμαρτανόντων ε. 148, 2. ἢ γὰρ Γ: ἂ ἰγὼ ε. 4. ἀποκτείνων Γ. 5. Παιττον ε. 6. περ λαβεν Γ: παρελαβε ε. 7. γενόμενος a correctore est in Γ. 11, ἰαντόν ε.

- 149 . Τάχ' οὖν ἂν τινες ἄτοπον εἶναι με φήσειαν (οὐδὲν γὰρ κωλύει διαλαβεῖν τὸν λόγον), ὅτι τολμῶ λέγειν ὡς εὐβίακριβῶς "εἰδῶς περὶ πραγμάτων οἷς οὐ παρῆν πραττομένοις, ἐγὼ δ' οὐδὲν τούτων ἄλογον οἶμαι ποιεῖν. εἰ μὲν γὰρ μόνος ἐπίστευον τοῖς τε λεγομένοις περὶ τῶν παλαιῶν καὶ τοῖς γράμμασι τοῖς ἐξ ἐκείνου τοῦ χρόνου παραδεδωμένοις ἡμῖν, εἰκότως ἂν ἐπιτιμώμην· νῦν δὲ πολλοὶ καὶ νῦν ἔχοντες ταῦτ' ἔμοι φανείεν ἂν πεπονθότες.
- 150 ὁμοίως δὲ τούτων, εἰ κατασταίην εἰς ἔλεγχον καὶ λόγον, δυναθεῖην ἂν ἐπιδείξαι πάντας ἀνθρώπους πλείους ἐπιστήμας ἔχοντας διὰ τῆς ἀκοῆς ἢ τῆς ὄψεως, καὶ μείζους πράξεις καὶ καλλίους εἰδότες ἄς παρ' ἐτέρων ἀκηκόασιν ἢ κείνας αἷς αὐτοὶ παραγεγενημένοι τυγχάνουσιν. ἀλλὰ γὰρ οὐτ' ἀμελεῖν καλῶς ἔχει τῶν τοιούτων ὑπολήψεων (τυχὸν γὰρ μηδεὶς ἀντειπόντος λυμήναντ' ἂν τὴν ἀλήθειαν), οὐτ' αὖ πολὺν χρόνον ἀντιλέγοντας διατρίβειν ἐν αὐταῖς, ἀλλ' ὅσον ὑποδείξαντας μόνον τοῖς ἄλλοις ἐξ ὧν ληροῦντας ἂν αὐτοὺς ἐπιδείξαιεν, πάλιν ἐπανελθόντας περαινέειν καὶ λέγειν ἄθεν ἀπέλιπον· ὅπερ ἐγὼ ποιήσω.
- 151 Τὰ μὲν οὖν σύνταγμα τῆς τότε πολιτείας, καὶ τὸν χρόνον ὅσον αὐτῇ χρώμενοι διατέλεσαν, ἐξαρκούντως δεδηλώκαμεν· λοιπὸν δ' ἡμῖν τὰς πράξεις τὰς ἐκ τοῦ καλῶς πολιτεύεσθαι γεγενημένας διελθεῖν. ἐκ τούτων γὰρ ἔτι μᾶλλον ἔσται καταμαθεῖν ὅτι καὶ τὴν πολιτείαν εἶχον ἡμῶν οἱ πρόγονοι βελτίω τῶν ἄλλων καὶ σωφρονοστέραν, καὶ προστάταις συμβούλοις ἐχρῶντο τοιούτοις οἷοις καὶ τοὺς εὖ φρονοῦντας. Οὐ μὴν οὐδὲ ταῦτά μοι πρότερον λεπτίον ἐστί, πρὶν ἂν μικρὰ προσίποι περὶ αὐτῶν, ἣν γὰρ ὑπεριδῶν τὰς ἐπιτιμήσεις τὰς τῶν

149, 3. διαβαλεῖν ε. 4. μὲν add Γ. 8. πεπονθότες Γ; πάσχοντες ε. 150, 1. καὶ λόγον add Γ. 5. παραγιγνόμενοι ε. 8. οὐτ' αὖ a correctore sunt in Γ. ἀντιλέγοντα Γ. 10. αὐτούς ἂν ε. ἐπιδείξαιμεν Γ. 11. λέγειν καὶ περαινέειν ε. 151, 2. διετέλεσαμεν — δεδήλωται ε. 4. πολιτεύεσθαι καλῶς ε. 5. ἔτι add Γ. 152, 1. οἷοις Wolffius: libri οἷους.

οὐδὲν ἄλλο ποιεῖν ἢ τοῦτο δυναμένων ἐφεξῆς διηγῶμαι
περὶ τε τῶν ἄλλων τῶν πεπραγμένων καὶ τῶν ἐπιτηδευ-
μάτων τῶν περὶ τὸν πόλεμον, οἷς οἱ πρόγονοι χρώμενοι
τῶν τε βαρβάρων περιεγένοντο καὶ παρὰ τοῖς Ἕλλησιν
εὐδοκίμησαν, οὐκ ἔστιν ὅπως οὐ φήσουσί τινες με διεξιέ-
ναι τοὺς νόμους οὓς Λυκούργος μὲν ἔθηκε, Σπαρτιᾶται δ'
5 αὐτοῖς χρώμενοι τυγχάνουσιν. ἐγὼ δ' ὁμολογῶ μὲν ἐρεῖν
πολλὰ τῶν ἐκεῖ καθεστῶτων, οὐχ ὡς Λυκούργου τι τού-
65 ταν εὐρόντος ἢ διανοηθέντος, ἀλλ' ὡς ἡμισησαμένου τὴν
διοίκησιν ὡς δυνατόν ἄριστα τὴν τῶν προγόνων τῶν ἡμε-
τέρων, καὶ τὴν τε δημοκρατίαν καταστήσαντος παρ' αὐτοῖς
τὴν ἀριστοκρατίαν μεμιγμένην, ἥπερ ἦν παρ' ἡμῖν, καὶ
4 τὰς ἀρχὰς οὐ κληρωτὰς ἀλλ' αἰρετὰς ποιήσαντος, καὶ
τὴν τῶν γερόντων αἴρεσιν τῶν ἐπιστατούντων ἅπασιν τοῖς
πράγμασι μετὰ τῆς σπουδῆς ποιεῖσθαι νομοθετή-
σαντος, μετ' ὅσης πέρ φασι καὶ τοὺς ἡμετέρους περὶ τῶν
εἰς Ἄρειον πάγον ἀναβήσεσθαι μελλόντων, ἐτι δὲ καὶ
τὴν δύναμιν αὐτοῖς περιθέντος τὴν αὐτήν, ἥπερ ἦδει
καὶ τὴν βουλήν ἔχουσαν τὴν παρ' ἡμῖν.

5 Ὅτι μὲν οὖν τὸν αὐτὸν τρόπον τὰκεῖ καθέστηκεν ὡσπερ
εἶχε τὸ παλαιὸν καὶ τὰ παρ' ἡμῖν, παρὰ πολλῶν ἔσται
πυθέσθαι τοῖς εἰδέναι βουλομένοις· ὡς δὲ καὶ τὴν ἐμπει-
ρίαν τὴν περὶ τὸν πόλεμον οὐ πρότερον ἤσκησαν οὐδ' ἄμει-
νον ἐχρήσαντο Σπαρτιᾶται τῶν ἡμετέρων, ἐκ τῶν ἀγῶνων
καὶ τῶν πολέμων τῶν ὁμολογουμένων γενέσθαι κατ'
ἐκεῖνον τὸν χρόνον οὕτως οἶμαι σαφῶς ἐπιδείξειν, ὥστε
μήτε τοὺς ἀνοήτως λακωνίζοντας ἀντεπεῖν δυνήσεσθαι
τοῖς ῥηθεῖσι, μήτε τοὺς τὰ ἡμέτερα ἅμα τε θαυμάζοντας
6 καὶ βασκαίνοντας καὶ μιμεῖσθαι γλιχομένους. ποιήσο-
μαι δὲ τὴν ἀρχὴν τῶν λεχθησομένων ἀκοῦσαι μὲν ἴσως
τισὶν ἀηδῆ, ῥηθῆναι δ' οὐκ ἀσύμφορον. Εἰ γάρ τις φαίη
τὴν πόλιν τούτῳ πλείστων ἀγαθῶν αἰτίας γεγενῆσθαι

153, 2. καθεστῶτων ἐκεῖ ε. 155, 2. ἐστι ε. 6. πολέμων καὶ
τῶν ὁμολογημένων ε. 8. μήτε] libri μηδέ. 9. τὰ ἡμέτερα add Γ.
156, 4. τὰ πόλιν ταῦτα ε.

τοῖς Ἕλλησι καὶ μεγίστων κακῶν μετὰ τὴν Ξέρξου στρα-
 τείαν, οὐκ ἔστιν ἄπως οὐκ ἀληθῆ δόξειεν ἂν λέγειν τοῖς
 157 οἰδόσι τι περὶ τῶν τότε γεγενημένων. ἠγωνίσαντό τε γὰρ
 ὡς δυνατόν ἄριστα πρὸς τὴν ἐκείνου δύναμιν, ταῦτά τε
 πράξασαι, προσῆκον αὐταῖς καὶ περὶ τῶν ἐχομένων
 βουλευσασθαι καλῶς, εἰς τοῦτ' ἦλθον οὐκ ἀνοίας ἀλλέ
 158 μανίας, ὥστε πρὸς μὲν τῶν ἐπιστρατεύσαντα καὶ βουλη-
 θήντα τῷ μὲν πόλει τούτῳ παντάπασιν ἀνελεῖν, τοὺς δ'
 ἄλλους Ἕλληνας καταδουλώσασθαι, πρὸς μὲν τὸν τοιοῦ-
 τον, κρατήσασθαι ῥαδίως ἂν αὐτοῦ καὶ κατὰ γῆν καὶ κα-
 τὰ θάλατταν, εἰρήνην εἰς ἅπαντα συνεγράψαντο τὸν
 χρόνον ὡσπερ πρὸς εὐεργέτην γεγενημένον, "φθονήσασθαι
 δὲ ταῖς ἀρεταῖς ταῖς αὐτῶν, εἰς πόλεμον καταστᾶσαι
 πρὸς ἀλλήλας καὶ φιλονεικίαν, οὐ πρότερον ἐπαύσαντα
 σφᾶς τε αὐτὰς ἀπολλύουσαι καὶ τοὺς ἄλλους Ἕλληνας,
 πρὶν κύριον ἐποιήσαντο τὸν κοινὸν ἐχθρὸν τὴν τε πόλιν
 τὴν ἡμετέραν εἰς τοὺς ἐσχάτους καταστῆσαι κινδύνους
 159 διὰ τῆς δυνάμεως τῆς Λακεδαιμονίων, καὶ πάλιν τὴν
 ἐκείνων διὰ τῆς πόλεως τῆς ἡμετέρας. καὶ τοσοῦτον ἀπο-
 λειφθέντες τῆς τοῦ βαρβάρου φρονήσεως, οὐτ' ἐν ἐκείνοις
 τοῖς χρόνοις ἤλγησαν ἀξίως ὧν ἔπαθον οὐδ' ὡς προσῆκεν
 αὐτούς, οὔτε νῦν αἱ μέγιστα τῶν Ἑλληνίδων πόλεων
 αἰσχύνονται διακολακευόμεναι πρὸς τὸν ἐκείνου πλούτον,
 ἀλλ' ἢ μὲν Ἀργείων καὶ Θηβαίων Αἴγυπτον αὐτῷ συγ-
 κατεπολέμησεν, ἢ ὡς μεγίστην ἔχον δύναμιν ἐπιβου-
 λεύῃ τοῖς Ἕλλησιν, ἡμεῖς δὲ καὶ Σπαρτιῶται, συμμαχίας
 ἡμῖν ὑπαρχούσης, ἄλλοτριώτερον ἔχομεν πρὸς ἡμᾶς
 αὐτούς ἢ πρὸς οὓς ἐκάτεροι πολεμοῦντες τυγχάνομεν.
 160 ὁσημεῖον δ' οὐ μικρὸν κοινῇ μὲν γὰρ οὐδὲ περὶ ἐνὸς πρά-
 γματος βουλευόμεθα, χωρὶς δ' ἐκάτεροι πρέσβεις πέμ-
 πομεν ὡς ἐκείνον, ἐλπίζοντες, ὁποτέρους ἂν οἰκειότερον
 διατεθῆ, κυρίους τούτους γενήσεσθαι τῆς ἐν τοῖς Ἕλλησι

157, 1. π. Γ; ceteri τισι. 3. πράξασαι] πράξαι Γ. 158, 2. ἂν
 om pr Γ. 3. τὸν χρόνον συνεγράψαντο ε. 5. ἐαυτῶν ε. 7. τε
 add Γ. 159, 7. ἐπιβουλεύοι ε. 160, 1. μὲν add Γ. 4. δια-
 τεθεῖ ε.

πλεονεξίας, κακῶς εἰδότες ὡς τοὺς μὲν θεραπεύοντας αὐτὸν ὑβρίζειν εἶδηται, πρὸς δὲ τοὺς ἀντιπαττομένους καὶ καταφρονοῦντας τῆς ἐκείνου δυνάμεως ἐκ παντὸς τρόπου διαλύεσθαι πειρῶται τὰς διαφορὰς.

61 Ταῦτα δὲ διήλθον οὐκ ἄγνωῶν ὅτι λέγειν τινὲς τολμήσουσιν ὡς ἔξω τῆς ὑποθέσεως τοῖς λόγοις τούτοις ἐχρησάμεν. ἐγὼ δ' οὐδέποτε ἂν οἶμαι [τοῖς προειρημένοις] οἰκειότερους λόγους ῥηθῆναι τούτων, οὐδ' ἔξ ὧν ἂν τις σαφίστερον ἐπιδείξειε τοὺς προγόνους ἡμῶν φρονιμωτέρους ὄντας περὶ τὰ μέγιστα τῶν τῆν τε πόλιν τὴν ἡμετέραν καὶ τὴν Σπαρτιατῶν μετὰ τὸν πόλεμον τὸν πρὸς Ξέρξην

62 διοικησάντων. αὗται μὲν γὰρ ἂν φανείεν ἐν ἐκείνοις τε τοῖς χρόνοις πρὸς μὲν τοὺς βαρβάρους εἰρήνην ποιησάμεναι, σφᾶς δ' αὐτὰς καὶ τὰς ἄλλας πόλεις ἀποβλήνουςαι, "νῦν τε τῶν μὲν Ἑλλήνων ἄρχειν ἀξιούσαι, πρὸς δὲ [τὸν] βασιλεία πρέσβεις πέμπουσαι περὶ φιλίας καὶ συμμαχίας" οἱ δὲ τότε τὴν πόλιν οἰκοῦντες οὐδὲν

63 ζούτων ἐπραττον, ἀλλὰ πᾶν τούναντίον· τῶν μὲν γὰρ Ἑλληνίδων πόλεων οὕτως αὐτοῖς ἀπέχεσθαι σφόδρα δεδογμένον ἦν ὥσπερ τοῖς εὐσεβέσι τῶν ἐν τοῖς ἱεροῖς ἀνακειμένων, τῶν δὲ πολέμων ὑπελάμβανον ἀναγκαιότατον μὲν εἶναι καὶ δικαιοτάτον τὸν μετὰ πάντων ἀνθρώπων πρὸς τὴν ἀγριότητα τὴν τῶν θηρίων γιγνόμενον, δεύτερον δὲ τοὺς μετὰ τῶν Ἑλλήνων πρὸς τοὺς βαρβάρους τοὺς καὶ φύσει πολεμίους ὄντας καὶ πάντα τὸν χρόνον ἐπιβουλεύ-

64 οντας ἡμῖν. Τοῦτον δ' εἶρηκα τὸν λόγον οὐκ αὐτὸς εὐρών, ἀλλ' ἐκ τῶν ἐκείνοις πεπραγμένων συλλογισάμενος. ὁρῶντες γὰρ τὰς μὲν ἄλλας πόλεις ἐν πολλοῖς κακοῖς καὶ πολέμοις καὶ ταραχαῖς οὔσας, τὴν δ' αὐτῶν μόνην καλῶς διοικουμένην, οὐχ ἡγήσαντο δεῖν τοὺς ἄμεινον τῶν

γ. 2. ἀντιπαττομένους Γ: ceteri ἀντιπραττομένους. 161, 4. οἰκειότερους ἂν λόγους ε. 162, 1. ἐν add Γ. τε ante τοῖς om Γ.
 2. χρόνοις] χρόνοις ἡμῖν Γ. 3. σφᾶς — πόλεις] σφᾶς αὐτὰς καὶ τοὺς ἄλλους Ἑλλήνας Γ. 4. τε] δὲ Γ. μὲν add Γ. 163, 1. πᾶν add Γ.
 3. εὐσεβεστάταις Γ. 5. εἶναι add Γ. 6. τὴν ante τῶν om Γ. γιγνόμενον Γ: ceteri γινόμενον. 164, 5. οἰκουμένην ε.

ἄλλων φρονούντας καὶ πράττοντας ἀμελεῖν οὐδὲ περιορᾶν
 τὰς τῆς αὐτῆς συγγενείας μετεχούσας ἀπολλυμένας,
 ἀλλὰ σκεπτικόν εἶναι καὶ πρακτικόν ὅπως ἀπάσας ἀπαλ-
 165 λάζουσι τῶν κακῶν τῶν παρόντων. ταῦτα δὲ διανοηθέντες
 τῶν μὲν ἦττον νοσοῦσῶν πρεσβείαις καὶ λόγοις ἐξαιρεῖν
 ἐπειρῶντο τὰς διαφοράς, εἰς δὲ τὰς μᾶλλον στασιαζού-
 σασ ἐξέπεμπον τῶν πολιτῶν τοὺς μεγίστην παρ' αὐτοῖς
 δόξαν ἔχοντας, οἱ περὶ τε τῶν παρόντων πραγμάτων
 αὐταῖς συνεβούλευον, καὶ συγγιγνόμενοι τοῖς τε μὴ δυ-
 ναμένοις ἐν ταῖς αὐτῶν ζῆν καὶ τοῖς χειρὸν γεγονόσιν
 ὧν οἱ νόμοι προστάττουσιν, οἵπερ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ λυμαι-
 νονται τὰς πόλεις, ἔπειθον μεθ' αὐτῶν στρατεύεσθαι καὶ
 166 βίον ζητεῖν βελτίω τοῦ παρόντος. πολλῶν δὲ γιγνομέ-
 νων τῶν ταῦτα βουλομένων καὶ πειθομένων, στρατόπεδα
 συνιστάντες ἐξ αὐτῶν, τοὺς τε τὰς νήσους κατέχοντας
 τῶν βαιβάρων καὶ τοὺς ἐφ' ἑκατέρας τῆς ἡπείρου τὴν
 παραλίαν κατοικοῦντας καταστρεφόμενοι, καὶ πάντας
 ἐκβαλόντες, τοὺς μάλιστα βίου δεομένους τῶν Ἑλλή-
 268 νων κατόπιζον. "καὶ ταῦτα πράττοντες καὶ τοῖς ἄλλοις
 ὑποδεικνύοντες διετίλουν, ἕως ἤκουσαν Σπαρτιατίας τὰς
 πόλεις τὰς ἐν Πελοποννήσῳ κατοικούσας, ὥσπερ εἶπον,
 ὑφ' αὐτοῖς πεπονημένους· μετὰ δὲ ταῦτα τοῖς ἰδίους
 ἠναγκάζοντο προσέχειν τὸν νοῦν.

167 Τί οὖν ἐστὶ τὸ συμβεβηκὸς ἀγαθὸν ἐκ τοῦ πολέμου
 τοῦ περὶ τὰς ἀποικίας καὶ πραγματείας; τοῦτο γὰρ
 οἶμαι μάλιστα ποθεῖν ἀκοῦσαι τοὺς πολλούς. τοῖς μὲν
 Ἑλλήσιν εὐπορωτέροις γενέσθαι τὰ περὶ τὸν βίον καὶ
 μᾶλλον ὁμοιοεῖν τοσούτων τὸ πλῆθος καὶ τοιαύτων ἀν-
 θρώπων ἀπαλλαγείσι, τοῖς δὲ βαρβάροις ἐπιπίπτειν ἐκ
 τῆς αὐτῶν καὶ φρονεῖν ἕλαττον ἢ πρότερον, τοῖς δ' αἰτίοις

165, 2. ἦττον νοσοῦσῶν Γ: ceteri ἠτιόνων οὐσῶν. 5. πραγμά-
 των αὐταῖς Γ: παρ' αὐταῖς πραγμάτων ε.
 166, 1. τοῦ νῦν παρόντος ε. 6. ἐκβάλλοντες ε. 7. ζῆν πατριόι καὶ ε.
 8. κατα- 9. κατα-
 νισμένης ε. 10. αὐτοὺς ε. 167, 4. εὐπορωτέροις Coraës: libri
 εὐπορωτέρους.

τούτων γεγενημένοις εὐδοκίμειν καὶ δοκεῖν διπλασίαν πεποιημένοι τὴν Ἑλλάδα τῆς ἐξ ἀρχῆς συστάσεως.

8 Μείζον μὲν οὖν εὐεργέτημα τούτου καὶ κοινότερον τοῖς Ἕλλησι γεγενημένον παρὰ τῶν προγόνων τῶν ἡμετέρων οὐκ ἂν δυναίμην ἐξευρεῖν οἰκειότερον δὲ τῇ περὶ τὸν πόλεμον ἐπιμελείᾳ καὶ δόξης οὐκ ἐλάττονος ἄξιον καὶ πασι φανερώτερον ἴσως ἔξομεν εἰπεῖν. τίς γὰρ οὐκ οἶδεν, ἢ τίς οὐκ ἀκήκοε τῶν τραγωδοδιδασκάλων Διονυσίοις, θιάς Ἀδράστῳ γενομένης ἐν Θήβαις συμφορᾶς, ὅτι κατὰ γειν βουληθεῖς τὸν Οἰδίπου μὲν υἱὸν αὐτοῦ δὲ κηδεστήν παμπληθεῖς μὲν Ἀργείων ἀπώλεσεν, ἅπαντας δὲ τοὺς λοχαγούς ἐπειδὴ διαφθαρέντας, αὐτὸς δ' ἐπονειδίστως σωθεῖς, ἐπειδὴ σπονδῶν οὐχ οἶός τ' ἦν τυχεῖν οὐδ' ἀνελέσθαι τοὺς τετελευτηκότας, ἰκέτης γενόμενος τῆς πόλεως, ἔτι Θησέως αὐτὴν διοικῶντος, εἶδετο μὴ περιδεῖν τοιούτους ἄνδρας ἀτάφους γενομένους μηδὲ παλαιὸν ἔθος καὶ πάτριον νόμον καταλνόμενον, ᾧ πάντες ἄνθρωποι χρώμενοι διατελοῦσιν οὐχ ὡς ὑπὲρ ἀνθρωπίνης κειμένῳ φύσεως, ἀλλ' ὡς ὑπὸ δαιμονίας προστεταγμένῳ δυνάμει. ὧν ἀκούσας οὐδένα χρόνον ἐπισχῶν ὁ δῆμιος ἐπεμψε πρεσβείαν εἰς Θήβας, περὶ τε τῆς ἀναιρέσεως συμβουλευσότητας αὐτοῖς ὑσιώτερον βουλευσασθαι καὶ τὴν ἀπόκρισιν νομιμωτέραν ποιήσασθαι τῆς πρότερον γενομένης, κακείνο ἰποδείξοντας, ὡς ἡ πόλις αὐτοῖς οὐκ ἐπιτρέψει παραβαίνουσι τὸν νόμον τὸν κοινὸν ἀπάντων τῶν Ἑλλήνων. ὧν ἀκούσαντες οἱ κύριοι τότε ὄντες Θηβῶν οὐχ ὁμοίως ἔγνωσαν οὔτε ταῖς δόξαις αἷς ἔχουσι τινες περὶ αὐτῶν, οὔθ' οἷς ἐβουλευσάντο πρότερον, ἀλλὰ μετρίως περὶ αὐτῶν τε διαλεχθέντες καὶ τῶν ἐπιστρατευσάντων κατηγορήσαντες ἔδοσαν τῇ πόλει τὴν ἀναίρεσιν.

v. 1. δοκίμην add Γ. 168, 1. τούτου add Γ'. 5. φανερόν ε.

6. ἐν Διονυσίοις ε. 169, 1. Θηβαίοις ε. 7. περιδεῖν ε.

170, 2. ὁ δῆμιος add Γ'. 5. γεγενημένης ε. 7. τῶν add Γ'.

171, 1. ἀκούσαντες δ' οἱ τότε κύριοι Θηβῶν ὄντες ε. ὁμοίως]

fortasse legendum ὁμοία.

- 172 Καὶ μηδεὶς οἰέσθω με ἀγνοεῖν ὅτι τὰναντία τυγχάνω λέγων οἷς ἐν τῷ Πανηγυρικῷ λόγῳ φανείην ἂν περὶ τῶν αὐτῶν τούτων γεγραφώς· ἀλλὰ γὰρ οὐδένα νομίζω τῶν ταῦτα συνιδεῖν ἂν δυνηθέντων τσαούτης ἀμαθίας εἶναι καὶ φθόρον μεστὸν, ὅστις οὐκ ἂν ἐπαινέσειέ με καὶ σωφρονεῖν ἠγήσαιο τότε μὲν ἐκείνως νῦν δ' οὕτως διαλεχθέντα
- 173 περὶ αὐτῶν. περὶ μὲν οὖν τούτων οἷδ' ὅτι καλῶς γέγραφα καὶ συμφερόντως· ὅσον δ' ἡ πόλις ἡμῶν διέφερε τὰ περὶ τὸν πόλεμον κατ' ἐκείνον τὸν χρόνον (τούτο γὰρ ἀποδείξει βουλόμενος διηλθὼν τὰ γενόμενα Θήβῃσι), ἠγοῦμαι τὴν πράξιν ἐκείνην ἅπασι σαφῶς δηλοῦν τὴν τὸν μὲν βασιλεία τῶν Ἀργείων ἀναγκάσασαν ἱκέτην γενέ-
- 174 σθαι τῆς πόλεως τῆς ἡμετέρας, τοὺς δὲ κυρίους ὄντας Θηβῶν οὕτω διαθεῖσασιν, ὥστε ἐλέσθαι μᾶλλον αὐτοὺς ἐμμεῖναι τοῖς λόγοις τοῖς ὑπὸ τῆς πόλεως πεμφθεῖσιν ἢ τοῖς νόμοις τοῖς ὑπὸ τοῦ δαιμονίου κατασταθεῖσιν· ὧν οὐδὲν ἂν οἶα τ' ἐγένετο διοικῆσαι κατὰ τρόπον ἢ πόλις ἡμῶν, εἰ μὴ καὶ τῇ δόξῃ καὶ τῇ δυνάμει πολὺ διήνεγκε τῶν ἄλλων.
- 175 Ἐχὼν δὲ πολλὰς καὶ καλὰς πράξεις περὶ τῶν προγόνων εἶπεῖν, σκοποῦμαι τίνα τρόπον διαλεχθῶ περὶ αὐτῶν. μέλει γάρ μοι τούτων μᾶλλον ἢ τῶν ἄλλων. τυγχάνω γὰρ ὧν περὶ τὴν ὑπόθεσιν ἦν ἐποησάμην τελευταίαν, ἐν ἣ προεῖπον ὡς ἐπιδείξω τοὺς προγόνους ἡμῶν ἐν τοῖς πολέμοις καὶ ταῖς μάχαις πλέον διανεγκόντας
- 176 Σπαρτιατῶν ἢ τοῖς ἄλλοις ἅπασιν. ἔσται δ' ὁ λόγος παράδοξος μὲν τοῖς πολλοῖς, ὁμοίως δ' ἀληθὴς τοῖς ἄλλοις. ἄρτι μὲν οὖν ἠπόρουν ποτέρων διεξίω πρότερον τοὺς κινδύνους καὶ τὰς μάχας, τὰς Σπαρτιατῶν ἢ τὰς τῶν ἡμετέρων· νῦν δὲ προαιροῦμαι λέγειν τὰς ἐκείνων, ἵν' ἐν ταῖς καλλίωσι καὶ δικαιότεραις καταλύω τὸν λόγον τὸν περὶ τούτων.

172, 1. τὰναντία τῇ πόλει Γ. λέγων τυγχάνω ε. 5. ἐμὲ ε.

173, 2. ἡμῶν ἢ πόλις ε. 174, 2. θηβαίων Γ. 3. ἐκπεμφθεῖσιν ε.

175, 1. πράξεις καὶ περὶ ε. 4. ἐποίησ. τὸ τελευταῖον ε.

176, 3. πόλεμον ε. 4. τὰς τῶν Σπαρτιατῶν ε.

Ἐπειδὴ γὰρ Ἀσρῖων οἱ στρατεύσαντες εἰς Πελοπόν-
 νησον τριχᾶ διείλοντο τὰς πόλεις καὶ τὰς χώρας ἀφεί-
 λοντο τοὺς δικαίως κεκτημένους, οἱ μὲν Ἄργος λαχόντες
 καὶ Μεσσηνίην παραπλησίως διώκουν τὰ σφέτερόν αὐτῶν
 τοῖς ἄλλοις Ἕλλησι, τὸ δὲ τρίτον μέρος αὐτῶν, οὓς κα-
 λούμεν νῦν Λακεδαιμονίους, στασιάσαι μὲν φασιν αὐ-
 τοὺς οἱ τὰ κείνων ἀκριβοῦντες ὡς οὐδένας ἄλλους τῶν
 Ἑλλήνων, περιγενομένους δὲ τοὺς μείζον τοῦ πλήθους
 φρονοῦντας οὐδὲν τῶν αὐτῶν βουλευσασθαι περὶ τῶν συμ-
 βεβηκότων τοῖς τοιαῦτα διαπεπραγμένοις· τοὺς μὲν γὰρ
 ἄλλους συνοίκους ἔχειν ἐν τῇ πόλει τοὺς στασιάσαντας
 καὶ κοινωνοὺς ἀπάντων πλὴν τῶν ἀρχῶν καὶ τῶν τι-
 μῶν· οὓς οὐκ εὖ φρονεῖν ἠγεῖσθαι Σπαρτιατῶν τοὺς νοῦν
 ἔχοντας, εἰ νομίζουσι ἀσφαλῶς πολιτεύεσθαι μετὰ τού-
 των οἰκοῦντες, περὶ οὓς τὰ μέγιστα τυγχάνουσι ἐξημαρ-
 τηκότες· αὐτοὺς δ' οὐδὲν τούτων ποιεῖν, ἀλλὰ παρὰ σφί-
 σι μὲν αὐτοῖς ἰσονομίαν καταστήσαι καὶ δημοκρατίαν
 τοιαύτην, οἷαν περὶ χρὴ τοὺς μέλλοντας ἅπαντα τὸν χρό-
 νον ὁμονοήσειν, τὸν δὲ δῆμον περιοίκους ποιήσασθαι,
 καταδουλωσαμένους αὐτῶν τὰς ψυχὰς οὐδὲν ἦτιον ἢ τὰς
 οἰκειῶν· ταῦτα δὲ πράξαντας τῆς χώρας, ἧς προσή-
 κεν ἴσον ἔχειν ἕκαστον, αὐτοὺς μὲν λαβεῖν ὀλίγους ὄντας
 οὐ μόνον τὴν ἀρίστην, ἀλλὰ καὶ τοσαύτην ὅσην οὐδένας
 τῶν Ἑλλήνων ἔχουσι, τῷ δὲ πλήθει τηλικούτιον ἀπονεῖμαι
 μέρος τῆς χειρίστης ὥστ' ἐπιπόνως ἐργαζομένους μόλις
 ἔχειν τὸ καθ' ἡμέραν· μετὰ δὲ ταῦτα διελόντας τὸ πλῆ-
 θος αὐτῶν ὡς οἷόν τ' ἦν εἰς ἐλαχίστους εἰς τόπους κατο-
 κῆσαι μικροὺς καὶ πολλοὺς, ὀνόμασι μὲν προσαγορευο-
 μένους ὡς πόλεις οἰκοῦντας, τὴν δὲ δύναμιν ἔχοντας ἐλάτ-
 τω τῶν δῆμων τῶν παρ' ἡμῖν· ἀπάντων δ' ἀποστερήσαν-

177, 2. τὰς τε πόλεις Γ. 7. τὰ ἐκείνων ε. 178, 2. ἐν add Γ.
 3. κοινωνοὺς ὥστ' ἀπάντων ε. ἀρχῶν Γ: ceteri ἀρχόντων ε.
 τιμῶν μετέχειν αὐτοὺς οὐκ ἂν φρ. ε. 4. ἠγεῖσθαι σπαρτιατῶν Γ:
 ceteri ἠγεῖσθαι εἰκός (vel εἰ μὴ) ἐκρίθη Σπαρτιατῶν. 10. κατα-
 δουλωσαμένους Γ: ceteri καταδουλωσαμένων. 179, 7. εἰς ἐλαχίστους
 εἰς τόπους Γ: εἰς ἐλάχιστον τόπον ε. ceteri κατοικῆσθαι.

- τας αὐτοὺς ὧν προσήκει μετέχειν τοὺς ἐλευθέρους, τοὺς πλείστους ἐπιθεῖναι τῶν κινδύνων αὐτοῖς· ἐν τε γὰρ ταῖς 271 στρατείαις, αἷς ἡγεῖται βασιλεύς, "κατ' ἄνδρα συμπαρατάττεσθαι σφίσιν αὐτοῖς, ἐνίους δὲ καὶ τῆς πρώτης τάττειν, ἐάν τε ποι δεῖσαν αὐτοὺς ἐκπέμψαι βοήθειαν φοβηθῶσιν ἢ τοὺς πόνους ἢ τοὺς κινδύνους ἢ τὸ πλήθος τοῦ χρόνου, τούτους ἀποστέλλειν προκινδυνεύοντας 181 τῶν ἄλλων. καὶ τί δεῖ μακρολογεῖν ἀπάσας διεξιόντας τὰς ὕβρεις τὰς περὶ τὸ πλήθος γιγνομένας, ἀλλὰ μὴ τὸ μέγιστον εἰπόντα τῶν κακῶν ἀπαλλαγῆναι τῶν ἄλλων; τῶν γὰρ οὕτω μὲν ἐξ ἀρχῆς δεινὰ πεπονθότων, ἐν δὲ τοῖς παροῦσι καιροῖς χρησίμων ὄντων, ἔξεστι τοῖς ἐφόροις ἀκρίτους ἀποκτείνειν τοσοῦτους ὀπίσθους ἂν βουλευθῶσιν· ἂ τοῖς ἄλλοις Ἑλλήσιν οὐδὲ τοὺς πονηροτάτους τῶν οἰκετῶν ὅσιόν ἐστι μαιφρονεῖν.
- 182 Τούτου δ' ἔνεκα περὶ τῆς οἰκειότητος καὶ τῶν ἡμαρτημένων εἰς αὐτοὺς διὰ πλείονων διήλθον, ἵν' ἔρωμαι τοὺς ἀποδεχομένους ἀπάσας τὰς Σπαρτιατῶν πράξεις, εἰ καὶ ταύτας ἀποδέχονται, καὶ τὰς μάχας εὐσεβεῖς εἶναι νομίζουσι καὶ καλὰς τὰς πρὸς τούτους γεγενημένας.
- 183 ἐγὼ μὲν γὰρ ἡγοῦμαι μεγάλας μὲν αὐτὰς γεγενῆσθαι καὶ δεινὰς καὶ πολλῶν αἰτίας τοῖς μὲν ἠττηθεῖσι κακῶν τοῖς δὲ κατορθώσασι λημμάτων, ὧν περ ἔνεκα πολεμοῦντες ἅπαντα τὸν χρόνον διατελοῦσιν, οὐ μὴν ὅσιος οὐδὲ καλὰς οὐδὲ πρεπούσας τοῖς ἀρετῆς ἀντιποιοιμένοις, μὴ τῆς ἐπὶ τῶν τεχνῶν ὀνομαζομένης καὶ πολλῶν ἄλλων, ἀλλὰ τῆς τοῖς καλοῖς κάγαθοῖς τῶν ἀνδρῶν ἐν ταῖς ψυχαῖς μετ' εὐσεβείας καὶ δικαιοσύνης ἐγγιγνομένης,
- 184 περὶ ἧς ἅπας ὁ λόγος ἐστίν. ἧς ὀλιγοροῦντές τινες ἐγ-
- v. 1. προσήκε σ. 2. τε add Γ. 3. ἡγεῖτο σ. κατ' ἄνδρα ἠγάγκασον συμπαρατάττεσθαι σ. 4. πρώτης φύλαγγοσ ἡροῦντο προτάττειν σ. 5. ποι Coraës: libri που. βοήθειαν φοβηθῶσιν Γ: βοήθειαν ἵνα βοηθῶσιν σ. 7. ἀποστέλλειν Γ: ἀποστέλλειν ἠθέλον σ. προκινδυνεύσαντας Γ. 181, 1. πάσας σ. 6. ἀκρίτως — ὄσους σ. 7. τοῖς Ἑλλήσι τοῖς ἄλλοις σ. 182, 4. εὐσεβεῖς add Γ. 5. καὶ add Γ. 183, 4. ὄσους Γ. 8. γιγνομένης σ.

κωμιάζουσι τοὺς πλείω τῶν ἄλλων ἡμαρτηκότας, καὶ οὐκ αἰσθάνονται τὰς διανοίας ἐπιδεικνύντες τὰς σφετέρας αὐτῶν, ὅτι κακίους ἂν ἐπαινέσειαν τοὺς πλείω μὲν κεκτημένους τῶν ἱκανῶν, ἀποκτεῖναι δ' ἂν τολμήσαντας τοὺς ἀδελφούς τοὺς ἑαυτῶν καὶ τοὺς ἑταίρους καὶ τοὺς κοινωνούς ὥστε καὶ τὰ κείνων λαβεῖν· ὅμοια γὰρ τὰ τοιαῦτα τῶν ἔργων ἐστὶ τοῖς ὑπὸ Σπαρτιατῶν πεπραγμένοις, ἃ τοὺς ἀποδεχομένους ἀναγκαῖόν ἐστι καὶ περὶ τῶν εἰρημίων ἄρτι τὴν αὐτὴν ἔχειν γνώμην.

72 "Θαυμάζω δ' εἴ τινες τὰς μάχας καὶ τὰς νίκας τὰς
5 παρὰ τὸ δίκαιον γιγνομένας μὴ νομίζουσιν αἰσχίους εἶναι καὶ πλείονον ὄνειδῶν μεστὰς ἢ τὰς ἤττας τὰς ἄνευ κακίας συμβαινούσας, καὶ ταῦτ' εἰδότες ὅτι μεγάλαὶ δυνάμεις πονηραὶ δὲ πολλάκις γίνονται κρείττους ἀνδρῶν σπουδαίων καὶ κινδυνεύειν ὑπὲρ τῆς πατρίδος αἰβρουμένον. οὐς πολὺ ἂν δικαιότερον ἐπαινοῖμεν ἢ τοὺς περὶ τῶν ἀλλοτρίων ἐτοιμῶς ἀποθνήσκειν ἐθέλοντας καὶ τοῖς ξενικοῖς στρατεύμασιν ὁμοίους ὄντας· ταῦτα μὲν γὰρ ἐστὶν ἔργα πονηρῶν ἀνθρώπων, τὸ δὲ τοὺς χρηστοὺς ἐνίοτε χεῖρον ἀγωνίζεσθαι τῶν ἀδικεῖν βουλομένων θεῶν ἢ ἂν τις ἀμέλειαν εἶναι φήσειεν. ἔχοιμι δ' ἂν τῷ λόγῳ τούτῳ χρῆσασθαι καὶ περὶ τῆς συμφορᾶς τῆς Σπαρτιαταῖς ἐν Θερμοπύλαις γενομένης, ἣν ἅπαντες ὅσοι περ ἀκηκόασιν ἐπαινοῦσι καὶ θαυμάζουσι μᾶλλον ἢ τὰς μάχας καὶ τὰς νίκας τὰς κρατησάσας μὲν τῶν ἐναντίων, πρὸς οὓς δ' οὐκ ἐχρῆν γεγενημένας· ἃς εὐλογεῖν τινὲς τολμῶσι, κακῶς εἰδότες ὡς οὐδὲν οὐθ' ὅσιον οὔτε καλόν ἐστι τῶν μὴ μετὰ δικαιοσύνης καὶ λεγομένων καὶ πραττιομένων. ὧν Σπαρτιαταῖς μὲν οὐδὲν πώποτ' ἐμέλησεν· βλέπουσι γὰρ εἰς οὐδὲν ἄλλο πλὴν ὅπως ὡς πλείστα τῶν ἀλλοτρίων κατασχῆσουσιν· οἱ δ' ἡμετέροι περὶ οὐδὲν

v. 4. τολμήσαντας Γ. 5. αὐτῶν ζ. 8. καὶ add Γ. 9. γνώμην ἔχειν ζ.
185, 2. γενομένας ζ. 6. προαιρουμένους ζ.
186, 1. δικαιότερον ἂν ἐπαινοῖμεν ζ. 2. ἀποθνήσκειν ἐτοιμῶς ζ.
187, 1. φήσειεν Γ: ceteri φήσαιεν. 2. χρῆσθαι — γεγενημένης ζ.
8. τὸ — λεγόμενον καὶ πραττιόμενον ζ. 188, 2. ὡς add Γ.

- οὕτω τῶν ὄντων ἐσπούδαζον ὡς τὸ παρὰ τοῖς Ἕλλησιν
 εὐδοκιμεῖν· ἡγοῦντο γὰρ οὐδεμίαν ἂν γενέσθαι κρίσιν
 οὐτ' ἀληθεστέραν οὔτε δικαιότεραν τῆς ὑπὸ παντός τοῦ
 189 γένους γνωσθείσης. δῆλοι δ' ἦσαν οὕτως ἔχοντες ἐν τε
 τοῖς ἄλλοις οἷς διώκουσιν τὴν πόλιν, καὶ τοῖς μεγίστοις
 τῶν πραγμάτων. τριῶν γὰρ πολέμων γενομένων ἄνευ
 τοῦ Τρωϊκοῦ τοῖς Ἕλλησι πρὸς τοὺς βαρβάρους, ἐν ἅπα-
 σι τούτοις πρωτεύουσαν αὐτὴν παρέσχον. ὧν εἷς μὲν ἦν
 ὁ πρὸς Ξέρξην, ἐν ᾧ πλέον διήνεγκαν Λακεδαιμονίων ἐν
 190 ἅπασι τοῖς κινδύνοις ἢ κείνοι τῶν ἄλλων, δεύτερος δ' ὁ
 περὶ τὴν κτίσιν τῶν ἀποικιῶν, εἷς ὃν Δωριέων μὲν οὐδεὶς
 ἤλθε συμπολεμήσων, ἡ δὲ πόλις ἡμῶν ἡγεμῶν κατα-
 273 στάσα τῶν οὐκ εὐπορούντων· καὶ τῶν ἄλλων τῶν βουλο-
 μένων τοσοῦτον τὰ πράγματα μετέστησεν, ὥστ' εἰδιωμέ-
 νων τῶν βαρβάρων τὸν ἄλλον χρόνον τὰς μεγίστας
 πόλεις τῶν Ἑλληνίδων καταλαμβάνειν ἐποίησε τοὺς
 Ἕλληνας, ἃ πρότερον ἔπασχον, ταῦτα δύνασθαι ποιεῖν.
 191 Περὶ μὲν οὖν τοῖν δυοῖν πολέμοις ἐν τοῖς ἔμπροσθεν
 ἰκανῶς εἰρήκαμεν, περὶ δὲ τοῦ τρίτου ποιήσομαι τοὺς
 λόγους, ὃς ἐγένετο τῶν μὲν Ἑλληνίδων πόλεων ἄρτι κα-
 τωκισμένων, τῆς δ' ἡμετέρας ἔτι βασιλευομένης. ἐφ' ὧν
 καὶ πόλεμοι πλείστοι καὶ κίνδυνοι μέγιστοι συνέπεσον,
 οὓς ἅπαντας μὲν οὐδ' εὐρεῖν οὐτ' εἰπεῖν ἂν δυνηθεῖην,
 192 παραλιπὼν δὲ τὸν πλείστον ὄχλον τῶν ἐν ἐσείῳ μὲν τῷ
 χρόνῳ πραχθέντων ῥηθῆναι δὲ νῦν οὐ κατέπειγόντων, ὡς
 ἂν δύνωμαι συντομώτατα πειράσομαι δηλῶσαι τοὺς τ'
 ἐπιστρατεύσαντας τῇ πόλει καὶ τὰς μάχας τὰς ἀξίας
 μνημονευθῆναι [καὶ ῥηθῆναι] καὶ τοὺς ἡγεμόνας αὐ-
 τῶν, ἔτι δὲ τὰς προφάσεις ἃς ἔλεγον, καὶ τὴν δύναμιν

v. 2. κρίσιν ἀληθεστέραν οὐδὲ ε. 189, 2. μεγίστοις add Γ.
 190, 3. ἤλθε] ἤλθεν ἡμῖν Γ. 4. τῶν ante βουλομένων add Γ.
 6. τὸν ἄλλον χρόνον add Γ. 191, 2. εἰρήκαμεν Γ: ἡμῖν εἰρηται ε.
 4. ἐφ' ὧν] σφῶν Γ. 5. συνέπεσαν ε. 6. οὐτ' ἂν εὐρεῖν οὐτ'
 ἂν εἰπεῖν δύν. ε. 192, 1. ὄχλον Γ: ceteri χρόνον. 5. καὶ post
 ῥηθῆναι add Γ. αὐτῶν Γ: alii enim ἡμῶν.

τῶν γενῶν τῶν συνακολουθησάντων αὐτοῖς· ἱκανὰ γὰρ
 ἔσται ταῦτ' εἰπεῖν πρὸς οἷς περὶ τῶν ἐναντίων εἰρήκαμεν.

3 Θράκες μὲν γὰρ μετ' Εὐμόλπου τοῦ Ποσειδῶνος εἰσ-
 ἔβαλον εἰς τὴν χώραν ἡμῶν, ὃς ἠμυριοβήτησεν Ἐρεχθεὶ
 τῆς πόλεως, φάσκων Ποσειδῶ πρότερον Ἀθηναῖς καταλα-
 βεῖν αὐτήν· Σκῦθαι δὲ μετ' Ἀμαζόνων τῶν ἐξ Ἀρεως
 γενομένων, αἰ τὴν στρατείαν ἐφ' Ἰππολύτην ἐποιή-
 σαντο τὴν τοὺς τε νόμους παραβάσαν τοὺς παρ' αὐταῖς
 κειμένους, ἐρασθεῖσάν τε Θησεῶς καὶ συνακολουθήσασαν
 4 ἐκείθεν καὶ συνοικήσασαν αὐτῷ· Πελοποννήσιοι δὲ μετ'
 Εὐρουσθέως, ὃς Ἡρακλεῖ μὲν οὐκ ἔδωκε δίκην ὧν ἠμάρ-
 τανεν εἰς αὐτόν, στρατεύσας δ' ἐπὶ τοὺς ἡμετέρους προ-
 γόνους ὡς ἐκληψόμενος βία τοὺς ἐκείνου παῖδας (παρ'
 ἡμῖν γὰρ ἦσαν καταπεφυγότες) ἔπαθεν ἃ προσῆκεν αὐ-
 τόν· τοσούτου γὰρ ἰδέησε κύριος γενέσθαι τῶν ἱκετῶν,
 ὥστε ἦττηθεῖς μάχῃ καὶ ζωγρηθεῖς ὑπὸ τῶν ἡμετέρων,
 αὐτὸς ἱκέτης γενόμενος τούτων οὓς ἐξαιτῶν ἤλθε, τὸν
 5 βίον ἐτελεύτησεν. μετὰ δὲ τοῦτον οἱ πεμψθέντες ὑπὸ Δα-
 ρείου τὴν Ἑλλάδα πορθήσοντες, ἀποβάντες εἰς Μαρα-
 θῶνα, πλείοσι κακοῖς καὶ μείζοσι συμφοραῖς περιπε-
 σόντες ὧν ἤλπισαν τὴν πόλιν ἡμῶν ποιήσειν, ὄχοντο φεύ-
 γοντες ἐξ ἀπάσης τῆς Ἑλλάδος.

6 Τούτους δ' ἄπαντας οὓς διήλθον, οὐ μετ' ἀλλήλων
 εἰσβαλόντας οὐδὲ κατὰ τοὺς αὐτοὺς χρόνους, ἀλλ' ὡς οἱ
 τε καιροὶ καὶ τὸ συμφέρον ἐκάστοις καὶ τὸ βούλεσθαι
 συνέπιπτε, μάχῃ νικήσαντες καὶ τῆς ὕβρεως παύσαν-
 τες, οὐκ ἐξέστησαν αὐτῶν τηλικαῦτα διαπραξάμενοι τὸ
 μέγεθος, οὐδ' ἔπαθον ταῦτό τοῖς διὰ μὲν τὸ καλῶς καὶ
 φρονίμως βουλευσασθαι καὶ πλούτους μεγάλους καὶ δό-
 ξας καλὰς κτησαμένοις, διὰ δὲ τὰς ὑπερβολὰς τὰς τού-

ν. 2. οἷς Γ: ἃ ε. 193, 1. ἐπέβαλον ε. 5. γενομένων Γ: γε-
 νέσθαι λεγομένων ε. ἐφ' Ἰππολύτην ἐποιήσαντο Γ: ἐπὶ Ἀρτιόπην
 τὴν Ἰππολύτης ἐποίησαν ε. 194, 2. ἠμάρτηεν ε. 4. ἐκληψόμε-
 νους Γ. βία add Γ. 6. ἰδέησε γρύψας κύριος ε. 8. ἐξαιτή-
 τῶν ε. 195, 2. ἐπὶ Μαραθῶνι ε. 196, 3. τὸ συμβουλευσασθαι ε.
 4. συνεπιπίπτειν pr Γ.

- των ὑπερηφάνοις γενομένοις καὶ τὴν φρόνησιν διαφθαρεῖσι
καὶ κατενεχθεῖσιν εἰς χεῖρω πράγματα καὶ ταπεινότερα
- 197 τῶν πρότερον αὐτοῖς ὑπαρχόντων, ἀλλὰ πάντα τὰ τοιαῦτα διαφυγόντες ἐνέμειναν τοῖς ἡθεσιν οἷς εἶχον διὰ το πολιτεύεσθαι καλῶς, μείζον φρονούντες ἐπὶ τῇ τῆς ψυχῆς ἔξει καὶ ταῖς διανοαῖς ταῖς αὐτῶν ἢ ταῖς μάχαις ταῖς γεγενημέναις, καὶ μᾶλλον ὑπὸ τῶν ἄλλων θαυμαζόμενοι διὰ τὴν καρτερίαν ταύτην καὶ σωφροσύνην ἢ διὰ τὴν ἀνδρίαν τὴν ἐν τοῖς κινδύνοις αὐταῖς παραγενομένην.
- 198 νην· ἑώρων γὰρ πάντες τὴν μὲν εὐψυχίαν τὴν πολεμικὴν πολλοὺς ἔχοντας καὶ τῶν ταῖς κακουργαῖς ὑπερβαλλόντων, τῆς δὲ χρησίμης ἐπὶ πᾶσι καὶ πάντας δυναμένης ὠφελεῖν οὐ κοιωνοῦντας τοὺς πονηροὺς, ἀλλὰ μόνοις ἐγγιγνομένην τοῖς καλῶς γεγονόσι καὶ τεθραμμένοις καὶ πεπαιδευμένοις, ἅπερ προσῆν τοῖς τότε τὴν πόλιν διοικοῦσι καὶ τῶν εἰρημένων ἀγαθῶν ἀπάντων αἰτίοις καταστάσιν.
- 199 Τοὺς μὲν οὖν ἄλλους ὄρω περὶ τὰ μέγιστα τῶν ἔργων καὶ μάλιστα μνημονευθησόμενα τοὺς λόγους καταλείποντας, ἐγὼ δὲ σωφρονεῖν μὲν νομίζω τοὺς ταῦτα γινώσκοντας καὶ πράττοντας, οὐ μὴν συμβαίνει μοι ταῦτ' εὖ ποιεῖν ἐκείνοις, ἀλλ' ἔτι λέγειν ἀναγκάζομαι. τὴν δ' αἰτίαν, δι' ἣν, ὀλίγον ὕστερον ἐρῶ, μικρὰ πάνυ προδιαλεχθεῖς.
- 200 Ἐπιηνώρθουν μὲν γὰρ τὸν λόγον τὸν μέχρι τῶν ἀναγνωσθέντων γεγραμμένον μετὰ μαιρακίων τριῶν ἢ τεττάρων 275 τῶν εἰθισμένων μοι "συνδιατρίβειν" ἐπειδὴ δὲ διεξιούσιν ἡμῖν ἐδόκει καλῶς ἔχειν καὶ προσδεῖσθαι τελευτῆς μόνον, ἐδοξέ μοι μεταπέμψασθαι τινα τῶν ἐμοὶ μὲν πεπλησιακότων, ἐν ὀλιγαρχίᾳ δὲ πεπολιτευμένων, προηρημένων
- 197, 1. πάντα τὰ τοιαῦτα Γ: ταῦτα πάντα 5. 3. μείζω 5.
4. ἐαυτῶν 5. 5. θαυμάζεσθαι 5. 198, 2. ἀπάντες 5. 3. κακίαις 5. 4. πάντας] τῆς Γ. 8. προεξηρημένων 5. 199, 2. μάλιστα] μᾶλλον Γ. 6. ὀλίγον add Γ. πάνυ] τῶν πάνυ Γ. προδιαλεχθεῖς Γ: περὶ αὐτῶν διαλεχθεῖς 5. 200, 5. μὲν om Γ. 6. πεπολιτευμένον, προηρημένον corr Γ.

δὲ Λακεδαιμονίους ἐπαινεῖν, ἵν' εἴ τι παρέλαθεν ἡμᾶς
 ψευδὸς εἰρημένον, ἐκεῖνος κατιδὼν δηλώσειεν ἡμῖν. ἐλθὼν
 δ' ὁ κληθεὶς καὶ διαναγνοὺς τὸν λόγον (τὰ γὰρ μεταξὺ
 εἰ δεῖ λέγοντα διατρίβειν), ἐδυσχέρανε μὲν ἐπ' οὐδενὶ
 τῶν γεγραμμένων, ἐπήμισε δ' ὡς δυνατὸν μάλιστα, καὶ
 διελέχθη περὶ ἐκάστου τῶν μερῶν παραπλησίως οἷς ἡμεῖς
 ἐγινώσκομεν· οὐ μὴν ἀλλὰ φανερὸς ἦν οὐχ ἡδέως ἔχων
 ἐπὶ τοῖς περὶ Λακεδαιμονίων εἰρημένοις. ἐδήλωσε δὲ διὰ
 ταχέων. ἐτόλμησε γὰρ εἰπεῖν ὡς εἰ καὶ μηδὲν ἄλλο πε-
 ποιήκασι τοὺς Ἕλληνας ἀγαθόν, ἀλλ' οὖν ἐκεῖνό γε δι-
 καίως ἂν αὐτοῖς ἅπαντες χάριν ἔχοιεν, ὅτι τὰ κάλλιστα
 τῶν ἐπιτηδευμάτων εὐρόντες αὐτοὶ τε χροῶνται καὶ τοῖς
 ἄλλοις κατέδειξαν. τοῦτο δὲ ῥηθὲν οὕτω βραχὺ καὶ μι-
 κρὸν αἴτιον ἐγένετο τοῦ μῆτε καταλῦσαί με τὸν λόγον
 ἐφ' ᾧ ἐβουλήθη, ὑπολαβεῖν δ' ὡς αἰσχροὺς ποιήσω καὶ
 δεινόν, εἰ παρὼν περιόψομαί τινα τῶν ἐμοὶ πεπλησιακό-
 των πονηροῖς λόγοις χρώμενον. ταῦτα δὲ διανοηθεὶς ἠρό-
 μην αὐτὸν εἰ μηδὲν φροντίζει τῶν παρόντων, μηδ' αἰσχύνε-
 ται λόγον εἰρηκῶς ἀσεβῆ καὶ ψευδῆ καὶ πολλῶν ἐναντιώσεων
 ἄμεστόν. ἔγινωκε δ' ὡς ἔστι τοιοῦτος, ἦν ἐρωτήσῃς τινὰς
 τῶν εὐφρονούντων ποῖα τῶν ἐπιτηδευμάτων κάλλιστα
 νομίζουσιν εἶναι, καὶ μετὰ ταῦτα πόσος χρόνος ἐστὶν ἐξ
 οὗ Σπαρτιάται τυγχάνουσιν ἐν Πελοποννήσῳ κατοικοῦν-
 τες. οὐδεὶς γὰρ ὅστις οὐ τῶν μὲν ἐπιτηδευμάτων προ-
 κρινεῖ τὴν εὐσεβίαν τὴν περὶ τοὺς θεοὺς καὶ τὴν δικαιο-
 σύνην τὴν περὶ τοὺς ἀνθρώπους καὶ τὴν φρόνησιν τὴν περὶ
 τὰς ἄλλας πράξεις, Σπαρτιάτας δ' ἐνταῦθα κατοικεῖν
 οὐ πλείω φήσουσιν ἐτῶν ἑπτακοσίων. τούτων δ' οὕτως
 ἐχόντων, εἰ μὲν σὺ τυγχάνεις ἀληθῆ λέγων τούτους φά-
 σκον εὐρετὰς γεγενῆσθαι τῶν καλλίστων ἐπιτηδευμάτων,
 ἀναγκαῖόν ἐστι τοὺς πολλαῖς γενεαῖς πρότερον γεγονό-

v. 1. δὲ om F. 201, 1. ψευδῶς ε. 2. διαναγνοὺς F: ceteri
 διαγνοὺς. 3. ἐπ' add I'. 202, 3. ἐκείνου Coraës. 5. τ' ἐχρῶν-
 το ε. 203, 3. ἠβουλήθη ε. 204, 2. ὁποῦ ε. κάλλιστα νομι-
 ζουσιν F: ceteri κάλλιστ' ἂν νομίζωσιν. 5. οὐ τῶν μὲν I': οὐχ
 τῶν ε. προκρινεῖ] libri προκρίνει. 205, 2. σὺ om I'.

276τας, πρὶν Σπαρτιάτας ἐνταῦθα "κατοικήσαι, μὴ μετέχειν
 αὐτῶν, μήτε τοὺς ἐπὶ Τροίαν στρατευσαμένους μήτε τοὺς
 περὶ Ἡρακλέα καὶ Θησέα γεγονότας μήτε Μίνω τὸν
 Διὸς μήτε Ῥαδάμανθυν μὴτ' Αἰακὸν μήτε τῶν ἄλλων
 μηδένα τῶν ὑμνουμένων ἐπὶ ταῖς ἀρεταῖς ταύταις, ἀλλὰ
 206ψευδῆ τὴν δόξαν ταύτην ἅπαντας ἔχειν· εἰ δὲ σὺ μὲν
 φλυαρῶν τυγχάνεις, προσήκει δὲ τοὺς ἀπὸ θεῶν γεγο-
 νότας καὶ χρῆσθαι ταύταις μᾶλλον τῶν ἄλλων καὶ
 καταδείξαι τοῖς ἐπιγιγνομένοις, οὐκ ἔστιν ὅπως οὐ μαι-
 νεσθαι δόξεις ἅπασι τοῖς ἀκούσασιν, οὕτως εἰκῆ καὶ
 παρανόμως οὖς ἂν τύχης ἐπαιῶν. ἔπειτ' εἰ μὲν εὐλό-
 γεις αὐτοὺς οὐδὲν ἀκηκῶς τῶν ἐμῶν, ἐλήρεις μὲν ἂν,
 207οὐ μὴν ἐναντία γε λέγων ἐφαίνου σουτῶ· νῦν δ' ἐπηνε-
 κότι σοι τὸν ἐμὸν λόγον, τὸν ἐπιδεικνύντα πολλὰ καὶ
 δεινὰ Λακεδαιμονίους περὶ τε τοὺς συγγενεῖς τοὺς αὐ-
 τῶν καὶ περὶ τοὺς ἄλλους Ἕλληνας διαπεπραγμένους,
 πῶς οἶόν τ' ἦν εἶτε σοὶ λέγειν τοὺς ἐνόχους ὄντας τούτοις,
 ὡς τῶν καλλίστων ἐπιτηδευμάτων ἡγεμόνες γεγόνασιν;
 208 Πρὸς δὲ τούτοις κἀκεῖνό σε λέληθεν, ὅτι τὰ παραλε-
 λειμμένα τῶν ἐπιτηδευμάτων καὶ τῶν τεχνῶν καὶ τῶν
 ἄλλων ἀπάντων οὐχ οἱ τυχόντες εὐρίσκουσιν, ἀλλ' οἱ τὰς
 τε φύσεις διαφέροντες καὶ μαθεῖν πλείιστα τῶν πρότερον
 εὐρημένων δυνηθέντες καὶ προσέχειν τὸν νοῦν τῷ ζητεῖν
 μᾶλλον τῶν ἄλλων ἐθελήσαντες. ὧν Λακεδαιμόνιοι πλέον
 209ἀπέχουσι τῶν βαρβάρων· οἱ μὲν γὰρ ἂν φανεῖεν πολλῶν
 εὐρημάτων καὶ μαθητῶν καὶ διδάσκαλοι γεγονότες, οὗτοι
 δὲ τοσοῦτον ἀπολελειμμένοι τῆς κοινῆς παιδείας καὶ φι-
 λосоφίας εἰσὶν ὥστ' οὐδὲ γράμματα μανθάνουσιν, ἃ τη-
 λικαύτην ἔχει δύναμιν ὥστε τοὺς ἐπισταμένους καὶ

v. 5. τῶν νῦν ὑμνουμένων ε. 206, 2. δὲ τοὺς Γ: ceteri δὲ καὶ
 τοὺς ε. 3. χρῆσθαι ε. 5. ἀκούουσιν ε. 6. ἔπειτ' εἰ μὲν εὐ-
 λόγεις Γ: ceteri οὖς δὲ ἐπιτιμῶν διόν εὐλογεῖς. 7. μηδὲν ε. μὲν
 χάω καὶ πρὶν ἂν ε. 207, 1. ἐπηνεκότι ΓΑ: ceteri ἐπενεγκότι.
 2. σοι Γ: μοι ε. 3. ἐαυτῶν ε. 208, 1. σε λέληθεν Γ: ἐθαύ-
 μαζον εἰ λέληθεν αὐτόν ε. 6. πλέον Γ: πλείστον ε. 209, 5. ἐπιστα-
 μένους αὐτὰ καὶ χρωμένους ὀρθῶς αὐτοῖς ε.

χρωμένους αὐτοῖς μὴ μόνον ἐμπείρους γίνεσθαι τῶν ἐπὶ
 τῆς ἡλικίας τῆς αὐτῶν πραχθέντων ἀλλὰ καὶ τῶν πώ-
 1 ποτε γενομένων. ἀλλ' ὅμως σὺ καὶ τοὺς τῶν τοιούτων
 ἀμαθεῖς ὄντας ἐτόλμησας εἰπεῖν ὡς εὔρεται τῶν καλλί-
 2 στων ἐπιτηδευμάτων γεγόνασι, καὶ ταῦτ' εἰδὼς ὅτι τοὺς
 3 παιδας τοὺς ἑαυτῶν ἐδίδουσι περὶ τοιαύτας πραγματείας
 4 77 διατρίβειν, ἐξ ὧν ἐλπίζουσι "αὐτοὺς οὐκ εὐεργέτας γενή-
 5 σεσθαι τῶν ἄλλων, ἀλλὰ κακῶς ποιεῖν μάλιστα δυνή-
 6 1 υσεσθαι τοὺς "Ελληνας. ἄς πάσας μὲν διεξιῶν πολὺν
 7 ὄχλον ἐμαντῷ τ' ἂν παράσχοιμι καὶ τοῖς ἀκούουσι,
 8 μίαν δὲ μόνον εἰπῶν, ἣν ἀγαπῶσι καὶ περὶ ἣν μάλιστα
 9 σπουδάζουσι, οἶμαι δηλώσειν ἅπαντα τὸν τρόπον αὐτῶν.
 10 ἐκεῖνοι γὰρ καθ' ἑκάστην τὴν ἡμέραν εὐθύς ἐξ εὐνῆς ἐκ-
 11 πέμπουσι τοὺς παιδας, μεθ' ὧν ἂν ἕκαστοι βουλευθῶσι,
 12 λόγῳ μὲν ἐπὶ θήραν, ἔργῳ δ' ἐπὶ κλοπείαν τῶν ἐν τοῖς
 13 2 ἀγροῖς κατοικούντων ἐν ἧ συμβαίνει τοὺς μὲν ληφθέντας
 14 ἀργύριον ἀποτίνειν καὶ πληγὰς λαμβάνειν, τοὺς δὲ πλεῖ-
 15 στα κακουργήσαντας καὶ λαθεῖν δυνηθέντας ἐν τε τοῖς
 16 παισὶν εὐδοκμεῖν μᾶλλον τῶν ἄλλων, ἐπειδὴν δ' εἰς
 17 ἄνδρας συντελῶσι, ἣν ἐμμείνωσι τοῖς ἤθεσι τοῖς οἷς παῖδες
 18 ὄντες ἐμελέτησαν, ἕγγυς εἶναι τῶν μεγίστων ἀρχῶν.
 19 3 καὶ ταύτης ἦν τις ἐπιδείξῃ παιδείαν μᾶλλον ἀγαπωμέ-
 20 νην ἢ σπουδαιοτέραν παρ' αὐτοῖς εἶναι νομιζομένην, ὁμο-
 21 λογῶ μὴδὲν ἀληθὲς εἰρηκέναι μὴδὲ περὶ ἐνὸς πώποτε
 22 πράγματος. καίτοι τί τῶν τοιούτων ἔργων καλόν ἐστιν
 23 ἢ σεμνόν, ἀλλ' οὐκ αἰσχύνῃς ἄξιον; πῶς δ' οὐκ ἀνοή-
 24 τους χρὴ νομίζειν τοὺς ἐπαινοῦντας τοὺς τοσοῦτον τῶν νό-
 25 μων τῶν κοινῶν ἐξεστηκότας καὶ μὴδὲν τῶν αὐτῶν μήτε
 26 4 τοῖς "Ελλησι μήτε τοῖς βαρβάροις γινώσκοντας; οἱ μὲν
 27 γὰρ ἄλλοι τοὺς κακουργοῦντας καὶ κλέπτοντας πορη-

210, 3. ἐπιτηδευμάτων Γ: παιδευμάτων ε. 5. γενήσεσθαι Γ:

ceteri γεγενῆσθαι. 211, 1. ἀπάσας ε. 5. τὴν add Γ. 5. προ-
 πέμπουσι ε. 7. κλοπείαν ε. 212, 3. λαθεῖν ΓΑ: ceteri λαθεῖν.

4. παισὶν] πᾶσιν Γ. δ'] malim τ. 6. τῶν ἀρχῶν τῶν με-
 γίστων ε. 213, 3. ἀληθὲς add Γ. 214, 2. ἄλλοι add Γ. πο-
 ρηροτέρους ε.

ροτάτους τῶν οἰκειῶν νομίζουσιν, ἐκεῖνοι δὲ τοὺς ἐν τοῖς τοιοῦτοις τῶν ἔργων πρωτεύοντας βελτίστους εἶναι τῶν παιδῶν ὑπολαμβάνουσι καὶ μάλιστα τιμῶσιν. καίτοι τίς ἂν τῶν εὖ φρονούντων οὐκ ἂν τρεῖς ἀποθανεῖν ἔλοιτο μᾶλλον, ἢ διὰ τοιούτων ἐπιτηδευμάτων γνωσθῆναι τὴν ἄσκησιν τῆς ἀρετῆς ποιούμενος;

- 215 Ταῦτ' ἀκούσας θρασείως μὲν οὐδὲ πρὸς ἐν ἀντείπε τῶν εἰρημένων, οὐδ' αὖ παντάπασιν ἀπεισιώπησεν, ἀλλ' ἔλεγεν ὅτι „οὐ μὲν πεποιῆσαι τοὺς λόγους” ἐμὲ λέγων „ὡς ἅπαντ' ἀποδεχομένου μου τάκει καὶ καλῶς ἔχειν νομίζοντος· ἐμοὶ δὲ δοκεῖς περὶ μὲν τῆς τῶν παιδῶν αὐτονομίας καὶ περὶ ἄλλων πολλῶν εἰκότως ἐπιτιμᾶν ἐκεί-
 216 θησιν, ἐμοῦ δ' οὐ δικαίως κατηγορεῖν. ἐγὼ γὰρ ἔλυπήθην
 217 μὲν τὸν λόγον ἀναγινώσκων ” ἐπὶ τοῖς περὶ Λακεδαιμονίων εἰρημένοις, οὐ μὴν οὕτως ὡς ἐπὶ τῷ μηδὲν ἀντειπεῖν ὑπὲρ αὐτῶν δύνασθαι τοῖς γεγραμμένοις, εἰθισμένος τὸν ἄλλον χρόνον αὐτοὺς ἐπαινεῖν. εἰς τοιαύτην δ' ἀπορίαν καταστάς εἶπον ὅπερ ἦν λοιπόν, ὡς εἰ καὶ μηδὲν δι' ἄλλο, διὰ γ' ἐκεῖνο δικαίως ἂν αὐτοῖς ἅπαντες χάριν ἔχοιμεν, ὅτι τοῖς καλλίστοις τῶν ἐπιτηδευμάτων χρώμενοι τυγ-
 217 χάνουσι. ταῦτα δ' εἶπον οὐ πρὸς τὴν εὐσέβειαν οὐδὲ πρὸς τὴν δικαιοσύνην οὐδὲ πρὸς τὴν φρόνησιν ἀποβλέψας, ἃ σὺ διήλθες, ἀλλὰ πρὸς τὰ γυμνάσια τάκει καθεστῶτα καὶ πρὸς τὴν ἄσκησιν τῆς ἀνδρίας καὶ τὴν ὁμόνοϊαν καὶ συνόλως τὴν περὶ τὸν πόλεμον ἐπιμέλειαν, ὅπερ ἅπαντες ἂν εἴποιεν, καὶ μάλιστ' ἂν αὐτοῖς ἐκείνους χρῆσθαι φήσισιν.”

- 218 Ταῦτα δ' αὐτοῦ διαλεχθέντος ἀπεδεξάμην μὲν, οὐχ ὡς διαλυόμενόν τι τῶν κατηγορημένων, ἀλλ' ὡς ἀποκρηπτόμενον τὸ πικρότατον τῶν τότε ῥηθέντων οὐκ ἀπαιδέυτως ἀλλὰ νουνεχόντως, καὶ περὶ τῶν ἄλλων ἀπολέ-

v. 4. τρεῖς add Γ. 215, 3. ὡς ἂν ἅπαντ' 5. 4. τάκειναι 5.
 5. περὶ μὲν τῆς τῶν παιδῶν Γ': ὑπὲρ τῆς τῶν παιδῶν μὲν 5.
 216, 5. αὐτοὺς om Γ'. 8. τυγχάνοιεν 5. 217, 3. καθεστηκότα Γ'. 4. καὶ πρὸς τὴν ὁμόνοϊαν καὶ τὸ σύνολον 5. 7. φήσισιν 5.
 218, 1. αὐτοῦ μοι διαλεχθέντος 5. 2. ἀπολυόμενόν 5.

λογημένον σωφρονέστερον ἢ τότε παρῶθησασάμενον· οὐ μὴν ἀλλ' ἐκεῖν' ἕασας περὶ αὐτῶν τούτων ἔφρασκον κατηγορίαν ἔχειν πολὺ δεινότεραν ἢ περὶ τῆς τῶν παίδων κλοπείας. „ἐκείνοις μὲν γὰρ τοῖς ἐπιτηδεύμασιν ἔλυμαίνοντο τοὺς αὐτῶν παῖδας, οἷς δ' ὀλίγω πρότερον σὺ διήλθες, τοὺς Ἑλληνας ἀπώλλυσαν. ῥάδιον [δ', ὡς οὕτως εἶχε ταῦτα, συνιδεῖν. οἶμαι γὰρ ἅπαντας ἂν ὁμολογήσαι κακίους ἀνδρας εἶναι καὶ μεγίστης ζημίας ἀξίους, ὅσοι τοῖς πράγμασι τοῖς εὐρημένοις ἐπ' ὠφελίᾳ, τούτοις ἐπὶ βλάβῃ χρώμενοι τυγχάνουσι, μὴ πρὸς τοὺς βαρβάρους μηδὲ πρὸς τοὺς ἀμαρτάνοντας μηδὲ πρὸς τοὺς εἰς τὴν αὐτῶν χώραν εἰσβάλλοντας, ἀλλὰ πρὸς τοὺς οἰκιοτάτους καὶ τῆς αὐτῆς συγγενείας μετέχοντας· ἅπερ ἐποιοῦν Σπαρτιάται. καίτοι πῶς ὅσιόν ἐστι [τούτους] φάσκεῖν καλῶς χρῆσθαι τοῖς περὶ τὸν πόλεμον ἐπιτηδεύμασιν, οἷτινες οὖς προσῆκε σώζειν, τούτους ἀπολλύντες ἅπαντα τὸν χρόνον διετέλεσαν; Ἄλλὰ γὰρ οὐ σὺ μόνος ἀγνοεῖς τοὺς καλῶς χρωμένους τοῖς πράγμασιν, ἀλλὰ σχεδὸν οἱ πλεῖστοι τῶν Ἑλλήνων. ἐπειδὴν γὰρ τινες ἴδωσιν ἢ ἰσχυρῶνται παρὰ τινῶν ἐπιμελῶς διατρέβοντας περὶ τὰ δοκοῦντ' εἶναι καλὰ τῶν ἐπιτηδευμάτων, ἐπαινοῦσι καὶ πολλοὺς λόγους ποιοῦνται περὶ αὐτῶν, οὐκ εἰδότες τὰ συμβησόμενον. χρὴ δὲ τοὺς ὀρθῶς δοκιμάζειν βουλομένους περὶ τῶν τοιούτων ἐν ἀρχῇ μὲν ἡσυχίαν ἄγειν καὶ μηδεμίαν δόξαν ἔχειν περὶ αὐτῶν, ἐπειδὴν δ' εἰς τὸν χρόνον ἐκείνον ἔλθωσιν, ἐν ᾧ καὶ λέγοντας καὶ πράττοντας αὐτοὺς ὄψονται καὶ περὶ τῶν ἰδίων καὶ περὶ τῶν κοινῶν, τότε θεωρεῖν ἀκριβῶς ἕκαστον αὐτῶν, καὶ τοὺς μὲν νομίμως καὶ καλῶς χρωμένους οἷς ἐμελέτησαν ἐπαινεῖν καὶ τιμᾶν, τοὺς δὲ πλημμελοῦντας καὶ κακουροῦντας ψέ-

v. 2. τούτων om Γ. 3. κλοπίας ε. 219, 5. ἀπώλλουσιν ε.

4. ἂν add Γ. 6. ὠφελίᾳ ε. 220, 1. μὴ Γ': μηδὲ ε. 5. τούτους om Γ. 7. ἀπολλύντες Γ. 121, 2. κακῶς Γ. 4. περὶ τῶν δοκούστων εἶναι καλῶν ἐπιτ. ε. 222, 1. βουλομένους περὶ Γ: προαιρουμένους καὶ περὶ ε. 223, 2. οἷς ἐμελέτησαν] οἷς ἐμελέτησεν Γ, οἷς ἂν ἐμελέτησαν ε.

- γειν καὶ μισεῖν καὶ φυλάττεσθαι τὸν τρόπον αὐτῶν, ἐν-
 θυμουμένους ὡς οὐχ αἱ φύσεις αἱ τῶν πραγμάτων οὐτ'
 ὠφελούσιν οὔτε βλάπτουσιν ἡμᾶς, ἀλλ' αἱ τῶν ἀνδρῶ-
 πων χρήσεις καὶ πράξεις ἀπάντων ἡμῖν αἰτίαι τῶν συμ-
 224βαινόντων εἰσίν. γνοίῃ δ' ἂν τις ἐκείθεν· τὰ γὰρ αὐτὰ
 πανταχῇ καὶ μηδαμῇ διαφέροντα τοῖς μὲν ὠφέλιμα τοῖς
 δὲ βλαβερά γίνονται. καίτοι τὴν μὲν φύσιν ἔχειν ἕκα-
 στον τῶν ὄντων τὴν ἐναντίαν αὐτῆν αὐτῇ καὶ μὴ τὴν
 αὐτῆν οὐκ εὐκόλον ἐστίν· τὸ δὲ μηδὲν τῶν αὐτῶν συμ-
 βαίνειν τοῖς ὀρθῶς καὶ δικαίως πράττουσι καὶ τοῖς
 ἀσελγῶς τε καὶ κακῶς, τίνι τῶν ὀρθῶς λογιζομένων οὐκ
 225ἂν εἰκότως ταῦτα γίνεσθαι δόξειεν; Ὁ δ' αὐτὸς οὗτος
 λόγος καὶ περὶ τὰς ὁμονοίας ἂν ἀρμόσειεν· καὶ γὰρ
 ἐκεῖναι τὴν φύσιν εἰσίν οὐκ ἀνόμοιαι τοῖς εἰρημένοις,
 ἀλλὰ τὰς μὲν αὐτῶν εὖροιμεν ἂν πλείστων ἀγαθῶν αἰ-
 τίας γιγνομένας, τὰς δὲ τῶν μεγίστων κακῶν καὶ συμ-
 φορῶν. ὣν μίαν εἶναί φημι καὶ τὴν Σπαρτιατῶν· εἰρήσε-
 ται γὰρ τάληθές, εἰ καὶ τισὶ δόξω λίαν παράδοξα λέγειν.
 226οὔτοι γὰρ τῷ ταῦτά γινώσκειν περὶ τῶν ἔξω πραγμά-
 των ἀλλήλοις στασιάζειν τοὺς Ἕλληνας, ὡς περὶ τέχνην
 ἔχοντες, ἐποιοῦν, καὶ τὸ χαλεπώτατον ταῖς ἄλλαις πό-
 λεσι τῶν κακῶν γιγνόμενον, τοῦθ' αὐτοῖς ἀπάντων συμ-
 φορώτατον ἐνόμιζον εἶναι· τὰς οὖν οὕτω διακειμένας ἔξῃ
 αὐτοῖς, ὅπως ἠβούλοντο, διοικεῖν. ὥστ' οὐδεὶς ἂν αὐτοὺς
 280διὰ γε τὴν ὁμόνοιαν δικαίως ἐπαινέσειεν, "οὐδὲν μᾶλλον
 ἢ τοὺς καταποντιστάς καὶ ληστὰς καὶ τοὺς περὶ τὰς
 ἄλλας ἀδικίας ὄντας· καὶ γὰρ ἐκεῖνοι σφίσιν αὐτοῖς
 227ὁμονοοῦντες τοὺς ἄλλους ἀπαλλύουσιν. εἰ δὲ τισὶ δοκῶ

v. 3. ἀλλ' ὡς αἱ Γ, 224, 3. καίτοι οὐ τὸ τὴν 5. 4. ὄντων
 ἐναντίαν αὐτῇ καὶ 5. μὴ τὴν] μάτην Γ, 5. εὐκόλον Γ: εὐλο-
 γόν 5. 7. ἀσελγῶς καὶ κακῶς τίσι 5. 225, 1. ἂν εἰκότως ΓΑ:
 ἀπεικότως 5. 225, 3. εἰσίν add Γ, 226, 1. γὰρ τῷ ταῦτά γινώσκειν
 περὶ τῶν ἔξω πραγμάτων — ἔχοντες ἐποιοῦν Γ: γὰρ ἀφορμῇ τοῦ ταῦτά
 γινώσκειν, εἰδότες παρὰ τῶν ἔξω παραγενομένων — ἔχοντες τὸ ἀρπάζειν
 οὕτως ἐποιοῦν 5. 4. τοῦθ' — συμφορώτατον Γ: τοῦτ' αὐτοῖς συμ-
 φορώτατον ἀπάντων 5. 5. οὖν om Γ: γὰρ γε Γ. 6. βούλουτο 5.
 7. δικαίως ἂν ἐπαινέσειεν 5. 8. καὶ ληστὰς add Γ.

τὴν παραβολὴν ἀπρεπῆ πεποιῆσθαι πρὸς τὴν ἐκείνων δόξαν, ταύτην μὲν ἔω, λέγω δὲ Τριβαλλούς, οὓς ἅπαντες φασιν ὁμοιοεῖν μὲν ὡς οὐδένας ἄλλους ἀνθρώπους, ἀπολλύναι δ' οὐ μόνον τοὺς ὁμόρους καὶ τοὺς πλησίον οἰκοῦντας, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἄλλους ὅσων ἂν ἐφικέσθαι δυναθῶσιν. οὓς οὐ χρὴ μιμείσθαι τοὺς ἀρετῆς ἀντιποιοιούμενους, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον τὴν τῆς σοφίας καὶ τῆς δικαιοσύνης καὶ τῶν ἄλλων ἀρετῶν δύναμιν. αὐταὶ μὲν γὰρ οὐ τὰς σφετέρως αὐτῶν φύσεις εὐεργετοῦσιν, ἀλλ' οἷς ἂν παραγενόμενα παραμείνωσιν, εὐδαίμονας καὶ μακαρίους ποιοῦσιν· Λακεδαιμόνιοι δὲ τούναντίον, οἷς μὲν ἂν πλησιάζωσιν, ἀπολλύουσι, τὰ δὲ τῶν ἄλλων ἀγαθὰ πάντα περὶ σφῶν αὐτοὺς ποιοῦνται.”

Ταῦτ' εἰπὼν κατέσχον πρὸς ὃν τοὺς λόγους ἐποιοῦμην, ἄνδρα δεινὸν καὶ πολλῶν ἔμπειρον καὶ περὶ τὸ λέγειν γεγυμνασμένον οὐδενὸς ἦντον τῶν ἐμοὶ πεπλησιακότων. οὐ μὴν τὰ μειράκια τὰ πᾶσι παραγεγεννημένα τούτοις τὴν αὐτὴν ἐμοὶ γνώμην ἔσχον, ἀλλ' ἐμὲ μὲν ἐπήνεσαν ὡς διειλεγμένον τε νεαρωτέρως ἢ προσεδόκησαν ἠγωνισμένον τε καλῶς, ἐκείνου δὲ κατεφρόνησαν, οὐκ ὀρθῶς γιννώσκοντες, ἀλλὰ διημαρτηκότες ἀμφοτέρων ἡμῶν. ὁ μὲν γὰρ ἀπῆι φρονιμώτερος γεγεννημένος καὶ συνεσταλμένην ἔχων τὴν διάνοιαν, ὡσπερ χρὴ τοὺς εὖ φρονοῦντας, καὶ πεπονθὼς τὸ γεγραμμένον ἐν Δελφοῖς, αὐτόν τ' ἔγνωκὼς καὶ τὴν Λακεδαιμονίων φύσιν μᾶλλον ἢ πρότερον· ἐγὼ δ' ὑπελειπόμην ἐπιτυχῶς μὲν ἴσως διειλεγμένος, ἀνοητότερος δὲ δι' αὐτὸ τοῦτο γεγεννημένος, καὶ φρονῶν μείζον ἢ προσήκει τοὺς τηλικούτους, καὶ ταραχῆς μειρακιώδους μεστός ὤν. δῆλος δ' ἦν οὕτω διακείμενος· ἐπειδὴ γὰρ ἡσυχίας ἐπελαβόμεν, οὐ πρότερον ἐπαυσάμην πρὶν ὑπέβαλον τῷ παιδί τὸν λόγον, ὃν ὀλίγω μὲν πρότε-

v. 2. πάντας ε. 228, 2. τὴν τῆς — δύναμιν Γ: τῆς — τὴν δύναμιν ε. 229, 4. τούτοις παραγεγεννημένα ε. 5. ἴσχειν Γ. 6. νεαρωτέρων ε. 230, 4. αὐτόν — τὴν τῶν Λακεδαιμονίων ε. 8. προσήκει Γ.

ρον μεθ' ἡδονῆς διήλθον, μικρῷ δ' ὕστερον ἡμελλέ με λυ-
 231/232 πηρήσειν. τριῶν γὰρ ἢ τετάρων ἡμερῶν διαλειφθεισῶν ἀνα-
 γιγνώσκων αὐτὰ καὶ διεξιῶν, ἐπὶ μὲν οἷς περὶ τῆς πόλεως ἦν
 εἰρημῶς, οὐχ ἡχθόμην (καλῶς γὰρ καὶ δικαίως ἦν ἅπαντα
 232/233 περὶ αὐτῆς γεγραφῶς), ἐπὶ δὲ τοῖς περὶ Λακεδαιμο-
 νίων ἐλυπήθη καὶ βαρέως ἔφερον· οὐ γὰρ μετρίως ἐδόκουν
 μοι διειλέχθαι περὶ αὐτῶν οὐδ' ὁμοίως τοῖς ἄλλοις, ἀλλ'
 ὀλιγῶς καὶ λίαν πικρῶς καὶ παντάπασιν ἀνοήτως·
 ὥστε πολλάκις ὀρμήσας ἐξαλείφειν αὐτὸν ἢ κατακάειν
 μετεγίγνωσκον, ἐλεῶν τὸ γῆρας τοῦ μαντοῦ καὶ τὸν πόνον
 τὸν περὶ τὸν λόγον γεγενημένον.

233. Ἐν τοιαύτῃ δέ μοι ταραχῇ καθεστῶτι καὶ μεταβο-
 λὰς ποιουμένῳ πολλὰς ἔδοξε κράτιστον εἶναι παρακα-
 λῆσαντι τῶν πεπλησιακότων τοὺς ἐπιδημοῦντας βουλευ-
 σασθαι μετ' αὐτῶν, πότερον ἀφανιστέος παντάπασιν
 ἐστὶν ἢ διαδοτέος τοῖς βουλομένοις λαμβάνειν, ὁπότερα
 δ' ἂν ἐκείνοις δόξη, ταῦτα ποιεῖν. τούτων γνωσθέντων
 οὐδεμίαν διατριβὴν ἐποιησάμην, ἀλλ' εὐθύς παρεκύληντο
 μὲν οὐς εἶπον, προειρηκῶς δ' ἦν αὐτοῖς ἐφ' ἃ συνελληλυ-
 θότες ἦσαν, ἀνέγνωστο δ' ὁ λόγος, ἐπηνημένος δ' ἦν καὶ
 τεθορυβημένος καὶ τετυχηκῶς ὥνπερ οἱ κατορθοῦντες ἐν
 234/235 ταῖς ἐπιδείξεσιν. ἀπάντων δὲ τούτων ἐπιτετελεσμένων
 οἱ μὲν ἄλλοι διελέγοντο πρὸς σφᾶς αὐτούς, δῆλον ὅτι
 περὶ τῶν ἀναγνωσθέντων· ὃν δ' ἐξ ἀρχῆς μετεπεμψά-
 μεθα σύμβουλον, τὸν τῶν Λακεδαιμονίων ἐπαινέτην, πρὸς
 ὃν πλείω διελέχθη τὸ ὑπόδειγμα, σιωπῆν ποιησάμενος καὶ
 πρὸς ἐμὲ βλέψας ἀπορεῖν ἔφασκεν ὅ τι χρῆσθαι τοῖς
 παροῦσιν· οὔτε γὰρ ἀπιστεῖν βούλεσθαι τοῖς ὑπ' ἐμοῦ
 λεγομένοις, οὔτε πιστεῦειν δύνασθαι παντάπασιν αὐτοῖς.

v. 1. ἡμελλές. 2. διαλειπουσῶν. 232, 1. ταύτης. 5. ἔσορ-
 μήσας. 6. κατακατεῖν. 7. τὸ μαντοῦ. 233, 1. καθεστη-
 κότε Γ. μεταβολὰς Γ: μεταμελείας. 2. ἔδοξέ μοι κράτ. 5.
 5. ἔσται. 6. μεταλαμβάνειν ὁπότερως. 7. τούτων δὲ γνωσθέν-
 των. 8. οὐς Γ: ceteri ὡς. 10. τετυχηκῶς ἦν ὥσπερ. 5.
 234, 1. ἐπιδείξεσιν Γ: ceteri ὑποδείξεσιν. 6. πρὸς ἐμὲ βλέψας Γ:
 προεμβλέψας. 5.

5, θαυμάζω γὰρ εἶθ' οὕτως ἐλυπήθησιν καὶ βαρέως ἔσχατες, ὡσπερ φῆς, ἐπὶ τοῖς περὶ Λακεδαιμονίων εἰρημένοις (οὐδὲν γὰρ ἐν αὐτοῖς ὀρώ τοιοῦτον γεγραμμένον), εἴτε συμβούλοις περὶ τοῦ λόγου χρῆσασθαι βουλόμενος ἡμᾶς συνήγαγες, οὕς οἶσθα ἀκριβῶς ἅπαν ὃ τι ἂν σὺ λέγῃς ἢ πράττῃς ἐπαινοῦντας. εἰθισμένοι δ' εἰσὶν οἱ νοῦν ἔχοντες ἀνακοινοῦσθαι, περὶ ὧν ἂν σπουδάζωσι, μάλιστα μὲν βατοῖς ἄμεινον αὐτῶν φρονοῦσιν, "εἰ δὲ μή, τοῖς μέλλουσιν ἀποφαινεσθαι τὴν αὐτῶν γνώμην· ὧν τὰναντία σὺ βπεποίηκας. τούτων μὲν οὖν οὐδέτερον ἀποδέχομαι τῶν λόγων, δοκεῖς δὲ μοι ποιήσασθαι τὴν τε παράκλησιν τὴν ἡμετέραν καὶ τὸν ἔπαινον τὸν τῆς πόλεως οὐχ ἀπλῶς, οὐδ' ὡς διείλεξαι πρὸς ἡμᾶς, ἀλλ' ἡμῶν μὲν πείραν λαβεῖν βουλόμενος, εἰ φιλοσοφοῦμεν καὶ μεμνήμεθα τῶν ἐν ταῖς διατριβαῖς λεγομένων καὶ συνιδεῖν δυνηθεῖμεν ἂν 7ῶν τρόπον ὁ λόγος τυγχάνει γεγραμμένος, τὴν δὲ πόλιν ἐπαινεῖν προελέσθαι τὴν σαντοῦ σωφρονῶν, ἵνα τῷ τε πλήθει τῷ τῶν πολιτῶν χάριση καὶ παρὰ τοῖς εὐνοϊκῶς πρὸς ὑμᾶς διακειμένοις εὐδοκιμήσῃς. ταῦτα δὲ γνοὺς ὑπέλαβες ὡς εἰ μὲν περὶ μόνῃς αὐτῆς ποιήσει τοὺς λόγους καὶ τὰ μυθώδη περὶ αὐτῆς ἔρεῖς ἢ πάντες θρυλοῦσιν, ὅμοια φανεῖται τὰ λεγόμενα τοῖς ὑπὸ τῶν ἄλλων γεγραμμένοις, ἐφ' ᾧ σὺ μάλιστα ἂν αἰσχυρθεῖς καὶ λυπηθεῖς· εἰ δ' ἐάσας ἐκεῖνα λέγῃς τὰς πράξεις τὰς ὁμολογουμένας καὶ πολλῶν ἀγαθῶν αἰτίας τοῖς Ἑλλησι γεγεννημένας, καὶ παραβάλλῃς αὐτὰς πρὸς τὰς Λακεδαιμονίων, καὶ τὰς μὲν τῶν προγόνων ἐπαινήσῃς, τῶν δ' ἐκείνοις πεπραγμένων κατηγορήσῃς, ὃ τε λόγος ἐναργέστερος εἶναι δόξει τοῖς ἀκούουσι καὶ σὺ μενεῖς ἐν τοῖς αὐτοῖς, ὃ μᾶλλον ἂν τινες θαυμάσειαν τῶν τοῖς ἄλλοις

235, 1. εἶθ' Γ: εἰ ζ. 7. σπουδάζωσι ζ. 236, 2. παράκλησιν Γ: ceteri παράδοσιν. 6. δυνηθεῖμεν ζ. 237, 2. προσελέσθαι Γ: σαντοῦ ζ. 3. τῷ add Γ. 4. ἡμᾶς ζ. δὴ ζ. 6. θρυλοῦσιν ζ. 238, 2. ὁμολογουμένας καὶ] ὁμολογουμένως Coraës.
3. παραβάλλῃς αὐτὰς πρὸς] παραβάλλῃς αὐτὰς πρὸς Γ, παραβάλλῃς πρὸς ζ. 5. ἐναργέστερος ζ. 7. τῶν ἐν τοῖς ζ.

- 239 γεγραμμένων. ἐν ἀρχῇ μὲν οὖν οὕτω μοι φαίνει τάξει καὶ βουλευσασθαι περὶ αὐτῶν, εἰδῶς δὲ σπαντὸν ἐπηρεκότες τὴν Σπαρτιατῶν διοίκησιν ὡς οὐδεὶς ἄλλος, φοβεῖσθαι τοὺς ἀκηρότας, μὴ δόξης ὅμοιος εἶναι τοῖς λέγουσιν ὅτι ἂν τύχωσι καὶ τούτους νῦν ψέγειν οὐς πρότερον ἐπήνεις μᾶλλον τῶν ἄλλων· ταῦτ' ἐνθυμηθεὶς σκοπεῖσθαι ποίους τινὰς ἂν ἐκατέρους εἶναι φήσας ἀληθῆ τε λέγειν δόξειας περὶ ἀμφοτέρων, ἔχοις τ' ἂν τοὺς μὲν προγόνους ἐπαινεῖν, οὐσπερ βούλει, Σπαρτιατῶν δὲ δοκεῖν μὲν κατηγορεῖν τοῖς ἀηδῶς πρὸς αὐτοὺς διακειμένοις, μηδὲν δὲ ποιεῖν
- 240 τοιοῦτον ἀλλὰ λανθάνειν ἐπαινῶν αὐτούς· ζητῶν δὲ τὰ τοιαῦτα ῥαδίως εὑρεῖν λόγους ἀμφιβόλους καὶ μηδὲν μᾶλλον μετὰ τῶν ἐπαινούντων ἢ τῶν ψεγόντων ὄντας,
- 283' ἀλλ' ἐπαμφοτερίζειν δυναμένους καὶ πολλὰς ἀμφισβητήσεις ἔχοντας, οἷς χρῆσθαι περὶ μὲν συμβολαίων καὶ περὶ πλεονεξίας ἀγωνιζόμενον αἰσχρὸν καὶ πονηρίας οὐ μικρὸν σημεῖον, περὶ δὲ φύσεως ἀνθρώπων διαλεγόμε-
- 241 νον καὶ πραγμάτων καλὸν καὶ φιλόσοφον. οἷός περ ὁ λόγος ὁ διαναγνωσθεὶς ἐστίν, ἐν ᾧ πεποίηκας τοὺς μὲν σοὺς προγόνους εἰρηνικοὺς καὶ φιλέλληνας καὶ τῆς ἰσότητος τῆς ἐν ταῖς πολιτείαις ἡγεμόνας, Σπαρτιάτας δ' ὑπεροπτικοὺς καὶ πολεμικοὺς καὶ πλεονέκτας, οἷους περ αὐτοὺς εἶναι πάντες ὑπειλήφασιν· τοιαύτην δ' ἐκατέρων ἔχόντων τὴν φύσιν, τοὺς μὲν ὑπὸ πάντων ἐπαινεῖσθαι καὶ δοκεῖν εὖνους εἶναι τῷ πλήθει, τοῖς δὲ τοὺς μὲν πολλοὺς φθονεῖν καὶ δυσμενῶς ἔχειν, ἐστὶ δ' οὐς καὶ
- 242 ἐπαινεῖν αὐτοὺς καὶ θαυμάζειν, καὶ τολμᾶν λέγειν ὡς ἀγαθὰ μείζω τυγχάνουσιν ἔχοντες τῶν τοῖς προγόνοις τοῖς σοῖς προσόντων· τὴν τε γὰρ ὑπεροψίαν σεμνότητος μετέχειν, εὐδοκίμου πράγματος, καὶ δοκεῖν ἅπασιν

239, 1. οὕτω μοι φαίνει Γ: μοι δοκεῖς οὕτω 5. τάξασθαι Γ.
 3. διοίκησιν Γ: πόλιν 5. 4. δόξης] δ' ἐξῆς Γ. 7. εἶναι add Γ.
 δόξειας περὶ] δόξεις περὶ Γ, δόξειας ἂν περὶ 5. 8. μὲν σοὺς προ-
 γόνους 5. 240, 1. τοιοῦτο 5. 3. τῶν post ἢ add Γ. 6. περὶ
 add Γ. 241, 1. καλὸν καὶ φιλόσοφον Γ: ceteri καλῶν καὶ φιλοσό-
 φων. 2. διαναγνωσθεὶς Wolfius, διαγνωσθεὶς Γ. ᾧ σὺ πεποίη-
 κας 5. 5. πλεονεκτικοὺς 5. 6. πάντες ὑπειλήφασιν εἶναι 5.
 ἔχόντων ἐκατέρων 5. 242, 4. ἅπασιν] ἅπαντας Γ.

μεγαλοφρονεστέρους εἶναι τοὺς τοιοῦτους ἢ τοὺς τῆς ἰσότη-
τος προεστῶτας, τοὺς τε πολεμικοὺς πολὺ διαφέρειν τῶν
εἰρηνικῶν· τοὺς μὲν γὰρ οὔτε κτητικούς εἶναι τῶν οὐκ
ὄντων οὔτε φύλακας δεινούς τῶν ὑπαρχόντων, τοὺς δ'
ἀμφοτέρωθεν δύνασθαι, καὶ λαμβάνειν ὧν ἂν ἐπιθυμῶσι
καὶ σώζειν ἅπερ ἂν ἅπαξ κατάσχωσιν· ἃ ποιῶσιν οἱ
τέλειοι δοκοῦντες εἶναι τῶν ἀνδρῶν. ἀλλὰ μὴν καὶ περὶ
τῆς πλεονεξίας καλλίους ἔχειν οἴονται λόγους τῶν εἰρη-
μένων· τοὺς μὲν γὰρ ἀποστερόντας τὰ συμβόλαια καὶ
τοὺς παρακρουομένους καὶ παραλογιζομένους οὐχ ἠγοῦν-
ται δικαίως καλεῖσθαι πλεονεκτικούς (διὰ γὰρ τὸ πο-
νηρὰν ἔχειν τὴν δόξαν ἐν ἅπασιν αὐτοὺς ἐλαττοῦσθαι τοῖς
πράγμασι), τὰς δὲ Σπαρτιατῶν πλεονεξίας καὶ τὰς
τῶν βασιλέων καὶ τὰς τῶν τυράννων εὐκτὰς μὲν εἶναι,
καὶ ἅπαντας αὐτῶν ἐπιθυμῆναι, οὐ μὴν ἀλλὰ λοι-
δορεῖσθαι καὶ καταρῶσθαι τοῖς τὰς τηλικαύτας ἔχουσι
δυναστείας· οὐδένα δὲ τοιοῦτον εἶναι τὴν φύσιν ὅστις
οὐκ ἂν εὐξαιτο τοῖς θεοῖς μάλιστα μὲν αὐτὸς "τυχεῖν
τῆς ἐξουσίας ταύτης, εἰ δὲ μή, τοὺς οἰκειοτάτους· ἧ
καὶ φανερόν ἐστιν ὅτι μέγιστον τῶν ἀγαθῶν ἅπαντες
εἶναι νομιζομεν τὸ πλεον ἔχειν τῶν ἄλλων. τὴν μὲν οὖν
περιβολὴν τοῦ λόγου δοκεῖς μοι ποιήσασθαι μετὰ τοιαύ-
της διανοίας."

„Εἰ μὲν οὖν ἠγοῦμην ἀφέξεσθαι σε τῶν εἰρημένων καὶ
καταλείπειν ἀνεπιτίμητον τὸν λόγον τοῦτον, οὐδ' ἂν αὐ-
τὸς ἔτι λέγειν ἐπεχείρουν· νῦν δ' ὅτι μὲν οὐκ ἀπεφηνάμην
περὶ ὧν παρεκλήθην σύμβουλος, οὐδὲν οἶμαί σοι μελή-
σειν (οὐδὲ γὰρ ὅτε συνήγες ἡμῖς, ἐδόκεις μοι σπουδά-
σειν περὶ αὐτῶν), ὅτι δὲ προελόμενος συνθεῖναι λόγον

ν. 1. μεγαλοφρονεστέρους ε. 3. οὔτε κτητικούς] οὐτεκτικούς pr Γ,
ὅθ' ἐκτικούς corr. 243, 1. καὶ add Γ. 3. ἀποστερόντας ε.
4. τοὺς add Γ. 5. δικαίως καλεῖσθαι Γ: δικαίους ἀλλὰ ε.
244, 1. πάντας ε. 3. δὲ τοιοῦτον εἶναι τὴν φύσιν Γ: ceteri δὲ
ἢ φύσιν εἶναι. 4. τυγχάνειν ε. 5. ἧ — τὸ πλεον Γ: ὅ — πλεον ε.
245, 4. μελήσει ε. 5. συνήγαγες ε. 246, 1. ὅτε Γ. συν-
θεῖναι] οὐ συνθεῖναι Γ.

μηδὲν ὅμοιον τοῖς ἄλλοις, ἀλλὰ τοῖς μὲν ῥαθύμως ἀνα-
 γινώσκουσιν ἀπλοῦν εἶναι δόξοντα καὶ ῥάδιον κατα-
 μαθεῖν, τοῖς δ' ἀκριβῶς διεξιούσιν αὐτόν, καὶ πειρωμένοις
 κατιδεῖν ὃ τοὺς ἄλλους κέληθεν, χαλεπὸν φανούμενον
 καὶ δυσκαταμάθητον καὶ πολλῆς μὲν ἱστορίας γέμοντον
 καὶ φιλοσοφίας, παντοδαπῆς δὲ μεστὸν ποικιλίας καὶ
 ψευδολογίας, οὗ τῆς εἰθισμένης μετὰ κακίας βλάβπειν
 τοὺς συμπολιτενομένους, ἀλλὰ τῆς δυναμένης μετὰ παι-
 247 διὰς ὠφελεῖν ἢ τέρειν τοὺς ἀκούοντας· ὧν οὐδὲν ἔασαν-
 τά με φήσεις τὸν τρόπον τοῦτον ἔχειν ὡς ἐβουλεύσω σὺ
 περὶ αὐτῶν, ἀλλὰ τὴν τε δύναμιν τῶν λεγομένων διδά-
 σκοντα καὶ τὴν σὴν διάνοιαν ἐξηγούμενον οὐκ αἰσθάνεσθαι
 τοσοῦτῳ τὸν λόγον ἀδοξότερον δι' ἐμὲ γιγνόμενον, ὅσῳ περὶ
 αὐτόν φανερώτερον ἐποίουν καὶ γνωριμώτερον τοῖς ἀνα-
 γινώσκουσιν· ἐπιστήμην γὰρ τοῖς οὐκ εἰδόσιν ἐνεργαζό-
 μενον ἔρημον τὸν λόγον με ποιεῖν καὶ τῆς τιμῆς ἀποστε-
 ρεῖν τῆς γιγνομένης ἂν αὐτῷ διὰ τοὺς πονοῦντας καὶ
 248 πράγματα σφίσις αὐτοῖς παρέχοντας. Ἐγὼ δ' ὁμο-
 λογῶ μὲν ἀπολελειφθαι τὴν ἐμὴν φρόνησιν τῆς σῆς ὡς
 δυνατόν πλείστον, οὐ μὴν ἀλλ' ὥσπερ τοῦτ' οἶδα, κακείνου
 τυγχάνω γινώσκων, ὅτι τῆς πόλεως τῆς ἡμετέρας βου-
 λευομένης περὶ τῶν μεγίστων οἱ μὲν ἄριστα φρονεῖν δο-
 κοῦντες ἐνίοτε διαμαρτάνουσιν τοῦ συμφέροντος, τῶν δὲ
 285 φαύλων νομιζομένων εἶναι καὶ καταφρονουμένων " ἔστιν
 249 ὅτε κατώρθωσεν ὁ τυχοῖν καὶ βέλτιστα λέγειν ἔδοξεν· ὥστ'
 οὐδὲν θαυμαστὸν εἰ καὶ περὶ τοῦ νῦν ἐνεστῶτος τοιοῦτόν
 τι συμβέβηκεν, ὅπου σὺ μὲν οἶε μάλιστ' εὐδοκίμησιν,
 ἦν ὡς πλείστον χρόνον διαλάθης ἢ ἔχων γνώμην τὰ
 περὶ τὸν λόγον ἐπραγματεύθης, ἐγὼ δ' ἡγοῦμαι βέλτιστά

v. 2. δόξοντα] δόξον pr Γ: ceteri δόξαντα. 4. φανούμενον Γ:
 ceteri φαινόμενον. 8. παιδείας Γ. 247, 1. ἔασαντα Γ: ἔξετά-
 σαντα ε. 2. τοῦτον τὸν τρόπον ε. 5. ἐδοξότερον—γενόμενον ε.
 6. γνωριμώτατον ε. 8. με Γ: ἐμὲ μὴ ε. 9. ἂν αὐτῷ διὰ Γ:
 αὐτῶν ε. 248, 5. φρονεῖν δοκοῦντες Γ: φρονοῦντες ε. 249, 2. τοι-
 οῦτό ε. 3. μάλιστα μὲν εὐδοκίμησιν ε. 4. διαλάθης Γ: ceteri
 διαλεχθῆς.

σε πράξειν, ἣν δυνηθῆς τὴν διάνοιαν, ἢ χρώμενος αὐτὸν συνέθηκας, ὡς τάχιστα φανεράν ποιῆσαι τοῖς τ' ἄλλοις ἅπασι καὶ Λακεδαιμονίοις, περὶ ὧν πεποίησαι πολλοὺς λόγους, τοὺς μὲν δικαίους καὶ σεμνοὺς, τοὺς δ' ἀσελ-
 γοίαις καὶ λίαν φιλαπεχθήμονας· οὓς εἴ τις ἐπέδειξεν αὐτοῖς πρὶν ἐμὲ διαλεχθῆναι περὶ αὐτῶν, οὐκ ἔστιν ὅπως οὐκ ἂν ἐμίσησαν καὶ δυσκόλως πρὸς σὲ διετέθησαν ὡς κατηγορίαν γεγραφότα καθ' αὐτῶν. νῦν δ' οἶομαι τοὺς μὲν πλείστους Σπαρτιατῶν ἐμμενεῖν τοῖς ἤθεσιν οἷσπερ καὶ τὸν ἄλλον χρόνον, τοῖς δὲ λόγοις τοῖς ἐνθάδε γρα-
 φομένοις οὐδὲν μᾶλλον προσέξειν τὸν νοῦν ἢ τοῖς ἐξω τῶν Ἡρακλείους στηλῶν λεγομένοις, τοὺς δὲ φρονιμωτάτους αὐτῶν καὶ τῶν λόγων τινὰς ἔχοντας τῶν σῶν καὶ θαν-
 μάζοντας, τούτους, ἦν λάβωσι τὸν ἀναγνωσόμενον καὶ χρόνον ὥστε συνδιατρίψαι σφίσι αὐτοῖς, οὐδὲν ἀγνοήσειν τῶν λεγομένων, ἀλλὰ καὶ τῶν ἐπαινῶν αἰσθήσεσθαι τῶν μετ' ἀποδείξεως εἰρημένων περὶ τῆς πόλεως τῆς ἑαν-
 τῶν, καὶ τῶν λοιδοριῶν καταφρονήσειν τῶν εἰκῆ μὲν τοῖς πράγμασι λεγομένων πικρῶς δὲ τοῖς ὀνόμασι κε-
 χρημένων, καὶ νομιεῖν τὰς μὲν βλασφημίας τὰς ἐνούσας ἐν τῷ βιβλίῳ τὸν φθόρον ὑποβαλεῖν, τὰς δὲ πράξεις καὶ τὰς μάχας, ἐφ' αἷς αὐτοὶ τε μέγα φρονοῦσι καὶ παρὰ τοῖς ἄλλοις εὐδοκίμοῦσι, σὲ γεγραφέναι καὶ μνη-
 μονεύεσθαι πεποιημένοι, συναγαγόντα πάσας αὐτάς καὶ θέντα παρ' ἀλλήλας, αἷτιον δ' εἶναι καὶ τοῦ πολλοὺς ποθεῖν ἀναγνῶναι καὶ διελθεῖν αὐτάς, οὐ τὰς ἐκείνων ἐπιθυμοῦντας ἀκοῦσαι πράξεις, ἀλλὰ πῶς σὺ διείλεξαι
 περὶ αὐτῶν μαθεῖν βουλομένους. ταῦτ' ἐνθυμουμένους καὶ διεξιόντας οὐδὲ τῶν παλαιῶν ἔργων ἀμνημονήσειν, δι' ὧν ἐγκεκομίας τοὺς ἑταίρους αὐτῶν, ἀλλὰ καὶ πολ-

v. 1. αὐτὸν Γ: ceteri αὐτός. 2. τάχιστ' ἂν φαν. ε. τ' add Γ.

4. σεμνοὺς] τεχνικούς Γ. 250, 1. ἐπέδειξεν ε. 4. καθ' Γ:

περὶ ε. οἶμαι ε. 5. ἐμμενεῖν Coraë: libri ἐμμενεῖν. 6. γε-

γραμμένοις ε. 251, 6. τῆς ἑαντῶν Γ: αὐτῶν ε. 252, 1. τῆ

βιβλίῳ ε. ὑποβαλεῖν Γ: ceteri ὑποβάλλειν. 4. πάσας αὐτάς καὶ Γ:

ἅπασας αὐτάς καθ' αὐτάς ε. 5. τοῦ τοὺς πολλοὺς ε. 6. διεξελ-

θεῖν ε. 7. ἀλλ' ὅπως ε.

λάους διαλέξεσθαι πρὸς σφᾶς αὐτοὺς, πρῶτον μὲν ὅτι Λο-
 ρεῖς ὄντες, ἐπειδὴ κατείδον τὰς πόλεις τὰς ἑαυτῶν ἀδό-
 ξους καὶ μικρὰς καὶ πολλῶν ἐνθεεῖς οὐσας, ὑπεριδόντες
 ταύτας ἰστράτευσαν ἐπὶ τὰς ἐν Πελοποννήσῳ πρωτευοί-
 254σας, ἐπ' Ἄργος καὶ Λακεδαιμόνα καὶ Μεσσήνην, μάχη
 δὲ νικήσαντες τοὺς μὲν ἠττηθέντας ἕκ τε τῶν πόλεων καὶ
 τῆς χώρας ἐξέβαλον, αὐτοὶ δὲ τὰς κτήσεις ἀπάσας τὰς
 ἐκείνων τότε κατασχόντες ἔτι καὶ νῦν ἔχουσι, οὐ μείζον
 ἔργον καὶ θαυμαστότερον οὐδεὶς ἐπιδείξει κατ' ἐκείνον τὸν
 χρόνον γενόμενον, οὐδὲ πρᾶξιν εὐτυχεστέραν καὶ θεοφιλε-
 στέραν τῆς τοὺς χρησαμένους τῆς μὲν οἰκείας ἀπορίας
 ἀπαλλάξασθαι, τῆς δ' ἄλλοτρίας εὐδαιμονίας κυρίου
 255πυρσάσης. καὶ ταῦτα μὲν μετὰ πάντων συστρατευσα-
 μένων ἐπραξαν· ἐπειδὴ δὲ πρὸς Ἀργεῖους καὶ Μεσσηνί-
 οὺς τὴν χώραν διείλοντο καὶ καθ' αὐτοὺς ἐν Σπάρτῃ κα-
 τώκησαν, ἐν τούτοις τοῖς καιροῖς τοσοῦτον φρονῆσαι φῆς
 αὐτούς, ὥστε ὄντας οὐ πλείους τότε δισχιλίων οὐχ ἠγή-
 σασθαι σφᾶς αὐτοὺς ἀξίους εἶναι ζῆν, εἰ μὴ δεσπόται
 πασῶν τῶν ἐν Πελοποννήσῳ πόλεων γενέσθαι δυναθεῖεν,
 256ταῦτα δὲ διανοηθέντας καὶ πολεμεῖν ἐπιχειρήσαντας
 οὐκ ἀπειπεῖν, ἐν πολλοῖς κακοῖς καὶ κινδύνοις γιγνομέ-
 νους, πρὶν ἀπάσας ταύτας ὑφ' αὐτοῖς ἐποιήσαντο πλήν
 τῆς Ἀργείων πόλεως, ἔχοντας δ' ἤδη καὶ χώραν πλείστην
 καὶ δύναμιν μεγίστην καὶ δόξαν τοσαύτην ὅσην προσήκει
 τοὺς τηλικαῦτα διαπεπραγμένους οὐχ ἦττον διακείσθαι
 φιλοτίμως, ὅτι λόγος ὑπῆρχεν αὐτοῖς ἴδιος καὶ καλὸς
 257μόνοις τῶν Ἑλλήνων· ἐξείναι γὰρ εἰπεῖν αὐτοῖς ὅτι σφεῖς
 μὲν ὄντες οὕτως ὀλίγοι τὸν ἀριθμὸν οὐδεμιᾶ πώποτε τῶν
 μυριάδων πόλεων ἠκολούθησαν οὐδ' ἐπὶήσαν τὸ προσ-
 ταιτόμενον, ἀλλ' αὐτόνομοι διετέλεσαν ὄντες, αὐτοὶ δ' ἐν

v. 4. ἰστράτευσον ζ. 254, 3: αὐτοὶ δὲ Γ: ceteri αὐτοὶ τε. 4. τό-
 τε add Γ. 6. καὶ θεοφιλεστέραν om pr Γ. 255, 1. πάντων τῶν
 συστρατευσαμένων ζ. 2. ἐπὶ ζ. 256, 1. διανοηθέντες — ἐπιχειρή-
 σαντες οὐκ ἀπέειπον ζ. 2. ἐν om Γ. γιγνομένους Γ: γενόμενοι ζ.
 3. πλήν τῆς πόλεως τῆς Ἀργείων Γ. ego vero praeter haec πλήν
 τῆς Ἀργείων nihil desidero.

τῷ πολέμῳ τῷ πρὸς τοὺς βαρβάρους πάντων τῶν Ἑλ-
 λήνων ἡγεμόνες κατέστησαν, καὶ τῆς τιμῆς ταύτης ἔτυχον
 οὐκ ἀλόγως, ἀλλὰ διὰ τὸ μάχας ποιησάμενοι πλείστας
 ἀνθρώπων κατ' ἐκείνον τὸν χρόνον μηδεμίαν ἠττηθῆναι
 87
 58 τούτων ἡγουμένου βασιλέως, ἀλλὰ νενικημένοι πάσας, "οὐ
 τεκμήριον οὐδεὶς ἂν δύναιτο μείζον εἰπεῖν ἀνδρίας καὶ
 καρτερίας καὶ τῆς πρὸς ἀλλήλους ὁμοιοῦσας, πλὴν ἢ τὸ
 ῥηθῆσθαι μέλλον τοσοῦτων γὰρ τὸ πλῆθος τῶν πόλεων
 τῶν Ἑλληνίδων οὐσῶν, τῶν μὲν ἄλλων οὐδεμίαν [ἔστιν]
 εἰπεῖν οὐδ' εὐρεῖν, ἧτις οὐ περιπέπτωκε ταῖς συμφοραῖς
 59 ταῖς εἰθισμέναις γίνεσθαι ταῖς πόλεσιν, ἐν δὲ τῇ Σπαρ-
 τιατῶν οὐδεὶς ἂν ἐπιδείξειεν οὔτε στάσιν οὔτε σφαγὰς
 οὔτε φυγὰς ἀνόμους γεγενημένας, οὐδ' ἀρπαγὰς χρημάτων
 οὐδ' αἰσχύναις γυναικῶν καὶ παιδῶν, ἀλλ' οὐδὲ πολιτείας
 μεταβολὴν οὐδὲ χρεῶν ἀποκοπὰς οὐδὲ γῆς ἀναδασμὸν
 οὐδ' ἄλλ' οὐδὲν τῶν ἀνηκέστων κακῶν. περὶ ὧν διεξιόντας
 οὐκ ἔστιν ὅπως οὐ καὶ σοῦ, τοῦ τ' ἀθροίσαντος καὶ δια-
 λεχθέντος οὕτω καλῶς περὶ αὐτῶν, μεμνήσεσθαι καὶ
 πολλὴν χάριν ἔξειν."

60 „Οὐ τὴν αὐτὴν δὲ γνώμην ἔχω περὶ σοῦ νῦν καὶ
 πρότερον. ἐν μὲν γὰρ τοῖς παρελθούσι χρόνοις ἐθαύμαζόν
 σου τὴν τε φύσιν καὶ τὴν τοῦ βίου τάξιν καὶ τὴν φιλο-
 πονίαν καὶ μάλιστα τὴν ἀλήθειαν τῆς φιλοσοφίας, νῦν
 δὲ ζηλῶ σε καὶ μακαρίζω τῆς εὐδαιμονίας· δοκεῖς γάρ
 μοι ζῶν μὲν λήψεσθαι δόξαν οὐ μείζω μὲν ἢς ἄξιός εἰ
 (χαλεπὸν γάρ), παρὰ πλείοσι δὲ καὶ μᾶλλον ὁμολο-
 γουμένην τῆς νῦν ὑπαρχούσης, τελευτήσας δὲ τὸν βίον
 μετέξειν ἀθανασίας, οὐ τῆς τοῖς θεοῖς παρουσίας, ἀλλὰ
 τῆς τοῖς ἐπιγιγνομένοις περὶ τῶν διενεγκόντων ἐπὶ τινι

v. 1. πάντων ε. 258, 4. τῶν ante πόλεων add Γ. 5. οὐδε-
 μίαν] extremas syllabas correctas habet Γ. ἔστιν add Wolffius.

6. περιέπεισι ε. 259, 2. οὔτε στάσιν add Γ. 7. post σοῦ de-
 letum aliquid in Γ: videtur fuisse κάμου. pro τ' malim γ'.

260, 1. νῦν τε καὶ ε. 3. τὴν ante φιλοπονίαν om Γ. 5. ζη-
 λῶ σου — τὴν εὐδαιμονίαν ε. 6. μὲν Γ: δὲ ε. 7. παρὰ πλείοσι
 Γ: παραπλήσιον ε. 8. τελευτήσαντα ε. 9. μετέξειν om Γ.

- 261 τῶν καλῶν ἔργων μνήμην ἐμποιούσης· καὶ δικαίως τεύξει
 τούτων· ἐπήνεκας γὰρ τὰς πόλεις ἀμφοτέρας καλῶς καὶ
 προσηκόντως, τὴν μὲν κατὰ τὴν δόξαν τὴν τῶν πολλῶν,
 ἧς οὐδεὶς τῶν ὀνομαστῶν ἀνδρῶν καταπεφρόνηκεν, ἀλλ'
 ἐπιθυμοῦντες τυχεῖν αὐτῆς οὐκ ἔστιν ὄντινα κίνδυνον οὐχ
 ὑπομένουσι, τὴν δὲ κατὰ τὸν λογισμόν τῶν πειρωμένων
 στοχάζεσθαι τῆς ἀληθείας, παρ' οἷς εὐδοκμεῖν ἂν τινες
 ἔλοιντο μᾶλλον ἢ παρὰ τοῖς ἄλλοις διπλασίους γενομέ-
 νοις ἢ νῦν εἰσίν."
- 262 „ Ἀπλήστως δὲ διακείμενος ἐν τῷ παρόντι πρὸς τὸ
 λέγειν, καὶ πόλλ' ἂν εἰπεῖν ἔχων ἔτι καὶ περὶ σοῦ καὶ
 περὶ τοῖν πόλεσιν καὶ περὶ τοῦ λόγου, ταῦτα μὲν ἔάσω,
 288 περὶ ὧν δὲ " παρακληθῆναί με σὺ φῆς, περὶ τούτων ἀπο-
 φανοῦμαι· συμβουλεύω γάρ σοι μήτε κατακάειν τὸν
 λόγον μήτ' ἀφανίζειν, ἀλλ' εἴ τις ἐνδεής ἐστι, διορθώ-
 σαντα καὶ προσγράψαντα πάσας τὰς διατριβὰς τὰς
 περὶ αὐτὸν γεγενημένας διδόναι τοῖς βουλομένοις λα-
 263 βάνειν, εἴπερ βούλει χαρίσασθαι μὲν τοῖς ἐπιεικεστάτοις
 τῶν Ἑλλήνων καὶ τοῖς ἀληθῶς φιλοσοφοῦσιν ἀλλὰ μὴ
 προσποιουμένοις, λυπηῆσαι δὲ τοὺς θαυμάζοντας μὲν τὰ
 σὰ μᾶλλον τῶν ἄλλων, λαιδορουμένους δὲ τοῖς λόγοις
 τοῖς σοῖς ἐν τοῖς ὄχλοις τοῖς πανηγυρικοῖς, ἐν οἷς πλείους
 εἰσὶν οἱ καθεύδοντες τῶν ἀκρωμένων, καὶ προσδοκῶντας,
 ἦν παρακρούσωνται τοὺς τοιούτους, ἐναμίλλους τοὺς αὐ-
 τῶν γενήσεσθαι τοῖς ὑπὸ σοῦ γεγραμμένοις, κακῶς εἰ-
 δότες ὅτι πλείον' ἀπολελειμμένοι τῶν σῶν εἰσὶν ἢ τῆς
 Ὀμήρου δόξης οἱ περὶ τὴν αὐτὴν ἐκείνῳ ποιήσιν γεγο-
 νότες."
- 264 Ταῦτ' εἰπόντος αὐτοῦ καὶ τοὺς παρόντας ἀξιώσαντος
 ἀποφῆνασθαι περὶ ὧν παρεκλήθησαν, οὐκ ἐθορύβησαν, ὃ
 261, 2. ἐπήνεκας ε. 3. τὴν ante τῶν add Γ. 8. ἄλλοις om Γ.
 262, 1. παρόντι πρὸς τὸ λέγειν Γ: ceteri καιρῷ τῷ πρὸς τοὺς ἄλ-
 λους. 2. ἔτι add Γ. 3. τῶν πόλεων ε. 5. συμβουλεύσω —
 κατεῖν ε. 8. γενομένας ε. 263, 1. χαρίζεσθαι Γ. 2. τοῖς ὡς
 ἀληθῶς rc Γ. 3. μὲν τὰ σὰ Γ: σε ε. 6. εἰσὶν οἱ καθεύδοντες Γ:
 ceteri εἶναι τοὺς καθεύδοντας. 8. γενήσεσθαι Γ: ceteri γεγενησθαι.
 εἰδότες Γ: alii εἰδότες. 9. πλείον ε.

ποιεῖν εἰώθασιν ἐπὶ τοῖς χαριέντως διειλεγμένοις, ἀλλ' ἀνεβόησαν ὡς ὑπερβαλλόντως εἰρηκότος, καὶ περιστάντες αὐτὸν ἐπήνουν, ἐξήλουν, ἐμακάριζον, καὶ προσθεῖναι μὲν οὐδὲν εἶχον τοῖς εἰρημένοις οὐδ' ἀφελεῖν, συναπεφάνοντο δὲ καὶ συνεβούλευόν μοι ποιεῖν ἄπερ ἐκεῖνος παρήνεσεν. 5οῦ μῆν οὐδ' ἐγὼ παρεστῶς ἐσιώπων, ἀλλ' ἐπήνεσα τὴν τε φύσιν αὐτοῦ καὶ τὴν ἐπιμέλειαν, περὶ δὲ τῶν ἄλλων οὐδὲν ἐφθεγγάμην ὧν εἶπεν, οὐθ' ὡς ἔτυχε ταῖς ὑπονοίαις τῆς ἐμῆς διανοίας οὐθ' ὡς διήμαρτεν, ἀλλ' εἶων αὐτὸν οὕτως ἔχειν ὡσπερ αὐτὸς αὐτὸν διέδηκεν.

6. Περὶ μὲν οὖν ἂν ὑπεθέμην ἱκανῶς εἰρησθαι νομίζω· τὸ γὰρ ἀναμιμνήσκειν καθ' ἕκαστον τῶν εἰρημένων οὐ πρόπει τοῖς λόγοις τοῖς τοιούτοις· βούλομαι δὲ διαλεχθῆναι περὶ τῶν ἰδίᾳ μοι περὶ τὸν λόγον συμβεβηκότων. ἐγὼ γὰρ ἐνεσθησάμην μὲν αὐτὸν ἔτη γεγονῶς ὅσα περ. ἐν ἀρχῇ 7προεῖπον· ἤδη δὲ τῶν ἡμισέων γεγραμμένων ἐπιγενομένου 8μοι "νοσήματος ῥηθῆναι μὲν οὐκ εὐπρεποῦς, δυναμένου δ' ἀναιρεῖν οὐ μόνον τοὺς πρεσβυτέρους ἐν τρισὶν ἢ τέταρσιν ἡμέραις ἀλλὰ καὶ τῶν ἀκμαζόντων πολλούς, τούτῳ διατελῶ τρί' ἔτη μαχόμενος, οὕτω φιλοπόνως ἐκάστην τὴν ἡμέραν διάγων, ὥστε τοὺς εἰδότας καὶ τοὺς παρὰ τούτων πυνθανομένους μᾶλλον με θαυμάζειν διὰ τὴν καρτερίαν ταύτην ἢ δι' ἂ πρότερον ἐπηνούμην. ἤδη δ' ἀπειρηκότος καὶ διὰ τὴν νόσον καὶ διὰ τὸ γῆρας τῶν ἐπισκοπούντων τινές με καὶ πολλάκις ἀνεγνωκότων τὸ μέρος τοῦ λόγου τὸ γεγραμμένον, ἐδέοντό μου καὶ συνεβούλευον μὴ καταλιπεῖν αὐτὸν ἡμιτελῆ μὴδ' ἀδιέργαστον, ἀλλὰ πονῆσαι μικρὸν χρόνον καὶ προσέχειν τοῖς λοιποῖς τὸν 9θρουν. οὐχ ὁμοίως δὲ διελέγοντο περὶ τούτων τοῖς ἀφοσιωμένοις, ἀλλ' ὑπερεπαινοῦντες μὲν τὰ γεγραμμένα, τοιαῦτα δὲ λέγοντες, ὧν εἴ τινες ἤκουον μήτε συνήθεις ἡμῖν

v. 1. ἐπὶ Γ: πᾶσι ζ. 5. μοι add Γ. 265, 1. ἐπήνουν ζ. 266, 5. ὅσα περ Γ: ἄπερ ζ. 267, 1. ἐγγενομένου Γ. 3. τέτρα-
 αν Γ. 4. διετέλου ζ. 6. ὥστε καὶ τοὺς ζ. τούτων Γ: τῶν
 εἰδόντων ζ. 7. με add Γ. 268, 3. με] μὲν Γ. 269, 2. τὰ om
 pr Γ. 3. ante ἤκουον deletae litterae duae vel tres.

ὄντες μήτ' εὐνοίαν μηδεμίαν ἔχοντες, οὐκ ἔστιν ὅπως οὐκ ἂν ὑπέλαβον τοὺς μὲν φενακίζειν, ἐμὲ δὲ διεφθάρθαι καὶ παντάπασιν εἶναι μωρόν, εἰ πείσομαι τοῖς λεγομένοις.

270 οὕτω δ' ἔχων ἐφ' οἷς εἰπεῖν ἐτόλμησαν, ἐπέισθην (τί γὰρ δεῖ μακρολογεῖν;) γενέσθαι πρὸς τῇ τῶν λοιπῶν πραγματεία γεγονὸς μὲν ἔτη τρία μόνον ἀπολείποντα τῶν ἑκατόν, οὕτω δὲ διακείμενος ὡς ἕτερος ἔχων οὐχ ὅπως γράφειν ἂν λόγον ἐπεχείρησεν, ἀλλ' οὐδ' ἄλλου δεικνύοντος καὶ πονήσαντος ἠθέλησεν ἀκροατῆς γενέσθαι.

271 Τίνος οὖν ἔνεκα ταῦτα διήλθον; οὐ συγγνώμης τυχεῖν ἀξίων ὑπὲρ τῶν εἰρημένων (οὐ γὰρ οὕτως οἶομαι διειλέχθαι περὶ αὐτῶν), ἀλλὰ δηλῶσαι βουλόμενος τά τε περὶ ἐμὲ γεγενημένα, καὶ τῶν ἀκροατῶν ἐπαινεῖσαι μὲν τοὺς τόν τε λόγον ἀποδεχομένους τοῦτον καὶ τῶν ἄλλων σπουδαιοτέρους καὶ φιλοσοφωτέρους εἶναι νομίζοντας τοὺς διδασκαλικούς καὶ τεχνικούς τῶν πρὸς τὰς ἐπιδείξεις καὶ τοὺς ἀγῶνας γεγραμμένων, καὶ τοὺς τῆς ἀληθείας στοχαζομένους τῶν τὰς δόξας τῶν ἀκροωμένων παρα-
272 κρούεσθαι ζητούντων," καὶ τοὺς ἐπιπλήττοντας τοῖς ἀμαρτανομένοις καὶ νουθετοῦντας τῶν πρὸς ἡδονὴν καὶ χάριν
272 λεγομένων, συμβουλεῦσαι δὲ τοῖς τάναντία τούτων γιγνώσκουσι πρῶτον μὲν μὴ πιστεύειν ταῖς αὐτῶν γνώμαις, μηδὲ νομίζειν ἀληθεῖς εἶναι τὰς κρίσεις τὰς ὑπὸ τῶν ῥαθυμούντων γιγνομένας, ἔπειτα μὴ προπετῶς ἀποφαινέσθαι περὶ ὧν οὐκ ἴσασιν, ἀλλὰ περιμένειν ἕως ἂν ὁμολοῆσαι δυναθῶσι τοῖς τῶν ἐπιδεικνυμένων πολλὴν ἐμπειρίαν ἔχουσιν· τῶν γὰρ οὕτω διοικούντων τὰς ἑαυτῶν διανοίας οὐκ ἔστιν ὅστις ἂν τοὺς τοιούτους ἀνοήτους εἶναι νομίσειεν.

270, 1. ἐφ' οἷς εἰπεῖν ἐτόλμησαν Γ: ὡς ἴσως ἂν εἰπεῖν τινὲς ἐτόλμησαν ε. 2. μακρολογεῖν Γ: μακρὸν λόγον ε. πρὸς τῇ — πραγματεία Γ: περὶ τὴν — πραγματείαν ε. 5. λόγον ἂν γράφειν Γ.

271, 4. γεγενημένα Γ: ceteri γενόμενα. 6. τοὺς τε διδασκαλικούς ε. 272, 7. διηκόντων διανοίας ε. 8. ὅστις ἂν Γ: ὅπως ἂν τις ε.

ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΣΟΦΙΣΤΩΝ.

Εἰ πάντες ἤθελον οἱ παιδεύειν ἐπιχειροῦντες ἀληθῆ λέγειν, καὶ μὴ μείζους ποιῆσθαι τὰς ὑποσχέσεις ὧν ἐμελλον ἐπιτελεῖν, οὐκ ἂν κακῶς ἤκουαν ὑπὸ τῶν ἰδιωτῶν· νῦν δ' οἱ τολμῶντες λίαν ἀπερισκέπτως ἀλαζονεύεσθαι πεποιήκασιν ὥστε δοκεῖν ἄμεινον βουλευέσθαι τοὺς ῥαθυμείν αἰρουμένους τῶν περὶ τὴν φιλοσοφίαν διατριβόντων. τίς γὰρ οὐκ ἂν μισήσειεν ἅμα καὶ καταφρονήσειε πρῶτον μὲν τῶν περὶ τὰς ἔριδας διατριβόντων, οἱ προσποιῶνται μὲν τὴν ἀλήθειαν ζητεῖν, εὐθύς δ' ἐν ἀρχῇ τῶν ἐπαγγελμάτων ψευδῆ λέγειν ἐπιχειροῦσιν; οἶμαι γὰρ ἄπισιν εἶναι φανερόν ὅτι τὰ μέλλοντα προγιγνώσκειν οὐ τῆς ἡμετέρας φύσεώς ἐστιν, ἀλλὰ τοσοῦτον ἀπέχομεν ταύτης τῆς φρονήσεως, ὥσθ' Ὅμηρος ὁ μεγίστην ἐπὶ σοφίᾳ δόξαν εἰληφώς καὶ τοὺς θεοὺς πεποιήκεν ἔστιν ὅτε βουλευομένους ὑπὲρ αὐτῶν, οὐ τὴν ἐκείνων γνώμην εἰδώς, ἀλλ' ἡμῖν ἐνδείξασθαι βουλόμενος ὅτι τοῖς ἀνθρώποις ἐν τοῦτο τῶν ἀδυνάτων ἐστίν. οὗτοι τοίνυν εἰς τοῦτο τόλμης ἐληλύθασιν, ὥστε πειρῶνται πείθειν τοὺς νεωτέρους ὡς, ἦν αὐτοῖς πλησιάζωσιν, ἃ τε πρακτέον ἐστὶν εἰσονται καὶ διὰ ταύτης τῆς ἐπιστήμης εὐδαιμόνες γενήσονται. Καὶ τηλικούτων ἀγαθῶν αὐτοὺς διδασκάλους καὶ κυρίους καταστήσαντες, οὐκ αἰσχύνονται τρεῖς ἢ τέτταρας μνᾶς ὑπὲρ τούτων αἰτοῦντες. ἀλλ' εἰ μὲν τι τῶν ἄλλων κτημάτων πολλοστοῦ μέρους τῆς ἀξίας ἐπώλουν, οὐκ ἂν ἡμφεσβήτησαν ὡς οὐκ εὖ φρονοῦντες τυγχάνουσι, σύμπασαν δὲ τὴν ἀρετὴν καὶ τὴν εὐδαιμονίαν οὕτως ὀλίγου τιμῶντες, ὡς νοῦν ἔχοντες διδάσκαλοι τῶν ἄλλων ἀξιού-

§ 2, 2. γιγνώσκειν πρ Δ. 4. μέγιστος Γ. ἐπὶ σοφίᾳ δόξαν εἰληφώς ΓΔ: δόξαν ἐπὶ σοφίᾳ σκῶν ε. 6. ὑπὲρ ΓΔ: περὶ ε. 7. ἐν ΓΔ: ἐν τι ε. 3, 3. πλησιάζωσιν ΓΔ: πλησιάζουσιν ε. 4. ταύτης τῆς] τῆς αὐτῆς Δ. 5. αὐτοὺς διδασκάλους καὶ κυρίους ΓΔ: διδασκάλους καὶ κυρίους σφᾶς αὐτοὺς ε. 6. τρεῖς ἢ τέτταρας ΓΔ: τέτταρας ἢ πέντε ε. 4, 3. ἡμφεσβήτησαν Δε. ὡς οὐκ] οἷς Γ. 5. τιμῶντες ΓΔ: πωλοῦντες ε.

σι γίνεσθαι. καὶ λέγουσι μὲν ὡς οὐδὲν δέονται χρημάτων, ἀργυρίδιον καὶ χρυσίδιον τὸν πλοῦτον ἀποκαλοῦντες, μικροῦ δὲ κέρδους ὀρεγόμενοι μόνον οὐκ ἀθανάτους ζῦπισχνοῦνται τοὺς συνόντας ποιήσειν. ὃ δὲ πάντων καταγελαστότατον, ὅτι παρὰ μὲν ὧν δεῖ λαβεῖν αὐτούς, τούτοις μὲν ἀπιστοῦσιν, "οἷς μέλλουσι τὴν δικαιοσύνην παραδώσειν, ὧν δ' οὐδεπώποτε διδάσκαλοι γέγονασι, παρὰ αἰσθητοῦσι τὰ παρὰ τῶν μαθητῶν μεσεγγυοῦνται, πρὸς μὲν τὴν ἀσφάλειαν εὖ βουλευόμενοι, τῷ δ' ἐπαγγέλματι τὰ βλαπτικὰ πράττοντες. τοὺς μὲν γὰρ ἄλλο τι παιδεύοντας προσήκει διακριβοῦσθαι περὶ τῶν διαφερόντων (οὐδὲν γὰρ κωλύει τοὺς περὶ ἕτερα δεινούς γενομένους μὴ χρηστοὺς εἶναι περὶ τὰ συμβόλαια). τοὺς δὲ τὴν ἀρετὴν καὶ τὴν σωφροσύνην ἐνεργαζομένους πῶς οὐκ ἄλογόν ἐστι μὴ τοῖς μαθηταῖς μάλιστα πιστεύειν; οὐ γὰρ δή που περὶ τοὺς ἄλλους ὄντες καλοὶ κάγαθοὶ καὶ δίκαιοι περὶ τούτους ἐξαμαρτήσονται, δι' οὓς τοιοῦτοι γέγονασι.

7 Ἐπειδὴν οὖν τῶν ἰδιωτῶν τινές, ἅπαντα ταῦτα συλλογισάμενοι, κατίδωσι τοὺς τὴν σοφίαν διδάσκοντας καὶ τὴν εὐδαιμονίαν παραδιδόντας αὐτούς τε πολλῶν θεομένων καὶ τοὺς μαθητὰς μικρὸν πραττομένους, καὶ τὰς ἐναντιώσεις ἐπὶ μὲν τῶν λόγων τηροῦντας, ἐπὶ δὲ τῶν ἔργων μὴ καθορῶντας, ἔτι δὲ περὶ μὲν τῶν μελλόντων βεβιδῆναι προσποιουμένους, περὶ δὲ τῶν παρόντων μηδὲν τῶν δεόντων μήτ' εἰπεῖν μήτε συμβουλεύσαι δυναμένους, ἀλλὰ μᾶλλον ὁμονοοῦντας καὶ πλείω κατορθοῦντας τοὺς ταῖς δόξαις χρωμένους ἢ τοὺς τὴν ἐπιστήμην ἔχειν ἐπαγγελλομένους, εἰκότως οἶμαι καταφρονοῦσι, καὶ νομίζουσιν ἀδολεσχίαν καὶ μικρολογίαν ἀλλ' οὐ τῆς ψυχῆς ἐπιμέλειαν εἶναι τὰς τοιαύτας διατριβὰς.

v. 1. γίνεσθαι ΓΔΔ: ceteri γενέσθαι. 5. 1. ποιήσειν τοὺς αὐτοὺς συνόντας 5. 2. μὲν add Γ. λαμβάνειν 5. 4. οὐπώποτε Δ. 5. μεσεγγυῶνται 5. 6, 3. περὶ om Γ. 5. ἐργαζομένους 5. μὴ ΓΔ: μὴ οὐ 5. et habet οὐ Γ in mg, Δ rc. 6. μάλιστα ΓΔ: μᾶλλον 5. 7, 5. λογιδίων 5. 6. τῶν μελλόντων μὲν 5. 8, 7. τὰς διατριβὰς τὰς τοιαύτας 5.

9 Οὐ μόνον δὲ τούτοις ἀλλὰ καὶ τοῖς τοὺς πολιτικούς λόγους ὑπισχνουμένοις ἄξιον ἐπιτιμῆσαι· καὶ γὰρ ἐκείνοι τῆς μὲν ἀληθείας οὐδὲν φροντίζουσι, ἡγούνται δὲ τοῦτ' εἶναι τὴν τέχνην, ἣν ὡς πλείστους τῇ μικρότητι τοῦ μισθοῦ καὶ τῷ μεγέθει τῶν ἐπαγγελμάτων προσαγγωνιῶνται καὶ λαβεῖν τι παρ' αὐτῶν δυνηθῶσιν· οὕτω δ' ἀναισθητῶς αὐτοὶ τε διάκεινται καὶ τοὺς ἄλλους ἔχειν ὑπειλήφασιν, ὥστε χεῖρον γράφοντες τοὺς λόγους ἢ τῶν ἰδιωτῶν τινὲς αὐτοσχεδιάζουσι, ὅμως ὑπισχνοῦνται τοιούτους ῥήτορας τοὺς συνόντας ποιῆσειν ὥστε μηδὲν τῶν ἐνόντων ἐν τοῖς πράγμασι παραλιπεῖν. "καὶ ταύτης τῆς δυνάμεως οὐδὲν οὔτε ταῖς ἐμπειρίαις οὔτε τῇ φύσει τῇ τοῦ μαθητοῦ μεταδιδάσκειν, ἀλλὰ φασιν ὁμοίως τὴν τῶν λόγων ἐπιστήμην ὡσπερ τὴν τῶν γραμμάτων παραδῶσειν, ὡς μὲν ἔχει τούτων ἑκάτερον, οὐκ ἐξετάσαντες, οἰόμενοι δὲ διὰ τὰς ὑπερβολὰς τῶν ἐπαγγελμάτων αὐτοὶ τε θαυμασθήσεσθαι καὶ τὴν παιδείου τὴν τῶν λόγων πλείονος ἀξίαν δόξαι εἶναι, κακῶς εἰδότες ὅτι μεγάλας ποιούσι τὰς τέχνας οὐχ οἱ τολμῶντες ἀλαζονεύεσθαι περὶ αὐτῶν, ἀλλ' οἵτινες ἂν, ὅσον ἐνεστὶν ἐν ἐκάστη, τοῦτ' ἐξευρεῖν δυνηθῶσιν.

1 Ἐγὼ δὲ πρὸ πολλῶν μὲν ἂν χρημάτων ἐτιμησάμεν τηλικούτον δύνασθαι τὴν φιλοσοφίαν, ὅσον οὗτοι λέγουσιν (ἴσως γὰρ οὐκ ἂν ἡμεῖς πλείστον ἀπελείφθημεν, οὐδ' ἂν ἐλάχιστον μέρος ἀπελαύσαμεν αὐτῆς)· ἐπειδὴ δ' οὐχ οὕτως ἔχει, βουλοίμεν ἂν παύσασθαι τοὺς φλυαροῦντας· ὁρῶ γὰρ οὐ μόνον περὶ τοὺς ἔξαμαρτάνοντας τὰς βλασφημίας γιγνομένας, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἄλλους ἅπαντας συνδιαβαλλομένους τοὺς περὶ τὴν αὐτὴν διατριβὴν ὄντας.

2 Θαυμάζω δ' ὅταν ἴδω τούτους μαθητῶν ἀξιουμένους,

- 9, 4. μικρότητι ε. τοῦ μισθοῦ] τῶν μισθῶν Δ et mg Γ.
 10, 2. τῇ ante τοῦ add ΓΔ. 4. γραμμάτων] πραγμάτων Γ.
 7. πλείονος ε. 11, 1. πρὸ delet Δ. μὲν add ΓΔ. 3. οὐκ ΓΔ:
 οὔτ' ε. 6. περὶ] εἰς mg Γ. 8. τὴν αὐτὴν ΓΔ: ταυτην τὴν ε.
 12, 1. τούτους τῶν μαθητῶν ε.

οἱ ποιητικοῦ πράγματος τεταγμένην τέχνην παραδειγμα φέροντες λελήθασι σαῶς αὐτούς. τίς γάρ οὐκ οἶδε πλὴν τούτων ὅτι τὸ μὲν τῶν γραμμάτων ἀνικήτως ἔχει καὶ μένει κατὰ ταῦτόν, ὥστε τοῖς αὐτοῖς ἀεὶ περὶ τῶν αὐτῶν χρώμενοι διατελοῦμεν, τὸ δὲ τῶν λόγων πᾶν τούναντίον πέπονθεν· τὸ γὰρ ὑφ' ἑτέρου ῥηθὲν τῷ λέγοντι μετ' ἐκείνον οὐχ ὁμοίως χρήσιμόν ἐστιν, ἀλλ' οὗτος εἶναι δοκεῖ τεχνικώτατος, ὅς τις ἂν ἀξίως μὲν λέγῃ τῶν πραγμάτων, μηδὲν δὲ τῶν αὐτῶν τοῖς ἄλλοις εὐρίσκειν δύνηται.

13 μέγιστον δὲ σημεῖον τῆς ἀνομοιότητος αὐτῶν· τοὺς μὲν γὰρ λόγους οὐχ οἷόν τε καλῶς ἔχειν, ἣν μὴ τῶν καιρῶν καὶ τοῦ πρεπόντως καὶ τοῦ καινῶς ἔχειν μετάσχωσιν, τοῖς δὲ γράμμασιν οὐδενὸς τούτων προσηδέησεν. ὥσθ' οἱ χρώμενοι τοῖς τοιούτοις παραδείγμασι πολὺ ἂν δικαιότερον ἀποτίνοιεν ἢ λαμβάνοιεν ἀργύριον, ὅτι πολλῆς ἐπιμελείας αὐτοὶ δεόμενοι παιδεύειν τοὺς ἄλλους ἐπιχειροῦσιν.

14 Εἰ δὲ δεῖ μὴ μόνον κατηγορεῖν τῶν ἄλλων ἀλλὰ καὶ 294 τὴν ἑμαυτοῦ δηλῶσαι διάνοιαν, "ἠγοῦμαι πάντας ἂν μοι τοὺς εὖ φρονοῦντας συνειπεῖν ὅτι πολλοὶ μὲν τῶν φιλοσοφούντων ἰδιῶται διετέλεσαν ὄντες, ἄλλοι δὲ τινες οὐδενὶ πώποτε συγγενόμενοι τῶν σοφιστῶν καὶ λέγειν καὶ πολιτεύεσθαι δεινοὶ γέγονασιν. αἱ μὲν γὰρ δυνάμεις καὶ τῶν λόγων καὶ τῶν ἄλλων ἔργων ἀπάντων ἐν τοῖς εὐφρέσιν ἐγγίγνονται καὶ τοῖς περὶ τὰς ἐμπειρίας γεγυμνα-

15 σμένοις· ἣ δὲ παιδευσις τοὺς μὲν τοιούτους τεχνικωτέρους καὶ πρὸς τὸ ζητεῖν εὐπορωτέρους ἐποίησεν (οἷς γὰρ νῦν ἐντυγχάνουσι πλανώμενοι, ταῦτ' ἐξ ἐτοιμοτέρου λαμβάνειν αὐτοὺς ἐδίδαξεν), τοὺς δὲ καταδεεστέραν τὴν φύσιν ἔχοντας ἀγωνιστὰς μὲν ἀγαθοὺς ἢ λόγων ποιητὰς οὐκ ἂν ἀποτελέσειεν, αὐτοὺς δ' ἂν αὐτῶν προαγάγοι καὶ πρὸς πολλὰ φρονιμωτέρως διακείσθαι ποιήσειεν.

v. 1. πολιτικοῦ Δ et mg Γ. 8. ὄσις ΓΔ: ὄς ε. 13, 3. πρεπόντως καὶ καινῶς ἔχειν ΓΔ: πρέποντος ἰκανῶς ε. 7. αὐτοὶ ΓΔ: οἱτοί ε. τοὺς ἄλλους παιδεύειν ε. 14, 1. κατηγορεῖν ε. 15, 2. ζητεῖν ΓΔ: ceteri ζῆν. γὰρ καὶ νῦν ε. 4. αὐτοὺς add ΓΔ. 6. προαγάγοι ε. 7. φρονιμωτέρως Γ' et mg Δ, φρονημωτέρως mg Γ, φρονιμωτέρως Δ in Antidosi: φρονιμώτερον ε.

5 Βούλομαι δ', ἐπειδὴ περ εἰς τοῦτο προῆλθον, ἔτι σα-
φέστερον εἰπεῖν περὶ αὐτῶν. φημί γὰρ ἐγὼ τῶν μὲν
ιδεῶν, ἐξ ὧν τοὺς λόγους ἅπαντας καὶ λέγομεν καὶ συν-
τίθεμεν, λαβεῖν τὴν ἐπιστήμην οὐκ εἶναι τῶν πάνυ χα-
λεπῶν, ἣν τις αὐτὸν παραδιδῶ μὴ τοῖς ῥαδίως ὑπισχνου-
μένοις ἀλλὰ τοῖς εἰδόσι τι περὶ αὐτῶν· τὸ δὲ τούτων
ἐφ' ἐκάστω τῶν πραγμάτων ἄς δεῖ προελίσθαι καὶ μῖξαι
πρὸς ἀλλήλας καὶ τάξαι κατὰ τρόπον, ἔτι δὲ τῶν και-
ρῶν μὴ διαμαρτεῖν, ἀλλὰ καὶ τοῖς ἐνθυμήμασι προ-
πόντως ὅλον τὸν λόγον καταποικίλαι καὶ τοῖς ὀνόμα-
σι εὐρύθμως καὶ μουσικῶς εἰπεῖν, ταῦτα δε πολλῆς
ἐπιμελείας δεῖσθαι καὶ ψυχῆς ἀνδρικήης καὶ δοξαστικῆς
ἔργον εἶναι, καὶ δεῖν τὸν μὲν μαθητὴν πρὸς τῷ τὴν
φύσιν ἔχειν οἷαν χρὴ τὰ μὲν εἶδη τὰ τῶν λόγων μαθεῖν,
περὶ δὲ τὰς χρήσεις αὐτῶν γυμνασθῆναι, τὸν δὲ διδάσκα-
λον τὰ μὲν οὕτως ἀκριβῶς οἷόν τ' εἶναι διελθεῖν ὥστε μη-
δὲν τῶν διδακτῶν παραλιπεῖν, περὶ δὲ τῶν λοιπῶν τοιοῦ-
τον αὐτὸν παράδειγμα παρασχεῖν, ὥστε τοὺς ἐκτυπώ-
θεντας καὶ μιμήσασθαι δυναμένους εὐθύς ἀνθηρότερον
καὶ χαριέστερον τῶν ἄλλων φαίνεσθαι λέγοντας. καὶ τού-
των μὲν ἀπάντων συμπεσόντων τελείως ἔξουσιν οἱ φι-
λοσοφοῦντες· καθ' ὃ δ' ἂν ἐλλειφθῆ τι τῶν εἰρημένων,
ἀνάγκη ταύτῃ χειρόν διακεῖσθαι τοὺς πλησιάζοντας.

Οἱ μὲν οὖν ἄρτι τῶν σοφιστῶν ἀναφνόμενοι καὶ νεωστὶ
προσπεπτωκότες ταῖς ἀλαζονείαις, εἰ καὶ νῦν πλεονά-
ζουσιν, εὖ οἶδ' ὅτι πάντες ἐπὶ ταύτην κατενεχθήσονται
τὴν ὑπόθεσιν. λοιποὶ δ' ἡμῖν εἰσὶν οἱ πρὸ ἡμῶν γενό-

16, 1. εἰς τοῦτο ΓΔ: ἐνταῦθα ς. 4. τὴν add ΓΔ. 6. τι
add ΓΔ et Schol. Hermogen. (cod. Paris. 1983. f. 166.) 7. προ-
ελίσθαι ΓΔ cum Schol.: προδιελίσθαι ς. μῖξαι Schol. et corr Δ:
μῖξασθαι ς. 8. τάξασθαι ΓΔ. ἔτι δὲ τῶν ΓΔ, ἔτι τι καὶ τῶν
Schol.: ἔτι δὲ καὶ τῶν ς. 17, 1. δὲ om Schol. 2. δεῖσθαι ΓΔ
et Schol.: δεῖται ς. 3. εἶναι καὶ δεῖν ΓΔ: ἴσιν καὶ δεῖ ς. 4. τὰ
ante τῶν add ΓΔ. 18, 2. μιμῖσθαι δυναθέντας ς. 4. πάντων —
τὸ τελειον ς. 5. ἐλλείπη ς. τι] immo τις. 6. χειρόν διακεῖ-
σθαι ΓΔ: χειροῦς εἶναι ς. 19, 3. εὖ add ΓΔ. 4. ὑπόθεσιν]

ὑπόθεσιν Δ. εἰσὶν ἡμῖν ς.

μενοι καὶ τὰς καλουμένας τέχνας γράφαι τολμήσαντες, οὓς οὐκ ἀφετίον ἀνεπιτιμήτους· οἳ τινες ὑπέσχοντο δι- κάζεσθαι διδάξαι, ἐκλεξάμενοι τὸ δυσχερέστατον τῶν ὀνομάτων, ὃ τῶν φθονούντων ἔργον ἦν λέγειν, ἀλλ' οὐ τῶν

20 προεσιτώτων τῆς τοιαύτης παιδείσεως, καὶ ταῦτα τοῦ πράγματος, καθ' ὅσον ἐστὶ διδακτόν, οὐδὲν μᾶλλον πρὸς τοὺς δικανικοὺς λόγους ἢ πρὸς τοὺς ἄλλους ἅπαντας ὠφελεῖν δυναμένου. τοσοῦτω δὲ χεῖρους ἐγέναντο τῶν περὶ τὰς ἔριδας καλινδουμένων, ὅσον οὗτοι μὲν τοιαῦτα λογί- δια διεξιόντες, οἷς εἴ τις ἐπὶ τῶν πράξεων ἐμμείναιεν εὐθύς ἂν ἐν πᾶσιν εἶη κακοῖς, ὁμῶς ἀρετὴν ἐπηγγείλαντο καὶ σωφροσύνην περὶ αὐτῶν, ἐκείνοι δ' ἐπὶ τοὺς πολιτικοὺς λόγους παρακαλοῦντες, ἀμελήσαντες τῶν ἄλλων τῶν προσόντων αὐτοῖς ἀγαθῶν, πολυπραγμοσύνης καὶ πλεον-

21 ξείας ὑπέστησαν εἶναι διδάσκαλοι. καίτοι τοὺς βουλο- μένους πειθαρχεῖν τοῖς ὑπὸ τῆς φιλοσοφίας ταύτης προσ- ταττομένοις πολὺ ἂν θᾶττον πρὸς ἐπιείκειαν ἢ πρὸς ῥη- τορείαν ὠφελήσειεν. καὶ μηδεὶς οἰέσθω με λέγειν ὡς ἔστι δικαιοσύνη διδακτόν· ὅλως μὲν γὰρ οὐδεμίαν ἠγοῦ- μαι τοιαύτην εἶναι τέχνην, ἥτις τοῖς κακῶς πεφυκόσι πρὸς ἀρετὴν σωφροσύνην ἂν καὶ δικαιοσύνην ἐμποιήσειεν· οὐ μὴν ἀλλὰ συμπαρακελεύεσθαι γε καὶ συνασκήσαι μάλιστα ἂν οἶμαι τὴν τῶν λόγων τῶν πολιτικῶν ἐπιμέ- λειαν.

22 Ἴνα δὲ μὴ δοκῶ τὰς μὲν τῶν ἄλλων ὑποσχέσεις διαλύειν, αὐτὸς δὲ μείζω λέγειν τῶν ἐνόντων, ἐξ ὧν περ αὐτὸς ἐπίσθη οὕτω ταῦτ' ἔχειν, ῥαδίως οἶμαι καὶ τοῖς ἄλλοις φανερόν καταστήσειν.

v. 2, ὑπέσχοντο] malim ὑπέσχοντο μὲν. 20, 7. κακός 5. 8. πε- ρὶ ΓΔ: ὑπερ 5. 21, 4. ὠφελήσειαν 5. 6. τέχνην τοιαύτην εἶναι 5. 7. σωφροσύνην ἢ δικαιοσύνην ἂν 5. 8. ἀλλὰ συμπαρακελεύεσθαι Γ, ἀλλὰ συμπαρασκευάσασθαι Δ: ἀλλὰ καὶ συμπαρασκευάσασθαι 5. 22, 2. διαλύειν ΓΔ: διαβάλλειν 5. 3. ῥαδίως ἂν οἶμαι Δ. 4. sub- scribing Γ κατὰ τῶν σοφιστῶν. ἐλικνῶνος ἤμα ἱπαιτωί.

ΠΑΤΑΙΚΟΣ.

6 **Ε**ιδότες ὑμᾶς, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ τοῖς ἀδικου-
 μένοις προθύμως βοηθεῖν εἰθισμένους καὶ τοῖς εὐεργέταις
 ἡμεγίστην χάριν ἀποδιδόντας, ἤκομεν ἰκετεύσοντες μὴ πε-
 ριδεῖν ἡμᾶς εἰρήνης οὐσῆς ἀναστάτους ὑπὸ Θηβαίων γε-
 γενημένους. πολλῶν δ' ἤδη πρὸς ὑμᾶς καταφυγόντων
 καὶ διαπραξαμένων ἅπανθ' ὅσων ἐδεήθησαν, ἠγούμεθα
 μάλιστα ὑμῖν προσήκειν περὶ τῆς ἡμετέρας πόλεως πο-
 ζήσασθαι πρόνοιαν· οὔτε γὰρ ἂν ἀδικώτερον οὐδένας ἡμῶν
 εὔροιτε τηλικαύταις συμφοραῖς περιπεπωκότας, οὔτ' ἐκ
 πλείονος χρόνου πρὸς τὴν ὑπετέραν πόλιν οἰκειότερον δια-
 κειμένους. ἔτι δὲ τοιούτων δεησόμενοι πάροισμεν, ἐν οἷς
 κίνδυνος μὲν οὐδεὶς ἔνεστιν, ἅπαντες δ' ἄνθρωποι νομιού-
 σιν ὑμᾶς πειθόμενους ὀσιωτάτους καὶ δικαιοτάτους εἶναι
 τῶν Ἑλλήνων.

Εἰ μὲν οὖν μὴ Θηβαίους ἐωρῶμεν ἐκ παντός τρόπου
 παρεσκευασμένους πείθειν ὑμᾶς ὡς οὐδὲν εἰς ἡμᾶς ἐξη-
 μαρτήκασι, διὰ βραχείων ἂν ἐποιησάμεθα τοὺς λόγους·
 ἐπειδὴ δ' εἰς τοῦθ' ἤκομεν ἀτυχίας, ὥστε μὴ μόνον ἡμῖν
 εἶναι τὸν ἀγῶνα πρὸς τούτους ἀλλὰ καὶ τῶν ῥητόρων
 πρὸς τοὺς δυνατωτάτους, οὓς ἀπὸ τῶν ἡμετέρων αὐτοῖς
 οὔτοι παρεσκευάσαντο συνηγόρους, ἀναγκαῖον διὰ μακρο-
 τέρων δηλῶσαι περὶ αὐτῶν.

Χαλεπὸν μὲν οὖν μηδὲν καταδείστερον εἰπεῖν ὧν πε-
 πόνθαμεν· ποῖος γὰρ ἂν λόγος ἐξισωθεῖη ταῖς ἡμετέραις
 δυσπραξίαις, ἢ τίς ἂν ῥήτωρ ἱκανὸς γένοιτο κατηγορεῖσαι
 τῶν Θηβαίους εἰς ἡμᾶς ἠμαρτημένων; ὁμως δὲ πειρα-
 τέον οὕτως ὅπως ἐν δυνώμεθα φανεράν καταστήσαι τὴν
 τούτων παρανομίαν. πολὺ δὲ μάλιστα ἀγανακτοῦμεν,

§ 1, 4. γενομένους ε. 6. ἠγούμεθα μάλιστα ὑμῖν προσήκειν Γ:
 πολλὴν ἠγούμεθα μάλιστα προσήκειν ὑμῖν ε. 2, 1. γὰρ ἀδικώτερον
 οὐδένας ἂν ε. 4. δὲ περὶ τοιούτων ε. 5. πάντες — πειθόμενους
 νομιούσιν ὑμᾶς ε. 3, 1. μὴ add Γ'. 6. πρὸς τοὺς δυνατωτάτους Γ:
 τοὺς ἰκανωτάτους ε. 4, 4. εἰς ἡμᾶς om Γ'.

ὅτι τοσούτου δέομεν τῶν ἴσων ἀξιοῦσθαι τοῖς ἄλλοις Ἑλλησιν, ὡστ' εἰρήνης οὐσης καὶ συνθηκῶν γεγενημένων οὐδ' ὅπως τῆς κοινῆς ἐλευθερίας μετέχομεν, ἀλλ' οὐδὲ δουλείας μετρίας τυχεῖν ἠξιώθημεν.

6 Δεόμεθ' ὑν ὑμῶν, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, μετ' εὐνοίας ἀκροῦσασθαι τῶν λεγομένων, ἐνθυμηθέντας ὅτι πάντων ἂν ἡμῖν ἀλογώτατον εἴη συμβεβηκός, εἰ τοῖς μὲν ἅπαντο τὸν χρόνον δυσμενῶς πρὸς τὴν πόλιν ὑμῶν διακειμένους αἴτιοι γεγένησθε τῆς ἐλευθερίας, ἡμεῖς δὲ μηδ' ἰκετεύοντες ὑμᾶς τῶν αὐτῶν τοῖς ἐχθίστοις τύχοιμεν.

²⁹⁸ 7 " Περὶ μὲν οὖν τῶν γεγενημένων οὐκ οἶδ' ὅ τι δεῖ μακρολογεῖν· τίς γὰρ οὐκ οἶδεν ὅτι καὶ τὴν χώραν ἡμῶν κατανεμένην καὶ τὴν πόλιν κατεσκάψασιν; ἃ δὲ λέγοντες ἐλπίζουσι ἐξαπατήσῃν ὑμᾶς, περὶ τούτων περαιοόμεθα διδάσκειν.

8 Ἐνίστε γὰρ ἐπιχειροῦσι λέγειν ὡς διὰ τοῦτο πρὸς ἡμᾶς οὕτω προσηνέχθησαν, ὅτι συντελεῖν αὐτοῖς οὐκ ἠθέλομεν. ἡμεῖς δ' ἐνθυμείσθε πρῶτον μὲν εἰ δίκαιόν ἐστιν ὑπὲρ τηλικούτων ἐγκλημάτων οὕτως ἀνόμους καὶ δεινὰ ποιῆσθαι τὰς τιμωρίας, ἔπειτ' εἰ προσήκειν ὑμῖν δοκεμὴ πεισθεῖσαν τὴν Πλαταιέων πόλιν ἀλλὰ βιασθεῖσαι Θηβαίους συντελεῖν. ἐγὼ μὲν γὰρ οὐδένας ἠγοῦμαι τολμηροτέρους εἶναι τούτων, οἵτινες τὰς μὲν ἰδίας ἡμῶν ἐκαστῶν πόλεις ἀφανίζουσι, τῆς δὲ σφετέρας αὐτῶν πολιτείας οὐδὲν δεομένους κοινωνεῖν ἀναγκάζουσι. Πρὸς δὲ τούτοις οὐδ' ὁμολογούμενα φαίνονται διαπραττόμενα πρὸς τε τοὺς ἄλλους καὶ πρὸς ἡμᾶς. ἔχρη γὰρ αὐτούς, ἔπειθ' ἡμῶν τὴν πόλιν οὐχ οἶοι τ' ἦσαν, ὡσπερ τοὺς Θεσπιέας καὶ τοὺς Ταναγραίους, συντελεῖν μόνον εἰς τὰς Θήβας ἀναγκάζειν· οὐδὲν γὰρ ἂν τῶν ἀνηκέστων κακῶν ἦμεν πεπονθότες. νῦν δὲ φανεροὶ γεγόνασιν οὐ τοῦτο δια-

v. 4. ἠξιώθημεν τυχεῖν 5. 6, 1. ὧ add Γ. 3. τοῖς μὲν Γ. Θηβαίους μὲν τοῖς 5. 5. γένοισθε Γ. 7, 4. περὶ τούτων ὑμᾶς 5. 8, 1. ἐνίστε γὰρ ἐπιχειροῦσιν Γ: ἐπιό τε μὲν γὰρ τολμῶσι 5. 2. ἐθέλομεν 5. 4. ἐγκλημάτων om pr Γ. 5. δοκεῖν Γ. 6. Θηβαίους ἡμῖν Θηβαίους Γ. 9, 4. Θεσπιεῖς Γ.

πράξασθαι βουλευθέντες, ἀλλὰ τῆς χώρας ἡμῶν ἐπιθυμήσαντες. Θαυμάζω δὲ πρὸς τί τῶν γεγενημένων ἀναφέροντες καὶ πῶς ποτὲ τὸ δίκαιον κρίνοντας ταῦτα φήσουσι προσιάττειν ἡμῖν. εἰ μὲν γὰρ τὰ πάτρια σκοποῦσιν, οὐ τῶν ἄλλων αὐτοῖς ἀρκτέον, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον Ὀρχομενίοις φόρον οἰστέον· οὕτω γὰρ εἶχε τὸ παλαιόν· εἰ δὲ τὰς συνθήκας ἀξιούσιν εἶναι κυρίας, ὅπερ ἐστὶ δίκαιον, πῶς οὐχ ὁμολογήσουσιν ἀδικεῖν καὶ παραβαίνειν αὐτάς; ὁμοίως γὰρ τὰς τε μικρὰς τῶν πόλεων καὶ τὰς μεγάλας αὐτονόμους κελεύουσιν εἶναι.

1 Οἶμαι δὲ περὶ μὲν τούτων οὐ τολμήσειν αὐτοὺς ἀνασχυντεῖν, ἐπ' ἐκείνον δὲ τρέψεσθαι τὸν λόγον, ὡς μετὰ Λακεδαιμονίων ἐπολεμοῦμεν, καὶ πάσῃ τῇ συμμαχίᾳ διαφθείραντες ἡμᾶς τὰ συμφέροντα πεποιήκασιν. Ἐγὼ δ' ἡγοῦμαι μὲν χρῆναι μηδεμίαν μὴ' αἰτίαν· μήτε κατηγορίαν μείζον δύνασθαι τῶν ὄρκων καὶ τῶν συνθηκῶν· οὐ μὴν ἀλλ' εἰ δεῖ τινὰς κακῶς παθεῖν διὰ τὴν Λακεδαιμονίων συμμαχίαν, οὐκ ἂν Πλαταιεῖς ἐξ ἀπάντων τῶν Ἑλλήνων προῦκρίθησαν δικαίως· οὐ γὰρ ἐκόντες ἀλλ' ἀναγκασθέντες αὐτοῖς ἐδουλεύομεν. τίς γὰρ ἂν πιστεύσειεν εἰς τοῦθ' ἡμᾶς ἀνοίας ἐλθεῖν, ὥστε περὶ πλείονος ποιήσασθαι τοὺς ἐξανδραποδισαμένους ἡμῶν τὴν πατρίδα μᾶλλον ἢ τοὺς τῆς πόλεως τῆς αὐτῶν μεταδόντας; ἀλλὰ γὰρ, οἶμαι, χαλεπὸν ἦν νεωτερίζειν αὐτοὺς μὲν μικρὰν πόλιν οἰκοῦντας, ἐκείνων δ' οὕτω μεγάλην δύναμιν κεκτημένων, ἔτι δὲ πρὸς τούτοις ἀρμοστοῦ καθεσιῶτος καὶ φρουρᾶς ἐνούσης καὶ τηλικούτου στρατεύματος ὄντος Θεσπιασιν, ὑφ' ὧν οὐ μόνον ἂν θάττιον ἢ ὑπὸ Θηβαίων διεφθάρημεν, ἀλλὰ καὶ δικαιοτέρον· τούτους μὲν γὰρ εἰρήνης οὔσης οὐ προσῆκε μνησικακεῖν περὶ τῶν τότε γεγενημένων, ἐκεῖνοι δ' ἐν τῷ πολέμῳ προδοθέντες

10, 1. ἀφορῶντες καὶ πῶς πάποτε ε. 4. μᾶλλον ὅν ὄρχομενίοις Γ. 9. εἶναι κελεύουσιν ε. 12, 3. μίξω ε. τῶν post καὶ add Γ. 6. προεκρίθησαν ε. 13, 2. περὶ om pr Γ. 3. ποιήσασθαι — πατρίδα Γ: ποιῆσθαι — πόλιν ε. 14, 1. μόνον οὐκ ἂν λατίον ἢ ε. 2. τούτοις ε. 4. γενομένων ε.

- εικότως ἂν παρ' ἡμῶν τὴν μεγίστην δίκην ἐλάμβανον.
- 15 Ἦγοῦμαι δ' ὑμᾶς οὐκ ἀγνοεῖν ὅτι πολλοὶ καὶ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων τοῖς μὲν σώμασι μετ' ἐκείνων ἀκολουθεῖν ἠγαγνάξοντο, ταῖς δ' εὐνοίαις μεθ' ὑμῶν ἦσαν. οὐς τίνα χρὴ προσδοκᾶν γνώμην ἔξειν, ἣν ἀκούσωσιν ὅτι Θηβαῖοι τὸν δῆμον τῶν Ἀθηναίων πεπεικάσιν ὡς οὐδενός ἐστι φει-
- 16 στέον τῶν ὑπὸ Λακεδαιμονίοις γενομένων; ὁ γὰρ τούτων λόγος οὐδὲν ἄλλ' ἢ τοῦτο φανήσεται δυνάμενος· οὐ γὰρ ἰδίαν κατηγορίαν ποιούμενοι κατὰ τῆς πόλεως τῆς ἡμετέρας ἀπολωλέκασιν αὐτήν, ἀλλ' ἦν ὁμοίως καὶ κατ' ἐκείνων ἔξουσιν εἰπεῖν. ὑπὲρ ὧν βουλευέσθαι χρὴ, καὶ σκοπεῖν ὅπως μὴ τοὺς πρότερον μισοῦντας τὴν ἀρχὴν τὴν Λακεδαιμονίων ἢ τούτων ὕβρις διαλλάξει καὶ ποιήσει τὴν ἐκείνων συμμαχίαν αὐτῶν νομίζειν εἶναι σωτηρίαν.
- 17 Ἐνθυμεῖσθε δ' ὅτι τὸν πόλεμον ἀνείλεσθε τὸν ὑπογνιότατον οὐχ ὑπὲρ τῆς ἡμετέρας οὐδ' ὑπὲρ τῆς τῶν συμμάχων ἐλευθερίας (ἅπασι γὰρ ὑπήρχεν ὑμῖν), ἀλλ' ὑπὲρ τῶν παρὰ τοὺς ὄρκους καὶ τὰς συνθήκας τῆς αὐτονομίας ἀποστερουμένων. ὁ δὲ καὶ πάντων σχετλιώτατον, εἰ τὰς
- 300 πόλεις ἄς οὐκ ᾔεσθε δεῖν Λακεδαιμονίοις δουλεύειν, ταύτας περιόψεσθε νῦν ὑπὸ Θηβαίων ἀπολλυμένας, οἱ το-
- 18 σούτου δέουσι μιμεῖσθαι τὴν πραότητα τὴν ἡμετέραν, ὥσθ' ὁ δοκεῖ πάντων δεινότατον εἶναι, δοριαλώτους γενέσθαι, τοῦτο κρεῖττον ἦν ἡμῖν παθεῖν ὑπὸ ταύτης τῆς πόλεως ἢ τούτων τυχεῖν ὁμόρους ὄντας· οἱ μὲν γὰρ ὑφ' ὑμῶν κατὰ κράτος ἀλόντες εὐθύς μὲν ἄρμοστοῦ καὶ δουλείας ἀπηλλάγησαν, νῦν δὲ τοῦ συνεδρίου καὶ τῆς ἐλευθερίας μετέχουσιν· οἱ δὲ τούτων πλησίον οἰκοῦντες οἱ μὲν οὐδὲν ἤττον τῶν ἀργυρωνήτων δουλεύουσι, τοὺς δ' οὐ πρότερον παύ-

15, 1. οὐκ Γ: οὐδὲ τοῦτο ε. 4. ἦν Γ: ἂν ε. 16, 2. οὐ Γ: οὐδὲ ε. 3. τῆς ἡμετέρας πόλεως ε. 4. ἀποδεδώκασιν Γ. 7. διαλλάξει καὶ ποιήσει Γ: ceteri διαλλάξῃ καὶ ποιήσῃ. 8. σωτηρίαν εἶναι ε. 17, 1. ὑπογνιότατον Γ. 2. ἡμετέρας] ἡμετέρας σωτηρίας Γ, sed correctus. 3. ἐλευθερίας] hoc quoque in Γ correctum est. 6. ᾔεσθε Γ: ceteri οἴεσθε. 18, 8. παύσονται κακῶς ποιοῦντες πρὶν ε.

ποιεῖν ὃ τι ἂν βουλευθῶσιν, πάντων τῶν ἄλλων ἀμελή-
σαντες ὑπὲρ τῶν ἰδίων κερδῶν καὶ τῆς αὐτῶν βίας λέγειν
25τολμῶσι, καὶ φασὶ τὸ Θηβαίους ἔχειν τὴν ἡμετέραν
τοῦτο συμφέρον εἶναι τοῖς συμμάχοις, κακῶς εἰδότες ὡς
οὐδὲν τοῖς παρὰ τὸ δίκαιον πλεονεκτοῦσιν οὐδὲ πώ-
ποτε συνήνεγκεν, ἀλλὰ πολλοὶ δὴ τῆς ἀλλοτρίας ἀδί-
κως ἐπιθυμήσαντες περὶ τῆς αὐτῶν δικαίως εἰς τοὺς
μεγίστους κινδύνους κατέστησαν.

26 Ἀλλὰ μὴν οὐδ' ἐκεῖνό γ' ἔξουσι λέγειν, ὡς αὐτοὶ μεν
μεθ' ὧν ἂν γένωνται πιστοὶ διατελοῦσιν ὄντες, ἡμᾶς δ'
ἄξιον φοβεῖσθαι, μὴ κομισάμενοι τὴν χώραν πρὸς Λακε-
δαιμονίους ἀποστῶμεν· εὐρήσετε γὰρ ἡμᾶς μὲν δις ἐκπε-
πολιορκημένους ὑπὲρ τῆς φιλίας τῆς ὑμετέρας, τούτους

27δὲ πολλάκις εἰς ταύτην τὴν πόλιν ἐξημαρτηκότας. καὶ
τάς μὲν παλαιὰς προδοσίας πολὺ ἂν ἔργον εἴη λέγειν·
γενομένου δὲ τοῦ Κορινθιακοῦ πολέμου διὰ τὴν ὕβριν τὴν
τούτων, καὶ Λακεδαιμονίων μὲν ἐπ' αὐτοὺς στρατευσάν-
των, δι' ὑμᾶς δὲ σωθέντες, οὐχ ὅπως τούτων χάριν ἀπέ-
δοσαν, ἀλλ' ἐπειδὴ διελέλυσθε τὸν πόλεμον, ἀπολιπόν-
τες ὑμᾶς εἰς τὴν Λακεδαιμονίων συμμαχίαν εἰσῆλθον.

28καὶ Χίοι μὲν καὶ Μυτιληναῖοι καὶ Βυζάντιοι συμπαρέ-
μειναν, οὗτοι δὲ τηλικαύτην πόλιν οἰκοῦντες οὐδὲ κοινούς
σφᾶς αὐτοὺς παρασχεῖν ἐτόλμησαν, ἀλλ' εἰς τοῦτ' ἀναν-
δρίας καὶ πονηρίας ἦλθον, ὥστ' ὤμοσαν ἢ μὴν ἀκολου-
θήσειν μετ' ἐκείνων ἐφ' ὑμᾶς τοὺς διασώσαντας τὴν πόλιν
αὐτῶν ὑπὲρ ὧν δόντες τοῖς θεοῖς δίκην τῆς Καδμείας
κατάληψείσης ἠναγκάσθησαν ἐνθάδε καταφυγεῖν· ὅθεν

29καὶ μάλιστα ἐπεδείξαντο τὴν αὐτῶν ἀπιστίαν· σωθέντες
γὰρ πάλιν διὰ τῆς ὑμετέρας δυνάμεως καὶ κατέλθόντες
30εἰς τὴν αὐτῶν οὐδένα χρόνον ἐνέμειναν, ἀλλ' εὐθύς εἰς Λα-
κεδαίμονα πρέσβεις ἀπέστειλλον, ἑτοιμοὶ δουλεῦειν ὄντες

ν. 1. ποιεῖν ὃ τι ἂν βουλευθῶσιν om Γ. ἀπάντων ε. 25, 3. οὐδ' αὐτοῖς τοῖς ε. οὐδὲν ε. 4. δὴ add Γ. 5. ἑαυτῶν ε. εἰς τοὺς μεγίστους κινδύνους δικαίως ε. 27, 1. ταύτην ε. 6. διελύσασθε ε. 28, 1. ἡβήϊ Μυτιληναῖοι. 4. πονηρίας καὶ ἀφροσύνης ἦλθον ε. 6. δίκας ε. τῆς] καὶ τῆς Γ. 7. κατάληψείσης ε.

καὶ μηδὲν κινεῖν τῶν πρότερον πρὸς αὐτοὺς ὁμολογημένων. καὶ τί δεῖ μακρολογεῖν; εἰ γὰρ μὴ προσέταττον ἐκείνοι τοὺς τε φεύγοντας καταδέχεσθαι καὶ τοὺς αὐτόχειρας ἐξείργειν, οὐδὲν ἂν ἐκώλυεν αὐτοὺς μετὰ τῶν ἡδικηκότων ἐφ' ὑμᾶς τοὺς εὐεργέτας στρατεύεσθαι.

Καὶ τοιοῦτοι μὲν νεωστὶ περὶ τὴν πόλιν τήνδε γεγενημένοι, τὸ δὲ παλαιὸν ἀπάσης τῆς Ἑλλάδος προδότηι καταστάντες, αὐτοὶ μὲν ὑπὲρ οὕτως ἐκουσίῳ καὶ μεγάλων ἀδικημάτων συγγνώμης τυχεῖν ἠξιώθησαν, ἡμῖν δ' ὑπὲρ ὧν ἠναγκάσθημεν οὐδεμίαν ἔχειν οἶονται δεῖν συγγνώμην, ἀλλὰ τολμῶσιν ὄντες Θηβαῖοι λακωνισμόν ἐτέροις ἀνειδίξαι, οὓς πάντες ἴσμεν πλείστον χρόνον Λακεδαιμονίοις δεδουλευκότας καὶ προθυμότερον ὑπὲρ τῆς ἐκείνων ἀρχῆς ἢ τῆς αὐτῶν σωτηρίας πεπολεμηκότας. ποίας γὰρ εἰσβολῆς ἀπελείφθασαν τῶν εἰς ταύτην τὴν χώραν γεγενημένων; ἢ τίνων οὐκ ἐχθίους ὑμῖν καὶ δυσμενέστεροῖ διέτελεσαν ὄντες; οὐκ ἐν τῷ Δακελείῳ πολέμῳ πλεόνων αἴτιοι κακῶν ἐγένοντο τῶν ἄλλων τῶν συνεισβαλόντων; οὐ δυστυχησάντων ὑμῶν μόνου τῶν συμμάχων ἔθεντο τὴν ψῆφον ὡς χρὴ τὴν τε πόλιν ἐξανδραποδίσασθαι καὶ τὴν χώραν ἀνεῖναι μηλόβοτον ὡς περὶ τὸ Κρισαῖον πεδῖον; ἢ ὡστ' εἰ Λακεδαιμόνιοι τὴν αὐτὴν γνώμην ἔσχον Θηβαίοις, οὐδὲν ἂν ἐκώλυε τοὺς ἅπασιν τοῖς Ἑλλησιν αἰτίους τῆς σωτηρίας γενομένους αὐτοὺς ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων ἐξανδραποδισθῆναι καὶ ταῖς μεγίσταις συμφοραῖς περιπεσεῖν. καίτοι τίνα τηλικαύτην εὐεργεσίαν ἔχοιεν ἂν εἰπεῖν, ἥτις ἱκανὴ γενήσεται διαλύσαι τὴν ἐχθρὰν τὴν ἐκ τούτων δικαίως ἂν ὑπάρχουσαν πρὸς αὐτούς;

Τούτοις μὲν οὖν οὐδεὶς λόγος ὑπολείπεται τηλικαύτη τὸ μέγεθος ἐξημαρτηθῶσι, τοῖς δὲ συνηγορεῖν βουλομένοις

v. 3. τε add Γ. 4. ἐκώλυον εἰ ἡδικηκότας om Γ. 30, 4. ἡμῖν — δεῖν συγγνώμην Γ. ἡμᾶς — δεῖν εἰ. 31, 1. ἐαντῶν εἰ. 4. δεκαλειῶ Γ. πλειόνων εἰ. 5. εἰσβαλόντων εἰ. 7. ἐξανδραποδισθῆσαι εἰ. 32, 1. ἴσχον γνώμην εἰ. 2. ἐκώλυεν ὑμᾶς τοὺς εἰ. 7. ὑπάρχουσαν Γ. ceteri ἐπιγράφουσιν. 33, 1. οὖν om Γ. 2. συνηγορήσωμεν Γ.

ἐκείνος μόνος, ὡς νῦν μὲν ἡ Βοιωτία προπολεμεῖ τῆς ὑμε-
 τέρας χώρας, ἣν δὲ διαλύσησθε τὴν πρὸς τούτους φιλίαν,
 ἀσύμφορα τοῖς συμμάχοις διαπραΰσεσθε μεγάλην γὰρ
 ἔσεσθαι τὴν ῥοπήν, εἰ μετὰ Λακεδαιμονίων ἢ τούτων γενή-
 305
 34⁴ σεται πόλις. "Ἐγὼ δ' οὔτε τοῖς συμμάχοις ἡγοῦμαι
 λυσιτελεῖν τοὺς ἀσθενεστεροὺς τοῖς κρείττοσι δουλεύειν
 (καὶ γὰρ τὸν παρελθόντα χρόνον ὑπὲρ τούτων ἐπολε-
 μήσαμεν), οὔτε Θηβαίους εἰς τοῦτο μανίας ἤξειν ὡστ'
 ἀποστάντας τῆς συμμαχίας Λακεδαιμονίοις ἐνδώσειν
 τὴν πόλιν, οὐχ ὡς πιστεύων τοῖς τούτων ἡθεσιν, ἀλλ' οἶδ'
 ὅτι γινώσκουσιν ὡς δυοῖν φάτερον ἀναγκαῖόν ἐστιν αὐ-
 τοῖς, ἢ μένοντας ἀποθνήσκειν καὶ πάσχειν οἷά περ ἐποί-
 ησαν, ἢ φεύγοντας ἀπορεῖν καὶ τῶν ἐλπίδων ἀπασῶν
 35⁵ ἐστερηῆσθαι. πότερα γὰρ τὰ πρὸς τοὺς πολίτας αὐτοῖς
 ἔχει καλῶς, ὧν τοὺς μὲν ἀποκτείναντες τοὺς δ' ἐκ τῆς
 πόλεως ἐκβαλόντες διησπάζουσι τὰς οὐσίας, ἢ τὰ πρὸς
 τοὺς ἄλλους Βοιωτοὺς, ὧν οὐκ ἄρχειν μόνον ἀδίκως ἐπι-
 χειροῦσιν, ἀλλὰ τῶν μὲν τὰ τείχη κατεσκάψασιν, τῶν δὲ
 36⁶ καὶ τὴν χώραν ἀπεστερήκασιν; ἀλλὰ μὴν οὐδ' ἐπὶ τὴν
 ὑμετέραν πόλιν οἷόν τ' αὐτοῖς ἐπανελθεῖν ἐστίν, ἣν οὕτω
 συνεχῶς φανήσονται προδιδόντες, ὡστ' οὐκ ἐστίν ὅπως
 βουλήσονται πρὸς ὑμᾶς ὑπὲρ τῆς ἀλλοτρίας διενεχθέντες
 τὴν αὐτῶν πόλιν οὕτως εἰκῆ καὶ προδήλως ἀποβαλεῖν,
 ἀλλὰ πολὺ κοσμιώτερον δικαίουσιν πρὸς ἀπάσας τὰς
 πράξεις, καὶ τοσοῦτω πλείω ποιήσονται θεραπείαν ὑμῶν,
 37⁷ ὅσῳ περ ἂν μᾶλλον περὶ σφῶν αὐτῶν δεδίωσιν. ἐπεδεί-
 ξαντο δ' ὑμῖν ὡς χρὴ τῇ φύσει χρῆσθαι τῇ τούτων, ἐξ ὧν
 ἐπραξαν περὶ Ὠρωπόν· ὅτε μὲν γὰρ ἐξουσίαν ἤλπισαν
 αὐτοῖς ἔσεσθαι ποιεῖν ὅ τι ἂν βουλευθῶσιν, οὐχ ὡς συμ-
 μάχοις ὑμῖν προσηνέχθησαν, ἀλλ' ἄπερ ἂν εἰς τοὺς πο-

v. 3. διαπραΰσεσθε Γ. 34, 3. καὶ γὰρ — ὑπὲρ τούτων Γ: οὐδέ
 γὰρ — ὑπὲρ ἄλλων τινῶν ἢ τούτων 5. 5. τῆς ὑμετέρας συμμαχίας 5.
 7. αὐτοῖς ἐστίν 5. 9. πασῶν ἀποστερηῆσθαι 5. 36, 2. ἐπανελ-
 θεῖν αὐτοῖς οἷόν τ' ἐστίν 5. 7. πλείω Γ: ceteri πλέον. 37, 2. τού-
 των Γ: σφῶν αὐτῶν 5. 3. αὐτοῖς ἐξουσίαν ἤλπισαν 5. 5. ἄπερ Γ:
 ὡσπερ 5.

λεμιωτάτους εξαμαρτεῖν ἐτόλμησαν· ἐπειδὴ δ' ἐκσπόν-
δους αὐτοὺς ἀντὶ τούτων ἐψηφίσασθε ποιῆσαι, πανθάμε-
νοι τῶν φρονημάτων ἤλθον ὡς ὑμᾶς, ταπεινότερον δια-
38 τεθέντες ἢ νῦν ἡμεῖς τυγχάνομεν ἔχοντες. ὥστ' ἦν τινες
ὑμᾶς ἐκφοβῶσι τῶν ῥητόρων ὡς κίνδυνός ἐστι μὴ μετα-
βάλλωνται καὶ γένοιται μετὰ τῶν πολεμίων, οὐ γοῆ
πιστεύειν· τοιαῦται γὰρ αὐτοὺς ἀνάγκαι κατειλήφασιν,
ᾧστε πολὺ ἂν θάπτον τὴν ὑμετέραν ἀρχὴν ἢ τὴν Λα-
κεδαιμονίων συμμαχίαν ὑπομείνασθαι.

304 "Εἰ δ' οὖν καὶ τάναντία μέλλοιεν ἅπαντα πράξειν,
39 οὐδ' οὕτως ἡγοῦμαι προσήκειν ὑμῖν τῆς Θηβαίων πόλεως
πλείω ποιῆσασθαι λόγον ἢ τῶν ὄρκων καὶ τῶν συνθηκῶν,
ἐνθυμουμένους πρῶτον μὲν ὡς οὐ τοὺς κινδύνους ἀλλὰ
τὰς ἀδοξίας καὶ τὰς αἰσχύνας φοβεῖσθαι πάτριον ὑμῖν
ἐστίν, ἐπειδ' ὅτι συμβαίνει κρατεῖν ἐν τοῖς πολέμοις οὐ
τοὺς βίᾳ τὰς πόλεις καταστρεφόμενους, ἀλλὰ τοὺς ὀσιώ-
40 τερον καὶ πραότερον τὴν Ἑλλάδα διοικοῦντας. Καὶ ταῦτ'
ἐπὶ πλείονων μὲν ἂν τις παραδειγμάτων ἔχοι διελθεῖν· τὰ
δ' οὖν ἐφ' ἡμῶν γεγόμενα τίς οὐκ οἶδεν, ὅτι Λακεδαιμόνιοι
τὴν δύναμιν τὴν ὑμετέραν ἀνυπόστατον δοκοῦσαν εἶναι
κατέλυσαν μικρὰς μὲν ἀφορμὰς εἰς τὸν πόλεμον τὸν
κατὰ θάλατταν τὸ πρῶτον ἔχοντες, διὰ δὲ τὴν δόξαν
ταύτην προσαγόμενοι τοὺς Ἕλληνας, καὶ πάλιν ὑμεῖς
τὴν ἀρχὴν ἀφείλεσθε τὴν ἐκείνων ἐξ ἀτειχίστου μὲν τῆς
πόλεως ὀρμηθέντες καὶ κακῶς πρατιούσης, τὸ δὲ δίκαιον
41 ἔχοντες σύμμαχον; καὶ τούτων ὡς οὐ βασιλεὺς αἴτιος
ἦν, ὁ τελευταῖος χρόνος σαφῶς ἐπέδειξεν· ἔξω γὰρ αὐ-
τοῦ τῶν πραγμάτων γεγεννημένου, καὶ τῶν μὲν ὑμετέ-
ρων ἀνελπίστως ἐχόντων, Λακεδαιμονίοις δὲ σχεδὸν ἀπα-
σῶν τῶν πόλεων δουλευουσῶν, ὅμως αὐτῶν τοσοῦτον

v. 3. ὡς Γ: εἰς ε. 38, 2. ῥητόρων λέγοντες ὡς ε. 3. τῶν
πολεμίων Γ: Λακεδαιμονίων ε. 40, 3. ὅτι καὶ Λακεδαιμόνιοι ε.
7. προσαγόμενοι ε. 9. κακῶς πρατιούσης Γ: πρατιούσης
ἀσθενῶς ε. 41, 2. ἔξω γὰρ αὐτοῦ τῶν πραγμάτων γεγεννημένου Γ:
ἔξω γὰρ αὐτῶν πραγμάτων γεγεννημένων ε. 5. τοσοῦτον αὐτῶν ε.

περιεγένεσθε πολεμοῦντες ὡστ' ἐκείνους ἀγαπητῶς ἰδεῖν
τὴν εἰρήνην γενομένην,

42 Μηδεὶς οὖν ὑμῶν ὀρθῶδεῖτω μετὰ τοῦ δικαίου ποιού-
μενος τοὺς κινδύνας, μηδ' οἰέσθω συμμάχων ἀπορήσειν,
εἰάν τοῖς ἀδικουμένοις ἐθέλητε βοηθεῖν ἀλλὰ μὴ Θηβαί-
οις μόνοις· οἷς νῦν τάναντία ψηφισάμενοι πολλοὺς ἐπι-
θυμῆν ποιήσετε τῆς ὑμετέρας φιλίας. ἦν γὰρ ἐνδείξησθε
ὡς ὁμοίως ἅπασιν ὑπὲρ τῶν συνθηκῶν παρεσκεύασθε πο-
43 λεμῆν, τίνες εἰς τοῦτ' ἀνοίας ἤξουσιν ὥστε βούλεσθαι
μετὰ τῶν καταδουλουμένων τὴν Ἑλλάδα εἶναι μᾶλλον
ἢ μεθ' ὑμῶν τῶν ὑπὲρ τῆς αὐτῶν ἐλευθερίας ἀγωνιζομέ-
νων; εἰ δὲ μὴ, τί λέγοντες, ἦν πάλιν γένηται πόλεμος,
ἀξιώσετε προσάγεσθαι τοὺς Ἕλληνας, εἰ τὴν αὐτονομίαν
προτείνοντες ἐνδώσετε πορθεῖν Θηβαίοις ἢν τιν' ἂν βού-
305 λωνται τῶν πόλεων; "πῶς δ' οὐ τάναντία φανήσεσθε
44 πρᾶττοντες ὑμῖν αὐτοῖς, εἰ Θηβαίους μὲν μὴ διακωλύ-
σετε παραβαίοντας τοὺς ὅρκους καὶ τὰς συνθήκας, πρὸς
δὲ Λακεδαιμονίους ὑπὲρ τῶν αὐτῶν τούτων προσποιήσεσθε
πολεμῆν; καὶ τῶν μὲν κτημάτων τῶν ὑμετέρων αὐτῶν
ἀπέστητε, βουλόμενοι τὴν συμμαχίαν ὡς μεγίστην ποιῆ-
σαι, τούτους δὲ τὴν ἄλλοτρίαν ἔχειν ἐάσετε καὶ τοιαῦτα
45 ποιῆν ἐξ ὧν ἅπαντες χεῖρους ὑμᾶς νομιοῦσιν εἶναι; ὁ
δὲ πάντων δεινότατον, εἰ τοῖς μὲν συνεχῶς μετὰ Λακε-
δαιμονίων γεγενημένοις δεδογμένον ὑμῖν ἐστὶ βοηθεῖν, ἦν
τι παράσπονδον αὐτοῖς ἐκείνοι προστάττωσιν, ἡμᾶς δ', οἷ
φόν μὲν πλείστον χρόνον μεθ' ὑμῶν ὄντες διατετελέκαμεν,
τὸν δὲ τελευταῖον μόνον πόλεμον ὑπὸ Λακεδαιμονίοις ἡ-
ναγκάσθημεν γεγενῆσθαι, διὰ ταύτην τὴν πρόφασιν ἀδλι-
46 γώτατα πάντων ἀνθρώπων περιόψεσθε διακειμένους. τίνας
γὰρ ἂν ἡμῶν εὖροι τις δυστυχεστέρους, οἷτινες καὶ πό-
λεως καὶ χώρας καὶ χρημάτων ἐν μιᾷ στερηθέντες ἡμέρα,

42, 3. ἐθέλητε Γ': ἐθέληση τις 5. 43, 1. βούλεσθαι om Γ.
2. τὴν Ἑλλάδα om Γ. 3. ἐαυτῶν 5. 6. ἐδώσετε 5. 44, 1. οὐχὶ
καὶ τάναντία 5. 45, 1. ὑμᾶς νομιοῦσιν εἶναι] ὑμᾶς νομισσοῦσιν εἶναι
Γ; εἶναι νομιοῦσιν ὑμᾶς 5. 2. δεινότατον Γ': ἀλογώτατον 5.
46, 1. ἀπαιτῶν 5.

πάντων τῶν ἀναγκαίων ὁμοίως ἐνδεεῖς ὄντες ἀλήται καὶ
 πτωχοὶ καθίσταμεν, ἀποροῦντες ὅποι τραπώμεθα καὶ
 πάσας δυσχεραίνοντες τὰς οἰκήσεις· ἦν τε γὰρ δυστυ-
 χοῦντας καταλάβωμεν, ἀλγοῦμεν ἀναγκαζόμενοι πρὸς
 47 τοῖς οἰκείοις κακοῖς καὶ τῶν ἀλλοτρίων κοινωεῖν· ἦν δ'
 ὡς εὖ πράττοντες ἔλθωμεν, ἔτι χαλεπώτερον ἔχομεν, οὐ
 ταῖς ἐκείνων φθονοῦντες εὐπορίαις, ἀλλὰ μᾶλλον ἐν τοῖς
 τῶν πέλας ἀγαθοῖς τὰς ἡμετέρας αὐτῶν συμφορὰς καθο-
 ρῶντες, ἐφ' αἷς ἡμεῖς οὐδεμίαν ἡμέραν ἀδακρυτὴ διάγο-
 μεν, ἀλλὰ πενθοῦντες τὴν πατρίδα καὶ θρηνοῦντες τὴν
 μεταβολὴν τὴν γεγενημένην ἅπαντα τὸν χρόνον διατελοῦ-
 48 μεν. τίνα γὰρ ἡμᾶς οἴεσθε γνώμην ἔχειν ὁρῶντας καὶ
 τοὺς γονεῖς αὐτῶν ἀναξίως γηροτροφούμενους καὶ τοὺς
 παῖδας οὐκ ἐπὶ ταῖς ἐλπίσιν αἷς ἐποιησάμεθα παιδευομέ-
 50 νους, ἀλλὰ πολλοὺς μὲν μικρῶν ἔνεκα συμβολαίων δου-
 βολεύοντας, ἄλλους δ' ἐπὶ θητεῖαν ἰόντας, "τοὺς δ' ὅπως
 ἕκαστοι δύνανται τὸ καθ' ἡμέραν ποριζομένους, ἀπρεπῶς
 καὶ τοῖς τῶν προγόνων ἔργοις καὶ ταῖς αὐτῶν ἡλικίαις καὶ
 49 τοῖς φρονήμασι τοῖς ἡμετέροις. ὁ δὲ πάντων ἀλγιστον, ὅταν
 τις ἴδῃ χωριζομένους ἀπ' ἀλλήλων μὴ μόνον πολίτας ἀπὸ
 πολιτῶν, ἀλλὰ καὶ γυναῖκας ἀπ' ἀνδρῶν καὶ θυγατέ-
 ρας ἀπὸ μητέρων, καὶ πᾶσαν τὴν συγγένειαν διαλυομέ-
 νην, ὃ πολλοῖς τῶν ἡμετέρων πολιτῶν διὰ τὴν ἀπορίαν
 συμβέβηκεν· ὁ γὰρ κοινὸς βίος ἀπολωλὸς ἰδίας τὰς
 50 ἐλπίδας ἕκαστον ἡμῶν ἔχειν πεποίηκεν. οἶμαι δ' ὑμᾶς
 οὐδὲ τὰς ἄλλας αἰσχύναις ἀγνοεῖν τὰς διὰ πενίαν καὶ
 φυγὴν γιγνομένας, ὡς ἡμεῖς τῇ μὲν διανοίᾳ χαλεπώτερον
 τῶν ἄλλων φέρομεν, τῷ δὲ λόγῳ παραλείπομεν, αἰσχυ-
 νόμενοι λίαν ἀκριβῶς τὰς ἡμετέρας αὐτῶν ἀτυχίας ἐξε-
 τάζειν.

v. 1. ἀναγκαιοτάτων ε. 2. ποῖ ε. τραπώμεθα καὶ Γ: τρα-
 πώμεθα. ἐκπονοῦντες γὰρ ἐκ τῆς οἰκίας, ἀθιμότητες καὶ ἀλόγιστοι τὴν
 Ἑλλάδα περιήμεν ε. 47. 2. εὐπλοῦντας ε. 48, 1. οἴεσθε ἡμᾶς ε.
 καὶ τοὺς γονεῖς Γ: τοὺς γονεῖς ἡμῶν ε. 49, 1. πάντων ἴσιν
 ἀλγεινότητων ε. 3. θυγατέρας Γ: πατέρα ε. 5. τὰς ἀπορίας ε.
 6. τὰς add Γ. 50, 1. ἄλλων κακῶν φέρομεν ε.

51 Ὡν αὐτοὺς ὑμᾶς ἀξιούμεν ἐνθυμουμένους ἐπιμελείαν
 τινα ποιήσασθαι περὶ ἡμῶν. καὶ γὰρ οὐδ' ἄλλοτριον
 τυγχάνομεν ὑμῖν ὄντες, ἀλλὰ ταῖς μὲν εὐνοίαις ἅπαντες
 οἰκείοι, τῇ δὲ συγγενείᾳ τὸ πλῆθος ἡμῶν· διὰ γὰρ τὰς
 ἐπιγαμίας τὰς δοθείσας ἐκ πολιτίδων ὑμετέρων γεγόνα-
 μεν ὥστ' οὐκ οἶόν θ' ὑμῖν ἀμελήσαι περὶ ὧν ἐληλύθαμεν
 52 δεησόμενοι. καὶ γὰρ ἂν πάντων εἴη δεινότατον, εἰ πρό-
 τερον μὲν ἡμῖν μετέδοτε τῆς πατρίδος τῆς ὑμετέρας αὐ-
 τῶν, νῦν δὲ μηδὲ τὴν ἡμετέραν ἀποδοῦναι δόξειεν ὑμῖν.
 Ἐπειτ' οὐδ' εἰκὸς ἓνα μὲν ἕκαστον ἐλεεῖσθαι τῶν παρὰ
 τὸ δίκαιον δυστυχούντων, ὅλην δὲ πόλιν οὕτως ἀνόμως
 διεφθαρμένην μηδὲ κατὰ μικρὸν οἴκτου δυνηθῆναι τυχεῖν,
 ἄλλως τε καὶ πρὸς ὑμᾶς καταφυγοῦσαν, οἷς οὐδὲ τὸ
 πρότερον αἰσχροῦς οὐδ' ἀκλεῶς ἀπέβη τοὺς ἰκέτας ἐλεή-
 53 σασιν. ἐλθόντων γὰρ Ἀργείων ὡς τοὺς προγόνους ὑμῶν
 καὶ δεηθέντων ἀνελεῖσθαι τοὺς ὑπὸ τῇ Καδμείᾳ τελευτή-
 σαντας, πεισθέντες ὑπ' ἐκείνων καὶ Θηβαίους ἀναγκά-
 σαντες βουλεύσασθαι νομιμώτερον οὐ μόνον αὐτοὶ κατ'
 ἐκείνους τοὺς καιροὺς εὐδοκίμησαν, ἀλλὰ καὶ τῇ πόλει
 δόξαν ἀείμνηστον εἰς ἅπαντα τὸν χρόνον κατέλιπον, ἧς
 54 οὐκ ἄξιον προδότας γενέσθαι. καὶ γὰρ αἰσχρὸν φιλοτι-
 μείσθαι μὲν ἐπὶ τοῖς τῶν προγόνων ἔργοις, φαίνεσθαι
 54δ' ἐκείνοις τάναντία περὶ τῶν ἰκετῶν πράττοντας. Καίτοι
 πολὺ περὶ μειζόνων καὶ δικαιότερον ἤκομεν ποιησόμε-
 νοι τὰς δεήσεις· οἱ μὲν γὰρ ἐπὶ τὴν ἄλλοτρίαν στρατεύ-
 σαντες ἰκέτευον ὑμᾶς, ἡμεῖς δὲ τὴν ἡμετέραν αὐτῶν
 ἀπολωλεκότες, κάκεινοι μὲν παρεκάλουν ἐπὶ τὴν τῶν
 νεκρῶν ἀναίρεσιν, ἡμεῖς δ' ἐπὶ τὴν τῶν λοιπῶν σωτηρίαν.
 55 ἔστι δ' οὐκ ἴσον κακὸν οὐδ' ὁμοιον τοὺς τεθνεῶτας ταφῆς
 εἶργεσθαι καὶ τοὺς ζῶντας πατρίδος ἀποστερεῖσθαι καὶ
 τῶν ἄλλων ἀγαθῶν ἀπάντων, ἀλλὰ τὸ μὲν δεινότερον

51, 1. ὑμᾶς αὐτοὺς ε. 52, 1. ἀπάντων ε. 3. μηδὲ] οὐδὲ Γ.

7. παρ' ὑμᾶς καταφυγόντας Γ. 53, 5. καιροὺς Γ: χρόνους ε.

8. ἐπὶ] ἐν Γ. 54, 2. τὰς δεήσεις ποιησόμενοι ε. 3. στρατεύον-

τις ε.

τοῖς κωλύουσιν ἢ τοῖς ἀτυχοῦσιν, τὸ δὲ μηδεμίαν ἔχον-
τα καταφυγὴν ἀλλ' ἀπολιν γενόμενον καθ' ἐκάστην τὴν
ἡμέραν κακοπαθεῖν καὶ τοὺς αὐτοῦ περιορᾶν, μὴ δυνά-
μενον ἐπαρκεῖν, τί δεῖ λέγειν ὅσον τὰς ἄλλας συμφορὰς
ὑπερβέβληκεν;

6 Ὑπὲρ ὧν ἅπαντας ὑμᾶς ἱκετεύομεν ἀποδοῦναι τὴν
χώραν ἡμῖν καὶ τὴν πόλιν, τοὺς μὲν πρεσβυτέρους ὑπο-
μιμνήσκοντες ὡς οἰκτρὸν τοὺς τηλικούτους ὀρᾶσθαι δυστυ-
χοῦντας καὶ τῶν καθ' ἡμέραν ἀποροῦντας, τοὺς δὲ νεωτέ-
ρους ἀντιβολουῦντες καὶ δεόμενοι βοηθῆσαι τοῖς ἡλικιώ-
ταις καὶ μὴ περιθεῖν ἔτι πλείω κακὰ τῶν εἰρημένων πα-
7 θύοντας. ὀφείλετε δὲ μόνοι τῶν Ἑλλήνων τοῦτον τὸν ἔρα-
νον, ἀναστάτοις ἡμῖν γενομένοις ἐπαμῦναι. καὶ γὰρ τοὺς
ἡμετέρους προγόνους φασίν, ἐκλεπόντων τῶν ὑμετέρων πα-
τέρων ἐν τῷ Περσικῷ πολέμῳ ταύτην τὴν χώραν μόνους
τῶν ἔξω Πελοποννήσου κοινωνοὺς ἐκείνοις τῶν κινδύνων
γενομένους συνανασῶσαι τὴν πόλιν αὐτοῖς· ὥστε δικαίως
ἂν τὴν αὐτὴν εὐεργεσίαν ἀπολάβοιμεν, ἣν περ αὐτοὶ τυγ-
8 χάνομεν εἰς ὑμᾶς ὑπάρξαντες. Εἰ δ' οὖν καὶ μηδὲν
ὑμῖν τῶν σωμάτων τῶν ἡμετέρων δέδοκται φροντίζειν,
ἀλλὰ τὴν γε χώραν οὐ πρὸς ὑμῶν ἐστὶν ἀνέχεσθαι πε-
πορθημένην, ἐν ἣ μάλιστα σημεῖα τῆς ἀρετῆς τῆς ὑμετέ-
ρας καὶ τῶν ἄλλων τῶν συναγωνισαμένων καταλείπε-
9 θται· τὰ μὲν γὰρ ἄλλα τρόπαια πόλει πρὸς πόλιν γέ-
γονεν, ἐκεῖνα δ' ὑπὲρ ἀπάσης τῆς Ἑλλάδος πρὸς ὄλην
10 ρητὴν ἐκ τῆς Ἀσίας δύναμιν ἐστήκεν. ἂ Ὀθηβαῖοι μὲν ἰερό-
τως ἀφανίζουσι (τὰ γὰρ μνημεῖα τῶν τότε γενομένων
αἰσχύνη τούτοις ἐστίν), ὑμῖν δὲ προσήκει διασῶζειν· ἐξ
ἐκείνων γὰρ τῶν ἔργων ἡγεμόνες κατέστητε τῶν Ἑλλήνων.
11 Ὁ ἄξιον δὲ καὶ τῶν θεῶν καὶ τῶν ἡρώων μνησθῆναι τῶν ἐκει-
νον τὸν τόπον κατεχόντων, καὶ μὴ περιορᾶν τὰς τιμὰς
αὐτῶν καταλυομένας, οἷς ὑμεῖς καλλισρησάμενοι τοιοῦ-

v. 1. μηδεμίαν] μίαν Γ. 5. ὑπερβέβληκεν ε. 56, 5. βοηθεῖν ε.
57, 1. μόνοις ε. 2. γεγενημένοις ε. 58, 3. ἀνασχεσθαι ε.
5. καταλείπεται ε. 59, 1. ἄλλα οἱμ Γ.

- τον ὑπέστητε κίνδυνον, ὃς καὶ τούτους καὶ τοὺς ἄλλους ἅπαντας ἤλευθέρωσεν. χρὴ δὲ καὶ τῶν προγόνων ποιήσασθαι τινα πρόνοιαν, καὶ μὴ παραμελῆσαι μη-
- 61 δὲ τῆς περὶ ἐκείνους εὐσεβείας, οἳ πῶς ἂν διατρεθῆεν, εἰ τις ἄρα τοῖς ἐκεῖ φρόνησίς ἐστι περὶ τῶν ἐνθάδε γιγνομένων, εἰ κυρίων ὑμῶν ὄντων αἰσθοντο τοὺς μὲν δουλεύειν τοῖς βαρβάροις ἀξιώσαντας δεσπότας τῶν ἄλλων καθιστάμενους, ἡμᾶς δὲ τοὺς ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας συναγωνισαμένους μόνους τῶν Ἑλλήνων ἀναστάτους γεγεννημένους, καὶ τοὺς μὲν τῶν συγκινδυνευσάντων τάφους μὴ τυγχάνοντας τῶν νομιζομένων σπάνει τῶν ἐποιούντων, Θηβαίους δὲ τοὺς τἀναντία παραταξαμένους κρατοῦντας τῆς χώρας ἐκείνης; ἐνθυμείσθε δ' ὅτι Λακεδαιμονίων μεγίστην ἐποιείσθε κατηγορίαν, ὅτι Θηβαίοις χαριζόμενοι, τοῖς τῶν Ἑλλήνων προδόταις, ἡμᾶς τοὺς εὐεργέτας διέφθειραν. μὴ τοίνυν ἐάσητε ταύτας τὰς βλασφημίας περὶ τὴν ὑμέτεραν γενέσθαι πόλιν, μηδὲ τὴν ὕβριν τὴν τούτων ἀντὶ τῆς παρουσίας ἔλησθε δόξης.
- 63 Πολλῶν δ' ἐνόητων εἰπεῖν ἕξ ὧν ἂν τις ὑμᾶς ἐπαγάγοιτο μᾶλλον φροντίσαι τῆς ἡμετέρας σωτηρίας, οὐ δύναμαι πάντα περιλαβεῖν ἀλλ' αὐτοὺς ὑμᾶς χρὴ καὶ τὰ παραλελειμμένα συνιδόντας καὶ μνησθέντας μάλιστα μὲν τῶν ὄρκων καὶ τῶν συνθηκῶν, ἔπειτα δὲ καὶ τῆς ἡμετέρας εὐνοίας καὶ τῆς τούτων ἔχθρας, ψηφίσασθαι τὰ δίκαια περὶ ἡμῶν.

61, 1. οἳ πῶς Γ: ἐνθυμουμένους ὅπως 5. 3. ὄντων ὑμῶν 5.

4. ἄλλων Ἑλλήνων καθισταμένους 5. 7. συγκινδυνευσάντων — ἐποιούντων — παραταξαμένους I: κινδυνευσάντων — ποιησόντων — διαπραξαμένους 5. 62, 1. ὅτι καὶ Λακεδαιμονίων 5. 3. ὑμᾶς 5. 4. ταύτην τὴν βλασφημίαν 5. 63, 1. ὄντων I: ἐπαγάγοι pr Γ. 2. δύναμαι βραχεῖ λόγῳ πάντα 5. 3. ὑμᾶς ὅμ I: 6. τὰ δίκαια περὶ ἡμῶν] τι περὶ ἡμῶν δίκαιον Γ.

ΠΕΡΙ ΑΝΤΙΔΟΣΕΩΣ.

Εἰ μὲν ὁμοιοὶ ἦν ὁ λόγος ὁ μέλλον ἀναγνωσθήσεσθαι τοῖς ἢ πρὸς τοὺς ἀγῶνας ἢ πρὸς τὰς ἐπιδείξεις γιγνομένοις, οὐδὲν ἂν οἶμαι προδιαλεχθῆναι περὶ αὐτοῦ· νῦν δὲ διὰ τὴν καινότητα καὶ τὴν διαφορὰν ἀναγκαῖόν ἐστι προειπεῖν τὰς αἰτίας, δι' ἃς οὕτως ἀνόμοιον αὐτὸν ὄντα τοῖς ἄλλοις γράφειν προειλόμην· μὴ γὰρ τούτων δηλωθειῶν πολλοῖς ἂν ἴσως ἄτοπος εἶναι δόξειεν. ἐγὼ γὰρ εἰδὼς ἐνίοις τῶν σοφιστῶν βλασφημοῦντας περὶ τῆς ἐμῆς διατριβῆς, καὶ λέγοντας ὡς ἔστι περὶ δικογραφίαν, καὶ παραπλήσιον ποιῶντας ὥσπερ ἂν εἴ τις Φειδίαν τὸν τὸ τῆς Ἀθηναῖς ἔδος ἐργασάμενον τολμῶν καλεῖν κοροπλάθον, ἢ Ζεῦξιν καὶ Παρράσιον τὴν αὐτὴν ἔχειν τέχνην τοῖς τὰ πινάκια γράφουσι, ὅμως οὐδὲ πώποτε τὴν μικρολογίαν ταύτην ἡμυνάμην αὐτῶν, ἠγούμενος τὰς μὲν ἐκείνων φλυαρίας οὐδεμίαν δύναμιν ἔχειν, αὐτὸς δὲ πᾶσι τοῦτο πεποιηκέναι φανερόν, ὅτι προήρημαι καὶ λέγειν καὶ γράφειν οὐ περὶ τῶν ἰδίων συμβολαίων, ἀλλ' ὑπὲρ τηλικούτων τὸ μέγεθος καὶ τοιούτων πραγμάτων, ὑπὲρ ὧν οὐδεὶς ἂν ἄλλος ἐπιχειρήσειε, πλὴν τῶν ἐμοὶ πεπλησιακότων ἢ τῶν τούτους μιμεῖσθαι βουλομένων. μέχρι μὲν οὖν πόρῳ τῆς ἡλικίας φύμην καὶ διὰ τὴν προαίρεσιν ταύτην καὶ διὰ τὴν ἄλλην ἀπραγμοσύνην ἐπεικῶς ἔχειν πρὸς ἅπαντας τοὺς ἰδιώτας· ἤδη δ' ὑπογυίου μοι τῆς τοῦ βίου τελευτῆς οὔσης, ἀντιδόσεως γενομένης περὶ τριηραρχίας καὶ περὶ ταύτης ἀγῶνος ἔγνω· καὶ τούτων τινὰς οὐχ οὔτω πρὸς με διακειμένους ὥσπερ ἠλπίζον, ἀλλὰ τοὺς μὲν πολὺ διεψενσμένους τῶν ἐμῶν ἐπιτηδευμάτων καὶ ῥέποντας ἐπὶ τὸ πείθεσθαι τοῖς ἀνεπιτήδειόν τι λέγουσι, τοὺς δὲ σαφῶς μὲν εἰδότας περὶ ἃ τυγχάνω διατρίβων, φθο-

Tit. 1. ΠΕΡΙ ΑΝΤΙΔΟΣΕΩΣ Γ: 5 (i. e. editio Mustoxydae)

περὶ τῆς ἀντιδόσεως.

§ 1, 5. οἶμαι I', ἴδει A cum 5. 5. προσ-

εἰπεῖν pg Γδ.

9. τε om I'.

10. ε̄ om I'.

νοῦντας δὲ καὶ ταῦτόν πεπονθότας τοῖς σοφισταῖς καὶ
 5 χαίροντας ἐπὶ τοῖς ψευδῇ περὶ ἐμοῦ δόξαν ἔχουσι. ἐδή-
 λωσαν δ' οὕτω διακειμένοι· τοῦ γὰρ ἀντιδίκου περὶ μὲν
 ὧν ἡ κρίσις ἦν οὐδὲν λέγοντος δίκαιον, διαβάλλοντος δ'
 τὴν τῶν λόγων τῶν ἐμῶν δύναμιν καὶ καταλαζονενομένου
 περὶ τε τοῦ πλοῦτου καὶ τοῦ πλήθους τῶν μαθητῶν,
 ἔγνωσαν ἐμὴν εἶναι τὴν λειτουργίαν. τὴν μὲν οὖν δαπάνην
 οὕτως ἠνέγκαμεν, ὥσπερ προσήκει τοὺς μῆτε λίαν ὑπὸ
 τῶν τοιούτων ἐκταραττομένους μῆτε παντάπασιν ἀσώτως
 6 μηδ' ὀλιγώρως πρὸς χρήματα διακειμένους· ἡσθημένος
 δ' ὥσπερ εἶπον πλείους ὄντας ὧν ὄμοιήν τοὺς οὐκ ὀρθῶς
 περὶ μοῦ γινώσκοντας, ἐνεθυμούμην πῶς ἂν δηλώσαιμι
 καὶ τούτοις καὶ τοῖς ἐπιγιγνομένοις καὶ τὸν τρόπον ὃν
 ἔχω καὶ τὸν βίον ὃν ζῶ καὶ τὴν παιδείαν περὶ ἣν διατρέ-
 βω, καὶ μὴ περιύδοιμι περὶ τῶν τοιούτων ἄκριτον ἐμαυτὸν
 ὄντα, μηδ' ἐπὶ τοῖς βλασφημεῖν εἰθισμένοις ὥσπερ νῦν
 7 γηγόμενον. σκοπούμενος οὖν εὗρισκον οὐδαμῶς ἂν ἄλλως
 τοῦτο διαπραξάμενος, πλὴν εἰ γραφεῖη λόγος ὥσπερ
 εἰκὼν τῆς ἐμῆς διανοίας καὶ τῶν ἄλλων τῶν ἐμοὶ
 βεβιωμένων· διὰ τούτου γὰρ ἠλπίζον καὶ τὰ περὶ ἐμὲ
 μάλιστα γνωσθήσεσθαι, καὶ τὸν αὐτὸν τοῦτον μνη-
 μεῖόν μου καταλειφθήσεσθαι πολὺ κάλλιον τῶν χαλκῶν
 8 θάναθιμάτων. εἰ μὲν οὖν ἐπαινεῖν ἐμαυτὸν ἐπιχειροῖην,
 ἐώρων οὔτε περιλαβεῖν ἅπαντα περὶ ὧν διελθεῖν προη-
 ρούμην οἷός τε γενησόμενος, οὔτ' ἐπιχαρίτως οὐδ' ἀνεπι-
 φθόνως εἰπεῖν περὶ αὐτῶν θυνησόμενος· εἰ δ' ὑποθείμην
 ἀγῶνα μὲν καὶ κίνδυνόν τινα περὶ ἐμὲ γινόμενον, συκο-
 φάντην δ' ὄντα τὸν γεγραμμένον καὶ τὸν πράγματά μοι
 παρέχοντα, κακείνον μὲν ταῖς διαβολαῖς χρώμενον ταῖς
 ἐπὶ τῆς ἀντιδόσεως ῥηθείσαις, ἐμαυτὸν δ' ἐν ἀπολογίας
 9 ζῆσις ἡμῶν τοὺς λόγους ποιούμενον, οὕτως ἂν ἔκγενέσθαι
 μοι μάλιστα διαλεχθῆναι περὶ ἀπάντων ὧν τυγχάνω

7, 2. διαπραξόμενος Γ.
 2. περιβαλεῖν Γ.

3. ἐμοὶ om Γ.

8, 1. ἐγχειροῖην ε.

βουλόμενος. ταῦτα δὲ διανοηθεὶς ἔγραφον τὸν λόγον τοῦ-
 τον, οὐκ ἀκμάζων, ἀλλ' ἔτη γεγονώς δύο καὶ ὀγδοήκοντα.
 διόπερ χρηὴ συγγνώμην ἔχειν, ἣν μαλακώτερος ὢν φαι-
 νηται τῶν παρ' ἐμοῦ πρότερον ἐκδεδομένων. καὶ γὰρ οὐδὲ
 ῥάδιος ἦν οὐδ' ἀπλοῦς, ἀλλὰ πολλήν ἔχων πραγμα-
 τειάν. ἔστι γὰρ τῶν γεγραμμένων ἔνια μὲν ἐν δικαστηρίῳ
 πρέποντα ῥηθῆναι, τὰ δὲ πρὸς μὲν τοὺς τοιοῦτους ἀγῶνας
 οὐχ ἀρμόττοντα, περὶ δὲ φιλοσοφίας πεπαρόρησιασμένα
 καὶ δεδηλωκότα τὴν δύναμιν αὐτῆς· ἔστι δέ τι καὶ τοι-
 οῦτον ὃ τῶν νεωτέρων τοῖς ἐπὶ τὰ μαθήματα καὶ τὴν
 παιδείαν ὀρμῶσιν ἀκούσασιν ἂν συνενέγκοι, πολλὰ δὲ
 καὶ τῶν ὑπ' ἐμοῦ πάλαι γεγραμμένων ἐγκαταμεμι-
 γμένα τοῖς νῦν λεγομένοις οὐκ ἀλόγως οὐδ' ἀκαίρως, ἀλλὰ
 προσηκόντως τοῖς ὑποκειμένοις. τοσοῦτον οὖν μῆκος λόγου
 συνιδεῖν, καὶ τοσαύτης ἰδέας καὶ τοσοῦτον ἀλλήλων ἀφε-
 στώσας συναρμόσαι καὶ συναγαγεῖν, καὶ τὰς ἐπιφερο-
 μένας οἰκειῶσαι ταῖς προειρημέναις, καὶ πάσας ποιῆσαι
 αἰσίαις αὐταῖς ὁμολογουμένας, οὐ πᾶν μικρὸν ἦν ἔργον.
 ὁμῶς δ' οὐκ ἀπίστην, καίπερ τηλικούτος ὢν, πρὶν αὐτὸν
 ἀπετέλεσα μετὰ πολλῆς μὲν ἀληθείας εἰρημένον, τὰ δ'
 ἄλλα τοιοῦτον οἷος ἂν εἶναι δόξη τοῖς ἀκρωμένοις. χρηὴ
 δὲ τοὺς διεξιόντας αὐτὸν πρῶτον μὲν ὡς ὄντος μικτοῦ
 τοῦ λόγου καὶ πρὸς ἀπάσας τὰς ὑποθέσεις ταύτας γε-
 γραμμένου πειεῖσθαι τὴν ἀκρόασιν, ἔπειτα προσέχειν τὸν
 νοῦν ἔτι μᾶλλον τοῖς λέγεσθαι μίλλουσιν ἢ τοῖς ἤδη προ-
 ειρημένοις, πρὸς δὲ τούτοις μὴ ζητεῖν εὐθύς ἐπελθόντας
 ὅλον αὐτὸν διελθεῖν, ἀλλὰ τοσοῦτον μέρος ὅσον μὴ λυπη-
 ρεὶ τοὺς παρόντας. εἰάν γὰρ ἐμμείνητε τούτοις, μᾶλλον
 δυνήσεσθε κατιδεῖν εἰ τι τυγχάνομεν λέγοντες ἄξιον ἡμῶν
 ζαυτῶν. Ἄ μὲν οὖν ἀναγκαῖον ἦν προειπεῖν, ταῦτ' ἔστιν·
 ἤδη δ' ἀναγιγνώσκετε τὴν ἀπολογία καὶ τὴν προσποιουμένην
 μὲν περὶ κρίσεως γεγράφθαι, βουλομένην δὲ περὶ ἐμοῦ
 δηλῶσαι τὴν ἀλήθειαν, καὶ τοὺς μὲν ἀγνοούντας εἰδέναι

ποιῆσαι, τοὺς δὲ φθονοῦντας ἔτι μᾶλλον ὑπὸ τῆς νόσου
313' ταύτης λυπεῖσθαι· μείζω γὰρ δίκην οὐκ ἂν δυναίμην λα-
βεῖν παρ' αὐτῶν.

14 Πάντων ἡγοῦμαι πονηροτάτους εἶναι καὶ μεγίστης
ζημίας ἀξίους, οἵτινες οἷς αὐτοὶ τυγχάνουσι ὄντες ἔνοχοι,
ταῦτα τῶν ἄλλων τολμῶσι κατηγορεῖν, ὅπερ Λυσίμαχος
πεποίηκεν. οὗτος γὰρ αὐτὸς συγγεγραμμένα λέγων περὶ
τῶν ἐμῶν συγγραμμάτων πλείω πεποίηται λόγον ἢ περὶ
τῶν ἄλλων ἀπάντων, ὅμοιον ἐργαζόμενος ὥσπερ ἂν εἴ τις
ἱεροσυλίας ἕτερον διώκων αὐτὸς τὰ τῶν θεῶν ἐν τοῖν χερσὶν

15 ἔχων φανείη. πρὸ πολλοῦ δ' ἂν ἐποησάμην οὕτως αὐτὸν
νομίζεῖν εἶναι με δεινόν, ὥσπερ ἐν ὑμῖν εἶρηκεν· οὐ γὰρ ἂν
ποτέ μοι πράγματα ποιεῖν ἐπεχείρησε. νῦν δὲ λέγει μὲν
ὡς ἐγὼ τοὺς ἥττους λόγους κρείττους δύναμαι ποιεῖν,
τοσοῦτον δὲ μου καταπεφρόνηκεν, ὥστε αὐτὸς ψευδόμενος

16 ἐμοῦ τάληθ' ἢ λέγοντος ἐλπίζει ῥαδίως ἐπικρατήσειν. οὕτω
δὲ μοι δυσκόλως ἅπαντα συμβέβηκεν, ὥσθ' οἱ μὲν ἄλλοι
τοῖς λόγοις διαλύονται τὰς διαβολάς, ἐμοῦ δὲ Λυσίμα-
χος αὐτοὺς τοὺς λόγους μάλιστα διαβέβληκεν, ἔν ἣν
μὲν ἱκανῶς δόξω λέγειν, ἔνοχος ὢν φανῶ τοῖς ὑπὸ τούτου
περὶ τῆς δεινότητος τῆς ἐμῆς προειρημένους, ἣν δ' ἐνδεέ-
στερον τύχῃ διαλεχθεῖς ὢν οὗτος ὑμᾶς προσδοκᾶν πεποι-

17 ηκε, τὰς πράξεις ἡγήσθε μου χείρους εἶναι. δέομαι οὖν
ὑμῶν μήτε πιστεύειν πῶ μήτ' ἀπιστεῖν τοῖς εἰρημένοις,
πρὶν ἂν διὰ τέλους ἀκούσητε καὶ τὰ παρ' ἡμῶν, ἐνθυμου-
μένους ὅτι οὐδὲν ἂν ἔδει δίδοσθαι τοῖς φεύγουσιν ἀπολο-
γίαν, εἴπερ οἷόν τ' ἦν ἐκ τῶν τοῦ διώκοντος λόγων ἐψη-
φίσθαι τὰ δίκαια. νῦν δ' εἴ μὲν εὖ τυγχάνει κατηγορη-
κῶς ἢ κακῶς, οὐδεὶς ἂν τῶν παρόντων ἀγνοήσειεν· εἰ δ'
ἀληθέσι κέχρηται τοῖς λόγοις, οὐκέτι τοῦτό τοις κρίνουσι
γνώναι ῥαδίον ἐξ ἧν ὁ πρότερος εἶρηκεν, ἀλλ' ἀγαπητὸν
ἦν ἐξ ἀμφοτέρων τῶν λόγων ἐκλαβεῖν δυνηθῶσι τὸ δίκαιον.

18 οὐ θαυμάζω δὲ τῶν πλείω χρόνον διατριβόντων ἐπὶ ταῖς

των ξεαπατώντων κατηγορίας ἢ ταῖς ὑπὲρ αὐτῶν ἀπο-
 λογίαις, οὐδὲ τῶν λεγόντων ὡς ἔστι μέγιστον κακὸν δια-
 βολή· τί γάρ ἂν γένοιτο ταύτης κακουργότερον, ἢ ποιεῖ
 τοὺς μὲν ψευδομένους εὐδοκιμεῖν, τοὺς δὲ μηδὲν ἡμαρτη-
 κότητας δοκεῖν ἀδικεῖν, τοὺς δὲ δικάζοντας ἐπιορκεῖν, ὅλως
 δὲ τὴν μὲν ἀλήθειαν ἀφανίζει, ψευδῆ δὲ δόξαν παρα-
 στήσασα τοῖς ἀκούουσιν ὃν ἂν τύχη τῶν πολιτῶν ἀδίκως
 ἐπόλλυσιν. ἃ φυλακτέον ἐστίν, ὅπως μηδὲν ὑμῖν συμ-
 βῆσεται τοιοῦτον, μηδ' ἃ τοῖς ἄλλοις ἂν ἐπιτιμήσαίτε
 οὗτοις αὐτοὶ φανήσεσθε περιπίπτοντες, οἶμαι δ' ὑμᾶς
 οὐκ ἀγνοεῖν ὅτι τῇ πόλει πολλάκις οὕτως ἤδη μετεμέλησε
 τῶν κρίσεων τῶν μετ' ὀργῆς καὶ μὴ μετ' ἐλέγχου γενομέ-
 νων, ὥστ' οὐ πολὺν χρόνον διαλιποῦσα παρὰ μὲν τῶν
 ξεαπατησάντων δίκην λαβεῖν ἐπεθύμησε, τοὺς δὲ δια-
 βληθέντας ἡδέως ἂν εἶδεν ἄμεινον ἢ πρότερον πράττοντας.
 ἂν χρὴ μεμνημένους μὴ προπετῶς πιστεύειν τοῖς τῶν κα-
 τηγόρων λόγοις, μηδὲ μετὰ θορύβου καὶ χαλεπότητος
 ἐκροᾶσθαι τῶν ἀπολογουμένων. καὶ γὰρ αἰσχρὸν ἐπὶ μὲν
 τῶν ἄλλων πραγμάτων ἐλεημονεσιτάτους ὁμολογεῖσθαι
 καὶ πραοτάτους ἀπάντων εἶναι τῶν Ἑλλήνων, ἐπὶ δὲ
 τοῖς ἀγῶσι τοῖς ἐνθάδε γιγνομένοις τάναντία τῇ δόξῃ
 ταύτῃ φαίνεσθαι πράττοντας· καὶ παρ' ἑτέροις μὲν ἐπει-
 δὸν περὶ ψυχῆς ἀνθρώπου δικάζωσι, μέρος τι τῶν ψήφων
 ἀποβάλλεσθαι τοῖς φεύγουσι, παρ' ὑμῖν δὲ μηδὲ τῶν
 ὄντων τυγχάνειν τοὺς κινδυνεύοντας τοῖς συκοφαντοῦσιν,
 ἀλλ' ὁμνύναι μὲν καθ' ἕκαστον τὸν ἐνιαυτὸν ἢ μὴν ὁμοίως
 ἐκροᾶσθαι τῶν κατηγορούντων καὶ τῶν ἀπολογουμένων,
 τοιοῦτον δὲ τὸ μεταξὺ ποιεῖν, ὥστε τῶν μὲν αἰτιωμένων ὅ-
 τι ἂν λέγωσιν ἀποδέχεσθαι, τῶν δὲ τούτους ἐξελέγχειν
 κειρωμένων ἐνίοτε μηδὲ τὴν φωνὴν ἀκούοντας ἀνέχεσθαι,
 καὶ νομίζειν μὲν ἀοικήτους εἶναι ταύτας τῶν πόλεων ἐν
 αἷς ἀκριτοὶ τινες ἀπόλλυνται τῶν πολιτῶν, ἀγνοεῖν δ' ὅτι

19, 2. ἐπιτιμήσαίτε ὁ. Γ extremas syllabas correctas habet.

5. μὴ om Γ et pr Δ. 20, 4. τῶν ante ἄλλοις om pr Γ. 22, 2. τού-
 τος om pr Γ.

τοῦτο ποιοῦσιν οἱ μὴ κοινὴν τὴν εὐνοίαν τοῖς ἀγωνιζομένοις
 23 παρόντες. ὃ δὲ πάντων δεινότατον, ὅταν τις αὐτὸς μὲν
 κινδυνεύων κατηγορῇ τῶν διαβαλλόντων, ἐτέρῳ δὲ δικάζων
 μὴ τὴν αὐτὴν ἔχῃ γνώμην περὶ αὐτῶν. καίτοι χρὴ τοῦ
 νόον ἔχοντας τοιοῦτους εἶναι κριτὰς τοῖς ἄλλοις, οἷον περ
 315 ἂν αὐτοὶ τυγχάνειν ἀξιῶσαιεν, λογιζομένους ὅτι διὰ τοὺς
 συκοφαντεῖν τολμῶντας ἄδηλον ὅστις εἰς κίνδυνον κατα-
 στας ἀναγκασθήσεται λέγειν ἅπερ ἐγὼ νῦν πρὸς τοὺς
 24 μέλλοντας περὶ ἔμαντου τὴν ψῆφον διοίσειν. οὐ γὰρ δὴ
 τῷ γε κοσμίως ζῆν ἄξιον πιστεύειν ὡς ἀδεῶς ἐξέσται τὴν
 πόλιν οἰκεῖν· οἱ γὰρ προηρημένοι τῶν μὲν ἰδίων ἀμελεῖν
 τοῖς δ' ἄλλοτρίοις ἐπιβουλεύειν οὐ τῶν μὲν σωφρόνως
 πολιτευομένων ἀπέχονται, τοὺς δὲ κακὸν τι δρῶντας εἰς
 ὑμᾶς εἰσάγουσιν, ἀλλ' ἐν τοῖς μηδὲν ἀδικοῦσιν ἐπιδειξά-
 μενοι τὰς αὐτῶν δυνάμεις παρὰ τῶν φανερώς ἐξημαρτη-
 25 κότων πλέον λαμβάνουσιν ἀργύριον. ἅπερ Λυσίμαχος
 διανοηθεὶς εἰς τουτονὶ τὸν κίνδυνόν με κατέστησεν, ἡγού-
 μενος τὸν ἀγῶνα τὸν πρὸς ἐμὲ παρ' ἐτέρων αὐτῷ χρημα-
 τισμὸν ποιήσειν, καὶ προσδοκῶν, ἦν ἐμοῦ περιγένηται τοῖς
 λόγοις, ὃν φησι διδάσκαλον εἶναι τῶν ἄλλων, ἀνυπόστα-
 26 τὸν τὴν αὐτοῦ δύναμιν ἅπασιν εἶναι δόξειν. ἐλπίζει δὲ
 ῥαδίως τοῦτο παίήσει· ὁρᾷ γὰρ ὑμᾶς μὲν λίαν ταχέως
 ἀποδεχομένους τὰς αἰτίας καὶ τὰς διαβολάς, ἐμὲ δ'
 ὑπὲρ αὐτῶν οὐ δυνησόμενον ἀξίως τῆς δόξης ἀπολογήσα-
 σθαι καὶ διὰ τὸ γῆρας καὶ διὰ τὴν ἀπειρίαν τῶν τοιούτων
 27 ἀγῶνων. οὕτω γὰρ βεβίωκα τὸν παρελθόντα χρόνον, ὥστε
 μηδένα μοι πώποτε μῆτ' ἐν ὀλιγαρχίᾳ μῆτ' ἐν δημοκρα-
 τίᾳ μῆθ' ὕβριν μῆτ' ἀδικίαν ἐγκαλέσαι, μῆθ' εἶναι μήτε
 διαιτητὴν μῆτε δικαστὴν ὅστις περὶ τῶν ἐμοὶ πεπραγμέ-
 νων φανήσεται κριτῆς γεγενημένος· ἠπιστάμην γὰρ αὐ-
 τὸς μὲν εἰς τοὺς ἄλλους μηδὲν ἐξαμαρτάνειν, ἀδικούμενος
 δὲ μὴ μετὰ δικαστηρίου ποιεῖσθαι τὰς τιμωρίας, ἀλλ' ἐν

24, 1. ἔμαντου] αὐτοῦ Γ.

26, 3. διαβολάς] μεταβολάς Γ.

27, 3. εἶναι μῆτε Γ: εἶναι μου Δε.

5. κριτῆς om Γ et pr Δ.

τοῖς φίλοις τοῖς ἐκείνων διαλύεσθαι περὶ τῶν ἀμνησθη-
 Βτουμένων. ὧν οὐδέν μοι πλέον γέγονεν, ἀλλ' ἀνεγκλητεῖ
 μέχρι ταυτησὶ τῆς ἡλικίας βεβιωκῶς εἰς τὸν αὐτὸν κα-
 θέστηκε κίνδυνον, εἰς ὃνπερ ἂν εἰ πάντας ἐτύγγανον ἡδι-
 κηκῶς. οὐ μὴν παντάπασιν ἀθυμῶ διὰ τὸ μέγεθος τοῦ
 6 τιμήματος, ἀλλ' εἰάν περ ἐθελήσητε μετ' εὐνοίας ἀκροά-
 σασθαι, πολλὰς ἐλπίδας ἔχω " τοὺς μὲν διεψευσμένους
 τῶν ἐμῶν ἐπιτηδευμάτων καὶ πεπεισμένους ὑπὸ τῶν βου-
 λομένων βλασφημεῖν ταχέως μεταπεισθήσεσθαι περὶ αὐ-
 τῶν, τοὺς δὲ τοιοῦτον εἶναί με νομίζοντας οἷός περ εἰμί,
 9 βεβαιότερον εἶ ταύτην ἔξειν τὴν διάνοιαν. Ἴνα δὲ μὴ
 λίαν ἐνοχλῶ πολλὰ πρὸ τοῦ πράγματος λέγων, ἀφέμε-
 νος τούτων, περὶ ὧν οἴσεται τὴν ψῆφον, ἤδη πειράσομαι
 διδάσκειν ὑμᾶς. Καὶ μοι ἀνάγνωθι τὴν γραφὴν.

ΓΡΑΦΗ.

Ο Ἐκ μὲν τοίνυν τῆς γραφῆς πειράται με διαβάλλειν ὁ
 κατήγορος ὡς διαφθείρω τοὺς νεωτέρους λέγειν διδάσκων
 καὶ παρὰ τὸ δίκαιον ἐν τοῖς ἀγῶσι πλεονεκτεῖν, ἐκ δὲ
 τῶν ἄλλων λόγων ποιεῖ με τηλικούτον, ὅσος οὐδεὶς πώ-
 ποτε γέγονεν οὔτε τῶν περὶ τὰ δικαστήρια καλινδουμένων
 οὔτε τῶν περὶ τὴν φιλοσοφίαν διατριψάντων· οὐ γὰρ μό-
 νον ἰδιώτας φησὶ μου γεγενῆσθαι μαθητάς, ἀλλὰ καὶ
 18 ῥήτορας καὶ στρατηγούς καὶ βασιλέας καὶ τυράννους, καὶ
 χρήματα παρ' αὐτῶν παμπληθῆ τὰ μὲν εἰληφέναι τὰ
 19 ἰδ' εἶτι καὶ νῦν λαμβάνειν. τοῦτον δὲ τὸν τρόπον πεποιήται
 τὴν κατηγορίαν, ἡγούμενος ἐκ μὲν ὧν καταλαζονεύεται
 περὶ ἐμοῦ καὶ τοῦ πλούτου καὶ τοῦ πλήθους τῶν μα-
 20 θητῶν φθόρον ἅπασι τοῖς ἀκούουσιν ἐμποιῆσειν, ἐκ δὲ
 τῆς περὶ τὰ δικαστήρια πραγματείας εἰς ὀργὴν καὶ μῖσος
 ὑμᾶς καταστήσειν· ἅπερ ὅταν πάθωσιν οἱ κρίνοντες, χα-
 21 λεπώτατοι τοῖς ἀγωνιζομένοις εἰσίν. ὡς οὖν τὰ μὲν μείζω
 τοῦ προσήκοντος εἴρηκε, τὰ δ' ὅλως ψεύδεται, ῥαδίως
 22 γοῖμαι φανερόν ποιήσειν. ἀξιῶ δ' ὑμᾶς τοῖς μὲν λόγοις

28, 1. ἀνεγκλητὰ 5. 30, 9. παρ' αὐτῶν] καὶ pr Δ. 32, 1. ποιή-
 σαι] ποιῆσαι ὑμῖν 5 cum tc Δ.

οἷς πρότερον ἀκηκόατε περὶ ἰμοῦ τῶν βλασφημεῖν καὶ
 διαβάλλειν βουλομένων, μὴ προσέχειν τὸν νοῦν, μηδὲ πι-
 στεύειν τοῖς μήτε μετ' ἐλέγχου μήτε μετὰ κρίσεως εἰρη-
 μένοις, μηδὲ ταῖς δόξαις χρῆσθαι ταῖς ἀδίκως ὑπ' ἐκεί-
 νων ὑμῖν ἐγγεγενημέναις, ἀλλ' ὁποῖός τις ἂν ἐκ τῆς κα-
 τηγορίας τῆς νῦν καὶ τῆς ἀπολογίας φαίνωμαι, τοιοῦτον
 εἶναι με νομίζειν· οὗτω γὰρ γινώσκοντες αὐτοὶ τε δόξετε
 317 καλῶς κρίνειν καὶ ἰνομίμως, ἐγὼ τε τεύξομαι πάντων τῶν
 33δικαίων. ὅτι μὲν οὖν οὐδεὶς οὐδ' ὑπὸ τῆς δεινότητος τῆς
 ἐμῆς οὐδ' ὑπὸ τῶν συγγραμμάτων βέβλαπται τῶν πο-
 λιτῶν, τὸν ἐνεστώτα κίνδυνον ἡγοῦμαι μέγιστον εἶναι τε-
 κμήριον. εἰ γὰρ τις ἦν ἡδικοημένος, εἰ καὶ τὸν ἄλλον χρό-
 νον ἡσυχίαν εἶχεν, οὐκ ἂν ἡμέλησε τοῦ καιροῦ τοῦ παρόν-
 τος, ἀλλ' ἦλθεν ἂν ἦτοι κατηγορήσων ἢ καταμαρτυρή-
 σων. ὅπου γὰρ ὁ μηδ' ἀκηκῶς μηδὲν πώποτε φλαῦρον
 εἰς ἀγῶνά με τηλικουτονὶ κατέστησεν, ἢ που σφόδρ' ἂν οἱ
 34κακῶς πεπονθότες ἐπειρῶντ' ἂν δίκην παρ' ἐμοῦ λαμ-
 βάνειν. οὐ γὰρ δὴ τοῦτό γ' ἐστὶν οὔτ' εἰκὸς οὔτε δυνατόν,
 ἐμὲ μὲν περὶ πολλοὺς ἡμαρτηκέναι, τοὺς δὲ ταῖς συμφο-
 ραῖς δι' ἐμὲ περιπεπτωκότας ἡσυχίαν ἔχειν καὶ μὴ τολ-
 μῶν ἐγκαλεῖν, ἀλλὰ πραοτέρους ἐν τοῖς ἐμοῖς εἶναι κιν-
 δύνοις τῶν μηδὲν ἡδικοημένων, ἔξὸν αὐτοῖς δηλώσασιν ἂ
 πεπόνθασιν τὴν μέγιστην παρ' ἐμοῦ λαβεῖν τιμωρίαν.
 35ἀλλὰ γὰρ οὔτε πρότερον οὔτε νῦν οὐδεὶς μοι φανήσεται
 τοιοῦτον οὐδὲν ἐγκαλέσας. ὥστ' εἰ συγχωρήσαιμι τῷ κατη-
 γόρῳ καὶ προσομολογήσαιμι πάντων ἀνθρώπων εἶναι
 δεινότατος, καὶ συγγραφεὺς τῶν λόγων τῶν λυπούντων
 ὑμᾶς τοιοῦτος οἷος οὐδεὶς ἄλλος γέγονε, πολὺ ἂν δι-
 36καίωτερον ἐπιεικῆς εἶναι δοκοῖην ἢ ζημιωθεῖην. τοῦ μὲν
 γὰρ γενέσθαι πρόεχοντα τῶν ἄλλων ἢ περὶ τοὺς λόγους ἢ
 περὶ τὰς πράξεις εἰκότως ἂν τις τὴν τύχην αἰτιάσαιτο,
 τοῦ δὲ καλῶς καὶ μετρίως κερῆσθαι τῇ φύσει δικαίως

ἂν ἅπαντες τὸν τρόπον τὸν ἑμὸν ἐπαινέσειαν. οὐ μὴν οὐδ'
 εἰ ταῦτ' ἔχων περὶ ἑμαυτοῦ λέγειν, οὐδ' οὕτω φανήσομαι
 37 περὶ τοὺς λόγους τοὺς τοιοῦτους γεγενημένους. γνώσεσθε
 δ' ἐκ τῶν ἐπιτηδευμάτων τῶν ἑμῶν, ἐξ ὧν περ οἷόν τ' ἐστὶν
 εἰδέναι τὴν ἀλήθειαν πολὺ μᾶλλον ἢ παρὰ τῶν διαβαλ-
 λόντων. οἶμαι γὰρ οὐδένα τοῦτ' ἀγνοεῖν, ὅτι πάντες ἄν-
 θρωποι περὶ τὸν τόπον τοῦτον εἰώθασι διατρίβειν, ὅθεν
 38 ἂν προέλωνται τὸν βίον πορίζεσθαι. τοὺς μὲν τοίνυν ἀπὸ
 τῶν συμβολαίων τῶν ὑμετέρων ζῶντας καὶ τῆς περὶ ταῦ-
 τα πραγματείας ἴδοιτ' ἂν μόνον οὐκ ἐν τοῖς δικαστηρίοις
 βοῶκοῦντας, "ἐμὰ δ' οὐδεὶς πώποθ' ἐώρακεν οὐτ' ἐν τοῖς
 συνεδρίοις οὔτε περὶ τὰς ἀνακρίσεις οὐτ' ἐπὶ τοῖς δικα-
 στηρίοις οὔτε πρὸς τοῖς διαιτηταῖς, ἀλλ' οὕτως ἀπέχομαι
 39 τούτων ἀπάντων ὡς οὐδεὶς ἄλλος τῶν πολιτῶν. ἔπειτ'
 ἐκείνους μὲν ἂν εὔροιτε παρ' ὑμῖν μόνους χρηματίζεσθαι
 δυναμένους, εἰ δ' ἄλλοσέ ποι πλεύσειαν, ἐνδεεῖς ἂν ὄντας
 τῶν καθ' ἡμέραν, ἐμοὶ δὲ τὰς εὐπορίας, περὶ ὧν οὗτος
 μειζόνως εἴρηκεν, ἔξωθεν ἀπάσας γεγενημένας· ἐτι δὲ τοῖς
 μὲν πλησιάζοντας ἢ τοὺς ἐν κακοῖς ἀντοὺς ὄντας ἢ τοὺς
 ἑτέροις πράγματα παρέχειν βουλομένους, ἐμοὶ δὲ τοὺς
 40 πλείστην σχολὴν τῶν Ἑλλήνων ἄγοντας. ἠκούσατε δὲ
 καὶ τοῦ κατηγοροῦ λέγοντος ὅτι παρὰ Νικοκλέους τοῦ
 Σαλαμινίου βασιλέως πολλὰς ἔλαβον καὶ μεγάλας
 δωρεάς. καίτοι τίνι πιστὸν ὑμῶν ἐστὶν ὡς Νικολῆς
 ἔδωκέ μοι ταύτας, ἵνα δίκας μανθάνῃ λέγειν, ὅς καὶ
 τοῖς ἄλλοις περὶ τῶν ἀμφισβητουμένων ὡσπερ δεσπότης
 ἐδίκαζεν; ὡστ' ἐξ ὧν αὐτὸς οὗτος εἴρηκεν, ῥᾶδιον κατα-
 μαθεῖν ὅτι πόρρω τῶν πραγματειῶν εἶμι τῶν περὶ τὰ
 41 συμβόλαια γιγνομένων. ἀλλὰ μὴν κάκεινο πᾶσι φανε-
 ρόν ἐστὶν ὅτι καμνηθεῖς εἰσὶν οἱ παρασκευάζοντες τοὺς
 λόγους τοῖς ἐν τοῖς δικαστηρίοις ἀγωνιζομένοις. τούτων
 μὲν τοίνυν τοσούτων ὄντων οὐδεὶς πώποτε φανήσεται μα-

37, 5. τόπον] τρόπον Γ'. 39, 5. τοῖς] τοὺς Γ'. 40, 2. τοῖ
 τῶν Σαλαμινίων ε. 5. ἰμοὶ ΓΔ. 41, 3, τοὺς — ἀγωνιζομένους ΓΔ.

θητῶν ἤξιωμένος, ἐγὼ δὲ πλείους εἰληφώς, ὡς φησιν ὁ
 κατήγορος, ἢ σύμπαντες οἱ περὶ τὴν φιλοσοφίαν διατρι-
 βοντες. καίτοι πῶς εἰκὸς τοὺς τοσοῦτον τοῖς ἐπιτηθεύ-
 ματιν ἀλλήλων ἀφειστώτας περὶ τὰς αὐτὰς πράξεις
 42 ἠγῆσθαι διατρίβειν; ἔχων δὲ πολλὰς εἰπεῖν διαφορὰς
 περὶ τοῦ βίου τοῦ τ' ἐμοῦ καὶ τῶν περὶ τὰς δίκας, ἐπι-
 νως ὑμᾶς ἠγοῦμαι τάχιστ' ἂν ἀφεισθαι τῆς δόξης ταύ-
 της, εἴ τις ὑμῖν ἐπιδείξει μὴ τούτων τῶν πραγμάτων
 μαθητὰς μου γιγνομένους ὧν ὁ κατήγορος εἶρηκε, μηδὲ
 περὶ τοὺς λόγους ὄντα μεθεῖνόν τοὺς περὶ τῶν ἰδίων συμ-
 43 βολαίων. οἶμαι γὰρ ὑμᾶς, ἐξελεγκομένης τῆς αἰτίας ἧς
 εἶχον πρότερον, ζητεῖν ἕτεραν μεταλαβεῖν διάνοιαν, καὶ
 ποθεῖν ἀκοῦσαι περὶ ποίους ἄλλους λόγους γεγενημένους
 319 ἡλικαύτην δόξαν ἔλαβον. "εἰ μὲν οὖν μοι συνοίσει κατει-
 πόντι τὴν ἀλήθειαν, οὐκ οἶδα χαλεπὸν γὰρ στοχάζεσθαι
 τῆς ὑμετέρας διανοίας· οὐ μὴν ἀλλὰ παρήσσιασομαι γε
 44 πρὸς ὑμᾶς. καὶ γὰρ ἂν αἰσχυνθεῖην τοὺς πλησιάζοντας,
 εἰ πολλάκις εἰρηκῶς ὅτι δεξαίμην ἂν ἅπαντας εἰδέναι
 τοὺς πολίτας καὶ τὸν βίον ὃν ζῶ καὶ τοὺς λόγους οὓς
 λέγω, νῦν μὴ δηλοῖην ὑμῖν αὐτοὺς ἀλλ' ἀποκρυπτόμενος
 φανείην. ὡς οὖν ἀκουσόμενοι τὴν ἀλήθειαν, οὕτω προσέ-
 χετε τὸν νοῦν.

45 Πρῶτον μὲν οὖν ἐκείνο δεῖ μαθεῖν ὑμᾶς, ὅτι
 τρόποι τῶν λόγων εἰσὶν οὐκ ἐλάττους ἢ τῶν μετὰ μέ-
 τρου ποιημάτων. οἱ μὲν γὰρ τὰ γένη τὰ τῶν ἡμιθέων
 ἀναζητοῦντες τὸν βίον τὸν αὐτῶν κατέτριψαν, οἱ δὲ περὶ
 τοὺς ποιητὰς ἐφιλοσόφησαν, ἕτεροι δὲ τὰς πράξεις τὰς
 ἐν τοῖς πολέμοις συναγαγεῖν ἐβουλήθησαν, ἄλλοι δὲ τινες
 περὶ τὰς ἐρωτήσεις καὶ τὰς ἀποκρίσεις γέγονασιν, οὓς
 46 ἀντιλογικούς καλοῦσιν. εἴη δ' ἂν οὐ μικρὸν ἔργον, εἰ
 πάσας τις τὰς ἰδέας τὰς τῶν λόγων ἐξαριθμεῖν ἐπιχει-
 ρήσειεν ἧς δ' οὖν ἐμοὶ προσήκει, ταύτης μνησθεῖς ἰάσω

v. 3. τοὺς om 5. 42, 5. γεγενημένους 5. 43, 2. διάνοιαν
 om pr Γ. 45, 4. ἀναζητοῦντες Γ, ἂν ζητοῦντες Δ: ἐκζητοῦντες 5.
 46, 2. τὰς ante τῶν om 5.

τὰς ἄλλας. εἰσὶ γὰρ τινες οὐ τῶν μὲν προειρημένων οὐκ
 ἀπείρως ἔχουσι, γράφειν δὲ προήρηται λόγους οὐ περὶ
 τῶν ἰδίων ουμβολαίων, ἀλλ' Ἑλληνικούς καὶ πολιτικούς
 καὶ πανηγυρικούς, οὓς ἅπαντες ἂν φήσαιεν ὁμοιωτέρους
 εἶναι τοῖς μετὰ μουσικῆς καὶ ῥυθμῶν πεπονημένοις ἢ τοῖς
 47 ἐν δικαστηρίῳ λεγομένοις. καὶ γὰρ τῇ λέξει ποιητικω-
 τέρα καὶ ποικιλωτέρα τὰς πράξεις δηλοῦσι, καὶ τοῖς
 ἐνθυμήμασιν ὀγκωδεστέροις καὶ καινότεροις χρῆσθαι ζη-
 τοῦσιν, ἐτι δὲ ταῖς ἄλλαις ἰδέαις ἐπιφανεστέραις καὶ
 πλείοσιν ὅλον τὸν λόγον διοικοῦσιν. ὧν ἅπαντες μὲν ἀκού-
 οντες χαίρουσιν οὐδὲν ἤττον ἢ τῶν ἐν τοῖς μέτροις πεπονη-
 μένων, πολλοὶ δὲ καὶ μαθηταὶ γίνεσθαι βούλονται,
 νομίζοντες τοὺς ἐν τούτοις πρωτεύοντας πολὺ σοφώτερους
 καὶ βελτίους καὶ μᾶλλον ὠφελεῖν δυναμένους εἶναι τῶν
 48 τὰς δίκας εὖ λεγόντων. συγίσασι γὰρ τοῖς μὲν διὰ πο-
 λυπραγμοσύνην ἐμπείροις τῶν ἀγῶνων γεγενημένοις, τοὺς
 529δ' ἐκ φιλοσοφίας ἐκείνων τῶν λόγων ὧν ἄρτι προεῖπον
 τὴν δύναμιν εἰληφότας, καὶ τοὺς μὲν δικανικούς δοκοῦν-
 τας εἶναι ταύτην τὴν ἡμέραν μόνην ἀνεκτοὺς ὄντας, ἐν ἣ
 περ ἂν ἀγωνιζόμενοι τυγχάνωσι, τοὺς δ' ἐν ἀπίσταις
 ταῖς ὁμιλίαις καὶ παρὰ πάντα τὸν χρόνον ἐπιτίμους ὄντας
 49 καὶ δόξης ἐπιεικοῦς τυγχάνοντας· ἐτι δὲ τοὺς μέγ, ἦν
 ὀφθῶσι δις ἢ τρεῖς ἐπὶ τῶν δικαστηρίων, μισουμένους καὶ
 διαβαλλομένους, τοὺς δ' ὅσπερ ἂν πλείοσι καὶ πλεο-
 νάκις συγγίγνωντα, τοσοῦτα μᾶλλον θαυμαζομένους·
 πρὸς δὲ τούτοις τοὺς μὲν περὶ τὰς δίκας δεινοὺς πόρρω
 τῶν λόγων ἐκείνων ὄντας, τοὺς δ' εἰ βουληθεῖεν ταχέως
 50 εἰλεῖν καὶ τούτους δυνηθέντας. ταῦτα λογιζόμενοι καὶ
 πολὺ κρείττω νομίζοντες εἶναι τὴν αἴρεσιν, βούλονται με-
 τασχεῖν τῆς παιδείας ταύτης, ἧς οὐδ' ἂν ἐγὼ φανείην

v. 3. ἰδίων] ὑμετέρων Γ et pr Δ. 47, 1. ποιητικώτεροι καὶ
 ποικιλωτέρω Γ et pr Δ: ποιητικώτερας καὶ ποικιλωτέρας 5.

φιλο

48, 1. πολυπραγμοσύνην Δ. 2. ἐμπείρους Γ. 49, 2. τῶν de-

λυ

let Δ. 50, 1. εἰλεῖν Δ.

ἀπεληλαμένους, ἀλλὰ πολλῶν χαρισιτέραν δόξαν εἰληφώς, περὶ μὲν οὖν τῆς ἐμῆς εἴτε βούλεσθε καλεῖν δυνάμεως εἴτε φιλοσοφίας εἴτε διατριβῆς, ἀκηκόατε πᾶσαν τὴν ἀλήθειαν.

- 51 Βούλομαι δὲ περὶ ἔμαντοῦ καὶ νόμον φεῖναι χαλεπώτερον ἢ περὶ τῶν ἄλλων, καὶ λόγον εἰπεῖν θρασύτερον ἢ κατὰ τὴν ἐμὴν ἡλικίαν. ἀξιῶ γὰρ οὐ μόνον, εἰ βλαβεροῖς χρῶμαι τοῖς λόγοις, μηδεμιᾶς συγγνώμης τυγχάνειν παρ' ὑμῖν, ἀλλ' εἰ μὴ τοιούτοις οἷοις οὐδεὶς ἄλλος, τὴν μεγίστην ὑπόσχαι τιμωρίαν. οὐχ οὕτω δ' ἂν τολμηρὰν ἐποίησάμην τὴν ὑπόσχεσιν, εἰ μὴ καὶ δεῖξειν ἤμελλον
- 52 ὑμῖν καὶ ῥαδίαν ποιήσειν τὴν διάγνωσιν αὐτῶν, ἔχει γὰρ οὕτως· ἐγὼ καλλίστην ἠγοῦμαι καὶ δικαιωτάτην, εἶναι τὴν τοιαύτην ἀπολογία, ἣτις εἰδέναι ποιεῖ τοὺς δικάζοντας ὡς δυνατὸν μάλιστα, περὶ ὧν τὴν ψῆφον οἴσονται, καὶ μὴ πλανᾶσθαι τῇ διανοίᾳ μηδ' ἀμφιγνοεῖν τοὺς
- 53 ἀληθῆ λέγοντας, εἰ μὲν τοίνυν ἠγωνιζόμεν ὡς περὶ πράξεις τινὰς ἡμαρτηκῶς, οὐκ ἂν οἷός τ' ἦν ἰδεῖν ὑμῖν αὐτὰς παρασχεῖν, ἀλλ' ἀναγκαιῶς ἂν εἶχεν εἰκάζοντας ὑμᾶς ἐκ τῶν εἰρημένων διαγιγνώσκειν ὅπως ἐτύχετε περὶ τῶν πεπραγμένων· ἐπειδὴ δὲ περὶ τοὺς λόγους ἔχω τὴν αἰτίαν, οἶμαι μᾶλλον ὑμῖν ἐμφανεῖν τὴν ἀλήθειαν.
- 54 αὐτοὺς γὰρ ὑμῖν δεῖξω τοὺς εἰρημένους ὑπ' ἐμοῦ καὶ γεγραμμένους, ὥστ' οὐ δοξάσαντες ἀλλὰ σαφῶς εἰδότες
- 55 ὁποῖοι τινὲς εἰσι τὴν ψῆφον οἴσετε περὶ αὐτῶν, ἅπαντας μὲν οὖν διὰ τέλους εἰπεῖν οὐκ ἂν δυναίμην· ὁ γὰρ χρόνος ὁ δεδομένος ἡμῖν ὀλίγος ἐστίν· ὥσπερ δὲ τῶν καρπῶν, ἐξενεγκεῖν ἐκάστου δείγμα πειράσομαι, μικρὸν γὰρ μέρος ἀκούσαντες ῥαδίως τὰ τ' ἐμὸν ἤθος γνωριεῖτε καὶ τῶν
- 55 λόγων τὴν δύναμιν ἀπάντων μαθήσεσθε. δέομαι δὲ τῶν πολλὰκις ἀνεγνωκότων τὰ μέλλοντα ῥηθήσεσθαι μὴ ζητεῖν ἐν τῷ παρόντι παρ' ἐμοῦ καινοὺς λόγους, μηδ' ὀχληρόν

51, 6, οὐχ om Γ. 53, 1, ἀληθῆ 5. 2. ἐξημαρτηκῶς A. 3. ἂν om Γ. 4. ἔτυχε Γ.

με νομίζεις, ὅτι λέγω τοὺς πύλαι παρ' ὑμῖν διατεθρυλη-
 μένους. εἰ μὲν γὰρ ἐπίδειξιν ποιούμενος ἔλεγον αὐτούς,
 εἰκότως ἂν εἶχον τὴν αἰτίαν ταύτην· νῦν δὲ κρινόμενος καὶ
 κινδυνεύων ἀναγκάζομαι χρῆσθαι τοῦτον τὸν τρόπον αὐ-
 56 τοῖς. καὶ γὰρ ἂν πάντων εἶην καταγελαστότατος, εἰ τοῦ
 κατηγοροῦ διαβάλλοντος ὅτι τοιοῦτους γράφω λόγους οἱ
 καὶ τὴν πόλιν βλάπτουσι καὶ τοὺς νεωτέρους διαφθεί-
 ρουσι, δι' ἐτέρων ποιοίμην τὴν ἀπολογία, ἔξόν αὐτούς
 δείξαντι τούτους ἀπολύσασθαι τὴν διαβολὴν τὴν λεγομέ-
 νην περὶ ἡμῶν. ὑμᾶς μὲν οὖν ἀξιῶ μοι διὰ ταῦτα συγ-
 γνώμην ἔχειν καὶ συναγωνιστὰς γίνεσθαι, τοῖς δὲ
 ἄλλοις ἤδη περαίνειν ἐπιχειρήσω, μικρὸν ἔτι προειπὼν,
 57 ἵνα ῥᾶον ἐπακολουθῶσι τοῖς λεγομένοις. ὁ μὲν γὰρ λόγος
 ὁ μέλλον πρῶτος ὑμῖν δειχθήσεσθαι κατ' ἐκείνους ἐγράφη
 τοὺς χρόνους, ὅτε Λακεδαιμόνιοι μὲν ἤρχον τῶν Ἑλλήνων,
 ἡμεῖς δὲ ταπεινῶς ἐπράττομεν. ἔστι δὲ τοὺς μὲν Ἑλλη-
 νας παρακαλῶν ἐπὶ τὴν τῶν βαρβάρων στρατείαν, Λα-
 58 κεδαιμονίοις δὲ περὶ τῆς ἡγεμονίας ἀμφισβητῶν. τοιαύ-
 την δὲ τὴν ὑπόθεσιν ποιησάμενος, ἀποφαίνω τὴν πόλιν
 ἀπάντων τῶν ὑπαρχόντων τοῖς Ἑλλήσιν ἀγαθῶν αἰτίαν
 γεγενημένην. ἀρροισάμενος δὲ τὸν λόγον τὸν περὶ τῶν
 τοιούτων εὐεργεσιῶν, καὶ βουλόμενος τὴν ἡγεμονίαν ἔτι
 σαφέστερον ἀποφαίνειν ὡς ἔστι τῆς πόλεως, ἐνθένδε ποθ' ἐν
 ἐπιχειρῶ διδάσκειν περὶ τούτων, ὡς τῇ πόλει τιμᾶσθαι
 προσήκει πολὺ μᾶλλον ἐκ τῶν περὶ τὸν πόλεμον κινδύ-
 59 νων ἢ τῶν ἄλλων εὐεργεσιῶν. ὥμην μὲν οὖν αὐτὸς δυνή-
 σεσθαι διελθεῖν περὶ αὐτῶν· νῦν δὲ με τὸ γῆρας ἐμπο-
 322 δίζει καὶ ποιεῖ προαπαγορεύειν. ἴν' οὖν μὴ παντάπασιν
 ἐκλυθῶ πολλῶν ἔτι μοι λεκτέων ὄντων, ἀρξάμενος ἀπὸ
 τῆς παραγραφῆς ἀνάγνωθι τὰ περὶ τῆς ἡγεμονίας αὐτοῖς.

56, 7. ἔστιν Γ. τοῖς δὲ ἄλλοις Γ: τοὺς δὲ λόγους corr. A cuni s.
 8. αἰπῶν Γ. 1. 57, 5. τῶν ΓΔ: κατὰ s. 58, 2. δὲ εἴηδε τῆ. f.
 59, 2. μοι s.

ΕΚ ΤΟΥ ΠΛΗΗΓΤΡΙΚΟΥ.

Ἰγούμαι δὲ τοῖς προγόνοις ἡμῶν οὐκ ἦντων ἐκ τῶν κινδύνων τι-
μᾶσθαι προσήκειν ἢ τῶν ἄλλων εὐεργεσιῶν (§ 51.)

μέχρι τοῦ

55a καὶ τότε προταχθέντας ὑπὲρ ἀπάντων νῦν ἑτέροις ἀκολουθεῖν
ἀναγκασθεῖμεν (§ 99.).

60 Περὶ μὲν οὖν τῆς ἡγεμονίας, ὡς δικαίως ἂν εἴη τῆς
πόλεως, ῥάδιον ἐκ τῶν εἰρημένων καταμαθεῖν. ἐνθυμήθη-
τε δὲ πρὸς ὑμᾶς αὐτούς, εἰ δοκῶ τοῖς λόγοις διαφθεῖρειν
τοὺς νεωτέρους, ἀλλὰ μὴ προτρέπειν ἐπ' ἀρετὴν καὶ τοὺς
ὑπὲρ τῆς πόλεως κινδύνους, ἢ δικαίως ἂν δοῦναι δίκην
ὑπὲρ τῶν εἰρημένων, ἀλλ' οὐκ ἂν χάριν κομίσασθαι παρ'

61 ὑμῶν τὴν μεγίστην, ὅς οὕτως ἐγκεκομῖακα τὴν πόλιν καὶ
τοὺς προγόνους καὶ τοὺς κινδύνους τοὺς ἐν ἐκείνοις τοῖς χρό-
νοις γεγενημένους, ὥστε τοὺς τε πρότερον γράψαντας περὶ
τὴν ὑπόθεσιν ταύτην ἅπαντας ἠφανικῆναι τοὺς λόγους,
αἰσχυνομένους ὑπὲρ τῶν εἰρημένων αὐτοῖς, τοὺς τε νῦν
δοκοῦντας εἶναι δεινοὺς μὴ τολμᾶν ἔτι λέγειν περὶ τούτων,
ἀλλὰ καταμέμφεσθαι τὴν δύναμιν τὴν σφετέραν αὐτῶν.

62 Ἄλλ' ὅμως, τούτων οὕτως ἐχόντων, φανήσονται τινες
τῶν εὐρεῖν μὲν οὐδὲν οὐδ' εἰπεῖν ἄξιον λόγου δυναμένων,
553 ἐπιτιμᾶν δὲ καὶ βασκαίνειν " τὰ τῶν ἄλλων μεμελετηκό-
των, οἳ χαριέντως μὲν εἰρησθαι ταῦτα φήσουσι (τὸ γὰρ
εὖ φθονήσουσιν εἰπεῖν), πολὺ μὲντοι χρησιμωτέρους εἶναι
τῶν λόγων καὶ κρείττους τοὺς ἐπιπλήττοντας τοῖς νῦν
ἀμαρτανομένοις ἢ τοὺς τὰ πεπραγμένα πρότερον ἐπαι-
νοῦντας, καὶ τοὺς ὑπὲρ ὧν δεῖ πράττειν συμβουλευόντας

63 ἢ τοὺς τὰ παλαιὰ τῶν ἔργων διεξιόντας. ἴν' οὖν μηδὲ
ταῦτ' ἔχωσιν εἰπεῖν, ἀφέμενος τοῦ βοηθεῖν τοῖς εἰρημένοις
πειράσομαι μέρος ἑτέρου λόγου τοσοῦτον, ὅσον περ' ἄρτι,
διελθεῖν ὑμῖν, ἐν ᾧ φανήσομαι περὶ τούτων ἀπάντων πολ-
λὴν ἐπιμέλειαν πεποιημένος. ἔστι δὲ τὰ μὲν ἐν ἀρχῇ
λεγόμενα περὶ τῆς εἰρήνης τῆς πρὸς Χίους καὶ Ροδίους

v. 4. μέχρι τοῦ Γ omissis intermediis: quae tota ponit Δ
cum ε. sic et infra. 61, 5. νυνὶ ε. 62, 4. τὸ γὰρ εὖ ΓΔ: τοί-
το γὰρ οὐ ε.

καὶ Βυζαντίους, ἐπιδείξας δ' ὡς συμφέροι τῇ πόλει δια-
λύσασθαι τὸν πόλεμον, κατηγορῶ τῆς δυναστείας τῆς
ἐν τοῖς Ἑλλησι καὶ τῆς ἀρχῆς τῆς κατὰ θάλατταν,
ἀποφαινῶν αὐτὴν οὐδὲν διαφέρουσαν οὔτε ταῖς πράξεσιν
οὔτε τοῖς πάθεσι τῶν μοναρχιῶν· ἀναμιμνήσκω δὲ καὶ
τὰ συμβάντα δι' αὐτὴν τῇ πόλει καὶ Λακεδαιμονίοις καὶ
ἑτοῖς ἄλλοις ἅπασι. διαλεχθεῖς δὲ περὶ τούτων, καὶ τὰς
τῆς Ἑλλάδος συμφορὰς ὀδυράμενος, καὶ τῇ πόλει πα-
ραϊνέσας ὡς χρῆ μὴ περιορᾶν αὐτὴν οὕτω πράττουσαν,
ἐπὶ τελευτῆς ἐπὶ τε τὴν δικαιοσύνην παρακαλῶ καὶ τοῖς
ἁμαρτανομένοις ἐπιπλήττω καὶ περὶ τῶν μελλόντων
συμβουλευῶ. λαβὼν οὖν ἀρχὴν ταύτην ὅθεν διαλέγομαι
περὶ αὐτῶν, ἀνάγνωθι καὶ τοῦτο τὸ μέρος αὐτοῖς.

ΕΚ ΤΟΥ ΠΕΡΙ ΕΙΡΗΝΗΣ.

Ἡγοῦμαι δὲ δεῖν ἡμᾶς οὐ μόνον ψηφισαμένους τὴν εἰρήνην ἐκ
τῆς ἐκκλησίας ἀπελθεῖν, ἀλλὰ καὶ βουλευσαμένους ὅπως ἄξομεν
αὐτὴν (§. 25.)

μέχρι τοῦ

ἐπιλήτοι δ' ἂν με τὸ λοιπὸν μέρος τῆς ἡμέρας, εἰ πάσας τὰς πλημ-
μελείας τὰς ἐν τοῖς πράγμασιν ἐγγεγενημένας ἐξετάζειν ἐπιχειρή-
σαιμεν (§. 56.).

εἰτ' ἐξελὼν τὰ μέσα συνήφην οὕτως·

τίς οὖν ἀπαλλαγὴ γενήσεται τῆς ταραχῆς ταύτης; καὶ πῶς ἐπα-
νόρθωσόμεθα τὰ τῆς πόλεως καὶ βελτίω ποιήσομεν; πρῶτον μὲν
ἦν πανσώμεθα δημοτικούς μὲν νομίζοντες τοὺς συκοφάντας, ὀλι-
γαρχικούς δὲ τοὺς καλοὺς τε καγαθοὺς τῶν ἀνδρῶν (§. 153.)

καὶ τὰ λοιπὰ τοῦ βιβλίου.

Ἄνοιῖν μὲν τοίνυν λόγοιιν ἀκηκόατε· βούλομαι δὲ καὶ
τοῦ τρίτου μικρὰ διελθεῖν, ἵν' ὑμῖν ἔτι μᾶλλον γένηται
καταφανές ὅτι πάντες οἱ λόγοι πρὸς ἀρετὴν, καὶ δικαιο-
σύνην συντείνουσιν. ἔστι δ' ὁ μέλλων δειχθῆσεσθαι Νι-
κοκλεί τῷ Κυπρίῳ, τῷ κατ' ἐκείνον τὸν χρόνον βασιλεύ-
οντι, συμβουλευῶν ὡς δεῖ τῶν πολιτῶν ἀρχεῖν· οὐχ ὁμοίως
δὲ γέγραπται τοῖς ἀνεγνωσμένοις. οὔτοι μὲν γὰρ τὸ λε-

65, 4. τε om ΓΑ. 5. μελλόντων om pr I. 66, 1. οὐ ΓΑ:
μή ε. 67, 2. μᾶλλον ἐτι ε. 4. δειχθῆσεσθαι Γ et pr Δ: ἐπιθῆ-
σεσθαι ε. 5. βασιλεῖ ΓΑ.

γόμενον ὁμολογούμενον αἰεὶ τῷ προειρημένῳ καὶ συγκε-
 κλειμένον ἔχουσιν, ἐν δὲ τούτῳ τὸναντίον ἀπολύσας γὰρ
 ἀπὸ τοῦ προτέρου καὶ χωρὶς, ὡς περὶ τὰ καλούμενα κε-
 φάλαια, ποιήσας, πειρώμαι διὰ βραχέων ἕκαστον ἄ-
 69 συμβουλευῶ φράζειν. τούτου δ' ἔνεκα ταύτην ἐποίησάμην
 τὴν ὑπόθεσιν, ἠγούμενος ἐκ τοῦ παραινεῖν τὴν τε διάνοιαν
 τὴν ἐκείνου μάλιστα ὠφελήσειν καὶ τὸν τρόπον τὸν ἑμαυ-
 τοῦ τάχιστα δηλώσειν. διὰ τὴν αὐτὴν δὲ ταύτην πρόφα-
 σιν καὶ νῦν αὐτὸν ὑμῖν δεῖξαι προειλόμην, οὐχ ὡς ἄριστο
 τῶν λοιπῶν γεγραμμένον, ἀλλ' ὡς ἐκ τούτου μάλιστα
 φανερός γενησόμενος, ὃν τρόπον εἶθισμαι καὶ τοῖς ἰδιώταις
 70 καὶ τοῖς δυνάσταις πλησιάζειν· φανήσομαι γὰρ πρὸς
 343 αὐτὸν ἑλευθέρως καὶ τῆς πόλεως ἀξίως διειλεγμένος, καὶ
 οὐτὸν ἐκείνου πλοῦτον οὐδὲ τὴν δύναμιν θεραπεύων ἀλλὰ
 τοῖς ἀρχομένοις ἐπαμύνων, καὶ παρασκευάζων καθ' ὅσον
 ἠδυνάμην τὴν πολιτείαν αὐτοῖς ὡς οἶόν τε πραοτάτην.
 ὅπου δὲ βασιλεῖ διαλεγόμενος ὑπὲρ τοῦ δήμου τοὺς λόγους
 ἐποιούμην, ἤπου τοῖς ἐν δημοκρατίᾳ πολιτευομένοις σφόδρα
 71 ἂν παρακελευσαίμην τὸ πλῆθος θεραπεύειν. ἐν μὲν οὖν
 τῷ προοιμίῳ καὶ τοῖς πρώτοις λεγομένοις ἐπιτιμῶ ταῖς
 μοναρχίαις, ὅτι δέον αὐτοὺς τὴν φρόνησιν ἀσκεῖν μᾶλλον
 τῶν ἄλλων, οἱ δὲ χεῖρον παιδεύονται τῶν ἰδιωτῶν. δια-
 λεχθεὶς δὲ περὶ τούτων, παραινῶ τῷ Νικοκλεῖ μὴ ὀρθο-
 μεῖν μηδ', ὡς περὶ ἱερωσύνην εἰληφάτα τὴν βασιλείαν, οὕτω
 τὴν γνώμην ἔχειν, ἀλλὰ τῶν ἠδονῶν ἀμελήσαντα προσέ-
 72 χεῖν τὸν νοῦν τοῖς πράγμασιν, ἐπιχειρῶ δὲ καὶ τοῦτο
 πείθειν αὐτόν, ὡς χρὴ δεινὸν νομίζειν, ὅταν ὄρᾳ τοῦ
 μὲν χεῖρους τῶν βελτιόνων ἄρχοντας καὶ τοὺς ἀνοητο-
 τέρους τοῖς φρονιμωτέροις προστάττοντας, λέγων ὡς ὅσον
 περὶ ἂν ἐρῶμενέστερον τὴν τῶν ἄλλων ἀνοιαν ἀτιμάσῃ
 τοσοῦτω μᾶλλον τὴν ἑαυτοῦ διάνοιαν ἀσκήσει, ποιησά-

v. 1. τοῖς προειρημένοις 5. συγκεκλεισμένον 5. 69, 6. λοι-
 πῶν λόγων γεγρ. 5. 70, 3. ἀλλὰ καὶ τοῖς 5. 5. αὐτοῖς 1' 1': αὐ-
 τῆν 5. 71, 4. οἱ δὲ om Γ. 6. βασ. ἀμελῶς οὕτω 15.

μεγος οὖν ἀρχὴν ἦν ἐγὼ τελευτήν, ἀνάγνωθι καὶ τοῦ-
του τοῦ λόγου τὸ λοιπὸν μέρος αὐτοῖς.

ΕΚ ΤΟΥ ΠΡΟΣ ΝΙΚΟΚΛΕΑ.

Μάλιστα δ' ἂν αὐτὸς ὑπὸ σαντοῦ παρακληθείης, εἰ δεῖνδ' ἡγή-
σαιο τοὺς χείρους τῶν βελτιόνων ἄρχειν καὶ τοὺς ἀνοητετέρους
τοῖς φρονιμωτέροις προστάττειν (§. 14.)

μέχρι τοῦ

σοφοὺς νόμιζε μὴ τοὺς περὶ μικρῶν ἀκριβῶς ἰρξοντας, ἀλλὰ τοὺς
εὐ περὶ τῶν μεγάλων λέγοντας. χρῶ τοῖς εἰρημένοισι, ἢ ζήτει βελ-
τίω τούτων (§. 59.).

Τῶν μὲν τοίνυν λόγων ἄλις ἡμῖν ἔστω τῶν ἀναμιμνη-
σκομένων καὶ τηλικούτο μῆκος ἐχόντων· ἐπεὶ μικροῦ γε
μέρους τῶν πάσαι γεγραμμένων οὐκ ἂν ἀπεσχοίμην,
ἀλλ' εἶπομι' ἂν εἴ τί μοι δόξεις πρέπον εἶναι τῷ παρόντι
καιρῷ· καὶ γὰρ ἂν ἀτοπος εἶην, εἰ τοὺς ἄλλους ὁρῶν
τοῖς ἐμοῖς χρωμένους ἐγὼ μόνος ἀπεσχοίμην τῶν ὑπ' ἐμοῦ
πρότερον εἰρημένων, ἄλλως τε καὶ νῦν ὅτ' οὐ μόνον μικροῖς
μέρεσιν ἀλλ' ὅλοις εἶδеси προειλόμην χρῆσθαι πρὸς ὑμᾶς.
ταῦτα μὲν οὖν, ὅπως ἂν ἡμῖν συμπίπτῃ, ποιήσομεν.

Εἶπον δέ που, πρὶν ἀναγινώσκεισθαι τούτους, ὡς ἄξιος
εἶην οὐ μόνον, εἰ βλαβεροῖς χρῶμαι τοῖς λόγοις, δοῦναι δί-
κην ὑμῖν, ἀλλ' εἰ μὴ τοιούτοις οἷοις οὐδεὶς ἄλλος, τῆς
μεγίστης τυχεῖν τιμωρίας. εἴ τινες οὖν ὑμῶν ὑπέλαβον
τότε λίαν ἀλαζονικὸν εἶναι καὶ μέγα τὸ ῥηθέν, οὐκ ἂν
δικαίως ἔτι τὴν γνώμην ταύτην ἔχοισιν· οἶμαι γὰρ ἀπο-
δεδωκέναι τὴν ὑπόσχεσιν καὶ τοιούτους εἶναι τοὺς λόγους
τιοὺς ἀναγνωσθέντας οἷους περ ἐξ ἀρχῆς ὑπετέμην. βού-
λομαι δ' ὑμῖν διὰ βραχέων ἀπολογήσασθαι περὶ ἐκά-
στου, καὶ ποιῆσαι μᾶλλον ἔτι καταφανές ὡς ἀληθῆ καὶ
τότε προεῖπον καὶ νῦν λέγω περὶ αὐτῶν, καὶ πρῶτον
μὲν ποῖος γένοιτ' ἂν λόγος ὀσιώτερος ἢ δικαιοτέρος
τοῦ τοὺς προγόνους ἐγκωμιάζοντος ἀξίως τῆς ἀρετῆς τῆς

74, 3. τῶν ὑπ' ἐμοῦ πάσαι mg ΓΔ. 75, 2. δίκην ὑμῖν τὴν με-
γίστην mg ΓΔ: δίκην τὴν μεγίστην ὑμῖν ε. 4. ὑπέλαβόν με τότε
το ΓΔ. 76, 5. ποῖος τις γένοιτ' ε. ἢ δικαιοτέρος om pr Γ.

6. ἐγκωμιάζεσθαι corr Δ cum ε.

- 77 ἐκείνων καὶ τῶν ἔργων τῶν πεπραγμένων αὐτοῖς; ἔπειτα τίς ἂν πολιτικώτερος καὶ μᾶλλον πρέπων τῇ πόλει τοῦ τῆν ἡγεμονίαν ἀποφαίνοντος ἔκ τε τῶν ἄλλων εὐεργεσιῶν καὶ τῶν κινδύνων ἡμετέραν οὐσαν μᾶλλον ἢ Λακεδαιμονίων; ἔτι δὲ τίς ἂν περὶ καλλιόνων καὶ μειζόνων πραγμάτων τοῦ τοὺς Ἑλληνας ἐπὶ τε τῆν τῶν βαρβάρων στρατείαν παρακαλοῦντος καὶ περὶ τῆς πρὸς ἀλλήλους
- 78 ὁμονοίας συμβουλευόντος; ἐν μὲν τοίνυν τῷ πρώτῳ λόγῳ περὶ τούτων τυγχάνω διειλεγμένος, ἐν δὲ τοῖς ὑστέροις περὶ ἐλαττόνων μὲν ἢ τηλικούτων, οὐ μὴν περὶ ἀχρηστοτέρων οὐδ' ἦττον τῇ πόλει συμφερόντων. γνῶσεσθε δὲ τῆν δύναμιν αὐτῶν, ἣν παραβάλλητε πρὸς ἕτερα τῶν εὐδοκιμούντων καὶ τῶν ὠφελίμων εἶναι δοκούντων.
- 79 Οἶμαι δὴ πάντας ἂν ὁμολογήσαι τοὺς νόμους πλείστων καὶ μεγίστων ἀγαθῶν αἰτίους εἶναι τῷ βίῳ τῶν ἀνθρώπων· ἀλλ' ἡ μὲν τούτων χρῆσις τοῦτ' ὠφελεῖν μόνον πέφυκε τὰ κατὰ τῆν πόλιν καὶ τὰ συμβόλαια τὰ γινόμενα πρὸς ὑμᾶς αὐτούς· εἰ δὲ τοῖς λόγοις πείθοισθε τοῖς ἑμοῖς, ὄλην τῆν Ἑλλάδα καλῶς διοικοῖτε καὶ δικαίως καὶ τῇ πόλει συμφερόντως· χρῆ δὲ τοὺς νοῦν ἔχοντας περὶ ἀμφοτέρα μὲν ταῦτα σπουδάζειν, αὐτοῖν δὲ τούτοις τὸ μείζον καὶ τὸ πλείονος ἀξιον προτιμᾶν, ἔπειτα κἀκεῖνο γινώσκειν, ὅτι νόμους μὲν θεῖναι μυρῖοὶ καὶ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων καὶ τῶν βαρβάρων ἱκανοὶ γεγονάσιν, εἰπεῖν δὲ περὶ τῶν συμφερόντων ἀξίως τῆς πόλεως καὶ τῆς Ἑλλάδος
- 81 οὐκ ἂν πολλοὶ δυνήθεϊεν· ὧν ἕνεκα τοὺς ἔργον ποιουμένους τοὺς τοιούτους λόγους εὐρίσκειν τοσοῦτω χρῆ περὶ πλείονος ποιεῖσθαι τῶν τοὺς νόμους τιθέντων καὶ γραφόντων, ὅσῳ πέρ εἰσι σπανιώτεροι καὶ χαλεπώτεροι καὶ ψυχῆς φρονιμωτέρας δεόμενοι τυγχάνουσιν, ἄλλως τε δὴ
- 82 καὶ νῦν. ὅτε μὲν γὰρ ἦρχετο τὸ γένος τὸ τῶν ἀνθρώπων γίνεσθαι καὶ συνοικίεσθαι κατὰ πόλεις, εἰκὸς ἦν

78, 2. περὶ μέχρι pg Γ. 79, 3. ὠφελεῖν ἡμᾶς μόνον ε. 6. διοικοῖτε ε. 82, 2. ἦν om Δ.

παραπλησίαν εἶναι τὴν ζήτησιν αὐτῶν· ἐπειδὴ δ' ἐνταῦθα προεληλύθαμεν ὥστε καὶ τοὺς λόγους τοὺς εἰρημένους καὶ τοὺς νόμους τοὺς κειμένους ἀναριθμήτους εἶναι, καὶ τῶν μὲν νόμων ἐπαινεῖσθαι τοὺς ἀρχαιοτάτους τῶν δὲ λόγων τοὺς καινοτάτους, οὐκέτι τῆς αὐτῆς διανοίας ἔργον ἐστίν, ἀλλὰ τοῖς μὲν τοὺς νόμους τιθέναι προαιρουμένοις προὔργου γέγονε τὸ πλήθος τῶν κειμένων (οὐδὲν γὰρ αὐτοὺς δεῖ ζητεῖν ἑτέρους, ἀλλὰ τοὺς παρὰ τοῖς ἄλλοις εὐδοκιμοῦντας πειραθῆναι συναγαγεῖν, ὃ ῥαδίως ὅστις ἂν οὖν βουλευθεῖς ποιήσῃε), τοῖς δὲ περὶ τοὺς λόγους πραγματευομένοις διὰ τὸ προκατειληφθαι τὰ πλεῖστα τούναντιον συμβέβηκε· λέγοντες μὲν γὰρ ταῦτά τοῖς πρότερον εἰρημένοις ἀναισχυντεῖν καὶ ληρεῖν δόξουσι, καινὰ δὲ ζητοῦντες ἐπιπόνως εὐρήσουσι. διόπερ ἔφασκον ἀμφοτέροις μὲν ἐπαινεῖσθαι προσήκειν, πολὺ δὲ μᾶλλον τοῖς τὸ χαλεπώτερον ἐξεργάζεσθαι δυναμένοις.

4 Ἀλλὰ μὴν καὶ τῶν ἐπὶ τὴν σωφροσύνην καὶ τὴν δικαιοσύνην προσποιουμένων προτρέπειν ἡμεῖς ἂν ἀληθέστεροι καὶ χρησιμώτεροι φανείμεν ὄντες. οἱ μὲν γὰρ παρακαλοῦσιν ἐπὶ τὴν ἀρετὴν καὶ τὴν φρόνησιν τὴν ὑπὸ τῶν ἄλλων μὲν ἀγνοουμένην, ὑπὲρ αὐτῶν δὲ τούτων ἀντιλεγομένην, ἐγὼ δ' ἐπὶ τὴν ὑπὸ πάντων ὁμολογουμένην· κἀκείνοις μὲν ἀπόχρη τοσοῦτον, ἣν ἐπαγαγέσθαι τινὰς τῆ δόξῃ τῆ τῶν ὀνομάτων δυνηθῶσιν εἰς τὴν αὐτῶν ὁμιλίαν, ἐγὼ δὲ τῶν μὲν ἰδιωτῶν οὐδένα πώποτε φανήσομαι παρακαλέσας ἐπ' ἑμαυτόν, τὴν δὲ πόλιν ὅλην πειρῶμαι πείθειν τοιούτοις πράγμασιν ἐπιχειρεῖν, ἔξ ὧν αὐτοὶ τε εὐδαιμονήσουσι καὶ τοὺς ἄλλους

6 Ἕλληνας τῶν παρόντων κακῶν ἀπαλλάξουσι. καὶ τοι τὸν πάντα τοὺς πολίτας προτρέπειν προθυμούμενον πρὸς τὸ βέλτιον καὶ δικαιοτέρον προσηῆναι τῶν Ἑλλήνων, πῶς εἰκὸς τοῦτον τοὺς συνόντας διαφθεῖρειν; τίς δὲ τοιούτους

83, 3. τοὺς τὰ παρὰ 5. 4. πειρασθῆναι 5. 9. ἀμφοτέρους 5.
10. τοὺς — δυναμένους 5, 84, 3. φανείμεν 5. 86, 3. πῶς οὐκ
εἰκὸς 5.

λόγους εἰρίσκειν δυνάμενος πονηροὺς ἂν καὶ περὶ πονηρῶν
 πραγμάτων ζητεῖν ἐπιχειρήσειεν, ἄλλως τε καὶ διαπε-
 87πραγμένους ἀπ' αὐτῶν ἅπερ ἐγώ; τούτων γὰρ γραφέντων
 καὶ διαδοθέντων καὶ δόξαν ἔσχον παρὰ πολλοῖς καὶ μα-
 θητὰς πολλοὺς ἔλαβον, ὧν οὐδεὶς ἂν παρέμεινεν, εἰ μὴ
 τοιοῦτον ὄντα με κατέλαβον οἷόν περ προσεδόκησαν· νῦν
 δὲ τοποῦτων γεγενημένων, καὶ τῶν μὲν ἔτη τρία τῶν δὲ
 τέτταρα συνδιαιτηθέντων, οὐδεὶς οὐδὲν φανήσεται τῶν παρ'
 88ἐμοὶ μεμψάμενος, ἀλλ' ἐπὶ τελευτῆς, ὅτ' ἤδη μέλλοιεν
 ἀποπλεῖν ὡς τοὺς γονέας καὶ τοὺς φίλους τοὺς ἑαυτῶν,
 οὕτως ἡγάπων τὴν διατριβὴν ὥστε μετὰ πόθου καὶ δα-
 κρύων ποιεῖσθαι τὴν ἀπαλλαγὴν. καὶ τοι πότερα χρὴ
 πιστεύειν ὑμᾶς τοῖς σαφῶς ἐπισταμένοις καὶ τοὺς λό-
 γους καὶ τὸν τρόπον τὸν ἐμόν, ἢ τῷ μηδὲν μὲν εἰδῶσι τῶν
 89ἐμῶν, προηρημένῳ δὲ συκοφαντεῖν; ὅς εἰς τοσοῦτο πονη-
 ρίας καὶ τόλμης ἐλήλυθεν, ὥστε γραψάμενος ὡς λόγους
 διδάσκω δὲ ὧν πλεονεκτήσουσι παρὰ τὸ δίκαιον ἀπό-
 δεῖξιν μὲν οὐδεμίαν τούτων ἠνεγκε, λέγων δὲ διατετέλεκεν
 ὡς δεινὸν ἔστι διαφθεῖρασθαι τοὺς τηλικούτους, ὥσπερ ἀν-
 τιλέγοντός τινος περὶ τούτων, ἢ τοῦτο δέον αὐτὸν ἀποφαί-
 νειν ὃ πάντες ὁμολογοῦσιν, ἀλλ' οὐκ ἐκείνο μόνον διδά-
 90σκεῖν ὡς ἐγὼ τυγχάνω ταῦτα διαπραττόμενος. καὶ εἰ
 μὲν τις τοῦτον ἀπαγαγὼν ἀνδραποδιστὴν καὶ κλέπτην
 καὶ λωποδύτην μηδὲν μὲν αὐτὸν ἀποφαίνοι τούτων εἰρ-
 γασμένον, διεξίοι δ' ὡς δεινὸν ἕκαστόν ἐστι τῶν κακουρ-
 γημάτων, ληρεῖν ἂν φαίη καὶ μαίνεσθαι τὸν κατήγορον,
 αὐτὸς δὲ τοιούτοις λόγοις κεχημένος οἶεται λανθάνειν
 91ὑμᾶς. ἐγὼ δ' ἠγοῦμαι τοῦτό γε καὶ τοὺς ἀμαρτεστάτους
 γιγνώσκειν, ὅτι δεῖ πιστὰς εἶναι καὶ μέγα δυναμένας
 τῶν κατηγοριῶν οὐχ αἷς ἔξεστι χρῆσασθαι καὶ περὶ τῶν
 μηδὲν ἠδικηκότων, ἀλλ' ἅς οὐχ οἷόν τ' εἰπεῖν ἀλλ' ἢ
 κατὰ τῶν ἡμαρτηκότων· ὧν αὐτὸς ὀλιγορήσας οὐδὲν
 92προσῆκοντας τῇ γραφῇ λόγους εἴρηκεν. ἔδει γὰρ αὐτὸν

καὶ τοὺς λόγους δεικνύναι τοὺς ἑμούς, οἷς διαφθείρω τοὺς συνόντας, καὶ τοὺς μαθητὰς φράζειν τοὺς χείρους διὰ τὴν συνουσίαν τὴν ἐμὴν γεγενημένους· νῦν δὲ τούτων μὲν οὐδέτερον πεποίηκε, παραλιπὼν δὲ τὴν δικαιοσύνην τῶν κατηγοριῶν ἐξαπατᾶν ὑμᾶς ἐπεχείρησεν. ἐγὼ δ' ἐξ αὐτῶν τούτων ἐξ ὧν περ προσήκει καὶ δίκαιόν ἐστι, ποιήσομαι τὴν ἀπολογία.

3 Καὶ τοὺς μὲν λόγους ὀλίγω πρότερον ἀνέγνωμεν ὑμῖν, τοὺς δὲ κεκρημένους ἐκ μειρακίων μοι μέγιστος γήρως, δηλώσω, καὶ μάρτυρας ὑμῶν αὐτῶν παρέξομαι περὶ ὧν ἂν λέγω τοὺς κατὰ τὴν ἡλικίαν τὴν ἐμὴν γεγενημένους. ἤρξαντο μὲν οὖν ἐν πρώτοις Εὐνομός μοι καὶ Λυσιθείδης καὶ Κάλλιππος πλησιάζειν, μετὰ δὲ τούτους Ὀνήτωρ, Ἀντικλῆς, Φιλωνίδης, Φιλόμηλος, Χαρμαντίδης. τούτους ἅπαντας ἡ πόλις χρυσοῖς στεφάνοις ἐστεφάνωσεν, οὐχ ὡς τῶν ἀλλοτριῶν ἐφιεμένους, ἀλλ' ὡς ἀνδρας ἀγαθοὺς ὄντας καὶ πολλὰ τῶν ἰδίων εἰς τὴν πόλιν ἀνηλωκότας. πρὸς οὓς ὅπως βούλεσθε θέτε με διακείσθαι· πρὸς γὰρ τὸ παρὸν πανταχῶς ἔξει μοι καλῶς. ἦν τε γὰρ ὑπολάβητε σύμβουλον εἶναι με καὶ διδάσκαλον τούτων, δικαίως ἂν ἔχοιτέ μοι πλείω χάριν ἢ τοῖς δι' ἀρετὴν ἐν πρυτανείῳ σιτουμένοις· τούτων μὲν γὰρ ἕκαστος αὐτὸν μόνον παρέσχε καλὸν ἀγαθόν, ἐγὼ δὲ τοσοῦτους τὸ πλῆθος ὅσους ὀλίγω πρότερον διέλιπον ὑμῖν. εἴτε τῶν μὲν πεπραγμένων ἐκείνοις μηδὲν συναίτιος ἐγένόμην, ὡς ἐταίροις δὲ καὶ φίλοις αὐτοῖς ἐχρώμην, ἱκανὴν ὑπὲρ ὧν φεύγω τὴν γραφὴν ἡγοῦμαι καὶ ταύτην εἶναι τὴν ἀπολογία· εἰ γὰρ τοῖς μὲν δι' ἀρετὴν δωρεὰς εἰληφόσιον ἤρεσκον, τῷ δὲ συκοφάντῃ μὴ τὴν αὐτὴν ἔχω γνώμην, πῶς ἂν εἰκότως γνωσθῆιεν τοὺς συνόντας διαφθείρειν; ἢ πάντων γ' ἂν εἶην δυστυχεστάτος, εἰ τῶν ἄλλων ἀνθρώπων ἐκ τε τῶν ἐπιτηδευμάτων καὶ τῶν συνουσιῶν τῶν

v. 5. ἐπεχείρησεν ε. 93, 7. ὀνήτωρ Γ: δ φήτωρ ε εἰ corr Δ.
Φιλόμηδος ε. 96, 1. ἐγενόμην αὐτός, ὡς ε.

μὲν χεῖρω τῶν δὲ βελτίω δόξαν λαμβανόντων ἐγὼ μόνος μὴ τύχοιμι τῆς δοκιμασίας ταύτης, ἀλλὰ τοιοῦτοις μὲν ἀνδράσι συμβεβιωκώς, ἀνέγκλητον δ' ἐμαυτὸν μέχρι ταυτησὶ τῆς ἡλικίας παρεσχηκώς, ὁμοιος εἶναι δόξαιμι τοῖς ἕκ τε τῶν ἐπιτηδευμάτων καὶ τῶν ἄλλων συνουσιῶν διαβεβλημένοις. ἠδέως δ' ἂν εἰδείην τί ποτ' ἂν ἔπαθον, εἰ τίς μοι τοιοῦτος ἦν συγγεγεννημένος οἴοσπερ ἐστὶν ὁ κατήγορος, ὃς μίσῶν ἅπαντας τοὺς τοιοῦτους καὶ μισούμενος εἰς τουτονὶ καθέστηκα τὸν κίνδυνον.

98 Καὶ μὴν οὐδ' ἐκείνος ὁ λόγος δικαίως ἂν με βλάψειεν, ὃν ἴσως ἂν τινες τολμήσαιεν εἰπεῖν τῶν παντάπασι πρὸς με δυσκόλως διακειμένων, ὡς τούτοις μὲν οἷς εἶρηκα τοσοῦτον μόνον ἐχρώμην ὅσον ὀφθῆναι διαλεγόμενος, ἕτεροι δὲ τινὲς μοι πολλοὶ καὶ πολυπράγμονες μαθηταὶ γέγονασιν, οὓς ἀποκρύπτομαι

99 πρὸς ὑμᾶς. [ἔχω γὰρ λόγον ὃς ἐξελέγξει καὶ διαλύσει πάσας τὰς τοιάσδε βλασφημίας.] ἀξιῶ γάρ, εἰ μὲν τινες τῶν ἐμοὶ συγγεγεννημένων ἄνδρες ἀγαθοὶ γέγονασιν περὶ τὴν πόλιν καὶ τοὺς φίλους καὶ τὸν ἴδιον οἶκον, ἐκείνους ὑμᾶς ἐπαινεῖν, ἐμοὶ δὲ μηδεμίαν ὑπὲρ τούτων χάριν ἔχειν, εἰ δὲ πονηροὶ καὶ τοιοῦτοι τὰς φύσεις οἷοι φαίνεσθαι καὶ γράφεσθαι καὶ τῶν ἀλλοτριῶν ἐπιθυμεῖν,

100 παρ' ἐμοῦ δίκην λαμβάνειν. καίτοι τίς ἂν πρόκλησις γένοιτο ταύτης ἀνεπιφθονωτέρα καὶ δικαιοτέρα τῆς τῶν μὲν καλῶν καγαθῶν οὐκ ἀμφισβητούσης, εἰ δὲ τινες πονηροὶ γέγονασιν, ὑπὲρ τούτων δίκην ὑποσχεῖν ἐθελούσης; καὶ ταῦτ' οὐ λόγος μάτην εἰρημένος ἐστίν, ἀλλὰ παραχωρῶ καὶ τῷ κατηγόρῳ καὶ τῷ βουλομένῳ τῶν ἄλλων, εἴ τις ἔχει τινὰ φράσαι τοιοῦτον, οὐχ ὡς οὐχ ἠδέως ἂν τινων μου καταψευσαμένων, ἀλλ' ὡς εὐθύς φανερωῶν ἰσομένων ὑμῖν καὶ τῆς ζημίας ἐκείνοις ἀλλ' οὐκ ἐμοὶ γενησομένης.

98, 4. ἐχρώμην οὐδ' ὅσον ε. 99, 1. ἔχω γὰρ — βλασφημίας
οἷν Γ, in mg habet Δ. 100, 2. δικαιοτέρα] ταπεινωτέρα pr Γ.

4. ὑποσχεῖν Γ, ὑπέχειν corr Δ cum ε; 7. οὐχ add Θ. 9. ἐκείνης ε.

Περὶ μὲν οὖν ὧν φεύγω τὴν γραφὴν καὶ τοῦ μὴ δια-
 φθεῖρειν τοὺς συνόντας, οὐκ οἶδ' ὅπως ἂν σαφέστερον ἐπι-
 δεῖξαι δυνηθεῖην· ἐμνήσθη δὲ καὶ τῆς πρὸς Τιμόθεόν μοι
 φιλίας γεγενημένης, καὶ διαβάλλειν ἡμᾶς ἀμφοτέρους
 ἐπεχείρησε, καὶ οὐκ ἠσχύνθη περὶ ἀνδρὸς τετελευτηκότος
 καὶ πολλῶν ἀγαθῶν αἰτίου τῇ πόλει βλασφήμους καὶ
 2)λίαν ἀσελγεῖς λόγους εἰπῶν. ἐγὼ δ' ὦμην μὲν, εἰ καὶ
 φανερώς ἐξηλεγχόμην ἀδικῶν, διὰ τὴν πρὸς ἐκεῖνον φι-
 λίαν σῶζεσθαι μοι προσήκειν· ἐπειδὴ δὲ Λυσίμαχος καὶ
 τοῖς τοιοῦτοῖς ἐπιχειρεῖ με βλάπτειν ἐξ ὧν δικαίως ἂν
 ὠφελοίμην, ἀναγκαιῶς ἔχει διαλεχθῆναι περὶ αὐτῶν.
 διὰ τοῦτο δ' οὐκ ἄμα περὶ τούτου καὶ τῶν ἄλλων ἐπι-
 τηδεῖων ἐποίησάμην τὴν μνησίαν, ὅτι πολὺ τὰ πράγματα
 3)διέφερον αὐτῶν. περὶ μὲν γὰρ ἐκείνων οὐδὲν φλαῦρον εἶ-
 πεῖν ὁ κατήγορος ἐτόλμησε, περὶ δὲ τὴν Τιμοθέου κατη-
 γορίαν μᾶλλον ἐσπούδασεν ἢ περὶ ὧν ἀπήνεγκε τὴν γρα-
 φὴν· ἐπειθ' οἱ μὲν ὀλίγων ἐπεσιτάτησαν, τῶν δ' ἐκάστῳ
 προσταχθέντων οὕτως ἐπεμελήθησαν ὥστε τυχεῖν τῆς τι-
 μῆς τῆς ὀλίγῳ πρότερον ὑπ' ἐμοῦ λεχθείσης, ὁ δὲ πολ-
 λῶν καὶ μεγάλων πραγμάτων καὶ πολὺν χρόνον κατέστη
 κύριος. ὥστ' οὐκ ἂν ἤρμοσεν ἄμα περὶ τούτου καὶ τῶν
 ἄλλων χρήσασθαι τοῖς λόγοις, ἀλλ' ἀναγκαιῶς εἶχεν οὐ-
 4)τω διελέσθαι καὶ διατάξασθαι περὶ αὐτῶν. χρὴ δὲ τὸν
 ὑπὲρ ἐκείνου λόγον οὐκ ἄλλότριον εἶναι νομίζειν τοῖς
 ἐνεστῶσι πράγμασιν, οὐδ' ἐμὲ λέγειν ἐξω τῆς γραφῆς·
 τοῖς μὲν γὰρ ἰδιώταις ὑπὲρ ὧν ἕκαστος ἐπραξέ προσήκει
 διαλεχθεῖσι καταβαίνειν ἢ δοκεῖν περιεργάζεσθαι, τοῖς
 δ' ὑπολαμβανομένοις συμβούλοις εἶναι καὶ διδασκάλοις
 ὁμοίως ὑπὲρ τῶν συγγεγενημένων ὥσπερ ὑπὲρ αὐτῶν ἀναγκαι-
 5)ον ποιεῖσθαι τὴν ἀπολογία, ἄλλως τ' ἦν καὶ τύχη
 τις διὰ τὴν αἰτίαν ταύτην κοινόμενος· ὁ περ ἐμοὶ συμβέ-

101, 5. καὶ om Δς. 102, 1. μὲν om ζ. 2. διὰ τὴν] δια-
 τριβὴν pg Γ. φιλίαν Γ, δμιλίαν Δ et corr Γ cum ζ. 5. ὠφε-
 λουμην pg Γ. 103, 4. ἐπισιτάτησαν τῶν δ' Γ, ἐπισιτάτησαν ἀγόνων
 τῶν δ' Δ cum ζ et mg Γ. 9. ἄλλων Γ, ἄλλων ἐπιτηδεῶν Δ cum
 ζ et mg Γ. χρήσθαι ζ.

- 105 βῆκεν. ἐτέρω μὲν οὖν ἀπέχρησεν ἂν τοῦτ' εἰπεῖν, ὡς οὐ
 δίκαιόν ἐστι μετέχειν εἴ τι Τιμόθεος πράττων μὴ κατώρ-
 θωσεν· οὐδὲ γὰρ τῶν δωρεῶν οὐδὲ τῶν τιμῶν οὐδεὶς αὐτῷ
 μετέδοκε τῶν ἐκείνῳ ψηφισθεισῶν, ἀλλ' οὐδ' ἐπαινέσαι
 τῶν ῥητόρων οὐδεὶς ἤξιωσεν ὡς σύμβουλον γεγεννημένον·
 εἶναι δὲ δίκαιον ἢ καὶ τῶν ἀγαθῶν κοινοῦν ἢ μηδὲ τῶν
 106 βᾶτυχιῶν ἀπολαύειν. ἐγὼ δὲ ταῦτα μὲν αἰσχυνθεῖην ἂν
 εἰπεῖν, τὴν αὐτὴν δὲ ποιοῦμαι πρόκλησιν ἢν περ καὶ περὶ
 τῶν ἄλλων· ἀξιώ γάρ, εἰ μὲν κακὸς ἀνὴρ γέγονε Τιμό-
 θεος καὶ πολλὰ περὶ ὑμᾶς ἐξήμαρτε, μετέχειν καὶ δίκην
 διδόναι καὶ πάσχειν ὅμοια τοῖς ἀδικοῦσιν· ἢν δ' ἐπι-
 δευθῆ καὶ πολίτης ὢν ἀγαθὸς καὶ στρατηγὸς τοιοῦτος
 οἷος οὐδεὶς ἄλλος ὢν ἡμεῖς ἴσμεν, ἐκείνον μὲν οἶμαι δεῖν
 ὑμᾶς ἐπαινέειν καὶ χάριν ἔχειν αὐτῷ, περὶ δὲ ταυτησι
 τῆς γραφῆς ἐκ τῶν ἐμοὶ πεπραγμένων, ὅτι ἂν ὑμῖν δί-
 καιον εἶναι δοκῆ, τοῦτο γινώσκειν.
- 107 Ἀθροώτατον μὲν οὖν τοῦτ' εἰπεῖν ἔχω περὶ Τι-
 μοθέου καὶ μάλιστα καθ' ἀπάντων, ὅτι τοσαύτας
 ἤρκα πόλεις κατὰ κράτος ὅσας οὐδεὶς πώποτε τῶν
 ἐστρατηγηκότων, οὔτε τῶν ἐκ ταύτης τῆς πόλεως
 οὔτε τῶν ἐκ τῆς ἄλλης Ἑλλάδος, καὶ τούτων ἐνίας,
 ὢν ληφθεισῶν ἅπας ὁ τόπος ὁ περιέχων οἰκείος ἤναγ-
 κάσθη τῇ πόλει γενέσθαι· τηλικαύτην ἐκάστη δύναμιν
 108 εἶχε. τίς γὰρ οὐκ οἶδε Κόρκυραν μὲν ἐν ἐπικαιρο-
 τάτῳ καὶ κάλλιστα κειμένην τῶν περὶ Πελοπόννησον,
 Σάμον δὲ τῶν ἐν Ἰωνίᾳ, Σησιὸν δὲ καὶ Κριθώτην
 τῶν ἐν Ἑλλησπόντῳ, Ποτίδαιαν δὲ καὶ Τορώνην τῶν ἐπὶ
 Θράκης; ἃς ἐκεῖνος ἀπάσας κτησάμενος παρέδωκεν ὑμῖν,
 οὐ θαπάναις μεγάλαις, οὐδὲ τοὺς ὑπάρχοντας συμμά-
 χους λυμηνάμενος, οὐδὲ πολλὰς ὑμᾶς εἰσφοράς ἀναγ-
 109 κάσας εἰσενεγκεῖν, ἀλλ' εἰς μὲν τὸν περίπλου τὸν περὶ

105, 3. οὐδεὶς αὐτῷ Γ, οὐδεὶς ἂν αὐτῷ ΓC Δ: οὐδεὶς ἂν αὐτῶν 5.

107, 1. Ἀθροώτατον] ἀπλούστατον γρ ΓΔ. 6. ληφθεισῶν Δ5.

108, 1. Κόρκυραν Γ: ceteri Κόρκυραν. sic et infra. ἐπικαιροσι-
 τῳ τόπῳ καὶ 5. 3. τῶν add Γ.

Πελοπόννησον τρία καὶ δέκα μόνον τάλαντα δούσης αὐτῷ τῆς πόλεως καὶ τριήρεις πενήκοντι Κόρκυραν εἶλε, πόλιν ὀγδοήκοντα τριήρεις κεκτημένην, καὶ περὶ τὸν αὐτὸν χρόνον Λακεδαιμονίους ἐνίκησε ναυμαχῶν, καὶ ταύτην ἠνάγκασε αὐτοὺς συνθέσθαι τὴν εἰρήνην, ἣ τοσαύτην μεταβολὴν ἑκατέρα τῶν πόλεων ἐποίησεν, ὥσθ' ἡμᾶς μὲν ἀπ' ἐκείνης τῆς ἡμέρας θύειν αὐτῇ καθ' ἕκαστον ἑνιαυτὸν ὡς οὐδεμιᾶς ἄλλης οὕτω τῇ πόλει συννεργουσίης, Λακεδαιμονίων δὲ μετ' ἐκείνον τὸν χρόνον μηδ' ὑφ' ἐνὸς ἐωραῖσθαι μήτε ναυτικὸν ἐντὸς Μαλείας περιπλέον μήτε πεζὸν στρατόπεδον διὰ τοῦ Ἴσθμοῦ πορευόμενον, ὅπερ αὐτοῖς τῆς περὶ Λεῦκτρα συμφορᾶς εὔροισις ἂν αἴτιον γεγενημένον. μετὰ δὲ ταύτας τὰς πράξεις ἐπὶ Σάμον στρατεύσας, ἦν Περικλῆς ὁ μερίστην ἐπὶ σοφίᾳ καὶ δικαιοσύνῃ καὶ σωφροσύνῃ δόξαν εἰληφώς ἀπὸ διακοσίων νεῶν καὶ χιλίων τάλαντων κατεπολέμησε, ταύτην οὔτε πλέον οὔτ' ἔλαττον παρ' ὑμῶν λαβὼν οὔτε παρὰ τῶν συμμάχων ἐκλέξας, ἐν δέκα μῆσιν ἐξεπολιόρκησεν ὀκτακισχιλίους πελτασταῖς καὶ τριήρεσι τριάκοντα, καὶ τοῦτοις ἅπασιν ἐν 2τῆς πολεμίας τὸν μισθὸν ἀπέδωκε. καὶ τοι τοιοῦτον ἔργον ἂν τις ἄλλος φανῆ πεποιηκώς, ὁμολογῶ ληρεῖν, ὅτι διαφερόντως ἐπαινεῖν ἐπιχειρῶ τὸν οὐδὲν περὶ τὸν ἄλλον ἀλλοῦν διαπεπραγμένον. ἐντεῦθεν τοίνυν ἀναπλεύσας Σησιτὸν καὶ Κριθώτην ἔλαβε, καὶ τὸν ἄλλον χρόνον ἀμελουμένης Χερρόνησου προσέχειν ὑμᾶς αὐτῇ τὸν νοῦν ἐποίησε. 3τὸ δὲ τελευταῖον Ποτίδαιαν, εἰς ἣν ἡ πόλις τετρακόσια καὶ διαχίλια τάλαντα τὸ πρότερον ἀνήλωσε, ταύτην εἶλεν ἀπὸ τῶν χρημάτων ὧν αὐτὸς ἐπόρισε καὶ τῶν συντάξεων τῶν ἀπὸ Θράκης· καὶ προσέτι Χαλκιδαῖς ἅπαντας κατεπολέμησεν. εἰ δὲ δεῖ μὴ καθ' ἕκαστον ἀλλὰ διὰ βραχέων εἰπεῖν, τεττάρων καὶ εἴκοσι πόλεων κυρίους ὑμᾶς

110, 5. Μαλείας ε. 7. Λεῦκτρας ε. 111, 5. ἐκλέξας Γ.
 ἐκλέξας φόρους Δ cum ε et mg Γ. 6. ἐν δέκα Γ, ἐν ἑνδεκά Δ.
 ἑνδεκά ε. 113, 2. τὸ ὄν ε. ἀνάλωσι Δε.

- ἐποίησεν ἐλάττω δαπανήσας ὧν οἱ πατέρες ἡμῶν εἰς τὴν
Μηλίων πολιορκίαν ἀνήλωσαν.
- 114 Ἐβουλόμην δ' ἄν, ὥσπερ ἔξαριθμῆσαι τὰς πράξεις
ῥάδιον γέγονεν, οὕτως οἷόν τ' εἶναι συντόμως δηλῶσαι
τοὺς καιροὺς ἐν οἷς ἕκαστα τούτων ἐπράχθη, καὶ τὰ
τῆς πόλεως ὡς εἶχε, καὶ τὴν τῶν πολεμιῶν δύναμιν·
πολὺ γὰρ ἄν ὑμῖν αἶ τ' εὐεργεσίαι μείζους κἀκείνος
πλείονος ἄξιος ἔδοξεν εἶναι. νῦν δὲ ταῦτα μὲν ἑάσω
- 115 διὰ τὸ πλῆθος, ἡγοῦμαι δ' ὑμᾶς ἠδέως ἂν ἀκούσαι
διὰ τί ποτε τῶν μὲν εὐδοκιμούντων ἀνδρῶν παρ'
ὑμῖν καὶ πολεμικῶν εἶναι δοκούντων οὐδὲ κώμην
ἐνιοὶ λαβεῖν ἠδυνήθησαν, Τιμόθεος δ' οὔτε τὴν τοῦ
σώματος φύσιν ἔχων ἐρρωμένην οὔτ' ἐν τοῖς στρατοπέδοις
τοῖς πλανωμένοις κατατετριμμένος, ἀλλ' ὁ μεθ' ὑμῶν
πολιτευόμενος τηλικαῦτα διεπράξατο τὸ μέγεθος. ἔστι
δ' ὁ λόγος ὁ περὶ τούτων φιλαπεχθήμων μὲν, ῥηθῆναι δ'
- 116 βούκ ἀσύμφορος. ἐκείνος γὰρ τούτῳ τῶν ἄλλων διήνεγκεν,
ὅτι περὶ τῶν Ἑλληνικῶν καὶ συμμαχικῶν πραγμάτων
καὶ τῆς ἐπιμαλείας τῆς τούτων οὐ τὴν αὐτὴν ὑμῖν γνώμην
ἔσχεν. ὑμεῖς μὲν γὰρ χαιροτονεῖτε στρατηγούς τοὺς εὐ-
ρωστοτάτους τοῖς σώμασι καὶ πολλάκις ἐν τοῖς ξενικοῖς
στρατεύμασι γεγεννημένους, ὡς διὰ τούτων διαπραξάμε-
νοι τιτῶν δεόντων. ὁ δὲ τοῖς μὲν τοιούτοις λοχαγοῖς ἐχοῖ-
το καὶ ταξίαρχοις, [ὧν ἐνιοὶ διὰ τὴν μετ' ἐκείνου στρα-
τείαν ἄξιοι λόγου καὶ χρήσιμοι τῇ πόλει γεγονᾶσιν,]
- 117 αὐτὸς δὲ περὶ ταῦτα δεινὸς ἦν, περὶ ἅπερ χρὴ φρόνιμον
εἶναι τὸν στρατηγὸν τὸν ἀγαθόν. ἔστι δὲ ταῦτα τίνα δύ-
ναμιν ἔχοντα; δεῖ γὰρ οὐχ ἀπλῶς εἰπεῖν, ἀλλὰ σαφῶς
φράσαι περὶ αὐτῶν. πρῶτον μὲν δύνασθαι γινῶναι πρὸς
τίνας πολεμητίον καὶ τίνας συμμαχοὺς ποιητίον· ἀρχὴ
γὰρ αὕτη στρατηγίας ἐστίν, ἧς ἦν διαμάρτη τις, ἀνάγκη
τὸν πόλεμον ἀσύμφορον καὶ χαλεπὸν καὶ περιεργον εἶναι.

γ. 2. ἀνάλωσαν Δ5. 115, 1. ἡγοῦμαι Γ: αὐτοῦμαι 5. ἠδέως] ἀδεῶς Γ et pr Δ. 116, 4. ἔσχεν Mustoxydes: libri ἔχειν. 8. ὧν ἐνιοὶ — γεγονᾶσιν om Γ, in mg ponit rc Δ.

1 περὶ τοίνυν τὴν τοιαύτην προαίρεσιν οὐ μόνον οὐδείς τοιοῦ-
 τος γέγονεν, ἀλλ' οὐδὲ παραπλήσιος. ῥάδιον δ' ἐξ αὐτῶν
 τῶν ἔργων γνῶκαί· πλείστους γὰρ πολέμους ἄνευ τῆς
 πόλεως ἀνελόμενος, ἅπαντας τούτους κατώρθωσε καὶ δι-
 2 καίως ἅπασι τοῖς Ἕλλησιν ἔδοξεν αὐτοὺς ποιήσασθαι.
 καὶ τοι τοῦ καλῶς βουλευσασθαι τίς ἂν ἀπόδειξιν ἔχοι
 3 θσαφεστέραν καὶ μείζω ταύτης παρασχέσθαι; δεύτερον
 τί προσήκει τὸν στρατηγὸν τὸν ἀγαθόν; στρατόπεδον συν-
 4 αγαγεῖν ἀρμότιον τῷ πολέμῳ τῷ παρόντι, καὶ τοῦτο
 συντάξαι καὶ χρῆσασθαι συμφερόντως. ὡς, μὲν τοίνυν
 ἠπίστατο χρῆσθαι καλῶς, αἱ πράξεις αὐταὶ δεδηλώκα-
 5 σιν· ὡς δὲ καὶ πρὸς τὸ παρασκευάσασθαι μεγαλοπρε-
 6 πῶς καὶ τῆς πόλεως ἀξίως ἀπάντων διήνεγκεν, οὐδὲ τῶν
 7 ὀρθῶν οὐδείς ἂν ἄλλως εἰπεῖν· τολμήσειεν. ἔτι τοίνυν πρὸς
 8 τούτοις ἀπορίας ἐνεγκεῖν στρατοπέδου καὶ πενίας, καὶ
 9 πάλιν εὐπορίας εὔρειν, τίς οὐκ ἂν τῶν αννεστρατευμένων
 10 πρὸς ἀμφοτέρω ταῦτα διαφέρειν ἐκείνον προκρίνειεν; συνί-
 11 σασι γὰρ αὐτῷ κατὰ μὲν ἀρχὰς τῶν πολέμων διὰ τὸ
 12 μηδὲν παρὰ τῆς πόλεως λαμβάνειν εἰς τὰς ἐσχάτας ἐν-
 13 δειάς καθιστάμενον, ἐκ δὲ τούτων εἰς τοῦτο τὰ πράγμα-
 14 τα περιστάναί δυνάμενον, ὥστε καὶ τῷ πολέμῳ περι-
 15 γίγνεσθαι καὶ τοῖς στρατιώταις ἐνταλεῖς ἀποδιδόναι τοὺς
 16 1 μισθοὺς. οὕτω τοίνυν τούτων μεγάλων ὄντων καὶ σφόδρα
 17 κατεπειρόντων, ἐπὶ τοῖς ἐχομένοις δικαίως ἂν τις αὐτῶν
 18 ἔτι μᾶλλον ἐπαινέσειεν. ὁρῶν γὰρ ὑμᾶς τούτους μόνους
 19 ἄνδρας νομίζοντας τοὺς ἀπειλοῦντας καὶ τοὺς ἐκτροβοῦν-
 20 τας τὰς ἄλλας πόλεις καὶ τοὺς αἰεὶ τι νεωτερίζοντας ἐν
 21 τοῖς συμμαχοῖς, οὐκ ἐπηκολούθησε ταῖς ὑμετέραις γνώ-
 22 μαις, οὐδ' ἠβουλήθη βλάπτων τὴν πόλιν εὐδοκίμειν, ἀλ-
 23 λά τοῦτ' ἐφιλοσόφει καὶ τοῦτ' ἐπραττεν, ὅπως μηδεμία
 24 τῶν πόλεων αὐτὸν φοβήσεται τῶν Ἑλληνίδων, ἀλλὰ πᾶ-
 25 2 σαι θαρσύνουσι πλὴν τῶν ἀδικουσῶν. ἠπίστατο γὰρ
 26 2 θούς τε δεδιώτας ὅτι μισοῦσι δι' οὓς ἂν τοῦτο πεπονθότες

- ευγχανώσι, τὴν τε πόλιν διὰ μὲν τὴν φιλίαν τὴν τῶν ἄλ-
 λων εὐδαιμονεστάτην καὶ μεγίστην γενομένην, διὰ δὲ
 τὸ μῖσος μικρὸν ἀπολιποῦσαν τοῦ μὴ ταῖς ἐσχάταις
 συμφοραῖς περιπεσεῖν. ὧν ἐνθουμούμενος τῇ μὲν δυνάμει
 τῇ τῆς πόλεως τοὺς πολεμίους κατεστρέφετο, τῷ δ' ἤθει
 τῷ ἑαυτοῦ τὴν εὐνοίαν τὴν τῶν ἄλλων προσήγετο, νομίζων
 τοῦτο στρατήγημα μείζον εἶναι καὶ κάλλιον ἢ πολλὰς
- 123 πόλεις ἐλεῖν καὶ πολλάκις νικῆσαι μαχόμενος. οὕτω δ'
 ἐσπουδαῖς περὶ τὸ μηδεμίαν τῶν πόλεων μηδὲ μικρὰν
 ὑποψίαν περὶ αὐτοῦ λαβεῖν ὡς ἐπιβουλεύοντας, ὡσθ'
 ὅποτε μέλλοι τινὰ παραπλεῖν τῶν μὴ τὰς συντάξεις δι-
 δουσῶν, πέμψας προηγόρευε τοῖς ἄρχουσιν, ἵνα μὴ πρὸ
 τῶν λιμένων ἐξαίφνης ὄφθεις εἰς θόρυβον καὶ ταραχὴν
- 124 αὐτοὺς καταστήσειεν. εἴτε τύχοι καθορμισθεὶς πρὸς τὴν
 χώραν, οὐκ ἂν ἐφῆκε τοῖς στρατιώταις ἀρπάζειν καὶ
 κλέπτειν καὶ πορθεῖν τὰς οἰκίας, ἀλλὰ τοσαύτην εἶχεν
 ἐπιμέλειαν ὑπὲρ τοῦ μηδὲν γίνεσθαι τοιοῦτον, ὅσην περ
 οἱ δεσπότηαι τῶν χρημάτων· οὐ γὰρ τούτω προσεῖχε τὸν
 νοῦν, ὅπως ἐκ τῶν τοιούτων αὐτὸς εὐδοκιμήσει παρὰ
 τοῖς στρατιώταις, ἀλλ' ὅπως ἡ πόλις παρὰ τοῖς Ἑλλη-
- 125 σιν. πρὸς δὲ τούτοις τὰς δοριαλώτους τῶν πόλεων οὕτω
 πράως διώκει καὶ νομίμως ὡς οὐδεὶς ἄλλος τὰς συμ-
 μαχίδας, ἠγούμενος, εἰ τοιοῦτος ὧν φαίνοιτο περὶ τοὺς
 πολεμήσαντας, τὴν μεγίστην πίστιν ἔσεσθαι δεδωκῶς
 ὡς οὐδέποτε ἂν περὶ γε τοὺς ἄλλους ἐξαμαρτεῖν τολμή-
- 126 σαιεν. τοιγάρτοι διὰ τὴν δόξαν τὴν ἐκ τούτων γιγνομένην
 πολλαὶ τῶν πόλεων τῶν πρὸς ὑμᾶς δυσκόλως ἐχουσῶν
 ἀναπεπταμέναις αὐτὸν ἰδέχοντο ταῖς πύλαις· ἐν αἷς
 ἐκείνος οὐδεμίαν ταραχὴν ἐποίησεν, ἀλλ' ὡσπερ οἰκουμέ-
 νας αὐτὰς εἰσιῶν κατέλαβεν, οὕτως ἐξιῶν κατέλειπε.
- 127 κεφάλαιον δὲ πάντων τούτων· εἰθισμένων γὰρ τὸν ἄλλον
 χρόνον πολλῶν γίνεσθαι καὶ δεινῶν ἐν τοῖς Ἑλλησιν,

ὁ, 2. γενομένην ἂν διὰ Δε. 124, 5. κτημάτων corr Γ. 6. εὐ-
 δοκιμήσῃ Δε. 125, 1. δοριαλώτους Δε. 5. ὡς Γ: ὅς Δε. 126, 5. κα-
 τέλειπε ε.

ἐπὶ τῆς ἐκείνου στρατηγίας οὐδεὶς ἂν οὐτ' ἀνασιάσεις
 εὔροι γεγενημένας οὔτε πολιτειῶν μεταβολὰς οὔτε στρα-
 γὰς καὶ φυγὰς οὐτ' ἄλλ' οὐδὲν τῶν κακῶν τῶν ἀνηκέ-
 στων, ἀλλ' οὕτως αἱ τοιαῦται συμφοραὶ κατ' ἐκείνον τὸν
 χρόνον ἐλώφησαν, ὥστε μόνος ὢν ἡμεῖς μνημονεύομεν
 28 ἀνέγκλητον τὴν πόλιν τοῖς Ἕλλησι παρέσχε. καὶ τοι
 χρῆ στρατηγὸν ἄριστον νομίζειν οὐκ εἴ τις μᾶ τύχη
 τηλικούτον τι κατώρθωσεν ὥσπερ Λύσανδρος, ὃ μηδενὶ
 τῶν ἄλλων διαπράξασθαι συμβέβηκεν, ἀλλ' ὅστις ἐπὶ
 πολλῶν καὶ παντοδαπῶν καὶ δυσκόλων πραγμάτων ὀρ-
 θῶς αἰεὶ πράττων καὶ νουνεχόντως διατετέλεκεν, ὅπερ Τι-
 μοθέω συμβέβηκεν.

29 Οἶμαι οὖν ὑμῶν τοὺς πολλοὺς θαυμάζειν τὰ λεγό-
 μενα καὶ νομίζειν τὸν ἔπαινον τὸν ἐκείνου κατηγορίαν εἶ-
 ναι τῆς πόλεως, εἰ τοσαύτας μὲν πόλεις ἐλόντα μηδε-
 μίαν δ' ἀπολέσαντα περὶ προδοσίας ἔκρινε, καὶ πάλιν
 εἰ διδόντος εὐθύνας αὐτοῦ, καὶ τὰς μὲν πράξεις Ἰφικρα-
 τούς ἀναδεχομένον, τὸν δ' ὑπὲρ τῶν χρημάτων λόγον Με-
 νεσθέως, τούτους μὲν ἀπέλυσε, Τιμόθεον δὲ τοσοῦτοις ἐξη-
 μίωσε χρήμασιν ὅσοις οὐδένα πώποτε τῶν προγεγενημέ-
 30 νων. ἔχει δ' οὕτως βούλομαι γὰρ καὶ τὸν ὑπὲρ τῆς
 πόλεως λόγον εἰπεῖν. εἰ μὲν ὑμεῖς πρὸς αὐτὸ τὸ δίκαιον
 ἀποβλέποντες σκέψασθε περὶ τούτων, οὐκ ἔστιν ὅπως οὐ
 δευνὰ καὶ σθένια πᾶσιν εἶναι δόξει τὰ πεπραγμένα
 περὶ Τιμόθεον ἢν δ' ἀναλογίσησθε τὴν ἄγνοιαν ὅσην ἔχο-
 μεν πάντες ἄνθρωποι, καὶ τοὺς φθόνους τοὺς ἐπιγεγνομέ-
 νους ἡμῖν, ἔτι δὲ τὰς ταραχὰς καὶ τὴν τὴν τὴν ἐν ἧ ζῶ-
 μεν, οὐδὲν τούτων ἀλόγως οὐδ' ἔξω τῆς ἀνθρωπίνης φύ-
 σεως εὐρεθήσεται γεγενημένον, ἀλλὰ καὶ Τιμόθεος μέρος
 τι συμβεβλημένος τοῦ μὴ κατὰ τρόπον γνωσθῆναι περὶ
 31 αὐτῶν. ἐκείνος γὰρ οὔτε μισόδημος ὢν οὔτε μισάνθρωπος

v. 5. μόνος ε. 128, 2. ἄριστον] ἄριστον ἄριστον Γ', ἀγαθὸν
 καὶ ἄριστον Δ cum ε et corr Γ'. 129, 1. οὖν Γ', δ' Δ cum ε et
 corr Γ'. 3. μὲν add Γ.Δ. 5. Ἰφικράτους ε. 130, 4. πεπραγμέ-
 να περὶ Θ, πεπραγμένα ἢ περὶ Γ.Δ: πεπραγμένα τὰ περὶ ε.

οὐδ' ὑπερήφανος, οὔτ' ἄλλ' οὐδέν ἔχων τῶν τοιούτων κα-
κῶν, διὰ τὴν μεγαλοφροσύνην τὴν τῇ στρατηγίᾳ μὲν συμ-
φέρουσαν, πρὸς δὲ τὰς χρείας τῶν ἀεὶ προσπιπτόντων
οὐχ ἀρμόττουσαν, ἅπασιν ἔδοξεν ἔνοχος εἶναι τοῖς προει-
ρημένοις· οὕτω γὰρ ἀφύης ἦν πρὸς τὴν τῶν ἀνθρώπων θε-
ραπείαν ὥσπερ δεινὸς περὶ τὴν τῶν πραγμάτων ἐπιμέ-
132λειαν. καὶ τοὶ πολλοὶ καὶ παρ' ἐμοῦ τοιούτους λόγους
ἤκουσαν, ὡς χρὴ τοὺς πολιτευομένους καὶ βουλευμένους
ἀρέσκειν προαιρεῖσθαι μὲν τῶν τε πράξεων τὰς ὠφελιμω-
τάτας καὶ βελτίστας καὶ τῶν λόγων τοὺς ἀληθεστάτους
καὶ δικαιοτάτους, οὐ μὴν ἄλλὰ κἀκεῖνο παρατηρεῖν καὶ
σκοπεῖν, ὅπως ἐπιχαρίτως καὶ φιλανθρωπῶς ἅπαντα
φανήσονται καὶ λέγοντες καὶ πράττοντες, ὡς οἱ τούτων
ὀλιγοῦντες ἐπαχθέστεροι καὶ βαρύτεροι δοκοῦσιν εἶναι
133τοῖς συμπολιτευμένοις. „ὄρας δὲ τὴν φύσιν τὴν τῶν
πολλῶν ὡς διάκειται πρὸς τὰς ἡδονάς, καὶ διότι μάλ-
λον φιλοῦσι τοὺς πρὸς χάριν ὀμιλοῦντας ἢ τοὺς εὖ ποι-
οῦντας, καὶ τοὺς μετὰ φαιδρότητος καὶ φιλανθρωπίας
φανακίζοντας ἢ τοὺς μετ' ὄγκου καὶ σεμνότητος ὠφελούν-
τας. ὦν οὐδέν σοι μεμέληκεν, ἀλλ' ἦν ἐπιεικῶς τῶν ἔξω
πραγμάτων ἐπιμεληθῆς, οἶε σοὶ καὶ τοὺς ἐνθάδε πολι-
134τευομένους καλῶς ἔξειν. τὸ δ' οὐχ οὕτως ἀλλὰ τούναν-
τίον φιλεῖ συμβαίνειν. ἦν γὰρ τούτοις ἀρέσκης, ἅπαν ὅ
τι ἂν πράξης οὐ πρὸς τὴν ἀλήθειαν κρινούσιν ἀλλὰ πρὸς
τὸ σοὶ συμφέρον ὑπολήφονται, καὶ τὰ μὲν ἀμαρτανόμενα
παρόψονται, τὸ δὲ κατορθωθὲν οὐρανόμηκες ποιήσουσιν·
135ἢ γὰρ εὐνοία πάντας οὕτω διατίθησιν. ἦν σὺ τῇ μὲν πό-
λει παρὰ τῶν ἄλλων ἐκ παντὸς τρόπου κτήσασθαι ζη-
ταῖς, ἠγούμενος μέγιστον εἶναι τῶν ἀγαθῶν, αὐτὸς δὲ
σαυτῷ παρὰ τῆς πόλεως οὐκ οἶε δεῖν τὴν αὐτὴν ταύτην
παρασκευάζειν, ἀλλὰ πλείστων ἀγαθῶν αἴτιος γεγενη-
μένος χειρόν διάκεισαι τῶν οὐδέν ἄξιον λόγου διαπεπρα-

v. 3. συμπιπτόντων 5. 133, 1. τὴν ante τῶν om 5. 2. διά-
κινται 5. 134, 5. τὸ δὲ κατορθωθὲν] καὶ τὸ κατορθωθὲν Γ et pr Δ.

56 γμένων. εικότως· οἱ μὲν γὰρ τοὺς ῥήτορας καὶ τοὺς ἐν
 τοῖς ἰδίοις συλλόγοις λογοποιεῖν δυναμένους καὶ πάντα
 προσποιουμένους εἰδέναι θεραπεύουσι, οὐδ' οὐ μόνον ἀμε-
 λείς, ἀλλὰ καὶ πολεμείς τοῖς μέγιστον αἰεὶ δυναμένοις
 αὐτῶν. καὶ τοι πόσους οἶε διὰ τὰς τούτων ψευδολογίας
 τοὺς μὲν συμφραεῖς περιπεπτωκέναι, τοὺς δ' ἀτίμους
 εἶναι, [πόσους δὲ τῶν προγεγενημένων ἀνανύμους εἶναι,]
 7 πολὺ σπουδαιότερους καὶ πλείονος ἀξίους γεγενημένους
 77 τῶν ἄδομένων καὶ τραγωδουμένων; ἀλλ' οἱ μὲν, οἶμαι,
 ποιητῶν ἔνυχον καὶ λογοποιῶν, οἱ δ' οὐκ ἔσχον τοὺς
 ὑμνήσαντας. ἦν οὖν ἐμοὶ πείθη καὶ νοῦν ἔχης, οὐ κατα-
 φρονήσεις τῶν ἀνδρῶν τούτων, οἷς τὸ πλῆθος εἴθισται πι-
 στεύειν οὐ μόνον περὶ ἐνὸς ἐκάστου τῶν πολιτῶν ἀλλὰ
 καὶ περὶ ὅλων τῶν πραγμάτων, ἀλλ' ἐπιμέλειάν τινα
 ποιήσει καὶ θεραπείαν αὐτῶν, ἵν' εὐδοκίμησῃς δι' ἀμφρό-
 8 τερα, καὶ διὰ τὰς σαυτοῦ πράξεις καὶ διὰ τοὺς τούτων
 88 λόγους." ταῦτα δ' ἀκούων ὀρθῶς μὲν ἔφασκέ με λέγειν,
 οὐ μὴν οἷός τ' ἦν τὴν φύσιν μεταβαλεῖν, ἀλλ' ἦν καλὸς
 κάγαθός ἀνὴρ καὶ τῆς πόλεως καὶ τῆς Ἑλλάδος ἀξίος,
 οὐ μὴν σύμμετρός γε τοῖς τοιούτοις τῶν ἀνθρώπων, ὅσοι
 τοῖς ὑπὲρ αὐτοὺς πεφυκόσιν ἀχθόμενοι τυγχάνουσι. τοι-
 9 γαροῦν οἱ μὲν ῥήτορες ἔργον εἶχον αἰτίας περὶ αὐτοῦ πολ-
 λὰς καὶ ψευδεῖς πλάττειν, τὸ δὲ πλῆθος ἀποδέχεσθαι
 99 τὰς ὑπὸ τούτων λεγομένας. περὶ ὧν ἡδέως ἂν ἀπελογη-
 σάμην, εἰ καιρὸν εἶχον· οἶμαι γὰρ ἂν ὑμᾶς ἀκούσαν-
 τας μισῆσαι τοὺς τε προαγαγόντας τὴν πόλιν ἐπὶ τὴν
 ὄργην τὴν πρὸς ἐκείνον καὶ τοὺς φλαυρὸν τι περὶ αὐτοῦ
 λέγειν τολμῶντας. νῦν δὲ ταῦτα μὲν ἐάσω, περὶ ἑμαν-
 τοῦ δὲ καὶ τῶν ἐνιστώτων πραγμάτων πάλιν ποιήσομαι
 τοὺς λόγους.

10 Ἀπορῶ δ' ὅ τι χρήσομαι τοῖς ὑπολοίποις, καὶ τίνας

136, 3. ἀμελῆς ἀλλὰ] haec a correctore sunt in Γ. 6. ἐπι-
 μους pr Γ. 7. πόσους — εἶναι om Γ, re in mg addita.

137, 3. ὑμνήσαντας Δ. 8. σαυτοῦ] αὐτοῦ Δ. 138, 2. μετα-
 βάλλειν pr Γ. 4. ὅσοι] ὅσοις ΓΔ. 139, 2. ἂν add ΓΔ.

- πρώτου μνησθῶ καὶ ποίου δευτέρου· τὸ γὰρ ἐφεξῆς με
 λίγειν διαπέφυγεν. ἴσως μὲν οὖν ἀναγκαῖόν ἐστιν, ὡς
 ἂν ἕκαστον τύχη προσπεσόν, οὕτως εἰπεῖν περὶ αὐτῶν·
 ἃ δ' οὖν μοι νῦν ἐπελήλυθε, καὶ περὶ ὧν ἐγὼ μὲν ἐνόμι-
 ζον εἶναι δηλωτέον, ἄλλος δὲ τίς μοι συνεβούλευε μὴ λέ-
 141 γειν, οὐκ ἀποκρούσομαι πρὸς ὑμᾶς. ἐπειδὴ γὰρ ἀπήνεγκε
 τὴν γραφὴν, ἐσκόπουν περὶ αὐτῶν τούτων ὥσπερ ἂν
 ὑμῶν ἕκαστος, καὶ τὸν τε βίον τὸν ἐμαυτοῦ καὶ τὰς
 πράξεις ἐξήταζον, καὶ πλείστον χρόνον περὶ τὰς τοιαύ-
 τας διέτριβον ἐφ' αἷς φόβην ἐπαινεῖσθαι με προσήκειν.
 ἀκροούμενος δὲ τις τῶν ἐπιτηδείων ἐτόλμησεν εἰπεῖν πρὸς
 με λόγον πάντων σχετικώτατον, ὡς ἄξια μὲν εἴη τὰ λε-
 γόμενα φιλοτιμίας, οὐ μὴν ἀλλ' αὐτός γε δεδιέναι ταῦτα
 142 μάλιστα, μὴ πολλοὺς λυπήσῃ τῶν ἀκούοντων. „οὕτω
 γάρ” ἔφη „τινὲς ὑπὸ τοῦ φθόνου καὶ τῶν ἀποριῶν ἐξη-
 γριῶνται καὶ δυσμενῶς ἔχουσιν, ὥστ' οὐ ταῖς πονηρίαις
 ἀλλὰ ταῖς εὐπραγίαις πολεμοῦσι, καὶ μισοῦσιν οὐ μόνον
 τῶν ἀνθρώπων τοὺς ἐπιεικεστάτους, ἀλλὰ καὶ τῶν ἐπιτη-
 δευμάτων τὰ βέλτεστα, καὶ πρὸς τοῖς ἄλλοις κακοῖς
 τοῖς μὲν ἀδικοῦσι συναγωνίζονται καὶ συγγνώμην ἔχου-
 σιν, οἷς δ' ἂν φθονήσωσιν ἀπολλύουσιν, ἤνπερ δυνηθῶσι.
 143 ταῦτα δὲ ἐρῶντες οὐκ ἀγνοοῦσι περὶ ὧν τὴν ψῆφον οἴσου-
 σιν, ἀλλ' ἀδικήσῃν μὲν ἐλπίζοντες, ὀφθῆσεσθαι δ' οὐ
 προσδοκῶντες· σώζοντες οὖν τοὺς ὁμοίους σφίσι αὐτοῖς
 βοηθεῖν νομίζουσι. τούτου δ' ἐνεκά σοι ταῦτα διήλθον, ἵνα
 προειδῶς ἄμεινον προσφέρῃ καὶ τοῖς λόγοις ἀσφαλεστέ-
 ροις χρεῖ πρὸς αὐτούς, ἐπεὶ νῦν γε τίνα χρεῖ προσδοκᾶν γνώ-
 μην ἔξῃν τοὺς τοιούτους, ὅταν τὸν τε βίον τὸν σαυτοῦ καὶ
 τὰς πράξεις διεξῆς μηδὲ κατὰ μικρὸν ὁμοίας οὐσας ταῖς
 144 τούτων, ἀλλ' οἷασπερ πρὸς ἐμὲ λέγειν ἐπιχειρεῖς; ἀπο-
 φαίνεις γὰρ τοὺς τε λόγους οὓς γέγραφας οὐ μέμψεως
 ἀλλὰ χάριτος τῆς μεγίστης ἀξίους ὄντας, τῶν τε πε-

v. 2. μὲν om pr Γ. 3. ἕκαστον αὐτῶν τύχη Δς. 4. δ' οὖν Δ
 et corr Γ: ἃ δ' οὖν ε. 141, 2. γραφὴν ταύτην ἐσκ. Δς. 143, 1. ἀδι-
 κοῦσι ε.

πλησιακότων σοι τοὺς μὲν οὐδὲν ἡδικοκότητας οὐδ' ἡμαρτη-
 κότας, τοὺς δὲ δι' ἀρετὴν ὑπὸ τῆς πόλεως ἐστεφανωμέ-
 νους, τὰ τε καθ' ἡμέραν οὕτω κοσμίως καὶ τεταγμένως
 βεβιωκότα σαυτὸν ὡς οὐκ οἶδ' εἴ τις ἄλλος τῶν πολι-
 τῶν, ἐτι δὲ μήτε δεδικασμένον μηδενὶ μήτε πεφευγῶτα
 πλὴν περὶ ἀντιδόσεως, μήθ' ἐτίροις συνηγωνισμένον μήτε
 μεμαρτυρηκότα, μήτ' ἄλλο πεποιηκότα μηδέν, ἐν οἷς
 5 ἅπαντες οἱ πολιτευόμενοι τυγχάνουσι. πρὸς δὲ τούτοις
 οὕτως ἰδίους οὔσι καὶ περιττοῖς κἀκεῖνο λέγεις, ὡς τῶν
 μὲν ἀρχῶν καὶ τῶν ὠφελιῶν τῶν ἐντεῦθεν γιγνομένων καὶ
 τῶν ἄλλων ἀπάντων τῶν κοινῶν ἐξέστηκας, εἰς δὲ τοὺς
 διακοσίους καὶ χιλίους τοὺς εἰσφέροντας καὶ λειτουργοῦν-
 τας οὐ μόνον αὐτὸν παρέχεις ἀλλὰ καὶ τὸν υἱόν, καὶ
 τρεῖς μὲν ἤδη τετριφραρχήκατε, τὰς δ' ἄλλας λειτουργίας
 πολυτελέστερον λειτουρηγήκατε καὶ κάλλιον ὢν οἱ νόμοι
 6 βπροστάττουσι. ταυτ' ἀκούοντας τοὺς τὰναντία πᾶσι τοῖς
 προειρημένοις ἐπιτετηδευκότας οὐκ οἶει βαρέως οἴσειν καὶ
 νομιεῖν ἐλέγχεσθαι τὸν βίον τὸν αὐτῶν οὐ σπουδαῖον ὄντα ;
 καὶ γὰρ εἰ μὲν μετὰ πόνου καὶ ταλαιπωρίας ἡσθάνοντό
 σε ποριζόμενον εἰς τε τὰς λειτουργίας καὶ περὶ τὴν ἄλ-
 λην διοίκησιν, οὐκ ἂν ὁμοίως ἐμελεν αὐτοῖς· νῦν δὲ τὰ
 τε παρὰ τῶν ξένων σοι γιγνόμενα πολὺ πλείω νομίζουσιν
 7 εἶναι τῶν διδομένων, αὐτὸν τε σὲ ῥαθυμότερον ἡγοῦνται
 εἶναι οὐ μόνον τῶν ἄλλων ἀλλὰ καὶ τῶν περὶ τὴν φιλοσοφίαν
 καὶ τὴν αὐτὴν σοι πραγματείαν ὄντων. ὀρῶσι γὰρ ἐκείνων
 μὲν τοὺς πλείστους, πλὴν τῶν τὸν σὸν βίον καὶ τὸν τρό-
 πον ἡγαπηκότων, ἐν τε ταῖς πανηγύρεσι καὶ τοῖς ἰδίους
 συλλόγοις ἐπιδείξεις ποιουμένους, διαγωνιζομένους πρὸς
 ἀλλήλους καθ' ὑπερβολὴν, ὑπισχνουμένους, ἐρίζοντας,
 8 βλοιδουρούμενους, οἷδ' ἐν ἀπολείποντας κακῶν, ἀλλὰ σφίσι
 μὲν αὐτοῖς πράγματα παρέχοντας, τοῖς δ' ἀκροαμένοις
 ἐξουσίαν παραδιδόντας τοῖς μὲν καταγελάσαι τῶν λεγο-

145, 2. καὶ add ΓΔ. 3. ὠφελιῶν Δς. sic et § 166. 6. καὶ
 ante τρεῖς om ζ. 147, 2. τὴν post περὶ add Γ.

- μένων, ἐνίοις δ' ἐπαινέσαι, τοῖς δὲ πλείστοις μισῆσαι, τοῖς δ' ὅπως ἕκαστοι βούλονται διατεθῆναι πρὸς αὐτούς· σὲ δ' οὐδενὸς μετέχοντα τούτων, ἀλλ' ἀνομοίως ζῶντα καὶ τοῖς σοφισταῖς καὶ τοῖς ἰδιώταις, καὶ τοῖς πολλὰ
- 149 κερτημένοις καὶ τοῖς ἀπόρως διακειμένοις. ἐφ' οἷς οἱ μὲν λογίζεσθαι δυνάμενοι καὶ νῦν ἔχοντες ἴσως ἂν σε ζηλώσειαν, οἱ δὲ καταδέεστερον πράττοντες καὶ λυπεῖσθαι μᾶλλον εἰωθότες ἐπὶ ταῖς τῶν ἄλλων ἐπιεικείαις ἢ ταῖς ἑαυτῶν ἀτυχίαις οὐκ ἔστιν ὅπως οὐ δυσκολανοῦσι καὶ χαλεπῶς οἴσουσιν. ὡς οὖν οὕτως αὐτῶν διατεθησομένων σκάπει τί σοι λεκτέον τούτων καὶ τί παραλειπτέον ἐστίν.”
- 150 Ἐγὼ δὲ κἀκείνου τότε ταῦτα λέγοντος καὶ νῦν ἡγοῦμαι πάντων ἀνθρώπων ἀτοπωτάτους εἶναι καὶ σχετικωτάτους, οἵτινες βαρέως ἂν ἀκούοιεν εἰ λειτουργοῦντα μὲν ἑμαντὸν τῇ πόλει παρέχο καὶ ποιοῦντα τὸ προστατιόμενον, μηδὲν δὲ δεῖσθαι μήτε κληροῦσθαι τῶν ἀρχῶν ἕνεκα, μήτε λαμβάνειν ἅ τοῖς ἄλλοις ἢ πόλις δίδωσι, μήτ' αὖ
- 151 φεύγειν δίκας μήτε διώκειν. ταῦτα γὰρ συνεταξάμην οὐ διὰ πλοῦτον οὐδὲ δι' ὑπερηφανίαν, οὐδὲ καταφρονῶν τῶν μὴ τὸν αὐτὸν τρόπον ἐμοὶ ζώντων, ἀλλὰ τὴν μὲν ἡσυχίαν καὶ τὴν ἀπραγμοσύνην ἀγαπῶν, μάλιστα δ' ὄρων τοὺς τοιοῦτους καὶ παρ' ὑμῶν καὶ παρὰ τοῖς ἄλλοις εὐδοκμοῦντας, ἐπειτα τὸν βίον ἡδίω νομίσας εἶναι τοῦτον ἢ τὸν τῶν πολλὰ πραιτόντων, ἔτι δὲ ταῖς διατριβαῖς ἐμαῖς
- 152 πρεπωδέστερον, αἷς ἐξ ἀρχῆς κατεσθησάμην. τούτων μὲν ἕνεκα τοῦτον τὸν τρόπον ζῆν προσειλόμην· τῶν δὲ λημμάτων τῶν παρὰ τῆς πόλεως ἀπεσχόμην δεινὸν ἡγήσάμενος, εἰ δυνάμενος ἐκ τῶν ἰδίων τρέφειν ἑμαντὸν ἐμποδῶν τῆ γενήσομαι τῶν ἐντεῦθεν ζῆν ἡναγκασμένων λαβεῖν τὸ διδόμενον ὑπὸ τῆς πόλεως, καὶ διὰ τὴν ἐμὴν παρουσίαν ἐνδεής τις γενήσεται τῶν ἀναγκαίων. ὑπὲρ ὧν ἐπαίνου
- 153 τυγχάνειν ἄξιός ἢν μᾶλλον ἢ διαβολῆς. νῦν δ' εἰς πολλὴν ἀπορίαν καθέστηκα, τί δρών ἀρέσαι δυνηθείην ἂν τοῖς

149, 5. δυσχερανοῦσι γρ ΓΔ. 7. παραληπτέον Δ. 150, 5. δε om ΓΔ. 152, 4. εἰ δυνάμενος om pr Γ.

τοιούτοις. εἰ γὰρ ἅπαντα τὸν χρόνον ἔργον ποιούμενος
 ὅπως μηδένα μὴ ἀδικήσω μὴ ἐνοχλήσω μὴτε λυπήσω,
 δι' αὐτὰ ταῦτα λυπῶ τινάς, τί ποιῶν ἂν χαριζοίμην;
 ἢ τί λοιπὸν ἔστι πλὴν ἐμὲ μὲν ἀτυχῆ, τοὺς δὲ τοιούτους
 ἀμαθεῖς δοκεῖν εἶναι καὶ δυσκόλους τοῖς συμπολιτευο-
 4 μμένοις; πρὸς μὲν οὖν τοὺς μηδὲν τῶν αὐτῶν τοῖς ἄλλοις
 γινώσκοντας, ἀλλὰ χαλεπωτέρους ὄντας τοῖς μὴ κα-
 κῶς πράττουσιν ἢ τοῖς ἀδικούσι, μωρὸν ἔστιν ἀπολογίαν
 ζητεῖν ὅσα γὰρ ἂν τις ἐπεικέοτερον αὐτὸν ἐπιδείξῃ, δῆ-
 λον ὅτι τοσοῦτῳ χεῖρον ἀγωνιέται παρ' αὐτοῖς· πρὸς δὲ
 τοὺς ἄλλους, περὶ ὧν Λυσίμαχος διέβαλεν, ὡς παμ-
 πληθῆ κεκτήμεθα τὴν οὐσίαν, ἀναγκαῖόν ἐστιν εἰπεῖν ἵνα
 μὴ πιστευθεῖς ὁ λόγος εἰς μείζους καὶ πλείους ἡμᾶς ἔμ-
 5 βάλῃ λειτουργίας ὧν ὑπενεγκεῖν ἂν δυνηθεῖμεν. ὅπως
 μὲν οὖν οὐδεὶς εὐρεθήσεται τῶν καλουμένων σοφιστῶν
 πολλὰ χρήματα συλλεξάμενος, ἀλλ' οἱ μὲν ἐν ὀλίγοις οἱ δ'
 ἐν πάνυ μετρίοις τὸν βίον διαγαρόντες· ὁ δὲ πλείστα
 κτησάμενος ὧν ἡμεῖς μνημονεύομεν, Γοργίας ὁ Λεοντίνος,
 αὐτὸς διατρίψας μὲν περὶ Θετταλίαν, ὅτ' εὐδαιμονέστα-
 6 τοι τῶν Ἑλλήνων ἦσαν, πλείστον δὲ χρόνον βίους καὶ
 7 περὶ τὸν χρηματισμὸν τοῦτον γενόμενος, πόλιν δ' οὐδε-
 μίαν καταπαζίως οἰκήσας οὐδὲ περὶ τὰ κοινὰ δαπανη-
 θεῖς οὐδ' εἰσφορὰν εἰσπνεγκεῖν ἀναγκασθεῖς, ἐτι δὲ πρὸς
 τούτοις οὔτε γυναικὰ γήμας οὔτε παῖδας ποιησάμενος,
 ἀλλ' ἀτελής γενόμενος καὶ ταύτης τῆς λειτουργίας τῆς
 ἐνδεδεχσοτάτης καὶ πολυτελεστοτάτης, τοσοῦτον προλα-
 βὼν πρὸς τὸ πλείω κτήσασθαι τῶν ἄλλων, χιλίους μό-
 7 νους στατήρας κατέλιπε. καὶ τοι χρῆ περὶ τῆς οὐσίας
 τῆς ἀλλήλων μὴ τοῖς αἰτιωμένοις εἰκῆ πιστεύειν, μηδὲ
 τὰς ἐργασίας ἴσας νομίζειν τὰς τε τῶν σοφιστῶν καὶ
 τὰς τῶν ὑποκριτῶν, ἀλλὰ τοὺς ἐν ταῖς αὐταῖς τέχναις
 ὄντας πρὸς ἀλλήλους κρίνειν, καὶ τοὺς ὁμοίαν ἐν ἐκάστη

v. 3. δι' αὐτὰ ταῦτα A et c F, qui pr διὰ ταῦτα: δι' αὐτὰ s.
 λυπήσω pr F. 155, 1. δυνηθεῖμεν F: ceteri δυνηθείμεν c.
 156, 6. καὶ πολυτελεστοτάτης in mg c habet F.

- δύναμιν λαβόντας παραπλησίαν καὶ τὴν οὐσίαν ἔχειν
 158 νομίζειν. ἦν οὖν ἐξισώσητέ με τῷ πλείστον ἐξειργασμένῳ
 καὶ θῆτε πρὸς ἐκείνον, οὐδ' ὑμεῖς παντάπασιν ἀσκέπτως
 εἰκάζειν δόξετε περὶ τῶν τοιούτων, οὐδ' ἡμεῖς εὐρεθεί-
 μεν ἂν οὔτε τὰ περὶ τὴν πόλιν οὔτε τὰ περὶ ἡμᾶς αὐτοὺς
 κακῶς διωκηκότες, ἀλλ' ἀπ' ἐλαττόνων ζῶντες ὧν εἰς τὰς
 λειτουργίας ἀνηλώκαμεν. καὶ τοι τοὺς εὐτελεσιτέρους ἐν
 τοῖς ἰδίοις ἢ τοῖς κοινοῖς ὄντας δίκαιόν ἐστιν ἐπαινεῖν.
- 159 Ἐνθυμοῦμαι δὲ μεταξὺ λέγων, ὅσον τὰ τῆς πόλεως
 μεταπέπτωκε, καὶ τὰς διανοίας ὡς οὐδὲν ὁμοίας περὶ
 τῶν πραγμάτων οἱ νῦν τοῖς πρότερον πεπολιτευμένοις
 ἔχουσι. ὅτε μὲν γὰρ ἐγὼ παῖς ἦν, οὕτως ἐνομιζέτο τὸ
 πλουτεῖν ἀσφαλὲς εἶναι καὶ σεμνὸν ὥστ' ὀλίγου δεῖν
 πάντες προσεποιοῦντο πλείω κεντῆσθαι τὴν οὐσίαν ἢς
 ἔχοντες ἐτύγχανον, βουλόμενοι μετασχεῖν τῆς δόξης ταύ-
 160 τῆς· νῦν δ' ὑπὲρ τοῦ μὴ πλουτεῖν ὥσπερ τῶν μεγίστων
 ἀδικημάτων ἀπολογίαν δεῖ παρασκευάζεσθαι καὶ σκοπεῖν,
 εἰ μέλλει τις σωθῆσεσθαι. πολὺ γὰρ δεινότερον καθέστη-
 κε τὸ δοκεῖν εὐπορεῖν ἢ τὸ φανερῶς ἀδικεῖν· οἱ μὲν γὰρ
 ἢ συγγνώμῃς ἔτυχον ἢ μικροῖς ἐζημιώθησαν, οἱ δ' ἄρ-
 δην ἀπόλλυνται, καὶ πλείους ἂν εὐροιμεν τοὺς ἐκ τῶν
 ὄντων ἐκπεπτωκότας ἢ τοὺς δίκην ὑπὲρ τῶν ἀμαρτημά-
 161 τῶν δεδωκότας. καὶ τί δεῖ λέγειν περὶ τῶν κοινῶν; αὐτὸς
 γὰρ οὐ μικρὸν διήμαρτον διὰ ταύτην τὴν μεταβολὴν τῶν
 ἑμαυτοῦ πραγμάτων. ὅτε γὰρ ἐπαμύνειν ἠρχόμην τοῖς
 ἰδίοις, ἀπολομένων ἐν τῷ πολέμῳ τῷ πρὸς Λακεδαιμο-
 νίους ἀπάντων τῶν ὑπαρχόντων ἡμῖν, ἀφ' ὧν ὁ πατήρ
 ἄμα τῇ τε πόλει χρήσιμον αὐτὸν παρεῖχεν, ἡμᾶς δ' οὕτως
 ἐπιμελῶς ἐπαίδευσεν ὥστ' ἐπιφανέστερον εἶναι με τότε
 καὶ γνωριμώτερον ἐν τοῖς ἡλικιώταις καὶ συμπαιδευομέ-
 162 νοις ἢ νῦν ἐν τοῖς συμπολιτευομένοις, ὅτε δ' οὖν, ὥσπερ
 εἶπον, ἠρχόμην πλησιάζειν τισίν, ὄμνην, εἰ δυνηθεῖην

158, 3. εὐρεθείμεν Γ: ceteri εὐρεθείμεν.

159, 5. δὲ pr Γ.

160, 6. πλείους ἂν εὐροιμεν τοὺς ἐκ τῶν ὄντων ΓΔ: πλείους εὐροι-
 μιν τοὺς ἐκ τῶν ἂν ε.

161, 8. ἡλικιώταις — ἐν τοῖς om pr Γ.

πλειώ κτήσασθαι καὶ περιποιήσασθαι τῶν ἐπὶ τὸν αὐτὸν
 βίον ὀρμησάντων, ἀμφοτέρωθεν δόξειν, καὶ περὶ τὴν φιλοσο-
 φίαν διαφέρειν καὶ κοσμιώτερον βεβιωκέναι τῶν ἄλλων.
 Ζεῖμοι δὲ τούναντιον ἀποβέβηκεν. εἰ μὲν γὰρ μήτ' ἄξιός μη-
 δενὸς ἐγενόμην μήτε περιεποιησάμην μηδέν, οὐδεὶς ἂν μοι
 πράγματα παρεῖχεν, ἀλλὰ φανερώς ἀδικῶν ἀσφαλῶς ἂν
 ἔζων ἕνεκά γε τῶν συκοφαντῶν· νῦν δ' ἀντὶ τῆς δόξης ἧς
 προσεδόκων ἀγῶνες περὶ ἐμὲ καὶ κίνδυνοι καὶ φθόνοι καὶ
 διαβολαὶ γέγονασιν. οὕτω γὰρ ἡ πόλις ἐν τῷ παρόντι
 χαίρει τοὺς μὲν ἐπιεικεῖς πιέζουσα καὶ ταπεινοὺς ποιῶ-
 σα, τοῖς δὲ πονηροῖς ἐξουσίαν διδοῦσα καὶ λέγειν καὶ
 ποιεῖν ὅτι ἂν βουληθῶσιν, ὥστε Λυσιμαχος μὲν ὁ προη-
 ρημένος ζῆν ἐκ τοῦ συκοφαντεῖν καὶ κακῶς ἀεί τινα ποιεῖν
 τῶν πολιτῶν κατηγορήσων ἡμῶν ἀναβέβηκεν, ἐγὼ δ' ὅς
 οὐδὲ περὶ ἓνα πότ' ἐξήμαρτον, ἀλλὰ τῶν μὲν ἐνθένδε λημ-
 μάτων ἀπεσχόμην, παρὰ ξένων δὲ καὶ νομιζόντων εὐπά-
 σχειν ἐπορισάμην τὰς ὠφελίας, ὡς δεινὰ ποιῶν εἰς τηλι-
 κουτονὲ καθέστηκα κίνδυνον. καὶ τοι προσῆκε τοὺς εὐ-
 φρονούντας εὐχεσθαι τοῖς θεοῖς ὡς πλείστοις τῶν πολιτῶν
 παραγενέσθαι τὴν δύναμιν ταύτην, δι' ἣν ἔμελλον παρ'
 ἐτέρων λαμβάνοντες χρησίμους αὐτούς, ὥσπερ ἐγώ, τῇ
 πόλει παρήξειν. πολλῆς δ' ἀλογίας περὶ ἐμὲ γεγενη-
 μένης πάντων ἂν συμβαίῃ δεινότατον, εἰ οἱ μὲν δεδω-
 κότες μοι χρήματα τοσαύτην ἔχοιεν χάριν, ὥστ' ἔτι καὶ
 νῦν με θεραπεύειν, ὑμεῖς δ', εἰς οὓς ἀνήλωκα τὰ μαντοῦ,
 ἰδίαν ἐπιθυμήσατε, παρ' ἐμοῦ λαβεῖν. ἔτι δὲ δεινότερον,
 εἰ Πίνδαρον μὲν τὸν ποιητὴν οἱ πρὸ ἡμῶν γεγονότες ὑπὲρ
 ἐνὸς μόνον ῥήματος, ὅτι τὴν πόλιν ἔρεισμα τῆς Ἑλλάδος
 ἀνόμασεν, οὕτως ἐτίμησαν ὥστε καὶ πρόξενον ποιήσασθαι
 καὶ δωρεὰν μυρίας αὐτῷ δοῦναι δραχμάς, ἐμοὶ δὲ πολὺ
 πλειώ καὶ κάλλιον ἐγκωμιακότει καὶ τὴν πόλιν καὶ

163, 5. περὶ με Γ.

164, 2. πιέζουσιν Γ, πιέζουσ' ἂν Δ.

165, 1. προσήκει ζ.

4. λαμβάνοντας ζ.

5. περὶ με Γ, περὶ

με Δ.

6. verbi συμβαίη primam et tertiam syllabas correctas

habet Γ.

7. μοι ΓΔ: με ζ.

166, 1. ἐπιθυμήσετε ζ.

τοὺς προγόνους μὴδ' ἀσφαλῶς ἐγγένοιτο ἐπιβιώναι τὸν ἐπίλοιπον χρόνον.

- 167 Περὶ μὲν οὖν τούτων καὶ τῶν ἄλλων τῶν κατηγορηθέντων ἱκανὴν εἶναι νομίζω τὴν εἰρημένην ἀπολογία· οὐκ ὀκνήσω δὲ πρὸς ὑμᾶς οὐδ' ὡς ἔχω νῦν πρὸς τὸν ἐνεστώτα κίνδυνον κατεπειν τὴν ἀλήθειαν, οὐδ' ὡς τὸ πρῶτον διετέθην πρὸς αὐτόν. ἐγὼ γὰρ ὑπὲρ μὲν τῶν ἰδίων πολλὰς ἐλπιδας εἶχον καλῶς ἀγωνιεῖσθαι καὶ γὰρ τοῖς βεβιωμένοις καὶ τοῖς πεπραγμένοις ἐπίστευον, καὶ πολλοὺς λόγους καὶ δικαίους ᾧ μὴν ἔχειν ὑπὲρ αὐτῶν· ὄρων δ' οὐ μόνον δυσκόλως διακειμένους περὶ τὴν τῶν λόγων παιδείαν τοὺς εἰδισμένους ἅπασι χαλεπαίνειν, ἀλλὰ καὶ τῶν ἄλλων πολιτῶν πολλοὺς τραχέως πρὸς αὐτὴν διακειμένους, ἐφοβούμην μὴ τὰ μὲν ἰδιά μου παραμεληθῆ, τῆς δὲ κοινῆς καὶ τῆς περὶ τοὺς σοφιστὰς διαβολῆς ἀπολαύσω τι
- 169 φλαῦρον. ἐπειδὴ δὲ χρόνων ἐγγιγνομένων εἰσέπεισον εἰς τὸ λογίεσθαι καὶ σκοπεῖν τί χρήσωμαι τοῖς παροῦσιν, ἐπαινοῦμαι τοῦ θεοῦ καὶ τῆς ταραχῆς ταύτης, οὐκ ἀλόγως, ἀλλ' ἐκ τῶν εἰκότων λογισάμενος καὶ παραμυθη-
- 170 σάμενος ἑμαυτόν· τοὺς τε γὰρ ἐπιεικεις ὑμῶν, πρὸς οὓς περ ἐγὼ ποιήσωμαι τοὺς λόγους, ἠπιστάμην οὐκ ἐμμένοντας ταῖς δόξαις ταῖς ἀδίκως ἐγγεγενημέναις, ἀλλ' ἐπακολουθοῦντας ταῖς ἀληθείαις καὶ μεταπειθομένους ὑπὸ τῶν λεγόντων τὰ δίκαια, τὴν τε φιλοσοφίαν ἐκ πολλῶν ἐνόμιζον ἐπιδειξείν ἀδίκως διαβεβλημένην, καὶ πολὺ ἂν δικαιότερος ἀγαπωμένην αὐτὴν ἢ μισουμένην. ἔχω
- 171 δὲ καὶ νῦν ἔτι ταύτην τὴν γνώμην. οὐκ ἄξιον δὲ θαυμάζειν εἴ τι τῶν καλῶν ἐπιτηδευμάτων ἠγνόηται καὶ διαλέληθεν, οὐδ' εἰ διεψευσμένοι τινὲς αὐτοῦ τυγχάνουσι· καὶ γὰρ περὶ ἡμῶν αὐτῶν καὶ περὶ ἄλλων πραγμάτων ἀναριθμητῶν οὕτως ἔχοντες ἂν εὐρεθίμεν. ἢ γὰρ πόλις ἡμῶν

v. 1. ἀσφαλῶς ἐγγένοιτο Γ, ἀσφαλῶς ἂν ἐγγένοιτο Δ: ἀσφαλῶς ἂν γένοιτο ε. 169, 1. ἐπιγυγνομένων ε. 2. χρήσωμαι] χρήσομαι Γ: ceteri χρήσιμον. 4. ὑπολογισάμενος ε. 170, 4. ἀληθείαις ΔΘ et corr I, qui pr ἀδικίαις. 7. ἢ μισουμένην Γ: ceteri ἢ διαβαλλομένην καὶ μισουμένην. 171, 3. οὐδ' εἰ ε et corr Δ, οὐδὲ Γ. 5. εὐρεθίμεν] εὐρεθίμεν ΓΔ: εὐρεθείμεν ε.

πολλῶν ἀγαθῶν αἰτία καὶ νῦν οὕσα καὶ πρότερον γεγενημένη καὶ τοῖς πολίταις καὶ τοῖς ἄλλοις Ἑλλησι, καὶ πολλῶν ἡδονῶν γέμουσα, τοῦτ' ἔχει δυσκολώτατον διὰ γὰρ τὸ μέγεθος καὶ τὸ πλῆθος τῶν ἐνοικούντων οὐκ εὐσύννοπτός ἐστιν οὐδ' ἀκριβής, ἀλλ' ὥσπερ χειμάρρους, ὅπως ἂν ἕκαστον ὑπολαβοῦσα τύχη καὶ τῶν ἀνθρώπων καὶ τῶν πραγμάτων, οὕτω κατήνεγκε, καὶ δόξαν ἐνίοις τὴν ἐναντίαν τῆς προσηκούσης περιέθηκεν, ὅπερ καὶ τῆ παιδείᾳ ταύτῃ συμβέβηκεν. ὧν ἐνθυμουμένους χρὴ μηδενὸς πράγματος ἄνευ λόγου καταγιγνώσκειν, μηδ' ὁμοίως διακείσθαι δικάζοντας ὥσπερ ἐν ταῖς ἰδίαις διατριβαῖς, ἀλλὰ διακριβοῦσθαι περὶ ἑκάστου καὶ τὴν ἀλήθειαν ζητεῖν, μεμνημένους τῶν ὄρκων καὶ τῶν νόμων καθ' οὓς συνεληλύθατε δικάσοντες· ἔστι δ' οὐ περὶ μικρῶν οὐθ' ὁ λόγος οὐθ' ἡ κρίσις ἐν ἧ καθέσταμεν, ἀλλὰ περὶ τῶν μεγίστων· οὐ γὰρ περὶ ἐμοῦ μέλλετε μόνον τὴν ψῆφον διοίσειν, ἀλλὰ καὶ περὶ ἐπιτηδεύματος ᾧ πολλοὶ τῶν νεωτέρων προσέχουσι τὸν νοῦν· οἶμαι δ' ὑμᾶς οὐκ ἀγνοεῖν ὅτι τὰ πράγματα τῆς πόλεως τοῖς ἐπιγιγνομένοις καὶ τοῖς τηλικούτοις οἱ πρεσβύτεροι παραδιδόασιν· τοιαύτης οὐκ αἰετῆς περιόδου γιγνομένης ἀναγκαῖόν ἐστιν, ὅπως ἂν οἱ νεώτεροι παιδευθῶσιν, οὕτω τὴν πόλιν πράττουσαν διατελεῖν· ὥστ' οὐ ποιητέον τοὺς συκοφάντας κυρίου τηλικούτου πράγματος, οὐδὲ τοὺς μὲν μὴ διδόντας τούτοις ἀργύριον τιμωρητέον, πικρὸν ὧν δ' ἂν λάβωσιν ἐπιτέον ποιεῖν· ὅ τε ἂν βουληθῶσιν, ἀλλ' εἰ μὲν ἡ φιλοσοφία τοιαύτην ἔχει δύναμιν ὥστε διαφθεῖρειν τοὺς νεωτέρους, οὐ τοῦτον χρὴ μόνον κολάζειν ὃν ἂν γράψηται τις τούτων, ἀλλὰ πάντας ἐμποδῶν ποιεῖσθαι τοὺς περὶ τὴν διατριβὴν ταύτην ὄντας· εἰ δὲ τούραντιον πέφυκεν ὥστ' ὠφελεῖν καὶ βελτίους ποιεῖν τοὺς πλησιάζοντας καὶ πλείονος ἀξίους, τοὺς μὲν διαβεβλημένους πρὸς ἀνίτην παυστέον, τοὺς δὲ

172, 2. οὐκ om pr ΓΔ. 173, 2. μηδ' ὁμοίως in mg prouunt ΓΔ. 5. καὶ τῶν νόμων om pr Γ. 174, 1. δ' add ΓΔ. 3. τηλικούτοις] τοιοῦτοις ΓΔ.

- συνκοφαντούντας ἀτιμητέον, τοῖς δὲ νεωτέροις συμβουλευ-
 τέον ἐν ταύτῃ διατρίβειν μᾶλλον ἢ τοῖς ἄλλοις ἐπιτηδεύ-
 176μασι. πρὸ πολλῶν δ' ἂν ἐποιησάμην, εἴπερ ἦν εἰμαρμέ-
 νον μοι φεύγειν τὴν γραφὴν ταύτην, ἀκμάζοντί μοι προσ-
 πεσεῖν τὸν κίνδυνον· οὐ γὰρ ἂν ἠθύμουν, ἀλλὰ μᾶλλον
 οἶός τ' ἂν ἐγενόμην καὶ τὸν κατήγορον ἀμύνασθαι καὶ τῇ
 φιλοσοφίᾳ βοηθῆσαι· νῦν δὲ φοβοῦμαι μὴ διὰ ταύτην
 ὑπὲρ ἄλλων πραγμάτων ἐπιεικῶς εἰρηκῶς, περὶ αὐτῆς
 ταύτης χεῖρον τύχῳ διαλεχθεῖς ἢ περὶ ὧν ἤτιόν μοι οπου-
 177δάσαι προσῆκε. καίτοι δεξαίμην ἂν (εἰρήσεται γὰρ τὰ-
 ληθῆς, εἰ καὶ μωρὸς ὁ λόγος ἐστίν·) ἤδη τελευτῆσαι τὸν
 βίον ἀξίως εἰπὼν τῆς ὑποθέσεως καὶ πείσας ὑμᾶς τοιαύ-
 την νομίζειν τὴν τῶν λόγων μελέτην οἷαπερ ἐστί, μᾶλλον
 ἢ ἔξῃν πολυπλασίῳ χρόνον ἐφορῶν· οὕτως αὐτὴν ὥσπερ
 178νῦν παρ' ὑμῖν φερομένην. τῆς μὲν οὖν ἐπιθυμίας οἶδ' ὅτι
 πολὺ καταδεέστερον ἐροῦμεν· ὅμως δ' ὅπως ἂν δύνωμαι,
 πειράσομαι διελθεῖν τὴν τε φύσιν αὐτῆς καὶ τὴν δύναμιν
 ἣν ἔχει, καὶ ποῖα τῶν ἄλλων τεχνῶν ὁμοιοειδῆς ἐστί, καὶ
 τί τοὺς συνόντας ὠφελεῖ, καὶ ποῖας τινὰς ποιούμεθα
 ἡμεῖς τὰς ὑποσχέσεις· οἶμαι γὰρ ὑμᾶς μαθόντας τὴν
 ἀλήθειαν ἄμεινον καὶ βουλευέσασθαι καὶ διαγνώσεσθαι
 179περὶ αὐτῆς. ἀξιῶ δ' ὑμᾶς, ἦν ἄρα φαίνωμαι λόγους
 διεξιῶν πολὺ τῶν εἰδισμένων λέγεσθαι παρ' ὑμῖν ἐξηλλα-
 γμένους, μὴ δυσχεραίνειν ἀλλ' ἔχειν συγγνώμην, ἐνθυ-
 μουμένους ὅτι τοὺς περὶ πραγμάτων ἀνομοίων τοῖς ἄλλοις
 ἀγωνιζομένους ἀναγκαῖόν ἐστί καὶ τοῖς λόγοις τοιούτοις
 χρῆσθαι περὶ αὐτῶν. ὑπομείναντες οὖν τὸν τρόπον τῶν
 λεγομένων καὶ τὴν παρόρησιαν, καὶ τὸν χρόνον ἐάσαντες
 ἀναλῶσαί με τὸν δεδομένον ταῖς ἀπολογίαις, ὅπως ἂν
 ὑμῶν ἐκάστῳ δοκῇ δίκαιον εἶναι καὶ νόμιμον, οὕτω φέ-
 ρετε τὴν ψῆφον.

176, 3. τὸν κίνδυνόν] τοῦτον τὸν κίνδυνον ε cum rc ΓΔ.

177, 5. πολυπλασίῳ Γ: ceteri πολὺ πλείω. 178, 1. ἡμῖν ε. 3. τε] γε pr Γ. 5. libri ὠφελῆν. 7. βουλευέσασθαι Δ. 179, 7. χρόνον] τρόπον pr Γ. 8. ἀναλῶσαί με] ἀναλώσαμεν I.

- 180 Βούλομαι δὲ περὶ τῆς τῶν λόγων παιδείας ὡσπερ οἱ γενεαλογοῦντες πρῶτον διελθεῖν πρὸς ὑμᾶς. ὁμιλοῦνται μὲν γὰρ τὴν φύσιν ἡμῶν ἕκ τε τοῦ σώματος συγκείσθαι καὶ τῆς ψυχῆς, αὐτοῖν δὲ τούτοις οὐδεὶς ἔστιν ὅστις οὐκ ἂν φήσειεν ἡγεμονικωτέραν πεφυκέναι τὴν ψυχὴν καὶ πλέονος ἀξίαν· τῆς μὲν γὰρ ἔργον εἶναι βουλευσασθαι καὶ περὶ τῶν ἰδίων καὶ περὶ τῶν κοινῶν, τοῦ δὲ σώματος
- 181 ὑπηρετῆσαι τοῖς ὑπὸ τῆς ψυχῆς γνωσθεῖσι. οὕτω δὲ τούτων ἐχόντων ὁρῶντες τινες τῶν πολὺ πρὸ ἡμῶν γεγορότων περὶ μὲν τῶν ἄλλων πολλὰς τέχνας συννεσιγκυίας, περὶ δὲ τὸ σῶμα καὶ τὴν ψυχὴν οὐδὲν τοιοῦτο συντεταγμένον, εὐρόντες διττὰς ἐπιμελείας κατέλιπον ἡμῖν, περὶ μὲν τὰ σώματα τὴν παιδοτριβικὴν, ἧς ἡ γυμνασικὴ μέρος ἔστι, περὶ δὲ τὰς ψυχὰς τὴν φιλοσοφίαν, περὶ ἧς
- 182 ἐγὼ μέλλω ποιῆσθαι τοὺς λόγους, ἀντιστρόφους καὶ σύζυγας καὶ σφίσι αὐταῖς ὁμολογουμένας, δι' ὧν οἱ προσιωτῆτες αὐτῶν τὰς τε ψυχὰς φρονιμωτέρας καὶ τὰ σώματα χρησιμώτερα παρασκευάζουσιν, οὐ πολὺ διαστησάμενοι τὰς παιδείας ἀπ' ἀλλήλων, ἀλλὰ παραπλη-
- 183 σίαις χρώμενοι καὶ ταῖς διδασκαλίαις καὶ ταῖς γυμνασίαις καὶ ταῖς ἄλλαις ἐπιμελείαις. ἐπειδὴν γὰρ λάβουσι μαθητὰς, οἱ μὲν παιδοτρίβει τὰ σχήματα τὰ πρὸς τὴν ἀγωνίαν εὐρημένα τοὺς φοιτῶντας διδάσκουσιν, οἱ δὲ περὶ τὴν φιλοσοφίαν ὄντες τὰς ιδέας ἀπάσας, αἷς ὁ λόγος τυγχάνει χρώμενος, διεξέρχονται τοῖς μαθηταῖς.
- 184 ἔμπειρους δὲ τούτων ποιήσαντες καὶ διακριβώσαντες ἐν τούτοις πάλιν γυμνάζουσιν αὐτούς, καὶ πονεῖν ἐθίζουσι, καὶ συνείρειν καθ' ἕνα ἕνα ὡς ἑμαυτὸν ἀναγκάζουσιν, ἵνα ταῦτα βεβαιότερον κατὰσχῶσι καὶ τῶν καιρῶν ἐγγυτέρω ταῖς δόξαις γένωνται. τῷ μὲν γὰρ εἰδέναι περιλαβεῖν αὐτοὺς οὐχ οἷόν τ' ἔστιν· ἐπὶ γὰρ ἀπάντων τῶν

180, 2. ὁμιλοῦντε ζ. 6. βουλευσασθαι τὰ περὶ ζ. 181, 4. τοιοῦτο Γ: ceteri τοιοῦτον. 5. διττὰς] libri δὲ τὰς. 182, 2. αὐταῖς ὁμολογουμένας] libri αὐτοῖς ὁμολογουμένους, sed ΓΔ correcti.

183, 2. τὰ ante πρὸς om Γ.

- πραγμάτων διαφεύγουσι τὰς ἐπιστήμας, οἱ δὲ μάλιστα
 προσέχοντες τὸν νοῦν καὶ δυνάμενοι θεωρεῖν τὸ συμβαῖνον
 185 ὥς ἐπὶ τὸ πολὺ πλειστάκις αὐτῶν τυγχάνουσι. τοῦτον
 δὲ τὸν τρόπον ἐπιμελόμενοι καὶ παιδεύοντες μέχρι μὲν
 τοῦ γενέσθαι βελτίους αὐτοὺς αὐτῶν τοὺς μαθητὰς καὶ
 ἔχειν ἄμεινον τοὺς μὲν τὰς διανοίας τοὺς δὲ τὰς τῶν σωμά-
 των ἕξεις, ἀμφοτέροι δύνανται προαγαγεῖν· ἐκείνην δὲ τὴν
 ἐπιστήμην οὐδέτεροι τυγχάνουσιν ἔχοντες, δι' ἧς ἂν οἱ μὲν
 ἀθλητὰς οὖς βουλευθεῖεν, οἱ δὲ ῥήτορας ἱκανοὺς ποιήσαιεν,
 ἀλλὰ μέρος μὲν ἂν τι συμβάλοιντο, τὸ δ' ὅλον αἱ δυνά-
 μεις αὐταὶ παραγίγνονται τοῖς καὶ τῇ φύσει καὶ ταῖς
 ἐπιμελείαις διενεγκοῦσιν.
- 186 Ὁ μὲν οὖν τύπος τῆς φιλοσοφίας τοιοῦτός τις ἐστίν·
 ἡγοῦμαι δ' ὑμᾶς μᾶλλον ἂν ἔτι καταμαθεῖν τὴν δύ-
 ναμιν αὐτῆς, εἰ διέλθοιμι τὰς ὑποσχέσεις ἃς ποιούμε-
- 187 θα πρὸς τοὺς πλησιάζειν ἡμῖν βουλομένους. λέγομεν
 γὰρ ὡς δεῖ τοὺς μέλλοντας διοίσειν ἢ περὶ τοὺς λό-
 γους ἢ περὶ τὰς πράξεις ἢ περὶ τὰς ἄλλας ἐργασίας
 πρῶτον μὲν πρὸς τοῦτο πεφυκέναι καλῶς, πρὸς ὃ ἂν
 προηρημένοι τυγχάνωσιν, ἔπειτα παιδευθῆναι καὶ λα-
 βεῖν τὴν ἐπιστήμην, ἣτις ἂν ἢ περὶ ἐκάστου, τρίτον
 ἐντριβεῖς γενέσθαι καὶ γυμνασθῆναι περὶ χρεῖαν καὶ
 τὴν ἐμπειρίαν αὐτῶν· ἐκ τούτων γὰρ ἐν ἀπάσαις ταῖς
 ἐργασίαις τελείους γίγνεσθαι καὶ πολὺ διαφέροντας τῶν
- 188 ἄλλων. εἶναι δὲ τούτων προσῆκον ἐκατέροις, τοῖς τε δι-
 δάσκουσι καὶ τοῖς μανθάνουσιν, ἴδιον μὲν τοῖς μὲν εἰσε-
 νέγκασθαι τὴν φύσιν οἷαν δεῖ, ταῖς δὲ δύνασθαι παιδεῦσαι
 τοὺς τοιούτους, κοινὸν δ' ἀμφοτέρων τὸ περὶ τὴν ἐμπειρίαν
 γυμνάσιον· δεῖν γὰρ τοὺς μὲν ἐπιμελεῖς ἐπιστατῆσαι τοῖς
 παιδευομένοις, τοὺς δ' ἐγκρατῶς ἐμμεῖναι τοῖς προσ-
- 189 στατομένοις. ταῦτα μὲν οὖν ἐστὶν ἃ κατὰ πασῶν λέγο-

185, 2. ἐπιμελόμενοι Γ: ceteri ἐπιμελούμενοι. 10. ἐπιμελείαις]
 ἐπιστήμας rc γρ ΓΔ. 186, 2. ἂν add ΓΔ. 187, 4. πρὸς δ']
 praepositio melius abesset. 188, 1. προσῆκεν ε. 5. δεῖν γὰρ Γ,
 δὲ γὰρ corr Γ cum ε. 6. δ' ἐγκρατῶς] δι κρατος pr Γ.

μεν τῶν τεχνῶν· εἰ δὲ δὴ τις ἀφόμενος τῶν ἄλλων ἔροιστό με τί τούτων μεγίστην ἔχει δύναμιν πρὸς τὴν τῶν λόγων παιδείαν, ἀποκριναίμην' ἂν ὅτι τὸ τῆς φύσεως ἀνυπέρβλητόν ἐστι καὶ πολὺ πάντων διαφέρει· τὸν γὰρ ἔχοντα τὴν μὲν ψυχὴν εὐρεῖν καὶ μαθεῖν καὶ ποιῆσαι καὶ μνημονεῦσαι δυναμένην, τὴν δὲ φωνὴν καὶ τὴν τοῦ στόματος σαφήνειαν τοιαύτην ὥστε μὴ μόνοις τοῖς λεγομένοις ἀλλὰ

190 ἔτι δὲ τὴν τόλμαν μὴ τὴν ἀναισχυντίας σημεῖον γιγνομένην, ἀλλὰ τὴν μετὰ σωφροσύνης οὕτω παρασκευάζουσαν τὴν ψυχὴν ὥστε μηδὲν ἤτιον θαρρῆεν ἐν δὴ πᾶσι τοῖς πολίταις τοὺς λόγους ποιούμενον ἢ πρὸς αὐτὸν διανοούμενον, τίς οὐκ οἶδεν ὅτι τυχὼν ὁ τοιοῦτος παιδείας μὴ τῆς ἀπηκριβωμένης, ἀλλὰ τῆς ἐπιπολαίου καὶ πᾶσι κοινῆς, τοιοῦτος ἂν εἴη ῥήτωρ οἷος οὐκ οἶδ' εἴ τις τῶν Ἑλλήνων

191 γέγονεν; καὶ μὲν δὴ κἀκείνους ἴσμεν τοὺς καταδεστέραν μὲν τούτων τὴν φύσιν ἔχοντας, ταῖς δ' ἐμπειρίαις καὶ ταῖς ἐπιμελείαις προσέχοντας, ὅτι γίνονται κρείττους οὐ μόνον αὐτῶν ἀλλὰ καὶ τῶν εὖ μὲν πεφνηκότων λίαν δ' αὐτῶν κατημελιχότων· ὥσθ' ἐκάτερόν τε τούτων δεινὸν ἂν καὶ λέγειν καὶ πράττειν ποιήσειεν, ἀμφοτέρὰ τε γενόμενα περὶ τὸν αὐτὸν ἀνυπέρβλητον ἂν τοῖς ἄλλοις

192 ἀποτελέσειεν. περὶ μὲν οὖν τῆς φύσεως καὶ τῆς ἐμπειρίας ταῦτα γινώσκω· περὶ δὲ τῆς παιδείας οὐκ ἔχω τοιοῦτον λόγον εἰπεῖν, οὔτε παρομοίαν οὔτε παραπλησίαν ἔχει τούτοις τὴν δύναμιν. εἰ γὰρ τις διακούσειεν ἅπαντα τὰ περὶ τοὺς λόγους καὶ διακριβωθείη μᾶλλον τῶν ἄλλων, λόγον μὲν ποιητῆς τυχὸν ἂν χαριέστερος γένοιτο τῶν πολλῶν, εἰς ὄχλον δὲ καταστὰς τούτου μόνον ἀποστηθεῖς, τοῦ τολμᾶν, οὐδ' ἂν φθίγξασθαι δυνηθεῖη.

193 Καὶ μηδεὶς οἰέσθω με πρὸς μὲν ὑμᾶς συστέλλειν τὴν ὑπόσχεσιν, ἐπειδὴν δὲ διαλέγομαι πρὸς τοὺς συνειναί μοι

v. 7. τοῖς λεγομένοις om pr ΓΔ. 190, 1. μὴ τὴν ΓΔ: μὴ τῆς ε. 4. τοὺς add ΓΔ. 7. τις ἄλλος τῶν ε. 191, 3. ἐπιμελείαις αἰς pr. ΓΔ. 7. ἂν om ε.

βουλομένους, ἅπασαν ὑπ' ἑμαυτῷ ποιεῖσθαι τὴν δύναμιν· φεύγων γὰρ τὰς τοιαύτας αἰτίας, ὅτ' ἠρχόμεν περὶ ταύτην εἶναι τὴν πραγματείαν, λόγον διέδωκα γράψας ἐν ᾧ φανήσομαι τοῖς τε μείζους ποιουμένοις τὰς ὑποσχέσεις
 194 ἐπιτιμῶν καὶ τὴν ἑμαυτοῦ γνώμην ἀποφαινόμενος. ἃ μὲν οὖν κατηγορῶ τῶν ἄλλων παραλείψω· καὶ γὰρ ἐστὶ πλείω τοῦ καιροῦ τοῦ παρόντος· ἃ δ' αὐτὸς ἀποφαινομαι, πειράσομαι διελεθεῖν ὑμῖν. ἄρχομαι δ' ἐνθ' ἔνδε ποθέν.

ΕΚ ΤΟΥ ΚΑΤΑ ΣΟΦΙΣΤΩΝ.

Εἰ δὲ δεῖ μὴ μόνον κατηγορεῖν τῶν ἄλλων, ἀλλὰ καὶ τὴν ἑμαυτοῦ δηλῶσαι διάνοιαν (§ 14.)

μέχρι τοῦ

καθ' ὃ δ' ἂν ἔλλειψθῆ τι τῶν εἰρημέων, ἀνάγκη ταύτη χεῖρον διακεῖσθαι τοῖς πλησιάζοντι (§ 18.).

195 Ταῦτα κομψοτέρως μὲν πέφρασται τῶν ἔμπροσθεν εἰρημέων, βούλεται δὲ ταῦτά δηλοῦν ἐκείνοις. ὃ χρη μάλιστα ὑμῖν γενέσθαι τεκμήριον τῆς ἐμῆς ἐπιεικειᾶς· οὐ γὰρ, ὅτε μὲν ἦν νεώτερος, ἀλαζονευόμενος φαίνομαι καὶ μεγάλας τὰς ὑποσχέσεις ποιούμενος, ἐπειδὴ δ' ἀπολέλαυκα τοῦ πράγματος καὶ πρεσβύτερος γέγονα, τηνικαῦτα ταπεινὴν ποιῶ τὴν φιλοσοφίαν, ἀλλὰ τοῖς αὐτοῖς λόγοις χρώμενος ἀκμάζων καὶ πανόμενος αὐτῆς, καὶ θαρσύνων καὶ κινδυνεύων, καὶ πρὸς τοὺς βουλομένους πλησιάζειν καὶ πρὸς τοὺς μέλλοντας περὶ μου τὴν ψῆφον οἴσειν [διατελῶ], ὥστ' οὐκ οἶδ' ὅπως ἂν τις ἀληθέστερος ἢ δικαιότερος περὶ αὐτὴν ἐπιδειχθεῖη γεγεννημένος.

96 Ταῦτα μὲν οὖν ἐκείνοις προσκεῖσθω τοῖς πρότερον περὶ ἡμῶν εἰρημένοις· οὐκ ἄγνοῶ δ' ὅτι τοὺς δυσκόλως διακειμένους οὐδὲν πῶ τῶν εἰρημένων ἰκανόν ἐστιν ἀπαλλάξαι τῆς διανοίας ταύτης, ἀλλὰ πολλῶν ἔτι δεόνται λόγων καὶ παντοδαπῶν, εἰ μέλλουσιν ἑτέραν μεταλήψεσθαι

97 δόξαν ἀνθ' ἧς νῦν τυγχάνουσιν ἔχοντες. δεῖ δὴ μηδ' ἡμᾶς προαπειπεῖν διδάσκοντας καὶ λέγοντας, ἐξ ὧν δυοῖν θά-

195, 8. αὐτῆς] fortasse legendum ἀκμῆς. 11. διατελῶ om pr Γ: quo omissio ποιῶ v. 7. mutandum in ποιῶν. 12. ἢ δικαιοτέρος om pr Γ. 197, 2. θάτερον ποιήσουσιν ἢ 5.

τερον ἢ μεταστήσομεν τὰς γνώμας αὐτῶν, ἢ τὰς βλα-
σφημίας καὶ κατηγορίας αἷς χρῶνται καθ' ἡμῶν ἐξε-
λέξομεν ψευδεῖς οὔσας. εἰσὶ δὲ διτταί. λέγουσι γὰρ οἱ
μὲν ὡς ἔστιν ἡ περὶ τοὺς σοφιστὰς διατριβὴ φλυαρία
καὶ φενακισμός· οὐδεμία γὰρ εὐρηται παιδεία τοιαύτη
δι' ἧς γένοιτό τις ἂν ἢ περὶ τοὺς λόγους δεινότερος ἢ περὶ
τὰς πράξεις φρονιμώτερος, ἀλλ' οἱ προέχοντες ἐν τούτοις

981 ἢ φύσει τῶν ἄλλων διαφέρουσιν· οἱ δὲ δεινότερους μὲν
ὁμολογοῦσιν εἶναι τοὺς περὶ τὴν μελέτην ταύτην ὄντας,
οὐ μὴν ἀλλὰ διαφθείρεσθαι καὶ γίνεσθαι χεῖρους· ἐπει-
δὴν γὰρ λάβωσι δύναμιν, τοῖς ἀλλοτρίοις ἐπιβουλεύειν.
ὡς οὖν οὐδὲν ὑγιὲς οὐδ' ἀληθὲς οὐδέτεροι τούτων λέγουσι,
πολλὰς ἐλπίδας ἔχω πᾶσι φανερόν ποιήσειν.

99 Πρῶτον δ' ἐνθυμήθητε περὶ τῶν φλυαρίαν φασκόν-
των εἶναι τὴν παιδείαν, ὡς αὐτοὶ λίαν καταφανῶς ληροῦσι.
διασύρουσι μὲν γὰρ αὐτὴν ὡς οὐδὲν ὠφελεῖν δυναμένην ἀλλ'
ἀπάτην καὶ φενακισμὸν οὔσαν, ἀξιοῦσι δὲ τοὺς συνόντας
ἡμῖν εὐθὺς μὲν προσελθόντας διαφέρειν αὐτοὺς αὐτῶν,

100 ὀλίγας δ' ἡμέρας συνδιατρίψαντας σοφωτέρους ἐν τοῖς λό-
γοις καὶ κρείττους φαίνεσθαι τῶν καὶ ταῖς ἡλικίαις καὶ ταῖς
ἐμπειρίαις προεχόντων, ἐνιαυτὸν δὲ μόνον παραμείναντας
ῥήτορας ἅπαντας ἀγαθοὺς εἶναι καὶ τελέους καὶ μηδὲν
φαιλοτέρους τοὺς ἀμελεῖς τῶν ποιεῖν ἐθελόντων μηδὲ τοὺς

201 ἀφνεῖς τῶν τὰς ψυχὰς ἀνδρικὰς ἐχόντων. καὶ ταῦτα
προστίπτουσιν οὐδ' ἡμῶν ἀκηκοότες τοιαύτας ποιουμένων
τὰς ὑποσχέσεις, οὐτ' ἐν ταῖς ἄλλαις τέχναις καὶ παι-
δείαις οὐδὲν ἐωρακότες τούτων συμβαῖνον, ἀλλὰ μόλις
μὲν ἡμῖν τὰς ἐπιστήμας παραγινομένας, οὐχ ὁμοίως
δ' ἀλλήλοις ὅτι ἂν μάθωμεν ἐξεργαζομένους, ἀλλὰ δύο
μὲν ἢ τρεῖς ἐξ ἀπάντων τῶν διδασκαλείων ἀγωνιστὰς
γιγνομένους, τοὺς δ' ἄλλους ἐξ αὐτῶν ἰδιώτας ἀπαλ-

v. 2. αἷς νῦν χρῶνται ε. καθ' ἡμῶν, ni fallor, pr Γ. 6. ἂν
om Γ. 198, 3. καὶ γίνεσθαι χεῖρους] haec a correctore habet Γ
loco nonnisi sex litterarum capace. 200, 3. προεχόντων ε. μό-
νοι om ε. 201, 4. τοῦτο ε.

- 202 λαιτομένους. καὶ τοὶ πῶς οὐκ ἄφρονες εἶναι χρη̄ νομί-
 ζειν τοὺς τὰς δυνάμεις τὰς ἐν ταῖς ὁμολογουμέναις
 τῶν τεχνῶν οὐκ ἐνούσας, ταύτας ἀπαιτεῖν τολμῶντας
 παρὰ ταύτης ἦν οὐκ εἶναι φασι, καὶ πλείους τὰς ὠφε-
 λείας ἀξιοῦντας γίνεσθαι παρὰ τῆς ἀπιστομένης ὑφ'
 203 αὐτῶν ἢ παρὰ τῶν ἀκριβῶς εὐρῆσθαι δοκουσῶν; χρη̄ δὲ
 τοὺς νοῦν ἔχοντας οὐκ ἀνωμάλως ποιεῖσθαι τὰς κρίσεις
 περὶ τῶν ὁμοίων πραγμάτων, οὐδ' ἀποδοκιμάζειν τὴν
 παιδείαν τὴν ταῦτά ταῖς πλείσταις τῶν τεχνῶν ἀπεργαζο-
 μένην. τίς γὰρ οὐκ οἶδεν ὑμῶν πολλοὺς τῶν ὑπὸ τοῖς
 σοφισταῖς γενομένων οὐ φενακισθέντας οὐδ' οὕτω διατε-
 204 θέντας ὡς οὗτοι λέγουσιν, ἀλλὰ τοὺς μὲν αὐτῶν ἱκανοὺς
 ἀγωνιστὰς ἀποτελεσθέντας, τοὺς δὲ παιδεύειν ἐτέρους δυ-
 νηθέντας, ὅσοι δ' αὐτῶν ἰδιωτεύειν ἐβουλήθησαν, ἐν τε ταῖς
 ὁμιλίαις χαριστέρους ὄντας ἢ πρότερον ἦσαν, τῶν τε λό-
 γων κριτὰς καὶ συμβούλους ἀκριβεστέρους τῶν πλείστον
 γεγενημένους; ὥστε πῶς χρη̄ τῆς τοιαύτης διατριβῆς
 καταφρονεῖν τῆς τοὺς κεχρημένους αὐτῇ τοιοῦτους παρα-
 205 σκευάζειν δυναμένης; Ἄλλὰ μὴν καὶ τόδε πάντες ἂν
 ὁμολογήσαιεν, ὅτι τούτους τεχνικωτάτους εἶναι νομίζομεν
 ἀπὸ πασῶν τῶν τεχνῶν καὶ χειρουργιῶν, οὔτινες ἂν τοὺς
 μαθητὰς ὡς οἶόν θ' ὁμοιωτάτους ἐργάτας ἀλλήλοις ἀπο-
 δεῖξωσι. τῇ τοίνυν φιλοσοφίᾳ φανήσεται καὶ τοῦτο συμ-
 206 βεβηκός. ὅσοι γὰρ ἡγεμόνος ἔτυχον ἀληθινοῦ καὶ νοῦν
 ἔχοντος, εὐρεθεῖεν ἂν ἐν τοῖς λόγοις οὕτως ὁμοίαν τὴν δύ-
 ναμιν ἔχοντες ὥστε πᾶσιν εἶναι φανερόν ὅτι τῆς αὐτῆς
 παιδείας μετεσχῆκασιν. καὶ τοὶ μηδενὸς ἔθους αὐτοῖς
 ἐγγενομένου κοινοῦ μηδὲ διατριβῆς τεχνικῆς ὑπαρξάσης
 οὐκ ἔστιν ὅπως ἂν εἰς τὴν ὁμοιότητα ταύτην κατέστησαν.
 207 Ἐπι τοίνυν ὑμῶν αὐτῶν οὐδεὶς ἔστιν ὅστις οὐκ ἂν εἰπεῖν
 ἔχοι πολλοὺς τῶν συμπαιδευθέντων, οἱ παῖδες μὲν ὄντες
 ἀμαθέστατοι τῶν ἡλικιωτῶν ἔδοξαν εἶναι, πρεσβύτεροι δὲ

202, 2. δυνάμεις rc γρ ΓΑ. τὰς ante ἐν om ζ. 203, 5. ἡμῶν ζ.
 τῶν add ΓΑ. 204, 2. τοὺς δὲ παιδεύειν ἐτέρους δυναθέντας om Δ.
 206, 5. κοινοῦ Γ, ἱκανοῦ corr Δ cum ζ.

γενόμενοι πλέον διήνεγκαν πρὸς τὸ φρονεῖν καὶ λέγειν τῶν αὐτῶν τούτων ὧν παῖδες ὄντες ἀπελείφθησαν. ὅθεν μάλιστα ἂν τις γνοίῃ τὴν ἐπιμέλειαν ὅσην ἔχει δύναμιν· δῆλον γὰρ ὅτι τότε μὲν ἅπαντες τοιαύταις ἐχοῦντο ταῖς διανοαῖς οἷας περ ἐξ ἀρχῆς ἔχουσαν ἔχοντες, ἀνδρες δὲ γενόμενοι τούτων διήνεγκαν καὶ μετέλλαξαν τὴν φρόνησιν τῷ τοῦς μὲν ἐκκεχυμένως ζῆν καὶ ῥαθυμίως, τοὺς δὲ τοῖς βτε πράγμασι καὶ σφίσι αὐτοῖς προσείχιν τὸν νοῦν. ὅπου δὲ καὶ διὰ τὰς αὐτῶν ἐπιμελείας γίνονται τινες βελτίους, πῶς οὐκ ἂν οὗτοι λαβρόντες ἐπιστάτην καὶ προσβύτερον καὶ πολλῶν πραγμάτων ἔμπειρον, καὶ τὰ μὲν παρεληφτότα τὰ δ' αὐτὸν εὐρηκότα, πολὺ ἂν ἐπὶ πλεῖον καὶ σφῶν αὐτῶν καὶ τῶν ἄλλων διήνεγκαν;

9 Οὐ μόνον δ' ἐκ τούτων ἀλλὰ καὶ τῶν λοιπῶν εἰκότως ἂν ἅπαντες τὴν ἀγνοίαν θανατώσειαν τῶν τολμώτων οὕτως εἰκῆ καταφρονεῖν τῆς φιλοσοφίας, προῖτον μὲν εἰ πάσας τὰς πράξεις καὶ τὰς τέχνας εἰδότες ταῖς μελέταις καὶ ταῖς φιλοπορίαις ἀλλοκορένας πρὸς τὴν τῆς φρονήσεως ἀσκησιν ταῦτα μηδεμίαν ἠγοῦνται δύναμιν ἔχειν, ἔπειτ' εἰ τῶν μὲν σωμάτων μηδὲν οὕτως ἂν φήσαιεν εἶναι φανῶλον, ὅτι γυμνασθὲν καὶ ποτῆσαν οὐκ ἂν εἶη βέλτιον, τὰς δὲ ψυχὰς τὰς ἀμεινον πεφυκυίας τῶν σωμάτων μηδὲν ἂν νομίζουσι γενέσθαι σπουδαιότερας παιδευθείσας καὶ τυχοῦσας τῆς προσηκούσης ἐπιμελείας· ἐτι δ' εἰ περὶ τοὺς ἵππους καὶ τοὺς κύνες καὶ τὰ πλεῖστα τῶν ζώων ὀρῶντες τέχνας ἔχοντάς τινας, αἷς τὰ μὲν ἀνδρειότερα τὰ δὲ πραότερα τὰ δὲ φρονιμώτερα ποιοῦσι, περὶ τὴν τῶν ἀνθρώπων φύσιν μηδεμίαν οἴονται τοιαύτην εὐρησθαι παιδείαν, ἣτις ἂν αὐτοὺς ἐπὶ τι τούτων ὧν περ καὶ τὰ θηρία βδυνηθεῖη προαγαγεῖν, ἀλλὰ τοσαύτην ἀπάντων ἡμῶν ἀτυχίαν κατεγνώκασιν, ὥσθ' ὁμολογήσειαν μὲν ἂν ταῖς ἡμετέραις διανοαῖς ἕκαστον τῶν ὄντων βέλτιον γίνεσθαι

208, 2. τὴν — ἐπιμελείαν ζ.

5. αὐτὸν] libri αὐτῶν.

ἐπὶ

ΓΔ: ἐπὶ ζ. 210, 5. νομίζουσι ζ.

- καὶ χορησιμώτερον, αὐτοὺς δ' ἡμᾶς τοὺς ἔχοντας τὴν φρό-
νησιν ταύτην, ἢ πάντα πλείονος ἄξια ποιοῦμεν, τολμῶσι
λέγειν ὡς οὐδὲν ἂν ἀλλήλους πρὸς ἐπιείκειαν εὐεργετή-
213σαιμεν. ὃ δὲ πάντων δεινότατον, ὅτι καθ' ἕκαστον τὸν
ἐνιαυτὸν θεωροῦντες ἐν τοῖς θαύμασι τοὺς μὲν λείοντας
πρῶτερον διακειμένους πρὸς τοὺς θεραπεύοντας ἢ τῶν ἀν-
θρώπων ἐγιοιπρὸς τοὺς εὐ ποιοῦντας, τὰς δ' ἄρκτους καλιν-
δουμένας καὶ παλαιούσας καὶ μιμουμένας τὰς ἡμετέρας
214ἐπισιτήμας, οὐδ' ἐκ τούτων δύνανται γινῶναι τὴν παιδείαν
καὶ τὴν ἐπιμέλειαν ὅσῃν ἔχει δύναμιν, οὐδ' ὅτι ταῦτα
πολύ ἂν θᾶπτον τὴν ἡμετέραν φύσιν ἢ τὴν ἐκείνων ὠφελή-
σειεν· ὥστ' ἀπορῶ πότερον ἂν τις δικαιοτέρου θαυμάσειε
τὰς πραότητας τὰς τοῖς χαλεπωτάτοις τῶν θηρίων ἐγγι-
γνομένας ἢ τὰς ἀγριότητας τὰς ἐν ταῖς ψυχαῖς τῶν
τοιούτων ἀνθρώπων ἐνούσας.
- 215 "Ἐχοι δ' ἂν τις πλείω περὶ τούτων εἰπεῖν· ἀλλὰ γὰρ
ἦν πολλὰ λίαν λέγω περὶ τῶν παρὰ τοῖς πλείστοις ὁμο-
λογουμένων, δέδοικα μὴ περὶ τῶν ἀμφισβητουμένων ἀπο-
ρεῖν δόξω. παυσάμενος οὖν τούτων ἐπ' ἐκείνους τρέψομαι
τοὺς οὐ καταφρονοῦντας μὲν τῆς φιλοσοφίας, πολὺ δὲ
πικρότερον κατηγοροῦντας αὐτῆς, καὶ μεταφέροντας τὰς
πονηρίας τὰς τῶν φασκόντων μὲν εἶναι σοφιστῶν ἄλλο
δὲ τι πραττόντων ἐπὶ τοὺς οὐδὲν τῶν αὐτῶν ἐκείνοις ἐπι-
216βητεύοντας. ἐγὼ δ' οὐχ ὑπὲρ ἀπάντων τῶν προσποιουμέ-
νων δύνασθαι παιδεύειν ποιοῦμαι τοὺς λόγους, ἀλλ' ὑπὲρ
τῶν δικαίως τὴν δόξαν ταύτην ἐχόντων. οἶμαι δὲ σαφῶς
ἐπιδείξειν τοὺς κατηγοροῦντας ἡμῶν πολὺ τῆς ἀληθείας
διημαρτηκότας, ἦν περ ἐθελήσητε διὰ τέλους ἀκοῦσαι τῶν
λεγομένων.
- 217 Πρῶτον μὲν οὖν ὀρίσασθαι δεῖ τίνων ὀρεγόμενοι καὶ
τίνος τυχεῖν βουλόμενοι τολμῶσι τινες ἀδικεῖν· ἦν γὰρ
ταῦτα καλῶς περιλάβωμεν, ἄμεινον γνώσεσθε τὰς αἰτίας

213, 4. καλινδουμένας] prima syllaba correctata est in Γ. 214, 4. πο-
τήρου Γ. 7. τοιούτων om pr Γ. 215, 5. οὐ add ΓΔ. 7. τὰς
om ε.

ταὺς καθ' ἡμῶν λεγομένας, εἴτ' ἀληθεῖς εἰσὶν εἴτε ψευ-
 δεῖς. ἐγὼ μὲν οὖν ἡδονῆς ἢ κέρδους ἢ τιμῆς ἕνεκα φημι
 πάντας πάντα πράττειν· ἔξω γὰρ τούτων οὐδεμίαν ἐπι-
 θυμίαν ὁρῶ τοῖς ἀνθρώποις ἐγγιγνομένην. εἰ δὴ ταῦθ'
 οὕτως ἔχει, λοιπὸν ἐστὶ σκέπασθαι τί τούτων ἂν ἡμῖν
 γίγνοιτο διαφθείρουσι τοὺς νεωτέρους. πότερ' ἂν ἡσθεῖη-
 μεν ὁρῶντες ἢ καὶ πυνθανόμενοι πονηροὺς αὐτοὺς ὄντας
 καὶ δοκοῦντας τοῖς συμπολιτενομένοις; καὶ τίς οὕτως ἐστὶν
 ἀναίσθητος ὅστις οὐκ ἂν ἀλγήσειε τοιαύτης διαβολῆς
 περὶ αὐτὸν γιγνομένης; ἀλλὰ μὴν οὐδ' ἂν θαυματοῖμεν
 οὐδὲ τιμῆς μεγάλης τύχοιμεν τοιούτους τοὺς συνόντας
 ἀσιτοπέμποντες, ἀλλὰ πολὺ ἂν μᾶλλον καταφρονηθεῖμεν
 καὶ μισηθεῖμεν τῶν ταῖς ἄλλαις πονηρίαις ἐνόχων ὄντων.
 καὶ μὴν οὐδ' εἰ ταῦτα παρίδοιμεν, χρήματα πλεῖστ' ἂν
 λάβοιμεν οὕτω παιδείας προεστῶτες. οἶμαι γὰρ δήπου
 τοῦτό γε πάντας γινώσκειν, ὅτι σοφιστῆ μισθὸς κάλλι-
 στός ἐστι καὶ μέγιστος, ἣν τῶν μαθητῶν τινὲς καλοὶ
 ἀγαθοὶ καὶ φρόνιμοι γένωνται καὶ παρὰ τοῖς πολίταις
 εὐδοκίμουντες· οἱ μὲν γὰρ τοιοῦτοι πολλοὺς μετασχέειν
 τῆς παιδείας εἰς ἐπιθυμίαν καθιστάσιν, οἱ δὲ πονηροὶ
 καὶ τοὺς πρότερον συνεῖναι διανοομένους ἀποτρέπου-
 σιν. ὥστε τίς ἂν ἐν τούτοις τὸ κρεῖττον ἀγνοήσειεν, οὐ-
 τὼ μεγάλην τὴν διαφορὰν τῶν πραγμάτων ἔχόντων;

"Ἴσως οὖν ἂν τις πρὸς ταῦτα τολμήσειεν εἰπεῖν ὡς
 πολλοὶ τῶν ἀνθρώπων διὰ τὰς ἀκρασίας οὐκ ἐμμένουσι
 τοῖς λογισμοῖς, ἀλλ' ἀμελήσαντες τοῦ συμφέροντος ἐπι-
 τὰς ἡδονᾶς ὁρμῶσιν. ἐγὼ δ' ὁμολογῶ καὶ τῶν ἄλλων
 πολλοὺς καὶ τῶν προσποιουμένων εἶναι σοφιστῶν ἔχειν
 τινὰς τὴν φύσιν ταύτην, ἀλλ' ὅμως οὐδὲ τῶν τοιούτων

v. 3. πάντα add ΓΔ. 218, 3. πότιρον ε. 219, 1. θαυμα-
 τοῖμεν Γ: ceteri θαυματοῖμεν. 3. καταφρονηθεῖμεν καὶ μιση-
 θεῖμεν ΓΔ: καταφρονηθείμεν καὶ μισηθείμεν ε. sed haec καὶ μισηθεῖ-
 μεν γε manu habet Γ. 221, 3. λόγοις pr Γ. 222, 1. ἀλλ'
 ὅμως — 239, 2. γνώμην ἔχουσι περὶ τῶν] ἀλλὰ γὰρ οὐ δίκαιον διὰ τοὺς
 ἀκρατεῖς καὶ πονηροὺς διαβάλλεσθαι καὶ τοὺς καλῶς τῇ φιλοσοφίᾳ χρω-
 μένους· οὐδὲ γὰρ εἴ τις τῶν πολιτῶν συκοφάνται καὶ κακοπραγο-

- οὐδείς ἐστιν οὕτως ἀκρατής ὅστις ἂν δέξαιτο καὶ τοὺς μαθητὰς εἶναι τοιούτους· τῶν μὲν γὰρ ἡδονῶν τῶν διὰ τὴν ἀκρασίαν ἐκείνοις συμβαινουσῶν οὐκ ἂν δύναίτο μετασχεῖν, τῆς δὲ δόξης τῆς διὰ τὴν πονηρίαν γιγνομένης αὐτὸς ἂν τὸ πλεῖστον μέρος ἀπολαύσειεν. ἔπειτα τίνες ἂν καὶ διαφθεύρῃαιεν, καὶ τοὺς πῶς διακειμένους λάβοιεν ἂν
- 223 μαθητὰς; ἄξιον γὰρ καὶ ταῦτα διελθεῖν. πότερον τοὺς ἤδη κακοῆθεις ὄντας καὶ πονηροὺς; καὶ τίς ἂν, ἃ παρὰ τῆς αὐτοῦ φύσεως ἐπίσταται, ταῦτα παρ' ἑτέρου μανθάνειν ἐπιχειρήσειεν; ἀλλὰ τοὺς ἐπιεικείς καὶ χρηστών ἐπιτηδευμάτων ἐπιθυμοῦντας; ἀλλ' οὐδ' ἂν εἰς τῶν τοιούτων τοῖς κακόν τι λέγουσιν ἢ πράττουσι διαλεχθῆναι τολμήσειεν.
- 224 Ἡδέως δ' ἂν κακείνο πυθοίμην παρὰ τῶν χαλεπῶς ἐχόντων πρὸς ἡμᾶς, τίνα ποτὲ γνώμην ἔχουσι περὶ τῶν ἐκ Σικελίας καὶ τοῦ Πόντου καὶ τῶν ἄλλων τόπων δεῦρο πλεόντων ὡς ἡμᾶς, ἵνα παιδευθῶσι. πότερον αὐτοὺς οἴονται σπανίζοντας ἐκεῖ πονηρῶν ἀνθρώπων ἐνθάδε ποιεῖσθαι τὴν πορείαν; ἀλλὰ πανταχοῦ πολλὴν ἀφθονίαν εὔροι τις ἂν τῶν συμπονηρεῦσθαι καὶ συνεξαμαρτάνειν
- 225 βουλομένων. ἀλλ' ἵνα κακοπράγμονες καὶ ουκοφάνται γένωνται, πολλὰ χρήματα τελέσαντες; ἀλλὰ πρῶτον μὲν οἱ ταύτην ἔχοντες τὴν γνώμην πολὺ ἂν ἡδιον τὰ τῶν ἄλλων λάβοιεν ἢ δοῖεν ἑτέροις ὅτιοῦν τῶν σφετέρων αὐτῶν

τες τυγχάνουσιν ὄντες ὡσπερ ὁ κατήγορος, προσήκει καὶ τοὺς ἄλλους ἅπαντας δοκεῖν εἶναι τοιούτους, ἀλλὰ δεῖ χωρὶς περὶ ἐκάστου διαγινώσκειν. τούτου δ' ἕνεκα καὶ τοὺς λόγους ὑμῖν προανέγραψα καὶ τοὺς πλησιάζοντάς μοι διήλθον, βουλόμενος ὅσον διέσταμεν ἀλλήλων. εὐρήσει γὰρ οὐδὲν τῶν αὐτῶν ἡμῶν (ἡμᾶς?) οὐτ' ἐπιτηδευόντας οὐτε λέγοντας οὐτ' ἀσκούντας οὐθ' ὑπισχνουμένους. ἀλλ' οὐδὲ τοὺς πλησιάζοντας τῶν αὐτῶν ἑκατέρων (ἑκατέροις?) ἕνεκα συνόντας, ἀλλὰ τοὺς μὲν ἀλαζονείας τοὺς δὲ παιδείας μετασχεῖν βουλομένους. πρὸς δὲ τούτοις ἴδοι' ἂν τῶν μὲν δικαίως ἂν μισηθέντας ἐν ἁπῶσαις ταῖς Ἑλληνίστι πόλεσιν ἐνοχλοῦντας καὶ ζητοῦντας οὓς τινὰς ἐξαπατήσουσιν, ἐπὶ δὲ τοὺς ἀληθευτέροις καὶ σπουδαιότεροις ἐξ ἁπάντων τῶν τόπων πρὸς αὐτοὺς πλεόντας. περὶ ἂν ἡδέως Ἀναμάχου πυθοίμην τίνα ποτὲ γνώμην εἶχε περὶ τῶν ἐ

teste Mustoxyda. v. 3. ἀκρασίαν — δύνατο Angelus Maius: libr ἀκράσιαν — δύναντο. 223, 2. τις ἂν, ἃ] τις ἂν ΓΔ: τίς ἃ 5.

234, 4. ὡς ἡμᾶς om pr Γ.

ἔτι δὲ τίνες ἂν ὑπὲρ πονηρίας ἀργύριον ἀναλώσαιεν, ἐξὸν αὐτοῖς μὴδὲν δαπανηθεῖσιν εἶναι τούτοις, ὅπότεν βουληθῶσιν; οὐ γὰρ μαθεῖν ἀλλ' ἐπιχειρῆσαι μόνον δεῖ τοῖς βουλομένοις τῶν ἔργων. ἀλλὰ δῆλον ὅτι καὶ πλείους καὶ χρήματα διδῶσι καὶ πάντα ποιῶσι νομίζοντες αὐτοὶ τε βελτίους γενήσεσθαι καὶ τοὺς ἐνθάδε παιδεύοντας πολὺ φρονιμωτέρους εἶναι τῶν παρὰ σφίσι αὐτοῖς· ἐφ' οἷς ἄξιον ἦν ἅπαντας τοὺς πολίτας φιλοτιμείσθαι, καὶ περὶ πολλοῦ ποιεῖσθαι τοὺς αἰτίους τῆ πόλει τῆς δόξης ταύτης γενομένους. ἀλλὰ γὰρ οὕτω τινὲς ἀγνωμόνως ἔχουσιν ὥστ' εἰδότες καὶ τοὺς ξένους τοὺς ἀφικνουμένους καὶ τοὺς προεστώτας τῆς παιδείας οὐδὲν κακὸν ἐπιτηδεύοντας, ἀλλ' ἀπραγμονεστάτους μὲν ὄντας τῶν ἐν τῇ πόλει καὶ πλείστην ἡσυχίαν ἄγοντας, προσέχοντας δὲ τὸν νοῦν σφίσι βαυτοῖς καὶ τὰς συνουσίας μετ' ἀλλήλων ποιουμένους, ἔτι δὲ τὰ καθ' ἡμέραν εὐτελέστατα καὶ κοσμιώτατα ζῶντας, καὶ τῶν λόγων ἐπιθυμοῦντας οὐ τῶν ἐπὶ τοῖς ἰδίοις συμβολαίοις λεγομένων οὐδὲ τῶν λυπούντων τινάς, ἀλλὰ τῶν παρὰ πᾶσιν ἀνθρώποις εὐδοκιμούντων, ὅμως τολμῶσι βλασφημεῖν περὶ αὐτῶν καὶ λέγειν ὡς ταύτην ποιοῦνται τὴν μελέτην, ἢ ἐν τοῖς ἀγῶσι παρὰ τὸ δίκαιον πλεονεκτῶσι. καὶ τοὶ τίνες ἂν ἀδικίαν καὶ κακίαν ἀσκοῦντες σωφρονέστερον τῶν ἄλλων ζῆν ἐθελήσαιεν; τίνες δὲ πώποθ' ἐωράκασιν οἱ ταῦτα λέγοντες ἀναβαλλομένους καὶ θησαυριζομένους τὰς πονηρίας, ἀλλ' οὐκ εὐθύς τῇ φύσει τῇ παρούσῃ χρωμένους;

Χωρὶς δὲ τούτων, εἴπερ ἡ περὶ τοὺς λόγους δεινότης ποιεῖ τοῖς ἄλλοτριῶσι ἐπιβουλεύειν, προσῆκεν ἅπαντας τοὺς δυναμένους εἰπεῖν πολυπράγμονας καὶ συκοφάντας εἶναι· τὸ γὰρ αἴτιον ἐν ἅπασιν ταῦτο πύρρην ἐνεργάζεσθαι. νῦν δ' ἐφύριστετε καὶ τῶν ἐν τῇ πόλει καὶ πολιτευσμένων καὶ τῶν νεωστὶ τετελετηκότων τοῖς πλείοσι ἐπιμέ-

v. 1. ἂν add ΓΔ. 227, 1. γενομένης ε. 4. ὅσας τῶν ἐν]

ὅσων ἐν ρΓ Γ: ὅσας ἐν ε. 229, 3. θησαυριζομένους Γ: ceteri τιμυύοντας. 230, 1. εἴπερ ἢ] εἰ ρΓ Γ.

- λειαν τῶν λόγων ποιούμενους βελτίστους ὄντας τῶν ἐπι-
 τὸ βῆμα παριόντων, ἔτι δὲ τῶν παλαιῶν τοὺς ἀρίστους
 ῥήτορας καὶ μεγίστην δόξαν λαβόντας πλείστων ἀγαθῶν
 αἰτίους τῇ πόλει γεγενημένους, ἀρξάμενους ἀπὸ Σόλωνος
- 232 ἐκεῖνός τε γὰρ προστάτης τοῦ δήμου καταστάς οὕτως
 ἐνομοθέτησε καὶ τὰ πράγματα διέταξε καὶ τὴν πόλιν
 κατεσκεύασεν, ὥστ' ἔτι καὶ νῦν ἀγαπᾶσθαι τὴν διοίκη-
 σιν τὴν ὑπ' ἐκείνου συνταχθεῖσαν· μετὰ δὲ ταῦτα Κλει-
 σθένης ἐκπεσὼν ἐκ τῆς πόλεως ὑπὸ τῶν τυράννων, λόγῳ
 πείσας τοὺς Ἀμφικτύονας δανεῖσαι τῶν τοῦ θεοῦ χρημά-
 των αὐτῷ, τὸν τε δῆμον κατήγαγε καὶ τοὺς τυράννους
 ἐξέβαλε καὶ τὴν δημοκρατίαν ἐκείνην κατέστησε τὴν
 αἰτίαν τοῖς Ἕλλησι τῶν μεγίστων ἀγαθῶν γενομένην
- 233 ἐπὶ δὲ τούτῳ Θεμιστοκλῆς ἡγεμὼν ἐν τῷ πολέμῳ τῷ
 Περσικῷ γενόμενος, συμβουλεύσας τοῖς προγόνοις ἡμῶν
 ἐκλιπεῖν τὴν πόλιν, ὃ τίς ἂν οἶός τ' ἐγένετο πείσαι μὴ
 πολὺ τῷ λόγῳ διενεγκῶν, εἰς τοῦτ' αὐτῶν τὰ πράγματα
 προήγαγεν ὥστ' ὀλίγας ἡμέρας ἀνάστατοι γενόμενοι πο-
- 234 λὺν χρόνον δεσπόται τῶν Ἑλλήνων κατέστησαν· τὸ δὲ
 τελευταῖον Περικλῆς καὶ δημαγωγὸς ὢν ἀγαθὸς καὶ
 ῥήτωρ ἀρίστος οὕτως ἐκόσμησε τὴν πόλιν καὶ τοῖς ἱεροῖς
 καὶ τοῖς ἀναθήμασι καὶ τοῖς ἄλλοις ἅπασιν, ὥστ' ἔτι καὶ
 νῦν τοὺς εἰσαφικνουμένους εἰς αὐτὴν νομίζειν μὴ μόνον
 ἄρχειν ἀξίαν εἶναι τῶν Ἑλλήνων ἀλλὰ καὶ τῶν ἄλλων
 ἀπάντων, καὶ πρὸς τούτοις εἰς τὴν ἀκρόπολιν οὐκ ἐλάττω
- 235 μυρῶν ταλάντων ἀνήγαγε. καὶ τούτων τῶν ἀνδρῶν τῶν
 τηλικαῦτα διάπραξαμένων οὐδεὶς λόγων ἡμέλησεν, ἀλλὰ
 τοσοῦτῳ μᾶλλον τῶν ἄλλων προσείχον αὐτοῖς τὸν νοῦν,
 ὥστε Σόλων μὲν τῶν ἐπιτὰ σοφιστῶν ἐκλήθη καὶ ταύτην
 ἔσχε τὴν ἐπωνυμίαν τὴν νῦν ἀτιμαζομένην καὶ κρινομένην
 παρ' ὑμῖν, Περικλῆς δὲ δυοῖν ἐγένετο μαθητής, Ἀναξα-
 γόρου τε τοῦ Κλαζομενίου καὶ Δάμωνος τοῦ κατ' ἐκείνον

232, 2. διέταξε ἐκείνου καὶ ε. 3. ἀγασθαι γε γρ ΓΔ. 234, 2. ὢν
 ΓΔ: ἦν ε. 235, 1. ἀνήγαγε ε. τῶν ante τηλικαῦτα add ΓΔ.

τόν χρόνον φρονιμωτάτου δόξαντος εἶναι τῶν πολιτῶν. ὥστ' ἐκ τίνων ἂν τις ὑμῖν σαφέστερον ἐπιδείξειεν ὡς οὐχ αἱ δυνάμεις αἱ τῶν λόγων κακοπράγμονας τοὺς ἀνθρώπους ποιοῦσιν; ἀλλ' οἱ τοιαύτην φύσιν ἔχοντες, οἷαν περ ὁ κατήγορος, πονηροῖς οἶμαι καὶ τοῖς λόγοις καὶ τοῖς πράγμασι χρώμενοι διατελοῦσιν.

Ἔχω δὲ δεῖξαι καὶ τόπους ἐν οἷς ἔξεστιν ἰδεῖν τοῖς βουλομένοις τοὺς πολυπράγμονας καὶ τοὺς ταῖς αἰτίαις ἐνόχους ὄντας ἅς οὗτοι τοῖς σοφισταῖς ἐπιφέρουσιν. ἐν γὰρ ταῖς σανίσι ταῖς ὑπὸ τῶν ἀρχόντων ἐπιτιθεμέναις ἀναγκαῖόν ἐστιν, ἐν μὲν ταῖς ὑπὸ τῶν θεσμοθετῶν ἀμφοτέρους ἐνεῖναι τοὺς τε τὴν πόλιν ἀδικοῦντας καὶ τοὺς συκοφαντοῦντας, ἐν δὲ ταῖς τῶν ἑνδεκα τοὺς τε κακουροῦντας καὶ τοὺς τούτοις ἐφροστώτας, ἐν δὲ ταῖς τῶν τετραράκοντα τοὺς ἐν τοῖς ἰδίῳις πράγμασι ἀδικοῦντας καὶ τοὺς μὴ δικαίως ἐγκαλοῦντας· ἐν αἷς τούτων μὲν καὶ τοὺς τούτου φίλους εὖροιτ' ἂν ἐν πολλαῖς ἐγγεγραμμένους, ἐμὲ δὲ καὶ τοὺς περὶ τὴν αὐτὴν ἐμοὶ διατριβὴν ὄντας οὐδ' ἐν μιᾷ τούτων ἐνόχους, ἀλλ' οὕτω τὰ περὶ ἡμᾶς αὐτοὺς διοικοῦντας ὥστε μηδὲν δεῖσθαι τῶν ἀγῶνων τῶν παρ' ὑμῖν. καὶ τοὶ τοὺς μὴτ' ἐν ταῖς πραγματείαις ταύταις ὄντας μὴτ' ἀκολάστως ζῶντας μήτε περὶ ἄλλην πράξιν μηδεμίαν αἰσχρὰν γεγενῆμένους πῶς οὐκ ἐπαινεῖσθαι προσήκει μᾶλλον ἢ κρίνεσθαι; δῆλον γὰρ ὅτι τοιαῦτα τοὺς συνόντας παιδεύομεν, οἷά περ αὐτοὶ τυγχάνομεν ἐπιτηδεύοντες.

Ἐπι τοίνυν γνώσεσθε σαφέστερον ἐκ τῶν ῥηθήσεσθαι κελλόντων ὡς πόρρω τοῦ διαφθεῖρειν τοὺς νεωτέρους ἐσμέν. αἱ γὰρ τι τοιοῦτον ἐποιοῦμεν, οὐκ ἂν Λυσιμαχος ἦν ὁ λυτούμενος ὑπὲρ αὐτῶν οὐδ' ἄλλος οὐδεὶς τῶν τοιούτων, ἰλλὰ τοὺς πατέρας ἂν ἐωρᾶτε τῶν συνόντων ἡμῖν καὶ τοὺς οἰκείους ἀγανακτοῦντας καὶ γραφομένους καὶ δίκην

v. 1. πολιτῶν] σοφιστῶν γε γρ ΓΑ. 237, 5. ὑπὸ add Γ.

239, 3. γεγενῆμένην ε. 5. παιδευόμενοι ε. 240, 3. ποιούμεν ε.

241 ζητούντας παρ' ἡμῶν λαμβάνειν. νῦν δ' ἐκεῖνοι μὲν συνιστάσι τοὺς παῖδας τοὺς αὐτῶν, καὶ χρήματα διδάσσει, καὶ χαίρουσιν ὅποταν ὀρώσιν αὐτοὺς μεθ' ἡμῶν ἡμερεύοντας, οἱ δὲ συκοφάνται διαβάλλουσι καὶ πράγματα παρέχουσιν ἡμῖν, ὧν τίνες ἂν ἥδιον ἴδοιεν πολλοὺς τῶν πολιτῶν διαφθειρομένους καὶ πονηροὺς γιγνομένους; ἴσασι γὰρ σφᾶς αὐτοὺς ἐν μὲν τοῖς τοιούτοις δυναστεύοντας, ὑπὸ δὲ τῶν καλῶν κἀγαθῶν καὶ νοῦν ἐχόντων ἀπολλυμένους, ὅποταν ληφθῶσιν. ὥσθ' οὗτοι μὲν σωφρονοῦσιν ἀναίροειν ζητούντες ἀπάσας τὰς τοιαύτας διατριβάς, ἐν αἷς ἡγοῦνται βελτίους γενομένους χαλεπωτέρους ἔσεσθαι ταῖς αὐτῶν πονηρίαις καὶ συκοφαντίαις, ὑμᾶς δὲ προσήκει τὰναντία τούτοις πράττειν, καὶ ταῦτα νομίζειν εἶναι κάλλιστα τῶν ἐπιτηδευμάτων οἷς ἂν τούτους ὀράτε μάλιστα πολεμοῦντας.

243 Ἄτοπον δὲ τι τυγχάνω πεπονθώς· εἰρήσεται γὰρ, εἰ καὶ τινες λίαν εὐμετάβολον εἶναι με φήσουσιν. ὀλίγοι μὲν γὰρ πρότερον ἔλεγον ὡς πολλοὶ τῶν καλῶν κἀγαθῶν ἀνδρῶν διεψευσμένοι τῆς φιλοσοφίας τραχύτερον πρὸς αὐτὴν ἔχουσι· νῦν δ' οὕτως ἐναργεῖς ὑπέληφα τοὺς λόγους εἶναι τοὺς εἰρημένους καὶ πᾶσι φανερούς, ὥσθ' οὐδεὶς ἄγνοεῖν μοι δοκεῖ τὴν δύναμιν αὐτῆς, οὐδὲ καταγινώσκειν ἡμῶν ὡς διαφθείρομεν τοὺς μαθητάς, οὐδὲ πεπονθῆναι τοι-

244 οὔτον οὐδὲν οἶον αὐτοὺς ὀλίγοι πρότερον ἠτιώμην· ἀλλ' εἰ δεῖ τάλιθ' εἰπεῖν καὶ τὸ νῦν ἐν τῇ διανοίᾳ μοι παρεστηκός, ἡγοῦμαι πάντας τοὺς φιλοτίμως μοι διακειμένους ἐπιθυμητικῶς ἐχοντας τοῦ φρονεῖν εὖ καὶ λέγειν αὐτοὺς μὲν ἀμελεῖν τοιούτων, τοὺς μὲν διὰ ὀφθυρίαν, τοὺς δὲ καταμέμφομένους τὴν φύσιν τὴν αὐτῶν, τοὺς δὲ δι' ἄλλας

245 τινὰς προφύσεις (παραπληθεῖς δ' εἰσὶ), πρὸς δὲ τοὺς πολλὰν ἐπιθυμίαν ποιουμένους καὶ τυχεῖν βουλομένους ὧν εἰς ἐπιθυμίαν αὐτοὶ καθιστάσι, δυσκόλως ἔχειν καὶ ζῆλοισιν καὶ τὰς ψυχὰς τεταραγμένως διακεῖσθαι

241, 6. γενομένους ε. 242, 2. ἀπάσας om ε. 243, 1. δ' ἐτι ε.
245, 4. τεταραγμένως Γ.

καὶ πεπονθέναι παραπλήσια τοῖς ἔρωσι· τίνα γὰρ ἂν τις αὐτοῖς ἐπενεγκεῖν αἰτίαν ἔχοι προεπωδεδιόταν ταύτης; δοῦτινες μακαρίζουσι μὲν καὶ ζηλοῦσι τοὺς καλῶς χρῆσθαι τῷ λόγῳ δυναμένους, ἐπιτιμῶσι δὲ τῶν νεωτέρων τοῖς τυχεῖν ταύτης τῆς τιμῆς βουλομένοις. καὶ τοῖς μὲν θεοῖς οὐδεὶς ἔστιν ὅστις οὐκ ἂν εὖξαιτο μάλιστα μὲν αὐτὸς δύνασθαι λέγειν, εἰ δὲ μὴ, τοὺς παῖδας καὶ τοὺς οἰκίους τοὺς αὐτοῦ· τοὺς δὲ πόνῳ καὶ φιλοσοφίᾳ τοῦτο κατεργάσασθαι πειρωμένους, ὃ παρὰ τῶν θεῶν αὐτοὶ βούλονται λαβεῖν, οὐδὲν φασὶ τῶν δεόντων πράττειν, ἀλλ' ἐνίοτε μὲν ὡς ἐξηπατημένων καὶ πεφρακισμένων προσποιοῦνται καταγελαῖν αὐτῶν, ὁπόταν δὲ τύχῃσι, μεταβαλόντες ὡσπερ πλεονεκτεῖν δυναμένων τοὺς λόγους ποιοῦνται. καὶ συμβούλοις μὲν, ὅταν κίνδυνός τις καταλάβῃ τὴν πόλιν, τοῖς ἄριστα περὶ τῶν πραγμάτων λέγουσι τούτοις χρῶνται, καὶ πράττουσιν ὃ τι ἂν [αὐτοῖς] οἱ τοιοῦτοι παραινέσωσι· περὶ δὲ τοὺς ἔργον ποιομένους ὅπως χρησίμους αὐτοὺς ἐν τοῖς καιροῖς τοῖς τοιούτοις τῇ πόλει παρασχέσουσι, βλασφημεῖν οἴονται χρῆναι. καὶ Θηβαίοις μὲν καὶ τοῖς ἄλλοις ἐχθροῖς τὴν ἀμαθίαν ὀνειδίζουσι, τοὺς δ' ἐκ παντὸς τρόπου ζητοῦντας τὴν νόσον ταύτην διαφυγεῖν λαιδοροῦντες διατελοῦσιν. ὃ δ' οὐ μόνον ταραχῆς σημεῖόν ἐστιν, ἀλλὰ καὶ τῆς περὶ τοὺς θεοὺς ὀλιγορίας· τὴν μὲν γὰρ πειθῶ μίαν τῶν θεῶν νομίζουσιν εἶναι, καὶ τὴν πόλιν ὁρῶσι καθ' ἕναστον τὸν ἐνιαυτὸν θυσίαν αὐτῇ ποιομένην, τοὺς δὲ τῆς δυνάμεως ἧς ἡ θεὸς ἔχει μετασχεῖν βουλομένους ὡς κακοῦ πράγματος ἐπιθυμοῦντας διαφθεῖρεσθαι φασίν. ὃ δὲ πάντων δεινότατον, ὅτι προκρίναιεν μὲν ἂν τὴν ψυχὴν σπουδαιότεραν εἶναι τοῦ σώματος, οὕτω δὲ γινώσκοντες ἀποδέχονται μᾶλλον τοὺς γυμναζομένους τῶν φιλοσοφούντων. καὶ τοι πῶς οὐκ ἄλογον τοὺς τοῦ φανλοτέρου ποιομένους τὴν ἐπιμέ-

247, 5. μεταβάλλοντες ε. 248, 2. καταβάλη ε. 4. αὐτοῖς
om Γ et pr Δ. 249, 1, δ ΓΔ: τοῦτο ε. 4. τῶν ἐνιαυτῶν δε.

λειαν ἐπαινεῖν μᾶλλον ἢ τοὺς τοῦ σπουδαιοτέρου, καὶ ταῦτα πάντων εἰδότες διὰ μὲν εὐεξίαν σώματος οὐδὲν πώποτε τὴν πόλιν τῶν ἐλλογίμων ἔργων διαπραξαμένην, διὰ δὲ φρόνησιν [ἐνός] ἀνδρὸς εὐδαιμονεστάτην καὶ μεγίστην τῶν Ἑλληνίδων πόλεων γενομένην;

251 Πολὺ δ' ἂν τις ἔχοι πλείους τούτων ἐναντιώσεις συναγαγεῖν τῶν ἀκμαζόντων τε μᾶλλον ἢ ἐγὼ καὶ τοῦ καιροῦ τοῦ παρόντος μὴ φρονιζόντων· ἐπεὶ καὶ τάδε περὶ τῶν αὐτῶν τούτων ἔνεστιν εἰπεῖν. φέρε γὰρ εἴ τινες πολλὰ χρήματα παρὰ τῶν προγόνων παραλαβόντες τῇ μὲν πόλει μηδὲν εἶεν χρήσιμοι, τοὺς δὲ πολίτας ὑβρίζοιεν καὶ τοὺς τε παῖδας καὶ τὰς γυναῖκας αἰσχύνοιεν, ἔστιν ὅστις ἂν τοὺς αἰτίους τοῦ πλοῦτου μέμψασθαι τολμήσειεν, ἀλλ' οὐκ ἂν αὐτοὺς τοὺς ἑξαμαρτάνοντας κολάζειεν;

252 ἀξιώσειεν; τί δ' εἴ τινες ὀπλομαχεῖν μαθόντες πρὸς μὲν τοὺς πολεμίους μὴ χρωῖντο ταῖς ἐπιστήμας, ἐπανόστασιν δὲ ποιήσαντες πολλοὺς τῶν πολιτῶν διαφθείροιεν, ἢ καὶ πικτεῦειν καὶ παγκρατιάζειν ὡς οἷόν τ' ἄριστα παιδεύθίντες τῶν μὲν ἀγῶνων ἀμελοῖεν, τοὺς δ' ἀπαντῶντας τύπτοιεν, τίς οὐκ ἂν τούτων τοὺς μὲν διδασκάλους ἐπαινέσειε, τοὺς δὲ κακῶς χρωμένους οἷς ἑμαθον ἀποκτείνειεν;

253 οὐκοῦν χρὴ καὶ περὶ τῶν λόγων τὴν αὐτὴν ἔχειν διάνοιαν ἣν περὶ καὶ περὶ τῶν ἄλλων, καὶ μὴ περὶ τῶν ὁμοίων τᾶναντία γινώσκειν, μηδὲ πρὸς τοιοῦτο πρᾶγμα δυσμενῶς φαίνεσθαι διακειμένους, ὃ πάντων τῶν ἐνότων ἐν τῇ τῶν ἀνθρώπων φύσει πλείστον ἀγαθῶν αἰτίον ἐστι. τοῖς μὲν γὰρ ἄλλοις οἷς ἔχομεν, ἅπερ ἤδη καὶ πρότερον εἶπον, οὐδὲν τῶν ζώων διαφέρομεν, ἀλλὰ πολλῶν καὶ τῷ τάχει καὶ τῇ ῥώμῃ καὶ ταῖς ἄλλαις εὐπορίαις καταδειστέροισι;

254 τυγχάνομεν ὄντες· ἐγγενομένου δ' ἡμῖν τοῦ πείθειν ἀλλήλους καὶ δηλοῦν πρὸς ἡμᾶς αὐτοὺς περὶ ὧν ἂν βουλευθῶ-

v. 2. ταῦτα πάντων Γ, ταῦτ' ἀπάντων Δ: ταῦθ' ἀπάντων ε.

4. ἐνός om Γ et pr Δ. 251, 4. ἔνεστιν ΓΔ: ἐν ἐστίν ε. 8. τοὺς αἰτίους τοῦ πλοῦτου Γ et pr Δ: ὡς αἰτίον τούτων τὸν πλοῦτον ε.

9. τοὺς om pr Γ. 253, 3. πρὸς τὸ τοιοῦτο ε. 4. τῶν add Γ.

μεν, οὐ μόνον τοῦ θηριωδῶς ζῆν ἀπηλλάγημεν, ἀλλὰ καὶ
 συνελθόντες πόλεις ᾠκίσαμεν καὶ νόμους ἐθέμεθα καὶ
 τέχνας εὖρομεν, καὶ σχεδὸν ἅπαντα τὰ δι' ἡμῶν μεμη-
 γανημένα λόγος ἡμῖν ἐστὶν ὁ συγκατασκευάσας. οὗτος
 γὰρ περὶ τῶν δικαίων καὶ τῶν ἀδίκων καὶ τῶν καλῶν
 καὶ τῶν αἰσχυρῶν ἐνομοθέτησεν, ὧν μὴ διαταχθέντων οὐκ
 ἂν οἰοί τ' ἡμεν οἰκεῖν μετ' ἀλλήλων. τούτῳ καὶ τοὺς κα-
 κούς ἐξελέγχομεν καὶ τοὺς ἀγαθοὺς ἐγκωμιάζομεν. διὰ
 τούτου τοῖς τ' ἀνοήτοις παιδεύομεν καὶ τοὺς φρονίμους
 δοκιμάζομεν· τὸ γὰρ λέγειν ὡς δεῖ τοῦ φρονεῖν εὐ μέγι-
 στον σημεῖον ποιούμεθα, καὶ λόγος ἀληθῆς καὶ νόμιμος
 καὶ δίκαιος ψυχῆς ἀγαθῆς καὶ πιστῆς εἰδωλόν ἐστι. μετὰ
 τούτου καὶ περὶ τῶν ἀμφισβητησίμων ἀγωνίζομεθα
 καὶ περὶ τῶν ἀγνοουμένων σκοπούμεθα· ταῖς γὰρ πίστε-
 σιν, αἷς τοὺς ἄλλους λέγοντες πείθομεν, ταῖς αὐταῖς
 ταύταις βουλευόμενοι χρώμεθα, καὶ ῥητορικοὺς μὲν κα-
 λοῦμεν τοὺς ἐν τῷ πλήθει λέγειν δυναμένους, εὐβούλους
 δὲ νομίζομεν οἷτινες ἂν αὐτοὶ πρὸς αὐτοὺς ἄριστα περὶ
 τῶν πραγμάτων διαλεχθῶσιν. εἰ δὲ δεῖ συλλήβδην περὶ
 τῆς δυνάμειος ταύτης εἰπεῖν, οὐδὲν τῶν φρονίμως πραττο-
 μένων εὐρήσομεν ἀλόγως γιγνόμενον, ἀλλὰ καὶ τῶν ἔργων
 καὶ τῶν διανοημάτων ἀπάντων ἡγεμόνα λόγον ὄντα, καὶ
 μάλιστα χρωμένους αὐτῷ τοὺς πλείστον νοῦν ἔχοντας.
 ὧν οὐδὲν ἐνθυμηθεὶς Λυσίμαχος κατηγορεῖν ἐτόλμησε τῶν
 ἐπιθυμούντων τοιούτου πράγματος, ὃ τοσοῦτων τὸ πλήθος
 καὶ τηλικούτων τὸ μέγεθος ἀγαθῶν αἰτιόν ἐστι.

Καὶ τί δεῖ τούτου θαυμάζειν, ὅπου καὶ τῶν περὶ τὰς ἔρι-
 δας σπουδαζόντων ἐνιοὶ τινες ὁμοίως βλασφημοῦσι περὶ
 τῶν λόγων τῶν κοινῶν καὶ τῶν χρησίμων ὥσπερ οἱ φαυλότα-
 τοὶ τῶν ἀνθρώπων, οὐκ ἀγνοοῦντες τὴν δύναμιν αὐτῶν,
 οὐδ' ὅτι τάχιστ' ἂν οὗτοι τοὺς χρωμένους ὠφελήσαιεν, ἀλλ'
 ἐλπίζοντες, ἦν τούτους διαβάλλωσι, τοὺς αὐτῶν ἐντιμοτέ-

v. 3. πάντα ε. 255, 1. ἡμῶν ε. 256, 4. ταύταις om pr Γ.
 258, 6. ἦν ΓΔ: ἐὰν ε.

- 259 ρους ποιήσειν. περὶ ὧν δυνηθεῖν μὲν ἂν ἴσως διαλεχθῆναι
πολύ πικρότερον ἢ κείνοι περὶ ἡμῶν, οὐδέτερον δ' οἶμο
δεῖν, οὐθ' ὁμοίους γίνεσθαι τοῖς ὑπὸ τοῦ φθόνου διεφθαρ
μένοις, οὔτε ψέγειν τοὺς μηδὲν μὲν κακὸν τοὺς συνόντα
ἐργαζομένους, ἤτιον δ' εἰτέρων εὐεργετῆν δυνάμενους. ο
μὴν ἀλλὰ μικρά γε μνησθήσομαι περὶ αὐτῶν, μάλιστα
μὲν ὅτι κἀκεῖνοι περὶ ἡμῶν, ἐπειθ' ὅπως ἂν ὑμεῖς σαφέ
στερον εἰδότες τὴν δύνάμιν αὐτῶν οὕτω διάκεισθε πρό
260 ἐκάστους ἡμῶν ὡσπερ δικαίον ἔστι, πρὸς δὲ τούτοις ἴνα
καὶ τοῦτο ποιήσω φανερόν, ὅτι περὶ τοὺς πολιτικούς λό
γους ἡμεῖς ὄντες, οὓς ἐκεῖνοι φασὶν εἶναι φιλαπεχθήμο
νας, πολὺ πραότεροι τυγχάνομεν αὐτῶν ὄντες· οἱ μὲν
γὰρ ἀεί τι περὶ ἡμῶν φλαῦρον λέγουσιν, ἐγὼ δ' οὐδέ
ἂν εἴποιμι τοιοῦτον, ἀλλὰ ταῖς ἀληθείαις χρῆσομαι περὶ
261 αὐτῶν. Ἠγοῦμαι γὰρ καὶ τοὺς ἐν τοῖς ἐριστικοῖς λόγοις
δυναστεύοντας καὶ τοὺς περὶ τὴν ἀστρολογίαν καὶ τὴν
γεωμετρίαν καὶ τὰ τοιαῦτα τῶν μαθημάτων διατρίβοντας
οὐ βλάπτειν ἀλλ' ὠφελεῖν τοὺς συνόντας, ἐλάττω μὲν ὧν
262 ὑπισχοῦνται, πλείω δ' ὧν τοῖς ἄλλοις δοκοῦσιν. οἱ μὲν
γὰρ πλείστοι τῶν ἀνθρώπων ὑπειλίφασιν ἀδολεσχίαν
καὶ μικρολογίαν εἶναι τὰ τοιαῦτα τῶν μαθημάτων· οὐδὲν
γὰρ αὐτῶν οὔτ' ἐπὶ τῶν ἰδίων οὔτ' ἐπὶ τῶν κοινῶν εἶναι
χρήσιμον, ἀλλ' οὐδ' ἐν ταῖς μνείαις οὐδένα χρόνον ἐμμέ
νειν ταῖς τῶν μαθόντων διὰ τὸ μήτε τῷ βίῳ παρακολου
θεῖν μήτε ταῖς πράξεσιν ἐπαμύνειν, ἀλλ' ἔξω παντάπα
263 σιν εἶναι τῶν ἀναγκαίων. ἐγὼ δ' οὐθ' οὕτως οὔτε πόρρω
τούτων ἔγνωκα περὶ αὐτῶν, ἀλλ' οἱ τε νομίζοντες μηδὲν
χρησίμην εἶναι τὴν παιδείαν ταύτην πρὸς τὰς πράξεις
ὀρθῶς μοι δακοῦσι γινώσκειν, οἳτ' ἐπαινοῦντες αὐτὴν
ἀληθῆ λέγειν. διὰ τοῦτο δ' οὐχ ὁμολογούμενον αὐτὸν
αὐτῷ τὸν λόγον εἶρηκα, διότι καὶ ταῦτα τὰ μαθήματα τὴν

259, 1. δυνηθεῖμεν ἂν 5. 2. οἶμαι Γ: ceteri οἶομαι. 8. διά
κίεσθε Δ: ceteri διακίεσθαι. legendum διακίεσθε. 260, 2. ὅτι πε
ρὶ pr Γ: ὅτι καὶ περὶ Δ5. 261, 1. γὰρ om pr Γ. 2. τὴν post
καὶ add ΓΔ. 262, 5. οὐδὲν ταῖς μνημῆαις 5. 263, 2. ἔγνω 5.

φύσιν οὐδὲν ὁμοίαν ἔχει τοῖς ἄλλοις οἷς διδασκόμεθα. τὰ μὲν γὰρ ἄλλα τότ' ὠφελεῖν ἡμᾶς πέφυκεν, ὅταν λάβωμεν αὐτῶν τὴν ἐπιστήμην, ταῦτα δὲ τοὺς μὲν ἀπηκριβωμένους οὐδὲν ἂν εὐεργετήσῃε, πλὴν τοὺς ἐντεῦθεν ζῆν προηρημένους, τοὺς δὲ μανθάνοντας ὀνίνησι περὶ γὰρ τὴν περιπτολογίαν καὶ τὴν ἀκρίβειαν τῆς ἀστρολογίας καὶ γεωμετρίας διατριβόντες, καὶ δυσκαταμαθήτοις πράγμασι ἀναγκαζόμενοι προσέχειν τὸν νοῦν, ἔτι δὲ συνεδιζόμενοι λέγειν καὶ πονεῖν ἐπὶ τοῖς λεγομένοις καὶ δεικνυμένοις καὶ μὴ πεπλανημένην ἔχειν τὴν διάνοιαν, ἐν τούτοις γυμνασθέντες καὶ παροξυνθέντες ῥᾶον καὶ θᾶττον τὰ σπουδαιότερα καὶ πλείονος ἄξια τῶν πραγμάτων ἀποδέχονται καὶ μανθάνειν δύνανται. φιλοσοφίαν μὲν οὖν οὐκ οἶμαι δεῖν προσαγορεύειν τὴν μηδὲν ἐν τῷ παρόντι μήτε πρὸς τὸ λέγειν μήτε πρὸς τὸ πράττειν ὠφελοῦσαν, γυμνασίαν μὲντοι τῆς ψυχῆς καὶ παρασκευὴν φιλοσοφίας καλῶ τὴν διατριβὴν τὴν τοιαύτην, ἀνδρικωτέραν μὲν ἢ σοῦ παῖδες ἐν τοῖς διδασκαλείοις ποιοῦνται, τὰ δὲ πλείστα παραπλησίαν· καὶ γὰρ ἐκείνων οἱ περὶ τὴν γραμματικὴν καὶ τὴν μουσικὴν καὶ τὴν ἄλλην παιδείαν διαπονηθέντες πρὸς μὲν τὸ βέλτιον εἰπεῖν ἢ βουλευσασθαι περὶ τῶν πραγμάτων οὐδεμίαν πω λαμβάνουσιν ἐπίδοσιν, αὐτοὶ δ' αὐτῶν εὐμαθέστεροι γίνονται πρὸς τὰ μείζω καὶ σπουδαιότερα τῶν μαθημάτων. διατριψαί μὲν οὖν περὶ τὰς παιδείας ταύτας χρόνον τινὰ συμβουλευσάμ' ἂν τοῖς νεωτέροις, μὴ μὲντοι περιδεῖν τὴν φύσιν τὴν αὐτῶν κατασκελετευθεῖσαν ἐπὶ τούτοις, μηδ' ἐξοκέλασαν εἰς τοὺς λόγους τοὺς τῶν παλαιῶν σοφιστῶν, ὧν οἱ μὲν ἄπειρον τὸ πλῆθος ἔφησαν εἶναι τῶν ὄντων, Ἐμπεδοκλῆς δὲ τέτταρα, καὶ νεῖκος καὶ φιλίαν ἐν αὐτοῖς, Ἴων δ' οὐ πλείω τριῶν, Ἀλκυμαίων δὲ δύο μόνα, Παρμενίδης δὲ καὶ Μέλισσος ἓν, Γοργίας δὲ παντελῶς οὐδέν. ἠγοῦμαι γὰρ

264, 3. ζῆν add ΓΔ. 265, 4. ζῆιν Γ. 268, 1. διαγράψαι
 pr Γ. 5. οἱ — ἔφησαν] ὁ — ἔφησιν ΓΔ. 269, 1. μέλλισος Γ.

τάς μὲν τοιαύτας περιτολογίας ὁμοίας εἶναι ταῖς θαυματοποιαῖς ταῖς οὐδὲν μὲν ὠφελούσαις, ὑπὸ δὲ τῶν ἀνοήτων περιστάτοις γιγνομέναις, δεῖν δὲ τοὺς προὔργου τι ποιεῖν βουλομένους καὶ τῶν λόγων τοὺς ματαίους καὶ τῶν πράξεων τὰς μηδὲν πρὸς τὸν βίον φερούσας ἀναιρεῖν ἐξ ἀπασῶν τῶν διατριβῶν.

- 270 Περὶ μὲν οὖν τούτων ἀπόχη μοι τὸ νῦν εἶναι ταῦτ' εἰρημέναι καὶ συμβεβουλευκέναι· περὶ δὲ σοφίας καὶ φιλοσοφίας τοῖς μὲν περὶ ἄλλων τινῶν ἀγωνιζομένοις οὐκ ἂν ἀρμόσειε λέγειν περὶ τῶν ὀνομάτων τούτων (ἔστι γὰρ ἀλλότρια πάσαις ταῖς πραγματείαις), ἐμοὶ δ' ἐπειδὴ καὶ κρίνομαι περὶ τῶν τοιούτων καὶ τὴν καλουμένην ὑπὸ τινῶν φιλοσοφίαν οὐκ εἶναι φημί, προσήκει τὴν δικαίως
- 271 ἂν νομιζομένην ὀρίσαι καὶ δηλῶσαι πρὸς ὑμᾶς. ἀπλῶς δὲ πως τυγχάνω γιννώσκων περὶ αὐτῶν. ἐπειδὴ γὰρ οὐκ ἔνεστιν ἐν τῇ φύσει τῇ τῶν ἀνθρώπων ἐπιστήμην λαβεῖν ἣν ἔχοντες ἂν εἰδείμεν ὅ τι πρακτέον ἢ λεκτέον ἐστὶν ἐκ τῶν λοιπῶν, σοφούς μὲν νομίζω τοὺς ταῖς δόξαις ἐπιτυγχάνειν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ τοῦ βελτιστοῦ δυναμένους, φιλοσόφους δὲ τοὺς ἐν τούτοις διατρίβοντας ἐξ ὧν τάχιστα λή-
- 272 ψονται τὴν τοιαύτην φρόνησιν. ἃ δ' ἐστὶ τῶν ἐπιτηδευμάτων ταύτην ἔχοντα τὴν δύναμιν, ἔχω μὲν εἰπεῖν, ὅκνω δὲ λέγειν· οὕτω γὰρ ἐστὶ σφόδρα καὶ παράδοξα καὶ πολὺ τῆς τῶν ἄλλων ἀφροσύνη διανοίας, ὥστε φοβοῦμαι μὴ τὴν ἀρχὴν αὐτῶν ἀκούσαντες θορύβου καὶ βοῆς ἅπαν ἐμπλήσῃτε τὸ δικαστήριον. ὅμως δὲ καὶ περ οὕτω διακείμενος ἐπιχειρήσω διαλεχθῆναι περὶ αὐτῶν· αἰσχύνομαι γὰρ εἴ τισι δόξω δεδιῶς ὑπὲρ γῆρας καὶ μικροῦ βίου
- 273 προδιδόναι τὴν ἀλήθειαν. δέομαι δ' ὑμῶν μὴ προκαταγνῶναι μὲν τοιαύτην μανίαν, ὡς ἄρ' ἐγὼ κινδυνεύων προειλόμην ἂν λόγους εἰπεῖν ἐναντίους καὶ ταῖς ὑμετέραις γνώμαις, εἰ μὴ καὶ τοῖς προσηρημένοις ἀκολούθους αὐτοὺς

v. 1. περιτολογίας γε γρ ΓΔ. 270, 5. ἀλλότρια Γ, ἀλλότριον corr Δ cum ε. 7. φιλοσοφίαν προτείνω οὐκ ε. 271, 4. εἰδείμεν ε. 272, 7. αἰσχυνόμην corr Δ cum ε. 8. μακροῦ ε.

ἐνόμιζον εἶναι, καὶ τὰς ἀποδείξεις ἀληθεῖς καὶ σαφεῖς
 ἄμωμην ἔχειν ὑπὲρ αὐτῶν. Ἠγοῦμαι δὲ τοιαύτην μὲν τέχνην,
 ἣτις τοῖς κακῶς πεφουκόσι πρὸς ἀρετὴν ἐνεργάσαι ἂν
 καὶ δικαιοσύνην, οὔτε πρότερον οὔτε νῦν οὐδεμίαν εἶναι,
 τοὺς τε τὰς ὑποσχέσεις ποιουμένους περὶ αὐτῶν πρότερον
 ἀπερεῖν καὶ παύσεσθαι ληροῦντας, πρὶν εὐρεθῆναι τινα
 παιδείαν τοιαύτην, οὐ μὴν ἀλλ' αὐτούς γ' αὐτῶν βελτίους
 ἂν γίνεσθαι καὶ πλέονος ἀξίους, εἰ πρὸς τε τὸ λέγειν εὖ
 φιλοτίμως διατεθεῖεν, καὶ τοῦ πείθειν δύνασθαι τοὺς ἀκού-
 οντας ἐρασθεῖεν, καὶ πρὸς τούτοις τῆς πλεονεξίας ἐπιθυ-
 μήσαιεν, μὴ τῆς ὑπὸ τῶν ἀνοήτων νομιζομένης, ἀλλὰ τῆς
 ὡς ἀληθῶς τὴν δύναμιν ταύτην ἐχούσης. Καὶ ταῦθ' ὡς
 οὕτω πέφυκε, ταχέως οἶμαι δηλώσειν. πρῶτον μὲν γὰρ
 ὁ λέγειν ἢ γράφειν προαιρούμενος λόγους ἀξίους ἐπαίνου
 καὶ τιμῆς οὐκ ἔστιν ὅπως ποιήσεται τὰς ὑποθέσεις ἀδί-
 κους ἢ μικρὰς ἢ περὶ τῶν ἰδίων συμβολαίων, ἀλλὰ με-
 γάλας καὶ καλὰς καὶ φιλανθρώπους καὶ περὶ τῶν κοι-
 νῶν πραγμάτων· μὴ γὰρ τοιαύτας εὐρίσκων οὐδὲν δια-
 πράξεται τῶν δεόντων. ἔπειτα τῶν πράξεων τῶν συντει-
 νουσῶν πρὸς τὴν ὑπόθεσιν ἐκλέξεται τὰς προεπωδεδεσά-
 τας καὶ μάλιστα συμφερούσας· ὁ δὲ τὰς τοιαύτας συν-
 εδιζόμενος θεωρεῖν καὶ δοκιμάζειν οὐ μόνον περὶ τὸν ἐνε-
 σιῶτα λόγον ἀλλὰ καὶ περὶ τὰς ἄλλας πράξεις τὴν
 αὐτὴν ἔξει ταύτην δύναμιν, ὥσθ' ἅμα τὸ λέγειν εὖ καὶ τὸ
 φρονεῖν παραγενήσεται τοῖς φιλοσόφως καὶ φιλοτίμως
 πρὸς τοὺς λόγους διακειμένοις. Καὶ μὴν οὐδ' ὁ πείθειν
 τινὰς βουλόμενος ἀμελήσει τῆς ἀρετῆς, ἀλλὰ τούτῳ
 μάλιστα προσίξει τὸν νοῦν, ὅπως δόξαν ὡς ἐπιεικεστά-
 την λήψεται παρὰ τοῖς συμπολιτενομένοις. τίς γὰρ
 οὐκ οἶδε καὶ τοὺς λόγους ἀληθεστέρους δοκοῦντας εἶναι
 τοὺς ὑπὸ τῶν εὖ διακειμένων λεγομένους ἢ τοὺς ὑπὸ τῶν
 διαβεβλημένων, καὶ τὰς πίστεις μείζον δυναμένας τὰς

274, 2. ἐργάσαι ε. 3. εἶναι πω τοιαύτην τοὺς ε. 5. ἀπο-
 ρεῖν ε. 277, 2. προεπωδεδεσάτας ε. 6. ταύτη ΓΔ. 278, 2. τινὰς
 om pr I. 3. ὡς add ΓΔ. 4. τοῖς εὖ συμπολιτενομένοις Δε.

ἐκ τοῦ βίου γεγενημένας ἢ τὰς ὑπὸ τοῦ λόγου πεπο-
 ρισμένας; ὥστ' ὅσα ἂν τις ἐρῶμενεστίως ἐπιθυμῇ πεί-
 θειν τοὺς ἀκούοντας, τοσοῦτω μᾶλλον ἀσκήσει καλὸς κἀ-
 279γαθὸς εἶναι καὶ παρὰ τοῖς πολίταις εὐδοκίμειν. Καὶ μη-
 δεὶς ὑμῶν οἴεσθω τοὺς μὲν ἄλλους ἅπαντας γινώσκειν
 ὅσῃν ἔχει ῥοπὴν εἰς τὸ πείθειν τὸ τοῖς κρίνουσιν ἀρέσκειν,
 τοὺς δὲ περὶ τὴν φιλοσοφίαν ὄντας μόνους ἀγνοεῖν τὴν
 τῆς εὐνοίας δύναμιν· πολὺ γὰρ ἀκριβέστερον τῶν ἄλλων
 280καὶ ταῦτ' ἴσασι, καὶ πρὸς τούτοις ὅτι τὰ μὲν εἰκότα καὶ
 τὰ τεκμήρια καὶ πᾶν τὸ τῶν πίστεων εἶδος τοῦτο μόνον
 ἀφελεῖ τὸ μέρος, ἐφ' ᾧ ἂν αὐτῶν ἕκαστον τύχη ῥηθῆν, τὸ
 δὲ δοκεῖν εἶναι καλὸν κἀγαθὸν οὐ μόνον τὸν λόγον πιστό-
 τερον ἐποίησεν, ἀλλὰ καὶ τὰς πράξεις τοῦ τὴν τοιαύτην
 δόξαν ἔχοντος ἐντιμοτέρας κατέστησεν, ὑπὲρ οὗ σπουδα-
 στίον ἔστι τοῖς εὖ φρονοῦσι μᾶλλον ἢ περὶ τῶν ἄλλων
 ἀπάντων.

281 Τὸ τοίνυν περὶ τὴν πλεονεξίαν, ὃ δυσχερέστατον ἦν
 τῶν ῥηθέντων· εἰ μὲν τις ὑπολαμβάνει τοὺς ἀποστε-
 ροῦντας ἢ παραλογοζομένους ἢ κακὸν τι ποιοῦντας πλεο-
 νεκτεῖν, οὐκ ὀρθῶς ἔγνωκεν· οὐδένες γὰρ ἐν ἅπαντι
 τῷ βίῳ μᾶλλον ἐλαττοῦνται τῶν τοιούτων, οὐδ' ἐν πλείο-
 σιν ἀπορίαις εἰσὶν, οὐδ' ἐπονειδιστότερον ζῶσιν, οὐδ'
 282ὄλας ἀθλιώτεροι τυγχάνουσιν ὄντες· χρηὴ δὲ καὶ νῦν πλεόν
 ἔχειν ἠγείσθαι καὶ πλεονεκτῆσειν νομίζειν παρὰ μὲν τῶν
 θεῶν τοὺς εὐσεβεστάτους καὶ τοὺς περὶ τὴν θεραπείαν τὴν
 ἐκείνων ἐπιμελεστάτους ὄντας, παρὰ δὲ τῶν ἀνθρώπων
 τοὺς ἀρίστα πρὸς ταύτους μεθ' ὧν ἂν οἰκῶσι καὶ πολι-
 τεύωνται διακειμένους καὶ τοὺς βελτίστους αὐτοὺς εἶναι
 283δοκοῦντας. καὶ ταῦτα καὶ ταῖς ἀληθείαις οὕτως ἔχει,
 καὶ συμφέρει τὸν τρόπον τοῦτον λέγεσθαι περὶ αὐτῶν,
 ἐπεὶ νῦν γ' οὕτως ἀνέστραπται καὶ συγκέχυται πολλὰ
 τῶν κατὰ τὴν πόλιν, ὥστ' οὐδὲ τοῖς ὀνόμασιν ἐν τῇ

v. 2. ἐπιθυμῆ 5. 281, 1. τὴν om 5. 2. ὑπολαμβάνη 5.
 4. οὐδένα 5. ἐν add Γ. 6. πλείοσιν 5. 282, 4. τούτοις 5.
 283, 4. οὐδὲν 5. ἐν τῇ διυλίκῳ om pr Γ.

διαλέκτῳ ἔνιοι τινες ἔτι χρῶνται κατὰ φύσιν, ἀλλὰ με-
 ταφέρουσιν ἀπὸ τῶν καλλίστων πραγμάτων ἐπὶ τὰ φαν-
 4λότατα τῶν ἐπιτηδευμάτων. τοὺς μὲν γε βωμολοχογενο-
 μένους καὶ σκώπτειν καὶ μιμῆσθαι δυναμένους εὐφρευεῖς
 καλοῦσι, προσῆκον τῆς προσηγορίας ταύτης τυγχάνειν
 τοὺς ἄριστα πρὸς ἀρετὴν πεφυκότας· τοὺς δὲ ταῖς κα-
 κοηθείαις καὶ ταῖς κακουργίαις χρωμένους, καὶ μικρὰ
 μὲν λαμβάνοντας πονηρὰν δὲ δόξαν κτωμένους, πλεον-
 εκτεῖν νομίζουσιν, ἀλλ' οὐ τοὺς ὀσιωτάτους καὶ δικαιο-
 5τάτους, οἱ περὶ τῶν ἀγαθῶν ἀλλ' οὐ τῶν κακῶν πλεον-
 εκτοῦσι· τοὺς δὲ τῶν μὲν ἀναγκαίων ἀμελοῦντας, τὰς δὲ
 τῶν παλαιῶν σοφιστῶν τερατολογίας ἀγαπῶντας φι-
 λοσοφεῖν φασίν, ἀμελήσαντες τοὺς τὰ τοιαῦτα μανθά-
 νοντας καὶ μελετῶντας ἐξ ὧν καὶ τὸν ἴδιον οἶκον καὶ τὰ
 κοινὰ τὰ τῆς πόλεως καλῶς διοικήσουσιν, ὧνπερ ἔνεκα
 καὶ πονητέον καὶ φιλοσοφητέον καὶ πάντα πρακτέον
 ἐστίν. ἀφ' ὧν ὑμεῖς πολὺν ἤδη χρόνον ἀπελαύνετε τοὺς
 νεωτέρους, ἀποδεχόμενοι τοὺς λόγους τῶν διαβαλλόντων
 6τὴν τοιαύτην παιδείαν. καὶ γὰρ τοι πεποιήκατε τοὺς μὲν
 ἐπιεικεστάτους αὐτῶν ἐν πότοις καὶ συνουσίαις καὶ ῥα-
 θυμίαις καὶ παιδιαῖς τὴν ἡλικίαν διάγειν, ἀμελήσαντες
 τοῦ σπουδάξαι ὅπως ἔσονται βελτίους, τοὺς δὲ χεῖρω
 τὴν φύσιν ἔχοντας ἐν τοιαύταις ἀκολασίαις ἡμερεύειν, ἐν
 αἷς πρότερον οὐδ' ἂν οἰκέτης ἐπιεικῆς οὐδεὶς ἐτόλμησεν·
 7οὶ μὲν γὰρ αὐτῶν ἐπὶ τῆς ἐννεακρούνου ψύχουσιν οἶνον, οἱ
 δ' ἐν τοῖς καπηλείοις πίνουσιν, ἕτεροι δ' ἐν τοῖς σκιρα-
 φείοις κυβεύουσι, πολλοὶ δ' ἐν τοῖς τῶν αὐλητρίδων δι-
 δασκαλείοις διατρίβουσιν. καὶ τοὺς μὲν ἐπὶ ταῦτα προ-
 τρέποντας οὐδεὶς πώποτε τῶν κήδεσθαι φασκόντων τῆς
 ἡλικίας ταύτης εἰς ὑμᾶς εἰσήγαγεν· ἡμῖν δὲ κακὰ παρῆ-
 χουσιν, οἷς ἄξιον ἦν, εἰ καὶ μηδενὸς ἄλλου, τούτου γε

284, 1. μὲν γὰρ βωμολοχομένους 5.

6. πλεονεκτεῖν I': πλεονεκτικούς 5.

286, 3. παιδιαῖς] λαγνείαις rc γρ I'A.

3. κικεύουσι Δ5. 6. δὲ καὶ κακὰ Δ5.

4. καὶ ταῖς Γ'A: ἢ 5.

285, 5. καλῶς add Γ'A.

287, 2. σκηνοραφείοις Δ5.

- χάριν ἔχειν, ὅτι τοὺς συνόντας τῶν τοιούτων ἐπιτηδεύ-
 288μάτων ἀποτρέπομεν. οὕτω δ' ἐστὶ δυσμενὲς ἅπασιν τὸ
 τῶν συκοφαντῶν γένος, ὥστε τοῖς μὲν λυομένοις εἴκοσι
 καὶ τριάκοντα μνῶν τὰς μελλούσας καὶ τὸν ἄλλον οἶκον
 συναναιρήσειν οὐχ ὅπως ἂν ἐπιπλήξαιαν, ἀλλὰ καὶ συγ-
 χαίρουσι ταῖς ἀσωτίαις αὐτῶν, τοὺς δ' εἰς τὴν αὐτῶν
 παιδείαν ὀτιοῦν ἀναλίσκοντας διαφθείρεσθαι φασίν. ὦν
 289τίνες ἂν ἀδικώτερον ἔχοιεν τὴν αἰτίαν ταύτην; οὔτινες ἐν
 ταύταις μὲν ταῖς ἀκμαῖς ὄντες ὑπερεῖδον τὰς ἡδονάς, ἐν
 αἷς οἱ πλείστοι τῶν τηλικούτων μάλιστα αὐτῶν ἐπιθυ-
 μοῦσιν, ἔξόν δ' αὐτοῖς ῥαθυμεῖν μῆδεν δαπανωμένοις εἴ-
 λοντο πονεῖν χρήματα τελέσαντες, ἄρτι δ' ἐκ παίδων
 ἐξεληλυθότες ἔγνωσαν ἅ πολλοὶ τῶν πρεσβυτέρων οὐκ
 290οῖσασιν, ὅτι δεῖ τὸν ὀρθῶς καὶ πρεπόντως προεστῶτα τῆς
 ἡλικίας καὶ καλὴν ἀρχὴν τοῦ βίου ποιοῦμενον αὐτοῦ πρό-
 τερον ἢ τῶν αὐτοῦ ποιήσασθαι τὴν ἐπιμέλειαν, καὶ μὴ
 σπεύδειν μῆτε ζητεῖν ἑτέρων ἄρχειν πρὶν ἂν τῆς αὐτοῦ
 διανοίας λάβῃ τὸν ἐπιστατήσοντα, μῆδ' οὕτω χαίρειν
 μῆδὲ μέγα φρονεῖν ἐπὶ τοῖς ἄλλοις ἀγαθοῖς ὡς ἐπὶ τοῖς
 ἐν τῇ ψυχῇ διὰ τὴν παιδείαν ἐγγιγνομένοις. καὶ τοι τοὺς
 τοιοῦτω λογισμῷ κεχρημένους πῶς οὐκ ἐπαινείσθαι χρή
 μᾶλλον ἢ ψέγεσθαι, καὶ νομίζεσθαι βελτίστους εἶναι
 καὶ σωφρονεστάτους τῶν ἡλικιωτῶν;
- 291 Θαναμάζω δ' ὅσοι τοὺς μὲν φύσει δεινοὺς ὄντας εἰπεῖν
 εὐδαιμονίζουσιν ὡς ἀγαθοῦ καὶ καλοῦ πράγματος αὐτοῖς
 συμβεβηκότος, τοὺς δὲ τοιοῦτους γενέσθαι βουλομένους
 λαιδοροῦσιν ὡς ἀδίκου καὶ κακοῦ παιδεύματος ἐπιθυμοῦν-
 τας. καὶ τοι τί τῶν φύσει καλῶν ὄντων μελέτη κατεργασθὲν
 αἰσχρὸν ἢ κακόν ἐστιν; οὐδὲν γὰρ εὐρήσομεν τοιοῦτον,
 ἀλλ' ἐν γε τοῖς ἄλλοις ἐπαινοῦμεν τοὺς ταῖς φιλοπονίαις
 ταῖς αὐτῶν ἀγαθόν τι κτήσασθαι δυνηθέντας μᾶλλον ἢ
 292τοὺς παρὰ τῶν προγόνων παραλαβόντας, εἰκότως συμ-

288, 2. λυομένοις τὰς εἰαίρας εἴκοσι Δς. 4. συναιρήσειν ε.
 290, 1. τὴν ἡλικίαν ε. 310, 1. ὅσοι] ὅτι pr I.

φέρει γὰρ ἐπὶ τε τῶν ἄλλων ἀπάντων, καὶ μάλιστα ἐπὶ τῶν λόγων, μὴ τὰς εὐτυχίας ἀλλὰ τὰς ἐπιμελείας εὐδοκίμειν. οἱ μὲν γὰρ φύσει καὶ τύχῃ δεινοὶ γενόμενοι λέγειν οὐ πρὸς τὸ βέλτιστον ἀποβλέπουσιν, ἀλλ' ὅπως ἂν τύχῳσιν, οὕτω χρῆσθαι τοῖς λόγοις εἰώθασιν· οἱ δὲ φιλοσοφία καὶ λογισμῷ τὴν δύναμιν ταύτην λαβόντες, οὐδὲν ἀσκέπτως ζέγοντες, ἤττον περὶ τὰς πράξεις πλημμυλοῦσιν. ὡσθ' ἅπασι μὲν βούλεσθαι προσήκει πολλοὺς εἶναι τοὺς ἐκ παιδείας δεινοὺς εἰπεῖν γιγνομένους, μάλιστα δ' ὑμῖν· καὶ γὰρ αὐτοὶ προέχετε καὶ διαφέρετε τῶν ἄλλων οὐ ταῖς περὶ τὸν πόλεμον ἐπιμελείαις, οὐδ' ὅτι κάλλιστα πολιτεύεσθε καὶ μάλιστα φυλάττετε τοὺς νόμους οὓς ὑμῖν οἱ πρόγονοι κατέλιπον, ἀλλὰ τούτοις οἷς περ ἢ φύσις ἢ τῶν ἀνθρώπων τῶν ἄλλων ζώων διήνεγκε, καὶ τὸ γένος τὸ τῶν Ἑλλήνων τῶν βαρβάρων, τῷ καὶ πρὸς τὴν φρόνησιν καὶ πρὸς τοὺς λόγους ἄμεινον πεπαιδεῦσθαι τῶν ἄλλων. ὥστε πάντων ἂν συμβαίῃ δεινότητον, εἰ τοὺς βουλομένους τοῖς αὐτοῖς τούτοις διενεγκεῖν τῶν ἡλικιωτῶν, οἷσπερ ὑμεῖς ἀπάντων, διαφθεῖρεσθαι ψηφίσαισθε, καὶ τοὺς τῇ παιδείᾳ ταύτῃ χρωμένους, ἧς ὑμεῖς ἡγεμόνες γεγένησθε, συμφορᾷ τινὶ περιβάλοιτε.

5 Χρὴ γὰρ μὴδὲ τοῦτο λανθάνειν ὑμᾶς, ὅτι πάντων τῶν δυναμένων λέγειν ἢ παιδεύειν ἢ πόλις ἡμῶν δοκεῖ γεγενῆσθαι διδάσκαλος, εἰκότως· καὶ γὰρ ἄθλα μέγιστα τιθεῖσαν αὐτὴν ὁρῶσι τοῖς τὴν δύναμιν ταύτην ἔχουσι, καὶ γυμνάσια πλεῖστα καὶ παντοδαπώτατα παρέχουσαν τοῖς ἀγωνίζεσθαι προηρημένοις καὶ περὶ τὰς τοιαύτας γυμνάζεσθαι βουλομένοις, ἔτι δὲ τὴν ἐμπειρίαν, 6 ἥπερ μάλιστα ποιεῖ δύνασθαι λέγειν, ἐνθὲνδε πάντας λαμβάνοντας· πρὸς δὲ τούτοις καὶ τὴν τῆς φωνῆς κοινότητα καὶ μετριότητα καὶ τὴν ἄλλην εὐτραπέλιαν καὶ φιλολογίαν οὐ μικρὸν ἡγοῦνται συμβαλέσθαι μέρος πρὸς

293, 8. διήνεγκε om pr Γ.

pr Γ: ἀπάντων τούτων διαφθεῖρισθαι ἄς.

294, 5. ἀπάντων διαφθεῖρισθαι

7. περιβαλοῦντι, ut videtur, Γ.

τὴν τῶν λόγων παιδείαν, ὥστ' οὐκ ἀδίκως ὑπολαμβάνου-
 σιν ἅπαντας τοὺς λέγειν ὄντας δεινούς τῆς πόλεως
 297 εἶναι μαθητάς. σκοπεῖτ' οὖν μὴ παντάπασιν ἢ καταγέ-
 λαστον τῆς δόξης ταύτης φλαυρόν τι καταγιγνώσκειν,
 ἢν ὑμεῖς ἔχετε παρὰ τοῖς Ἑλλήσι πολὺ μᾶλλον ἢ ἐγὼ
 παρ' ὑμῖν· οὐδὲν γὰρ ἄλλ' ἢ φανερῶς ὑμῶν αὐτῶν
 298 ἔσεσθε κατεψηφισμένοι τὴν τοιαύτην ἀδικίαν, καὶ πε-
 ποιηκότες ὅμοιον ὥσπερ ἂν εἰ Λακεδαιμόνιοι τοὺς περὶ
 τὸν πόλεμον ἀσκοῦντας ζημιοῦν ἐπιχειροῖεν, ἢ Θετταλοὶ
 παρὰ τῶν ἰππεύειν μελετώντων δίκην λαμβάνειν ἀξιοῖεν.
 ὑπὲρ ὧν φυλακτιὸν ἐστίν, ὅπως μηδὲν τοιοῦτον ἐξα-
 μαρτήσεσθε περὶ ὑμᾶς αὐτούς, μηδὲ πιστοτέρους ποιή-
 σεσθε τοὺς λόγους τοὺς τῶν κατηγορούντων τῆς πόλεως
 299 ἢ τοὺς τῶν ἐπαινούντων. οἶμαι δ' ὑμᾶς οὐκ ἀγνοεῖν ὅτι
 τῶν Ἑλλήνων οἱ μὲν δυσκόλως πρὸς ὑμᾶς ἔχουσιν, οἱ
 δ' ὡς οἶόν τε μάλιστα φιλοῦσι καὶ τὰς ἐλπίδας τῆς σω-
 τηρίας ἐν ὑμῖν ἔχουσι. καὶ φασὶν οἱ μὲν τοιοῦτοι μό-
 νην εἶναι ταύτην πόλιν, τὰς δ' ἄλλας κώμας, καὶ δι-
 καίως ἂν αὐτὴν ἄστυ τῆς Ἑλλάδος προσαγορεύεσθαι
 καὶ διὰ τὸ μέγεθος καὶ διὰ τὰς εὐπορίας τὰς ἐνθύνδε
 τοῖς ἄλλοις γιγνομένης καὶ μάλιστα διὰ τὸν τρόπον τῶν
 300 ἐνοικούντων· οὐδένας γὰρ εἶναι πραοτέρους οὐδὲ κοινοτέ-
 ρους οὐδ' οἷς οἰκειότερον ἂν τις τὸν ἅπαντα βίον συνδια-
 τρήσειν. οὕτω δὲ μεγάλας χρῶνται ταῖς ὑπερβολαῖς,
 ὥστ' οὐδὲ τοῦτ' ὀκνοῦσι λέγειν, ὡς ἦδιον ἂν ὑπὲρ ἀνδρὸς
 Ἀθηναίου ζημιωθεῖεν ἢ διὰ τῆς ἐτέρων ὀμότητος εὐπά-
 θοιεν. οἱ δὲ ταῦτα μὲν διασύρουσι, διεξιόντες δὲ τὰς τῶν
 συκοφαντῶν πικρότητας καὶ κακοπραγίας ὅλης τῆς πόλεως
 301 ὡς ἀμίκτου καὶ χαλεπῆς οὔσης κατηγοροῦσιν. ἐστὶν οὖν
 δικαστῶν νοῦν ἔχόντων τοὺς μὲν τῶν τοιοῦτων λόγων
 αἰτίους γιγνομένους ἀποκτείνειν ὡς μεγάλην αἰσχύνην τῇ
 πόλει περιποιοῦντας, τοὺς δὲ τῶν ἐπαινῶν τῶν λεγομένων
 περὶ αὐτῆς μέρος τι συμβαλλομένους τιμᾶν μᾶλλον ἢ

τοὺς ἀθλητὰς τοὺς ἐν τοῖς στεφανίταις ἀγῶσι νικῶντας·
 02 πολὺ γὰρ καλλίω δόξαν ἐκείνων κτώμενοι τῇ πόλει τυ-
 χάνουσι καὶ μᾶλλον ἀρμόττουσαν. περὶ μὲν γὰρ τὴν τῶν
 σωμάτων ἀγωνίαν πολλοὺς τοὺς ἀμφισβητοῦντας ἔχο-
 μεν, περὶ δὲ τὴν παιδείαν ἅπαντες ἂν ἡμᾶς πρωτεύειν
 προκρίνειαν. χρῆ δὲ τοὺς μικρὰ λογιζέσθαι δυναμένους
 τοὺς ἐν τοῖς τοιούτοις τῶν ἔργων διαφέροντας, ἐν οἷς ἡ
 πόλις εὐδοκμεῖ, τιμῶντας φαίνεσθαι, καὶ μὴ φθονερῶς
 ἔχειν, μηδ' ἐναντία τοῖς ἄλλοις Ἑλλῆσι γινώσκειν περὶ
 03 αὐτῶν. ὣν ὑμῖν οὐδὲν πώποτ' ἐμέλησεν, ἀλλὰ τοσοῦτον
 διημαρτήκατε τοῦ συμφέροντος, ὥσθ' ἡδῖον ἔχετε δι' οὓς
 ἀκούετε κακῶς ἢ δι' οὓς ἐπαινεῖσθε, καὶ δημοτικούς εἶ-
 ναι νομίζετε τοὺς τοῦ μισεῖσθαι τὴν πόλιν ὑπὸ πολλῶν
 αἰτίους ὄντας, ἢ τοὺς ἅπαντας οἷς πεπλησιακάσιν εὐ-
 04 διακειῖσθαι πρὸς αὐτὴν πεποικηκότας. ἦν οὖν σωφρονῆτε,
 τῆς μὲν ταραχῆς παύσεσθε ταύτης, οὐχ οὕτω δ' ὥσπερ
 νῦν οἱ μὲν τραχέως οἱ δ' ὀλιγῶρως διακείσεσθε πρὸς
 τὴν φιλοσοφίαν, ἀλλ' ὑπολαβόντες κάλλιστον εἶναι καὶ
 σπουδαιότατον τῶν ἐπιτηδευμάτων τὴν τῆς ψυχῆς ἐπι-
 μέλειαν, προτρέψετε τῶν νεωτέρων τοὺς βίον ἱκανὸν κε-
 κτημένους καὶ σχολὴν ἄγειν δυναμένους ἐπὶ τὴν παιδείαν
 05 καὶ τὴν ἀσκήσιν τὴν τοιαύτην, καὶ τοὺς μὲν πονεῖν ἐθέ-
 λοντας καὶ παρασκευάζειν σφᾶς αὐτοὺς χρησίμους τῇ
 πόλει περὶ πολλοῦ ποιήσεσθε, τοὺς δὲ καταβεβλημένως
 ζῶντας καὶ μηδενὸς ἄλλου φροντίζοντας πλὴν ὅπως
 ἀσελγῶς ἀπολαύσονται τῶν καταλειφθέντων, τούτους
 δὲ μισήσετε καὶ προδότας νομιεῖτε καὶ τῆς πόλεως
 καὶ τῆς τῶν προγόνων δόξης· μόλις γὰρ ἦν οὕτως ὑμᾶς
 αἰσθῶνται πρὸς ἑκατέρους αὐτῶν διακειμένους, ἐθελήσου-
 σιν οἱ νεώτεροι καταφρονήσαντες τῆς ῥαθυμίας προσέχειν
 06 σοφίαν αὐτοῖς καὶ τῇ φιλοσοφίᾳ τὸν νοῦν. ἀναμνήσθητε
 δὲ τὸ κάλλος καὶ τὸ μέγεθος τῶν ἔργων τῶν τῇ πόλει

303, 3. δημοτικωτέρους corr Δ cum ε. 305, 3. ποιήσεσθε ΓΔ:
 ποιήσεσθαι ε. 5. ἀπολαύσονται Γ: ἀπολαύσονται ε. 6. δι ΓΔ:
 χωρίς ε. καὶ τῆς πόλεως om pr Γ.

- καὶ τοῖς προγόνοις πεπραγμένων, καὶ διέλθετε πρὸς ὑμᾶς αὐτοὺς καὶ σκέψασθε ποῖός τις ἦν καὶ πῶς γενοῦς καὶ τίνα τρόπον πεπαιδευμένος ὁ τοὺς τυράννους ἐκβαλὼν καὶ τὸν δῆμον καταγαγὼν καὶ τὴν δημοκρατίαν καταστήσας, ποῖος δὲ τις ὁ τοὺς βαρβάρους Μαραθῶνι τῇ μάχῃ νικήσας καὶ τὴν δόξαν τὴν ἐκ ταύτης γενομένην τῇ
- 307 πόλει κτησάμενος, τίς δ' ἦν ὁ μετ' ἐκείνους τούς Ἕλληνας ἐλευθερώσας καὶ τοὺς προγόνους ἐπὶ τὴν ἡγεμονίαν καὶ τὴν δυναστείαν ἦν ἔσχον προαγαγὼν, ἔτι δὲ τὴν φύσιν τὴν τοῦ Πειραιῶς κατιδὼν καὶ τὸ τεῖχος ἀκόντων Λακεδαιμονίων τῇ πόλει περιβαλὼν, τίς δὲ ὁ μετὰ τοῦτον ἀργυρίου καὶ χρυσίου τὴν ἀκρόπολιν ἐμπλήσας καὶ τοὺς οἴκους τοὺς ἰδίους μεστούς πολλῆς εὐδαιμονίας καὶ πλούτου ποιήσας· εὐρήσετε γάρ, ἦν ἐξετάζητε τούτων ἕκαστον, οὐ τοὺς συκοφαντικῶς βεβιωκότας οὐδὲ τοὺς ἀμελῶς, οὐδὲ τοὺς τοῖς πολλοῖς ὁμοίους ὄντας, ταῦτα διαπεπραγμένους, ἀλλὰ τοὺς διαφέροντας καὶ προσέχοντας μὴ μόνον ταῖς εὐγενείαις καὶ ταῖς δόξαις, ἀλλὰ καὶ τῷ φρονεῖν καὶ λέγειν, τούτους ἀπάντων ἀγαθῶν αἰτίους γε-
- 309 γεννημένους. ὧν εἰκὸς ὑμᾶς ἐνθυμουμένους ὑπὲρ μὲν τοῦ πλήθους τοῦτο σκοπεῖν, ὅπως ἐν τῷ τοῖς ἀγῶσι τοῖς περὶ τῶν συμβολαίων τῶν δικαίων τεύξονται καὶ τῶν ἄλλων τῶν κοινῶν μεθέξουσιν, τοὺς δ' ὑπερέχοντας καὶ τῇ φύσει καὶ ταῖς μελέταις, καὶ τοὺς τοιούτους γενέσθαι προθυμουμένους, ἀγαπᾶν καὶ τιμᾶν καὶ θεραπεύειν, ἐπισταμένους ὅτι καὶ τὸ καλῶν καὶ μεγάλων ἡγήσασθαι πραγμάτων καὶ τὸ δύνασθαι τὰς πόλεις ἐκ τῶν κινδύνων σώζειν καὶ τὴν δημοκρατίαν διαφυλάττειν ἐν τοῖς τοιούτοις ἐνεστίν, ἀλλ' οὐκ ἐν τοῖς συκοφάνταις.
- 310 Πολλῶν δ' ἐφεστώτων μοι λόγων ἀπορῶ πῶς αὐτοὺς διαθῶμαι· δοκεῖ γάρ μοι καθ' αὐτὸ μὲν ἕκαστον ὧν διανοοῦμαι ρηθὲν ἐπιεικὲς εἶν φανῆναι, πάντα δὲ νυνὶ λεγόμε-

v. 3. τρόπον καὶ πεπαιδευμένος Γ et pr Δ. 307, 3. προαγαγῶν] libri προαγαγῶν. 4. Πειραιῶς Δ et corr Γ: Πειραιῶς ε.

μενα πολὺν ἂν ὄχλον ἐμοὶ τε καὶ τοῖς ἀκούουσι παρα-
 σχεῖν. ὅπερ καὶ περὶ τῶν ἤδη προειρημένων δέδοικα, μὴ
 τοιοῦτόν τι πάθος αὐτοῖς διὰ τὸ πλῆθος τυγχάνη συμ-
 11 βεβηκός. οὕτω γὰρ ἀπλήστως ἅπαντες ἔχομεν περὶ τοὺς
 λόγους, ὥστ' ἐπαινοῦμεν μὲν τὴν εὐκαιρίαν καὶ φαιμέν
 οὐδὲν εἶναι τοιοῦτον, ἐπειδὴν δ' οἴηθῶμεν ὡς ἔχομέν τι λέ-
 γειν, ἀμελήσαντες τοῦ μετριάζειν, κατὰ μικρὸν ἀεὶ προσ-
 τιθέντες εἰς τὰς ἐσχάτας ἀκαιρίας ἐμβάλλομεν ἡμᾶς
 αὐτούς· ὅπου γε καὶ λέγων ἐγὼ ταῦτα καὶ γιγνώσκων,
 2 ὁμῶς ἔτι βούλομαι διαλεχθῆναι πρὸς ὑμᾶς. ἀγανακτῶ
 γὰρ ὄρων τὴν συκοφαντίαν ἄμεινον τῆς φιλοσοφίας φερο-
 44 μίνην, καὶ τὴν μὲν "κατηγοροῦσαν, τὴν δὲ κρινομένην. ὃ
 τίς ἂν τῶν παλαιῶν ἀνδρῶν γενήσεσθαι προσεδόκησεν,
 ἄλλως τε καὶ παρ' ὑμῖν τοῖς ἐπὶ σοφίᾳ μείζον τῶν ἄλ-
 3 λων φρονοῦσιν; οὐκ οὐν ἐπὶ γε τῶν προγόνων οὕτως εἶχεν,
 ἀλλὰ τοὺς μὲν καλουμένους σοφιστὰς ἐθαύμαζον καὶ
 τοὺς συνόντας αὐτοῖς ἐξήλουν, τοὺς δὲ συκοφάντας πλεί-
 στων κακῶν αἰτίους ἐνόμιζον εἶναι. μέγιστον δὲ τεκμή-
 ριον· Σόλωνα μὲν γάρ, τὸν πρῶτον τῶν πολιτῶν λαβόντα
 τὴν ἐπωνυμίαν ταύτην, προστάτην ἤξιωσαν τῆς πόλεως
 εἶναι, περὶ δὲ τῶν συκοφαντῶν χαλεπωτέρους ἢ περὶ τῶν
 4 ἄλλων κακουργιῶν τοὺς νόμους ἔθεσαν. τοῖς μὲν γὰρ
 μεγίστοις τῶν ἀδικημάτων ἐν ἐνὶ τῶν δικαστηρίων τὴν
 κρίσιν ἐποίησαν, κατὰ δὲ τούτων γραφὰς μὲν, πρὸς τοὺς
 θεσμοθέτας, εἰσαγγελίας δ' εἰς τὴν βουλὴν, προβολὰς δ'
 ἐν τῷ δήμῳ, νομίζοντες τοὺς ταύτῃ τῇ τέχνῃ χρωμένους
 ἀπάσας ὑπερβάλλειν τὰς πονηρίας. τοὺς μὲν γὰρ ἄλ-
 λους ἀλλ' οὐν πειρᾶσθαι γε λανθάνειν κακουργοῦντας,
 5 τούτους δ' ἐν ἅπασιν ἐπιδεικνυσθαι τὴν αὐτῶν ὁμότητα
 καὶ μισανθρωπίαν καὶ φιλαπεχθημοσύνην. κακίνοι μὲν
 οὕτως ἐγίγνωσκον περὶ αὐτῶν· ὑμεῖς δὲ τοσοῦτον ἀπέ-
 χεστε τοῦ κολάζειν αὐτούς, ὥστε τούτοις χρῆσθε καὶ κα-

v. 3. αὐτοῖς διὰ τὸ πλῆθος in mg ponit Γ. 311, 2. μὲν om
 pr Γ. 312, 1. [εἰ] ὅτι ΓΔ. 4. γενέσθαι ε. 514, 1. κακουρ-
 γιῶν in mg ponit Γ. 7. ἀλλ' οὐν add ΓΔ.

- τηγόροις καὶ νομοθέταις περὶ τῶν ἄλλων. καὶ τοι προσή-
 κεν αὐτοὺς νῦν μοιεῖσθαι μᾶλλον ἢ κατ' ἐκείνον τὸν
 316 χρόνον. τότε μὲν γὰρ ἐν τοῖς ἐγκυκλίοις μόνον καὶ τοῖς
 κατὰ τὴν πόλιν ἐβλαπτον τοὺς συμπολιτευομένους· ἐπει-
 δὴ δ' αὐξήθεισθαι τῆς πόλεως καὶ λαβούσης τὴν ἀρχὴν
 οἱ πατέρες ἡμῶν, μᾶλλον θαρρόησαντες τοῦ συμφέρον-
 τος, τοῖς μὲν καλοῖς ἀγαθοῖς τῶν ἀνδρῶν καὶ μεγά-
 λην τὴν πόλιν ποιήσασι διὰ τὰς δυναστείας ἐφθόνησαν,
 πονηρῶν δ' ἀνθρώπων καὶ μεστῶν θρασύτητος ἐπεθύμη-
 317 σαν, οἰηθέντες ταῖς μὲν τόλμαις καὶ ταῖς φιλαπεχθημο-
 σύναις ἱκανοὺς αὐτοὺς ἔσεσθαι διαφυλάττειν τὴν δημοκρα-
 τίαν, διὰ δὲ τὴν φαυλότητα τῶν ἐξ ἀρχῆς αὐτοῖς ὑπαρξάν-
 των οὐ μέγα φρονήσειν οὐδ' ἐπιθυμήσειν ἑτέρας πολιτείας,
 ἐκ ταύτης τῆς μεταβολῆς τί τῶν δεινῶν οὐ συνέπεσε τῇ
 345 πόλει, τί δὲ τῶν μεγίστων κακῶν ἢ οἱ ταύτην ἔχοντες τὴν
 318 φύσιν οὐ καὶ λέγοντες καὶ πράττοντες διετέλεσαν; οὐ
 τοὺς μὲν ἐνδοξοτάτους τῶν πολιτῶν καὶ μάλιστα δυνα-
 μένους ποιῆσαι τι τὴν πόλιν ἀγαθόν, ὀλιγαρχίαν ὀνειδί-
 ζοντες καὶ λακωνισμόν, οὐπρότερον ἐπαύσαντο πρὶν ἠγά-
 κασαν ὁμοίους γενέσθαι ταῖς αἰτίαις ταῖς λεγομέναις
 περὶ αὐτῶν; τοὺς δὲ συμμάχους λυμαινόμενοι καὶ συκο-
 φαντοῦντες, καὶ τοὺς βελτίστους ἐκ τῶν ὄντων ἐκβάλ-
 λοντες, οὕτω διέθεσαν ὥσθ' ἡμῶν μὲν ἀποστῆναι, τῆς δὲ
 319 Λακεδαιμονίων ἐρασοῦσθαι φιλίας καὶ συμμαχίας; ἐξ ὧν
 εἰς πόλεμον καταστάντες πολλοὺς ἐπείδομεν τῶν πο-
 λιτῶν τοὺς μὲν τελευτήσαντας, τοὺς δ' ἐπὶ τοῖς πολε-
 μίοις γενομένους, τοὺς δ' εἰς ἔνδειαν τῶν ἀναγκαίων κα-
 ταστάντας, ἔτι δὲ τὴν δημοκρατίαν δις καταλυθεῖσαν
 καὶ τὰ τείχη τῆς πατρίδος κατασκαφέντα, τὸ δὲ μέγι-
 στον, ὅλην τὴν πόλιν περὶ ἀνδραποδισμοῦ κινδυνεύσασαν
 καὶ τὴν ἀκρόπολιν τοὺς πολεμίους οἰκήσαντας.
- 320 Ἄλλα γὰρ αἰσθάνομαι, καίπερ ὑπὸ τῆς ὀργῆς βία φε-
 ρόμενος, τὸ μὲν ὕδωρ ἡμᾶς ἐπιλείπον, αὐτὸς δ' ἐμπεπτω-
 317, 3. δι] τι Γ εἰ pr Δ. 318, 1. οὐ add ΓΔ. 319, 3. πο-
 λμοῖς ΓΔ.

κὼς εἰς λόγους ἡμερησίους καὶ κατηγορίας. ὑπερβὰς οὖν τὸ πλῆθος τῶν συμφορῶν τῶν διὰ τούτους γεγενημένων, καὶ διωσάμενος τὸν ὄχλον τῶν ἐνόντων εἰπεῖν περὶ τῆς τούτων συκοφαντίας, μικρῶν ἔτι πάνυ μνησθεὶς ἤδη καταλύσω τὸν λόγον. τοὺς μὲν οὖν ἄλλους ὀρῶ τοὺς κινδυνεύοντας, ἐπειδὴν περὶ τὴν τελευταίην ὥσι τῆς ἀπολογίας, ἰκετεύον-
 τας, θεομένους, τοὺς παῖδας, τοὺς φίλους ἀναβιβαζομέ-
 νους· ἐγὼ δὲ οὔτε [τὸ] πρέπειν οὐδὲν ἡγοῦμαι τῶν τοιού-
 των τοῖς τηλικούτοις, πρὸς τε τῶ ταῦτα γιννώσκειν, αἰ-
 σχυνθεῖην ἂν, εἰ δὲ ἄλλο τι σωζοίμην ἢ διὰ τοὺς λόγους
 τοὺς προειρημένους. οἶδα γὰρ ἑμαυτὸν οὕτως ὁσίως καὶ
 δικαίως κεχηρμένον αὐτοῖς καὶ περὶ τὴν πόλιν καὶ περὶ
 τοὺς προγόνους καὶ μάλιστα περὶ τοὺς θεοὺς, ὥστε, εἴ τε
 μέλει τῶν ἀνθρωπίνων αὐτοῖς πραγμάτων, οὐδὲ τῶν νῦν
 περὶ ἐμὲ γιγνομένων οὐδὲν αὐτοὺς οἶμαι λανθάνειν." διό-
 περ οὐκ ὀρῶ τὸ μέλλον συμβῆσθαι παρ' ὑμῶν, ἀλλὰ
 θαρρῶ καὶ πολλὰς ἐλπίδας ἔχω τότε μοι τοῦ βίου τὴν
 τελευταίην ἤξειν, ὅταν μέλλῃ συνοίσειν ἡμῖν, χρώμενος
 ὅτι καὶ τὸν παρελθόντα χρόνον οὕτω τυγχάνω βεβιωκὼς
 μέχρι ταύτης τῆς ἡμέρας, ὡς περ προσήκει τοὺς εὐσεβεῖς
 καὶ θεοφιλεῖς τῶν ἀνθρώπων. ὡς οὖν ἐμοῦ ταύτην ἔχον-
 τος τὴν γνώμην, καὶ νομίζοντος ὅ τι ἂν ὑμῖν δόξῃ, τοῦθ' ἔ-
 ξειν μοι καλῶς καὶ συμφερόντως, ὅπως ἕκαστος ὑμῶν
 χαίρει καὶ βούλεται, τούτον τὸν τρόπον φερέτω τὴν ψῆφον.

16.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΖΕΥΓΟΥΣ.

Περὶ μὲν οὖν τοῦ ζεύγους τῶν ἵππων, ὡς οὐκ ἀφελό-
 μενος ὁ πατὴρ Τισίαν εἶχεν ἀλλὰ προιάμενος παρὰ τῆς

v. 3. τὸν ὄχλον] τὸ πλῆθος O. 4. καταλύσω — 323. τὴν ψῆ-
 φον] haec in A ab alia manu scripta sunt, a I' absunt, postea in
 mg posita: in contextu autem, sine ulla lacunae nota, illa τοῖς
 ἰδίους (de Bigis § 5.) inferuntur. 321, 10. οὐδὲ A, ἐκ δὲ A, ἐκ-
 δοτον Γ. 322, 4. ὑμῖν Δ5. σημεῖον χρώμενος A, χρωμέτοις Γ,
 χρώμενος Δ5. 323, 1. οὖν om Γ. 2. ταῦθ' ε. 4. χαίρει καὶ
 βούλεται A: ceteri χαίρη καὶ βούληται. § 1, 1. ΠΕΡΙ — § 3. αἰτίας]
 haec desunt Γ.

D d

πόλεως τῶν Ἀργείων, τῶν τε πρίσβρων τῶν ἐκεῖθεν ἤκόντων καὶ τῶν ἄλλων τῶν εἰδότην ἀκηκόατε μαρτυρούντων. τὸν αὐτὸν δὲ τρόπον ἅπαντες εἰσιν εἰδιωμένοι με συκοφαντεῖν. τὰς μὲν γὰρ δίκας ὑπὲρ τῶν ἰδίων ἐγκλημάτων λαγχάνουσι, τὰς δὲ κατηγορίας ὑπὲρ τῶν τῆς πόλεως πραγμάτων ποιοῦνται, καὶ πλείω χρόνον διατρέβουσι τὸν πατέρα μου διαβάλλοντες ἢ περὶ ὧν ἀντώμοσαν διδάσκοντες, καὶ τοσοῦτον καταφρονοῦσι τῶν νόμων, ὥστε περὶ ὧν ὑμᾶς ὑπ' ἐκείνου φασὶν ἠδικῆσθαι, τούτων αὐτοὶ Ἰδίκην παρ' ἐμοῦ λαβεῖν ἀξιοῦσιν. ἐγὼ δ' ἠγοῦμαι μὲν οὐδὲν προσήκειν τὰς κοινὰς αἰτίας τοῖς ἰδίαις ἀγῶσιν· ἐπειδὴ δὲ Τισίας πολλάκις ὀνειδίζει μοι τὴν φυγὴν τὴν τοῦ πατρός, καὶ μᾶλλον ὑπὲρ τῶν ὑμετέρων ἢ τῶν αὐτοῦ σπουδάζει πραγμάτων, ἀνάγκη πρὸς ταῦτα τὴν ἀπολογία ἀποδοῦναι· καὶ γὰρ ἂν αἰσχυνοίμην, εἴ τῳ δόξαιμι τῶν πολιτῶν ἤττον φροντίζειν τῆς ἐκείνου δόξης ἢ τῶν ἐμαυτοῦ κινδύνων.

4 Πρὸς μὲν οὖν τοὺς πρεσβυτέρους βραχὺς ἂν ἐξήρκει λόγος· ἅπαντες γὰρ ἴσασιν ὅτι διὰ τοὺς αὐτοὺς ἄνδρας ἢ τε δημοκρατία κατελύθη κακείνος ἐκ τῆς πόλεως ἐξέπεσεν· τῶν δὲ νεωτέρων ἕνεκα, οἱ τῶν μὲν πραγμάτων ὕστεροι γεγόνασι, τῶν δὲ διαβαλλόντων πολλάκις ἀκηκόασι, πορρωτέρωθεν ἄρξομαι διδάσκειν.

5 Οἱ γὰρ τὸ πρῶτον ἐπιβουλεύσαντες τῷ δήμῳ καὶ καταστήσαντες τοὺς τετρακοσίους, ἐπειδὴ παρακαλούμενος ὁ πατήρ οὐκ ἠθέλει γενέσθαι μετ' αὐτῶν, ὀρῶντες αὐτὸν καὶ πρὸς τὰς πράξεις ἐρρωμένως ἔχοντα καὶ πρὸς τὸ πλῆθος πιστῶς διακείμενον, οὐχ ἠγοῦντ' οὐδὲν οἰοῖ τ' εἶναι κινεῖν τῶν καθεστῶτων, πρὶν ἐμποδῶν ἐκείνος αὐτοῖς βγένοιτο. εἰδότες δὲ τὴν πόλιν τῶν μὲν περὶ τοὺς θεοὺς μάλιστα ἂν ὀργισθεῖσαν εἴ τις εἰς τὰ μυστήρια φαίνοιτ' ἐξάμαρτάνων, τῶν δ' ἄλλων εἴ τις τὴν δημοκρατίαν τολ-

3, 3. alterum τὴν add Γ. 4. ἡμετέρων ἢ τῶν ἐαυτοῦ c. (i. e. Cor.) 4, 5. ὕστερον c. 6. πορρωτέρω c. 5, 1. τὸ πρῶτον Γ: πρότερον c. 5. οὐχ om Γ. 6, 3. τὴν δημοκρατίαν τολμῶν Γ: τολμῶν τὸν δῆμον c.

ἰσμῶν καταλύειν, ἀμφοτέρως ταύτας "συνθέντες τὰς αἰτίας
 εἰσηγγελλον εἰς τὴν βουλὴν, λέγοντες, ὡς ὁ πατὴρ μὲν
 συνάγοι τὴν ἑταιρείαν ἐπὶ νεωτέροις πράγμασιν, οὗτοι
 δ' ἐν τῇ Πολυτιῶνος οἰκίᾳ συνδειπνοῦντες τὰ μυστήρια
 ποιήσεται. ὀρθῆς δὲ τῆς πόλεως γενομένης διὰ τὸ μέγεθος
 τῶν αἰτιῶν, καὶ διὰ ταχέων συλλεγείσης ἐκκλησίας,
 οὕτω σαφῶς ἐπέδειξεν αὐτοὺς ψευδομένους, ὥστε παρὰ
 μὲν τῶν κατηγορῶν ἡδέως ἂν ὁ δῆμος δίκην ἔλαβε, τὸν
 δ' εἰς Σικελίαν στρατηγὸν ἐχειροτόνησεν. μετὰ δὲ ταῦθ'
 ὁ μὲν ἐξέπλευσεν ὡς ἀπηλλαγμένος ἤδη τῆς διαβολῆς, οἱ
 δὲ συστήσαντες τὴν βουλὴν καὶ τοὺς ῥήτορας ὑφ' αὐτοῖς
 ποιησάμενοι πάλιν ἤγειρον τὸ πρᾶγμα καὶ μηνυτὰς εἰσ-
 βέπεμπον. καὶ τί δεῖ μακρολογεῖν; οὐ γὰρ πρότερον
 ἐπαύσαντο, πρὶν τὸν τε πατέρα ἐκ τοῦ στρατοπέδου
 μετεπέμψαντο, καὶ τῶν φίλων αὐτοῦ τοὺς μὲν ἀπέκτει-
 ναν τοὺς δ' ἐκ τῆς πόλεως ἐξέβαλον. πυθόμενος δὲ τὴν
 τε τῶν ἐχθρῶν δύναμιν καὶ τὰς τῶν ἐπιτηδείων συμφοράς,
 καὶ νομίζων δεινὰ πάσχειν, ὅτι παρόντα μὲν αὐτὸν οὐκ
 ἐκρίνον ἀπόντος δὲ κατεγίγνωσκον, οὐδ' ὡς ἀπελθεῖν
 ἤξιῶσεν εἰς τοὺς πολεμίους· ἀλλ' ἐκεῖνος μὲν τοσαύτην
 πρόνοιαν ἔσχεν ὑπὲρ τοῦ μηδὲ φεύγων μηδὲν ἑξαμαρτεῖν
 εἰς τὴν πόλιν, ὥστ' εἰς Ἄργος ἔλθων ἡσυχίαν εἶχεν, οἱ
 δ' εἰς τοσοῦθ' ὕβρεως ἤλθον, ὥστ' ἐπεισαν ὑμᾶς ἐλαύ-
 νειν αὐτὸν ἐξ ἀπάσης τῆς Ἑλλάδος καὶ στηλίτην ἀνα-
 γράφειν καὶ πρόσβεις πέμποντας ἑξαίτειν παρ' Ἀργείων.
 ἀπορῶν δ' ὅ τι γοήσαιο τοῖς παροῦσι κακοῖς καὶ παν-
 ταχόθεν εἰργόμενος, καὶ σωτηρίας οὐδεμιᾶς ἄλλης αὐτῷ
 φαινομένης, τελευτῶν ἐπὶ Λακεδαιμονίους ἠναγκάσθη
 καταφυγεῖν.

Καὶ τὰ μὲν γενόμενα ταῦτ' ἐστίν· τοσοῦτον δὲ τοῖς

v. 2. συνάγει μὲν 5. 3. ἑταιρίαν 5. 4. Πολυτιῶνος 5.

7, 1. ποιήσεται 5. 3. αὐτοὺς ἀπέδειξε 5. 8, 2. πρὶν τὸν Γ:

eteri πρὶν ἂν τόν. 7. ὡς Γ': οὕτως 5. 9, 2. εἶχεν — ἑξαμαρ-

τεῖν 5. 3. εἶχεν Γ': ἤχεν 5. 4. τοσοῦτον 5. 5. στηλίτην 5.

9. τελευταῖον 5. 10, 1. γεινημένα 5. τοσοῦτον δὲ τοῖς ἐχθροῖς

ἢς ὕβρεως περισσιν ὥστε οὕτως Γ': οὕτως δ' 5.

- ἐχθροῖς τῆς ὕβρεως περίεστιν, ὥστε οὕτως ἀνόμως τοῦ
 πατρὸς ἐκπεσόντος ὡς δεινὰ δεδρακότος αὐτοῦ κατηγο-
 ροῦσι [καὶ διαβάλλειν ἐπιχειροῦσιν], ὡς Δεκέλειαν τ' ἐπι-
 τείχισε καὶ τὰς νήσους ἀπέστησε καὶ τῶν πολεμίων
 διδάσκαλος κατέστη. καὶ ἐνίοτε μὲν αὐτοῦ προσποιοῦν-
 ται καταφρονεῖν, λέγοντες ὡς οὐδὲν διέφερε τῶν ἄλλων.
- 11 νυνὶ δ' ἀπάντων αὐτὸν τῶν γεγενημένων αἰτιῶνται, κα-
 φασὶ παρ' ἐκείνου μαθεῖν Λακεδαιμονίους ὡς χρὴ πολ-
 349 μεῖν, οἳ καὶ τοὺς ἄλλους διδάσκειν τέχνην ἔχουσιν. ἐγὼ
 δ', εἴ μοι χρόνος ἰκανὸς γένοιτο, θαδίως ἂν αὐτὸν ἐπι-
 δεῖξαιμι τὰ μὲν δικαίως πράξαντα, τῶν δ' ἀδίκως αἰ-
 τίαν ἔχοντα. πάντων δ' ἂν εἴη δεινότατον, εἰ τοῦ πατρὸς
 μετὰ τὴν φυγὴν δωρεὰν λαβόντος ἐγὼ διὰ τὴν ἐκείνου
 φυγὴν ζημιωθεῖην.
- 12 Ἦγοῦμαι δ' αὐτὸν παρ' ὑμῶν δικαίως ἂν πλείστης
 συγγνώμης τυγχάνειν· ὑπὸ γὰρ τῶν τριάκοντ' ἐκπεσόν-
 τες ταῖς αὐταῖς ἐκείνω συμφοραῖς ἐχρήσασθε. ἐξ ὧν
 ἐνθυμείσθαι χρὴ πῶς ἕκαστος ὑμῶν δέκετο καὶ τίνα
 γνώμην εἶχε καὶ ποῖον κίνδυνον οὐκ ἂν ὑπέμεινεν, ὥστε
 παύσασθαι μὲν μετοικῶν, κατελθεῖν δ' εἰς τὴν πατρίδα.
- 13 τιμωρήσασθαι δὲ τοὺς ἐκβαλόντας. ἐπὶ τίνα δ' ἢ πόλι
 ἢ φίλον ἢ ξένον οὐκ ἤλθετε δεησόμενοι συγκαταγαγεῖν
 ὑμᾶς; τίνος δ' ἀπέσχεσθε πειρώμενοι κατελθεῖν; οὐ κα-
 ταλαβόντες τὸν Πειραιᾶ καὶ τὸν σῖτον τὸν ἐν τῇ χώρῃ
 διεφθείρετε καὶ τὴν γῆν ἐτέμνετε καὶ τὰ προάστεια ἐνε-
- 14 πρήσατε καὶ τελευτῶντες τοῖς τείχεσι προσεβάλετε; κα-
 ταῦθ' οὕτω σφόδρ' ἐνομίζετε χρῆναι ποιεῖν, ὥστε τοῖς ἡσυ-
 χίαν ἄγουσι τῶν συμφυγάδων μᾶλλον ὠργίσεσθε ἢ τοῖς
 αἰτίοις τῶν συμφορῶν γεγενημένοις. ὥστ' οὐκ εἰκὸς ἐπι-
 τιμᾶν τοῖς τῶν αὐτῶν ὑμῖν ἐπιθυμοῦσιν, οὐδὲ κακοῦς
 ἄνδρας νομίζειν ὅσοι φυγόντες κατελθεῖν ἐζήτησαν, ἄλλο
- v. 1. τοῦ πατρὸς add Γ. 3. καὶ διαβάλλειν ἐπιχειροῦσιν om Γ
 τ' add Γ. 6. κατέστη διδάσκαλος 5. 11, 1. νῦν δὲ πάντων 5
 γενομένων 5. 3. τὴν τέχνην διδάσκειν 5. 12, 3. ἐχρήσαθε 5
 13, 3. ἀπέσχεσθε πειρώμενοι κατελθεῖν Γ: ἀπέχεσθε 5. 14, 5. αὐ-
 τῶν πραγμάτων ὑμῖν 5.

πολύ μᾶλλον ὅσοι μένοντες φυγῆς ἄξια ἐπῴησαν· οὐδ' ἐντεῦθεν ἀρξαμένους κρίνειν ὁποῖός τις ἦν ὁ πατήρ πολι-
 5της, ὅτ' οὐδὲν αὐτῷ τῆς πόλεως προσήκειν, ἀλλ' ἐπ' ἐκείνου
 τοῦ χρόνου σκοπεῖν, οἷος ἦν πρὶν φυγεῖν περὶ τὸ πλήθος,
 καὶ ὅτι διακοσίους ὀπλίτας ἔχων τὰς μεγίστας πόλεις
 τῶν ἐν Πελοποννήσῳ Λακεδαιμονίων μὲν ἀπέστησεν, ὑμῶν
 δὲ συμμάχους ἐποίησε, καὶ εἰς οἷους κινδύνους αὐτοὺς
 κατέστησε, καὶ ὡς περὶ Σικελίαν ἐστρατήγησεν. τούτων
 μὲν γὰρ ἐκείνῳ προσήκει χάριν ὑμᾶς ἔχειν· τῶν δ' ἐν τῇ
 10συμφορᾷ γενομένων τοὺς ἐκβαλόντας αὐτὸν δικαίως ἂν
 αἰτίους νομίζοιτε.

Ἡ Ἀναμνήσθητε δὲ πρὸς ὑμᾶς αὐτοὺς, ἐπειδὴ κατῆλθεν,
 ὡς πόλλ' ἀγαθὰ τὴν πόλιν ἐποίησεν, ἔτι δὲ πρότερον, ὡς
 15ἐχόντων τῶν πραγμάτων αὐτὸν κατεδέξασθε, καταλελυ-
 μένου μὲν τοῦ δήμου, στασιαζόντων δὲ τῶν πολιτῶν, δια-
 φερομένων δὲ τῶν στρατιωτῶν πρὸς τὰς ἀρχὰς τὰς ἐνθάδε
 καθεστηκυίας, εἰς τοῦτο δὲ μανίας ἀμφοτέρων ἀφιγμένων
 ὥστε μηδετέροις μηδεμίαν ἐλπίδ' εἶναι σωτηρίας· οἱ μὲν
 γὰρ τοὺς ἔχοντας τὴν πόλιν ἐχθροὺς ἐνόμιζον μᾶλλον ἢ
 Λακεδαιμονίους, οἱ δὲ τοὺς ἐκ Δακελείας μετεπέμποντο,
 ἡγούμενοι κρεῖττον εἶναι τοῖς πολεμίοις τὴν πατρίδα πα-
 20ραδοῦναι μᾶλλον ἢ τοῖς ὑπὲρ τῆς πόλεως στρατενομένοις
 τῆς πολιτείας μεταδοῦναι. τοιαύτην μὲν οὖν τῶν πολι-
 τῶν γνώμην ἐχόντων, κρατούντων δὲ τῶν πολεμίων καὶ
 τῆς γῆς καὶ τῆς θαλάττης, ἔτι δὲ χρημάτων ὑμῖν μὲν
 οὐκ ὄντων, ἐκείνοις δὲ βασιλείως παρέχοντος, πρὸς δὲ
 25τούτοις ἐνενήκοντα νεῶν ἐν Φοινίκῃς· εἰς Ἀσπενδον ἡκου-
 σῶν καὶ παρεσκευασμένων Λακεδαιμονίοις βοηθεῖν, ἐν
 τοσαύταις συμφοραῖς καὶ τοιούτοις κινδύνοις τῆς πόλεως
 οὔσης, μεταπεμψαμένων αὐτὸν τῶν στρατηγῶν οὐκ ἐσε-
 30μνύνατο ἐπὶ τοῖς παροῦσιν, οὐδ' ἐμέμψατο περὶ τῶν γε-
 γεννημένων, οὐδ' ἐβουλεύσατο περὶ τῶν μελλόντων, ἀλλ'

15, 1. ἀπ' ε. 5. ἔχων ὀπλίτας ε. 6. περὶ Γ': εἰς ε. 18, 1. οὖν
 om Γ'. 5. μὲν ὑμῖν ε. 4. παρέχοντος Γ': χορηγοῦντος ε. 5. ἐν-
 νηνήκοντα ε. 7. τοιούτοις Γ': τοσοῦταις ε. 19, 1. στρατιῶν Γ'.

εὐθύς εἴλετο μετὰ τῆς πόλεως ὅτι οὖν πάσχειν μᾶλλον ἢ μετὰ Λακεδαιμονίων εὐτυχεῖν, καὶ πᾶσι φανερόν ἐποίησεν ὅτι τοῖς ἐκβαλοῦσιν ἄλλ' οὐχ ὑμῖν ἐπολέμει, καὶ ὅτι 20κατελθεῖν ἄλλ' οὐκ ἀπολέσαι τὴν πόλιν ἐπεθύμει. γενόμενος δὲ μεθ' ὑμῶν ἔπεισε μὲν Τισσαφέρνην μὴ παρέχειν χροῖματα Λακεδαιμονίοις, ἔπανσε δὲ τοὺς συμμάχους ὑμῶν ἐφισταμένους, διέδωκε δὲ παρ' αὐτοῦ μισθὸν τοῖς στρατιώταις, ἀπέδωκε δὲ τῷ δήμῳ τὴν πολιτείαν, διήλλαξε δὲ τοὺς πολίτας, ἀπέστρεψε δὲ τὰς ναῦς τὰς Φοινίσσας. καὶ μετὰ ταῦτα καθ' ἕκαστον μὲν ὅσας τριήρεις ἔλαβεν ἢ μάχας ἐνίκησεν ἢ πόλεις κατὰ κράτος εἶλεν ἢ λόγῳ πείσας φίλας ὑμῖν ἐποίησε, πολὺ ἂν ἔργον εἴη λέγειν· πλείστον δὲ κινδύνων τῇ πόλει κατ' ἐκείνον τὸν καιρὸν γενομένων, οὐδέποτε τοῦ πατρὸς ἡγουμένου τρόπαιον ὑμῶν ἔστησαν οἱ πολέμιοι.

35¹
22 " Περὶ μὲν οὖν τῶν ἱστρατηγημένων οἶδα μὲν ὅτι πολλὰ παραλείπω, διὰ τοῦτο δ' οὐκ ἀκριβῶς εἶρηκα περὶ αὐτῶν, ὅτι σχεδὸν ἅπαντες μνημονεύετε τὰ πραχθέντα· λοιδοροῦσι δὲ λίαν ἀσελγῶς καὶ θρασέως καὶ τὸν ἄλλον βίον τὸν τοῦ πατρὸς, καὶ οὐκ αἰσχύνονται τοιαύτη παρρησία χροῖμενοι περὶ τοῦ τεθνεῶτος, ἣν ἔδεισαν ἂν ποιήσασθαι 23περὶ ζῶντος, ἄλλ' εἰς τοσοῦτον ἀνοίας ἐληλύθασιν ὥστ' οἴονται καὶ παρ' ὑμῖν καὶ παρὰ τοῖς ἄλλοις εὐδοκίμησιν, ἣν ὡς ἂν δύνωνται πλεῖστα περὶ αὐτοῦ βλασφημήσωσιν, ὥσπερ οὐ πάντας εἰδότας ὅτι καὶ τοῖς φαυλοτάτοις τῶν ἀνθρώπων ἔξεστιν οὐ μόνον περὶ τῶν ἀνδρῶν τῶν ἀρίστων ἀλλὰ καὶ περὶ τῶν θεῶν ὑβριστικούς 24λόγους εἰπεῖν. " Ἴσως μὲν οὖν ἀνόητόν ἐστιν ἀπάντων τῶν εἰρημένων φροντίζειν· ὅμως δ' οὐχ ἦκιστ' ἐπιθυμῶ περὶ τῶν ἐπιτηδευμάτων τῶν τοῦ πατρὸς διελθεῖν πρὸς ὑμᾶς, μικρὸν προλαβὼν καὶ τῶν προγόνων ἐπιμνησθεῖς,

20, 1. οὐκ ἀπολέσαι] οὐκαταπολέσαι Γ: οὐ καταπολεμηῖσαι ζ.
6. τὰς ἐκ Φοινίκης ζ. 21, 5. καιρὸν Γ: χρόνον ζ. οὐδεπώποτε Γ. 6. τρόπαιον καθ' ὑμῶν ζ. 22, 5. τὸν add Γ. 6. ποιήσασθαι Γ: ποιούμενοι ζ. 24, 1. ἀπὲν λόγους ζ. ἴστιν ἀνόητον ζ.

ἴν' ἐπίσθησθ' ὅτι πόρρωθεν ἡμῖν ὑπάρχει μέγιστα καὶ κάλλιστα τῶν πολιῶν.

5 Ὁ γὰρ πατὴρ πρὸς μὲν ἀνδρῶν ἦν Εὐπατριδῶν, ὧν τὴν εὐγένειαν ἐξ αὐτῆς τῆς ἐπωνυμίας ῥάδιον γινῶναι, πρὸς γυναικῶν δ' Ἀλκμαιωνιδῶν, οἱ τοῦ μὲν πλοῦτου μέγιστον μνημεῖον κατέλιπον (ἵππων γὰρ ζεύγει πρῶτος Ἀλκμαίων τῶν πολιῶν Ὀλυμπιάσιν ἐνίκησε), τὴν δ' εὐνοίαν ἦν εἶχον εἰς τὸ πλῆθος, ἐν τοῖς τυραννικοῖς ἐπεδείξαντο· συγγενεῖς γὰρ ὄντες Πεισιστράτου, καὶ πρὶν εἰς τὴν ἀρχὴν καταστῆναι μάλιστ' αὐτῷ χρώμενοι τῶν πολιῶν, οὐκ ἤξιώσαν μετασχεῖν τῆς ἐκείνου τυραννίδος, ἀλλ' εἶλοντο φυγεῖν μᾶλλον ἢ τοὺς πολίτας ἰδεῖν δου-
 6 βλεύοντας. τετταράκοντα δ' ἔτη τῆς στάσεως γενομένης, ὑπὸ μὲν τῶν τυράννων τοσοῦτω μᾶλλον τῶν ἄλλων ἐμισθήθησαν, ὥσθ' ὅποτε τάκεινων κρατήσειεν, οὐ μόνον τὰς οἰκίας αὐτῶν κατέσκαπτον ἀλλὰ καὶ τοὺς τάφους ἀνώρυττον, ὑπὸ δὲ τῶν συμφυγάδων οὕτω σφόδρ' ἐπιστεύθησαν, ὥσθ' ἅπαντα τοῦτον τὸν χρόνον ἡγούμενοι τοῦ δήμου διετέλεσαν. καὶ τὸ τελευταῖον Ἀλκιβιάδης καὶ Κλεισθένης, ὁ μὲν πρὸς πατρός, ὁ δὲ πρὸς μητρός ὧν
 7 ἀπρόπαπιος τοῦ πατρός τοῦμοῦ, ἵστρητήρησαν τῆς φυγῆς κατήγαγον τὸν δῆμον καὶ τοὺς τυράννους ἐξέβα-
 8 λλον, καὶ κατέστησαν ἐκείνην τὴν δημοκρατίαν, ἐξ ἧς οἱ πολῖται πρὸς μὲν ἀνδρίαν οὕτως ἐπαιδευθήσαν, ὥστε τοὺς βαρβάρους τοὺς ἐπὶ πᾶσαν ἐλθόντας τὴν Ἑλλάδα μόνον νικᾶν μαχόμενοι, περὶ δὲ δικαιοσύνης τοσαύτην δόξαν ἔλαβον, ὥσθ' ἐκόντας αὐτοῖς τοὺς Ἑλληνας ἐγχειρίσαι τὴν ἀρχὴν τῆς θαλάττης, τὴν δὲ πόλιν τηλικαύτην ἐποίησαν καὶ τῇ δυνάμει καὶ ταῖς ἄλλαις κατασκευαῖς, ὥστε τοὺς φάσκοντας αὐτὴν ἄστυ τῆς Ἑλλάδος εἶναι καὶ

v. 1. ἡμῖν ὑπάρχειν Γ. 25, 1. ἦν πρὸς μὲν ἀνδρῶν 5. 4. μνημεῖον Γ: σημεῖον 5. 5. ἐπέδειξαν Γ: 10. εἶλοντο φυγεῖν Γ: ἡγήσαντο κρείττον εἶναι φυγεῖν τὴν πατρίδα 5. 26, 2. τοσοῦτω μᾶλλον τῶν ἄλλων Γ: ceteri τοσοῦτων ὄντων. 3. κρατήσειεν 5. 5. συμφυγάδων 5. 9. τῆς φυγῆς Γ: ἐκ τῆς φυγῆς 5: τῆς φυλῆς corr Γ.

27, 6. τηλικαύτην ἐποίησαν] τηλικαύτην τὸ μέγεθος ἐποίησαν Γ.

τοιαύταις ὑπερβολαῖς εἰδισμένους χρῆσθαι δοκεῖν ἀληθῆ λέγειν.

- 28 Τὴν μὲν οὖν φιλίαν τὴν πρὸς τὸν δῆμον οὕτω παλαιὰν καὶ γνησίαν καὶ διὰ τὰς μεγίστας εὐεργεσίας γεγενημένην παρὰ τῶν προγόνων παρέλαβεν· αὐτὸς δὲ κατελείφθη μὲν ὀρφανός (ὁ γὰρ πατὴρ αὐτοῦ μαχόμενος ἐν Κορωνεῖα τοῖς πολεμίοις ἀπέθανεν), ἐπιτροπεύθη δ' ὑπὸ Περικλέους, ὃν πάντες ἂν ὁμολογήσειαν καὶ σωφρονέστατον καὶ δικαιοτάτον καὶ σοφώτατον γενέσθαι τῶν πολιτῶν. ἡγοῦμαι γὰρ καὶ τοῦτ' εἶναι τῶν καλῶν, ἐκ τοιούτων γενόμενον ὑπὸ τοιούτοις ἤθεσιν ἐπιτροπευθῆναι καὶ τραφῆναι
- 29 καὶ παιδευθῆναι. δοκιμασθεὶς δ' οὐκ ἐνδεέστερος ἐγένετο τῶν προσηρημένων, οὐδ' ἠξίωσεν αὐτὸς μὲν ῥαθύμως ζῆν, σεμνύνεσθαι δ' ἐπὶ ταῖς τῶν προγόνων ἀρεταῖς, ἀλλ' εὐθύς οὕτω μὲν ἐφρόνησεν ὥστ' ᾤηθη δεῖν δι' αὐτὸν καὶ τὰ κείνων ἔργα μνημονεύεσθαι. καὶ πρῶτον μὲν, ὅτε Φορμίων ἐξήγαγεν ἐπὶ Θοράκης χιλίους Ἀθηναίων ὀπλίτας, ἐπιλεξάμενος τοὺς ἀρίστους, μετὰ τούτων στρατευσάμενος τοιοῦτος ἦν ἐν τοῖς κινδύνοις ὥστε στεφανωθῆναι καὶ
- 30 πανοπλίαν λαβεῖν παρὰ τοῦ στρατηγοῦ. καίτοι τί χρὴ τὸν τῶν μεγίστων ἐπαίνων ἄξιον; οὐ μετὰ μὲν τῶν βελτίστων ἐκ τῆς πόλεως στρατευόμενον ἀριστείων ἀξιούσθαι, πρὸς δὲ τοὺς κρατίστους τῶν Ἑλλήνων ἀντιστρατηγούντ' ἐν ἅπασιν τοῖς κινδύνοις αὐτῶν φαίνεσθαι περιγιγνόμενον; ἐκεῖνος τοίνυν τῶν μὲν νέος ὢν ἔτυχε, τὰ δ' ἐπειδὴ πρεσβύτερος ἦν ἐπραξεν.

- 355
31 "Μετὰ δὲ ταῦτα τὴν μητέρα τὴν ἐμὴν ἔγημεν ἡγοῦμαι γὰρ καὶ ταύτην ἀριστείων αὐτὸν λαβεῖν. ὁ γὰρ πατὴρ αὐτῆς Ἰππόνικος, πλοῦτω μὲν πρῶτος ὢν τῶν Ἑλλήνων, γένει δ' οὐδενὸς ὕστερος τῶν πολιτῶν, τιμώμενος δὲ καὶ θαυμαζόμενος μάλιστα τῶν ἐφ' αὐτοῦ, μετὰ
- 28, 3. αὐτὸς Γ: οὗτος 5. 6. ὁμολογήσειαν ὡς σωφρ. 5. 7. γεγενῆσθαι 5. 29, 4. καὶ τὰ κείνων Γ: καὶ οὐ διὰ τὰ κείνων 5. 6. Θοράκας 5. ὀπλίτας om Γ. 7. ἀρίστους καὶ μετὰ 5. 30, 1. χρῆ νομίζειν ποιεῖν τὸν 5. 5. πᾶσι 5. 7. ἦν] ὢν εἴχε Γ. 31, 1. ἐμὴν Γ: ἡμετέραν 5. 5. πρῶτος ὢν Γ: ἦν πρῶτος 5.

προϊκός δὲ πλείστης καὶ δόξης μεγίστης ἐκιδίδους τὴν θυγατέρα, καὶ τοῦ γάμου τυχεῖν εὐχομένων μὲν ἀπάντων ἀξιούντων δὲ τῶν πρώτων, τὸν πατέρα τὸν ἐμὸν ἐξ ἀπάντων ἐκλεξάμενος κηδεστήν ἐπεθύμησε ποιήσασθαι.

2 Περὶ δὲ τοὺς αὐτοὺς χρόνους ὄρων τὴν ἐν Ὀλυμπίᾳ πανήγυριν ὑπὸ πάντων ἀνθρώπων ἀγαπωμένην καὶ θαυμαζομένην, καὶ τοὺς Ἕλληνας ἐπίδειξιν ἐν αὐτῇ ποιουμένους πλούτου καὶ ῥώμης καὶ παιδείσεως, καὶ τοὺς τ' ἀθλητὰς ζηλουμένους καὶ τὰς πόλεις ὀνομαστάς γιγνομένας τὰς τῶν νικούντων, καὶ πρὸς τοῦτοις ἡγούμενος τὰς μὲν ἐνθάδε λειτουργίας ὑπὲρ τῶν ἰδίων πρὸς τοὺς πολίτας εἶναι, τὰς δ' εἰς ἐκείνην τὴν πανήγυριν ὑπὲρ τῆς πόλεως εἰς ἅπασαν τὴν Ἑλλάδα γίνεσθαι, ταῦτα διανοηθεὶς, οὐδενὸς ἀφειστέρος οὐδ' ἀρρώστοτερος τῷ σώματι γενόμενος τοὺς μὲν γυμνικοὺς ἀγῶνας ὑπερείδειν, εἰδῶς ἐπίους τῶν ἀθλητῶν καὶ κακῶς γεγονότας καὶ μικρὰς πόλεις οἰκούντας καὶ ταπεινῶς πεπαιδευμένους, ἵπποτροφεῖν δ' ἐπιχειρήσας, ὃ τῶν εὐδαιμονεστάτων ἔργον ἐστὶ, φαῦλος δ' οὐδεὶς ἂν ποιήσειεν, οὐ μόνον τοὺς ἀνταγωνιστὰς ἀλλὰ καὶ τοὺς πώποτε νικήσαντας ὑπερεβάλετο. Ἰζεύγη γὰρ καθῆκε τοσαῦτα μὲν τὸν ἀριθμὸν, ὅσοις οὐδ' αἱ μέγιστα τῶν πόλεων ἠγωνίσαντο, τοιαῦτα δὲ τὴν ἀρετὴν, ὥστε καὶ πρῶτος καὶ δεῦτερος γενέσθαι καὶ τρίτος. χωρὶς δὲ τούτων ἐν ταῖς θυσίαις καὶ ταῖς ἄλλαις ταῖς περὶ τὴν ἑορτὴν δαπάναις οὕτως ἀφειδῶς δέκεται καὶ μεγαλοπρεπῶς, ὥστε φαίνεσθαι τὰ κοινὰ τὰ τῶν ἄλλων ἐλάττω τῶν ἰδίων τῶν ἐκείνου. κατέλυσε δὲ τὴν θεωρίαν τὰς μὲν τῶν προτέρων εὐτυχίας μικρὰς πρὸς τὰς αὐτοῦ δόξαι ποιήσας, τοὺς δ' ἐφ' αὐτοῦ νικήσαντας κπαύσας ζηλουμένους, τοῖς δὲ μέλλουσιν ἵπποτροφεῖν οὐδὲμίαν ὑπερβολὴν καταλιπών. Περὶ δὲ τῶν ἐνθάδε χορη-

32, 1. ἐν Ὀλυμπίᾳ I: Ὀλυμπιάσι ε. 2. καὶ θαυμαζομένην om I.
 3. ἐπίδειξις ε. 6. τὰς add I. 53, 1. post ταῦτα cum I.
 omisi δέ. 54, 2. τῶν ἄλλων πόλεων ε. τοιαῦτα δὲ τὴν ἀρετὴν]
 τοιαύτην δ' ἀρετὴν I. 3. καὶ τρίτος γενέσθαι ε. 6. τὰ ante
 τῶν add I. 8. προτέρων I: ceteri πρώτων. 9. δόξας ε.

γιῶν καὶ γυμνασιαρχιῶν καὶ τριηραρχιῶν ἀλοχύνομαι λέγειν· τοσοῦτον γὰρ τῶν ἄλλων διήνεγκεν, ὥσθ' οἱ μὲν ἐνδεστέρωσ ἐκείνου λειτουργήσαντες ἐκ τούτων σφᾶς αὐτοὺς ἐγκωμιάζουσιν, ὑπὲρ ἐκείνου δ' εἴ τις καὶ τῶν τηλικούτων χάριν ἀπαιτοίη, περὶ μικρῶν ἂν δόξεις τοὺς λόγους ποιῆσθαι.

36 Πρὸς δὲ τὴν πολιτείαν, οὐδὲ γὰρ τοῦτο παραλείπτιον, ὥσπερ οὐδ' ἐκείνος αὐτῆς ἠμέλησεν, ἀλλὰ τοσοῦτω τῶν μάλιστα εὐδοκίμησάντων ἀμείνων περὶ τὸν δῆμον γέγονεν, ὅσον τοὺς μὲν ἄλλους εὐρήσεθ' ὑπὲρ αὐτῶν στασιάζσαντας, ἐκείνον δ' ὑπὲρ ὑμῶν κινδυνεύοντα. οὐ γὰρ ἀπελαυνόμενος ἀπὸ τῆς ὀλιγαρχίας, ἀλλὰ παρακαλούμενος, ἦν δημοτικός· καὶ πολλάκις ἐγγενόμενον αὐτῷ μὴ μόνον μετ' ὀλίγων τῶν ἄλλων ἄρχειν, ἀλλὰ καὶ τούτων αὐτῶν πλείον ἔχειν, οὐκ ἠθέλησεν, ἀλλ' εἴλεθ' ὑπὸ τῆς πόλεωσ ἀδικηθῆναι μᾶλλον ἢ τὴν πολιτείαν προδοῦναι.

37 καὶ ταῦθ' ἕωσ μὲν συνεχῶσ ἐδημοκρατεῖσθ', οὐδεὶσ ἂν ὑμᾶσ λέγων ἐπεισεν· νῦν δ' αἱ στάσεισ αἱ γεγόμεναι σαφῶσ ὑμῖν ἐπέδειξαν καὶ τοὺσ δημοτικούσ καὶ τοὺσ ὀλιγαρχικούσ, καὶ τοὺσ οὐδετέρων ἐπιθυμοῦντασ καὶ τοὺσ ἀμφοτέρων μετέχειν ἀξιοῦντασ. ἐν αἷσ δισ ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν τῶν ὑμετέρων ἐξέπεισεν· καὶ τὸ μὲν πρότερον, ἐπειδὴ τάχιστ' ἐκείνον ἐκποδῶν ἐποίησαντο, τὸν δῆμον κατέλευσαν, τὸ δ' ὕστερον οὐκ ἐφθῆσαν ὑμᾶσ καταδουλωσάμενοι, καὶ πρώτου τῶν πολιτῶν αὐτοῦ φυγὴν κατέγνωσαν· οὕτω σφόδρ' ἢ τε πόλισ τῶν τοῦ πατρός κακῶν ἀπέλαυσε, καὶ ἐκείνοσ

38 τῶν τῆσ πόλεωσ συμφορῶν ἐκοινώνησεν. καίτοι πολλοὶ τῶν πολιτῶν πρὸσ αὐτὸν δυσκόλωσ εἶχον ὡσ πρὸσ τυραννεῖν ἐπιβουλεύοντα, οὐκ ἐκ τῶν ἔργων σκοποῦντασ,

v. 2. καὶ γυμνασιαρχιῶν om Γ. 2. τοσοῦτω ε. τῶν ἄλλων] ἐν τοῖσ ἄλλοισ Γ. 4. ἐκείνων ε. 5. μικρῶν Γ: τούτων ε. 36, 1. γὰρ] γε Γ. 2. ὥσπερ οὐδ'] οὐδὲ γὰρ Γ. 3. ἐγγόνει ε. 7. ἐγγενο-
μενοσ ε. 37, 3. ὑμῖν om Γ. καὶ τοὺσ δημοτικούσ καὶ τοὺσ ὀλι-
γαρχικούσ om pr Γ. 5. μετέχειν — πρότερον om pr Γ. 9. φυ-
γεῖν Γ. 10. κακῶν Γ: καλῶν ε. 38, 2. ὡσ πρὸσ τυραννεῖν ἐπι-
βουλεύοντα Γ: ὡσ τυραννεῖν ἐπιχειροῦντα ε.

ἀλλ' ἡγούμενοι τὸ μὲν πρῶγμα ὑπὸ πάντων ζηλοῦσθαι, δύνασθαι δ' ἂν ἐκείνον μάλιστα διαπράξασθαι. διὸ καὶ δικαίως ἂν αὐτῷ πλείω χάριν ἔχοιτε, ὅτι τὴν μὲν αἰτίαν μόνος τῶν πολιτῶν ἄξιος ἦν ταύτην ἔχειν, "τῆς δὲ πολιτείας ἴσον ᾤετο δεῖν καὶ τοῖς ἄλλοις μετεῖναι.

9 Διὰ δὲ τὸ πλεῖθος τῶν ἐνόητων εἰπεῖν ὑπὲρ τοῦ πατρός, ἀπορῶ τίνας ἐν τῷ παρόντι πρέπει μνησθῆναι καὶ ποι' αὐτῶν χρῆ παραλιπεῖν· αἰ γάρ μοι δοκεῖ μείζον εἶναι τὸ μήπω πεφρασμένον τῶν ἤδη πρὸς ὑμᾶς εἰρημένων. ἐπεὶ καὶ τοῦθ' ἡγοῦμαι πᾶσιν εἶναι φανερόν, ὅτι τοῦτον ἀναγκαιὸν ἔστιν εὐνοῦστατον εἶναι ταῖς τῆς πόλεως εὐτυχίαις, ὅτῳ τὸ πλείστον μέρος καὶ τῶν ἀγαθῶν καὶ τῶν κακῶν μέτεστιν. ἐκείνου τοίνυν εὐ μὲν πραττούσης τῆς πόλεως τίς εὐδαιμονέστερος ἢ θαυμαστότερος ἢ ζηλωτότερος ἦν τῶν πολιτῶν, δυστυχησάσης δὲ τίς ἐλπίδων μειζόνων ἢ χρημάτων πλειόνων ἢ δόξης καλλίονος ἐστερήθη; οὐ τὸ τελευταῖον ἐπειδὴ κατέστησαν οἱ τριάκονθ', οἱ μὲν ἄλλοι τὴν πόλιν ἔφευγον, ἐκείνος δ' ἐξ ἀπάσης τῆς Ἑλλάδος ἐξέπεσεν; οὐ Λακεδαιμόνιοι καὶ Λύσανδρος ὁμοίως ἔργον ἐποίησαντ' ἐκείνον ἀποκτεῖναι καὶ τὴν ὑμετέραν καταλύσαι δύναμιν, οὐδεμίαν ἡγούμενοι πίστιν ἔξαι παρὰ τῆς πόλεως, εἰ τὰ τείχη καταβάλοιεν, εἰ μὴ καὶ τὸν ἀναστῆσαι δυνάμενον ἀπολέσαιεν; ὥστ' οὐ μόνον ἐξ ὧν ὑμᾶς εὐ πεποίηκεν, ἀλλὰ καὶ ἐξ ὧν δι' ὑμᾶς κακῶς πέπονθε, ῥᾷδιον γινῶναι τὴν εὐνοίαν τὴν ἐκείνου. φαίνεται γὰρ τῷ δήμῳ βοηθῶν, τῆς αὐτῆς πολιτείας ὑμῖν ἐπιθυμῶν, ὑπὸ τῶν αὐτῶν κακῶς πάσχων, ἅμα τῇ πόλει δυστυχῶν, τοὺς αὐτοὺς ἐχθροὺς καὶ φίλους ὑμῖν νομίζων, ἐκ παντὸς τρόπου κινδυνεύων τὰ μὲν ὑφ' ὑμῶν, τὰ δὲ μεθ' ὑμῶν,

21 αὐτὰ δὲ δι' ὑμᾶς, τὰ δ' ὑπὲρ ὑμῶν, ἀνόμοιος πολιτῆς Χαρκιλεῖ τῷ τούτου κηδεσιτῇ γεγενημένος, ὃς τοῖς μὲν

v. 2. ἐκείνον ἂν ε. 4. αἰτίαν ταύτην μόνος τῶν πολιτῶν ἦν ἄξιος ε. 5. δεῖν αὐτῷ καὶ ε. 39, 7. ὅτῳ Γ' ἢ ε. 40, 2. ἢ ζηλωτότερος add Γ'. 5. τὸ om Γ'. 8. κτεῖναι ε. 42, 1. τὰ δὲ δι' ὑμᾶς, τὰ δ' ὑπὲρ ὑμῶν] haec ante illa τὰ δὲ μεθ' ὑμῶν ponit Γ'. 2. γενόμενος ε.

πολεμίοις δουλεύειν ἐπεθύμει, τῶν δὲ πολιτῶν ἄρχειν ἡξίου, καὶ φεύγων μὲν ἡσυχίαν εἶχε, κατελθὼν δὲ κακῶς ἐποίει τὴν πόλιν. καίτοι πῶς ἂν γένοιτο ἢ φίλος
 43 πονηρότερος ἢ ἐχθρὸς ἐλάττονος ἄξιος; Εἶτα σὺ κηδεστὴς μὲν ὦν ἐκείνου, βεβουλευκῶς δ' ἐπὶ τῶν τριάκοντα, τολμᾶς ἐτέροις μνησικακεῖν, καλοῦ καὶ αἰσχύνει τὰς συνθήκας παρβαίνων, δι' ἧς αὐτὸς οἰκείε τὴν πόλιν, οὐδ' ἐνθυμεί διότι,
 556 ὁπόταν "δόξη τῶν παρεληλυθόντων τιμωρίαν ποιῆσθαι, σοὶ καὶ προτέρῳ καὶ μᾶλλον ἢ ἐμοὶ κινδυνεύειν ὑπάρχει;
 44 οὐ γὰρ δήπου παρ' ἐμοῦ μὲν ὑπὲρ ὧν ὁ πατήρ ἐπραξε δίκην λήψονται, σοὶ δὲ καὶ ὧν αὐτὸς ἡμάρτηκας συγγνώμην ἔξουσιν. ἀλλὰ μὴν οὐδ' ὁμοίως ἐκείνῳ φανήσει τὰς προφάσεις ἔχων· οὐ γὰρ ἐκπεσὼν ἐκ τῆς πατρίδος ἀλλὰ συμπολιτευόμενος, οὐδ' ἀναγκασθεὶς ἀλλ' ἐκῶν, οὐδ' ἀμυνόμενος ἀλλ' ὑπάρχων ἡδίκεῖς αὐτούς, ὥστ' οὐδ' ἀπολογίας σοὶ προσήκει τυχεῖν παρ' αὐτῶν.

45 Ἀλλὰ γὰρ περὶ μὲν τῶν Τισία πεπολιτευμένων ἴσως πότε ἐν τοῖς τούτου κινδύνοις ἐγγινῆσεται καὶ διὰ μακροτέρων εἰπεῖν ὑμᾶς δ' ἀξιώ μὴ προσέσθαι με τοῖς ἐχθροῖς, μηδ' ἀνηκέστοις συμφοραῖς περιβαλεῖν. ἱκανῶς γὰρ καὶ νῦν πεπειράμαι κακῶν, ὅς εὐθύς μὲν γενόμενος ὄρφανὸς κατελείφθην, τοῦ μὲν πατρὸς φυγόντος, τῆς δὲ μητρὸς τελευτησάσης, οὕτω δὲ τέτταρα ἔτη γεγονὼς διὰ τὴν τοῦ πατρὸς φυγὴν περὶ τοῦ σώματος εἰς κίνδυνον
 46 κατέστην, ἔτι δὲ παῖς ὦν ὑπὸ τῶν τριάκοντα ἐκ τῆς πόλεως ἐξέπεσον. κατελθόντων δὲ τῶν ἐκ Πειραιῶς, καὶ τῶν ἄλλων κομιζομένων τὰς οὐσίας, ἐγὼ μόνος τὴν γῆν, ἣν ἡμῖν ἀπέδωκεν ὁ δῆμος ἀντὶ τῶν δημευθέντων χρημάτων, διὰ τὴν τῶν ἐχθρῶν δύναμιν ἀπεστερήθην. τοσαῦτα δὲ δεδυστυχηκῶς καὶ δις τὴν οὐσίαν ἀπολωλεκῶς νυνὶ πέντε ταλάντων φεύγω δίκην. καὶ τὸ μὲν ἔγκλημα ἐστὶ

v. 2. εἶχε γ: ἦγε ε. 43, 6. πρότερον ε: 44, 1. ὑπὲρ add γ.
 3. οὐδ' ἀναγκασθεὶς — ἀμυνόμενος om pr γ. 7. παρ' γ: περὶ ε.
 45, 1. Τισία γ: τότε ε. 2. καὶ add γ. 4. ἱκανῶν ε. 46, 2. πειραιῶς γ. 4. ἀπέδωκεν ἡμῖν ε.

περὶ χρημάτων, ἀγωνίζομαι δ' εἰ χρηὴ μετεῖναι μοι τῆς
 47 πόλεως. τῶν γὰρ αὐτῶν τιμημάτων ἐπιγεγραμμένων οὐ
 περὶ τῶν αὐτῶν ἅπασιν ὁ κίνδυνός ἐστιν, ἀλλὰ τοῖς μὲν χρή-
 ματα κεκτημένοις περὶ ζημίας, τοῖς δ' ἀπόρως ὡς περὶ ἐγὼ
 διακειμένοις περὶ ἀτιμίας, ἣν ἐγὼ φυγῆς μείζω συμφορὰν
 νομίζω· πολὺ γὰρ ἀθλιώτερον παρὰ τοῖς αὐτοῦ πολίταις
 48 ἠτιμωμένον οἰκεῖν ἢ παρ' ἑτέροις μετοικεῖν. Δέομαι οὖν
 ὑμῶν βοηθῆσαι μοι, καὶ μὴ περιθεῖν ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν ὑβρι-
 σθέντα μηδὲ τῆς πατρίδος στερηθέντα μηδ' ἐπὶ τοιαύταις
 τύχαις περιβλεπτον γενόμενον. δικαίως δ' ἂν ὑφ' ὑμῶν ἐξ
 57 αὐτῶν τῶν ἔργων ἐλεηθείην, "εἰ καὶ τῷ λόγῳ τυγχάνω μὴ
 δυνάμενος ἐπὶ τοῦθ' ὑμᾶς ἄγειν, εἴπερ χρηὴ τούτους
 ἐλεεῖν τοὺς ἀδίκως μὲν κινδυνεύοντας, περὶ δὲ τῶν μεγίστων
 ἀγωνιζομένους, ἀναξίως δ' αὐτῶν καὶ τῶν προγόνων πράτ-
 τοντας, πλείστων δὲ χρημάτων ἀπεστερημένους καὶ μέ-
 γιστη μεταβολῇ τοῦ βίου κεχρημένους.

49 Πολλὰ δ' ἔχων ἑμαυτὸν ὀδύρασθαι μάλιστα ἐπὶ τού-
 τοις ἀγανακτῶ, πρῶτον μὲν εἰ τούτῳ δώσω δίκην παρ' ὧ λα-
 βεῖν μοι προσήκει, δεύτερον δ' εἰ διὰ τὴν τοῦ πατρὸς νίκην
 τὴν Ὀλυμπιάσιν ἀτιμωθήσομαι, δι' ἣν τοὺς ἄλλους ὄρω
 50 ὀδωρεὰν λαμβάνοντας, πρὸς δὲ τούτοις εἰ Τισίας μὲν μηδὲν
 ἀγαθὸν ποιήσας τὴν πόλιν καὶ ἐν δημοκρατίᾳ καὶ ἐν ὀλι-
 γαρχίᾳ μέγα δυνήσεται, ἐγὼ δ' εἰ μηδετέρους ἀδικήσας
 ὑπ' ἀμφοτέρων κακῶς πείσομαι, καὶ περὶ μὲν τῶν ἄλλων
 τάναντία τοῖς τριάκοντα πράξετε, περὶ δ' ἐμοῦ τὴν αὐ-
 τὴν ἐκείνοις γνώμην ἐξέτε, καὶ τότε μὲν μεθ' ὑμῶν νῦν
 δ' ὑφ' ὑμῶν τῆς πόλεως στερήσομαι.

47, 1. ἐπιγεγραμμένων Γ: ceteri ἀπογεγραμμένων. 48, 2. πε-
 ριθεῖν με ὑπὸ 5. 3. ἀποστερηθέντα 5. 6. δυνάμενος ἐπὶ τοῦθ'
 ἡμῶν Γ: βουλόμενος ἡμᾶς ἐπὶ τοῦτ' 5. 7. ἐλεεῖσθαι 5. 49, 1. ὀδύ-
 ρισθαι 5. 50, 2. τῇ πόλει 5. 5. πράξετε Γ: ceteri ἐπράττειτε.
 6. ἐκείνοις γνώμην Γ: γνώμην ἐκείνοις 5.

17.

ΤΡΑΠΕΖΙΤΙΚΟΣ.

358 **Ο** μὲν ἀγὼν μοι μέγας ἐστίν, ὃ ἄνδρες δικασταί. οὐ γὰρ μόνον περὶ πολλῶν χρημάτων κινδυνεύω, ἀλλὰ καὶ περὶ τοῦ [μῆ] δοκεῖν ἀδίκως τῶν ἀλλοτρίων ἐπιθυμεῖν· ὃ ἐγὼ περὶ πλείστου ποιοῦμαι. οὐσία μὲν γὰρ ἱκανὴ μοι καταλειφθήσεται καὶ τούτων στερηθέντι· εἰ δὲ δόξω μηδὲν προσῆκον τοσαῦτα χρήματα ἐγκαλέσαι, διαβληθεῖν ἂν τὸν ἅπαντα βίον.

2 "Ἔστι δ', ὃ ἄνδρες δικασταί, πάντων χαλεπώτατον τοιούτων ἀντιδίκων τυχεῖν. τὰ μὲν γὰρ συμβόλαια τὰ πρὸς τοὺς ἐπὶ ταῖς τραπέζαις ἄνευ μαρτύρων γίνεται τοῖς ἀδικουμένοις δὲ πρὸς τοιούτους ἀνάγκη κινδυνεύειν, οἳ καὶ φίλους πολλοὺς κέκτηνται καὶ χρήματα πολλὰ διαχειρίζουσι καὶ πιστοὶ διὰ τὴν τέχνην δοκοῦσιν εἶναι. ὅμως δὲ καὶ τούτων ὑπαρχόντων ἠγοῦμαι φανερόν πᾶσι ποιήσειν ὅτι ἀποστεροῦμαι τῶν χρημάτων ὑπὸ Πασιώνος.

3 Ἐξ ἀρχῆς οὖν ὑμῖν διηγήσομαι τὰ πεπραγμένα. Ἐμοὶ γάρ, ὃ ἄνδρες δικασταί, πατὴρ μὲν ἐστὶ Σωπαῖος, ὃν οἱ πλείοντες εἰς τὸν Πόντον ἅπαντες ἴσασιν οὕτως οἰ-
359 κεικώς πρὸς Σάτυρον διακείμενον, ὥστε πολλῆς μὲν χώρας ἄρχειν, ἀπάσης δὲ τῆς δυνάμεως ἐπιμελεῖσθαι τῆς ἐκείνου. πυνθανόμενος δὲ καὶ περὶ τῆσδε τῆς πόλεως καὶ περὶ τῆς ἄλλης Ἑλλάδος ἐπεθύμησ' ἀποδημῆσαι. γεμίσας οὖν ὁ πατὴρ μου δύο ναῦς σίτου καὶ χρήματα δούς ἐξέπεμψεν ἅμα κατ' ἐμπορίαν καὶ κατὰ θεωρίαν. συστήσαντος δὲ μοι Πυθόδωρου τοῦ Φοίνικος Πασιώνα, 5 ἐχρώμην τῇ τούτου τραπέζῃ. χρόνῳ δ' ὕστερον διαβολῆς πρὸς Σάτυρον γενομένης, ὡς ὁ πατὴρ οὐμὸς ἐπιβουλεύοι

§ 1, 3. μῆ om Γ. 6. προσῆκον — ἐγκαλέσαι Γ cum Dionysio Halicarn. ceteri προσσηκόντως ἐγκαλιῖσθαι. 7. βλον Γ: χρόνον 5.
2, 2. τὰ ante πρὸς add Γ. 4. πρὸς τοὺς τοιούτους 5. 8. τῶν Γ: τοσοῦτων 5. 5, 1. ἐμῖν ὡς ἂν δύναμαι διηγήσομαι 5. 4, 2. ἄλλης Γ: ὅλης 5. γεμίσας] ἐμπλήσας rc γο Δ. 3. οὖν Γ: δ' 5.
4. ἅμα καὶ κατ' Γ. 5, 2. οὐμὸς Γ: ὁ ἐμὸς 5.

τῆ ἀρχῇ καὶ τῶ τοῖς φυγάσι συγγιγνοίμην, τὸν μὲν πατέρα μου συλλαμβάνει, ἐπιστέλλει δὲ τοῖς ἐνθάδ' ἐπιδημοῦσιν ἐκ τοῦ Πόντου τὰ τε χρήματα παρ' ἐμοῦ παραλαβεῖν καὶ αὐτὸν εἰσπλεῖν κελεύειν· ἐὰν δὲ τούτων μηδὲν ποιῶ, παρ' ὑμῶν ἔξαιτείν. ἐν τοσοῦτοις δὲ κακοῖς ὧν, ὧ ἄνδρες δικασταί, λέγω πρὸς Πασίωνα τὰς ἐμαντοῦ συμφοράς· οὕτω γὰρ οἰκείως πρὸς αὐτὸν διεκείμην, ὥστε μὴ μόνον περὶ χρημάτων ἀλλὰ καὶ περὶ τῶν ἄλλων τούτῳ μάλιστα πιστεύειν. [ἡγούμην δ', εἰ μὲν προσείμην ἅπαντα τὰ χρήματα, κινδυνεύσειν, εἴ τι πάθοι ἐκείνος, στερηθεὶς καὶ τῶν ἐνθάδε καὶ τῶν ἐκεῖ, πάντων ἐνδεῆς γενήσεσθαι· εἰ δ' ὁμολογῶν εἶναι ἐπιστεῖλαντος τοῦ Σατύρου μὴ παραδοίην, εἰς τὰς μεγίστας διαβολὰς ἐμαντὸν καὶ τὸν πατέρα καταστήσειν πρὸς Σάτυρον.] βουλευομένοις οὖν ἡμῖν ἐδόκει βέλτιστον εἶναι [προσομολογεῖν πάντα ποιεῖν, ὅσα Σάτυρος προσέτατε, καὶ] τὰ μὲν φανερὰ τῶν χρημάτων παραδοῦναι, περὶ δὲ τῶν παρὰ τούτῳ κειμένων μὴ μόνον ἔξαρνον εἶναι, ἀλλὰ καὶ ὀφείλοντά με καὶ τούτῳ καὶ ἑτέροις ἐπὶ τόκῳ φαίνεσθαι, καὶ πάντα ποιεῖν ἐξ ὧν ἐκείνοι μάλιστα ἤμελλον πεισθῆσεσθαι μὴ εἶναι μοι χρήματα.

Τότε μὲν οὖν, ὧ ἄνδρες δικασταί, ἐνόμιζόν μοι Πασίωνα δι' εὐνοίαν ἅπαντα ταῦτα συμβουλεύειν· ἐπειδὴ δὲ πρὸς τοὺς παρὰ Σατύρου διεπραξάμην, ἔγνω αὐτὸν ἐπιβουλεύοντα τοῖς ἐμοῖς. βουλομένου γὰρ ἐμοῦ κομισασθαι τὰ μαντοῦ καὶ πλεῖν εἰς Βυζάντιον, ἡγησάμενος οὗτος κάλλιστον αὐτῷ καιρὸν "παραπεπτωκέναι (τὰ μὲν γὰρ χρήματα πολλὰ εἶναι τὰ παρ' αὐτῷ κείμενα καὶ ἄξι' ἀναισχυντίας, ἐμὲ δὲ πολλῶν ἀκουόντων ἔξαρνον γεγενῆσθαι μηδὲν κεκτῆσθαι, πᾶσι δ' εἶναι φανερόν

v. 4. ἐὰν Γ: ἄν ς. 6, 3. πρὸς αὐτὸν οὐκ εἰς ς. 5. ἡγούμην — Σάτυρον] haec e Dionysio inseruit Wvolfius. 7, 2. προσομολογεῖν — προσέτατε καὶ] om Γ' cum Dionysio. 6. καὶ τούτῳ καὶ ἑτέροις ἐπὶ τόκῳ φαίνεσθαι Γ: φαίνεσθαι καὶ τούτῳ καὶ ἑτέροις ἐπὶ τόκῳ ς. 7. ἤμελλον ς. 8, 6. αὐτῷ κάλλιστον ς. τὰ μὲν ἄρ Γ' καὶ τὰ μὲν ς.

ἀπαιτούμενον καὶ ἑτέροις προσομολογοῦντα ὀφείλειν),
 9 καὶ πρὸς τούτοις, ὧ ἄνδρες δικασταί, νομίζων, εἰ μὲν αὐ-
 τοῦ μένειν ἐπιχειροίην, ἐκδοθήσεσθαι μὲ ὑπὸ τῆς πόλεως
 Σατύρω, εἰ δ' ἄλλοσέ ποι τραπαλίμην, οὐδὲν μελήσειν
 αὐτῷ τῶν ἐμῶν λόγων, εἰ δ' εἰσπλευσοίμην, ἀποθανεῖ-
 σθαι με μετὰ τοῦ πατρός, — ταῦτα λογιζόμενος διανοεῖτ'
 ἀποστερεῖν με τῶν χρημάτων. καὶ πρὸς μὲν ἐμὲ προσε-
 ποιεῖτ' ἀπορεῖν ἐν τῷ παρόντι καὶ οὐκ ἂν ἔχειν ἀποδοῦ-
 ναι· ἐπειδὴ δὲ βουλόμενος εἰδέναι σαφῶς τὸ πρᾶγμα
 προσπέμπω Φιλόμηλον αὐτῷ καὶ Μενέξενον, ἔξαρκος
 10 γίγνεται πρὸς αὐτούς μηδὲν ἔχειν τῶν ἐμῶν. πανταχόθεν
 δὲ μοι τοσούτων κακῶν συμπεπτωκότων τιν' οἶσοθέ με
 γνώμην ἔχειν, ὧ ὑπῆρχε σιγῶντι μὲν ὑπὸ τούτου ἀπε-
 στερεῖσθαι τῶν χρημάτων, λέγοντι δὲ ταῦτα μηδὲν μάλ-
 λον κομίσασθαι, πρὸς Σάτυρον δ' εἰς τὴν μεγίστην δια-
 βολὴν καὶ ἔμαυτὸν καὶ τὸν πατέρα καταστήσαι; κρά-
 τιστον οὖν ἡγήσάμην εἶναι ἡσυχίαν ἄγειν.

11 Μετὰ δὲ ταῦτ', ὧ ἄνδρες δικασταί, ἀφικνοῦνται ἀπαγ-
 γέλλοντες ὅτι ὁ πατήρ ἀφείται, καὶ Σατύρω οὕτως ἀπάν-
 των μεταμέλει τῶν πεπραγμένων, ὥστε πίστεις τὰς με-
 γίστας αὐτῷ δεδωκώς εἶη, καὶ τὴν ἀρχὴν ἐτι μείζω
 πεποιηκώς ἧς εἶχε πρότερον, καὶ τὴν ἀδελφὴν τὴν ἐμὴν
 εἰληφώς γυναικα τῷ αὐτοῦ υἱεῖ. πυθόμενος δὲ ταῦτα
 Πασίων, καὶ εἰδὼς ὅτι φανερῶς ἦδη πράξω περὶ τῶν
 ἔμαυτοῦ, ἀφανίζει Κίττον τὸν παῖδα, ὃς συνήδει περὶ τῶν

12 χρημάτων. ἐπειδὴ δ' ἐγὼ προσελθὼν ἐξήτουν αὐτόν,
 ἡγούμενος ἔλεγχον ἂν τοῦτον σαφέστατον γενέσθαι περὶ
 ὧν ἐνεκάλουν, λέγει λόγον πάντων δεινότατον, ὡς ἐγὼ
 καὶ Μενέξενος διαφθείραντες καὶ πείσαντες αὐτόν ἐπὶ τῇ

- v. 1. ὁμολογοῦντα 5. 9, 1. νομίζων] ἐνόμίζην Γ. 3. αὐτῷ
 μελήσειν 5. 4. εἰσπλευσοίμην Γ: ceteri εἰσπλευσαίμην. 6. ἀπο-
 στερεῖν τὰ χρήματα 5. 7. ἀπορεῖν et καὶ add Γ. 9. Μενέξενον
 ἀπειτήσοντας ἔξαρκος 5. 10, 2. προσπεπτωκότων 5. 3. ἀποστε-
 ρεῖσθαι τὰ χρήματα 5. 4. ταῦτα add Γ. 6. καταστήσαι καὶ
 ἔμαυτὸν καὶ τὸν πατέρα 5. 7. εἶναι add Γ. 11, 1. ἀφικνοῦνται
 μοι ἀπαγγ. 5. 4. αὐτῷ τὰς μεγίστας 5. 6. γυναικα add Γ. υἱῷ 5.
 7. ἦδη add Γ. 12, 1. ἐξήτουν 5. 2. σαφέστατον τοῦτον ἂν 5.

τραπέζῃ καθήμενον ἐξ τάλαντ' ἀργυρίου λάβοιμεν παρ' αὐτοῦ· ἵνα δὲ μηδεὶς ἔλεγχος μηδὲ βάσανος γένοιτο περὶ αὐτῶν, ἔφασκεν ἡμᾶς ἀφανίσαντας τὸν παῖδ' ἀντιτεγκαλεῖν αὐτῷ, καὶ ἐξαιτεῖν τοῦτον ὃν αὐτοὶ ἠφανίσασμεν. καὶ ταῦτα λέγων καὶ ἀγανακτῶν καὶ θαυμάσιον εἰπὼν μετὰ τὸν πολέμαρχον, ἐγγυητὰς αἰτῶν, καὶ οὐ πρότερον ἀφῆκεν, ἕως αὐτῷ κατέστησα ἕξ τάλαντων ἐγγυητὰς. Καί μοι κάλει τούτων μάρτυρας.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

3 Τῶν μὲν μαρτύρων ἀκηκόατε, ὧ ἄνδρες δικασταί· ἐγὼ δὲ τὰ μὲν ἀπολωλεκῶς ἤδη, περὶ δὲ τῶν αἰσχίστας αἰτίας ἔχων, αὐτὸς μὲν εἰς Πελοπόννησον ὠχόμενός μιν ζητήσω, Μενέξενος δ' εὐρίσκει τὸν παῖδα ἐνθάδε, καὶ ἐπιλαβόμενος ἠξίου αὐτὸν βασανίζεσθαι καὶ περὶ τῆς παρακαταθήκης καὶ περὶ ὧν οὗτος ἡμᾶς ἠτιάσατο. Πασίων δ' εἰς τοῦτο τόλμης ἀφίκεθ', ὡστ' ἀφηρεῖτ' αὐτὸν ὡς ἐλευθέρου ὄντα, καὶ οὐκ ἠσχύνετ' οὐδ' ἐδεδοίκει, ὃν ἔφασκεν ὑφ' ἡμῶν ἠνδραποδίσθαι καὶ παρ' οὗ τοσαῦτα χρήματα ἡμᾶς ἔχειν, τοῦτον ἐξαιρούμενος εἰς ἐλευθερίαν καὶ κωλύων βασανίζεσθαι. ὃ δὲ πάντων δεινότατον· διεγγυῶντος γάρ Μενέξενου πρὸς τὸν πολέμαρχον τὸν παῖδα, Πασίων αὐτὸν ἐπὶ τάλαντων διεγγυήσατο. Καί μοι τούτων ἀνάβητε μάρτυρες.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

5 Τούτων τοίνυν αὐτῷ πεπραγμένων, ὧ ἄνδρες δικασταί, ἠγούμενος περὶ μὲν τῶν παρεληλυθότων φανερώς ἠμαρτηκέναι, οἰόμενος δ' ἐκ τῶν λοιπῶν ἐπανορθώσεσθαι, προσῆλθεν ἡμῖν φάσκων ἔτοιμος εἶναι παραδοῦναι βασανίζειν τὸν παῖδα. ἐλόμενοι δὲ βασανιστὰς ἀπηντήσαμεν εἰς τὸ Ἡφαιστῆιον. καὶ γὰρ μὲν ἠξίουσαν αὐτοὺς μαστιγοῦν τὸν ἐκδοθέντα καὶ στρεβλοῦν, ἕως ἂν τάληθῇ δόξειεν αὐ-

v. 1. παρ' αὐτοῦ λάβοιμεν ζ. 2. αὐτῷ Γ cum Dionysio: ceteri αὐτοί. 13, 6. οὗτος ἡμᾶς Γ: ἡμᾶς αὐτός ζ. 14, 2. ὑφ' ἡμῶν ἔφασκεν ζ. 5. κατεγγυῶντος Γ. 6. αὐτὸν Γ: ὡς ἐλευθέρου ὄντος αὐτοῦ ζ. 15, 1. αὐτῷ πεπραγμένων Γ: οὕτω διαπεπραγμένων ζ. 6. Ἡφαιστῆιον ζ. καὶ ἐγὼ ζ.

τοῖς λέγειν· Πασίων δ' οὐτοσί οὐ δημοκοίτους ἔφασκεν αὐτούς ἐλεῖσθαι, ἀλλ' ἐκέλευε λόγῳ πυνθάνεσθαι παρὰ 16 τοῦ παιδός, εἴ τι βούλοιντο. διαφορομένων δ' ἡμῶν οἱ βασανιστὰὶ αὐτοὶ μὲν οὐκ ἔφασαν βασανίειν, ἔγνωσαν δὲ Πασίωνά ἐμοὶ παραδοῦναι τὸν παῖδα. οὗτος δ' οὕτω σφόδρα ἔφευγε τὴν βάσανον, ὥστε περὶ μὲν τῆς παραδόσεως οὐκ ἠθέλεν αὐτοῖς πείθεσθαι, τὸ δ' ἀργύριον ἔτοιμος 562 ἦν ἀποτίνειν, εἰ καταγνοῖεν αὐτοῦ. "Καί μοι κάλει τούτων μάρτυρας.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

- 17 Ἐπειδὴ τοίνυν ἐκ τῶν συνόδων, ὧ ἄνδρες δικασταί, πάντες αὐτοῦ κατεγίνωσκον ἀδικεῖν καὶ δεινὰ ποιεῖν, ὅστις τὸν παῖδα, ὃν ἔφασκον ἐγὼ συνειδέναί περὶ τῶν χρημάτων, πρῶτον μὲν αὐτὸς ἀφανίσας ὑφ' ἡμῶν αὐτὸν ἠτιάτο ἠφανίσθαι, ἔπειτα δὲ συλληφθέντα ὡς ἐλεύθερον ὄντα διεκώλυσε βασανίζεσθαι, μετὰ δὲ ταῦθ' ὡς δοῦλον ἐκδούς καὶ βασανιστὰς ἐλόμενος λόγῳ μὲν ἐκέλευσε βασανίζειν, ἔργῳ δ' οὐκ εἶα, διὰ ταῦθ' ἠγούμενος οὐδεμίαν αὐτῷ σωτήριαν εἶναι, ἐὰν περ εἰς ὑμᾶς εἰσέλθῃ, προσπέμπων ἔδειτό μου εἰς ἱερὸν ἐλθόνθ' ἑαυτῷ συγγε- 18 νέσθαι. καὶ ἐπειδὴ ἦλθομεν εἰς ἀκρόπολιν, ἐγκαλυψάμενος ἔκλαε, καὶ ἔλεγεν ὡς ἠναγκάσθη μὲν δι' ἀπορίαν ἔξαρκος γενέσθαι, ὀλίγου δὲ χρόνου περάσοιτο τὰ χρήματ' ἀποδοῦναι· ἔδειτο δὲ μου συγγνώμην ἔχειν αὐτῷ καὶ συγκρῦσαι τὴν συμφορὰν, ἵνα μὴ παρακαταθήκας δεχόμενος φανερός γένηται τοιαῦτ' ἐξημαρτηκώς. ἠγούμενος δ' αὐτῷ μεταμέλειν τῶν πεπραγμένων συνεχώρουν, καὶ ἐκέλευον αὐτὸν ἐξευρεῖν ὄντινα ἂν βούληται τρόπον, ὅπως τούτῳ τε καλῶς ἔξει καὶ γὰρ τὰ μαντοῦ νομιοῦμαι.
- 19 τρίτῃ δ' ἡμέρᾳ συνελθόντες πίστιν τ' ἔδομεν ἀλλή-

v. 1. Πασίων δ' οὐτοσί Γ: οὗτος δ' 5. 2. ἐλεῖσθαι αὐτούς 5.
 16, 2. οὐκ ἂν ἔφασαν βασανίσαι 5. 3. οὕτω δ' οὗτος σφόδρα
 ἔφυγε 5. 5. ἔθελεν Γ. 6. ἦν ἅπαν ἀποτίσειν 5. 17, 5. ἔπειτα
 ληφθέντα 5. 6. ὄντα add Γ. 7. ἐκέλευε 5. 9. ante εἶναι in Γ
 deletae sunt litterae duae. 10. ἐλθόντα αὐτῷ 5. 18, 2. ἔκλαε 5.
 6. τοιάδ' 5. 9. τούτῳ Γ: τευτό 5. τὰ μαντοῦ 5. 19, 1. ἀλ-
 λήλοισ Γ: ἡμῖν αὐτοῖς 5.

λοῖς ἢ μὴν σιωπήσεσθαι τὰ πραχθέντα, ἣν οὗτος ἔλυσεν, ὡς ὑμεῖς αὐτοὶ προϊόντος τοῦ λόγου γνώσεσθε, καὶ ὠμολόγησεν εἰς τὸν Πόντον μοι συμπλευσεῖσθαι καὶ κεί τὸ χρυσίον ἀποδώσειν, ἢ ὡς πορρωτάτω ἀπὸ τῆσδε τῆς πόλεως διαλύσειε τὸ συμβόλαιον, καὶ τῶν μὲν ἐνθάδε μηδεὶς εἰδείη τὸν τρόπον τῆς ἀπαλλαγῆς, ἐκπλεύσαντι δ' αὐτῷ ἐξεῖη λέγειν ὃ τι αὐτὸς βούλοιτο· εἰ δὲ μὴ ταῦτα ποιήσειε, δίκαιαν ἐπὶ ῥητοῖς ἐπέτρεπε Σατύρω, ἐφ' ᾧ τε καταγιγνώσκειν ἡμιόλι' αὐτοῦ τὰ χρήματα. ταῦτα δὲ συγγράψαντες καὶ ἀναγαρόντες εἰς ἀκρόπολιν Πύρωνα Φεραῖον ἄνδρα, εἰθισμένον εἰσπλεῖν εἰς τὸν Πόντον, δίδομεν αὐτῷ φυλάττειν τὰς συνθήκας, προσταξάντες αὐτῷ, εἰ μὲν διαλλαγῶμεν πρὸς ἡμᾶς αὐτούς, κατακαῦσαι τὸ γραμματεῖον, εἰ δὲ μὴ, Σατύρω ἀποδοῦναι.

21 Τὰ μὲν οὖν ἡμέτερα, ὧ ἄνδρες δικασταί, οὕτω διεπέπρακτο· Μενέξενος δ' ὀργιζόμενος ὑπὲρ τῆς αἰτίας ἧς 65 κἀκεῖνον Πασίων ἠτιάσατο, λαχὼν δίκην ἔξῆται τὸν Κίττον, ἀξίων τὴν αὐτὴν Πασίωνι ψευδομένῳ γίνεσθαι ζημίαν, ἥσπερ ἂν αὐτὸς ἐτύγχανεν, εἴ τι τούτων ἐφαινετο ποιήσας. καὶ οὕτως, ὧ ἄνδρες δικασταί, ἔδειτό μου ἀπαλλάττειν Μενέξενον, λέγων ὅτι οὐδὲν αὐτῷ πλέον ἔσται, εἰ τὰ μὲν χρήματα ἐκ τῶν συγγεγραμμένων εἰς τὸν Πόντον εἰσπλεύσας ἀποδώσει, αὐτὸς δ' ὁμοίως ἐνθάδε καταγέλαστος ἔσοιτο· ὃ γὰρ παῖς, εἰάν βασιανίζηται, 22 περὶ πάντων ἀληθῆ κατερεῖ. ἐγὼ δ' ἠξίουν πρὸς μὲν Μενέξενον πράττειν ὃ τι βούλοιτο, πρὸς δ' ἐμὲ ποιεῖν αὐτὸν τὰ συγκείμενα. ἐν ἐκείνῳ μὲν οὖν τῷ χρόνῳ ταπεινὸς ἦν, οὐκ ἔχων ὃ τι χρήσαιτο τοῖς αὐτοῦ κακοῖς. καὶ γὰρ οὐ μόνον περὶ τῆς βασιάνου καὶ τῆς δίκης ἐκεί-

4. 1. οὗτος Γ: αὐτὸς 4. 3. Πόντον εἰσπλευσεῖσθαι 5. ἀποδώσειν μοι τὸ χρυσίον 5. τὰ συμβόλαια 6. καταλλαγῆς Γ: 7. αὐτὸς add Γ. ταῦτα μὴ 5. 8. ἐπιτρέψαι 20, 2. Πύρωνα Γ: παρὰ Σατύρωνα 5. 4. συντάξαντες 5. 21, 3. ἐξῆται 5. 5. ἔτυχεν 5. εἴ τι] ἐπὶ Γ. 22, 1. μὲν add Γ. 3. συγκείμενα] ὠμολογημένα τε γὰρ Γ. 5. ἐκείνης ἐδεδοκίμει τῆς ἀλλαγῆς Γ: τῆς ἀλλαγῆς ἐδαδόνει 5.

- νης ἐδεδοίκει τῆς εἰληγμένης, ἀλλὰ καὶ περὶ τοῦ γραμματείου, ὅπως μὴ ὑπὸ τοῦ Μενεξένου συλληφθήσοιτο.
- 23 ἀπορῶν δὲ, καὶ οὐδεμίαν ἄλλην εὐρίσκων ἀπαλλαγὴν, πείσας τοὺς παῖδας διαφθείρει τὸ γραμματεῖον, ὃ ἔδει Σάτυρον λαβεῖν, εἰ μὴ μὲ ἀπαλλάξειεν οὗτος. καὶ οὐκ ἔφθη διαπραξάμενος ταῦτα, καὶ θρασύτατος ἀπάντων ἀνθρώπων ἐγεγένητο, καὶ οὐτ' εἰς τὸν Πόντον ἔφη μοι συμπλευσεῖσθαι οὐτ' εἶναι πρὸς ἔμ' αὐτῷ συμβέλαιον οὐδέν, ἀνοίγειν τ' ἐκέλευε τὸ γραμματεῖον ἐναντίον μαρτύρων. τί ἂν ὑμῖν τὰ πολλὰ λέγοιμι, ὧ ἄνδρες δικασταί; εὐρέθη γὰρ ἐν τῷ γραμματεῖῳ γεγραμμένον, ἀφειμένος ἀπάντων τῶν ἐγκλημάτων ὑπὲρ ἐμοῦ.
- 24 Τὰ μὲν οὖν γεγενημένα, ὡς ἀκριβέστατα οἶός τ' ἦν, ἀπανθ' ὑμῖν εἶρηκα. ἡγοῦμαι δὲ Πασίωνα, ὧ ἄνδρες δικασταί, ἐκ τοῦ διεφθαρμένου γραμματείου τὴν ἀπολογίαὶν ποιήσεσθαι καὶ τούτοις ἰσχυριεῖσθαι μάλιστα. ὑμεῖς οὖν μοι τὸν νοῦν προσέχετε· οἶμαι γὰρ ἐξ αὐτῶν τούτων φανεράν ὑμῖν ποιήσειν τὴν τούτου πονηρίαν.
- 25 Πρῶτον δ' ἐκ τούτου σκοπεῖσθε. ὅτε γὰρ ἐδίδομεν τὴν συνθήκην τῷ ξένῳ, καθ' ἣν οὗτος μὲν ἀφείσθαι φησὶ τῶν ἐγκλημάτων, ἐγὼ δ' ὡς ἔδει με παρὰ τούτου κομίσασθαι τὸ χρυσίον, ἐκελεύομεν τὸν ξένον, ἐὰν μὲν διαλλαγῶμεν πρὸς ἡμᾶς αὐτούς, κατακαῦσαι τὸ γραμματεῖον, εἰ δὲ μὴ, Σάτυρῳ ἀποδοῦναι καὶ ταῦτα ῥηθῆναι
- 26 ὑπὲρ ἀμφοτέρων ἡμῶν ὁμολογεῖται. καίτοι τί μαθόντες, 364 ὧ ἄνδρες δικασταί, προσετάττομεν ἀποδοῦναι Σάτυρῳ τὸ γραμματεῖον, ἐὰν μὴ διαλλαγῶμεν, εἴπερ ἀπηλλαγμένος ἤδη Πασίων ἦν τῶν ἐγκλημάτων καὶ τέλος εἶχεν ἡμῖν τὸ πρᾶγμα; ἀλλὰ δῆλον ὅτι ταύτας
- v. 2. συλληφθεῖν 5. 23, 2. πείσας τοὺς Γ: ceteri πείσας τοῦ Μενεξένου τοῦς. 4. ἀπάντων add Γ. 5. ἐγένετο Γ. 6. συμπλευσεῖσθαι 5. πρὸς ἔμ' αὐτῷ] πρὸς ξαντῶι Γ: αὐτῷ πρὸς ἐμὲ 5. 8. ἂν οὖν ὑμῖν 5. 10. ἐγκλημάτων Γ: συμβολαίων 5. 25, 1. σκοπεῖτε 5. 2. φησὶ τῶν — τὸ χρυσίον om pr Γ. 3. δ' ὡς ἔδει Γ: δὲ δέιν 5. κομίσασθαι παρὰ τούτου 5. 26, 1. ὁμολογεῖται 5. 3. τὸ γραμματεῖον add Γ. 4. ἦν Πασίων 5. 5. ἡμῖν add Γ.

τὰς συνθήκας ἐποιησάμεθα ὡς ὑπολοίπων ὄντων ἡμῖν
 ἐτι πραγμάτων, περὶ ὧν ἔδει τοῦτον πρὸς ἐμὲ κατὰ τὸ
 27 γραμματεῖον διαλύσασθαι. Ἐπειτ' ἐγὼ μὲν, ὧ ἄνδρες
 δικασταί, ἔχω τὰς αἰτίας εἰπεῖν, δι' ἃς οὗτος ὠμολό-
 γησεν ἀποδώσειν τὸ χρυσίον· ἐπεὶ γὰρ ἡμεῖς τε τῶν
 πρὸς Σάτυρον διαβολῶν ἀπηλλάγημεν καὶ τὸν Κίττον
 οὐχ οἷός τ' ἐγένετο ἀφανίσει, τὸν συνειδῶτα περὶ τῆς
 καταθήκης, ἠγησάμενος, εἰ μὲν ἐκδοίη τὸν παῖδα βα-
 28 θανίσει, φανερός γενήσεσθαι πανουργῶν, εἰ δὲ μὴ ποιή-
 σεις ταῦτα, ὀφλήσειν τὴν δίκην, ἐβουλήθη πρὸς αὐτὸν ἐμὲ
 τὴν ἀπαλλαγὴν ποιήσασθαι. τοῦτον δὲ κελεύσαθ' ὑμῖν
 ἀποδειξαι, τί κερδαίνων ἢ τίνα κίνδυνον φοβηθεῖς ἀφῆκ'
 αὐτὸν τῶν ἐγκλημάτων; εἰ μὴ μὲν ἔχῃ τούτων ὑμῖν
 ἀποφαίνειν, πῶς οὐκ ἂν δικαίως ἐμοὶ μᾶλλον ἢ τούτῳ
 29 περὶ τοῦ γραμματείου πιστεύοιτε; Καὶ μὲν δὴ, ὧ ἄνδρες
 δικασταί, καὶ τόδε ῥάδιον πᾶσι γινῶναι, ὅτι ἐμοὶ μὲν,
 ὅς ἐνεκάλουν, εἰ τοὺς ἐλέγχους ἐφοβούμην, ἐξῆν καὶ μη-
 δεμίαν συνθήκην ποιησαμένῳ χαίρειν ἔαν τὸ πρῶμα·
 τούτῳ δὲ διὰ τε τὴν βάσανον καὶ τοὺς ἀγῶνας τοὺς ἐν
 ὑμῖν οὐχ οἷόν τ' ἦν, ὅποτε βούλοιτ', ἀπηλλάχθαι τῶν
 κινδύνων, εἰ μὴ πείσειεν ἐμὲ τὸν ἐγκαλοῦντα. ὥστ' οὐκ
 ἐμὲ περὶ τῆς ἀφέσεως, ἀλλὰ τοῦτον περὶ τῆς ἀποδόσεως
 30 τῶν χρημάτων ἔδει τὰς συνθήκας ποιησθαι. Ἐτι δὲ
 κἀκεῖν' ὑπερφνείς, εἰ πρὶν μὲν συγγράψασθαι τὸ γραμ-
 ματεῖον οὕτω σφόδρ' ἠπίστησα τοῖς πράγμασι, ὥστε μὴ
 μόνον ἀρεῖναι Πασίωνα τῶν ἐγκλημάτων ἀλλὰ καὶ συν-
 θήκας περὶ αὐτῶν ποιήσασθαι, ἐπειδὴ δὲ τοιοῦτον ἔλεγ-
 χον κατ' ἐμαντοῦ συνεγραψάμην, τηνικαῦτ' ἐπεθύμησα
 εἰς ὑμᾶς εἰσελθεῖν. καίτοι τίς ἂν οὕτω περὶ τῶν αὐ-

v. 1. ἡμῖν ἐτι πραγμάτων ὄντων ε. 27, 1. διαλύσθαι ε.

2. τὴν αἰτίαν δι' ἣν ε. 3. ἐπειδὴ ε. 5. ἐγένετο Γ: ἦν ε. 6. κα-
 ταθήκης] παρα mg Γ. 28, 3. κελεύσαθ' ὑμῖν] κελεύσαθ', ut vide-
 tur, pg Γ. 4. ἀφῆκα τοῦτον ε. 6. οὐ δικαίως ἂν ε. 29, 3. ὅς]
 ὅσ' Γ, ὧν ε. 4. ποιησάμενος Γ. 8. ἀποδόσεως τῶν χρημάτων
 ἔδει τὰς συνθήκας Γ: ἀποδόσεως ἴδου τὴν συνθήκην ε. 30, 1. ἐτι
 δὲ κἀκεῖν' Γ: ἔπειτα καὶ τοῦθ' ε. 2. συγγράψαι ε. 5. ποιήσα-
 σθαι περὶ αὐτῶν ε. δὲ om Γ.

31 τῶν πραγμάτων βουλευσάιτο; Ὁ δὲ πάντων μέγιστον
 τεκμήριον ὡς οὐκ ἀφειμένος ἦν Πασίων ἐν ταῖς συνθήκαις,
 ἀλλ' ὠμολογηκῶς ἀποδώσειν τὸ χρυσίον· ὅτε γὰρ Με-
 νέξενος ἔλαχεν αὐτῷ τὴν δίκην οὕτω διεφθαρμένου τοῦ
 365 γραμματείου, "προσπέμπων Ἀγύρῳριον, ὄντ' ἀμφοτέροις
 ἡμῖν ἐπιτήδειον, ἤξιον μὲ ἢ Μενέξενον ἀπαλλάττειν ἢ
 32 τὰς συνθήκας τὰς γεγενημένας πρὸς αὐτὸν ἀναίρειν, καί-
 τοι, ὡ ἄνδρες δικασταί, οἴσοθ' ἂν αὐτὸν ἐπιθυμεῖν ἀναίρε-
 θῆναι τὰς τὰς συνθήκας, ἐξ ὧν ψευδομένους ἡμᾶς
 ἐμελλεν ἐξελέγξειν; οὐκ οὖν ἐπειδὴ γε μετεγράφησαν,
 τούτους ἔλεγε τοὺς λόγους, ἀλλὰ περὶ πάντων εἰς ἐκεί-
 νας κατέφυγε καὶ ἀνοίγειν ἐκέλευε τὸ γραμματεῖον.
 Ὡς οὖν τὰ πρῶτον ἀναίρειν ἐξήτει τὰς συνθήκας, αὐτὸν
 Ἀγύρῳριον μαρτυροῦντα παρέξομαι. Καὶ μοι ἀνάβηθι,
 ΜΑΡΤΤΡΙΑ.

33 Ὅτι μὲν τοίνυν τὰς συνθήκας ἐποιησάμεθ' οὐχ ὡς
 Πασίων ἐπιχειρήσει λέγειν, ἀλλ' ὡς ἐγὼ πρὸς ὑμᾶς
 εἶρηκα, ἰκανῶς ἐπιδηδεῖχθαι νομίζω. οὐκ ἄξιον δὲ θαυμά-
 ζειν, ὡ ἄνδρες δικασταί, εἰ τὸ γραμματεῖον διέφθειρεν, οὐ
 μόνον διὰ τοῦτο ὅτι πολλὰ τοιαῦτα ἤδη γέγονεν, ἀλλ' ὅτι
 καὶ τῶν χωρμένων τινὲς Πασίῳνι πολὺ δεινότερα τούτων
 πεποιήκασιν. Πυθόδωρον γὰρ τὸν σικηνίτην καλούμενον,
 ὅς ὑπὲρ Πασίωνος ἅπαντα καὶ λέγει καὶ πράττει, τίς
 οὐκ οἶδεν ὑμῶν πέρυσιν ἀνοίξαντα τὰς ὑδρίας καὶ τοὺς
 34 κροτάς ἐξελόντα τοὺς ὑπὸ τῆς βουλῆς εἰσβληθέντας; καί-
 τοι ὅστις μικρῶν ἔνεκεν, καὶ περὶ τοῦ σώματος κινδυ-
 νεύων, τὰς τὰς ὑπανοίγειν ἐτόλμησεν, αἱ σεσημασμένα
 μὲν ἦσαν ὑπὸ τῶν προτάγων, κατεσφραγισμένα δ'
 ὑπὸ τῶν χορηγῶν, ἐφυλάττοντο δ' ὑπὸ τῶν ταμιῶν,
 ἔκειντο δ' ἐν ἀκροπόλει, τί δεῖ θαυμάζειν, εἰ γραμμα-
 τεῖδιον παρ' ἀνθρώπῳ ξένῳ κείμενον τοσαῦτα μέλλοντες

31, 5. Ἀγύρῳριον] in F videtur esse ἀργύρῳριον, ὄντ' ἡμῖν ἀμ-
 φοτέροις ε. 6. με ἢ add F. 32, 4. ἐξελέγχειν ε. γε add F.
 6. κατέφυγε ε. 8. μαρτυρα ε. 33, 2. ἐπιχειρήσει ε. 34, 2. ἐνε-
 κα ε. 4. κατεσφραγισμένα F: iterum σεσημασμένα ε. 5. χορη-
 γῶν] ποτηρῶν F. 6. γραμματεῖον ε.

χρήματα κερδαίνειν μετέγραψαν, ἢ τοὺς παῖδας αὐτοῦ
 πείσαντες ἢ ἄλλω τρόπῳ ᾧ ἠδύνατο μηχανησάμενοι;
 Περὶ μὲν οὖν τούτων οὐκ οἶδ' ὅτι δεῖ πλείω λέγειν.

55 Ἦδη δὲ τινας Πασίων ἐπεχείρησε πείθειν ὡς τὸ πα-
 ράπαν οὐδ' ἦν ἐνθάδε μοι χρήματα, λέγων ὡς παρὰ
 Στρατοκλέους ἔδανεισάμην τριακοσίους στατήρας. ἄξιον
 οὖν καὶ περὶ τούτων ἀκοῦσαι, ἵν' ἐπίσθηθε οἷοις τεκμη-
 ρίοις ἐπαρθεῖς ἀποστερεῖ με τῶν χρημάτων. Ἐγὼ γάρ,
 ᾧ ἄνδρες δικασταί, μέλλοντος Στρατοκλέους εἰσπλεῖν εἰς
 τὸν Πόντον, βουλόμενος ἐκείθεν ὡς πλείστ' ἐκκομίσασθαι
 τῶν χρημάτων, ἐδεήθην Στρατοκλέους τὸ μὲν αὐτοῦ χρυ-
 56 σοῖον ἐμοὶ καταλιπεῖν, ἔν δὲ τῷ Πόντῳ παρὰ τοῦ πατρὸς
 56 τοῦμοῦ κομίσασθαι, νομίζων μεγάλα κερδαίνειν, εἰ κατὰ
 πλοῦν μὴ κινδυνεύοι τὰ χρήματα, ἄλλως τε καὶ Λακε-
 δαιμονίων ἀρχόντων κατ' ἐκείνον τὸν χρόνον τῆς θαλάσ-
 τῃς. τούτῳ μὲν οὖν οὐδὲν ἠγοῦμαι τοῦτ' εἶναι σημεῖον, ὡς
 οὐκ ἦν μοι ἐνθάδε χρήματα· ἐμοὶ δὲ μέγιστ' ἔσται
 τεκμήρια τὰ πρὸς Στρατοκλέα πραχθέντα, ὡς ἦν μοι
 57 παρὰ τούτῳ χρυσοῖον. ἐρωτῶντος γάρ Στρατοκλέους ὅστις
 αὐτῷ ἀποδώσει τὰ χρήματα, εἰάν ὁ πατήρ ὁ ἐμὸς μὴ
 ποιήσῃ τὰ ἐπεσταλμένα, ἢ αὐτὸς ἐκπλεύσας ἐνθάδ'
 ἐμὲ μὴ καταλάβῃ, Πασίωνα αὐτῷ συνέστησα, καὶ ὁμο-
 λόγησεν οὗτος αὐτῷ καὶ τὸ ἀρχαῖον καὶ τοὺς τόκους τοὺς
 γιγνομένους ἀποδώσειν. καίτοι εἰ μὴδὲν ἔκειτο παρ' αὐτῷ
 τῶν ἐμῶν, οἷσοθ' ἂν αὐτὸν οὕτω ῥαδίως τοσοῦτων χρημά-
 των ἐγγυητὴν μου γενέσθαι; Καὶ μοι ἀνάβητε μάρτυρες.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

58 Ἴσως τοίνυν, ᾧ ἄνδρες δικασταί, καὶ τούτων ὑμῖν
 μάρτυρας παρέξεται, ὡς ἕκαστος ἐγενόμην πρὸς τοὺς
 ὑπὲρ Σατύρου πράττοντας μὴδὲν κεκτησθαι πλὴν ὧν ἐκεί-

v. 1. μετέγραψαν vulgo post μηχανησάμενοι ponunt: ego posui
 ubi est in Γ. 2. ἠδύνατο c. 3. πλείω δεῖ c. 35, 1. [Ἦδη]
 ἢ Γ. 2. μοι ἐνθάδε c. 5. τὰ χρήματα c. 36, 3. ὑπαρχόν-
 των — χρόνον κυρίων τῆς c. 5. ἐνθάδε μοι c. μέγιστ' ἔσται τι-
 κμήρια Γ: μέγιστα ἔσθαι σημεῖον c. 37, 3. ἢ om Γ. ἐμὲ ἐνθάδε c.
 8. μου add Γ.

καις παρεδίδουν, καὶ ὡς αὐτὸς ἐπελαμβάνετο τῶν χρημάτων τῶν ἐμῶν ὁμολογοῦντος ἐμοῦ ὀφείλειν τριακοσίας δραχμάς, καὶ ὅτι Ἰππολαΐδαν, ξένον ὄντ' ἐμαντοῦ καὶ 39 ἐπιτήδειον, περιεώρων παρὰ τούτου δαμειζόμενον. Ἐγὼ δ', ὦ ἄνδρες δικασταί, καταστάς εἰς συμφορὰς οἷας ἡμῖν διηγησάμην, καὶ τῶν μὲν οἴκοι πάντων ἀπεστερημένος, τὰ δ' ἐνθάδε ἀναγκαζόμενος παραδιδόναι τοῖς ἡκουσιν, ὑπολοίπου δ' οὐδενὸς ὄντος μοι, πλὴν εἰ δυνηθεῖην λαθεῖν περιποιησάμενος τὸ χρυσίον τὸ παρὰ τούτῳ κείμενον, ὁμολογῶ καὶ τούτῳ προσομολογῆσαι τριακοσίας δραχμάς καὶ περὶ τῶν ἄλλων τοιαῦτα πράττειν καὶ λέγειν, ἔξ ὧν ἐκείνοι μάλιστα ἤμελλον πεισθῆσεσθαι μὴ 40 εἶναι μοι χρήματα. καὶ ταῦθ' ὡς οὐ δι' ἀπορίαν ἐγένετο, ἀλλ' ἵνα πιστευθεῖην ὑπ' ἐκείνων, ἑσθίως γνώσεσθε. πρῶτον μὲν γὰρ ἡμῖν μάρτυρας παρέξομαι τοὺς εἰδότας πολλά μοι χρήματα ἐκ τοῦ Πόντου κομισθέντα, ἔπειτα δὲ τοὺς ὀρῶντάς με τῇ τούτου τραπέζῃ χρώμενον, ἔτι δὲ παρ' ὧν ἐχρυσώνησα ὑπ' ἐκείνων τὸν χρόνον πλεόν ἢ χιλίους στατήρας. "πρὸς δὲ τούτοις, εἰσφορὰς ἡμῖν προσταχθείσης καὶ ἑτέρων ἐπιγραφῶν γενομένων ἐγὼ πλείστον εἰσήνεγκα τῶν ξένων, αὐτὸς τε αἰρεθεὶς ἐμαντῷ μὲν ἐπεγραψα τὴν μεγίστην εἰσφορὰν, ὑπὲρ δὲ Πασίωνος ἐδεόμην τῶν συνεπιγραφέων, λέγων ὅτι τοῖς ἐμοῖς χρήμασι τυγχάνει χρώμενος. Καὶ μοι ἀνάβητε μάρτυρες.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

42 Αὐτὸν τοίνυν Πασίωνα ἔργῳ παρέξομαι ταύτοις συμμαρτυροῦντα. ὀλκάδα γάρ, ἐφ' ἣ πολλὰ χρήματα ἦν ἐγὼ δεδωκώς, ἔφηνέ τις ὡς οὖσαν ἀνδρὸς Ἀηλίου. ἀμφισβητοῦντας δ' ἐμοῦ καὶ καθέλκειν ἀξιοῦντος οὕτω τὴν

v. 3. ἐμαντῷ 5. 39, 5. δυνηθεῖην Γ: οἶός τ' ἦν 5. 7. προσομ. τὰς τριακοσίας 5. 9. ἐκείνοι μάλιστα ἤμελλον πεισθῆσεσθαι μὴ εἶναι μοι χρήματα Γ: ἐκείνους μάλιστα πείθειν φάσκειν μὴ εἶναι μοι 5. 40, 2. ceteri ἐκείνων. γνώσεσθε ἄν, πρῶτον 5. 3. γὰρ Γ: οὖν 5. 6. πλεόν Γ: πλείους 5. 41, 3. αἰρεθεὶς — εἰσφορὰν Γ: καὶ αἱ ἐμοί. καὶ ἐμαντῷ μὲν ἐπεγραφάμην εἰσφορὰν μεγίστην 5. 4. Πασίωνος δὲ 5. 5. τυγχάνει χρήμασι 5. 42, 1. ταύτοις Γ: ταῦτα 5. 4. δέ μου 5.

βουλὴν διέθεσαν οἱ βουλόμενοι συκοφαντεῖν, ὥστε παρὰ μικρὸν ἦλθον ἄκριτος ἀποθανεῖν. τελευτῶντες δ' ἐπέ-
 3 σθησαν ἐγγυητὰς παρ' ἐμοῦ διέξασθαι. καὶ Φίλιππος μὲν
 ὢν μοι ξένος πατριός, κληθεὶς καὶ ὑπακούσας, δείσας
 τὸ μέγεθος τοῦ κινδύνου ἀπιὼν ὄχητο. Πασίων δὲ Ἀρχέ-
 στρατὸν μοι τὸν ἀπὸ τῆς τραπέζης ἑπτὰ ταλάντων ἐγ-
 γυητὴν παρέσχεν. καίτοι εἰ μικρῶν ἀπεστερεῖτο καὶ μη-
 4 δὲν ἦδει μ' ἐνθάδε κεκτημένον, οὐκ ἂν δὴ που τοσοῦτων
 5 χρημάτων ἐγγυητὴς μου κατέστη. ἀλλὰ δῆλον ὅτι τὰς
 μὲν τριακοσίας δραχμὰς ἐνεκάλεσεν ἐμοὶ χαριζόμενος,
 τῶν δ' ἑπτὰ ταλάντων ἐγγυητὴς μοι ἐγένετο ἠγούμενος
 πίστιν ἔχειν ἱκανὴν τὸ χρυσίον τὸ παρ' αὐτῷ κείμενον.
 Ὡς μὲν τοίνυν ἦν τέ μοι πολλὰ χρήματ' ἐνθάδε, καὶ
 ταῦτ' ἐπὶ τῇ τούτου τραπέζῃ κεῖται μοι, καὶ ἐκ τῶν ἔρ-
 6 γων τῶν Πασίωνος ὑμῖν δεδήλωκα καὶ παρὰ τῶν ἄλλων
 τῶν εἰδότεων ἀκηκόατε.

5 Δοκεῖτε δέ μοι, ὦ ἄνδρες δικασταί, ἄριστ' ἂν γνῶναι
 περὶ ὧν ἀμφισβητοῦμεν, ἀναμνησθέντες ἐκεῖνον ἵτον χρό-
 νον, καὶ τὰ πράγματα πῶς εἶχεν ἡμῖν, ὅτ' ἐγὼ Μενέξε-
 νον καὶ Φιλόμηλον προσέπεμψ' ἀπαιτήσοντας τὴν παρα-
 καταθήκην, καὶ Πασίων τὸ πρῶτον ἐτόλμησεν ἔξαρτος
 γενέσθαι. εὐρήσετε γὰρ τὸν μὲν πατέρα μου συνειλημμέ-
 νον καὶ τὴν οὐσίαν ἅπασαν ἀφηρημένον, ἐμοὶ δ' οὐχ οἶόν
 τε ὄν διὰ τὰς παρούσας τύχας οὐτ' αὐτοῦ μένειν οὐτ' εἰς
 8 τὸν Πόντον εἰσπλεῖν. καίτοι πρότερον εἰκὸς ἐμὲ ἐν τοσοῦ-
 6 τοις ὄντα κακοῖς ἀδίκως ἐγκαλεῖν, ἢ Πασίωνα καὶ διὰ
 τὸ μέγεθος τῶν ἡμετέρων συμφορῶν καὶ διὰ τὰ πλήθος
 τῶν χρημάτων ἐπαρθῆναι τὴν ἀποστέρησιν ποιήσασθαι;
 τίς δὲ πώποσ' εἰς τοσοῦτον συκοφαντίας ἀφίκετο, ὥστε

v. 1. ἴθεσαν Γ. 2. ἦλθον ἄκριτος ἀποθανεῖν Γ: ἰδέσθαι ἀπο-
 θανεῖν ἄκριτος ε. τελευτῶντες δ'] τὸ μὲν πρῶτον Γ. 43, 2. ὢν
 μοι ξένος Γ: ξένος ὢν ε. 44, 1. μοι χρημάτων ἐγγυητὴς ε. 3. ἐγέ-
 νετο] κατέστη Γ. 4. πίστιν ἔχειν ἱκανὴν Γ: ἱκανὴν πίστιν ἔχειν παρ'
 ἐμοῦ ε. pro illo ἱκανὴν χρ Γ ἀποχρῶσαν. ἐαυτῷ ε. 5. τέ add Γ.
 6. καίτοι ε. 7. τῶν ἄλλων add Γ. 8. εἰδότεων corr Γ.
 45, 2. καίτων τῶν χρόνων ε. 5. ἐτόλμησε τὸ πρῶτον ε. 46, 4. ἐπαρ-
 θῆναι καὶ τῆμ ε.

αὐτὸς περὶ τοῦ σώματος κινδυνεύων τοῖς ἀλλοτρίοις ἐπι-
 βουλεύειν; μετὰ ποίας δ' ἂν ἐλπίδος ἢ τί διανοηθεῖς
 ἀδίκως ἦλθον ἐπὶ τοῦτον; πότερον ὡς δεῖσας τὴν δύναμιν
 τὴν ἐμὴν ἤμελλεν εὐθύς μοι δώσειν ἀργύριον; ἀλλ' οὐχ
 47 οὕτως ἐκάτερος ἡμῶν ἐπραττεν, ἀλλ' εἰς ἀγῶνα κατα-
 στάς ὦμην καὶ παρὰ τὸ δίκαιον πλεον ἔξην Πασίανος
 παρ' ὑμῖν; ὅς οὐδὲ μένειν ἐνθάδε παρεσκευαζόμεν, δε-
 διῶς μὴ μ' ἐξαιτήσῃε Σάτυρος παρ' ὑμῶν. ἀλλ' ἵνα
 μηδὲν διαπρατιόμενος ἐχθρὸς τούτῳ κατασταίην, ὧ μάλ-
 λιστ' ἐτύγγανον πάντων τῶν ἐν τῇ πόλει χρώμενος; καὶ
 τίς ἂν ὑμῶν ἀξιῶσαι καταγνώναί μου τοσαύτην μανίαν
 καὶ ἀμαθίαν;

48 Ἐνθυμηθῆναι δ' ἀξιὸν ἔστιν, ὧ ἄνδρες δικασταί, τὴν
 ἀποτίαν καὶ τὴν ἀπιστίαν ὧν ἐκάστοτε Πασίων ἐπι-
 χειρεῖ λέγειν, ὅτε μὲν γὰρ οὕτως ἐπραττον, ὥστ' οὐδ' ἂν
 εἰ προσωμολόγει με ἀποστερεῖν τῶν χρημάτων, οἷός τ'
 ἂν ἦν παρ' αὐτοῦ δίκην λαβεῖν, τότε μὲν αἰτιῶνται με
 ἀδίκως ἐγκαλεῖν ἐπιχειρήσαι· ἐπειδὴ δ' ἐγὼ τε τῶν πρὸς
 Σάτυρον διαβολῶν ἀπηλλάγην καὶ τοῦτον ἅπαντες ὀφλή-
 σαι τὴν δίκην ἐνόμιζον, τὴνκαυτὰ μὲ φησὶν ἀφεῖναι
 πάντων τῶν ἐγκλημάτων αὐτόν, καίτοι πῶς ἂν τούτων
 ἀλογώτερα γένοιτο;

49 Ἀλλὰ γὰρ ἴσως περὶ τούτων μόνον, ἀλλ' οὐ καὶ
 περὶ τῶν ἄλλων ἐναντί' αὐτὸς αὐτῷ καὶ λέγων καὶ πρῶ-
 των φανερός ἐστιν· ὅς τὸν μὲν παῖδα, ὃν αὐτὸς ἠφάνισεν,
 ὑφ' ἡμῶν ἔφασκεν ἀνδραποδισθῆναι, τὸν αὐτὸν δὲ τοῦτον
 ἀπεγράφατο μὲν ἐν τοῖς τιμήμασιν ὡς δοῦλον μετὰ τῶν
 οἰκετῶν τῶν ἄλλων, ἐπεὶ δ' αὐτόν ἠξίου Μενέξενος βα-
 50 στανίζειν, ἀφῆρεῖθ' ὡς ἐλεύθερον ὄντα. πρὸς δὲ τούτοις
 ἀποστερῶν αὐτὸς τὴν παρακαταθήκην, ἐτόλμησεν ἡμῖν
 ἐγκαλεῖν ὡς ἔχοιμεν ἕξ τάλαντ' ἀπὸ τῆς τούτου τρα-

v. 4, ἤμελλεν 5. ἐμοὶ Γ. 47, 1, ἡμῶν ἐκάτερος 5. 3. ἐν-
 θάδε μένειν 5. 4. ἐξαιτολή 5. 6. τῶν οἰμ Γ. 48, 2. τὴν add Γ.
 ἐπιχειρεῖ Γ. 4. τὰ χρήματα 5. 7. τούτων ὄντο ἅπαντες ὀφλ.
 τὴν δίκην 5. 49, 1, ἴσως Γ: οὐ 5. ἀλλ' οὐ Γ: ἀλλὰ 5. 50, 1. ἀφη-
 ρεῖθ' Γ: ἀφέλλετο 5. 2. ἡμῖν add Γ. 3. ἔχοιμεν Γ.

πέξης. καίτοι ὅστις περὶ πραγμάτων οὕτω φανερῶν ἐπεχείρει ψεύδεσθαι, πῶς χρή πιστεύειν αὐτῷ ἢ περὶ ὧν μόνος πρὸς μόνον ἔπραξεν;

Τὸ τελευταῖον τοίνυν, ὃ ἄνδρες δικασταί, ὁμολογήσας ὡς Σάτυρον εἰσπλευσέσθαι καὶ ποιήσεν αὐτῷ ἂν ἐκεῖνος γνῶ, καὶ ταυτ' ἐξηπάτησε, καὶ αὐτὸς μὲν οὐκ ἤθελεν εἰσπλευσαι πολλάκις ἐμοῦ προκαλεσαμένου, εἰσέπεμψε δὲ τὸν Κίττον· ὃς ἔλθων ἐκεῖσε ἔλεγεν ὅτι ἐλεύθερος εἶη καὶ τὸ γένος Μιλήσιος, πέμψει δ' αὐτὸν Πασίων διδάξοντα περὶ τῶν χρημάτων, ἀκούσας δὲ Σάτυρος ἀμφοτέρων ἡμῶν δικάζειν μὲν οὐκ ἤξιον περὶ τῶν ἐνθάδε γενομένων συμβολαίων, ἄλλως τε καὶ μὴ παρόντος τούτου μηδὲ μέλλοντος ποιήσιν ἢ ἐκεῖνος δικάσειεν, οὕτω δὲ σφόδρ' ἐνόμιζεν ἀδικεῖσθαι με, ὥστε συγκαλέσας τοὺς ναυκλήρους ἰδεῖν αὐτῶν βοηθεῖν ἐμοὶ καὶ μὴ περιορᾶν ἀδικούμενον, καὶ πρὸς τὴν πόλιν συγγράψας ἐπιστολὴν ἔδωκε φέρειν Ξενοτίμῳ τῷ Καρκίνου. Καί μοι ἀνάγνωθι αὐτοῖς.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ,

Οὕτω τοίνυν, ὃ ἄνδρες δικασταί, πολλῶν μοι τῶν δικαίων ὑπαρχόντων, ἐκεῖν' ἡγοῦμαι μέγιστον εἶναι τεκμήριον ὡς ἀποστερεῖ με Πασίων τῶν χρημάτων, ὅτι τὸν παῖδα οὐκ ἤθέλησε βασανίζειν ἔκδοῦναι τὸν συνειδῶτα περὶ τῆς παρακαταθήκης. καίτοι περὶ τῶν πρὸς τοὺς ἐπίταις τραπέζαις συμβολαίων τίς ἂν ἔλεγχος ἰσχυρότερος τούτου γένοιτο; οὐ γὰρ δὴ μάρτυράς γ' αὐτῶν ποιούμεθα, ὁρῶ δὲ καὶ ὑμᾶς καὶ περὶ τῶν ἰδίων καὶ περὶ τῶν δημοσίων οὐδὲν πιστότερον οὐδ' ἀληθέστερον βασάνου νομίζοντας, καὶ μάρτυρας μὲν ἡγουμένους οἷόν τ' εἶναι καὶ

v. 1, φανερῶν Γ: ceteri φανερῶς. 2, ἐπιχειρεῖς. 51, 2, εἰσπλευσέναι. 3, μου προκαλεσαμένου. 4, ἐπέπεμψε. 5, ἐκεῖσε μὲν ἔλθων. 6, εἶη καὶ τὸ γένος Γ: ἴσθι καὶ τὸ γένος εἶη. εἰσπέμψει Γ. 52, 1, δὲ ὁ Σάτυρος. 4, τούτου] του Γ. 5, δὲ σφόδρ' ἐνόμιζεν ἀδικεῖσθαι με] δὲ σφόδρ' ἐνόμιζεν ἀδικεῖσθαι μὲν Γ: δὲ με σφόδρα ἐνόμιζεν ἀδικεῖσθαι. 7, συγγράψας. 9, αὐτοῖς add Γ. 53, 3, τὰ χρηματα. 4, βασανίζειν add Γ. 7, τούτου add Γ. 54, 3, ἡγουμένους Γ: ceteri γενημένους.

τῶν μὴ γεγενημένων παρασκευάσασθαι, τὰς δὲ βασάνους φανερώς ἐπιδεικνύναι ὁπότεροι τάληθῆ λέγουσιν. ἂ οὗτος εἰδὼς ἠβουλήθη εἰκάξειν ὑμᾶς περὶ τοῦ πράγματος μᾶλλον ἢ σαφῶς εἰδέναι. οὐ γὰρ δὴ τοῦτό γ' ἂν εἰπεῖν ἔχοι, ὡς ἔλαττον ἔμελλεν ἔξειν ἐν τῇ βασάνῳ, καὶ διὰ 55 τοῦτ' οὐκ εἰκὸς ἦν αὐτὸν ἐκδοῦναι. πάντες γὰρ ἐπίστασθ' ὅτι κατεπιὼν μὲν ἡμελλε τὸν ἐπίλοιπον χρόνον ὑπὸ τούτου κάκιστ' ἀνθρώπων ἀπολείσθαι, διακαρτερήσως δὲ καὶ ἐλεύθερος ἔσεσθαι καὶ μεθέξειν ὧν οὗτος ἐμὲ ἐπιστέ- 370 ρησεν. ἀλλ' ὁμως τοσούτῳ μέλλων πλέον ἔξειν, "συναιδῶς αὐτῷ τὰ πεπραγμένα, ὑπέμεινε καὶ δίκας φεύγειν καὶ τὰς ἄλλας αἰτίας ἔχειν, ὥστε μηδεμίαν βάσανον περὶ τοῦ πράγματος τούτου γενέσθαι.

56 Ἐγὼ οὖν ὑμῶν δέομαι μεμνημένους τούτων καταψηφίσασθαι Πασίωνος, καὶ μὴ τοσαύτην πονηρίαν ἐμοῦ καταγνώναι, ὡς οἰκῶν ἐν τῷ Πόντῳ, καὶ τοσαύτην οὐσίαν κεντημένος ὥσπερ καὶ ἑτέρους εὖ ποιεῖν δύνασθαι, Πασίωνα ἦλθον συκοφαντήσων καὶ ψευδεῖς αὐτῷ παρακαταθήκας ἐγκαλῶν.

57 Ἄξιον δὲ καὶ Σατύρου καὶ τοῦ πατρὸς ἐνθυμηθῆναι, ὅθι πάντα τὸν χρόνον περὶ πλείστου τῶν Ἑλλήνων ὑμᾶς ποιούσινται, καὶ πολλάκις ἤδη διὰ σπάνιν σίτου τὰς τῶν ἄλλων ἐμπόρων ναῦς κενὰς ἐκπέμποντες ὑμῖν ἔξαγωγὴν ἔδοσαν· καὶ ἐν τοῖς ἰδίοις συμβολαίοις, ὧν ἐκεῖνοι κριταὶ γίνονται, οὐ μόνον ἴσον ἀλλὰ καὶ πλέον ἔχοντες 58 ἀπέρχεσθε. ὥστ' οὐκ ἂν εἰκότως περὶ ὀλίγον ποιήσαισθε τὰς ἐκείνων ἐπιστολάς. δέομαι οὖν ὑμῶν καὶ ὑπὲρ ἐμαντοῦ καὶ ὑπὲρ ἐκείνων τὰ δίκαια ψηφίσασθαι, καὶ μὴ τοὺς Πασίωνος λόγους ψευδεῖς ὄντας πιστοτέρους ἡγεῖσθαι τῶν ἐμῶν.

v. 1. παραγενομένων Γ. 4. σαφῶς Γ: φανερώς 5. 55, 2. ἔμελλε 5. ὑπὸ Γ: ceteri ἐπ. 56, 2. μου πονηρίαν 5. 3. ὡς] libri ὅς. 58, 1. ποιήσαισθε] libri ποιήσεσθε. 2. ἐπιστολάς — ἐκείνων om pr F. pro ἐκείνων autem rc F habet ἐκείνου. 4. πιστοτέρους ἡγεῖσθαι τῶν ἐμῶν om pr F.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΗ ΠΡΟΣ ΚΑΛΛΙΜΑΧΟΝ.

Εἰ μὲν καὶ ἄλλοι τινὲς ἦσαν ἡγωνισμένοι τοιαύτην παραγραφὴν, ἀπ' αὐτοῦ τοῦ πράγματος ἡρχόμεν ἂν τοὺς λόγους ποιῆσθαι· νῦν δὲ ἀνάγκη περὶ τοῦ νόμου πρῶτον εἰπεῖν καθ' ὃν εἰσεληλύθαμεν, ἵν' ἐπιστάμενοι περὶ ὧν ἀμφισβητοῦμεν τὴν ψῆφον φέρητε, καὶ μηδεὶς ὑμῶν θανατώσῃ, διότι φεύγων τὴν δίκην πρότερος λέγω τοῦ διώκοντος. ἐπειδὴ γὰρ ἐκ Πειραιέως κατελθόντες ἐνίοις ἰωρᾶτε τῶν πολιτῶν συκοφαντεῖν ὠρμημένους καὶ τὰς συνθήκας λυεῖν ἐπιχειροῦντας, βουλόμενοι τούτους τε παῦσαι καὶ τοῖς ἄλλοις ἐπιδειξάι ὅτι οὐκ ἀναγκασθέντες ἐποιήσασθε αὐτάς· ἀλλ' ἡγούμενοι τῇ πόλει συμφέρον, εἰπόντος Ἀρχίνου νόμον ἔθεσθε, ἂν τις δικάζηται παρὰ τοὺς ὄρκους, ἐξεῖναι τῷ φεύγοντι παραγράψασθαι, τοὺς δὲ ἄρχοντας περὶ τούτου πρῶτον εἰσάγειν, λέγειν δὲ πρότερον τὸν παραγραφάμενον, ὀπότερος δ' ἂν ἤττηθῆ, τὴν ἐπωβελίαν ὀφείλειν, ἵν' οἱ τολμῶντες μνησικακεῖν μὴ μόνον ἐπιπορευοῦντες ἐξελέγχοιντο μηδὲ τὴν παρὰ τῶν θεῶν τιμωρίαν ὑπομένοιεν, ἀλλὰ καὶ παραχρῆμα ζημοῖντο. δεινὸν οὖν ἡγρησάμεν, εἰ τῶν νόμων οὕτως ἐχόντων ἐγὼ περιοίσομαι τὸν μὲν συκοφάντην ἐν τριάκοντα δραγμαῖς κινδυνεύοντα, ἑμαντὸν δὲ περὶ τῆς οὐσίας ἀπάσης ἀγωνιζόμενον.

Ἀποδείξω δὲ Καλλίμαχον οὐ μόνον παρὰ τὰς συνθήκας δικαζόμενον, ἀλλὰ καὶ περὶ τῶν ἐγκλημάτων ψευδόμενον, καὶ προσέτι δίκαιαν ἡμῖν γεγεννημένην περὶ αὐτῶν. βούλομαι δ' ἐξ ἀρχῆς ὑμῖν διηγῆσασθαι τὰ πράξιθέντα· εἰ γὰρ τοῦτο μάθητε, ὡς οὐδὲν ὑπ' ἐμοῦ κακὸν λέπονθεν, ἡγοῦμαι ταῖς τε συνθήκαις ὑμᾶς ἡδίων βοηθήσειν καὶ τούτῳ μᾶλλον ὀργισέσθαι.

Ἦρχον μὲν γὰρ οἱ δέκα οἱ μετὰ τούτους τριάκοντα καταστάντες, ὄντος δὲ μοι Πατροκλέους ἐπιτηδείου, τοῦ τότε

Tit. 1. ΠΑΡΑΓΡΑΦΗ Α: παραγραφικός 6. 3, 1. ἐπωβε-
 λίας Α.

βασιλεύοντος, ἔτυχον μετ' αὐτοῦ βαδίζων. ἐκεῖνος δὲ
 ἐχθρὸς ὢν Καλλιμάχῳ τῷ νῦν ἐμὲ διώκοντι τὴν δίκην,
 ἀπήντησεν ἀργύριον φέροντι. λαβόμενος δὲ αὐτοῦ φίλον
 ἔφασκεν αὐτὸ καταλιπεῖν δημόσιον γίνεσθαι. ἐκείνον
 βγάρ εἶναι τῶν ἐν Πειραιεῖ. ἀμφισβητοῦντες δὲ περὶ
 τούτου, καὶ λουδορίας αὐτοῖς γενομένης, ἄλλοι μὲν πολ-
 λοὶ συνέδραμον, καὶ κατὰ τύχην Ῥίνων εἰς τῶν δέκα
 γεγόμενος προσῆλθεν. εὐθύς οὖν πρὸς αὐτὸν τὴν φάσιν
 τῶν χρημάτων ὁ Πατροκλῆς ἐποιεῖτο· ὁ δ' ὡς τοὺς συν-
 ἄρχοντας ἤγειν ἀμφοτέρους. ἐκείνοι δ' εἰς τὴν βουλήν περὶ
 αὐτῶν ἀπέδωσαν· κρίσεως δὲ γενομένης ἔδοξε τὰ χρήματα
 ἡδημόσια εἶναι. μετὰ δὲ ταῦτα, ἐπειδὴ κατῆλθον οἱ φεύ-
 γοντες ἐκ Πειραιεύς, ἐνεκάλει τῷ Πατροκλεῖ καὶ δίκας
 ἐλάγχανεν ὡς αἰτίῳ τῆς συμφορᾶς γεγενημένῳ· δια-
 λαγείς δὲ πρὸς ἐκείνον, καὶ πραξάμενος αὐτὸν δέκο-
 μνᾶς ἀργυρίου, Λυσίμαχον ἐσυκοφάντει· λαβὼν δὲ καὶ
 παρὰ τούτου διακοσίας δραχμάς, ἐμοὶ πράγματα πα-
 ρείχεν. καὶ τὸ μὲν πρῶτον ἐνεκάλει φάσκων με συμ-
 πρᾶττειν ἐκείνοις, τελευτῶν δὲ εἰς τοῦτο ἀναιδείας ἦλθεν
 ὥστε ἀπάντων με τῶν γεγενημένων ἠτιᾶτο· ἅπερ ἴσως
 βκαὶ νῦν τολμήσει κατηγορεῖν. ἐγὼ δ' ὑμῖν παρέξομα
 μάρτυρας πρῶτον μὲν τοὺς ἐξ ἀρχῆς παραγενομένους, ὡς
 οὐτ' ἐπελαβόμεην οὐτ' ἐφηψάμην τῶν χρημάτων, ἔπειτα
 καὶ τοὺς συνἄρχοντας, ὡς ὅτι ἐγὼ τὴν φάσιν ἄλλα Πα-
 τροκλῆς ἐποιήσατο πρὸς αὐτούς, ἔτι δὲ τοὺς βουλευτάς
 ὡς ἐκεῖνος ἦν ὁ κατηγορῶν. Καὶ μοι κάλει τούτοις
 μάρτυρας.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

9 Οὕτω τοίνυν πολλῶν παραγενομένων τοῖς πραχθεῖσιν
 ὡςπερ οὐδενὸς συνειδότης αὐτὸς μὲν οὗτος ἐφιστάμενος
 εἰς τοὺς ὄχλους καὶ καθίζων ἐπὶ τοῖς ἐργαστηρίοις λό-

v. 3. λαβόμενος — δημόσιον Δ: λαβόμενος (vel cum Stephano
 βυβλόμενος) δὲ αὐτοῦ ἀφελέσθαι αὐτοῦ ἂν φίλον (Stephanus αὐτοῦ
 Πάμφιλον) τουτο ἔφασκεν αὐτῷ καταλιπεῖν ὥστε θεῖν δημόσιον ε.
 6, 1. τῶν] τὸν Δ.

γους ἐποιεῖτο ὡς δεινὰ πεπονθῶς ὑπ' ἐμοῦ καὶ τῶν χρημάτων ἀπεστερημένος, τῶν δὲ χρωμένων τινὲς τούτῳ προσιόντες μοι συνεβούλευον ἀπαλλάττεσθαι τῆς πρὸς τούτου διαφορᾶς, καὶ μὴ βούλεσθαι κακῶς ἀκούειν μηδὲ κινδυνεύειν περὶ πολλῶν χρημάτων, "μηδ' εἰ σφόδρα πιστεύω τῷ πράγματι, λέγοντες ὡς πολλὰ παρὰ γνώμην ὅν τοῖς δικαστηρίοις ἀποβαίνει, καὶ ὅτι τύχη μᾶλλον ἢ τῷ δίκαιῳ κρίνεται τὰ παρ' ὑμῖν, ὥστε λυσιτελεῖν μοι μικρὰ ἀναλώσαντι μεγάλων ἐγκλημάτων ἀπαλλαγῆναι μᾶλλον ἢ μηδὲν ἀποτίσαντι κινδυνεύειν περὶ τηλικούτων. τί ἂν ὑμῖν καθ' ἕκαστον διηγοίμην, ἃ πολλὰ παρέλιπον τῶν εἰδισμένων περὶ τῶν τοιούτων λέγεσθαι; τελευτῶν δ' οὖν ἐπέισθην (ἅπαντα γὰρ εἰρήσεται τὰ ληθῆ ἢ πρὸς ὑμᾶς) δοῦναι τούτῳ διακοσίας δραχμᾶς. ἵνα δὲ μὴ πάλιν ἐξείη συκοφαντεῖν αὐτῷ, διαίταν ἐπὶ ῥητοῖς ἐπετρέψαμεν Νικομάχῳ Βατήθην.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

Τὸ μὲν τοίνυν πρῶτον ἐνέμεινε τοῖς ὁμολογημένοις; ὕστερον δ' ἐπιβουλεύσας μετὰ Ξενοτίμου τοῦ τοῦς νόμους διαφθείροντος καὶ τὰ δικαστήρια δεκάζοντος καὶ τὰς ἀρχὰς λυμαινομένου καὶ πάντων κακῶν αἰτίου λαγχάνει μοι δίκην μυρίων δραχμῶν. προβαλλομένου δ' ἐμοῦ μάρτυρα ὡς οὐκ εἰσαγωγίμος ἦν ἡ δίκη διαίτης γεγενημένης, ἐκείνη μὲν οὐκ ἐπεξῆλθεν, εἰδὼς ὅτι, εἰ μὴ μεταλάβοι τὸ πέμπτον μέρος τῶν ψήφων, τὴν ἐπωβελίαν ὀφλήσει, κείσας δὲ τὴν ἀρχὴν πάλιν τὴν αὐτὴν δίκην ἐγράψατο, ὅς ἐν τοῖς πρυτανείοις μόνον κινδυνεύσων. ἀπορῶν δ' ὅτι χρησαίμην τοῖς κακοῖς, ἠγησάμην εἶναι κράτιστόν ἐξ ἴσου καταστήσαντα ἀμφοτέροις τὸν κίνδυνον εἰσελθεῖν εἰς ὑμᾶς. Καὶ τὰ μὲν γενόμενα ταῦτ' ἐστίν.

Πυνθάνομαι δὲ Καλλίμαχον οὐ μόνον περὶ τῶν ἐγκλημάτων διανοεῖσθαι ψευδῆ λέγειν, ἀλλὰ καὶ τὴν διαίταν

10, 5. τί δ' ἂν ε. 11, 5. διαφθείροντος Wolfius: libri διαφείραντος. 5. μάρτυρα] libri μάρτυρας. 12, 1. ἐπέισθην ε. μὲν ἂν οὐκ Α.

μέλλειν ἔξαρνον εἶναι, καὶ παρεσκευάσθαι λέγειν τοιού-
 τους λόγους, ὡς οὐκ ἂν ποτε ἐπέτρεψε Νικομάχῳ δί-
 αιταν, ὃν ἠπίστατο πάλαι χρώμενον ἡμῖν, καὶ ὡς οὐκ
 εἰκὸς ἦν αὐτὸν ἀντὶ μυρίων δραχμῶν διακοσίας ἐθελῆσαι
 14 λαβεῖν. Ὑμεῖς δὲ ἐνθυμεῖσθε πρῶτον μὲν ὅτι τὴν διαί-
 374 ταν οὐκ ἀμφισβητοῦντες ἄλλ' ἐπὶ ῥητοῖς ἐπετρέψαμεν,
 τὴν, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον εἰ περὶ τῶν πραγμάτων ὠμολο-
 γηκῶς περὶ τοῦ διακητοῦ διεφέρετο. ἐπεὶ ὀφειλομένων
 μὲν αὐτῷ μυρίων δραχμῶν οὐκ εἰκὸς ἦν αὐτὸν ἐπὶ δυοῖν
 μναῖν ποιήσασθαι τὴν διαλλαγὴν· ἀδίκως δὲ αἰτιώμενον
 καὶ συκοφαντοῦντα οὐδὲν θαυμαστὸν τοσοῦτον ἐθελῆσαι
 λαβεῖν. εἰ δέ, εἰ μεγάλα ἐγκαλῶν ὀλίγα ἐπράξατο, οὐ
 τούτῳ τούτῳ τεκμήριον ἐστὶν ὡς ἡ διαίτα οὐ γέγονεν, ἀλ-
 λά πολὺ μᾶλλον ἡμῖν ὡς καὶ τὴν ἀρχὴν οὐ δικαίως ἐνε-
 15 κάλεσεν. Θαυμάζω δ' εἰ αὐτὸν μὲν ἰκανὸν γινῶναι νομί-
 ζει ὅτι οὐκ εἰκὸς ἀντὶ μυρίων δραχμῶν διακοσίας ἐθελῆ-
 σαι λαβεῖν, ἐμὲ δ' οὐκ ἂν οἶεται τοῦτ' ἐξευρεῖν, εἴπερ
 ἐβουλόμην ψευδῆ λέγειν, ὅτι πλεον ἔδει φάσκειν τούτων
 δεδωκέναι. ἀξίω δέ, ὅσον περ ἂν τούτῳ σημεῖον ἦν ὡς ἡ
 διαίτα οὐ γέγονεν, ἐλόντι τὰ διαμαρτυρηθέντα, τοσοῦτον
 ἐμοὶ γενέσθαι τεκμήριον ὡς ἀληθῆ λέγω περὶ αὐτῆς,
 ἐπειδὴ τῷ μάρτυρι φανερός ἐστὶν οὐδ' ἐπεξελεθεῖν ἀξιώσας.
 16 Ἠγοῦμαι δέ, εἰ μήτε ἡ διαίτα ἐγεγόνει μήτε τῶν πε-
 πραγμένων ἦσαν μάρτυρες, ἔδει δ' ἐκ τῶν εἰκότων σκο-
 πεῖν, οὐδ' οὕτω χαλεπῶς ἂν ὑμᾶς γινῶναι τὰ δίκαια.
 εἰ μὲν γὰρ καὶ τοὺς ἄλλους ἀδικεῖν ἐτόλμων, εἰκότως ἂν
 μου κατεγιγνώσκετε καὶ περὶ τούτου ἐξαμαρτάνειν· νῦν
 δὲ οὐθέντι φανήσομαι τῶν πολιτῶν οὔτε χρήμασι ζημιώ-
 σας οὔτε περὶ τοῦ σώματος εἰς κίνδυνον καταστήσας, οὔτ'
 ἐκ μὲν τῶν μετεχόντων τῆς πολιτείας ἐξαλείψας, εἰς δὲ
 17 τὸν μετὰ Λυσάνδρου κατάλογον ἐγγράψας. καίτοι πολ-

λοὺς ἐπῆρεν ἢ τῶν τριάκοντα πονηρία τοιαῦτα ποιεῖν· οὐ γὰρ ὅτι τοὺς ἀδικοῦντας ἐκόλαζον, ἀλλ' ἐνίοις καὶ προσέτακτον ἐξαμαρτάνειν. ἐγὼ μὲν τοίνυν οὐδ' ἐπὶ τῆς ἐκείνων ἀρχῆς οὐδὲν εὐρεθήσομαι τοιοῦτον ἐργασάμενος· οὗτος δὲ ἀδικηθῆναι φησὶν, ὅτε ἐξεβέβληντο μὲν οἱ τριάκοντα, ὁ δὲ Πειραιεὺς ἦν κατειλημμένος, ἐκράτει δ' ὁ δῆμος, περὶ διαλλαγῶν δ' ἦσαν οἱ λόγοι. καίτοι δοκεῖ ἂν ὑμῖν, ὅστις ἐπὶ τῶν τριάκοντα κόσμιον ἑαυτὸν παρέσχεν, εἴς τοῦτον ἀποθέσθαι τὸν χρόνον ἀδικεῖν, ἐν ᾧ καὶ τοῖς πρότερον ἡμαρτηκόσι μετέμελεν; ὃ δὲ πάντων δεινότατον, εἰ τῶν μὲν ὑπαρχόντων ἐχθρῶν μηδ' ἀμύνεσθαι μηδένα ἠξίωσα, τοῦτον δὲ κακῶς ποιεῖν ἐπεχείρουν, πρὸς ὃν οὐδὲν πώποτε μοι συμβόλαιον ἐγένετο.

Ὡς μὲν οὖν οὐκ αἰτιός εἰμι Καλλιμάχῳ τῆς τῶν χρημάτων δημεύσεως, ἱκανῶς ἀποδείχθαι μοι νομίζω· ὡς δὲ οὐκ ἐξῆν αὐτῷ δικάζεσθαι περὶ τῶν τότε γεγενημένων, οὐδ' εἰ πάντα ταῦτ' ἦν πεποιηκὼς ἃ φησὶν αὐτός, ἐκ τῶν συνθηκῶν γνῶσεσθε. Καί μοι λάβε τὸ βιβλίον.

ΣΤΝΘΗΚΑΙ.

Ἄρα μικρῷ τῷ δικαίῳ πιστεύων τὴν παραγραφὴν ἐποιησάμην, ἀλλ' οὐ τῶν μὲν συνθηκῶν διαρρήθην ἀφρυσῶν τοὺς ἐνδείξαντας ἢ φήναντας ἢ τῶν ἄλλων τι τῶν τοιούτων πράξαντας, ἑμαυτὸν δ' ἔχων ἀποφαίνειν ὡς οὔτε ταῦτα πεποίηκα οὔτ' ἄλλο οὐδὲν ἐξῆμαρτον; Ἀνάγνωθε δὴ μοι καὶ τοὺς ὄρκους.

ΟΡΚΟΙ.

Οὐκοῦν δεινόν, ὧ ἄνδρες δικασταί, οὕτω μὲν τῶν συνθηκῶν ἐχουσῶν, τοιούτων δὲ τῶν ὄρκων γενομένων, τοσοῦτον φρονεῖν Καλλιμάχον ἐπὶ τοῖς λόγοις τοῖς ἑαυτοῦ, ὥστε ἠγγεῖσθαι πείσειν ὑμᾶς ἐναντία τούτοις ψηφισασθαι; καὶ μὲν ἰώρα μεταμέλον τῇ πόλει τῶν πεπραγμένων, οὐκ ἴξιον ἦν θαυμάζειν αὐτοῦ· νῦν δὲ οὐ μόνον ἐν τῇ θέσει τῶν νόμων ἐπεδείξασθε περὶ πολλοῦ ποιούμενοι τὰς συνθήκας,

22 ἀλλὰ καὶ Φίλωνα τὸν ἐκ Κοίλης ἐνδειχθέντα παραπρο-
 σβεύεσθαι, καὶ περὶ μὲν τοῦ πράγματος οὐδὲν ἔχοντα
 ἀπολογήσασθαι, τὰς δὲ συνθήκας παρεχόμενον, ἔδοξεν
 ὑμῖν ἀφεῖναι καὶ μηδὲ κρίσιν περὶ αὐτοῦ ποιήσασθαι.
 καὶ ἡ μὲν πόλις οὐδὲ παρὰ τῶν ὁμολογούντων ἐξαμαρ-
 τάνειν ἀξιοῖ δίκην λαβεῖν, οὗτος δὲ καὶ τοὺς οὐδὲν ἡδικη-
 23 κτάς τολμᾷ συκοφαντεῖν. Καὶ μὴν οὐδὲ τὰδ' αὐτὸν
 λέληθεν, ὅτι Θρασύβουλος καὶ Ἄνυτος μέγιστον μὲν δυ-
 νάμενοι τῶν ἐν τῇ πόλει, πολλῶν δὲ ἀπεστρεφμένοι χρη-
 μάτων, εἰδότες δὲ τοὺς ἀπογράφαντας, ὅμως οὐ τολμῶ-
 σιν αὐτοῖς δίκας λαγχάνειν οὐδὲ μνησικακεῖν, ἀλλ' εἰ
 καὶ περὶ τῶν ἄλλων μᾶλλον ἐτέρων δύνανται διαπράττε-
 376 σθαι, ἀλλ' οὖν περὶ γε τῶν ἐν ταῖς συνθήκαις ἴσον ἔχειν
 24 τοῖς ἄλλοις ἀξιοῦσιν. καὶ οὐχ οὔτοι μόνοι ταῦτα ἡξιώ-
 κασιν, ἀλλ' οὐδ' ὑμῶν οὐδεὶς τοιαύτην δίκην εἰσελθεῖν
 τετόλμηκεν. καίτοι δεινόν, εἰ ἐπὶ μὲν τοῖς ὑμετέροις αὐ-
 τῶν πράγμασιν ἐμμενεῖτε τοῖς ὄρκοις, ἐπὶ δὲ τῇ τούτου
 συκοφαντίᾳ παραβαίνειν ἐπιχειρήσετε, καὶ τὰς μὲν ἰδίας
 ὁμολογίας δημόσια κυρίας ἀναγκάζετε εἶναι, τὰς δὲ τῆς
 25 πόλεως συνθήκας ἰδία τὸν βουλόμενον λύειν ἑάσετε. Ὅ
 δὲ πάντων ἂν τις μάλιστα θαυμάσειεν, εἰ, ὅτε μὲν ἀδη-
 λον ἦν εἰ συνοίσουσιν αἱ διαλλαγὴ τῇ πόλει, τοιούτους
 ὄρκους ἐποιήσασθε περὶ αὐτῶν, ὥστ' εἰ καὶ μὴ συνέφερον
 ἀναγκαῖον εἶναι τοῖς ὁμολογημένοις ἐμμένειν, ἐπειδὴ δὲ
 οὕτω καλῶς ὑμῖν συμβέβηκεν ὥστε καὶ μηδεμιᾶς πί-
 στεως γεγεννημένης ἀξίον εἶναι τὴν παρούσαν πολιτείαν
 26 διαφυλάττειν, τμητικαῦτα τοὺς ὄρκους παραβήσεσθε καὶ
 τοῖς μὲν εἰρηκόσιν ὡς χρὴ τὰς συνθήκας ἐξαλείφειν ὀρ-
 γίξεσθε, τουτοῦ δέ, ὃς γεγραμμένας αὐτὰς τολμᾷ πα-
 ραβαίνειν, ἀξήμιον ἐφήσετε. ἀλλ' οὐτ' ἂν δίκαια οὐτ'
 ἀξία ὑμῶν αὐτῶν οὐτ' ἂν πρόποντα τοῖς πρότερον ἐγνω-
 σμένοις ποιήσατε.

24, 1. μόνοι] μὲν Α. 25, 1. ἑάσατε Α. 26, 2. ὀργίξεσθε Α.
 6. ποιήσατε Α, alii ποιήσητε.

27 Ἐνθυμείσθε δὲ ὅτι περὶ τῶν μεγίστων ἡμετε δικάσον-
 τες. περὶ γὰρ συνθηκῶν τὴν ψῆφον οἴσετε, ἄς οὐδὲ πώ-
 ποτε οὐδ' ὑμῖν πρὸς ἑτέρους οὐτ' ἄλλοις πρὸς ὑμᾶς ἐλυ-
 σιτέλῃσε παραβῆναι, τοσαύτην δ' ἔχουσι δύναμιν ὥστε
 τὰ πλείστα τοῦ βίου καὶ τοῖς Ἕλλησι καὶ τοῖς βαρβά-
 ροις διὰ συνθηκῶν εἶναι. ταύταις γὰρ πιστεύοντες ὡς
 ἀλλήλους ἀφικνούμεθα, καὶ ποριζόμεθα ὧν ἕκαστοι τυγ-
 χάνομεν δεόμενοι· μετὰ τούτων καὶ τὰ συμβόλαια τὰ
 πρὸς ἡμᾶς αὐτοὺς ποιούμεεθα, καὶ τὰς ἰδίας ἐχθρας καὶ
 τοὺς κοινούς πολέμους διαλυόμεεθα· τούτῳ μόνῳ κοινῶ
 πάντες ἄνθρωποι διατελοῦμεν χρώμενοι. ὥστε ἅπασι μὲν
 29 προσήκει βοηθεῖν αὐταῖς, μάλιστα δ' ὑμῖν· ὑπόγειον γὰρ
 ἐστὶν ἐξ οὗ καταπολεμηθέντες, ἐπὶ τοῖς ἐχθροῖς γενόμενοι,
 πολλῶν ἐπιθυμησάντων διαφθεῖραι τὴν πόλιν εἰς ὄρκους
 καὶ συνθήκας κατεφύγομεν, ἄς εἰ Λακεδαιμόνιοι τολ-
 μῶεν παραβαίνειν, σφόδρ' ἂν ἕκαστος ὑμῶν ἀγανακτῆ-
 σειε. "καίτοι πῶς οἶόν τ' ἐστὶν ἑτέρων κατηγορεῖν οἷς αὐ-
 τός τις ἔνοχος ἐστίν; τῷ δ' ἂν δόξαιμεν ἀδικεῖσθαι παρὰ
 τὰς συνθήκας κακῶς πάσχοντες, εἰ μὴδ' αὐτοὶ φαινοί-
 μεθ' αὐτὰς περὶ πολλοῦ ποιούμενοι; τίνας δὲ πίστεις
 πρὸς τοὺς ἄλλους εὐρήσομεν, εἰ τὰς πρὸς ἡμᾶς αὐτοὺς
 γεγενημένας οὕτως εἰκῆ λύσομεν;" Ἄξιον δὲ καὶ τῶνδε
 μνησθῆναι, διότι πολλῶν καὶ καλῶν τοῖς προγόνοις ἐν τῷ
 πολέμῳ πεπραγμένων οὐχ ἦμισθ' ἢ πόλις ἐκ τούτων τῶν
 διαλλαγῶν εὐδοκίμησεν. πρὸς μὲν γὰρ τὸν πόλεμον πολ-
 λαὶ πόλεις ἂν εὐρεθεῖεν καλῶς ἠγωνισμέναι, περὶ δὲ στά-
 σεως οὐκ ἐστὶν ἦν ἂν τις ἐπιδείξειεν ἄμεινον τῆς ἡμετέρας
 βεβουλευμένην. ἔτι δὲ τῶν μὲν τοιούτων ἔργων, ὅσα μετὰ
 κινδύνων πέπρακται, τὸ πλείστον ἂν τις μέρος τῆ τύχῃ
 μεταδοίη· τῆς δ' εἰς ἡμᾶς αὐτοὺς μετριότητος οὐδεὶς ἂν

29, 4. κατεφύγομεν Coraës: libri alii καταφύγομεν, alii κατε-
 φεύγομεν. εἰ Λακεδαιμόνιοι Coraës: libri εἰ οἱ Λακεδαιμόνιοι.

5. ἂν add Coraës. 30, 3. φανοίμεθ' ε. 31, 5. στίσιως A:
 συστάσιως ε.

ἀλλ' ἢ τὴν ἡμετέραν γνώμην αἰτιάσασαίτο. ὥστ' οὐκ ἄξιον προδότας ταύτης τῆς δόξης γεγενῆσθαι.

33 Καὶ μηδεὶς ἡγείσθω με ὑπερβάλλειν μηδὲ μείζω λέγειν, ὅτι δίκην ἰδίαν φεύγων τούτους εἴρηκα τοὺς λόγους, οὐ γὰρ μόνον περὶ τῶν ἐπιγεγραμμένων χρημάτων ἐστὶν οὗτος ὁ ἀγὼν, ἀλλ' ἐμοὶ μὲν περὶ τούτων, ὑμῖν δὲ περὶ τῶν ὀλίγων πρότερον εἰρημένων· ὑπὲρ ὧν οὐδεὶς οὐτ' ἂν εἰπεῖν ἀξίως δύναίτο οὐτ' ἂν τίμημα ἰκανὸν ἐπιγράψαιτο.

34 τοσοῦτον γὰρ αὐτῆ διαφέρει τῶν ἄλλων δικῶν, ὥστε τῶν μὲν τοῖς ἀγωνιζομένοις μόνον προσήκει, ταύτῃ δὲ τὸ κοινὸν τῆς πόλεως συγκινδυνεύει. περὶ ταύτης δύο ὄρκους ὁμόσαντες δικάζετε, τὸν μὲν, ὃν περὶ ἐπὶ ταῖς ἄλλαις εἰδισθε, τὸν δ', ὃν ἐπὶ ταῖς συνθήκαις ἐποιήσασθε. ταύτην ἀδίκως γνόντες οὐ τοὺς τῆς πόλεως μόνον νόμους ἀλλὰ καὶ τοὺς ἀπάντων κοινούς παραβήσεσθε. ὥστε οὐκ ἄξιον οὔτε κατὰ χάριν οὔτε κατ' ἐπιείκειαν οὔτε κατ' ἄλλο οὐδὲν ἢ κατὰ τοὺς ὄρκους περὶ αὐτῶν ψηφίσασθαι.

35 Ὡς μὲν οὖν χρή καὶ συμφέροι καὶ δίκαιον ὑμᾶς ἐστὶν οὕτω περὶ τῶν συνθηκῶν γινώσκειν, οὐδ' αὐτὸν ἡγοῦμαι Καλλιμαχὸν ἀντερεῖν· οἶμαι δ' αὐτὸν ὀδύρεσθαι τὴν πα-
378 ροῦσαν πενίαν καὶ τὴν γεγενημένην αὐτῷ συμφορὰν, "καὶ λέξειν ὡς δεινὰ καὶ σχέτλια πείσεται, εἰ τῶν χρημάτων ὧν ἐπὶ τῆς ὀλιγαρχίας ἀφῆρέθη, τούτων ἐν δημοκρατίᾳ τὴν ἐπωβελείαν ὀφλήσει, καὶ εἰ τότε μὲν διὰ τὴν οὐσίαν τὴν αὐτοῦ φυγεῖν ἠναγκάσθη, νυνὶ δ' ἐν ᾧ χρόνῳ

36 προσήκεν αὐτὸν δίκην λαβεῖν ἀτιμος γενήσεται. κατηγορήσει δὲ καὶ τῶν ἐν τῇ μεταστάσει γενομένων, ὡς ἐκ τούτων μάλισθ' ὑμᾶς εἰς ὄργην καταστήσω· ἴσως γὰρ τινος ἀκήκοον ὡς ὑμεῖς, ὅταν μὴ τοὺς ἀδικοῦντας λάβητε, τοὺς ἐντυγχάνοντας κολάζετε. Ἐγὼ δὲ οὐδ' ὑμᾶς ταύτην ἔχειν τὴν γνώμην ἡγοῦμαι, πρὸς τε τοὺς ὑπειρημένους λό-
37 γους ῥᾶδιον ἀντειπεῖν νομίζω. πρὸς μὲν οὖν τοὺς ὀδυρ-

v. 1. ἡμετέραν A. 2. γεγενῆσθαι] probò Coraën γεγένισθαι reponentem. 34, 1. τῶν μὲν τοῖς] τοῖς μὲν A. 6. νόμους μόνον A. 35, 5. λέγειν 5.

μούς, ὅτι προσήκει βοηθεῖν ὑμᾶς οὐχ οὔτινες ἂν δυστυχε-
 στατούς σφᾶς αὐτούς ἀποδείξωσι, ἀλλ' οὔτινες ἂν περὶ
 ὧν ἀντωμόσαντο δικαιότερα λέγοντες φαίνωνται. περὶ δὲ
 τῆς ἐπωβελείας, εἰ μὲν ἐγὼ τούτων τῶν πραγμάτων αἴ-
 τιος ἦν, εἰκότως ἂν αὐτῷ μέλλοντι ζημιώσεσθαι συνή-
 χθεσθε· νῦν δ' οὗτός ἐστιν ὁ συκοφαντῶν, ὥστ' οὐδὲν ἂν
 ὀδικαίως αὐτοῦ λέγοντος ἀποδέχοισθε. ἔπειτα καὶ κείνο χρη-
 σκοπεῖν, ὅτι πάντες οἱ κατελθόντες ἐκ Πειραιέως ἔχοιεν
 ἂν τοὺς αὐτοὺς λόγους εἰπεῖν οὔσπερ οὗτος, ὧν οὐδεὶς ἄλ-
 λος τετόλμηκε τοιαύτην δίκην εἰσελθεῖν. καίτοι χρη-
 μισεῖν ὑμᾶς τοὺς τοιούτους καὶ κακοὺς πολίτας νομίζουσιν,
 οὔτινες ταῖς μὲν συμφοραῖς ὁμοίαις τῷ πλήθει κέχρηται,
 τὰς δὲ τιμωρίας διαφόρους τῶν ἄλλων ἀξιοῦσι ποιεῖσθαι.
 Ἡρὸς δὲ τούτοις ἔτι καὶ νῦν ἔξεστιν αὐτῷ, πρὶν ἀποπει-
 ραθῆναι τῆς ὑμετέρας γνώμης, ἀφέντι τὴν δίκην ἀπηλ-
 λάχθαι πάντων τῶν πραγμάτων. καίτοι πῶς οὐκ ἄλο-
 γόν ἐστιν ἐν τούτῳ τῷ κινδύνῳ ζητεῖν αὐτὸν ἐλέους παρ'
 ὑμῶν τυγχάνειν, οὗ κύριός ἐστιν αὐτός, καὶ εἰς ὃν αὐτὸς
 αὐτὸν καθίστησι, καὶ ὃν ἔτι καὶ νῦν ἔξεστιν αὐτῷ μὴ κιν-
 δυνεύειν; Ἐὰν δ' ἄρα μεμνηῖται τῶν ἐπὶ τῆς ὀλιγαρχίας
 γεγενημένων, ἀξιοῦτε αὐτὸν μὴ ἐκείνων κατηγορεῖν ὑπὲρ
 ὧν οὐδεὶς ἀπολογήσεται, ἀλλ' ὡς ἐγὼ τὰ χρήματα εἴ-
 ληφα διδάσκειν, περὶ οὐπερ ὑμᾶς δεῖ ψηφίζεσθαι, μηδ'
 ὡς αὐτὸς δεινὰ πέπονθεν ἀποφαίνειν, ἀλλ' ὡς ἐγὼ πε-
 ποιήκα ἐξελέγχειν, παρ' οὐπερ "ἀξιοὶ τὰ ἀπολωλότα κο-
 μίζεσθαι· ἐπεὶ κακῶς γε αὐτὸν πράττοντα ἐπιδειξαι καὶ
 πρὸς ἄλλον ὄντινουσιν ἀγωνιζόμενος τῶν πολιτῶν δύναται.
 καίτοι χρη- μέγα παρ' ὑμῖν δύνασθαι τῶν κατηγοριῶν οὐχ
 αἷς ἔξεστι χρηθῆσθαι καὶ πρὸς τοὺς μηδὲν ἡμαρτηκότας,
 ἀλλ' ἄς οὐχ οἷόν τ' εἰπεῖν ἀλλ' ἢ κατὰ τῶν ἡδικηκότων.
 Ἡρὸς μὲν οὖν τούτους τοὺς λόγους καὶ ταῦτ' ἴσως ἀρ-
 κείσει καὶ τάχα ἀνταπεῖν ἔξεσται.

v. 5. ζημιώσασθαι A. ἔστιν A. 40, 2. ἐκείνον A.

συνήχεσθε pr A.

39, 5. αὐτός

- 42 Ἐνθυμείσθε δέ, εἰ καὶ τῷ δόξῳ δις περὶ τῶν αὐτῶν λέγειν, ὅτι πολλοὶ προσέχουσι ταύτῃ τῇ δίκῃ τὸν νοῦν, οὐ τῶν ἡμετέρων πραγμάτων φροντίζοντες, ἀλλ' ἡγούμενοι περὶ τῶν συνθηκῶν εἶναι τὴν κρίσιν. οὐς ὑμεῖς τὰ δίκαια γνόντες ἀδεῶς οἰκεῖν ἐν τῇ πόλει ποιήσετε· εἰ δὲ μή, πῶς οἴσθε διακείσεσθαι τοὺς ἐν ἄστει μείναντας, ἣν ὁμοίως ἅπασιν ὀργιζόμενοι φαίνησθε τοῖς μετασχοῦσι τῆς πολι-
- 43 τείας; τίνα δὲ γνώμην ἔξαι τοὺς καὶ μικρὸν ἀμάρτημα σφίσι αὐτοῖς συνειδότες, ὅταν ὀρῶσι μὴδὲ τοὺς κοσμίως πεπολιτευμένους τῶν δικαίων τυγχάνοντας; πόσῃν δὲ χρή προσδοκᾶν ἔσεσθαι ταραχὴν, ὅταν οἱ μὲν ἐπαρθῶσι συκοφαντεῖν ὡς ὑμῶν αὐτοῖς ἤδη ταῦτ' ἐγνωκότων, οἱ δὲ δεδίδωσι τὴν παροῦσαν πολιτείαν ὡς οὐδεμιᾶς αὐτοῖς ἔτι
- 44 καταφυγῆς ὑπαρχούσης; ἄρ' οὐκ ἄξιον φοβεῖσθαι μὴ συγχυθέντων τῶν ὄρκων πάλιν εἰς ταῦτα καταστῶμεν, ἔξ ὧν περ ἠναγκάσθημεν τὰς συνθήκας ποιήσασθαι; καὶ μὴν οὐ δεῖ γ' ὑμᾶς παρ' ἑτέρων μαθεῖν, ὅσον ἐστὶν ὁμόνοια ἀγαθὸν ἢ στάσις κακόν· οὕτω γὰρ ἀμφοτέρων σφόδρα πεπειρασθε, ὥστε καὶ τοὺς ἄλλους ὑμεῖς ἄριστ' ἂν διδάξαιτε περὶ αὐτῶν.
- 45 Ἴνα δὲ μὴ δοκῶ διὰ τοῦτο πολὺν χρόνον περὶ τὰς συνθήκας διατρίβειν, ὅτι ῥᾷδιόν ἐστι περὶ αὐτῶν πολλὰ καὶ δίκαια εἰπεῖν, τοσοῦτον ὑμῖν ἔτι διακελεύομαι μνημονεύειν, ὅταν φέρητε τὴν ψῆφον, ὅτι πρὶν μὲν ποιήσασθαι ταύτας ἐπολεμοῦμεν, οἱ μὲν τὸν κύκλον ἔχοντες, οἱ δὲ τὸν Περραιῶν κατελιηφότες, μᾶλλον ἀλλήλους μισοῦντες ἢ τοὺς
- 46 ὑπὸ τῶν προγόνων πολεμίους ἡμῖν καταλειφθέντας, ἐπει-
- 38 ὁδὴ δὲ τὰς πίστεις ἄλλήλοις ἔδομεν εἰς ταῦτόν συνελθόντες, οὕτω καλῶς καὶ κοινῶς πολιτευόμεθα ὥσπερ οὐδεμιᾶς ἡμῖν συμφορᾶς γεγεννημένης. καὶ τότε μὲν ἀμαθεστάτους καὶ δυστυχεστάτους πάντες ἡμᾶς ἐνόμιζον· νῦν δὲ εὐδαιμονέστατοι καὶ σωφρονέστατοι τῶν Ἑλλήνων δο-

42, 6. ἢν] ἐν Α. 7. φαίνησθε] libri φανήσεσθε. 43, 2. ὀρῶσι Α: εἰδῶσι ε. 44, 7. διδάξαιτε Coraës: libri διδάχῃτε. 45, 2. περὶ αὐτῶν] libri περὶ τῶν αὐτῶν.

7 γκοῦμεν εἶναι. ὥστ' ἄξιον οὐ μόνον τηλικαύταις ζημίαις
 κολάζειν τοὺς παραβαίνειν τολμῶντας τὰς συνθήκας,
 ἀλλὰ ταῖς ἐσχάταις, ὡς τῶν μεγίστων κακῶν αἰτίους
 ὄντας, ἄλλως τε καὶ τοὺς ὥσπερ Καλλίμαχος βεβιω-
 κότας· ὃς δέκα μὲν ἔτη συνεχῶς ὑμῖν Λακεδαιμονίων
 πολεμησάντων οὐδεμίαν παρέσχεν αὐτὸν ἡμέραν τάξει
 8 τοῖς στρατηγοῖς, ἀλλ' ἐκείνον μὲν τὸν χρόνον διετέλεσεν
 ἀποδιδράσκων καὶ τὴν οὐσίαν ἀποκορυπτόμενος, ἐπειδὴ δὲ
 οἱ τριάκοντα κατέστησαν, τηλικαῦτα κατέπλευσεν εἰς τὴν
 πόλιν. καὶ φησὶ μὲν εἶναι δημοτικός, τοσοῦτῳ δὲ μᾶλ-
 λον τῶν ἄλλων ἐπιθυμεῖ μετασχεῖν ἐκείνης τῆς πολι-
 τείας, ὥστ' οὐδ' εἰ κακῶς ἔπαθεν ἠξίωσεν ἀπελθεῖν, ἀλλ'
 ἠρεῖτο μετὰ τῶν ἡμαρτηκότων εἰς αὐτὸν πολιορκεῖσθαι
 μᾶλλον ἢ μεθ' ὑμῶν τῶν συνηδικημένων πολιτεύεσθαι.
 9 καὶ μέχρι τῆς ἡμέρας ἐκείνης παρέμεινε μετέχων τῆς
 πολιτείας, ἐν ἧ προσβαλεῖν ἐμέλλετε πρὸς τὸ τεῖχος·
 τότε δ' ἐξῆλθεν οὐ τὰ παρόντα μισήσας, ἀλλὰ δεῖσας
 τὸν ἐπιόντα κίνδυνον, ὡς ὕστερον ἐδήλωσεν. ἐπειδὴ γὰρ
 Λακεδαιμονίων ἐλθόντων ὁ δῆμος ἐν τῷ Πειραιεῖ κατε-
 κλείσθη, πάλιν ἐκεῖθεν διαδράς ἐν Βοιωτοῖς διηπάτο· ὥστ'
 αὐτῷ προσήκει μετὰ τῶν αὐτομόλων ἀναγεγράφθαι πολὺ
 10 μᾶλλον ἢ τῶν φευγόντων ὀνομάζεσθαι. καὶ τοιοῦτος γε-
 γεννημένος καὶ περὶ τοὺς ἐκ Πειραιέως καὶ περὶ τοὺς ἐν
 ἄστει μείναντας καὶ περὶ πᾶσαν τὴν πόλιν, οὐκ ἀγαπᾷ
 τῶν ἴσων τυγχάνων τοῖς ἄλλοις, ἀλλὰ ζητεῖ πλεον
 ἔχειν ὑμῶν, ὥσπερ ἢ μόνος ἀδικηθεὶς ἢ βέλτιστος ὢν
 τῶν πολιτῶν ἢ μεγίσταις συμφοραῖς δι' ὑμᾶς κεχημέ-
 νος ἢ πλείστων ἀγαθῶν αἰτίας τῇ πόλει γεγεννημένος.

11 Ἐβουλόμην δ' ἂν ὑμᾶς ὁμοίως ἐμοὶ γιννώσκειν αὐτόν,
 ἵν' αὐτῷ μὴ τῶν ἀπολωλότων συνήχθεσθε, ἀλλὰ τῶν ὑπο-
 λοιπῶν ἐφθονεῖτε. νῦν δὲ περὶ μὲν τῶν ἄλλων ὅσοις ἐπι-
 81 βεβούλευκε, καὶ δίκας οἷας δεδίκασται· καὶ γραφὰς εἰ-

48, 4. φησὶ μὲν] libri φησίν. 5. ἐκείνης an vulgatum ἐκείνων
 haberet A cum non liqueret, elegi quod aptius videbatur.

50, 4. τυγχάνων Coraës: libri τυγχάνειν.

εἰσελήλυθε, καὶ μεθ' ὧν συνέστηκε καὶ καθ' ὧν τὰ ψευ-
 δῆ μεμαρτύρηκεν, οὐδ' ἂν δις τοσοῦτον ὕδωρ ἱκανὸν διη-
 52 γήσασθαι γένοιτο· ἐν δὲ μόνον ἀκούσαντες τῶν τούτω
 πεπραγμένων ῥαδίως καὶ τὴν ἄλλην αὐτοῦ πονηρίαν
 γνώσεσθε. Κρατῖνος γὰρ ἠμφισβήτησε χωρίου τῷ τού-
 του κηδεστῆ. μάχης δ' αὐτοῖς γενομένης, ὑποκρυψάμε-
 νοι θεράπαιναν ἠτιῶντο τὸν Κρατῖνον συντρίψαι τῆς
 κεφαλῆς αὐτῆς, ἐκ δὲ τοῦ τραύματος φάσκοντες ἀποθα-
 νεῖν τὴν ἄνθρωπον λαγχάνουσι αὐτῷ φόνον δίκην ἐπὶ
 53 Παλλαδίῳ, πυθόμενος δὲ ὁ Κρατῖνος τὰς ταύτων ἐπι-
 βουλαῖς τὸν μὲν ἄλλον χρόνον ἡσυχίαν ἤγεεν, ἵνα μὴ με-
 ταθεῖντο τὸ πρᾶγμα μηδ' ἑτέροισι λόγουσ ἐξευρίσκοιεν,
 ἀλλ' ἐπ' αὐτοφώρῳ ληφθεῖεν κακουργοῦντες· ἐπειδὴ δὲ ὁ
 κηδεστῆς μὲν ἦν ὁ τούτου κατηγορηκῶς, οὗτος δὲ μεμαρ-
 54 τυρηκῶς ἢ μὴν τεθνᾶναι τὴν ἄνθρωπον, ἐλθόντες εἰς τὴν
 οἰκίαν ἵνα ἦν κεκρυμμένη, βίᾳ λαβόντες αὐτὴν καὶ ἀγα-
 γόντες ἐπὶ τὸ δικαστήριον ζῶσαν ἅπασιν τοῖς παροῦσιν
 ἐπέδειξαν. ὡσθ' ἑπτακοσίων μὲν δικαζόντων, τεττάρων
 δὲ καὶ δέκα μαρτυρησάντων ἅπερ οὗτος, οὐδεμίαν ψήφον
 μετέλαβεν. Καὶ μοι κάλει τούτων μάρτυρας.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

55 Τίς οὖν ἂν ἀξίως δύναιτο κατηγορῆσαι τῶν τούτω πε-
 πραγμένων; ἢ τίς ἂν εὐρεῖν ἔχοι παράδειγμα μείζον ἀδι-
 κίας καὶ συκοφαντίας καὶ πονηρίας; ἔνια μὲν γὰρ τῶν
 ἀδικημάτων οὐκ ἂν ὅλον τὸν τρόπον δηλώσειε τῶν ἀδικη-
 σάντων, ἐκ δὲ τῶν τοιαύτων ἔργων ἅπαντα τὸν βίον τῶν
 56 ἑξαμαρτανόντων ῥάδιον κατιδεῖν ἐστίν. ὅστις γὰρ τοὺς
 ζῶντας τεθνᾶναι μαρτυρεῖ, τίνας ἂν ὑμῖν ἀποσχέσθαι δο-
 κεῖ; ἢ ὅστις ἐπὶ τοῖς ἀλλοτριῶσι πράγμασι οὕτω πονη-
 ρός ἐστι, τί οὐκ ἂν ἐπὶ τοῖς αὐτοῦ τολμήσειεν; πῶς δὲ
 χρὴ τούτω πιστεύειν ὑπὲρ αὐτοῦ λέγοντι, ὃς ὑπὲρ ἑτέρων
 ἐπιπορκῶν ἐξελέγχεται; τίς δὲ πώποτε φανερώτερον ἐπε-

52, 5. συντρίψαι κατὰ τῆς ε. 53, 5. δὲ μεμαρτυρηκῶς] libri δὲ
 δ μεμαρτυρηκῶς. 54, 1. ἢ μὴν Wolfius, ἡμῖν 4; ceteri ὑμῖν.
 56, 6. ἀπειδείχθη ε.

δείχθη τὰ ψευδῆ μαρτυρῶν; τοὺς μὲν γὰρ ἄλλους ἐν τῶν λεγομένων κρίνετε, τὴν δὲ τούτου μαρτυρίαν, ὅτι ψευδοῦς ἦν, εἶδον οἱ δικάζοντες. καὶ τοιαῦθ' ἡμαρτηκῶς ἐπιχειρήσει λέγειν ὡς ἡμεῖς ψευδόμεθα, ὁμοιον ἐργαζόμενος ὡσπερ ἂν εἴ τῳ Φρυγῶνδας πανουργίαν ὀνειδίσαιεν, ἢ Φιλοργὸς ὃ τὸ Γοργόνειον ὑφελόμενος τοὺς ἄλλους ἱεροσούλους ἔφασκεν εἶναι. τίνα δὲ προσήκει τῶν μὴ γενομένων παρασχέσθαι μάρτυρας μᾶλλον ἢ τοῦτον, ὃς αὐτὸς ἐτέροις τὰ ψευδῆ τολμᾷ μαρτυρεῖν;

Β Ἀλλὰ γὰρ Καλλιμάχον μὲν ἔξεστι πολλάκις κατηγορεῖν (οὕτω γὰρ παρεσκευάσται πολιτεύεσθαι), περὶ δὲ ἐμμαντοῦ τὰς μὲν ἄλλας πάσας παραλείψω λειτουργίας, ἧς δ' οὐ μόνον ἂν μοι δικαίως ἔχοιτε χάριν, ἀλλὰ καὶ τεκμηρίῳ χρήσασθε περὶ τοῦ παντός πράγματος, ταύτης δὲ μνησθήσομαι πρὸς ὑμᾶς. ὅτε γὰρ ἢ πόλις ἀπώλειε τὰς ναῦς ἐν Ἑλλησπόντῳ καὶ τῆς δυνάμεως ἐστερήθη, τῶν μὲν πλείστων τριηράρχων τοσοῦτον διήνεγκον, ὅτι μετ' ὀλίγων ἔσωσα τὴν ναῦν, αὐτῶν δὲ τούτων, ὅτι καταπλεύσας εἰς τὸν Πειραιᾶ μόνος οὐ κατέλυσα τὴν τριηραρχίαν, ἀλλὰ τῶν ἄλλων ἀσμένως ἀπαλλαττομένων τῶν λειτουργιῶν καὶ πρὸς τὰ παρόντα ἀθύμως διακειμένων, καὶ τῶν μὲν ἀνηλωμένων αὐτοῖς μεταμέλον, τὰ δὲ λοιπὰ ἀποκρυπτομένων, καὶ νομιζόντων τὰ μὲν κοινὰ διεφθάρθαι, τὰ δ' ἴδια σκοπουμένων, οὐ τὴν αὐτὴν ἐκείνοις γνώμην ἔσχον, ἀλλὰ πείσας τὸν ἀδελφὸν συντριηραρχεῖν, παρ' ἡμῶν αὐτῶν μισθὸν διδόντες τοῖς ναύταις, κακῶς ἐποιοῦμεν τοὺς πολεμίους. τὸ δὲ τελευταῖον προειπόντος Λυσάνδρου, εἴ τις εἰσάγει σῆτον ὡς ὑμᾶς, θάνατον τὴν ζημίαν, οὕτω φιλοτίμως εἴχομεν πρὸς τὴν πόλιν, ὥστε τῶν ἄλλων οὐδὲ τὸν σφέτερον αὐτῶν εἰσάγειν τολμώντων ἡμεῖς τὸν ὡς ἐκείνους εἰσπλέοντα

57. 4. Φιλοργὸς A, Suidas Φιλοργός: Φιλεργός ε. Γοργόνειον Suidas: libri γοργόνιον. 6. μάρτυρας Coraacs: libri μάρτυρα.

58. 1. ἔξεισι] ἴμμο ἔξειται. 5. χρήσασθαι A. 59. 4. διήνεγκα ε.

ἴσωσαν A. 60. 3. μεταμελόντων A. 61. 2. προειπόντος A.

4. τὸν σφέτερον Wolfius: libri τῶν σφετέρων.

λαμβάνοντες εἰς τὸν Πειραιᾶ κατήγομεν. ἀνθ' ὧν ὑμεῖς,
 ἐψηφίσασθε ἡμᾶς στεφανῶσαι καὶ πρόσθε τῶν ἐπιωνύ-
 62 μων ἀνειπεῖν, ὡς μεγάλων ἀγαθῶν αἰτίους ὄντας. καίτοι
 χορὴ τούτους δημοτικούς νομίζεις, οὐχ ὅσοι κρατοῦντος τοῦ
 δήμου μετασχεῖν τῶν πραγμάτων ἐπεθύμησαν, ἀλλ' οἱ
 δυστυχησάσης τῆς πόλεως προκινδυνεύειν ὑμῶν ἠθέλησαν,
 καὶ χάριν ἔχειν οὐκ εἴ τις αὐτὸς κακῶς πέπονθεν, ἀλλ'
 383 εἴ τις ὑμᾶς εὖ πεποίηκε, καὶ ἴπνεητας γενομένους ἐλεεῖν
 οὐ τοὺς ἀπολωλεκότας τὴν οὐσίαν, ἀλλὰ τοὺς εἰς ὑμᾶς
 63 ζᾶνηλωκότας. ὧν εἰς ἐγὼ φανήσομαι γεγενημένος, ὃς
 πάντων ἂν εἶην δυστυχεστάτος, εἰ πολλὰ τῶν ἔμαντοῦ
 δεδαπανημένος εἰς τὴν πόλιν εἶτα δόξαιμι τοῖς ἄλλο-
 τρίοις ἐπιβουλεύειν, καὶ περὶ μηδεγὸς ποιεῖσθαι τὰς παρ'
 ὑμῖν διαβολάς, ὃς οὐ μόνον τὴν οὐσίαν ἀλλὰ καὶ τὴν
 ψυχὴν τὴν ἔμαντοῦ περὶ ἐλάττονος φαίνομαι ποιούμενος
 64 τοῦ παρ' ὑμῖν εὐδοκιμεῖν. τῷ δ' οὐκ ἂν ὑμῶν μεταμελή-
 σεῖν, εἰ καὶ μὴ παραχρῆμα, ἀλλ' ὀλίγον ὕστερον, εἰ τὸν
 μὲν συκοφάντην ἴδοιτε πλούσιον γεγενημένον, ἐμὲ δ' ἔξ
 ὧν ὑπέλειπον λειτουργῶν, καὶ τούτων ἐκπεπτώκότα; καὶ
 τὸν μὲν μηδὲ πώποτε ὑπὲρ ὑμῶν κινδυνεύσαντα μείζον
 65 καὶ τῶν νόμων καὶ τῶν συνθηκῶν δυνάμενον, ἐμὲ δὲ τὸν
 οὕτω πρόθυμον περὶ τὴν πόλιν γεγενημένον μηδὲ τῶν δι-
 καίων ἀξιούμενον τυγχάνειν; τίς δ' οὐκ ἂν ὑμῖν ἐπιτι-
 μήσειεν, εἰ πεισθέντες ὑπὸ τῶν Καλλιμάχου λόγων το-
 σαύτην πονηρίαν ἡμῶν καταγνοίητε, οὓς ἐκ τῶν ἔργων
 κρίναντες δι' ἀνδραγαθίαν ἐστεφανώσατε, ὅτ' οὐδ' οὕτω
 66 ῥάδιον ἦν ὥσπερ νῦν τυχεῖν ταύτης τῆς τιμῆς; τούναντίον
 δ' ἡμῖν συμβέβηκεν ἢ τοῖς ἄλλοις· οἱ μὲν γὰρ ἄλλοι
 τοὺς εἰληφότας τὰς δωρεὰς ὑπομιμνήσκουσι, ἡμεῖς δ'
 ὑμᾶς τοὺς δεδωκότας ἀξιούμεν μνημονεύειν, ἵν' ὑμῖν τε-
 κμήριον τῶν εἰρημένων ἀπάντων καὶ τῶν ἐπιτηδευμάτων
 67 τῶν ἡμετέρων γένηται. δῆλον δ' ὅτι ταύτης τῆς τιμῆς

v. 2. πρόσθεν 5. 62, 5. αὐτὸς Wolfius: libri vel αὐτῶν vel
 αὐτοῖς. 63, 1. ὃς om pr A. 65, 6. οὐδ' A: μηδ' 5.

ἀξίους ἡμᾶς αὐτοὺς παρείχομεν οὐχ ἵνα ὀλιγαρχίας γε-
νομένης τὰλλότρια διαρπάξοιμεν, ἀλλ' ἵνα σωθείσης τῆς
πόλεως οἷ τ' ἄλλοι τὰ σφέτερ' αὐτῶν ἔχοιεν, ἡμῖν τε
παρὰ τῷ πλήθει τῶν πολιτῶν χάρις ὀφείλοιο· ἦν ἡμεῖς
νῦν ἀπαιτοῦμεν, οὐ πλέον ἔχειν τοῦ δικαίου ζητοῦντες,
ἀλλ' ἀποφαινοντες μὲν ὡς οὐδὲν ἀδικοῦμεν τοῖς
ἄρχοις καὶ ταῖς συνθήκαις ἐμμένοντες. καὶ γὰρ ἂν εἴη
δεινόν, εἰ τοὺς μὲν ἡδίκηκότας τιμωρίας ἀφείναι κύριαι
ἐγένοντο, ἐφ' ἡμῖν δὲ τοῖς εὖ πεποιηκόσιν ἄκυροι κατα-
σταθεῖεν. ἀξίον δὲ τὴν παροῦσαν τύχην διαφυλάττειν
ἐνθυμουμένους ὅτι ἐτέρας μὲν πόλεις ἐποίησαν ἤδη
συνθῆκαι στασιάζουσαι, τὴν δ' ἡμετέραν μᾶλλον ὁμοιοῦσιν.
ὣν χρὴ μεμνημένους ἅμα τὰ τε δίκαια καὶ τὰ συμφέ-
ροντα ψηφίζεσθαι.

19.

ΑΙΓΙΝΗΤΙΚΟΣ.

Ἐνόμιζον μὲν, ὧ ἄνδρες Αἰγινήται, οὕτω καλῶς βε-
βουλεῦσθαι περὶ τῶν ἐαυτοῦ Θρασύλοχον, ὥστε μηδὲν
ἂν ποτ' ἐλθεῖν ἐναντία πράξοντα ταῖς διαθήμαις ἃς
ἐκεῖνος κατέλιπεν· ἐπειδὴ δὲ τοῖς ἀντιδίκοις τοιαύτη
γνώμη παρέστηκεν ὥστε καὶ πρὸς οὕτως ἐχούσας αὐτὰς
ἀμφισβητεῖν, ἀναγκαιῶς ἔχει παρ' ὑμῶν πειρᾶσθαι
τῶν δικαίων τυγχάνειν. Τούναντίον δὲ πέπονθα τοῖς
πλείστοις τῶν ἀνθρώπων. τοὺς μὲν γὰρ ἄλλους ὀρῶ χα-
λεπῶς φέροντας, ὅταν ἀδίκως περὶ τινος κινδυνεύουσιν·
ἐγὼ δ' ὀλίγου δέω χάριν ἔχειν τούτοις ὅτι με εἰς του-
στονὸν τὸν ἀγῶνα κατέστησαν. ἀκρίτου μὲν γὰρ ὄντος τοῦ
πράγματος οὐκ ἂν ἠπίστασθ' ὁποῖός τις γεγενημένος
περὶ τὸν τετελευτηκότα κληρονόμος εἰμὶ τῶν ἐκείνου· πυ-
v. 6. post verbum ἀδικοῦμεν in A lacuna est litterarum octo
vel novem. τοῖς δ' ὄρχοις ζ. 68, 2. τιμωρίας ἀφείναι κύριαι]
haec ambigua sunt in A. locus est litteris decem vel undecim,
quarum prima fuit i. 5. ἤδη A: αἱ ζ. § 1, 1. Αἰγινήται] αἰ-
γινῆται ζ, qui sic ubique. 5. καθίστηεν ζς. 6. τῶν δικαίων
τυγχάνειν πειρᾶσθαι ζς. 2, 4. τούτον ζς.

Θόμενοι δὲ τὰ πραχθέντα πάντες εἴσεσθ' ὅτι δικαίως ἂν
 καὶ μείζονος ἢ τοσαύτης δωρεᾶς ἠξιώθην. χρῆν μέντοι
 καὶ τὴν ἀμφισβητοῦσαν τῶν χρημάτων μὴ παρ' ὑμῶν
 πειραῶσθαι λαμβάνειν τὴν οὐσίαν ἣν Θρασύλοχος κατέλι-
 πεν, ἀλλὰ περὶ ἐκείνον χρηστήν οὔσαν οὕτως ἀξιούν αὐ-
 τῆς ἐπιδικάζεσθαι. νῦν δ' αὐτῇ τοσούτου δεῖ μεταμέλειν
 ὧν εἰς ζῶντα ἐξήμαρτεν, ὥστε καὶ τεθνεῶτος αὐτοῦ πει-
 ρᾶται τὴν τε διαθήκην ἄκυρον ἄμα καὶ τὸν οἶκον ἔρημον
 ἄποιῆσαι. Θαυμάζω δὲ καὶ τῶν πραττόντων ὑπὲρ αὐτῆς,
 εἰ διὰ τοῦτ' οἴονται καλὸν εἶναι τὸν κίνδυνον, ὅτι μὴ κα-
 τορθώσαντες οὐδὲν μέλλουσιν ἀποτίσειν. ἐγὼ μὲν γὰρ
 ἠγοῦμαι μεγάλην εἶναι καὶ ταύτην ζημίαν, εἰάν ἐξε-
 λεγθέντες ὡς ἀδίκως ἀμφισβητοῦσιν, ἐπειθ' ὑμῖν
 δόξωσι χεῖρους εἶναι. Τὴν μὲν οὖν τούτων κακίαν ἐξ
 αὐτῶν τῶν ἔργων γνώσεσθ', ἐπειδὴν διὰ τέλους ἀκούσητε
 τῶν πεπραγμένων· ὅθεν δ' οἶομαι τάχιστ' ἂν ὑμᾶς
 μαθεῖν περὶ ὧν ἀμφισβητοῦμεν, ἐντεῦθεν ἄρξομαι
 διηγείσθαι.

5 Θρασύλλος γὰρ ὁ πατὴρ τοῦ καταλιπόντος τὴν δια-
 θήκην παρὰ μὲν τῶν προγόνων οὐδεμίαν οὐσίαν παρέ-
 λαβεν, ξένος δὲ Πολεμαινέτῳ τῷ μάντει γενόμενος οὔ-
 τως οἰκείως διετέθη πρὸς αὐτόν, ὥστ' ἀποθνήσκων ἐκει-
 νος τὰς τε βίβλους τὰς περὶ τῆς μαντικῆς αὐτῷ κατέ-
 βλιπε καὶ τῆς οὐσίας μέρος τι τῆς νῦν οὔσης ἔδωκεν. λα-
 βῶν δὲ Θρασύλλος ταύτας ἀφορμὰς ἐχρήτο τῇ τέχνῃ·
 πλάνης δὲ γενόμενος καὶ διαιτηθεὶς ἐν πολλαῖς πόλεσιν
 ἄλλαις τε γυναιξὶ συνεγένετο, ὧν ἔναι καὶ παιδάρι' ἀπέ-
 δεξεν, ἃ ἐκείνος οὐδὲ πώποτε γνήσια ἐνόμισε, καὶ δὴ
 καὶ τὴν ταύτης μητέρα ἐν τούτοις τοῖς χρόνοις ἔλαβεν.

3, 1. χρῆν Γ: ceteri χρῆ. 4. αὐτὴν Ξς. 7. ἄμα add Γ.
 4, 5. ἐπειθ' ὑμῖν add Γ. 6. δόξωσι Γ. 8. οἶμαι Ξς. 5, 1. Θρα-
 σύλλος Ξς. γὰρ om Γ. 2. διαθήκην ἐμοὶ παρὰ Ξς. παρέλα-
 βεν Γ: κατέλιπε Ξς. 3. τῷ add Γ. 6, 2. Θρασύλλος Γ: Θρασύ-
 λλος Ξς. et sic per totam orationem Γ patrem a filio discernit.
 ταύτας τὰς ἀφορμὰς Ξς. ἐχρήτο τῇ Γ: ἐχρήτο ταύτῃ τῇ Ξς.
 3. πλάνος Ξς.

7. επειδή δ' οὐσίαν τε πολλήν ἐκίησατο καὶ τὴν πατρίδα ἐπόθεσεν, ἐκείνης μὲν καὶ τῶν ἄλλων ἀπηλλάγη, καταπλεύσας δ' εἰς Σίφνον ἔγημεν ἀδελφὴν τοῦ πατρὸς τοῦμοῦ, πλούτῳ μὲν αὐτὸς πρῶτος ὢν τῶν πολιτῶν, γένει δὲ καὶ τοῖς ἄλλοις ἀξιώμασιν εἰδὼς τὴν ἡμετέραν οἰκίαν προέχουσαν. ὄντω δὲ σφόδρα ἠγάπησε τὴν τοῦ πατρὸς φιλίαν, ὥστ' ὑποθανούσης ἐκείνης ἄπαιδός αὐτῆς ἠγάγειο ἀνεψιῶν τοῦ πατρὸς, οὐ βουλόμενος διαλύσασθαι τὴν πρὸς ἡμᾶς οἰκειότητα. οὐ πολὺν δὲ χρόνον συνοικήσας ταῖς αὐταῖς τύχαις ἐχρήσατο καὶ περὶ ταύτην, ὡς περὶ καὶ περὶ τὴν προτέραν. μετὰ δὲ ταῦτ' ἔγημεν ἐκ Σερίφου παρ' ἀνθρώπων πολὺ πλείονος ἀξίων ἢ κατὰ τὴν αὐτῶν πόλιν, ἐξ ἧς ἐγένετο Σώπολις καὶ Θρασύλογος καὶ θυγάτηρ ἣ νῦν ἐμοὶ συνοικοῦσα. Θράσυλλος μὲν οὖν, τούτους μόνους παῖδας γνησίους καταλιπὼν καὶ κληρονόμους τῶν αὐτοῦ καταστήσας τὸν βίον ἐτελεύτησεν.

8. Ἐγὼ δὲ καὶ Θρασύλογος τοσαύτην φιλίαν παρὰ τῶν πατέρων παραλαβόντες ὅσην ὀλίγω πρότερον διηγησάμεν, ἔτι μείζω τῆς ὑπαρχούσης αὐτὴν ἐποιήσαμεν. ἕως μὲν γὰρ παῖδες ἦμεν, περὶ πλεόνος ἡμᾶς αὐτοὺς ἠγοῦμεθα ἢ τοὺς ἀδελφούς, καὶ οὔτε θυσίαν οὔτε θεωρίαν οὔτ' ἄλλην ἑορτὴν οὐδεμίαν χωρὶς ἀλλήλων ἠγομεν· ἐπειδὴ δ' ἄνδρες ἐγενόμεθα, οὐδὲν πώποτ' ἐναντίον ἡμῖν αὐτοῖς ἐπράξαμεν, ἀλλὰ καὶ τῶν ἰδίων ἐκοινωνοῦμεν καὶ πρὸς τὰ τῆς πόλεως ὁμοίως διεκείμεθα, καὶ φίλοις καὶ ξένοις τοῖς αὐτοῖς ἐχρώμεθα. καὶ τί δεῖ λέγειν τὰς οἴκοι χρήσεις; ἀλλ' οὐδὲ φυγόντες ἀπ' ἀλλήλων ἠξιώσαμεν γενέσθαι. τὸ δὲ τελευταῖον φθόγῃ ἰσχύομενον αὐτὸν καὶ πολὺν χρόνον ἀσθενήσαντα, καὶ τοῦ μὲν ἀδελφοῦ Σωπόλιδος αὐτῷ

7, 2. ἐπόθεσεν Ξς. ἄλλων Γ: λοιπῶν Ξς. 4. τοῦ ἱμοῦ Γ.
 8, 3. ἠγάγειο τὴν ἀνεψιῶν Ξς. 9, 1. αἰσπερ Γ: αἰς Ξς. ταῦτ' Γ:
 ταύτην Ξς. 4. θυγάτηρ add Γ. 5. παῖδας γνησίους καταλιπὼν Γ:
 γνησίους παῖδας ποιησάμενος Ξς. 10, 3. ἐποιησάμεν Ξ. 4. πλείο-
 νος ἐποιούμεθα ἡμᾶς αὐτοὺς Ξς. 6. ἠγάγομεν Ξς. 9. καὶ φίλοις
 καὶ ξένοις τοῖς αὐτοῖς ἐχρώμεθα add Γ. 11, 3. δὲ Γ: δὴ ε.
 4. αὐτοῦ Ξς.

πρότερον τετελευτηκότος, τῆς δὲ μητρὸς καὶ τῆς ἀδελφῆς οὐπω παρουσῶν, μετὰ τοσαύτης ἐρημίας γενόμενον οὕτως ἐπιπόνως καὶ καλῶς αὐτὸν ἐθεράπευσα, ὥστ' ἐκείνον μὴ νομίζεῖν ἀξίαν μοι δύνασθαι χάριν ἀποδοῦναι τῶν πε-
 12πραγμένων. ὅμως δ' οὐδὲν ἐνέλιπεν, ἀλλ' ἐπειδὴ πονή-
 ρως διέκειτο καὶ οὐδεμίαν ἐλπίδα εἶχε τοῦ βίου, πα-
 ρακαλέσας μάρτυρας υἱὸν μ' ἐποίησατο καὶ τὴν ἀδελφὴν
 τὴν ἑαυτοῦ καὶ τὴν οὐσίαν ἔδωκεν. Καί μοι λάβε τὰς
 διαθήκας.

ΔΙΑΘΗΚΑΙ.

Ἀνάγνωθι δὴ μοι καὶ τὸν νόμον τῶν Αἰγινήτων·
 κατὰ γὰρ τοῦτον ἔδει ποιεῖσθαι τὰς διαθήκας· ἐνθάδε
 γὰρ μετωκοῦμεν.

ΝΟΜΟΣ.

13 Κατὰ τοῦτονὶ τὸν νόμον, ὃ ἄνδρες Αἰγινήται, υἱὸν μ'
 ἐποίησατο Θρασύλοχος, πολίτην μὲν αὐτοῦ καὶ φίλον
 387ὄντα, "γεγονότα δ' οὐδενὸς χεῖρον Σιφνίων, πεπαιδευμέ-
 νον δ' ὁμοίως αὐτῷ καὶ τεθραμμένον. ὥστ' οὐκ οἶδ' ὅπως
 ἂν μᾶλλον κατὰ τὸν νόμον ἔπραξεν, ὃς τοὺς ὁμοίους
 κελεύει παῖδας εἰσποιεῖσθαι. Λάβε δὴ μοι καὶ τὸν
 Σιφνίων νόμον, καθ' ὃν ἡμεῖς ἐπολιτευόμεθα.

ΝΟΜΟΣ.

14 Εἰ μὲν τοίνυν, ὃ ἄνδρες Αἰγινήται, τούτοις μὲν τοῖς
 νόμοις ἠγναντιοῦντο, τὰν δὲ παρ' αὐτοῖς κείμενον σύν-
 δικον εἶχον, ἦττον ἀξίον ἦν θαυμάζειν αὐτῶν· νῦν δὲ
 κἀκείνος ὁμοίως τοῖς ἀνεγνωσμένοις κεῖται. Καί μοι
 λάβε τὸ βιβλίον.

ΝΟΜΟΣ.

15 Τί οὖν ὑπόλοιπόν ἐστιν αὐτοῖς, ὅπου τὰς μὲν διαθή-
 κας αὐτοὶ προσομολογοῦσι Θρασύλοχον καταλιπεῖν, τῶν
 δὲ νόμων τούτοις μὲν οὐδεῖς, ἐμοὶ δὲ πάντες βοηθοῦσι,

ν. 2. μετὰ Γ: ἐπὶ Ξς. 4. ἀξίαν μοι Γ: ἂν ἀξίαν Ξς. 12, 4. αὐ-
 τοῦ Ξς. 13, 1. τοῦτον Ξς. 3. ὄντα om Γ. χεῖρον Γ: ceteri
 χείρω. 5. μᾶλλον ἂν Ξς. κελεύει τοὺς ὁμοίους Ξς. 6. δὴ μοι
 Γ: δὲ Ξς. 7. Σιφνίων Wolfius, κίων Γ: ceteri κίων. 14, 4. αὐ-
 τόν Ξς. 5. λάβε μοι Ξς. 15, 1. ἐστιν add Γ. 3. τούτοις Γ:
 ταύτη Ξς.

πρῶτον μὲν ὁ παρ' ὑμῖν τοῖς μέλλουσι διαγνώσεσθαι περὶ τοῦ πράγματος, ἔπειθ' ὁ Σιφνίων, ὅθεν ἦν ὁ τὴν διαθήκην καταλιπών, ἔτι δ' ὁ παρ' αὐτοῖς τοῖς ἀμφισβητούσι κείμενος; καίτοι τίνος ἂν ὑμῖν ἀποσχέσθαι δοκούσιν, οἵτινες ζητοῦσι πείθειν ὑμᾶς ὡς χρὴ τὰς διαθήκας ἀκύρους ποιῆσαι τῶν μὲν νόμων οὕτως ἐχόντων, ὑμῶν δὲ κατ' αὐτοὺς ὁμωμοκότων ψηφιεῖσθαι;

6 Περὶ μὲν οὖν αὐτοῦ τοῦ πράγματος ἱκανῶς ἀποδειχθαι νομίζω· ἵνα δὲ μηδεὶς οἴηται μήτ' ἐμὲ διὰ μικρᾶς προφάσεως ἔχειν τὸν κλῆρον μήτε ταύτην ἐπιεικῆ γεγενημένην περὶ Θρασύλοχον ἀποστερεῖσθαι τῶν χρημάτων, βούλομαι καὶ περὶ τούτων εἰπεῖν. αἰσχυρθεῖην γὰρ ἂν ὑπὲρ τοῦ τετελεστηκότος, εἰ μὴ πάντες πεισθεῖητε μὴ μόνον ὡς κατὰ τοὺς νόμους ἀλλ' ὡς καὶ δικαίως ταύτ' ἔπραξεν. ῥαδίως δ' ἠγοῦμαι τὰς ἀποδείξεις εἶναι. τοσοῦτον γὰρ διηνέγκαμεν, ὥσθ' αὕτη μὲν ἢ κατὰ γένος ἀμφισβητοῦσα πάντα τὸν χρόνον διετέλεσε καὶ πρὸς αὐτὸν ἐκείνον καὶ πρὸς Σώπολιν καὶ πρὸς τὴν μητέρ' αὐτῶν διαφερομένη καὶ δυσμενῶς ἔχουσα, ἐγὼ δ' οὐ μόνον περὶ Θρασύλοχον καὶ τὸν ἀδελφόν, ἀλλὰ καὶ περὶ αὐτὴν τὴν οὐσίαν ἧς ἀμφισβητοῦμεν φανήσομαι πλείστου τῶν φίλων ἄξιος γεγενημένος.

Καὶ περὶ μὲν τῶν παλαιῶν πολὺ ἂν ἔργον εἴη λέγειν· ὅτε δὲ Πασίνος Πάρον κατέλαβεν, ἔτυχεν αὐτοῖς ὑπεκκείμενα τὰ πλείστα τῆς οὐσίας παρὰ τοῖς ξένοις τοῖς ἐμοῖς· ὅμοια γὰρ μάλιστα ταύτην τὴν νῆσον ἀσφαλῶς ἔχειν. ἀπορούντων δ' ἐκείνων καὶ νομιζόντων αὐτ' ἀπολωλέναι, πλεύσας ἐγὼ τῆς νυκτὸς ἐξεκόμισ' αὐτοῖς τὰ χρήματα, κινδυνεύσας περὶ τοῦ σώματος· ἐφρουρεῖτο μὲν γὰρ ἡ νύκτα, συγκατελιηφότες δ' ἦσαν τινες τῶν ἡμετέρων φυλάδων τὴν πόλιν, οἱ μιᾶς ἡμέρας ἀπέκτειναν αὐτόχειρες

v. 4. καίτοι Γ: καὶ Ξς. 8. κατὰ τούτους Ξς. 16, 1. ἀποδειχθαι μοι νομίζω Ξς. 2. μικρᾶς Γ. 4. περὶ Γ: πρὸς Ξς.
6. πεισθήσοθε Ξς. 17, 2. τοσοῦτω Ξς. 18, 2. Πασίνος Πάρον Γ: ceteri p̄sιν οὓς παρών. 4. ταύτην μάλιστα τῶν νήσων Ξς.
5. αὐτὰ ἀπολωλέναι. Ξς.

- γενόμενοι τὸν τε πατέρα τὸν ἐμὸν καὶ τὸν θεῖον καὶ τὸν κηδεστήν, καὶ πρὸς τούτοις ἀνεπιούς τρεῖς. ἀλλ' ὅμως οὐδὲν με τούτων ἀπέτρεψεν, ἀλλ' ὠχόμην πλέων, ἡγούμενος ὁμοίως με δεῖν ὑπὲρ ἐκείνων κινδυνεύειν ὡσπερ ὑπὲρ
- 20 Ἐμαντοῦ. Μετὰ δὲ ταῦτα φυγῆς ἡμῖν γενομένης ἐκ τῆς πόλεως μετὰ τοσοῦτου θορύβου καὶ δέους, ὡστ' ἐνίουσ καὶ τῶν σφετέρων αὐτῶν ἀμελεῖν, οὐδ' ἐν τούτοις τοῖς κακοῖς ἡγάπησα εἰ τοὺς οἰκείους τοὺς Ἐμαντοῦ διασωσαί δυνηθεῖην, ἀλλ' εἰδὼς Σώπολιν μὲν ἀποδημοῦντα, αὐτὸν δ' ἐκείνον ἀρρώστως διακείμενον, συνεξεκόμισ' αὐτῶ καὶ τὴν μητέρα καὶ τὴν ἀδελφὴν καὶ τὴν οὐσίαν ἀπασαν. καίτοι τίνα δικαιοτέρον αὐτὴν ἔχειν ἢ τὸν τότε μὲν συνδιασώσαντα, νῦν δὲ παρὰ τῶν κυρίων εἰληφότα;
- 21 Τὰ μὲν τοίνυν εἰρημένα ἐστὶν ἐν οἷς ἐκινδύνευσα μὲν, φλαῦρον δ' οὐδὲν ἀπέλαυσα· ἔχω δὲ καὶ τοιαῦτ' εἰπεῖν, ἐξ ὧν ἐκείνω χαριζόμενος αὐτὸς ταῖς μεγίσταις συμφοραῖς περιέπεσον. ἐπειδὴ γὰρ ἦλθομεν εἰς Μῆλον, αἰσθόμενος ὅτι μέλλοιμεν αὐτοῦ καταμένειν ἔδειτό μου συμπλεῖν εἰς Τροιζῆνα καὶ μηδαμῶς αὐτὸν ἀπολιπεῖν, λέγων τὴν ἀρρώστίαν τοῦ σώματος καὶ τὸ πλῆθος τῶν ἐχθρῶν, καὶ ὅτι χωρὶς ἐμοῦ γενόμενος οὐδὲν ἔξει χρῆσθαι
- 22 τοῖς αὐτοῦ πράγμασι. φοβουμένης δὲ τῆς μητρός, ὅτι τὸ χωρίον ἐπυρθάνετο νοσῶδες εἶναι, καὶ τῶν ξένων συμβουλευόντων αὐτοῦ μένειν, ὅμως ἔδοξεν ἡμῖν ἐκείνω χαριστέον εἶναι. καὶ μετὰ ταῦτ' οὐκ ἔφθημεν εἰς Τροιζῆνα ἐλθόντες, καὶ τοιαύταις νόσοις ἐλήφθημεν, ἐξ ὧν αὐτὸς μὲν παρὰ
- 389 μικρὸν ἦλθον ἀποθανεῖν, ἀδελφὴν δὲ κόρην τετρακαιδεκτικὴν γεγονυῖαν ἐντὸς τριάκονθ' ἡμερῶν κατέθαψα, τὴν δὲ μητέρα οὐδὲ πένθ' ἡμέραις ἐκείνης ὕστερον. "καίτοι τίνα οἶσθέ με γνώμην ἔχειν τοσαύτης μοι μεταβολῆς τοῦ
- 23 βίου γεγενημένης; ὅς τὸν μὲν ἄλλον χρόνον ἀπαθῆς ἦν
- v. 1. τε om Γ. 20, 2. τοιοῦτου Γ. 3. ἀμελεῖν αὐτῶν Ξς.
 4. οἰκέτας Γ. 8. ἔχειν προσήκει ἢ Ξς. 8. νυνὶ Ξς. 21, 1. εἰρημένα ταῦτ' ἐστὶν Ξς. 5. ἡμῶν Ξς. 8. ἔξει Ξς. 22, 6. τέτταρα καὶ δέκα ἔτη Ξς. 8. ἐκείνης add Γ. 9. γνώμην οἶσθέ με Ξ.
 23, 1. ἦν Γ: ceteri εἰην.

κακῶν, γεωσι δ' ἐπειρώμην φυγῆς καὶ τοῦ παρ' ἐτέροις
μὲν μετοικεῖν, στέρεσθαι δὲ τῶν ἑμαυτοῦ, πρὸς δὲ τούτοις
ὄρων τὴν μητέρα τὴν ἑμαυτοῦ καὶ τὴν ἀδελφὴν ἐκ μὲν τῆς
πατρίδος ἐκπεπτωκυίας, ἐπὶ δὲ ξένης καὶ παρ' ἄλλο-
τρίοις τὸν βίον τελευτώσας. ὥστ' οὐδεὶς ἂν μοι δικαίως
φθονήσειεν, εἴ τι τῶν Θρασυλόχου πραγμάτων ἀγαθὸν
ἀπολέλαυκα· καὶ γὰρ ἵνα χαρισαίμην ἐκείνῳ, κατοικι-
σάμενος ἐν Τροιζῆνι τοιαύταις ἐχρησάμην συμφοραῖς, ὧν
οὐδέποτ' ἂν ἐπιλαθέσθαι δυνηθεῖην.

4 Καὶ μὴν οὐδὲ τοῦθ' ἔξουσιν εἰπεῖν, ὡς εὖ μὲν πράτ-
τοντος Θρασυλόχου πάντα ταῦθ' ὑπέμενον, δυστυχή-
σαντα δ' αὐτὸν ἀπέλιπον· ἐν αὐτοῖς γὰρ τούτοις ἔτι σα-
φέστερον καὶ μᾶλλον ἐπεδειξάμην τὴν εὐνοίαν ἣν εἶχον
εἰς ἐκείνον. ἐπειδὴ γὰρ εἰς Αἶγιναν κατοικισάμενος
ἡσθέρηνσε τὰ τὴν νόσον ἐξ ἧς περ ἀπέθανεν, οὕτως
αὐτὸν ἐθεράπευσα ὡς οὐκ οἶδ' ὅς τις πώποθ' ἕτερος ἕτε-
ρον, τὸν μὲν πλείστον τοῦ χρόνου πονήρως μὲν ἔχοντα
περιμέναι δ' ἔτι δυνάμενον, ἔξ δὲ μῆνας συνεχῶς ἐν τῇ
βυλίνῃ κείμενον. καὶ τούτων τῶν ταλαιπωριῶν οὐδεὶς τῶν
συγγενῶν μετασχεῖν ἠξίωσεν, ἀλλ' οὐδ' ἐπισκεψόμενος
ἀφίκετο, πλην τῆς μητρὸς καὶ τῆς ἀδελφῆς, αἱ πλείον
θάτερον ἐποίησαν· ἀσθενοῦσαι γὰρ ἦλθον ἐκ Τροιζῆνος,
ὥστ' αὐταὶ θεραπείας ἐδέοντο. ἀλλ' ὁμως ἐγώ, τοιούτων
τῶν ἄλλων περὶ αὐτὸν γεγενημένων, οὐκ ἀπέπειπον οὐδ'
ἀπέστην, ἀλλ' ἐνοσήλευον αὐτὸν μετὰ παιδὸς ἐνός· οὐδὲ
γὰρ τῶν οἰκετῶν οὐδεὶς ὑπέμενευ. καὶ γὰρ φύσει χαλε-
πὸς ὧν ἔτι δυσκολώτερον διὰ τὴν νόσον διέκειτο, ὥστ' οὐκ
ἐκείνων ἄξιον θαυμάζειν, εἰ μὴ παρέμενον, ἀλλὰ πολὺ
μᾶλλον ὅπως ἐγὼ τοιαύτην νόσον θεραπεύων ἀνταρκεῖν

v. 1. μὲν add Γ. 4. ξένοις Ξ. 7. μετοικισάμενος Ξς. 8. το-
σαύταις Ξς. 24, 1. τοῦτό γ' ἔξουσιν Ξς. 2. ταῦτα πάνθ' ὑπέμει-
να Ξς. 5. κατοικισάμενος Γ: ceteri κατοικησάμενος ζ. 6. περ
add Γ. 7. ὅστις πώποθ' Γ: εἴ τις ἄλλος πώποθ' Ξς. 8. τὸν
πλείστον Γ: τὸ μὲν πλείστον Ξς. 9. ἐτι Γ: οὐ Ξς. δε μῆνας]
μῆνας δὲ Γ. 25, 2. συγγενῶν] ταλαιπωριῶν Γ. 6. ἀπέστην οὐδ'
ἀπέπειπον Ξς. 26, 2. ὑπέμεινε Ξς. 5. ἀνταρκεῖν ἠδυνάμην Γ: ce-
teri ἰδυνάμην ἀνταρκεῖν.

ἡδυνάμην· ὃς ἔμπυος μὲν ἦν πολὺν χρόνον, ἐκ δὲ τῆς κλι-
 27 νης οὐκ ἡδύνατο κινεῖσθαι, τοιαῦτα δ' ἔπασχεν ὥσθ'
 ἡμᾶς μηδεμίαν ἡμέραν ἀδακρύτους διαγαγεῖν, ἀλλὰ
 θρηνοῦντες διετελοῦμεν καὶ τοὺς πόνους τοὺς ἀλλήλων καὶ
 τὴν φυγὴν καὶ τὴν ἐρημίαν τὴν ἡμετέραν αὐτῶν. καὶ
 30 τοιαῦτ' οὐδένα χρόνον διέλειπεν· "οὐδὲ γὰρ ἀπελθεῖν οἶόν τ'
 ἦν ἢ δοκεῖν ἀμελεῖν, ὃ ἐμοὶ πολὺ δεινότερον ἦν τῶν κα-
 κῶν τῶν παρόντων.

28 Ἐβουλόμην δ' ἂν ὑμῖν οἷός τ' εἶναι ποιῆσαι φανερόν
 οἷος περὶ αὐτὸν ἐγενόμην· οἶμαι γὰρ οὐδ' ἂν τὴν φωνὴν
 ὑμᾶς ἀνασχέσθαι τῶν ἀντιδίκων. νῦν δὲ τὰ χαλεπώτατα
 τῶν ἐν τῇ θεραπείᾳ καὶ δυσχερέστατα καὶ πόνους ἀηδε-
 στάτους ἔχοντα καὶ πλείστης ἐπιμελείας δεηθέντα οὐκ
 εὐδιήγητά ἐστιν. ἀλλ' ὑμεῖς αὐτοὶ σκοπεῖτε, μετὰ πόσων
 ἂν τις ἀγρυννιῶν καὶ τάλαιπωριῶν τοιοῦτον νόσημα

29 τοσοῦτον χρόνον θεραπεύσειεν. ἐγὼ μὲν γὰρ οὕτω κακῶς
 διετέθην, ὥσθ' ὅσοι περ εἰσῆλθον τῶν φίλων, ἔφασαν
 δεδιέναι μὴ καγὼ προσαπόλωμαι, καὶ συνεβούλευόν μοι
 φυλάττεσθαι, λέγοντες ὡς οἱ πλείστοι τῶν θεραπευσάν-
 των ταύτην τὴν νόσον αὐτοὶ προσδιεφθάρησαν. πρὸς οὓς
 ἐγὼ τοιαῦτ' ἀπεκρινάμην, ὅτι πολὺ ἂν θάττον ἐλοιμην
 ἀποθανεῖν ἢ κείνον περιδεῖν δι' ἔνδειαν τοῦ θεραπεύ-
 σοντος πρὸ μοίρας τελευτήσαντα.

30 Καὶ τοιοῦτῳ μοι γεγενημένῳ τετόλμηκεν ἀμφισβητεῖν
 τῶν χρημάτων ἢ μὴδ' ἐπισκέψασθαι πάποτ' αὐτὸν ἀξιό-
 σασα, τοσοῦτον μὲν χρόνον ἀσθανήσαντα, πυνθανομένη
 δὲ καθ' ἐκάστην ἡμέραν ὡς διέκειτο, ῥαδίας δ' οὔσης αὐτῇ
 τῆς πορείας. εἶτα νῦν αὐτὸν ἀδελφιζεῖν ἐπιχειρήσουσιν,
 ὥσπερ οὐχ ὄσῳ ἂν οἰκειότερον προσεῖπωσι τὸν τεθνεῶτα,

v. 1. μὲν ἦν Γ: ceteri μὲν ἐμῆν ἦν. 27, 1. ἡδύνατο Γ: ἰδύ-
 νατο Ξς. δὲ πάσχειν Γ. ὥσθ' — διαγαγεῖν Γ: ὥστε μηδεμίαν
 ἡμέραν ἡμᾶς ἀδακρυτὴ διάγειν Ξς. 5. διέλειπεν Γ. 6. ἦν ἢ Γ:
 ἦν μοι τοῦ μὴ Ξς. ὃ μοι Ξς. 28, 1. οἶόν Ξς. 2. αὐτὸν] ἱμαν-
 τὸν Ξ. 6. σκοπεῖτε μετὰ πόσων ἂν τις — θεραπεύσειεν Γ: σκοπεῖ-
 σθε μετὰ πόσων — θεραπεύσειεν ἂν τις Ξς. 29, 2. περ Γ: ποτ' Ξς.
 δεδιέναι ἔφασαν Ξς. 4. λέγοντες] καὶ λέγοντες Ξ. οἱ add Γ.
 30, 4. δ' om Γ. 5. ἀδελφιζεῖν αὐτὸν Ξς. 6. ὥσπερ Γ: ὡς Ξς.

τοσοῦτω δόξουσαν αὐτὴν μείζω καὶ δεινότερα ἔξαμαρτεῖν ἤ τις οὐδ' ἐπειδὴ τελευτᾶν ἤμελλε τὸν βίον, ὁρῶσα τοὺς πολίτας τοὺς ἡμετέρους, ὅσοι περ ἦσαν ἐν Τροισζῆνι, διαπλέοντας εἰς Αἴγιαναν, ἴν' αὐτὸν συγκαταθάψειαν, οὐδ' εἰς τοῦτον τὸν καιρὸν ἀπήντησεν, ἀλλ' οὕτως ὡμῶς καὶ σχετλίως εἶχεν ὥστ' ἐπὶ μὲν τὸ κῆδος οὐκ ἤξιώσεν ἀφικέσθαι, τῶν δὲ καταλειφθέντων οὐδὲ δέχ' ἡμέρας διαλιποῦσα ἦλθεν ἀμφισβητοῦσα, ὥπερ τῶν χρημάτων ἀλλ' οὐκ ἐκείνου συγγενῆς οὔσα. καὶ εἰ μὲν ὁμολογήσει τοσαύτην ἔχθραν ὑπάρχειν αὐτῇ πρὸς ἐκείνον ὥστ' εἰκότως ταῦτα ποιεῖν, οὐκ ἂν κακῶς εἴη βεβουλευμένος, εἰ τοῖς φίλοις μᾶλλον ἐβουλήθη ἢ ταύτῃ τὴν οὐσίαν καταλιπεῖν· εἰ δὲ μηδεμιᾶς "διαφορᾶς οὔσης οὕτως ἀμελῆς καὶ κακῆ περὶ αὐτὸν ἐγένετο, πολὺ ἂν [δὴ που] δικαιοτέρον στερηθεῖν τῶν αὐτῆς ἢ τῶν ἐκείνου κληρονόμος γένοιτο. ἐνθυμείσθε δ' ὅτι τὸ μὲν ταύτης μέρος οὐτ' ἐν τῇ νόσῳ θεραπεύειας ἔτυχεν οὐτ' ἀποθανῶν τῶν νομιζομένων ἤξιώθη, δι' ἐμὲ δ' ἀμφοτέρω ταῦτ' αὐτῷ γεγένηται. καίτοι δικαίον ἐστιν ὑμᾶς τὴν ψῆφον φέρειν οὐκ εἴτινες γένοι μὲν φασὶ προσήκειν, ἐν δὲ τοῖς ἔργοις ὅμοιοι τοῖς ἐχθροῖς γέγονασιν, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον ὅσοι μηδὲν ὄνομα συγγενείας ἔχοντες οἰκιοτέρους σφᾶς αὐτοὺς ἐν ταῖς συμφοραῖς τῶν ἀναγκαίων παρέσχον.

Λέγουσι δ' ὡς τὰς μὲν διαθήκας οὐκ ἀπιστοῦσι Θρασύλοχον καταλιπεῖν, οὐ μὲντοι καλῶς οὐδ' ὀρθῶς φασὶν αὐτὰς ἔχειν. καίτοι, ὡ ἄνδρες Αἰγινῆται, πῶς ἂν τις ἄμεινον ἢ μᾶλλον συμφερόντως περὶ τῶν αὐτοῦ πραγμάτων ἐβουλεύσατο; ὅς οὐτ' ἔρημον τὸν οἶκον κατέλιπε, τοῖς τε φίλοις χάριν ἀπέδωκεν, ἔτι δὲ τὴν μητέρα καὶ

v. 1. δόξουσαν αὐτὴν — ἔξαμαρτεῖν Γ: ceteri δόξουσιν εἰς αὐτὸν — ἔξαμαρτάνειν. 31, 1. οὐδ' ἐπειδὴ τελευτᾶν ἤμελλε Γ: ἐπειδὴ τελευτᾶ ἔσ. 5. ἀφικέσθαι Γ: ceteri γινέσθαι. 7. ἀμφισβητήσουσα ἔσ. 32, 4. ἐβουλήθη μᾶλλον ἔσ. 5. μηδεμιᾶς] μιᾶς Γ. 6. δὴ του om Γ. 33, 1. γένοιτο Γ, γένηται ἔ. ἐνθυμείσθαι ἔ. 2. νόσῳ Γἔ: ceteri νόσῳ. 4. ταῦτ' αὐτῷ Γ: αὐτῷ ταῦτα ἔσ. 5. ὑμᾶς φασὶ ἔσ. 6. προσήκειν φασὶν ἔσ. 7. μηδὲν Γ: μηδ' ἔσ. 34, 2. φασὶν add Γ.

τὴν ἀδελφὴν οὐ μόνον τῶν αὐτοῦ κυρίας ἀλλὰ καὶ τῶν ἐμῶν κατέστησε, τὴν μὲν ἐμοὶ συνοικίσας, τῇ δ' υἱόν 35μ' εἰσποιήσας; ἄρ' ἂν ἐκείνως ἄμεινον ἔπραξεν, εἰ μὴ τῆς μητρὸς τὸν ἐπιμελησόμενον κατέστησε, μὴτ' ἐμοῦ μηδεμίαν μνείαν ἐποιήσατο, τὴν τ' ἀδελφὴν ἐπὶ τῇ τύχῃ κατέλιπε, καὶ τὸν οἶκον ἀνώνυμον τὸν αὐτοῦ περιεῖδε γεγόμενον;

36 Ἀλλὰ γὰρ ἴσως ἀνάξιος ἦν υἱὸς εἰσποιηθῆναι Θρασύλοχῳ καὶ λαβεῖν αὐτοῦ τὴν ἀδελφὴν. ἀλλὰ πάντες ἂν μαρτυρήσειαν Σίφνιοι τοὺς προγόνους τοὺς ἐμούς καὶ γένει καὶ πλούτῳ καὶ δόξῃ καὶ τοῖς ἄλλοις ἅπασι πρώτους εἶναι τῶν πολιτῶν. τίνες γὰρ ἢ μειζόνων ἀρχῶν ἠξιώθησαν, ἢ πλείω χρήματ' εἰσήνεγκαν, ἢ κάλλιον ἐχορήγησαν, ἢ μεγαλοπρεπέστερον τὰς ἄλλας λειτουργίας ἐλειτούργησαν; ἐκ ποίας δ' οἰκίας τῶν ἐν Σίφνῳ πλεί-

37ους βασιλεῖς γεγόνασιν; ὥστε Θρασύλοχός τε, εἰ καὶ μηδὲ πώποτ' αὐτῷ διελέχθην, εἰκότως ἂν ἐβουλήθη μοι διὰ ταῦτα δοῦναι τὴν ἀδελφὴν, ἐγὼ τ' εἰ καὶ μηδὲν μοι τούτων ὑπῆρχεν, ἀλλὰ φαυλότατος ἦν τῶν πολιτῶν, δικαίως ἂν παρ' αὐτοῦ διὰ τὰς εὐεργεσίας τὰς εἰς ἐκείνον τῶν μεγίστων ἠξιώθην.

38 Οἶμαι τοίνυν αὐτὸν καὶ Σωπόλιδι τῷ ἀδελφῷ μάλιστα κεχαρισθαι ταῦτα διαθέμενον. καὶ γὰρ ἐκεῖνος ταύτην μὲν ἐμίσει καὶ κακόνουν τοῖς αὐτοῦ πράγμασιν ἠγεῖτο, ἐμὲ δὲ περὶ πλείστου τῶν αὐτοῦ φίλων ἐποιεῖτο. ἐδήλωσε δ' ἐν ἄλλοις τε πολλοῖς, καὶ ὅτ' ἔδοξε τοῖς συμφυγάσιν ἐπιχειρεῖν τῇ πόλει μετὰ τῶν ἐπικούρων. αἰρεθεῖς γὰρ ἀρχεῖν αὐτοκράτωρ ἐμὲ καὶ γραμματεῖα

v. 2. συνοικίσας ΓΞ: ceteri συνοικήσας. τῇ Γ: τῆς Ξς. 35, 1. ἄρα γὰρ ἐκεῖνος ἄμεινον ἂν Ξς. 3. τὴν τ'] τὴν δ' Γ. 4. τὸν αὐτοῦ ἀνώνυμον γεγόμενον περιεῖδεν Ξς. 36, 3. μαρτυρήσειαν] λοιδορήσειαν Γ. 8. πλείους Γ: πλείστοι Ξς. 37, 1. ὥστε Θρασύλοχός τε Γ, ὥστε καὶ Θρασύλοχός τε ζ: ὥστε καὶ Θρασύλοχος Ξ. 3. καὶ μηδὲν μοι τούτων Γ: καὶ τούτων μηδὲν Ξς. 4. ἀλλὰ καὶ φαυλότατος Ξς. 38, 4. ἠγεῖτο Γ: ἐνόμιζεν Ξς. περὶ] τοῦ Ξ. 5. τε om Γ. 7. ἀρχων Ξς.

προσείλετο καὶ τῶν χρημάτων ταμίαν ἀπάντων κατέ-
 στησε, καὶ ὄτ' ἡμέλλομεν κινδυνεύειν, αὐτὸς αὐτῷ με-
 9 παραιτάξατο. καὶ σκέψασθ' ὡς σφόδρ' αὐτῷ συνήνεγκεν·
 δυστυγησάντων γὰρ ἡμῶν ἐν τῇ προσβολῇ τῇ πρὸς τὴν
 πόλιν καὶ τῆς ἀναχωρήσεως οὐχ οἷας ἠβουλόμεθα γενο-
 μένης, τετρωμένον αὐτὸν καὶ βαδίζειν οὐ δυνάμενον, ἀλλ'
 ὀλιγοψυχοῦντα, ἀπεκόμισα ἐπὶ τὸ πλοῖον μετὰ τοῦ θε-
 10 ράποντος τοῦ ἑμαυτοῦ, φέρων ἐπὶ τῶν ὤμων, ὥστ' ἐκεῖ-
 νον πολλαῖς καὶ πρὸς πολλοὺς εἰπεῖν ὅτι μόνος ἀνθρώ-
 11 πων αἴτιος εἶην αὐτῷ τῆς σωτηρίας. καίτοι τίς ἂν μεί-
 ζων ταύτης εὐεργεσία γένοιτο; ἐπειδὴ τοίνυν εἰς Λυκίαν
 ἐκπλεύσας ἀπέθανεν, αὕτη μὲν οὐ πολλαῖς ἡμέραις
 ὑστερον μετὰ τὴν ἀγγελίαν ἔθυσε καὶ ἐώρταζε, καὶ οὐδὲ
 τὸν ἀδελφὸν ἠσχύνετο τὸν ἔτι ζῶντα, οὕτως ὀλίγον φρον-
 12 τίξουσα τοῦ τεθνεῶτος, ἐγὼ δ' ἐπένθουν αὐτόν, ὥσπερ τοὺς
 13 οἰκείους νόμος ἐστίν. Καὶ ταῦτα πάντ' ἐποίουν διὰ τὸν
 τρόπον τὸν ἑμαυτοῦ καὶ τὴν φιλίαν τὴν πρὸς ἐκείνους,
 ἀλλ' οὐ ταυτησί τῆς δίκης ἔνεκα· οὐ γὰρ ὦμην αὐτοὺς
 οὕτω δυστυχῆσειν, ὥστ' ἄπαιδας ἀμφοτέρους τελευτή-
 14 σαντας εἰς ἔλεγχον καταστήσειν, ὁποῖός τις ἕκαστος
 ἡμῶν περὶ αὐτοὺς ἐγένετο.

42 Πρὸς μὲν οὖν Θρασύλοχόν τε καὶ Σώπολιν ὡς αὐτὴ
 τε καὶ γὰρ διεκείμεθα, σχεδὸν ἀκηκόατε· τρέφονται δ'
 ἴσως ἐπ' ἐκείνον τὸν λόγον, ὅσπερ αὐτοῖς λοιπός ἐστιν,
 ὡς Θράσυλλος ὁ πατὴρ ὁ ταύτης ἠγοῖτ' ἂν δεινὰ πά-
 15 σχειν, εἴ τίς ἐστιν αἰσθησις τοῖς τεθνεῶσι περὶ τῶν ἐνθάδε
 γιγνομένων, ὁρῶν τὴν μὲν θυγατέρα ἀποσιτερουμένην τῶν
 χρημάτων, ἐμὲ δὲ κληρονόμον ὧν αὐτὸς ἐκτήσατο γιγνό-
 16 ζμενον. Ἐγὼ δ' ἠγοῦμαι μὲν οὐ περὶ τῶν πάλαι τεθνεώ-
 17 393των, ἀλλὰ περὶ τῶν ἔναγχος τὸν κλῆρον καταλιπόντων

v. 1. προσέλιτο Ξς. ἀπάντων add Γ. 2. ὅτι ἡμέλλομεν Ξς.
 39, 2. πρὸς τὴν πόλιν Γ: πρὸς Σίφνον Ξς. 4. ἀλλὰ λεπτοψυχοῦ-
 τα Ξς. 5. ἀπεκόμισα Ξ. 6. ἑμαυτοῦ Γ: ἑμοῦ Ξς. 40, 1. ταύ-
 της μείζων Ξς. 4. ἐώρταζεν Γ. 6. δ' ἐπένθουν] δι' ἐπένθους Γ,
 id quod fuisse videtur δ' ἐπένθου. 41, 3. ταύτης Ξς. 5. ἡμῶν
 ἕκαστος Ξς, ἐγένετο add Γ. 42, 4. ὁ ante ταύτης add Γ.
 43, 2. ἐναγχος Γ: ἔγγιστα Ξς.

- προσῆκειν ἡμῖν τοὺς λόγους ποιεῖσθαι. Θρασύλλος μὲν γάρ, οὔσπερ ἐβούλετο, τούτους κυρίους τῶν αὐτοῦ κατέλιπεν· δίκαιον δὲ καὶ Θρασυλόχῳ τὰ αὐτὰ ταῦτ' ἀποδοθῆναι παρ' ὑμῶν, καὶ γενέσθαι διαδόχους τῆς κληρονομίας μὴ ταύτην ἀλλ' οἷς ἐκεῖνος διέθετο· οὐ μὲντ' ἂν
- 44μοι δοκῶ φυγεῖν οὐδὲ τὴν Θρασύλλου γνώμην. οἶμαι γὰρ ἂν αὐτὸν πάντων γενέσθαι ταύτῃ χαλεπώτατον δικαστήν, εἴπερ αἴσθοιτο οἷα περὶ τοὺς παῖδας αὐτοῦ γεγνηται. πολλοῦ ἂν δεήσειεν ἀχθεσθῆναι κατὰ τοὺς νόμους ὑμῶν ψηφισαμένων, ἀλλὰ πολὺ ἂν μᾶλλον, εἰ τὰς τῶν παιδῶν διαθήκας ἀκύρους ἴδοι γενομένας. καὶ γὰρ εἰ μὲν εἰς τὸν οἶκον τὸν ἐμὸν δεδωκὼς ἦν Θρασύλοχος τὴν οὐσίαν, τοῦτ' ἂν ἐπιτιμᾶν εἶχον αὐτῷ· νῦν δ' εἰς τὸν αὐτῶν εἰσποιεῖσθε, ὥστ' οὐκ ἐλάττω τυγχάνουσιν εὐληφότες ὢν δεδώκασιν. Χωρὶς δὲ τούτων, οὐδένα μᾶλλον εἰκός ἐστιν ἢ Θρασύλλον εὖνουν εἶναι τοῖς κατὰ δόσιν ἀμφισβητοῦσιν· καὶ γὰρ αὐτὸς καὶ τὴν τέχνην ἔμαθε παρὰ Πολεμαινέτου τοῦ μάντεως, καὶ τὰ χρήματ' ἔλαβεν οὐ κατὰ γένος ἀλλὰ δι' ἀρετὴν, ὥστ' οὐκ ἂν δήπου φθονήσειεν, εἴ τις περὶ τοὺς παῖδας αὐτοῦ χρηστὸς γεγόμενος
- 46τῆς αὐτῆς δωρεᾶς ἥσπερ ἐκεῖνος ἠξιώθη. Μεμνησθαι δὲ χρὴ καὶ τῶν ἐν ἀρχῇ ῥηθέντων. ἐπέδειξα γὰρ ὑμῖν αὐτὸν οὕτω περὶ πολλοῦ τὴν ἡμετέραν οἰκειότητα ποιησάμενον, ὥστε γῆμαι καὶ τὴν ἀδελφὴν τὴν τοῦ πατρὸς καὶ τὴν ἀνεψιάν. καίτοι τίσιν ἂν θᾶττον τὴν αὐτοῦ θυγατέρα ἐξέδωκεν ἢ τούτοις παρ' ὧν αὐτὸς λαμβάνειν ἠξίωσεν; ἐκ ποίας δ' ἂν οἰκίας ἥδιον εἶδεν υἱὸν αὐτῷ κατὰ τοὺς νόμους εἰσποιηθέντα μᾶλλον ἢ ταύτης ἐξ ἧσπερ καὶ φύσει παῖδας ἐξήτησεν αὐτῷ γενέσθαι;
- 47 "Ὡστ' ἐὰν μὲν ἐμοὶ ψηφίσησθε τὸν κληρὸν, καὶ πρὸς
- ν. 4. διαδόχους αὐτῷ τῆς Ξς. 5. ἂν μοι δοκῶ] ἂν δοκῶν Ξ.
 44, 2. ἂν αὐτὸν πάντων Γ, αὐτὸν πάντων ἂν ς, ἂν αὐτὸν πάντων ἂν Ξ. 3. οἷα Ξ. 4. καὶ πολλοῦ Ξς. κατὰ] καὶ Γ. 6. γε-
 γεννημένας Ξς. 45, 4. τὰ add Γ. 46, 1. δωρεᾶς τύχοι ἥσπερ Ξς.
 2. ἐπέδειξατο Ξ. 4. τὴν ante τοῦ add Γ. 6. ὥσπερ αὐτὸς Ξς.
 7. υἱὸν add Γ. 8. καὶ add Γ. 47, 1. ἐμὸν Ξς.

ἐκείνον ὑμῖν καλῶς ἔξει καὶ πρὸς τοὺς ἄλλους ἅπαντας, οἷς προσήκει τι τούτων τῶν πραγμάτων· ἦν δ' ὑπὸ ταύτης πεισθέντες ἑξαπατηθῆτε, οὐ μόνον ἐμὲ ἀδικήσετε, ἀλλὰ καὶ Θρασύλοχον τὸν τῆν διαθήκην καταλιπόντα, 394 καὶ Σώπολιν, "καὶ τὴν ἀδελφὴν τὴν ἐκείνων ἢ νῦν ἐμοὶ συνοικεῖ, καὶ τὴν μητὲρ' αὐτῶν, ἢ πασῶν ἂν εἴη δυστυχεστάτη γυναικῶν, εἰ μὴ μόνον ἑξαρκέσειεν αὐτῇ στίρεσθαι τῶν παίδων, ἀλλὰ καὶ τοῦτ' αὐτῇ προσγένοιτο ὡστ' ἐπιθεῖν ἄκυρον μὲν τὴν ἐκείνων γνώμην οὖσαν, ἔρημον δὲ τὸν 480 ἄκυρον γιγνόμενον, καὶ τὴν μὲν ἐπιχαίρουσαν τοῖς αὐτῆς κακοῖς ἐπιδικαζομένην τῶν χρημάτων, ἐμὲ δὲ μηδενὸς δυνάμενον τῶν δικαίων τυχεῖν, ὅς τοιαυτ' ἔπραξα περὶ τοὺς ἐκείνης, ὡστ' εἴ τις με σκοποῖτο μὴ πρὸς ταύτην ἀλλὰ πρὸς τοὺς πρόποτε καταδόσειν ἀμφισβητήσαντας, εὐρεθείην ἂν οὐδενὸς χείρων αὐτῶν περὶ τοὺς φίλους γεγενημένος. καίτοι χρὴ τοὺς τοιούτους τιμᾶν καὶ περὶ πολλοῦ ποιεῖσθαι πολὺ μᾶλλον ἢ τὰς ὑφ' ἑτέρων δεδομένας 49 δωρεὰς ἀφαιρεῖσθαι. "Ἄξιον δ' ἐστὶ καὶ τῷ νόμῳ βοηθεῖν, καθ' ὃν ἔξεστιν ἡμῖν καὶ παῖδας εἰσποιήσασθαι καὶ βουλευσασθαι περὶ τῶν ἡμετέρων αὐτῶν, ἐνθυμηθέντας ὅτι τοῖς ἐρήμοις τῶν ἀνθρώπων ἀντὶ παίδων οὗτός ἐστιν· διὰ γὰρ τοῦτον καὶ οἱ συγγενεῖς καὶ οἱ μηδὲν προσήκοντες μᾶλλον ἀλλήλων ἐπιμέλονται.

50 Ἴνα δὲ παύσωμαι λέγων καὶ μηκέτι πλείω χρόνον διατρίβω, σκέψασθ' ὡς μεγάλα καὶ δίκαια ἦκω πρὸς ὑμᾶς ἔχων, πρῶτον μὲν φιλίαν πρὸς τοὺς καταλιπόντας τὸν κληρὸν παλαιὰν καὶ πατρικὴν καὶ πάντα τὸν χρόνον διατελέσασαν. ἔπειτ' εὐεργεσίας πολλὰς καὶ μεγάλας καὶ περὶ δυστυχοῦντας ἐκείνους γεγενημένας, πρὸς δὲ τούτοις διαθήκας παρ' αὐτῶν τῶν ἀντιδίκων ὁμολογουμέ-

v. 5. ἐκείνου ἔξ. 48, 1. γιγνόμενον ἔξ. 3. μηδενὸς δυνάμενον Γ: μὴ δυνάμενον μηδενὸς ἔξ. 4. ἐκείνης ὡστ' Γ: τοὺς ἐκείνον εὗσαντας ὡστ' ἔξ. με add Γ. 7. πολλοῦ Γ: πλείστου ἔξ.

49, 4. ἐστίν. διὰ Γ: ἐστίν ὁ νόμος. διὰ ἔξ. 6. ἐπιμελοῦνται ἔξ.

50, 1. πλείω Γ: ceteri πλείονα. 5. διατελευτήσασαν ἔξ.

νας, ἔτι δὲ νόμον ταύταις βοηθοῦντα, ὅς δοκεῖ τοῖς Ἑλ-
 51 λησιν ἅπασι καλῶς κείσθαι. τεκμήριον δὲ μέγιστον· περὶ
 γὰρ ἄλλων πολλῶν διαφερόμενοι περὶ τούτου ταῦτα
 γινώσκουσιν. δεομαι οὖν ὑμῶν καὶ τούτων μεμνημέ-
 νους καὶ τῶν ἄλλων τῶν εἰρημένων τὰ δίκαια ψηφίσα-
 σθαι, καὶ τοιοῦτους μοι γενέσθαι δικαστὰς οἷων περ ἂν
 αὐτοὶ τυχεῖν ἀξιώσαίτε.

20.

ΚΑΤΑ ΛΟΧΙΤΟΥ.

395 **Ω**ς μὲν τοίνυν ἐτυπτε με Λοχίτης ἄρχων χειρῶν ἀδί-
 κων, ἅπαντες ὑμῖν οἱ παρόντες μεμαρτυρήκασι· τὸ δ'
 ἁμάρτημα τοῦτο οὐχ ὅμοιον δεῖ νομίζειν τοῖς ἄλλοις,
 οὐδὲ τὰς τιμωρίας ἴσους ποιεῖσθαι περὶ τε τοῦ σώματος
 καὶ τῶν χρημάτων, ἐπισταμένους ὅτι τοῦτο πᾶσιν ἀνθρώ-
 πους οἰκειότατόν ἐστι, καὶ τοὺς τε νόμους ἐθέμεθα καὶ
 περὶ τῆς ἐλευθερίας μαχομέθα καὶ τῆς δημοκρατίας
 ἐπιθυμοῦμεν καὶ τᾶλλα πάντα τὰ περὶ τὸν βίον ἕνεκα
 τούτου πράττομεν. ὥστ' εἰκὸς ὑμᾶς ἐστὶ τοὺς περὶ τοῦτ'
 ἑξαμαρτάνοντας, ὃ περὶ πλείστου ποιεῖσθε, τῇ μεγίστῃ
 ζημίᾳ κολάζειν.

2 **Εὐρήσετε** δὲ καὶ τοὺς θέντας ἡμῖν τοὺς νόμους ὑπὲρ
 τῶν σωμάτων μάλιστα σπουδάσαντας. πρῶτον μὲν γὰρ
 περὶ μόνου τούτου τῶν ἀδικημάτων καὶ δίκας καὶ γρα-
 φὰς ἄνευ παρακαταβολῆς ἐποίησαν, ἢ ὅπως ἂν ἕκα-
 στος ἡμῶν τυγχάνῃ δυνάμενος καὶ βουλόμενος, οὕτως
 ἔχῃ τιμωρεῖσθαι τοὺς ἀδικοῦντας. ἔπειτα τῶν μὲν ἄλλων
 ἐγκλημάτων αὐτῷ τῷ παθόντι μόνον ὁ δράσας ὑπόδικός

v. 1. ἅπασι add Γ. 51, 2. περὶ γὰρ ἄλλων πολλῶν περιφερό-
 μενοι περὶ τούτου Γ: περὶ μὲν γὰρ ἄλλων διαφέρονται, περὶ δὲ τού-
 του πάντες Ξς. 6. ἀξιώσαίτε] ἀξιώσαίτε Γ: ἀξιώσητε Ξς. Tit. 1. ΚΑ-
 ΤΑ ΛΟΧΙΤΟΥ] κατὰ Λοχίτου αἰτίας ἐπίλογος Γ, sed rc. § 1, 3. δεῖ
 om Γ. 6. καὶ περὶ τῆς ἐλευθερίας μαχομέθα om pr Γ: καὶ om
 etiam rc. 8. ἕνεκεν ζ. 9. ἐστὶν ὑμᾶς ζ. 2, 4. ἡμῶν ἕκαστος
 τυγχάνῃ καὶ δυνάμενος ζ. 5. καὶ βουλόμενος om pr Γ. 7. μόνῳ
 τῷ παθόντι κακῶς ὁ ζ.

96βῆστιν "περὶ δὲ τῆς ὑβρεως, ὡς κοινοῦ τοῦ πράγματος ὄντος, ἔξεστι τῷ βουλομένῳ τῶν πολιτῶν γραφαιμένῳ ἕως πρὸς τοὺς θεσμοθέτας εἰσελθεῖν εἰς ὑμᾶς· οὕτω δ' ἠγγήσαντο δεινὸν εἶναι τὸ τύπτειν ἀλλήλους, ὥστε καὶ περὶ τῆς κατηγορίας νόμον ἔθεσαν, ὃς κελεύει τοὺς λέγοντάς τι τῶν ἀπορρήτων πεντακοσίας δραχμὰς ὀφείλειν. καίτοι πηλίκας τινὰς χρή ποιῆσθαι τὰς τιμωρίας ὑπὲρ τῶν ἔργῳ παθόντων κακῶς, ὅταν ὑπὲρ τῶν λόγῳ μόνον ἀκηκοῖτων οὕτως ὀργιζόμενοι φαίνησθε;

4 Θαυμασιὸν δ' εἰ τοὺς μὲν ἐπὶ τῆς ὀλιγαρχίας ὑβρίσαντας ἀξίους θανάτου νομίζετε, τοὺς δ' ἐν δημοκρατίᾳ ταῦτ' αὐτοῖς ἐπιτηδεύοντας ἀζημίους ἀφήσετε. καίτοι δικαίως ἂν μείζονος οὗτοι τιμωρίας τυγχάνοιεν· φανερώτερον γὰρ ἐπιδείκνυνται τὴν αὐτῶν πονηρίαν. ὅστις γὰρ νῦν τολμᾷ παρανομεῖν, ὅτ' οὐκ ἔξεστι, τί ποτ' ἂν ἐποίησεν, ὅθ' οἱ κρατοῦντες τῆς πόλεως καὶ χάριν εἶχον τοῖς τὰ τοιαῦτα ἔξαμαρτάνουσιν;

5 Ἴσως οὖν Λοχίτης ἐπιχειρήσει μικρὸν ποιεῖν τὸ πρᾶγμα, διασύρων τὴν κατηγορίαν, καὶ λέγων ὡς οὐδὲν ἐκ τῶν πληγῶν κακὸν ἔπαθον, ἀλλὰ μείζους ποιούμαι τοὺς λόγους ἢ κατὰ τὴν ἀξίαν τῶν γεγενημένων. Ἐγὼ δ' εἰ μὲν μηδεμίαν προσῆν ὑβρις τοῖς πεπραγμένοις, οὐκ ἂν ποτ' εἰσῆλθον εἰς ὑμᾶς· νῦν δ' οὐκ ὑπὲρ τῆς ἄλλης βλάβης τῆς ἐκ τῶν πληγῶν γενομένης, ἀλλ' ὑπὲρ τῆς αἰκίας καὶ βτῆς ἀτιμίας ἤκω παρ' αὐτοῦ δίκην ληψόμενος, ὑπὲρ ὧν προσήκει τοῖς ἐλευθέροις μάλιστα ὀργίζεσθαι καὶ μεγίστης τυγχάνειν τιμωρίας. ὁρῶ δ' ὑμᾶς, ὅταν του καταγνώτε ἱεροσυλίαν ἢ κλοπὴν, οὐ πρὸς τὸ μέγεθος ὧν ἂν λάβωσι τὴν τήμησιν ποιουμένους, ἀλλ' ὁμοίως ἀπάντων θάνατον καταγιγνώσκοντας, καὶ νομίζοντας δίκαιον εἶναι τοὺς τοῖς αὐτοῖς ἔργοις ἐπιχειροῦντας ταῖς αὐταῖς

v. 2. ὄντος om Γ. 3, 2. καὶ add Γ. 6. ἔργῳ κακῶς πεπονθότων ε. 4, 2. νομιῖτε ε. 3. τὰ αὐτὰ ε. καίτοι γε δικαίως ε. 5. ἱαντῶν ε. 6. παρανομεῖν εἰς τοὺς πολίτας ὅτε ε. 7. καὶ add Γ. 5, 1. οὐν Γ: δ' ε. 4. κατ' ἀξίαν ε. 6. ἄλλης add Γ. 5, 5. τιμωρίαν ε. 6. καταγιγνώσκοντας Γ: κατακρίνοντας ε.

7ζημίαις κολάζεσθαι. χρηΐ τοίνυν και περι τῶν ὑβριζόντων τὴν αὐτὴν γνώμην ἔχειν, και μὴ τοῦτο σκοπεῖν, εἰ μὴ σφόδρα συνέκοψαν, ἀλλ' εἰ τὸν νόμον παρέβησαν, μηδ' ὑπὲρ τοῦ συντυχόντος μόνον ἀλλ' ὑπὲρ ἅπαντος τοῦ τρόπου δίκην παρ' αὐτῶν λαμβάνειν, ἐνθυμουμένους ὅτι πολλάκις ἤδη μικραὶ προφάσεις μεγάλων κακῶν ³⁹⁷ αἰτιαὶ γέγονασιν, και ὅτι "διὰ τοὺς τύπτειν τολμῶντας ⁸ εἰς τοῦτ' ἤδη τινὲς ὀργῆς προήχθησαν, ὥστ' εἰς τραύματα και θανάτους και φυγὰς και τὰς μεγίστας συμφορὰς ἔλθειν· ὧν οὐδὲν διὰ τὸν φεύγοντα τὴν δίκην ἀγέννητόν ἐστιν, ἀλλὰ κατὰ μὲν τὸ τούτου μέρος ἅπαντα πέπρακται, διὰ δὲ τὴν τύχην και τὸν τρόπον τὸν ἐμὸν οὐδὲν τῶν ἀνηκέστων συμβέβηκεν.

9 Ἠγοῦμαι δ' ὑμᾶς οὕτως ἂν ἀξίως ὀργισθῆναι τοῦ πράγματος, εἰ διεξέλθοιτε πρὸς ὑμᾶς αὐτοὺς ὅσῳ μείζον ἐστι τοῦτο τῶν ἄλλων ἀμαρτημάτων. εὐρήσετε γὰρ τὰς μὲν ἄλλας ἀδικίας μέρος τι τοῦ βίου βλαπτούσας, τὴν δ' ὑβρίν ὅλοις τοῖς πράγμασι λυμαινομένην, και πολλοὺς μὲν οἴκους δι' αὐτὴν διαφθαρέντας, πολλὰς δὲ ¹⁰ πόλεις ἀναστάτους γεγεννημένας. Και τί δεῖ τὰς τῶν ἄλλων συμφορὰς λέγοντα διατρίβειν; αὐτοὶ γὰρ ἡμεῖς δις ἤδη τὴν δημοκρατίαν ἐπιείδομεν καταλυθεῖσαν και δις τῆς ἐλευθερίας ἀπιστερήθημεν οὐχ ὑπὸ τῶν ταῖς ἄλλαις πονηρίαις ἐνόχων ὄντων, ἀλλὰ διὰ τοὺς καταφρονοῦντας τῶν νόμων και βουλομένους τοῖς μὲν πολεμίοις δουλεῦειν, ¹¹ τοὺς δὲ πολίτας ὑβρίζειν. ὧν οὗτος εἰς ὧν τυγχάνει. και γὰρ εἰ τῶν τότε κατασταθέντων νεώτερός ἐστιν, ἀλλὰ τὸν γε τρόπον ἔχει τὸν ἐξ ἐκείνης τῆς πολιτείας. αὐταὶ γὰρ αἱ φύσεις εἰσὶν αἱ παραδοῦσαι μὲν τὴν δύναμιν

7, 1. κολάζειν ε. 3. παρεβέβηκεν Γ. 4. τυχόντος ε. παντός ε. 8, 1. και ὅτι διὰ τοὺς τ. τ. εἰς τοῦτ' ἤδη τινὲς Γ: και διότι πολλοὶ τῶν πολιτῶν (vel cum Wolfio τῶν τε ξένων και τῶν πολιτῶν) διὰ τοὺς τ. τ. εἰς τοῦτ' ε. 3. και θανάτους και φυγὰς Γ: και σφαγὰς και θανάτους ε. 4. ἀγέννητόν ε. 5. ἅπαντα τὰ προειρημένα πέπρακται ε. 9, 1. ὀργισθῆναι περι τοῦ ε. 3. ἀδικημάτων ε. 6. διὰ ταύτην ε. 10, 1. γενομένας ε. 11, 1. οὗτος εἰς ὧν τυγχάνει Γ: εἰς ἐστίν οὗτος ε. 4. εἰσὶν αἱ φύσεις ε.

τὴν ἡμετέραν τοῖς πολεμίοις, κατασκάψασαι δὲ τὰ
 τεῖχη τῆς πατρίδος, πεντακοσίους δὲ καὶ χιλίους ἀκρί-
 τούς ἀποκτείνασαι τῶν πολιτῶν.

2 Ὡν εἰκὸς ὑμᾶς μεμνημένους τιμωρεῖσθαι μὴ μόνον
 τοὺς τότε λυμνημένους ὑμᾶς, ἀλλὰ καὶ τοὺς νῦν βου-
 λομένους οὕτω διαθεῖναι τὴν πόλιν, καὶ τοσοῦτον μᾶλλον
 τοὺς ἐπιδόξους γενήσεσθαι πονηροὺς τῶν πρότερον ἡμαρτη-
 κότων, ὅσῳ περ κρεῖττον ἐστὶ τῶν μελλόντων κακῶν ἀπο-
 τροπὴν εὐρεῖν ἢ τῶν ἤδη γεγενημένων δίκην λαβεῖν, καὶ
 μὴ περιμείνηθ' ἕως ἂν ἀθροισθέντες καὶ καιρὸν λαβόντες
 εἰς ὅλην τὴν πόλιν ἐξαμάρτωσιν, ἀλλ' ἐφ' ἧς ἂν ὑμῖν
 προφάσεως παραδοθῶσιν, ἐπὶ ταύτης αὐτοὺς τιμωρεῖσθε,
 νομίζοντες εὐρημ' ἔχειν, ὅταν τινὰ λάβητ' ἐν μικροῖς πρά-
 γμασι ἐπιδεδειγμένον ἅπασαν τὴν αὐτοῦ πονηρίαν. κρᾶ-
 3 τιστον μὲν γὰρ ἦν, εἴ τι προσῆν ἄλλο σημεῖον τοῖς πο-
 νηροῖς τῶν ἀνθρώπων, πρὶν ἀδικηθῆναι τινα τῶν πολιτῶν,
 πρότερον κολάζειν αὐτούς· ἐπειδὴ δ' οὐχ οἷόν τ' ἐστὶν
 αἰσθῆσθαι πρὶν κακῶς τινὰ παθεῖν ὑπ' αὐτῶν, ἀλλ' οὖν
 γ' ἐπειδὴν γνωρισθῶσι προσήκει πᾶσι μισεῖν τοὺς τοιοῦ-
 τούς καὶ κοινούς ἐχθροὺς νομίζειν.

Ἐνθυμεῖσθε δ' ὅτι τῶν μὲν περὶ τὰς οὐσίας κινδύνων
 οὐ μέτεστι τοῖς πέννησι, τῆς δ' εἰς τὰ σώματ' αἰκίας
 ὁμοίως ἅπαντες κοινωνοῦμεν· ὥσθ' ὅταν μὲν τοὺς ἀπο-
 στεροῦντας τιμωρῆσθε, τοὺς πλουσίους μόνον ὠφελεῖτε,
 ὅταν δὲ τοὺς ὑβρίζοντας κολάζητε, ὑμῖν αὐτοῖς βοηθεῖτε.
 ἵδῶν ἔνεκα δεῖ περὶ πλείστον ποιεῖσθαι ταύτας τῶν δι-
 κῶν, καὶ περὶ μὲν τῶν ἄλλων συμβολαίων τοσοῦτον τι-
 μᾶν, ὅσον προσήκει τῷ διώκοντι νομίσασθαι, περὶ δὲ τῆς
 ὑβρεως, ὅσον ἀποτίσας ὁ φεύγων παύσεσθαι μέλλει
 τῆς παρουσίας ἀσελγείας. ἦν οὖν περιαιρῆτε τὰς οὐ-

ν. 1. τὴν ἡμετέραν add Γ. 2. ἀκρίτως ε. 12, 1. τιμωρῆσα-
 σθαι ε. 2. ὑμᾶς om Γ. 13, 2. περιμένειν ε. 3. προφάσεως
 ὑμῖν ε. 4. τιμωρῆσθαι νομίζοντας ε. 14, 2. γὰρ ἂν ἦν ε.
 3. πρὶν Γ: καὶ πρὶν ε. 4. ἐστὶν add Γ. 5. γ' add Γ. 6. γνω-
 σθῶσι ε. 15, 1. τῆς ε. 3. πάντες ε. 16, 1. ὦν οὖν ἔνεκα Γ.
 4. παύσεσθαι ε. 17, 1. ἦν] ἂν Γ. περιαιρῆτε τὰς οὐσίας τῶν

σίας τῶν νεανιευομένων εἰς τοὺς πολίτας, καὶ μηδεμίαν νομίζηθ' ἱκανὴν εἶναι ζημίαν, οἳ τινες ἂν εἰς τὰ σώματα ἔξαμαρτάνοντες τοῖς χρήμασι τὰς δίκας ὑπέχουσιν, ἅπανθ' ὅσα δεῖ τοὺς καλῶς δικάζοντας διαπρά-

18 ξεσθε· καὶ γὰρ περὶ τοῦ παρόντος πράγματος ὀρθῶς γνῶσεσθε, καὶ τοὺς ἄλλους πολίτας κοσμιωτέρους ποιήσετε, καὶ τὸν βίον τὸν ὑμέτερον αὐτῶν ἀσφαλέστερον καταστήσετε. ἔστι δὲ δικαστῶν νοῦν ἐχόντων, περὶ τῶν ἀλλοτρίων τὰ δίκαια ψηφίζομένους ἅμα καὶ τὰ σφέτερόν αὐτῶν εὖ τίθεσθαι.

19 Καὶ μηδεὶς ὑμῶν εἰς τοῦτ' ἀποβλέψας, ὅτι πένης εἶμι καὶ τοῦ πλήθους εἰς, ἀξιούτω τοῦ τιμήματος ἀφαιρεῖν. οὐ γὰρ δίκαιον ἐλάττους ποιεῖσθαι τὰς τιμωρίας ὑπὲρ τῶν ἀδόξων ἢ τῶν διωνομασμένων, οὐδὲ χεῖρους ἡγεῖσθαι τοὺς πενομένους ἢ τοὺς πολλὰ κεκτημένους. ὑμᾶς γὰρ ἂν αὐτοὺς ἀτιμάζοιτ', εἰ τοιαῦτα γινώσκοντε περὶ

20 τῶν πολιτῶν. ἔτι δὲ καὶ πάντων ἂν εἴη δεινότερον, εἰ δημοκρατουμένης τῆς πόλεως μὴ τῶν αὐτῶν ἅπαντες τυγχάνοιμεν, ἀλλὰ τῶν μὲν ἀρχῶν μετέχειν ἀξιότιμον τὸ ἴσον, τῶν δ' ἐν τοῖς νόμοις δικαίων ἀποστεροῖμεν ἡμᾶς

399 αὐτούς, "καὶ μαχόμενοι μὲν ὁμοίως ἐθέλοισιν ἀποθνήσκειν ὑπὲρ τῆς πολιτείας, ἐν δὲ τῇ ψήφῳ πλεον νέμοι-

21 μεν τοῖς τὰς οὐσίας ἔχουσιν. οὐκ ἔάν γε σωφρονηθ' οὕτω διακείσεσθε πρὸς ὑμᾶς αὐτούς, οὐδὲ διδάξετε τοὺς νεωτέρους καταφρονεῖν τοῦ πλήθους τῶν πολιτῶν, οὐδ' ἀλλοτρίους ἡγήσεσθ' εἶναι τοὺς τοιοῦτους τῶν ἀγῶνων ἀλλ' ὡς ὑπὲρ αὐτοῦ δικάζων, οὕτως ἕκαστος ὑμῶν οἴσει τὴν ψήφον. ἅπαντες γὰρ ὁμοίως ἀδικοῦσιν οἱ τολμῶντες τοῦτον τὸν νόμον παραβαίνειν τὸν ὑπὲρ τῶν σω-

Γ. περιουσιώσησθε τὰς οὐσίας τῶν Α': ceteri περιουσιώσησθε τὸ τὰς οὐσίας ἀφαιρεῖν τῶν. v. 2. νομίζηθ' ἱκανὴν Γ: ἱκανὴν ἡγήσθε ζ.

οἳ Γ: εἰ ζ. 18, 1. γὰρ καὶ περὶ ζ. 19, 3. δικαίων ἔστιν ἐλάττους ζ. 4. ὠνομασμένων ζ. 5. ἢ τοὺς πολλὰ κεκτημένους 1

τῶν πολλὰ κεκτημένων ζ. 20, 2. δημοκρατουμένης τῆς πόλεως 1 δημοκρατίας οὐσης ζ. 3. τὸ ἴσον add Γ. 5. ὁμοίως qm Γ.

21, 1. ἔάν' ἂν Γ. σωφρονηθ' Γ: μοι πεισθήτε ζ. 5. ὡς ὑπὲρ Γ: ὡσπερ ὑπὲρ ζ. οὕτως add Γ. 6. τοῦτον add Γ.

22μάτων τῶν ὑμετέρων κείμενον. ὥστ' ἐὰν σωφρονητε, παρακαλίσαντες ἀλλήλους ἐνσημανεῖσθε Λοχίτη τὴν ὀργὴν τὴν ὑμετέραν αὐτῶν, εἰδότες ὅτι πάντες οἱ τοιοῦτοι τῶν μὲν νόμων τῶν κειμένων καταφρονοῦσι, τὰ δ' ἐνθάδε γγνωσκόμενα, ταῦτα νόμους εἶναι νομίζουσιν.

Ἐγὼ μὲν οὖν ὡς οἶός τ' ἦν εἶρηκα περὶ τοῦ πράγματος· εἰ δέ τις τῶν παρόντων ἔχει τί μοι συγγεῖν, ἀναβὰς εἰς ὑμᾶς λεγέτω.

21.

ΠΡΟΣ ΕΥΘΥΝΟΥΝ ΑΜΑΡΤΥΡΟΣ.

20 Ὁ προφάσεως ἀπορῶ δι' ἣντινα λέγω ὑπὲρ Νικίου τοῦτου· καὶ γὰρ φίλος ὢν μοι τυγχάνει καὶ δεόμενος καὶ ἀδικούμενος καὶ ἀδύνατος εἰπεῖν, ὥστε διὰ ταῦτα πάντα ὑπὲρ αὐτοῦ λέγειν ἀναγκάζομαι.

Ὅθεν οὖν τὸ συμβόλαιον αὐτῷ πρὸς Εὐθύνου γεγένηται, διηγῆσομαι ὑμῖν ὡς ἂν δύνωμαι διὰ βραχυτάτων.
2 Νικίας γὰρ οὐτοσί, ἐπειδὴ οἱ τριάκοντα κατέστησαν καὶ αὐτὸν οἱ ἐχθροὶ ἐκ μὲν τῶν μετεχόντων τῆς πολιτείας ἐξήλειπον, εἰς δὲ τὸν μετὰ Λυσάνδρου κατάλογον ἐνέγραφον, δεδιὼς τὰ παρόντα πράγματα τὴν μὲν οὐσίαν ὑπέδηκε, τοὺς δ' οἰκέτας ἔξω τῆς γῆς ἐξέπεμψε, τὰ δ' ἐπιπλα ὡς ἐμὲ ἐκόμισε, τρία δὲ τάλαντα ἀργυρίου Εὐθύνη φυλάττειν ἔδωκεν, αὐτὸς δ' εἰς ἀγρὸν ἐλθὼν διητά-
3 στο. οὐ πολλῷ δὲ χρόνῳ ὕστερον βουλούμενος ἐκπλεῖν ἀπήτησε τὰργύριον· Εὐθύνους δὲ τὰ μὲν δύο τάλαντα ἀποδίδωσι, τοῦ δὲ τρίτου ἕξαρνος γίννεται. ἄλλο μὲν οὖν οὐδὲν εἶχε Νικίας ἐν τῷ τότε χρόνῳ ποιῆσαι, προσιών δὲ πρὸς τοὺς ἐπιτηδεῖους ἐνεκάλει καὶ ἐμέμεφετο καὶ ἔλεγεν ἅπεπονθῶς εἶη. καίτοι οὕτω τοῦτόν τε περὶ πολλοῦ ἐποιεῖτο

22, 1. ἐὰν Γ: ἂν 5.

4. τῶν κειμένων] τῶν πρ Γ, τοῦτων corr.

ἐνταῦθα 5.

5. ταῦτα add Γ.

7. ἔχει μοι τῶν παρόντων 5.

Tit. 1. ΠΡΟΣ ΕΥΘΥΝΟΥΝ ΑΜΑΡΤΥΡΟΣ Α: πρὸς Εὐθύνου ὑπὲρ Νικίου ἀμαρτυρὸς 5.

§ 2, 3. ἐνέγραφον Coraës: libri ἀνέγραφον.

καὶ τὰ καθεστῶτα ἐφοβεῖτο, ὥστε πολὺ ἂν θάπτον ὀλίγων στερηθεῖς ἐσιώπησεν ἢ μηδὲν ἀπολέσας ἐνεκάλεσεν.

4 Τὰ μὲν οὖν γεγενημένα ταῦτ' ἐστίν· ἀπόρως δ' ἡμῖν ἔχει τὸ πρᾶγμα. Νικίᾳ γὰρ οὔτε παρακατατιθεμένῳ τὰ χρήματα οὔτε κομιζομένῳ οὐδεὶς οὔτ' ἐλεύθερος οὔτε δοῦλος παρεγένετο, ὥστε μήτ' ἐκ βασιάνων μήτ' ἐκ μαρτύρων οἶόν τ' εἶναι γινῶναι περὶ αὐτῶν, ἀλλ' ἀνάγκη ἐκ τεκμηρίων καὶ ἡμᾶς διδάσκειν καὶ ὑμᾶς δικάζειν ὅπποροι ἀληθῆ λέγουσιν.

5 Οἶμαι οὖν ἅπαντας εἰδέναι ὅτι μάλιστα συκοφαντεῖν ἐπιχειροῦσιν οἱ λέγειν μὲν δεινοί, ἔχοντες δὲ μηδὲν, τοὺς ⁴⁰¹ἀδυνάτους μὲν εἰπεῖν, ἴκανοὺς δὲ χρήματα τελεῖν. Νικίας τοίνυν Εὐθύνου πλείω μὲν ἔχει, ἥττον δὲ δύναται λέγειν· ὥστε οὐκ ἔστι διότι ἂν ἐπήρθη ἀδίκως ἐπ' Εὐθύθρονον ἔλθειν. Ἄλλὰ μὴν καὶ ἐξ αὐτοῦ ἂν τις τοῦ πράγματος γνοίῃ ὅτι πολὺ μᾶλλον εἰκὸς ἦν Εὐθύθρονον λαβόντα ἐξαρνεῖσθαι ἢ Νικίαν μὴ δόντα αἰτιᾶσθαι. δῆλον γὰρ ὅτι πάντες κέρδους ἐνεκ' ἀδικοῦσιν. οἱ μὲν οὖν ἀποστεροῦντες, ὧν περ ἐνεκ' ἀδικοῦσιν, ἔχουσιν, οἱ δ' ἐγκαλοῦντες οὐδ' εἰ λήψεσθαι μέλλουσιν ἴσασι. Πρὸς δὲ τούτοις, ἀκαταστάτως ἐχόντων τῶν ἐν τῇ πόλει καὶ δικῶν οὐκ οὐσῶν τῷ μὲν οὐδὲν πλεόν ἦν ἐγκαλοῦντι, τῷ δὲ οὐδὲν ἦν δέος ἀποστεροῦντι. ὥστε τὸν μὲν οὐδὲν ἦν θαυμαστόν, ὅτε καὶ οἱ μετὰ μαρτύρων δανεισάμενοι ἐξηροῦντο, τότε ἂ μόνος παρὰ μόνου ἔλαβεν ἀποστερηῆσαι τὸν δ' οὐκ εἰκός, ὅτε οὐδ' οἷς δικαίως ὠφείλετο οἶόν τ' ἦν πρᾶττεσθαι, τότε ἀδίκως ἐγκαλοῦντα οἶεσθαι τι λήψεσθαι.

8 Ἐτι δ', εἰ καὶ μηδὲν αὐτὸν ἐκώλυεν, ἀλλὰ καὶ ἐξῆν καὶ ἐβούλετο συκοφαντεῖν, ὡς οὐκ ἂν ἐπ' Εὐθύθρονον ἦλθε, ῥάδιον γινῶναι. οἱ γὰρ τοιαῦτα πρᾶττειν ἐπιθυμοῦντες οὐκ ἀπὸ τῶν φίλων ἄρχονται, ἀλλὰ μετὰ τούτων ἐπὶ τοὺς ἄλλους ἔρχονται, καὶ τούτοις ἐγκαλοῦσιν οὓς ἂν μήτ' αἰσχύνωνται μήτε δεδίωσι, καὶ οὓς ἂν ὀρώσι πλουσίους

5, 4. ἦττω A. 6, 5. καλοῦντες A. 8, 1. Ἐτι Coraës: libri ὅτι. 6. δεδίωσι Wolfius: libri δεδίωσι.

Θμὲν ἐρήμους δὲ καὶ ἀδυνατοὺς πράττειν. Εὐθύνη τοίνυν τάναντία τούτων ὑπάρχει· ἀνεπιός γὰρ ὢν Νικίου τυγχάνει, λέγειν δὲ καὶ πράττειν μᾶλλον δύναται τούτου, ἔτι δὲ χρήματα μὲν ὀλίγα φίλους δὲ πολλοὺς κέκτηται. ὥστ' οὐκ ἔστιν ἐφ' ὄντινα ἂν ἦττον ἢ ἐπὶ τούτου ἦλθεν· ἐπεὶ ἔμοιγε δοκεῖ, εἰδότε τὴν τούτων οἰκειότητα, οὐδ' ἂν Εὐθύνοὺς Νικίαν ἀδικῆσαι, εἰ ἐξῆν ἄλλον τινὰ τοσαῦτα χρήματα ἀποστερῆσαι. νῦν δ' ἀρχαιότερον ἦν αὐτοῖς τὸ πρᾶγμα· ἐγκαλεῖν μὲν γὰρ ἔξοστιν ἐξ ἀπάντων ἐκλεξάμενον, ἀποστερεῖν δ' οὐχ οἷόν τ' ἄλλον ἢ τὸν παρακαταθέμενον. ὥστε Νικίας μὲν συκοφαντεῖν ἐπιθυμῶν οὐκ ἂν ἐπὶ τούτου ἦλθεν, Εὐθύνοὺς δ' ἀποστερεῖν ἐπιχειρῶν οὐκ ἂν ἄλλον εἶχεν.

2. "Ο δὲ μέγιστον τεκμήριον καὶ πρὸς ἅπαντα ἰκανόν· ὅτε γὰρ τὸ ἐγκλημα ἐγένετο, ὀλιγαρχία καθεισθήκει, ἐν ἣ ὡτως ἐκάτερος αὐτῶν διέκειτο, ὥστε Νικίας μὲν, εἰ καὶ τὸν ἄλλον χρόνον εἰδίστο συκοφαντεῖν, τότε ἂν ἐπαύσατο, Εὐθύνοὺς δέ, καὶ εἰ μηδὲ πώποτε διανοήθη ἀδικεῖν, τότε ἂν ἐπήρθη. ὁ μὲν γὰρ διὰ τὰ ἀμαρτήματα ἐτιμᾶτο, ὁ δὲ διὰ τὰ χρήματα ἐπεβουλεύετο. πάντες γὰρ ἐπίστασθε ὅτι ἐν ἐκείνῳ τῷ χρόνῳ δεινότερον ἦν πλουτεῖν ἢ ἀδικεῖν· οἱ μὲν γὰρ τὰ ἀλλότρια ἐλάμβανον, οἱ δὲ τὰ σφέτερόν αὐτῶν ἀπώλλυον. ἐφ' οἷς γὰρ ἦν ἢ πόλις, οὐ τοὺς ἀμαρτάνοντας ἐτιμωροῦντο, ἀλλὰ τοὺς ἔχοντας ἀφηροῦντο, καὶ ἠγοῦντο τοὺς μὲν ἀδικοῦντας πιστοὺς, τοὺς δὲ πλουτοῦντας ἐχθροὺς. ὥστε μὴ περὶ τούτ' εἶναι Νικίαν, ὅπως συκοφαντῶν ἀλλότρια λήψοιτο, ἀλλ' ὅπως μηδὲν ἀδικῶν κακόν τι πείσοιτο. τῷ μὲν γὰρ ὅσον Εὐθύνοὺς δυναμένῳ ἐξῆν ἢ τ' ἔλαβεν ἀποστερεῖν καὶ οἷς μὴ συνθάλεν ἐγκαλεῖν· οἱ δ' ὥσπερ Νικίας διακείμενοι ἠναγκάζοντο τοῖς τ' ὀφείλουσι τὰ χρεᾶ ἀφιέναι καὶ τοῖς συκοφαντοῦσι τὰ αὐτῶν δίδόναι. Καὶ ταῦθ' ὅτι ἀληθῆ λέγω, αὐτὸς ἂν ἡμῖν Εὐθύνοὺς μαρτυρήσειεν· ἐπίσταται

- γὰρ ὅτι Τιμόδημος τουτονὶ τριάκοντα μνᾶς ἐπράξατο οὐ
 χρέος ἐγκαλῶν, ἀλλ' ἀπάξειν ἀπειλῶν. καίτοι πῶς εἰ-
 κὸς Νικίαν εἰς τοῦτ' ἀνοίας ἐλθεῖν, ὥστ' αὐτὸν περὶ τοῦ
- 15 σώματος κινδυνεύοντα ἐτέρους συκοφαντεῖν, καὶ μὴ δυνά-
 μενον τὰ αὐτοῦ σώζειν τοῖς ἀλλοτρίοις ἐπιβουλεύειν, καὶ
 πρὸς τοῖς ὑπάρχουσιν ἐχθροῖς ἐτέρους διαφόρους ποιεῖσθαι,
 καὶ τούτοις ἀδίκως ἐγκαλεῖν παρ' ὧν οὐδ' ὁμολογούντων
 ἀποστερεῖν οἷός τ' ἂν ἦν δίκην λαβεῖν, καὶ τότε πλέον
 ἔχειν ζητεῖν, ὅτε οὐδὲ ἴσον ἐξῆν αὐτῷ; καὶ ὅτε ἂ οὐκ
 ἔλαβεν ἀποτινεῖν ἠναγκάζεται, τότε καὶ ἂ μὴ συνέβαλεν
 ἤλιπε πράξασθαι;
- 16 Περὶ μὲν οὖν τούτων ἱκανὰ τὰ εἰρημένα· ἴσως δ' Εὐ-
 θύνους ἔρει ἂ καὶ πρότερον ἤδη, ὅτι οὐκ ἂν ποτ' ἀδικεῖν
 ἐπιχειρῶν τὰ μὲν δύο μέρη τῆς παρακαταθήκης ἀπέδωκε
 403 τὸ δὲ τρίτον μέρος ἀπεστέρησεν, ἀλλ' εἴτε ἀδικεῖν ἐπεθύ-
 μει εἴτε δίκαιος ἐβούλετο εἶναι, περὶ ἀπάντων ἂν τῆν
- 17 αὐτὴν γνώμην ἔσχεν. Ἐγὼ δ' ἠγοῦμαι πάντας ὑμᾶς
 εἰδέναι ὅτι πάντες ἄνθρωποι, ὅταν περ ἀδικεῖν ἐπιχειρῶ-
 σιν, ἅμα καὶ τὴν ἀπολογίαν σκοποῦνται· ὥστ' οὐκ ἄξιοι
 θαυμάζειν, εἰ τούτων ἔνεκα τῶν λόγων οὕτως Εὐθύνοιο
 ἠδίκησεν. ἐτι δ' ἔχομι' ἂν ἐπιδείξαι καὶ ἐτέρους, οἳ χρή-
 ματα λαβόντες τὰ μὲν πλεῖστ' ἀπέδωσαν, ὀλίγα δ' ἀπε-
 στέρησαν, καὶ ἐν μικροῖς μὲν συμβολαίοις ἀδικήσαν-
 τας, ἐν μεγάλοις δὲ δικαίους γενομένους· ὥστ' οὐ μόνον
- 18 οὐδὲ πρῶτος Εὐθύνοιο τοιαῦτα πεποίηκεν. ἐνθυμείσθαι
 δὲ χρὴ, εἰ ἀποδέξεσθε τῶν τὰ τοιαῦτα λεγόντων, ὅτι νόμοι
 θήσετε πῶς χρὴ ἀδικεῖν· ὥστε τοῦ λοιποῦ χρόνου τὰ μὲν
 ἀποδώσουσι, τὰ δ' ὑπολείψονται. λυσιτελήσει γὰρ αὐ-
 τοῖς, εἰ μέλλουσιν, οἷς ἂν ἀποδῶσι τεκμηρίοις χρώμενοι
 ὧν ἂν ἀποστερῶσι μὴ δώσειν δίκην.
- 19 Σκέψασθε δὲ καὶ ὡς ὑπὲρ Νικίου ῥάδιον εἶπεν ὁμοι-
 τῆ Εὐθύνοιο ἀπολογία. ὅτε γὰρ ἀπελάμβανε τὰ δύο τά-
 λαντα, οὐδεὶς αὐτῷ παρεγένετο· ὥστ' εἶπερ καὶ ἐβούλετο

καὶ ἐδόκει αὐτῷ συγκοφαντεῖν, δῆλον ὅτι οὐδ' ἂν ταῦτα ὠμολόγει κεκομίσθαι, ἀλλὰ περὶ ἀπάντων ἂν τοὺς αὐτοὺς λόγους ἐποιεῖτο, καὶ περὶ πλειόνων τε χρημάτων Εὐθύνοὺς ἂν ἐκινδύνευεν, καὶ ἅμα οὐκ ἂν εἶχεν οἷσπερ νυνὶ τεκμηρίοις χρῆσθαι.

21 Καὶ μὲν δὴ καὶ Νικίαν μὲν οὐδ' ἂν εἰς δύναίτο ἀποδείξει, δι' ἣντινά ποτε αἰτίαν ἐνεκάλεσεν, Εὐθύνοὺν δὲ ῥᾶδιον γινῶναι, ὡς ἐνεκεν τούτου τὸν τρόπον ἠδίκησεν. ὅτε γὰρ Νικίας ἦν ἐν ταῖς συμφοραῖς, πάντες οἱ συγγενεῖς καὶ οἱ ἐπιτήδειοι ἀκηκοότες ἦσαν ὅτι τὸ ἀργύριον, ὃ 2 ἦν αὐτῷ, τούτῳ κατέθετο. ἐγίγνωσκεν οὖν Εὐθύνοὺς, ὅτι μὲν ἔκειτο τὰ χρήματα παρ' αὐτῷ, πολλοὺς ἤσθημένους, ὅποσα δέ, οὐδένα πεπυσμένον ὥσθ' ἠγεῖτο ἀπὸ μὲν τοῦ ἀριθμοῦ ἀφαιρῶν οὐ γνωσθήσεσθαι, πάντα δ' ἀποστερῶν κατάφανῆς γενήσεσθαι. ἐβούλετο οὖν ἱκανὰ λαβῶν ἀπολογίαὺν ὑπολείπεσθαι μᾶλλον ἢ μηδὲν ἀποδοῦς μηδ' ἀρηγῆναι δύνασθαι.

ΙΣΟΚΡΑΤΟΥΣ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ.

1.

ΙΣΟΚΡΑΤΗΣ ΔΙΟΝΤΣΙΩΙ ΧΑΙΡΕΙΝ.

404 **Ε**ἰ μὲν νεώτερος ἦν, οὐκ ἂν ἐπιστολὴν ἐπεμπον, ἀλλ' αὐτὸς ἂν σοὶ πλείους ἐνταῦθα διελέχθην· ἐπειδὴ δὲ οὐ κατὰ τοὺς αὐτοὺς χρόνους ὃ τε τῆς ἡλικίας τῆς ἐμῆς καιρὸς καὶ ὁ τῶν σῶν πραγμάτων συμβεβήκεν, ἀλλ' ἐγὼ μὲν προαπείρηκα, τὰ δὲ πρῶτεσθαι νῦν ἀκμὴν εἴληφεν, ὡς οἶόν τ' ἐστὶν ἐκ τῶν παρόντων, οὕτω σοὶ περᾶσομαι δηλῶσαι περὶ αὐτῶν.

2 Οἶδα μὲν οὖν ὅτι τοῖς συμβουλευεῖν ἐπιχειροῦσι πολὺ διαφέρει μὴ διὰ γραμμάτων ποιῆσθαι τὴν συνουσίαν ἀλλ' αὐτοὺς πλησιάσαντας, οὐ μόνον ὅτι περὶ τῶν αὐτῶν πραγμάτων ῥᾶον ἂν τις παρὼν πρὸς παρόντας φράσειεν ἢ δι' ἐπιστολῆς δηλώσειεν, οὐδ' ὅτι πάντες τοῖς λεγομένοις μᾶλλον ἢ τοῖς γεγραμμένοις πιστεύουσι, καὶ τῶν μὲν ὡς εἰσηγημάτων τῶν δ' ὡς ποιημάτων ποιῶνται τὴν ἀκρόασιν· ἔτι δὲ πρὸς τοῦ-

405 τοῖς ἐν μὲν ταῖς συνουσίαις ἦν ἀγνοηθῆ τι τῶν λεγομένων ἢ μὴ πιστευθῆ, παρὼν δ' τὸν λόγον διεξιὼν ἀμφοτέροις τοῦτοις ἐπήμυνεν, ἐν δὲ τοῖς ἐπιστελλομένοις καὶ γεγραμμένοις ἦν τι συμβῆ τοιοῦτον, οὐκ ἔστι ὁ διορθῶσιν· ἀπόντος γὰρ τοῦ γράψαντος ἔρημα τοῦ βοηθήσαντός ἐστιν. οὐ μὴν ἄλλ' ἐπειδὴ σὺ μέλλεις αὐτῶν ἔσεσθαι κριτῆς, πολλὰς ἐλπίδας ἔχω φανήσεσθαι λέγοντας ἡμᾶς τι τῶν δεόντων· ἡγοῦμαι γὰρ ἀπάσας ἀφέντα σε τὰς δυσχερείας τὰς προειρημένας αὐταῖς ταῖς πράξεσι προσέξειν τὸν νοῦν.

4 Καίτοι τινὲς ἤδη με τῶν σοὶ πλησιασάντων ἐκφοβεῖν ἐπεχείρησαν, λέγοντες ὡς σὺ τοὺς μὲν κολακεύοντας τιμᾶς, τῶν [δὲ συμβουλευόντων] καταφρονεῖς. ἐγὼ δ' εἰ μὲν ἀπεδεχόμεν τοὺς λόγους τοῦτους ἐκείνων, πολλὴν ἂν ἡσυχίαν εἶχον· νῦν δ' οὐδεὶς ἂν με πείσειεν ὡς οἶόν τ' ἐστὶ τοσοῦτον καὶ τῇ γνώμῃ καὶ ταῖς πράξεσι διενεγκεῖν, ἐὰν μὴ τις τῶν μὲν μαθητῆς τῶν δ' ἀκροατῆς τῶν δ' εὐρετῆς γένηται, καὶ πανταχόθεν προσαγάγηται καὶ συλλέξηται δι' ὧν οἶόν τ' ἐστὶν ἀσκήσαι τὴν αὐτοῦ διάνοιαν.

Tit. 1. ΙΣΟΚΡΑΤΟΥΣ om Γ.

2. ΔΙΟΝΤΣΙΩΙ ΓΔ: Φι-

λίπῳ τῷ τῶν Μακεδόνων βασιλεῖς.

§ 1, 3. ὁ om Γ.

add Γ. 2, 4. οὐδ' Γ: οὐχ 5.

3, 1. ἔτι δὲ Γ: ἀλλά 5.

4. ἐπιστελλο-

μένοις καὶ γεγραμμένοις ἦν Γ: ἐπιστελλομένοις ἂν.

8. ἀφέντα σε]

ἀφέντες Γ, ἀφιλοντα σε 5.

9. προσέξειν I: ceteri προσέχειν.

4, 3. τοῦτους Γ: τοὺς 5.

5. ταῖς πράξεσι καὶ τῇ γνώμῃ 5.

ἐὰν] ἂν Γ:

6. εὐρετῆς Γ: εὐεργετῆς 5.

7. προσαγάγηται Γ:

ceteri προσάγεται.

5 Ἐπήρθη μὲν οὖν ἐπιστέλλειν σοι διὰ ταῦτα, λέγειν δὲ μέλλω περὶ
 μεγάλων πραγμάτων, καὶ περὶ ὧν οἶδενὶ τῶν ζώντων ἀκοῦσαι μᾶλλον
 ἢ σοὶ προσήκει. καὶ μὴ νόμιξέ με προθύμως οὕτω σε παρακαλεῖν, ἵνα
 γένη συγγράμματος ἄκροατῆς· οὐ γὰρ οὐτ' ἐγὼ τυγχάνω φιλοτίμως
 διακείμενος πρὸς τὰς ἐπιδείξεις, οὔτε σὺ λανθάνεις ἡμᾶς ἤδη πλήρης
 ὄντων τῶν τοιούτων. Πρὸς δὲ τούτοις κάκεινο πᾶσι φατερόν, ὅτι τοῖς
 μὲν ἐπιδείξεως δεομένοις αἱ πανηγύρεις ἀρμόττουσιν (ἐκεῖ γὰρ ἂν τις
 ἐν πλείστοις τὴν αὐτοῦ δύναμιν διασπείρειεν), τοῖς δὲ διαπράξασθαί
 τι βουλομένοις πρὸς τοῦτον διαλεκτέον, ὅστις τάχιστα μέλλει τὰς πρά-
 γξεις ἐπιτελεῖν τὰς ὑπὸ τοῦ λόγου δηλωθείσας. εἰ μὲν οὖν μίᾳ τινὶ τῶν
 πόλεων εἰσηγούμενη, πρὸς τοὺς ἐκείνης προεστῶτας τοὺς λόγους ἂν
 ἐπιποιούμενη· ἐπειδὴ δ' ὑπὲρ τῆς τῶν Ἑλλήνων σωτηρίας παρεσκευάσμαι
 συμβουλευεῖν, πρὸς τίν' ἂν δικαιοτέρον διαλεχθεῖην ἢ πρὸς τὸν προ-
 βετιέοντα τοῦ γένους καὶ μεγίστην ἔχοντα "δύναμιν;

8 Καὶ μὴν οὐδ' ἀκαίρως φανησόμεθα μεμνημένοι περὶ τούτων. ὅτι
 μὲν γὰρ Λακεδαιμόνιοι τὴν ἀρχὴν εἶχον, οὐ ῥῆδιον ἦν ἐπιμεληθῆναί
 σοι τῶν περὶ τὸν τόπον τὸν ἡμέτερον, οὐδὲ τούτοις ἐναντία πράττειν
 ἅμα καὶ Καρχηδονίοις πολεμῆν· ἐπειδὴ δὲ Καρχηδόνιοι μὲν οὕτω
 πράττουσιν ὥστ' ἀγαπᾶν ἦν τὴν χώραν τὴν αὐτῶν ἔχωσιν, ἢ δ' ἡμέτερα
 πόλις ἤδέως ἂν αὐτὴν σοι παράσχοι συναγωνιζομένην, εἴ τι πράττοις
 ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος ἀγαθόν, πῶς ἂν παραπέσοι καλλίων καιρὸς τοῦ νῦν
 σοι παρόντος;

9 Καὶ μὴ θαυμάσης, εἰ μήτε δημηγορῶν μήτε στρατηγῶν μήτ' ἄλλως
 δυνάστης ὧν οὕτως ἰμβριθὲς αἴρομαι πρῶγμα καὶ δυοῖν ἐπιχειρῶ τοῖν
 μεγίστοις, ὑπὲρ τε τῆς Ἑλλάδος λέγειν καὶ σοὶ συμβουλευεῖν. ἐγὼ γὰρ
 τοῦ μὲν πράττειν τι τῶν κοινῶν εὐθύς ἐξέστην (δι' ἧς δὲ προφάσεις,
 πολὺ ἂν ἔργον εἴη λέγειν), τῆς δὲ παιδεύσεως τῆς τῶν μὲν μικρῶν κα-
 ταφροσύνης τῶν δὲ μεγάλων ἐφικνεῖσθαι πειρωμένης οὐκ ἂν φανεῖν
 ἄμειρος γεγενημένος. ὥστ' οὐδὲν ἄτοπον, εἴ τι τῶν συμφερόντων
 ἴδεῖν ἂν μᾶλλον δυνηθεῖην τῶν εἰκῆ μὲν πολιτευομένων μεγάλην δὲ
 δόξαν εἰληφότων. δηλώσομεν δ' οὐκ εἰς ἀναβολὰς εἴ τις ἄξιος τυγ-
 χάνομεν ὄντες, ἀλλ' ἐκ τῶν ῥηθήσεσθαι μελλόντων.

5, 2. μεγάλων πραγμάτων Γ: πραγμάτων καὶ μεγάλων 5. ζών-
 των Γ: ὄντων 5. 3. καὶ μὴ νόμιξέ με Γ: νομιξώ δεῖν με 5.
 5. πρὸς τὰς ἐπιδείξεις add I'. ἤδη add I'. 6, 2. ἐπίσει Γ.
 8, 3. πράττειν ἅμα καὶ καρχηδονίοις πολεμῆν· ἐπειδὴ δὲ καρχηδό-
 νιοι μὲν οὕτω πράττουσιν I': πράττειν ἅμα καὶ νῦν λακεδαιμονίοις
 μὲν οὕτω πράττουσιν codex Matthaei: ceteri πράττειν πράττουσιν.
 6. ἦν τι πράττης 5. 7. πῶς οὖν ἂν 5. 9, 1. θαυμάσης Γ:
 ceteri θαυμάσης. 2. αἴρομαι Γ: αἰροῦμαι 5. 5. εἴη ἔργον 5.
 10, 1. ἀμειρος 5. 2. εἰκῆ I': ceteri ἐκεῖ. 3. ἐσχηκῶτων 5.

ΦΙΛΙΠΠΩ Ι.

Οίδα μὲν ὅτι πάντες εὐώθασι πλείω χάριν ἔχειν τοῖς ἐπιανοῖσιν ἢ
 τοῖς συμβουλευούσιν, ἄλλως τε κἂν μὴ κλεισοθῆς "ἐπιχειρῆ τις τοῦτο
 407ποιεῖν. ἐγὼ δ' εἰ μὲν μὴ καὶ πρότερον εὐύγχανόν σοι παρηκειῶς μετὰ
 πολλῆς εὐνοίας, ἐξ ὧν ἰδοῖσιν μοι τὰ πρόποντα μέλεισ' ἂν οὐκ ἴσως
 πρῶταίτην, ἴσως οὐδ' ἂν νῦν ἐπεχειροῦν ὀπορευθεῖσθαι περὶ τῶν σοὶ
 20συμβεβηκότων. ἐπειδὴ δὲ προειλόμην φροντίζειν τῶν ὄντων πραγμάτων
 καὶ τῆς πόλεως ἕνεκα τῆς ἑμαυτοῦ καὶ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων, ἀσχρῶν
 θέλην ἂν εἰ περὶ μὲν τῶν ἥτιον ἀναγκαίων φαινομένην σοι συμβεβου
 λευκῶς, ὑπὲρ δὲ τῶν μᾶλλον κατεπειγόντων μηδένα λόγον ποιήσῃν, κα
 ταῦτ' εἰδὼς ἐκεῖνα μὲν ὑπὲρ δόξης ὄντια, ταῦτα δ' ὑπὲρ τῆς σωτηρίας
 ἧς ὀλιγωρεῖν ἕπασιν ἰδοῦσας τοῖς ἀκούουσι τὰς περὶ σοῦ φηθείσας βλασ
 3φημίας. οὐδεὶς γὰρ ἔστιν ὅστις οὐ κατέγνω προπετιέστερόν σε κινδύ
 νεῦεν ἢ βασιλικώτερον, καὶ μᾶλλον σοι μέλει τῶν περὶ τὴν ἀνδρα
 ἐπιανῶν ἢ τῶν ὄλων πραγμάτων. ἔστι δ' ὁμοίως ἀσχροῦν περιστάσων
 τε τῶν πολεμίων μὴ διαίφροντα γενέσθαι τῶν ἄλλων, μηδεμιᾶς τ
 συμπεσοῦσας ἀνάγκης αὐτὸν ἐμβάλειν εἰς τοιοῦτους ἀγῶνας, ἐν οἷς κ
 τωρθώσας μὲν οὐδὲν ἂν ἦσθα μέγα διαπεπραγμένους, τελευτήσας δὲ τὸ
 4βίον ἕπασιν ἂν τῆν ὑπάρχουσαν εὐδαιμονίαν συνανείλες. χρηὴ δὲ μ
 καλὰς ἀπίστας ὑπολαμβάνειν τὰς ἐν τοῖς πολέμοις τελευτᾶς, ἀλλὰ τὰ
 μὲν ὑπὲρ τῆς πατρίδος καὶ τῶν γόντων καὶ τῶν παίδων ἐπιανῶν ἀξίας
 τὰς δὲ ταῦτά τε πάντα βλαπτούσας καὶ τὰς πράξεις τὰς πρότερον κα
 τωρθωμένους καταρτυπαινούσας ἀσχροῦς νομίζειν καὶ φεῖγειν ὡς αἰτία
 πολλῆς ἀδοξίας γιγνόμενας.

5 Ἐροῦμαι δέ σοι συμφέρον μίμῃσθαι τὴν πόλιν, ὃν τρόπον διο
 κῶσι τὰ περὶ τοὺς πολέμους. ἕπασιν γάρ, ὅταν σιτριτόπεδον ἐκπέμ
 πωσιν, εὐώθασι τὸ κοινὸν καὶ τὸ βουλευσόμενον ὑπὲρ τῶν ἰνεστώτων
 εἰς ἀσφάλειαν καθιστάσθαι· διὸ δὴ συμβάλει μηδεμιᾶς ἀτυχίας συμπε
 σοῦσας ἀνηρησθαι καὶ τὴν δύναμιν αὐτῶν, ἀλλὰ πολλὰς ὑπερέχειν δύ
 6νασθαι συμφορὰς καὶ πάλιν ἐναντίας ἐκ τούτων ἀναλαμβάνειν. ὃ καὶ ο
 δεῖ σκοπεῖν, καὶ μηδὲν μείζον ἀγαθὸν τῆς σωτηρίας ὑπολαμβάνειν
 408διὰ καὶ τὰς νίκας τὰς συμβαινούσας κατὰ τρόπον "διοικῆς καὶ τὰ

Τῆ. 1. ΦΙΛΙΠΠΩ Ι Γ: Ἰσοκράτης Φιλίππῳ χιλεῖν 5.

§ 1, 2. κἂν Γ: καὶ ἂν 5. τις ἐπιχειρῆ 5. 4. τὰ πρόποντα μέ
 λιστ' ἂν Γ: μέλιστα τὰ πρόποντα 5. 2, 5. ταῦτ' εἰδὼς Γ: ceter
 ταυτὶ πως. 6. περὶ] περὶ Γ. 3, 5. ἐμβάλλειν 5. 4, 1. ἂ
 add Γ. 5. αἰτίας πολλῆς ἀδοξίας Γ: αἰτίους ἀδοξίας 5. 5, 3. συμ
 βουλευόμενον 5. 4. δὴ καὶ συμβάλειν 5. 6, 3. καὶ τὰς ἀτυχία
 — δὴν add Γ.

δίνχας τὰς συμπιπιούσας ἐπανορθοῦν δύνη. Ἴδοις δ' ἂν καὶ Λακε-
 δαιμονίους περὶ τῆς τῶν βασιλείων σωτηρίας πολλὴν ἐπιμέλειαν ποιου-
 μένους, καὶ τοὺς ἐνδοξοτάτους τῶν πολιτῶν φύλακας αὐτῶν καθιστάν-
 τας, οἷς αἰσχρὸν ἔστιν ἐκείνους τελευτήσαντας περιιδεῖν ἢ τὰς ἀπίδας
 ὑποβαλεῖν. Ἀλλὰ μὴν οὐδ' ἐκεῖνά σε λήθησεν, ἢ Ζεῦξί τε τῷ κατα-
 δουλώσασθαι τοὺς Ἕλληνας βουλευθέντι καὶ Κύρῳ τῷ τῆς βασιλείας
 ἀμφισβητήσαντι συνέπεσεν. ὁ μὲν γὰρ τηλικαύτως ἦνταις καὶ συμφο-
 ραῖς περιπεσῶν ἡλικίας οὐδεὶς οἶδεν ἄλλοις γενομένους, διὰ τὸ περιποιῆ-
 σαι τὴν αὐτοῦ ψυχὴν τὴν τε βασιλείαν κατέσχε καὶ τοῖς παισὶ τοῖς
 αὐτοῦ παρέδωκε καὶ τὴν Ἀσίαν οὕτω διψήσασεν ὥστε μηδὲν ἤττον αὐ-
 θιγὴν εἶναι φοβερὰν τοῖς Ἕλλησιν ἢ πρότερον. Κύρος δὲ νικήσας ἀπα-
 σαν τὴν βασιλείας δύναμιν καὶ κρατήσας τῶν πραγμάτων διὰ τὴν αὐτοῦ
 προπέτειαν οὐ μόνον ἑαυτὸν ἀπειστέρησε τηλικαύτης δυναστείας, ἀλλὰ
 καὶ τοὺς συνακολουθήσαντας εἰς τὰς ἐσχάτας συμφορὰς κατέστησεν.
 Ἐχομι δ' ἂν πιμπληθεὶς εἰπεῖν, οἱ μεγάλων στρατοπέδων ἡγεμόνες
 γενομένοι διὰ τὸ προδιαφθαρήναι πολλὰς μυριάδας αὐτοῖς συναπώλεσαν.
 9 Ὡν ἐνθυμούμενον χρὴ μὴ τιμῆν τὴν ἀνθρώπων τὴν μετ' ἰστορίας ἀλο-
 γίστου καὶ φιλοτιμίας ἀκαίρου γιγνομένην, μηδὲ πολλῶν κινδύνων ἰδίων
 ὑπαρχόντων ταῖς μοναρχίαις ἐτέρους ἀδόξους καὶ θρασιωνικοὺς αὐτῷ
 προσεξευρόσκειν, μηδ' ἀμιλλᾶσθαι τοῖς ἢ βίου δυστυχοῦς ἐπαλλαγήναι
 βουλομένοις ἢ μισθοφορῶς ἕνεκα μέλλονος εἰκῆ τοὺς κινδύνους προαι-
 Ορουμένους, μηδ' ἐπιθυμεῖν τοιαύτης δόξης ἣς πολλοὶ καὶ τῶν Ἑλλήνων
 καὶ τῶν βαρβάρων τυγχάνουσιν, ἀλλὰ τῆς τηλικαύτης τὸ μέγεθος ἦν
 μόνος ἂν οὐ τῶν νῦν ὄντων κτήσασθαι δυνηθείης· μηδ' ἀγαπῆν λίαν
 τὰς τοιαύτας ἀρετὰς ὧν καὶ τοῖς φαύλοις μέτεστιν, ἀλλ' ἐκείνας ἂν
 οὐδεὶς ἂν πονηρὸς κοιωνήσειεν· μηδὲ ποιῆσθαι πολέμους ἀδόξους καὶ
 Ἰχληποῦς, ἔξῃ ἐντίμους καὶ φρόνους, μηδὲ ἐξ ἂν τοὺς μὲν οἰκιστάτους
 εἰς λίπας καὶ φροντίδας καταστήσεις, τοὺς δ' ἐχθροὺς ἐν ἐλπίσι μεγάλ-
 ηλαις ποιήσεις, οἷς καὶ νῦν αὐτοῖς παρέσχες· ἄλλὰ τῶν μὲν βαρβά-
 ρων, πρὸς οὓς νῦν πολεμεῖς, ἐπὶ τοσοῦτον ἐξαρκέσει σοι κρατεῖν ὅσον
 ἐν ἀσφαλείᾳ καταστῆσαι τὴν σουτοῦ χώραν, τὸν δὲ νῦν μέγαν προσαγο-
 ρουόμενον καταλύειν ἐπιχειρήσεις, ἵνα τὴν σουτοῦ δόξαν μέγαν ποιήσης
 καὶ τοῖς Ἕλλησιν ὑποδείξης πρὸς ὃν χρὴ πολεμεῖν.

7, 2. τῷ add I'. 4. οἶδεν ἄλλοις] οὐδὲν ἄλλαις Γ, ἄλλοις οἶδε
 Κοραῖς: ἄλλος οἶδε ε. 5. ψυχὴν τὴν τε I': ceteri. ψυχὴν καὶ τὴν
 τε. 6. ἑαυτοῦ ε. 8, 1. τοῖς Ἕλλησιν add I'. 2. διὰ] εἰ μὴ
 διὰ I'. 3. αὐτῶν ε. 4. συνακολουθοῦντας ε. 9, 1. ἀλογίσταν
 add I'. 2. ἰδίων add I'. 10, 1. τῶν ἄλλων Ἑλλήνων ε. 3. συ-
 ομι I'. 11, 1. φρόνους I': ἡρότους ε. 3. ποιήσεις add I'. 4. ἐξαρκ-
 κέσει σοι] ἐξαρκέσει I'. 5. τὴν τε σουτοῦ ε. 7. ἐπιδείξης πρὸς οὓς ε.

- 12 Ἡρὸ πολλοῦ δ' ἂν ἐποιησάμην ἐπιστεῖλαι σοι ταῦτα προ τῆς στρα-
 τείας, ἵν' εἰ μὲν ἐπέλοθης, μὴ τηλικούτῳ κινδύνῳ περιέπεσες, εἰ δ'
 ἠπίστησας, μὴ ἐγὼ συμβουλεύειν ἐδόκουν ταῦτ' αὐτοῖς ἤδη διὰ τὸ πάθος
 ὑπὸ πάντων ἔγνωσμένοις, ἀλλὰ τὸ συμβεβηκὸς ἑμαρτύρει τοὺς λόγους
 ὀρθῶς ἔχειν τοὺς ὑπ' ἐμοῦ περὶ αὐτῶν εἰρημένους.
- 13 Πολλὰ δ' ἔχων εἰπεῖν διὰ τὴν τοῦ πράγματος φύσιν, παύσομαι
 λέγων· οἶμαι γὰρ καὶ σὲ καὶ τῶν ἑταίρων τοὺς σπουδαιοτάτους ἑσθλῶς,
 ἐπόσ' ἂν βούλησθε, προσθήσειν τοῖς εἰρημένοις. πρὸς δὲ τούτοις φο-
 βοῦμαι τὴν ἀκαιρίαν· καὶ γὰρ νῦν κατὰ μικρὸν προϊὼν ἔλαθον ἑμαντὸν
 οὐκ εἰς ἐπιστολῆς συμμετρίαν ἀλλ' εἰς λόγου μῆκος ἐξοκέλας.
- 14 Οὐ μὴν ἀλλὰ κάπερ τούτων οὕτως ἔχόντων, οὐ παραλειπτέον ἐστὶ
 τὰ γε περὶ τῆς πόλεως, ἀλλὰ πειρατέον παρακαλέσαι σε πρὸς τὴν οἰκειό-
 τητα καὶ τὴν χρῆσιν αὐτῆς. οἶμαι γὰρ πολλοὺς εἶναι τοὺς ἀπυγγέλλον-
 τας καὶ λέγοντας οὐ μόνον τὰ δυσχερέστατα τῶν περὶ σοῦ παρ' ἡμῖν
 εἰρημένων, ἀλλὰ καὶ παρ' αὐτῶν προστιθέντας· οἷς οὐκ εἰκὸς προσέχειν
 15σε τὸν νοῦν. καὶ γὰρ ἂν ἄτοπον ποιολῆς, εἰ τὸν μὲν δῆμον τὸν ἡμέτερον
 ψέγοις ὅτι ἑσθλῶς πέθεται τοῖς διαβάλλουσιν, αὐτὸς δὲ φαίνοιο πι-
 στεύων τοῖς τὴν τέχνην ταύτην ἔχασσι, καὶ μὴ γινώσκεις ὡς ὅσῳ περ ἂν
 τὴν πόλιν εὐαγωγότεραν ὑπὸ τῶν τυχόντων οὖσαν ἀποφαίνωσι, τοσοῦτῳ
 μᾶλλον σοι συμφερόντως ἔχουσαν αὐτὴν ἐπιδεικνύουσι. εἰ γὰρ οἱ μηδὲν
 ἀγαθὸν οἶοι τ' ὄντες ποιῆσαι διαπράττονται τοῖς λόγοις ὅ τι ἂν βου-
 ληθῶσιν, ἢ που σέ γε προσήκει τὸν πλεῖστ' ἂν ἔργῳ δυνάμενον εὐεργε-
 16τῆσαι μηθενὸς ἀποτυχεῖν παρ' ἡμῶν. Ἡγοῦμαι δὲ δεῖν πρὸς μὲν τοὺς
 410πικρῶς τῆς πόλεως ἡμῶν κατηγοροῦντας ἐκείνους ἀντιτάττεσθαι "τοὺς
 πάντα τε ταῦτ' εἶναι λέγοντας, καὶ τοὺς μῆτε μαιζον μῆτ' ἔλαττον αὐ-
 τὴν ἠδικηκέναι φύσκοιτας. ἐγὼ δ' οὐδὲν ἂν ἐποίμι τοιοῦτον· ἀσχυρ-
 θεῖν γὰρ ἂν, εἰ τῶν ἄλλων μηδὲ τοὺς θεοὺς ἀναμαρτίτους εἶναι νο-
 μιζόντων αὐτὸς τολμῶν λέγειν ὡς οὐδὲν πάποθ' ἡ πόλις ἡμῶν πεπλημ-
 17μέλῃκεν. οὐ μὴν ἀλλ' ἐκείν' ἔχω περὶ αὐτῆς εἰπεῖν, ὅτι χρησιμωτέραν
 οὐκ ἂν εὖροις ταύτης οὔτε τοῖς Ἕλλησιν οὔτε τοῖς σοῖς πράγμασιν
 ᾗ μάλιστα προσεκτέον τὸν νοῦν ἐστίν. οὐ μόνον γὰρ ἂν συναγωνιζομένη
 γίγνοιτ' ἂν αἰτία σοι πολλῶν ἀγαθῶν, ἀλλὰ καὶ φιλικῶς ἔχειν δοκοῦσα

12, 2. περιέπεσες Γ: ceteri περιπεσεῖν. 3. ἠπίστησας Γ: ceteri
 ἠπέλοθης. 13, 3. τοῖς εἰρημένοις προσθήσειν 5. 4. ἀκαιρίαν Γ:
 ἀκρίθειαν 5. 14, 2. γε om Γ. 3. τὴν post καὶ add Γ.

16, 1. προστεθέντας Γ. 2. σε om Γ. ἄτοπον ἂν 5. 4. malim
 abesse τὴν. μὴ γινώσκεις Γ: plerique μὴν γινώσκεις. 5. ἀπο-
 φαίνονται 5. 7. ὅτι Γ: ἄ 5. 17, 1. ἀποτυχεῖν Γ: ceteri τυχεῖν.
 2. ἡμῶν add Γ. ἀντιτάττειν 5. 3. τε ταῦτ' Γ: γε ταύτης 5.
 5. τῶν μὲν ἄλλων 5. 6. πάποθ' ἢ πόλις ἡμῶν πεπλημμελήκαμεν Γ:
 πάποτέ πεπλημμελήκαμεν 5. 18, 2. σοῖς add Γ. 4. μόνον δοκοῦσας.

18 μόνον· τούς τε γάρ ὑπὸ σοὶ νῦν ὄντας ῥῆον ἂν κατέχοις, εἰ μηδεμίαν ἔχοιεν ἀποστροφήν, τῶν τε βαρβάρων οὐς βουλευθείης θᾶττον ἂν καταστρέψαιο. καίτοι πῶς οὐ χρὴ προθύμως ὀρέγεσθαι τῆς τοιαύτης εὐνοίας, δι' ἣν οὐ μόνον τὴν ὑπάρχουσαν ἀρχὴν ἀσφαλῶς καθέξεις, ἀλλὰ 19 καὶ πολλὴν ἐτέραν ἀκινδύνως προσκτήσει; θαυμάζω δ' ὅσοι τῶν τὰς δυνάμεις ἔχόντων τὰ μὲν τῶν ξενιτευομένων μισθοῦνται καὶ χρήματα πολλὰ δαπανῶσι, συνειδότες ὅτι πλείους ἠδίκηκε τῶν πιστευσάντων αὐτοῖς ἢ σέσωκε, τὴν δὲ πόλιν τὴν τηλικαύτην δύναμιν κεκτημένην μὴ πειρῶνται θεραπεύειν, ἢ καὶ μίαν ἐκάστην τῶν πόλεων καὶ σύμπασαν 20 τὴν Ἑλλάδα πολλάκις ἤδη σέσωκεν. Ἐνθυμοῦ δ' ὅτι πολλοῖς καλῶς βεβουλεύσθαι δοκεῖς, ὅτι δικαίως κέρησαι Θετταλοῖς καὶ συμφερόντως ἐκείνοις, ἀνδράσιν οὐκ εὐμεταχειρίστοις ἀλλὰ μεγαλοψύχοις καὶ στάσεως μεστοῖς. χρὴ τοίνυν καὶ περὶ ἡμῶν πειρᾶσθαι γίνεσθαι σε τοιοῦτον, ἐπιστάμενον ὅτι τὴν μὲν χώραν Θετταλοὶ τὴν δὲ δύναμιν ἡμεῖς ὁμορὸν σοι τυγχάνομεν ἔχοντες, ἢ ἐκ παντὸς τρόπου ζῆτε προσαγαγέσθαι. πολὺ γὰρ κάλλιον ἔστι τὰς εὐνοίας τὰς τῶν πόλεων αἰρεῖν ἢ τὰ τέλχη. τὰ μὲν γὰρ τοιαῦτα τῶν ἔργων οὐ μόνον ἔχει φθόρον, ἀλλὰ καὶ τῶν τοιοῦτων τὴν αἰτίαν τοῖς στρατοπέδοις ἀνατιθέουσιν ἢν δὲ τὰς οἰκειότητος καὶ τὰς εὐνοίας κτήσασθαι δυναθῆς, ἅπαντες τὴν σὴν δυνάμειον ἐπαινέσονται.

22 Δικαίως δ' ἂν μοι πιστεύοις οἷς εἴρηκα περὶ τῆς πόλεως αἰ' φανήσομαι γὰρ οὔτε κολακεύειν αὐτὴν ἐν τοῖς λόγοις εἰθισμένος, ἀλλὰ πλεῖστα πάντων ἐπιτετιμηκῶς, οὔτ' ἐν παρὰ τοῖς πολλοῖς καὶ τοῖς εὐκῆ δοκιμάζουσι φερόμενος, ἀλλ' ἀγνοούμενος ὑπ' αὐτῶν καὶ φθονούμενος ὥσπερ οὐ. πλὴν τοσοῦτον διαφέρωμεν, ὅτι πρὸς σὲ μὲν διὰ τὴν δύναμιν καὶ τὴν εὐδαιμονίαν οὕτως ἔχουσι, πρὸς δ' ἐμέ, διότι προσποιῶμαι τὸ βέλτιον αὐτῶν φρονεῖν, καὶ πλείους ὀρῶσιν ἐμοὶ διαλέγεσθαι βουλομένους ἢ σφίξιν αὐτοῖς. ἡβουλόμην δ' ἂν ἡμῖν ὁμοίως ῥᾶδιον εἶναι τὴν δόξαν, ἢν ἔχομεν παρ' αὐτοῖς, διαφεύγειν. νῦν δὲ σὺ μὲν οὐ χαλεπῶς, ἢν βουλευθῆς, αὐτὴν διαλύσεις, ἐμοὶ δὲ ἀνάγκη καὶ διὰ τὸ γῆρας καὶ δι' ἄλλα πολλὰ στέργειν τοῖς παροῦσιν.

Οὐκ οἶδ' ὅ τι πλείω δεῖ λέγειν, πλὴν τοσοῦτον, ὅτι καλόν ἔστι τὴν

18. 1. σοὶ νῦν Γ: ceteri σοι συνόντας vel σοῦ νῦν ὄντας. 4. ἤςς. ἀρχὴν Γ: ἰσχύονς. 19, 3. δαπανῶνταις. 5. μίαν ἐκάστην τῶν πόλεων Γ: πόλιν μίαν ἐκάστηνς. 20, 4. σε add Γ. 6. προσάγεσθαις. 21, 2. τοιαῦτα τῶν ἔργων add Γ. 5. ἐπαινέσουσις. 22, 1. πιστεύοις Γ. 3. ἐν Γ: ceteri αὐ. 5. τοσοῦτον Γ: τοῦτος. τὴν εὐδαιμονίαν καὶ τὴν δύναμινς. 6. δ' ἐμέ Γ: ἐμέ δὲς. 7. μοις. 23, 1. ἡβουλόμην Γ: ceteri ἡβουλόμην. ὁμοίως Γ: ὁμογενῶςς. 3. ἢν Γ: ἂνς. 5. οὐκ Γ: ὡστ' οὐκς.

βασίλειαν καὶ τὴν εὐδαιμονίαν τὴν ὑπάρχουσαν ὑμῖν παρακαταθέσθαι
τῇ τῶν Ἑλλήνων εὐνοίᾳ.

3.

ΦΙΛΙΠΠΩ

Ἐγὼ διελέχθην μὲν καὶ πρὸς Ἀντίπατρον περὶ τε τῶν τῇ πόλει καὶ
τῶν σοὶ συμφερόντων ἔξαρκούντως, ὡς ἑμαυτὸν ἐπιθον, ἡβουλήθη δὲ
καὶ πρὸς σὲ γράψαι περὶ ἧν μοι δοκεῖ πρακτέον εἶναι μετὰ τὴν εἰρή-
νην, παραπλήσια τοῖς ἐν τῇ λόγῳ γεγραμμένοις, πολὺ δ' ἐκείνῳ συμ-
τομώτερον.

2 Καὶ ἐκείνον μὲν γὰρ τὸν χρόνον συνεβούλευον ὡς χρὴ διαλλάξαντά
σε τὴν πόλιν τὴν ἡμετέραν καὶ τὴν Λακεδαιμονίων καὶ τὴν Θηβαίων
καὶ τὴν Ἀργείων εἰς ὁμόνοιαν καταστήσαι τοὺς Ἕλληνας, ἡγούμε-
νος, ἂν τὰς προσιτάσας πόλεις πέλοισι οὕτω φρονεῖν, ταχέως καὶ
112 τὴν ἄλλαν ἐπακολουθήσειν. τότε μὲν οὖν ἄλλος ἦν καιρὸς, νῦν δὲ
συμβέβηκε μηκέτι δεῖν πείθειν· διὰ γὰρ τὸν ἀγῶνα τὸν γεγενημέ-
νον ἡναγκασμένοι πάντες εἰσὶν εὖ φρονεῖν, καὶ τούτῳ ἐπιθυμῶν ἧν
ὑπονοοῦσθαι σε βούλεσθαι πρῶτα, καὶ λέγειν ὡς δεῖ παυσαμένους τῆς
μηνίας καὶ τῆς πλεονεξίας, ἧν ἐποιοῦντο πρὸς ἀλλήλους, εἰς τὴν Ἀσίαν
3 τὸν πόλεμον ἔξευχεῖν, καὶ πολλοὶ πυνθάνονται παρ' ἐμοῦ πότερον
ἐγὼ σοὶ παρήνεσα ποιῆσθαι τὴν στρατείαν τὴν ἐπὶ τοὺς βαρβάρους,
ἢ σοῦ διανοηθέντος συνεῖπον· ἐγὼ δ' οὐκ εἰδέναι μὲν φημι τὸ σαφές
(οὐ γὰρ συγγεγενῆσθαι σοὶ πρότερον), οὐ μὴν ἄλλ' οἶσθαι σὲ μὲν
ἐγνωκέαι περὶ τούτων, ἐμὲ δὲ σννειρηκέαι ταῖς σαῖς ἐπιθυμίαις. ταῦτα
δ' ἀκούοντες ἔδεικτό μου πάντες παρακελεύεσθαι σοὶ καὶ προτρέπειν
ἐπὶ τῶν αὐτῶν τούτων μένειν, ὡς οὐδέποτ' ἂν γενομένων οὔτε καλλιό-
νων ἔργων οὔτε ὠφελιμωτέρων τοῖς Ἕλλησι οὔτ' ἐν καιρῷ μᾶλλον
πραχθησομένων.

4 Εἰ μὲν οὖν εἶχον τὴν αὐτὴν δύναμιν ἢ περ' πρότερον, καὶ μὴ παν-
τάπεισιν ἦν ἀπειρηκώς, οὐκ ἂν δι' ἐπιστολῆς διελεγόμην, ἀλλὰ παρῶν
αὐτὸς παρῶξνον ἂν σε καὶ παρακάλουν ἐπὶ τὰς πράξεις ταύτας. νῦν
δ' ὡς δύναμαι παρακελεύομαι σοὶ μὴ καταμειῆσαι τούτων, πρὶν ἂν

ν. 1. παρακαταθέσθαι τῇ τῶν Ἑλλήνων εὐνοίᾳ Γ: παρακατατίθε-
σθαι τῇ τῶν Ἑλλήνων εὐδαιμονίᾳ καὶ εὐνοίᾳ 5. Tit. 1. ΦΙΛΙΠΠΩ Γ
Γ: Ἰσοκράτης Φιλίππῳ χαίρειν. § 1, 1. καὶ τῶν σοὶ συμφερόντων

Γ: συμφερόντων καὶ σοὶ 5. 2. ἡβουλήθη δὲ καὶ πρὸς σὲ γράψαι Γ:
ceteri ἐβουλήθη δὲ γράψαι καὶ πρὸς σὲ. 2, 2. τὴν τε πόλιν 5.

4. προσιτάσας Γ: προχοῦσας 5. 8. ὑπονοοῦσθαι Coraës, ἐπινοοῦσι
codex Matthaei, ὑπονοοῦμαι Γ: ceteri ἐπινοοῦμαι. 3, 1. καὶ πολ-
λοὶ Γ: πρὸς δὲ τούτοις κάκεινο πολλοὶ 5. παρ' ἐμοῦ πυνθάνονται 5.

2. ποιῆσαι 5. τὴν αὐτὴν ἐπὶ add L. 5. σαῖς om Γ. 6. πάντες
add Γ. 4, 2. παρῶν νῦν αὐτὸς 5.

τέλος επιθῆς αὐτοῖς. ἔστι δὲ πρὸς μὲν ἄλλο τι τῶν δεόντων ἀπλήτως ἔχειν οὐ καλόν (αἱ γὰρ μετριότητες παρὰ τοῖς πολλοῖς εὐδοκιμοῦσι), δόξης δὲ μεγάλης καὶ καλῆς επιθῆμειν καὶ μηδέποτε ἐμπύπασθαι προσήκει τοῖς πολὺ τῶν ἄλλων διετηχοῦσιν ὅπερ σοὶ συμβέβηκεν. ἤγουν δὲ τόθ' ἔξιν ἀνυπέβλητον αὐτὴν καὶ τῶν σοὶ πεπραγμένων ἀξίαν, ὅταν τοὺς μὲν βαρβάρους ἀναγκάσῃς ἐλωτεύειν τοῖς Ἕλλησι, πλὴν τῶν σοὶ συναγωνισαμένων, τὸν δὲ βασιλεῖα τὸν νῦν μέγαν προσαγορευόμενον ποιήσῃς τοῦτο πράττειν ὃ τι ἂν σὺ προστάτῃς. ταῦτα δὲ κατεργάσασθαι πολὺ ῥᾶον ἔστιν ἐκ τῶν νῦν παρόντων, ἢ προσελθεῖν ἐπὶ τὴν δύναμιν καὶ τὴν δόξαν, ἣν νῦν ἔχεις, ἐκ τῆς βασιλείας τῆς ἐξ ἀρχῆς ὑμῖν ὑπαρξάσης· οὐδὲν γὰρ ἔσται λοιπὸν ἔτι πλὴν θεῖον γενέσθαι. "Χάρις 13δ' ἔχω τῷ γῆρῳ ταύτην μόνην, ὅτι προήγαγεν εἰς τοῦτό μου τὸν βίον, ὥσθ' ἂ κείος ὦν διανοούμενη καὶ γράφειν ἐπεχείρουν ἴν τε τῷ πανηγυρικῷ λόγῳ καὶ τῷ πρὸς σὲ πεμφθέντι, ταῦτα νῦν τὰ μὲν ἤδη γεγόμενα διὰ τῶν ὄων ἐφορῶ πράξεων, τὰ δ' ἄλλῃω γενήσεσθαι.

4.

ΑΝΤΙΠΑΤΡΩΙ.

Εγώ, κατεπερ κινδύνου παρ' ἡμῖν ὄντος εἰς Μακεδονίαν πέμπειν ἐπιτολήν, οὐ μόνον νῦν ὅτε πολεμοῦμεν πρὸς ὑμᾶς, ἀλλὰ καὶ τῆς εἰρήνης οὐσῆς, ὅμως γράψαι πρὸς σὲ προειλόμην περὶ Διοδότου, δίκαιον εἶναι νομίζων πάντας μὲν περὶ πολλοῦ ποιῆσθαι τοὺς ἐμαντῷ πεπλησιακότας καὶ γεγενημένους ἀξίους ἡμῶν, οὐχ ἥμισθα δὲ τοῦτον καὶ διὰ τὴν εὐθνοῖαν τὴν εἰς ἡμᾶς καὶ διὰ τὴν ἄλλην ἐπιείκειαν. μάλιστα μὲν οὖν ἐβουλόμην ἂν αὐτὸν αὐσταθῆναι σοὶ δι' ἡμῶν· ἐπειδὴ δὲ δι' ἐτέρων ἐντετύχηκέ σοι, λοιπὸν ἔστι μοι μαρτυρῆσαι περὶ αὐτοῦ καὶ βεβαιῶσαι τὴν γεγενημένην αὐτῷ πρὸς σὲ γνώσιν. ἐμοὶ γὰρ πολλῶν καὶ παντοδαπῶν συγγεγενημένων ἀνδρῶν, καὶ δόξας ἐνίων μεγάλας ἐχόντων, τῶν μὲν ἄλλων ἀπάντων οἱ μὲν τινες περὶ αὐτὸν τὸν λόγον οἱ δὲ περὶ τὸ διανοηθῆναι καὶ πρᾶξαι δεινοὶ γεγονόσιν, οἱ δ' ἐπὶ μὲν τοῦ βίου ἀώφρονες καὶ χαρῆντες, πρὸς δὲ τὰς ἄλλας χρήσεις καὶ διαγωγὰς ἀφρῆς παντάπασιν· ζοῖτος δ' οὕτως εὐάρμοστον τὴν φύσιν ἔσχεν ὥστ' ἐν ἅπασιν τοῖς εἰρημένοις τελειότατος εἶναι. καὶ ταῦτ' οὐκ ἂν ἐτόλμων λέγειν, εἰ μὴ τὴν ἀκριβε-

v. 1. ἔσται Γ. δεόντων Γ: ὄντων ε. 5, 2. αὐτὴν ἀνυπέβλητον ε. 4. συναγωνιζομένων ε. 5. ὃ τι Γ: ὅς. 6. προσελθεῖν Γ: 7. ἐκ Γ: παρὰ ε. 6, 4. ταῦτα νῦν τὰ μὲν ἤδη Γ: τούτων ἤδη τὰ μὲν νῦν ε. Tit. 1. ANTIHATPΩI A (cuius tituli omnes re) cum Matth. et Ambrosiano Maii p. 135: πρὸς ἀντίπατρον mg Γ: ἀσῆμως περὶ διοδότου ΓΔ, Ἰσοκράτης Φιλίππῳ γράφειν ε. § 1, 1. κινδύνου Γ: ἐπικινδύνου ε. 3. εἰλόμην ε. 5. διὰ add Γ: 2, 5. συγγεγενημένων ε. 6. αὐτὸν add Γ.

στάτην πείραν αὐτός τ' εἶχον αὐτοῦ καὶ σὲ λήψεσθαι προσεδέκων, τὰ
 414 μὲν αὐτὸν χρώμενον αὐτῷ, "τὰ δὲ καὶ παρὰ τῶν ἄλλων τῶν ἐμπείρων
 αὐτοῦ πυνθανόμενον, ὧν οὐδεὶς ὅστις οὐκ ἂν ὁμολογήσειεν, εἰ μὴ μίαν
 εἶη φθονερός, καὶ ἐπιεῖν καὶ βουλεύεσθαι οὐδενὸς ἦττον αὐτὸν δύ-
 νασθαι, καὶ δικαιοτάτον καὶ σωφρονέστατον εἶναι καὶ χρημάτων ἐγκρα-
 τέστατον, ἔτι δὲ συνημερεῦσαι καὶ συμβιῶναι ἀπάντων ἡδιστον καὶ λι-
 γυρώτατον, πρὸς δὲ τούτοις πλείστην ἔχειν παρῴησιον, οὐχ ἦν οὐ προσ-
 ἦκεν, ἀλλὰ τὴν εἰκότως ἂν μέγιστον γιγνομένην σημεῖον τῆς εὐνοίας
 5 τῆς πρὸς τοὺς φίλους· ἦν τῶν δυναστῶν οἱ μὲν ἀξιοχρεῶν τὸν ὄγκον
 τὸν τῆς ψυχῆς ἔχοντες τιμῶσιν ὡς χρησίμην οὖσαν, οἱ δ' ἀσθενέστεροι
 τὰς φύσεις ὄντες ἢ κατὰ τὰς ὑπαρχούσας ἐξουσίας δυσχεραίνουσιν, ὡς
 ὧν οὐ προαιροῦνται τι ποιεῖν βιαζομένην αὐτούς, οὐκ εἰδότες ὡς οἱ
 μάλιστα περὶ τοῦ συμφέροντος ἀντιλέγειν τολμῶντες, οὗτοι πλείστην
 6 ἐξουσίαν αὐτοῖς τοῦ πράττειν ἢ βούλονται παρασκευάζουσι. εἰκὸς γάρ
 διὰ μὲν τοὺς αἰεὶ πρὸς ἡδονὴν λέγειν προαιρουμένους οὐχ ὅπως τὰς μο-
 ναρχίας δύνασθαι διαμεῖναι, αἱ πολλοὺς τοὺς ἀναγκαίους ἐφέλκονται
 κινδύνους, ἀλλ' οὐδὲ τὰς πολιτείας, αἱ μετὰ πλείονος ἀσφαλείας εἰσὶ,
 διὰ δὲ τοὺς ἐπὶ τῷ βελτίστῳ παρῴησιαζομένους πολλὰ σώζεσθαι καὶ τῶν
 ἐπιδόξων διαφθαρήσεσθαι πραγμάτων. ὧν ἕνεκα προσῆκε μὲν παρὰ πᾶσι
 τοῖς μονάρχοις πλεον φέρεσθαι τοὺς τὴν ἀλήθειαν ἀποφαινόμενους τῶν
 ἅπαντα μὲν πρὸς χάριν μηδὲν δὲ χάριτος ἄξιον λεγόντων συμβάλει
 7 δ' ἔλαττον ἔχειν αὐτοὺς παρ' ἐπίνοις αὐτῶν. ὁ καὶ Διοδότῳ παθεῖν συ-
 νέπεσε παρὰ τισι τῶν περὶ τὴν Ἀσίαν δυναστῶν, οἷς πολλὰ χρήσιμος
 γενόμενος οὐ μόνον τῷ συμβουλευεῖν ἀλλὰ καὶ τῷ πράττειν καὶ κινδυ-
 νεύειν, διὰ τὸ παρῴησιάζεσθαι πρὸς αὐτοὺς περὶ ὧν ἐκείνοις συνέφερε,
 καὶ τῶν οἴκοι τιμῶν ἀπεστέρηται καὶ πολλῶν ἄλλων ἐλπίδων, καὶ μείζον
 ἰσχυσαν αἱ τῶν τυχόντων ἀνθρώπων κολακίαι τῶν ἐνεργειῶν τῶν τού-
 8 του. διὸ δὴ καὶ πρὸς ὑμᾶς αἰεὶ προσιεῖν διανοοῦμενος ὀκνηρῶς εἶχεν,
 415 οὐχ ὡς ἅπαντας "ὁμοίους εἶναι νομίζων τοὺς ὑπὲρ αὐτὸν ὄντας, ἀλλὰ
 διὰ τὰς πρὸς ἐκείνους γεγενημένας δυσχερείας καὶ πρὸς τὰς παρ' ὑμῶν
 ἐλπίδας ἀθυμότερος ἦν, παραπλήσιον (ὡς ἐμοὶ δοκεῖ) πεπονθῶς τῶν πε-
 πλεκτότων τισίν, οἳ τὸ πρῶτον ὅταν χρήσωνται χειμῶσιν, οὐκέτι θαρ-
 ῆσονται εἰσβαίνουσι εἰς θάλατταν, καίπερ εἰδότες ὅτι καὶ καλοῦ πλοῦ

4, 4. συνημερεῦσαι καὶ συμβιῶναι Γ: καὶ σύμβιον 5. 6, 1. γὰρ
 διὰ μὲν Γ: μὲν γὰρ διὰ 5. 3. διαμεῖναι Γ: ceteri ποιεῖν διαμείνειν
 vel ποιεῖν δυνάμεις. 5. διὰ Γ: δεῖ 5. σώζεσθαι Γ: ὁώ-
 ζειν δύνασθαι 5. 6. προσῆκει 5. 8. ἄξιον χάριτος 5. συνέβη 5.
 7, 2. κατὰ τὴν Ἀσίαν δυναστευόντων 5. οἷς πολλὰ] οἷς περὶ
 πολλὰ Γ: οἷς πολλὰ μὲν 5. 5. ἀπεστέρηθη 5. 6. τυχόντων]
 ἄλλων Γ. 8, 1. διὸ Γ: δεῖ ἂ 5. 3. παρ' ἐκείνων 5. 4. ἀθυ-
 μότερος Γ: οὐ προθυμότερος 5. ὡς ἐμοὶ Γ: ἐμοιγε 5. 5. τὸ add Γ.
 6. θάλατταν Γ: ceteri τὴν θάλασσαν.

πολλάκις επιτυχεῖν ἔστιν. οὐ μὴν ἀλλ' ἐπειδὴ συνέστηκέ σοι, καλῶς
 θποιῖ. λογιζομαι γὰρ αὐτῷ συνοίσειν, μάλιστα μὲν τῇ φιλανθρωπία τῇ
 σῇ στοχαζόμενος, ἣν ἔχειν ὑπέληψαι παρὰ τοῖς ἔξωθεν ἀνθρώποις,
 ἔπειτα νομίζων οὐκ ἄγνοεῖν ὑμᾶς ὅτι πάντων ἔστιν ἡδιστον καὶ λυσιτε-
 λέστατον πιστοὺς ἅμα καὶ χρησίμους φίλους κτᾶσθαι ταῖς εὐεργεσίαις,
 καὶ τοὺς τοιοῦτους εὖ ποιεῖν ὑπὲρ ὧν πολλοὶ καὶ τῶν ἄλλων ὑμῖν
 χάριν ἔξουσιν. ἅπαντες γὰρ οἱ χαριέντες τοὺς τοῖς σπουδαίοις τῶν ἀν-
 δρῶν καλῶς ὀμιλοῦντας ὁμοίως ἐπαινοῦσι καὶ τιμῶσιν, ὥσπερ αὐτοὶ
 τῶν ὠφελειῶν ἀπολαύοντες.

10 Ἀλλὰ γὰρ Διόδοτον αὐτὸν οἶμαι μάλιστα σε προτρέψασθαι πρὸς
 τὸ φροντίζειν αὐτοῦ. συνέπειθον δὲ καὶ τὸν υἱὸν αὐτοῦ τῶν ὑμετέρων
 ἀντέχεσθαι πραγμάτων, καὶ παραδόθ' ὑμῖν αὐτὸν ὥσπερ μαθητὴν εἰς
 τοῦμπροσθε πειραθῆναι προσελθεῖν. ὁ δὲ ταῦτά μου λέγοντος ἐπιθυμῶν
 μὲν ἔφασκε τῆς ὑμετέρας φιλίας, οὐ μὴν ἀλλὰ παραπλήσιόν τι πεπον-

11 θέναι πρὸς αὐτὴν καὶ πρὸς τοὺς στεφανίτας ἀγῶνας. ἐκείνους τε γὰρ
 νικᾶν μὲν ἂν βούλεισθαι, καταβῆναι δ' εἰς αὐτοὺς οὐκ ἂν τολμῆσαι διὰ
 τὸ μὴ μετεσχηκέαι ῥώμης ἀξίας τῶν στεφάνων, τῶν τε παρ' ὑμῶν τι-
 μῶν εὐξασθαι μὲν ἂν τυχεῖν, ἐφίξεσθαι δ' αὐτῶν οὐ προσδοκᾶν τὴν
 τε γὰρ ἀπειρίαν τὴν αὐτοῦ καταπεπληχθαι καὶ τὴν λαμπρότητα τὴν
 ὑμετέραν, ἔτι δὲ καὶ τὸ σωματίον οὐκ εὐκρινὲς ὄν, ἀλλ' ἔχον ἅττα σίγη,
 νομίζειν ἐμποδιεῖν αὐτὸν πρὸς πολλὰ τῶν πραγμάτων.

12 Οὗτος μὲν οὖν, ὃ τι ἂν αὐτῷ δοκῇ συμφέρειν, τοῦτο πράξει· οὐ δ',
 ἰδίαν τε ἢ περὶ ὑμᾶς ἰὰν θ' ἡσυχίαν ἔχων διατριβὴν περὶ τούτους τοὺς
 τόπους, ἐπιμελοῦ καὶ τῶν ἄλλων μὲν ἁπάντων, ὧν ἂν τυγχάνῃ δεόμε-
 νος, μάλιστα δὲ τῆς ἀσφαλείας καὶ τῆς τούτου καὶ τῆς τοῦ πατρὸς
 αὐτοῦ, νομίσας ὥσπερ παρακαταθήκην ἔχειν τοῦτον παρὰ τε τοῦ γήρως
 ἡμῶν, ὃ προσηκόντως ἂν πολλῆς τυγχάνοι προνοίας, καὶ τῆς δόξης τῆς
 ὑπαρχούσης, εἴ τινος ἄρα σπουδῆς ἔστιν ἀξία, καὶ τῆς εὐνοίας τῆς περὶ

13 ὑμᾶς, ἣν ἔχων ἅπαντα τὸν χρόνον διατετέλεκα, καὶ μὴ θαυμάσης μήτ'
 εἰ μικροτέρων γέγραφα τὴν ἐπιστολήν, μήτ' εἴ τι περιεργότερον καὶ

9, 1. ποιῖ Matth., ποίει Γ: ceteri ποιεῖν.

2. λογιζόμενος ε.

3. λυσιτελέστατον πιστοῦς Γ: ceteri λυσιτελεῖς τὸ πιστοῦς.

5. πολλοὶ om Γ. χάριν ὑμῖν ε.

6. ἀνδρῶν Γ: ἀνθρώπων ε.

10, 1. μάλιστα σε Γ: σε μάλιστα ε.

2. ἐαυτοῦ ε.

3. ἐαυτὸν ε.

4. τοῦμπροσθε ε.

προσελθεῖν ε.

11, 1. τε add Γ.

4. ἐφίξεσθαι δ' αὐτῶν οὐ Γ: ceteri οὐκ ἐφίξεσθαι δ' αὐτόν.

6. ἅττα σίγη Γ: πρόφασιν ἦν ε.

quae inferuntur, νομίζειν ἐμποδιεῖν αὐτόν, non li-
 quet quomodo scripta fuerint in Γ.

7. πρὸς τὰ πολλὰ ε.

12, 1. δοκῇ αὐτῷ ε.

2. ἢ om Γ.

3. ἂν τυγχάνῃ Γ: τυγχά-
 νει ε.

6. τυγχάνοι Γ: ceteri τυγχάνῃ.

7. ὑπαρχούσης Γ: ceteri
 ὑπερχούσης. τῆς post καὶ om ε.

13, 2. καὶ Γ: ἦ ε.

προσβυτικώτερον εἰρήκαμεν ἐν αὐτῇ· πάντων γὰρ τῶν ἄλλων ἀμιλήσους ἐνὸς μόνου ἐφρόντισα, τοῦ φανῆναι σπουδαίων ὑπὲρ ἀνδρῶν φίλων καὶ προσφιλεστάτων μοι γεγενημένων.

5.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΩ

Πρὸς τὸν πατέρα σου γράφω ἐπιστολὴν ἄτοπον ὄμην ποιήσεις, εἰ περὶ τὸν αὐτὸν ὄντα σὲ τόπον ἐκείνῳ μήτε προσεῶ μήτε ἀσπίσομαι, μήτε γράψω τι τοιοῦτον ὃ ποιήσει τοὺς ἀναγνόντας μὴ τομίζειν ἤδη με παραφρονεῖν διὰ τὸ γῆρας μηδὲ παντίπασι ληθεῖν, ἄλλ' εἰ τὸ καταλειμμένον μου μέρος καὶ λοιπὸν ὃν οὐκ ἀνάξιον εἶναι τῆς δυνάμεως ἦν ἔσχον νεώτερος ὢν.

2 Ἀκούω δέ σε πάντων λεγόντων, ὡς φιλόφρωνος εἶ καὶ φιλαθήναιος καὶ φιλόσοφος, οὐκ ἀφρόνως ἀλλὰ νουεχόντως. τῶν τε γὰρ πολιτῶν ἀποδέχεσθαι σε τῶν ἡμετέρων οὐ τοὺς ἡμεληκότας αὐτῶν καὶ ποτηρῶν
417πραγμάτων ἐπιθυμοῦντας, ἀλλ' οἷς "συνδιατριβῶν τε οὐκ ἂν λυπηθείης, συμβάλλων τε καὶ κοινωνῶν πραγμάτων οὐδὲν ἂν βλαβεῖς οὐδ' ἄδικηθείης, οἷοις περ χρῆ πληοιάξειν τοὺς εὖ φρονοῦντας· τῶν τε φιλοσοφιῶν οὐκ ἀποδοκιμάζειν μὲν οὐδὲ τὴν περὶ τὰς ξηρίας, ἀλλὰ τομίζειν εἶναι πλεονεκτικὴν ἐν ταῖς ἰδίαις διατριβαῖς, οὐ μὲν ἀρμότειν οὔτε τοῖς τοῦ πλήθους προσιτῶσιν οὔτε τοῖς τὰς μοραρχίας ἔχουσιν· οὐ γὰρ συμφέρον οὐδὲ πρέπειν τοῖς μείζον τῶν ἄλλων φρονοῦσιν οὐδ' αὐτοῖς ἐρίξειν πρὸς τοὺς συμπολιτευομένους οὔτε τοῖς ἄλλοις ἐπιτρέπειν
4πρὸς αὐτοὺς ἀντιλέγειν. ταύτην μὲν οὖν οὐκ ἀγαπῶ σε τὴν διατριβὴν, προαιρεῖσθαι δὲ τὴν παιδείαν τὴν περὶ τοὺς λόγους οἷς χρῶμεθα περὶ τὰς πράξεις τὰς προσπιπτούσας καθ' ἐκάστην τὴν ἡμέραν, καὶ μεθ' ὧν βουλευόμεθα περὶ τῶν κοινῶν· δι' ἣν νῦν τε δοξάζεις περὶ τῶν μελλόντων ἐπιεικῶς, τοῖς τ' ἀρχομένοις προστίττειν οὐκ ἀνοήτως, ἢ δεῖ πρῶτα ἐκάστους, ἐπιστήσῃ, περὶ δὲ τῶν καλῶν καὶ δικαίων καὶ τῶν τούτοις ἐναντίων ὀρθῶς κρίνειν, πρὸς δὲ τούτοις τιμῶν καὶ ἰσχυρίζεαι, ὥς ἐν προεσβύτερος γετόμενος ἐμμελής τούτοις, τοσοῦτον προέξεις τῇ φρονήσει τῶν ἄλλων, ὅσον περὶ ὃ πατὴρ σου διενήνοχεν ἅπαντων.

Tit. 1, ΑΛΕΞΑΝΔΡΩ Γ: Ἰσοκράτης Ἀλεξάνδρῳ χαίρειν ε.
§ 1, 2. ἐκείνῳ μήτε] ἐκείνῳ οὔτε Γ. 3, τι οἷον Γ. ἀναγνόντας Γ: ἀγροῦντας ε. 5. μοι ε. 2, 2. ἀφρόνως ποιῶν ἀλλὰ ε. 4. τε add Γ. 3, 5. οὐ] οὐδὲ Γ. συμφέρον οὐδὲ πρέπειν ἐστὶ τοῖς μάλ-
λον τῶν Γ. 4, 4. δοξάζεις Γ: ἰδοκίς ε. 5. τοῖς ἀρχομένοις προστίττειν καὶ οὐκ ε. 6. πρῶτα Γ: ποιῶν ε. ἐπιστήσῃ περὶ δὲ Γ: περὶ τε ε. 5, 1. νῦν add Γ. ἐλπίδα ε. 2. ἐν Γ: ἂν ε.

6.
ΤΟΙΣ ΙΑΣΟΝΟΣ ΠΑΙΣΙΝ.

Ἀγγειλέ τις μοι τῶν προβουλεύοντων ὡς ὑμῶς, οἱ καλέσαντες αὐ-
 418 τὸν ἄνθρωπον τῶν ἄλλων ἰρωτήσατε εἰ πεισθήσονται ἂν ἵποδημησαὶ καὶ δια-
 τρήσεται παρ' ὑμῶν. ἐγὼ δ' ἕνεκα μὲν τῆς Ἰάσονος καὶ Πολυαλκοῦς ξενίας
 ἐδέωσ' ἂν ὑφικοίμην ὡς ὑμῶς· οἶμαι γὰρ ἂν τὴν ὀμιλίαν τὴν γενομένην
 Ζῦπτισις ἡμῶν συνενεγκίεν· ἀλλὰ γὰρ ἐμποδίζει με πολλά, μάλιστα μὲν
 τὸ μὴ δύνασθαι πλανᾶσθαι καὶ τὸ μὴ πρέπειν ἐπιξενουῖσθαι τοῖς τηλι-
 κούτοις, ἐπιθ' ὅτι πάντες εἰ πυθόμενοι τὴν ἐποδημίαν δικαίως ἂν
 μου καταφρονήσαιεν, εἰ προηρημέτος τὸν ἄλλον χρόνον ἤσυχίαν ἄγειν
 ἐπὶ γήρως ἵποδημῶν ἐπιχειροίην, ὅτ' εἰκὸς ἦν, εἰ καὶ πρότερον ἄλλοθι
 που διέτριβον, νῦν οὐκ οὐδε σπεινέειν, οὕτως ὑπογυῖον μοι τῆς τελευταίας
 Ζούσης. πρὸς δὲ τούτοις φοβοῦμαι καὶ τὴν πόλιν· γὰρ τὰ ληθῆ λέ-
 γειν. ὁρῶ γὰρ τὰς συμμαχίας τὰς πρὸς αὐτὴν γιγνομένας ταχέως δια-
 λυόμενας. εἰ δὴ τι συμβαίη καὶ πρὸς ὑμῶς τοιοῦτον, εἰ καὶ τὰς αἰ-
 τίας καὶ τοὺς κινδύνους διαφυγεῖν δυναθῆιεν, ὃ χαλεπὸν ἐστίν, ἀλλ'
 οὐκ αἰσχυνθῆιεν ἂν, εἴτε διὰ τὴν πόλιν δόξαιμι τισιν ἀμελεῖν ὑμῶν,
 εἴτε δι' ὑμῶς τῆς πόλεως ὀλιγοεῖν. μὴ κοινοῦ δὲ τοῦ συμφέροντος
 ἥντος, οὐκ οἶδ' ὅπως ἂν ἀμφοτέροις ἀρέσκειν δυναθῆιεν. Αἱ μὲν οὖν
 αἰτίαι, δι' ἃς οὐκ ἔξεστί μοι ποιεῖν ἢ βούλομαι, τοιαῦται συμβεβήκασιν.
 4 Οὐ μὴν περὶ τῶν ἐμαντοῦ μόνον ἐπιστελλας οἶομαι δεῖν ἀμελεῖσθαι
 τῶν ὑμετέρων, ἀλλ' ἄπερ ἂν παραγενόμενος πρὸς ὑμῶς διελέχθην, πε-
 ράσσομαι καὶ νῦν περὶ τῶν αὐτῶν τούτων ὅπως ἂν δύναμαι διεξελθεῖν.
 μηδὲν δ' ὑπολάβητε τοιοῦτον, ὡς ἂν ἐγὼ ταύτην ἔγραψα τὴν ἐπιστο-
 λὴν οὐχ ἕνεκα τῆς ὑμετέρας ξενίας, ἀλλ' ἐπίδειξιν ποιήσασθαι βουλό-
 μενος. οὐ γὰρ εἰς τοῦθ' ἦκα μανίας ὥστ' ἀγνοεῖν ὅτι κρείττω μὲν
 γράψαι τῶν πρότερον διαδεδομένων οὐκ ἂν δυναίμην, τοσοῦτον τῆς
 ἀκμῆς ὑστερῶν, χεῖρω δ' ἐξενεγκῶν πολὺ φανωτέραν ἂν λάβοιμι δόξαν
 519 ἢ νῦν ἡμῶν ὑπαρχούσης. Ἐπειὶ ἔπερ ἐπίδειξι προσιέχον τὸν νοῦν,
 ἀλλὰ μὴ πρὸς ὑμῶς ἐσπούδαζον, οὐκ ἂν ταύτην ἐξ ἄπιστῶν προειλόμην
 τὴν ὑπόθεσιν, περὶ ἧς χαλεπὸν ἐστίν ἐπιεικῶς εἰπεῖν, ἀλλὰ πολὺ καλ-
 490 ῶς ἑτέρας ἂν εὔρον καὶ μᾶλλον λόγον ἐχούσας. ἄλλα γὰρ οὔτε πρό-
 τερον οὐδέπω ποτ' ἐφιλοτιμήθην ἐπὶ τούτοις, ἀλλ' ἐφ' ἑτέροις μᾶλλον ἢ

Tit. 1. ΤΟΙΣ ΙΑΣΟΝΟΣ ΠΑΙΣΙΝ Γ': Ἰσοκράτης τοῖς Ἰάσονος
 παισὶ χαιρεῖν ε. § 1, 2. ἰρωτήσατε ε. πεισθήσονται ἂν ἵποδημησαὶ
 Γ': πεισθήσονται ἵποδημησαὶ ιε ε. 3. πολυαλκοῦς Γ': Πολυαλκοῦς ε.
 4. οἶμαι Γ': οἶδα ε. 2, 3. ἔπειτα δ' ὅτι ε. 5. ἦν add Γ':
 ἄλλοσέ ποι ε. 3, 3. τοιοῦτο ε. εἰ καὶ Γ', καὶ Matth.: ceteri
 πῶς ἂν καὶ. 4. ὁ — αἰσχυνθῆιεν om pr Γ'. 7. ἂν add Γ'.
 4, 1. περὶ γε τῶν ε. 7. οὐκ Γ': οὐδ' ε. 5, 3. ἦς οὐ χαλεπὸν ε.
 8. ἢ om Γ'.

τοὺς πολλοὺς διαλέληθεν, οὔτε τῶν ἔχων ταύτην τὴν διάνοιαν ἐπραγματευσάμην· ἀλλ' ὑμῶς μὲν ὄρων ἐν πολλοῖς καὶ μεγάλοις πράγμασιν ὄντας, αὐτὸς δ' ἀποφήρασθαι βουλόμενος ἢν ἔχω γνώμην περὶ αὐτῶν, ἡγοῦμαι συμβουλευεῖν μὲν ἀκμὴν ἔχειν (αἱ γὰρ ἐμπειρίαι παιδεύουσι τοὺς τηλικούτους, καὶ ποιοῦσι μᾶλλον τῶν ἄλλων δύνασθαι καθορᾶν τὸ βέλτιστον), εἰπεῖν δὲ περὶ τῶν προτεθέντων ἐπιχαρίτως καὶ μουσικῶς καὶ διαπεπονημένως οὐκέτι τῆς ἡμετέρας ἡλικίας ἐστίν, ἀλλ' ἀγαπῶν ἂν εἰ μὴ παντάπασιν ἐκλελυμένως διαλεχθῆην περὶ αὐτῶν.

7 Μὴ θαναμάζετε δ', ἂν τι φαίνωμαι λέγων ὃν πρότερον ἀνηκόατε· τῷ μὲν γὰρ ἴσως ἄκων ἂν ἐντύχοιμι, τὸ δὲ καὶ προειδώς, εἰ πρόπον εἰς τὸν λόγον εἶη, προσλάβοιμι· καὶ γὰρ ἂν ἄτοπος εἶην, εἰ τοὺς ἄλλους ὄρων τοῖς ἑμοῖς χρωμένους αὐτὸς μόνος ἀπεχοίμην τῶν ὑπ' ἐμοῦ πρότερον εἰρημένων. τούτων δ' ἕνεκα ταῦτα προεῖπον, ὅτι τὸ πρῶτον ἐπιθροφόμενον ἐν τῶν τεθρυλημένων ἐστίν. εἴθισμαι γὰρ λέγειν πρὸς τοὺς περὶ τὴν φιλοσοφίαν τὴν ἡμετέραν διατρίβοντας ὅτι τοῦτο πρῶτον δεῖ σκέψασθαι, τί τῷ λόγῳ καὶ τοῖς τοῦ λόγου μέρεσι διαπρακτέον ἐστίν· ἐπειδὴν δὲ τοῦθ' εὖρωμεν καὶ διακριβωσώμεθα, ζητητέον εἶναι φημι τὰς ἰδέας, δι' ὧν ταῦτ' ἐξεργασθήσεται καὶ λήψεται τέλος ὅπερ ὑπεθέμεθα. καὶ ταῦτα φράζω μὲν ἐπὶ τῶν λόγων, ἐστὶ δὲ τοῦτο στοιχεῖον 9 καὶ κατὰ τῶν ἄλλων ἀπάντων καὶ κατὰ τῶν ὑμετέρων πραγμάτων. οὐδὲν γὰρ οἷόν τ' ἐστὶ πρὸς θῆναι νονεχόντως, ἐὰν μὴ τοῦτο πρῶτον μετὰ πολλῆς προνοίας λογισηθεὶ καὶ βουλευσηθε, πῶς χρὴ τὸν ἐπιλοιπον χρόνον ὑμῶν αὐτῶν προστῆναι καὶ τίνα βίον προελέσθαι καὶ ποίας δόξης ὀργνηθῆναι καὶ ποτέρας τῶν τιμῶν ἀγαπῆσαι, τὰς παρ' ἐκόντων γιγνομένας ἢ τὰς παρ' ἀκόντων τῶν πολιτῶν· ταῦτα δὲ διορισμένους, τότε ἤδη τὰς 420 πράξεις τὰς καθ' ἐκάστην τὴν ἡμέραν σκεπτέον, ὅπως συντενοῦσι πρὸς 10 τὰς ὑποθέσεις τὰς ἐξ ἀρχῆς γενομένας. καὶ τοῦτον μὲν τὸν τρόπον ζητοῦντες ὥσπερ σκοποῦ κειμένου στοχάσεσθε τῇ ψυχῇ, καὶ μᾶλλον ἐπιτεύξεσθε τοῦ συμφέροντος· ἐὰν δὲ μηδεμίαν ποιήσησθε τοιαύτην ὑπόθεσιν, ἀλλὰ τὸ προσπίπτον ἐπιχειρῆτε πράττειν, ἀναγκαῖόν ἐστιν ὑμᾶς ταῖς διανοίαις πλανᾶσθαι καὶ πολλῶν διαμαρτάνειν πραγμάτων.

v. 1. ταύτην ἔχων 5. 6, 1. ὄρων ἐν] ἐώρων Γ. 3. ἡγοῦμαι δὲ συμβουλευεῖν Γ. 4. ποιοῦσι Γ: δοκοῦσι 5. 6. ἡλικίας ἔργον ἐστίν 5. 7, 1. θαναμάζετε Γ: ceteri θαναμάζετε. 2. τῷ — ἐντύχοιμι Γ: τῶν — τύχοιμι 5. 3. εἰς τὸν λόγον εἶη Γ: ἐστὶ λέγειν 5. λάβοιμι Γ. 4. τῶν γ' ὑπ' 5. 5. ἐπιφαινόμενον — θρυλλομένων 5. 8, 3. μέρεσι τοῦ λόγου 5. 6. φράζω μὲν] φράζωμεν Γ: ceteri φράζομεν. ἐπὶ Γ: περὶ 5. τοῦτο τὸ στοιχεῖον 5. 9, 2. ἐὰν ἂν Γ. λογισηθε Γ: ceteri λογιῆθε. 4. ὀρεχθῆναι 5. 5. ἀγαπῆσαι πρότερον τὰς 5. 6. ἤδη Γ: ἰδέα 5. 7. συντείνωσι 5. 10, 1. γιγνομένας 5. 7. ζητοῦντες καὶ φιλοσοφούντες ὥσπερ 5. 2. τῇ ψυχῇ καὶ μᾶλλον ἐπιτεύξεσθε om pr Γ.

13 "Ισως ἂν οὖν τις τῶν εὐκῆ ζῆν προσηρημένων τοὺς μὲν τοιοῦτους λογισμοὺς διασύρειν ἐπιχειρήσειεν, ἀξιώσειε δ' ἂν ἤδη με συμβουλευεῖν περὶ τῶν προειρημένων. ἔστιν οὖν οὐκ ὀκνητέον ἀποφηνῆσθαι περὶ αὐτῶν ἃ τυγχάνω γιγνώσκων. ἔμοι γὰρ αἰρετώτερος ὁ βίος εἶναι δοκεῖ καὶ βελτίων ὁ τῶν ἰδιωτευόντων ἢ ὁ τῶν τυραννούντων, καὶ τὰς τιμὰς ἡδίστους ἠγοῦμαι τὰς ἐν ταῖς πολιτείαις ἢ τὰς ἐν ταῖς μοναρχίαις" καὶ 14 περὶ τούτων λέγειν ἐπιχειρήσω. καίτοι με οὐ λέληθεν ὅτι πολλοὺς ἔξω τοὺς ἐναντιουμένους, καὶ μάλιστα τοὺς περὶ ὑμᾶς ὄντας. οἶμαι γὰρ οὐχ ἥμισυ τούτους ἐπὶ τὴν τυραννίδα πυροξύνειν ὑμᾶς. σκοποῦσι γὰρ οὐ πανταχῆ τὴν φύσιν τοῦ πράγματος, ἀλλὰ πολλὰ παραλογίζονται σφῶς αὐτοὺς. τὰς μὲν γὰρ ἐξουσίας καὶ τὰ κέρδη καὶ τὰς ἡδονὰς ὀρῶσι, καὶ τούτων ἀπολαύσεσθαι προσδοκῶσι, τὰς δὲ ταραχὰς καὶ τὰς συμφορὰς τὰς τοῖς ἄρχουσι συμπιπτούσας καὶ τοῖς φίλοις αὐτῶν οὐ θεωροῦσιν, ἀλλὰ πεπόνθασιν ὅπερ οἱ τοῖς αἰσχίτοις καὶ παρανοματάτοις 15 τῶν ἔργων ἐπιχειροῦντες. καὶ γὰρ ἐκεῖνοι τὰς μὲν πονηρίας τὰς τῶν πραγμάτων οὐκ ἀγνοοῦσιν, ἐλπίζουσι δ', ὅσον μὲν ἀγαθόν ἐστιν ἐν αὐτοῖς, τοῦτο μὲν ἐκλήψεσθαι, τὰ δὲ δεινὰ πάντα τὰ προσόντα τῷ πράγματι καὶ τὰ κακὰ διαφεύξεσθαι, καὶ διοικήσειεν τὰ περὶ σφῶς αὐτοὺς οὕτως ὥστε τῶν μὲν κινδύνων εἶναι πόρρω, τῶν δ' ὀφελειῶν ἰγγύς. 16 τοὺς μὲν οὖν ταύτην ἔχοντας τὴν διάνοιαν ζηλῶ τῆς ἑαθυμίας, αὐτοὺς δ' ἀσχυρθείην ἂν εἰ συμβουλευῶν ἑτέροις ἐκείνων ἀμελήσας τὸ ἔμμαντῶ συμφέρον ποιοίην, καὶ μὴ παντάπασιν ἔξω θεῖς ἔμμαντὸν καὶ τῶν ὀφελειῶν" καὶ τῶν ἄλλων ἀπάντων τὰ βέλτιστα παραινοίην. ὡς οὖν ἔμοι ταύτην ἔχοντος τὴν γνώμην, οὕτως ἔμοι προσέχετε τὸν νοῦν.

7.

ΤΙΜΟΘΕΩΙ.

Περὶ μὲν τῆς οἰκειότητος τῆς ὑπαρχούσης ἡμῖν πρὸς ἀλλήλους οἶμαι σε πολλῶν ἀκηκοέναι, συχαίρω δὲ σοι πυνθανόμενος πρῶτον μὲν ὅτι τῇ δυναστείᾳ τῇ παρούσῃ κάλλιον χρῆ τῷ πατρὸς καὶ φρονιμώτερον, ἐπειθ' ὅτι προαιρῆθ' ἴδωσαν καλὴν κτήσασθαι μᾶλλον ἢ πλοῦτον μέγαν συναγαγεῖν. σημεῖον γὰρ οὐ μικρὸν ἐκφέρεις ἀρετῆς, ἀλλ' ὡς δυνατόν μίγιστον, ταύτην ἔχων τὴν γνώμην ὥστ' ἦν ἐμμελής τοῖς περὶ σοῦ

13, 1. οὖν ἂν ε. ἠρημένων ε. 2. ἀξίολη ε. 4. αἰρετώτερος ὁ βίος Γ: ἀσφαλέστερος βίος ε. 5. τυραννιδῶντων ε. 6. ἡδίστους ἠγοῦμαι τὰς ἐν ταῖς πολιτείαις ἢ τὰς ἐν ταῖς μοναρχίαις add Γ. 14, 4. πολλὰ add I. 6. ταραχὰς καὶ τοὺς φόβους καὶ τὰς ε. 15, 2. μὲν add Γ. 4. σφῶς αὐτοὺς οὕτως ὥστε τῶν μὲν κινδύνων εἶναι Γ: σφῶς κινδύνων ὄντας ε. 16, 3. καὶ τῶν ὀφελειῶν om pr Γ. Tit. 1. ΤΙΜΟΘΕΩΙ Γ: Ἰσοκράτης Τιμοθέω χαίρειν ε. § 1, 2. πρῶτον μὲν ὅτι Γ: ὅτι πρῶτον μὲν ε, 3. χρῆ ε.

τῶν λεγομένων, οὐκ ἀπορήσεις τῶν ἐγκωμιασομένων τὴν τε φρόνησιν
 2τὴν σὴν καὶ τὴν προαίρεσιν ταύτην. ἤγοῦμαι δὲ καὶ τὰ διεγγελέμενα
 περὶ τοῦ πατρὸς σου συμβάλλεσθαι μεγάλην πίστιν πρὸς τὸ δοκεῖν εὖ
 φρονεῖν σε καὶ διαφέρειν τῶν ἄλλων· εἰώθησι γὰρ οἱ πλείστοι τῶν ἀν-
 θρώπων οὐχ οὕτως ἐπαινεῖν καὶ τιμᾶν τοὺς ἐκ τῶν πατέρων τῶν εὐδο-
 κιμοῦντων γεγονότας, ὡς τοὺς ἐκ τῶν δυσκόλων καὶ χαλεπῶν, ἣν περ
 φαίνονται μηδὲν ὅμοιοι τοῖς γονεῦσιν ὄντες. μᾶλλον γὰρ ἐπὶ πάντων
 κευχαρισμένον αὐτοῖς ἐστὶ τὸ παρὰ λόγον συμβαῖνον ἀγαθὸν τῶν εὐκό-
 τως καὶ προσηκόντως γιγνομένων.

3 Ὡν ἐνθυμούμενον χρή ζῆτεῖν καὶ φιλοσοφεῖν, ἐξ ὅτου τρόπου καὶ
 μετὰ τίνων καὶ τίσι συμβούλοις χρώμενος τὰς τε τῆς πόλεως ἀτυχίας
 ἐπαναρθώσεις, καὶ τοὺς πολίτας ἐπὶ τε τὰς ἐργασίας καὶ τὴν σωφρο-
 422σύνην προτρέψεις, καὶ ποιήσεις αὐτοὺς ἥδιον ζῆν καὶ θαρσυλεώτερον
 ἢ τὸν παρελθόντα χρόνον. ταῦτα γὰρ ἐστὶν ἔργα τῶν ὀρθῶς καὶ φρο-
 4νίμως δυναστευόντων. ἂν ἴνοι καταφρονήσαντες, οὐδὲν ἄλλο σκοποῦσι
 πλὴν ὅπως αὐτοὶ τε ὡς μετὰ πλείστης ἀσελγείας τὸν βίον διάξουσιν,
 τῶν τε πολιτῶν τοὺς βελτίστους καὶ πλουσιωτάτους καὶ φρονιμωτάτους
 λυμανοῦνται καὶ δασμολογήσουσι, κακῶς εἰδότες ὅτι προσήκει τοὺς εὖ
 φρονοῦντας καὶ τὴν τιμὴν ταύτην ἔχοντας μὴ τοῖς τῶν ἄλλων κακῶς
 αὐτοῖς ἡδονῆς παρασκευάζειν ἀλλὰ ταῖς αὐτῶν ἐπιμελείαις τοὺς πολίτας
 5εὐδαιμονοστερέους ποιεῖν, μηδὲ πικρῶς μὲν καὶ χαλεπῶς διακεῖσθαι πρὸς
 ἅπαντας, ἀμελεῖν δὲ τῆς αὐτῶν σωτηρίας, ἀλλ' οὕτω μὲν πρῶως καὶ
 νομίμως ἐπιστατεῖν τῶν πραγμάτων, ὥστε μηδένα τολμᾶν αὐτοῖς ἐπι-
 βουλεύειν, μετὰ τούτου δ' ἀκριβείας τὴν τοῦ σώματος ποιῆσθαι φυ-
 λακίην, ὡς ἀπάντων αὐτοὺς ἀνελεῖν βουλομένων. ταύτην γὰρ τὴν δει-
 νοίαν ἔχοντες αὐτοὶ τ' ἂν ἔξω τῶν κινδύνων εἴεν καὶ παρὰ τοῖς Ἑλλη-
 6σιν εὐδοκιμοῖεν ὡν ἀγαθὰ μέλλω χαλεπὸν εὐρεῖν ἐστίν. Ἐνεθυμήθη
 δὲ μεταξὺ γραίων, ὡς εὐτυχῶς ἅπαντά σοι συμβέβηκε. τὴν μὲν γὰρ
 εὐπορίαν, ἣν ἀναγκαῖον ἦν κτήσασθαι τυραννικῶς μετὰ βίας καὶ πολ-
 λῆς ὑπερχείας, ὁ πατήρ σοι καταλέλοιπεν, τὸ δὲ χρῆσθαι τούτοις κα-
 λῶς καὶ φιλανθρώπως ἐπὶ σοὶ γέγονεν ὡν χρή σε πολλὴν ποιῆσθαι
 τὴν ἐπιμελείαν.

7 Ἄ μὲν οὖν ἐγὼ γινώσκω, ταῦτ' ἐστίν· ἔχει δ' οὕτως. εἰ μὲν ἔρῃς
 χρημάτων καὶ μέγιστος δυναστείας καὶ κινδύνων, δι' ὧν αἱ κτήσεις τού-

2, 1. διεγγελέμενα — μεγίστην Γ: διεγούμενα περὶ τοῦ σοῦ πα-
 τρὸς συμβάλλεσθαι μεγάλην ε. 7. συμβάν ε. 3, 1. ὅτου Γ: οὐ ε.

4, 1. τυραννευόντων Γ. 2. τὸν βίον add Γ. 3. καὶ πλουσιω-
 τήτους add Γ. 4. λυμανοῦνται Γ: ceteri ἀμυνοῦνται. 5. καὶ
 τοὺς τὴν ε. 6. ἐαντοῖς ε. 5, 2. μὲν add Γ. 3. οὐδένα αὐτοῖς
 τολμᾶν ε. 4. τοιαύτης ε. 6. εἴεν ἔξω τῶν κινδύνων ε. τοῖς
 ἄλλοις Ἑλλήσιν ε. 6, 1. ἐστὶν εὐρεῖν ε. 3. ἀναγκαῖον ἦν Γ: ce-
 teri ἀναγκαίως. καὶ πολλῆς Γ: πολλῆς καὶ ε. 4. καλῶς τε καὶ ε.

7, 2. μέγιστος Γ: πολλῆς ε.

των εἰδόν, ἑτέροισι σοὶ συμβούλους παρακλητέον· εἰ δὲ ταῦτα μὲν ἰκανῶς ἔχεις, ἀρετῆς δὲ καὶ δόξης καλῆς καὶ τῆς παρὰ τῶν πολλῶν εὐνοίας ἐπιθυμῆς, τοῖς τε λόγοις τοῖς ἑμοῖς προσεκτίον τὸν νοῦν ἐστί, καὶ τοῖς καλοῖς τὰς πόλεις τὰς αὐτῶν διοικοῦσιν ἀμιλλητέον, καὶ πειθαρχητέον αὐτῶν διενεργεῖν. ἀκούω δὲ Κλέομμιν τὸν ἐν Μηθύμῃ ταύτην ἔχοντα τὴν δυναστείαν περὶ τε τὰς ἄλλας πράξεις καλὸν κἀγαθὸν εἶναι καὶ φρόνιμον, καὶ τοσοῦτον ἀπέχει τοῦ τῶν πολιτῶν τινὰς ἀποκτείνειν ἢ φινγαδεύειν ἢ δημεύειν τὰς οὐσίας ἢ ποιεῖν ἄλλο τι κακόν, ὥστε πολλὴν μὲν ἀσφάλειαν παρέχει τοῖς συμπολιτενομένοις, κατὰγειν δὲ τοὺς φεύγοντας, ἀποδιδόναι δὲ τοῖς μὲν κατιοῦσι τὰς κτήσεις ἐξ ἧν ἔξέπεσον, τοῖς δὲ πριαμένοις τὰς τιμὰς τὰς ἐκάστοις γιγνομένας, πρὸς δὲ τούτοις καθοπλιζέειν ἅπαντας τοὺς πολίτας, ὡς οὐδενὸς μὲν ἐπιχειρήσοτος περὶ αὐτὸν νεωτερίζειν, ἣν δ' ἄρα τινὲς τολμήσωσιν, ἡγούμενος λυσitteλεῖν αὐτῷ τεθνῆναι τοιαύτην ἀρετὴν ἐνδειξαμένῳ τοῖς πολίταις μᾶλλον ἢ ἕην πλείω χρόνον τῇ πόλει τῶν μεγίστων κακῶν αἰτίῳ γενομένῳ.

10 Ἔτι δ' ἂν πλείω σοὶ περὶ τούτων διελέχθην, ἵσως δ' ἂν καὶ χαρίεστερον, εἰ μὴ παντάπασιν ἴδει με διὰ ταχέων γράψαι σοὶ τὴν ἐπιστολήν. νῦν δὲ σοὶ μὲν αὐθις συμβουλευέσομεν, ἂν μὴ κωλύῃ με τὸ γῆρας, ἐν δὲ τῷ παρόντι περὶ τῶν ἰδίων δηλώσομεν. Αὐτοκράτωρ γὰρ ὁ τὸ γράμματι φέρων οὐκ ἔτις ἡμῖν ἔχει· περὶ τε γὰρ τὰς διατριβὰς τὰς αὐτὰς γέγοναμεν καὶ τῇ τέχνῃ πολλάκις τῇ αὐτοῦ κέχρημαι, καὶ τὸ τελευταῖον περὶ τῆς ἀποδημίας τῆς ὡς σὲ σύμβουλος ἐγενόμην αὐτῷ. διὰ δὲ ταῦτα πάντα βουλομένη ἂν σε καλῶς αὐτῷ χρῆσασθαι καὶ συμφερόντως ἀφοπτεροῖς ἡμῖν, καὶ γενέσθαι φανερόν ὅτι μέρος τι καὶ δι' ἐμὲ γίγνεται τῶν δεόντων αὐτῷ.

2 Καὶ μὴ θαυμάσης, εἰ σοὶ μὲν οὕτως ἐπιστελλω προθύμως, Κλεάρχου δὲ μηδὲν πώποτ' ἰδέθην. σχεδὸν γὰρ ἅπαντες οἱ παρ' ἡμῶν καταπλέοντες σὲ μὲν ὁμοίον φασιν εἶναι τοῖς βελίστοις τῶν ἑμοῖ πεπλησιακότων, Κλεάρχου δὲ κατὰ μὲν ἐκείνον τὸν χρόνον, ὅτ' ἦν παρ' ἡμῖν, ὁμολογοῦν, ὅσοι περ' ἐνέτυχον, ἐλευθεριώτατον εἶναι καὶ πρῶτατον καὶ φιλανθρωπώτατον τῶν μετιχόντων τῆς διατριβῆς· ἐπειδὴ δὲ δύναμιν ἔλαβε, τοσοῦτον ἴδοξε μεταπεσεῖν ὥστε πάντας θαυμάζειν τοὺς

8, 1. δὲ καὶ Κλέομμιν ε. 2. καλὸν τε κἀγαθὸν ε. 3. τῶν πολιτῶν add Γ'. 5. μὲν add Γ'. 9, 1. φεύγοντας ε. 5. τεθνῆναι μᾶλλον τοιαύτην ε. 6. μᾶλλον add Γ'. χρόνον τῶν ἄλλων τῇ ε. 10, 1. δ' post ἵσως add Γ'. 2. ἰδέθῃ ε. σοὶ add Γ'. 3. ἂν μὴ κωλύῃ ε. 11, 1. τὰς αὐτὰς διατριβὰς γέγονα ε. 2. πολλάκις add Γ'. 3. περὶ] πολλάκις περὶ ε. 4. χρῆσθαι ε. 5. φανερόν] αἴτι φανερός. καὶ add Γ'. 12, 3. φασιν ὁμοίον εἶναι τοῖς βελίστοις ε. 5. περ' Γ': ποτ' ε.

13πρότερον αὐτὸν γινώσκοντας. πρὸς μὲν οὖν ἐκείνον διὰ ταύτας τὰς αἰ-
τίας ἀπηλλοτριώθη· οὐ δ' ἀποδέχομαι καὶ πρὸ πολλοῦ ποιησαίμην
ἂν οἰκίως διατεθῆναι πρὸς ἡμᾶς. δηλώσεις δὲ καὶ οὐ διὰ ταχέων, εἰ
424τὴν αὐτὴν γνώμην ἔχεις ἡμῖν. "Αὐτοκράτορός τε γὰρ ἐπιμελήσει καὶ
πέμψεις ἐπιστολὴν ὡς ἡμῶς, ἀνανεούμενος τὴν φιλίαν καὶ ξενίαν τὴν
πρότερον ὑπάρχουσαν. Ἐρῶσο, κἂν τοῦ δέῃ τῶν παρ' ἡμῶν, ἐπιστελλε.

8.

ΤΟΙΣ ΜΥΤΙΑΗΝΑΙΩΝ ΑΡΧΟΤΣΙΝ.

Οἱ παῖδες οἱ Ἀραθῆως, νίδεῖς δ' ἔμοι, παιδευθέντες ὑπὸ Ἀγήνορος
τὰ περὶ τὴν μουσικὴν, ἐδέθησάν μου γράμματα πέμψαι πρὸς ὑμᾶς,
ὅπως ἂν, ἐπειδὴν καὶ τῶν ἄλλων τιῶς καταγάγητε φυγάδων, καὶ τοῦ-
τον καταδέξησθε καὶ τὸν πατέρα καὶ τοὺς ἀδελφούς. λέγοντος δ' ἔμοῦ
πρὸς αὐτοὺς ὅτι δέδοικα μὴ λίαν ἄτοπος εἶναι δόξω καὶ περιεργος,
ζητῶν εὐρλοκεσθαι τηλικαῦτα τὸ μέγεθος παρ' ἀνδρῶν οἷς οὐδὲ πώποτε
πρότερον οὔτε διελέχθην οὔτε συνήθης ἐγενόμην, ἀκούσαντες ταῦτα
2πολὺ μᾶλλον ἐλιπάρουν. ὡς δ' οὐδὲν αὐτοῖς ἀπέβαινεν ἂν ἠλιπίζον, ἄπα-
σιν ἦσαν καταφανεῖς ἠηδῶς διακειμένοι καὶ χαλεπῶς φέροντες. δορῶν δ'
αὐτοὺς λυπουμενούς μᾶλλον τοῦ προσήκοντος, τελευτῶν ὑπεσχόμην γρά-
ψαι τὴν ἐπιστολὴν καὶ πέμψαι ὑμῖν. ὑπὲρ μὲν οὖν τοῦ μὴ δικαίως ἂν
δοκεῖν μῶρός εἶναι μηδ' ὀκληρὸς ταῦτ' ἔχω λέγειν.

3 Ἡγοῦμαι δὲ καλῶς ὑμᾶς βεβουλευσθαι καὶ διαλλαττομένους τοῖς
πολίταις τοῖς ὑμετέροις, καὶ πειρωμένους τοὺς μὲν φεύγοντας ὀλίγους
ποιεῖν τοὺς δὲ συμπολιτενομένους πολλούς, καὶ μιμουμένους τὰ περὶ
τὴν στάσιν τὴν πόλιν τὴν ἡμετέραν. μάλιστα δ' ἂν τις ὑμᾶς ἐπαινε-
σειεν, ὅτι τοῖς κατιοῦσιν ἀποδίδοτε τὴν οὐσίαν· ἐπιδείκνυσθε γὰρ καὶ
ποιεῖτε πᾶσι φανερόν ὡς οὐ τῶν κτημάτων ἐπιθυμήσαντες τῶν ἄλλο-
425τροῶν, "ἀλλ' ὑπὲρ τῆς πόλεως δεισαντες ἐποιήσασθε τὴν ἐκβολὴν αὐτῶν.
4Οὐ μὴν ἀλλ' εἰ καὶ μηδὲν ὑμῖν ἴδοξε τούτων μηδὲ προσεδέχεσθε μη-
δένα τῶν φυγάδων, τούτους γε νομίζω συμφέρειν ὑμῖν κατάγειν. αἰ-
σχρὸν γὰρ τὴν μὲν πόλιν ὑμῶν ὑπὸ πάντων ὁμολογεῖσθαι μουσικωτά-
την εἶναι καὶ τοὺς ὀνομαστοτάτους ἐν αὐτῇ παρ' ὑμῖν τυγχάνειν γεγο-
νότας, τὸν δὲ προέχοντα τῶν νῦν ὄντων περὶ τὴν ἰστορίαν τῆς παιδείας
ταύτης φεύγειν ἐκ τῆς τοιαύτης πόλεως, καὶ τοὺς μὲν ἄλλους Ἑλληνας

13, 1. τὰς αἰτίας ταύτας ε. 2, ποιησαίμην γ' ἂν ε. 4. ἔχεις
γνώμην ε. 6. καὶ εἰ τοῦ ἄλλου δέῃ παρ' ε. Tit. 1. ΜΥΤΙΑΗ-
ΝΑΙΩΝ Γ: ceteri Μιτυληναίων. § 1, 3. ἐπειδὴ — καταγάγετε ε.
4. δ' ἔμοῦ] libri δέ μου. 5. εἶναι add Γ. 2, 4. ὑπὲρ Γ:
περὶ ε. 3, 5. ἐπιδείκνυτε ε. 6. κτημάτων ε. 4, 4. ἐν ταύτῃ τυγ-
χάνειν παρ' ὑμῖν ε.

τοὺς διαφέροντας περὶ τῶν καλῶν ἐπιτηδευμάτων, καὶ μηδὲν προσήκωσι, ποιῆσθαι πολίτας, ἡμᾶς δὲ τοὺς ἐδόκιμοῦντάς τε παρὰ τοῖς ἄλλοις καὶ μετασχόντας τῆς αὐτῆς φύσεως πεφοροῦν παρ' ἑτέροις μετοῦσκούντας. Θανμάζω δ', ὅσοι τῶν πόλεων μειζόνων δωρεῶν ἀξιοῦσι τοὺς ἐν τοῖς γυμνασίοις ἀγῶσι κατορθοῦντας μᾶλλον ἢ τοὺς τῇ φρονήσει καὶ τῇ φιλοπονίᾳ τῶν χρησίμων εὐρίσκοντας, καὶ μὴ συνορῶσιν ὅτι πεφύκασιν αἱ μὲν περὶ τὴν εὐμίαν καὶ τὸ τάχος δυνάμεις συναποθῆσκειν τοῖς σώμασιν, αἱ δ' ἐπισοῖμα παραμένειν ἅπαντα τὸν χρόνον βῶφελούσαι τοὺς χρωμένους αὐταῖς. ὧν ἐνθυμουμένους χρῆ τοὺς τοῦν ἔχοντας περὶ πλείστου μὲν ποιῆσθαι τοὺς καλῶς καὶ δικαίως τῆς αὐτῶν πόλεως ἐπιστατοῦντας, δευτέρους δὲ τοὺς τιμῆν καὶ δόξαν αὐτῇ καλῆν συμβαλίσθαι δυναμένους· ἅπαντες γὰρ ὡσπερ δέλματι τοῖς τοιοῦτοις χρώμενοι, καὶ τοὺς ἄλλους τοὺς συμπολιτενομένους ὁμοίως εἶναι τούτοις νομίζουσι.

7 Ἴσως οὖν εἴποι τις ἂν ὅτι προσήκει τοὺς εὐρίσθαι τε βουλομένους μὴ τὸ πρῶγμα μόνον ἐπαινεῖν, ἀλλὰ καὶ σφᾶς αὐτοὺς ἐπιδεικνύναι δικαίως ἂν τυγχάνοντας περὶ ὧν ἂν ποιῶνται τοὺς λόγους. ἔχει δ' οὕτως. ἔγωγε τοῦ μὲν πολιτεύεσθαι καὶ ῥητορεύειν ἀπέστην· οὔτε γὰρ φωνὴν εἶχον ἰκανὴν οὔτε τόλμαν· οὐ μὴν παντάπασιν ἄχρηστος ἔφην οὐδ' ἀδόκιμος, ἀλλὰ τοῖς προηρημένοις λέγειν ἀγαθόν τι περὶ ἡμῶν καὶ τῶν ἄλλων συμμέχων φανεῖν ἂν καὶ σύμβουλος καὶ συναγωνιστὴς γεγενημένος, αὐτίκός τε πλείους λόγους πεποιημένος, ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας καὶ τῆς αὐτονομίας τῶν Ἑλλήνων ἢ σύμπαντες οἱ τὰ βήματα κατατετριφότες. Σὺν δὲ ὧν ἡμεῖς ἂν μοι δικαίως πλείστην ἔχοιτε χάριν· μάλιστα γὰρ ἐπιθυμοῦντες διατελεῖτε τῆς τοιαύτης καταστάσεως. οἶμαι δ' εἰ Κόνων καὶ Τιμόθεος ἐτύχχανον ζῶντες, Διοφάντος δ' ἦκεν ἐκ τῆς Ἀσίας, πολλὴν ἂν αὐτοὺς ποιήσασθαι σπουδὴν, εὐρίσθαι με βουλομένους ὧν τυγχάνω διόμενος. περὶ ὧν οὐκ οἶδ' ὅ τι δεῖ πλεῖω λέγειν· οὐδεὶς γὰρ ἡμῶν οὕτως ἐστὶ νέος οὐδ' ἐπιλήσιμων, ὅστις οὐκ οἶδα τὰς ἐκείνων ἀεργίας.

9 Οὕτω δ' ἂν μοι δοκῆτε κάλλιστα βουλευσάσθαι περὶ τούτων, εἰ ἀπέψαθε τίς ἐστὶν ὁ διόμενος καὶ ὑπὲρ ποίων τινῶν ἀνθρώπων. εὐρήσατε τοίνυν ἐμὲ μὲν οἰκειότατα κεχημένον τοῖς μεγίστων ἀγαθῶν αἰ-

v. 1. τῶν ἱ: ceteri γε. καὶ μηδὲν προσήκοντας. 5, 3. τῶν χρησίμων εὐρίσκοντας. 6, 3. αὐταῖς καλῆν συμβάλλεσθαι. 4. δέλμασι. 5. τούτοις ἱ: ceteri τοῖς τοιοῦτοις. 7, 1. ὅτι προσήκει ἱ: προσήκειν. 5. μὴν δὲ γε παντάπασιν. 6. προηρημένοις. 8, 2. Τιμόθεος καὶ Κόνων. 3. ἦκεν ἐκ τῆς Ἀ] hactenus ἱ. 5. τυγχάνω διόμενος Δ: ceteri ἐτύχχανον χρεῖαν ἔχοντες. οἶδ' αἰ] αἶδα τί Δ. 9, 1. δοκῶτε. 5. βουλευσάσθαι] βουλευσάσθαι Δ: βιβουλευσάσθαι. 3. τοίνυν Δ: γὰρ 5.

τοῖς γεγενημένοις ὑμῖν τε καὶ τοῖς ἄλλοις, ὑπὲρ ὧν δὲ δέομαι τοιούτους ὄντας, οἷους τοὺς μὲν πρεσβυτέρους καὶ τοὺς περὶ τὴν πολιτείαν ἄντας μὴ λυπεῖν, τοῖς δὲ νεωτέροις διατριβὴν παρέχειν ἡδέϊαν καὶ χρησίμην καὶ πρέπουσιν τοῖς τηλικούτοις.

- 10 Μὴ θαυμάσητε δ' εἰ προθυμότερον καὶ διὰ μακροτέρων τῶν ἄλλων γέγραφα τὴν ἐπιστολήν· βούλομαι γὰρ ἀμφοτέρα, τοῖς τε παισὶν ἡμῶν χαρίσασθαι, καὶ ποιῆσαι φανερὸν αὐτοῖς ὅτι καὶ μὴ δημηγορῶσι μηδὲ στρατηγῶσιν, ἀλλὰ μόνον μιμῶνται τὸν τρόπον τὸν ἐμόν, οὐκ ἡμελημένως διάξουσιν ἐν τοῖς Ἑλλήσιν. Ἐν ἔτι λοιπὸν ἦν ἄρα δόξῃ τι τούτων ὑμῖν πρᾶττειν, Ἀγήνορ τε δηλώσατε καὶ τοῖς ἀδελφοῖς, ὅτι μέρος τι καὶ δι' ἐμὲ τυγχάνουσιν ὧν ἐπιθύμουν.

9.

ΑΡΧΙΔΑΜΩ Ι.

Εἰδὼς ὦ Ἀρχίδαμε πολλοὺς ὠρμημένους ἐγκωμιάζειν σὲ καὶ τὸν πατέρα καὶ τὸ γένος ὑμῶν, εἰλόμην τοῦτον μὲν τὸν λόγον, ἐπειδὴ λίαν ῥέδιος ἦν, ἐκείνοις παραλιπεῖν, αὐτὸς δὲ σε διανοοῦμαι παρακαλεῖν ἐπὶ στρατηγίας καὶ στρατείας οὐδὲν ὁμοίως ταῖς νῦν ἐνεστηκυῖαις, ἀλλ' ἐξ ὧν μεγάλων ἀγαθῶν ἀτίος γενήσῃ καὶ τῇ πόλει τῇ σπαντοῦ καὶ τοῖς Ἑλλήσιν ἅπασι. ταύτην δ' ἐποιήσάμην τὴν αἴρεσιν οὐκ ἀγνοῶν τὸν ἐμμεταχειριστότερον, ἀλλ' ἀκριβῶς εἰδὼς ὅτι πράξεις μὲν εὐρεῖν καλὰς καὶ μεγάλας καὶ συμφερούσας χαλεπὸν καὶ σπάνιον ἔστιν, ἐπαινέσαι δὲ τὰς ἀρετὰς τὰς ὑμετέρας ῥέδιως οἷός τ' ἂν ἔγεμόμην. οὐ γὰρ ἴδει με παρ' ἑμαυτοῦ πορῆσθαι τὰ λεχθησόμενα περὶ αὐτῶν, ἀλλ' ἐκ τῶν ὑμῖν πεπραγμένων τσαύτας ἂν καὶ τοιαύτας ἄφορμὰς ἔλαβον, ὥστε τὰς περὶ τῶν ἄλλων εὐλογίας μηδὲ κατὰ μικρὸν ἐναμίλλους γενέσθαι. 3^η περὶ ὑμᾶς ῥηθεῖση. πῶς γὰρ ἂν τις ἢ τὴν εὐγένειαν ὑπερεβάλετο τῶν γεγονότων ἀφ' Ἡρακλέους καὶ Διός, ἦν πάντες ἴσασι μένοις ὑμῖν ὁμολογουμένως ὑπάρχουσαν, ἢ τὴν ἀρετὴν τῶν ἐν Πελοποννήσῳ τὰς Δωρικὰς πόλεις κτισάντων καὶ τὴν χώραν ταύτην κατασχόντων, ἢ τὸ πλῆθος τῶν κινδύνων καὶ τῶν τροπαίων τῶν διὰ τὴν ὑμετέραν ἡγεμο-

10, 1. θαυμάσητε Coraës: libri θαυμάζητε. προθυμότερον — ἐπιστολήν Δ: ῥέδιως οὕτω γράφω καὶ περὶ μὲν τῶν ἄλλων ἅπαντων καὶ τῶν φιλοτάτων τὴν ἐπιστολήν πέπομφα ς. 3. αὐτοῖς add Δ. μηδὲ στρατηγῶσιν add Δ. 5. διάξουσιν ἐν τοῖς Ἑλλήσιν Δ: ἔξουσιν ἐν τοῖς ἄλλοις ς. ἦν] ἂν Δ. 6. Ἀγήνορ τε δηλώσατε Δ: δηλοῦν Ἀγήνορ τε ς. 7. ἐπιθύμουν Δ: αὐτοὶ λίαν ἐπιθυμοῦσι τυγχάνειν ς. Tit. 1. ΑΡΧΙΔΑΜΩ Ι Γ: Ἰσοκράτης Ἀρχιδάμου Λακεδαιμονίων βασιλεῖ ς. § 2, 2. ἐμμεταχειριστότατον Coraës. 3. μεγάλας Δ. 7. post ἐναμίλλους omisi ἂν cum ΓΔ.

Ἀγίαν καὶ βασιλείαν σταθέντων; τίς δ' ἂν ἠπόρησε διεξιέναι βουληθεὶς τὴν ἀνδρείαν ὅλης τῆς πόλεως καὶ σωφροσύνην καὶ πολιτείαν τὴν ὑπὸ τῶν προγόνων τῶν ὑμετέρων συνταχθεῖσαν; πόσοις δ' ἂν λόγοις ἐξίγινετο χρήσασθαι περὶ τὴν φρόνησιν τοῦ σοῦ πατρός, καὶ τὴν ἐν ταῖς συμφοραῖς διοίκησιν, καὶ τὴν μάχην τὴν ἐν τῇ πόλει γενομένην, ἧς ἡγεμῶν σὺ καταστάς καὶ μετ' ὀλίγων πρὸς πολλοὺς κινδυνεύσας καὶ πάντων διενεγκὼν αἴτιος ἐγένου τῇ πόλει τῆς σωτηρίας, οὐ κἀλλίον ἔργον Σουθεὶς ἂν ἐπιδειξείην. οὔτε γὰρ πόλεις ἐλεῖν οὔτε πολλοὺς ἀποκτεῖναι τῶν πολεμίων οὕτω μέγα καὶ σεμνόν ἐστιν, ὡς ἐκ τῶν τοιούτων κινδύνων σῶσαι τὴν πατρίδα, μὴ τὴν τυχοῦσαν, ἀλλὰ τὴν τοσοῦτον ἔπ' ἀρετῇ διενεγκοῦσαν. περὶ ὧν μὴ κομπῶς ἀλλ' ἀπλῶς διελεθῶν, μηδὲ τῇ λέξει κοσμήσας ἀλλ' ἐξυριθμήσας μόνον καὶ χέθην ἐπιῶν, οὔδεις ὅστις οὐκ ἂν εὐδοκίμησειν.

6 Ἐγὼ τοίνυν δυνηθεὶς ἂν καὶ περὶ τούτων ἐξαρκούντως διαλεχθῆναι, κἀκείνο γινώσκων, πρῶτον μὲν ὅτι ῥᾶόν ἐστι περὶ τῶν γεγενημένων εὐπόρως ἐπιδραμεῖν ἢ περὶ τῶν μελλόντων βουλευόμενος εἰπεῖν, ἔπειθ' ὅτι πάντες ἄνθρωποι μεῖζω χάριν ἔχουσι τοῖς ἐπαινοῦσιν ἢ τοῖς συμβουλευούσι (τοὺς μὲν γὰρ ὡς εὔνοους ὄντας ἀποδέχονται, τοὺς δ', ἂν μὴ κελευσθέντες παραινῶσιν, ἐνοχλεῖν νομίζουσιν) — ἀλλ' ὅμως ἅπαντα ταῦτα προειδῶς τῶν μὲν πρὸς χάριν ἂν ῥηθέντων ἀπεσχόμεν, περὶ δὲ τοιούτων μέλλω λέγειν περὶ ὧν οὔδεις ἂν ἄλλος τολμήσειεν, ἡγούμενος δεῖν τοὺς περὶ ἐπιεικείας καὶ φρονήσεως ἀμφισβητοῦντας μὴ τοὺς ῥᾶστοις προαιρεῖσθαι τῶν λόγων ἀλλὰ τοὺς ἐργωδεστάτους, μηδὲ τοὺς ἡδίστους τοῖς ἀκούουσιν, ἀλλ' ἐξ ὧν ὠφελήσουσι καὶ τὰς πόλεις τὰς αὐτῶν καὶ τοὺς ἄλλους Ἕλληνας ἔφ' οἷς περὶ ἐγὼ τυγχάνω νῦν ἐφαστηκώς.

8 Θαυμάζω δὲ καὶ τῶν ἄλλων τῶν πράττειν ἢ λέγειν δυναμένων, εἰ μηδὲ πόποι αὐτοῖς ἐπῆλθεν ἐνθυμηθῆναι περὶ τῶν καινῶν πραγμάτων, μηδ' ἐλειῆσαι τίς τῆς Ἑλλάδος δυσπραξίας οὕτως αἰσχροῦς καὶ δεινῶς διατιθεμένης, ἧς οὔδεις παραλείπεται τόπος ὅς οὐ γέμει καὶ μεστός ἐστι πολέμου καὶ στάσεων καὶ σφαγῶν καὶ κακῶν ἄταριθμῶν, ὧν πλεῖστον μέρος μετελήφασιν οἱ τῆς Ἀσίας τὴν περικύβαν οἰκοῦντες, οὓς ἐν ταῖς συνθήκαις ἅπαντας ἐκδεδώκαμεν οὐ μόνον τοῖς βαρβάροις, ἀλλὰ καὶ τῶν Ἑλλήνων τοῖς τῆς μὲν φωνῆς τῆς ἡμετέρας κοινωνοῦσι, τῷ δὲ τρόπῳ τῷ τῶν βαρβάρων χρωμένοις· οὓς, εἰ ποῦν εἴχομεν, οὐκ ἂν περιωρῶμεν ἄθροίζομένους οὐδ' ὑπὸ τῶν τυχόντων στρατηγουμένους, οὐδὲ μίξους καὶ κρείττους συντάξεις στρατοπέδων

5, 2. τῶν add ΓΔ. 3. πατρίδα καὶ μὴ 5. 5. κοσμήσας μόνον ἀλλ' Δ. 6, 4. μεῖζω Γ: πλείω 5. 5. ὄντας add ΓΔ.

8, 4. διακειμένης corr Δ. 6. πλεῖστον μὲν μέρος Γ.

γιγνομένης ἐν τῶν πλατωμένων ἢ τῶν πολιτευομένων· οὐ τῆς μὲν βασιλείας χώρας μικρὸν μέρος λυμαίνονται, τὰς δὲ πόλεις τὰς Ἑλληνίδας, εἰς ἣν ἂν ἐκείσθωσιν, ἀναστάτους ποιοῦσι, τοὺς μὲν ἀποκτείνοντες, τοὺς 10 δὲ φυγαδεύοντες, τῶν δὲ τὰς οὐσίας διαρπάζοντες, ἔτι δὲ παῖδας καὶ γυναῖκας ὑβρίζοντες, καὶ τὰς μὲν εὐπρεπέστατας καταισχύνοντες, τῶν δ' ἄλλων ἂν περὶ τοῖς σώμασιν ἔχουσι περισπῶντες, ὥστε ἄς πρότερον αὐτὰς κεκοσμημένας ἦν ἰδεῖν τοῖς ἄλλοτριαις, ταύτας ὑπὸ πολλῶν ὄρασθαι γυμνάς, ἑλίας· δ' αὐτῶν ἐν ῥάκεσι περιφθειρομένης δι' ἑνδεῖαν τῶν ἀκαγαλῶν.

11 Ἐπεὶ ὦν πολλὴν ἤδη χρόνον γιγνομένων οὔτε πόλις οὐδεμία τῶν προσιτάται τῶν Ἑλλήνων ἀξιοῦσιν ἠγανάκτησεν, οὔτ' ἀνὴρ τῶν πρωτευόντων οὐδεὶς βαρέως ἤνεγκε, πλὴν ὁ σὸς πατήρ· μόνος γὰρ Ἀθηναῖος] ὦν ἡμεῖς ἴσμεν, ἐπιθυμῶν ἅπαντα τὸν χρόνον διετέλεσε τοὺς μὲν Ἑλληνας ἐλευθερῶσαι, πρὸς δὲ τοὺς βαρβάρους πόλεμον ἐξενεγκεῖν. οὐ

12 μὴν ἀλλὰ κἀκεῖνος ἐνὸς πράγματος διήμαρτε. καὶ μὴ θανυμῆος εἰ πρὸς σὲ διαλεγόμενος μνησθήσομαι τῶν οὐκ ὀρθῶς ὑπ' αὐτοῦ γνωσθέντων· εἰθισμῶν τε γὰρ μετὰ παρρησίας αἰεὶ ποιῆσθαι τοὺς λόγους, καὶ δεξαμένην ἂν δικαίως ἐπιτιμήσας ἀπέχθεσθαι μᾶλλον ἢ παρὰ τὸ προσή-

13 κον ἐπιτιμήσας χαρίσασθαι. τὸ μὲν οὖν ἐμὸν οὔτως ἔχον ἔστιν, ἐκεῖνος δ' ἐν πᾶσι τοῖς ἄλλοις διενεγκῶν, καὶ γενόμενος ἑγκρατέστατος καὶ δικαιοτάτος καὶ πολιτικώτατος, διττὰς ἴσχει ἐπιθυμίας, χωρὶς μὲν ἐκατέραν καλὴν εἶναι δοκοῦσαν, οὐ συμφωνοῦσας δ' ἄλληλαις οὐδ' ἅμα πρῶταεσθαι δυναμένας· ἠβούλετο γὰρ βασιλεῖ τε πολεμεῖν, καὶ τῶν φίλων τοὺς φεύγοντας εἰς τὰς πόλεις καταγαγεῖν καὶ κυρίους καταστήσαι

14 τῶν πραγμάτων. ἀνέβαινεν οὖν ἐκ μὲν τῆς πραγματείας τῆς ὑπὲρ τῶν ἑταίρων ἐν κακοῖς καὶ κινδύνοις εἶναι τοὺς Ἑλληνας, διὰ δὲ τὴν ταραχὴν τὴν ἐνθάδε γιγνομένην μὴ σχολὴν ἄγειν μηδὲ δύνασθαι πολεμεῖν τοῖς βαρβάροις. ὥστ' ἐκ τῶν ἀγνωσθέντων κατ' ἐκεῖνον τὸν χρόνον ῥάδιον καταμαθεῖν ὅτι δεῖ τοὺς ὀρθῶς βουλευομένους μὴ πρότερον ἐκφέρειν πρὸς βασιλεῖα τὸν πόλεμον, πρὶν ἂν διαλλάξῃ τις τοὺς Ἑλληνας καὶ παύσῃ τῆς μανίας καὶ τῆς φιλονικίας ἡμῶς. περὶ ὧν ἐγὼ καὶ πρότερον εἶρηκα καὶ νῦν ποιήσομαι τοὺς λόγους.

15 Καίτοι τινὲς τῶν οὐδεμιᾶς μὲν παιδείας μετεσχηκότων, δύνασθαι δὲ παιδεύειν τοὺς ἄλλους ὑπισχνουμένων, καὶ φέγειν μὲν τὰ μὲν ταλμάτωντων, μιμῆσθαι δὲ γλιχομένων, τάχ' ἂν μανίαν εἶναι φήσαιεν τὸ μέλειν ἐμοὶ τῶν τῆς Ἑλλάδος συμφαρῶν, ὥσπερ παρὰ τοὺς ἐμούς λόγους ἢ βέλτιον ἢ χεῖρον αὐτῆν πρέξουσιν. ὧν δικαίως ἂν ἄπικτες πολλὴν ἀνανδρίαν καὶ μικροψυχίαν καταχνοῖεν, ὅτι προσποιούμενοι φι-

13, 2. ἅπανσι ς.

Γ'ι, 6. τις add ΓΔ.

[7. φιλονικίας Δς.

15, 1. μηδεμιᾶς Δς.

2. τὰ ἐμὰ ς.

λοσοφῶν αὐτοὶ μὲν ἐπὶ μικροῖς φιλοτιμοῦνται, τοῖς δὲ δυναμένοις περὶ
 16 τῶν μεγίστων συμβουλεύειν φθονοῦντες διατελοῦσιν. οὗτοι μὲν οὖν
 βοηθοῦντες ταῖς αὐτῶν ἀσθενείαις καὶ ἄβουμίαις ἴσως τοιαῦτ' ἐροῦ-
 σιν· ἐγὼ δὲ οὕτως ἐπ' ἑμαυτῇ μέγα φρονῶ, καίπερ ἔτι γεγρονῶς ὄγδοή-
 κοντα καὶ παντάπασιν ἀπειρηκῶς, ὥστ' οἴμην καὶ λέγειν ἔμοι προσή-
 17 κειν μάλιστα περὶ τούτων καὶ καλῶς βεβουλευῆσθαι πρὸς σὲ ποιούμενος
 τοὺς λόγους, καὶ τυχὸν ἂν αὐτῶν γενήσεσθαι τι τῶν δεόντων. ἡγοῦ-
 μαί δὲ καὶ τοὺς Ἕλληνας εἰ δεήσειεν αὐτοὺς ἐξ ἀπάντων ἐκλέξασθαι
 τόν τε τῷ λόγῳ κάλλιστ' ἂν δυνηθέντα παρακαλέσαι τοὺς Ἕλληνας
 ἐπὶ τὴν τῶν βαρβάρων στρατείαν καὶ τὸν τάχιστα μέλλοντα τὰς πρά-
 ξεις ἐπιτελεῖν τὰς συμφέριναις δοξάσας, οὐκ ἂν ἄλλους ἀνθ' ἡμῶν προ-
 κριθῆναι. καίτοι πῶς οὐκ ἂν ἀλοχρὸν ποιήσαιμεν, εἰ τούτων ἀμελήσαι-
 18 μεν οὕτως ἐντίμων ὄντων, ἃν ἅπαντες ἂν ἡμᾶς ἀξιώσειαν; τὸ μὲν οὖν
 ἔμὸν ἔλαττόν ἐστιν· ἀποφῆνασθε γάρ ἃ γινώσκει τις, οὐ πάντων τῶν
 χαλεπῶν πέφυκεν· σοὶ δὲ προσήκει προσέχοντι τὸν νοῦν τοῖς ἐπ' ἔμοῦ
 λεγομένοις βουλευῆσθαι, πότερον ὀλιγωρητέον ἐστὶ τῶν Ἑλληνικῶν
 πραγμάτων γεγονότι μὲν ὥσπερ ὀλίγω πρότερον ἐγὼ διήλθον, ἡγεμόνι
 δὲ Λακεδαιμονίων ὄντι, βασιλεῖ δὲ προσαγορευομένῳ, μεγίστην δὲ τῶν
 Ἑλλήνων ἔχοντι δόξαν, ἢ τῶν μὲν ἐνεστώτων πραγμάτων ὑπεροπτεόν,
 9 μείζουσι δ' ἐπιχειρητέον. ἐγὼ μὲν γάρ φημι χρῆναι σε πάντων ἀφήμενον
 τῶν ἄλλων δυοῖν τούτοις προσέχειν τὸν νοῦν, ὅπως τοὺς μὲν Ἕλληνας
 ἀπαλλάξεις τῶν πολέμων καὶ τῶν ἄλλων κακῶν τῶν νῦν αὐτοῖς παρόν-
 των, τοὺς δὲ βαρβάρους παύσεις ὑβρίζοντας καὶ πλείω κεκτημένους
 ἀγαθὰ τοῦ προσέχοντος. ὡς δ' ἐστὶ ταῦτα δυνατὰ καὶ συμφέροντα καὶ
 σοὶ καὶ τῇ πόλει καὶ τοῖς ἄλλοις ἅπασιν, ἔμὸν ἔργον ἤδη διδάξει περὶ
 αὐτῶν ἐστίν.

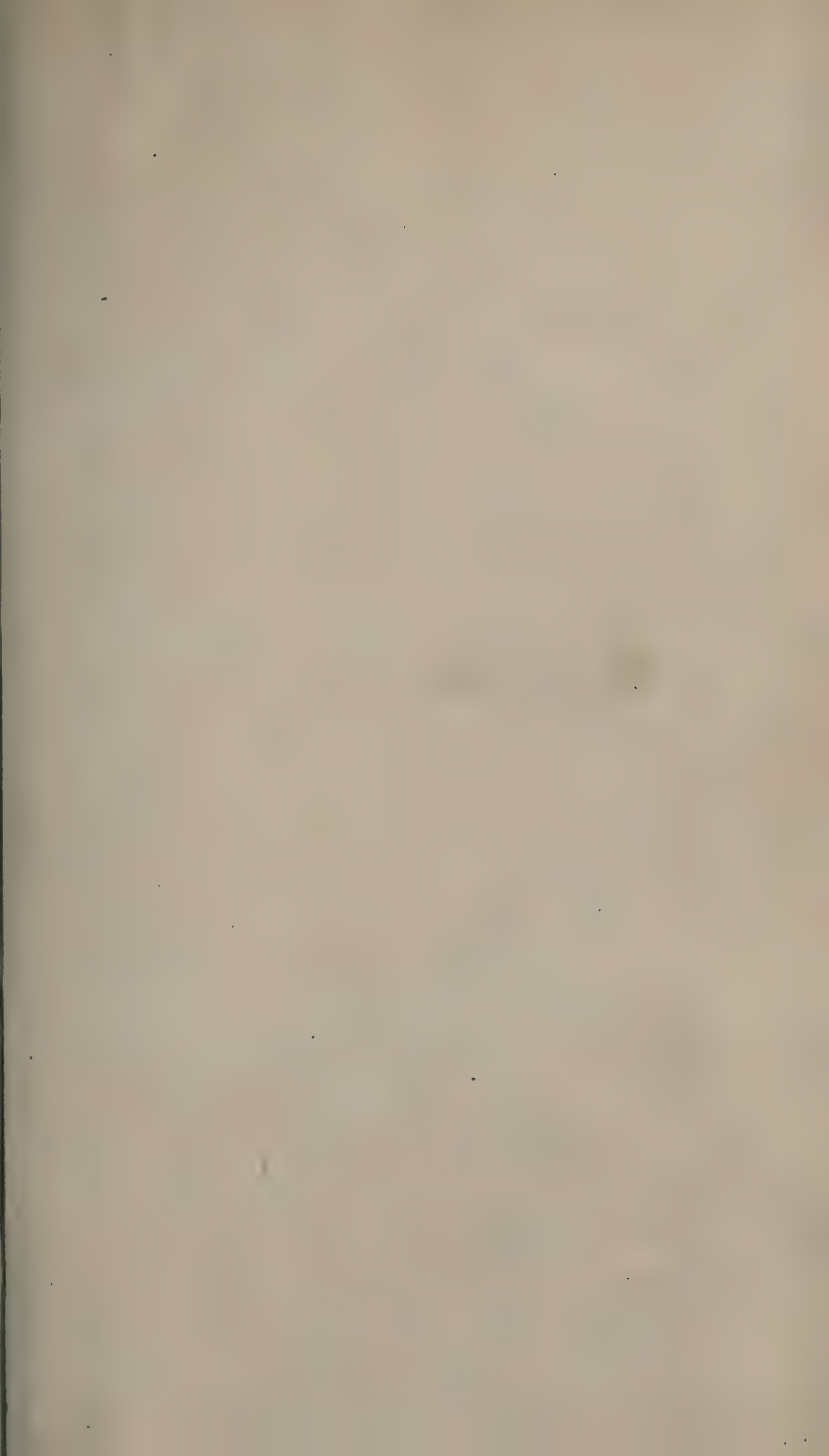
10.

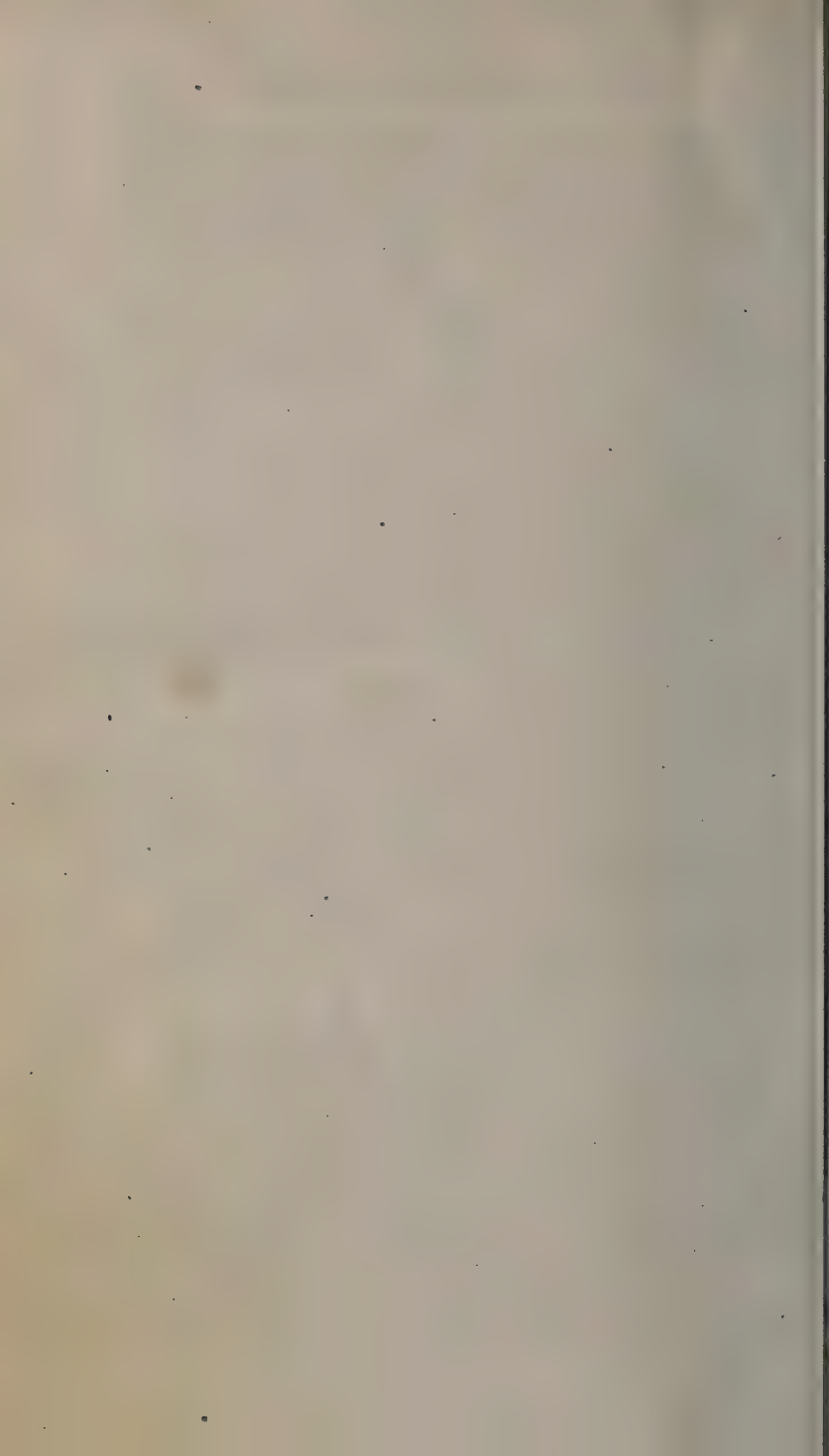
Δ Ι Ο Ν Τ Σ Ι Ω Κ.

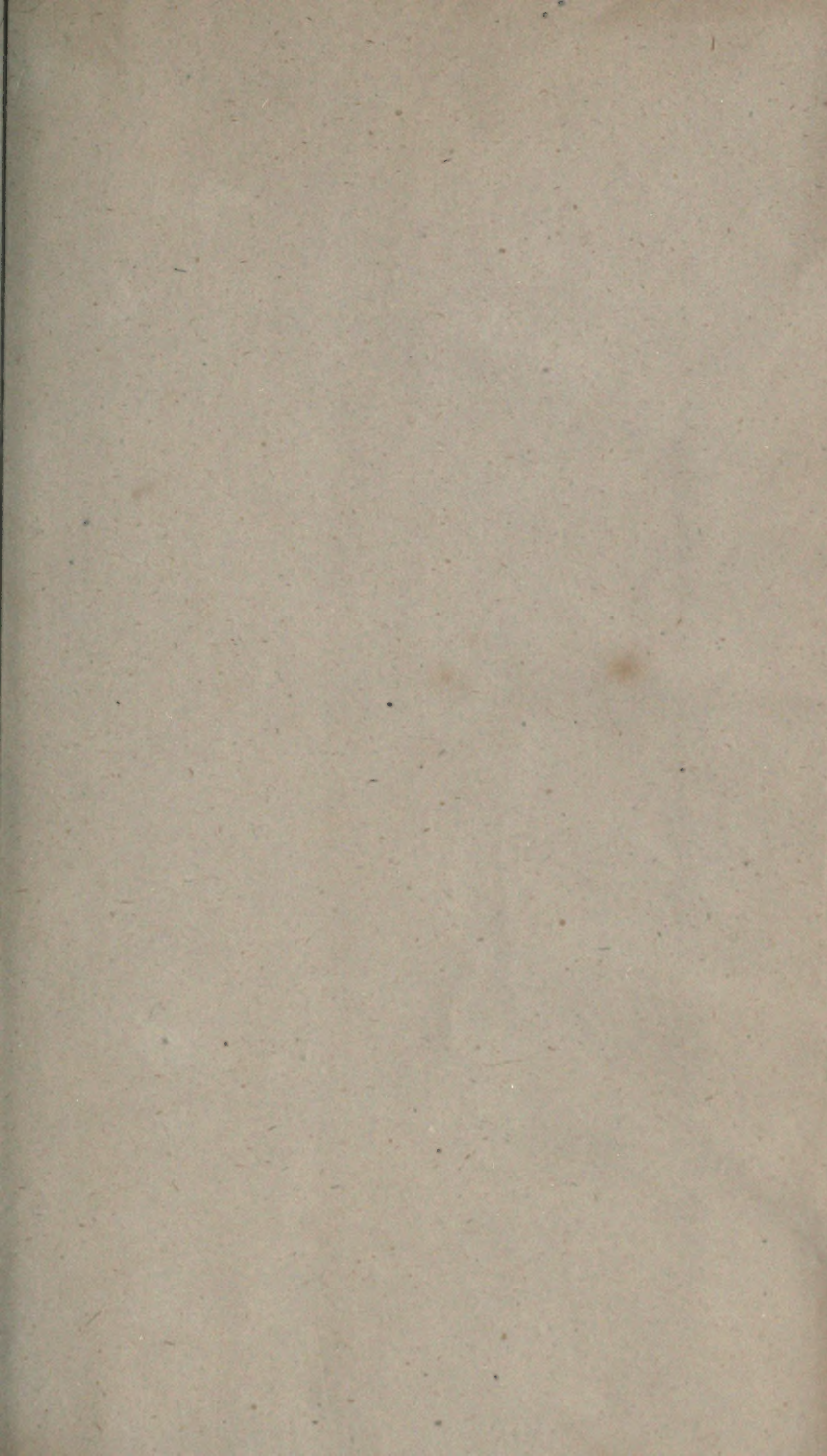
Πρόπομποι καὶ ῥαβδοῦχοι καὶ κήρυκες καὶ θρόνων ὑψηλοτάτων
 ἐπίτευξις φιλοσοφίας εἰσὶν ἀχλύς, καὶ διαιρητικώτατος πέφυκε τῶν ἀρε-
 τῶν χωρισμός· οὐκ ἤξειπας μετὰ τῆς τύχης τὴν φύσιν· ἔτι τὸν θύλα-
 κὸν ἔχεις δερμάτινον· θνητὴν γὰρ ἔχεις ἐκ προοιμίου τὴν σύστασιν.
 τί δῆτα τὸ κεκὸν τοῦτο δοξάριον ἐπὶ τοσοῦτον τὸν πῆλινον ἀσκὸν δι-
 φύσῃς; μεγάλης ἀνοίας ἐνεφορήθης, ὡ δύστηνε, καὶ τῆς φύσεως τῆν
 2 γυνῶσιν ἀφήρησαι· οὕτω τὰ μετέωρα τῆς τύχης κινήματα ἐκστῆσαι σε
 τῆς πύλαι θεωρίας ἠγάγκουσαν, καὶ τῆς σώφρονος ἐκείνης μανίας ἀπα-

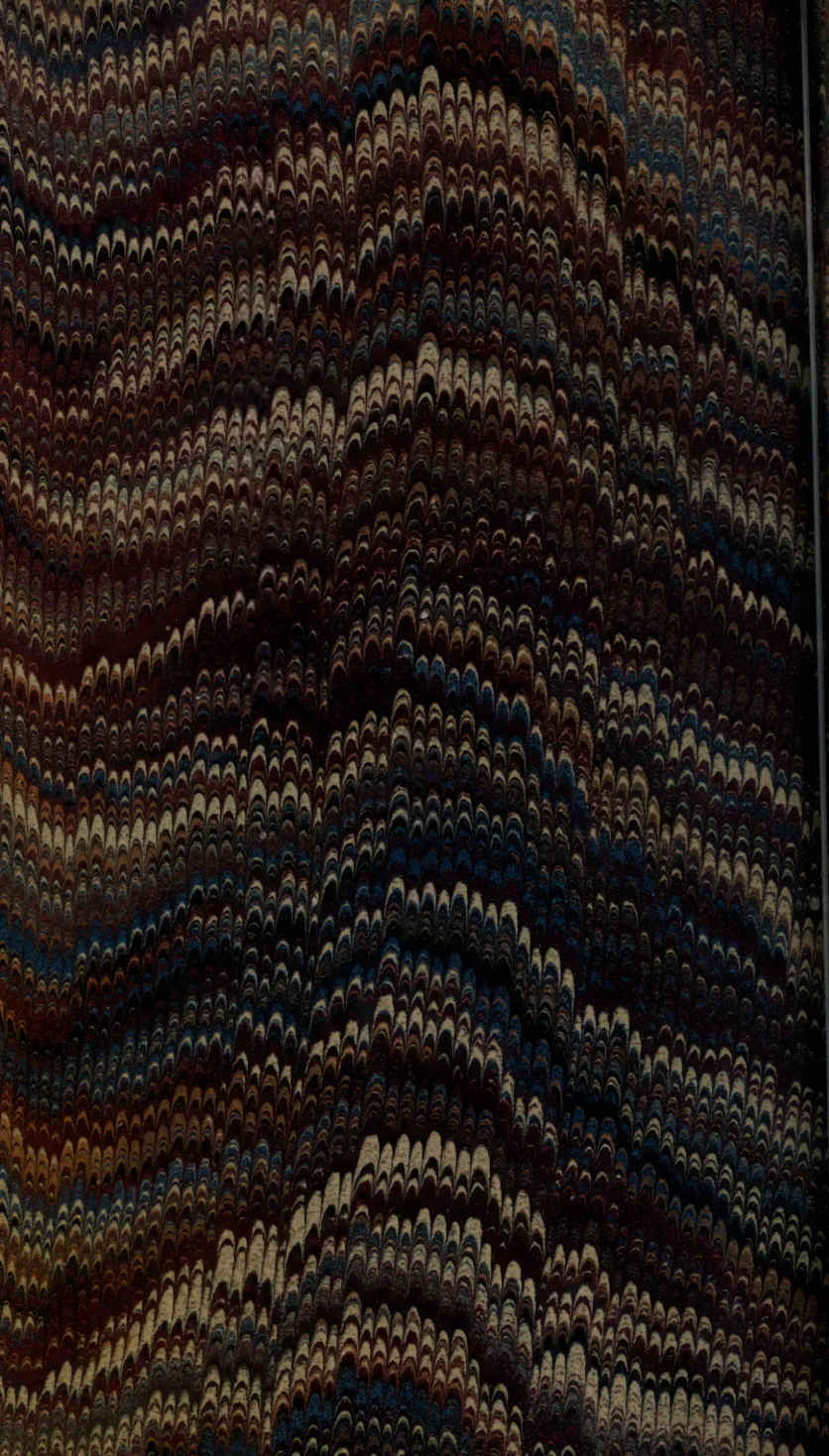
17, 2. τοὺς ἄλλους Ἕλληνας ΓΔ. 5. τόν τε] τὸν τότε Δ.
 19, 6. πᾶσιν ε; ἤδη add ΓΔ. Epistolam decimam om Δ.

ταχωρεῖν περισσεύσαν. ἦν σοι πάλαί μεταρσιον τὸ χαμαίληλον, σὺν δὲ
καὶ χθαμαλὸν καὶ περιγυιον ὁ τῆς τύχης ὄρος ἀκρότατος. οὐκοῦν τῆς
ψευδοῦς εὐδαιμονίας ἀφίστασο, καὶ τὴν δραπέτιν τύχην δραπέτευε
προφθάνων γὰρ τὴν ἀγνώμονα, ἄφνω τὴν μεταβολὴν οὐ δυσφορήσεις
προσπίπτουσαν.

PA
3479
A1
1823
t.2

Bekker, Immanuel
Oratores Attici

PLEASE DO NOT REMOVE
CARDS OR SLIPS FROM THIS POCKET

UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY

